BIBLIOTECA NAZIO... EMANUELE
13
8 D
491

36.3.17. 36 e 17 3/6 d 17 13.6.g.16

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google

Digitized by Google

COMMENTARIA
SVPER RITV
REGNI SICILIAE,
SCRIBENTIVM,
QVAE IN CVRIIS,

AD DECISIONEM CAVSARVM NECESSARIA,
ante manu ſcripta ab omnibus allegabantur.

QVIPPE QVAE A VIRIS CVM DOCTRINA PERSPICVIS, atq; Clariſſimis; tùm auctoritate Praſtantiſſimis, ac Celeberrimis elaborata.

A MARCELLO CONVERSANO
LEONTINO VTRIVSQVE IVRIS DOCTORE
diligenter collecta, & in hoc volumen redacta.

OPVS PROFECTO CVNCTIS CAVSIDICIS,
ac in Iure verſantibus apprimè vtile, ac neceſſarium.

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO RERVM omnium, quæ in ipſo Opere continentur.

AVTHORVM NOMINA, QVIBVS HOC VOLVMEN
conficitur, verſa indicabit pagella.

CVM PRIVILEGIO.

PANORMI,

Apud Angelum Orlandi, & Decium Cyrillum. M. DC. XIV.
SVPERIORVM PERMISSV.

NOMINA AVTHORVM
QVI IN HOC OPERE CONTINENTVR.

Antoninus Platamonus.	fol. 225.
Antonius, & Blaſcus Lancea.	fol. 1.
Federicus Letus.	fol. 143.
Ferdinandus Boniorno.	fol. 79.
Franciſcus Alphonſus	fol. 148.
Franciſcus de Podio.	fol. 153.
Hyeronimus Fimia.	fol. 103.
Iacobus Chircus.	fol. 152.
Io. Aloyſius Septimus.	fol. 23.
Io. Philippus de Paternione.	fol. 149.
Incertus Author.	fol. 255.
Ludouicus Montaltus.	fol. 135.
Marianus de Iuliano.	fol. 241.
Petrus Petrolus.	fol. 235.
Petrus Rizzari.	fol. 189.
Simon Viuacitus.	fol. 121.
D. Vincentius Gigliò.	fol. 240.
Vincentius Percolla.	fol. 167.

Digitized by Google

ILLVSTRI ADMODVM DOMINO

DON GARSIAE MASTRILLO

IVRISCONSVLTO CELEBERRIMO REGIOQVE IN HOC REGNO SICILIÆ CONSILIARIO.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

ANGELVS ORLANDI F.

QVID humano corpore inter cetera corpora pulchrius? quid vtilius cęlo reperias? inde tamen ſi animum, hinc ſi proprias ſingulis orbibus intelligentias tollas, nihil profectò ibi pulchrum, nihil hìc vtile videas. Et Regiam certè Curiam iure Magnam appellamus, ſi ſuus tamen in ea ſit vigeatq; ritus: quem ſanè meritò animũ ipſius ac mentem dixerim. Quare in ea ſemper fui ſententia, non minimum nos illis debere, qui Ritum Curiarum ordinauère, vel certè ordinatum, lucubrationibus optimis, commentationibuſq; confirmauère. Quippe animum Curijs indidiſſe, certumq; ac ratum illis addidiſſe motum videntur; quo cùm regerentur ipſæ, tùm Rebuſp. vtiles eſſent. Quis ergo Alphonſum illum Aragonum ac Siciliæ Regem præſtantiſſimum, qui Sicilienſium Curiarum Ritum ordinauit; quis ceteros, qui ſuper ea re doctiſſimè, accuratiſſimèq; ſcripſerunt, clariſſimos viros non iure dilaudet? quis eos ab omni temporis iniuria non vindicet, immortalitatiq; commendet? Atque ea nimirum fuit cauſſa, cur ego hunc laborem auidiſſimè, libentiſſimèq; ſuſceperim, atque vt in vnum volumen redigerentur, Typiſque commicterentur tantorum hæc ſcripta virorum, carauerim, ne qua fortè, dum calamo dumtaxat exarata laterent, non ſine magno, & Curiarum, & Reip. damno deperirent. Hunc tu labore æqui bonique conſulas. Hoc tu opus qua potuit diligentia confectum accipe benigniſſimè, decuit profectò ſub tuis prodire auſpicijs, teque obtinere Patronum no-

2VTI 1

num nobilitate Progenitorum inſignem, propriaq, virtute conſpicuum, cuius familię ob claritatem, obſequiaq; à te, tuiſque Regiæ Coronæ in bello,& in pace præſtita, Illuſtriſſimam Marrem tuam D.Aloyſiam Maſtrilli, & Corbera titulo Marchionatus Tortoreti Chatolica Maieſtas D. Noſtri Philippi Tertij Regis potentiſſimi decorauit, quemque Regia Magna Curia, Tribunal item Conſiſtorij Sacræ Regiæ Conſcientiæ, Regiaque Curia Prętoris Vrbis huius Panormi Iudicem lętiſſima vidit, rerum ſuarum decus, & ornamentum, & de Republica literaria optimè meritum, plura enim in legali facultate ingenij tui monumenta, ſumma cum laude, & admiratione per manus, oraque legum profeſſorum, perque Tribunalia circumuolitant, cuius ego ſemper familiaritatem, neceſſitudinemq; & amaui maximè, & plurimi feci, à quo non minimum operi, & ornamentum, & munimentum ſpero. Benè vale. Panormi Kalendis Aprilis M. DC. XIV.

RITVS

Digitized by Google

R I T V S
MAGNAE REGIAE CVRIAE
ET TOTIVS REGNI SICILIAE CVRIARVM
PER ILLVSTREM, ET SERENISS. D.
D. REGEM ALPHONSVM
O R D I N A T V S,
Et ab omnibus inuiolabiliter obſeruandus.

P R I V I L E G I I I N I T I V M.

NOS Alphonſus, Dei A
gratia Rex Aragonũ, Siciliæ: Citra, & vltra Farum, Valentiæ, Hieruſalem, Vngariæ, Maioricarum, Sardiniæ, & Corſicæ, Comes Barchinonæ, Dux Athenarum, & Neopatriæ, ac etiam Comes Roſſilionis, & Ceritaniæ.
Vniuerſis, præſentis noſtræ conſtitutio- B
nis feriem inſpecturis, tam præſentibus, quàm futuris, notum fieri volumus per eandem. Quod, cum intelligeremus ex Ritibus magnæ noſtre Curiæ Siciliæ vltra Farum, non paruas ſæpe controuerſias, propter ſcripti ambiguitatem, contrarietatem ac ſimilitudinem, naſci ſolere: vt pote, qui neque à ſapientibus vllis conditi ſunt, neque à mandato, aut vo-
C luntate, cuiuſquam Regis profecti, quorum eſt propria huiuſcemodi rerum compoſitio, ſed tantum a cauſidicis quibuſdã imperitis traditi. Quos illi quorundam Iuris doctorum, haud ſatis præſtantium ſententia in ſcripta retulerunt. Cumque etiam pleroſque Rituum ipſorum ſuperuacuos cerneremus: vt qui nihil à iure communi differunt: quæ res cauſarum

A actitationes dubias efficiebant, Iudicesq; ob eas cauſas contraria perſæpe iudicia interlocutoria ferre cõting ngeret: quod graue erat ſubditis noſtris: quorum cauſæ agebantur in commodum. Volentes populorum noſtrorum vtiliati conſulere, quod ad boni Regis officium pertinere ſcimus, infraſcripta inſtituta, correcta, ac reformata conſilij noſtri matura, conſultatione, ſublata omni ambigui-
B tate, contrarietate, & ſimilitudine ſcriptorum, amputatiſque præterea his, quæ ſuperflua viſa ſunt, de mandato noſtro pluribus quoque diſperſis in vnum locũ collatis: quo facilius reperiri poſſint, vſitari, ſeruarique: poſt hac decreuimus ſancimuſque in ipſa Magna Curia noſtra Siciliæ, quæ aliarum caput, & veluti exemplar eſt, atque adeo reliquis Regni curijs, omnibus quæ obſtare viderentur
C huic conſtitutioni noſtræ, prorſus amotis: quorum inſtitutorum, & Rituum tenor talis eſt: vt ſequitur.

C A P. XCVI.

TRactaturi de iudiciorum Ritu, a citatione, a qua iudicium incip't, inchoandum eſſe cenſemus. Litteræ citatoriæ, à Magna Curia impetratę, infra

terminum quadraginta dierum, infra quem pars citari poſſit, tantum efficaciam habeant, & non vltra.

CAP. XCVII.

Citatus, ſi peremptorio elapſo non comparet, ſi realiter agitur, actor in poſſeſſionem rei petitæ, ſeruandæ rei cauſa, mittendus eſt. Si vero perſonaliter pro menſura debiti declarati, docto tamen de debito ſaltim ſummariæ, vt tędio affectus, reſponſurus veniat: verumtamen, ſi poſtea comparet, refectis expenſis actori, poſſeſſio reo reſtituenda eſt: qui, ratione contumaciæ, auguſtale vnum ærario exſoluat. Quod auguſtale Actor, cum in poſſeſſionem mittitur, ærario ſoluere conſueuit. Et poſtea purgata contumacia, vna cum expenſis, à reo conſequitur. Si vero reus in contumacia perſeuerauerit, ius cõmune ſeruetur.

CAP. XCVIII.

PEndente cauſa in Magna Curia, à ſex menſibus, infra ſi pars Aduocatum, & procuratorem habeat, non eſt citatione opus, neque ad concludendum, neque ad audiendum ſententiam: à ſex vero menſibus ſupra, Aduocato, & procuratore licet præſente, ad concludendum & audiendum ſententiam citari partem oportet.

CAP. XCIX.

IN Magna Curia quinque modis principaliter procedi conſueuit: via ſcilicet Executiua: per modum cedulæ: Summariæ, Ordinariæ, & Via informationis. In primo enim agendi modo ab extrema parte, hoc eſt ab executione, Iudicium incipit. Et hic modus in certis cauſibus, contentis in infraſcripto capitulo, Cum varia à diuæ memoriæ Rege Federico Panormi edito, ſub anno domini 1322. die menſis Septembris, anni ſextæ Indictionis, ſuper executionibus debitorum, ac eiuſdem capituli interpretatione per nos edita, tantum locum habet.

CAP. C.

CVm varia rerum natura nouum cõtinuo procreet, quod rationabili indiget ſanctione: Iccirco noua iuris propago dilucide, & correctionis lima reformet: quod licet antiquitus pro bono

A fuerit introductum, ab experto nuper repertum eſt, ad cauillationis, & fruſtrationis materiam fuiſſe reductum: & ob hoc nihil veterum, & communium legum auctoritati detrahitur. Si, vnde cauillationis materia videatur oriri, per Maieſtatem Regiæ dignitatis: vt legis viuæ, floridæ corrigat· quæ ſolet continuo cõtra abuſus veteres noua conſilia, & remedia reperire, cauiloſa namque debitorum improbitas cõmunis iuris fruſtrationes amplectitur, & debitorum ſolutio

B nes, cum diſpendijs creditorum dilatat. Circa quod dum ſacra Maieſtas Regia voluntarios labores appetens, volendo dictorum debitorum fraudibus obuiare, de communi conſilio procerum, & conſiliariorum ſuorum conſulte prouidit, & ſuo decreto, perpetuo valituro, firmauit, quæ inferius continetur: non obſtantibus legibus, iuribus, conſtitutionibus, ſeu conſuetudinibus his aduerſantibus quibuſcunque eis de expreſſa, & propria

C eius conſcientia abrogando.

CAP. CI.

QVicunque igitur creditor oſtendat coram Iudice competẽte, videlicet coram Magiſtro Iuſtitiario, & Iudicibus Magnæ Curiæ, ſeu Prætore, & Iudicibus felicis vrbis Panhormi, vel Straticocoto, & Iudicibus Nobilis Ciuitatis Meſſanæ, inſtrumentum publicum, & in publica forma redactum, confectum in Si-

D cilia, & omni iuris ſolemnitate completum, quod de iure probet obligationem expreſſam, & præſentem: ſcilicet petitionis tempore inducat, quod non egeat probatione extrinſeca: citato, præſente, vel contumace debitore: non audita excuſatione abſentiæ, ponatur incontinenti in poſſeſſionem bonorum ipſius, ad minus duplum valentium, quam debitũ ipſum conſiſtat: data fideiuſſione de duplo ſoluendo, prout inferius particulariter cõtinetur. In qua poſſeſſione miſſus,

E ipſe per quindecim dies ſtet, eis tranſactis procedatur ad diſtractionem bonorum, & ſatisfiat ipſi creditori: niſi debitor cauſa rei publicæ abſuerit: in quo caſu, pro vt de iure fuerit, procedatur.

AAP. CII.

ET hoc intelligitur, de inſtrumentis mutui, commodati, depoſiti pecuniæ, & rerum datarum ad negotiandum, ac venditionis mercium, & de inuenta-

rijs

rijs bonorum pupilli, ex quibus inſtrumentis obligatio, & petitio incipit competere ab annis decem proxime præteritis citra, vel quæ ſpatio ipſorum decem annorum competit tempore petitionis in iudicio proponendæ: in alijs vero inſtrumentis vel de iure communi, vel ſecundum antiquum Ritum, pro vt pars actrix eliget, procedatur. A

CAP. CIII.

ET, ſi obligatio non in perſonam B petentium vel perſonam petitorum contracta fuerit, ſed in perſona, vel contra perſonam eorum, quibus ſucceditur, ſiue creditor, ſiue debitor, vel ambo inueniantur defuncti, quicunque hæredes exiſtant, ſiue filij, ſiue extranei, vſque ad primos & ſecundos hæredes ſummatim, præſente vel vt ſupra contumace impetito, probata morte, & ſucceſſione, vel amborum vel alterius, vt eueniet: procedat executio ſupradicta. Et ſi inueniC tur emptor bonorum ipſorum diſtrahendorum, procedat venditio, alias fit pingue (vt dictum eſt) tradatur res in duplũ valens inſolutum creditori, cum termino infra menſes quatuor redimendi.

CAP. CIIII.

PRædicta quidem fideiuſſio contineat duplum quantitatis petitæ debere reſtitui debitori, ſi de debito apparuerit ſatisfactum. Si vero ſatisfactum non aſſeritur, ſed ex alijs petitionibus mutuis D debitum compenſari, vel pacto vel alio iure debiti petitionem ſuſpendi, vel non cõpetere creditori, denunciato hoc ipſi creditori, eo in petitione perſeuerante, procedat dupli petitio, vt in ſatisfactionis caſu.

CAP. CV.

CReditore quidem in pacifica poſſeſſione poſito, liceat debitori in continenti ſi elegerit vel poſtea, duplum re E petere à creditore prædicto, ſummarie, vel ſcilicet per termini dationẽ: &, quatenus creditor cõdemnatus fuerit ratione dupli, executionem fieri ſiue contra ipſum creditorem, ſiue contra fideiuſſorem, pro vt debitor elegerit, quæ cauſa, ſcilicet petitionis, executionis, & dupli vtraque procedat: omni appellationis, ſupplicationis, & reſtitutionis, poſt ſententiam beneficio denegato.

CAP. CVI.

ET, ſi infra prædictos quindecim dies vel poſtea, antequam ſcilicet procedatur ad venditionem, ſiue petendo duplum, ſiue reſtitutionem poſſeſſionis ratione diſſolutæ obligationis ob quam facta eſt executio, pars debitoris clare & perfecte intentionem ſuam lucidauerit, pro lucidato reſtituatur poſſeſſio: & tantumdem, quãtum fuerit exſolutum, prædictus vero creditor tempore petitionis prædictæ, teneatur procuratorem in iudicio dimittere ad reſpondendum debitori ſuo, ſuper dupli petitione: quem ſi non reliquerit, nec concedatur ſibi miſſio, &, ſi conceſſa fuerit, reuocetur, reſtituendo expenſas debitori.

CAP. CVII.

PEtente vero duplum debitore ſecundum eius petionem & locorũ diſtantiam, competẽs dilatio tribuatur ad probandum intentionem, eiuſdem: & ea gaudeat creditor, qui iam in poſſeſſionem miſſus eſt.

CAP. CVIII.

AD petitionem vero creditoris, qui iam ſecundum Ritum in poſſeſſionem miſſus eſt, non minor dilatio in ipſa quæſtione dupli, quàm quindecim dierum, detur.

CAP. CIX.

SI vero creditorem debitor de poſſeſſione eruat, in qua, vt ſupra, per Curiam poſitus fuerat, vel ipſum in ea aliter turbet, vel alius rationabiliter ſe opponat, vt creditor ipſam poſſeſſionem pacifice habere non poſſit, non audiatur debitor ſuper petitione dupli, nec alia currant tempora creditori: quouſque ſibi pacifica poſſeſſio dimittatur.

Interpretatio noua prædicti Capituli Cum varia.

CAP. CX. & CXI.

AD tollendam omnem dubitationẽ, quæ circa prædicti capituli practicam oriri ſolet, addendo, ſtatuendoque, prouidemus, quòd, ſi creditor in iudicio Magnæ Regiæ Curiæ, vel coram Præ-

a 2 tore

tore & Iudicibus felicis Vrbis Panhormi vel Straticoto nobilis Ciuitatis Meſſanę, vel Capitaneo, Patricio, & Iudicibus Ciuitatis Cathaniæ, vel coram Capitaneis, Iudicibus, & alijs officialibus locorum demanij huiuſmodi iuriſdictionem exercentibus, producit inſtrumentum confectum in Regno Siciliæ, vel inſulis Regno coadiacentibus vel in portubus & caricatorijs Regni, & Inſularum coadiacentium, vel per viginti miliaria infra mare prope Regnum, vel Inſulas prædictas, quod ſit in publicam formam redactum, & omni iuris ſolennitate completum, vel prothocollum notarij, in quo eſt contractus debiti deſcriptus: vel contractus cum ſubſcriptione notarij non in forma publica & auctentica, ſed in carta bombicina. Si tamē ſit factus in loco vbi Curia reſidet, vel prope per duas dietas, & litera cōtractus ſit nota Iudicibus, vel in promptu poſſit conſtare, quòd eſt ſcripta manu notarij in contractu ſubſcripti, vel extra Regnum, confectum in Regia tamen ditione. In forma publica cum literis teſtimonialibus approbantibus fidem notarij illius loci, vbi cōtractus celebratus eſt: & ſit de caſibus, & probet obligationem expreſſam, & præſentem petitionem inducat: & ſit confectus infra decennium, quod tātum currit à tempore, quo (vt prædictum eſt) debiti petitio competit, quo caſu currit pupillo, abſenti etiam cauſa reipublicę, & vnicuique: cum Ritus hic ſit cōtra ius commune, debitore, vel fideiuſſore citato ad domum, vel in perſonam, eo præſente & debitum prædictum negante, vel cōfitente: ſed ſtatim ſoluere nequeunte, vel nolente, vel ſe opponente, vel eo contumace, vel eo non citato, non audita excuſatione abſentiæ, ponatur creditor incontinenti in poſſeſſionem bonorum debitoris, ſeu fideiuſſoris, valentium pingue debitum prædictum.

CAP. CXII.

ET, data prius per dictum creditorē fideiuſſione de duplo, ideſt, ſoluendo duplum debiti, in quo probauerit debitor ſe ſoluiſſe, & poſito creditore in poſſeſſionem ab vncijs v. infra, fiat notatio apud acta. Ab vncijs vero v. ſupra, fiat notatio primi decreti, qua miſſa parti, & conſimili redacta apud acta, extunc habeat debitor quindenam ad ſe opponendum, infra quàm bona, in quibus proceſſit executio, banniantur. Et, ſi
A debitor ſe nō oppoſuerit, elapſis xv. diebus prædicta bona diſtrahantur, & ſatisfiat creditori. Si vero ſe oppoſuerit pręcedente ſubhaſtatione bonorum, ſuperſedeatur in diſtractione bonorum prædictorum vſque ad ſententiam ferendam incluſiue in cauſa oppoſitoria: Ita, quòd, auditis probationibus vtriuſque partis, vnica ſentētia vtraque cauſa terminetur. Et, ſi debitor ſuccubuerit, eo caſu procedatur ad diſtractionem bonorum effectiuam: & ſatisfiat creditori de debito,
B intereſſe, & expenſis iudicialibus, & nō iudicialibus, ſi ſint promiſſæ in cōtractu: ſi diſtrahātur bona ſtabilia ante ipſorum alienationem fiat ſecūdum decretum. Si vero ſint mobilia, deſcribatur alienatio apud acta curiæ: reſeruato nihilominus debitori ad redimendum bona ſtabilia quadrimeſtri tempore: & bona mobilia termino dierum xv. prout hactenus conſueuit. Si vero non reperiretur emptor bonorum prædictorum, vel ſi reperiretur, & non daret pro bonis prædictis
C pretium condecens: eo caſu prædicta bona, ſi ſtabilia ſint, dentur creditori inſolutum ad pingue valens: videlicet quarta pars eius, pro quo procedit executio. Vt, ſi ſit executio in vncijs quadraginta, pingue valens erit decem. Si vero ſint mobilia pars octaua, niſi fuerit aurum, vel argentum in miſſa, ſeu in materia, vel lapilli, & perulæ: vltra tamen debitum, quod debetur ratione expenſarum, damnorum, & intereſſe: liquidatorum fructus tamen præceptos ex rebus adiu-
D dicatis, poſt alienationem earundem infra quadrimeſtre tempus ſibi lucrifaciat emptor, vel creditor, cui data ſunt inſolutum: ex quo per talem alienationem fuit effectus dominus: & ad eum ſpectat periculum dictorum bonorum.

CAP. CXIII.

ITem, quòd diximus ſupra, vt bona dentur ad pingue valens, non habet locum, quando eſt concurſus creditorū,
E & bona non eſſent ſuffectura ad ſatisfactionem omnium creditorum, ſi ad pingue valens darentur: quo caſu dentur inſolutum creditoribus pro mēſura debiti, præcedente æſtimatione, ſecundū quòd bona ipſa valerent iuſto pretio: ſi vero pretium bonorum excederet ſummam debitam creditoribus: quatenus excedit, illud plus detur ad pingue valēs: pro quo plure habeat debitor tempus quadrimeſtre ad redimendum ſtabilia, & mobilia

dierum

dierum quindecim: pro bonis vero datis inſolutum iuxta æſtimationem detur debitori redimendi facultas, In ſtabilibus, tempus menſium duorum; In mobilibus vero, dierum octo: nec mirum, ſi hoc in caſu ex æquitate quadam minor detur dilatio, cum creditor in nihilo releuetur.

CAP. CXIIII.

ITem prædicta locum habere volumus in contractibus mutui, commodati, depoſiti, venditionis quorumcunque bonorum, ſiue ſtabilium, ſiue mobilium, ſocietatis, & inuentarijs factis per Baylos, tutores, vel curatores, vel orphanotrophos, & ſimiles, in quibus confitentur ad ſe perueniſſe aliquid de bonis pupilli, adoleſcentis, furioſi, prodigi: & ſimilium perſonarum, & hoſpitalium, eccleſiarum: necnon in teſtamento, & eodicillis, incontractibus dotalibus, & in dicta banci, vel ſcriptura, vt contra bancherium, contra ſe ſcribentem, poſſit fieri executio: & pro litteris cambij poſſit executio procedere ſuper quibuſcunque bonis, etiam feudalibus, tanquam tacite obligatis: & idem pro dicta, vel ſcriptura banci contra bancherium, contra ſe ſcribentem: & in caſibus, vbi ex pacto eſt adiectum in contractibus, quòd fiat executio breui manu, ac ſi eſſet de caſibus ſupra narratis.

CAP. CXV.

ITem ĩ cauſa oppoſitoria reſtitutiones ordinariæ ex cauſa primæ & ſecundæ perſonis reſtituibilibus non conceduntur: reſtitutiones vero extraordinariæ ex vrgenti, & iuſta cauſa aliquando concedi ſolent.

CAP. CXVI.

ITem, ſi, lata ſententia in cauſa oppoſitoria, debitor, aut creditor ſenſerit ſe grauatum, liceat ſuccumbenti à Curijs inferioribus ad Magnam Curiam appellare, & aduerſus eam in integrum reſtitutionem petere, vbi à iure communi permittitur. Ita tamen, quòd debitor, qui ſuccubuit in ciuitatibus Panhormi, Meſſanæ, Drepani, Cathaniæ, in quibus eſt iuriſperitorum copia, & veriſimiliter ſententiæ debent eſſe iuſte latæ, ſatisfaciat incontinenti poſt latam ſententiam, manualiter, vel per diſtractionem bonorum, vt ſupra, creditori de debito ſuo: ita, quòd ſatisfactio prædicta non impediatur propter appellationem, vel reſtitutionem in integrum: præſtito nihilominus per creditorem idonee vt bãchus de reſtituendo petitionem, & intereſſe ſolutum: in caſu, quo ſuccubuerit, in aliquo ex remedijs prædictis.

CAP. CXVII.

SI vero ſit facta executio in perſona debitoris, & debitor in oppoſitionibus ſuis ſuccubuerit, & ſenſerit ſe grauatum, & clare appareat eum non habere, nec poſſidere bona, vnde poſſit ſoluere creditori, eodem debitore remanente in carceribus, poſſit vti aduerſus ſententiam prædictam beneficio appellationis, vel in integrum reſtitutionis. In alijs vero curijs inferioribus aliorum locorum demanij, ſi ab earum ſententijs fuerit appellatum ad magnam Regiam Curiam, vel in integrum reſtitutio petita, ſuperſedeatur in executione, pendente in magna Curia appellatione, vel in integrum reſtitutione.

CAP. CXVIII.

SI vero executio fuerit facta in magna Curia, &, lata ſententia, aliqua partium ſenſerit ſe grauatam, liceat parti grauatæ ab eadem ſententia ſupplicare ab vncijs quinque ſupra, & non infra propter præeminentiam magnæ Regiæ Curiæ. Ita tamen, quòd teneatur prius creditori ſatisfacere ſecundum formam capituli præcedentis: in integrum vero reſtitutione concedenda Ius commune ſeruetur.

CAP. CXIX.

ITem, quod diximus in caſibus ſupra narratis, vt fiat executio breui manu, ſi debitum eſt liquidum, idem volumus obſeruari in caſibus prædictis ſi debitum non eſt liquidum, ſed in promptu poteſt liquidari: vt puta, ſi quis tenetur ad x. ſalmas frumenti, & in defectu ad pretiũ facta in promptu probatione: prius de pretio procedat executio, aduerſus quã liquidationem debitor poſſit facere oppoſitionem facta executione, infra quindenam & non ante: & ita de pretio aliarum rerum debitarum in cõtractibus depoſiti, ac comandæ, & alijs omnibus, vt ſupra, enarratis: intereſſe autem, non niſi parte præſente, vel citatæ, & contumace,

tumace, poterit liquidari: &, liquidato, A
erit locus executioni.

CAP. CXX.

ITem, ſi creditor fecerit executionem, debitore non citato, & poſtea facta executione, & peruento hoc ad notitiā debitoris, ſi infra eundem diem veniat debitor cū ſacculo parato, vel cum alia re debita in promptu, & ſatisfaciat creditori, vel ſi præſentauerit pecuniam in iudicio, vbi facta eſt executio, ſi ibi præſens eſt, vel ſi abſens, in iudicio, vbi reperitur, nullæ expenſæ creditori reficiātur. Si vero non venerit cum ſacculo parato, vel præſentauerit in iudicio, vt ſupra, ſed opponit exceptionem guidatici vel moratoriç, vel alias dilatorias, de quibus creditor non habeat notitiam, de quo ſacramento ſuo ſtetur, eo caſu debito teneatur reficere expenſas executionis, & alias iudiciales legitime factas, nec alias poſſint huiuſmodi exceptiones dilatoriæ ſibi opitulari, niſi prius, & incōtinenti reficiantur expenſæ prædictæ.

CAP. CXXI.

ITem, quòd poſſit fieri executio breui manu, diſcuſſis bonis mobilibus, & ſtabilibus debitoris & fideiuſſoris, contra nomen debitoris, vel fideiuſſoris obligati ex contractu, etiam ſi debitor debitoris, vel fideiuſſoris contra tenorem contractus per eum facti neget ſe fore debitorem debitoris, vel fideiuſſoris.

CAP. CXXII.

ITem, ſi heredes debitoris, vel fideiuſſoris adiuerint hereditatem cum beneficio inuentarij, vel ſint infra tempora, quæ poſſint inuentarium conficere, vel poſt, beneficio reſtitutionis in integrum inuentarium conficiendo, dando bona defuncti, quæ ad eos peruenerint, non procedit executio in bonis heredum.

CAP. CXXIII.

ITem, licet debitor defunctus fuerit obligatus de perſona in contractu, tamen non poteſt fieri executio in perſonā heredum: niſi bona occultarentur, vel inuentarium non fuiſſet confectum per heredem: quo caſu carcerabitur ex ſui dolo.

CAP. CXXIIII.

ITem, ſi fit executio, in caſibus ſupra declaratis ad petitionem credtioris, ſeu eius heredis, vel habentium iurium ceſſionem ab eis, & fuerit facta in perſona debitoris, vt quia eſt expreſſum in cōtractu, quòd eſt obligatus de perſona, vel quia fit executio virtute literæ cābij, vel occultauerit bona, in quibus debet fieri executio, eo caſu debitor carcere-
B tur, niſi dederit pignora aurea, argentea, vel iocalia, vel bancum ſoluturum infra quindecim dies, quod mentiri nō ſoleat: & ſi habiliter nō poſſit dare bancum, det tales perſonas approbatæ fidei, & ſufficientes ad ſoluendum: quæ incontinenti ad primum mandatum Iudicum ſatisfaciant creditori: alias eis non ſoluendi ſit in electione creditoris vendi facere bona quæcunque mobilia debitoris, vel fideiuſſoris ad diſcurſum: mandato Cu-
C riç infra dies octo dato tempore ad redimendum, vt ſupra. Stabilia vero, iuxta formam Ritus anterioris, vel eorum alterum carcerari facere, vt tam diu ſtet in carceribus, quàm diu ſoluat integrum debitum, expenſas, & intereſſe.

CAP. CXXV.

ITem, quòd ab vncia vna infra, etiam ſi fuerit de caſibus, & obligatus de perſona, cum iuramento ſi non occultauerit bona, vel proceſſerit ex baractaria,
D & non ſit obligatus ad factum, neque ad opera, & ſeruitia perſonæ ſuæ, non carceretur.

CAP. CXXVI.

ITem obligatus in contractu propter iuramentum in eodem cōtractu adiectum, ſi ſpecifice non eſt dictum, quod fiat executio in perſona, non carceretur, niſi defectum bonorum.

E

CAP. CXXVII.

ITem ſi fuerit facta executio contra aliquem in caſibus prædictis, & habuerit effectum in perſonam, liceat creditori redire ad bona pro toto debito ipſius. Et ſi redierit ad bona pro toto debito, excarceretur debitor: facta prius ſatisfactione debiti ex bonis prædictis. Si vero creditor primo elegerit bona, quç ſufficiant ad ſatisfationem totius debiti,

biti, & expenſarum, & intereſſe, non liceat ei amplius redire ad perſonam: ſecus, ſi bona non ſufficiant, vel non eſſent expedita: quo caſu quatenus ſufficerent, & eſſent expedita, fiat adiudicatio bonorum: quatenus vero non ſufficerent, vel non eſſent expedita, pro eo quòd reſtat, poſſit redire ad perſonam, dum tamen non ſit infra vnciam, vt ſupra.

CAP. CXXVIII.

ITem, ſi fuerit facta executio contra fideiuſſorem, virtute noui Ritus prædicti incontinenti non expectata ſatisfactione, nec ſententia, poſſit fideiuſſor ipſe facere executionem contra debitorem: pro quo fideiuſſit in eius bonis, ſeu perſona. Si tamen perſonaliter obligetur, ad electionem ipſius fideiuſſoris, ſeu eius hæredum, nec eo caſu debitor cedendo bonis liberetur.

CAP. CXXIX.

ITem, quòd debitor ita demum poteſt petere à creditore fideiuſſionẽ de duplo, ſi debiti ſolutionem, & ſatisfactionem alleget.

CAP. CXXX.

ITem, heres creditoris cum ſuccedit in Ius alterius, & habeat iuſtam cauſam ignorantiæ, ſi ſuo iuramento firmauerit de oppoſitis ſibi per debitorem nullam habere notitiam, non tenetur de duplo præſtare.

CAP. CXXXI.

ITem, liceat debitori, incontinenti facta executione contra eum, in eodem proceſſu infra quindenam, infra quam ſe opponit opponendo ſe duplum petere, vel in alio proceſſu, etiam ex interuallo, annum vnum poſt latam ſententiam in cauſa oppoſitionis repetere à creditore, vel à fideiuſſore, vel eorum heredibus duplum prædictum. Et, ſi condemnatus fuerit creditor, ſeu eius heres, vel fideiuſſor, & heres fideiuſſoris, fiat executio ſententię latæ in Magna Curia, vel in Ciuitatibus Panhormi, Meſſanæ, Cathaniæ, vel Drepani, contra aliquam perſonam prædictarum ad duplum: &, ſi contigerit appellari, ſupplicari, vel in integrum reſtitutionem peti, facta ſatisfactione condemnationis obſeruatur ea,

A quæ dicta ſunt, quando ſententia lata eſt pro creditore contra debitorem.

De modo procedendi per viam cedulæ.

CAP. CXXXII.

PEr viam cedulæ proceditur, quando quis eſt debitor ex inſtrumento publico, & non eſt de caſibus, vel eſt de caſibus, & tranſactum decennium: vel quia agitur actione in factum vigore rei
B iudicatæ poſt annum: vel, ſi debitor fuerit confeſſus debitum in iudicio: licet aliquid ſeparatum opponat: quare ſoluere non tenetur, quibus caſibus fit cedula, & narratur factum, cum quis teneatur, & pluries fuerit, & ſit requiſitus. Iccirco Magna Curia prouidit, & determinauit, quòd, niſi probet exceptiones, & defenſiones ſuas, infra quindecim dies, quòd ſoluere debeat: & mittitur cedula vna parti, & altera Iudici cum inſtrumento, vel ſententia: in fine autem cedulæ adij-
C ci ſolet, quòd infra eundem terminum ſi quæ ſibi deſunt, poſſit creditor probare.

De modo procedendi in ſummarijs, & primo in Ciuilibus.

CAP. CXXXIII.

PEr prius cauſas ſummarias intelligere oportet, antequam modum, & procedendi ordinem ingrediantur. Sum-
D mariæ igitur cauſæ ſunt hę, videlicet, cauſæ breuiores vnciarum.v. infra, vbi proceditur ad litis ingreſſum: Cauſæ alimentorum futurorum: Cauſæ poſſeſſoriæ: Cauſæ, in quibus agitur de aliquo officio habendo: Cauſæ iuriſdictionum inter officiales Regios: Cauſæ ſeruitutum: Cauſæ Iuris prothomiſeos: Cum agitur ad duplum contra creditorem ſecundum formam capituli, Cum varia. Cauſæ ſtatus, & filiationis: Cauſæ ſalariorum, & mercedum: Cauſæ mercantiarum ab vn-
E cijs.x. infra. Quæ autem mercantibiles ſint, ſtetur mercatorum arbitrio: Cum agitur de dote promiſſa ſine ſcriptura. Cauſæ redditus, ad miniſtrationis, tutelæ procurationis, negotiorum geſtoris, & cuiuſcunque adminiſtrationis vſque ad vncias viginti, & non vltra: quæſtiones etiã miſerabilium perſonarum Eccleſiarum, Hoſpitalium, pupillorum, & viduarum.

CAP.

CAP. CXXXIIII.

IN ſummarijs cauſis ciuilibus talis ordo ſeruetur: offeruntur enim per actorem Capitula: cui detur facultas probandi, fundandiq; iura ſua; infra certam dilationem iudicis arbitrio terminandam: infra quam ſi nihil fecerit, & cauſa non eſt appellabilis, eo caſu detur ſibi breuis reſtitutio. Et ſi in ea nihil fecerit, concludatur in cauſa. Si vero fuerit appellabilis, nulla data reſtitutione fiat concluſum: & procedatur ad expeditionẽ cauſæ. Si vero actor infra terminũ ſuas probationes fecerit, cum primum expleuerit, fiat apertura: & facta apertura, detur reo terminus ad defendendum, & reprobandum ſimul, & ſemel dierum duodecim: quem terminum, ſi reus velit, poteſt diuidere: alterum capiendo, videlicet dies octo ad defendendum, & reprobandum quatuor: nec cogatur prædictum terminum capere, niſi actor proprius probare expleuerit: & ſi infra eundem terminum reus nihil fecerit, vel ſe coarctauerit ad finem termini, ſi eſt perſona reſtituibilis: vt quia minor mulier, vel Eccleſia: detur reſtitutio ex cauſa primæ, & ſecundæ, quæ eis hactenus concedi conſueuere: vel ſi non iuſta cauſa reſtituendi ſubeſt, detur ſibi reſtitutio extraordinaria, loci, temporis, & cauſarũ qualitate attenta. Et ſi infra hanc extra ordinariam reſtitutionem nihil actũ extiterit, fiat concluſum, vel ſi prope vltimum diem termini præſentauerit Iura ſua, tunc detur reſtitutio: infra quam ambæ partes poſſint facere omnia. Modus iſte procedendi in cauſis omnibus ſummarijs regulariter locum habet.

CAP. CXXXV.

IN cauſa autem ſpolij aliter obſeruari conſueuit. Cum enim agitur de ſpolio, infra bimeſtre tempus perpetrato, conſtito antequam audiatur aduerſarius in defenſionibus ſuis fit reſtitutio: & poſtea audiatur. Si vero poſt bimeſtre tempus ageretur, non fit reſtitutio, niſi auditis defenſionibus, & probationibus vtriuſque partis: quod bimeſtre tempus currere intelligatur à die ſcientiæ ſpolij.

CAP. CXXXVI.

ITem prædictus agendi Ritus in ſummarijs Iudicijs pricipalibus locum habet. Si vero cauſa ſummaria deuoluatur

A via appellationis ad Magnam Curiam, præſentato proceſſu, detur vtrique parti terminus. Si in ciuitate, dierum duodecim. Si vero extra, in iudicis arbitrio ſit: dum tamen dies quindecim non excedat: quo elapſo, ſi aliquid infra terminum actum ſit, detur terminus ad reprobandum: infra quem poſſit facere omnia dierum quatuor: quibus terminis elapſis, ſi aduocatus venerit paratus, ſi Iudici videbitur, detur à Iudice extraordinaria reſtitutio ſuo arbitrio. Ita quòd de cetero nullatenus concedatur, niſi rationa-
B bilis, & euidens cauſa aliud ſuaderet.

CAP. CXXXVII.

ITem proceſſus, qui fiũt ad litis ingreſſum, debeant expediri, & terminari infra menſes duos ad altius: quibus elapſis ipſo iure omni exceptione, & excuſatione, vel impedimento remotis, intelligatur peremptus: & ſine aliqua alia ſententiæ dictæ exceptiones ad cauſarum
C merita referuentur: & ipſa principalis quæſtio poſſit initiari: exceptiones autẽ ad litis ingreſſum infra dies octo tantum proponantur.

CAP. CXXXVIII.

ITem, quòd à ſententijs latis in magna Curia ſuper exceptionibus, ſeu informationibus oppoſitis, ad impediendum litis ingreſſum, ne dum non poteſt appellari, verum etiam neque ſupplicari, quo-
D ties via agendi aperitur. Si vero præcluditur, poſſit tantum proceſſus per eadem acta reuideri ad petitionem vtriuſque partis.

CAP. CXXXIX.

ITem, ſi proceditur in Magna Curia ſummariè, & fortius ſi per viam confeſſionis, iniunctionis, cedulæ, vel ex ſcripturarum viſione, vel exarbrupto, à Magna Curia non appellatur: & hoc ſiue
E primum iudiciũ in Magna Curia inchoatum, ſiue ad Magnam Curiam via appellationis, vel alio modo deuolutum fuerit.

CAP. CXL.

SI vero deberet procedi via ordinaria, licet aduocatus dixerit ĩ iuribus ſuis quòd procedatur ſummariæ: nihilominus appellatur: cum de ſui natura cauſa ſit appellabilis.

De cau-

De cauſis criminalibus, in quibus ſummariè proceditur.

CAP. CXLI.

IN cauſis verò criminalibus, quando delictum eſt recens, ideſt infra duos menſes, numerandos à tempore ſcientiæ delicti, & delinquentis, proceditur ſummariè, & non intitulatur nomen procuratoris in libello, ſed nomina ipſorum accuſatoris, & accuſati. Et accuſatus primo loco carceratur, vel præſtat, niſi in crimine hęreſis, vel leſæ Maieſtatis, ſecundum formam conſtitutionis Regni: accuſator verò habet facultatem infra dies octo tantum à die præſtitæ fideiuſſionis, niſi locorũ diſtantia, vel alia cauſa legitima aliud ſuaderet, probandi intentionem ſuam: infra quam dilationẽ dierum octo, accuſatus poſſit ſimul, & ſemel ſe defendere: etiam ſi Magna Curia non fuerit in diſcurſu. Quo termino elapſo, vel ante, ſi ante expleuerit, fiet apertura: qua facta nõ poſſit denegari copia productorum reo, niſi prius ante aperturã fuerint miſſi teſtes Iudici, ad effectũ carcerationis: quo caſu, ſi non ſteterit per partem, ſed per Iudicem, tunc pars non habeat copiam, donec ſuper carceratione fuerit prouiſum: quibus teſtibus viſis, ſi cõſtiterit Iudici de maleficio plenè, vel ſemiplenè, in tantum, quòd ſit locus torturis, tunc fiet apertura, & carceratur reus: quo carcerato, datur ſibi terminus ad defendendum, & reprobandum, & defendat ſe in carceribus. Si vero plenè, nec ſemiplenè conſtiterit de delicto, fiet apertura: & non defendat ſe accuſatus in carceribus, ſed accipiet terminum ad probandum exceptiones ſuas tãtum. Nam, ſi ad reprobandum acciperet, quia eſſet ſignum, quòd teſtes in aliquo morderent, carceretur, niſi tamen teſtes viſi fuerint per Iudicem: & interlocutum, quòd non ſit locus carcerationi: quo caſu, etiam ſi ceperit terminum ad reprobãdũ pro purgatione, & maiori dilucidatione eius infamiæ, nõ debeat carcerari.

CAP. CXLII.

IN cauſis criminalibus non recentibus, ordinariè ꝓceditur, hoc videlicet modo: in ciuitate, vel loco vbi eſt Curia, & partes ſũt præſentes, datur terminus dierum duodecim: extra vero probandi, & veniẽdi, pro locorum diſtantia. Ita quòd terminus non excedat dies viginti: quo caſu, cum ordinariè proceditur ſecundũ Ritum haſtenus obſeruatum in Magna Curia, licet capiatur terminus ad reprobandum, vel in tantum conſtiterit, quòd ſit locus torturæ, nihilominus nõ poteſt accuſatus carcerari, niſi cõcluſo ꝓceſſu.

CAP. CXLIII.

ITem in cauſa criminali, cum teſtes ſint viſi per Iudicem, & accuſatus eſt carceratus, habeantur pro publicatis.

CAP. CXLIII.

ITem in cauſis criminalibus in Magna Curia reſtitutiones ordinarię partibus etiam reſtituibilibus non conſueuerunt concedi: extraordinariæ verò ex clauſula generali ſi qua iuſta nihilominus cauſa eſſe videbitur ſecus: vt quia reperiuntur nouæ probationes, etiam poſt concluſionem cauſæ ſuper nouis capitulis, tam ad defendendum, quàm offendendum: quo caſu daretur reſtitutio: ſuper capitulis vero alias præſentatis, ſi pars non habuerit copiam productorum, & teſtes eſſent de nouo reperti, & eſſent tales, in quibus clare non caderet ſuſpicio ſubornationis, locus eſſet reſtitutioni: & multo fortius hoc poſſet facere Iudex ex ſuo officio. Et aduerte, quòd quando datur terminus reſtitutorius, talis terminus ita demum eſt communis, ſi ille, cui conceditur, vtitur eo aliquid faciẽdo: &nõ aliter.

Interpretatio Capituli Optantes.

CAP. CXLIV.

QVia declaratio, facta per olim Vicereges, qui in Regno pręerant, ſuper Capitulo Optantes, edito à Rege Federico, perſæpè in practica per Capitaneos locorũ Regni deducitur, potiſſimè in cauſis minimis, & extrauagans eſt, de facili poſſet ignorari: eam hic de verbo adverbum inſeri fecimus, cuius tenor talis eſt. In cauſis arduis, ſiue minimis, elapſis duobus menſibus, procedatur per termini dationem, infra duos mẽſes verò procedatur sũmariè. Arduæ verò cauſæ dicuntur, vbi venerit pœna imponenda à relegatione ſupra excluſiuè. In quibus cauſis arduis eo ipſo, quòd præpoſita eſt accuſatio, per accuſatorẽ, præſente accuſato, vel per cõtumaciam abſentem, eſt acquiſitum ius Curiæ, adeò, quòd partes non poſſunt interſe

concordare, & non obſtante eorum
concordia, in cauſis arduis prædictis poſ-
ſit Curia ſubintrare, & accuſationes pro-
poſitas proſequi, & finire. In cauſis ve-
ro minimis à relegatione infra incluſiuè,
recipiantur accuſatioαes, quæ tantũ pro-
ponũtur ad petitionem partium, quarum
intereſt: etiam ad petionem ipſarum fiat
rubrica, & præſentetur per aduocatum
partis in plena Curia ad petitionem ipſa-
rum partium accuſantium: etiam recipiã-
tur teſtes, & in plena Curia, receptis te-
ſtibus, fiat publicatio, ſeu apertura: ſi-
militer ad petitionem accuſatorum, ita
quòd, vſque ad dictam publicationem,
ſeu aperturam incluſiuè, ad petitionem
curiæ in nullo procedatur: & licitum ſit
partibus ſe ad inuicem cõcordare, vſque
ad publicationem, vel aperturam inclu-
ſiuè, nec curia poſſit ſubintrare, & cau-
ſas eaſdem proſequi, & finire: in quibus
vero cauſis minimis, ſi conſtiterit, liceat
curiæ accuſatos carcerare.

C A P. CXLVI.

SI tamen ipſi accuſati præſtiterint de
parendo ſententiæ, liberentur, & ex-
tra carceres ſe defendant: & ſi tempore
ſententiæ ferendę in tantum conſtiterit,
quòd veniant carcerandi, poſſint capi, &
carcerari: & lata ſententia, via grauami-
nis audiantur in appellatione. Ita quòd
proceſſus expediatur per eadem acta. Si
vero accuſati nõ prǽſtiterint de parendo
ſententiæ, ſed fuerint carcerati, vt ſupra:
lata ſententia audiantur appellantes via
ordinaria. Ita quòd in cauſa appellatio-
nis poſſit impĩguare, ſacere quod velint.

C A P. CXLVII.

ITem in cauſis arduis, licet præpoſita
fuerit accuſatio, ſi partes nõ cõcordãt
ſe, Curia non ſubintrat, ſed omnia fiant
ad petitionem accuſantium: & ſi accuſan
tes ſint perſonæ miſerabiles, Curia pro-
ſequenti parti poteſt aſſiſtere.

C A P. CXLVIII.

ITem, ſi delictum committitur in re, &
criminaliter agitur, poteſt peti ex offi-
cio rei ablatæ reſtitutio.

C A P. CXLIX.

ITem omnia delicta publica in hoc Re-
gno ſecundũ Ritum antiquum ſunt re-
dacta ad inſtar priuatorum: & tantum illi
A admittuntur ad accuſandum: & denun-
ciandnm quorum inter eſt, fallit in cri-
minibus hæreſis, læſę maieſtatis, in qui-
bus, ſecundum formam conſtitutionum
Regni, proceditur, & neſandi: in qui-
bus accuſator ſubſcribit ſe ad pœnam ta-
lionis, etiam fallit in blaſphemijs contra
Deum, & beatam Virginem Mariam, &
in crimine artis Mathematicæ: & ſi ali-
quis fuerit inculpatus de homicidio com
miſſo contra aliquem exterum à Regno,
caſu, quo occiſus non habeat conſangui-
B neos, qui eius iniuriam per iuſtitiam vin-
dicent. Item in crimine falſæ monetæ, &
inciſionis carlenorum, & iniuria facta cõ-
tra moniales, & ipſarum monaſteria; &
contra celebrantes Diuina officia in ec-
cleſia, & incendiarijs proijcientibus ignẽ
tempore prohibito: quibus caſibus ſupra-
dictis, quilibet de populo ad accuſandũ
admittitur: & ſi delinquentes per officia-
les infragranti crimine comprehenſi fue-
rint, vel coram eis crimen fateantur, po-
terunt per officiales, etiam nullo compa-
C rente accuſatore, puniri: & ſi officialis ſit
talis, quòd non poſſit de huiuſmodi de-
lictis propoſita accuſatione cognoſcere,
capiat delinquentem, & maieſtati Regię,
vel in Regno præſidentibus, vel Magnę
Curiæ ſcribat: & ad commiſſionem ei fa-
ctam poterit proceſſum conficere: quo
confecto, proceſſus, vna cum delinquen-
te bene cuſtodito, ad Magnam Regiam
Curiam traſmittatur, ibi decidendus: &
de commoditatibus inde prouẽturis Ca-
pitaneus & eius Curia, vbi proceſſus eſt
D confectus, quartam partem habeat, &
conſequatur.

C A P. CL.

ITem, cũ fiunt reaccuſationes, reaccu-
ſatus prǽſtat, ſed ſuperſedetur in reac-
cuſatione vſque ad aperturam: verum, ſi
Iudici videbitur dilatandi, aut calumniã-
di animo: reaccuſatus tunc non teneatur
præſtare, niſi cum conſtiterit, de delicto,
E ſi delictum eſt antiquum. Si vero fuerit
recens, carceretur: pro vt de eo, qui
principaliter accuſatur, ſuperius dictum
eſt.

C A P. CLI.

ITem, ſi aliquis fuerit accuſatus de de-
licto, vbi non venit imponenda pœna
corporis afflictiua, ſed pœna pecuniaria,
eo caſu præſtando de parendo ſententiæ
non

Digitized by Google

non carceratur: Et præſtito de parendo, ſi fuerit condemnatus, & voluerit appellare, vel proceſſum reuideri in Magna Curia, non auditur. In curijs vero inferioribus admittatur reuiſio tantum via grauaminis. Ita quòd proceſſus expediatur per eadem acta: & interim ſuperſedeatur in executione, niſi probationes de nouo ſuperuenerint ad eius notitiam poſt ſententiam: quo caſu erit locus appellationi.

CAP. CLII.

ITem, ſi aliquis fuerit accuſatus de ſpreta pœna deſenſæ, non teneatur præſtare de quantitate pœnæ impoſitæ: ſed de non baractandis, vel alienandis bonis ſuis, & de ipſis bonis præſentandis.

CAP. CLIII.

ITem, ſi aliquis fuerit accuſatus de ſpreta pœna, qui citatus fuerit cõtumax in non comparendo, ſi eſt ſoluendo, non banniatur: ſed mittatur Curia in poſſeſſionẽ, cauſa rei ſeruandæ pro pœna, per conſtitutiones Regni ſtatuta, attẽta qualitate facti, & non pro quantitate pœnæ impoſitæ. Si vero accuſatus non eſſet ſoluendo, ex quo venit in corpore puniendus, poſſit banniri, & procedi contra eum, ſicut proceditur contra alios criminoſos.

CAP. CLIV.

ITem, quòd pœna adiecta in contractu alio, quàm in contractu cõpromiſſi nõ exigatur etiam ſi ſit renũciatum cum iuramento generali conſuetudini Regni: quæ pœnæ adiectæ in cõtractu non exiguntur: ac etiã ſi ſit huic ordinationi renunciatum: cum eadem facilitate, qua inducuntur ad contrahendum, inducuntur ad pœnarum promiſſiones, & renunciationes. Si vero pœnæ ſint adiectæ in contractu compromiſſi, tunc Ius commune ſeruetur.

CAP. CLV.

ITem, ſi aliquis accuſatur de inſultu cũ extractione armorum, & partes concordant ſe, in caſu remiſſibili ſecundum capitulum Optantes, curia nõ poteſt procedere ad pœnam portationis, aut extractionis armorum, niſi per officiales ſeu ſeruiẽtes curiæ fuerit inuentus, & captus in fraganti cum armis: & ſi non eſt locus
A remiſſioni, & conſtiterit de delicto cum armis, cum totum cenſeatur vnum delictum vnica pœna debet puniri: ita quòd, ſi non eſt deprehenſus vt ſupra, non habet locum pœna portationis armorum.

CAP. CLVI.

ITem, ſi aliquis fuerit interrogatus ſuper capitulis, poſt litem conteſtatam, etiam ſi deierauerit, non poſſit de periurio intercipi: idem ſi ſit interrogatus ſu-
B per interrogatorio oblato ante litem cõteſtatam ſuper aliquo caſu, nõ ex caſibus contentis, nec declaratis per Gloſ. & Doctores in rubrica de interrogatorijs actionibus: & idem ſi interrogatorium ſit oblatum poſt litem cõteſtatam in aliquo ex caſibus notatis in dicta rubrica: ſi vero interrogatorium offeratur ĩ aliquo ex dictis caſibus ante litem conteſtatam, ſi interrogatus deierauerit, poterit de periurio accuſari.

C
CAP. CLVII.

ITem, ſi aliquis interrogatus ante litem conteſtatam ſuper aliquo ex dictis caſibus declaratis in dicta rubrica per Gloſam, & Doctores, & pars aduerſa velit eum accuſare de periurio, & habeat teſtes in promptu in iudicio, & vult incontinenti conuincere eum de periurio, in cancello audiatur: nec eſt neceſſaria cedula: ſed conſtito in promptu Iudex ex officio poterit deierãtem punire: ex quo deierans eius aures offendit. Si vero ac-
D cuſator nõ habeat teſtes in promptu, eo caſu teneatur mittere cedulam, vt accuſatus abſtineat de periurio, in qua ſiat mentio ſpecificata de capitulis, & confeſſionibus, in quibus dicitur accuſatum deieraſſe: & in eadem cedula eidem accuſato iniungatur, quòd inde ad tres dies abſtineat, & eius confeſſionem reformet ſecundum veritatem: quòd ſi accuſatus fecerit, non procedatur in accuſatione periurij: alias ſecus.

E
CAP. CLVIII.

ITem, ſi aliquis iurauerit obſeruare cõtenta in contractu, & contrauenıat, nõ poſſit de periurio accuſari, aut per iudicem puniri: ſed ſolum Deum vltorem habeat.

CAP. CLIX.

ITem, ſi aliquis fuerit accuſatus de aliquo delicto, vt puta de percuſſione, ſi in prõptu appareat de ſanguine, & delin-

Digitized by Google

quens citatus non compareat, inconti- A
nenti, non expectato triduo, bannitur:
nulla excuſatione admiſſa: niſi aliquis prę
ſtaret de eum præſentãdo infra triduum.
Si vero nõ apparet ſanguis, citato delin-
quente, & incuſata contumacia, poſt
triduũ lata ſententia banni bannitur. Sed
ad ſententiã foriiudicationis poſt lapſum
anni ita demum proceditur, ſi venit im-
ponenda pęna mortis, deportationis, vel
mutilationis mẽbri. Si vero venit impo- B
nenda alia pęna minor, nõ foriiudicetur,
ſed patiatur pęnam, quam debet pati per
bannum, ſecundum conſtitutiones, & ca-
pitula Regni: & ſi venerit infra duos mẽ-
ſes, præſtito de ſe præſentando, quouſ-
que conſtiterit contra eum, etiam ſi de-
lictum ſit de recenti, ſcilicet infra duos
menſes, non carceretur. Si vero fuerit
captus infra duos mẽſes, vel venerit poſt
duos menſes, carceretur, & in carceribus
ſe defendat. In ſuis tamen defenſionibus
non audiatur, niſi purgato banno: & in
omnibus prædictis, vbi non habet locum
ſententia foriiudicationis, ne tale delictũ C
tranſeat impunitum, propter contuma-
ciam delinquentis, elapſo bimeſtri tem-
pore, dato curatore aliquo ex cõſangui-
neis accuſati, vel alio, ſi non ſuperſint cõ-
ſanguinei, procedatur contra accuſatos
prædictos, eos puniendo, ſecundũ quòd
delicti qualitas exegerit, iuxta iuris diſpo
ſitionem. Et ſi accuſator in his caſibus, in
quibus non poſſet fieri ſententia foriiudi-
cationis, ſed veniret imponenda pœna à
relegatione infra noluerit expectare bi-
meſtre tempus, poterit interim quantum D
attinet ad intereſſe ſuum procedere.

CAP. CLX.

ITem fideiuſſor, qui fideiuſſit in cauſa
criminali de præſentãdo ſub certa pę-
na, ſi non præſentet infra terminum ſibi
iniunctum ſtatuendum iudicis arbitrio,
vel citatus non comparet, non bannitur:
ſed fit executio pro pęna promiſſa in bo-
nis fideiuſſoris: vbi in fideiuſſione non eſt
certa pœna expreſſa, fiat executio in bo- E
nis fideiuſſoris: prout in ſimilibus delictis
ſimilis pœna conſueuit apponi. Si vero fi-
deiuſſor nõ præſentet reum, nec habeat
bona pro exſoluẽdo pœnam, tunc carce-
ratur: & tam diu ſtet ĩ carceribus, quouſ-
que reum præſentet, vel ſoluat pœnam:
quo reo principaliter præſentato quãdo-
cunque, fideiuſſor liberatur à carceribus.
Quod autẽ dicitur, fideiuſſorem nõ præ-
ſentantem debere carcerari, eſt verum, ſi

A apparuerit, quòd principalis propter ti-
morem delicti ſe abſentauerit, vel occul-
tauerit: quod in dubio præſumitur Non
autem in caſu quo accuſator fuerit negli-
gẽs in procedendo: & reus pro ſuis nego-
tijs peragẽdis ſe (ſine dolo) abſentauerit.

CAP. CLXI.

ITem in caſibus, in quibus reus veniret
B pecunialiter, & non corporaliter pu-
niendus, ſi fideiuſſor præſentãdo requiſi-
tus reum non præſentauerit, ſi velit in ſe
iudicium rei aſſumere, ei facultatem cõ-
cedimus, & impartimur.

CAP. CLXII.

ITem, ſi reus accuſatus, pro quo aliquis
interceſſerit, ſi deuenerit ſemel in poſ-
ſe Curiæ, licet non ad petitionem fideiuſ-
ſoris, quòd eo caſu fideiuſſor intelligatur
liberatus, licet reus exinde aufugerit à
carceribus.
C

CAP. CLXIII.

ITem, ſi reus accuſatus, pro quo ali-
quis fideiuſſit de præſentando, præſen
tauerit ſe coram Rege, vel vice Rege,
non poſſit moleſtari fideiuſſor: nec reus
principalis dicatur eſſe in fuga: cũ maiori
tribunali ſe præſentauerit: & per conſe-
quens eius fideiuſſor moleſtari nõ poſſit,
ſi Regem, vel vice Regem certiorauerit
de fuga ſua.
D

CAP. CLXIV.

ITem, ſi dictus fideiuſſor ſteterit per
ſex menſes in fideiuſſione, & voluerit
præſentare reum, & ſe eximere à fideiuſ-
ſione, quòd curia teneatur reum illum
accuſatum recipere, & fideiuſſorem li-
berare à fideiuſſione: etiam ſi procedere-
tur in cauſa.

CAP. CLXV.

E
ITem, licet dicatur in fideiuſſione, to-
ties quoties, quòd fideiuſſor ne ſæ-
pius vexetur, non poſſit interpellari ad
præſentandũ reum: niſi tribus vicibus tã-
tum: durante inſtantia accuſati prædicti.

CAP. CLXVI.

ITem, ſi committitur ſtuprum, ſine ra-
ptu, & violentia, punitur maleficus ad
relegationem in quinquennium: qui per
paſſam

paſſam voluntariæ non poſſit accuſari, ſed per alios, quorum intereſt: ſcilicet, per parentes, & collaterales vſque ad ſeptimum gradum, ſecundum formam Iuris Ciuilis. Si vero committatur cum raptu, & violentia, punitur pœna vltimi ſupplicij.

CAP. CLXVII.

ITem, quia ſuper intellectu conſtitutionis Regni, quæ incipit: legum aſperitate lenita, in titulo de adulterijs, variæ ſunt opiniones: propterea per Maieſtatẽ noſtram, Panhormi degentem, xvij. Nouembris. xiij. Ind. 1435. ad conſultationem Magnæ Curiæ ſuper dubio tunc in Magna Curia vertente, fuit interpretata: quam interpretationem, vt magis de facili omnibus innoteſcat, in hoc procedẽdi modo, in quo de criminalibus agitur, inſeri fecimus: Cuius tenor talis eſt, quòd dicta conſtitutio locum habeat tam in adultero, quàm in adultera: verum, ſi adulter habuerit filios legitimos, quòd tũc & eo caſu puniatur arbitrio iudicis, & non publicationis bonorum.

CAP. CLXVIII.

ITem in cauſis criminalibus, etiam aſſiſtẽte procuratore fiſci, reficiantur omnes expenſæ, etiam viaticæ, niſi pars, nõ fouens iuſtam cauſam ceſſerit liti, ſeu accuſationi, cum primum ſcire potuit, ſe iuſtam cauſam non fouere. Si vero ceſſerit ex interuallo, poſtquam potuerit ſcire ſe non habere iuſtam cauſam, vt ſupra, teneatur ad expenſas, factas ab eo tempore, quo ſcilicet ſcire potuit citra: non obſtante eius ceſſione poſtea facta: idem ſeruetur in cauſis ciuilibus, vt, ſi actor vel accuſator ab initio calumnioſè tentauerit cauſam, vel accuſationem, ad omnes expenſas, etiam viaticas, factas ab initio teneatur: quæ omnia etiam locum habeant cõtra denunciatorem: licet ſolum denunciauerit cauſam, & eam non fuerit proſecutus.

CAP. CLXIX.

A Sententijs latis in Magna Curia in criminalibus cauſis, ſi delictum eſt notoriũ notorietate facti, vel delinquens eſt confeſſus & conuictus, procedatur ad ſententiam cum effectiua executione. Si vero delictum non eſt notorium, vel delinquens ſit conuictus, & non confeſſus, vel econtra, Iudices Magnæ Curiæ, antequam concludant cauſam, examinent delinquentem, ſi habet defenſiones alias vltra defenſiones per eum iam deductas, in proceſſu: Et ſi aſſerit ſe habere, detur ſibi terminus reſtitutorius: & ſi demùm fuerit condemnatus, fiat executio, nec ĩ huiuſmodi cauſis criminalibus à Magna Curia admittatur appellatio: Iudices tamen Magnæ Curiæ non procedant ad ſententiam in cauſis capitalibus, in quibus venit imponenda pœna mortis, vel mutilationis membri, & reus non eſt cõfeſſus, vel conuictus, niſi facta prius relatione in conſilio, præſentibus aduocatis, & viſo proceſſu huiuſmodi cauſarum Capitalium ad minus per tres ex iudicibus prædictis.

CAP. CLXX.

QVia accedentes ad montes barcharum cum mercantijs à longiſſimo tempore, cuius memoria hominum incontrarium non exiſtit, conſueuerunt apportare vnum enſem, & haſtas duas ſine ferro enſenij cauſa, nec aliter quicquam eis venderetur: nunc vero percepimus, quòd abutentes hac conſuetudine, ſacros canones & ciuiles leges paruifacientes, huius conſuetudinis prætextu, enſes, & lanceas plures numero, aliaque etiam arma, pro eorum voluntate, deferunt: propterea nos, dictam conſuetudinem non appr bantes, neque reprobantes, attento reipublicæ huius Regni beneficio quod ex mercantijs ibidem delatis reſultat, nec tam lõgo tempore per eccleſiam, ad cuius notitiam veriſimiliter debuit perueniſſe, aliter fuerit prouiſum: rerum etiam modicitate, tantum enſem vnum, & haſtas duas ſine ferro, conniuentibus oculis, ferri permittimus. Si quid vero vltra attulerint pœnis legalibus ſubiaceant.

De modo procedendi in cauſis ordinarijs.

CAP. CLXXI.

IN cauſis ordinarijs Ciuilibus procedatur per termini dationem, pro rei qualitate. Si enim eſt quęſtio ſuper rebus feudalibus, datur terminus menſis vnius. Si vero ſuper alijs rebus in Ciuitate, vbi Curiam moram trahit, datur terminus dierum duodecim. Si vero extra, in arbitrio iudicis ſit. Ita quòd non excedat dies viginti: qui terminus eſt cõmunis vtrique

parti: & eo elapſo, fiet publicatio. Et nihilominus, ſi partes ſint in continua, expectentur arbitrio iudicantium: & deinde ſi perſonæ litigantes ſint reſtituibiles, vt puta mulieres, pupilli, & fiſcus, dabitur terminus ex cauſa primæ dierum ſex, & eodem modo ex cauſa ſecundæ. Si vero nō ſint perſonæ reſtituibiles, & ſubſit iuſta cauſa reſtitutionis, reſtituantur ad terminum, Iudicis arbitrio ſtatuendum, pro locorum diſtantia, & demum detur terminus ad reprobandum, infra quem alia pars poſſit etiam approbare. Terminus autē, nec reſtitutio aliqua ad reprobandum reprobantes, ne lites immortales fiant, nullo modo dari conſueit. Si vero probationes ſint extra Regnum faciēdæ, expectentur per ſex menſes, infra quos lis ſuo marte decurrat. Et non expectato termino prædicto, concludatur, & expediatur cauſa: & ſi actor obtinuerit, præſtito de reſtituendo. In caſu quo venerit ſententia reuocanda, per atteſtationes vltra marinas, fiat executio quibus aduenientibus, ſiue cauſa ſit appellabilis, ſiue non, Iudex principalis iudicij teſtes admittat: non obſtante ſententia, dato termino alteri parti ad defendēdū, & reprobandum dictas probationes, ſub arbitrio ſtatuendo: deinde, concluſo iterum proceſſu, ſi ſententia veniet reuocanda vna cum executione, reuocetur.

CAP. CLXXII.

ITem in cauſis ciuilibus poſt aperta pūcta non dantur reſtitutiones, niſi tantum perſonis reſtituibilibus: & ſi cum eiſdem perſonis reſtituibilibus: concurrerent perſonæ non reſtituibiles, ſi cauſa eſt diuidua, reſtitutio conceſſa perſonis reſtituibilibus non prodeſt perſonis non reſtituibilibus. Si vero eſt indiuidua, reſtitio conceſſa vni prodeſt omnibus.

CAP. CLXXIII.

ITem, cum datur terminus ſimpliciter ad reprobandum, intelligitur datus ad reprobandum teſtes, inſtrumenta, & acta omnia.

CAP. CLXXIV.

ITem, cum in termino nihil actum eſt quouis modo agatur nunquam fiat publicatio.

A *De modo procedendi per viam informationis.*

CAP. CLXXV.

PEr viam informationis proceditur, quando cōtra aliquem principaliter non agitur, ſed fit ad informationem curiæ: vt puta, Volo informare Iudices me tenere, & poſſidere rem aliquam: vel pauperem fore: vel caſum aliquem eueniſſe, vt moratoriæ locus foret, vel extrinſeca aliqua, ad effectum executionis
B fiendæ: & fit memoriale, hoc videlicet modo: Recipiantur teſtes ad informationem Curiæ ſuper capitulis, & articulis infraſcriptis.

De quæſtionibus pauperum.

CAP. CLXXVI.

QVeſtiones pauperum gratis pro Deo expediantur: nihilque aduocatis, & procuratoribus, pro iuribus e-
C tiam actorum, & Iudicum, exſoluatur.

De non extrahendis à domicilio.

CAP. CLXXVII.

ITem, quòd nullus extrahatur ab eius domicilio pro cauſis criminalibus, pro quibus Capitanei locorū poſſunt cognoſcere ad litigandum in Magna Curia: nec etiā pro cauſis ciuilibus à x. vncijs infra, priuilegijs tamen Ciuitatum & locorum Regni ſemper ſaluis, niſi tamen per offi-
D ciales Regni extraheretur, ſecundum Regni conſtitutiones. Item, quòd Magna Curia, exiſtens in loco, poſſit de quibuſcunque cauſis, ciuilibus, & criminalibus, cognoſcere: & ſi recedente Magna Curia à loco proceſſus criminales, & etiam ciuiles ab vncijs. x. infra, de quibus officiales loci poſſunt cognoſcere, vt ſupra, non ſunt expediti per Magnam Curiam, non extrahantur, niſi eſſent in Magna Curia concluſi: ſed remaneant in loco prædicto decidendi per officiales
E loci, ad quos ſpectet, licet in Magna Curia cauſæ ipſæ fuerint inchoatæ, priuilegijs tamen localibus ſemper ſaluis.

De non auocandis cauſis per Magnam Curiam.

CAP. CLXXVIII.

ITem, quòd proceſſus: pendentes in aliquo iudicio, nō poſſunt per Magnā Curiam, etiam exiſtentem in loco, vel

alios

alios officiales noſtros ad ſe auocari: niſi officiales, coram quibus proceſſus pendent, negligentes fuerint in expeditione ipſorum per duos menſes, iuxta Regni ordinationem, vel ex aliqua iuſta cauſa fuerint ſuſpecti: vel niſi cauſæ criminales tales forent, de quibus Iudices ipſi non poſſent iudicare: quibus caſibus Magna Curia poſſit ad ſe tales proceſſus auocare.

De exequendis ſententijs arbitrorum.

CAP. CLXXIX.

ITem, quòd Iudices Magnæ Curiæ exequantur ſententias arbitrorum, arbitratorum, & amicabilium cōpoſitorū, ſi tamen fuerint in loco, vbi talis executio petitur. Si vero in loco non fuerint, ſit in electione petenti executionem, vel in Magna Curia, vel coram ordinario loci petere.

Quando via grauaminis ad Magnam Curiam appellatur.

CAP. CLXXX.

ITem à curijs inferioribus à tarenis quindecim vſque ad vnciam appellatur via grauaminis ad Magnam Curiam: & proceſſus expeditur per eadē acta. Ab vncia vero vna ſupra, appellatur via ordinaria: & fiunt noua acta, niſi locorum priuilegia, reſpectu ſummæ petitæ, aliter ſtatuant: à tarenis vero quindecim infra, non reuideatur proceſſus, niſi per Magnam Curiam, quando erit in loco: & per alios commiſſarios, vices Magnę Curiæ habentes.

De ſententijs Iuratorum.

CAP. CLXXXI.

ITem, à ſententijs Iuratorum, ſi cauſæ, ad eorum iuriſdictionem ſpectantes, expediātur per inſpectionem oculorum, non appellatur. Ita tamen, quòd tres ex Iuratis ad minus interſint. Si vero expediantur confecto proceſſu, admittatur appellatio, ſeruato tenore Capituli præcedentis.

An appellationi locus fuerit, Magna Curia eſt cognitio.

CAP. CLXXXII.

CVm à ſententia lata in Magna Curia appellatur, & ſit hæſitatio, an appellatio admitti debeat, vel ne: Magnæ Cu- A riæ, & non Iudicis, ad quem, cognitio eſt: ſecundum Ritum antiquum hactenus obſeruatum.

Vt infra quinquaginta dies proceſſus appellationum expediantur.

CAP. CLXXXIII.

ITem, ſi fuerit appellatum à ſententijs latis in curijs inferioribus, vel in Magna Curia, appellans teneatur infra B decem dies, computandos à tempore ſententiæ, non autem cedulæ, dare chartā, & tertiam partem pecuniæ, debitam prò expeditione proceſſus: & infra alios decem dies proxime ſequētes teneatur dare aliam tertiam partem pecuniæ debitā pro expeditione proceſſus eiuſdem: & infra alios decem dies proxime futuros teneatur dare magiſtro notario actorū, ad quē ſpectat proceſſum ſcribi & expediri facere, totum reſtans pecuniæ, quod debet pro expeditione ipſius proceſſus C ſoluere. Et teneatur etiam interdum poſt dictos triginta dies ſollicitare dictū magiſtrum Notarium, aut Notarium actorum, vt faciat ipſum proceſſum expediri, taliter, quòd poſſit pars appellās ipſum proceſſum, perfectum, & expeditum infra quinquaginta dies, numerandos à tempore appellationis interiectæ, habere: vt ex inde valeat Iudici appellationis præſentare. Et ſi pars appellās defecerit in præmiſſis, vel in præmiſſorum aliquo, niſi fuerit infirmitatis, vel alio iu- D ſto impedimento detentus, appellatio habeatur pro deſerta. Si vero fuerit iuſto impedimento impeditus, ceſſante impedimēto teneatur proſequi expeditionē, & præſentationem dicti proceſſus, vt ſupra: alias appellatio habeatur pro deſerta. Si vero magiſter Notarius, ſeu Notarius actorum, ad quem ſpectat dictum proceſſum ſcribi, & expediri facere, fuerit negligens in prædictis, ita quòd propter eius negligentiam nō potuerit proceſſus infra dictos quinquaginta dies ex- E pediri, & compleri: eo caſu, non imputetur parti appellanti, nec appellatio habeatur pro deſerta, ſed magiſter Notarius ſeu actorum Notarius in pœnam ſuę negligentiæ teneatur reſtituere parti appellanti quicquid habuerit pro ſcriptura, & expeditione dicti proceſſus: & nihilominus teneatur proceſſum ipſum expediri facere ipſe magiſter Notarius, ſeu actorū notarius incōtinēti infra alios. x. dies ſumptibus ſuis: & ipſum parti appellanti

ſanti conſignare. Item, appellans præſentato proceſſu coram Iudice ad quem non conſtituerit aduocatum & procuratorem in curia, qui pro eo reſpondeat, vel non apportauerit literas de præſentatione proceſſus cum clauſula de citãda parte, appellatio habeatur pro deſerta.

Ne cauſæ appellationum, & principales concluſæ tranſeant in her moditium.

CAP. CLXXXIV.

ITem volumus, quòd cauſæ appellationis, poſt præſentationem proceſſus in Magna Curia, non tranſeant in hermoditium: nec etiam principales, in Magna Curia inchoatæ, ſi infra terminum, ſecũdum Ritum antiquum hactenus obſeruatum, concludantur.

De effectu primi decreti.

CAP. CLXXXV.

ITem effectus primi decreti durat per annum tantum, & non vltra.

De ſecundo decreto.

CAP. CLXXXVI.

ITem ſecũdum decretum infra annum, habet executionem paratam, ſicut ſententia: poſt verò, actione in factum pars ſe dirigat.

De ſententijs Conſulum.

CAP. CLXXXVII.

ITem eſt de Ritu diu obtẽto, & obſeruato, quòd, ſi fuerit lata ſententia à Cõſulibus Cathalanorum, Ianuenſium, & aliarum nationum habentium Conſulem in Regno, & apparuerit per acta in eadẽ cauſa facta, vel, ſi non fuerint facta acta, per depoſitionem interueniẽtium in determinationem cauſæ prædictæ, de euidenti iniquitate ſententiæ: eo caſu, licet ſecundum formam eorum priuilegiorum à ſententijs Conſulum nõ appelletur, neque ſupplicetur, nihilominus cauſa eadẽ per Vicereges in Regno ſolet committi mercatoribus non ſuſpectis, per ipſos decidenda, facta prius relatione in conſilio de euidenti iniquitate prædicta: non obſtantibus priuilegijs in contrarium emanatis: quibus perſæpe Conſules abutũtur.

A *De reuiſione ſententiarum.*

CAP. CLXXXVIII.

ITem, cum petitur ſententiam aliquam reuideri, licet fuerit locus reuiſioni, nõ aliter ſupplicãs admittitur, niſi pars prius debitum ſoluerit, & expenſas legitimè taxatas: præſtito tamen per recipientem ſolutionem ſecundum formam auctenticæ. Quæ ſupplicatio: verùm, ſi clarè cõſtiterit eum non habere, neque poſſidere bona, vnde ſoluere valeat, & velit ſtare
B carceratus in publicis carceribus, donec reuideatur cauſa admittatur: & ſi ſuccubuerit in cauſa reuiſionis, non excarceretur, niſi ſoluerit debitum, & expenſas etiam reuiſionis.

De interuſurio dotium.

CAP. CLXXXIX.

ITem, quòd in caſu, quo pro dote non ſoluta poſt mortem viri deberetur interuſurium, tunc quantitas interuſurij
C intelligatur taxata ad rationem de v. pro quolibet centinario.

De ceſſione bonorum.

CAP. CXC.

ITem, volentes cedere bonis, ita demũ in cedendo admittãtur, ſi debitum nõ deſcendat ex delicto, vel non occultauerint bona, vel niſi fuerit obligatus ad opera, & ſeruitia perſonalia: verum, cum in cedendo admittitur, tenetur iurare de
D ſoluendo, deducto tamen, ne egeat, cum ad pinguiorem peruenerit fortunã. Ceſſiones tamen huiuſmodi non concedantur, niſi citata parte, ſi Magna Curia eſt in loco, vbi petitur ceſſionem fieri. Si vero non ſit in loco, committatur magiſtratui illius loci, quòd, citata parte iuxta formã prædictam, ceſſionem concedat, vel Magnam Curiam informet: pro vt Magnæ Curiæ opportunum videbitur.

De pedagijs cõmiſſariorũ, & ſeruientium.

E CAP. CXCI.

ITem, ſi aliquis ex Iudicibus, ſeu cõmiſſarijs, vel ſeruiẽtibus mittatur per Magnã Curiam ad aliquem locũ cũ diuerſis cõmiſſionibus, vnũ pedagium tantũ habeat, quòd ſibi exſoluatur ab omnibus, qui in eiſdem commiſſionibus tangũtur: habita cõſideratione ad qualitatem cauſæ, & perſonæ: non autem poſſit tot pedagia accipere quot ſunt cauſæ.

De ma-

Digitized by Google

De manus Iniectione.

A

CAP. CXCII.

ITem, ſi vendenti res ſuas ad credentiã non fuerit ſatisfactum de pretio, venditor ipſe, facta diſcuſſione contra principalem debitorem, rem ſuam poſſit habere, etiã ſi ambulauerit per plures manus: & in eadem præferatur creditoribus omnibus anterioribus, & etiam priuilegiatis: quam rem conſequi valeat, etiam ſi non reſeruauerit in contractu manus Iniectionem, pro eo pretio, quo valuerit tempore, quo rem ipſam recuperauerit: Idem, ſi pecunia propria creditoris extaret, vt in ea creditor alijs præferendus ſit, ſi de hoc clare conſtare poterit: Idem cenſendum eſt, cum ex pecunia creditoris ſit empta aliqua res, quæ extet: vt in tali re creditor alijs preferatur, conſtito tamen, quòd pecunia fuerit mutuata ad illam rem emendam ſpecificè.

B

De Rato promittente.

CAP. CXCIII.

ITem promittens de Rato aut promiſſionem impleat, aut carceretur.

De Iure prothomiſeos.

CAP. CXCIV.

SI res in ſolutum detur, Ius prothomiſeos locum habeat.

C

CAP. CXCV.

ITem, ſi plura corpora contigua vendantur, & conſanguineus, ſeu vicinus veniat ad recuperationẽ vnius, vel duorum ex eis, Iure prothomiſeos pretium pro rata venditionis conſignans non auditur: niſi totum integrum pretium cõſignet, & omnia corpora recuperare velit.

CAP. CXCVI.

ITem in recuperatione facienda Iure prothomiſeos totũ integrũ pretiũ deponi, & cõſignari debet: & iuſtæ etiã expenſæ (ſi de eis liquet) alias præſtet idoneè de ſoluendo illas expenſas poſt liquidationem: nec antea tradatur poſſeſſio, quàm expenſæ liquidẽtur, & exſoluãtur.

CAP. CXCVII.

ITem recuperans rem Iure prothomiſeos, neceſſarias expenſas reficere debet, ac etiam vtiles, vel voluntarias, ſecũdum formam Iuris.

CAP. CXCVIII.

ITem, ſi fuerit quæſtio de pretio inter emptorem, & eum, qui venit ad recuperãdum rem venditam Iure prothomiſeos, ſtatur iuramento venditoris, & emptoris, licet inſtrumentum maius pretium contineat.

CAP. CXCIX.

ITem, ſi prædio, ob cuius vicinitatem Iure prothomiſeos agitur, prædium alterius ſit intermedium, ius prothomiſeos non competit. id idem, ſi via publica intermedia fuerit, cenſendum eſt.

CAP. CC.

ITem, ſi prædium vẽdatur, quod adhæreat plus prædio vnius, quàm alterius, & ſimiliter ad recuperationem prædij venditi veniant Iure prothomiſeos, ſeu recuperandi, qui pro maiori parte prędij, aut domus, contiguitatem habet, alteri præferatur.

D

CAP. CCI.

ITem, ſi aliqui, habentes ius prothomiſeos, taceant, & vnus vicinus vel conſanguineus in remotiori gradu cõſanguinitatis venditori exiſtens, recuperare velit, poteſt: veluti hereditas, quæ cum propinquioribus deſertur, & illis tacentibus agnoſcẽti accreſcit, verum licet, qui potior eſt, in recuperando taceat, debet tamen ei dari breuis dilatio, Iudicis arbitrio ſtatuenda, vt recuperet. Et eo non non curante, poterit alius, licet remotior, recuperare. alias autem, ſi remotior haberet integrum recuperandi tempus expectare, reperiretur deluſus, cum ſimul & ſemel præſcriptio recuperandi currat vtrique.

E

CAP. CCII.

ITem, quòd prædicta capitula de iure prothomiſeos in omnibus terris, & locis Regni locũ habeant, niſi in ijs, in quibus eſſent conſuetudines incontrarium obtentæ obſeruatæ, & ad obuiandum malitijs, quæ fieri ſolent in fraudem eorum, qui poſſunt ad recuperandum venire, conſuetudinem Panhormitanam, ſuper fraudibus huiuſmodi tollendis editam, obſeruari volumus, & iubemus.

De Notarijs examinandis.

C A P. CCIII.

QVia ex imperitia notariorũ patrocinantium clientuli multa damna, & incõmoda perſæpè patiuntur, & partes in eorũ iuſtitia fruſtrantur: ſtatuimus, quòd notarij ĩ Ciuitatibus, & terris Regni huius inſignibus, Panhormi ſcilicet & Meſſanæ, Cathaniæ, Syracuſarum, & Drepani, quibus habetur Doctorum, & peritorum copia, non antea patrocinentur, quàm per Prothonotarium exiſtentem in loco, vel, eo abſente, per loci ordinarium, coram quo debent patrocinari, ſuper Ritibus his potiſſimè habiti fuerint. Contrarium verò præſumentes, per annum neque patrocinari, neque contrahere queant.

C A P. CCIV.

ITem quòd prædicti Ritus per omnes curias, & magiſtratus totius Regni ſeruentur priuilegijs tamen Ciuitatum, terrarum, & locorum Regni in eorum robore permanentibus.

Concluſio priuilegij.

C A P. CCV.

QVamobrem mãdamus de certa noſtra ſcientia, & expreſſè Magnifico, nobilibus, & dilectis Cõſiliarijs noſtris in dicto Regno Sicilię vltra Farũ, Vice Regi, Magiſtro Iuſtitiario: eiuſque locumtenenti, & Iudicibus Magnæ Re-
A giæ Curiæ, ac Iudici Sacræ conſcientiæ,
Magiſtris Rationalibus, Prothonotario,
Magiſtro ſecreto, Theſaurario, & Con-
ſeruatori noſtri Patrimonij, Aduocato
quoque, & Procuratoribus fiſcalibus,
Straticoto, Prætori. Patritio, Senatori-
bus, Capitaneis, Baiulis, Iudicibus, Iu-
ratis, Commiſſarijs quibuſcunque, Ad-
uocatis, & Procuratoribus omnibus, ce-
terisq́, vniuerſis, & ſingulis officialibus, &
ſubditis noſtris, maioribus, & minoribus,
quocunq; nomine & officio fungẽtibus,
B tam præſentibus, quàm futuris, quate-
nus, forma præſcriptorum Rituum, &
vniuſcuiuſq, ipſorum per eos, & quemli-
bet eorum diligenter attenta, & inuiola-
biliter obſeruata, illam purè, & ſine ali-
qua ſiniſtra interpretatione de cetero cũ-
ctis futuris temporibus teneant firmiter,
& obſeruent, teneriq; & obſeruari faciãt,
atque mandent, ſine aliqua diminutione,
& contrà nõ faciant, ſeu veniant: aut ali-
quem directè, vel indirectè cõtrafacere,
ſeu venire permittant, quauis ratione,
C ſeu cauſa pro quãto gratiam noſtrã cha-
ram habent: Iramq́ue, & indignationem,
ac pœnam aliam grauiſſimam noſtro ar-
bitrio reſeruatam cupiunt non ſubire, cũ
ſit omnino ex certa noſtra ſcientia, ac
deliberate, & conſulte obſeruari volu-
mus, & iubemus. In quorum teſtimo-
nium præſentes fieri iuſſimus, noſtro ſi-
gillo ſecreto in pede munitas. Datum in
noſtris felicibus caſtris, apud Maczonũ
Roſarum, prope hoſpitalettum. Die vi-
ceſimo tertio menſis Octobris, decimæ
D Indictionis: Anno domini Milleſimo
quadrigenteſimo quadrageſimo ſexto.

R E X A L P H O N S V S.

Dominus Rex mandauit mihi.	vidit Baptiſta vicecancellarius.
Ioanni Olzina vidit eam.	vidit Goffridus.
Baptiſta vice. Adam de Aſmundo	vidit Adam.
Leonardus Prothonotarius.	vidit Chriſtophorus.
Goffridus Rizari, & Chriſtophorus de Benedictis	vidit Leonardus Protonotarius.

R E G I S T R A T A.

In commune Siciliæ. xxv. nihil ſoluat, mandato Regio.

F I N I S.

APOSTIL-

Digitized by Google

APOSTILLAE
CLARISSIMORVM I. CC.
ANTONII, ET BLASCI LANCEAE
SVPER RITV REGNI SICILIAE.

CAP. XCVI.

ANT. LANC. In tex. ibi *A citatione* In hoc Ritus eſt cōſonus iuri cōi. Nā etiā de Iure cōmuni Iudicium incipit à citatione §. fin. Inſtit. de pœn. temer. litig. & per totum tit. ff. de in Ius voc. facit text. in l. de vnoquoq; ff. de re iudic. & in l. nam & ita diuus ff. de adopt.

In tex. ibi *Literę citatorię* Idem dicendum de literis citatorijs à curijs inferioribus impetratis & multo fortius quia M.C. in Regno eſt magiſtra vt habetur per Andr. in coſtit. ad defenſam.

In tex. ibi *Infra terminum* Ex iſto textu colligitur quod quando lex ſtatuit terminum alicui facto, vltra procedendo & inhibendo. Quod non fiat termino elapſo, ſi fit nullum eſt l. ſcire opportet. §. conſequens ff. de excuſat. tutorum & l. properandum in princ. C. de iudic. & not. quod Ritus iſte exorbitat à iure communi nam de iure communi literę citatorię durant triennio quantū durat inſtantia, vt not. in d. l. properandum Spec. in tit. de fid. inſt. & propterea extra Regnum quia ſeruatur ius commune non expirant vires literarum citatorialium. Item talis terminus ſi conſideratur diſpoſitio iuris communis inciperet currere à die præſentationis literarum per Gloſ. in in c. de cauſis extra de offic. deleg. ita tamē quod nō malitioſe differatur pręſentatio. tamen longe vidi aliter obſerui Ritum iſtū, vt terminus hic] præſcriptus incipiat currere a die impetratę.

CAP. XCVII.

A ANT. LANC. In tex. *Citatus, ſi peremptorio elapſo.* De iure cōi erat neceſſe exprimere, alias debebat fieri trina citatio l. ad perēptoriū, cū multis ſequent. ff. de iudic. & l. tres citationes C. quom. & quan. iud. ſed hodie ſeruatur, quod ſufficiat vna citatio, vt hic, pręſertim ī Regno iſto. Sic citatio iudicis eſt perēptoria, vt voluit Gl. in c. cōſuluit extra de offic. deleg. & eſt text. in
B l. ceſſante C. quo. & quam. iud. Et dicitur terminus perēptorius, quia perimit, & deſtruit alios duos terminos. Nā, vt dixi hodie ſufficit vnus terminus.

ADDITIO *Sed certe iſte tex. non probat hoc, immo potius arridet iuri cōmuni. Nā dicit, lapſo peremptorio, quod in citatorio fuit appoſitum, vel aliter fuit facta citatio, per ęquipolleus de iure communi, vt not. Gloſ. Bart. & DD.*
C *in l. 2. C. quom. & quan. iud.* Blaſc. Lanc.

Ibi. *Si realiter agitur* Procedit hoc etiam de iure communi, vt eſt tex. in c. quoniā frequenter vt lite nō cōt. l. Fulcinius ff. ex quibus cauſ. in poſſ. eat. Item quatenus dicit de actione perſonali, quod miſſio fit per menſura debiti, hoc etiam eſt de iure cōmuni aut. ei qui C. de bon. aut. iud. poſſ. habetur in l. 1. ff. de dam. inf. & l. pleriq, vbi Gloſ. & Bart. ff.
D eod. & l. properādum §. fin autem reus C. de iudic. & in l. conſentaneum, vbi per Bart. C. quo. & quan. iud. Quando vero dicatur agi perſonaliter, & quando realiter habes per tex. Gloſ. & ſcrib. Inſt. de act. §. 1.

ADDITIO. *Et iſte Ritus procedit, quando miſſio fit per contumaciam ante ſententiam, ſed quid ſi fiat poſt ſententiam,*

tiam, & quid in actione perſonali in qua petatur certa ſpecies, non quantitas, vide Bart. in dict. leg. conſentaneum. Blaſc. Lanc.

Ibi *Docto &c.* Intellige per iuramentū partis, vel per vnū teſtē ita not. dicit Bart. in extr. ad reprimendum in ver. ſummarie per tex. in l. theſauros ff. ad exhib. & in terminis voluit ipſemet in l. cum proponas C. de bon. auct. iud. poſſ. & in l. Fulcinius §. 1. ff. ex quibus cauſ. maior. Et ratio eſt, qa tractatur de modico prçiuditio, quia ideo fit talis immiſſio, vt reus veniat reſpōſurus. & iſta poſſeſſio dicitur Aſinina, vt not. in l. 3. §. fin. ff. de acquir. poſſ. alias non admitteretur talis probatio. Quia vox vnius vox nullius l. iuſiurandi C. de teſtibus, & c. cum à nobis extra eod. quia in ore duorū &c. l. vbi numerus ff. de teſtibus & c. cum eſſes & c. relatum de teſtam.

Ibi *Veruntamen.* Cyn. in d. l. conſentaneum dicit, quod tunc fit miſſio in poſſeſſionem rei petitç, quando agitur realiter ſemper, ac indiſtincte, & dñs rediens. infra annū recuperat poſſeſſionem refectis expenſis, & ita intelligitur litera iſta quoad tempus, licet nihil dicat expreſſe de anno. Sed ego ita interpretor, Nam quoties lex nouiſſima prout eſt Rit. iſte in Regno ſimiliter loquitur de terminis legis antiquç, intelligenda eſt ſecundum cōſonantiam iuris cōmunis l. ſerui veſtri C. de noxal. l. vt gradatim §. ſed mācipia ff. de mun. & hon. tex. eſt cum Gloſ. in l. ſciendū ff. qui ſatiſd. cag. iuncta Aut. offeratur C. de lit. cont. & quod not. in l. omnes populi ff de iuſt. & iure & l. ſed & poſteriores ff. de legib. & ita procul dubio debet intelligi litera, attento maxime, quod in fine dicit *Ius commune ſeruetur.* Et ſic iuncto fine litterç verba videntur iſtam interpretationē pati, vt infra annum reus veniens poſſit recuperare poſſeſſionem, refectis expenſis, vt in d. l. conſentaneum & l. Fulcinius, alias, ſi perſeuerauerit in contumacia poſt annum audiretur ſolū modo de proprietate.

Ibi *Ius commune ſeruetur.* Quo cauetur quod ſuper re ſtabili fiat ſecūdū decretum, & fiat bannitio, ſeu ſubhaſtatio in re mobili, ſi tranſiuerint certi dies fiat adiudicatio, & vt hodie ſeruatur erit ſpatium quindecim dierum ſecundum DD. in aut. ei qui C. de bon. auct. iud. poſſ. Sed dubitatur de iure cōmuni quantum debet eſſe tēpus inter

A primum, & ſecundum decretum & ibi dixerunt concluſiue DD. quod annus debet eſſe. Sed Bart. per l. ſi finita §. Iulianus ff. de dam. inf. dicit, quod eſt arbitrarium, tamen iudex non debet eſſe nimis breuis in arbitrando, & concluſiue tenet Bar. in d. auct. ei qui quod alias per nimiam breuem dilationem pars poteſt iuſte quçrelari & appellare c. 1. extra de dilat.

CAP. XCVIII.

B

ANT. LANC. Ibi *Citari partem* An requiratur citatio perſonalis, vel ad domum vide Alex. cōſ. 50. in 3. vol. Bar. & DD. in l. 4. §. prçtor ait ff. de dam. inf. & in l. 1. §. permittitur ff. de lib. agn. Bal. in l. vt perfectius C. de ann. excep.

CAP. XCIX.

C ANT. LANC. In tex. ibi *Executiua* In quantum Ritus iſte dicit, poſſe procedi via exequutiua, exorbitat a iure cōmuni. Nam de iure communi non incipitur ab extrema parte iudicij. l. 1. C. de exec. rei iud. & l. cum nulla ff. de re iudic.

In text. ibi *Summarie* Not. quod quando proceditur ſummarie, nihilominus eſt opus libello, & litis conteſtatione, & audiri partes, vt not. Bar. in l. necquidquam §. de plano ff. de off. proconſ. & in extrau. ad reprimendum
D in ver. ſummarie, pro quo vide tex. in l. tigni cum multis ſimilib. ff. ad exiben. nihilominus abbreuiātur termini, quia non ita late proceditur, ſicut quando ordinarie, & ſic quoad ſollemnitatem Iuditiariam non refert, niſi quoad alterationem terminorum, niſi eſſet dictū, quod procederetur ſummarie, ſiue ſtrepitu, & figura iuditij. vide text. in cle. ſçpe de ver. ſignific. Bart. in locis alleg. Nam figura iuditij hoc importat, vt offeratur libellus, & lis conteſtetur vide
E in d. clem. ſçpe & Bart. in loco allegat. Et, quatenus dicitur hic de via exequutiua, ſolet oriri dubium, An inſtantia ſit perpetua, an vero triennio ermodicietur, & ſic habeat locum in exequutiuis l. properandum C. de iudic. Et concluſiue dic, quod licet Bar. in *l.* litibus C. de agr. & cenſ. lib. 10. cōcludat, quod in exequutiuis, ex quo ſummarie proceditur, & ſiue tela iudicij, quia incipitur ab extrema parte, non

contra-

contrahatur herodicium per trienniũ ſed inſtantia perpetuo duret, nam l. properandum ſecundum eum loquitur in caſibus, in quibus fit litis cõteſtatio; ſed in exequutiuis nõ fit litis conteſtatio, igitur non conuenientibus verbis legis, nõ cõuenit eius diſpoſitio. l. quod conſtitutum ff. de teſt. mil. & l. conſtitutionibus ff. ad municip. nihilominus eius opinio eſt damnata per poſteros communiter, maxime per Bal. in l. ſi cauſſam C. de exec. rei iudic. & ĩ l. 2. C. de iuram. cal. per Ang. in l. ſi ſeruus ff. de his qui not. infam. & communiter DD. in d. l. properandum in princ. Et mouentur quia, licet inſtantia initium ſumiat à litis conteſtatione, tamen, vbicunq; lis nõ cõteſtatur de natura cauſſę ſtatim, quod iudex incipit tractare de meritis, etiã reſultat idem effectus, ſicut ſi fuiſſet lis conteſtata. per tex. in l. nulla C. de proc. Ex hoc itaq; licet in exequutiuis non ſoleat fieri litis conteſtatio, tamen inſtantia incipit inchoari, ſtatim quod iudex incipit tractare de meritis, videlicet, quod facta eſt exequutio cõtra aliquẽ virtute alicuius cõtractus, ille contra quem eſt facta exequutio opponit ſe aduerſus merita cõtractus, & tunc incipiet inchoari inſtãtia. Quia ille actus tractãdi merita eundem effectum induit, quem vera litis conteſtatio, & oportet, quod talis actus concernat merita ſecundum intellectum Bal. ſi bene põderetur in d. l. 1. C. de iuram. cal. & quia quotidianum eſt tene menti, vbi dicit ex illo tex. dũ dicitur in eo quod iuramẽtum calumnię introductum eſt, vt cõtentioſa litigantium inſtantia compeſcatur, & ſic ibi tex. loquitur ante litem conteſtatã, propterea dicit ipſe referendo Azon. quod quilibet articulus cauſſę propriã habet inſtantiam, & ibi dicit quod vbicunque eſt cõtradictio ibi eſt inſtantia, ſed reſpectu totius cauſſę, & vt poſſit ad diffinitionem veniri non dicitur inſtantia, niſi prius lite conteſtata, vbi exigitur litis conteſtatio, allegat. l. properandum C. de iudic. & inducit ad ſtatutum loquens de inſtantia ſummaria per lapſum duorum menſium, numquid habeat locum quãdo petitur executio inſtrumenti, contra quod opponuntur exceptiones & ventilatur lis, refert antiquos aduocatos illius citatis dicere quod non. quia iſtud inſtrumentum ęquiperatur ſentẽtię ex forma ſtatuti, & poſt ſententiam non eſt inſtantia, ita executio iſta non habeat inſtantiam, tamẽ in cõtrariũ dicit eſſe caſum ibi, vbi in iuramẽto calumnię vbi ventilatur lis per contradictionem partis eſt inſtantia.

CAP. CI.

ANT. LANC. Ibi *Inſtrumentum publicum* Super hoc quęro, An ex cędula priuata poſſit fieri executio, ſi ex pacto dictum eſt, vt ſolet ſępe fieri, Et dico ex littera iſta, quod non dum requirit, quod ſit inſtrumentum publicum, & ſit confectum manu publica, ſcilicet tabellionis. Nam reſpectu perſonę cõdentis dicitur publicum, vt not. in l. 1. §. ius publicum ff. de iuſt. & iure; & hoc eſt exorbitans a iure communi, & propterea non eſt extendendum extra terminos ſuos tanquam ſtricti iuris, & ſic ſtrictè intelligendum. l. quidquid aſtringẽdę ff. verb. oblig. & l. 3. §. hæc verba ff. de negot. geſt. l. quod conſtitutum ff. de teſt. mil. l. conſtat ff. ad munic.

ADDITIO. *Tu Dic, quod non poteſt fieri conſenſu partium, quod ſcriptura priuata habeat vim publicę. Quia ex hoc ſequeretur, quod priuati facerent tabelliones, quod eis non permittitur. Et hoc eſt dictum ſing. Innoc. in c. cum P. tabellio de fide inſtrum. licet priuatorum pacto fieri poſſit, quod talis ſcriptura faciat plenam fidem, ſicut poteſt etiã fieri, quod ſtetur dicto vnius teſtis, ſecundum D. Alex. in l. 1. §. fin. in princ. ff. de verb. oblig. & hoc decidit idem Alex. conſ. 85. in cauſſa & lite vertente in fin. vol. 1.* Blaſc. Lanc.

Ibi *Expreſſam, & pręſentem.* Ex hoc ſequitur, quod non poſſet fieri executio, ſi debitum eſſet conditionatum. Quia conditio nihil ponit in eſſe. l. cędere diem ff. de verb. ſignif. cum ſimil. Quero an Notarius poſſit eſſe ſacerdos, & an Comes, vel Baro poſſit creare notarium. Et quoad ſacerdotem vide tex. & DD. in cap. ſicut ne cler. vel mon. vbi habetur quod nõ poteſt exercere officium notariatus, licet poſſit ſtipulari alteri in his, quę pertinent ad eius officium, vt not. in l. 1. §. ius publicum ff. de iuſt. & iure. Quoad Comitẽ, vel Baronem an poſſit creare notariũ, vt habeat poteſtatẽ cõficiẽdi inſtrumẽtaque vbiq; faciant fidem, vide Andr. in tit. quę ſint regal. in vſibus feud. vbi dicit, quod ſicut creare notarios taliter,

vt ĩ toto orbe habeãt poteſtatẽ eſt prĩcipis, & in regno eſt Regis, qui habetur loco principis in Regno ſuo; ita in Comitatu eſt Comitis; & in Baronia eſt Baronis. Quęro, quid ſi ſacerdos confecit cędulam ſeu inſtrumentum, an habeat executionem paratam; ego dicerem quod non. Quia Ritus requirit, quod ſit Notarius, & ſacerdos non poteſt eſſe notarius, vt ſupra dixi ergo & cet.

Ibi *Probatione extrinſeca* Intellige hune Ritum ſane, & ſubaudi ęque principali. Secus in acceſſoria, & declaratiua vt in c. item quod diximus .ĩ. eod. Nam declaratio nõ poteſt dici extrinſeca, immo intrinſeca ab inſtrumento fundata, & declarata per aliquod extrinſecum, vt forte per teſtes. ad quod vide quæſt. diſputatam per Bal. in l. fin. C. de fideic. & Bart. poſt Iac. Butrig. in l. certi conditio ff. ſi cert. pet. & ibi D. m. Iaſon.

Ibi *De duplo* Videtur quod de iure communi aliter puniatur, vt habetur in l. 1. C. de plus petit. & per Doct. in §. tripli. Inſt. de Act. Vel dic, quod illę leges loquuntur in plus petente, Ritus iſte in bis petente, & ſic in diuerſo caſu.

ADDITIO. *Ego Credo quod illę leges habent locum, & in plus petente & in bis petente. Nam plus petit is cui nihil debetur. Et Ritus loquitur in iterum petente tantum, vt in ſeqq. capitulis declaratur.* Blaſc. Lancea.

Ibi *Procedatur* De iure cõmuni contra abſentem cauſſa Reip. non proceditur, quoniam nõ poteſt conueniri niſi conueniat, per l. 2. §. legatis ff. iudic. Intellige tamẽ in cauſſis inchoandis, ſecus in inchoatis per tex. in l. pen. ff. de legationibus Gloſ. tamen ibi vult, quod detur reſtitutio in cauſſis nõ inchoatis vbi vide.

ADDITIO. *Ad materiam adde Ang. in §. rurſus. Inſtit. de act. Sed quęro an iſta exceptio trahatur ad caſus ſimiles, ſcilicet in omni abſentia probabili & neceſſaria, vel probabili tantum, vel neceſſaria tantum, vide not. per Gl. & DD. in l. fin. ff. de in int. reſt. & Salic. in l. illud C. de Sacr. eccl.* Blaſc. Lanc.

CAP. CII.

ANT. LANC. Not. quod contractus habent executionem paratam, & propterea Rit. iſte, quatenus loquitur de alijs contractibus, quam de contractu depoſiti, eſt exorbitans a

A iure communi. Quia de iure communi non datur virtus iſta exequendi contractus, vel publica inſtrumenta, vt habetur in l. minor 25. annis cum ſimil. ff. de minor. & iſta virtus certis tantum caſibus tribuitur de iure communi vt contractui depoſiti, ſecundum Bart. in l. ſi quis C. depoſ. licet Bald. contracontrarium tenuerit. Eſt & alius caſus in l. fin. C. de edicto diui Andr. toll. vbi viſo teſtamento executiue proceditur. Quoad alios caſus, ſeu contractus de

B iure communi non proceditur executiue: ſed ex diſpoſitione Ritus aliter obſeruatur, vt hic, vbi certis contractibus tribuitur vis exequutionis, reliquis vero ita demum tribuitur, ſi ex pacto actum ſit, & ſic quoad reliqua inſtrumenta non expreſſata per Ritum ſeruatur ius commune, vel Ritus antiquus prout pars elegerit vt hic ibi *In alijs vero inſtrumentis &c.*

Ibi *Ab annis decem* Nota, quod pręſcriptio decennalis, vt tollatur via exe-

C cutiua incipit currere a tempore quo competit ius petendi l. cum acutiſſimi C. de prȩſcript. 30. ann. nam non valẽtibus agere nõ currit prȩſcriptio l. 1. in fin. C. de ann. excep. aut. niſi C. de bon. mater. Et ſic, ſi inſtrumentum eſſet cõditionatum, ex quo ex illo agi non poteſt, decennium non currit niſi a die purificatę conditionis. Quia conditio nihil ponit in eſſe, nec antea competit petitio l. 1. §. fin. autem C. de cad. toll.

D l. poſt mortem C. de fideic. l. 1. ff. de condit. & demonſtr. cum ibi not. quod patet etiam per cap. prȩcedens, dum requirit prȩsẽtem obligationem, quod expone .i. puram, vbi nec dies, nec conditio eſt adiecta. d. l. 1. ff. de condit. & demonſtr. Et circa iſtum Ritum ſolet quęri, quid ſi obligatio eſt annua, an decennium labatur a tempore primę ſolutionis fiendę a qua fuit ceſſatum, ita vt abinde vſq; ad decennium incluſiue poſſit fieri executio, an vero a ſe-

E cundo anno excludendo primum, vt dicatur ab inde in antea incipere aliud decennium. Gloſ. & Bart. in l. cum notiſſimi §. in his C. de prȩſcript. 30. ann. dicunt, quod ſi obligatio eſt vnica, licet ſolutio ſit annuatim, vt eſt in ſtipulatione annua; tunc ab anno quo ceſſatum eſt currit prȩſcriptio, etiam pro annis ſequentibus: ſecus eſt in ſolutione annua, quę continet tot obligationes quot ſunt ſummę, vt eſt in legato, vt not. in l. ſingulis ff. de ann. leg. & iſtud

com-

communiter tenetur in d.§. in his,& in l. ſi Stichum §. ſtipulatio ff. de verb. oblig. tangit Bart. in l. de pupillo §. ſi in pluribus ff.de noui oper.nũc. Sed aliud puto, quando ageretur de ipſa ſolutione annua nam pręſcriptio incipit currere a tempore, quo ſuit ceſſatum a ſolutione , non a tempore quo fuit confectus contractus.l. ſi quis emptionis §. fin.C. de pręſcrip.30. ann. Nam aliud eſt ſi præſcriptio concernit ipſam annualem ſolutionem; aliud ſi ipſum ius vniuerſale , ſecundum Salic. in d.§. in his. ex quo dicto concludendum eſt, quod in ritu iſto præſcriptio decennalis currit cuilibet pręſtationi annali, ex quo nõ cõcernit ius ipſum principale, ſed ſingulas obligationes , & ita ſeruatur & vide in c. 132.in verbo decẽniũ.

CAP. CIII.

ANT. LANC. Ibi *Probata morte* Probatur mors per vnum teſtem, qui viderit aliquem ſepelliri, aut mori, & ſpiritum exalantem , & per famam publicam , vt habetur in aut. hodie C. de repud. Sed fama publica, aut rumor ſolus non ſufficeret. Quia nõnunquam fallit.l.fin.ff.de hered.inſt. & vide de alijs modis per Bart. in l. 2. ff. quemad. teſt.aper.& in l.ſi cõſtante ff. ſol. matr.

Ibi *Secundos hęredes* Nota , quod omnes hęredes poſt primos dicũtur ſecundi per Gloſ. in l.1.ff. de uulg. & pupil. ſicut dicuntur ſecundę nuptię, etiã ſi numerus ignoretur , vt in tit. de ſecund. nupt.

CAP. CIIII.

ANT. LANC. Ibi *Compenſari* Intelligas, dũmodo debita ambo ſint liquida,& clara. Nam alias nõ procedit compenſatio. Quia de liquido ad non liquidum non admittitur. Vnde,ſi creditor dicit nõ eſt liquidum creditm debitoris , non procedit compenſatio, vt habeat locum c. iſtud. quia negatio reddit rem dubiam Gloſ. in l. 1. ff. de tranſm. & in l. 3. C. quibus ad libert. procl. non lic.

BLASC. LANC. Ibi *Duplum* , Nota , quod in duplo. continetur ſimplum quemadmodum dicimus in ſurto manifeſto in quo venit quadruplum & in eo includitur ſimplum , ſcilicet eſtimatio rei ablatæ, vt in §. tripli inſt. de act. Et nota,quod de iure communi idẽ

A bis petens poteſt puniri crimine ſtellionatus. l. ſi fideiuſſor. §. in omnibus ff. mand.

Ibi *Si de debito apparuerit ſatisfactũ* Vt ergo locum habeãt iſtud cap. oportet , quod concurrant ſaltim iſta ſeparata, quia ſoluerit ſuo creditori, vel liberauerit per Aquilianam ſtipulationẽ, & acceptilationem. & iſtis duobus caſibus non requiritur denuntiatio creditori , ſed ſufficit quod ſequatur probatio. In alijs vero caſibus,qui ſequuntur B requiritur , quod fiat denuntiatio creditori , & eo perſeuerante datur dupli petitio ; alias competeret tantum ſimplum , vt littera ſonat.

Ibi *Vel non competere,&c.* Puta quia non eſt hęres , vel procurator creditoris ſecundum aliquos,quod non placet quia primo eſt opus, vt legitimetur perſona in iudicijs quantumuis exequutiuis, vt in l. quæratur ff. de teſtam. & l. fin.C.de ed.diui Adr.toll.& ibi not. Dic ergo non competere,ex pacto, vel alio C iure obligationis eliſiuo , vt not. in l. ſi vnus §. pactus ff. de pact. Et ex hoc habes , quod quando quis petit ante tempus , & debitor ei denuntiauit ne petat , quia adhuc non ceſſit dies , ſi ipſe creditor perſeuerat vſq; quo exigat debitum , tenetur ad duplum . Et in hoc corrigitur ius commune, vt habes Inſt. de act. §. pen.& hoc contingit propter maiorem contumaciam ſuam; quia ſuit ſibi denuntiatum , & exegit debitum . Sed quando nõ eſſet denuntiatum , vel D non exigeret , ſtaretur pęnę iuris communis , vt duplicentur inducię . Sed quomodo poteſt petere ante tempus cum appareat ex diſpoſitione inſtrumenti . Dic , quod ſorte creditor fecit aliud pactum extra inſtrumentum , vt non peteret vſque ad certum tempus ideo inſtrumentum habeat effectum ſuum exequutionis . Et de hac fideiuſſione vide tex.in Aut. de execut.§.1.& Aret.in §. tripli.Inſtit. de act.

Ibi *Perſeuerante* Nota , quod perſe- E uerãtia in perfidia punitur concor.l.alia cum concor. C. de his quibus vt indig. & l. qui cum natu maior §. accuſaſſe ff. de bon.liber.& l.ſi quis inficiatus ff. depoſ. Et poteſt ad ritum iſtum aſſignari ratio , quia negãdo ſolutionem videtur quaſi furtum cõmittere. l. inficiando ff. de furt. ideo ſtatuit de duplo . Sed iſta ratio eſt generalis ad omnes caſus iſtius Ritus non ad caſum ſolutionis tantum. Et vide.ĩ.c.129. per quod c. declaratur,

Digitized by Google

tur,quod creditor non tenetur pręſtare niſi in caſu ſolutionis, & ſatisfactionis oppoſitę & ita fuit per M. C. ſępius declaratum ſed rectius illud cap. debet intelligi ſecundum iſtud. l. nam & poſteriores ff. de legib.

CAP. CV.

ANT. LANC. Ibi *Incontinenti* .i. antequam ſoluatur creditori. Ibi *Duplum repetere*. Intellige vna cũ poſſeſſione ab ipſo recuperata a creditore, quod non puto verum quia in iſto duplo ſimplum continetur, vt ſupra dictum eſt Ergo duplum, ſi referas ad primum dictum dicas in quo ſimplum tãtum datur a creditore aliud ſimplum habet ex recuperatione poſſeſſionis: ſi vero ad ſecundum ſtat proprie. Nec mirum ſi verbum ad diuerſa ſubauditum diuerſimode interpretatur, vt not. in l. 2. ff. de offic. proconſ. & in aut. ceſſante C. de ſuis & legit. & clare patet in cap. ſequenti.

Ibi *Summariæ* .i. Sine termini datione, & ita accipitur hic de quo vide Bar. in extrauagan. ad reprimendum.

Ibi *Denegato*. Not. quod reſtitutio iſta conceditur minoribus, eccleſijs, & maioribus Reip. cauſſa abſentib. De eccleſia habes in c. I. de in integr. reſtit. De vltimo habes in l. item hi qui reip. & l. fin. ff. ex quibus cauſ. mai. nam reſp. & eccleſia pari paſſu ambulant, & pari priuilegio lętantur. l. fin. C. de ſacr. eccl.

CAP. CVI.

ANT. LANC. Ibi *Antequam procedatur ad venditionem*. Videtur, quod non reſtituatur poſſeſſio poſt venditionem. nam quod in vno permittitur in alio prohibetur. l. cum prætor. ff. de iudic. quod ſecundum Gloſ. ibi procedit niſi ſit eadem ratio prohibiti, & permiſſi. facit etiam text. in l. Pedius ff. de arbit. in princ. Et not. quod quindena ad ſe opponendum datur in executiuis antequam ſoluatur. Niſi ſit appoſitum pactum, quod non poſſit ſe opponere, nec defendere. Nam tunc propter huiuſmodi pactum eſt ſublatum etiam officium iudicis, ſecundum Bart. in l. plane col. fin. ff. de pet. hęred. facit quod not. idem Bar. in l. 1. §. & parui ff. quod ui aut clam. vide plene D. Bened. de Barz. in ſuo tract. de guarent. vbi materia. Et hoc quotidie ſeruatur, & nihi-

A lominus, dato quod eſſet tale pactum nõ propterea tolleretur quin pars poſſit compelli ad ſubeundum, & interrogandum paſſiue, ſaltim oretenus ſi debitum eſt ſolutum, vel ne. Nam, licet aduerſus pręſumptionẽ iuris, & de iure omnis tollatur probatio, nihilominus non tollitur confeſſio partis. Gloſ. & DD. in aut. ſed cum neceſſe C. de donat. ante nup. Salic. in l. ſiue poſſidetis C. de prob. Nam confeſſio partis eſt pręiudicialior omni probatione, B licet videatur Gl. in contrarium in l. in cõtractib. §. illo C. de nõ num. pec. vbi eſt Gl. mag. dum ibi dicit quod non tenetur ſubire in iudicio, nec iurare nihilominus illa Gl. non ſeruatur ſi pars altera velit iuramentum partis.

ADDITIO. *Salua pace D. mei Gl. illa in l. in contractibus loquitur in præſumptione iuris & de iure, quę in caſu noſtro non eſt, ideo impertinẽter allegatur*. Blaſc. Lanc.

Et nota quod iſta quindena ad ſe opponendum C nõ currit debitori niſi prius creditor pręſtiterit de duplo, & ex tunc incipit currere, & hoc iure vtimur. Intellige parte petente.

CAP. CX.

ANT. LAN. Ibi *Vel in prõptu, &c.* Nota quod debet cõſtare in prõtu ſimile dicitur de iure cõmuni per Iac. de Rau. & Pet. quod quos refert Fulg. in l. fin. C. de ed. diui Adr. toll. ne de- D tur materia de facili fabricandi falſa inſtrumenta, quod dicunt fallere in caſu illius legis, quando agitur pro teſtamento poſſeſſorio ſummariſſimo, vt ꝑ DD. ibi, qui allegãt Gl. in ver. depoſitionib.

CAP. CXI.

ANT. LANC. Ibi *Expreſſam*. Debet ergo eſſe talis, vt legatur ad litteram oculis corporeis, nec ſuffi- E ceret, ſi eſſet tacita, & perciperetur dumtaxat intellectu, vide Moder. maxime Barbat. in l. cum acutiſſimi col. 9. C. de fideic. Sed quid ſi eſſet expreſſa ſaltim verbis generalibus, puta ſi refert ad aliud. Puto hoc inſtrumen tum gaudere beneficio huius Ritus arg. l. lucius ff. de vulg. & ibi gl. & DD. & not. in l. precibus & ibi DD. C. de impub. & aleg. ſubſt.

Ibi *Infra decennium*. Quęro quid ſi debitor promiſit dare omnem requiſitionem

tionem

tionem creditoris an tempus incipiat
currere a tempore requiſitionis, an ve-
ro a tēpore cotractus. Iſte Ritus facit,
quod a tempore quo potuit peti, & cō-
firmatur quia, quoties facultas agendi
confertur in alterum ex cōtrahentibus,
a die quo poteſt cōmittitur ſtipulatio. l.
ſi quis arbitratu Et ibi Bart. ff. de verb.
oblig. & l. labeo ſcribit ſi mihi biblio-
thecam ff. de contract. empt. Adde D.
meum in c. ſanctorum patrum & c. vi-
gilanti de pręſcript. vbi all. Ludou. Ego
dico quod obligatio facta cum petiero
eſt idem quod obligatio pura quia ſem-
per intelligitur, ſi petiero, Vt not. DD,
in l. ſi pacto quo pęnam C. de pact. &
eſt tex. in l. ſi decem cum petiero ff. de
verb. oblig. ergo non operatur expreſ-
ſio eorum quę tacite inſunt. l. 3. ff. de le-
gat. t. l. non recte C. de fideiuſ.

Ibi *Pupillo* Pręſcriptio ergo ſtatuta-
ria currit pupillo vt not. in l. fin. C. ex
quibus cauſ. in int. reſt. non eſt neceſſ.
& in triennio inſtantiæ, & tempore ap-
pellationis proſequendę vide DD. in l.
properandum §. fin. C. de indic.

Ibi *Vel ſe opponente*. Quid, ſi opponat
de ſolutione per aliud inſtrumentum
ęque publicum. puto quod ſic arg. l. ge-
neraliter C. de non num. pec. & idem
puto, ſi probaret per quinque teſtes,
ex quo parem vim habet. l. teſtium, &
ibi Salic. C. de teſtibus adde Ang. Pe-
rus. conſ. 234. vbi plene de hoc.

Ibi *Valentium pingue* Ad menſuram
tamē debiti declarati vt in Aut. de exib.
reis §. ſi vero. Non omnium bonorum
vt olim per l. Fulcinius §. 1. vbi eſt ex-
preſſum ff. ex quibus cauſ. in poſſ. eat.
Quod intellige in pſonali actione, aliud
in hypothecaria etiam hodie ſecundum
Gl. in l. eū qui C. de procur. & per Ang.
Aret. Inſt. de ſucc. ab int. Et idem ſi la-
titat reus Bart. in l. ſi prius col. 6. ff. de
nou. oper. nunt. & in l. ſi finita §. Iu-
lianus col. 7. ff. de dam. inf. & Ludouic.
ſing. 6. creditor.

BLASC. LANC. Ibi *Petitionem
expreſſam, & præſentem* Per iſta verba
tollitur dubiū ortū inter Ang. & Imm.
in l. fin. §. 1. ff de vulg. ſcilicet, ſi ſtatutū
dictet, quod inſtrumentum purum mā-
detur executioni & inueniatur inſtru-
mētum, in quo eſt purificata conditio,
an comprehēdatur ſub tali ſtatuto, nam
Ritus iſte requirit quod habeat puram
obligationem tempore petitionis meri-
to tale inſtrumentum comprehenditur
ſub Ritu iſto. pro quo allego theoricam

A Alex. in l. in illa ſtipulatione 2. col. ff.
de verbor. obligat. dum concordat opi-
niones.

CAP. CXII.

ANT. LANC. Ibi *Notatio* In-
nuit, quod exequutio debet ſcri-
bi. Ad quod facit c. quoniam contra de
probat. & l. emancipatione C. de fid. in-
ſtrum. & quod not. Salic. in l. fin. col. vlt.
C. de re iud. vbi quod acta iudicialia
B debent ſcribi. facit, etiam conſt. Regni
lite legitime tit. de proceſſ. iud.

Ibi *Ex tunc habeat debitor quindenā*
Quindena ergo ad opponendum inci-
pit currere, debitori a die interpoſiti
decreti, vel ſolutionis, quādo extat pa-
ctum, quod non poſſit ſe opponere, vel
a die pręſtitę cautionis de duplo vt ſup.
c. 101. & hoc iure vtimur.

Ibi *Condecens* Idem eſt de iure com-
muni l. a diuo Pio §. ſi pignora cum Gl.
ff. de re iudic. & dicitur forte non con-
C decens ſi debitor lęderetur vltra quar-
tam, vel octauam, vt videtur de mente
huius Ritus.

Ibi *Ad pingue* Secus in re eccleſia-
ſtica vt in Ant. hoc ius porrectum C. de
ſacr. eccl. & dicit Io. de Plat. in §. fin.
Inſt. de donat. vbi quod ſi res valet de-
cem datur per vndecim.

Ibi *Quarta pars* Quæ deducitur ha-
bito reſpectu ad debitum nō ad ęſtima-
tionē, vt ſi debitū eſt 40. & ęſtimatio 50.
facta per expertos, qui in eorum ęſtima-
D tione nullam fecerīt deductionem ſed
æſtimauerunt ſimpliciter iuſto valore
tūc 12. decreto fiet deductio habito re-
ſpectu ad 40. & ſic ad debitum ſecus ſi
deduxiſſent experti in ęſtimando. quia
tunc ſecundum decretum diceretur
nullum quæ omnino not. in practica 2.
decreti ne erres.

CAP. CXIII.

E *ANT. LANC.* Ibi *Concurſus* Er-
go loquitur de creditoribus paris
priuilegij, quia in ſimul admittuntur,
iuxta not. in l. ſi debitor cum ſimil. ff. de
pignor.

CAP. CXIV.

ANT. LANC. Ibi *In teſtamento*
Idem de iure communi l. fin. C. de
edi. diuer. Adr. toll. Sed cōtra puto per
tex. meliorē de iure in l. minor 25. ann.

cui

Digitized by Google

vide Salic. in l. ſi quis ſepulcri C. de ſepulcr. violat. & Barr. in l. Sanctio legum ff. de pęn. & Ang. Inſtir. de vi bon. rapt. in princ. & per DD. in l. quoties ff. de act. & oblig. & in l. in eum C. de furt.

Item, ſi cognoſcat, & non rapiat, vide cap. raprus 27. q. vltima.

Item quid ſi mulier rapta à princ. cõtradicat, & poſtea conſentiat, an diſſenſus tranſeat in conſenſum, & ſic raptor euitat pęnam raptoris, Andr. de Iſer. quod non, quia initium ſpectatur in tit. quę ſint regal. col. x1. in vſibus feud.

Item quid in muliere in honeſta, & luxurioſa an iſtud ſtatutum habeat locũ? Dic quòd non, tum quia in ea non dicitur ſtuprum, tum quia d. lex eſt aſcripta caſtis feminis, arg. l. quæ adulterium in fin. C. de adult. & in Auth. de reſtit. & ea quæ parit in fin. col. & in l. item apud §. ſi quis virgines ff. de iniur.

Sed an ſtatutum iſtud loquens de ſtupro ſimplici extendat ſe ad ſtuprum qualificatum cum diſcalatione, Dic quòd non, quia videtur aliud crimen, & alius terminus propter illã adiectionem, arg. l. 1. §. cum adijcitur ff. de verb. oblig. & l. ius ciuile ff. de iuſt. & iur. & potiſſimè quia eſt diuerſa ratio, & caſus iſte eſt alias deciſus in iure, ſecundum Bal. in l. fin. ff. de rer. diuiſ. ergo non ſe ad eum extendit, ad quod per Bar. Ang. & Imol. in l. ſi ita ſtipulatus fuero §. ius autem ff. de verb. oblig. Sed iſtam materiam limitat in l. raptores C. de ep. & cler. vbi dicit ſtuprum voluntarium quando voluntas mulieris pręceſſit, ſecus quando viri. Angel. in Tract. malef. in ver. che hai adulterato col. 12.

Et nota quòd iſte Rit. puniens ſtuprũ voluntarium limitatur niſi parentes, & conſanguinei mulieris ſtupratę cõſenſiſſent, quia tunc volenti nõ fit iniuria, neque dolus Mattheſil. in ſuis not. & And. de Iſer. in tit. quę ſint regal. vbi limitant iſto modo §. item lex Iulia de adulterijs Inſtit. de public. iud. vbi vide quæ notãt, & adde ad materiam Mattheſ. in not. incip. nota tex. quem pauci ſiunt.

CAP. CLXVII.

ANT. LANC. Ibi *Quam in adultera*. Sed quid in adulterio cum inceſtu, vide in l. ſi adulterium cum inceſtu §. ſtuprum, & per Bart. ibi ff. de adult.

A

CAP. CLXVIII.

ANT. LANC. Ibi *Ceſſerit actioni*. Et merito in iſto caſu debet cedens releuari ab expenſis, Quoniam qui cedit non fatetur de iure aduerſarij tex. eſt ſing. in l. ſi à te C. de ingen. manum. & not. in l. poſtquam liti C. de pact. & vide ad materiam plenius per Ang. Aret. Inſtit. de pęn. tem. litig. §. 1. col. vltima in fin. verbis, & in l. alia ff. de his quibus
B vt indign. licet de iure Iacob. de Aren. diſputando tenuerit contrarium, Quia in criminali non veniunt expenſę ratione victoriæ, Tamen eum reprehendit Bart. in l. cum ignorat C. de fruct. & lit. expenſ. & ibi Paul. de Caſtr. & Salic. licet Bal. non firmet in l. 3. in fin. C. qui accuſ. non poſſ. & not. in iſto Rit. quod reficiuntur etiam viaticæ.

Ibi *Teneatur*. Nota, quod iſtę expenſæ veniunt ex calumnia, & ſic ex delicto merito ſuccumbens poterit
C carcerari, niſi ſoluat, & aduerte quod Rittus iſte prouidet victori de expenſis, ex quo ſequitur quod peti poſſint iure actionis infactum ex iſto ſtatuto, vel condictione ex lege iſta, & ideò etiam poſt ſententiam peti poſſunt ſecundum Bart. & DD. in l. properandum §. hoc proculdubio C. de iudic. & dicit Ang. Aret. Inſtit. de act. §. actionum 3. col. adde Bart. in l. 1. ff. ad Turpill.

D

CAP. CLXIX.

ANT. LANC. Ibi *Appellatio*. Hoc eſt verum in ipſo principali crimine, ſecus in aliquo emergenti articulo eius criminis arg. l. ſi ex cauſa §. nunc videndum, & ibi Gugliel. & Bal. ff. de minor. & refert Alex. in rub. ff. de re iud. in addit. 2. Tamen in M. C. ſeruamus contrariam op. quod etiam ſuper incidenti non appellatur, & adde quod nullitas, nec aliud remediũ habet in Regno locũ, Sed
E quid ſi ſententia eſſet euidenter iniuſta, vel contra bonos mores, vide not. per Dom. Alex. conſ. 41. habita ſuper contentis 2. col. verſ. benè facit in 2. vol.

CAP. CLXXI.

ANT. LAN. Ibi *Vtriq; parti*, Et ſic ſimul probant reus exceptionem, & actor actionem. Item ſimul actor re-

plicationem, & reus duplicationem. De A
iure tamen eſt contra, quia non aſtringitur prius reus probare exceptionē quàm actor fundauerit intētionem l. exceptionem C. de prob. & l. ſi quidem C. de except. & c. de teſtibus extra de teſtibus. Quod limitatur vt per Ang. Inſtit. de replicat. in fin. col. & pęn. Item limita niſi reus velit, l. circa in fin. ff. de prob. & dicit Ang. Aret. de publ. iudic. in princ.

Ibi *Ad reprobandum, ſeu replicandum.* Et ſic replicatio fit poſt obiecta, & ī hoc
eſt conformis iuri communi, vt dixi in B
ſuperiori Gloſ. Non tamen in iudicijs ordinarijs datur terminus ad defendendū, ſed ſufficit terminus principalis dierum 12. & ad reprobandum vt hic.

Ibi *Vltra marinas.* Sed hodie in M.C. vtimur, quando probationes fuerint extra vrbem expectantur poſt concluſum per dies 8. Sed quādo fuerint per cōmiſſarium, Tunc non ſufficit expectare ſed opus eſt fieri litteras, reuocatorias, & reuocare commiſſarium, & hoc quando
productio fit in Regno ſecus ſi fit extra C
Regnum.

CAP. CLXXII.

ANT. LANC. Ibi *Reſtituibilibus tantum.* Hoc verum eſt nō diſcedēdo à principaliter narratis in libello, ſed tantummodo aduerſus probationem omiſſam, vt in c. auditis, vbi videtur tex. extra de reſt. in integr. vbi eccleſia poſt concluſum reſtituitur, aliàs ſi petatur reſtitutio extra narrata tunc ſecus eſt ſtandum reg. l. non poteſt ff. de iud. Bart. & DD. in l. nam & poſtea §. ſi minor ff. de iureiur.

CAP. CLXXVI.

ANT. LANC. Ibi *Queſtiones pauperum.* Cum hoc Ritus concordat tex. in Auth. de mand. princ. §. oportet coll. 3. & quod not. Gl. Inſtit. de act. §. tripli, & Gloſ. & DD. in l. properandū §. illo in fin. C. de iudic. & C. de aduoc. diuerſ. iud. l. fin. cum ſimil. Idem in medico, vt in conſt. Regni, quia nunquam 1. col. ī tit. de medic. & med. & quod not. Gloſ. in c. qui ſentit. in fin. de reg. iur. in 6. & c. ſtatutum §. inſuper cum ſeq. de reſcript. eod. lib.

CAP. CLXXVIII.

ANT. LANC. Limita niſi pupillus, & vidua, & ſimiles vtantur priuilegio l. vnic. C. quando imper. int. pup. & vid.

CAP. CLXXXII.

ANT. LANC. Ibi *Ad quem.* Hoc eſt contra ius cōmune, vt not. Bar. in l. chirographis §. 1. ff. de adm. tut. ſed eſt ex priuilegio M. C. Sed, quid in pronūtiatione deſertionis ipſius appellationis, vide per Bar. in l. eos in princ. in vlt. col. & ibi Paul. de Caſtr. C. de appell.

CAP. CLXXXIII.

ANT. LANC. Ibi *Non autem Cedulę.* Quæ ſolebat mitti parti ſuccūbenti. Hodiè verò quod olim per cędulam fiebat per nuncium parti miſſum explicatur de ſuccumbentia denunciātem; Et iſtud tēpus 10. dierum appellationis interponendę eſt etiā de iure hodie, vt in Auth. hodie C. app. licet olim biduū, vel triduum daretur l. 1. §. biduum ff. quando app. ſit.

Ibi *Infra alios* 10. *dies.* Licet Rit. iſte ſic diuidat ſolutionem faciēdam in ſingulis 10. diebus, nihilominus eſſet ſatisfactum
D Ritui, ſi id totū fieret, & conficeretur in vltimis 10. diebus, qa quoties alicui aſſignātur plures dilationes ſucceſſiuę ſemper vltima intelligitur peremptoria, vt in ſimili videmus in inuentario, ſecundū Bal. quem refert Dn̄s meus in l. fin. in princ. in 2. cart. C. de iur. delib. arg. cōtra ſecundum Bal. in l. prolatam C. de ſent. vt refert Dn̄s meus in l. 1. §. ſi quis ita ī 6. car. ff. de verb. oblig. & Ang. Aret. Inſtit. de pęn. tem. litig. §. fin. in vltima col. Et pro hac vltima parte facit, quia in
E huiuſmodi fatali appellationis introducendę non debet expectari finis, vt l. in offerendis C. de app. & l. 3. & ibi Bart. C. de temp. app. & cum Bal. in d. l. prolatam vide Salic. in l. 2. C. quom. & quād. iud. verſ. 3. modo Bal. in l. ſi inſtitutorem ff. ſi cert. pet. & Dn̄m meum ibi ī fin. verbis, & pro iſta parte facit Rit. iſte, dum dicit, *Et ſi defecerit in pręmiſſis, vel in pręmiſſorum aliquo, niſi infirmitatis, vel alio iuſto impedimento detentus cōtra appellatio*

pellatio

Digitized by Google

pellatio ſit deſerta. Et ſic dat formam introductioni proceſſus qua in aliquo deficiente deficit actus d. l. prolatam, cogita. quia credo quod prima pars obſeruetur.

Ibi *Infra L. dies*. Debet ergo capere infra 50. dies, & poteſt poſtea præſentare, quod ſi poſtea non præſentet debet ſtatui ſibi dies, in qua debeat præſentare c. perſonas extra de app. & hoc iure vtimur quo elapſo eſt deſerta vt ibi, Et aduertas quod iſtud tẽpus appellationis, introducendę non currit, niſi poſt primam dilationem appellat. interponendę, & ſic in effectu ſunt dies 59. per ea quæ habentur in l. fin. C. qui adm. & Inſt. de bon. poſſ. §. fin.

Ibi *Impedimento*. Quid ſi impediatur paupertate, Dic, quod Ritus iſte prouidet, vt gratis, & pro Deo eis ſeruiatur, & ſi hoc eis negetur, debet proteſtari cõtra Magiſtrũ Notarium, quia paupertas non excuſat eos à proteſtatione, vt l. in procuratorem §. ſi ignorantes in fin. ff. mand. Bal. & Salic. in auth. ſi appellatione, & l. fin. §. fin. in ver. ſumma ope C. de temp. app. facit ad Ritum iſtũ c. ſi ex ratione extra de app. &, quod paupertas non excuſet vide, Bart. & Dominum meum in l. inuitus in vlt. col. C. de procur.

Ibi *Et procuratorem*. Et qualis debeat eſſe hic procurator cognoſces ex dictis Bar. in l. 4. §. prætor ait ff. de dam. infect. & in l. ſi finita §. Iulianus eod. tit.

CAP. CLXXXIV.

ANT. LANC. Ibi *In hermodiciũ*. In hoc cõſonat iuri communi l. fin. §. in his C. de temp. app. auth. Sed his ibi poſta c. ex inſinuatione, de app. & Ritũ iſtum ſeruat ſtylus, etiam in criminalibus, vt audio, quia non contrahitur hermodicium contra l. primam & ibi not. per Salic. & DD. C. vt infr. cert. temp.

CAP. CLXXXV.

ANT. LANC. Ibi *Per annum tantum*. In hoc vide Bart. in l. à diuo pio in prin. col. 2. ff. de re iud. vbi loquitur de iſto anno, Et dic quod de iure effectus primi decreti videtur durare lon- A go tempore ſcilicet decennio, vnde per tantum tempus miſſus in poſſeſſione dicitur detinere animo illo detentationem ſeu cuſtodiam, poſt autem cauſatur obliuio l. furtũ §. fundi ff. de vſuc. Alex. in l. 1. in princ. in pen. & vlt. col. ff. de acq. poſſ.

Quęrit, etiã Bart. an Notarius, vel alius commiſſarius, vel executor habens me ponere in poſſeſſionem alicuius fundi ex primo decreto ſufficiat mihi illum oſtendere ad oculum cum eſſet in præſen- B tia, & ſic transferre detentationem per modum fictum, vide ibi per eum, qui eligit quandam mediam viam.

CAP. CLXXXVI.

ANT. LANC. Ibi *Infra annum*. Quęro, quid de iure, vide in l. ſi finita §. pen. ff. de dam. infect. & remiſſiuè per Paul. Caſtr. in l. ea lege §. ſi plures, & C dic quòd ex quo per ſecũdum decretum transfertur dominium ſicut per ſententiam, ideo in eo requiritur traditio, & corporalis miſſio in tenutam, licet ante poſſideat, vel immiſſus ſit ex primo decreto. Ita conſuluit Ang. Aret. Inſtit. de off. iud. §. fin. col. vltima quod notat cõtra aliquos cõtrarium practicantes, quos ipſe reprehendit.

Sed effectus diffinitiuæ ſententiæ eſt perpetuus, aliud in interlocutoria vide per Ang. Aret. Inſtit. de perp. & temp. D act. Actio iudicati non habet exequutionem paratam, imò requirit ordinem iudiciarium, vt dicit Specul. in tit. de execut. ſent. §. reſtat in princ. Verum quod exequutio petitur off. iudicis. vide Paul. Caſtr. in l. ſi filio in vltimis verbis ff. ſol. matr. & Bart. Bal. & Salic. in l. ſi cauſam C. de execut. rei iud.

Sed quomodò, & intra quantum tempus debet interponi ſecundum decretũ, puto ſic poſſe diſtingui, Aut eſt quaſi, vel impropriè creditor ex actione tamẽ E in rem, vt in noxali iudicio, & cauſſa damni infecti, & peculiari, & tunc diſtingue an ſit dominus debitor, vel non, ſecundum Gloſ. in l. prætoris officium in princ. de dam. infect. & l. 2. §. fin. ff. ſi ex noxali cauſſ. per l. ſi res ff. com. diuid. Aut, & ſecundo eſt verè, & propriè creditor iuxta l. primam ff. ſi cert. pet. & de verb. ſign. l. creditorum, & ſic ſubdiſtingue, Aut in rem, aut in perſonam, primo

Digitized by Google

caſu ſi annualis dilatio, per l. ſi quis emptionis §. pen. C. de pręſcript. 30. an. & cap. cum veniſſent extra de eo qui mitt. in poſſ. cauſ. rei ſeru. Secundo caſu poſt longum tempus per l. 3. §. fin. cum Gloſ. ff. de acquir. poſſ. & per Gloſ. in l. 2. C. vbi in rem act. & ſic iſto caſu ſecundum decretum erit de vſucapiẽdo ſecundum Gloſ. in l. iubere cauere ff. de iur. om. iud. ego de hoc dubito, ideo potes videre remiſſiones, quas habes ſupra in 2. cap. in Gloſ. in verb. ius commune.

Ibi *Sicut ſententiam*, An hic annus currat in ſententia lata in cauſa fam. herciſcũdę, & petitione hęreditatis pro reb. de nouo poſſeſſis cõdemnato, recurrere ad not. per Bart. & Salic. in l. 1. C. fam. herciſ. & Ang. Aret. Inſtit. de act. §. quędam actiones col. 4. ex quorum dictis poteris comprehendere. Et puto, quod nõ currat, niſi à die quo ſciuit, arg. l. 1. C. de ann. excep. nam nõ valenti, &c. Sed ante poſſeſſionẽ in prędictis caſibus nõ poterat agere per l. ſi hęreditatem, & l. regulariter cum ſeq. ff. de pet. hęred. ergo &c. quod nota, & adde quod pulchre dicitur in ſimili in rei venditione per Paul. Caſtr. in l. ſi conſtante §. fin. 2. col. ff. ſol. matr. dum allegat tex. cum Gloſ. quæ non eſt alibi in l. ſi à te §. 1. ff. de execut. rei iud. quem vide.

A limita in cauſſis criminalibus in quibus à M. C. non appellatur ex forma Ritus, & tamen nec ſupplicatur cogita. quia ſi eſt, quia à ſtatuto prohibetur appellatio, & eodem modo ſupplicatio, vt dicit Dec. in dicto capitulo paſtoralis quod non admitto ſimpliciter quando ſtatutum fundatur ex pręeminentia Iudicis. Si vero de iure communi denegatur appellatio tũc ſupplicatio etiam denegatur niſi beneficio ętatis, & fauore matrimonij ita tenent Gloſ. & Cano. in cap. ex litteris

B de in integrum reſtitut. & Cyn. in l. fin. C. vt lit. pend. vbi ipſe dat cautelam. Si lata eſt ſententia ſpolij in M. R. C. pars ſuccumbens ſupplicauit, alia pars denegat, & certe de iure communi appellatio in poſſeſſorijs admittitur, licet executio non ſuſpendatur l. 1. C. ſi de mom. poſſ. fuer. app. & ſecundum hoc ſupplicatio non debet denegari. De iure huius Ritus, in ſpolio non appellatur. Quia omnes defenſiones denegantur, & ſic etiã appellatio l. 1. ff. de appellat. & hoc

C eſt etiam à curijs inferioribus ad M. C. & non ex pręeminentia Iudicis, Sed ex Priuilegio cauſę melius eſt, vt dicamus, quod à curijs inferioribus facta retentione non appellatur ad M. C. à M C. vero non appellatur ex pręeminentia perſonę, & ſic poterit ſupplicari.

CAP. CLXXXVIII.

ANT. LANC. Ibi *Reuideri*. Sed quando proceditur per viam grauaminis, & non reuiſionis. Dic tunc per viam grauaminis procedi, cũ denegatur appellatio quia vna ſpecies appellationis eſt, Nec ſuſpendit exequutionem ſicut appellatio. Idem in reuiſione quæ idem eſt quod ſupplicatio quæ exequutionem non ſuſpendit, & de prędictis tribus, ſcilicet ſupplicatione, reuiſione, & via grauaminis expreſſè loquitur Bart. in l. per hanc col. prima C. de tẽp. app. In quibus cauſis concedatur ſupplicatio, ſi denegatur appellatio, vide Paul. de Caſtr. in l. ſi quis C. de precibus imperat. offer. & Iaſ. in auth. quæ ſupplicatio in 2. col. eod. titulo vide Dec. in capitulo paſtoralis in pen. colum. de appellat. cum cõcord. & eſt concluſio, quod vbi appellatio denegatur ex pręeminentia Magiſtratus, admittitur ſupplicatio d. l. ſi quis & l. prima C. de ſent. pręfect. Pręt. quod

CAP. CLXXXIX.

D ANT. LANC. Ibi *Poſt mortem*. Hic Rit. videtur exorbitare à thetorica Innoc. & Io. Andr. in c. ſalubriter extra de vſur. quam tenent Moder. in l. diuortio in princ. ff. ſol. matr. vbi dicũt, ſi dos cõſiſtit in pecunia numerata etiã, ex hęredum viri mora lapſo anno ſecundum tenorem §. exactio l. primę C. de rei ux. act. non poſſe mulierem nec alimenta petere, ſi de facili poſſit habere ſortem ſecundum Imol. in d. l. diuortio, Nec vllud lucrum cũ cẽſeatur vſurariũ, & ſic prohibitum, vt in cap. in omnibus

E de vſur. Sed dumtaxat poſſit petere intereſſe, de quo per eos in locis alleg. vnde videtur innouata hęc therica iuris communis à Rit. iſto. Sed an cum bona conſcientia hoc Rit. mulier vtatur vide per d. Paul. de Caſtr. in d. l. diuortio in princ. col. 5. & in l. inſulam §. vſuras eod. titul.

Ibi *Pro quolibet centenario*. Sed quęro quid in dotario non ſoluto, vide Andr. de Iſer.

de Iſer. in c. 1. §. donare col. pen. qual. olim feud. alien. pot. vbi dotarium ęquiperatur doti per l.fin. §. ſin autem C. de don.ant.nupt.

CAP. CXC.

ANT. LANC. Ibi *Ex delicto*. Et ideo debitum expenſarum actoris calumniantis, & non probantis tamquã deſcẽdens ex delicto non poſſet excuſari ſubterfugio paupertatis, quia conuenietur de perſona, & hoc in priuatis delictis, Nam in publicis pauper non fuiſſet admiſſus ad accuſandum in principio vt l. hos accuſare cũ l. ſeq. ff. de accuſat.

Ibi *Non occultauerit bona*. In hoc eſt conformis Rit. iſte iuri communi, ſecundum Gloſ. & Ang. Aret. in x. col. Inſt. de act. in §. item ſi quis in fraudem.

CAP. CXCI.

ANT. LANC. Ibi *Vnum tantum pedagium*. Sed hoc puto reſpectu pedagij quod vnum eſt, ſed non reſpectu proceſſus vniuſcuiuſq; cauſſæ, qui cum ſeparatus ſit, & diſcretus ſeparatum debet honorarium habere, arg. l. 1. §. aduocatos ff. de var. & extra ord.cogn. Et adde ad materiam Gloſ. Inſt. de act. §. tripli, ad quod facit quod ĩ ſimili dicit Bart. in l. 1. in fin. ff. de teſtam. & refert Ang. de maleſ. in verb. nec non ad querelam Titij col. 35.

CAP. CXCII.

ANT. LANC. Ibi *Facta diſcuſſione*. Sed iſta diſcuſſio de iure communi non eſt neceſſaria quando expreſſe eſt reſeruata in contractu manus iniectio, vt not. in l. creditores C. de pign. & in l. qui iuriſdictioni ff. de iur.om. iud. Et ideò ſtilus Curiæ ſeruat hunc Rit. in tacita manus iniectione, & non in expreſſa, quod ſentit verbum. ibi *Si non reſeruauerit*, Et dictio *Etiam*, exponitur per videlicet, & ſic ſtat declaratiue non implicatiuè, nec inconuenit, quod vna dicto exponatur pro alia ſecũdum ſubiectam materiam, ſecundum

A Gloſ. in l. eas cauſſas ff. de cond. & dem. & refert Imol. in l. Lucius la 2. col. fin. ff. de hęr. inſt. Et in hoc Ritus iſte exorbitat à iure communi, quia de iure communi, niſi expreſſè reſeruet dominium, vel manus iniectionem, tunc nullum habet priuilegium in re ipſa vendita, ſed cõuenit cum ceteris creditoribus in hypothecaria, attenta temporis pręrogatiua, vt l. quidem ff. de in rem verſ. & merito quia tradendo, & ſequendo emptoris fidem amittit dominium Inſtit. de
B rer. diuiſ. §. venditę, Tmen aliud eſt de iure huius Ritus vide not. in l. creditor ff. ſi cert.pet. & vide Bart. Paul. de Caſtr. & DD. in l. ſi cum dotem §. fin. cum leg. ſeq. ff. ſol. matr. & ibi Imol. dum allegat l. ex ea. Et quod dictio, *Etiam*, in caſu iſtius Ritus debeat impropriari probat doctrina Bart. in l. omnes populi col. 18. in princ. ff. de iuſt. & iur. vbi vide Bal. & Alex. in l. ſi ab hoſtibus in 2. col. ff. ſol. matr. dum exponit dictionem *Etiam*, poſitam ibi in tex. C. de rei vend.
C & refert ibi Com. op. & eam limitat, & adde per Ang. Aret. Inſtit. quòd cum eo §. interdum col. vltima. Et aduerte ad iſtum Rit. in fin. c. quod pręfertur tantũ, vt ex tunc licet pręferatur anterioribus, vigore iſtius nouæ dationis pecuniæ ſuæ.

Sed quid ſi dominus pecunię dederit ad opus, vt ſe redimat ab antiqua alicuius creditoris primi hypoteca, & ſpecialiter ad hoc opus, an ex hoc ſuccedat in illam antiquam. Hęc eſt alia quæſtio
D de qua in l. 1. C. de his qui in prior. cred. loc. ſucced. per Gloſ. & ſcrib. in l. Ariſto, vbi ſimilis Gloſ. & ibi Bart. ff. quæ res pign. oblig. poſſ.

Sed an Rit. iſte ſit correctorius iuris communis, & dic quod ſic, quia licet res mea alteri vendita extaret, vel redẽpta ex pecunia mea, non habeo priuilegium, vt pręferri debeam ceteris, de quo vide Bartol. & alios in l. ſi cum dotem §. fin. ff. ſolut. matrim. licet in emendis habeat tacitam hypotecam auth. quo
E iure C. qui pot. in pign. ſequitur Alex. in d. §. fin.

CAP. CXCIII.

ANT. LANC. Ibi *Aut carceretur*. Non ſtatim ſed infra ſpatium mediocre nec maximum, nec minimum l. ratione ff. de public. iud.

Nota

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

A Nota quod quando eſt pręfixum tempus non habet locum niſi quando promiſſio ſit facta ſimpliciter.

CAP. CXCIX.

ANT. LANC. Ibi *Via publica*. Quæ licet impediat ius prothomiſeos, non tamen impedit acquiſitionem proprietatis vicini fundi, vt l. maritus ff. de acquir. rer. dom. & dixit Gloſ. Inſt. de rer. diuiſ. §. flumina.

CAP. CCI.

ANT. LANC. Ibi *Accreſcit*. Verum cum is qui eſt potior in iure in recuperando tacet debet ei dari dilatio breuis iudicis arbitrio ſtatuenda, vt recuperet, & eo non curante comparere poterit alius remotior recuperare, alias autem ſi remotior haberet integrũ tempus recuperãdi expectare, reperirie-
B tur deluſus, cum ſimul, & ſemel pręſcriptio recuperandi curreret vtriq;

Antonij, & Blaſci Lanceæ, Finis.

ANNO-

Digitized by Google

ANNOTATIONES
IVRIS CONSVLTI PRAECLARISSIMI
IOANNIS ALOYSII SEPTIMI
SVPER RITV REGNI SICILIAE.

AD PROHEMIVM.

IBI *Obſeruari* Eſt de de iure ſeruanda forma tradita ab iſto Ritu, ſecundum Cyn. & omnes in l. 2. C. quæ eſt longa cōſ. & Bal. in l. de quibus ff. de legibus,&, ea non ſeruata, non valet actus. l. ſacri affatus C. de diuer. reſcrip. l. probatorias C. de diuer. offic. lib. 12. & not. DD. in aut. quæ ſupplicatio colum. 2. C. de prçc. Imper. offer. Bartol. in l. ius publicum ff. de pact.

Ibi *Quorum eſt &c.* Adde plenius Andr. de Iſern. in proh. cōſt. Regni,& Bar. in l. 1. ff. quod quiſq; iur. Cyn. in l. formam C. de off. præſ. prçt. Orien. Salic. in l.2. C. de legib. Quçro an clerici poſſint, & debeant vti beneficio huius Ritus, ita quod eorum contractus poſſint habere executionem paratam in caſu, quo loquitur Ritus. Dic, quod ſic, ſecundum Bal. in l. de quibus 1. col. verſ. ſexto quçro ff. de legibus quia priuilegium conceſſum ciuibus extenditur ad clericos c. dilecti, vbi not. de ſoro comp. Et clericus de vniuerſitate reputatur Bal. in c. 1. de mil. vaſſ. & conſt. & conſuetudo ſeruatur in eccleſia, ſi per laicos debet ſeruari, & laici ad hoc compelli poſſunt Alex. conſ. 123. in princ. 5. vol. vbi allegat multa.

CAP. XCVI.

A IN ver. *Iudiciorum*. In plurali nume-
ro, quoniam plura ſunt iudicia, & in-
diciorum genera Prima diuiſio quoddā
vniuerſale, vt petitio hçreditatis, vel
actio de peculio: generale, vt actio de
tutela: particulare, vt cum vnica res pe-
titur. Gloſ. magna in l. 1. ff. de eden. Se-
cunda diuiſio quoddam ſimplex, quod-
dam duplex, .i. quo vnus ſubſtinet per-
B ſonam actoris, & rei, vt in iudicio fami-
liç erciſcundç, communi diuidundo, &
finium regundorum. l. in tribus ff. de iu-
dic. Tertia diuiſio quoddā ordinarium,
quoddam extraordinarium, vt declarat
Gloſ. in c. quoniam contra de probat.
Gloſ. in c. dilecti de ſent. excom. l. cum
filiusſam. ff. ſi cert. pet. Quarta diuiſio
quoddam plenarium, quoddam ſumma-
C rium. Clem. diſpendioſam de iudic.
Quinta diuiſio, quoddam incidens, quod-
dam emergens quæ declarat Gloſ. in l.
quod iuſſit ff. de re iud. Gloſ. in l. 1. & ibi
Salic. C. de ord. iudic. Sexta diuiſio quod-
dam mere temporale, vt quando litiga-
tur ſuper re profana, quoddam mere ec-
cleſiaſticum, vt quando litigatur ſuper
re eccleſiaſtica, quoddam mixtum, vt
D quando litigatur de iure patronatus, vt
declarat Gloſ. in c. cupiens 7. diſt. vlti-
ma diuiſio quoddam mere ciuile, quod-
dam mere criminale, & quoddam mix-
tum. Et dicitur mixtum quando pçna
partim applicatur Fiſco, partim parti.
Nam quoad Fiſcum dicitur criminale,
quo vero ad partem dicitur ciuile, & ſi-
militer

Digitized by Google

ſimiliter quando maritus agit contra vxo- A
rem ad ſeparationem thori. Nam quoad
hoc dicitur criminale, quoad dotis fru-
ctus dicitur ciuile. De his Salic. & Iaſ.
in rubr. C. de iudic. Item circa hoc ver.
Iudiciorum. Not. quod hoc verbum mul-
tis modis capi poteſt. primo pro litis in-
ſtantia, quę conſiſtit ſtantibus reo, iudi-
ce, & actore. c. forus de verb. ſignif. &
ita accipitur hic, & ff. & C. de iudic. per
tot. Secũdo pro vltima voluntate. l. 1. C.
de ſacr. eccl. Tertio pro diſcretione. l.
cum prętor ibi *Iudicio carent*. ff de iudic. B
Quarto pro actione l. in tribus ff. de iu-
dic. & alijs modis, de quibus plene per
Gloſ. in §. prętereà Inſt. quibus non eſt
permiſ. ſac. teſtam.

Ibi *A citatione*. Citatio debet eſſe cer-
ta, alias non valet. Quia ideo fit citatio in
perſona, vt pars citata compaparens poſ-
ſit de iure ſuo docere, ergo, ſi citatio non
erit certa, & certum continens pars ci-
tata neſciret ſuper quo iure quæritur, vi-
de Lanfranc. vbi ſupra per tot.

Ibi *A qua iudicium incipit*. Concor. C
Inſt. de perpet. & temp. act. §. fin. Bart.
& omnes in rub. ff. de in ius voc. vbi ple-
ne Iaſ. alibi dicitur à litis conteſtatione,
quod intellige effectualiter, & perfecte,
vt partes obligentur inſtantiæ, ſecundũ
Paul. in d. Rub. vide Lanfranc. in cap.
quoniam contra de probat. & Inſt. de
perpet. & temp. act. in princ. & l. eius
C. de procurat. Angel. & in l. 1. C. de
iudic.

Ibi *Infra terminum quadraginta die-
rum*. De tali citatione eſt tex. ad lite- D
ram in cap. prudentiã circa principium
de off. deleg. & in c. literę eo. tit. l. con-
ſentaneum C. quomo. & quan. iud. & ibi
Bart. & omnes, & per Specul in §. ſe-
quitur in princ. tit. de citat. vbi habes for-
mam qualiter debent fieri iſtę literę. Nã
in eis debet contineri nomen actoris ci-
tantis, & citati ſuper quo, & ad quem
diem, & ad petitionem cuius, vel per ſe,
vel per legitimum procuratorem eius
idoneum inſtructum, ſi ciuiliter, vel ſi
criminaliter ageretur debet poni quod E
perſonaliter comparęat, niſi ſit perſona,
quæ poſſit per procuratorem litigare. Et
quod dictę literę poſſint dirigi tam cita-
to quam alteri, qui citet Lanfranc. in
d. c. quoniam contra nu. 1. in ver. citatio-
nes cum quatuor ſequentibus. Et, an iu-
dex delegatus poſſit citare ad literas, vi-
de vbi ſupra, & vide conſt. Regni in tit.
de citator. lit. Sed an requiratur, quod
prędictę literę prę ſententur, vt literę re-
ſponſales aliqui tenent quod ſic, ſed ali-
ter puto eſſe de mente cap. vide l. 2. C.
vbi in rem act.

CAP. XCVII.

IN tex. ibi *Peremptorio*. Debet ergo
citatio eſſe peremptoria, vt dicatur
contumax, vt poſſit fieri miſſio, de quo
per Bar. in l. conſentaneum C. quom. &
quan. iud. Salic. in l. cum proponas C.
de bon. Auth. iud. poſſid. ad hoc au-
tẽ, vt quis dicatur contumax, & vt ino-
bediens poſſit in eſpenſis cõdemnari ſuf-
ficit vnica citatio Bart. & ibi Alex. in l. 1.
& 2. ff. ſi quis iud. non obtemp. & in l.
ſancimus vbi Doct. C. de iudic.

Ibi *Citatus*. Quando dicatur perem-
ptoria, & quot modis fiat, vide Lanfranc.
in d. c. quoniam contra in ver. citationes
nu. 15. An iudicis admonitio dicatur pe-
remptoria; & quibus caſibus requiratur
peremptorium, vide eundem vbi ſupra
num. 14.

Ibi *Comparet*. Quid ſi non cõparet ex-
cauſa neceſſaria, quia locus ad quem nõ
eſt tutus. dic, quod non multatur, quinim
mo fauetur, cum ſaluti hominum ſit ma-
gis fauendum l. recuſare §. ſi vno loco, &
ibi Doct. ff. ad Trebell. Lanfranc. vbi
ſupra nu. 9. & quando non comparens
multetur, vide in c. propter hęc de dilat.
An citatus teneatur comparere, ſi certũ
ſit non eſſe de iuriſditione iudicis, coram
quo citatus eſt, puta quia citatus eſt cle-
ricus vt compareat coram iudice ſecula-
ri, dic quod non. l. fin. ff. de iuriſd. om.
iud. Lanfranc. vbi ſup. nu. 12. & 13.

Et quid ſi dubium ſit, an ſit de iuriſdi-
tione. Dic quod debet comparere co-
ram ordinario. l. ſi quis ex aliena ff. de iu-
dic. De quo vide Lãfranc. eo. nu. Socin.
in l. ex quacũq; ff. ſi qs in ius voc. nõ ier.

Adde, quod citatus coram iudice in-
competenti non tenetur litigare Ang.
in §. ęque in 2. col. circa fin. Inſt. de ex-
cept. & in l. fin. C. ſi à non compet. iud.
fallit in caſu prout dicit Bart. in l. pręci-
pimus §. eo. C. de appellat. Et an iſte
qui venit coram iudice incompetẽti ſuf-
ficiat dicere, quod non intendit conſen-
tire in eum. Dic, quod non ſed debet di-
cere comparui quatenus de iure teneor.
ita Alex. in l. ſi ita ſit adſcriptum ff. de-
legat. 1.

Ibi *Realiter*, Quæ nam ſit realis actio
vide §. actionum Inſtit. de act. & Gloſ.
in ver. realiter. vide omnino Bar. in l. ſi
finita §. Iulianus in 6. col. ff. de dam. inf.
§. ſi ve-

§. ſi vero Auth. de exhib. reis cũ Gloſ. vbi quæritur, an hoc procedat in reali, & tenet quod non eſt neceſſarium ſecundum decretum in reali.

Ibi *Mittendus eſt*. An miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto dicatur verè poſſidere, vide text. in l. cum legatur ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. Et nota, quòd talis miſſus ex primo decreto habet contra alienantem rem actionem in factum, & talis alienator tenetur ad omne damnum, & intereſſe ſecundum Spec. in tit. de primo decret. §. iam de effectu verſ. ſed pone quod miſſus. Et circa prædicta, an miſſus ex primo decreto poſſideat, vide per Bart. in l. ſi finita §. Iulianus ff. de dan. infect. plenè Iaſ. in l. 3. §. genera in fin. ff. de acquir. poſſ. Et nota, quod non procedit vſucapio iuxta dicta per Alex. in l. iuſtè poſſidet ff. de acquir. poſſ. nu. 1. & vide tex. in l. ſi quis emptionis C. de præſcript. trigint. vel quadrag. ann.

Ibi *Perſonaliter*. Quæ ſit actio perſonalis, vide §. actionum Inſtit. de act. Et, an miſſus ex primo decrero dicatur perſonaliter poſſidere, vide in ſupradicta l. cũ legatur, & omnino per Alex. & Doctor. in Gloſ. in ver. poſſeſſio in l. 3. ff. de acquir poſſ.

Ibi *Menſura*. Et eſt hoc hodiè de iure Codicis; ſed de iure ff. in omnibus vt dicit Bart. in l. ſi prius in ver. oppono ff. de no. op. nunt. in l. conſentaneũ C. quo. & quan. iud. in Auth. ei qui C. de bon. auth. iud. poſſid. & in l. properandum, vbi Alex. C. de iudic. vide not. in l. Fulcinius ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. adde Bald. in d. Auth. ei qui. Fallit, quando agens haberet omnia bona hypothecata, quia tũc poteſt in oĩbus bonis fieri miſſio, ſecundũ Gloſ. in d. §. ſi vero in Auth. de exhib. re. Specul. in tit. de primo decreto §. 2. verſ. quid in actione hypothecaria.

Ibi *Summariè*. Scilicet per vnum teſtem, ſecundum Paul. de Caſtr. in l. 2. C. vbi in rem actio det. Et Specul. in §. ſequitur in tit. de contum. Bart. in l. ſi quis à liberis §. ſi quis ex his ff. de liber. agnoſcen. Alex. in l. à diuo Pio §. ſi ſuper rebus ff de re iudic. Abb. in cap. quoniam frequenter vt lit. non conteſt. Bar. in l. Fulcinius §. cum hoc ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. adde Marant. in 9. diſtin. nu. 178. cum ſeq. vbi dicit quod etiam per iuramentum poteſt conſtare de debito ſummatim, quem vide.

Ibi *Affectus*. Quod tędium cauſatur ex miſſione in poſſeſſionem d. l. ſi finita vbi Bart. ff. de damn. infect.

A Ibi *Compareat*. Scilicet quãdocunque infra annum, vt l. ſi quis emptionis, vbi Bart. C. de præſcript. trigin. vel quadragin. ann.

Ibi *Expenſis*. Concordat l. Sancimus C. de iudic. & ibi Bart. & Gloſ. in l 1. ff. ſi quis ius dic. non optemp. Et qualiter ſuccurratur Reo, contra quem fuit interpoſitum primum decretum, vide Bart. in l. ſi prius in 10. oppoſitione ff. de no. per. nunt.

Ibi *Contumacia*. Efficitur contumax
B iſtis tribus modis. Primo, ſi citatus non compareat l. properandum §. ſi quidem, vbi Iaſ. C. de iudic. ſecundo, ſi compareat, & illicentiatus recedat, ſecundum Bart. in l. conſentaneum in fin. C. quo. & quan. iud. Tertio, ſi comparet, & non vult reſpondere, & in iſtis tribus caſibus habet locum l. Sancimus vt dicit ibi Iaſ. quæ etiam habet locum, ſi reus, vel actor voluerit litigare, & litigauerit in expenſis, vt dicit Bald. & Iaſ. in l. ędita in fin. C. de eden. Dicitur autem contumax
C multipliciter Salic. in d. l. properandum §. ſin autem reus.

Ibi *Auguſtale*. Quod hodiæ non ſeruatur.

Ibi *Perſeuerauerit*. Intellige vſque ad annum.

Ibi *Ius commœne ſeruetur*. Scilicet poſt annum, vt vlterius non audiatur in poſſeſſione, ſed in proprietate tantùm, ſiue realiter, ſiue perſonaliter agatur: ſecus ſi pro quantitate ſit miſſio in re aliqua, quia tunc etiam poſt annum, ne-
D dum in proprietate, ſed etiam in poſſeſſione auditur, vt eam poſſeſſionem recuperet, ſolutis expenſis, ſecundum Paul. & omnes in d. l. 2. C. vbi in rem act. det. & in l. ſi quis emptionis §. penult. & vlt. C. de præſcript. trigint. vel quadragin. ann. & not in cap. quoniam frequenter, vt lit. non conteſt. Sin autem fuerit lis conteſtata, vide Doct. in d. l. 2. & in d. l. cõſentaneum, Innoc. & Doct. in d. cap. quoniam frequenter. Pro intelligentia iſtius capituli dic in ſumma, quòd, reo
E peremptorie citato non cõparente, debet fieri miſſio in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandę, ſiue realiter, ſiue perſonaliter agatur modo vt ſupra. Et talis miſſio infra annum non operatur poſſeſſionem veram, ſed cuſtodiam, & obſeruationem rei, per l. cum legati ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat. &, reo in contumacia perſeuerante, miſſus poſt annum efficitur verus dominus huius poſſeſſionis, & facit fructus ſuos. l. Fulcinius §. fin. ff. ex quib.

cauſ.in poſſ. eat. Specul. in tit. de primo, A
& ſecundo decreto §. reſtat verſ. autem.
& hoc per ſecundum decretum poſt an-
num interponendum. Bart. in l.3. §. fin.
ff. de acquir. poſſ. & ibi omnes Doct.

CAP. XCIX.

IBi *Quinque modis*. Adde ſextum per
viam effectus, & tunc talis effectus eſt
loco libelli. Specul. in tit. de lib. obl. §.
nunc videndũ verſ. 6. Bald. in l. ab exe-
cutione verſ. quæro C. quor. app. nõ re- B
cip. & hoc, parte conſentiente, aliàs nõ
ſeruatur talis ſtilus. Vide quæ ſcripſi in
cap. 139. Nota, quòd, quando in ſcriptis
procedendo plures cauſarentur expẽſæ,
quàm valeat res litigioſa, iudex ſine ſcri-
ptis procedere debet, ſecundum Bart. in
l. mediterraneæ C. de ann. & trib. lib. 10.
per tex. in Auth. vt omnes obed. iud. §. 1.
Ibi *Aut plures expenſas*. Paul. in l. quę-
dam C. de pedan. iudic. Item in cauſſis
breuiorib. Aut. niſi breuiores C. de ſent.
ex peric. recit. Ideo tutor, qui in confi- C
ciendo inuentario plus expendere debe-
ret, quàm res valeat non tenetur, nec
debet illud conficere, ita Bart. in d. l.
mediterraneæ, & ibi Ang.

Ibi *Via exequutiua*. Et ſic ab extrema
parte iudicij, quod à iure communi exor-
bitat l. cũ nulla C. de re iudic. An inſtan-
tia in exequutiuis ſit perpetua, vel trien-
nalis. Et dic quòd, licèt Bart. in l. litibus
C. de agr. & cenſit. lib. 11. concludat,
quòd in exequutiuis, ex quo ſummariè
proceditur, & ſine tela, & figura iudicij, D
cum ab extrema parte incipiat, nõ con-
trahitur hermodicium per triennium; ſed
inſtantia durat perpetuò, nam l. properã-
dum ſecundum eum loquitur in caſibus,
in quibus ſit lis conteſtata, quod cum nõ
conueniat in executiuis, nec verba legis
conueniunt, & multò minus conuenire
debet legis diſpoſitio. l. quod conſtitu-
tum ff. de mil. teſt. & l. conſtitutionibus
ff. ad municip. Nihilominus eius opinio
eſt cõmuniter damnata per poſteriores,
maximè per Bald. in l. ſi cauſam C. de E
exe. rei iud. & in l. 1. C. de iuram. calum.
& per Ang. in l. ſi ſeruus ff. de his qui not.
infam. & communiter Scrib. in d. l. pro-
perandum in princ. Mouentur, quia, li-
cèt inſtantia initium ſumat à litis conte-
ſtatione, tamen vbi lis non conteſtatur
de natura cauſæ, ſtatim, quod iudex in-
cipit tractare de meritis etiam reſultat
idem effectus, ac ſi fuiſſet lis conteſtata,
per tex. in l. nulla C. de procur. Itaque,
A licèt in executiuis non ſoleat lis cõteſta-
ri, tamen inſtãtia incipit, ex quo inchoa-
tur tractare de meritis, videlicet, facta
eſt executio contra aliquem virtute ali-
cuius contractus, tunc incipit inſtantia
quando ille, contra quem eſt facta exe-
cutio opponit ſe aduerſus merita contra-
ctus; quod ille actus tractãdi merita eun-
dem effectum inducit quem litis cõteſta-
tio vera. Et oportet, quod talis actus
cõcernat merita cauſæ, ſecundum intel-
lectum Bald. ſi benè ponderetur, in d. l.
B 1. C. de iuram. calum. & quia quotidianũ
eſt tene menti. Sed quæritur cui pereat
inſtantia oppoſito, an opponenti. Dic,
quòd oppoſito ſecũdum Paul. de Caſtr.
in l. in omnibus C. de iur. calum. & latius
in l. properãdum C. de iudic. & ratio eſt,
quam ponit Spec. in tit. de iur. cal. §. ſu-
per, verſ. pone peto à te centum, & ita
aliàs obtinui apud M.C. in cauſa Baronis
Militelli cum Barone Mungialini. Sed
per practicos dabatur diſtinctio, quod il-
li pereat, per quem factum fuerat, quo
C minus cauſa proſequeretur. vide Clarius
quæ ſcripſi in cap. 115. item in cauſa op-
poſitoria.

CAP. CI.

IBi *Publicum*. Nota, quod aliud eſt
inſtrumentum publicum, aliud priua-
tum. publicum eſt quod manu publicæ
perſonæ publicam authoritatem habẽtis
eſt confectum, vt per notarium, ſeu ta-
bellionem cap. 2. & c. inter dilectos de
D fid. inſtr. Aut. at ſi contractus C. de fid.
inſtrum. Et eodem modo, ſi ſcriberetur
apud acta publica. l. geſta C. de re iud. &
qualiter dicatur in publica forma reda-
ctum, vide plenè per Spec. in tit. de fid.
inſtr. §. nunc dicendum reſtat. Et gene-
raliter omnis ſcriptura dicitur publica,
cui de iure, vel conſuetudine creditur,
ſecundum Spec. ibi. Priuatum inſtrumen-
tum eſt quod à quocunque ſcribitur, &
iſtud non probat pro ſcribente. l. non e-
xemplo, & l. non epiſtolis C. de probat.
E tamen contra ſcribentem plenè probat
l. Publia Meuia §. fin. ff. depoſ. Bart. &
omnes in l. admonendi ff. de iureiur. &
de alijs ſpeciebus publicorum, & priua-
torum inſtrumentorum, vide tex. in l. ſi
quis ex argentarijs, & l. quædam §. num-
mularios ff. de eden. & in iſtis priuatis nõ
habet locum hæc conſtitutio, ſed in pu-
blicis. Sed quæro an ex cedula priuata
ex pacto poſſit fieri executio. Dic, quod
non, quia littera hìc requirit inſtrumen-

tum publicum manu tabellionis, nam reſpectu ſcribentis dicitur publicum, vt not. in l. 1. §. ius publicum ff. de iuſt. & iur. & iſte Ritus eſt propriè intelligēdus l. quicquid aſtringendæ cum ſim. ff. de verb. oblig. Item, quia cōſenſu partium non poteſt fieri, vt ſcriptura priuata habeat fidem publicæ ſcripturæ. quòd ex hoc ſequeretur, quòd priuati poſſent facere notarios, quod non permittitur. & hoc eſt dictum ſingulare Innoc. in cap. cū P. tabellio de fid. inſtr. licet priuati poſſint facere, quòd ſcriptura faciat plenam fidem, ſicut quando ſtatur dicto vnius, ſecundum Alex. in l. 1. §. fin. ff. de verb. oblig. & decidit idem Alex. conſ. 95. incip. in cauſa & lite vol. 1. Quæro quare inſtrumentum guarētigiatum habet executionem paratam, ſicut ſententia, & confeſſio. Dic, vt in l. debitoribus, & l. poſt ſententiam ff. de re iud. & per Bart. in l. 1. ff de confeſſ. quia confeſſio facta coram notario valet, ac ſi facta coram iudice An autem ſuper his inſtrumentis poſſit tranſigi, vide Bart. in l. ſi cauſa cognita C. de tranſ. & ibi not. Quæ ſint inſtrumenta guarentigiata, & quid ſit guarentigia, vide Iaſ. in l. error C. de iur. & fact. ign. & de differentia inter inſtrumētum guarentigiatum, & confeſſionatum, vide in l. etiam. 1. col. C. de exc. rei iud. & in cap. dudum 2. de elect. & Rom. cōſ. 330. Aduerte, quòd prius debet conſtare quod inſtrumentum habeat requiſita ab iſto Ritu, pro quo vide Apoſt. ad Io. de Ferrar. tit. de for. exeq. in Gloſ. in verb. ſapiens, verſ. ſed poſito, & in ver. grauato in fin. Quæro iudex mandat inſtrumentum exequutioni, & præcipit ſatisfieri creditori, an à tali interlocutoria poſſit appellari. vide in l. ſtipulationum ff. de verb. oblig. Andr. de Yſern. in Cōſt. Cōſtitutionum, tit. In quib. reb. pet. tric. vbi dicit, quòd tale præceptum de ſoluendo eſt ſententia, & poteſt ab eo appellari, alleg. modern. in l. ait prætor §. nō ſolum ff. de minor. & in Sicilia poteſt appellari licèt appellatio non ſuſpendat, iuata ea quæ habentur in cap. 116. Quærit Bald. in l. 1. C. ne fil. pro patr. ſtante ſtatuto, quòd inſtrumenta guarentigiata poſſint exequi, vt ſentētia, an procedat in inſtrumento confecto extra territorium; & an ſtāte ſtatuto quod poſſint executioni mandari, etiam parte non citata, procedat etiam in inſtrumento cōfecto extra territorium ſtatuentis. pro primo quæſito vide not. per Doct. in l. cunctos populos C. de ſum. trin. & pro vl-

A timo dic, quòd ſic. quia quantum ad ordinem iudicij inſpicitur locus iudicij, vel executionis, & non confectionis inſtrumenti. l. 2. C. quemad. teſt. aper. l. miſſi opinatores C. de exact. trib. libr. 10. & facit quod not. Bart. in l. à diuo Pio §. ſententiam Romæ ff. de re iudic.

Ibi *Expreſſam, & pręſentem*. Idem dicit Bald. in l. fin. col. pen. C. mand. quòd, ſi non habeat expreſſam obligationem nō fiet executio. Et expręſſum cenſeri poteſt, etiam quod coniecturis per- B pendi poſſit l. licèt ff. de legat. 1. l. ſi quis locuplex ff. de manumiſſ. teſt. & id quod ex mente percipitur. Bart. in l. prętor ff. de nou. op. nunc. & etiam id, quod ex generalitate percipitur. & ideo, ſi apparet inſtrumentum dotis, in quo maritus confitetur dotem recepiſſe, ſed non promittit reſtituere, tamen quia intelligitur l. 1. C. de rei vxor. act. habet executionem paratam ita tenet Bald. in l. ad probationem C. de prob. & in l. cum acutiſſimi C. de fideicom. & in l. cum quid ff. C ſi cer. pet. Contrarium tenet Bart. in l. 1. ff. de his quæ in teſt. delen. Item, ſi eſſet debitum conditionale, non poſſet fieri executio. nam cōdictio nihil ponit in eſſe, & Ritus iſte requirit, quòd obligatio ſit pręſens. l. cędere diem ff. de ver. ſign. vide Ang. in l. fin. §. 1. ff. de vulg. & vide quæ not. Ang. & poſt eum Paul. de Caſtr. in l. ſi ita ſtipulatus ff. de verb. oblig. Et an illud dicatur expreſſum quod tacitè ineſt de mente, vide Alex. in l. ait prętor ff. de nou. oper. nunc. Et an ſtipulationes D tacitę habeant executionem paratam, vide Andr. Barb. in l. cum acutiſſimi in fin. C. de fideic.

Ibi *Probatione extrinſeca*. Intellige hunc Ritum ſanè, & ſubaudi ex cauſa principali, ſecus in acceſſorijs, & declaratorijs, vt in cap. item quod diximus inf. eod. Nam declaratio non poteſt dici extrinſeca ab inſtrumento fundata, & declarata per aliquod extrinſecum, vt forte per teſtes. ad quod vide quæſt. diſputatam per Bald. in l. fin. C. de fidicom. E Bart. poſt Butrig. in l. certi conditio ff. ſi cer. pet. & ibi per D. meum.

Ibi *Ponatur in continenti in poſſeſſionem*. Scilicet per primū decretum cuius formam habes per Spec. in tit. de primo, & ſecund. decret. §. 1. per Bart. in l. ſi finita §. Iulianus ff. de dam. infect. & hoc verum, niſi debitor ſit promptus ſoluere. Verum quod non tenetur niſi prius præſtetur ſibi à creditore de duplo: tamen non auditur ad ſatisdationem de duplo,

Niſi prius depoſitata pecunia penes Magiſtrum Notarium, vt illam habeat de præſenti coram iudice ſolutioni deſtinatam, aliàs enim non auditur.

Ibi *Prout de iure Fuerit*. De iure communi contra abſentem cauſa reipublicæ non proceditur, & ideo non poteſt conueniri, niſi conueniat, l. 2. §. legatis ff. de iudic. Intellige tamen in cauſſis incipiendis; ſecus in inceptis, nam tunc benè poteſt procedi, & tenetur relinquere procuratores, per tex. in l. eumdem §. fin. ff. de legat. vbi vide Gloſ. an hoc caſu detur reſtitutio. Et ſic Ritus primo ponit regulam, vt poſſit procedi executiuè cōtra abſentem, deinde ponit exceptionē in abſentibus cauſa reipublicæ. regula ibi *Non audita excuſatione abſentiæ*. Exceptio ibi *Niſi debitor cauſa reipublicæ*. Sed quæro, an iſta exceptio trahatur ad omnes ſimiles cauſas, ſcilicet in omni abſentia probabili, & neceſſaria, vide not. per Gloſ. & Doct. in l. fin. ff. de integr. reſt. Salic. in l. illud C. de Sacroſ. Eccleſ. Bar. & Salic. in l. ſi certis annis C. de pact. & in l. 1. C. de fideic.

CAP. CII.

AN hoc ſtatutum valeat, quòd inſtrumenta habeant executionem paratam, vide Bald. in l. de quibus ff. de legib. Et an liget clericos, Azo in ſumma de Conſt. dicit, quòd non. ſed Bart. in l. 1. C. de ſum. trin. dicit, quòd ſic. quia proceſſus qui ſeruatur in Curia laicorū, ſeruatur etiā in curia clericorū. cap. cū cauſam de re iud. ſed Bald. in d. l. 1. tenet cum Azo. contra Bart. & idem tenet Ant. de Butr. in cap. clerici de for. cōp. dicens, quòd clerici poſſunt vti dicto ſtatuto virtute cōuentionis in fauorem ſui, ſed contra eos non poteſt fieri executio in Curia Epiſcopali. Et idem tenet Io. Andr. in Addit. ad Spec. & Hoſt. in ſum. ſecundum quòd refert Bald. in l. omnes populi ff. de iuſt. & iur. Ego dicerem, quòd aut ſtatutum eſt in perſonam, aut in rem, primo caſu nō ligat clericos, quia ſunt maiores. l. 3. C. de ſum. trin. & minor non habet poteſtatem contra maiorem l. ille à quo §. tempeſtiuum ff. ad Trebell. ſecundo caſu, aut res erat clerici tempore conditi ſtatuti, & tunc non ligat, aut vero poſt factum ſtatutum, & tunc ligat. arg. l. via §. ſi fundus ff. de ſeru. ruſt. præd. l. aliena ff. de contr. empt. & not. in l. ex ea cauſa ff. de poſt. in cap. conſtitutus de

A reſt. in integr. cap. dilecti filij de for. cōp. & cap. fin de vit. & hon. cler.

Ibi *Inſtrumentis*. Quæ debent continere obligationem expreſſam, & præſentem, vt ſupra cap. prox. & cauſam, aliàs eſſent nulla. l. generaliter, & ib. Salic. C. de non num. pec. & l. 2. C. de dol. mal. & met. exc. nec executionē habere mererentur, ſecundū Alex. conſ. 4. & conſ. 83. vol. 1. poſt alios, quos ibi allegat. Not. quòd iſtud, quod hic dicitur, quod inſtrumenta habent executio- B nem paratam intelligitur quoad creditorem, non autem quoad tertiam perſonā, etiam ſi illius interſit, vnde ſi vir ſtipulatus ſit dotem, & mortuus ſit, vxor non agit via executiua ex illo contractu. tex. eſt, & ibi Bald. in l. ſi pater C. de dot. promiſ. niſi cedatur actio, vt ibi habetur. & vide Bald. in l. vbi adhuc in 7. col. in princ. C. de iur. dot. & ſicut ad petitionem tertij non habet locum executio, ita nec contra tertium, vt ſingulariter determinat Bald. in l. 1. C. de leg. & in l. 2. C C. ſi vn. ex plur. vbi dicitur, quòd contra tertium nō poteſt via executiua procedi, etiam ſi detineat rem obligatam. Adde quod licèt inſtrumenta habeant executionem paratā ad inſtantiam principalis, nihilominus etiam iſtud procedit in ceſſionario, qui habet vtilem actionē virtute ceſſionis, vel natura contractus, vbi competit actio vtilis ſine ceſſione, vt per Bart. in l. 1. ff. de act. & oblig. & in l. 2. C. eo. tit. 2. lect. & ibi add.

Ibi *Depoſiti*. Idem de iure communi D l. ſi quis, & ibi Bart. C. depoſ. Bart. & Bal. in l. ſi quis vel pecuniam C. de Epiſc. & cler. Adde, quòd inficiando depoſitum committitur furtum, & poteſt accuſari. l. inficiatio ff. depoſ.

Ibi *Iure communi*. De iure communi nullus contractus habet viam executiuā. l. minor 25. annis cui fideic. ff. de minor. niſi ſit firmatus iuramento. l. 2. & ibi Bar. ff. de iuriur. Iaſ. in §. ſi quis 3. col. in fin. Inſtit. de act. Item, niſi ſit contractus depoſiti, vt ſupra. Item, niſi ſit inſtrumen- E tum guarentigiatum. Quia haberet præceptum notarij de ſoluendo debitum cōfeſſatum, quod præceptum facere poteſt vigore poteſtatis à ſtatuto, vel Principe ſibi attributæ, ſecundum Bart. & Iaſ. in l. error C. de iur. & fact. ign. Quid in inſtrumento confeſſionato, vide Bald. in l. ſi quidem C. de except. & l. 1. C. de ſum. trin.

Ibi *Procedatur*. Via ordinaria per terminidationem, lite conteſtata, vt inf. de

Digitized by Google

modo proced. in cauſ. ord. & hoc, ſi vltra vnc. quinque aliàs ſummariè proceditur, vt inf. de modo proced. in cauſ. ſummar.

CAP. CIII.

ET ſic habes, quòd licèt inſtrumentũ nõ faciat mentionem de hæredibus, tamen actio, & obligatio tranſit actiuè, & paſſiuè in hæredes. l. 1. C. vt act. hær. & contr. hær. Bart. in l. qui deceſſit ff. qui ſatiſd. cog. Bald. in l. 1. C. de exec. rei iud. & in Aut. generaliter C. de Epiſc. & cler.

Ibi *Secundos hæredes*. Secundi hæredes dicuntur omnes poſt primos, quemadmodum ſecundæ nuptiæ dicũtur omnes poſt primas, etiam ſi numerus ignoretur. Gloſ. in l. 1. ff. de vulg. & pup. & & in rub. C. de ſecun. nupt.

Ibi *Probata morte*. An talis probatio ſufficiat, ſi fiat poſt executionem, in practica ſeruatur, quòd ſic, & ita eſt de iure. Bart. in l. 1. col. 2. ff. iudic. ſol. puto tamen, quòd adhuc non debeant reijci oppoſitiones aduerſus executionem. Probatur autem mors per vnum teſtem, qui viderit illum mori, aut ſepelliri, vel per famam publicam, vt not. in Aut. hodiè C. de repud. Sed fama publica, & rumor ſolus non ſufficeret. non nunquam enim fallit l. fin. ff. de hær. inſt. & vide de alijs modis probandi, Bart. in l. 2. ff. quemad. teſt. apert. & in l. ſi conſtante ff. ſol. matr.

CAP. CIIII.

IBi *Fideiuſſio*. De iſta fideiuſſione vide tex. de iure communi in §. 1. Aut. de exhib. reis, & vide not. in §. tripli. Inſtit. de act.

Ibi *Compenſari*. Intellige, dummodo ambo debita ſint liquida tunc enim procedit compenſatio l. fin. C. de compenſ. Vnde, ſi creditor dicit non eſſe liquidum creditum debitoris non procederet compenſatio, vt habeat locum hoc cap. quia negatio reddit rem dubiam Gl. in l. 1. ff. de tranſ. & in l. 3. C. quib. ad lib. procl. non lic. Item non procedit compenſatio in contractu depoſiti, cui de iure nõ opponitur exceptio compenſationis. l. fin. C. de compenſ. Item in debito iurato, quando debitor eſt diues, ſecus ſi pauper, vt dicit Afflict. deciſ. 163. & 381. Item in cõtractu mutui, quando eſt renunciatum huic exceptioni compenſationis. Idem in deciſ. 381. licèt regula-

A riter non valeat renuntiatio compenſationis in alijs contractibus, ex quo eſt contra naturalem æquitatem, & contra bonos mores, vt tenet idem in deciſ. 121. Et ratio huius cap. circa compenſatiõnẽ poteſt eſſe, quia compenſatio habet vim ſolutionis, vt not. in d. l. fin. & per Afflict. in d. deciſ. 121. Adde, quòd compẽſatio, vel compenſandi voluntas probatur per duos teſtes, vel per coniecturas, vt per eundem Afflict. in dec. prælleg.

Ibi *Vel non competere*. Vt quia non B eſt hæres, vel procurator creditoris, ſecundum D. Ant. quod non placet, primo enim eſt opus, quòd legitimetur perſona in iudicio quantuncunque executiuo. l. quæratur ff. de teſtam. l. fin. C. de edict. Diu. Hadr. toll. vbi not. Dic ergo Ibi *Pacto*. Scilicet ſuſpenſiuo, vt patet Ibi *Petitionem ſuſpendi*. Vel non competere ex aliquo pacto, vel alio iure obligationis eliſiuo, vt not. in l. ſi vnus §. pactus ff. de pact. Et ex hoc habes, quòd quando aliquis petit ante tempus debi-C tum, & debitor denuntiauerit, quod adhuc non ceſſit dies, & ipſe debitor perſeuerat vſque quo exigat debitum tenetur ad duplum, & in hoc eſt correctum ius commune, vt habes Inſt. de except. §. pen. & hoc contingit propter maiorẽ impertinentiam quia fuit ſibi denuntiatum, & exegit debitum. Sed quando nõ eſſet ſibi denunciatum, vel non exigeretur debitum, ſtaretur pœnæ iuris communis, ſecundum quod duplicãtur induciæ. Sed quomodo poterit creditor petere D ante tempus, cum appareat ex inſpectione contractus. Dic quod creditor fecit aliud pactum extra inſtrumentum, vt nõ peteret vſque ad certum tempus ideo inſtrumẽtum habet effectum executionis.

Ibi *Denuntiato*. Hæc denuntiatio quibus caſibus requiratur, vide quæ poſui in cap. ſeq.

Ibi *Perſeuerante*. Nota perſeuerantiam, ſiuè perfidiã puniri l. alia C. de his quib. vt indign. l. qui cum natu maior ff. de bon. libert. l. ſi quis inficiatus ff. de-E poſ. & poteſt ad iſtum Ritum aſſignari ratio, quia negando ſolutionem videtur quaſi furtum committere, vt l. inficiando ff. de furt.

Ibi *Vt in ſatisfactionis caſu*. Vide in cap. 129. item quod debitor, per quod cap. declaratur, quòd creditor nõ tenetur præſtare, niſi in caſu ſolutionis, vel ſatisfactionis oppoſitæ. & ita fuit per M. C. ſæpius deciſum. Sed puto, quòd illud cap. debet intelligi ſecundum iſtud, eo quia

quia leges poſteriores debent intelligi ſecundum præcedentes. l. ſed & poſteriores ff. de legib.

CAP. CV.

IBi *Incontinenti*. Scilicet antequam ſoluatur creditori poterit duplum petere. Sed videtur, quòd de iure communi aliter puniatur, vt habetur in l. 1. C. de plus petit. Sed dic, quòd ille leges loquũtur in plus petente, & Ritus iſte in bis petente, & ſic in diuerſis caſibus. Et not. quòd in iſto duplo continetur ſimplum, quemadmodum dicimus in furto in quo venit triplum, & in eo includitur ſimplũ, hoc eſt æſtimatio rei ſublatæ, vt in §. tripli. Inſt. de act. Et not. quòd de iure communi idem plus petens poteſt puniri crimine ſtellionatus. l. ſi fideiuſſor §. in omnibus ff. mand. Et vt habeat locum hæc pœna dupli requiritur, vt concurrant iſta ſeparata, ſcilicet, quòd ſoluerit ipſi creditori, vel creditor eum liberauerit per Aquilianam ſtipulationem, in quibus caſibus non requiritur denuntiatio, ſed ſufficit probatio, in alijs verò caſibus, qui notantur in cap. præcedenti requiritur denuntiatio, aliàs non procedit petitio dupli. Et intellige, quòd repetat duplum vnà cum poſſeſſione, quod non puto verum, quia in iſto duplo ſimplum continetur vt ſupra dixi.

Ibi *Summarie*. Ideſt, ſine termini datione, & de iſto verbo vide Bart. in extrauag. ad reprimendum in verb. ſummarie.

Ibi *Denegato*. Not. quòd reſtitutio iſta conceditur minoribus, Eccleſijs, & maioribus Reip. cauſa abſentibus. de Eccleſia habes in cap. 1. de in integr. reſtit. de vltimo habes in l. item hi qui Reip. & l. fin. ff. ex quib. cauſ. maio. nam Reſp. & eccleſia pari paſſu ambulant, & pari priuilegio lætantur. l. fin. C. de Sacr. Eccleſ.

CAP. CVI.

IBi *Quindecim dies*. Prędicti quindecim dies non currunt debitori ad ſe opponendum, niſi prius creditor præſtiterit, & hoc iure vtimur. Et not. quòd quindena datur in executiuis antequã ſoluatur, & hoc, niſi ſit appoſitum pactum de non opponendo. nam per huiuſmodi pactum videtur ſublatum officium iudicis, ſecundũ Bart. in l. planè ff. de pet. hær. & facit quod not. Bart. in l. 1. §. & parui ff. quod vi aut clam. vide plenè Ben. de Barz. in tract. de guarent. & hoc hodiè ſeruatur. Nihilominus dato, quod eſſet tale pactum non propterea tollitur, quin poſſit pars cogi ad ſubeundum, vel interrogandum paſſiuè, ſaltim oretenus, ſi debitum eſt ſolutum, nec ne. Nam, licet contra præſumptionem iuris, & de iure omnis tollatur probatio, non tamen tollitur confeſſio partis. Gloſ. in Aut. ſed cum neceſſe C. de donat. ant. nupt. Salic. in l. ſiuè poſſidetis C. de prob. Nam confeſſio partis eſt præiudicialior omni probatione. Sed videtur Gloſ. in contrarium in l. in contractibus §. illo C. de nõ num. pec. verum Gloſ. illa loquitur in præſumptione iuris, & de iure, quæ in caſu noſtro non eſt, ideo videtur impertinens.

Ibi *Antequam procedatur*. Et ſic videtur, quod poſt venditionem nõ reſtituatur poſſeſſio, quia quod in vno permictitur in alio prohibetur l. cum prætor in princ. ff. de iudic. cap. non ne, depręſ. quod procedit ſecundum Gloſ. ibi, niſi ſit eadem ratio prohibiti, & permiſſi. facit tex. in l. Pedius ff. de arb.

CAP. CIX.

IBi *Non auditur*. Qui etiã punitur pœna l. 1. ff. ne vis fiat ei, quæ eſt ad intereſſe. Item quandoque criminaliter, ſi interuenerit violentia cum armis, l. Iulia, de vi publica l. 3. ff. eod. tit. cuius pęna eſt deportatio, & bonorum publicatio. §. item lex Iulia, Inſt. de publ. iudic. & ſi ſine armis pœna relegationis, & priuationis tertiæ partis bonorum, cum vis fiat priuata. l. 1. ff. de vi priu. d. §. item lex Iulia. licet per conſt. Regni cõtra filios nõ publicetur, vt in conſt. violentias, de violen. & not. Doct. in Aut. bona damnatorum C. de bon. damn.

CAP. CX.

IBi *Confectum*. Sed an, ſi alibi ſit confectum habeat executionem paratam, vide Bald. in l. 1. C. ne fil. pro patr. & vide ſupra in cap. 101. ibi in Sicilia.

Ibi *Vel in promptu*. Simile de iure cõmuni ſecundum Iac. de Rau. & Petr. quos refert Fulg. in l. fin. C. de edict. Diui Hadr. toll. ne detur materia de facili fabricandi falſa inſtrumenta. Quod dicunt fallere in caſu illius legis, quando agitur pro teſtamento poſſeſſorio ſummarijſſimo, vt per Doct. ibi, qui allegant Gloſ. in verb. depoſitionibus.

CAP.

C A P. CXI.

IBi *Præſentem*. Per hoc tollitur dubiũ ortum inter Imm. & Ang. in l. fin. §. 1. ff. de vulg. ſcilicet, ſi ſtatutum dicat inſtrumentum purum debere executioni mandari, & inueniatur inſtrumentum cõditionatum, cuius tamen ſit purificata conditio, an comprẹhendatur ſub tali ſtatuto, nam Ritus requirit, quòd habeat puram obligationem, & ſic tempore petitionis, meritò tale inſtrumentum comprẹhẽditur ſub iſto Ritu. pro quo allego theoricam Alex. in l. in illa ſtipulatione *la* 1. col. 2. ff. de verb. oblig. vt opinio Blaſci fuit. Vel expone puram, cum nec dies, nec conditio eſt adiecta. l. 1. ff. de cond. & dem. Ang. & Alex. in d. l. fin. ff. de vulg.

Ibi *Infra decennium*. An cõſenſu partium poſſit fieri, quòd inſtrumentum habeat executionem paratam, non obſtante lapſu decennij, vide inf. cap. 132. Et hæc præſcriptio decennij currit à die, quo potuit peti. l. cum notiſſimi C. de præſcr. trig. vel quadrig. ann. Nam non valenti agere non currit præſcriptio. l. 1. in fin. C. de ann. excep. Vnde, ſi inſtrumẽtum eſſet conditionatum, ex quo non poſſet agi ex illo nondum purificata cõditione non currit præſcriptio, conditio enim nihil ponit in eſſe, & non competit petitio, niſi purificata conditione. l. 1. §. ſin autem C. de caduc. toll. l. poſt mortẽ C. de fideicom. l. 1. ff. de cond. & dem. cum ibi not. Sed ad materiam quẹro, pone debitor promiſit dare ad omnem requiſitionem creditoris, an tempus incipiat currere à tempore requiſitionis, an à tempore contractus: Ritus facit, quòd à tempore quo potuit agi, & confirmatur, quia quoties facultas agendi cõfertur in alterum ex contrahentibus, tunc à die quo potuit agi committitur ſtipulatio. l. ſi quis arbitratu, & ibi Bart. ff. de verb. oblig. & l. labeo ſcribit ff. de cõtr. empt. in ratione ſui, adde D. meum in cap. Sanctorum, & cap. vigilanti, de præſcript. vbi alleg. Lud. Ego dico, quòd obligatio facta iſto modo quãdo petiero eſt idem, quod pura, quia ſemper intelligitur cum petiero, vt not. Doct. in l. ſi pacto quo pẹnam ff. de pact. & l. ſi decem cum petiero ff. de verb. oblig. ergo non operatur exprẹſſio, tanquam eorum, quæ tacitè inſunt. l. non rectè C. de fideiuſſ. Solet etiam quæri circa hãc materiam, quid ſi obligatio eſt annua, an decennium la-
A batur à tempore primæ ſolutionis in qua
ceſſatum fuit, vt inde vſque ad decenniũ
incluſiuè poſſit fieri executio, an à ſecundo anno excludendo primum, vt dicatur eſſe infra, & ab inde in antea currere aliud decennium. & Gloſ. & Bart. in l. cũ notiſſimi §. in his C. de præſcrpt. 30. ann. dicit, quod, ſi obligatio eſt vna, licèt annuatim fiat ſolutio, vt in ſtipulatione annua, & tunc ab anno quo ceſſatũ eſt currit præſcriptio, etiam pro annis ſequentibus, ſecus ſi tot ſint obligationes quot
B ſunt anni, vt in legatis annuis. l. cum in-
annos ff. de ann. legat. & iſtud communiter tenetur in d. §. in his, & in l. ſi Stichum §. ſtipulatio ff. de verb. oblig. & tangit Bart. in l. de pupillo §. ſi in pluribus ff. de no. oper. nunt. Sed ego aliud puto, quando ageretur de ipſa ſolutione, quia præſcriptio incipit currere ab anno, quo fuit ceſſatum, non tempore quo fuit perfectus contractus. l. ſi quis emptionis. §. fin. C. de præſcript. 30. ann. nam aliud eſt, ſi præſcriptio concernat ipſam ſolu-
C tionem annuam, aliud, ſi ipſum ius vni-
uerſale ipſius principalis obligationis, ſecundum Salic. in d. §. in his. ex quo dicto eſt concludendũ, quod in iſto Ritu præſcriptio decẽnalis currit cuilibet præſtationi annuæ, ex quo non concernit ius ipſum principale, ſed præſtationes ſingulas, & ita ſeruatur, & adde Gloſ. in cap. 132. de mod. proced. per viam ced. in in verb. decennium.

Ibi *Pupillo*. Præſcriptio ſtatutaria habet locum, & currit minori, ſeu pupillo,
D vt not. in l. fin. C. in quib. ca. in int. reſt.
non eſt nec. licèt ſecus in præſcriptione iuris communis. l. ſicut in rem C. de prẹſcript. 30. ann. Et de triennio inſtantiæ, & tempore appellationis proſequendæ, vide Doct. in l. properandum C. de iudic.

Ibi *Vel ſe opponente*. Quid, ſi opponit de ſolutione per aliud inſtrumentum ẹque publicũ, an admittatur. puto, quòd ſic arg. l. generaliter C. de non num. pec. Idem puto ſi probauerit ſolutionem per quinque teſtes, ex quo parem vim habẽt.
E l. teſtium, vbi Salic. C. de teſt. adde Ang.
Peruſ. conſ. 234. vbi plenè de hoc. Item nota, quòd iſtud ſtatutum reppellẽs omnes exceptiones, intelligitur de ea, quæ eſt facti, non de ea quæ eſt iuris, vt not. Alex. in Apoſt. ad Bart. in l. 1. §. & parui ff. quod vi aut clam. in Apoſt. magna poſt alios, quos ibi refert. Exceptio tamen facti quæ incontinẽti poteſt probari ẹquipollet exceptioni iuris. l. 1. C. de edi. Diu. Hadr. toll. & idem Alex. in loc. præalleg.

Stante

Digitized by Google

Stante ſtatuto , quòd contra inſtrumen- A
tum confeſſionatum non poſſit opponi
aliqua exceptio , ſed ſtatim mandetur e-
xecutioni , debet intelligi dummodo il-
lud viribus ſubſiſtat. ita Bart. in d. l. 1. §. &
parui. ſequitur Alex. in l. 2. §. prætor ait
ff. qui ſatiſd. cog. facit l. diuus ff. de mil.
teſt. Alex. conſ. 83. 1. col. vol. 1. Statutũ
tollens exceptiones non habet locum,
vbi talis opponens , vel excipiens offert
ſe incontinenti probaturum, quia ſtatutũ
videtur excludere exceptiones propter
quãdam præſumptam fraudem opponẽ- B
tium , quæ ceſſat in probatione quæ of-
fertur incontinenti cap. litteras de reſt.
ſpol. & not. in l. 1. ff. de tab. exhib. iſtud
fuit notab. dictum Abb. per Gloſ. ibi in
verb. ſententiæ in cap. ſuſcitata, de reſt.
in integr. quam Gloſ. dicit ſe pluries ad-
duxiſſe ad ſtatuta excludentia omnes ex-
ceptiones. Quod limita , niſi præſumptio
eſſet, quòd calumnioſè exciperet, ſe incõ-
tinenti probaturum, quia etiam à ſumma-
ria cognitione poteſt quis repelli , vbi
præſumitur calumnia, per Gloſ. quam C
ibi dicit menti tenendam Bald. & Abb. in
cap. ſuper eo, de offic. deleg. Stante ſtatu-
to , quòd contra inſtrumentum nõ poſſit
opponi aliqua exceptio, niſi ſolutionis, ni
hilominus poterit opponi aliqua exce-
ptio , de qua notoriè conſtat ex inſpectio
ne inſtrumenti, puta , quòd ſit facta in eo
promiſſio ſine cauſſa. Quin etiam iudex
ex officio poteſt repellere partem agen-
tem. Imm. in l. 1. ff. à quib. app. non lic.
col. 10. verſ. 3. cum non ſit veriſimile ſecũ-
dum eum , quòd ſtatutum voluerit tolle- D
re exceptionem, de qua notoriè conſtat
ex inſpectione inſtrumenti, quem refert ,
& ſequitur Alex. conſ. 77. col. pen. in fin.
vol. 3. Stante ſtatuto , quòd nulla poſſit
opponi exceptio , niſi talis , non poteſt
opponi ſimilis, quia ſtatutum taxatiuè lo-
quens de vno non extenditur ad aliud ,
etiam ſimile. ita Bal. in l. ita nobis C. de
adult. quem refert, & ſequitur Alex. cõſ.
54. col. 3. vol. 4. Stante ſtatuto, quod cõ-
tra ſententiam , ſiue inſtrumentum non
poſſit opponi exceptio nullitatis , pote- E
rit nihilominus opponi exceptio nullita-
tis proueniẽs ex iudicis incõpetentia, vel
defectu iuriſdictionis. ita Lanfrãc. in cap.
quoniam contra de probat.

Ibi *Vel eo non citato*. Nec mirum, quo-
niam inſtrumenta habentia executionem
paratam non egent citatione. Gloſ. eſt in
§. multis Inſt. de liber. quam refert D.
Pariſ. de Put. de Synd. in ver. iudicium
colum. 6.

Ibi *Valentium pingue*. Ad menſuram
tamen debiti declarati , vt in Aut. de ex-
hib. reis §. ſi vero. nõ omnium bonorum,
vt olim per l. Fulcinius , §. 1. vbi eſt ex-
preſſum , ff. ex quib. cauſ. in poſſ. eat.
Quod intellige in perſonali actione, aliud
in hypothecaria, etiam hodiè, ſecundum
Gloſ. in l. eum qui C. de procur. & per
Ang. Aret. Inſtit. de ſucceſſ. ab int. Et
idem, ſi latitat reus, Bart. in l. ſi prius col.
6. ff. de no. oper. nunt. & in l. ſi finita §.
Iulianus col. 7. ff. de dam. infect. & Lud.
ſing. 6. creditor.

CAP. CXII.

IBi *Fiat notatio*. Innuit , quòd execu-
cutio debet ſcribi, ad quod facit cap.
quoniam contra de probat. & l. emanci-
patione C. de fid. inſtrum. & quod not.
Salic. in l. fin. col. vlt. C. de re iud. vbi ,
quòd acta iudicialia debent ſcribi, facit
etiam conſt. Regn. Lite legitimè, tit. de
proceſſ. iud.

Ibi *Ex tunc habeat quindenam*. Quin-
dena ergo ad opponẽdum incipit curre-
re debitori à die interpoſiti decreti , vel
ſolutionis quando extat pactum , quòd
non poſſit ſe opponere , vel à die præſti-
tæ cautionis de duplo , vt ſup. cap. 101.
& hoc iure vtimur .

Ibi *Ad ſe opponendum*. Et ſi inſtrumen-
tũ habeat executionem paratam virtu-
te huius Ritus , non per hoc denegantur
oppoſitiones. vide Bald. conſ. 170 incip.
in Chriſti nomine , & hoc poſt implemẽ-
tum exequutionis , non ante , & in hoc
Ritus priuilegiat inſtrumenta prædicta .
Quæ cauſſa oppoſitoria habet inſtantiam
triennij, ſecundum Rom. conſ. 34. incip.
ampliſſime doctor. & hæc eſt communis
opinio licèt multi teneant contrarium ,
ſecundum Alex. & Iaſ. in l. properandũ
in princ. C. de iudic. quæ inſtantia inci-
pit currere à primo actu poſt executionẽ
qui primus actus reſpiciens merita cauſſę
habet vim litis conteſtationis, ſecundum
eum conſ. 40. vlt. vol.

Ibi *Intereſſe , & expenſis*. Vide ad hoc
l. eum quem, & ibi Gloſ. magn. & Doct.
ff. de iudic.

Ibi *Secundum decretum* . Hoc verum ,
quando aſcendit ſummam Vnciarum
quinque aliàs fit notatio apud acta, vt ſu-
pra hoc eod. cap. quod debet continere
cauſſam in actis expreſſam , & approba-
tam , ad not. per Bar. in l. 1. C. de præd.
lib. 10. Quæro quanto tempore debet in-
terponi ſecundum decretum poſt primũ

in caſi-

in caſib.iſtis,vide Bar.l.ſi finita §.Iuliaous A
ff.de dam.infect.qui dicit, quod eſt in ar-
bitrio iudicis. hodiè tamen de iure Ritus
ſtatutus eſt terminus dierum quindecim,
vt ſup.cap.101. quicũque,& ita ſeruatur.

Ibi *Alienatio.* Quid ſi nõ ſeruetur mo-
dus, vel forma data in cap. Rit. an ipſa
alienatio erit oulla. Dic, quod ſic, vide
Bart. in l. 1. C. de fid. inſtr.lib.10. & cui
incumbat iſta ſollemnitatis probatio, vi-
de ibi per euodem.

Ibi *Condecens.* Idem eſt de iure cõmu-
ni.l.à diuo Pio §.ſi pignora,cũ Gloſ.ff.de B
re iudic. & dicitur fortè non condecens,
ſi debitor læderetur vltra quartam, vel
octauã, vt videtur de mente huius Ritus.

Ibi *Creditori in ſolutũ.* Aduerte,quòd,
ſi vigore ſecundi decreti iſta adiudicatio
eſſet facta pro maiori quantitate, quàm
creditori debeatur, eo quòd nõ erat cre-
ditor in tanta quantitate, ſed in aliquo
minus, decretum ruit in totum, & oitẽ-
ſo, quòd fuiſſet quid modicũ retractabi-
tur quod actũ eſt in decreto, & creditor
qui percepit fructus teoebitur io ſortem C
imputare. l.2. C. de pign. act. & ita con-
cluſiuè tenet Raph. in l. iuſte ff. de acq.
poſſ. quem refert, & ſequitur Alex. ibi,
quem vide, vbi tractat hanc materiam,
& de iſto vltimo videlicet de fructibus
vide Alex. vbi ſupra, qui aliquantulum
videtur repugnare, & in M. C. obſerua-
tur, quòd, ſi eſſet error in vno nummo
ſecundum decretum ſit ipſo iure nullum,
& ita vidi pluries obſeruari.

Ibi *Pingue valens.* Quod deducitur tã-
tùm quaodo ſit executio virtute inſtru- D
menti,ſecus quando virtute rei iudicatę,
vel ſimilis, licèt res iudicata deſcendat
ex contractu, & ita ſeruatur in M. C. &
not. quòd pingue valeos non procedit
in re Eccleſiaſtica, vt in Aut.hoc ius por-
rectum C. de Sacr. Eccl. oam, vt dicit
Io. de Plat. in §. fin. Inſt. de donat.ſi res
valet decem dabitur pro vndecim. Lud.
Rom. in ſingul. ſu.

Ibi *Quarta pars.* Quæ deducitur re-
ſpectu debiti,noo æſtimatioois, vt ſi de- E
bitum ſit vnciarum quadraginta, & æſti-
matio rei, vociarum quinquaginta tantũ
in decreto fiet deductio habito reſpectu
ad 40.& ſic ad debitũ. Et hoc capite tan-
tùm fuit declaratũ inualidũ ſecuodũ de-
cretũ in quo iſta quarta fuit deducta cõſi-
derata æſtimatione rei,nõ debito, prout
in l. fin. & ibi Bald. C. de iur. dom. imp.

Ibi *Lucrifaciat.* De quo vide Alex.in
l. iuſte poſſidet ff. de aeq. poſſ. & Doct.
in l.ſi nõ fortẽ §.ſi centũ ff.de cõd. indeb.

CAP. CXIII.

ERgo videtur loqui de creditoribus
pariter priuilegiatis, qui inſimul ad-
mictuotur, aliàs non diceretur concur-
ſus, quia alter præſerretur. ad not. in l.ſi
debitor, cum ſimil. ff. de pignor. An in
huiuſmodi concurſu habenda ſit conſi-
deratio ad regulam iuris, qui prior in tẽ-
pore potior in iure, vide Spec. in tit. de
primo, & ſecuodo decreto §. in nomi-
ne domini in princ. qui dicit, quòd prio-
ri creditori ſit ſatisfacieodum.l.ſcimus §.
ſi hæres C. de iure delib. Et priorem in-
telligas eum,qui prior eſt in obligatione,
noo in coocurſu, ſeu prçueotione.

CAP. CXIV.

AD materiam huius cap. vide quæ di-
cta ſunt ſupra eod. cap. 101.

Ibi *Venditionis.* An procedat in con-
tractu dationis in ſolutum. Dic,quòd nõ,
cùm appellatiooe venditionis io ſtatutis
noo veniat datio io ſolutum. vide Apoſt.
ad Bart. in l.1. ff. pro empt.

Ibi *Inuentarÿs.* De i[illegible]s inuentarijs vi-
de ſupra io cap. 102. Quid de curatore
ad litem, an teneatur conficere iuuenta-
rium, vide Capp. Tholoſ. q.257. Et an
exiſtẽs infra tempora conficiendi iuuen-
tarium poſſit opponere proceſſui contra
eum facto, & impediat litis conteſtatio-
nem, vidde Capp.Thol. q.257. & adde
Guid. Pap. q. 271. & 197. vbi pulchrè
de materia inuentarij. An tutor agere
poſſit, noo confecto inueotario, & ſi a-
gat proceſſus ſit oullus,vide Capp.Thol.
q. 288.Quid de fideicommiſſario vniuer-
ſali, an poſſit cogi ad conficiendum in-
uentarium, vide Capp.Thol.q.314. vbi
etiam habes, an non conficiendo inuen-
tarium ſicut perdit Falcidiam, perdat e-
tiam Trebellianicam. Et quilibet admi-
niſtrator debet facere iouentarium. l. tu-
tor qui repertorium, & ibi Bart. & om-
nes ff. de adm. tut. Niſi fuiſſet ſibi remiſ-
ſa confectio Bar. & alij in l. nemo poteſt
ff. de legat.1. & in l. fin. C. de cur. fur.
Vel, niſi magis expediret pupillo, non
fieri ioueotarium.d. l. tutor qui reperto-
rium, & ibi Bart. vt, ſi pro eo conficien-
do eſſet opus expeodere plus, quàm va-
leant booa pupilli. Bart. in l. mediterra-
neę C. de ann.& trib.lib.10. Et not.quòd
iſte Ritus procedit generaliter in qui-
buſcuoque inuentarijs, cùm generaliter
loquatur. l. de pretio ff. de Public. l. iu-
ris ignorãtia §.fin.ff.de iur. & fact.ignor.

Ibi *Teſtamento.* Quid, ſi teſtamentum eſſet vitioſum. Dic, quòd non ſit exequutio, niſi vitium ſit inuiſibile. Bart. in l. 2. C. de edi. Diu. Hadr. toll. Quid ſi eſſet nullum ex cauſſa præteritionis, quo caſu valent legata, vt in Aut. ex cauſſa C. de lib. præt. an pro legatis habeat exequutionem paratam. Dic, vt per Bart. in d. l. 2. §. 1. & in d. Aut. ex cauſſa, cum ibi not. Et in hoc, quòd teſtamentum habeat executionem paratã videtur conforme iuri communi, vt in l. fin. C. de edi. Diui Hadr. toll. Dec. in l. in teſtamẽtis ff. de reg. iur. Sed cõtra puto per tex. in l. minor 25. annis ff. de minor. & l. ait prætor §. ſi iudex, vbi DD. ff. de re iud. Non obſtat d. l. fin. quia operatur ibi natura poſſeſſionis, non vis teſtamenti, licèt aliàs dicatur, quòd Reip. intereſt mãdari exequutioni l. vel negare ff. quemad. teſt. aper. ſecundum Bart. in l. Gallus §. quid ſi is ff. de lib. & poſth. & ibi Paul. in 3. col. & in d. §. ſi iudex.

Ibi *In contractibus dotalibus.* Et ſic vxor, quando agit ad recuperationẽ dotis ſoluto matrimonio virtute alicuius inſtrumenti poteſt procedere via exequutiua. Quid, ſi agat ad dotem conſtante matrimonio in caſibus permiſſis, vide Bald. in l. vbi adhuc C. de iure dot. Et videtur, quod ſic, quia iſtud ſtatutum generaliter loquitur de omni contractu dotis, pro quo vide Bal. in l. 1. §. 1. C. de rei vxor. act.

Ibi *Tacitè obligatis.* Et ſic habes ex iſto Ritu, quòd feuda veniunt in tacita obligatione, & quòd ex ſtipulatione Banci inducitur tacita hypotheca, quod fieri poteſt, vt not. Bart. in l. an Reſpublica. C. de iure Reip. lib. 11. & ſic bona Bancherij ſunt tacitè obligata pro eo, quod promiſit ex ſcriptura Banci.

Ibi *Ex pacto.* Quid, ſi inſtrumentum eſt nudum, tamen in eo dicitur, quòd fiat Ritus, an poſſit cauſari executio ex eo pacto nudo Dic, quod ſic. Bald. in l. 2. in fin. C. de exec. rei iudic. & ideo dicit Bald. quòd propter inſtrumẽtum iſta dicitur legitima cõuẽtio, quia lege municipali adiuuatur ad agendum, & facit l. hæres paratus ff. de procur. Quæro circa prædicta an ille, qui poteſt executionem facere, poſſit ordinariè procedere. Dic, quòd ſic Bar. in l. quod fauore C. de legib.

CAP. CXV.

IBi *Oppoſitoria.* Pone, creditor cauſauit executionem debitori, qui debitor ſe oppoſuit, & exinde ſtante cauſſa oppoſitoria, nemo curauit ad vlteriora procedere in tantum, quòd inſtantia perijt ob lapſum triennij, quæro cui pereat. Iſte articulus fuit in M. C. valde agitatus, tandem fuit determinatum, quòd perijt Baroni Miſilmerij, tanquam actori, & qui executionem cauſſauit. Adde Paul. in l. in omnibus C. de iuram. calum. & clarius in l. properandum C. de iudic. Et, an in executiuis detur inſtantia, vide Afflict. deciſ. 346.

Ibi *Reſtitutiones ordinariæ.* Scilicet ſex dierum pro qualibet, vt infra in cap. 171. de mod. proced. in cauſ. ordinar.

Ibi *Perſonis reſtituibilibus.* Quæ ſint iſtæ perſonæ vide in d. cap. 171. & in l. rempublicam, & ibi Bart. & omnes C. de iur. reip. lib. 11.

Ib. *Extraordinariæ.* Arbitrio iudicis ſtatuendæ duorum, vel trium dierum, vt ipſi iudici videbitur.

Ibi *Iuſta cauſſa.* Aliàs nulla conceditur reſtitutio, à contrario ſenſu, & ideo eſt practica, quòd capitula præſentata per iſtum ſe volentem reſtitui mittantur iudici per partem aduerſam ad effectum, vt iudex videat, ſi ſint releuantia nec ne.

CAP. CXVI.

IBi *Permittitur.* Vt, ſi ſit perſona reſtituibilis, vt puta minor, Eccleſia, vel ſimilis, vt ſupra dixi in proximo cap. & in l. 1. C. ſi aduerſ. rem iudic. maior enim non reſtituitur aduerſus rem iudicatam, niſi in caſibus à iure expreſſis, vt quando abeſſet cauſſa Reip. & ſimilibus, de quibus vide tex. Gloſ. magn. Bar. & omnes in l. fin. ff. de in integr. reſt. & l. ſed, & ſi prætor. §. nũquid. ff. ex quib. cauſ. maio.

Ibi *Propter appellationem.* Et ſic habes vnum caſum, in quo ſententia mandatur executioni, appellatione pendente, ſcilicet in cauſſa oppoſitoria, licèt de iure ſecus, vt ff. vt appell. pend. nih. nou. l. 1. & eodem modo pendente reſtitutione in integrum l. 1. C. de in integr. reſt. Alius caſus eſt, vbi nouatur appellatione pendente, ſcilicet cum reus ſuſpectus eſt de dilapidatione bonorum, ſeu fructuum rei, in qua condemnatus eſt actori, nam fructus illi ſequeſtrabuntur. l. ab executore C. quan. app. non recip. l. Imperator ff. de appell. cap. fin. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Eſt, & alius caſus in l. poſtquam §. imperator ff. vt legat. no. caueat. Et quando hæres conuictus ſuper re legata appellat, nam interim præſtat de reſtituendo, & in alijs caſibus, quos vide per Spec. in

Spec. in tit. de appellat. §. nouiſſimè. A

Ibi *Vel reſtitutionem*. An per in integrum reſtitutionem impediatur effectiua exequutio ſententię. Communis concluſio eſt, quòd ſic, de quo vide Bart. in l.4. §. condemnatum ff. de re iudic.

Ibi *Vt bancus*. Quid ſibi velint iſta verba *vt bancus*, vide interpetrationē Reg. Alphonſ. quę habetur in fin. ſuorum Capit. Regni, vbi quod omnia beneficia videntur renunciata.

Ibi *Intereſſe*. Not. quòd intereſſe eſt triplex commune, ſingulare, & conuentionale. vide in l. pretia rerum ff. ad leg. Falcid. Doct. in l. vinum ff. ſi cer. pet.l. ratio. §. fin. ff. de act. empt. latè Spec. in tit. de fruct. & interes. §. nunc videamus cum ſeqq. Salic. in l. vnic. C. de ſent. quę pro eo. quod inter. B

CAP. CXVII.

IBi *Remanente in carceribus*. Nota caſum in quo admittitur appellatio in cauſſa oppoſitoria ante ſolutionem in fauorem debitoris pauperis. C

CAP. CXVIII.

IBi *Licet ſupplicare*. Non tamen appellare, quod verum eſt inter litigantes; nō autem in odium tertij, ſtatutum enim reijciens appellationem intelligitur quātum ad litigantes; non in odium tertij comparentis pro ſuo intereſſe, ita mirabiliter tenet Ant. de Butr. in cap. vt debitus, de appell. Bald. conſ.9. incipiente ſcripſit Eccleſiaſticus volum.1. Alex. cōſ. 104. 4. vol. Quando autem poſſit venire tertius. Dic quandocunque ante addictū pignus, ſeu ſententię executionem, niſi prius ſciuerit litem motam, de quo vide plenè Alex. in l. à Diuo Pio §. ſi ſuper rebus ff. de re iudic. D

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Scilicet, vt petatur à minore vel à maiore abſente tamen cauſſa reipublicæ, vel alijs perſonis priuilegiatis, & tunc conceditur. l.1. C. de reſtitut. minor. & l. fin. de in integr. reſtitut. Alex. in l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. vbi tenet, quòd ſiue velint iſtæ perſonę incontinenti probare cauſſam, ſiue ipſa probatio requirat altiorem indaginem, debet ſuperſederi in executione, licèt Bart. teneat contrarium. E

CAP. CXIX.

IBi *Debitum eſt liquidum*. Adde, quod de iure communi etiam pro non liquido poteſt cauſari executio vigore inſtrumenti guarentigiati, & facta executione poteſt fieri liquidatio. Bar. in l.1. ff. de eden. & in l.1. ff. de legat.2. & in l. proinde §. non ſolum ff. ad leg. Aquil.

Ibi *Poteſt liquidari*. Et ſic habes paria eſſe debitum liquidum, & non liquidum, quod poſſit in promptu liquidari. ad quod faciunt not. per Bart. & Salic. in l. fin. C. de compenſ. vbi, quod regula, quod de liquido ad non liquidum nō fit compenſatio, non procedit in non liquido, quod poteſt in promptu liquidari. Et dicitur poſſe in promptu, & incontinenti liquidari, quando poteſt infra bimeſtre vt ibi per Salic.

Ibi *Frumenti*. Pone, quòd fuit obligatus quis portare frumentum in naui, & nauis fuit per Regem detenta, an teneatur. Dic, quod non Angel. conſ.217.

Ibi *Intereſſe*. Quid veniat appellatione damnorum, & intereſſe, vide late per Alex. in conſ.20. 5.vol. vbi etiam quid veniat appellatione expenſarum. De quo vide etiam per Salic. in l.1. C. de fruct. & lit. expenſ. Quotuplex ſit intereſſe vide ſupra in cap.116. in ver. intereſſe.

Ibi *Poſſit facere oppoſitionem*. Quod fieri poteſt, non obſtante clauſula, vel pacto reiectiuo de non opponendo, ita Bal. in l.2. C. de except. rei iudic. & ita vidi ſæpius obſeruari in M.C. quæ oppoſitiones poſſunt fieri ante executionem iſto caſu, nam ſtante ſtatuto, quòd pars non poſſit ſe opponere nec defendere contra inſtrumentum, vel executionem, ſi actor petit executionem inſtrumenti non liquidi iuxta not. per Doct. in l.1. ff. de eden. licèt habuerit dilationē ad probandum, & liquidandum, eadem dilatione durante, poteſt reus ſimiliter allegare, & probare contra ipſam liquidationē, & cōcernentia ad illā nō obſtante ſtatuto Bald. in l. ſi cōmunem C. de exec. rei iudic. ad cuius dictum ſemper recurritur in palatijs, vt refert Io Bapt. de Caccialup. in repet. leg. admonendi col.15. ff. de iureiur. Et nota, quod aduerſus liquidationem intereſſe pars poteſt opponere ante executionem, ſed in liquidatione debiti eſt ſecus, & ratio huius intellectus poteſt eſſe, quoniā in primo caſu requiritur partis citatio, vel præſentia, quod non requiritur in alio caſu, & certè iſta

citatio, vel præſentia non fruſtra requiri-
tur, ſed ad effectum, vt pars poſſit ſe de-
fendere circa ipſam liquidationem.

Ibi *Vel citato.* Quę citatio omiſſa vitiat
executionem, tanquam factam, non ſer-
uata forma, iuxta ea quæ dixi ſupra in
prohemio Ritus in verbo obſeruari, &
ad id, quod pars debeat citari, adde Bal.
in l.2. in fin. C. de except. rei iudic.

CAP. CXX.

IBi *Debitore non citato.* Idem, ſi citatus
eſſet, non tamen eſſet ei incuſata con-
tumacia, quia paria ſunt, & ſic poſſet ve-
nire infra eundem diem, vt not. Bart. in
l. arbiter Calendis ff. de arbit.

Ibi *Dilatorias.* Ideo dicitur dilatoria,
quia differt, vt Inſt. de excep. §. appella-
tur. Eſt, & alia quæ dicitur peremptoria,
quæ actiones perimit in perpetuum, vt
pactum de non petẽdo, & ſimile vt Inſt.
eod. tit. §. perpetuæ l.3. ff. eod. & ibi
Bart. & omnes ſcrib. in d. §. Eſt etiam
alia, quæ dicitur anomala, quia non ſe-
quitur regulam, ſeu naturam aliarum ex-
ceptionum, nam poteſt ante litem con-
teſtatam proponi, ſecundum naturam
dilatoriæ, & poſt ſecundnm naturam
peremptoriæ, vt eſt exceptio excommu-
nicationis, & non numeratæ pecuniæ,
de quibus per Bart. & DD. in d.l. 3. Spe-
cul. in tit. de except. vbi etiam habes,
quòd ſunt aliæ exceptiones dilatoriæ ſo-
lutionis, aliæ iudicij. vide Lanfranc. in
eod. tit. in cap. quoniam contra de pro-
bat. Adde, quòd exceptio debet eſſe no-
minata, & ſpecificata in indiuiduo eam
opponendo, vt puta oppono exceptio-
nẽ præſcriptionis, & per hoc deſtruitur
practica multorum Aduocatorum, &
procuratorum appponentium clauſulam
illam, ſaluis omnibus exceptionibus, ita
formaliter dicit Lanfranc. in d. cap. nu. 8.
& idem tenet Iaſ. in add. ad Porc. in §. itẽ
Romæ Inſt. de exc. tut. 2. not.

Ibi *Reficere expenſas.* Quæro an copia
inſtrumenti refici debeat, tamquam ex-
penſæ. Dic, quod, ſi ab initio cępit co-
piam contractus, & tunc non venit, ſe-
cus, ſi copia fuiſſet capta per creditorẽ,
poſtquàm debitor fuit in mora. ita Bald.
in l. 1. C. de vſur. all. cap. peruenit de
fideiuſſ. & melius per eund. in l. eos §. ſu-
per, de vſur. & ita eſt communis opinio,
vt refert Alex. in l. Ariſto ff. de acqu. hę-
red. Capp. Thol. q. 47. Adde, quòd, ſi an-
tequam creditor cœperit copiam inſtru-
menti, & conduxerit aduocatum, non
A denuntiauerit debitori extra iuditium,
vel in iudicio, vt velit ſibi amicabiliter
ſoluere, tamen expenſæ illæ nõ veniunt,
ita concludit Iaſ. in l. certi 2. col. circa
fin. ff. ſi cert. pet.

CAP. CXXI.

IBi *Diſcuſſis bonis.* Diſcuſſio eſt bonorũ
debitoris diligens proſpectio, ſecun-
dum Iacob. de Aren. in tract. de diſcuſſ.
bonor. vel indagatio, ſecundnm Bald. ſi
B reus eſt ſoluendo, vel non, Aut. præſen-
te C. de fideiuſ. & ibi plenè per Bart. &
omnes in l. à diuo Pio §. in venditione ff.
de re iudic. habes etiam formas diſcuſſio-
nis, inter quas ponuntur iſta duo, ſcili-
cet ſtatuatur terminus debitori principa-
li ad oſtendendum bona ſua, quo elapſo
procedatur contra bona, vel mittatur
nuntius ad reperiendum bona in domo
principalis; & ſi referat ſe non reperijſſe
procedatur ad nomina debitorum, vel
contra tertios poſſeſſores, qui vltimus
C modus eſt etiam in vſu hodie. Item not.
cautelam, qua poſſit, non facta diſcuſſio-
ne, contra principalem, procedi contra
nomina debitorum, quæ eſt, vt faciat,
quòd debitor cedat ſibi actionem ſui de-
bitoris. Item not. cautè aliam, vt ire poſ-
ſis cõtra tertios nõ facta diſcuſſione prin-
cipalis per Bart. in l. ſi conuenerit ff. de
pignor. act.

Ibi *Et fideiuſſoris.* An fideiuſſor poſ-
ſit agere contra principalem, vt eum
liberet antequam ſoluat vide Bald. in l. ſi
D pro ea C. mand. Bart. & ibi Alex. in Apo-
ſtill. in l. fideiuſſor pro venditore ff. de
fideiuſſ. Guid. Pap. deciſ. 117. Afflict. de-
ciſ. 141. Socin. in ſuis regul. ver. fideiuſ-
ſor. cum ſeqq.

CAP. CXXII.

LIcèt debitor defunctus fuerit obliga-
tus de perſona in contractu non po-
teſt fieri executio in perſona hæredum;
niſi occultauerit bona, vel inuentarium
E non fuiſſet cõfectum per hæredem, quo
caſu ex ſui dolo carcerabitur vt habetur
in cap. ſeq.

Ibi *Infra tempora.* De quibus tempo-
ribus conficiendi inuentarium vide l. ſci-
mus §. ſi vero hæredes C. de iure delib.
vbi omnes, quæ tempora ſunt tres men-
ſes, ſi bona omnia, vel maior pars ſint in
præſentia aliàs datur annus. l. fin. §. do-
nec C. eod. tit. quod tempus currit à die
aditæ hæreditatis, vt ibi per Alex. Iaſ. &
alios,

alios, vbi etiam habes, quòd nouem requiruntur, quorum nonnulla ſeruantur de conſuetudine, & primo requiritur, quòd inchoetur infra triginta dies, & infra alios duos menſes terminetur, quando bona ſunt in præſentia, aliàs infra annum ſufficit terminari, non tamen refert inchoari infra primum menſem, vel vltimum diem, dummodo finiatur ante lapſum anni, vt ſupra. Secundo quod omnes creditores hæreditarij, & ligatarij vocentur ſpecificè, vel per publicũ proclama, affigendo litteras citatorias in loco publico, & conſueto ciuitatis, & etiam exprimatur dies, locus, & hora. Tertio, quòd fiat per perſonam publicã. Quarto, quòd iuret hæres, ſe in iſto inuentario non vſurum fraude occultando bona ſtabilia, vel mobilia, vel nomina debitorum, & hæc fiant præſente iudice. Solet tamen in inuentarijs poni clauſula hoc modo, quòd ſi reperirentur aliqua bona non eſſe appoſita in eo proteſtatur illa haberi pro appoſitis, vel de nouo velle apponere, & ſi fortè fuiſſent appoſita, quæ nõ debebant apponi illa habeantur pro non appoſitis, quæ clauſula operatur duo, quia liberat hæredem à pęna impoſita per d. l. fin. & liberat ab illa præſumptione iuris, & de iure, de qua in l. fin. C. Arb. tut. An hæres non conficiendo inuentarium amittat falcidiam. Dic, quòd ſic, vt in Aut. de hæred. & Falc. §. ſi vero non fecerit. Et an priuet filium iure naturæ. Dic, quòd non, vt not. in d. §. ſi vero. Quæ autem patiatur non conficiens inuentarium infra tẽpora, & conſequatur conficiens, vide plenè per Doctor. in l. fin. C. de iur. deliberan.

Ibi *Beneficio reſtitutionis*. Et ſic habes, quòd tale tempus currit etiam perſonis priuilegiatis, licèt aduerſus lapſum reſtituantur, vt per DD. maximè Alex. & Iaſ. in d. l. fin. & plenè per Canon. in cap. 1. de reſtitut. minor. & in cap. 1. de ſolut.

CAP. CXXIII.

IBi *In perſonam hæredum*. Circa hoc vide aliquid in d. l. ſcimus, & per Bar. in l. poſtulante C. ad Trebell. & Io. de Plat. Inſt. de perpet. & temp. act. §. pen. in fin. Adde, quòd ſtante ſtatuto, quod pro debito carcerari poſſit, idem erit in hærede, ſecus ſi ſtatutum faciat mentionem de perſona, vt iſte Ritus, quia per hoc non comprehenditur hæres, ſecun-

A dum Bart. in l. qui deceſſerit ff. qui ſatiſd. cogan. idem, ſi ſtatutum dicat, quòd promiſſor capi poſſit, tunc enim eius hęres capi poteſt, ſecundum Ang. & Imm. in d. l. poſtulante Alex. conſ. 18. in fin. vol. 5. Idem ſi diceret, quòd inſtrumentum mittatur exequutioni cõtra debitorem, quia etiam contra hæredem habebit locum. Alex. vbi ſup. Paul. de Caſtr. in d. l. poſtulante.

Ibi *Occultauerit*. Et ſic habes duos caſus, in quibus quis carceratur, licèt de

B perſona non fuerit obligatus.

CAP. CXXIV.

IBi *Seu eius hæredis*. An, hæres creditoris poſſit executionem cauſare contra debitorem defuncti. Vide Paul. de Caſtr. in l. poſtulante C. ad Trebell.

Ibi *Iurium ceſſionem*. Sed an talis ceſſionarius potuiſſet vti priuilegio, quo potuiſſet, vti principalis vide Bart. in l. ex legato C. de legat. & in l. 1. in fin. de oper.

C nou. nunt. & in l. 1. ff. de act. & oblig. Paul. de Caſtr. in l. pretia. ff. ad leg. Falc. Moder. in l. fin. in princ. ff. de legat. 1. & Bald. in l. ad probationem C. de probat.

Ibi *Virtute litterę cambij*. Habes ergo duos caſus, in quibus poteſt fieri executio contra perſonam, etiam nulla exiſtente obligatione perſonæ, ſcilicèt virtute litteræ cambij, & ſi occultauerit bona. Et ratio eſt quò ad occultationẽ propter dolum occultantis exiſtentis in fraude,

D ob quam priuantur priuilegiati ſuo priuilegio. Vidi pluries ſuper hoc Ritu dubitari an habeat locum pręſens ſtatutum contra mulieres, vt poſſint carcerari occultando bona Aut. hodie, & ibi DD. C. de cuſt. reor. vide omnino Bald. in l. non poſſe C. de iur. & fact. ignor.

Ibi *Pignora aurea*. Hoc eſt iuri communi contrarium, ſecundum quod debitor, dando quamlibet rem liberatur, & euitat carceres. l. 2. ff. ſi cert. pet. & ibi Bart.

E Ibi *Ad diſcurſum*. Vltimo emptori meliorem conditionem offerenti, & pro eo pretio, quod reperiretur, nõ autem adiudicari parti, ſi pretium condecens non reperiatur, & hoc operatur verbum illud *Ad diſcurſum*. Quoniã verba debent aliquid operari. l. ſi quando ff. de leg. 1. Et not. quòd tale pactum debet ſeruari. l. iuriſgentium ff. de pact.

CAP.

C A P. CXXV.

IBi *Ab Vncea vna*. Incluſiuè l. ſi quis ſic dixerit ff. de verb. ſignif. & l. quidquid aſtringendæ ff. de verb. oblig. Et ſi iudex, non obſtante diſpoſitione huius cap. carcerauerit debitorem tenebitur actione iniuriarum, ſecundum Bart. in l. ſi vero §. qui pro rei ff. qui ſatiſd. cog. Et intellige hoc cap. niſi defectu bonorum, ſecundum vnum intellectum vt ſit conforme iuri cõmuni, ſecundum quod, qui non habet in ære luit in corpore. l. ſi quis id quod ff. de iuriſd. omn. iud. ne ſequatur abſurdum, quod debeat lucrari cum aliena iactura per iſtud ſtatutum, quod non permittitur l. nam hoc natura ff. de cond. ind. Alter tamen intellectus verior, & conſuetudine approbatus eſt in contrarium, quod etiam defectu bonorum non poteſt reus carcerari. Et probatur inf. in cap. 127. in fin. Limita tamẽ, niſi talis debitor ab vncea vna infra alienaret bona in fraudem, quia tunc eſt carcerandus. l. fin. in fin. ff. de his quæ in fraud. cred. Item, ſi haberet rem, & nollet reſtituere, quia eſt in dolo. l. ſi procuratorem ff. mand. l. qui reſtituere ff. de rei vend. & hominum malitijs obuiandũ l. in fundo, & l. ſeruus ff. de rei vend.

Ibi *Obligatus ad factum*. Ergo obligatus ad factum, aut impleat, aut carceretur ſecundum hunc Ritum, quod ſecus eſt de iure communi. Nam ſuccedit obligatio ad intereſſe l. ſtipulationes non diuiduntur vbi per DD. ff. de verb. oblig. niſi interuenerit iuramentum. Gloſ. in l. ſi pecuniam, in verb. neceſſe habeas ff. de cond. ob cauſ. Alex. in l. ſi conuenerit ff. de iuriſd. omn. iud. Intellige tamen hunc Rit. ſecundum diſtinctionem Ang. in l. fin. ff. ſi quis in ius voc. non ier.

Ibi *Barattaria*. De iſto verbo, vide Bart. in l. iudices C. de dignit. lib. 12. Par. de Put. de Synd. in ver Barattaria Paul. de Caſtr. conſ. 50. Bald. in l. obſeruare §. proficiſci in 8. opp. ff. de off. proconſ. & Ang. in §. ſin autem Aut. vt iudic.

C A P. CXXVI.

IBi *Defectu bonorum*. Concordat l. fin. ff. de ceſſ. bonor. & l. pen. ff. de iure dot. & not. Iaſ. in l. fin. C. de iur. delib. & Moder. in rub. ff. de acq. hæred. & in l. ſi quis id quod ff. de iuriſd. omn. iud. Et aduerte, quòd hoc non procedit ab vncea infra, vt in cap. pręced. & ſic ha-

A bes plures caſus, in quibus quis carceratur, licèt nulla ſit perſonę obligatio, vt ſi ſit obligatus ex littera cambij, vel ſi occultauerit bona, vel ſi hæres non confecerit inuentarium, & alijs ſimilibus, de quibus in præcedentibus, in quibus omnibus debitor non euitat carceres.

C A P. CXXVII.

NOta quòd, ſi exequutio non habuerit effectum debet iterum cauſari,
B & nullæ ſoluuntur expenſæ ipſis officialibus ratione exequutionis, ſed tenentur pro primò habitis, & ita ſeruatur in M. C.

C A P. CXXVIII.

IBi *Non expectata ſatisfactione*. Et ſic habes caſum, in quo fideiuſſor agit contra principalem antequam ſoluat, adde Bart. in l. ſi pro ea C. mand. & vide quæ dixi ſupra in cap. 121. in verb. & fi-
C deiuſſoris. Et quid, quando conuentus incipit dilapidare bona, vide Bart. Bald. & omnes in d. l. ſi pro ea, & in l. fideiuſſor pro venditore ff. de fideiuſ. & in cap. fin. de foro compet. lib. 6. vbi Dom. de S. Gemin. Afflict. deciſ. 241. & 244. Soc. in ſuis reg. in verb. fideiuſſor reg. 148. Gloſ. & ibi Ang. in §. ſi quis autem Inſt. de fideiuſſ. Sed an poſſit fieri exequutio per fideiuſſorem contra principalem coram iudice, coram quo cauſata fuit ipſi fideiuſſori, licèt incõpetenti ipſi princi-
D pali, vide Bald. in l. cum eorum C. de ſent. & inter. omn. iud. quòd ſic, tamẽ põdera illius dictum, quia prima faciẹ videtur, quòd loquatur in fideiuſſore de iudicio ſiſti. vide Bald. in l. 1. C. de fideiuſſ. Panl. de Caſtr. in l. cum iudice, vbi ponit practicam iſtius exequutionis, C. vbi cauſ. fiſcal.

Ibi *Cedendo bonis*. Et ſic habes, quòd licèt debitor poſſit cedere bonis contra creditores, tàm de iure ff. & C. quàm de iure Ritus, tamen contra fideiuſſores non
E poteſt, vt hìc. Quod de iure communi eſt contrarium, cum indiſtinctè poſſit contra quoſcunque cedere, cum appellatione creditoris de iure communi veniat fideiuſſor, & contra creditorem poſſit. l. creditoris ff. de verb. ſignif. not. in l. omnes C. de prec. imp. offer. Bart. in l. 1. in fin. ff. ſi cert. pet. de quo etiam vide Ang. in §. ſub conditione de verb. oblig. Hodiè tamen de iure Regni non admittitur ceſſio iſta, niſi, probatis infortunijs

tunijs

tunijs poſt contractam obligationem cedentibus, vt in cap. Regni 24. reg. Io. & cap. 10. Reg. Ferdin. & citatur pars ad ceſſionem bonorum concedendam, vt habetur inf. eod. cap. 190. & ita practicatur. Extat etiam cap. nouiſſimum Reg. Charoli 65. quo cauetur, quòd cedens poſſit gaudere contra fideiuſſores, & in ſolidum obligatos, quod eſt contra hũc tex. Sed aduerte, quia correctio eſt euitanda, vulg. l. pręcipimus in fin. C. de appell. cum ſimil. & hoc modo poteſt concordari d. cap. Regni cum hoc cap. Ritus, quòd, aut fideiuſſor conuenitur, & ſoluit principali creditori, & tũc non poſſit contra eum bonis cedi, & ita loquitur hic Rit. aut verò debitor, probatis neceſſarijs, fuit admiſſus ad ceſſionem bonorum, & tunc gaudent fideiuſſores dicta ceſſione, & ſi ſoluant nõ poſſunt conuenire debitores, pro quibus fideiuſſerunt, & ita loquitur cap. Regni, vt videri poteſt. Et quæ ſit ratio, quòd fideiuſſores non gaudẽt ceſſione facta per principalem, ponit tex. in §. fin. vbi Ang. Inſt. de Replicat.

CAP. CXXIX.

IBi *Solutionem*. Idem, ſi debiti compenſationem, vel aliquid aliud de quo ſupra in cap. 104.

Ibi *Alleget*. Infertur ex hoc Ritu, quòd in petendo talem fideiuſſionẽ non oportet probare ſolutionem, ſed tantùm ſufficit allegare. vide Dy. in cap. ex vno, de reg. iur. in 6. Aduerte tamen, quòd iſta cautio de duplo ceſſat in eo, qui ageret ex neceſſitate per tex. in l. qui hęres erat & ibi Bart. ff. fam. herciſc.

CAP. CXXX.

IBi *Iuſtam cauſſam*. Concordat l. qui in alterius ff. de reg. iur. Et, an procedat in quolibet hærede, vide Dec. & alios in præalleg. loco.

CAP. CXXXI.

IBi *Et ſi condemnatus*. Qua autem pęna puniatur duplum petens, vide Bald. in l. 1. C. de cond. indeb. Quæro quid ſi creditor, qui præſtiterit fideiuſſionem de duplo, noluerit expectare aliquam probationem circa prætenſam ſolutionem, nec ſentẽtiam, ſed ſtatim poſt factam ſolutionem ſibi, & præſtitam cautionem detulerit iuramentum debitori, qui ſoluiſſe

A iurauit, an teneatur ad duplũ. Dic quòd non, per tex. in l. eum qui ff. de iureiur. vbi qui in vno grauatur in altero releuatur, cum ergo hic debitor releuetur ab onere probandi ſolutionem per iuramenti delationem, nimirum ſi grauatur in altero, quòd non poſſit petere duplum. ita tenent Bar. & Bald. & omnes in l. 1. C. de plus pet. Abb. in cap. 1. eod. tit. & ita ſeruatur. Quæ opinio probatur alio modo, nam actor nõ tenetur pęna talionis, quãdo iurat accuſatus non deliquiſſe in caſi-
B bus, in quibus poteſt deferri iuramentum in criminalibus, ſecundum Pet. & Cyn. in l. in bonęfidei C. de reb. cred. Bald. & Alex. in l. 3. in princ. ff. eod. & Ant. de Butr. in cap. fin. col. ant. eod. tit. tex. eſt clarus in l. fin. C. de iureiur. vbi excuſatur accuſator à pœna talionis, ſi reo deferatur iuramentum iudiciale, vel generale, ſecus ſi neceſſarium. Quæro quid ſi actor non detulit iuramentum, ſed in ſubitionibus ſuis confiteatur ſibi ſolutum an teneatur ad duplum. Dic quod non,
C quia ſtatutum requirit probationem ſolutionis debiti, vt ſup. in cap. 112. & data, ibi *In caſu quo probauerit debitor ſe ſoluiſſe*. Et cõfeſſio non eſt propriè probatio, ſed releuatio ab onere probandi cap. 1. de confeſſ. in 6. vbi Gloſ. & DD. Bald. in l. eum qui ff. de iureiur. ergo cõfeſſio non comprehenditur ſub iſto ſtatuto maximè odioſo, Abb. in rub. extr. de prob. poſt Io. Andr. Statutũ enim in proprio ſignificatu ſuo procedit. Dec. in l. nõ vult hæres ff. de reg. iur. Secus tamen di-
D cerem, vbi creditor ante exequutionem confeſſus fuiſſet coram teſtibus ſibi ſolutum, & facta exequutione, & præſtita fideiuſſione debitor probaret ſolutionẽ per confeſſionem creditoris, quàm probaret per teſtes. Quia iſto caſu non viget eadem ratio, cum non releuetur ab onere probandi.

CAP. CXXXII.

IBi *Decennium*. Quod currit à die, quo
E obligatio incipit competere. Sed quid ſi voluit debitor poſſe quãdocũque conueniri via exequutiua, an currat iſta pręſcriptio. Iſtam quæſt. mouet Bald. in l. quòd ſi nolit §. ſi quis ita ff. de ędil. edi. & tandem concludit, quòd fuit determinatum valere pactum, & inſtrumentum habere executionem paratam, vide tamẽ eundem in l. paciſci ff. de pact. vbi videtur tenere contrarium, & vide etiam per DD. in l. nemo poteſt ff. de legat. 1.

Ibi

Digitized by Google

Ibi *Vigore rei iudicatæ*. Et ſic habes,
quòd ex ſententia oritur actio in factum,
pro quo eſt tex. in l. ſi actori C. de rebus
cred. vbi hoc tenet Bald. & Gloſ. in l.
miles §. iudicati ff. de re iud. Gloſ. in cap.
fin. de app. & ita cõmuniter tenent om-
nes Gloſ. iuris communis, & Salic. in d.
l. actori. Contrarium tenuerunt Bart. &
Alex. in d. §. iudicati, qui tenent, quòd
naſcitur actio iudicati, tamen quocũque
nomine vocetur non eſt vis, quia nomi-
na actionum hodiè, non exprimuntur in
libello. Adde, quòd ſententia habet e-
xecutionem paratam, vt dicunt DD. in
dd. locis, & eſt tex. in l. 2. & ibi Bald.
Salic. & alij C. de exec. rei iud. l. à diuo
Pio l. poſt rem, & l. debitoribus vbi Bar.
ff. de re iudic. Adde, quòd delegatus à
Principe nõ poteſt poſt annum ſuam ſen-
tentiam exequi d. l. à diuo Pio.

Ibi *Poſt annum*. Quid, ſi ante annum
pars fuiſſet citata ad exequutionem, &
ante exequutionẽ labatur annus, an poſ-
ſit procedi via exequutiua, vide Bart.
conſ. 36. incip. ſtatutum Ciuitatis.

Ibi *Fuerit confeſſus*. Quid ſi reus fuit
citatus ad ſubeundum, an iudex poſſit
mandare apponi verbum *Confitetur*, &
poſtea procedi per viam cædulę ſecun-
dum formam iſtius Ritus. Bald. in l. ſi fini-
ta §. Iulianus 5. col. verſ ſed & ſi ff. de
dam. infect. dicit, quòd ante litem con-
teſtatam, ſi reus fuit contumax in reſpon-
dendo, non poteſt haberi pro confeſſo,
vt per eund. in l. 1. 2. col. verſ. do ſecun-
dam rationem C. de confeſſ. & eſt ratio,
quia ficta confeſſio requirit ordinem, &
actum iudicij, ſecus in vera. Innoc. in cap.
Piſanę de Reſt. ſpol. & Bald. in d. l. 1. C.
de confeſſ. in vlt. col. licèt Bart. in d. l. de
ætate §. tacuit ff. de interr. act. dicat,
quòd ante litem conteſtatam, reus con-
tumax habeatur pro confeſſo, quo caſu
Rit. iſte poſſet habere locum, quod
intelligo verum, vbi reus citatus à iudi-
dice, vt reſpondeat recuſaret, nam tunc
ante litem cõteſtatam habetur pro con-
feſſo, vt eſt tex. in c. 2. & ibi Gloſ. in verb.
vobis, & DD. extra de confeſſ. lib. 6. &
Bart. in d. §. tacuit, & l. certum, & ibi
Ang. ff. de confeſſ. & conſequenter ex
tali confeſſione poſſet cędula cauſari. Et
non obſtat, quòd haberi pro confeſſo ſit
caſus fictus, in quo ſtatutum non habet
locum, ſecundum Bart. in l. 3. §. hæc ver
ba ff. de negot. geſt. quia hoc verum, niſi
caſus fictus procederet à iure communi,
vt not. Ancharan. poſt alios in cap. ex
parte, de cler. non reſid. & ficta connfeſ-

A ſio in iudicio idem operatur, quod vera.
Bald. in l. quoniam ff. de his qui not. in-
fam. Quid, ſi confeſſio ſit facta coram v-
no iudice, an ex cædula poſſit cauſari
exequutio corã alio, Dic quod ſic ſecun-
dum not. in cap. 2. de dilat. & in l. 1. C.
de confeſſ. vide tamen Bartol. in l. 1. in
fin. ff. de off. Proconſ. poſt Iac. de Are.
Sed quid ſi talis cõfeſſio ſit facta per ver-
bum *Credo* puta, ſi dixerit *Credo quod
talis cædula ſit facta manu mea propria*.
An habeat locum Ritus iſte. Et videtur,
B quòd ſic, quia talis confeſſio eſt præiudi-
cialis, ac ſi principaliter confiteatur, ſe-
cundum Spec. in tit. de depoſ. §. 3. verſ.
ſed quid ſi interrogatus, & Alex. in l. 2.
§. obſeruari, & ibi Bald. C. de iuram. ca-
lum. Sed contrarium eſt verius, quoniã
talis confeſſio non eſt propriè probatio,
ſed releuatio ab onere probandi, ita Bal.
in d. §. obſeruari, hinc eſt, quòd iudex
poteſt compellere per verbum *nego* vel
confiteor, & non admittere verbum cre-
do. Spec. in d. verſ. Idem exiſtimo de
C verbo *puto* per Spec. vbi ſup. Bart. in l.
1. ff. de vent. inſp. Quid, ſi cędula ſit cau-
ſata ex confeſſione partis, an poſſit infra
quindenam iuxta formã iſtius Ritus pro-
bari error iſtius confeſſionis. Bart. in l.
2. ff. de confeſſ. & in l. error C. de iur.
& facto. ignor. tenet, quòd ſic, idem te-
net Abb. in cap. ex parte in princ. de
verb. ſignif. Contrarium tenet Io. Andr.
in cap. fin. de In int. reſt. Quæro an ex
probationibus factis p teſtes poſſit cau-
ſari cædula. Dic, quòd non, Gloſ. in l. ſi
D poſſeſſorij, alias, ſed etſi poſſeſſori §. ſi
cùm de hæreditate in verb. probatum
eſſet ff. de iureiur. Vnum tamen non
omittam in materia confeſſionis, An à
ſententia lata ex cõfeſſione partis poſſit
appellari, & ſi appelletur, an ſententia
poſſit non obſtante appellatione manda-
ri executioni, & an iudex à quo teneatur
deferre appellationi, de quo vide Lan-
franc. in cap. quoniam contra in verb.
confeſſiones nu. 13. de prob. & deciſ.
Tholoſ. q. 174

E Ibi *In iudicio*. Puta ſuper aliquo inter-
rogatorio præſentato. Et requiritur,
quòd talis confeſſio ſit qualificata, aliàs
non eſt opus cędula, ſed fit exequutio,
ſeu præceptum deſoluendo, cum talis
cõfeſſio habeat exequutionem paratam.
l. poſt rem, & l. creditoribus, & ibi Bar.
ff. de re iudic. Sed, an confeſſo ſit opus
dare præceptum de ſoluendo, vel habea-
tur pro condemnato, vide plenè in de-
ciſ. Thol. q. 350.

Ibi

Digitized by Google

Ibi *Exceptiones*. Per hoc decidit illud, quod pluries vidi diſputari, quòd, ſi ageretur per viam cedulæ vigore inſtrumẽti, in quo ſit appoſitum pactum de non opponendo, non obſtante tali pacto, poteſt pars infra quindecim dies ſe opponere, & defendere, cum veniat ex forma ſtatuti, quod tacitè videtur velle, quòd tale pactum præſcribatur decẽnio, non ergo poteſt fieri, quòd ſtatutum nõ ſeruetur, & quòd non habeat locum. l. nemo poteſt ff. de legat. 1. & ita pluries fuit iudicatum. Et hæc inſtantia quindecim dierum tenent aliqui, quòd incipiat à die receptionis cedulæ, alij vero à die præſentationis Capitulorũ, ſed ego primæ opinioni adhæreo. Quæro, quid, ſi infra eundem terminum nihil fiat, an iudex poſſit ferre ſententiam, ſine concluſione, vel renuntiatione defenſionis. Dic, quòd ſic, ita per plures rationes tenuit Rom. conſ. 176. col. 2. & cauetur à Ritu antiquo huius Regni.

CAP. CXXXIII.

IBi *Cauſa breuiores*. De iure cauſſa breuior dicitur, quando ſumma eſt minor duobus aureis. Aliquando quinquaginta libris aureis, aliquando decem, prout ponit Gloſ. in Aut. Breuiores, & ibi Bar. C. de ſent. ex peric. recit. vbi Salic. & omnes concludunt, quòd hoc eſt in arbitrio iudicis, conſideratis perſonis, de quo vide etiam per DD. in l. Admonendi ff. de iureiur. De iure autem Conſt. Regni eſt à duobus Auguſtalibus infra, vt in Cõſt. debitores, tenet Bald. in l. nec arbiter ff. de arbit. Sed de iure iſtius Ritus in modo procedendi eſt ab Vnc. quinque infra. Vide Bart. in l. fin. ff. de quor. app. non recip.

Ibi *Ad litis ingreſſum*. De hoc vide infra cap. 137.

Ibi *Cauſſa alimentorũ*. In cauſis alimẽtorũ nõ appellatur, & dato, quòd appellaretur, nõ ſuſpendũtur interim alimẽta, immo ſententia executioni mandatur. Bald. in l. ſi inſtituta ff. de inoff. teſt. & & de priuilegio alimentorum vide Bart. in l. item Mela ff. de alim. & cibar. legat. Et, in quibus alimentis procedat, an in debitis ex teſtamento, vel in debitis ex contractu, vide Bart. & DD. in l. cum tibi, ff. de tranſ. & l. de alimentis C. de procur. An priuilegium conceſſum alimentis extendatur ad legitimam, quæ ſucceſſit loco alimentorũ, quòd poſſit in cauſſa ſummariè procedi, vide Ang. in l. fin.

A & l. ſi quis in ſuo, in princ. & ibi Bal. & Paul. de Caſtr. C. de inoff. teſt. Adde, quòd per ſolutionem triennij inducitur obligatio alimentandi in futurum. vide tex. & ibi Bart. in l. 1. C. de fideic. & in l. ſi certis annis C. de pact. & l. cum de in rem verſo ff. de vſur. An lite pendente. ſint præſtanda alimenta, vide deciſ. Tholoſ. q. 79.

Ibi *Cauſſa poſſeſſoria*. Quæ ſunt, quando quis petit ſe immitti in poſſeſſionem bonorum, quam nunquam habuit, ſiue B de iure Ciuili, ſiue de iure Prætorio §. ſequens, & ibi Ang. Inſt. de interd. Siue retinendo interdicto ùti poſſidetis in ſtabilibus, & in mobilibus vtrobi, vt per Spec. in tit. de pet. poſſ. & fruct. Siue recuperando, quo caſu competunt expulſo nedum remedia ciuilia, verum etiam criminalia, vt actio legis Iuliæ de vi priuata, ſi cum armis fiat, cuius pœna eſt deportatio, & publicatio bonorum, vt Inſtit. de interd. §. reſtituendæ, & de publ. iudic. §. item lex. Iulia, vbi Ang. & l. 1. C vbi Bart. ff. ad l. Iul. de vi publ. Et de hoc iudicio ſpoliatorio, vide etiam infra in cap. 135. Adde, quòd in iudicio ſpoliatorio ſufficit ſemiplena probatio per vnum teſtem, vel per alium modum, per quem inducitur ſemiplena probatio, ſecundũ Bart. in l. à Diuo Pio §. ſi ſuper rebus ff. de re iudic. & ita eſt communis concluſio, vide ibi. An à ſententia lata in iudicio poſſeſſorio ſiue retinendæ, ſiue recuperandæ poſſit appell. ri, vide dec. Tholoſ. q. 500. & Dic, quod de iure Ciuili nõ D appellatur. l. 1. C. ſi de mom. poſſ. fuer. appell. Sed de iure Canonico benè appellatur. Clem. 1. de cauſ. poſſ. & propr. vide Abb. in cap. conquerenti, de reſt. ſpol. Bart. in l. 2. ff. de app. recip.

Ibi *Cauſa ſeruitutum*. Siue agatur pro ſeruitute reali, quæ debetur à re rei, ſiue ruſticorum, ſiue vrbanorum prædiorum, ſiue perſonali, ſiue mixta, de quibus per Gloſ. in §. 1. in verbo iura, & ibi Ang. Aret. Inſt. de ſeruit. ruſt. præd. & in l. 1. & ibi Bart. ff. eod. tit.

E Ibi *Protbomiſeos*. De hac materia vide inf. cap. 194. cum multis ſeqq.

Ibi *Salariorum*. Scilicet Aduocatorũ, Procuratorum, Doctorum legentium, Tutorum Curatorum, & ſimilium. Qua autem actione petantur, Dic, quòd actione ex ſtipulatu, ſi ſint promiſſa, ſi autem non ſint promiſſa, vide Bart. in l. illud quoque ff. de var. & extr. cognit. vbi benè diſtinguit, Spec. in tit. de ſalar. §. 1. & ſeq. Bald. poſt Cyn. in l. 1. C. mand.

vbi etiam habes, quòd totum ſalarium
debetur Doctori legenti, ante tẽpus mo-
rienti, ſecus in mechanicis artificibus,
quia pro rata temporis debetur. Bald. in
l.1. col.2. verſ. ſed ego, C. de vſufr. vbi
etiam, quòd Aduocato tripplici modo
debetur ſalarium, promiſſione hominis,
vt ſi interuenit ſtipulatio; promiſſione le-
gis, quando nihil eſt promiſſum; & pro-
miſſione mixta, vt ſi prouidit, ſed tamen
pacto nudo, in quibus locis etiam habe-
tur, an valeat pactum cum Aduocato,
ſeu Procuratore de quota litis. Adde etiã
DD. in l. ſumptus ff. de pact. l. ſi quis C.
de poſt. & l. litem C. de procur. Et an
tale pactum de quota litis firmetur iura-
mento. Dic quod non, vt per Bald. vbi
ſupra, per cap. nõ eſt obligatoriũ, de reg.
iur. in 6. vide plenè p Guid. Pap. dec. 120.
& melius deciſ. 140. & plenius de hac ma
teria habetur in l. diem functo ff. de off.
Aſſeſ. vbi per Alex. qui diſtinguit in d.
caſu de legente, cui eſt præſtandum ſa-
larium, vt ibi per eum. An ſalarium inte-
grum ſit præſtandum Aduocato, ſi in me-
dio litis partes tranſegerint. Dic, quòd
ſic, vt in d. dec. 120. An tot ſalaria debeat
habere Aduocatus, quot ſunt iudicia,
Dic, quòd vnum tantum, vt per Gloſ. in
d. l. ſumptus ff. de pact.

Ibi *Stetur mercatorum arbitrio*. Pro
quo facit Gloſ. in §. præterea Inſt. de rer.
diuiſ. quæ allegatur ad hoc, quòd vnum
quodque decidendum, debet committi
peritis in eo, de quo eſt lis, Vnde de a-
gricoltura ſtandum eſt ruſticis. Et nota
quòd ſi tractatur de emptione, & vendi-
ditione, vel de quocunque contractu
circa ſeruos, non dicitur cauſſa mercanti-
bilis, eo quòd mercis appellatione homi-
nes nõ continentur l. mercis appellatio-
ne, ff. de verb. ſign. Et ex eo, quod dixi
ſtandum peritis, infero, quòd, ſi Pote-
ſtas cępit delinquentem, qui vulnerauit
aliquem mortiferè, ob quod iudex te-
nebatur eum diligenter cuſtodire, tamẽ
ex dicto medici aſſerentis vulnus nõ eſſe
lætiferum, ſed minimũ, ſi relaxauit, non
tenetur, quia non eſt in culpa, cum credi-
derit peritis in arte.

Ibi *De dote promiſſa*. Idem in dote
reſtituẽda, Clem. diſpendioſam, vbi Card.
in 3. q. de iudic. & circa hoc, eſt hoc cap.
conforme iuri communi, ſecundum Bal.
in l. de quibus ff. de legib. Rom. cõſ. 171.
Sed, an Ritus procedat, quando agitur
contra tertium, vide Bald. in l. 1. ff. de
leg. 1. Bart. in l. rei ff. de iure fiſc. & in l.
ſi cum dotem ff. ſol. matr. & ita audiui

A aliàs fuiſſe iudicatum, & practicatum, ſed
neſciuit ille allegare dictum Bald. in d. l.
1. tene menti, idem Bald. in l. 1. C. ſi vn.
vel plur. Bal. & Paul. de Caſtr. in l. ſi ma-
rito, ff. ſol. matr.

Ibi *Miſerabilium perſonarum*. Quarũ
cauſſæ debent expediri gràtis, vt habe-
tur infra cap. 176. per Abb. in cap. ſigni-
cantibus, de off. deleg. vbi etiam ponit
de lumine orbatis, & perpetuo morbo
detentis, de viduis, & pupillis qui poſ-
ſunt quandocunque trahere ad M. C. in
B omnibus cauſſis, niſi alia pars ſit etiam
priuilegiata, quia tunc inſpicitur volun-
tas cõuenti, vt per Andr. in Conſt. ſtatui-
mus, vbi ponit etiã de perſonis miſerabi-
libus, quæ dicantur, de quo vide etiã per
DD. in Aut. Habita C. ne fil. pro pat. Sa-
lic. in l. quæuis, C. de iur. fiſc. DD. in
Aut. quas actiones C. de Sacr. Eccleſ. Et
quæ ſit perſona miſerabilis, iudicis arbi-
trio relinquitur, ſecundum Bart. quem
omnes ſequuntur in l. 1. C. quand. Imp.
Et quis dicatur pauper, & cui debeatur
C legatum factum paeperibus maritandis,
vide Porc. in §. item propter pauperta-
tem, Inſt. de exc. tut. Lanfranc. in cap.
quoniam contra, in verb. ſummariæ, not.
2. de Prob.

Ibi *Eccleſiarum*. Idem in clericis, ma-
ximè quia æquiparantur viduis, ſecundũ
D. Ant. in cap. ex parte de for. comp.
6. col. poſt alios, Contrarium tamen te-
net expreſsè Andr. in d. Conſt. ſtatuimus.

Ibi *Pupillorum, & viduarum*. Quis
dicatur pupillus, quis infans, & quis pu-
D bes, vide Alex. in l. ſi infanti C. de iure
delib. & l. pupillus ff. de verb. ſign. Et
vidua dicitur, quæ virum habuit, & quæ
nunquam habuit. l. malum §. viduam ff.
de verb. ſignif. Abb. in cap. ex tenore
de foro comp. Item, ſi habeat virum, ſed
inhabilem, vel abſentem, ſecundum Gl.
not. in l. fin. in ver. qualitatis C. de pla-
giar. & clarius per Bar. & Alex. in l. ele-
ganter §. qui reprobos ff. de pign. act.
Quid, ſi pupillus, & vidua ſint diuites,
an dicantur miſerabiles perſonæ, vide
E Alex. conſ. 121. in 1. vol. vbi, quod non,
Contrarium tenet Iſern. in d. Conſt. ſta-
tuimus. Quæro, an dictæ perſonæ poſ-
ſint eligere forum Eccleſiaſticum, vide in
cap. ex tenore, & cap. ex parte, vbi DD.
de foro comp. Quid, ſi in talibus cauſ-
ſis ſummarijs fuerit ordinariè proceſſum,
non eſt dubium quòd valet proceſſus, ſe-
cundum Gloſ. in Clem. ſępè, & ibi Imm.
in 4. col. de verb. ſignif. vbi alios allegat,
& vbi Princeps mandat procedi ſumma-
riè, etſi

rię, etſi fuerit proceſſum ordinariè, quòd A valeat proceſſus, vide Bald. in l. quod fauore C. de legib. & in l. 4. §. proficiſci q. 4. ff. de off. Proconſ. Imm. in l. nouit, de iudic. Pariſ. de Put. de Synd. in 34. col. Dubium tamen ſtat, an à ſententia lata in tali iudicio poſſit appellari in M. C. & videtur dicendum, quòd non per cap. inf. 139. vbi, quòd à M. C. in cauſſis ſummarijs non appellatur, Contrarium tamen eſt verum, quòd ex quo fuit ordinariè proceſſum, conſideratur, ac ſi cauſſa fuiſſet ordinaria, quoniam res facilè re- B ducitur ad naturam ſuam. l. ſi vnus §. pactus, & ibi DD. præſertim Iaſ. 2. col. ff. de pact. & ita audiui pluries fuiſſe iudicatum, licèt contrarium poſſit ſubſtineri per multa iura, quæ adduxi in d. cap. 139. An cauſſa nullitatis ſententiæ ſit ſummaria, vide Bart. in l. ſi expreſſim ff. de appellat. quòd non, immo eſt ordinaria, per not. per ipſum vbi ſup. dum æquiparat cauſſam nullitatis, & reiuendicationis, vide Ang. Aret. in l. 3. §. illud in fin. ff. de appell. & melius per Paul. de C Caſtr. in l. quæ ſub cõditione ff. de cond. inſer. & DD. de Rota in deciſ. 5. in nou. tit. de lit. cont. vbi diſtinguitur, an petitum fuerit ſimpliciter ſententiam declarari nullam, & eſt ſummaria, aut nullam, & omnia ad priſtinum reduci, & eſt ordinaria, Inn. in cap. cum inter de conſuet. aliter ſentit, vult enim, quòd aut dicitur nulla, quod conſtat ex actis, & eſt ſummaria, aut non, & erit ordinaria; & ita ſeruatur in M. C. Et an in cauſſa nullitatis ſit lis conteſtanda, vide DD. de D Rota vbi ſup. & Bald. in l. fin. §. pen. C. de temp. app.

CAP. CXXXIV.

IBi *In ſummarijs*. An, in ſummarijs debeat lis conteſtari. Bart. in l. ne quid quam §. planè ff. de off. proconſ. tenet, quòd ſic, idem etiam tenuit Spec. in tit. de ſum. cogn. §. 1. col. 1. ad fin. Et generaliter, quòd in omni cauſſa debeat lis conteſtari Bart. in l. 4. §. hoc autem iudicium ff. de dam. inf. in vlt. col. verſ. E ſummariè l. tigni ff. de verb. ſign. niſi dicatur ſummariè, & de plano. An actor faciens mentionẽ de inſtrumento teneatur illud edere parti petenti ſuis expẽſis, vide per Guid. Pap. q. 116. Lanfr. in cap. quoniam contra de probat. tit. teſtium depoſitiones nu. 41. & ibi in apoſtill. An ſit legitimãda perſona in cauſſis ſummarijs. Bart. in l. a. C. de ed. diui Adr. toll. tenet, quòd ſic, & ibid. Iaſ.

Ibi *Per actorem capitula*. Scilicet libellus. Et nota, quòd de iure licèt cauſſæ ſint ſummariæ, debent per libelli oblationem expediri, niſi ſint cauſſæ minimæ, vbi ſine ſcriptis, & ſine aliquibus expenſis debet iudex prouidere, vt in Aut. breuiores iuncta l. 2. C. de ſent. ex breui. recit. Et facit, quod dicit Florian. in l. 1. in fin. ff. de teſtam. quòd eſt in arbitrio iudicis, quot teſtes velit admittere, nam, ſi viderit, quòd cauſſa eſt minima paucos teſtes admittet, ſi magna plures. De quo vide in clem. ſæpe de verb. ſign. Bart. in Aut. offeratur C. de lit. conteſt. Et quòd in cauſſa damni infecti, & quibuſcunque minimis, & in multis alijs caſibus non ſit neceſſarius libellus, vide per Ant. de But. & Spec. in tit. de libell. oblat. & facit, quod not. Bart. in l. mediterraneæ C. de ann. & trib. lib. 10. Adde, quod talis ſollemnitas, quòd libellus offeratur, & lis conteſtetur, partium conſenſu tolli non poteſt, ſecundum Bart. in l. 1. 2. col. C. quan. prou. non eſt neceſſ. & plenius in Aut. offeratur C. de lit. cont. Abb. in cap. vnic. eod. tit. & melius in d. tit. de lib. oblat.

Ibi *Et cauſſa non eſt appellabilis*. Vt in cauſſa poſſeſſionis momentaneæ. l. 1. C. ſi de mom. poſſ. fuer. app. & ibi Bart. Bald. & omnes. Quòd procedit de iure Ciuili, vt in deciſ. Thol. 500. ſecus de iure Canonico. cap. ſignificauerunt de teſtib. cap. ex quæſtione de reſtit. ſpol. & ibi Bald. Idem in cauſſa damni infecti, alimentorum, & alijs quamplurimis caſibus, in quibus non appellatur, de quibus per Lanfranc. in cap. quoniam contra de prob. in tit. de Int. & app. Spec. in tit. de app. §. quibus, & per DD. in l. de alimentis, C. de tranſ. & in l. 1. quor. app. non recip. vbi Bart. & omnes.

Ibi *Breuis reſtitutio*. Diſtingue, aut actor fuit negligens, & nõ datur, aut non, & datur. ita Gloſ. in l. 1 ff. quod quiſque iur. & tenet Bald. Alex. & Iaſ. in l. 1. ff. de cond. & demonſtr.

Ibi *Fiat concluſum*. An cõcluſio ſit de ordine ſubſtantiali ipſius proceſſus, & quid in appellatione, vide Andr. in cõſt. vniuerſa, vbi Gloſ. quæ eſt in contraria opinione. Adde, quòd concluſio nihil aliud eſt, quàm omnium terminorum, & exceptionum renuntiatio, vt per Gloſ. in conſt. vniuerſos in verb. concluſione. Et fieri debet in ſcriptis, vt in cap. quoniã contra, in verb. concluſiones, & ibi Lanfranc. de prob. DD. in Aut. iubemus. C. de iudic. in quibus locis etiam habes, an

poſt coclusionem poſſint partes reſtitui. A
Et in M. C. ſeruatur, quòd poſt concluſum in cauſſa dantur reſtitutiones, tàm in ciuilibus, quàm in criminalibus, quæ reſtitutiones ſunt vtrique parti communes. Adde, quòd, ſi poſt concluſum admittantur articuli ex aliqua cauſſa, concluſio tacitè reuocari videtur, & ſic diſconcludi. ita not. DD. de Rota deciſ. 12. de renunt. in antiq. ſit ergo cautus Aduocatus, vt iterum concludat, aliàs ſententia erit nulla. Nota, quòd poſt con-
cluſionem poſſunt præſentari capitula B
allegatoria, non autem probatoria, vel proteſtatoria, Et ita ſeruatur in M. C. Aduerte, quod ſi ante concluſionem, ad litteras de audientia teſtium pars voluerit producere teſtes extra Curiam, & antequam venirẽt teſtes fuerit concluſum, iſto caſu non obſtante concluſione, admittuntur, & ita vidi pluries obſeruari. Adde, quòd pars concludens non poteſt iterum concluſionem reſcindere, niſi ſit perſona reſtituibilis ex iuxta cauſſa; alte-
ra vero pars benè poteſt. C

Ibi *Fiat apertura*. An publicatio ſit de ordine ſubſtantiali, ita quòd omiſſa vitiet proceſſum, vide Andr. de Iſer. in Conſt. vniuerſos, & melius deciſ. Thol. q. 436. & ibi in addit. Geor. Natt. in clem. ſæpe §. quæ omnia col. 28. de verb. ſign.

Ibi *Perſona reſtituibilis*. Quid, ſi cauſſa ſit mixta cũ perſona reſtituibili, & non reſtituibili. vide Gl. in l. 1. C. ſi in vn. ead. cauſ. in int. reſt. poſt, & ibi Alber. & Paul. de Caſt. Nota, quòd in cauſis dupplicium
iudiciorum quilibet terminus eſt cõmu- D
nis, vt not. DD. in cap. ex litteris de reſt. ſpoliat. Quæro circa l. petenda C. de tẽp. in int. reſt. an terminus reſtitutionis datus perſonæ reſtituibili ſit cõmunis parti aduerſæ, adeo quòd poſſit eo vti. Dic, quòd ſic, ſed minor poteſt renuntiare, volente aduerſario l. ſi iudex ff. de minor. Andr. de Iſer. in Conſt. minorum. l. ſi poſt mortem, §. fin. ff. de contratab. Quod verum, re integra, ſecùndum Bart. in d. l. petendæ, Lanfranc. in cap. quoniam
contra tit. de reſt. nu. 8. de probat. Porc. E
Inſt. de excuſ. tutor. §. 1. in Gloſ. in verb. excuſatur. Et habes expreſsè infra in cap. 143. item in cauſſis criminalibus.

C A P. CXXXV.

IBi *In cauſſa autem ſpolij*. Hodie per cap. Regni nouiſſimè cõceſſum à Rege Ferdinan. quod eſt in ordine 54. in quatuor tantum caſibus procedit Ritus

A iſte, videlicet in ſpolio violento, clandeſtino, per interuerſionem, & per Iudicem commiſſo. Sed an in ſpolio debeat lis conteſtari. Dic, quòd ſic, ita concludit Bart. in l. Naturaliter, §. nihil commune, in antep. col. ff. de acquir. poſſ. Immo, lite non conteſtata, proceſſus, & ſententia erunt ipſo iure nulla, ita D. Alex. cõſ. 6. col. 3. vol. 3. Adde, quòd litis conteſtatio eſt neceſſe, quòd fiat infra bimeſtre tempus adhoc, vt interrumpatur præſcriptio l. cum notiſſimi C. de præſcript.
B nec ſufficit citatio tantùm, quia ſumus in præſcriptione minoris temporis, ſecus in longiſſimi, d. l. cum notiſſimi, ſupplicatio tamẽ Principi porrecta habet vim litis conteſtationis l. 2. C. quan. lib. prin. dat. ad quod adde Afflict. deciſ. 40. 2. col. verſ. videamus. An in tali caſu minor poſſit eſſe in iudicio ſine curatoris auctoritate. Dic, quòd ſic, ſecundum Afflict. in deciſ. 283. vbi examinat, quòd intellige in maiore annorum quatuordecim, minore tamen decem & octo. vt ibi per
C eum. Aduerte quòd, ad defenſionem partis aduerſæ, tantùm lis conteſtatur, & offertur libellus, vt ſupra dixi, & ita ſeruatur indifferenter, quòd non concluditur, nec ſit publicatio. Sed quæro, An in tali libello debeat locus, & tẽpus inſeri, quo tu accedens non fuiſti admiſſus, & tempus quo fuiſti ſpoliatus, dic quod ſic, ſecundum Bart. in l. 1. §. ſiuè autem ff. de vi, & vi arm. & in l. 1. §. ſi condictio, ff. vti poſſid. Bald. in l. fin. C. vbi de poſſeſſ. ag. opor. Rom. conſ. 188. Et ſimiliter quan-
D do agitur poſt bimeſtre tempus.

Ibi *Infra bimeſtre*. Quęro, quid ſi ſupplicatum ſit infra bimeſtre, & pars ſpoliata non curauit vlterius procedere, ita quod ſit elapſa inſtantia triennij, an poſſit ſpolium de recenti tentare ſtante ſpoliatione intra bimeſtre tempus, fuit determinatum quod non, in cauſſa Fluminis Dioniſij, ſed benè poterit ſpolium de antiquo, & ita fuit determinatũ in cauſſa Baronis Caſalis Noui. Quæro, quid ſi probauit ante perpatratum ſpoliũ poſ-
E ſediſſe, non tamen tempore commiſſi ſpolij. Dic, quòd ſuccumbet, ſecundum Bart. in l. fin. verſ. 3. C. vnd. vi, quoniam hoc caſu debet agi conditione d. l. fin. & hoc nota.

Ibi *Conſtito*. Etiam per teſtes de auditu deponentes ab ea parte quæ ſpoliauit, ita not. Domini de Rota in Deciſ. 2. in cap. licet, & cap. quã, de exceſſ. Prælat. & cap. per inquiſitionem, & ibi Doct. de except. Adde quod teſtes debent eſſe

concor-

Digitized by Google

concordes de poſſeſſione quoniam ſunt de ſubſtantia, Innoc. in cap. qualiter, & quando 2. col. de Accuſ.

Ibi *In defenſionibus ſuis*. Etiam ſi excipiatur de notoria proprietate, vel tali exceptione, quæ poſſit incontinenti probari, quoniā indiſtinctè loquitur de qualibet defenſione, licèt Immol. in cap. 2. de reſtit. ſpol. tenuerit contrarium. Adde l. ſi quis ad ſe fundum, & ibi Salic. C. ad l. Iul. de vi publ. Immò non auditur in aliqua cauſſa ſpoliator contra ſpoliatū, quia non datur reconuentio in caſu iſto niſi in ſimili cauſſa, putà in altera cauſſa ſpolij, vt not. Bar. & Alex. in addit. in l. fin. §. fin. C. de compenſ. Sed quæro an videatur ſublata appellatio, cùm ſit ſpecies defenſionis vt in cap. vt inter, & cap. ſignificaſti, de except. & ibi Abb. & omnes. Dic, quòd ſic, Bald. in l. peremptorias C. ſent. reſind. nō poſſ. verſ. quæro vtrum, cum ſequentib. Specul. in tit. de appell. §. 1. verſ. 7. & ibi per Io. Andr. & Bald. in addit. & per ipſoa etiā in prædictia locis concluditur, quòd ſi per ſtatutum denegatur audientia in excipiendo, & defendendo vt hic, denegatur etiā appellatio, vide bonam Gloſ. in verb. audictum, in cap. ſi quis deinceps, de quæſt. Doct. in l. cum mulier, ff. ſol. matr. & prædicta procedunt, etiam ſi appelletur à quocunque grauamine ante ſentētism latam in ſpolio. Hodie tamen in Curijs inferioribus appellatur, ſed ſententia non ſuſpendit, vt dixi ſupra in cap. 133. in verb. cauſſæ poſſeſſoriæ, ſed à M. C. non appellatur, per allegata ſupra. & in d. cap. 133. Sed an priuilegium datū cauſſæ intelligatur datum incidēti, vel emergenti ipſius, vide latè Parid. de Put. in tract. Sindic. in verb. an ſtante dicto ſtatuto, vbi, quòd non, quando tale factum incidens, vel emergens non tangerit factum principalis cauſſæ. Quæro quid de exceptione incompetentiæ iudicis, Dic, quòd non obſtabit, immò ſpoliatus poterit quemcunq; iudicem, etiam incompetentem, & quemcunq; inuenerit adire, & coram eo agere, per l. 2. C. de agric. & cenſit. lib. 11. ſecundum Io. de Plat. ibi in fine, licèt Gloſ. ibi reſtringat ad iudicem competētem, adde Alex. in l. de pupillo §. qui opus ff. de nou. oper. nunc. Fran. in cap. dilecti q. 52. de appell. Bald. in l. Acta C. de teſt. & in l. exceptionem, in fin. C. de Probat. & in l. 1. in vlt. not. ff. ſi à non compet. iud. & in cap. Paſtoralia de except. Quęro quid de exceptione iuris, Dic vt in cap. Ad decimam, de

A Reſt. ſpoliat. & ibi Doct. Adde etiā, quòd quando tollitur defenſio, videtur quòd pars poſſit obtinere cum probationibus, etiam non concludentibus, & quando pars altera nō poteſt hoc opponere, Dic quod iudex poteſt abſoluere ex offitio ſuo Bald. in l. corā C. mand. & in l. Prætor ait, §. hoc autem ff. de oper. no. nunc. Nota quod Regula dolo facis, &c. non habet locum in ſpolio, vt eleganter notat Dec. in l. Incondemnatione, §. dolo, ff. de reg. iur. & magia clarius Alex. in
B additt. ad Bart. in l. fin. C. de Compenſat. Quid de exceptione compenſationis? Dic quòd non, ſic clarè in Deciſ. Tholoſ. q. 1. & ibi in Additt. licèt ibi loquatur de excommunicatis, tamen aduerte, quòd idem fortius, quia excommunicato tollitur actio, non defenſio, ſed ſpoliatori vtrumque tollitur, pro quo vide Nell. De bannit. q. 66. par. 1. 2. temp.

Ibi *Fit reſtitutio*. Et ſic ante omnia ſpoliatus reſtituendus eſt, concordat l. ſi maritus, C. de Donation. inter vir. &
C vxor. l. ſi quis in tantam, C. vnd. vi, cap. cū dilectua, & cap. fin. de ordin. cognit. l. ſi quis ad ſe fundum, C. ad l. Iul. de vi publ. idem tenet Raff. & Paul. de Caſtro, in l. Naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſeſſ. Io. Andr. & Hoſt. in cap. 2. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Iac. Butrig. in l. Incerti C. de interdict. Ant. de Butr. in cap. Cum dilectus, De cauſ. poſſeſſ. & propriet. & cap. In Literis, de Reſtit. Spoliat. Andr. ad Specul. in tit. de pet. poſſ. & ſpol. §. 1. verb. quid ſi pro vno,
D Paul. de Caſtr. in l. 1. C. de Edict. diui Adr. toll. & cum hac opinione tamquā magia cōmuni tranſit. Alex. ibidem, cui adde Oldr. conſ. 224. in pen. col. circa finem Hanc tamen receptam opinionem limitant Bald. & Alex. per 16. Fallentias, vbi vide, & hæc cōmunior, licèt contrarium tenere videatur Imol. in d. §. nil cōmune. Quæro, An Tertius poſſit impedire iſtam reſtitutionem pro ſuo intereſſe, Ant. dicit quòd ſic, in cap. In literis, de Reſtitut. Spoliat. Franc. in cap. Exceptio-
E ne 7. col. de Exception. clarius per Alex. in d. §. nihil commune nu. 33. Felyn. in cap. veniens, de Teſtib. Iaſ. in l. ſi vnua, §. ante omnia, ff. de Pact. Afflict. Deciſ. 19. Alex. in conſ. 163. Deciſ. Tholoſ. q. 493. Adde quòd Tertius poteſt agere petitorio iuditio contra Spoliatum, & ita concludit Abb. in d. cap. In literis, Rom. conſ. 154. Felyn. in d. cap. veniens Angel. in §. 1. Inſtit. de Exception. DD. de Rot. Deciſ. 438. & ſic non poterit opponere

Digitized by Google

ponere exceptionem ſpolij contra Tertium l. ſi de bonis, C. de iur. deliber. Pone quod quis de facto ſpoliatus petit reſtitutionem quam primùm habeat reſtituere ſpolianti, An procedat Ritus iſte, vel competat exceptio, dolo facis, &c. vide Angel. in d. §. 1. col. 4. Inſtit. de exception. & dixi ſupra eod cap.

Quæro An iſtud ſtatutum procedat in Spolio Iudicis, vt quando iudex ex ſe facit micti aliquem in poſſeſſionem non citato poſſeſſore? Dic quòd ſic, quod tamẽ intellige, quando Iudex decidit extraiuditialiter, nulla iuris, nec iudicij ſollemnitate ſeruata, ſecus autem quando in forma iuditij, quia tunc non habet locum Ritus iſte, vt putà quando in forma ſententiæ, tunc enim alia remedia poſſeſſori ſpoliato conceduntur, ſcilicet ad appellandum, &c. Abb. in cap. Conquerente, de Reſtitut. Spoliator. & tenet Archid. d. ſ[illegible] in Can. Preſentium, 7. q. 1. & ibi bona Gloſ. pro quo facit. quòd quando iudex iuditialiter proceſſit per viam ſententiæ, pro ſententia præſumitur, l. Herennius, ff. de euict. l. Res iudicata, ff. de Reg. iuris, tàm quò ad rectitudinem quàm quò ad ritituditiem, niſi contrarium probetur, ſecundum Alex. in l. ſciendum, ff. de verb. obligat. & hoc quando ſententia tranſiuit in rem iudicatam, & hæc communior, tamen vide in cap. Quoniam contra, de probation. & ibi Lanfranc. & Moder. in l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de reiud. Angel. & Rom. in l. Meminerint, C. vnd. vi. Barr. in l. ſequitur, §. ſi fundus, ff. de vſucap. plenè Angel. in §. quadrupli, Inſtitut. de Action b.

Quæro etiã, An ſpoliatus vigore huius Ritus poſſit agere cõtra alium ſpoliatũ, putà ego ſpoliaui te, tu me? Dic quòd ſic, & eſt caſus in §. reſtituendæ, Inſtitut. de Interdict. & l. qui poſſeſſionem, ff. de vi, & vi arm. & notat. Archid. in cap. 1. de Reſtitut. Spoliat. in 6. & hoc procedit, quando tu ſpoliaſti me, ego ſpoliaui te, nam ſecus ſi indiuerſa re, quia tunc obſtabit exceptio, vt ego non audiar, niſi tibi reſtituta re, vt in cap. fin. De ordin. cognit. & Archid. in d. cap. 1.

Quæro An procedat iſte Ritus in rebus eccleſiaſticis? Dic quòd ſic, quando concernit ordinem iuditiorum, cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, & ibi Abb. & omnes, de Conſtitut. & ita quotidie practicatur. Quæro etiam an Ritus iſte habeat locum in incorporalibus, vt ſi quis fuerit ſpoliatus poſſeſſione alicuius ſeruitutis,

A vel alterius iuris? vide Alex. in l. 3. de Acquir. poſſeſſ. 1. col. vbi dicit quod debet intelligi de vera, & propria, & ſic de rebus corporalibus, non autem de incorporalibus, quæ non propriè dicuntur poſſideri, per l. ſeruus, §. incorporales, ff. de acquir. rer. domini quia verba ſtatuti ſunt propriè intelligenda, l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. ſequitur ergo, quòd non procedat Ritus iſte, contrariũ tamen ſeruatur in M. C. maximè quia in incorporalibus dantur interdicta, l. om-
B nes, ff. de ſeruitut. & l. ſerui, §. Ariſto, ff. ſi ſeruit. vindic. idem expreſsè tenet Abb. & omnes in cap. olim inter, de Reſtitut. ſpoliator. & in cap. Quærelam, de elect. Inſuper, An, qui eſt in poſſeſſione percipiendi quolibet anno, ſi denegatur perceptio, poſſit agere ſpolio, vidè Specul. in tit. de Reſtit. ſpoliat. §. nunc dicendum, nu. 14. Pone, amicus tenet, & poſſidet nomine meo, fructus percipiendo, fuit de poſſeſſione expulſus, An cõpetat interdictum vnde vi? Dic quòd nõ,
C niſi docuero, quòd poſſeſſionem illam nomine meo factam, ratham habuerim, & fructus poſſeſſor mihi ſoluerit, & ita intelligitur regula illa, ſcilicet, is poſſidet, nomine cuius poſſidetur, tex. eſt & ibi not. in cap. cum veniſſet, de reſtitut. ſpoliat. & ita decidunt DD. de Rot. in Deciſ. 152. & Afflict. deciſ. 300. Aduerte tamen, quòd illa rathihabitio debet fieri in tempore ante ſpolium, vt proſit, Dec. in l. ſemper, ff. de reg. iuris. Pone etiam, quòd Hæres adiuit hæreditatem, nondũ
D tamen apprehẽdit hæreditatis poſſeſſionem, aliquis fuit poſſeſſionem ingreſſus rerum hæreditariarum, An huic competat beneſitium huius Ritus? Dic quòd nõ de iure, quoniam defecit vnum extremũ, ſcilicet poſſeſſio ipſa ratione ſpolij, quoniam hæres ante apprehenſionem rerum non dicitur poſſidere, l. cum hæres, in princ. & ibi DD. ff de Acquirend. hæredit. Tamen de iure capit. Regni nouiſſimè per Regem Ferdinand. cap. 43. eſt ſecus, & competit remedium huius Ritus, quia continuatur poſſeſſio defuncti
E in hæredem. Pone inſuper, quòd quis conſtituit ſe nomine meo poſſidere, An ſi fuerit ſpoliatus, ego poſſim vti beneſitio huius Ritus? Dic quòd ſic, vt dicunt DD. in l. Quod meo, ff. de acquirend. poſſeſſ. Quæro An huic Ritui poſſit renuntiari, Bald. in conſ. 49. lib. 4. tenet, quòd ſic, alleg. cap. 1. extra de Reſtitut. ſpoliat. Alex. conſ. 93. vol. 5. vbi tenet, quòd pactum de non agendo ad reſtitutionem,

Digitized by Google

tionem, obſtat agenti via ſpolij, & not. Abb. in cap. ſollicitè, de Reſtitut. ſpoliat. Quæro etiam, An, ſi quis obtinuit ſententiam in poſſeſſorio pro ſe, & poſtea ſuccubuit, in petitorio, teneatur ad reſtitutionem fructuum per ipſum perceptorum vſque ad litis conteſtationem factam in petitorio, vide plenè in Deciſ. Tholoſ. q.494. & ibi in Addit.

CAP. CXXXVII.

IBi *Ad litis ingreſſum*. Quæ autem exceptiones impediãt litis ingreſſum, dic vt per DD. in l. Fratris, C. de tranſact. & denique omnis exceptio, quæ eſt inducta, vt ſit litium finis, vt eſt exceptio rei iudicatæ, tranſactionis, &c. cap. 1. de lit. conteſt. Iaſ. in d. l. Fratris, Bart. & Iaſ. in l. poſtquam liti, C. de Pact. Lanfranc. in cap. Quoniam contra, de Probation. in ver. exceptiones, nu. 10. & generaliter omnis exceptio, per quam preſuppoitur agens ſine actione experiri, de quo vide Bart. in l. 2. & l. Ait Prætor, & l. Nam, & poſtea, ff. de Iureiur. vt exceptio ſolutionis, & acceptilationis. An pactum de non opponendo impediat litis ingreſſum, cõmunis eſt opinio, quòd non, ſecundum Alex. in l. creditori, C. de pact. vt ſit litium finis, & hoc limita, niſi ſit exceptio notoria, quòd, licèt non ſit litis finitæ, tamen admittitur vt ſit litium finis, & dic quòd impedit litis ingreſſum, ſcilicet impedit litis conteſtationem, quæ eſt litis ingreſſus, vt Alex. in d. l. creditori, & quæ exceptiones impediant litis cõteſtationem, vide Capell. Tholoſ. q. 67. & de iſtis exceptionibus, vide Io. de Amic. in cõſ. 14. & vide Pragmat. Quomod. proced. vt quæ fuit in anno 1531. die 20. Septembr. facto Colloquio Generali in vrbe fœlic. Panhorm. in qua diſponitur, quòd non impediat. Nota quòd tales exceptiones debent opponi ante litem conteſtatam ad effectum impediẽdi litis ingreſſum, Sed quid ſi opponantur, & requirant altiorem indaginem, Dic vt per Bart. & DD. vbi ſupra. Hodiè tamen practicatur, quòd in præſentatione libelli, Actor apponit in Rubrica, Petens non obſtante exceptione huiuſmodi, hanc formam vide infra, tamen oppoſita huiuſmodi exceptione, litis ingreſſum impediente, à iudice debet procedi ad vlteriora cum reſeruatione, & operatur iſta reſeruàtio, quòd ſi in fine cauſæ apparebit iuridica, & vera, quicquid ſit factum in proceſſu habetur pro

A non facto, ita concludit Alex. in l. Prætor, in fine, ff. de damn. infect. Et an talis reſeruatio poſſit fieri, vide eundem vbi ſupra.

Ibi *Infra mẽſes duos*. Quid ſi proceſſus non poterit expediri infra duos menſes, & ſic infra habitum terminum, propter aliquam neceſſariã cauſam, vt putà, quòd probationes erant exteriores, quas fuit impoſſibile infra prædictum terminum habere, An terminus prorogari debeat? videtur quòd ſic, Angel. in l. Inſulam, §. B 1. de verbor. obligat. & ita tenent DD. in Auth. Clericos, C. de Epiſc. & Cleric. Bart. in l. Scire oport. §. conſequens ff. de excuſat. tutor. circa fin. & quòd hoc, quod dicitur hìc, habet locum niſi iuſta cauſa ſubſit, vt ſupra cap. prox. ibi *niſi rationabilis*. Quid ſi per longam dilationem à Iudice datam aduerſario opponẽti ad litis ingreſſum, cauſa non poteſt expediri infra duos menſes? Dic quòd, non obſtante lapſu huius bimeſtris temporis, cauſa poterit expediri, ſecundum Bart. C in l. ſi cum ipſe. poſt Gloſ. ff. de excuſat. tutor. Cyn. in l. fin. ff. ad leg. Iul. de adulter. & Bald. ibi in d. l. fin. Idem etiã ſi facto aduerſarij laberetur huiuſmodi inſtantia, pro quo eſt textus in l. ſi poteſt, ff. de reiuendicat. Idem ſi propter cauſarum multitudinem cauſa non poterit expediri, quia tunc daretur reſtitutio, ſecundum Gloſ. in l. Senatuſconſulto, in verb. reſtituantur, & ibi eam commendat Angel. ff. de offic. Præſid. Quæro, quid ſi nulla ſubſit iuſta cauſa, tamen ſen- D tentia fuit lata poſt bimeſtre tempus, an teneat ſententia? Dic quod non, DD. in l. fin. C. de tempor. In integr. reſtitut. & per allegat. in l. Scire oportet, §. conſequens, circa finem, ff. de excuſat. tutor.

Subſequẽter quæro, An Iudex teneatur ad expenſas proferendo ſententiam ipſo iure nullam, vide Bart. & DD. in l. 1. §. fin. ff. Quod quiſque iuris.

Ibi *Duos menſes*. Et ſic habes hic vnum caſum, in quo inſtantia eſt per bimeſtre tempus, alium ſimilem habes in Auth. vt E Cleric. apud propr. Epiſc. §. 1. vbi in cauſa criminali cõtra clericos loquitur. Nota, quod in omnibus cauſis, ſiuè ciuilibus, ſiuè criminalibus datur inſtantia de iure, ſcilicet trium annorum in ciuilibus, duorum verò in criminalibus, l. Properandum, in princ. C. de Iudic. & etiam per ſtatutum, vt hic, quia inſtantia perempta, perimitur cauſa ipſa, exceptis quibuſdam caſibus, vt ſi agatur de fundo fiſci, & alijs rebus fiſcalibus, vel publicis functionibus,

Digitized by Google

bus, quæ Principi debentur, vt DD. ibi A referunt.

Ibi *Vel impedimento*. Siue iuſto, ſiue iniuſto, propter verbum, *omni*, quod vtrumque comprehendit, l. Procurator, & ibi notatur, ff. Mandat. cap. Solitæ, De Maiorit. & obedient. in hoc tamen dubito.

CAP. CXXXVIII.

IBi *Neque ſupplicari*. Quid ſit ſupplicatio, & in quo differat ab appellatione, B vide Gl. in cap. ex literis, in verbo, *ſupplicauit*. De integr. reſtitut. & plenè per Iaſ. poſt Alios in l. fin. C. de precib. Imperat. offer. ſupplicatio enim eſt quædam venia aduerſus ſentẽtiam miſericorditer implorata, l. 1. ff. de Minor. & Iaſ. in Auth. quæ ſupplicatio, C. de Præcib. Imperat. offer. ſupplicatur enim à ſentẽtia, à qua non licet appellare, & ſupplicatio eſt remedium extraordinarium, & reſtitutio aduerſus ſententiam datur, & interponitur infra biennium, & poteſt C etiam interponi infra decem dies, verùm quòd primo caſu non impedit executionem, & hoc ſecundum cap. Ritus infra, de Reuiſ. ſentent. cap. 188. ſecundo caſu impeditur executio, niſi victor det cautionem de reſtituẽdo in caſu ſuccumbẽtiæ, & tamen hodiè per d. cap. Ritus debet victor vtroq; caſu cauere, de quibus vide Iaſ. in d. l. fin. & DD. in d. Auth. quæ ſupplicatio, & vide etiam aliquid infra in d. cap. 188.

CAP. CXXXIX.

IBi *Summariè*. Quid ſi cauſa ſit ſui natura ſummaria, & fuit proceſſum ordinariè, an alteretur natura cauſæ, vt de non appellabili fiat appellabilis? teneo quòd non, quia inſpicitur origo ipſius cauſæ, per tex. in l. cum quædam puella, ff. de iuriſdict. omn. iud. vbi eſt caſus, quòd ſi tempore litis cõteſtatæ cauſa eſt ſummaria ratione perſonæ priuileggiatę, vt viduæ, & in medio litis traddet ſe E nuptui, ita quòd tempore latæ ſentẽtiæ matrimonium eſt conſumatum, an per illud incidens commutet etiam naturam ſuam, & ſic de non appellabili ſit effecta appellabilis? Dicitur quòd non, quia attenditur origo, & initium cauſæ, propterea, quando cauſa eſt ſummaria, & proceditur ordinariè, ille modus ordinarius ſubrogatur in ſummarium, ſed ſubrogatum ſapit naturam illius, in cuius locum

A ſubrogatur, l. ſi eum, §. qui iniuriarum, ff. ſi quis caution. Preterea eodem modo in actione, inſpicimus enim primam naturam, & non accidentalem, ſecundum Gloſ. in verb. ęſtimaretur, & ibi Aret. in §. his autem, Inſtitut. de leg. Aquil. præterea facit infra cap. ſeq. 140. p quòd apparet, quòd cauſa inſpicitur, non obſtãte quòd Aduocatus dixerit, quòd ſummariè procedatur, quia non mutatur natura cauſæ, & ſic vbi eſt eadem ratio ibi idem Ius, l. illud, ff. Ad leg. Aquil. l. à B Titio, ff. de verb. obligat. dicendum ergo ex premiſſis naturam nõ eſſe alteratã, & ita fuit ſæpe ſæpius iudicatum, & vide quæ ſcripſi infra, in cap. prox. 140. in Gloſ. fin. vide etiã ad hoc Philipp. Frãc. & cæteros in cap. cum ceſſante, de Appellat. & Io. de Anan. in conſ. fin. per totum, & Alex. in l. ſi cum dotem, §. maritus, num. 6. ff. ſolut. matrim. vnde non eſt pretermictẽdum, non poſſe ſummariè procedi, etiam ex pacto, vbi iuditium eſt ordinarium, ſecundum Gloſ. ab C omnibus cõmuniter approbatã in Clem. Sæpè, de verb. ſignificat. nõ poteſt enim ordini iuditiorum pacto renuntiari, licèt per conſuetudinem poſſit, §. argentum, Auth. de Fideiuſſor. & l. 2. C. de Conſt. pecun. Bald. in l. de quibus, in 4. col. ff. de leg. Imol. in cap. 1. de Libell. oblat. nõ tamen per pactum, vt dixi, ſecundum Aret. in l. Nemo poteſt, in princ. ff. de leg. 1. & tenet Innoc. & Abb. in cap. Cum cauſa, de teſtib. plenius per Bart. in l. Ius publicum, ff. de Pact. vbi etiam tra- D ctat quibus iuribus poſſit renuntiari. Adde, quòd quando eſt in electione partis, an ordinariè, vel ſummariè procedere velit, non debet quæri quomodo proceſſit, vel procedere dixit, ſecundum Bal. poſt Cyn. in l. diffamari, C. de ingen. manumiſſ.

Ibi *Iniunctionis*. Quis autem ſit ordo iſtius iniunctionis, habes ſupra de mod. proced. per viam cædul. cap. 132.

Ibi *Scripturarum viſione*. Intellige ſi pars conſenſit, ita eſt practica, & pars E ſemper conſentire videtur, niſi expreſsè diſſenſerit in ſcriptis, per ea quæ voluit Bart. in l. 1. C. de Relation. vidi tamen dubitari. Scripturæ fuerunt miſſæ ad effectum, pars aduerſa non reclamauit incontinenti, quòd nõ conſentiebat in modo procedendi, hoc eſt non ſupplicauit, ſed in tantum retardauit, quòd eodem die, quo ſupplicauit, fuit lata interloquutoria ſuper ſcripturis, dicebatur interloquutoria nulla, ex quo pars non conſenſit,

ſit, imò diſſenſit,replicabatur, quòd imò A
diſſenſerit in tempore non opportuno,
& allegantur ea, quæ habentur in l. fin.
C.de edict. Diu. Adriani toll.& l. 1.§.1.ff.
de Bonor. poſſeſſ. ſecund. tabul. & not.
per Bald. in l. de rebus,C.de Donat.ant.
nupt. & Iaſ. in l. Patre furioſo, ff. de his
qui ſunt ſui, vel alien. Iur.

Ibi *Non appellatur*. Poſſet tamen ha-
beri recurſus per viam ſupplicationis ad
ſuperiorẽ,excluſus enim ab appellatione
non intelligitur excluſus à quærela, ſe-
cundum Bald. in l. fin. C.de Appellat.& B
ibi Salyc. & Salyc. in l.fin.C. de ſentent.
& interloq. Abb. in cap. Quærelam, de
Procurat. Lud. in l. pen. de Aqu. pluu.
arcend. Abb. in cap. ex literis, De in in-
tegr. reſtitut. & Bart. in l.1. C.Ne lic. in
vn. ead. cauſ.tert. prou. prout tenet cõ-
trarium dicit, quòd prohibita appella-
tione, prohibetur etiam ſupplicatio,hoc
idem tenet Bald. in l.1. C. de edict. Diu.
Adr. toll. & Imol. in d. cap. ex literis,
probatur in l. ſi quis aduerſus, C. de Pre-
cib. Imperat. offert. & ibi hoc expreſsè C
affirmat Paul. de Caſtr. in l. ex conſenſu,
in fine, De appellat. Alex. in l. prope-
randum, §. ſin autem, C. de iudic. Sed
dicendum puto, quòd niſi eſſet ſublata
expreſsè, nunquam intelligeretur ſubla-
ta ſupplicatio, nec alia remedia,maximè
quando euidenter apparet de iniquitate
ſententiè, quo caſu etiam poſſet appella-
ri, non obſtante aliquo ſtatuto, vel iſto
Ritu appellationem prohibẽte, ſecundũ
Alex. in conſ.113. in vlt. col. verſ. & per
prædicta, in 5. vol. poſt Bald. in l. vnic. D
C. ſi de moment. poſſeſſor. puer. appell.
verſ. quæro quid ſi euidens, & in l. con-
ſentaneum, C. quomod. & quando Iud.
Rom. in Rubr. de Arbitr. dum tractat
quæ appellatio dicatur remota, dum ſta-
tutum prohibet appellationem, & quòd
ſi apparet ſententiam iniquam eſſe, ea
nunquam tranſit in rem iudicatam, tenet
Alex. in conſ. 73. 6.col. in fin.vol.4. Ad-
de quòd ſi à ſententia nõ poteſt vna pars
appellare, item nec alia, licèt ſit priui-
leggiata ita vt vidua, cap.2. & ibi not. E
de Appellat. Fęlyn. in cap. Si duobus,
poſt princ. de.Appellat.Non obſtant no-
tata in l. quòd fauore, ff. de leg. quia iſta
procedunt vbi quid eſt productum in fa-
uorem, & reſpectu perſonæ, & non re-
ſpectu cauſæ.

C A P. CXLI.

IBi *A tempore ſcientiæ*. Scientia præ-
ſumitur quando publicè notũ eſt, Bal.
in l.1. C. de his qui latron. Gloſ. ſingul.
in §. qui autem excuſare,in verb. cogno-
uerunt, inſtitut. de excuſat. tutor.cap.1.
de poſtulat. Prælat. cap. Quod dicitis,&
quod ibi notatur, 16. Diſtinction. notat
Abb. in capit. Ab excommunicato, in
Gloſ. in verb. de facto, de reſcript. Alex.
in conſ.187. 3. col. vol.2. Et ſi non dice-
retur expreſsè à tempore ſententiæ, in-
telligitur à die comiſſi delicti, ſecundum
Salyc. in l. fin. De dol. & ratio eſt quia
ignoranti non currit tẽpus, l.1. in princ.
ff. de iur. & fact. ignor. l. Bonorum, C.
Qui admict. & ibi not.

Ibi *Procuratoris*. An quis poſſit per
procuratorem accuſare, vel in crimina-
libus poſſit litigare actiuè, & paſſiuè,
Dic diſtinguendo, aut cauſa eſt merè cri-
minalis, aut mixta, aut merè ciuilis, pri-
mo caſu, aut pęna eſt à relegatione ſu-
pra, aut non, Primo caſu dic quòd non,
l. pen §. ad crimen, & ibi Bart. pleniſſi-
mè, ff. de public. iudic. l. 1. ff. An per a-
lium cauſ. app. idem Bart. in l. ſeruum
quoque,§.publicè,ff. de procurat. Capic.
Dec.143.Marſil.cõſ.60.nu.23.ad crimen
enim fruſtra procurator interuenit, ſecũ-
do caſu,vide cap.1. de Procur.Limita ta-
men primum caſum, quòd licèt non ad-
mictatur, tamen ſi eſt caſus, in quo ab-
ſens poteſt condemnari, vt ex forma ſta-
tuti,& tunc admictitur, d.l. ſeruum quo-
que, §. publicè, ff. de procurat. l. fin. C.
eod. & ibi plenè per DD. maximè Iaſ.&
Alex.Limitatur etiam non procedere in
illis caſibus, in quibus non prohibetur
venire ad allegandum, & probandum
cauſam abſentiæ accuſatoris, vel accuſa-
ti, vel opponendum exceptiones, quæ
veniunt ante litem conteſtatam opponẽ-
dæ, ventilanddæ, vt declinatoriam fori,
& iudicis in competentiam, vel quòd iu-
dex eſt excommunicatus,vel reſcriptum
non valet, & ſimilia, & vt in d. §. publi-
cè, Imol. in cap. veniens, & ibi Innoc.
in Gloſ. extra de Accuſat. plenius per
Guid. Pap.Deciſ.338. incip. ſi quis accu-
ſatur, & Alex. in conſ.116. vol.2. incip.
Animaduerſis, & ratio eſt, quia, propo-
nere talem excuſationem, & cauſam, nõ
eſt ad defendendum, arg. eorum, quæ
notantur in cap.1. extra de lit.conteſtat.
in Gloſ. & in prædictis locis habes quæ
ſunt iſtæ cauſæ abſentiæ, quæ poſſunt
per procuratorem allegari.Item Limita,
ſi accuſator, vel accuſatus eſſet perſona
illuſtris, l. fin. C. de iniur. & qui dicatur
illuſtris, vide Gloſ. in l. 1.ff.de offic.eius,
& d. l. fin. in fine. Item Limita, in Do-

mino defendẽte ſeruum, l. ſi cui, §. idem
ff. de Accuſat. & l. ſi cuidam, C. eod. Li-
mita etiam in patre defendente filium, vt
notatur in dict. iurib. & debet intelligi,
vt pater poſſit defendere vt pater, nõ vt
procurator, Bald. d. in l. ſi cuidam. cum l.
ſeq. C. de Accuſat. & vide Petr. de Fer-
rar. in ſua practica, in form. Inquiſitionis
in verb. Hæc eſt quædã inquiſitio, nu. 33.
Limita inſuper, ſi Reus eſt carceratus, vel
fideiuſſione ligatus, quia tunc poteſt in-
teruenire procurator ad defendendum,
& teſtes producendum, & alia ſimilia fa-
ciendum, vt dicit Bart. in d. §. ad crimen,
& plenè per Gandin. in Tract. de maleſ.
in titul. vtrum procurator in maleficijs.
Sed prædicta non procedunt vbi veniret
pęna à relegatione ſupra, vt mortis, de-
portationis, aut mẽbri mutilationis, ſeu
alia pęna corporis afflictiua, quia tunc nõ
admictitur procurator, niſi in caſibus, de
quibus ſupra, ſi autem venit pęna a rele-
gatione infra, vel pœna pecuniaria, tunc
admictitur, vt per Bart. in d. §. ad crimẽ,
& in prealleg. locis, ad quæ adde magi-
ſtral. Bal. in ſua pract. in tit. de procurat.
q. 8.

Ibi *Vel Præſtat*. Quid ſi iudex negat
fideiuſſorem accipere, volens accuſatũ
in carceribus detinere? Dic quòd tene-
tur actione iniuriarum, ſecundum Bart.
in l. ſi verò, §. qui pro rei, ff. qui ſatiſd.
cogantur, & poterit præſtare, ſi præſen-
tauerit ſe infra bimeſtre, vt infra in cap.
159. Item ſi aliquis fuerit accuſatus de a-
liquo delicto. Quæro An correus poſſit
pro alio correo fideiubere? Angel. in l.
Reos, ff. de duob. Reis, tenet quòd ſic,
judex tamen non poteſt compelli ad hãc
fideiuſſionem capiendam, ſecundũ Imol.
in d. l. Reos. & poteſt eſſe ratio, quia nõ
quicquid Iudicis poteſt ſubijci authorita-
ti, ſubijcitur, l. Non omne; ff. de iudic.

Ibi *Læſe Maieſtatis*. Et ſic nota hic
duos caſus, in quibus quis propoſita ac-
cuſatione carceratur, nec in fideiuſſione
auditur, ſunt, & Alij caſus, de quibus
in Conſtitut. Humanitate, De his, qui fi-
deiuſſ. dar. poſſ. quibus adde, idem ſi de-
lictum eſſet enormæ, & graue, vt homi-
cidium, In quo venit pœna vitæ, & mẽ-
bri mutilationis, & deportationis, ſecun-
dum Bald. in l. 3. C. de Epiſc. Aud. & eſt
tex. in l. Diuus, ff. de cuſtod. Reor. vi-
de tex. Gloſ. & Bart. in l. 1. ff. eod. & ita
practicatur, & obſeruatur, quòd in ar-
duis non admictitur fideiuſſio ab initio,
ſed carceratur Reus, Salyc. in l. 1. in prin.
C. de exhib. reis, licèt ex forma Conſtit.

A in quocunque delicto, etiam capitali ad-
mictitur fideiuſſio, tamen vt dixi, de iu-
re, & in practica contrarium ſeruatur.
Item intellige hoc in crimine Lęſe Maie-
ſtatis in primo capite in perſonam Prin-
cipis, & eius conſiliarium, ſecundum
Andr. in d. Conſt. Humanitate, multa
enim capita habet Lex Iulia Maieſtatis,
vt ff. Ad l. Iul. Maieſt. l. 1.

Ibi *Plenè*. Plæna debet eſſe probatio,
& luce meridiana clarior ĩ criminalibus,
l. fin. C. de Probationib. cũ iuribus vul-
B gatis, ex his enim præiuditiũ infertur, &
periculum imminet, ergo cautius eſt agẽ-
dum, Nec obſtat quòd iudex dicat, pro-
cedatur ſummariè, nam intelligitur de
modo procedendi quò ad ſollemnitatem
iuditiorum, non autem quò ad probatio-
nem, Sin autem eſſet cauſa, quæ non af-
ferat præiuditiũ, & tũc ſufficerẽt ſemiple-
nę probationes, l. Inſtrumẽta C. Ad exhi-
bendũ, l. Theſaurus, ff. eod. cum ſimilib.
Salyc. & Paul. in l. Iudices, C. de iudic.
vbi habetur, quod, quando mentio fit à
C iure, quòd ſummariè procedatur, intel-
ligitur de modo procedendi, & nõ ſum-
mariè, quantum ad probationem. Et an
vnicus teſtis faciat ſemiplenã probationẽ
in criminalibus, vide Lanfranc. in cap.
Quoniam contra, de probation. in verb.
teſtium depoſitiones nu. 132.

Ibi *Vel ſemiplenè*. Supple, vel præſum-
ptiuè, ſecundum Abb. in cap. cum in cõ-
templatione, De reg. iuris. Sed Quæro,
quæ ſunt illa inditia, ſeu ſemiplenè pro-
bationes, quæ ad torturam ſufficiunt,
D dic vt per Bart. in l. admonendi 2. col.
verſ. quæro, ff. de iur. iurand. vbi ponit,
quod eſt teſtis vnus de viſu, & idem Bart.
in l. pen. de quæſtion. & Gloſ. in d. l.
Admonendi, in verb. vel per vnicum
teſtem, & ibi plenè Iaſ. & Alex. hoc di-
ctum multis modis limitat. Et nota, quòd
quodlibet inditiũ per duos teſtes debet
probari, vt ibi DD. prealleg. & adde Bar.
in l. quid ſit fugitiuus, §. 1. de ędilict. ędict.
vbi ponit de fuga, & plenius per Gandin.
in tit. de Indit. in verb. fama publica, &
per Angel. de malefic. in d. verb. Fama
publica, vbi ponit omnia Inditia, per quæ
peruenitur ad torturam, Iſern. in Conſt.
Si damna clandeſtina, vbi habes quaſi to-
tam materiam torturæ.

Ibi *Teſtes*. Nota quòd teſtes in crimi-
nalibus, qui ritè non deponunt, vel tali-
ter, quòd eorum dictum non valet, de-
bent iterum examinari, cap. 2. de Teſti-
bus, & in cap. cum cauſa in fin. in Gloſ.
magna, & ibi dicit Ant. de Butr. eod. tit.
Specul.

Specul. eod. tit. §. 1. & ſic eſt caſus, in quo didicitis teſtiſicatis, iterum poſſunt recipi teſtes, adde Barb. in cap. 1. de teſtib. & Abb. in cap. Fraternitatis, eod. tit. Bald. in Auth. Qui ſemel, C. Quomod. & quand. iud. vbi ponit plures caſus, in quibus poſſunt recipi teſtes didicitis teſtificatis, & adde Bald. in cap. 1. in vſib. feud. Adde quod in productione teſtium debet pars citari in tali die, qua pars vult producere teſtes, & ſi alia die iterum citabitur, aliàs teſtes ſunt nulli, ita dicit Bart. in l. Qui ante calendas, ff. de verb. obligat. Sed ſi aliud ſeruatur, an proceſſus ſit nullus, vide DD. in l. Iudices. C. de fide inſtrument.

CAP. CXLII.

IBi *Non recentibus*. Ideſt poſt duos mēſes numerandos à die ſcientiæ delicti, & delinquentis, vt in cap. præced. 137.

Ibi *Sit locus torturæ*. Quando ſit locus torturæ, vidi Gloſ. in verb. ſemiplenè, ſupra in cap. præced.

Ibi *Concluſo proceſſu*. Hoc verum, niſi contra accuſatum nō conſtaret, quia tūc non debet carcerari, ſecundum Iacob. de Butri. & Bald. in l. 2. C. de exhib. Reis, & ratio eſt, quia abſoluēdus à delicto nō eſt ita diligenter cuſtodiendus, Gloſ. in l. ſi pecunia, ff. de Condict. ob cauſ. & Bald. in l. Lex Cornelia, in 5. col. ff. Ad Syllan. adde Alex. in Apoſtill. ad Bart. in l. 1. ff. de cuſtod. reor. in pen. Apoſtill. vbi dicit, quòd accuſatus de crimine capitali, & in vinculis poſitus, debet excarcerari, ſi conſtat eum non deliquiſſe, non expectata ſentētia, per tex. in l. Nullus, ff. de exhibend. Reis, in fine.

CAP. CXLIV.

IBi *Reſtitutiones ordinariæ*. Adde, quòd de iure non dantur l. Auxilium, ff. de Minor. l. Sepulchrorum, ff. de Sepulchr. violat. Andr. de Iſer. in Conſtit. Obſcuritatem, in princ. niſi agatur de re familiari, vt in Iurib. alleg.

Ibi *Ex clauſula generali*. De qua in l. 1. ff. ex quib. cauſ. maior. & ex qua cauſa reſtitutus poteſt etiam didicitis teſtificatis teſtes producere, vt dicam infra eod. in verb. Non habuerit copiam productorum, adde Iaſ. in §. rurſus, ſuper Gl. reipublica, 16. col. Inſtitut. de Action. licèt remiſſiuè loquatur.

Ibi *Poſt Concluſionem*. Adde Bald. in l. 1. §. fin. ff. de quæſt. Innoc. & Io. Andr.
A in cap. Fraternitatis, de teſtib. Anchar. in cap. vbi periculum, de elect. in 6. imò ex officio iudicis, non ad petitionem partis, Bart. in l. ſi non defendatur, de Pęn. & vbi ſupra.

Ibi *Super nouis capitulis*. Quid ſit nouum, quid ſit antiquum, vide Bart. in l. Per hanc, C. de tempor. appellat. & in Auth. qui ſemel, C. de Probat. vbi omnis articulus, ſeu intentio actoris, qui reſpicit, & coadiuuat primam actionem, dicitur antiquus, ille autem, qui non reſpi-
B cit, neque coadiuuat primā actionē dicitur nouus, ſecūdū eū ibi, qui ponit multa exempla, & plenè per Canoniſtas in cap. Fraternitatis, de Teſtib. & Bart. in l. Admonendi, ff. de iur. iurand.

Ibi *Nō habuerit copiam productorum*. Tunc enim, ex quo didicit teſtificata, ſubeſt timor ſubornationis, & ideo impeditur teſtium productio, Auth. Qui ſemel. C. quomod. & quand. iud. & ibi Bar. & omnes, & quot modis dicantur didicita teſtificata, vide Bart. & DD. vbi ſu-
C pra. Quæro, quid ſi pars didicit teſtificata viua voce, & à teſtibus, non autem capiendo productorum copiam, vide ibidē. Nota quod illa regula, ſcilicet, quod poſt didicita teſtificata non admittitur teſtiū productio, fallit in multis caſibus, in quibus per Lanfranc. in cap. Quoniam contra, de probat. in ver. teſtium depoſitiones, nu. 71. cum ſeq. Abb. & DD. in d. cap. Fraternitatis, de teſtib. vt in Minore, Eccleſia, & in Maiore reſtituto ex clauſula generali, vide aliqua ad infra-
D ſcripta per Iaſ. in l. Iubemus, C. de iudit. Nota etiam, quòd publicatio ſola, non didicitis teſtificatis, non excludit productionem ſecundum Abb. in d. cap. Fraternitatis, col. 5. Alex. in conſ. 84. lib. 4. num. 5.

Ibi *De nouo reperti*. Dicit Bart. in l. 1. C. Locat. quòd ex noua cauſa noua datur dilatio, iuxta illud, quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio, datur autem ex cauſa impedimenti ſine culpa eius, cui datur, l. oratione, ff. de Ferijs, quòd im-
E pedimentum poteſt probari per iuramētum, vt tenet Lanfranc. in d. cap. Quoniam contra, de probation. in ver. dilationes, cap. Nulli, de elect. in 6. vbi pro eis, quæ nouiter deuenerunt ad notitiā, poteſt, & debet dari noua dilatio, & etiā reſtitutio. Adde quod iudex in criminalibus, non obſtante lapſu triennij, poteſt teſtes cogere, eos carcerando, vt deponant; etiam poſt aperturam; de quo vide Andr. de Iſern. in Conſtit. In pecuniarijs,

& Bald. in l. Presbiteri, C. de Epiſc. & A
Cler. Hoc tamen nou fit in criminalibus,
vt Bald. vbi ſupra, Adde etiam quæ dicã
infra in ver. Iudex ex ſuo offieio.

Ibi *Nõ caderet ſuſpitio ſubornationis*.
Sic debet articulari, & probare, quòd ta-
les teſtes ſunt tales, in quibus non cadit
ſuſpitio, aliàs ſi eſſent ſimpliciter recepti
non probarent, ſecùndum Angel. in l. 1.
§. ſi quis neget, circa mediũ, ff. Quemad.
teſtam. aperian. quem ſequitur Alex. cõſ.
82. col. 3. vol. 1.

Ibi *Iudex ex ſuo officio*. Et ſic habes, B
quòd iudex tàm ex ſuo officio, quàm ad
petitionem partis poſt concluſum poteſt
concedere reſtitutionem ſuper nouis ar-
ticulis ex antiquis deſcendentibus, vel
antiqua concernentibus, aliàs ſi eſſent
penitus noui, nouam cauſam concernẽ-
tes, non admiƈterentur, tanquam imper-
tinentes, de quo vide per Abb. in cap.
Fraternitatis, de teſtib. quando enim re-
ſtitutio petitur, & eſſet caſus, in quo re-
ſtitutio deberet concedi, miƈtuntur illa
capitula per partem aduerſam ad effeƈtũ C
vt videãtur ſi ſunt releuantia, vel imper-
tinentia, vt dixi ſupra in cauſa oppoſito-
ria in Gloſ. fin.

Ibi *Aliquid faciendo*. Et ſic re non in-
tegra, quia tunc non poteſt renuntiare
in preiuditium aduerſarij, vt dixi ſupra
in tit. de modo proced. in ſummar. cap.
133. in Gloſ. pen. & in d. Apoſtill. & iſto
caſu poteſt poſt didicita teſtificata teſtes
producere, nec ſubornatio præſumitur,
ſecùndũ Bart. in l. Petendæ C. de tẽpor.
in integr. reſtitut. & in l. Admonendi, D
ff. de iur. iurand. Angel. in l. fin. ff. de
Ferijs, & in cap. Ab eo, de Eleƈt. in 6.

CAP. CXLV.

IBi *Duobus menſibus*. Scilicet à die ſciẽ-
tiæ deliƈti, & delinquentis, vt ſupra
in cap. præced. 141. in princ. & tunc di-
citur antiquum deliƈtum, & non recens,
vt ſupra ibidem.

Ibi *Per termini dationem*. Ideſt ordi-
nario modo, vt habetur ſupra in cauſis E
criminalibus nõ recentibus de mod. pro-
ced. in cauſ. ord. in crimin. cap. 142.

Ibi *Duos menſes*. A die ſcientiæ deli-
ƈti, & delinquentis, & tunc dicuntur re-
centia deliƈta, vt in d. cap. 141. In cauſis
verò.

Ibi *Summariè*. Modo vt ſupra in d.
cap. 141. In cauſis verò. De cauſ. cri-
minalibus, in quibus ſummariè proce-
ditur.

Ibi *A relegatione ſupra*. Vt mortis,
mutilationis membri, deportationes, &
ſimilibus, de quibus probatur in l. pen.
§. ad crimen, ff. de publ. iudit. & Bart.
in l. 3. C. de Epiſc. Aud. & bonus tex. in
l. capitalium, per tot. ff. de Pœn. & ibi
per Bart.

Ibi P*ræpoſita eſt accuſatio*. Nota quòd
ſola accuſationis præpoſitio, ſiue partis
citatio non facit deſiſtentem incidere in
Turpillianum, vt notat Bart. in l. Quæ-
ſitum, ff. Ad Turpill. & ideo licet deſi-
ſtere per cõtumaciam, & ſic habes quòd
tunc demum in cauſis arduis eſt quæſitũ
ius Curiæ, vt poſſit ſubintrare, præpoſi-
ta accuſatione, quãdo accuſatus eſt præ-
ſens, ſeu carceratus, vel ſub fideiuſſione
ligatus, vel citatus, & per contumaciam
abſens, aliàs ſecus, & ad hoc, vt ſit con-
tumax, opus eſt vt incuſetur contuma-
cia, ſecus ſi, porreƈto libello accuſationis
ante citationem, & contumaciæ incuſa-
tionem, accuſatus ſe abſentaret, tunc
enim, ſi ante citationem remiƈtitur, non
eſt quæſitum ius Curiæ, quia non dicitur
per contumaciam abſens, l. denuntiaſſe,
§. quid ergo, & ibi Bart. ff. Ad leg. Iul.
de adulter. & pro hoc eſt Cõſtitutio Re-
gni incip. Poſt citationem in tit. Lit. non
conteſt. in crim. Iud. Adde quòd contu-
max in cauſa criminali perſiſtens in con-
tumacia punitur hoc modo, quòd banni-
tur, & annotantur eius bona ad petitio-
nem Curiæ, ſeu herarij, & ammiƈtit ter-
tiam partem bonorum mobilium elapſis
duobus menſibus, poſt annum verò om-
nia bona publicantur, & etiam ſtabilia, ſi
ſi filios non habet, de quo vide plenè in
in Conſtitut. Grandis, In tit. de pęn. cõ-
tum. in crim. & ibi Andr. de Iſern. & ſi
veniret infra bimeſtre tempus recuperat
tertiam partem bonorum, & ſi non com-
paret poſt annum foriudicatur in cauſis
arduis ad petitionem partis, vt in Conſti-
tut. Pænam eorum, de Iure autem com-
muni cõtumax pro graui deliƈto patitur
annotationem, ſeu deſcriptionem bono-
rum, l. 1. C. de requir. reis, & ibi Bart. l.
1. ff. eod. & vide ſupra in cap. 159. ſi ali-
quis fuerit accuſatus de aliquo deliƈto,
vbi ſit mẽtio de diƈto banno, in minimis
verò nõ foriudicatur, ſed abſens cõdem-
natur, ſecundum Gloſ. in d. Conſtitut.
Grandis, & vide per Bart. Salyc. & om-
nes in l. abſentem, C. de accuſat.

Ibi *Eorum concordia*. Et ſic vna pars
non poteſt alteri parti in preiuditium fi-
ſci aliquid permiƈtere, ita notat Gloſ. in
§. fin. Inſtitut. Quib. mod. toll. oblig. &
l. venia

Digitized by Google

l. venia, cum Gloſ. C. de in ius vocand. A ita nec fiſcus in partis præiudicium, vt in §. fin. Inſtitut. de Iniur. & Bart. in l. 1. ff. eod. & l. venia, cum Gloſ. C. de in ius vocand. Sed an teneat talis concordia, ſeu trãſactio inter partes, hîc nõ dicitur, ergo remanet in diſpoſitione iuris communis, tanquam caſus omiſſus, l. commodiſſimè, ff. de Liber. & poſthum. & propterea dicitur, quòd in omnibus delictis, in quibus eſſet imponẽda pœna ſanguinis, tranſactio eſt permiſſa, l. Tranſigere, & ibi Bart. Alex. & omnes, C. de Tranſact. B exceptis caſibus, de quibus ibidem. de Iure autem Conſtit. Regni aliàs eſt ſtatutũ, de quo etiam dic vt in Conſtitut. Poſt citationem, In tit. Lit. non conteſt. in crimin. & ibi Andr. de Iſer. Vnum tamen eſt notandum, quòd hodiè ceſſiones litis in criminalibus debẽt acceptari per Iudices, aliàs non valent, imò partes poſſunt puniri, l. 1. C. de Abolit. l. 1. ff. Ad Turpill.

Ibi *A relegationem infra*. Quod intellige niſi relegatio fieret cum publicatione C bonorum, vel niſi veniret fuſtigatio, ſecundum Alex. in conſ. 116. vol. 2.

Ibi *Concordare*. Sed an, facta concordia poſſit alter cõſanguineus iterum accuſare, Bart. in d. l. Tranſigere, in vlt. col., tenet quòd ſic. Sed infra quod tempus poſt dictam concordiam, Dic quòd infra quatuor dies. Sed quæro, an filio percuſſo, & accuſante, ac poſtea cedente, poſſit pater accuſare, vide Gloſ. in l. ſed ſi vnius, §. filio familias. ff. de Iniur. D vbi etiam quid in matre, & affine, cõtrarium diſponitur per cap. Regni Regis Alfonſ. 360.

Ibi *Ad publicationem*. Contrarium diſponitur per d. cap. Regis Alfonſ. videlicet, quod licitum ſit vſque ad concluſionem incluſiuè.

CAP. CXLVI.

IBi *Poſſint capi, & carcerari*. Iſtud verbum *poſſint* neque inducit, neque importat neceſſitatem, vt iudex habeat eos E de neceſſitate carcerare in iſtis caſibus minimis, Gloſ. in cap. 1. de Reg. iur. in 6. cum ibi alleg. & l. ſæpe cum l. ſeq. ff. de offic. Præſid. Bart. & DD. in l. Gallus, in princ. ff. de Liber. & poſthum.

Ibi *Audiantur in appellatione*. Sed videtur quòd non debẽt audiri in appellatione, quando deparendo præſtiterunt, Reſpondeo, quòd præſtando deparendo non obligantur omnino parere iudici, ſiue inſtè, ſiue iniuſtè iudicauerit, & per appellationem ſuſpenditur, ita notatur in cap. Quintauallis, de iur. iuránd. & Bar. conſ. 46. in fine, dicam infra in cap. 151. itẽ ſi aliquis fuerit accuſatus de delicto, in verb. Non auditur.

Ibi *Poſſint impinguare*. Ideſt non deductum deducere, & non probatũ probare, circa quòd vide tex. in l. per hanc, C. de tempor. appellat. & Iſern. & Alios, in Conſtitut. Iuris Peritorum. Aduerte tamen ad illud, quod dicitur, ſcilicet, nõ probatum probare, quia intelligitur, ſi ſuper eo non probatum fuerit, ſed ſi ſint recepti teſtes, qui nõ probauerint fortè, tunc non poteſt ſuper eo impinguari, & teſtes produci, & ita ſeruatur, de quo omnino vide Iſern. in d. Conſtit. Iuris peritorum.

CAP. CXLVII.

IBi *Perſonæ miſerabiles*. De quibus in cap. ſignificantibus, de offic. & poteſt. Iud. deleg. & ibi Abb. poſt Alios, l. 1. C. Quand. Imperat. inter pupill. & vid. & vide quæ dixi ſupra in cap. 133. De mod. proced. in Summar. in verb. Miſerabilium.

Ibi *Poteſt aſſiſtere*. In libello, & alijs actis non mutatur nomen perſonæ accuſatricis, ſed ponuntur iſta verba in fine, ſcilicet, Curia, ſeu fiſco aſſiſtente pro eo.

CAP. CXLVIII.

IBi *In re*. Vt pro furto, rapina, vel re ſtabili inuaſa, facit l. Interdum, §. qui furem, & ibi Bart. & Ang. ff. de furtis, licèt Iudex tãtùm habeat iuriſdictionem in criminalibus, quia illud, quod dicitur, quòd iudex cauſarum criminalium nõ habet cognitionem cauſarum ciuiliũ, vt l. ſolemus, §. latrunculator, ff. de iudit. procedit vbi principaliter intentatur actio ciuilis, ſecus ſi incidenter, vt hîc, & l. Quoties, C. de iudic. d. l. ſolemus, §. latrunculator, & Bart. in d. §. qui furem, adde Angel. & Additt. ad eum in Tract. melefic. in verb. Iudices, & adde quæ dicam infra in cap. 157. item ſi aliquis interogatus ante litem cõteſtatam, in verſ. Quæro quid ſi iudex.

CAP. CXLIX.

IBi *Delicta publica*. Quæ dicantur publica, & quæ priuata, vide tex. in l. 1. ff. de public. iudic. & dic publica; prout

prout eſt crimen Læſe Maieſtatis Diuinæ, & humanæ, & crimen adulterij, & ſimilia, priuata verò vt ſunt crimen iniuriarum, furti, rapinæ, & ſimilium, de quibus in d.l.1.& Inſtit.de public. Iudic. per totum, vnum tamen notandum eſt, quòd accuſatus ante litis cōteſtationem poteſt opponere, quòd accuſatoris non intereſt, & ſi non oppoſuit, procedit iuditium, nec licèt poſtea opponere, niſi prius ignoraſſet, ſecundum DD. in cap. 1. De accuſat. Aliud crimen dicitur publicum vltra iſta per Conſtitut. Regni, vt eſt crimē vſurariæ prauitatis, in quo quilibet ad accuſandum admictitur, per Cōſtitut Vſurariorū, hodiè tamen per cap. Regni 443. Regis Alfonſi eſt aliter prouiſum, vt non admictatur niſie ille, cuius intereſt, & pœna vſurarij eſt publicatio bonorum, vt per d. Conſtit. vſurariorū.

Ibi *Hæreſis*. Quid ſit Hæreſis, & qua pœna puniatur, vide Archid.in cap. Quicunque, de hæretic.in 6.& dicitur hæreticus à fide diuiſus, & qui aliter ſentit de Sacramentis, quæ Eccleſia obſeruat, cap. cum ad abolendam, de Hæretic. Item dubius in fide, Item ſimoniacus, itē qui non tenet articulos fidei, vt in dictis locis alleg. item qui nouam opinionem inuenit, 23.q. 3.Can.Hæreticus, item qui malè interpretatur Sacram Scripturam, Can. Hæreſis.24.q.3. Pœna autē eſt publicatio bonorum, cap. cum ſecundum, de Hæretic.lib.6. itē pœna mortis, cap. Hæreticis, eod. tit. licèt conſuetudine comburentur, vt in Conſtitut. Inconſutilem, de Hæretic.& in Auth. Gazaros, C. eod.

Ibi *Læſæ Maieſtatis*. In ipſius tamen Principis perſonam, ſeu eius ſtatum, & collateralium, vt per Conſtitut. Humanitatæ, & p cap.Regni 359. in tit. Quòd non proced. per viam denunt. licèt de iure multis modis crimen Læſę Maieſtatis commictatur, l.Quisquis, Ad leg. Iul. Maieſt. & l. 2. cum l.ſeq. eod. tit. tamen hic ſtrictè capitur, ex quo refert ſe ad Conſtitut. Regni, vt ſupra, quæ ſtringit, facit quòd etiam not. Bart. in d. l. Quiſquis, Idem Bart. Ad reprimend.in verb. quicunque crimen, & per Imol.& Salyc. in ſuprad. locis, & in d. l. Quiſquis, vbi dicunt, quòd in alijs capitibus legis Iuliæ Maieſtatis non propriè dicitur, & ſic nō fit extenſio in ſtatutis ad caſus fictos, l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. ponit Imol. in l. ſi vero, §. de viro, ff. Solut. matrim. vbi ponit exemplum in officialibus Principis, & Magiſtratibus, & per

A prædicta inſertur, quòd ſi ſit facta reſiſtētia officiali Regio, quòd Curia non poſſit principaliter agere, conſuetudo tamē contrarium ſeruat, & eſt opinio Andr. de Iſern.in Conſtitut. Eos in tit.de iniur. curial. perſon. & notant Canoniſtæ in in cap. cum olim, & cap. 2. de offic. & poteſt iud. delegat. & hæc opinio obſeruatur in Curijs, & Hærarius principaliter agit, ſeu proſequitur, licèt in puncto iuris videatur verior prima opinio. Quid in Cōtrauentione banni, An poſſit prin-

B cipaliter agere, Dic quòd ſic, quoniam protuenda iuriſdictione ipſorum officialium omnia banna imponere poteſt, de quo per Bart. in l. 1. ff.Si quis ius dicent. non obtemp. & ibi per omnes, & in l. 1. ff. Quod quiſque iur. Sed quid in ſpretis pęnis, & mandatis pœnalibus ad petitionem partium, Dic quod non, nec Fiſcus principaliter agere poteſt, nec parte cedēte Fiſcus ſubintrat, vt in cap. Regni 467. & 503. Regis Alfonſi, & quòd non procedatur, vide infra, de ſpret. pę-

C nis, in cap. Ritus 153.

Ibi *Conſtitutionum*. Vt in Conſtitut. Humanitate, in tit. de his, qui fideiuſſ. dar. poſ.& in Conſt.1. de Hæret.

Ibi *Et nefandi*. Quot modis cōmictatur tale crimen, vide in cap. Sollicitatores, §. qui puero ſtuprum, de Pęnit. diſt. 1. & ne dum cum pueris, ſed etiam cum manibus proprijs commictitur, vt notat Gl.32. q.7.Can.omnes, & Can. Flagitia, & eodem modo mulier cum agit cū muliere, l. Fędiſſimam, C. de adulter. &

D multis etiam modis, de quibus in dictis iuribus. Sed quæro qua pœna puniantur talia crimina commictentes, vide tex.in in l. cum vir nubit C. de Adulter. & in Auth. vt non luxurient. contr. nat. vbi dicitur, quod eſt pęna mortis, & ibi per Bart. & hoc eſt de iure, de conſuetudine tamen cremantur, vt per Angel. in d. l. cum vir nubit, & per Andr. de Iſern. in Conſtitut. Aſperitatem, ſed de iure Canonico, ſi eſt laicus excommunicatur, & ſi eſt clericus detruditur ī monaſterio,

E cap. Clerici, de exceſſibus Prælat. vbi Abb. poſt Alios, & vide quæ notantur in d. Can.omnes, & in d. Can. Flagitia.

Ibi *Accuſator*. Aduertas, quòd de iure Cap. Regni aliter diſponitur, quia non poteſt alius accuſare, niſi ſua interſit, vt in cap.43. Regis Alfonſi, ſed p aliud cap. Regis Ioānis obtentum à Clariſſima Ciuitate Cataniæ fuit reformatū hoc, quòd dicitur in anno 1460. 3. Indict.16. Ianuarij.

Ibi

Ibi *Ad pœnam talionis*. Et hæc ſub-
ſcriptio eſt de ſubſtantia, ita quod eius
omiſſio vitiat accuſationem, Bald. in l.
Qui crimen, 1. col. C. Qui accuſ. nõ poſſ.
quem refert Angel. in l. Si cui ff. eod. &
ipſemet Bald. in l. fin. C. de Accuſat. qui
tenet, quòd ſit neceſſaria, in tãtum quòd
eius omiſſio vitiat proceſſum, & deficiẽs
accuſator in probatione non tenetur, ſed
in contrarium eſt veritas, quòd nõ vitiat,
& deficiens in probatione tenetur, qui-
bus adde Gloſ. in l. 2. C. de fid. inſtrum.
quam refert, & ſequitur Abb. in cap. ſu-
per his, in 3. col. de Acccuſat. qui dicit
hanc eſſe communem, & ita ſentit Bart.
in d. l. ſi cui, vbi etiam declarat formam
iſtius ſubſcriptionis, & per Abb. in cap.
Licèt ab eo, extra de Accuſ. & Salyc. in
d. l. Qui crimen, ſecus tamen puto de iu-
re ſtatutario, & ſic de iure Ritus, qui eſt
obſeruandus ad vnguem in forma in eo
tradita, ſecundum Imol. & Alios, in l. 2.
Quæ ſit long. cõſuetud. Bald. in l. de qui-
bus, ff. de leg. adeò quòd, ſi non ſeruare-
tur, actus non valeret, tex. eſt in l. Sacri
affatus, C. de diuerſ. reſcript. vnde cùm
Ritus det formam in accuſando in iſtis
criminalibus, talis forma eſt ſeruanda vt
ſubſtantialis, & omiſſa ea, actus corruit,
l. cum ij, §. ſi Prætor. ff. de Tranſact. &
l. Prolatam, C. de ſentent. vbi dicit Bal.
in fine, quòd omne verbum à Principe
prolatum inducit ordinem, ad idem Iaſ.
in Auth. Quæ ſupplicatio, in 4. not. in fin.
C. de precib. Imperat. offer. vbi dicit,
quod ſi ſtatuta aliquid diſponant tàm in
ſpecie, quàm in forma ſunt ſeruanda, &
ſi contra fieret, ipſo iure actus eſſet nul-
lus, allegat Bart. & Bald. ita dicentem
in l. ordo, circa medium, C. de except.
re. iud. & iſto caſu nullla fideiuſſio debet
præſtari fiſco, quia non ſit ſubintractio,
non data tela iuditij preambula, per not.
in l. Libellorum, §. fin. ff. de Accuſat.
facit regula, nõ præſtat impedimẽtũ, &c.
& vide not. in cap. cũ dilecta, de reſcript.
Limita tamen non procedere hanc pœ-
nam talionis in caſu, vbi accuſatur publi-
cè infamatus de eo de quo infamatus eſt,
quia excuſatur propter famam, ita not.
Bart. in l. 2. ſi ſeruit. vindic. quem ſequi-
tur Abb. in cap. cum contingat, de Re-
ſcript. in princ. Bart. in l. fin. §. pactum,
pen. col. ff. de Hæredib. inſtituend.

Ibi *Blaſfemijs*. Quæ autẽ ſit pœna blaſ-
femantium, Dic quòd de iure ciuili eſt
pęna mortis, vt in Auth. vt nõ luxurient.
contr. nat. de iure tamẽ Canonico habes
tex. in Can. ſi quis. 22. q. 1. & ponunt
A Canoniſtæ in cap. ſtatuimus, de Maledic.
Iaſ. in §. ſi quis poſtulante, Inſtitut. de
Actionib. ſed de iure Cõſtitut. Regni eſt
pęna mutilationis membri, & perforatio-
nis linguæ, & vt in Conſtitut. Blasfemã-
tibus, in tit. de Blasfemant. Deum. Sed
Nota quòd pęna iuris communis in blaſ-
femijs, quæ eſt pœna mortis, procedit
in eo, qui ſolet ex conſuetudine blaſfe-
mare, ita dicit tex. in d. Auth. vt non lu-
xurient. contr. nat. ſic allegat, & decla-
rat Cyn. Bald. & Salyc. in l. 2. C. de reb.
B credit. Qui autem non ex conſuetudine
blasfemat debet puniri pœna extraordi-
naria arbitrio iudicis, vt fuſtigationis, vel
carcerationis, vt DD. preallegati vt ſup.
nec binus, neque ternus actus inducit cõ-
ſuetudinem iſto caſu, licèt aliàs inducat
l. 3. in fin. de Epiſc. audient. & not. in l.
de quibus, de leg. requiritur ergo quòd
ſoleat pluries blaſfemare, ſecundum pre-
fatos DD. & not. Iaſ. in l. Ait Prætor, §.
iurare, in 4. col. ff. de iur. iurand.

Ibi *Artis Mathematicæ*. Quid ſit Ma-
C thematicus vide in Rubric. de Maleſ. &
Mathęm. & in Can. Illos, 26. q. 2. & tex.
in cap. 1. de Sortileg. & ibi plenè per D.
Abb. poſt Alios, & ibi habes, qui dicun-
tur diuinatores, & incantatores, & iſti
de iure ciuili puniuntur pęna mortis, &
bonorum publicatione, aliquando pęna
concremationis, vt eſt tex. in l. nullus,
vbi Salyc. & omnes, C. eod. de iure au-
tem Canonico excommunicantur ſi eſt
laicus, ſi verò clericus priuatur officio, &
benefitio. Sed quæro, ad quem ſpectat
D punire talis delinquentes, Dic, quòd ad
iudicem ſpiritualem, & temporalem, &
erit locus preuentioni, niſi contineret
hæreſim, ſecundum Salyc. vbi ſupra.

Ibi *De Homicidio*. Et ſic habes, quòd
hoc crimen homicidij eſt publicum, quo-
tieſcunque occiſus non habet conſangui-
neos, qui mortem eius vindicent aliàs eſt
priuatum per iſtum Ritum, concordat
Conſtitut. ſi damna clandeſtina, in tit. de
Homicid. & damn. & cap. Regni 359.
Regis Alfonſi.

E Ibi *Vindicent*. Fuit aliàs hæſitatum
ſuper hoc Ritu, nunquid, ſeruo occiſo,
poſſit Curia principaliter agere, domino
non agente? Ex vna parte fuit allegatũ,
quod ſic, nam ſeruus non habet ſtatum,
§. ſeruus, Inſtitut. de capit. diminut. nec
connumeratur in numero ciuium, l. 3. de
oper. nou. nunt. ergo eſt exterus, & de
morte exteri poteſt Curia principaliter
agere, ſtante cap. Regni preallegato, &
huius Ritus diſpoſitione, ergo, &c. Ex
aduerſo

aduerſo fuit allegatum, quòd non obſtat A cap. Regni, nec Rit. nam procedunt, quando exterus occiſus non habet per quem vindicetur, & ideo in eius locum ſuccedit fiſcus, ſcilicet loco conſanguinei, cui liberũ eſt criminaliter agere, ſeu ciuiliter vindicare, cùm ergo ſeruus habeat, quis vindicet, ſcilicet dominum pro morte ſerui, quia ſeruo iniuria illata, dicitur facta domino, l. eũ qui, §. ſi ſeruus, ff. de Iniurijs, & l. 1. in princip. ff. eod. §. ſeruis, Inſtitut. eod. ergo nõ procedit B cap. Regni, nec Ritus, cum ceſſet ratio eorum, & ſic milititat argumentum à cõtrario ſenſu rationis deſumptum, ideſt illius qualitatis, quæ quidem eſt etiam talis diſpoſitionis, quod validũ eſt in iure, l. conuenticulam, & ibi omnes, C. de Epiſc. & cler. & Mod. in l. 1. §. huius rei, ff. de offic. eius, & hæc vltima eſt verior, quæ tamen procedit, vbi ab extraneo eſſet occiſus, ſecus ſi à domino, quia tunc procederet cap. Regni, & Rit. Idem ſi à filio domini, quia vna eſt perſona patris, & filij, l. fin. ff. de Impuber. & alijs ſub- C ſtitut. §. ei verò, Inſtitut. de Inutilib. ſtipulat. maximè quia præſumitur, quòd pater plus diligat filium, quàm ſeipſum vel ſeruum, l. Iſti quidem, ff. Quot met. cauſ. l. fin. C. de Iur. furioſ. Sed quæro, quid ſi occiſo extero, præpoſita accuſatione ab aliquo de populo, vel à fiſco, ante ſententiæ prolationem veniret conſãguineus, an ceſſaret ille de populo, vel fiſcus? Dic, quòd ſic, vide Gandin. de malef. in titul. Quomod. de malef. cognoſc. per inquiſit. nu. 19. quem ſequitur D Alber. in Tract. ſtatut. 3. p. q. 5. & tenet idem in omni alio crimine publico, quãdo cõparet ille, cuius intereſt per ſupradicta allegata, vide Salyc. in l. Ea quidem, C. de Accuſat. 7. col. & cum eo eſt communis opinio, vt refert Felyn. in cap. Qualiter, & quando, de Accuſat. in fine.

Ibi *Falſę Monetæ*. In quo crimine etiã de iure procedi poteſt ſine accuſatore, l. 2. C. de falſ. monet. vbi Bald. & Salyc. Sed quæro, quis dicatur cõmictere iſtud crimen, Dic, quòd quando priuatus nũ- E mum aureum, argenteum, vel ęneum cudendo ſculpit, tunc tale crimen commictit, & huius pęna eſt omnium bonorum publicatio de iure Conſtit. Regni, vt in Conſtitut. Adulterinã, De cudend. monet. adult. ac etiam de iure communi, vt l. 3. & ibi Salyc. C. de Falſa monet. l. quicunque nummos, ff. Ad l. Cornel. de fal. Sed quid in radentibus monetam? Dic, quòd erit pęna mortis, vt in Conſtitut. Qui nummos, in tit. de cudent. falſ. monet. & Gloſ. in d. l. Quicunque, & Bart. in l. Qui falſam, ff. ad leg. Cornelia de falſ. Quid de expendentibus, ſeu tenentibus, vel cambiãtibus falſam monetam, Dic, quòd erit pęna mortis, vt in Conſt. Adulterinam, eod. tit. & ibi per Andr. Sed de iure Authent. aliter eſt prouiſum, nam ſi plumbeam, vel ſtagneam expenderint, puniuntur pęna deportationis, aliàs pęna extraordinaria, ſecundũ Bart. in l. Lege Cornelia, ff. Ad leg. Cornel. de falſ. vide tex. & Gloſ. vbi Abb. in cap. Quanto, de Iureiurand. Et adde, quòd aliquãdo cremantur tales falſarij, & quãdo hoc procedat, vide Gloſ. in l. 2. C. de Falſa monet. quæ communiter approbatur. Adde etiam, quòd in tali crimine expenſionis falſæ monetæ poteſt per inquiſitionem procedi, fiſcus tamen non poteſt inquirere, niſi primò fuerit factus reus ille, cui pecunia falſa fuit traddita, & debet agere quando ipſi ſit facta iniuria, ita dicit Bart. & Angel. in repetit. l. ſi vacantia, in 3. col. C. de bon. vacantib. lib. 10. Bald. conſ. 155. & 376. vol. 3. Sed quid in faciente aurũ, & argentũ in materia, vt quia facit artẽ Alchimię, Dic, quòd nõ punitur, vt eſt Gl. in d. Cõſt. Adulterinã, quã ſequitur ibi And. de Iſer. & Afflict.

. Ibi *Moniales*. Hoc crimen de iure communi, eſt etiam publicum, & poteſt pro eo quilibet agere, l. ſi quis in hoc, C. de Epiſc. & cleric. & ibi Bart. Salyc. & omnes, & eodem modo contra celebrãtes diuina officia, & ea turbantes, & quæ ſit pęna inferentium iniuriam celebrantibus diuina officia, & ea turbantium, Dic, quod eſt pęna capitis, Auth. Sed nouo iure, C. eod. & ibi Bald. & Salyc. & vide in Conſtitut. Multæ, de crim. Sacrileg. & ibi Doct. ſi autem non turbarent diuina officia, ſed tantùm Inſerrent iniuriam, tunc erit pęna deportationis, per ſupra allegata, & vide l. Raptores, C. de Epiſc. & cleric. Sed quæro, Quid, ſi fieret iniuria non celebrantibus diuina officia, ſed alicui laico, Dic, quòd ſi per talem iniuriam turbarentur diuina officia per ſanguinis effuſionem, & tunc erit pęna capitis, ſicut ſi fieret in perſonam eccleſiaſticam celebrantem diuina officia, aliàs erit pęna amputationis manus puniendus, & ita vidi pluries, obſeruari, de quo per Andr. de Iſer. in Conſt. ſi quis rapere, in tit. de Rapt. & viol. monial. & in d. l. Raptores, C. de Epiſc. & cler.

Ibi *Incendiarijs*. Ideſt proijcientibus ignem tẽpore prohibito, putà de nocte,

vel die

vel die ventoſo vt l. qui occidit, §. in hac ff. Ad leg. Aquil. de quo vide in Conſtitut. ſuper Inciſionibus, in tit. de Maleſ. clandeſt. & in Conſtitut. Qui doloſè, de incendiarijs, & ibi Andr. & pro intelligentia dicas, quòd contra incendiarios poteſt agi ciuiliter, & criminaliter, nam, ſi eſt tactum incendium culpa leui, vel leuiſſima, vt putà quia talis in ſtipulam, vel in ſpinas ignem immiſit, & per hoc ignis fuit illatus in ſegetem, vel vineam, & tunc tenetur ad emendationem damni, d. l. Qui occidit, §. in hac, ſi verò immiſit ignem in domum, vel ſegetem attentatè propter inimicitiam fortè, & tunc punitur pęna mortis, per d. Conſtitut. Regni, de Incend. l. Capitalium, ff. de Pęnis, l. Qui ędes, ff. de Incend. Ruin. naufr. Bart. plenè, & DD. in l. 1. ff. de offic. Præfect. vigil. & ibi Alex. in Apoſt. vide Gloſ. & DD. in cap. Tua nos, de ſentent. excommun. & Ang. de maleſic. in verb. Incendiario.

Ibi *Quilibet de populo*. Licèt verba iſta ſint prægnantia, reſtringuntur nihilominus ad habiles, non ad Inhabiles iure naturali, vt eſt furioſus, Infans, vel pupillus, vel iuregentium, aut diuino, ſecus de iure ciuili, ita in terminis decidit Bart. in Rubr. Qui accuſar. non poſſ. vlt. col. & ſic filius familias admittitur, vt dicit tex. & Alex. in l. Ille, à quo, §. ſi quis, ff. Ad Trebell. Sed quæro, vbi quis non admittitur ad accuſandum, An alius poſſit iudicis officium implorare, vt ipſe inquirat ad petitionem partis? Videtur, quòd ſic, vt per Alex. in Additt. ad Bart. in l. 1. C. Qui accuſar. non poſſ. & tenetur Iudex dicere parti, aliàs, ſi non vult dicere, poteſt pars de hoc appellare, Alber. in l. ęquidem, in 3. col. C. Qui accuſar. non poſſ.

Ibi *Per officiales*. Etiam per porteriũ, vel ſeruientem Curiæ, & per quemcumque, de quo vide Andr. de Iſern. in Cõſtitut. Iuſtitiarij non per calendas, in tit. Qualiter Iuſtitiarij. Sed quæro, an officialis, vel alius, qui cæpit inflagranti delinquentem, ſit idoneus teſtis, & an ſufficiat per eos probari delictum? Dic, pro vt per Andr. de Iſern. in Conſtit. Humanitate, in tit. de his qui fideiuſſ. Quæro etiam, An in delictis priuatis poſſit procedi per viam inquiſitionis, vt in furto, vide Bart. & Bald. in l. 1. ff. de Furtis, & Salyc. in l. ſi fęmina, C. Ad Turpill. & An ſocer poſſit accuſare de morte generi, vide Gloſ. in d. l. ſi Fęmina, C. Ad Turpill. & ibi Salyc. vbi dicitur, quod ſic.

A Ibi *Inflagranti crimine*. Quando dicatur delictum ſeu crimen flagrans, & quis dicatur in flagrãti crimine deprehenſus, vide plenè per Andr. in d. Conſtitut. Iuſtitiarij non per calendas, not. Bart. in Rubr. de Iudic. & in d. l. Raptores, & in l. Defenſores, C. de defenſorib. Ciuitat. & Bart. in l. Fur manifeſtus, ff. de Furtis, & plenè per Ang. & ibi Additt. in Tract. Maleſ. in verb. Dictus Andreas Armatus, & Cyn. in l. Falſus, C. de Furtis, & in l. vnic. C. de Rapt. virg. Sed qualiter de- B beat procedi cõtra iſtum delinquentem in flagranti crimine comprehenſum, vide Andr. de Iſern. in d. Conſtit. Humanitate, & vide quæ ſcripſi infra in cap. 155. Item ſi aliquis accuſatus.

Ibi *Crimen fateantur*. Et ſic poteſt Curia principaliter agere contra confeſſos, vt hîc, & in d. Conſtitut. Humanitate, & iſtud eſt etiam de iure communi, ſecundum Bart. in l. Mercalem, C. de Condict. ob turp. cauſ. Et hoc verum, quando confitetur delictum, de quo con- C uenitur, ſecus ſi aliud delictum incidenter confiteatur, quia de illo non poteſt Curia principaliter agere, nec ſine accuſatore punire, ſecundum Bald. in l. Pręſbiteri, C. de Epiſc. & cleric. & in Auth. Nouo iure, C. de Pęn. Iud. qui mal. Iud. ſed Bart. In l. ſi confeſſus, ff. de cuſtod. reor. & Abb. in cap. Si clerici, in 3. not. De Iudic. videntur tenere contrarium, ſed pro concordia dicas, quòd quis non poteſt puniri ex eodem proceſſu, & ita intelligas opinionẽ Bald. ſed ex alio be- D nè poteſt, ſecundum Bart. & Abb. vbi ſupra, pro quo vide Abb. in cap. 2. de Confeſſ. ſuper ſecunda ſolutione, quam facit ibi Gloſ. mag. & not. Bart. in d. l. ſi confeſſus, verſ. quæro, Adde Paul. de Caſtr. in l. Nullum C. de Teſtib. Et in illo ſecundo, ſiue nouo proceſſu ſufficit illa confeſſio facta ante in alio, ſecundum Abb. in d. cap. 2.

CAP. CL.

E IBi *Reaccuſationes*. De quorum criminũ reaccuſationibus loquatur hic Ritus, an priuatorum, vel publicorum, vide Bart. in l. Is qui reus, de public. Iud. 2. col. & Specul. in §. nunc dicamus, in tit. de cõuention. vbi dicit quod in criminalibus non auditur reconuentio.

Ibi *Aperturam*. Et in hoc Ritus corrigit iura Conſtitut. Regni, quòd debet procedi in vtroque, ſiue maius, ſiue minus ſit crimen obiectum, vt in Conſtit.

ſi ciuiliter agens, in tit. de preiudicial. hic enim vſque ad aperturam, de iure autem communi, ſi maius fuerit crimen obiectum, in eo proceditur, l.1. & l. Neganda, C. qui accuſ.non poſſ.& ibi Bart. & Salyc. in l. Is qui reus, C. de public. iudic. Iſte tamen Ritus eſt ſeruandus, ad quę facit regula, qui prior appellat, prior agat, l. Qui prior, ff. de iudic. cap.2. de ordin.cognit. faciunt notata per Gloſ.in cap.1. de pęn. & ibi Abb. poſt DD. vbi dicit, quòd primo debet expediri actus conuentionis, quàm reconuentionis, obſerua Ritum.

Ibi *Dilatandi aut calumniandi animo.* Quod præſumitur, vt dicitur in preallegata Conſtitut. ſi ciuiliter agens, vbi euidens videtur eſſe accuſantis nequitia, ac fruſtra actio.

Ibi *Superius*. Vt in cap.141. incip. In cauſis verò criminalibus quand.delict.eſt recens, in tit.de cauſ.criminal.in qu.ſummar. proced.

CAP. CLI.

IBi *Corporis afflictiua*. An Relegatio ſit pœna afflictiua, & an in crimine iniuriarum veniat pœna afflictiua, Dic vt per Bart. in l.pen.4.col.de public. Iudic.

Ibi *Pęna pecuniaria*. Et ſic ſemper ſeruatur Ritus in liberto, filio, genero vocantibus patronum, patrem, ſocerum, in iuditium ſine venia §.fin.Inſtit.de pęn. temer. litig. & ſimiliter quando quis accuſatur de termino moto, eſt pęna 50. aureorum, l. Agraria, de Term. mot.

Ibi *Preſtando de parendo*. Et hoc eſt etiam de Iure communi, & in pęnis pecuniarijs preſtat de parendo, & iudicatū ſoluendo, ſecundum Bald. in l 2. C. de exhib. Reis, licèt nemo ſuo nomine conuentus teneatur preſtare de iudicatum ſoluendo, §. ſed hodiè, Inſtitut. de Satisdat.tamen aliud in criminali, vt ibi per Bald.

Ibi *Appellare*. Poteſt condemnatus appellare ab iniquitate iudicis, ſecundū Bart. & communiter omnes in l. ſi qua pęna, ff. de verbor. Significat.

Ibi *Non auditur*. Et hoc ex præheminentia M. R. C. cùm cautio de parendo non tollat benefitium appellationis, ſiuè reuiſionis, licèt talis condemnatus non audiatur, niſi in reuiſione, not. Abb. in cap. Prout, in 3. col. de Dol.& contum. & vide quę dixi ſupra in cap.146.in verb. Audiantur.

Ibi *De nouo*. Nam, quæ de nouo emergunt, nouo indigent auxilio, vide quæ ſcripſi ſupra in cap.144. Itē in cauſis criminalibus, in verb. de nouo reperti.

CAP. CLII.

IBi *De quantitate pœnæ*. Non enim attenditur ad quantitatem pęnæ impoſitæ, ſed ad qualitatem violentiæ cum armis, vel ſine, nam primo caſu, ideſt cum armis punitur non obtemperās tertia parte bonorum, ſecundo vero caſu, & ſic ſine armis punitur quinta parte, nō autem in quantitate in pęna contenta, vt in Conſtitut. ſi quis in poſterum, in tit. de Defenſ. Impoſit. Quis autem poſſit imponere, an pater pro filio, tutor pro pupillo, procurator pro domino, vel è contra, vide plenè in d.Conſtitut. ſi quis in poſterum, & ibi Andr. & Gloſ. & in Cōſtitut. Iuriſgentium, in tit. de Defenſ. Imponend.

CAP. CLIII.

IBi *Spreta pęna*. Scilicet defenſæ, nā proſequitur materiam precedentem. Sed quæro, An Iudex poſſit mādare ſub pęna quāti pluris, vt compareat ſub certa pęna, & an valeat præceptum Iudicis, factum litigantibus ſub ea pęna, & quid ſit effectus iſtius præcepti, vide per Io. de Imol. & per Alex. l. Filius familias §. Diui, in vlt. col. de leg.1. Et nota quòd, actio ſpretæ pęnę, ſiue mandati prę̆ſcribitur anno, ita quòd poſt annum nō poteſt accuſari, l. vnic. in fine, ibi *Per annum*, & ibi Gloſ. & Bart. Si quis ius dicent non obtemper.

Ibi *Per Conſtitutiones*. Vt Conſtitut. Si quis in poſterum, In tit. de Defenſ. Impoſit. & Conſtitut. defenſas, in tit.de Defenſ. Iniuſt. Impoſ.

Ibi *Regni ſtatuta*. Scilicet tertiæ partis bonorum, ſi vis fuit cum armis, vel quintæ ſi ſine armis, vt dixi ſupra in cap. præcedenti.

Ibi *In corpore puniendus*. Vt in l.Quicunque, C. de ſerui.fugit. & in l.1. §.fin. ff. de poſtul. l. Pęnam, C. de pęn. & hoc in pęna, ſecus in mulcta, l. Illicitas, §. fin. ff. de offic. Præſid. & Bart. ibi in d.l. 1.§. fin. & Cyn. in d. l. pęnam, & quæ ſit pęna, & quæ mulcta, vide in l. Mulcta, & quod ibi not ff.de Cōdict.& demōſtr. l. Aliud.§.1. & l. ſi qua pęna ff. de verb. ſignificat. & vide not. in l.2. C. de Epiſc. & cleric.

Ibi

Ibi *Alios criminoſos*. In quos non venit pęna mortis, aut à relegatione ſupra, & pęna erit ſecundùm formam Conſtit. Grandis, in tit. de pęn. cont. in crim. cauſ. non autem foriudicatur, vt dicam infra in cap. 159. Item ſi quis fuerit accuſatus.

CAP. CLIV.

IBi *In contractu alio*. De iure communi valet pęna. l. Iulianus, §. idem Papinianus, de Actio. empt. l. cum allegas, & ibi Bald. C. de vſur. & in l. Lucius, ff. eod. Alex. conſ. 50. vol. 4. Roman. conſ. 141.

Ibi *Facilitate*. Faciunt not. per Bart. in l. excuſatione, C. de non numerat. pecun. vbi dicit, non valere renuntiationē exceptionis non numeratæ pecuniæ, & ratio eſt, quia eadem facilitate, qua quis inducitur ad contrahendum, inducitur ad renuntiandum, Iaſ. in l. Qui pecuniā, ff. ſi cert. petat. Sed quid, ſi in alio contractu promitteretur aliquid facti, & ſi factum non fuerit, debeatur tantum nomine pęnæ pro intereſſe à partibus extimando? Dic, quòd valet, quia hæc non eſt pœna, ſed Intereſſe, quod partes taxare poſſunt, §. fin. Inſtit. de verb obligat. Gloſ. in cap. dilecti, de Foro compet. Alber. in l. vnic. C. de ſumm. Trinit. & fid. Cath. Bald. in l. ſi dotem, C. de iur[illegible]t. & vide Franc. Aret. in l. 4. §. Cato, col. 1. verſ. aduerte tamen, ff. de verb. obligat. Quid autem in contractu tranſactionis, cum ęquiparetur compromiſſo, vt dicit Bald. in l. Mandato, ff. de Procurat. & cap. Quintauallis, de Iureiurand. & Abb. in cap. ex parte, de Arbitr. & per Bartol. in l. poſt rem, ff. de Tranſact. & Alex. in l. de fideicomiſſo, C. de Tranſact. Dic quod non, vt dicunt Iac. Butrig. Cyn. Raff. & Paul. de Caſtr. in l. Promiſſis, C. eod. Alex. conſ. 22. vol. 1. & conſ. 49. lib. 4. licèt Bald. teneat contrarium in d. l. cum allegas, & Imol. in l. ſtipulatio iſta, §. alteri, ff. de verb. obligat. Sed nota, quòd licèt in alio contractu non poſſit pęna apponi, poſſunt tamen partes eo modo conuenire, vt ſi ſolueres decem infra tantum tempus, ſis liberatus à reſiduo, l. ſi intra, ff. de Pact. Bart. in l. 1. C. de his quæ ſub pęn. nom. & vide Oldr. conſ. 16. & adde, quod pęna applicata facto valet, ſecus ſi dationi, vt not. Bald. in d. l. cum allegas, C. de vſur. DD. in d. l. ſtipulatio iſta, & faciunt notata per Apoſtill. hìc in verb. in contractu comprommiſſi. Nota etiam, quòd A quis excuſatur à pęna comprommiſſi, ſi habuit iuſtam cauſam petendi reductionem ad arbitrium boni viri, etiam ſi ſuccubuit, ſecundùm Bald. in Auth. Generaliter C. de Epiſc. & cleric. 4. col. & Io. Andr. in Additt. ad Specul. in tit. de Arbitr.

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Scilicet, quòd exigi poteſt contraueniendo, ſiue agendo, ſiue excipiendo contraueniat ſententiæ Arbitri, l. 1. C. de Arbitr. & plenius per Bart. in l. cum antea, C. eod. B vbi etiam habes, An ex ſententia arbitri oriatur actio, ſi pęna adiecta non ſit. Quid ſi non contraueniatur ſententiæ Arbitri agendo, vel excipiendo, ſed ſolutionem differendo, an poſſit peti pęna, vide Bart. & Bald. in d. l. cum allegas, C. de vſur. Imol. in d. l. ſtipulatio iſta, §. alteri, ſed vide Gloſ. in d. §. alteri. Sed an partes in comprōmiſſo poſſint pęnam ſtipulari pro fiſco, Dic, quòd non, Angel. in §. alteri, Inſtitut. de verb. obligat. benè tamen poſſet fieri per Notarium iſta ſtipu- C latio, vt dicit Bart. in l. Arbiter, ff. de Arbitr. & in l. 1. ff. de Iur. fiſc.

CAP. CLV.

IBi *Extractione armorum*. Et quæ dicantur arma, Dic vt in l. 1. & l. Armatos ff. Ad leg. Iul. de vi public. & ibi Bart. & Doct. & nota, quòd inſultus etiam cum armis dicitur, licèt quis non extraxerit arma, idem ſi deponeret in loco, vnde facilè poterant capi antequam in- D ſultum faceret, Bart. in l. 2. Quod met. cauſ. & in l. 3. §. armis, ff. de vi, & vi armat. & notatur in cap. 1. extra Quod met. cauſ. Angel. de Maleſ. in verb. Dictus Andreas armatus.

Ibi *In caſu remiſſibili*. Scilicet vbi venit imponenda pęna à relegatione infra incluſiuè, vt dixi ſupra in cap. 145. Ad declarationem cap. optantes.

Ibi *Extractionis armorum*. Niſi per officiales, vel ſeruientes fuerit inuentus, & captus inflagranti cum armis, & ſi nō E ſit locus remiſſioni, & conſtiterit de delicto cum armis, cum idem cenſeatur.

1. Ibi *Officiales*. Etiam quoſcunque, pro quo vide quæ ſcripſi ſupra in cap. 149. Item omnia delicta publica, in verb. inflagranti.

Ibi *Inuentos, & captos*. Copulatiuè requiruntur ex forma iſtius Ritus iſta duo, ſcilicèt inuentio, & captio, licèt in banno contineatur, quòd nullus debeat portare arma, nec extrahere arma, tamen

requiritur captura actualis ad hoc vt quis A
incidat in Pęnam portationis armorum,
ſeu extractionis, dato quòd in banno nil
dicatur de captura, & idem eſt de iure
communi, vt teſtatur Cyn. & omnes, in
l. ſi Barſatorem, C. de Fideiuſſ. Alex. in
l. 3. §. Neratius ff. de Acquir. poſſeſſ. vbi
etiam per Bart. licet Angel. Imol. & Ro-
man. teneant contrarium, Item ex quo
iſte Ritus dicit captus, requiritur, quòd
ſit actualis captura, vt Alex. in d. §. Ne-
ratius. Sed queritur, officialis in ſequitur
aliquem portantem arma contra bannũ, B
ipſum cępit, ſed retinere non valuit, adeò
quòd captus euaſit, An teneatur ad pę-
nam, Dic, quòd non, ſecundum Bart. in
l. 1. §. ſi non habet, ff. quod quiſque Iur.
& in d. l. ſi Barſatorem, Nec obſtat l. ſi
quis in ſequitur, & ibi Bart. & l. Fur ma-
nifeſtus, ff. de Furtis, & l. 1. §. hæc ver-
ba, ff. Quod quiſque Iur. quoniam ibi Re-
ſpondetur per DD. Sed nota, quod In-
uentus, & captus cum armis non debet
duci ad palatium, ſi idoneum det fideiuſ-
ſorem de ſe præſentando, Bart. in termi- C
nis in l. 1. ff. Si quis in ius vocat. non ier.
& ibi Alex. Bald. in l. ſed & ſi is, ff. de
in ius vocand. vnde, ſi officialis nollet
iſtam fideiuſſionem capere, ſed vellet il-
lum ad palatium ducere, teneretur actio-
ne iniuriarum, vt ibi, & in l. ſi vero, §.
qui pro rei, ff. Qui ſatiſd. cogant.

Ibi *Vnica pęna*. Confunditur enim
portatio armorum, tanquam preambu-
lum ad delicta ſubſequentia, vt eſt tex.
in l. illud, ff. Ad leg. Aquil. & Salyc. in
l. 3. C. de vi public. Gloſ. & Andr. in Cō- D
ſtitut. Intentionis in tit. De Illicit. por-
tat. armor. Pęna autem Inſultus cum ar-
mis, ſi Interuenit coadunatio perſonarũ,
erit legis Iuliæ de vi publica, ex quo eſt
illata Iniuria perſonę, aliàs tenetur actio-
ne iniuriarum, & pęna in ea ſtatuta, l. 3.
vbi Bart. & Doct. ff. Ad leg. Iul. de vi
publ. Andr. de Iſern. in d. Conſtitut. In-
tētionis, ſin autem vis eſſet illata in rem,
ſiue in perſonam propter rem, tunc non
requiritur coadunatio, ſecundum eos, &
vide Bart. in l. Lege Iulia, ff. eod. & eun- E
dem in d. l. 3. & eſt tex. in l. 2. §. 3. ff. de
vi bonor. rapt. Bald. in tract. ſtatut. in
verb. Arma, vbi dicit, quòd ſi ſtatutum
punit portantem arms, & aliquis percuſ-
ſit cum armis, non debet puniri duppli-
ci pęna, ſcilicet portatione, & percuſſio-
ne, ſed vnica tantùm, tanquam ſi vnum
delictum eſſet, & allegat l. Illud §. fin.
ff. ad l. Aquil. & vide Gloſ. & Andr. in
Conſtitut. Si quis aliquem, in tit. de Per-

cuſſ. illic. & in ſimili tenet Gandin. in
Tract. malef. in Rubr. de pęn. reor. n. 27.
Sed quid, ſi pęna inſultus eſt minor, per-
cuſſionis verò maior, An confundantur,
vide Gloſ. in l. Nunquam, ff. de Priuat.
delict. & l. Qui de crimine, & ibi Gl. Bar.
& Salyc. C. de Accuſat. Bart. in l. Re-
ſipiendum, §. delinquunt, ff. de Pęn.
Quid autem, ſi iuditium inſultus intenta-
tur ſeparatè à iuditio percuſſionis, vide
Bald. in l. Diuortio, ff. Solut. matrim. l.
Aduerſus, C. de Furtis, Bart. in l. Illud,
B §. fin. ff. Ad leg. Aquil. Sed quid, ſi inſul-
tus fiat in vno territorio, & percuſſio in
alio, Dic, vt per Bald. in §. Iniuria 3. col.
de Pac. iur. firm. & plenè per Salyc. in l.
pen. C. de Accuſat. verſ. quæro aliquis
inſultauit. Quid autem ſi teſtes in proceſ-
ſu dicunt, percuſſit, & inſultauit, Dic vt
per Bald. in d. l. Aduerſus, & de iſta ma-
teria vide Gandin. in tract. Malef. in Ru-
bric. de pęn. reor. Andr. de Iſern. in d.
Conſtitut. Si quis Aliquem in tit. de per-
cuſſ. illicit. cum arm. Adde, quòd re-
C pertus, & captus inflagranti poteſt de
facto puniri, vt not. Gloſ. in l. Ictus fuſtiũ,
ff. de his qui notant. infam. & Bald. in l.
vt vim, ff. de Iuſtit. & iur. quem ſequi-
tur Roman. in Rubr. de Arbitr. Iaſ. in l.
Pactum inter hæredes, in vlt. col. 3. limit.
ff. de Pactis, & poteſt talis ſic repertus
condemnari ad pęnam armorum ſine ali-
qua probatione, ita tenet A[illegible]r. in l.
Defenſores, C. de Defenſor. Ciuit. Sed
quæro, An à ſententia, qua quis condem-
natur ad pęnam portationis armorum
D poſſit appellari, vide Andr. in d. Conſti-
ſtitut. Intentionis, in tit. de Illic. port.
armor..

CAP. CLVI.

IBi *Oblatum poſt litem conteſtatam*. Et
ſic paria ſunt præſentare interrogato-
rium poſt litem conteſtatam, quod ſit de
caſibus præſentari, & ante, quod non ſit
de caſibus, quoniam in vtroque caſu non
poteſt deiurans de perinrio intercipi vt
hic. Et aduerte, quòd hic Ritus non eſt
E diſſimilis à iure communi, ſcilicet, quod
poſt litem conteſtatam nō poteſt deſer-
ri iuramentum, niſi pars fuerit oblita fa-
cere ante litem conteſtam, tamen non
ad effectum periurij, ſecundum Bart. &
ibi Gloſ. in Rubric. ff. de Interrogat.
action. & in l. Qui petitorio, ff. de rei-
uendicat. & Deciſ. Tholoſ. 17. & ibi Ad-
ditt. vbi plenè, & quòd pars non tenetur
ſubire ſub interrogatorio pręſentato poſt
litem

litem conteſtatam, & rationem ponit Paul. de Caſtr. in l. Iudices, C. de Iudit. ſed ſuper articulis ſic, vt in dictis locis, quinimo eſt notandum, quòd articuli poſſunt præſentari poſt publicationem, pro ut Afflict. in Deciſ. 33. & aliàs fuit ita in M. C. iudicatum. Adde, quòd Iudices poſſunt quandocunque partes ex officio interrogare etiam poſt concluſum, non tamen poteſt ad petitionem partis, ſecundum, Paul. de Caſtr. in d. l. Iudices. C. de Iudit. & Andr. de Iſern. in Conſt. Terminum vitæ, in tit. de Homicid. puniend.

Ibi *Ex caſibus*. Notatis in d. Rubric. de Interrogat. action. qui ſunt caſus 12. in quibus, ſi pars deiurauerit ſuper interrogatorio præſentato ante litem conteſtatam, poteſt de periurio intercipi, vt hic Ritus affirmat, debet tamen micti cędula parti deieranti quòd abſtineat infra certum tempus determinatum, quo elapſo, & non abſtinente, eſt locus accuſationi, quod tamē quomodo procedat, vide in cap. ſeq. & notatur in d. l. 1. ff. de interrogat. action. in quibus caſibus eſt vnus generalis, vt quando ęquitas mouet Iudicem, quem caſum aliqui intellexerunt hoc modo, ſcilicet, quando pars non poteſt aliter eſſe certa niſi per interrogationem partis, nam ſi poſſet eſſe certa, non deberet fieri interrogatorium, nec vlla iudicis ſubeſſet ęquitas, vt tenuit Gloſ. quam ſequitur Bart. in l. vbicūque, ff. eod. vt quando putà Bononienſis locauit famulo plurium ſcholarium lectum, qui famulus pro vno conduxit, & locator bononienſis ignorat pro quo, tunc enim poteſt ille famulus interrogari ſuper hoc, ad effectum periurij, & hæc eſt vera opinio, ita teneas. Nota, quod ſi Iudici viſum fuerit aliquem interrogare ad effectum periurij, nedum poteſt fieri ſuper caſibus ſupra notatis, qui tendunt ad litis ordinem, ſed etiam in alio caſu tendente ad litis deciſionem, putà ſi petitur interrogari aliquis, an talis apodixa ſit ſcripta manu ipſius aduerſarij, ſecudū Roman. conſ. 368. & Bald. in Auth. cōtra qui propriam, C. de non numerat. pecun.

Ibi *De periurio accuſari*. Sed quæ ſit pęna periurij, vide Bald. in l. Iuſiurandi, C. de iureiurand. vbi ponit octo pęnas, Aliquando eſt pœna mortis, vt quando teſtis falſum dixerit in cauſa capitali, aliquando pęna deportationis, aliquando pęna extraordinaria, vt l. Nullum, C. de Teſtib. Gloſ. in cap. 1. de Falſis, & ibi

A Abb. & DD. de iure autem Conſtitut. Regni, ſiue in iuditio, ſiue extra quomodocunque punitur deierās pęna obtruncationis manus, vt in Conſtitut. Eos qui ſcienter, in tit. de Periurijs, & hæc omnia intelliguntur, quādo in præiuditium tertij falſum dixerit, ſecus ſi aliter, vt quia iurauit non comedere carnem, & & poſtea comedit, quia ſolùm Deum habet vltorem, vide Andr. in d. Conſtitut. eos qui ſcienter, & Angel. in Tract. Malefic. in verbo Falſario. Sed quid, de per-
B iurio in non obſeruando cōtractum, Dic, quòd punitur arbitrio Iudicis, & pęna extraordinaria, vt ponatur ad catenam, vel fuſtigatur, de quo vide Gloſ. in l. fin. ff. de Iureiurand. vbi plenè per DD. poſt Alex. & ad materiam adde Angel. in §. item ſi quis poſtulante, Inſtitut. de Actionib. Salyc. & Bald. in l. 2. de Iureiurand. Sed quid in foro conſcientiæ, vide tex. & DD. in Can. Quicunque, 6. q. 1. vbi dicitur, quòd debet ieiunare per 40. dies pane, & aqua.

C

CAP. CLVII.

IBi *Iudex ex officio*. Vt l. Nullum, & ibi DD. C. de Teſtib. & not. in l. Qui falſo, ff. eod. Salyc. in l. vbi C. ad leg. Cornel. de falſ. non autem pęna periurij, vt lege Cornelia de falſis, ſed mitiori pęna Iudicis arbitrio, vt dicit Gloſ. quam ibi ſequitur Bart. & DD. in d. l. Nullum, & Angel. in repet. l. ſi vacantia, C. de Bon. vacant. lib. 10. in 4. articul. princ.
D Specul. in tit. de teſtib. §. 1. & Bart. in l. 2. §. 1. ff. ad leg. Iul. de Adult. & vide cap. verum, de Foro compet.

Ibi *Si vero Accuſator non habeat teſtes in promptu*. Dic, quod eo caſu tenetur mictere cædulam, vt Accuſatus abſtineat à periurio, in qua fiet mentio ſpecificè de capitulis, & confeſſionibus, in quibus dicitur Accuſatum deieraſſe, & idem accuſato iniungatur, quòd infra tres dies abſtineat, & eius confeſſionem reformet ſecundum veritatem, quod ſi accuſatus
E ſecerit, non procedit accuſatio periurij, aliter ſecus, & ſimilis cædula cum capitulis debet micti parti producenti falſos teſtes, ita notat Capic. in Deciſ. 67. nu. 9. Sed an accuſatus poſſit cogere accuſatorem ad agendum, vide Socc. conſ. 45. vol. 1. Boer. Deciſ. 255. vbi dicitur, quod ſic. Quæro, quid ſi Iudex interrogauerit nō habens cognitionem in criminalibus, An obſit exceptio in competētiæ, Bart. in l. Diuus, ff. Ad leg. Cornel. de falſ. tenet,

Digitized by Google

tenet, quòd non, contrarium Idem te- A
net in d. l. Nullum, Ang. in d. l. ſi vacan-
tia, Bart. in l. Hoc iure, ff. de aq. quotid.
& æſti. & not. in l. ſi lis, C. ad leg. Cor-
nel. de falſ. facit tex. in §. ſed ſi quis, In-
ſtit. de ſuſpect. tutor. faciunt quæ ſcripſi
ſupra in cap. 148. Item ſi delictum com-
mictitur. Sed quid de clerico deierante
coram ſeculari, vide in d. cap. verum, de
Foro compet.

Ibi *Abſtineat*. Quid, ſi non abſtineat,
ſed perſeuerat, An in proſequutione ac-
cuſationis poſſit errorẽ allegare, & pro- B
bare, vide Bart. in l. cum Præcum, C.
de Liberal. cauſ. vbi dicit, quòd nõ, quia
quando quis deliberatè reſpondet, non
poteſt reuocare errorem, vt not. in cap.
ex literis in Gloſ. 2. extra de diuort. quã
ſequitur Bald. in d. l. cum præcum circa
finem, & l. ſi quis C. de exceptionib. &
l. 1. de confeſſis, & l. Non ſolum, ff. de
Procurat. Contrarium eſt verius, ſecun-
dùm Bald. in l. Error C. de Iur. & ſact.
ignor. & in l. Iuſiurandum, ff. de Iureiur.
& Io. Andr. in cap. fin. de iureiurand. in C
6. Ant. de Butr. in cap. fin. de Confeſſ.
Alex. poſt Bald. in l. 1. C. de erro. calcul.
& ibi per Bart. Sed an copia debeat dari
parti ipſius interrogatorij, vide Specul.
in tit. de Interrogat. §. cauſa.

CAP. CLVIII.

IBi *Non poſſit*. Concordant notata in
§. Item ſi quis poſtulante, in Gloſ. In-
ſtitut. De Actionib. & in l. Quod ſi defe-
rente, cum l. ſeq. ff. de dolo mal. & l. 1. D
& 2. C. de reb. credit.

CAP. CLIX.

IBi *Si aliquis*. Dummodo ſit maior.
Sed quæro, quid in Adulto? Dic, quod
poteſt accuſari, & banniri, ſecùndum
Bald. in l. Clarum, C. de Author. præ-
ſtand. etiam ſine curatoris authoritate,
& in l. 1. C. de confeſſis, & in l. cum &
minores, C. ſi aduerſ. rem Iud. vbi vide
plenè per Alber. de Roſat. Angel. de Ma- E
lef. in verb. qui Iudex videns quòd inqui-
ſiti, ſecus in pupillo, vt ibi.

Ibi *De ſanguine*. An ſufficiat gutta
ſanguinis ad hoc vt poſſit banniri, nota-
tur per Abb. poſt Alios, in cap. cum il-
lorum, extra de ſentent. excommunicat.
& ibi Gloſ. in verb. effuſione, & Can. Re-
uertimini, 16. q. 1. & latè per Angel. de
Malef. in ver. ſanguis exiuit, vbi dicit
quòd in caſu ſtatuti ſufficiat gutta ſangui-
nis, ex quo ſimpliciter mentionem facit
de ſanguine, ſecus vbi ſtatutũ requireret
ſanguinis effuſionem, vt ibi per Angel.
Sed pone, quod ego extuli quem ſubli-
mè, qui offendit caput ad lapidem, &
ſanguis exiuit, An procedat Ritus iſte?
Dic, quòd non, ſecundùm Bald. in l. ſi
de Interpretatione, ff. de Leg. Idem ſi
ſanguis peruenit ex vulnuſculo vide Ad-
ditt. ad Bart. in l. Prętor. §. rem atrocẽ,
ff. de iureiur. & melius in l. Denuntiaſſe,
§. quid tamen, ff. Ad le. Iul. de Adulter.
in 3. Additt. Et ad materiam vide Abb.
in cap. cum illorum. De ſentent. excom-
munic.

Ibi *Et incuſata contumacia*. Quæ ſi nõ
eſſet incuſſata, bannum eſſet nullum, ſe-
cùndum Bald. in l. non ſunt, ff. de ſtatu
hom. & cap. 1. De Milit. Vaſſall. qui cõt.
eſt, quia quod hic dicitur datur pro for-
ma.

Ibi *Poſt triduum*. Quid ſi Iudex, Reo
peremptoriè citato, non expectato tri-
duo banni, promulgauerit ſententiam,
An valeat bannum? Dic, quod non, quia
Ritus iſte procedit dando formam, vt
pluries per triduum citetur, qua preter-
miſſa, actus corruit, ſeu bannum eſt nul-
lum, notat Bald. in d. l. Non ſunt, ff. de
ſtat. hom.

Ibi *Poſt lapſum anni*. Qui annus inci-
pit currere à die latæ ſententiæ banni,
per Conſtit. Regni, Pęnam eorum, in
tit. de Forbannit. & foriud. quo elapſo,
ſtatim, abſque eo quòd non foriudicetur,
bona eius ſunt fiſco acquiſita, vt in d. Cõ-
ſtit. Pęnam eorum.

Ibi *Mutilationis membri*. Mutilatio
ſeu mutilare non eſt ex toto membrum
ſecrare, & à corpore diuidere, prout eſt
obtruncare, ſed eius membri officium
deſiſtit, ſecundum Abb. poſt Alios, in
cap. cum illorum, de ſentent. excomm.
& Bald. in l. 2. ff. de public. Iudit. & ibi
plenè per Imol. & pęna mutilationis mẽ-
bri hodiè non eſt in vſu in Regno, vide e-
tiam infra proximè, in verbo, capitula.

Ibi *Secundum Conſtitutiones*. Vt Con-
ſtitut. Grandis, in tit. de Pęn. cont. in
criminal. ſecundùm quam ita diſpoſitum
eſt, quod in his criminibus minimis talis
contumax poſt annum punitur pęna cõ-
fiſcationis tertiæ partis bonorum mobi-
lium, quo caſu, ſi ſe præſentat infra
duos menſes recuperat bona, ſolutis dã-
nis, intereſſe, & expenſis omnibus Ac-
cuſatori, Doct. in l. Abſentem ff. de Pę-
nis, & in l. Abſentem, C. de Accuſat. vi-
de Bart. in l. Tutores, §. hæredes, ff. de
Admini-

Adminiſtrat. tutor.& ita intelligas quòd obſeruatur in M. C.

Ibi *Capitula Regni*. Expone ergo mutilationis, ideſt abſciſſionis, vide Bald. in l. de quibus, ff. de Leg. vbi etiam An ſtatutum, loquens de oſculante, procedat in tentante, & in omnibus prædictis locis habes, quid ſit membrum, & quid ſit officium membri, & vide etiam ſupra proximè, in verbo Mutilationis.

Ibi *Duos menſes*. Idem ſi ſexageſima prima die, vt not. Dec. poſt Alios in l. vbi lex. ff. de reg. Iur.

Ibi *Præſtito de ſe præſentando*. Secundum Andr. in Conſtitut. Humanitate, in tit. de his qui fideiuſſ. dar. poſ. bannitur, & quandocunque veniat vltrò, auditur in fideiuſſione, ſecus, ſi capiatur, hoc tamen per iſtum Ritum limitatur in veniente infra bimeſtre.

Ibi *Purgato banno*. Quid ſi nolit ſe defendere, An poſſit cogi ad purgationem banni? Dic, quòd non, ſecundùm Bald. in l. ſi deportatus, C. de Bon. proſcript. & in Auth. Bona damnatorum.

Ibi *Iuxta iuris diſpoſitionem*. De quo in l. abſentem, C. de Accuſat. & ibi Salyc. poſt Alios, & in l. Abſentem, ff. de Pœnis, & ibi Bart. & in Conſtitut. Grandis. in tit. de Pœn. cont. in criminal. & ibi Andr.

C A P. CLX.

IBi *Fideiuſſor*. An teneatur parti ad pęnam, Dic ſecundùm Bart. in l. 2. ff. Iudicat. ſoluend.

Ibi *Pro pœna promiſſa*. Sed nunquid partes poſſint hanc pœnam remictere, Dic, quòd non, Bart. in l. 1. §. & poſt, ff. de oper. nou. nunt. qui voluit, quòd ſi datus ſit terminus ſub certa pœna, fiſco applicanda, & ille non comparuit, non poteſt remicti talis pęna per partem, nolente fiſco, vt ibi per Bart. Sed An requiratur proceſſus pro tali pęna exigenda, Dic, quòd non, vt dicit Bart. in l. 1. §. 1. ff. Iudic. ſoluend.

Ibi *Conſueuit apponi*. Et in hoc concordat Iuri communi, vt eſt tex. & ibi Bart. & omnes, in l. 4. ff. de Cuſtod. reor. & ita tenet Bald. in l. Qui crimen, C. Qui accuſſ. non poſſ. & vide Moder. in l. 2. ff. Qui ſatiſd. cogant. poſt Bart. In his etiã Iuribus habetur, quòd arbitrio Iudicis eſt pęna taxanda.

Ibi *Tunc carceratur*. Ita eſt de iure cõmuni, quando pœna eſt applicanda fiſco, & ſi debitor non poteſt ſoluere in re, luit

A in corpore, l. Quicunque C. de ſeruis fugitiuis, & ibi not. & l. 1. §. 1. ff. de pęnis.

Ibi *Præſentato quandocunque*. Et ſic, non ſolum poſt terminum iniunctũ fideiuſſoribus ad præſentandum, ſed etiam vſque ad ſolutionem pœnæ, præſentando reum, liberantur fideiuſſores, Idem eſt de Iure communi, vt tenet expreſsè Bald. in l. Qui crimen, C. Qui accuſare non poſſ. etiam ſi interueniſſet iuramentum, ſecundum Bart. & Alios in l. Inſulam, in 4. col. ff. de verb. obligat. & plenè

B per Imol. & canoniſt. in cap. Dilecti, de Arbitr. Sed An, poſt condemnationem ad pœnam, præſentato Reo, liberetur fideiuſſor? videtur, quòd non, per tex. in l. Habere licere, ff. de Euiction. & per Gloſ. Bart. & Angel. in l. Fideiuſſor, ff. de Dol. exception. In Regno tamen ſeruatur, quòd præſentato Reo ante effectiuã pœnę ſolutionẽ, licèt poſt condemnationem, liberetur fideiuſſor, & fortè hoc ea ratione, quia condemnatus ad quantitatẽ reſpectu certæ ſpeciei, dando ipſam

C ſpeciem ante ſolutam quantitatem, liberatur, l. ſi viro, §. fin. ff. ſolut. Matrim. not. Bart. & Angel. in d. l. Fideiuſſor, & Bart. in l. 2. ff. de Condict. ſine cauſ. Ceſſante enim cauſa, ceſſat effectus, & ſententia, l. 2. ff. de except. rei Iudicat. & l. Adigere, §. quamuis, ff. de Iur. patron. cum Iuribus vulgatis.

Ibi *Principalis*. Qui ſe abſentauit propter timorem delicti, de quo fuit accuſatus, & fideiuſſor interceſſit, ſecundum Bart. & Moder. in l. ſi vero, ff. Qui

D ſatiſd. cogant. Abb. in cap. 1. & ibi Gloſ. Qui accuſ. non poſſ. Quid autem, ſi detineatur ab aliquo Magiſtratu? Dic, quòd non tenetur fideiuſſor, vt tenet Bart. in l. ſi vero, ff. ſi quis caution. adde tex. & ibi Abb. in d. cap. 1. qui accuſ. non poſſ. Sed quid, ſi pro alio delicto ſe abſentauerit, vel fuerit bannitus, An fideiuſſor teneatur, vide Bart. & Salyc. in d. l. ſi vero, & in l. ſed & ſi quis, ff. ſi quis caution. & Gandin. in Tract. Maleſ. in verb. de Aliquibus quæſtionibus.

E

C A P. CLXII.

IBi *Si deuenerit*. Idem tenet Bald. in l. Qui crimen, C. Qui accuſ. non poſſ. & poteſt eſſe ratio, quia videtur facta nouatio, per quam fideiuſſio corruit, l. 2. ff. de Nouation.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CLXIII.

IBi *Non poſſit moleſtari*. Concordat Iuri communi, vt l. contra pupillum ff. de re Iud. & l. Capitalium, §. ad ſtatuas, ff. de Pęnis, & Afflict. in Conſtitut. Clementiæ, in tit. de Redim. capt. & vide in l. Quid ſi fugitiui, ff. de ædilict. ædict.

CAP. CLXIV.

IBi *Per ſex menſes*. Secus in cauſa ciuili, vbi fideiuſſor non poteſt ſe eximi petere, niſi diu ſteterit in obligatione, l. ſi pro ea, & ibi omnes, C. Mandat. & eſt tex in l. Lucius, ff. eod. Et qualiter intelligatur diu ſtetiſſe, vide Gloſ. in d. l. Lucius, vbi dat duas opiniones, vna, quòd Intelligatur per decēnium, Altera, quòd ſtet in arbitrio Iudicis, & hæc videtur verior, quam ſequitur Bald. in d. l. Lucius, & in d. l. ſi pro ea, & vide Gloſ. in C §. multū, Inſtitut. de literar. obligat. vbl, quòd Intelligitur de decemnio, vide Alex. in l. Qui alıena, ff. de acquir. hæredit. Idem Alex. in l. Facere poſſe. ff. ſolut. matrim. & clarius per Afflict. Deciſ. 241. & ibi dat intelligere iſtam materiā, qualiter intelligatur. Adde, quòd iuſta cauſa petendi, vt fideiuſſor eximatur, eſt, ſi vult ire ad ſtudium, ita tenet Speculat. in tit. de Iudic. §. nunc ſpecialiter, verſ. quid, ſi fideiuſſor, quem refert Franc. in cap. conſultationibus, de offic. & poteſt D Iud. deleg. Roman. ſingul. 100. Et quòd ex cauſa poſſit peti vt eximatur, Rom. conſ. 359. & Adde, quòd de iure non dicitur poſſe liberari ſine Iudicis requiſitione præſentando, Idem Roman. conſ. 137. Et prædicta limita primò in fideiuſſore pro euictione, re nondum euicta, ſecundò in fideiuſſore Iuditij, tertio vt habetur per Barbat. in cap. Quod quibuſdam, de Fideiuſſor. & in Additt. ad Bar. in l. Fideiuſſor pro venditore eod. tit.

CAP. CLXV.

E IBi *Toties Quoties*. Iſta verba de iure hoc important, quòd licèt fideiuſſor de præſentando non teneatur niſi vſque ad ſententiam, l. Græcè, & ibi Bart. ff. de fideiuſſ. tamen, ſi appoſita ſint hęc verba in fideiuſſione tenebitur fideiuſſor etiam poſt ſententiam, ſecundum Bart. & omnes in l. ſi quis Reum, ff. de cuſtod. reor. l. 2. §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant. vbi A etiam expreſsè Alex. & Iaſ. Important etiam hæc verba, quòd non tantum ter, vt hic dicitur, ſed etiam pluries, vt ait Bart. vbi ſupra, & Moder. in l. ſi finita, in princ. ff. de damn. infect. licèt Angel. aliter teneat ibi, & ſic in hoc Ritus exorbitat à iure communi.

Ibi *Durante inſtantia*. Quæ biennio durat in criminali, & in ciuili triennio, l. properandum, in princ. C. de iudit. Imò etiam in cauſa appellationis tenetur fideiuſſor, ſi verba illa, *Toties quoties*, appo- B ſita ſint, Bart. in d. l. ſi quis reum, ff. de cuſtod. reor. & in l. 2. §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant. & ibi Alex. & Idem Alex. poſt Bart. in d. l. Grecè, ff. de Fideiuſſorib.

CAP. CLXVI.

IBi *Stuprum*. Hoc committitur cum virgine, vel cum vidua, l. ſtuprum, ff. Ad leg. Iul. de adulter. & l. Inter ſtuprum, ff. de verb. ſignificat. Sed An poſſit committi cum ſerua, ita quòd poſſit C procedere Ritus iſte, vide tex. cum ibi not. in l. Si ſtuprum, ff. de Iniur. Adde quod Actio ſtupri quinquēnio præſcribitur, tex. eſt in l. Mariti §. præterea, ff. ad l. Iul. de Adult. ſufficit tamen actionē proponi, & incipi ante lapſum quinquēnij, licèt cauſa non Initietur, vt in d. §. præterea notatur, vbi habetur etiā quando incipiat currere iſtud tempus, cui adde etiam l. Adulter, C. eodem tit. & hoc in Adultero, vt ibi, In Adultera verò per ſex menſes vtiles, d. l. Mariti D §. ſex menſium, ff. ad leg. Iul. de Adult. & ibi not.

Ibi *Ad relegationem*. Intellige quando ſtuprum eſſet commiſſum voluntariè cum muliere honeſta, tunc procedit Ritus iſte, non autem cū muliere inhoneſta, quia non poteſt accuſari, etiam à conſanguineis, vt tenet Gloſ. in §. item lex Iulia, Inſtitut. De public. Iudit. de quo etiam dicemus in ſeq. cap. Sed An cū hac pœna relegationis veniat etiā pœna ammiſſionis tertię partis bonorum prout de iure imponitur? Dic, quòd non, quoniā E hoc ſtatutum ſimpliciter imponit pęnam relegationis, quo caſu non venit ammiſſio bonorum, niſi exprimatur à ſtatuto, l. Nemo, *la* 2. in fine, & ibi Gloſ. Salyc. & omnes, C. de Epiſcopal. audient. & tex. in l. Relegatorum §. ad tempus, ff. de interd. & relegat. & tenet Bart. in l. 1. ff. de Bonis damnat. poſſit tamen augeri pęna propter enormitatē delicti, vt not. Gloſ. in d. §. item lex Iulia, Inſtit. de public. Iu-

blic. Iudit. vt ſi tutor agnoſcat pupillam.

Ibi *Per parentes.* Vt eſt tex. cũ Gloſ. & DD. In l. Lex Cornelia, ff. de Iniur. & habetur per Bart. & Alios, in l. fin. ff. de Priuatis Delict. l. 1. §. 2. ff. de Iniurijs hoc autem procedit, quando criminaliter agere intendunt, ſecus ſi ciuiliter pro intereſſe Iniuriæ, vt not. Bart. in d. l. 1. §. 2. & per ſuperius allegata.

Ibi *Vltimi ſupplitij.* Ideſt pœna mortis, l. Capitalium, ff. de Pęnis, cum Iurib. vulg. & hoc reſpectu violentiæ, & raptus, vel violentiæ, tantùm, & hoc concordat cũ Iure communi, §. Item lex Iulia, Inſtitut. de public. Iudit. l. vnic. C. de Rapt. virg. l. Raptores, C. de Epiſc. & cleric. & hoc idem in dolo ſubducta, quia dicitur per vim ſtuprata, l. 3. §. ſi quis volentem, & ibi Bart. ff. de Liber. hom. exhib. Sed qualiter probetur iſta violentia? Dic per clamorem mulieris, vt putà, quia clamabat, dum eſſet in colluctatione, vel dum eam ſubtus detinebat, vt dicit Andr. in §. fin. in Conſtit. capitalem, in tit. de Rapt. virg. Sed quid in dubio? Dic vt per Bart. in d. l. Raptores. Nota, quòd quando mulier reperitur in domo viri, & tunc præſumitur voluntas, aut è contra, & tunc præſumitur vis, aut neutrũ iſtorũ eſt, & tũc præſumiĩ aut vi, aut dolo ſubducta. Sed an Ritus iſte procedat in inhoneſta muliere ꝑ vim cognita, & in meretrice? Dic, quòd procedit, ſi talis vim paſſa, & cognita, infra octo dies accuſauit, ſiuè querelam propoſuit, alias non præſumitur per vim cognita, ſed voluntaria, & non punitur, vt in Conſtitut. Omnes noſtri, In tit. de violent. meretric. ill. & ibi DD. Andr. de Iſern. in Conſtitut. Si quis rapere, In tit. de Rapt. & violent. monial. de Iure autem communi talis non punitur indiſtinctè, ſecundum Bald. & Salyc. in d. l. vnic. C. de Rapt. virg. & in d. l. Raptores, & Gloſ. in d. §. Item lex Iulia, Inſtit. de public. Iudit. Sed quid, in nupta? Dic, quòd talis violentus Adulter punitur pęna mortis, vt in d. Conſtitut. capitalem, In tit. de Rapt. virg. & in d. l. vnic. C. de Rapt. virg. ſi vero violentus non ſit, Dic vt in cap. ſequenti. Quid autem in ſponſa rapta per ſponſum per violẽtiam? vide Andr. in d. Conſtit. Capitalem, Bal. Salyc. & oẽs, in d. l. vnic. In quibus locis habetur etiã, quid Iuris de Marito rapiente vxorẽ, & quid de Muliere rapiente virũ. Qualiter autẽ puniatur Adulter ſine violentia, vide infra in cap. ſeq. Sed quæro, quid, ſi non poteſt probari violentia, A mulier autẽ aſſerit vim paſſa, An ei credendũ ſit? vide Innoc. in cap. ſuper hoc, de Renũt. Itẽ quæro. Quidã rapuit puellã, & per vim tentauit, & nõ cognouit, An puniaĩ pęna huius ſtatuti? Dic, quòd nõ, cùm requiratur delictũ conſumatum, vnde iſte caſus remanet in diſpoſitione Iuris cõis, tanquã omiſſus, ſecundũ quod punitur pęna extraordinaria motu Iudicis ſtatuẽda, l. 1. & ibi Bar. & oẽs, de var. & extraord. cognit. videtur tamẽ dubitabile, quãdo verũ crimẽ in caſu propoſito B ſit raptus, vel ſtuprũ, & in quo caſu punitur ſolùm raptus ſine ſtupro, de quo vide Bal. & Salyc. in d. l. vnic. C. de Rapt. virg. & in d. l. Raptores. Sed quid, ſi ſemẽ emiſit ſuper eam? Dic, vt per Afflict. in Cõſt. Legum aſperitate, in tit. de Adult. n. 12.

CAP. CLXVII.

IBi *Super Intellectu*. Qui talis eſt ſecũdũ Andr. ibi, quòd mulier nupta, adulteriũ cõmictẽns, puniatur pęna bonorũ, & dotiũ, ſi filios non habeat, & tradatur viro puniẽda proprijs manibus ipſius viri naſi obtruncatione, & in hoc mutata C eſt iuris cõis pęnalis diſpoſitio, ſecundum quod talis pęna, mors Intelligebatur, l. Caſtitati, & l. Quamuis, in fine C. de Adult. & hoc de Iure Codicis, de iure autẽ Auth. erat fuſtigationis pęna, & detruſionis in monaſterio, vt in Auth. Sed hodie, ibidem poſita, & Inſtit. de public. Iudit. §. Item lex Iulia, & per legem Moſaicam dilapidabatur adultera. Dubium tamen erat ſuper verbis textus illius Conſtitut. per quæ dijudicabatur, quòd poteſt D adaptari, & procedere in adultera, & adultero, licèt expreſsè Andr. de Iſern. dicat non procedere in adultero, quamuis de Iure Ritus aliter eſſe videatur, ibi *tam in Adultero*, vt ſcilicèt Adulter non puniatur pęna mortis, ſed publicatione bonorum, ſi filios nõ habet, ſi verò filios habet, punitur pęna extraordinaria, Iudicis arbitrio ſtatuenda, & hodiè eſt relegatio in quinquennium, non autem punitur adulter obtruncatione naſi, licèt hoc Innui videbatur, ſed alia E pęna extraordinaria, vt dixi, propter illud verbum *arbitrio Iudicis*, & in hoc differt ab adultera.

CAP. CLXVIII.

IBi *Omnes expenſæ*. Sed An in criminali omnes expenſæ reficiantur de iure cõi, vide Doct. in Auth. generaliter, C. de Epiſc. & cleric. Salyc. & oẽs, in l. Qui crimen, C. Qui accuſ. non poſſ. Bart. in l. 1. ff. Ad Turpill. pro quo etiam vide Bart. in l. eum quem temerè, ff. de Iudit.

I & ple-

& plenè per Iaſ. in l. Properandum, §. ſin autem alterutra, C. eodem, & Bald. & Ang. in l. Sed & ſi, §. quod autem, ff. de petit. hæred. & l. ſed & ſi hæreditas, §. 1. ff. Ad exhib. Abb. & omnes, in cap. Finem litibus, de Dol. & contum.

Ibi *Ceſſerit liti*. Quæ ceſſio non prodeſt temerè litiganti, d. l. eum quem temerè, & ibi Bart. & in Auth. contra qui propriam, C. de non numer. pecun. Sed An pars poſſit cedere liti, ſi ceſſio illa alteri parti non profit? Dic, quòd non, pro quo vide Lanfranc. in cap. Quoniam cōtra, de Probat. in verb. exceptio, in fine.

Ibi *Scire potuit*. Quod eſt, quàm primùm habuit copiam productorum, vel habere potuit, ſecundum Bart. in l. ſi quis inficiatus, ff. Depoſit. à cuius theorica fuit hoc capitulum extractum, quod Intellige, quando ipſa deſcendit ex facto alieno, aliàs ante copiam productorum etiam dicitur ſcire potuiſſe, quoniam factum proprium nemo ignorare præſumitur, vt vulg. Iuribus, & tenetur ad oēs expenſas, vt ſi peto à Titio centum ex cauſa mutui, & probat ſolutionem per aliud Inſtrumentū inter me, & Titiū cōfectū, licèt, viſo ipſo inſtrumento, ceſſerim liti, non excuſor ab expenſis, tex. eſt & ibi Bart. in d. l. eum quem temerè, §. 1. ff. de Iudic. Limita tamen non procedere, vbi pars habuit iuſtam cauſam litigandi, per tex. in l. Qui ſolidum, §. etiam ff. de Legat. 2. & §. oportet, in Auth. de Iudic. Alex. conſ. 83. nu. 14. lib. 6. Sed quæ ſint iſtæ iuſtæ cauſæ litigandi, Dic, quod relinquuntur arbitrio Iudicis, ſecūdū Bald. in l. Generaliter, C. de Reb. credit. & l. ędita, col. 6. de edend. & l. Generaliter, C. de Epiſc. & cleric. Abb. & Butr. poſt Alios, in d. cap. Finem litibus, de Dol. & contum. qui Iudex debet arbitrari ex qualitate facti, & perſonarum conditione, quoniam non poteſt dari certa doctrina. Dantur tamen plures concluſiones, in quibus victus victori non condemnatur in expenſis. Prima eſt, quam dat Bar. in l. Bonorū, ff. de Bonor. poſſeſſ. & ibi Apoſtill. Bald. & Salyc. in l. Iuris ignorantiā, C. Qui admitti, l. Properādū, §. ſin autē alterutra, de C. de Iudic. & ibi etiā limitat Alex. vno modo. Secūda cōcluſio eſt, quā not. Ant. de Butr. in preal leg. cap. Finem litibus, vt quando articulus eſſet dubitabilis, ita quòd non appareret cōis opinio, ſecundū Ant. in d. cap. Finem litibus, & Iaſ. in d, §. ſin autē alterutra, nu. 18. Tertia cōcluſio eſt, quā ponit Bald. in l. Qui non probaſſe, C. de

A calumniat. & not. in d. cap. Finem litibus. Quarta cōcluſio eſt, ſi pars victa probauerit intentionem ſuam per teſtes, qui poſtea fuerunt reprobati, Quinta concluſio eſt, quam not. Bald. in l. Non ignoret, C. de fruct. & lit. expenſ. Plures etiā concluſiones ponit Iaſ. in d. §. ſin autem alterutra, quas potius laborioſum, quàm ſubtile eſſet, referre. Aduerte tamē, quòd expenſæ tūc veniūt in prædictis caſibus, ſi ſunt in contractu promiſſæ, & in aliquibus alijs caſibus, de quibus per D. Iaſ. vbi

B ſupra. Vnum Addo, quòd ſi quis cō demnatur per interloquutoriā ſuper mero articulo iuris, non condemnabitur ad expenſas, cùm potuerit ei citius per Iudicē expediri, vt tenet Bald. in l. fin. C. quād. prouoc. non eſt nec. & ponit Iaſ. vbi ſupra, & Lāfr. in cap. quoniā cōtra, de probat. & an iuramentū calūniæ excuſet ab expenſis, vide Bart. & oēs in d. l. Properandū, §. ſin autē alterutra, & Alex. in l. 3. ff. de Iureiur. vbi dicitur, quòd non.

Ibi *Calumnioſè*. Et hoc probatur ex

C coniecturis, quando non poteſt de certo probari, cùm calumnia in animo conſiſtat, ſicut dolus, l. Dolū, C. de Dol. & ita etiā declarāt DD. in d. §. ſin autem alterutra, & Abb. in cap. Calumniā, de Pęn. calumnia enim dolum cōprehendit, Bar. in l. 1. col. 3. ff. Ad Turpill. Salyc. in l. oēs, C. de Epiſc. & cleric. & Bald. in Auth. Non iure, C. de Pęn. Iud. qui male Iud. l. Athletas, §. calumniator, ff. de his qui not. infam. & Bart. & Bald. in l. Nō ignoret, C. de fruct. & lit. expenſ.

D Ibi *Ad omnes expēſas*. Dūmodo vtiles, & neceſſarias, & moderatas, vt not. DD. in d. cap. Finem litibus, & l. Sancimus C. de Iudic. & hinc eſt, quòd ante verificātur, & taxātur. Sed qualiter probantur expēſæ, An per partis iuramentū, vel per taxationē factā per Iudicē, & An poſſit appellari, vide Iaſ. in d. §. ſin autem alterutra. Sed Quæro, An ad condemnationē expenſarū debeat haberi conſideratio ad damna, quæ paſſus eſt victor pro lite proſequenda? Dic, quòd non, niſi ad ea

E quæ reſpiciunt perſonam, vt ad damna obueniētia ratione omiſſi artificij, vt putà, quia victor erat artifex, & pro lite proſequenda vacauit de neceſſitate ab officio, vt voluit Abb. poſt Alios in d. c. Finē litibus, & tenet Iaſ. vbi ſup. Sed An Doctori poſſit taxari ſalariū pro cauſa propria? Dic, quòd nō, vt not. Iaſ. vbi ſupra, & DD. ī d. l. c. Finē litibus, Quod aūt limita, pro vt not. DD. ī l. Generaliter. §. ſi iudex, C. de Reb. credit. & ibi Bart. & oēs.

Ibi

Digitized by Google

Ibi *Etiam viaticas*. Idem de Iure cōi, vt in d.l. Properādū, §. ſin autē alterutra, & dicuntur viaticæ, quæ fiunt in eundo, & redeūdo, & ſtādo fortè in hoſpitio, habita conſideratione ad ea, quæ domi ſuæ facturus nō fuiſſet, per tex. in l. eum quē temerè, & ibi Bart. & DD. ff. de Iudit. & in d.l. Nō ignorat, vbi Bart. & Salyc. & cap. cū pro cauſa, & ibi canoniſtæ, extra de Procur. l. Sancimus, vbi DD. C. de Iudit. Spec. in tit. de expenſ. §. poſt, 2. col. In fine. Vnum tamen nō omiſtā in materia expenſarū, quòd, ſi Iudex non condemnauit, nec liberauit victū ab expēſis, An poſſit lata ſentētia cōdemnare, & infra quantum tēporis, Dic, vt per tex. in l. Paulus, ff. de Re iudic. & l. Terminato, C. de Fruct & lit. expenſ. Quid ſi reſeruauit, An poſſit inde ad plures dies poſt ſententiā ſuper illis prouidere? Dic, quòd ſic, ſecus, ſi non reſeruauit, vt voluit Gloſ. in d. l. Terminato. Nota, quòd per hoc ſtatutū ſubuenitur victori ad petendum expenſas iure actionis quādocūque voluerit, vt dicit Bart. in l. 1. §. 1. ff. de Leg. 3.

Ibi *Solùm denuntiauerit*. Idem de iure cōi, ſecundū Gloſ. in cap. Cū dilecti, de Dol. & cōtum. & ibi Bald. in 4. col. & Iaſ. in d. §. ſin autē alterutra, & Salyc. in l. Ea quidē, C. de Accuſat. & ita ſeruatur. Quid, ſi aliquis inſtigauit Iudicē, vt inquireret cōtra aliquē, & demū inquiſitus fuit liberatus, An iſtæ Inſtigator veniat in expenſis condemnādus? Dic, quod ſic, vt voluit Bart. in l. Senatus, ff. Ad Turpill. Sed quid, ſi Iudex non fuit ab aliquo inſtigatus, ſed voluit vltrò quid inquirere, & nō probauit, An teneatur ad expenſas, & Intereſſe? vide Bald. in Auth. Generaliter, C. de Epiſc. & cleric. vbi dicit, quòd ſic, facit quod dicit Innoc. in cap. fin. extra de ijs quæ vi metuſque cauſ. & vide Bald. in l. Sancimus, C. de Iudit. vbi idē dicit, Cōtrarium tenent Aliqui, nam, licèt, Iudex, vel ærarius inquirat, nō præſumitur, quòd calumnioſè inquirat, dato quòd nihil probet, quia facit ex neceſſitate officij, & ideo non tenetur ad expenſas, niſi probetur, ſcilicet, quòd animo calumniandi inquiſierit, ita Bald. poſt Gloſ. in l. Athletas, §. calumniator, ff. de his qui not. Infam. & Gloſ. in l. 2. C. de Calumniat. & DD. in l. 2. C. Qui accuſ. non poſ. Tu tamē cogita. Adde ad id, quod ſupra dictum eſt de Inſtigatore, quòd teneatur ad expenſas, tex. in l. Seuerior, C. de excuſat. tutor. & in terminis Deciſ. Tholoſ. q. 97. vbi etiam quæritur, An talis inquiſitus poſſit producere in teſtem illum Iu-

A dicem cōtra denuntiatorem, vel Inſtigatorem, & dic, quòd ſic etiam, Inuitum.

CAP. CLXIX.

IBi *Eſt notorium*. Tribus modis dicitur notoriū, Iure, ſcilicet, præſumptione, & facto, Iure, vt quando eſt lata ſentētia, præſumptione, vt quando natus in domo patris præſumitur illius filius, l. Filium, ff. de his qui ſunt ſui vel alien. Iur. & hoc ſecundum Canoniſtas, vt in cap. veſtra, de cohabit. cleric. & mul. & ibi Gloſ. magna B Secundū tamen Legiſtas, notorium præſumptione, & Iuris idē eſt, vt dicit Salyc. in l. ea quidem, C. de Accuſat. & Abb. in d. cap. veſtra, & vtrunque notoriū efficitur miniſterio Iuris, notorium autem facti, eſt clara, & famoſa loquutio, quæ tergiuerſatione aliqua cælari nō poteſt.

Ibi *Confeſſus, & conuictus*. Qui etiam de Iure cōi non appellat, ſed fit executio ſententiæ, l. 2. C. Quor. appellat. nō recip. & ibi not. ſed ſi cōfeſſus tantùm ſit, & nō conuictus, tunc appellat, ſed fallit in cer- C tis caſibus, de quibus in d. l. 2. & Salyc. in d. l. ea quidem, verſ. quæro. & hoc in notorio iuris. Quid aūt in notorio facti? Dic, quòd, ſi in ſententia ſit mentio, quòd condemnauit tanquam Reum notorium, tūc appellat, aliàs ſecus, ſecūdū eos vt ſupra, & Canoniſt. in cap. Romana, §. ſi autem, de Appellat. in 6.

Ibi *Aſſerit ſe habere*. Quid, ſi dicat ſe nō habere, An debeat dari ſibi terminus? Dic, quòd non, ſecundum Bald. in l. omnes, verſ. tertio not. C. de Epiſc. & cleric.

D Ibi *A Magna Curia*. In Alijs ergo Curijs inferioribus Ius cōe ſeruatur, & obſeruatur præſens cap. quatenus Iuri cōi ſe cōforme reddit. Sed vtrum ab aliquo emergente cauſæ criminalis poſſit appellari, vide Pariſ. de Put. in Tract. Sindic. in verbo, appellatio, & An ſtante ſtatuto, vel Priuilegio Principis, vide Bald. quem ipſe allegat, in l. Incerti, in fine, C. de Interd. & Iaſ. in l. à Diuo Pio, §. ſi ſuper rebus, ff. de Re Iudic.

CAP. CLXX.

E IBi *Memoria hominum*. Adde quòd tāti temporis conſuetudo habet etiam vim priuilegij, tex. eſt in cap. ſuper, §. præterea, & ibi Abb. poſt Alios, de verb. ſignificat. & l. Hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de Aqu. plu. arcend. & ibi Bart. in quibus locis habes, qualiter debet probari talis cōſuetudo, & p DD. in cap. 1. de Præſcript. in 6. & in caſu iſto valet teſtimoniū de auditu, l. ſi arbiter, ff. de Prob.

Digitized by Google

Ibi *Pœnis legalibus*. De quibus in l.2. A
C. Quæres export. non deb.

CAP. CLXXI.

IBi *In cauſſis ordinarÿs*. Quid ſi pars dixerit, quòd In talibus cauſis procedatur ſummariè,& ſic direxit ſe, An libellus poſſit emendari, vide Bald.in l.ędita, C. de ædendo, & in Clement. Sæpè, de verb. ſignificat. Quæro, An cauſa ordinaria, conſenſu partium poſſit fieri ſummaria? Dic,quod non,ſecundum Gloſ.in cap. de cauſis, extra de offic. & poteſt. B
Iud. Deleg. Sed benè è conuerſò, cauſa ſummaria poteſt fieri ordinaria, Gloſ. in d. Clem. Sæpè, & ita Iaſ.in l. Properandum, col.6. C. de Iudit.

Ibi *Terminus eſt communis*. Io.Andr. in cap.1. de Teſtib. ſtultum enim eſſet, quòd Reus ſe in probando ligaret, antequam viderit, vtrum actor probauerit, neç ne,quia ſemper debet expectare probationes teſtium actoris, ſecundum Angel. in Auth. de Teſtib. §. quia verò, in C
princ. Idem Andr. in Conſtitut. Probationũ, in tit.de Probat.& teſtib. & quòd Iudex extra terminum poteſt permictere, quòd producatur,quia poteſt in multis facere gratiam. Sed pone, quòd teſtes ſint recepti extra terminnm, An cõſenſu partium poſſint valere, ac ſi in termino fuiſſent recepti? Dic,quòd non,quia partes nõ poſſunt mutare iuris formã.l. Cerdonem, ff. de oper. libert.& l. Ius publicũ,ff.de Pact.& Andr.in Conſt.Appellationũ tẽpora,in tit.de Appellat.licèt partes poſſiut cũ conſenſu Iudicis terminũ D
prorogare,l.ſed & ſi manente, ff. de Precar. Doct. in d.l. Properandum,§.ſin autem alterutra, C. de Iudit.

Ibi *Fiet publicatio*, Sed An ſit de neceſſitate facienda, ita quod eius omiſſio vitiet proceſſum? vide Canoniſt. in cap. Quoniã contra,de Probat.DD.in l. Prolatam,C. de Sentent. l. ſolent, C. de Teſtib.l.Geſta,de Re Iudi.& cap.Albericus extra de Teſtib. & plenè per Alex. in Addit.ad Bart, in d. l. Prolatam, latius E
Cappell. Tholoſ. Deciſ. 396.

Ibi *Ex cauſa prima*. Sed An iſtis reſtitutionibus poſſit renuntiari? Dic,quòd non, ſecundũ Bald. in l.ſi quis in conſcribendo, C. de Epiſc. & cleric. & Bart. in l. ſi quis in conſcribendo, C. de pact.

Ibi *Infra quem Alia pars*. Ad hoc adde quæ ſcripſi ſupra de Mod. proced. in ſumm. cap.134. in verbo, Perſona reſtituibilis,ſed ea loquuntur de reſtitutione. Sed quæro, quid,ſi pars non approbauerit in eodem termino reprobatorio, An poterit vlterius approbare? Dic, quòd non, ſibi enim imputetur, & ita practicatur, & ita etiam fuit deciſum.

Ibi *Ad reprobandum reprobantes*. De Iure cõi ſecus, pro quo vide cap. Licèt dilectus, de Teſtib. & not. Bald. in l. ſi quis teſtibus, C. eod. tit. vbi An poſſint dari duo termini ad reprobandũ,& quòd ego poſſum reprobare teſtes, quibus tu approbaſti tuos, & qualiter, vide in d. cap. Licèt dilectus, & ibi Gloſ.

Ibi *Extra Regnum*. Si verò in Regno, obſeruatur in M. C. quòd,ſi receptio cõmiſſa eſt cõmiſſario, & tunc poſt concluſum per octo dies fiunt literæ refrenatoriæ, ſi verò extra, & tunc expectantur atteſtationes per dies octo poſt cõcluſũ.

Ibi *Concludatur, & expediatur*. Quid ſi partes petũt expeditionem,prætermiſſa cõcluſione, An valeat ſententia? Dic, quòd ſic,ſecundum Io. Andr. in Conſtit. Vniuerſas,in tit.de cauſ.in Iuditio decid.

Ibi *Et reprobandum*. Quæro, quis habuit terminum ad reprobandum præſentauit capitula ſua, ſuper quibus produxit teſtes,deinde, elapſo termino, dicit eſſe in continua, vult præſentare alia capitula reprobatoria,nũquid poſſit? Dic.quòd fuit deciſum quòd non,& ita obſeruatur, quòd elapſo termino reprobatorio, quãuis pars ſit in continua, non poteſt vlterius alia capitula præſentare, ſed tantùm ſuper pręsẽtatis ꝑducere teſtes,& ideo, quia terminus reprobatorius eſt odioſus, & ita fuit deciſum, Ratio eſt Iuditio meo, nam talis terminus nõ eſt reſtituibilis, ex quo odioſus, Bart. in l. Mancipiorum, ff. de option. Legat. & Bald. in cap.2. de Milit. vaſſ. qui cont. eſt, qui dicit quòd reſtitutio non datur ad vindictã, vt l. Auxilium, & ibi not.ff. de Minor. & Bald. in l. fin. C. In quibus cauſ. in Integr. reſtitut. non eſt nec. Oldr. conſ. 3.

CAP. CLXXII.

IBi *Perſonis reſtituibilibus*. Adde, quòd dicit Andr. in Conſt. obſcuritatem, in tit. de integr. reſtitut. mul. quòd Minor. poteſt reſtitui aduerſus concluſionẽ, etiam ſi renuntiauerit, Idem ſi litigat cũ Minore,ſed An debeat oſtẽdere cauſam, quare petit reſtitui, putà, quòd eſt lęſus? Dic, quòd ſic vt eſt tex.in l. Nam poſſet, §.ſi minor,ff. de Iureiur. Doct.in l.2.C.ſi contr. Ius vel publ. vtilit. non enim eo ipſo quòd eſt Minor, prẹſumitur læſus,& reſtituitur. Nota, tamen circa iſtud cap. quòd, Aut pars aduerſa concluſit contra Minorem,

Minorem, & tunc indiſtinctè abſque aliqua probatione læſionis, reſcinditur concluſum, Minore ipſo petente, Afflict. deciſ. 114. ex mẽte Bar. in l. 2. ff. de in integr. reſtitut. & Paul. de Æliaz. in clem. 1. de in integr. reſtit. Afflict. & Iſern. in d. conſtitut. Obſcuritatem, quem ſequitur Marant. in 6. p. princ. act. 15. Abb. in cap. Auditis, de integr. reſtit. Aut ipſe Minor concluſit, & tunc oportet probare læſionem, qua probata, reſcinditur, & ſic cauſa cognita, & ita ſeruatur, ſed vide Cappell. Tholoſ. deciſ. 45. & 49. in Additt. Nota etiã circa iſtud cap. quòd hoc quòd dicit verum eſt, non diſcedendo à principaliter narratis in libello, ſed tantũmodo aduerſus probationẽ omiſſam, vt in d. cap. Auditis, vbi Eccleſia poſt concluſum reſtituitur, aliàs ſi daretur reſtitutio extra narrata, tunc ſecus, quia eſt ſtãdum regulæ, l. Nõ poteſt, ff. de Iudit. Bart. & DD. in l. Nam, & poſſet, §. ſi minor, ff. de Iureiur. Sed quæro, An Minor, qui iurauit nõ cõtrauenire proceſſui, poſſit reſtitui? Dic, quòd non, per Auth. Sacramẽta puberum, C. ſi aduerſus vendit. & in deciſ. Tholoſ. 45. Idem tenet Iac. de Aret. Io. Fab. & Salyc. in d. Auth. Sacramẽta puberũ, quam Auth. dicunt procedere etiã in quaſi cõtractibus, quia fauorabilis eſt, vt dicit Iaſon ibi nu. 71. & 76. Quid, ſi cũ Iuramento renuntiauit, non tamẽ de Iure ſuo certioratus? Dic, vt in Deciſ. Tholoſ. 49. vbi latè de hoc. Sed quęro An Minor poſſit reſtitui propter exceptiones omiſſas, Item An aduerſus tres ſentẽtias, Item An aduerſus cõfeſſionẽ, nõ probato errore, Item An poſſit ſuper eiſdem capitulis teſtes producere de nouo, vide Capell. Tholoſ. deciſ. 54. & 99.

Ibi *Prodeſt.* Idem de Iure cõi, l. 1. & ibi Bart. & omnes, C. de conſort. eiuſd. lit. & quòd, dato termino ad reprobandum, intelligitur datus ad reprobandũ omnia.

CAP. CLXXV.

IBi *Per viam Informationis.* Per quam viã hodie in criminalibus procedi non poteſt nec etiã per viã denũtiationis, aut Inquiſitionis, ꝑ cap. Regni 359. Reg. Alf. in tit. quòd non proced. per viã denunt.

Ibi *Ad Informationem Curiæ.* Nota, quòd vbi ſit aliquid ad Informationẽ Curiæ, vel Iudicis, non requiritur partis citatio, ſecundũ Bald. in l. Fideiuſſor, §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant. Bal. in l. ſi qua, verſ. ſed quid ſi non oſtendatur, C. de Epiſc. & cleric. & Bart. in l. 1. C. Quor. bonor. &

A in l. 3. §. ſi cauſa, ff. de Bonor. poſſeſſ. Abb. in c. 2. in fine, de Sequeſtr. poſſeſ. & fruct.

CAP. CLXXVI.

IBi *Gratis pro Deo expediantur.* Idem de Iure cõi, vt in Auth. de Mãdat. Princip. §. ſit tibi quoque, & not. in cap. cũ ab omni, de vit. & honeſt. cleric. & in cõſtit. Lege præſenti, in tit. de Dand. Aduoc. Item in cauſis furioſorum, ſeu dementiũ, l. Tam demẽtis, & ibi not. C. de Epiſcop.
B Audiẽt. vbi etiã Salyc. & quòd tales perſonæ nõ debent ſoluere gabellas, etiã in oneribus ordinarijs, Itẽ in relictis ad pias cauſas, vt l. Nulli, verſ. ita tamen, C. de Epiſc. & cleric. & ibi Iaſ. Item in præcepto Iudicis, vt debitor ſoluat pupillo debitum ſuum, Gloſ. in §. nunc, Inſtitut. Quib. alien. lic. vel nõ, Item in cauſis miſerabilium perſonarum, vt in Auth. de Iudic. §. Ne autẽ, & Bald. in l. Generaliter, C. de Epiſc. & cleric. Imò etiã tales pauperes, & miſerabiles perſonæ quando li-
C tigant cũ diuite poſſunt petere pecuniolã, dummodo ex aliquibus actis appareat de Iure iſtarũ perſonarũ, vt eſt tex. ĩ cap. ex parte, vbi not. Gloſ. & DD. extra de Accuſat. l. ſi Inſtituta, §. de in offitioſo, & ibi Bart. & Alij, ff. de in offitioſ. teſtam. Pariſ. de put. in Tract. Sind. in verb. expenſæ. Et practica circa hoc cap. talis eſt, citatur pars diues ad teſtiũ iuramenta videndũ, & pauper producit teſtes de paupertate, & poſtea mictit Iudici vnà cum Inſtrumento, per quòd apparet de Iure
D ſuo, & ſuper illis effectũ, & ita ſeruatur in M. C. non autem conceditur pecuniola, niſi caueat ipſe pauper, & datur de tertio in tertium Aduocatis, hoc tamen quò ad pauperes qui nil ſoluũt Aduocatis, tamẽ ſtatuitur Salarium de publico, ſecundum Gloſ. in verb. præſtandis, in l. Properandum, §. illo, C. de Iudit. & in l. 1. §. ait Prętor, de Poſtuland. licèt ibi Angel. aliter ſentiat, & ita eſt in M. C. ſeruatum.

CAP. CLXXVII.

E IBi *Nullus.* Quid in pupillis? Dic, vt per Andr. in Conſtit. ſtatuimus, in tit. de offic. Mag. Iuſtit. vbi de Alijs perſonis priuilegiatis. Sed An in Iuribus ceſſis habeatur iſtud priuilegium, & An in criminali, vide Andr. in d. Conſtit. ſtatuimus, vbi hoc limitat.

Ibi *Semper ſaluis.* Iſtam diſtinctionẽ ſemper referas tàm ad præcedẽtia, quàm ad ſequẽtia, hoc eſt, quòd etiã ad petitionẽ officialis extrahi non poteſt à decem

vntijs

vntijs infra, ſi priuilegium loci illius ſit, A quòd à decem vntijs infra non poſſit extrahi, vt eſt in hac Ciuitate, cùm iſtud importet, ſecundum Alex. cõſ. 48. lib. 1. Sed vbi quis dicatur habere domicilium, vide l. Ciues, C. de Incol. lib. 10. l. 1. §. habitare, ff. de his qui deiec. vel effud.

Ibi *Regni Conſtitntiones*. Vt Cõſtitut. ſtatuimus, de offic. Mag. Iuſtit.

Ibi *Magna Curia*. Pro hoc facit Conſtitut. Honorem, in tit. vt poſt concluſionem, &c. vbi dicitur, quòd maius lumen occupat minus, ſed fallit in Baiulo, qui B poteſt audire exiſtente M. C. in proprio loco, & eſt locus præuentioni, ſecundũ Andr. in d. Conſt. ſtatuimus. Sed nunquid poſſit Magna Curia Alios Inferiores prohibere Iudicare, vide Andr. in d. Conſtit. Honorem, & in d. Conſtitut. Statuimus.

Ibi *Priuilegÿs*. Tamen localibus, nam antiqua conſuetudo obtinet vim priuilegij, cap. ſuper quibuſdam, §. præterea, De verb. ſignificat.

CAP. CLXXVIII. C

IBi *Pendentes*. Dicuntur pendere poſt litem conteſtatam, ante enim non dicuntur proceſſus, Gloſ. eſt in l. conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. & in l. fin. §. illud C. de Tempor. appellat. Paul. de Caſtr. in conſ. 169. incip. in chriſti nomine, vol. 1. vnde inoleuit practica, quòd Magua Curia exiſtens in loco procedit, licèt quis fuerit in loco coram Alio Iudice citatus, & facta executione coram Iudice Inferiori, poſſunt fieri oppoſitiones D in Magna Curia, per hunc Ritum, qui tãtum prohibet proceſſus pendentes, licèt de iure ſit cõtrarium, quòd per ſolã citationem dicitur Iuriſdictio præuẽta, adeò quòd coram Alio Iudice proceſſus fieri non poteſt, l. ſi quis poſtea, & ibi Angel. ff. de Iudic. Paul. de Caſtr. in l. 1. C. eod. Iudex enim in pręparatorijs eſt Iudex in præparatis, non Alius, l. Ordinarij, C. de reiuend. & ibi Bald. Alex. in l. 3. C. de Iudit. & eſt de hoc tex. in l. 1. ff. de offic. conſul. & licèt lis dicatur pendere per E ſo lam citationem, vt not. Bald. in l. vbi ceptum, ff de Iudit. & l. ſequitur, de ſepul. violat. non tamen dicitur proceſſus pendere, niſi per litis conteſtationem, vt caput, caput enim proceſſus eſt litis conteſtatio, Bald. in cap. quoniam, vt lit. nõ conteſt. Fallit tamẽ in proceſſibus pupillorum, & Aliarum perſonarũ priuilegiatarum, de quibus in d. Cõſtit. ſtatuimus, & ibi Iſern.

CAP. CLXXIX.

IBi *Exequantur*. Cùm ergo Ritus iſte det executionem ſentẽtijs Arbitrorũ, ſequitur, quòd Arbitri babeant Iuriſdictionem, vnde confeſſio facta coram eis, eſt, ac ſi eſſet facta in iuditio, quod aliàs de Iure non eſſet, vt tenent communiter DD. relati per Alex. conſ. 13. vol. 1. n. 5. Et ideo in Regno à ſententia Arbitri poteſt appellari, ex quo habet executionẽ paratam, ſecundum Bald. in l. 1. C. de Arbitr. & Bart. ibi. Adde, quòd, licèt quis promiſerit, poterit tamen penitere ſoluẽdo intereſſe, quando promiſit ſine pęna, l. Diẽ proferre, §. fin. de Arbitr. & Doct. in l. 1. C. eod. Et qualiter poſſit penitere, quando promiſit cum pœna, vide Paul. de Æliaz. & Cardinal. in Clement. Quandiu, de Appellat. Bald. in l. eos §. apoſtolos, C. de Appellat. Hoc tamen verum, niſi ſtatutum permicteret executionem ſententijs Arbitrorũ, tunc enim cõpromictens non poteſt penitere altera parte inuita, ita not. Paul. in l. Pecuniam quã, ff. ſi cert. petat. & l. Qui fidem, de Tranſact. & valet ſtatutum, quod ſentẽtia Arbitri habeat executionẽ paratam, Paul. de Caſtr. in l. ait Prætor, ff. de Re Iudicat. Adde, quòd non requiritur litera ipſius Arbitri ad Magnam Curiam, vt eiua ſententia exequatur, tàm ſi eſſet pręſens, quàm àlibi, l. Epiſcopale, & ibi Bald. C. de Epiſcop. audienti licèt Cyn. in l. cum quædam puella, ff. de Iuriſd. omn. Iud. tenuerit cõtrarium, vt ibi refert Bald. & dicit Idẽ Bald. in l. 1. in fine, C. de cõfeſſ. hoc verum, quando ageretur actione Iudicati, ex officio Iudicis nobilis, vt tenet etiam Bart. in l. à Diuo pio, § ſententiam, ff. de Re Iudicat. de Iure tamen eſt, quòd Iudex poteſt exequi ſententiam Arbitri, l. pęn. C. de Arbitr. & cap. cum dilectus, & ibi Abb. de Arbit. & cap. Per tuas, & ibi per eumdem, in 1. not. eod. tit. Et poteſt contra talem executionem excipi de nullitate, vel iniquitate ſentẽtiæ Laudi, ſi in promptu offertur probari, ſecus ſi altior requiritur ĩ dago, Rom. cõſ. 141. Bald. in l. Nam poſtea, in fine, ff. de Iureiurand. Sententia tamen Arbitriorum nõ habet executionem paratam, ſed alia actione poteſt cogi, Bart. in l. Societatẽ, §. Arbitrorum, verſ. Quæro vtrum, ff. Pro ſocio, vnde in petitione executionis Laudi debet offerri libellus, ſecundum Bald. in conſ. 73. lib. 2. & in Additt. ad Bart. in l. ex comprommiſſo, ff. de Arbitris.

C A P. CLXXX.

IBi *Locorum priuilegia*. Prout eſt in
hac Ciuitate Cataniæ, quòd, niſi ex-
cedae 12. Auguſtalia, non poteſt ad Ma-
gnam Curiam appellari, Item in Ciuita-
te Agrigenti, quòd, niſi cauſa exeedat
vntias centum, non poteſt ad Magnam
Curiam extrahi ciuis Agrigentinus,
hoc tamen vltimum non eſt de caſibua
iſtius capituli, & ad materiam vide Bart.
in l. Per hanc, C. de tempor. appellat.
Quæro. Quis eſt condemnatus pro vna
cauſa ad tarenos decem, & pro alia ad
tarenos deeem, An fiat cumulatio ſum-
marũ ne impediatur iuriſdictio ſuperio-
ris? Dic, quòd ſie, & erit ac ſi fuiſſet cō-
demnatus ad viginti, Alex. conſ. 113. in
princip. vol. 5. vbi vide, & de iſta materia
vide etiam per Alex. & Iaſ. in l. ſi idem,
ff. de Iuriſd. omn. Iud.

C A P. CLXXXI.

IBi *Non Appellatur*. Poterit tamen in-
tentari nullitas, licèt .n. appellatio de-
negetur, non tamen nullitas denegatur,
Bald. in l. vnic. C. ſi de moment. poſſ. Sa-
lyc. in l. vnic. C. Ne lic. in vii. ead. cauſ.
tert. prouoc. & Idem Bald. in l. eos, §.
ne temere, C. de appellat. Alex. conſ.
123. lib. 1. & conſ. 47. lib. 5.

C A P. CLXXXII.

IBi *Non Iudicis ad quem*. Et in hoc
exorbitat Ritus iſte à regulis Iuris cō-
munis, ſecundum quod Iudex ad quem,
& non à quo cognoſcit, an appellationi
locus ſit, cap. Non ſolum, & cap. Ro-
mana, de Appellat. in 6. vbi per Doct. &
hoc quando eſt dubium, ſecus ſi notoriũ,
vide ibi.

C A P. CLXXXIII.

IBi *Fuerit appellatum*. Iſta appellatio
debet proponi infra decem dies, com-
putandos à die ſententiæ, Auth. Hodiè,
C. de Appellat. & cap. Ab eo, de appell.
in 6. Sed qualiter debeat proponi tallia
appellatio? Dic, quòd aut appellatur à
diffinitiua, aut ab interloquutoria, primo
caſu appellari poteſt viua voce, & ſine
cauſæ expreſſione, ſecundo caſu ab in-
terloquutoria formiter cum cauſæ ex-
preſſione, Bald. in l. 1. C. de Reb. cre-
dit. Gloſ. in d. Auth. Hodiè, Lanfranc.

A in cap. Quoniam contra, in verb. Inter-
loquutoria, de Probat. Papienſ. in ſua
Pract. in tit. de Appellat.
Ibi *Infra decem dies*. Notandum eſt v-
num circa materiã iſtam, quòd terminus
50. dierum ſtatutorum pro expeditione
proceſſus currit à die propoſitæ appella-
tionis, non autem poſt decem dies datos
ad appellandum, niſi appellatio fuerit
propoſita in vltimo die decem dierum,
quod eſt in appellantis electione, vnde, ſi
poſt ſententiam, ſuccumbens appellaue-
B rit primo die, ex tunc incipiunt curre-
re illi 50. dies, ita notat Paul. de Caſtr. in
l. ſi quis hæres, de Acquir. Hæredit. ſe-
cundum Gloſ. in cap. cùm ſit Romana,
extra de appellat. dicens, quòd ſi datur
eerminus decem dierum ad appellãdum,
& 50. ad introducendum, quòd ſi eſt ap-
pellatum primo, vel ſecundo die illorum
decem dierum, ex tunc currunt illi 50.
dies, non expectata fine decem dierum,
ita tenet Paul. de Caſtr. ibi, & dicit de
hoc eſſe ſtatutum Flotentiæ, & hoc eſt
C notandum pro multis.
Ibi *Infra Alios decem dies*. Aduerte ta-
men, quòd, ſi nec in prima, nec in ſecun-
da dilatione fuerit ſolutum ius proceſſus
modo, quo in hoc capitulo, non tamen
per hoc erit deſerta appellatio, ſufficit
enim ſoluere inſra 50. dies, & quando-
cunque infra dictum terminum, ita not.
Bald. & Iaſ. & Alij in l. fin. in princ. & in
§. in computatione, C. de Iur. deliber.
Ibi *Sollicitare*. Nec vna ſufficit Inter-
pellatio, ſed plures, ſecundũ Alex. cōſ.
D 181. col. 1. vol. 4. Bald. & Salyc. in Auth.
ſi appellatione, & in l. fin. C. de tempor.
appellat. ita quòd ex diuerſis tēporibus,
plura enim eodem tēpore facta pro vno
reputantur, l. Illud, §. fin. ff. Ad leg. A-
quil. Andr. in Conſtitut. Appellationum
tempora, de Appellat.
Ibi *Vt exinde*. Hoc ſumitur à d. Con-
ſtitut. Appellationum tempora, & quòd
originalis proceſſus dari nō debet, l. eos,
§. ſuper, C. de Appellat. l. 2. C. vt lit. pē-
E dent. de iure tamen dies ad præſentan-
dum proceſſum ad Iudicem ad quem nō
erant taxati, ſed erant arbitrio Iudicis à
quo, l. 1. §. fin. C. de Appellat. & l. 1. §. fin.
ff. de Libell. dimiſſor. Et Nota, quòd ex
iſto verbo, *Exinde*, infertur, quòd pro-
ceſſus poſſit preſentari poſt 50. dies, dũ-
modo modicè poſt, & ita ſeruatur, ſed
d. Conſtitutio, Appellationum tempora
ſtatuit, & extendit iſtum terminum 50.
dierum, etiam ad præſentationem, ex-
peditio tamen proceſſus debet fieri infra
50. dies,

50. dies, aliàs appellatio erit deſerta.

Ibi *Alio iuſto impedimento*. Et iſta impedimenta poſſunt contingere pluribus modis, vt infirmitate, paupertate, & alijs de quibus p Abb. poſt Alios in cap. ex ratione, de appellat. & in Auth. ei qui, C. de temporib. appellat. vbi vide per omnes. Sed An debeat talis impeditus proteſtari de tali impedimēto, Gloſ. in verb. propoſita, in cap. Cupientes, §. quòd ſi per viginti, de elect. in 6. & in cap. 1. & cap. Plerunque, de Reſcript. dicit, quòd, ſi quis eſt impeditus aliquid facere in termino ſibi ſtatuto, debet de ipſo Impedimento proteſtari, vide omnino Iaſ. in l. Properandum, §. ſin autem alterutra, C. de Iudit. Andr. in d. Conſtitut. Appellationum tempora, Alex. conſ. 69. vol. 7. Sed pone, ad materiam appellationis, quòd ſi appellans fuit impeditus facto Principis, vt quia notificauit ipſi Principi de appellatione, & petijt Iudicem ad quem, & ipſe Princeps recuſauit, vel diſtulit in dando, quod facere tenetur ipſe appellans, ſcilicet notificare ipſi Principi appellationem, & ab eo Iudicem petere ſecundum Gloſ. approbatam per Bart. Salyc. Raff. & communiter omnes in Auth. Sed & lis, C. de Tempor. appellat. quam ſequitur Alex. conſ. 114. vol. 5. An teneatur de tali impedimento proteſtari? Dic, quòd ſic, ſecundum Imol. in d. cap. cupientes. §. quod ſi per viginti, de electíon. in 6. qui dicit obtinuiſſe, & not. Bart. in l. 1. §. dies, quand. appel. ſit, Ant. de Butr. in d. c. ex ratione, cap. fin. de Appel. quos refert, & ſequit̃ Alex. in d. conſ. 114. & faciunt not. in d. §. quòd ſi per viginti, alias appellatio erit deſerta, ſecundum eos, Iaſon autem tenet contrarium, in d. l. properandum, §. ſin autem alterutra, quem omnino vide, & vide etiam Andr. in d. Conſtitut. appellationum tempora, & Afflict. deciſ. 29. 50. & 289. Sed pone, quòd pauper non proſequitur appellationem propter paupertatē, an talis paupertas ſit ſufficiens cauſa ſibi dandi biennium? Dic, quòd ſic, vt not. in d. cap. ex ratione, tenet Bald. in l. 2. §. ſi quis, ff. ſi quis caution. refert, & ſequitur Philipp. Franc. in cap. ſignificãtibus, de offic. & poteſt. Iud. ord. Guid. Pap. deciſ. 213. Sed quæro, an impeditus propter paudertatem in non faciēdo copiare proceſſum, teneatur de iſto impedimēto proteſtari, vel excuſetur à proteſtatione propter paupertatem? Vide quæ ſcribuntur hìc in alio comento.

Ibi *Fuerit negligens*. Credo per prædicta, quòd appellans teneatur proteſtari de tali negligentia Magiſtri Notarij, & tutius faceret. [A]

Ibi *Parti appellanti*. Quid, ſi appellans fuerit negligens in præmiſſis non totaliter, ſed quia voluit expectare, & & ſe arctare ad finem iſtius termini dierũ 50. An pars appellata poſſit petere à Iudice ipſi appellanti ſtatui terminum breuiorem? Dic, quòd ſic, & eo elapſo poterit fieri executio, ita notab. dicit Gloſ. in cap. Cum ſit Romana, extra de appel-

B lation. & hoc dicit eſſe remediũ, & cautelam, Gloſ. in verb. tempora in d. Conſtitut. appellat. tempora, ſed pone, quòd appellans præſentauerit proceſſum poſt terminum hìc, & in d. Conſtitut. Appellationum tempora ſtatutum, & pars appellata ſe contentauerit, An hoc ſufficiat? Vide Andr. in d. Conſtitut. appellationum tempora.

Ibi *Vel non apportauerit literas*. Has literas debet appellans petere inſtanter, vt dicit Iſern. in d. Conſtit. appellationũ

C tempora. Et nota, quòd per iſtam dictionem, *vel*, videtur inferri, quòd ſufficiat alterum iſtorum non fieri, vt appellatio habeatur pro deſerta, pro quo vide DD. in l. Pediculos, §. argento, ff. de aur. & arg. legat. & l. cum quidam, in fine C. de verb. ſigniſ. Bart. in l. ſi quis ita, in fine, ff. de auro, & argent. legat. de Iure autem ſufficiebat aduerſarium habere notitiam de præſentatione proceſſus, Rom. conſ. 330. nu. 2. Aduerte, quòd operantur in tantum huiuſmodi literæ de pręſentatio-

D ne proceſſus vltra effectum ſupradictum, quòd Iudex à quo poteſt ſuam ſentētiam executioni mandare, ipſis non apportatis, ſecundum Roman. Singul. 162. & Feder. de Senis in conſ. 27. & Anton. de Butrig in cap. ex inſinuatione, de appellation. adde Præpoſit. in cap. Perſonas eod. tit. verſ. quando tempus ad præſentandum col. 2. & ibi Dec. col. 5. in verſ. quartus caſus. Vnum etiam ſubſequēter eſt notandum, quòd, ſi Iudex ad quem, deſerta appellatione, Iudicauerit ſuper

E meritis, ſententia erit nulla, tanquam lata à Iudice non ſuo, l. pen. vbi Gloſ. & communiter Doct. de appellat. Hoſtienſ. in cap. ex ratione, eod. tit. Bald. in l. ſcimus, & in Auth. ei qui, & ibi Salyc. C. de tempor. appellat. Alex. d. conſ. 114. vol. 5.

Ibi *De citanda parte*. Quid, ſi apportauerit huiuſmodi literas, non tamen fecit partem citari, An appellatio habeatur pro deſerta? Videtur, quòd ſic, quia

initare,

inſtare, & proſequi tenetur appellationē ipſam, pro quo faciunt not. per Andr. in d. Conſtitut. appellationum tempora, & Bart. in l. cum anterioribus, §. in his, C. de tempor. appellat. & in Auth. de Iudicibus, §. appellationes, cotrarium fuit deciſum per Magnam Curium, ex quo enim proceſſus reperitur pręſentatus infra 50. dies, & ſunt habite literę citatoriales cum clauſula de citāda parte, quòd effectus iſtarum literarū per dies 50. durat, vt videtur per cap. Ritus ſupra, & non dicitur appellatio deſerta, licèt infra 50. dies non fecerit citari partem, ſed tātum diceretur deſerta poſt 50. dies, cum pereat effectus ipſarum literarum, quia tunc perinde erit, ac ſi minime habuiſſet dictas literas, vide tex. in Clement. 1. de appellat. in fine, ex quo debet parti appellatę notificare de ipſa appellatione, & preſentatione proceſſus.

CAP. CLXXXIV.

IBi *Non tranſeant in hermodiciū*. Quæro an iſtud idem obſeruetur in Curia S.R.C. cùm Maior ſit Regia Curia? Multi tenent, quòd ſic, à maioritate rationis, vt per not. in Auth. Multo magis, C. de Sacroſanct. Eccleſ. & l. Quod conſtitutū, ff. de Milit. teſtam. & ibi Bart. Contrarium tamen eſt verius, quia priuilegium conceſſum inferiori non procedit in maiore. Bart. in l. Præcipimus, & l. à Proconſulibus, C. de appellat. Azo in ſumm. in Rubr. de Temporib. appellat. ante finem, & §. Ad hæc, in Auth. de appellat. Aduerte, quòd iſtud, quod diſponitur p iſtud cap. eſt Iuri cōmuni cōtrariū, cùm de Iure communi, licèt quis concluſerit cauſam, & permittat labi Inſtantiam, cauſa dicatur deſerta, l. fin. §. illud de tēporib. appellat. & clement. appellationi, de Appellat. & per hoc iſtud cap. non procedit in S. R. C. quia eſt correctoriū Iuris, & non debet extendi, d. l. Præcipimus ſupra allegat. & dicit Bart. in l. ſi conſtante, ff. ſolut. matrim. vide Dec. ſuper Rubr. de Appellat. & colligit Bart. in l. fin. §. illud, C. de tempor. appellat. E eſt tex. in clement. ſiue appellanti, de appellat. in hoc tamen cap. ſto conſuetudini, arg. l. Minime, & l. de interpretatione, ff. de Leg. & tex. in l. Teſtium, §. fin. ff. de Teſtib. & nota, quòd hermodiciū dicitur ab heremo, quod eſt deſertiq, Bald. in l. & poſt ędictum, §. fin. ff. de Iudit. Adde, quòd de iure cōmuni cauſæ apppellationū trāſeunt in hermodicium poſt annum, & ex cauſa durat per bien- A nium eorum inſtantia, & aliquando vſque ad triennium, ſaltem vis reſtitutionis, vt eſt tex. in Auth. Ei qui, C. de tēpor. appellat. & ibi Bart. Bald. & omnes, & eſt etiam tex. & ibi Abb. in cap. ex ratione, de Appellat. in quibus locis etiam habes quæ ſit iuſta cauſa Impedimenti, vt concedatur biennium, vel triennium, & ita ſeruatur in Curijs. Nota, quòd etiam ſeruatur in Magna Curis, vt ſi executio infra annum nō habuerit effectum, debet iterum fieri, ſed cum primis expē- B ſis, & ſic iterum non ſoluitur ratio executionis.

CAP. CLXXXV.

IBi *Primi decreti*. Vide Bald. in l. conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. in fine, qui tenet quòd effectus primi decreti non perit lapſu termini, quia exequutio non habet inſtantiam, pro quo vide Bart. in l. Cum proponas, poſt Gloſ. quæ dicit, quòd effectus primi decreti C durat anno, C. de Bon. auth. Iud. poſſid. vide etiam in l. fin. C. eod. Sed aliter ſeruatur in Magna Curis, vt ſupradictū eſt. Quæro, An, miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto, poſſit alienare, & An primum decretum faciat rem litigioſam, Vide l. 2. & ibi Bald. C. de Litigioſ. ſed Bart. limitat in l. ſi finita, §. Iulianus, & §. ſi quis mętu, ff. de damn. infect. & in in l. Si quis miſſum §. Iudex, eod. tit. Dic, quòd, res poſſeſſa vigore primi decreti non poteſt grauari, ſed ſi ſit talis, quæ ſer- D uari non poteſt, venditur, & pecunia ſequeſtratur. Sed qualiter formabitur primum decretum pro re, quam Actor detinet, vide Bart. in l. ſi proprietarius, ff. de damno infect. & d. l. ſi finita, §. Iulianus.

CAP. CLXXXVI.

IBi *Secundum decretum*. Vide Gloſ. Bart. & omnes, in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect. & l. Debitoribus, & l. poſt rem, ff. de Re Iudic. & ibi Alex. vbi etiam dicitur, quod habet executionem paratam, ſicut ſententia. Sed An ſecundum decretum poſſit interponi, nō precedente primo decreto? Dic, quòd ſic, quando primum decretum fuit interpoſitum ſuper certis bonis non ſufficientibus, quia pro illis, & reſiduo poteſt deueniri ad ſecundum decretum, per tex. & ibi Bart. & omnes, in l. cum vnus, §. fin. ff. de bon. auth. Iud. poſſid. & in Alijs caſibus, de quibus per Doct. ibi.

K CAP.

CAP. CLXXXVII.

IBi *Per Vicereges*. Iſtud eſt diù obtentum, & obſeruatum per Vicereges, Idem per Gubernatorem Cameræ, & aliorum Magiſtratuum, vbi hoc aciderit, parem enim poteſtatem habēt in eorum camera, & communitatibus, quam habent Vicereges in Regno Siciliæ, ſtatutum enim, loquens de vno officiali, habet locum in ſubofficiali, ſecundum Bar. & Bald. in l. ex facto, ff. de negot. geſt. & in l. 2. §. & quidem, ff. de Teſtamen. milit.

CAP. CLXXXVIII.

IBi *Supplicans admictitur*. Et ſic per iſta verba impeditur proceſſus, Bart. in l. cum lex, ff. de Fideiuſſ. Bald. in l. non dubium. q. vlt. C. de Legib.

Ibi *Niſi pars prius debitum ſoluerit*. Quid, ſi fuerit conceſſa, & audita reuiſio, non facto depoſito debiti, & ex penſarum ſolutione, putà quia pars non curauit petere ante ſententiam, An proceſſus, vel ſententia erit nulla, vide Paul. de Caſtr. in l. Peto, §. fratre, in fine ff. de Legat. 2. Bart. in l. vniuerſa, C. de Præcib. Imperat. offer. Angel. in l. venditioni, C. de vſucap. pro emptor. Bald. in q. per eum diſputata, Incip. ſtatuto cauetur. Quid, ſi fiat ſolutio, pendente lite reuiſionis; An Acta validabuntur, ſetiam ante ſolutionem facta? Dic, quòd ſic, vt Bart. in ſimili in l. Per diuerſas, C. Mandat. Doct. in cap. in literis, & cap. literas, de Reſtitut. ſpoliat.

Ibi *Soluerit*. Scilicet manualiter, vt in pecunia, non autem dando pignora, quia aliud pro alio, inuito creditore, ſolui non poteſt, l. 2. §. 1. ff. ſi cert. pet. vide Iaſ. conſ. 9. nu. 25. lib. 1. Quid, ſi creditor velit pignus habere? Dic, quòd intelligitur ſoluiſſe, & habetur pro ſoluto, Bart. in l. ſolutionibus, & ibi Angel. de ſolution. & Angel. in l. ſoluta, eod. tit. Gloſ. in l. vel ſoluti, ff. de verb. ſignific. & de hoc eſt textus expreſſus in l. Item liberatus, §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hyp. ſolu. vbi dicit Bart. quòd Imò etiam nō ſatisfacit per depoſitum huic ſtatuto; & ita ſeruatur, & facit pro hoc, quia iſtud ſtatutum requirit ſolutionem, & ſic propriam, & non impropriam. Sed quæro, an petens reuiſionem, poſſit opponere compenſationem aliarum expenſarum; quas habet taxatas, & verificatas in Alio Iuditio? Dic, quòd ſic, quia, qui compenſat, ſoluit, l. fin. de Compenſat. & ita ſeruatur.

A Ibi *Poſſidere bona*. Et ſic per iſta verba videtur dicendum, quòd poſſit ſoluere in bonis, contrarium tamen eſt veritas, cùm aliud pro alio, Inuito creditore, ſolui non poſſit, l. 2. §. 1. ff. ſi cert. petat. & dixi ſupra proximè in præcedēti Gloſſa, & non poteſt ſumi argumentum à contrario ſenſu, quando ſequitur abſurdum, vel legum correctio, per tex. in d. l. 2. ſed, ſi in ſenſu directo ſtatutum nihil operaretur, tunc eſt ſumendum argumentū à contrario ſenſu, vt dicit Iaſon in l. 1. ff.
B de offic. eius, cui mandat. eſt Iuriſdict. Doct. in Auth. Diaconiſſā, C. de Epiſc. & cleric. & Auth. Quæ ſupplicatio, C. de Præcib. Imperat. offer. & ad materiā vide Gloſ. in l. vnic. C. de ſent. præfect. Præt. & de obſeruantia Magnæ Curiæ, & quòd ſufficit infra biēnium ſupplicare, vide Paul. de Caſtr. In d. Auth. Quæ ſupplicatio. Adde, quòd cauſa oppoſitoria non reuidetur, niſi excedat ſummam vnciarū quinque, vt ſupra in cap. 118. Incip. ſi vero executio fuerit facta.

C Ibi *Velit ſtare carceratus*. Et ſic qui non habet in ære, luit in corpore, l. ſi quid id, ff. de iuriſd. omn. Iud. Quæro, quid ſi eſſet mulier, quæ reuiſionem petit, & non haberet vnde ſolueret, an debeat ſtare carcerata? Dic, quòd ſic, licèt de Iure pro cauſa ciuili nō poſſit carcerari, Auth. Hodie nouo Iure C. de Cuſtod. reor. & not. Bart. in l. Qui concubinam, §. vxori, ff. de leg. 3.

Ibi *Non excarceretur*. Quid, ſi vellet cedere bonis; An debeat excarcerari?
D Iſte caſus non deciditur hic, remanet ergo in diſpoſitione Iuris communis, quo caſu debet excarcerari, l. fin. C. Qui bon. ceder. poſſ.

CAP. CLXXXIX.

IBi *Poſt mortem viri*. Regulariter poſt poſt mortem viri debētur vſuræ, vide Innoc. in cap. ſalubriter, de vſuris, tamē in Auth. ei qui, C. de Bon. auth. Iud. poſſid. tenet etiam, quòd poſt annum ſoluto matrimonio debentur vſuræ, & interu-
E ſuria, tamen vide Iaſ. poſt Alios in §. fuerat, Inſtitut. de Actionib.

Ibi *Quicunque*. Vide Bald. in l. fin. C. de Iur. dot. qui tenet, quòd conſiderantur ad rationem de decem pro centenario, & Bart. in l. Titia, ff. de verb. oblig. circa medium, cum allegat. in l. fin. C. de Sponſal. & nota, quod hæres habet annū poſt mortem teſtatoris ad reſtituendum bona dotalia mobilia, & tenetur alere mulierem, ſi non habet vnde viuere poſſit, vt

ſit, vt vult Paul. & Iaſ. in l. Diuortio, ff. A
ſolut. matrim. Alex. & Iaſ. in l. de Ali-
mentis, C. de Tranſact.

C A P. CXC.

IBi *Occultauerit bona*. Idem de Iure
communi, etiam ſi diſſipauerit in frau-
dẽ creditorũ, l. Fulcinius, ff. de ijs qu. in
in fraud. cred. Salyc. plenè in l. 1. C. de
ceſſ. bonor. & §. præterea, Inſtitut. de
Actionib. maximè Ang. & Iaſ. ibi. Idem,
ſi ſciebat ſe non eſſe ſoluendo, cum con-
traxit, l. pęn. ff. de Iur. dotium, & Bart.
in l. Alia, §. eleganter, ff. ſolut. matrim. B

Ibi *Tenetur iurare de ſoluendo*. De iu-
re eſt, quod tenetur Idoneè cauere, &
ſi non poteſt, tenetur Iurare, & ſuffi-
cit cautio Iuratoria, vt Doct. not. & ma-
xime Aret. in d. l. Alia §. eleganter, &
l. 1. C. de ceſſion. Bonor. Iaſ. in d. §. prę-
terea, Inſtitut. de Actionib. Quæro, an
huic benefitio ceſſionis bonorum poſſit
renuntiari, & an talis renuntiatio teneat,
ſi fuerit Iuratum? vide Doct. & quod ibi
not. Gloſ. in d. l. alia, §. eleganter, & cõ-
munis opinio eſt, quod, ſi fuerit Iurata, C
valet, tamẽ iſtam queſtionem tangit Bar.
In Auth. Imò, C. de Actionib. & oblig.
& ſe remictit ad iſtam Gloſſam, contra-
ria eſt opinio Canoniſtarum, in cap. 2. de
Pignor. quòd non poſſit renuntiari, & in
cap. Odoardus, de ſolution. Imol. in cap.
cum contingat, de Iur. Iurand. Fider. de
Sen. conſ. 60. & Dom. de Rot. in deciſ.
27. in antiquiorib. & 566. in antiquis, e-
tiam quòd firmetur Iuramento, ita tenet
Abb. in cõſ. 421. vol. 2. de quo per Doct.
in §. fin. Inſtitut. de Actionib. & D. Mar. D
in cap. ſi diligenti, de for. compet. Quæ-
ro etiam, an iſta ceſſio liberet à carceri-
bus, Dic, quòd ſic, l. 1. de ceſſion. bonor.
& an cõtra fiſcum poſſit cedi bonis, Dic,
vt notatur in l. Nemo, C. de exactor. tri-
but. lib. 10. §. Item ſi quis, vbi Gloſ. &
Nicol. de Neapoli, Inſtitut. de Societ.
Sed an cedẽs bonis debeat remanere nu-
dus, Dic, vt in l. pen. C. de ceſſion. bo-
nor. & Doct. in d. §. præterea, Inſtit. de
Actionib. An, cedens bonis, pendente li-
te in actione Iniuriarum, poſſit ipſam litẽ E
proſequi, Dic, quòd non, vide deciſ. Tho-
loſ. 249. 28. 134. 136. & 249. Sed an poſſit
agere, vel cõueniri pro bonis, quæ antea
habebat, Dic, ꝙ nõ, l. Itẽ ſi vnus. in princ.
ff. de Recept. Arbitr. Deciſ. Tholoſ. 136.

Ibi *Deductio tamen ne egeat*. Quod cõ-
cordat cum Iure cõi, l. is qui bonis, *la* 2.
ff. de ceſſ. bon. & in locis ſupra allegatis.

Ibi *Niſi citata parte*. Ita obſeruatur,
& ſolet incuſari contumacia creditorum
citatorum, & per illum diem, in quo in-
cuſatur contumacia, non poteſt fieri illa
ceſſio, ſed in alio regimine.

Ibi *Magiſtratui illius loci*. Nota, quòd
quilibet Magiſtratus poteſt ceſſionem
bonorum concedere, ſecundum Gloſ. in
l. fin. de ceſſion. bonor.

C A P. CXCI.

IBi *Si aliquis*. An Aduocatus debeat
habere ſalarium pro ſuo itinere, Dic,
quòd ſic, arg. eius quod dicit Bar. de Mo-
dico, in l. ſuo victu, ff. de oper. libert.

C A P. CXCII.

IBi *Vendenti*. An hoc dictum de ven-
ditione extendatur ad permutationẽ,
Dic, quòd nõ, quia ſtatutum iſtud debet
ſtrictè intelligi, quia eſt contra leges, vt
dicit Bald. in Auth. Imò, C. de Action.
& obligat. Idem, ſi eſſet lex corrigens
aliã legem, ſecundũ Bart. in l. 2. ff. qui po-
tior. in pign. hab. nec equiparantur, Imò
differunt, l. 1. C. de Fund. Patrim. lib. 11.
Sed notãdũ eſt, quòd, licèt creditor trãſ-
ferat dñium in debitorẽ, & res appareat,
nõ tñ prodeſt illa dñij trãslatio alijs cre-
ditoribus ipſius debitoris l. ſi ventri, §. in
bonis, ff. de Priuil. cred. ſm Bal. in l. incen
diũ, C. ſi cert. pet. & in l. quidã, ff. de In rẽ
verſ. vbi eſt de hoc caſus notabilis, & l.
Procuratoris, §. pen. ff. de Tribut. action.

Ibi *Si non reſeruauerit in contractu*.
Quid, ſi reſeruauerit, An plus operetur?
Dic, quòd tale pactũ, in cõtractu appoſi-
tũ, adeò rẽ venditã afficit, vt poſſit aufer-
ri à quolibet poſſeſſore, & ſucceſſore,
tex. eſt, in l. ſi Titius, & ibi Doct. de ſeru.
exportand. & etiã propria authoritate,
per l. prealleg. & l. 3. C. de Pignor. arg.
eorũ, quę notantur in l. ſi ex ſtipulatione,
& ibi Alex. & Iaſ. ff. de acquir. poſſeſſ.
& concludit ipſe Alex. in l. Qui abſenti,
§. ſi quis, in vlt. col. verſ. ſed An in caſi-
bus, ff. eod. tit. & per Gloſ. in Auth. vt de
cet. cõmutat. ſuper verb. licentiã damus,
& ibi per Ang. Imo plus habet vis talis
reſeruatio, quòd creditor poteſt ſe dirige
re contra tertiũ poſſeſſorẽ, non diſcuſſis
bonis principalis, talis enim reſeruatio
reſcindit illum contractum venditionis
ſequentis, l. ſi Titius, & l. ſi quis fundum,
ff. de contrah. emption. & pleniſſimè per
Gloſ. & Bart. in l. creditores, C. de Pi-
gnorib. & eundem effectũ operatur pa-
ctum, per quod voluit creditor, quòd res
ſua vendita, ſit ſpecialiter ſibi obligata
pro prætio, quia non poteſt alienari, ſe-
cundum Bart. in l. ſi creditor, §. fin. ff.
de diſtract. pignor. & l. ea lege, & ibi An-
gel. C. de condict. ob cauſ. & l. ſi ita quis,
§. ea lege, ff. de verb. oblig. & per Doct.
in d. l. Qui abſenti, & vide remiſſiuè Paul.

de Caſtr.in l.fin.C.de reb.alien. nõ alien. A In fine. Adde aliam notabilem cauthelã, per quam poteris cõtra quoſcunque tertios poſſeſſores agere in bonis debitoris tui, non facta bonorum diſcuſſione ipſius principalis, quàm ponit Cępoll. Verron. In Tract.cauthel. cauthel.4. & ipſam dicit in omnibus contractibus apponendã. Adde etiam, quòd iſte reſeruans recuperat poſſeſſionem rei, etiam ſi apud mille manus iuerit, vt eſt tex.& Gl. in l. qui vniuerſas, §.fin. ff.de acquir. poſſeſſ. Bar. conſ.58. Incip. exthemate prædict.lib.1. B Vnũ tamẽ nõ omictã, quòd ſi in cõtractu vẽdictionis eſſet dictũ p venditorẽ, vẽdo tibi ſine poteſtate alienandi, ideſt quod nõ alienes, talia verba ſapiũt manus iniectionẽ, ſecũdũ Bald.in vſib.feud.in cap.1. §.hoc loco in 4.col.in tit. de ſucceſ.feud. Sed pone ſunt plures creditores, Alij poſteriores, alij anteriores, poſteriores currunt cõtra debitorem, vel hæredẽ, & accipiũt in ſolutũ omnia eius bona pro debito, poſtea veniunt anteriores, reperto debitore nõ ſoluẽdo, an poſſint agere cõ- C tra illos actione hypothecaria, & maximè pro rebus nondũ vẽditis, vel ad pecuniã, quę puenit ex prętio bonorũ vẽditorum? Dic, quòd ſic, caſus eſt rotũdus in l. fin. §. & ſi præfatã, ibi *Per condictionẽ ex lege*, & ibi Gl. Paul.de Caſtr. Alex. & Iaſ. C.de Iur.delib. & ad hoc vide quæ ſupra dixi in cap.113. Incip. Itẽ quod diximus.

Ibi *Ad illam rem emendam ſpecificè*. Quid ſi pecunia nõ eſſet data ſpecificè ad rẽ emẽda, tamen conſtat, quòd ex illa res fuerit empta? Dic, quòd hoc caſu nõ eſt D alijs creditoribus præferendus in re illa, vt ſẽtit Ritus iſte, & tenet Paul.de Caſtr. in l. Procuratoris, §.ſi plures, ff.de Trib. action. facit l. 1. §. item ſi plures agant, ff.de in rem verſ.de Iure tamen eſſet fortè contrarium, vt l. 1. §. non autem, verſ. quod ſi ab initio, vbi Bart. ff. de exercit. act. vbi, quòd idem eſt ab initio, pro aliqua cauſa dari, vel ex poſt facto In eadẽ conſumi, l. licèt, C. qui potior. in pign. hab. Sed An præſumatur res empta ex illa pecunia, & maximè ſi debitor Iuraret emiſſe ex illa, Dic, vt in l. fin. per Gloſ. & Doct. C. de Pignor. & Bart. in l. Imperator, §. fin. ff. de legat.2. & l. fin. in fine, C. Ad Senatus. Maced. & l. pen. vbi Bart. Bald. & Angel. C. de Donat. vide etiam Bart.in l. Ariſto, ff. Quæ res pign. vel hypoth. oblig. poſſ.

CAP. CXCIII.

DE Promictẽte de Ratho, vide Abb. in cap. Gẽma, de Sponſal. col. pęn.

CAP. CXCIV.

IBi *Ius Prothomiſeos*. Conſtitutio iſta non fuit incorporata in Cõſtitut. Regni, tamen eſt ſituata in corpore, & volumine Conſtit.& eſt Conſtit. Regis Friderici Imperat. Incip. Sancimus amodò in antea, fol. mihi 371. & omnia capitula iſtius Ritus ſuper iure prothomiſeos, ſeu iure congrui ſunt extracta ab illa Conſt. & Adde ad iſtud cap.& ad materiã Spec. in tit.de empt.§.1. Sed quæro, an iſta capitula iuris Prothomiſeos, ligẽt clericos, ita quod debeant inter eos ſeruari, vide Bald.in l.circa, ff. de Hæredib. inſtituẽd. Abb. in cap.Conſtitutus, de Reſtit. in integr. qui dicit, quòd ſic, per illum tex. Et quòd clerici tenentur ſeruare ad inſtar laicorũ in recuperatione, vide notata in l. Pomponius, §. cum quis, ff.de acquir. poſſeſſ.& per ea, quæ dicit Bal.in l. Iuriſgẽtiũ, §.fin. ff. de Pact. Idẽ tenet Caſſan. in Conſuet. Burgund. in tit. de Retract. & Adde, quòd ſtatutũ, cõcedens facultatẽ retrahẽdi vicino, vel conſorti, non videtur habere locũ ſi fiat alienatio nõ prętio, ſed alio modo vt putà per dationẽ in ſolutũ vt p Dec.in cõſ.16. Sed diſtingue vt p Ferd. Loaz. in §. Diui, quia intelligitur de datione inſolutum valida, & vera, Paul. de Caſtr. in conſ.1. & conſ.74. Incip.in cauſa mota p Dominã Dorotheã, part.2. Quæ cõſilia ſunt relata in cõſuet. Pariſ.car.52.& an habeat locũ quãdo extat pactũ de retrouẽdendo, vide Paul.de Caſtr. in d. conſ. 1. & d. cõſ.74. & nota, quòd dicitur dari in ſolutũ, quando datur D à ſpõte ſoluẽte, & ratio eſt, quia datio in ſolutũ eſt ſimilis emptioni, & vẽditioni, vt habetur in l.elegãter, ff.de Pignorat. act. Sed hęc ratio procedit, quãdo datur ſpecies pro pecunia, ſed aliud, quando datur ſpecies pro ſpecie, quia tũc potius debet dici permutatio, & tũc eſt dubiũ, an procedat Rit.iſte, vide Iaſ. in l.fin. C.de Iur. emphiteot, & not.in l. libera C.de ſẽtẽt. & interloquut. Sed an iſte Ritus procedat in adiudicatione Iuditiali, vide Alex. conſ.52.vol.1. vbi dicit, quòd non, & ita E ſeruatᷣ, & vide Alber. in Tract. ſtaut.p.1. q.88. incip. ſuppoſitio ſtatuto prædicto.

CAP. CXCV.

IBi *Conſanguineus, ſeu vicinus*. Pone, quòd ſimul cõcurrant, cõſanguineus, & vicinus, quis pręferẽdus? Dic, conſanguineus quam vicinus, cùm fortius ſit Iua ſanguinis, quàm vicinitatis, Itẽ, quid quãdo nõ apparet clarè de mẽte ſtatuẽtis, recurritᷣ ad ordinẽ ſcripturæ, & ſecundũ eã interpretatᷣ, cũ ergo hìc prius vocẽtur, & nominentᷣ cõſanguinei, ergo &c. Bart.& Bald. in

Digitized by Google

Bald.in l.2.§.prius,ff.de vulg.& pupill.&
clarè patet ex dicta Conſtitut. Iuris con-
grui, & vide Caſſ. in Cōſt. Burgūd.in tit.
de Retract.§.8. Gloſ.2. & quæ remiſſiuè
ſcripſi ad d.quæſt. Alber.& vide etiā Iaſ.
in l. ſtipulationes nō diuidūtur,n.21. cir-
ca fin. vbi allegat Petr.de Beſut. Sed po-
ne,quòd vir vēdidit fundū dotale cōſēſu
vxoris, an proximior vxoris poſſit admi-
cti? vide Alber. in prim.part.ſtatut.q.98.
lib.1. qui determinat, quòd nō, quia ipſa
vxor nō dr̄ vēdidiſſe.Sed quęro an poſſit
tale Ius ſanguinis cedi? Dic,quod nō,per
not. in l. Ad officiū,& ibi Doct. maximè
Bald. C. commun. diuid. quem omnino
vide, & vide etiam infra cap.101.

CAP. CXCVI.

IBi *Iuſta etiam exſpenſæ*. Sed qualiter
probabuntur iſte expenſæ? Gloſſa eſt
Sing.in l. vnic.C. de ſumpt.recup.lib.10.
quę tenet,ꝙ Sacramēto partis taxātur,&
ita dicit ſēper repeti ſūptus, Bar.tñ diſtī-
guit,in l.ſcimus, C.de Iur. deliber.ꝙ, aut
expēſę ſūt modicæ,aut magnę,primo ca-
ſu ꝓcedit dictū Gloſſæ,ſecūdo caſu ꝓbā-
tur teſtibus,vide Gloſ.in l.3. C. de Adm.
tutor.Sed pone,ꝙ aliquis fecit expēſas in
reficiendo,an tales expenſæ cōſiderandæ
ſint ſm̄ exburſatā pecuniā, an ſm̄ valorem
ædifitij melius meliorati, vide tex. & ibi
Bart. Alex.& Iaſ.in l.domus,ff.de Leg.1.
& tex. in l. Intra vtile,§.vēdētibus, ff.de
Minor.Sed an veniāt iſtæ expēſę ſoluēdę
ꝑ recuperātē,ſm̄ valorē,qui erat tpe,quo
facta fuerunt ęd.ficia, ſeu refectiones, an
vero ſm̄ valorē, quo ſūt tpe recuperatio-
nis? Dic, quòd attēditur tēpus facti ędifi-
D cij, ſeu refectionis, tex.eſt in l. ſi quid, §.
ſicut aūt,ff.de petit. hæredit. & tex. ma-
giſtral.& Gloſ. in l. In fundo,ff. de reiuē-
dicat. ibi, *& ſi plus pratij fundo acceſſit*,
& l.ſūptus,ff eod. tit.l. Diuortio,§.ſi fun
dū,ff. ſolut.matr. d.l.Intra vtile, §.vēdēti
bus,ff.de Minor.nec obſtat l.euicta, *la* 2.
ff.de euiction.qa ibi fit: petitio ſub nomi-
ne intereſſe,nō aūt ſub nomine expēſarū.

CAP. CXCVII.

IBi *Neceſſarias expenſas*. Adde Alber.
E in prim.par.ſtatut.q.96.Sed quæro,an
talis recuperās recuperet cū fructib. vide
Alber.in d.q.& in d.l. Intra vtile,§.in vē-
dētibus,q tenet, qđ nō,quia nō petijt qđ
ſuū erat,vel authoris ſui, qa agit ex ſtatu-
to,vel cōſuetudine,ex qua oritur actio ꝑ-
ſonalis, Inſt.de Act.§.ſic itaq; & pro hoc
facit l.mulier,§.ſi hęres,ff. Ad Trebell.&
ita dicit tenuiſſe Vltramont.& not.Petr.
in l.vinū,ff.ſi cert.pet.quē refert,& ſequi-
tur Alber.vbi ſup.q.97.Et ad iſtā materiā,
& quęſtionē vide not.ꝑ Alex.ſubtiliter ī
A l.ſi filius familias,§.cū fundum,ff.de verb.
oblig. & tex. in l. fin. §. fructus, ff. de his
quæ in fraud. credit. & Alber. in d.q.97.

CAP. CXCVIII.

IBi *Statur iuramento*. Quid ſi pars non
vult ſtare iuramēto huiuſmodi,ſed vult
oppoſitū probare, An poſſit? Dic, quòd
ſic, prout not. Alex.& Doct. in l. qui bo-
na, §. qui damni, ff. de damn. infect.

CAP. CXCIX.

IBi *Via publica*. Tūc .n. nō dr̄ eſſe vici-
nitas,ſed collateralitas,Cępoll.de Ser-
B uitut.ruſtic.prędior.in cap.de Seruit.viæ
cōcludit Bart.in l.4.§. hoc iuditiū,ff.Fin.
regūd. & ibi notat̄. Sed quid ſi ſit flumen
intermediū? Dic,vt not.Bar.in 3.oppoſit.
in l. ſi tertius, ff. de Aq. pluu. arcend. ta-
men de Iure eſt quòd via publica nō ha-
beat impedire ius coherētiæ, vt dicit Iaſ.
in §. riparum Inſtitut. de Rer. diuiſion.

CAP. CC.

IBi *Pro maiori parte*.Quid ſi vendit̄ illi,
qui habet prædiū pro minori parte cō-
tiguum, an habēs pro maiori parte admi-
C ctat̄ ad recuperādū? vide Ancha.cōſ.160.
& P.de Caſtr.cōſ.221. Itē,quid ſi vēdidit
rē cōem ſocio,an cōſanguineus admictat̄
cōtra illū ſociū ad recuperādū? vide An-
char. ī d.cōſ.160.Quid ſi eſſēt Duo ęque
vicini, qualiter cōcurrāt? Dic, vt ꝑ Bart.
in l.ſi ſuper, ff.de acquir. rer.dom. Ludo.
in l. eam domū, C.de Appell Sed quæro
quis appelletur vicinus? Dic,vt per Bart.
in d. l. ſi tertius, ff. de Aq. pluu. arcend.
Ibi *Cōtiguitatē*. Improprié dr̄ cōtigui-
tas,domus .n. vicinę, nō cōtiguæ dicunt̄,
D l. ſed,& loci, ff. Finiū regund.& ibi Bart.
ſed de natura iſtius dictionis cōtigui,vide
Iaſ. in l. continuus, ff. de verb. obligat.

CAP. CCI.

IBi *Taceant*. Quid, ſi ſciūt vēditionē fie-
ri,& nō proteſtantur,an poſſint poſtea
recuperare? Dic,ꝙ nō,vide Paul.de Caſt.
in l.1.ff. Ad Trebel.quē refert Gugliel.de
Cun.in l.1.ff.de Tribut.act.Sed quęro,vi-
cinus cōparet pro recuperatione, cōſan-
guineis abſētibus, & habita rei poſſeſſio-
E ne,ſequēti die in termino cōparet cōſan-
guineus,& vult ꝓferri,qđ tēpus debet in-
ſpici,vt qs videat̄ tacere? Dic,ꝙ tēpus li-
tis cōteſtationis,& nō ſētētię,ità Bar.ī l.
ſi pluribus,ff.de leg.1.ꝑ tex.in l.ex duob.
la 2.ff.de duob.reis,& l.fideicōmiſſa§.in-
terdū,ff.de leg.3. & ſic non poteſt remo-
ueri vicinus ꝑ cōſanguineū, Iſta quæſtio
aliter deciditur per iſtum Ritū,non enim
ſufficit præoccupaſſe, & preueniſſe, ſed
requiritur, quòd detur dilatio conſan-
guineo per vicinum, vt dicit iſte Ritus,
quod non eſt in quæſtione propoſita.

Ibi

Ibi *Agnoſcēti accreſcit.* Idē tenet Afflict. A
de iure cōgrui,ſeu Prothomiſeos,col.17.
ꝑ tex.in l.vnic.C.Quād.nō pet.par. & ibi
decidit queſtionē ſequ.Quęro,an tale Ius
poſſit cedi,iſtā quæſtionē examinat Affl.
vbi ſupra, & diſtinguit, ꝙ, aut cędit in al-
terū habentē ius recuperādi , ſed fortè in
remotiori gradu eſt,& tūc non eſt dubiū
quod poſſit, & hoc nō ratione ceſſionis,
ſed cauſa cōſanguinitatis, vel vicinitatis,
quæ reperitur in ceſſionario , aut cędit
extraneo,nullā cauſā,vel ius habenti , &
tūc nō poteſt,quia iſtud Ius cōgrui eſt ꝑ- B
ſonale,& nullo modo poteſt cędi abſque
re ipſa , cauſā dāte, & ſic niſi pars,ſeu res
vicina ſit , cui cædatur, vt dr̄ in ſeruitute
merè reali,vt l. Pecoris,ff.de Seru.ruſtic.
prędior. Hāc ſentētiā videtur tenere Af-
flict. in d. Conſt.Sancimus,2.col.verſ. an
Ius ꝓthomiſeos vide etiā Alber. d. tract.
q.89.& Paul.de Caſtr.conſ.1.part.2. Sed
Quid , ſi eſſet Ius perſonale, vt quia eſſet
introductū ratione ſanguinis ? tunc dicit
ipſe , quòd ratio ſtatuti facit ne exeat de
genere cedēdo, exire namque nō poteſt, C
alleg. tex. in l. cum pater,§.libertis,ff.de
Leg. 2. l.dudum C. de cōtrah. emption.
Canoniſt. in cap. Conſtitutus, de Reſtit.
in integr. adde Bald. in l. officiū,C. com-
mun. diuidund. vbi idem tenet ratione
prædicta, & quia permiſſum vni ratione
perſonæ ex ſtatuto , non extenditur ad
aliū,vidi etiam Doct. vbi ſupra proximè.
Ibi *Currat vtrique.* Vide not. in l. fin.
C. qui pet. tut. & Salyc. in l.cōtra maio-
res, C. de inofficioſ.teſtam.l.2. ff. Ad Se-
natus. Tertull. Bald. in l. Nepotibus, C. D
Qui pet. Tutor.Sed qualiter cōſulatur re-
motiori cōſanguineo, ſi proximior defe-
cit,ſeu differt recuperare , vide Alber. in
prim. part. ſtatutor. q. 90.

CAP. CCII.

IBi *Locis Regni.* Et ſic nota, ꝙ exteri à
Regno nō admictūtur, licèt ſint cōſan-
guinei,vel vicini , & ſic intellige ī Regni-
cola, ſi vult recuperare virtute iſtius Rit.
ſecus ſi vellet recuperare virtute cōſue-
tudinis alicuius loci, nā ſi eſſet extraneus E
à loco illo,licèt ſit Regnicola,nō admicti
tur vt in ſimili dicit Bal. in cap. ex parte,
col.2.de Teſtib. quem ſequiē Iaſ.in l.ſi fi-
deiuſſor,§.1.ff.qui ſatiſd.cogāt.vbi dr̄, ꝙ,
ſi ſtatuto caueē, ꝙ quilibet poſſit accuſa-
re,intelligiē qlibet de populo ſtatuentiū,
nō de extraneo populi, & hęc faciunt ad
primū dictū iſtius Gloſſæ.Sed pone,ꝙ vi-
cinus,cui cōpetebat Ius cōgrui , egit pro
recuperatione,& antequā obtineret, fuit
mortuus,relictis pluribus hæredibus, An
tale Ius trāſeat ad hæredes?& videē dicē-
dū ꝙ nō,q̄a,qđ nō eſt ceſſibile,nō eſt trāſ-
miſſibile, l. ex pluribus, ff.de Admin.tut.
Bald.ī l.Per diuerſas,C.Mādat. In cōtra-
riū videē, q̄a in hęredes trāſeūt actiones,
l.vnic.C.vt actio.ab hæredib.& cōtra hę-
red.Imò hæres debet vti iure defuncti, e-
tiā ſi ſit priuilegiatus,l. cū q̄dā,& §.fiſcūs,
ff.de vſur.Et ſit diuiſio inter eos pro reali
portione,l.2.§.& harū, ff. de verb. oblig.
& iſta pars eſt verior,ſecūdū Afflict.in lo-
co preallegat. vbi in cōtrariū reſpondet,
q̄a ius cōgrui poteſt cędi cū ipſa re,& cō-
ſequēter trāſmictitur ad hęredes cū re ip-
ſa,ſecus ſi ſine re, & ita intelligiē , & vide
Caſſan. in Conſuetud.Burgund. in tit. de
Retract. §.6. Gloſ.1. Pone etiā, ꝙ cōſan-
guineus cōparet ad redimēdum, Interim
vēditor reęmit, an potuit fieri in pręiudi-
tiū illius cōſanguinei,adeò ꝙ non habeat
vlterius ius cōgrui ; Iſtā quęſtionē mouet
Alber.in 1.part.ſtatut.q.87 ꝙ ex quo cō-
ſāguineus pręuenit,prætiū offerē do,non
fuit licitū vēditori reęmere,arg.l.ſi q̄s po
ſtea,ff.de Iudit. ſecus ſi ante reęmeret,&
antequàm ille cōpareret, q̄a tunc potior
eſt cōdictio reęmētis , quàm cōſanguinei
cōparētis,l.fin. C.de rer. permut. & l.qđ
dr̄,§.ſed ſi impēſis, ff.de Impēſ.in reb.do-
tal.& ſic cōſequēter quæritur,an vēditor
reęmēdo euitet pęnā,in quā inciderat,q̄a
vēdiderit dn̄o irrequiſito?vide Alber.vbi
ſupra,formās iſtā q̄ſtionē,& Io.de Ferr.in
ſua Pract.inform. libell. qu.agit.ad fruct.
in verb.alienauit.Sed pone,ꝙ vēditio fuit
ſub cōdictione,à quo tp̄e currit tēpus re-
cuperādi,an à tp̄e cōtractus,vel cōdictio-
nis adimpletę ? vide Alber. in d.Tract.q.
97.vbi determinat , ꝙ à tp̄e condictionis
impletę,ꝑ iura ꝑ eū allegata.Pone etiā,ꝙ
pręciū nō eſt liquidū,an cōſanguineus te-
neaē deponere prętiū,cùm nō ſit liquidū?
Dic,ꝙ nō,ita dicit gloſ.in l. aſſignationē,
C.de ſolut. Vnde eſt mēti tenēdū pro cō-
cluſione iſtius materiæ , ꝙ ſi in contractu
eſt adiectū plus prętio,quàm cōuentū eſt
inter partes,eo caſu nō valet bānum,nec
denūtiatio facta cōſanguineis, vel vicinis
ad redimendū, nec currit iſta breuis dila-
tio,ſeu inſtātia dierū q̄ndecim, Imò ꝑ an-
nos trigīta poteſt cōſanguineus, vel vici-
nus cōquęri de tali fraude,& recuperare,
quia falſitas illa facti facit habere actū pro
imꝑfecto,iuxta tex. ſingul.in l.vbi aūt, §.
cū igiē;ff.de ī diē adiect.idē tenet D.Ant.
Lācea ſuper iſto Ritu ī Alio lib. meo fol.
25.n.3.& tādē quæro,an habeat locū Re-
tractus in rebus fiſco delatis?vide Nicol.
Boer. deciſ.79. vbi dicit , habere locū ,
ſi per contractum ad Fiſcum deuoluta
ſunt , ſecus ſi ex maleficio .

Ioannis Aloyſij Septimi Super Ritu Siciliæ Finis,

LECTVRA
EXCELLENTISSIMI DOMINI FERDINANDI BONIORNO
VTRIVSQVE IVRIS CONSVLTISSIMI ſVPER RITV REGNI SICILIÆ.

IN Regno omnes cauſę tàm Ciuiles quàm Criminales ſunt ordine iuditiario proſequendę. Conſtit. Pacis. vbi Affliđ.6.not. num.52. & ibidem in quibus cauſis nõ ſeruatur ordo iuris. nu.55.& ſeq. & Bald. in l. de quibus.col.2.n.7. 1.lectur. dicit quòd per pactum non poteſt renuntiari ordini iuditiario, tamen per conſuetudinem poteſt. Bart. Auth.offeratur. C. de lit. conteſt. Alex. in l. ſi conuenerit.col.4.de re iudic. Et an ſollemnitas ſit inducta fauore iudicis vel partis, vide ipſos, & exempla, communis eſt quòd non poteſt. Roman. Singul. 763.

In Probemio. Ibi *Magna Curia noſtra.* Non loquitur ergo de cauſis palatinis in quibus nullus ordo iuditiarius obſtat. Pariſ. in verbo ſententia, col. 12.& 13.

In text. ibi. *Aliarum caput*. Omnes debent regi & gubernari ſecundum eius ſtatuta & obſeruãtias. arg. in §.fin. Inſtit. de ſatisdat. Et dicit Iſern. in Conſtit. Si quis in poſterum, quòd id quod ſeruat M. C. debet ſeruare totum Regnum. & vide in ſimili Caſſan. conſ.52.n.3. qui loquitur de eccleſ. & Patria inferiori quòd debet regi ſecundum ſtatuta, & cõſuetudines Eccleſię, & Patrię ſuperioris. Et dicit Affliđ. in Conſtitut. Nil veterum in fine quòd id quod ſeruat M. C. debet ſeruare totum Regnum non circa deci-

A ſoria, ſed circa ordinatoria, & Ritus in fine reſeruat conſuetudines.

CAP. XCVI.

IN *fine*. Quid ſi compareat citatus, & non citatus, vide Affliđ. in conſtit. Hac lege Iaſ. in l. Pręt or ait.§. ſi aliquando; de oper. nou. nunt.

B

CAP. XCVII.

IBi *Citatus*. quid ſi vnus ex pluribus eſt contumax. Innoc. in cap.cum venerabilis in fin. de Relig. domib. Quid ſi non eſt aſsignatus terminus in citatione Abb. & Alij in cap.cum parati de iudic. & prima citatio non ſolet fieri ad omnes quia

C cõuentus eſt in vrbe ſecũdũ Ioan. Andr. in tit. de citat. §. viſo. in Additt. Pauli de Caſtr. conſ.81. col. pen. lib.2.

Ibi *Si realiter agitur*. Ad idem ſi perſonali in rem ſcripta vt interdicto vnde vi, & poſt annum efficitur verus poſſeſſor. Abb. in cap.1. 3.not. & 9. col. pen. de eo qui mictitur in poſſeſsio. cau. rei ſeruand. & ibi dicitur idem in actione ex

D empto ſi non eſt corruptus.

Ibi *Si non comparet*. Idem ſi comparet & illecentiatus recedit. Bart. in l. Qui ante calendas. ff. de verbor. obligat. vbi Iaſon limitat duobus modis. Et de licentia recedendi, & incuſatione contumatiæ citari facientis. Alex. in §. Iulianus.

Digitized by Google

Ibi *Promenſura*. Adde Conſtit. Si quis poſt litem, & Conſtitut. Quæſtiones iuris peritorum.

Ibi *Ius commune*. In perſonali proceditur ad diſtractionem pignoris huius, quod dicitur prętorium. Sed infra quantum tempus. Speculator de primo, & ſecũdo decreto ponit nouem opiniones tamen magis communis opinio eſt quod relinquitur arbitrio iudicis vt teſtatur Fanus de pignor. primo membr. 6. part. num. 8.

CAP. XCVIII.

IBi *Pendente*. Ergo non poſt ſententiã, Gloſ. & Doct. in Clem. 2. vt lit. pendent. Et loquitur de his que fiunt in iuditio, vt eſt concluſio, & ſententia.

CAP. XCIX.

IBi *Quinque modis principaliter*. Non excludit alios modos de pluribus. vide in cap. 139.

Ibi *Executiua*. Executio eſt effectus ſententię cap. ſuſcitata vbi Abb. vlt. not. de reſtitut. in integr. & executio licèt nõ requirat libellum tamẽ debet fieri qualis qualis petitio que debet in actis redigi. Socc. conſ. 167. col. 6. verſicul. aduertat in 2. vol. Alber. in l. defendente de auth. curat. dicit quòd ſufficit quòd petatur verbo. Duos modos exequendi ſententiam ponit Bart. in d. l. defendente, in l. intra dies, de re iudica. dicit quòd non requiritur libellus nec litis conteſtatio.

In fine. In Articulis, & literis quæ fiunt ad expeditionem proceſſus ſine libello & ordine iuditiario proceditur nõ enim debet operari nouam litem. Bald. in l. qui crimen. quęſt. 6. C. qui accuſ. poſſ.

CAP. CI.

IBi *Quicũque*. Fiſcus in debitis liquidis procedit executiuè in alijs ſeruato ordine iuris. Io. de Plat. in l. Miſsi opinatores C. de exacto. tribut. lib. 10. & obligatio penes Acta iure communi habet executionem paratam. Afflict. in Conſtitut. Magiſtri Cammerarij. 13. not. nu. 14. & Deciſ. 30. Bald. in l. Qui crimẽ. quęſt. 6. C. qui accuſ. vbi ponit rationem, & vbi liquet iudici vt iudici poteſt cogere executiuè. Paul. in l. cum vendente. C. vbi cauſ. fiſcal. vbi ponit exemplum, & materiam tradit Petr. Rebbuff. tract. de liter. obligat. fol. 83.

Ibi *Inſtrumentum*. Hoc nõ eſt guarentigiatum ſed tranſit fictè in actu iuditij. l. non alter. de Adoptio & intellige non delectum aliàs ſi debitum remaneret nõ poſſet cauſari executio. Bart. & Angel. in l. 1. §. fin. de his quę in teſtam. delent. Paul. in l. noſtram. C. de teſtam. Quid in fideiuſsione iuditiali vel contractu facto in iuditio qui habent executionem paratam. Bald. d. l. Qui crimen. quęſt. 6. Si reperiuntur deleta ex errore mandato iudicis vtrum poſsit fieri nota in imargine, & nõ dici vlterius deleta vel vituperata. Bald. in l. Scriniarios. C. de teſtam. milit. & conſ. 305. in 4. vol. & Acta iuditij ſunt inſtrumẽta publica. Bart. in l. 2. poſt n. 12. C. de edend. Quid ſi in Apodixa dicatur quòd habeat executionem ac ſi eſſet inſtrumentum publicum. D. meus cõſ. 494. & procedit ad petitionem creditoris cũ quo cõtractus eſt celebratus cùm agatur perſonaliter vel hipothecaria contra debitorem ſecus ſi contra tertium. Iaſ. in l. iuriſgentium. §. Prętor ait. col. 2. de Pact. & non apprehendunt tertium comparentem pro ſuo intereſſe. Socc. conſ. 106. in fin. 4. vol. cap. ſuper eo de offic. Deleg. Bal. in l. hac ędictali in princ. C. de ſecũd. nupt. Aret. conſ. 86. Socc. in l. 1. n. 93. ff. ſolut. matrim.

Ibi *Expreſſam*. Quid in tacita ſtipulatione dotis reſtituende. Alex. in l. iuriſgentium. §. quod ſere. ff. de Pactis. Bal. in Margarita. verb. Reus conuentus. Barbat. cõſ. 91. vol. 3. & l. cũ acutiſsimi col. 9. C. de fideicõm. Felin. & D. meus in cap. translato. de Conſtitut. Franc. Curt. cõſ. 159. Quid ſi colligatur à contrario ſenſu l. liberorum. §. quod tamen caſsius iuncta Gloſ. verb. pars, facit quod ſic, quia dicitur ſcriptũ quod ſumitur à cõtrario ſẽſu, ſed Ritus nõ loquitur de ſcripto ſed expreſſo, & illa gloſa dicit ſcripſit tacitè quod eſt oppoſitum expreſſo, & ſic illa gloſa retorquetur, vide quę poſui in cap. ad tollendam. Sed quòd detur executio nõ obſtante quòd gloſa dicat tacitè vide Curt. Iun. d. conſil. 159. n. 8. & 9. vbi inter alia dicit dici expreſſum quod tacitè ex mente colligitur, & expreſſum dicitur multis modis Tiraq. in ll. connub. Gloſ. expreſſum. Et hipotheca tacita dotis habet execucionem paratam. Bald. in l. vbi adhuc col. 4. C. de iur. dot. & vide Paul. conſ. 69. vol. 1. D. meus poſt Aret. l. ſicut. C. de teſtam. milit. Bart. conſ. 159. habita. Sed vide D. meum. conſ. 68. pro reſolutione. n. 3. & conſ. 259. viſis. n. 3. Non habet tamen tacita recõductio executio-

nem,

nem, ſcripſi in l. item queritur §. quia A dimpleto. ff. locat.

Ibi *In poſſeſſionem bonorum*. vide multiplicem practicā per Socc. cōſ.37. lib.4. nec quęritur poſſeſsio niſi corporalē apprehenderit. l. nō eſt. de pignorat. actio. l. cum vnus, vbi ponitur fallentia. §. fin. de Bonis auth. iud. poſsid. quantum ad effectum vt ibi per Bartol. poteſt tamen deueniri ad ſecundū licèt nō cōſequatur poſſeſsionem ex primo Bartol. d.l. cum vnus §. fin.& debet cōſtare ex actis quod iudex mādauit nuntio vt mitteret in poſ- B ſeſsionem.Ruin. conſ. 102. lib.5. D.meus conſ.449. vndè fortè procedit quod ſcribatur mandata eſt executio.

CAP. CII.

IBi *De Inſtrumentis*. Quid ſi contractus ex ſui facie appareat vſurarius vel etiā per teſtes extraiuditialiter receptos vt quod ſit &c. videCapic.decif.175.& ſi vnū inſtrumētum probat promiſsionē aliud declarationē,liquidationem, vel pu- C rificationem. Paul.cōſ.73. ſolùm à Rom. lib.1. col.1. & 2. & ſi aliquis promiſit ſe obligare, & non obligat an poſsit agi via executiua. Gram. Decif.103. n. 192. & ſeq. & n.196. De extimatoribus vide Speculat. de ſecundo Decreto col.4.§. nunc dicamus. & ſi eſt erratū in extimatione decretum non eſt nullum. Afflict. Deciſ. 178. col.4.tex. in l. fin. C. de iur. domin. impetr. Paul. Alex.& Iaſ. in §. ſi centum de condict. indebit.

Ibi *Inuentarijs*. Debet autem contine- D re diem, annum, & nomen Imperatoris aliàs non habet executionem. Protho. Alleg. in cauſa Fluminis Dionifij diſput. 24. in 6.dubio.

CAP. CIII.

IBi *Quicunque heredes*. Non videtur habere locum in filijs ſuccedentibus per Auth. Bona damnatorum quia non ſunt propriè hęredes,& ſuccedunt in bonis non in perſona nec repreſentant per- E ſonam patris propterea non transfunditur inſtantia. Bald. in l. ſi conſtante.§.fin. ſolut. matrim. refert Abb. in cap. quia v. de iuditijs, de quo tamen vide Alex. d.§.fin. & ſic Ritus dat tantùm executionem contra debitorem, & eius hęredes primos, & ſecundos non autem contra donatarium omnium bonorum de quo vide Egid. Bellam. Decif.31. & quæ poſui ad eum Guid. Deciſ. 105. qui ponit

communem fallentiam illa tamen fallentia non habebit locum ſtante hoc Ritu quò ad viam executiuam quia cùm eam non det Ritus hic, ſtabitur diſpoſitioni iuris communis quod non dat viam executiuam, & ita aliàs fuit reuocata cędula cōdemnatoria D. Vincentij de Argumento contra Baronem Guderani per M. R.C. Menſ. April. 1538.& non videtur habere locum in fiſco ſuccedente per annichilationem. Abb. d. cap. quia v. l. inter eos.§.fin.de fideicom. l.non intelligitur. §. cū ex cauſa,de iure fiſc. Roman. conſ.73. & conſ.93. col.2. Gloſ. fin. in l. 1. C. de Bon. quæ liber.ergo non comprehenditur in hoc ſtatuto exorbitante, & correctorio l. 3.§. hęc verba.de negot. geſt. l. 1. §. hoc interdictum. de fonte.l. Minor. 25. annis cui per fidei commiſsū ff. de Minor. Et quod fiſcus non ſit propriè hęres. Bald. conſ.204. vol.3. Quid ſi duo litigant de hereditate vide Rebuff. in Conſtitut. Regni Francie de literis obligatorijs art.9. Gloſ.2.pag.161. & procedit executio pro heredibus, & contra heredes etiam ſi in inſtrumento de illis non fiat mentio.D.meus conſ.536.Hereditate autē iacente nō dato curatore poteſt creditor mitti in poſſeſsionem bonorum habens viam executiuam Paul.conſ. 69.col.2. ad fin.in 1.volum.ſed quod nomen interponitur primum decretum.

Ibi *Probata morte*. Etiam eſt de iure communi Paul. & Alex. in l. poſtulante. ff. ad Trebell. canoniſte in cap.Quia v. Ruin. conſ.102. nu.4. vol.5. D. meus conſ.449. vbi plus dicunt quòd debet liquidare parte citata tanto magis deberet citari in Regno quia dicitur probata,& ſi conſtiterit,ſed inoleuit vſus ſeu abuſus vt fiat parte incitata, & vide Boer.Dec.12.

CAP. CX.

IBi *Demanij*. Et tamen vtimur etiam in Terris Baronum.

Ibi *In publicam formam*. Si eſſet priuata ſchedula, & in ea eſſet dictum quod habeat vim publici contractus an habebit executionē. D. meus conſ.494. quod ſupra dixi, vide in ſimili Pariſ. conſ.69. n.113. & 140. In 3.vol. Similiter,& obligatio penes acta habet executionem paratam. Bald. Paul. & Alex. in l.eum pro quo. de in Ius vocand. Afflitt. Deciſ.30. col.3. ſimiliter hypothecaria contra debitorem non contra tertium. Bald. in l. 1. col. 1. C. comm. de legat. cum ſimil. vt poſui ad §. in venditione, & tunc non

eſt opus ſeruare ordĩnem illius §. Socc. conſ.158. col.8. vol.2. nu.27.

Ibi *Regia tamen ditione.* Ergo ſi extra ditionem non habet. Ampl. etiam ſi eſſet celebratus in loco vbi inſtrumẽta habent executionem paratam. Iaſ. in l.cum quidam in fin. de iuriſd. omn.iud. nõ obſtat Bart. in l. à Diuo §. ſententiam Romæ.in fin.nu.8.quia militant Paul.Alex. Iaſ. & Hercul. ibi dummodo in loco petitę executionis vigeat idem ſtatutum, ratio quia intelligitur de inſtrumẽtis alibi factis hic intellectus non cadit in hoc Ritu Iaſ. in l. cunctos populos.n.20.

CAP. CXI.

IBi *Expreſſam.* Quid ſi à contrario ſenſu.vide ſupra.& Alber. Brun.in verbo inſtrumentum. col.2. in fin. vbi de reſtitutione dotis, & de intereſſe quando ſuccedit obligatio ad intereſſe propter non adimplẽtam promiſſionem pacti, & vide Curt. conſ. 159. nu.8. & 9. & non daretur pro mercede tacitę reconductionis ſecundum legem. Item queritur. §. qui impleto, & legem Qui ad certũ ff. locat. eſtquè communis contra Roman. Iaſon. in l.certi nu.20.& 21. in tacita ſtipulatione dotis reſtituende, communis eſt quòd datur. Iaſ. §. quod ferè d.l.certi Felin. In cap. translato. de Conſtitut. Pro intereſſe propter non factum nõ tamen promiſſum ſed debitum ex natura obligationis ad factum quia ſuccedit obligatio ad intereſſe poteſt cauſari executio. Rom. d.l.certi. communis eſt contra eum Iaſ. ibi nu.10. & 11. & vide omnes quia licèt dicant quod habetur pro expreſſo tamẽ loquuntur quando verbum expreſſum profertur à lege ſiue ſtatuto, & expreſſum dicitur quod ex verbis infertur, & colligitur, Bald. l. ad probationem. D. meus conſ.68. n.3. & non ſufficeret eſſe expreſſum per relationem ad aliud. Iaſ. In l. certũ. Alber.Brun. in tract.de form. & ſoll. in Rubr. de imp. & obſer. for. & ſoll.col.12.adde D.meum.in l.cum quid. 3. not. Si cert. petat.& mihi verius videtur quòd legatur in inſtrumẽto, aliàs fictè dicitur expreſſum ergo nõ habet locum Ritus, & aliàs tunc verbum eſſet ſuperfluum hìc. Et aduerte an Doctor aliquis loquatur quando ſtatutum vtitur verbo expreſſum an omnes ſimpliciter loquantur quando ſtatutum dat executionem inſtrumento, quod non habeat locum in tacita reconductione. Afflict. Deciſ.365. col.fin. Adde etiam cõſiderandum quod deciſio Decij in l. certi condictio.n.9. in fin. non poteſt procedere ſtãte Ritu enumerante etiam contractum dotalem, & vtente verbis, & predicta locum habere volumus vt in cap.114.

Ibi *Infra decemnium.* Interrumpitur per miſſionem executoris vt dicit Bart. in l. 2. §. ſi rem.ff. pro emptore. Abb. & Felin. in cap. illud de Prę́ſumpt. ſeu prę́ſcript. Iaſ. in l. fin. de eo per quem fact. eſt. & ſic videtur interruptum per citationem ad executionem faciendam, interrumpitur ſi executio ſit cauſata, & interpoſitum primum decretum, & tunc dicitur executio facta. Bart. in l. is qui reipublicę ff. ex quib. cauſ. maio. Bald. in l. Conſentaneum. in fin. C. quomod. & quand. iud. & ſi interrumpitur contra vnum ex correis debendi quò ad omnes interruptum intelligitur, ſecus quò ad fideiuſſores in contractu l. fin.vbi omnes Doct. C. de duob. Reis. Quid operetur primum decretum vide Bart. conſ. 36. Iaſ. d. l. fin. de eo per quem fact. eſt.

Ibi *Competit.* In pacto de reuendendo ſolutis prius, &c. dicebam poſſe procedi via executiua poſt decennium à die contractu, ſed infra à die depoſiti, mouebar quia illa verba inducunt cõdictionẽ. Bald. in l.1. col.2. verſ. quęro nunquid C. quand. lic. ab empt. diſced.Socc.cõſ. 132.col.1. & 2. in 3. vol. imò ante euentum condictionis non eſt nata actio l. cedere diem,& per notata ꝑ Gloſ.& Doct. in l. ſi decem cum petiero, & in l. ſi Titius ff. de verb.obligatio. Item in debito conditionali non currit prę́ſcriptio.l. cũ notiſſimi.§. illud autẽ. C. de prę́ſcriptio. 30.ann.& quòd condictio poteſtatiua impediat curſum prę́ſcriptionis Gloſ. Bald. & Angel. in l.1. §. qui ſub. ſi quis ommiſ. cauſ. teſtam. & ad l.qui poteſt reſpondebam de regul.iur.per duas fallentias Decij vbi adducebam etiam pro eadem parte Gloſ.in l.1. verb. pro ſotio. C. de Annal. exceptio. In contrarium adducebatur cõſil. Alex.58.vol.5. Balb. de prę́ſcriptio.in 3. quæſt.4. partis principalis fol. 68. & Gomez in §. rurſus Inſtitut. de Actionibus reſpondebam quòd non loquatur de diſpoſitione conditionali, & licèt Balb. alleget Bald.in l.1. ſi quis ommiſ. cauſ. teſtam. infideliter allegat, reſpondebam etiam per fallentiam in d.l. qui poteſt, fuit ĩ cauſa Burchini pro ſpect. Don Bernardino requiſens contra me deciſum,& ſuccubuimus in M. C. 23. Februarij octau. Inditionis in reuiſione obtinuimus quòd non currat decennium

ante

ante reuiſionem, vide Anchar.conſ.331. & Alex. in l. licet. C. de Iur. deliber.Itē & ſi non eſſet illa conditio ſolutis &c. pactum de retrouendendo eſt conditionale ſaltem cōditione poteſtatiua ſi voluerit reemere, quæ conditio interim ſuſpendit obligationem. Socc.qui dicit communem conſ.16.nu.31.& 32.& n.60 in 4.vol.In contrarium facit conſ.Angel. 55. dum ait quòd tale pactū erat purum, & non conditionale, & tamen erat verbum quandocunque voluerit, & illa verba videntur habere conditionem. Bart. in l.1. col.7.verſ.quæro quid de dictione quando. de conditio. & demoſtrat. Roman. conſ.288.& 352. refert, & ſequitur Felin.in cap. ex tranſmiſſa col.2. de preſcriptio.

Ibi *Debitoris*. Non tertij, Alex. in §. ſi ſuper rebus nu.28. An contra patrem de peculio ex contractu inito cum filio. vide Socc. & Iaſ. in l.cum filius in princ. de verb.obligatio. Paul.cōſ. 69. in 1.vol.

CAP. CXII.

INfra Quindenam ſi oppoſuit friuolas poteſt infra eamdem legitimas preſentare. Inſtit.de excuſat. tutor. §. qui autem, & licèt poſt quindenam non poſſint opponi nouæ oppoſitiones ſi primę non debent ſtare poteſt tamen oppoſitas declarare declaratione conſona, & veriſimili, & quæ ſit in verborum expoſitiua quę de nihilo facit aliquid Dominus meus in c.Paſtoralis, de exceptio. in fin. Et quindena non videtur danda in pecuniola, Iaſ. & Salic. in §. illo procul, vbi dicunt quod ad eius ſolutionem dilationes parti non ſunt dandę per quas inferatur dilatio liti terminandæ. Et quindena hęc nō ſucceſſit loco quadrimeſtris quod datur iudicatis ſed loco duorū mēſium de quibus in l. debitoribus de re iudicat. vbi Angel. & Iaſ.

Ibi *Conſimili*. In ſecundo Decreto Viſcari 1416. non fuit data conſimilis, & datum quadrimeſtre ad redimēdum, nec erat recipiatur nec recepta, & incipiebat Nos. ſic ſecundum Decretū Feudi Cullæ, & Feudi Sabini Saccę, & fuit datum quadrimeſtre, & meritò cap. 1. de Feud. cognit. & de conſimili Ritus dicit in primo, & non in ſecundo Decreto, & ſi primum Decretum eſt nullū ergo, & ſecundum. Roman.conſ.454.col.3.Abb.conſ. 84. in 1.vol.Paul.conſ. 52. in 1.vol.quòd dicta citatio. nec ſecundum poteſt ſtare ſine primo. Alex.conſ.53.nu.13.in 5.vol.

A & qui dicit ſecundum pręſupponit primum D. meus in Rubr. C. de ſent. quæ pro eo quod inter. Et in re mobili nō eſt dare primum Decretum.Bart.in §. Iulianus. Iaſ. in l. 1. §. ſi procurator. col. 3. ſi quis ius dicen. non obtemper. & ſi cauſa quæ redderet ſecundum Decretum nullum opponitur in quindena, & ea non obſtante fuit dictum procedat executio nō poteſt poſtea dici de nullitate Decreti Roman. conſ.94. & conſ.410. ſecus ſi oppoſitiones ſint reiectę virtute pacti ad

B quod vide Imol. in c. ſuſcitata col. 3.de Reſtitut.in integrū.adde Capic.deciſ.51.

Ibi *Ex tunc*. Ergo computatur de momento ad momentū.Alex.in l. 1.ff.ſi quis caut. & paria ſunt pręſentare ante quindenam vel poſt. Bald. in l. niſi de Tutel. & ration. diſtra. & dicenti infra quindenam ſe eſſe incumbit onus probandi, & in ſimili Raff. Paul. & Aret. in l.2. §. biduum ff.quando appell. ſit. Felin.in cap. Quò ad conſultationē. 3.quæſt. de Reiudicat. & elapſa quindena poterit dici de

C nullitate executionis, & primi Decreti. Bald. in l. ſcire oportet. §. pęn. de excuſat. tuto. Felin. in cap.ex parte lo ſecundo vltima Fall. de offic. Deleg. vbi D. meus fall. 20. Et quando incipiat Io. de Anan.conſ.93. D.meus in cap. ſuper eo. de Appellat. loquendo de decendio ad appellādum, & vide de hac executione. & reddittione pignoris Afflit.Deciſ.357. & videtur quòd ſi oppoſitiones ſunt pręſentatę extra quindenam etiam parte nō opponente proceſſus eſt nullus ſtante

D quod eſt forma, tùm quia Ritus &c. tùm quia tempus &c. Bald.in Auth. Quę ſupplicatio, iunctis his quę tradit in l. Elegāter.§. ſi poſt. de Condict. indebiti. vide Felin. in cap. Accedens lo 2. vt lit. non cōteſt. & in cap.Paſtoralis. de exceptio. Iaſ. in l.1. §. ſublata. Dec. conſ.275.

Ibi *Ad opponendum*. Idem excipiendū. Aret.conſ.75. col.6. & ibi ex his verbis ſequitur quòd poſt quindenam non prohibetur intentare iura ſua per modum a-

E ctionis, & inſtantia perit oppoſito, & hoc verbo vtitur tex. Inſtitut. de inutilib. ſtipulatio.§.item verborū, & Roman.conſ. 76.col.4.verſ.tertio prīcipaliter, vbi duo dicit, ſed cōtra eum eſt communis, Bald. in l. expredijs. D.meus conſ.119. & poſt quindenā non prohibetur agere D.meus in cap. Paſtoralis col.7.de exceptio. & licèt ſtatutum det executionem paratam, tamen poteſt is, contra quem eſt cauſata executio, ſe opponere, Paul. in l. ſi in ſolidum de fideiuſſor. Alex. poſt Cuman. in §.

in §. condemnatum. l. Peremptorias. col. 4. C. ſent. reſcind, non poſſ. Et opponere dicitur is, qui accuſat. Bald. in l. ſi quis ad ſe fundum. C. ad leg. Iul. de vi publ. 5. not. vide Siluan. conſ. 26.

Ibi *Banniantur*. Poſſet creditor licitare ſicut extraneus. Bald. in l. fin. C. ſi in cauſ, iudic, & eſt textus ibi in l. 2. Fanus de Pignorib. 1. membro 6. partis nu. 10.

Ibi *Quadrimeſtre*. Quãdo incipiat currere, & quid in Minore. Guid. Pap. deciſ. 22. & 31. vbi Pupillo non currit, & Adultus reſtituitur.

Ibi *Perceptos*. Secus ergo videtur ſi nõ ſunt percepti, In contrarium facit, quia percipi dicuntur toto tempore, quo coluntur, non ſolùm tempore collectionis. Andr. & Alij, in cap. 1. §. his conſequenter. Hic fin. l. Corrad. & Doctores infra allegandi. Item Ritus hoc refert ex diſpoſitione iuris, quia fructus ſunt domini, & ex quo ſunt creditori vendita, & factum, iudicis cenſetur factum partis, & retrouendit ex neceſſitate, videtur quòd debeant diuidi vt in retrouenditione ex pacto, dicit Cuman. Socc. & Iaſ. in l. Qui Romæ in principio Gozadin. in repetit. l. 2. C. de pact. inter empt. & venditor. quęſt, 16,

C A P. CXXI.

IBi *Breui manu*. Eadem clauſula vtitur Cap. 114. & l. licet §. quoties. de Iur. dotium, & communis opimo eſt quòd vtili hypothecaria aduerſus eum agitur, etiam non facta diſcuſſione. Fanus de Pignor. 1. membro. 8. partis num. 19.

Ibi *In fine*. Secus erat de iure communi. l. 2. & 3. & ibi notatur. C. quand. Fiſc. vel priuat. & in l. 3. §. mulcta de iure Fiſc. Sed data via executiua idem eſſet ſi non eſſet expreſsè dictũ, etiam ſi neget. Bart. in d. l. 2. & de iure communi nomen debitoris non eſt obligatum, & vt poſſit conueniri ſunt neceſſaria excuſſio, confeſſio explicita non implicita debitoris, & miſſio in poſſeſſionẽ nominis. Salicet. d. l. 2. Socc. conſ. 37. vol. 4. vide tex. in l. ſi ſoluere. C. de Nouatio. & in l. à Diuo Pio. §. ſic quoque. Item quod hic dicitur fallit in Fiſco d. tit. quand. Fiſc. vel priuat. Et poteſt cauſare executionem, & vti actione ex coutractu, ex quo poterat vti debitor primus contra ſuum debitorem vtili tamen, vbi debitori competebat directa. l. Nomen. C. quæ res pignor. Et tali caſu Tertius poteſt ſe opponere, & impedire. Alex. conſ. 17. vol. 1.

A Felin. in cap. cum ſuper. nu. 17. & vbi habet nomen debitoris obligatum non requiritur tunc excuſſio. Bart. in l. ſi conuenerit. la 2. ff. de pignorat. actio. Socc. conſ. 158. vol. 2. & latiùs ſcripſi ad Auth. Hoc ſi debitor. C. de Pignor. Et aduerte an intelligatur hic Ritus quòd poſſit cauſari executio cõtra debitorem debitoris vt innuit verbum quòd eſt ibi, contra tenorem contractus per eum factũ, videtur denotare executionem in nomine ſicut infra dicit in bonis, & tunc videtur limi-
B tandus Ritus, niſi tale nomen ſit hypothecatum, ne induceretur correctio per prędicta, ſed reſponderi poteſt quòd nõ inducitur correctio quia iure communi non agitur via executiua, & non tolleretur quin creditor agat contra debitorẽ obligatum prout poterat de iure cõmuni, ſed non concedit viam executiuam, ideo intelligitur quòd ſibi adiudicet nomen, quod videtur ſentire, quia dicit nomen, non debitorem. l. ſi Nomen. C. de Heredit. vel actio. vendit. Bart. d. l. ſi
C conuenerit. Item dicit ex contractu, & non dicit inſtrumento, ſine inſtrumento autem non datut via executiua, Item dicit ex contractu, nec diſtinguit contractus, & tamen non omnis contractus dat viam executiuam, & ſecundum iſtum verum intellectũ planiùs proceditur quòd non poſſit non facta diſcuſſione creditor habẽs nomen hypothecatũ cauſare executionem ſicut poterat debitor primus, quia nihil in contrarium ſaceret hoc capitulum de diſcuſſione loquens, ſed eſſet
D conſiderandum an aduerſetur cap. 124. Sed poteſt intelligi vtroque caſu per d. §. ſic quoque, vbi Bart. Angel. Alex. & Iaſ. dicũt idẽ quod Ritus hic, ſed iure cõmuni poteſt exigere, vel vẽdere nomen, ſeu adiudicare vt ſibi videbitur tex. eſt ibi.

C A P. CXXII.

IBi *In fine*. Secus videtur de iure communi, ſi tantumdem erat in hereditate, per §. & ſi preſatam, & vide ibi Bald. dum dicit teneri etiã de perſona, & quod
E ait etiã D. meus in l. debitori. C. de pact. & in l. ex qua perſona. ff. de reg. iuris, vt quod hæres teneatur approbare factum defuncti, licèt fecerit inuentarium quando ſupereſt de hereditate.

C A P. CXXIII.

IBi *In fine*. De iure communi etiam heres potuiſſet carcerari ſi hæreditas eſt ſoluendo, licèt confecerit inuentarium. Bald. in d. §. & ſi pręfatam.

CAP.

CAP. CXXIV.

IBi *Ad diſcurſum*. Quid ſi tunc ſit lęſio in magno exceſſu in prętio rei, videtur quòd ſit fraudolenta per l. 3. C. de iur. Fiſc. lib. 10. l. ſi quos. C. de reſcind. vendit. Paul. conſ. 56. part. 2. qui hæc, & alia iura allegat. Et aduerte an loquatur in alienatione iuditiali cùm pro iudice præſumatur. vide Guid. Pap. Deciſ. 329. Alex. conſ. 117. in 7. vol.

CAP. CXXVI.

IBi *In fine*. Suorum, & fideiuſſorum. l. ſi plures §. prętereà lo 2. de Fideiuſſor. Marſil. in Singul. 282.

CAP. CXXVIII.

IBi *Facta executio*. De iure communi non expectabatur hoc ſed ſtatim poterat agere. Bald. & Alex. in Apoſtilla l. ſi fideiuſſor pro venditione. de Fideiuſſo. C Sed vide Apoſtillam Alterius ibi ſequen. Et vide Apoſtill. ad Paul. An hodiè ſtante hoc Ritu habebit locum illa limitatio ſi diù ſteterit in obligatione, & quòd ſic videtur, nec eſt ſumendum argumentum à contrario ſenſu ad ll. correctionem, & ſatis operatur in ſenſu directo, quia aliàs fideiuſſor contractus nō haberet executionem paratam, ad quod vide Alex. in l. 1. Iudic. ſol.

Ibi *Facere executionem*. Quò ad viam executiuam idem erat de iure communi D in fideiuſſore iuditij. Bart. qui tamen loquitur in exacto in l. 1. in fine ff. Iudic. ſol. vbi Apoſt. Alex. addit coram eodem judice licèt aliàs incompetente, & Bald. in l. 1. col. pen. verſic. nota reuocandum. C. de execut. rei iud. dicit eodem die feriato. Creditor Don Thomaſij de Iuenio proceſſit contra Io. Matthęum Triolo art. med. D. is promiſit debitum nomine, & pro parte Don Thomaſij aduenięte tēpore cauſauit executionem, & fuit plena Io. Matthæua direxit ſe contra de- E bitorem principalem ſcilicet contra Baronem eadem cohertione, qui oppoſuit ſe de multis, & inter alia quod non poterat cauſari executio nec habebat eadem priuilegia vigore iſtius Rit. qui loquitur in fideiuſſore, & quòd is non erat talis, dicebam quòd dictio, pro tali, facit eum fideiuſſorem. Imol. in l. Valerianus. col. fin. de prętor. ſtipulat. item, & nomine talis, & idem ſentit Bart. l. 1. §. 1. col. 3.

A verſ. ſed quid. de oper. nou. nuntiat. Si dico ego facio pro tali, cum ſimilib. vt per Felin. in cap. cum M. Ferrarienſis col. 1. nu. 3. de Conſtitut. non obſtante abſentia, vel ignorantia principalis. l. fideiubere. de Fideiuſſor. & dicit Angel. in l. ſciendum in princ. de æd. lic. ædict. quòd ſemper quòd aliquis promiſit quod alius debet cenſetur fideiuſſor, & etiam, ſi lato ſumpto vocabulo comprehenderetur, ſufficeret. l. filium. ad Macedon. Gemin. in cap. 1. de tempor. ordin. Ob- B tinuit quòd reijciātur 9. Septembris. 12. indict. 1539. Pro iuſtificatione huius Ritus, & Ampliat. vide Paul. in l. cum vendenti. C. vbi cauſ. fiſcal. vbi etiam dicit quòd vbi conſtat iudici vt iudici poteſt cogere ad ſolueudū via executiua. Quòd obligatus inſolidum quatenus ad correum peruenit vtatur hoc Ritu tanquàm fideiuſſor. Alex. conſ. 41. in princ. lib. 5.

CAP. CXXXII.

C IN *Rubrica*. Hæc via competit agenti perſonali contra quem daretur executio, non contra Fiſcum, qui non ſuccedit vt hæres, nec contra habentem cauſam ab eo, ſecundum Io. Aloiſium Alleg. 17. cart. 54. & dicit Bald. in l. denique. in fine prim. col. de Minor. ſi petatur executio parua per officium iudicis, ſecus ſi ordinariè per actionem in factum.

Ibi *Reiudicatę*. Ex ſententia in reiuendicatione datur vtilis, ſed non datur niſi contra victum, non contra Tertium. A- D lex. conſ. 1. vol. 5. Et quando dicitur lis conteſtari in cauſa inſtantiæ cùm lis nō conſueuerit conteſtari licèt videatur neceſſaria. Bart. in l. intra dies de re Iudic. videtur per ipſam pręſentationem libelli poſt iam tranſmiſſam cedulam, quia libellus non pręſentatur in Regno in ciuili, niſi poſt litem conteſtatam per regulam traditam ab Imol. in Clem. 1. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. Fęlin. in cap. Inſinuāte in fin. de offic. Deleg. Quòd primus actus qui non conſueuit fieri niſi poſt litē E conteſtatam habet vim litis conteſtatę, & requiritur litis conteſtatio, & libellus. Bald. in l. 2. in fin. C. de execut. rei iudic. Bonum videtur argumentum quòd præſentatio libelli, quæ ſolet fieri poſt litem cōteſtatam in Regno habet vim litis cōteſtatę per regulam Gloſ. communiter approbatam in cap. 1. in verbo abſentia de electio. in ſexto. Sed Prothonotarius Alliata in cauſa Auguſtæ in primo dubio dicit à primo actu contradictionis, & ita

etiam

Digitized by Google

etiam ibi probatur per teſtes ſeruari de A conſuetudine in M. C. & ibi fuit petitus Comitatus per viam cedulæ condemnatoriæ ex teſtamēto quod dicitur potuiſſe fieri quia competebat via executiua, eſt in fol. 148. vol. 4.

Ibi *Poſt annum*. Quis ſit in hac cauſa inſtantię iudex, ſi ageretur via executiua? iudex qui protulit ſententiam. l. à Diuo §. ſententiam Romæ. Sed quando agitur actione in factum, vel iudicati, poteſt hanc actionem vbique exercere Bart. ibi col. 1. circa medium. Salic. in l. eos. col. B 3. nu. 16. in fine, & 17. dicit non prohiberi intentare coram quocunque iudice competente ipſius contra quem competit, eſt autem competens iudex appellationis nō quia ſit ordinarius Rei, ſed quia agitur ex quaſi contractu celebrato in iuditio, & qui oritur ex ipſa ſententia l. 3. §. idem ſcribit. de Pecul. & conſequenter propter forum, quem ſortitur is ex quaſi contractu, ex quo ſequitur quòd contra Ciuem Panormit. non poteſt cauſari cōdemnatoria in M. C. idem in Conſiſtorio C S. R. C. idem in Alijs Ciuitatibus habentibus priuilegium quòd Ciues nō poſſint extrahi ratione contractus, vel quaſi à ceſſante ratione iuribus vulgaribus, & ita ſemper vidi practicari me patrocinante, & fuit etiam deciſum ad relationem. Sequi etiam videtur quòd ita demum poſſit coram iudice, qui pronuntiauit aliàs incompetente, ſi ibi reperiatur, quia ea eſt natura fori contractus. cap. Romana. §. contrahentes. de For. compet. in ſexto niſi in quibuſdam caſibus, qui habentur D ibi, & in l. hæres abſens, in princ. de iudic. vbi Alex. ad Bar. Ex quo infero quòd ſi lata eſt ſententia per Curiam Prætur ę cōtra exterum repertum in vrbe elapſo anno non poteſt agi per viam cedulę in eadem Curia Pręturę cōtra eundem exterum condemnatum non repertum in vrbe, & poteſt agi infra 30. annos. Sed ſi extat iuramētum infra 40. annos. Bart. Alex. & Alij in l. nam & poſtea. §. ſi is qui temporali de iur. iur. Socc. conſ. 54. & 145. vol. 1. quod currit victo promiſ- E ſore, vel condemnato, & datur reſtitutio quę poteſt peti cum clauſuls. Blaſc. in cauſa Gagliani. 233. lib. 2. fol. 238. & quod dicitur poſt annum idem ſi inſtrumentum ſententiæ ſit deperditum quod poſſit probari per teſtes quòd fuit ſententia prolata in ſcriptis. Bald. in l. 2. C. de execut. rei iudic. vbi dicit quod tali caſu competit actio in factum, ſed quomodo poſſit cauſari tunc cedula condemnatoria, cùm non conſtet iudici condemnandum, poterit tamen tunc agere actione in factum, quia non poterunt opponi exceptiones peremptoriæ impugnantes ſententiam. l. 1. cum materia C. de iuris, & fact. ignor. l. peremptorias. C. ſentent. reſcind. non poſſe. Idem ſi ſententia non eſſet liquida, Bald. ibidem, ſed hæc dependent ab illa quæſtione an ſententia non liquida poſſit mandari executioni ego poſui ad Iaſ. in l. 1. ff. de edēd. & in Regno facta liquidatione procederet executio, vt in executore inſtitoris ſupra cap. 119.

Ibi *Opponat*. Quia ſi eſſet ſimplex haberet executionem paratam. l. ſi debitori. de Iudic. l. poſt rem de re Iudic. & in ſicta habes in Ritu manuſcripto apoſtillā, tacita etiam confeſſio habet executionē paratam. Bald. in Margarita. verb. reus verſ. vndecimo in confeſſione ante litem conteſtatam, ſed ſi poſt, Bart. in l. 1. de confeſſ. ſi aduerſ. aliquid ſeparatum alleget, facit Bald. in l. 2. col. 1. C. de execut. rei Iudic. Quid ſi coram circulo Angel. in l. vnic. col. 2. C. de confeſſ. vbi plura alia ad hoc.

CAP. CXXXIII.

IBi *Cauſas ſummarias*. Et quatuor modis dicitur procedi ſummariè. Affl. in Conſtit. Queſt. Iuris Peritorum, & quelibet cauſa eſt ordnaria niſi lex exprimat quod ſit ſummaria. l. Iudices. de Iudic. Lanfranc. in Clement. ſepè in verbo ſimpliciter. In fine, & cauſa reuocatoria eſt ordinaria. Bald. in l. lex vectigali, de Pignoribus.

Ibi *Cauſa Poſſeſſoria*. De Iure communi ſunt ordinarię Paul. conſ. 401. in prima part. ſed poſſeſſorij recuperandi eſt ſummaria. Socc. in l. Remquę nobis. quæſt. 6. in princ. & omne Interdictum eſt ſummarium Gloſ. in l. 1. C. Quor. bonor. Io. de Amic. cōſ. 6. in 2. col. 1. 2. vbi plura ad ſubuertendum ſpolium, & proceſſus ſpolij, & ſi in libello narretur aliquod quod ſi eſſet verum eſſet procedendum ſummariè non inſpicitur illud verum ſit vel non, & procedetur ſummariè. Gloſ. in Clement. Diſpendioſam. in verbo de vſu de Iudic.

Ibi *Miſerabilium*. Bald. in Tract. de Ca. col. fin. dicit quòd in his cauſis miſerabilium perſonarum proceditur ſummariè, & de plano. Et Quæ ſint Miſerabiles perſone poſui ad leg. 1. C. quand. Imp. inter pupil. & vid. & Quid in cauſa Vniuerſitatis? eſt ordinaria, & appellabilis, vt videtur tenere Io. Aloiſ. de Sept. conſ. 3. lib. 4.

CAP.

CAP. CXXXIV.

IBi *Si verò fuerit appellabilis*. In Curijs Inferioribus, non in M. C. vt infra in Cap. 139. Incip. Item ſi proceditur.

Ibi *Ad defendendum*. Reprobatio eſt ſpecies defenſionis. Bart. in extrauag. ad repriměd. in verbo figura Iuditij. Afflict. in Conſtitut. Humanitatem.

Ibi *Et Reprobandum*. Teſtes productos in prima inſtantia nõ poſſum reprobare in cauſa Appellationis ùti criminoſos, vel non idoneos, ſed bene ùti falſos. Andr. in Conſtitut. Iuriſperitorum. Afflict. Decíſ. 266.

Ibi *Si eſt perſona reſtituibilis*. Ergo nõ comprehenditur vniuerſitas, vel Reſpublica. Bald. in Rubr. C. Ad Trebell. Philipp. Prob. in Additt. Io. Monaci in cap. qui ad agendum nu. 13. de Procurat. in ſexto, ſed alio iure vtimur, & largius capitur, vt patet de Eccleſia, pro primo dicto Alex. conſ. 216. nec arguendi. n. 10. vol. 2.

Ibi *Vt quia Minor*. Et inde factus eſt maior. Afflict. deciſ. 210.

Ibi *Fiat concluſum*. De Concluſione vide multa per Felin. in cap. Cum dilectus. de Fid. Inſtrument.

CAP. CXXXV.

IBi *Infra bimeſtre*. Videtur quòd ſufficiat ſciuiſſe pupillum vel tutorem, etiã quòd non impleuerit ſollemnia vt currat Bimeſtre, argumento eius quod de iure deliberandi dicit Bart. in l. Qui duos. de Rebus dub. & in l. fin. vbi Salic. C. ſi Tut. vel Curat. nõ Satiſd. Et quòd non obſtet ſcientia pupillo, vel tutori, facit l. Pupilli ſcientia. ff. Qu. falſ. tut. auth. Sed nunquid hic Ritus habeat locum quãdo agitur contra tertium ſecundum terminos l. ſi Coloni. & Cap. cũ ad ſedem. & cap. Reintegrandæ. Et Coſtitut. Circa violentiarum? & videtur, quia loquitur in rem, & imperſonaliter, vbi agitur de ſpolio, & caſu ſpolij, & etiam in illis eſt priuileggiatus ſpoliatus, vt non audiatur conuentus in defenſionibus ſuis, vt tandem concludit Soc. qui Alios refert in l. Rem que nobis. quæſt. 9. de Acquir. poſſeſſ. Sed cap. Regni Regis Ferdinandi 54. fol. 207. refert hoc Cap. & dicit li ſpoglianti, conſidera verba Socc. ibi, & Remedia Recuperandæ Poſſeſſionis 24. ſunt enumerata à Franco in quæſt. de Poſſ. & pen. in 4. vol. Tratt.

A Ibi *Conſtito*. Ideſt Parte citata. Abb. in cap. Conquerente. col. 3. Felin. in cap. Si conſtiterit n. 4. de Accuſatio. Dec. in cap. Cauſam matrimonij. de Offic. deleg. & in cap. Conſultationibus. col. 1. in 3. not. in verſ. in text. ibi ſi conſtiterit. An ſufficiat teſtis ſingularis de iure communi communis eſt quòd non, vt teſtatur Alex. conſ. 187. vol. 6. poterit tamen deferri iuramentum ſuppletorium etiam in cauſa feudali, etiam ſi non ſit expreſsè petitum per partem, ſi in libello eſt clau-
B ſula petens, D. meus conſ. 252. col. 2. & de Iuramento Idem D. meus conſ. 136. Socc. in l. Rem quę nobis quæſt. 7. ſed hoc non videtur procedere in Regno quia probatio eſt poſita in condictione conſtito. Iaſ. in l. Ait Prętor. §. ſi Iudex. n. 36. de Re Iudic. D. meus in Rubrica extra de Probatio. col. 18. ad quem vide ſcripta per me ad l. Lucius. de Cõdict. & demoſtrat. Et propter verbum Conſtito probatio debet eſſe certa nõ pręſumptiua Aret. conſ. 143. Non videtur ergo ſuf-
C ficere quòd ante ſpolium poſſidebat, & quòd præſumitur perſeueraſſe in poſſeſſione vſque ad tempus ſpolij, ad quod vide quæ ſcripſi pro & contra in l. ſiue poſſidetis. C. de probatio. & dicit D. meus in d. cap. conſultatiouibus quòd ſpoliatus habet priuilegium quando conſtat de ſpoliatione, ſed in probando ſpoliationẽ non habet priuilegium qui dicit ſe ſpoliatum. videtur quod de iure communi ſufficiant teſtes de auditu Rot. Deciſ. 117. In poſſeſſione. Franc. Curt. in l. 1. n. 58.
D ff. Si cert. petat. Sed verè caſus eorũ eſt in confeſſione partis. Probatur ſpolium probata antiqua poſſeſſione. Bald. in l. ſi de proprietate. col. fin. C. ſi à non compet. Iudic. Alex. conſ. 6. vol. 3. Et quòd non ſufficiant teſtes ſingulares. Afflict. deciſ. 364. vbi de confeſſione extraiuditiali, D. meus conſ. 56.

Ibi *Antequam audiatur*. Quid ſi cauſaretur irreparabile preiuditium. Loffred. conſ. 6. nu. 15. Alex. conſ. 17. vol. 1. & pone caſum in Marito, ſpoliata vxore,
E quos tamen nõ cõſtat eſſe iugales. Quid ſi fuerit auditus parte non opponente. Iaſ. in l. vniuerſa. C. de Pręcib. Imper. offer Doctor. in l. 2. §. ſublata. ad Trebell. vbi Alex. ponit communem, ſequitur Deciſ. conſ. 275. Cepoll. diſtinguit conſ. 64. & conſidera an termini poſſint diuerſificari, vide Calcan. conſ. 75. cap. 1. de Reſtit. Spoliato. Adde quæ poſui in cap. De Reuiſione ſententiarum videlicet parte non opponente, vel contradi-

cente, & non opponente, Felin. in cap. Paſtoralis.col.fin.de except.& Princeps poteſt tollere remediũ l. ſi quis ad ſe fundum. C. vnd. vi Alex. conſ.10. Albert. Brun.conſ.19.& idem priuilegium habet Actio iudicati ex ſententia ſpolij. Abb.in cap. fin.3.not. de ordine cognit. Quid in Reconuentione tentata contra expulſorem vide Bart. & Doctor. in §. Cato, & quòd Princeps poteſt mandare quòd ſimul cognoſcatur Crauett.qui Alios allegat, & citat conſ.182. n.14. & Vicerex non poteſt. Affl. in Conſtitut. Violentias. 2. not. quæſt. 10. vide D. Ant. Cap. in repetit. cap. Imperialem col.4. verſ. Decimo notandum. Quid ſi permiſit audiri in vno capitulo, in alio autem oppoſuit. vide Bald. in l. Eleganter. §. ſi quis poſt. col.2. de Condict. indeb. Felin. in cap. Accedens, lo 2. vt lit. non Conteſt. col. pen. nu.24. & in cap.Paſtoralis.n.2. de exceptio.

Ibi *Aduerſarius*. Quid de Tertio. vide Felin. in cap. cũ ſuper. col. pen. de Re iudic. Et quòd Tertius impediat reſtitutionem. Ant. in cap. In literis, de Reſtitut. Spoliat. Alexandrin. qui improbat vnam limitationem D.Ant. in conſ.167. nu.7.vbi quòd odium ſpoliatoris non debet obeſſe Tertio.

Ibi *Ageretur*. Requiritur ergo litis cõteſtatio Gloſ. in l.ſi poſtea. De Pecul. Aret.in l. ex duobus.1.not.De duob.Reis. Quid de Iure communi Bart. in §. Nihil commune 3. queſt. col. pen. & eſt communis. Socc.in l. Rẽ quæ nobis quæſt.6.

Ibi *Defenſionibus*. Admictitur tamen exceptio, & defenſio quæ oritur ex ſcripturis ſpoliati per deciſionem Roman.in §. De viro n.62. Quid in exceptione Hoſtic. Affl. Deciſ.84.& adde hic quæ in fol. 51. Bullæ ſcripſimus.

CAP. CXXXIX.

IBi *In Magna Curia*. Non videtur habere locum quando vnus iudex tantũ iudicat tunc videtur quod poſſit appellari. Cagnol.in l.2. in princ.nu.151.& ſeq. ff. de orig. Iuris.

Ibi *Non appellatur*. Non videtur habere locum in Tertio. Doctor. omnes in cap. ſuper eo. De offic. deleg. D. meus conſ.198. Iaſ. in §. ſi ſuper. n.17. niſi in illo iuditio ſe defenderit. Aret.in l. 1. §. interdum, poſt principium ff. à quib.appell.lic. Franc. in cap. Paſtoralis col. fin. De Appellat. nec de nominato in ſententia Franc. ibi nec de eo qui ſciuit cauſam agi, per id quod ait Felin. in cap. cum ſuper n.5.de Re Iudic. contra Dominicũ Spitaleri citatum quatenus ſua putauerit intereſſe, & nominatum in libello, in Prouidẽda fuit interlocutum quod non admictatur pro Vincẽtio Cipulla 26. Septemb.13.Indition.1539. De limitat. de ſciente D.meus in cap.Sua nobis col.fin. De appellatio.

CAP. CXL.

IBi *Summariè*. Vel vſus fuerit modo procedendi ordine ſummario in ordinarijs, vt quia proceſſerit per viam cedulę,quod pertinet ad ſummarias cauſas, hanc extraxi à Ritu D. Blaſci Lancea, vide quæ poſui in cap.169.

Ibi *De ſui natura*. Pro hoc dixi quòd etiam ſi in ſummaria de ſui natura procedatur ordinariè non propterea ab ea appellatur, quia Ritus conſiderat naturam cauſæ, & cauſæ ſummariæ, de quibus in precedẽti capitulo habẽt naturam quòd nõ ſint appellabiles, & multò magis Perſonæ miſerabiles, quæ non videntur renuntiare priuilegio Miſerabilitatis.Gloſ. in l.1. vbi Cin. C.Quand.Imp. inter pup. & vid. & ita vidi in cauſa Comitatus Sinopolis. hãc extraxi à Ritu D. Io.Aloiſij Pro hac Apoſtilla, & hoc textu quòd ſcilicet attenditur natura cauſæ, non modus procedendi, Anchar. conſ.78. & adde quòd ſũmaria cõſenſu partium poteſt effici ordinaria, non è cõtra Gloſ. in Clement. Sepè,in verbo irritandus, & in verbo partibus, de verbor. ſignificat.

CAP. CXLI.

IBi *Recens*. Recens contumatia Rei facit vt non deſinat eſſe talis. Bald. in l. ſi diutino. de Pęn.

Ibi *Carceratur vel præſtat*. Quid ſi nõ carceraretur nec pręſtaret an valeat proceſſus Bald. in l. Qui crimen. quæſt.7. col.16. C.Qui acuſſ. non poſſ. dicit quòd non, ſed vide ibi Apoſtillam remiſſiuè. Quid ſtante ſtatuto. Alex. conſ.37. lib.2. Quid in perſona Illuſtri? quòd nõ l.Quoties C. de Dignitat. lib.12. Affl. in Cõſtitut. Humanitatem, niſi Fiſcus proſequatur per illum textum. Quid in officiali accuſato in Sindicatu vide Ant.car.12. col.2. & quòd non debeat ſtare carceratus, ſed præſtare iuridicam cautionem, tex.in l. vnic. C. vt omn. Iudic. ibi ita vt ab omni, ſed videtur loqui ſpecialiter in quibuſdã officialibus, vt dictat principiũ,

ſed

ſed Rubrica eſt generalior ſcilicet vt om- A
nes &c. ſic generaliter videtur intellige-
re Bartholom. de Capua, & refert Af-
flict. qui dicit quòd ita iudicauit in loco
infra allegando, & hic Ritus recipit in-
terpretationem à d. l. vnic. ſicut in Con-
ſtitut. Humanitatem dicit Afflict. quod
non ſeruamus, imò in multis locis preſtāt
etiam non accuſati, & ab initio admini-
ſtrationis, & de iure ampliatur limitatio
etiam ſi accuſaretur de extorſione, per
tex. in d. l. vnic. Pariſ. in verbo Baratta-
ria. Quid de iure cōmuni pendente pro- B
ceſſu an accuſatus vel inquiſitus debeat
ſtare carceratus. Alex. conſ. 246. vol. 6. &
conſ. 289. vol. 2. pen. col. nu. 9. verſ. quia
quotieſcunque apparet de innocentia
carcerati.

Ibi *Fiet apertura*. Non eſt de ordine
ſubſtantiali iudtij. Bart. in l. prolatam. C.
de ſentent. quæ &c. col. 2. quòd verum
de iure communi, item in alijs publicat.
preter primā ſuper primo termino, quæ
per hunc Ritum eſt de ordine ſubſtantia-
li, & forma. C

Ibi *Ad reprobandum*. Nota quòd Ri-
tus admiĉtit reprobationem teſtium poſt
publicationem. Quid fuerit de iure com-
muni vide in cap. preſentium, de teſtib.

Ibi *Acciperet*. Siuè ipsè ſibi caperet, ſi-
uè datur à parte aduerſa. Dec. in l. non
videtur quiſquam. De reg. iuris. vide Al-
ciat. in l. aliud capere. De verb. ſignific.
Tiraq. in l. ſi vnquam. in verbo reuerta-
tur nu. 159. C. de reuoc. donat. Rip. in l.
Centurio.

CAP. CXLII. D

IBi *Non recentibus*. Dicit Bald. cōſ. 17.
Quidam Tabellio. lib. 3. & Marſ. cōſ. 3.
nu. 9. quòd ſi accuſator multùm ſtetit ad
accuſandum quòd eius accuſatio reddi-
tur ſuſpecta, idem Marſ. conſ. 82. col. fin.
& ſufficit quòd propoſuiſſet libellum, ſi-
uè actionem. Bart. in l. matrimonium. §.
quinquennium. De adult. ſed contra de l.
miles. §. ſexaginta de adult. & per illum
textum in l. fin. verſ. vltimo quæro in
fine, De eo per quem fact. & quid ſi ſit E
delictum continuatum vel reiterabile, vi-
de Anchar. conſ. 4. & quòd inſpiciatur
principium, Bart. & Iaſ. in l. eum qui. §. in
popularibus. de iureiur. pro hoc facit
quia cauſa ſummaria poteſt effici ordina-
ria, non è contra, Gloſ. in Clement. Se-
pè, in verbo in omnibus, de verbor. ſignif.
& ita fuit iudicatum pro Barone Sancti
Fradelli contra vniuerſitatem in Menſe
Aprilis 14. Indict. 1541.

In fine tex. Quid de iure cōmuni. Bald.
in l. 1. quæſtio. 4. de Condict. Indebet.
Gloſ. & Afflict. in Conſtitut. Hac Lege.
Ang. in verbo, qui iudex dictum proceſ-
ſum publicauit, condemnatus verò in
criminalibus capitaliter, etiam ſi appel-
let, non eſt excarcerandus cum mille ſi-
deiuſſoribus, Bald. in l. eos. §. ſuper his C.
de appellat. Afflict. in Conſtitut. Huma-
nitatem. nu. 25. & 255.

CAP. CXLIII.

IN *fine tex*. Nec requiritur vbi nō po-
teſt recipi lite non conteſtata. Iaſ. in l.
2. col. pen. C. de edend. vbi multa.

CAP. CXLV.

IN *Rubrica*. Eſt cap. 117. fol. 38. à
tergo, vide quæ ibi poſui propter ma-
iorem copiam marginis, & vide Conſtit.
poſt citationem, & Conſtitut. Actorem.
§. fin. & Conſtit. Priuſquam, lib. 1.

Ibi *In cauſis arduis*. Quid ſi venit pęna
fuſtigationis, videtur de arduis, quia pro-
pter ignominiā æquiparatur morti Bald.
in l. tranſigere. C. de Tranſact. Socc. cōſ.
157. col. pen. Sed cap. 360. eiuſdē Regis
exprimit pœnas, in quibus ſubintrat, ceſ-
ſio autem litis prodeſt reo, etiam ſi non
exprimat omnes qualitates. Bald. conſ.
378. vol. 4.

Ibi *Vel per contumaciam abſente*. Quid
ſi ante incuſatam cōtumaciam cedat ac-
cuſator in caſu in quo Fiſcus poterat
principaliter agere, vt in nece appoſtata,
an Fiſcus poterit proſequi principaliter?
Determinatum fuit quòd nō in cauſa de
lo Liali, neſcio quo fundamento, puto
malè, & contra illam determinationem
quòd poſſit Fiſcus tūc principaliter age-
re, vide Alber. in l. Libellorum §. fin. de
accuſatio, & ibi Bart. col. fin. ibi, & ſecun
dum opinionem quam teneo, allegat Al-
ber. text. in l. cum Maior. §. accuſaſſe.
de Bon. liberto. qui dicit accuſaſſe eum
dici qui crimina obiecit &c. Duo ſūt ſu-
bintrare, & principaliter agere, hoc cap.
loquitur de ſubintratione tantùm, de Al-
tero loquitur cap. Item omnia Delicta
publica, &c. Hæc actio ſine proſequu-
tione non tollit Fiſco ius agendi princi-
paliter, quia nemo dicit, & quia perin-
de eſt ac ſi non accuſaſſet, contra Fiſcum
fuit iudicatum pro Simone Failla nō ob-
ſtante allegatione mea 112. lib. 2. Allo-
dial. reputaui iniuſtum, & pro me eſt Al
ber. d. l. Libellorum, in terminis Afflict.

in conſtitut. priuſquam, 3.not. clarius Marant.de ordine Iuditio, n.76. ſed modo pro ſententia M.C. vide cap.360.Regis Alfonſi, quod tamen non fuit tunc allegatum nec cōſideratum, quod exponit vbi Fiſcus poteſt principaliter agere, & in prӕiudicium Fiſci,& nota illud cap. 360.ad aliud, quia in arduis vult poſſe remitti vſque ad aperturam ſed hoc eſt in ſupplicatione, decretatio autem eſt ſimplex, & non diſtinguit duo capita, vt facit ſupplicatio, & excipit ardua,& hęc reſponſio facit pro me contra interlocutoriam. M. R. C. quia exceptio illorum caſuum refertur ad omnia.

Ibi *Concordare*. Vide conſtitut. poſt citationem, lib.2. quæ facit differentiam inter gratuitam ceſſionem, & mediante pecunia, & ibi Afflict. quòd talis ceſſio eſt nulla ſi non acceptetur à Curia. Quid ſi pecuniam recipiat tertius? Dico idem, ſi ſciente parte. Bald. in l. Non intereſſe C. quod met.cauſ. & in Conſtit. Prius.

CAP. CXLVI.

VBi eſt dubium an veniat pecuniaria pęna vel corporalis non debet accuſatus relaxari fideiuſſoribus. Hyp. cōſ. 4. nu.4. nec vbi eſt pœna arbitraria, Pariſ. poſt Roman. in verbo, fideiuſſor. §. ſi iudex, col.2. in fine, nec ſi aliàs exiuit de carcere,Pariſ. ibidem, quod non vbi venit pœna arbitraria, Grat. conſ.55. & ibi quod talis carceratur etiam pro pœna pecuniaria, quod ſi carceratus eſt infirmus vel vulneratus cuſtoditur expenſis ſuis.

CAP. CXLVII.

IN *fine*. Adde eumdem Regem in cap.359. fol.122. Quid de Mercatoribus, & alijs exteris. Felin. in cap. ſignificantibus col.2. de offic.deleg.

CAP CXLVIII.

ETiam ſi non petatur poteſt iudex condemnare ad reſtitutionem rei ablatæ. Crauett. conſ.53. Cor.conſ.273. vol.1.

CAP. CXLIX.

AD hoc cap. vide cap.359. Infra. an capitulis datis eodem die cū Ritu, & nō cōcordat in omnibus? & illi eſt ſtādū,vt patet per cap.369. vbi ita expreſſe

A dicitur, & in hoc nunquam vidi animaduerſum.

Ibi *Ad inſtar*. An ex hoc deſinat eſſe publicum, ex eo quod tantum illi admittuntur ad accuſandum. not. Bart. in l. 1. ad fin. de public. iudic.

Ibi *Quorum intereſt*. An vniuerſitas vel Sindicus vniuerſitatis poſſit accuſare de homicidijs, & iniurijs factis per Barones ſingularibus pſonis de vniuerſitate. Oldrad.conſ.66. & 206.Bart.in l.1.§.fin. de iureiur. Aret. Inſtitut. de Iniurijs. §.

B ſeruus autē,in fine,poſtea vide D. meum conſ.61. col. fin. facit l.2. Quod cuiuſq. Vniuerſ. nomin. fuit iudicatum contra Sindicos pro Barone Sancti Fradelli Anno 1. Indict.1537. Hæres autem accuſat de iniuria facta defuncto, non quia hæres, ſed quia ſua intereſt. Bart.in l.fin.de priuat. delict. Pern.conſ.55. Simon dicit quòd in reliquis remanēt publica, & ſunt participia, & quòd ſui dicuntur vſque ad decimum gradum, Et quòd licèt iniuria fiat toti familiæ, tamen non admittuntur

C ad accuſandum, & ſi occiditur exiſtens in manibus Capitanei, Fiſcus agit principaliter, non in priuatis. Lucas Pen. in l.fin. col.4. C. de bon. vacant. lib.10. Afflict.in Cōſt.Literas.col.2.in 4.not. Fallit ſi tangitur intereſſe Fiſci vel Regis, quia tunc poteſt Fiſcus accuſare, ſicut quilibet priuatus, ſiuè interſit pecunialiter, ſiuè ratione iniuriæ. Iſern. in conſt. beneficium, & propterea accuſat de morte,vel iniuria Officialis,quia cenſetur ipſi Regi facta, & ſic Rex poteſt accuſare,&

D quia non conuenit vt ipſe accuſet, ideo accuſat per procuratorem. Afflict. ibi. Item, & propter hanc rationem non haberet locum ſi propter priuatam inimicitiam offenderetur, iunctis his, quæ tradit Iſern. in titul. Quæ ſint regal. in verbo. Bona committentium crimen,& ambæ Conſtitut. vt participatio, pro hoc etiam tex. hic ibi, lęſe Maieſtatis, & in quolibet Officiali locum habet, & committitur. Franc. Lud.in Tract.de Crim. Lęſæ Maieſtat.Sed hic Ritus refert ſe ad

E Conſtitut. Regni, quæ nō ita latè loquitur ad rationem, quòd iniuria cenſeatur facta Regi,vide Alber. in l. ſi non conuitij. C. de Iniurijs. Et Fiſcus poteſt agere in omnibus delictis publicis,de quo aliàs fuit dubitatum vt per Andr. & Afflict. quia Princeps eſt de populo, & accuſat per procuratorem, & contra aſſaſſinum Iudex procedit ex mero officio. Puteus de Sindicat. Marſ.in l.vnus §. cogitatur. nu.65. De quæſtio.De vſurario vide Cōſtitut.

ſtitut. Vſurariorũ, & contra hoc cap. eſt cap. 359. fol.122.& cap.443.fol.236.vbi de vſurarijs. An admictantur compater, & cõmater patrinus &c. Boer.deciſ.233. part.2.

Ibi *Leſe Maieſtatis*. Quid in crimine priuati carceris? Videtur publicum,quia incidit in crimen Læſę Maieſtatis.l.vnic. C. de priuat.carcer. Cõtrarium fuit iudicatum per M. C. 13. Aprilis 1538. xi.Indict.pro magnifico Hyeronimo Montealto cõtra procuratorem Regij fiſci, nec fuerunt carcerati vt puniantur à Barone quo caſu ſecundum Lucam de Penn. in l. 1. C. de Cohortal. lib.xii. non incurritur pęna d. l. vnic. ſed Plagiar.quæ eſt amica literę d. l. vnic. ſed cõtra mentem Doct. vt ibi poſui, & quòd etiam ſi vſurpet publicam poteſtatem non habeat locũ Ritus, facit quod expreſsè dicitur de falſa moneta,& nõ eſt crimen læſę Maieſtatis.l.2. C. de Falſ. Monet. Item habet relationem ad Conſtitut. Regni, Humanitatem,ſed tamen dic quòd fuit malè iudicatum, quia licèt non eſſet publicum, ſed priuatum hoc crimen priuati carceris, tamen quia lęditur Maieſtas Principis, Princeps vt pars cuius intereſt accuſat per ſuum procuratorem, per not.per Andr. in Conſtit.Beneficium,ſed de quo crimine lęſe Maieſtatis loquatur vide cap. 359. Modo vide quod in hoc caſu pro Reo contra Fiſcum allegat D.Io.Aloiſ. de Septimo. Item vbi pęna eſt pecuniaria, licèt crimen ſit priuatum, quilibet admictitur, vbi offenſa non concernit certam perſonam, vt in Blaſphemia, in Portatione armorum, ſi quid eſt appenſum in ſtrata &c. Angel.de Malefic. in verbo, Nec non ad querelam. Bald. in Rubrica. C. Qui admict. vbi etiã quid de extero an poſſit accuſare de crimine publico, & Fiſcus magis eſt dominus cauſę capitalis quàm ipſi litigatores. Bal. in l. Minimè in fin. C. de appellat. & vbi delictũ nõ reſpicit iniuriã certæ perſonæ Bart. & Imol.in l.1. de public. Iudit. & in caſibus, in quibus Fiſcus poteſt principaliter agere Inquiſitio eſt Remedium ordinarium. Afflict. in Conſtitut. Grandis.nu.28. in fine vbi loquitur in delictis capitalibus,tamen eadem ratione in omnibus comprehenſis in hoc cap. ſed contrarium videturr ſtãte hoc Ritus capitulo,& capitulis Regni,quibus generaliter prohibetur Inquiſitio, & permictitur tãtum certis caſibus. D.meus in rubrica de Iudit. col.7. verſic. circa primã quæſtionem in prim. lect. & Bald. in cap.1. n.5.

A quia omnis exceptio, quæ eſt con tra regulam, & eſt de officio Iudicis, eſt remedium extraordinarium.Bald.d.cap.1. de offic. ordin. Aret. de Malefic. in verbo. Hec eſt quædam Inquiſitio. col.8. Bald. in l. Planè. de Petitio hæredit. & contra vſurarios Fiſcus agit, Pern. conſ. 67.& D. Bald.in l.2. in fine C.qui teſtam. facer.poſſ. & quod omnia ſtatuta ſunt leges priuatorum Iuditiorum, ex quo Inſert quòd Bona non publicantur, niſi dicatur expreſsè, ſed in illatione contra eũ B tenet Paul.Alex.& Iaſ.vbi ſi occiditur in manu Capitanei Fiſcus agit Pern.cõſ.55. & quilibet accuſans de iniuria illata in Diuinam Maieſtatem dicitur proſequi propriam, & ſuam iniuriam. Angel. in §. fin. Auth. Quomod. oport. Epiſc. & vbi pœna applicatur fiſco,quilibet &c. Bart. in rubrica de popul. actio. Sed in contrarium eſt veritas,Roman.conſ.152. & ſeruabitur etiam quò ad forenſes, & clericos, quia reſpicit ordinem. Bartol. in l. cunctos populos.n.36.& 48.ſed ſi pro- C ceditur ad petitionem fiſci vbi non poteſt, vel eius cui non competit ius accuſandi proceſſus eſt nullus. Andr. in conſtitut. Damna col.3.Bald. conſ.426. par. 5. vbi quòd etiam poſt ſententiam, & ſi proceditur contra abſentem, & quòd fiſcus nõ poſſit principaliter agere opponi poteſt etiam poſt litis cõteſtationem, & irritatur proceſſus.Grammat. Vot.24. num.16.

Ibi *Monaſteria*.In omnium enim iniu- D riam commictitur quod in religionem fit l.Monachos. C. de Hereticis.

Ibi *Quilibet de populo*. Ergo, & Rex per ſuum procuratorem. Afflict. in conſtitut. beneficium.

Ibi *In fraganti*.Intellige per officiales ad hoc deputatos, ad hoc vt habeat locũ hoc cap. & vt non detur terminus ad defendendum Andr.& Afflict. in Conſt. Humanitatem.3. not. & conſtitut. Iuditiarij non per cal.4. not. nu. 4. 5. 6. & 7. Bald.in l.Vtrum col.1.& contra captum in fraganti proceditur executiuè. Bart. E Bald. & omnes in l. Ictus fuſtium de his qui notãt.infam. ſed benè dicitur captus in fraganti etiam ſi non capiatur per officiales ad hoc deputatos ſed per conſanguineos fortè offenſi, vel alios priuatos, & multò magis ſi per alios officiales non deputatos ad hoc Andr.& Afflict.vbi ſupra, vbi an debeant recipi in teſtes qui ceperunt, quos Andr. dicit loco accuſatoris eſſe, & ibi Afflict. dicit quòd ſi captus confitetur de plano debet pars citari, quod

Digitized by Google

ri, quod eſt contra ea quæ ſcripſi ad l. 1. A
ff. de Quæſtio. & quòd ſi negat debet tor
queri, & quòd ſi negat, & eſt conuictus
per teſtes de viſu, torto pertinaci debet
dari terminus ad defendendum, & debet
condemnari etiam ad mortem, ſi ſunt te-
ſtes de viſu, aliàs non condemnabitur
ad mortem, & quòd non debeat ſeruari
ordo iuris, & plura alia notabilia, maxi-
mè quòd ſtatim procedatur ad torturam
contra dictum, dicit Bald. in l. Fugitiui,
col. 2. C. de ſeruis fugitiuis, & de capto
infraganti, vide tex. in l. 1. C. de rapt. vir- B
gin. & in l. Raptores. C. de Epiſcop. &
cler. & d. l. ictus, & in l. de fenſores la 3.
C. de defenſ. Ciuitat. & d. conſtitut. Iu-
ſtitiarij, Marſil. d. l. vnius. §. cogniturum.
De quæſtio. vide que dixi ad l. ictus, &
videtur magis priuilegiatus ſi proceditur
ſine accuſatore, Andr. d. Conſtit. Huma-
nitatem.

Ibi *Nullo comparente*. Hic non dicitur
quòd Quilibet de Populo admictitur, &
reuertor ad tex. ibi quorum intereſt, &
quæro an Filia accuſet de iniuria facta C
patri, vel offenſa citra mortem, & quid
in vxore, Matre, Sorore, & ſimilibus.
vide l. ſi fęmina C. Ad Turpill. vbi Salic.
& Alber. Ang. in l. de crimine, C. qui
accuſ. non poſſ. l. 2. vbi poſui, de iureiur.
l. Lex Cornelia, vbi Bart. eod. tit. vbi
ſcripſi, latè Bart. in l. fin. de priuat. delict.
qui tenet quòd etiam in priuatis delictis
admictitur, & ita vidi multoties practi-
cari, Aliqui ex prædictis dicūt quòd poſ-
ſit in crimine publico, alij quòd in nullo
citra mortem. Quid in iniuria facta Pa- D
ſtori meo, Bart. & Bald. in l. ſi quis ho-
micidij, vbi addidi, C. de accuſat. Quid ſi
inſultet me, & occidat ſcutiferū meum,
& accuſem de nece, Speculat. de accu-
ſatore, col. 2. prim. part. An de nece tu-
toris, ibi col. 6. ſed non loquitur ſtante
hoc Ritu, poteſt tamen argui.

CAP. CL.

DE Reaccuſationibus tradit Mar. in
cap. 1. num. 64. & 88. prim. col. de E
Mut. Petiti.

CAP. CLII.

IBi *Barractandis*. Hoc verbo vtitur Gloſ. in l. ſi fideiuſſor, §. fin. Qui ſatiſd. cogant. vide Paul. qui exponit, ideſt traſportandis.

CAP. CLIIII.

QVid ſi promiſi tibi centum hoc pacto vt ſi infra menſē ſoluerim quinquaginta ſim liberatus à toto. Bald. in l. 1. in 4. oppoſitione. C. de his quæ pęn. nom. De promiſſione Mariti de habitando in Patria vxoris ſub pęna, Abb. & Canoniſtæ in cap. 1. qui Matrim. accuſ. poſſ. Cauthelam, vt hæc pœna exigatur, ponit Roman. conſ. 143. Si debitor iurauit ſoluere in pluribus terminis, & ſi defecerit in primo, poſſit exigi totū, quia amiſit exceptionē propter periuriū, Ruin. conſ. 172. in princ. lib. 4. Alber. Brun. ſed vide rationem Ruini.

Ibi *Exigatur*. Regulatur l. ſi quis maior C. de Tranſact. Sed quid in cōtractu cōpromiſſi neceſſarij vigore cap. Regni 85. Regis Caroli, vide Iaſ. ibi 4. not. Hyppol. in l. 1. §. præterea, col. 5. in fine, de quæſtion.

CAP. CLV.

IBi *Inſultu*. Sic confunditur inſultus cum percuſſione, niſi maior pœna ponatur pro inſultu, Bart. in l. numquam plura, col. 4. in princ. in verbo, ex hoc quæro, de Furtis, & pro hoc dico malè dixiſſe eos, qui dicunt nō poſſe dari quatuor ictus fuſtium euaginanti ex eo quia percuſſit vulnere paruo cum poſſet ſi nō vulneraſſet, nec eſt etiam ratio vlla quòd delictum additū delicto minuat pœnā, ad quod Salic. in l. qui de crimine, col. fin. C. de Accuſatio. & ibi an ſit neceſſe quòd vna pœna ſit punitus, vide Alber. Brun. verſ. Arma, Afflict. in Conſtitut. Intentionis, & in Conſtitut. ſi quis aliquem, rationem ponūt Bald. & Alij, in l. Aduerſus. C. De Furtis, vbi quid in præparatorijs aliorum criminum.

Ibi *Captus infraganti*. Proceditur executiuè Angel. in l. Ictus fuſtium. de Iniurijs.

CAP. CLVI.

POena Periurij quæ ſit, vide Iaſ. in l. Si quis maior C. de Tranſactio. Et ex Conſtitut. Regni Eos, qui ſcienter, eſt pęna Manus, & in conſtitut. Summo periculo, vbi quod etiam ſi extra iuditium.

CAP. CLVII.

ALiquos Caſus, in quibus non tenetur ſubire, Aretin. in l. 2. §. quod obſeruari, C. de Iureiur. propter cal.

CAP.

CAP. CLVIII.

CONcordat l. Iuriſiurandi. C. de Rebus Credit.

In fine tex. An ſaltem extra ordinem, ex his quæ tradit Grammat.conſ.93. cũ doctrina Marant. 6.part. princip. Act.4. nu.2. Accuſatum autem per Iudicem puniri hæc verba non conueniunt pœnis legalibus.

CAP. CLIX.

IBi *Nulla excuſatione*. Vide Iaſ. in conſ.144. lib. 4. & in Conſtitut. ædictorum, In fine, Moderni in rubrica in ius voc. vt eant.

Ibi *Purgato*. Et etiam cancellato, aliàs ſemper durat effectus Banni, etiam ſoluto iure purgationis Bald. in l. labeo. §.1. in fine. de Pactis, Iaſ. in §. Condemnatum nu. 36.& 37.

CAP. CLX.

IBi *Iniunctum*. Hãc Iniunctionem poteſt facere iudex ex ſe nemine petente, Bald. in l. qui crimen, quæſt.6. C. qui accuſar. non poſſ. & ita aliàs obtinui. Et adde quòd niſi iuſſerit præſentare, pœna non poteſt exigi, Aret. l.4. §. cato, quod dictum non frequentatur quia fortè paucis notum eſt, & tenetur præſentare etiã poſt ſententiam. Bart. in l. Si quis, ff. de Cuſtod. reor. licèt dicat aliter eſſe in fideiuſſore de Iuditio ſiſti, vide Bald. in l. qui crimen. 3. quæſt. C. qui accuſ. non poſſ. Ruin. conſ.150. ex his. col.3. nu.5. & 6. dicit eſſe propter verbum, quandocunque, ſed Bart. non videtur in eo facere fundamentum.

Ibi *Sed ſit executio*. Continet ius commune quia cõtractus factus in iuditio habet vim confeſſionis, & ex contractu iuditiali oritur officium Iudicis in quo proceditur executiuè, Bald. in l. qui crimen, quæſt.6. C. qui accuſſ. non poſſ. Pariſ. In verbo fideiuſſor officialis.

Ibi *Certa pœna expreſſa*. Vidi quandoque ſeruari in fideiuſſionibus ſtipulatis in forma, ſed euenit ſępè in aliquibus qui recipiunt aliquem ſub fide ſua, hi enim cenſentur fideiubere de præſentando, Salic. in l. fideiuſſor, & in his etiam qui recipiunt in carrico.

Ibi *Reo principali preſentato*. Dicebam non eſſe correctam l. ſancimus, ſed habere locum quando à principio in

A fideiuſſione eſt dies, & pœna, ſed quando eſt ſine die, & fit iniunctio mandato iudicis, requiritur etiam copulatiuè quòd fideiuſſor ſit carceratus, quia hoc capitulum loquitur, in reliquis non loquitur, & ll. correctio eſt euitanda, l. præcipimus, C. de appelllatio, & quod nõ Immutatur cur ſtare prohibetur? & obtinui bis.

In fine tex. Hi non habent benefitium excuſſionis Roman. & alij, poſt Alex. in l. 2. §. ſi quis niſi ff. qui ſatisd. cogant.

B Afflict. in Conſtitut. Humanitatem. 4. not. quem vide, & nõ eſt propriè fideiuſſor, Bald. in loco allegato per me lib.2. Et hodie ceſſat in Regno hoc beneficiũ excuſſionis per Conſtitut. Si ciuiliter agens, vbi Afflict.

CAP. CLXI.

IBi *Iuditium Rei aſſumere*. Facit tex. in l. quia, §. fin. ff. de Alienat. Iudit. mut. cau. fac. & quid in Cuſtode carceris

C quando aufugit carceratus pro leui crimine, tradunt Andr. & Afflict. in Conſtitut. Cuſtodes.

CAP. CLXII.

VIDE in Capitulis eiuſdem Regis, cap.426. & quæ ibi poſui.

CAP. CLXIII.

VIDE Io. Baptiſtam de Sancto Se-

D uerino in Tract. de debitore ſuſpecto, & fugitiuo, col.2. & Felin. in cap. Paſtoralis, §. cum autem, col.1. de offic. delegat. Bald. in l. addictos. C. de Epiſcopal. audient. De ligato ſub fideiuſſione, qui metu Iudicis minantis, vel grauãtis venit ad Viceregem, Pariſ. in verb. Fuga officialis, Gramm. Vot. vltimo. de fugiente à cuſtode, vinculis, vel carcere, facit l. capitaliũ. §. qui ad ſtatuas. de Pœnis. l.1. de his, qui ad ſtatuas confug. & de materia in cap. Oratio. De appella-

E tio. & dixi Alleg. mea, in fine, Non ergo habet locum in fideiuſſione de detinẽdo certum locum pro carcere, & inde fugiente, nec ſe preſentante in M. C. dixi latè lib.2. fol. 234. & etiam in illa cauſa obtinui. Et ſi officialis miſit familiam ad capiendum, non propterea liberatur fideiuſſor, quia nullo iure cauetur, Cœpol. conſ.25. quid ſi iudex dixit quòd volebat ſuſpẽdere, Pariſ. in verbo. Fideiuſſor, vbi ſubdit aliam, & ſubtilem quæſtionem, & aduer-

Digitized by Google

& aduerte quia ambo vidẽtur loqui quã-do pœna applicatur officiali doloſo, ratio tamen ex l. vnic. C. ſi qua pred. po. &c. & fideiuſſor de preſentando in criminali tenetur etiam lata ſententia ipſum præſentare pro executione, licèt ſecus ſit de iuditio ſiſti. Bart. in l. ſi quis Reum. n. 2. Paul. in l. 2. §. fin. qui ſatiſd. cogant. Cœpoll. conſ. 25. Bart. ibi num. 5. tradit qualiter debeat concipi, de illa deciſione Bart. quo caſu procedat, vide Luc. de Penn. in l. ſi quis Decurio, nu. 15. C. de Decurionib. lib. 10. quid autem lapſa Inſtantia? procedit Iudex ex officio in exactione, nec requiritur libellus. Bart. in l. ſi quis Reum, in fine. Quid ſi pro accuſato de vulnere, & poſtea ſequuta morte. Luc. de Penn. in d. l. ſi quis Decurio C. de Decurionib. lib. 10.

CAP. CLXIV.

IBi *Et ſe eximere*. Roman. Alex. & alij. in l. facere. Solut. Matrim.

CAP. CLXV.

PRo limitatione, & declaratione, vide Alex. in l. ſi finita, in princ. De Damn. Infect. & text. in l. ſi duo. §. fin. de arbitr. & l. cum quærebatur. Iudicat. ſoluend. & in l. ſi ita ſtipulatus, de verbor. obligatio. Ang. conſ. 278. Iaſ. in l. 1. ſi quis in ius vocat.

Ibi *Toties*. De hac clauſula, vide tex. & Docto. in l. ſi duo. §. fin. de Arbitr. & de clauſula ſemel, & pluries vide Bart. in l. quid tamen, eod. tit.

Ibi *Tribus*. De iure cõmuni, duobus tantum Angel. in l. 2. §. qui exhibendi. De cuſtod. reor.

CAP. CLXVI.

ALiqui intelligebant hoc cap. etiam in Stupro pueri quod reprobat Per. conſ. 67. Quid in ſtuprata voluntariè, Aret. in verbo, che mi hai adulterato, col. 15. verſ. quæ ſit pœna ſtupri. Quid ſi non eſt viripotens. l. ſi quis aliquid. §. qui nõ dum. de Pœnis, Nec eſt hodie correctũ. Aret. conſ. 16. & præſcribitur quinquennio, Pern. conſ. 67.

Ibi *In quinquennium*. De iure cõmuni non erat taxatum tempus, & procedebat in Plebeo, in nobili verò erat pœna publicationis dimidiæ partis omnium bonorum. §. 1. Inſtitut. de Publ. Iudic. Sed limitabatur tribus modis, vt per

A Odoffred. in l. Vnic. C. ſi quis eam cuius tut. de ſtuprante Immaturam, Grammat. Deciſ. 22. Afflict. Deciſ. 276. Incip. Sereniſſimus. De Oſculante Puellam inuitam, quæ ſit pœna, Afflict. ibidem. De tentante corrumpere virginem Immaturam, dixit Bald. in l. 1. in 2. lect. Quod quiſque Iuris. quòd non punitur ad mortem.

Ibi *Violentia*. Quomodo probetur, & quando probetur ex eo quod viſus eſt tenere ſubtus clamantem & ſatagebat &c.
B & fortè quia non conſumauit. vide Conſtitut. in Quæſtionibus, lib. primo.

CAP. CLXVIII.

IBi *Etiam viatica*. Idem erat de iure communi, l. qui crimen. C. qui accuſ. non poſſ. qui textus loquitur quãdo ſuccubuit Actor, ſic l. eum quem temerè, De Iudic. & l. non ignorat. C. de fruct. & lit. exp.

Ibi *In cauſis Ciuilibus*. Idem erat de
C iure communi, etiam ſi temerè egiſſet, ne dum ſi calumnioſè, vt dicit Ritus. d. l. eum quem temerè, De Iudic. & quando calumnioſè eſt. d. l. Non ignorat C. de fruct. & lit. exp. tamen in Ciuili propter temeritatem hoc in Regno non veniunt expenſæ, & hoc iure vtimur, niſi in quibuſdam caſibus ſpetialibus, vt in reuocatione literarũ per R. C. & in ſpolio, quia veniunt appellatione dãnorũ, & Intereſſe, fortè propter hunc Ritũ, ſumpto argumento à contrario ſenſu verbi
D calumnioſè, quia in ſenſu directo nil operaretur. Quid ſi accuſatus condemnetur ad ciuile, & liberetur à criminali, cui taxantur viaticę? videtur quòd accuſato, quia veniunt pro criminali, à quo liberatus eſt, Contrarium ſeruatur, quia taxãtur, & ſoluuntur accuſatori, quia accuſatus eſt cõdemnatus ad expenſas, damna, & intereſſe.

In fine tex. Adde Guid. Pap. dec. 269. Marſil. conſ. 36. & dixit Iſern. in cap. 1. §. ſi quis hominẽ, de Pace Tenend. quòd
E denuntiator habetur pro accuſatore, allegat. cap. 2. de Calum. Et dicit Bald. in l. Si quis, ad leg. Iul. Maieſt. quod ſicut torquetur actor, ſic Inſtigator, & conſultor.

CAP. CLXIX.

IBi *A Magna Curia*. Ergo nec ab emergentibus, & ab interloquutoria. Bald. in l. 1. C. de offic. præfect. Præto. Abb. D. meus & alij, in cap. Paſtoralis, de Appel-

de Appellat. de quo vide tamen Alex.in Rubrica de Re iudic.facit quod in criminalibus, maximè capitalibus non poteſt appellari niſi poſt ſententiam diffinitiuã. l. Eos. §. ſuper his, vbi Gloſ. & Doctor. C. de Appellat. quod poſſit ab intermedijs. Bald.in l. ſi ex cauſa. §. nunc videndum. De Minor. Marſil. conſ.80. col.1. & 3. Item nõ videtur procedere vbi ſententia eſt nulla, nec vbi iniuſtitia eſt notoria, Marſil. conſ.81. vltimo dubio,ſubdens quòd aliàs ſi ſic intelligeretur, nunquam admictteretur Appellatio, nec valeret, Plures limitationes poſſent notari ex traditis per Albert. Brun. in verbo. Appellare. Sed quicquid ſcribãt ipſi ſeruamus magna obſtinatione, vt nec aduerſus diffinitiuã nec interloquutoriam admictatur remedium aliquod, etiam ſi ſit lata per vnum, cęteris abſentibus, vel ſuſpectis, de iure communi etiam tollitur Appellatio, vt in alijs caſibus, vt in caſibus l. Quoniam multa facinora. C.ad leg. Iul. de vi Publ. & l. 1. §. quibus. C. de Rapt. virg. Quid ſi ex offitio petantur damna, & intereſſe, vel expenſę an quò ad ea poſſit appellari,vide Bald. cõſ. 119.in nouis,in antiquisverò eſt cõſ.285. lib.2. In cauſa Mag. Io. Matthei de Diana contra No. Blaſium Timpanello fuit Actio criminalis cum petitione ciuili, nõ ex officio, & oriebatur ex diuerſo facto, fuerat proceſſum ſummariè, fuerat appellatum quò ad ciuile, ſcripta Appellatione, & Introducto proceſſu, fuit interloquutum quod deleatur appellatio, & non audiatur,in Menſe Martij. 9. Indict. 1536. & in M. C. non ſeruatur deciſio Baldi.

Ibi *Admictatur appellatio*. Nec ergo ſupplicatio. Dec. in cap. Paſtoralis. De Appellatio. Paul. in l.ſi quis aduerſus.C. de Pręcib. Imperat. offer. Videtur quòd poſſit dici de Nullitate ſententiæ latæ cõtra clericum coniugatum, qui debuit remicti, etiam ſi nemo allegaſſet priuilegium clericatus Alex. conſ.149. in fine. vol.6. Marſil. in Pract. §. Opportunè.

CAP. CLXX.

IBi *Sacros Canones*. Vt eſt cap.Ita quorundam, cap. ſignificauit, cap. quædam olim, & cap. ad liberandum, extra de Iudit. copioſius in extrauag.Io. 22.& extant multa Clem. quint. In extrauag. communi dixi In Allegat. Incip. Natalitius, lib.2. quem feci condemnari ad re-

A migandum, quia tranſmiſit haſtas zagagliarum ad Mon. licèt oppidum Regis Tuniſij conſiderati, & tributarij Domini noſtri Imperatoris, & Regis 1541. 15. Indict.

Ibi *Leges*. Vt l.1. & 2. C. Quæ res export.l. cotẽ ſerro, in princ. de Public. l.4. ad leg. Iul.Maieſt. & cap. 83. conſtitutionum Regis Fiderici, fol.31.

In fine tex. De iure ciuili eſt Pęna capitis, & bonorum publicationis. l.2. C. Quæ res export. De iure autem Canoni-
B co excommunicatio,à qua niſi à Papa,& in mortis articulo abſolui poteſt, & facta ſatisfactione ſcilicet quòd det tantum ad acquiſitionem Terræ Sanctæ, quantum tranſmiſit, & ſi capiantur fiunt ſerui capientium, ſunt inteſtabiles, & Infames, in capaces ex teſtamento, & ab inteſtato, & interdicuntur ab officijs publicis, hoſtes fidei ſunt, & publicè nũtiantur, & bona confiſcantur, vt in extrauag. Multa. de Iudeis, & Saracenis,& in generali poteſtate abſoluendi non cõprehendun-
C tur, vt in extrauag. Et ſi Dominici, de Pœnis, & Remiſſio. & ſpectat ad Admiratum perquirere naues,aliàs Ipſe vel ſui officiales puniuntut, vt in capitulis Admiratus habetur.

CAP CLXXI.

IN *Rubrica*. Prout regulariter eſt, niſi Ius exprimat quòd ſit ſummaria.l.iudices. C. de Iudic. Lanfranc. in Clem. Sępè, in verbo, ſimpliciter in fine,quod
D clarè deciditur per iſtum Ritum.

Ibi *Dierum duodecim*. Poſſunt partes prorogare, ſed poſt factum non poſſunt facere, vt teſtes recepti poſt terminum habeãtur pro productis in termino, Iſer. in Conſtitut. Appellationum tempora.

Ibi *Publicatio*. Vide ſupra fol.90. in princ.& quare requiratur,& quando nõ, Iaſ. in l.2. col. pen. C. de edend.

Ibi *Ex cauſa ſecundæ*. Si habuit has duas in cauſa principali, vt in cauſa petitionis hæreditatis,nõ dabitur alia in cau-
E ſa liquidationis. Aſſlict. deciſ.35. Incip. ſi Actum.

Ibi *Reprobantes*. De iure communi licebat, ſed non vltra ſcilicet reprobare reprobantes alios reprobantes, cap.licèt deleatur. De Teſtib.

Ibi *Extra Regnum*. Contra petentes hos terminos, vide omnino Anchar. & Alios in capit. Statutum. §. proferendo. verſ. expreſſas. De Reſcript. in 6.

A

CAP. CLXXII.

SI Reſtitutiones fuerint in cauſa principali, non conceduntur in liquidatione. Afflict. deciſ.35. De materia vide Eundem, deciſ. 114. Et quid in Authore laudato perſona reſtituibili, vide eundem Deciſ.15. Quid ſi pendente Iuditio efficiatur Maior? Afflict.deciſ.210. & quid ſi Minor, vel Fęmina moriatur poſt publicationem, an maſculus maior B habeat reſtitutionem mortui? non decidit, Capic. deciſ.109. in cauſa Domini Ducis,& in Deciſ.110.dicit quòd poteſt, & omnis reſtitutio conceditur Fiſco, vt in Conſtitut. Beneficium. Afflict.d. Deciſ.210.

Ibi *Indiuidua.* Vt ſi agatur de Seruitute, Gloſ. in l. vnic. C. Si in vna ead. cau. in integ. reſtit. Afflict. in Conſtit. Oſcuritatem, quæſt. 14. n. 18. & Deciſ. 213. vbi quòd idem ſi agatur hypothecaria contra plures heredes, qui poſſidebāt C in communi, ſecus ſi diuiſim, pro qua deciſione, & hoc textu eſt tex. In l. ſi communem. Quemadmod. Seruit. ammict.& vide ea, quæ ad illam legē cumulat Felin. in cap.1. De Preſcript. Quid ſi ſit connexa eadē cauſa defenſionis, & ratio vincendi, vt in capit. pen. de Re Iudic. & in l. 1. C. ſi vnus ex plurib.? videtur quòd gaudeat, & videtur deciſio Bald. in l. 3. §. ſed vtrum ad finem, De Minor.qui in his terminis loquitur, contrarium videtur per textum in l. 2. C. ſi D vnus ex plurib. pro quo vide Gloſ.in d.l. vnic. & d. Deciſ.Afflict. quoniam loquitur in pluribus heredibus, qui diuiſerunt & Bald. aut voluit loqui in Indiuiduis, aut loquitur contra d. l. 2. & non loquitur ſtante hoc Ritu, dicebam tamen ſēper intellectum, & practicatum, vt profit, quando eſt eadem origo perſonę, & cauſa defenſionis iuxta terminos l.1.C. ſi vnus ex pluribus, & l.ſepè. De Re iudic. ac capit. Quamuis. De Re iudic. & ita ſeruat M. R. C. & ita obtinui primo de- E cembr. XIII. Indict. 1539. pro Magnif. Vincentio Genuiſi contra Magnif. Procuratorem Reg. Fiſci, ſi agatur pro indiuiſo contra plures pro indiuiſo poſſidentes, vel vt vendant, vel retrouendant, quia obligatio rē tradi eſt indiuidua.Soc. Nepos, in conſ.2. lib.2.

CAP. CLXXIII.

IBi *Simpliciter.* Quia ſecus ſi expreſſit vnum. Bald. in l. ſi ex falſis, colum.2. num.9. verſic. venio ad quæſtionem, C. de Tranſact.

CAP. CLXXVI.

IN *fine tex.* Debet etiam dare expenſas, vt in Conſtit. Lege preſenti, De dand. Aduoc. lib. primo.

CAP. CLXXVII.

IN *Rubrica.* Nota hoc cap. pro habētibus Merum, & Mixtum Imperium ſine clauſula Abdicatiua, vel quòd non extrahantur, & adde cap. 62. Reg. Martini infra fol.83. & an habeat locum in locis Demanij tantum, quia dicit Capitanei. Ad tex. faciunt quæ tradit Felin. in cap. Nō nulli, col.1.& 2. De Reſcript. & an debeant delegari in loco cauſæ breuiores, Felin. ibi.

Ibi *A Decem vncijs.* Pro Baronibus in quibuſcunque cauſis ciuilibus, vide Bald. in quæſt.43. in l.1. De Rerum diuiſ. & & Conſtitut. Regni, quæ limitatam dat Iuriſdictionem M. R. C. vt in Conſtit. ſtatuimus, Afflict. in cap.1. §. ſi quis aliquem n.15. in titul. De Pac. Tenend.ait quòd Barones habent primas cauſas in ciuilibus de iure, & ſi primò ceperunt cognoſcere de cauſa, tunc ſuperior non cognoſcit, niſi in defectu retardatæ Iuſtitiæ, & quòd poſſint Baiuli, ſeu ciuiles Curiarum, & Barones cognoſcere de quibuſcunque cauſis ciuilibus, exceptis feudalibus.vide conſtitut. locorū Baiuli.

Ibi *Exiſtens in loco.* Et ſic Princeps, & Papa concurrunt cum quolibet ordinario in Iuriſdictione, & poteſtate.Bald.in cap. 1. in princ.col.1.Qui feud. dar.poſſ. & in cap. 1. in princ. Quis dica. Dux, Com. vel March. poſt Io. Monach. in cap. Si eo tempore De Reſcript. in 6. & D.Meus conſ.124. col.2. in fine, vide tamen ad hunc Ritum tex. & Docto. in l. ſi in aliquam, §. cum pleniſſimam, De offic. Proconſ.

CAP.

CAP. CLXXVIII.

IBi *Non poſſunt*. Ad hoc vide Bald. in l. Senatus ad finem, C. qui accuſſar. non poſſ.

CAP. CLXXIX.

IN *Rubrica*. Dummodo videatur. Bald. in terminis in l. 2. §. & filius. ff. Qui ſatiſd.cogant. Marſ.conſ.81. vltimo dubio col.2. Idem in ſententijs Aliorum Iudicum non habentium Territorium, Bald. per illum tex. in l. Epiſcopale. C. De epiſcopal. Audient. vbi etiam an requirantur literę Iudicantis, Docto. in l. Iuditio in princ.& in §. ſententiã Romę.

In fine tex. Et ſic videtur quod in Regno agatur ex ſententia ſeu Laudo Arbitri, & executio cauſatur vigore ipſius laudi, ſecus eſt de iure communi, quia cauſatur vigore compromiſſi; & Laudũ venit ad liquidationem, Bart. in l. 2. de Arbitr. & hoc cap. non repugnat quin poſſit, & hodiè fieri,& ſit in M. C. & ex hoc ſequitur quod redditio ad arbitrium Boni viri debet peti coram ſuperiore Arbitri, Bart. in l. 2. C. vbi, & apud quem in integr. reſtit. vide Matth.de Afflict.in Deciſ. 117. vbi quòd executio detur ex ſententia Arbitri quando eſt emologata, & iſte Ritus Intelligitur de ſententia valida, & ſi eſt nulla, licèt fuerit approbata à partibus, non habebit executionem. D. Meus conſ. 499. ad finem.

CAP. CLXXXI.

IBi *Oculorum*. Vide tex. in l. ſi corruptione. §. ad officium ff. Fin. Regund. & ibi Doctores.

CAP. CLXXXII.

IN *Rubrica*. Si dubitetur cuius ſit Iuriſdictio, vide text. in l. iure ff. Ad Macedon. ſi citat M. C. adipſam Mag. Cur. ſpectat cognoſcere l. ſi quis ex aliena. De Iudit. l.2. Si quis in ius vocatus non ier. Bald. in cap.1. col.1. De Inueſtit. in marit. fact.

In fine tex. Secus erat de iure communi Bart. poſt Gloſ. in l. 1. ff. Nil nou. appell. pend.& in l. Chirografis, §.1. De Adminiſtr. tuto.Gloſ.& Docto.in cap.1. De Dol.& contum.Iaſ.in Auth.Ad hoc, C. De Iudic. rationem dat Paul. cõſ.29. vol. primo.

CAP. CLXXXIII.

IN *Rubrica*. Perſona reſtituibilis reſtituitur aduerſus horum fatalium curſum infra quinquaginta dies, ſed infra quadriennium ſecundum communem opinionem, Alex. conſ.175. Incip. Vniuerſitas.

Ibi *Infra alios*. Sufficeret infra 30.ſeu vltimos decem dare totum, Bald. conſ. 48. in 5. part. & ad hunc tex. vide plures quæſtiones per Afflict. in Conſtitut. Appellationum tẽpora, ad quem recurritur, & ad eoſdem in cap.1. §. fin. Quo tẽpore Miles. & an Princeps poſſit prorogare hunc terminum, vide Luc. de Penn. in l. vtilitas. C.De Primipil.col.1. lib. 11. & quid ſi non ſollicitauerit Principem vt deleget cauſam, Alex conſ.19. vol.1.& conſ. 163.vol.2.Marſil.Sing.51. Grammat. Deciſ.13. Grat. conſ. 100. lib.1.dixi Allegat.incip.Appellatio,lib.3. Quando Appellatio eſt deſerta, ſi procedatur in appellatione etiam conſenſu partium an proceſſus ſit nullus, & ſentẽtia tranſeat in rem iudicatam? vide Clement. ſi Appellationem, & ibi not. De Appellat. vel non ſufficiat vnum non fieri vt ſit deſerta, l. ſi is qui, §. cum ita. De Rebus Dub. D. Meus in cap. Inter ceteras, De reſcript. & an ceſſante impedimento teneatur proſequi? habet tunc alios dies quinquaginta, Clement. Quamuis. De Appellatio. Abbb. in cap. Ex ratione, quæſt. 3. col.5. vide tamen ibi.

Ibi *Poſſit pars*. Inducit neceſſitatem cauſatiuam propter ſubiectam materiam Bart. in l. Gallus, in princ. & quia inducitur commodum & facilior expeditio appellationis, Intelligitur quòd actus ſequatur potẽtiam, & cum effectu habeat. l. 3.§.ſi quis ſic accipit libertatem, De ſtatulib.Bart.in l. 1. de Iniuſt. teſtament.

Ibi *Exinde*. Idem poſt habitionẽ proceſſus, infra tamen quinquaginta dierum ſpatium, ne corrigat Conſtitut. Appellationum tempora, verius quia eſt aduerbium temporis, & reſpicit tempus quin-

N 2 quaginta

Digitized by Google

quaginta dierum, & poſt habitũ, & hoc iure vtimur, & debet hoc facere quàm citius poteſt, Alber. in Rubrica de Tempor. Appell. col. 1. & relinquitur arbitrio iudicis attenta locorum diſtantia l. Præſes, vbi Gloſ. & omnes, C. de Appellat. cap. Perſonas, extra eod. & propter diuerſitatem diſtantiæ locorũ, nec ius commune, nec Ritus taxarũt terminum, nec dicunt Doctor. in d. l. Præſes & d cap. Perſonas, & currit iſte terminus arbitrarius à die, quo potuerit habere proceſſum, etiam ſi non habuerit. Angel. in l. Item veniunt. §. petita, lo primo, De Petitio. Heredit. & maximè quòd ſupra dixit, poſſit habere, & ſubdit, exinde, ideſt ex quo potuit habere. Ad idem facit regula capituli cum per eum ſtat, De Regul. iuris, in 6. & l. In iure ciuili, vbi D. Meus, De Regul. iuris, ac l. Iure ciuili, & ibi Paul. & Socc. De Condictio. & demõſtrat. aliàs ſequeretur abſurdum ſcilicet quòd eſſet in facultate Appellantis quando inciperet currere hoc fatale, ergo &c. l. ſcire oportet. §. aliud autem, De excuſat. tuto. Hæc, & dicta in præcedenti Apoſtilla dicebam in cauſa Friginti. In qua obtinui. Sic ſi habeat proceſſum ante quinquaginta dies per text. & quod ibi notat Paul. & Aret. in l. ſi quis hæres, la 2. De Acquir. Hæredit. cætera vide in Allegationibus meis.

Ibi *Detentus*. Tunc ipſo iure tranſit ſententia in rem iudicatam, abſque eo quòd declaretur deſerta. Bald. in l. 2. C. vt lit. pend. quia cenſetur non appellatũ. Gloſ. Bart. & Alex. in l. eos. C. de Appellatio. practicam docet Angel. in l. ſi contra. C. De Appellat. & an ſit proteſtandum de Impedimento. vide Felin. in cap. venerabilis. De Iudic.

CAP. CLXXXIV.

IN *Rubrica*. Quid ſi cauſa ſit cepta in M. R. C. & ante concluſionem, vel poſt, recedente Mag. C. cauſa remanet priuilegio vrbis? vide Bald. in l. certum, nu. 22. verſ. idem dubitatur. C. vnd. legit. Alex. in l. 1. ff. ſi quis teſtam. lib. eſſe ius. & vide etiam Apoſtillas huius capituli. Fuit declarata deſerta pro Mag. Federico Criſpo contra Baronem Prizzi, 28. Nouembr. XIII. Indict. 1524. & 24. Martij. XI. Indict. 1558.

Ibi *Inchoatæ*. Quid ſi deuoluatur via grauaminis, ſeu Appellationis ab articu-A lo emergente, & cauſa remaneat, quia fuit dictum eſſe illatum grauamen, vel expoſcente Appellato licèt obtinuerit iuxta Doctrinam Bart. in l. eius. De Appellat. Recip. & Canoniſt. in cap. vt debitus. De Appellat.? videtur maior ratio propter maius tempus, quod exigitur, & tamen cùm Ritus ſit correctorius nõ extenditur etiam ex maioritate rationis ſecundum communem opinionem Iaſ. in Auth. Quas actiones, C. De Sacr. Sanct. Eccleſ. Et Ritus dicit, In M. C. inchoa-B tę, qualis non eſt iſta, & tunc Iudex ad quem Subrogatur loco Iudicis à quo. Dec. in d. cap. vt debitus, ergo &c. Et tanto magis quando eſt declaratum non eſſe illatum grauamen non poteſt dici proceſſus introductus via appellationis, obtinui 8. Iulij. 8. Indict. 1536. pro Comite Golliſani contra Nicolaum Barreſi quòd declaretur perempta propter Rubric. quæ habet orationem perfectam; per not. in Rubrica de Action. & per Dec. in Rubrica. Si cert. petat. pro qua C deciſione facit quod decidit Bald. in l. Certum. col. 5. verſ. item dubitatur. C. vnde legitim. & Alex. in l. 1. §. ſi quis autem. ff. de Succeſſ. ædict. licèt aliter referat Albert. Brun. in Tract. Statut. in verbo, Poteſtas, col. 4. & Bald. ſequitur Roman. d. l. Certũ col. fin. nu. 23. vbi limitat in Delegato, ſed reſpond. quòd ſeruat tempora propria, non autem eſt tempus proprium niſi in duobus caſibus, de quibus in tex. Ritus, inter quos etiam eſt hic. Item hic Ritus eſt contra text. l. D Properandum, ergo debet intelligi de concluſione vera, l. vnic. §. hoc interdictum, De Fonte, l. 3. §. hæc verba, De Negot. geſt. ergo non videtur habere locum quando proceſſus mictitur in ſpolio de recenti infra triennium ante concluſionem, quæ miſſio habetur loco concluſionis, Imol. in Clement. prim. num. 13. De cauſ. poſſeſſ. & propriet. Felin. in cap. Inſinuante in fine. De offic. deleg. Propterea in ſpolio cõcluditur ſicut in alijs, ſed non expectata concluſione ſit reſtitu-E tio, & ſic nõ ſumus in caſibus, in quibus non concluditur, de quibus loquuntur Doctor. & ſic etiam concluſo non datur terminus ad defendendum, & reprobandum nec admicterẽtur probationes abſque reſtitutione, & leges correctorię nõ extẽduntur ex idemptitate rationis, etiã ſi ſit ratio ſcripta, cùm non ſit caſus comprehenſus ſub lata ſignificatione vocabuli. Alex. in l. Peregrè §. quibus, num. 3.

& 4.

& 4. de Acquir. Poſſeſſ. vbi ait eſſe cõmunem opinionem Canoniſtarum quòd nõ ſit extenſio, & ſubijcit dictam diſtinctionem in ſpolio militat quod dixi, ſed in alijs, vt in commiſſa ſummariè, & de plano &c. videtur quòd ſimus in his quę ſũt iuris, vt idem, operetur fictio quod veritas per doctrinam Bart. & Aliorum, in l. ſi is qui. Pro Emptore.

CAP. CLXXXV.

IN *Rubrica.* Vide Bald. in l. Conſentaneum, In fine C. quomod. & quand. Iud.

CAP. CLXXXVII.

IBi *Non Appelletur.* Si eſſet nulla defectu iuriſdictionis eſſet appellabilis non obſtante hoc Ritu, D. Meus conſ. 360. In cauſis mercantilibus, vt ſunt literæ cambij debet ſtari eorum ſtilo. Socc. Nepos. conſ. 26. lib. 2.

Ibi *Solet.* Vidè Bart. in l. 1. in fine. C. Quand. prouoc. non eſt neceſ.

CAP. CLXXXVIII.

IBi *Soluerit.* Sufficit deponere dummodo notificetur parti, Iaſon in ſimili, in l. Sancimus, col. 2. verſ. ſed occurrit nouum dubium, C. de Iudit. & ita practicatur dicit ipſe, & ita hic fit. Quid ſi no ſoluantur, & procedereтur parte non opponente an valeat proceſſus? videtur quod ſic, per deciſionem in ſimili Salic. & in l. vnic. col. 2. verſ. attende tamen quòd Agens de nullitate, C. Nè lic. tert. prouoc. & hic Ritus debet intelligi parte petente. l. Vniuerſa C. de precib. Imperat. offer. & ſi ſententia eſt valida, non ſufficit oblatio verbalis, aliàs ſic ſufficeret verbaliter ſe offerre paratũ ſoluere quantitatem, quæ declarabitur, Salicet. ibi verſ. quæro iuxta prædicta. Et ad hunc Ritum vide in ſimili, Clement. prim. De Re iudicata, ibi nullatenus admictatur &c. Et quòd ſit nulla in ſimili de Statuto denegante audientiam Bannito. Bald. in l. Scire. §. quatenus, De Excuſat. Tutor. & ad quod dixi parte opponente vi-

A de ſupra in cap. Spolij, & eſt videndus Felin. in cap. Rodulfus, nu. 48. De Reſcript. & quòd non ſufficit deponere, niſi quando victor dolosè recuſat recipere, quia aliàs nõ eſſet ſolutio, ſed ſatisfactio. Iaſ. conſ. 216. col. 2. lib. 2. D. Meus, cõſ. 34. col. fin. Practica iſta de deponendo fortè procedet, quia vt plurimùm nõ poteſt capi, niſi præſtetur, quia ſupplicatur infra decem dies, vide quæ poſui ſupra in cap. ſpolij, & Doctor. Iaſ. & D. Meum, ac Curt. in l. ędita, col. fin. C. de edendo

B dum loquuntur de refectione expenſarũ, & ſtatutum de ſolutione verificatur in oblatione, & depoſitione. Caſſan. conſ. 41. nu. 12. & 13. An poſſit compenſare? videtur quòd ſic, quia cõpenſare eſt ſoluere. l. Si debitori. Qui potior. in pigno. hab. Bart. in l. Diuortio. §. ob donationem, & compenſatio eſt vera ſolutio, Paul. in conſ. relato à Iaſ. in l. eum qui, §. ſi iurauero, nu. 4. De Iureiur. & etiam ſi ſolutio ſit in contradictione ſatiſfit cõ-

C penſando l. ſi peculium, §. 1. De ſtatuliber. & tamen condictio debet impleri in forma ſpecifica l. qui hæredi, & l. Meuius. De Condictio. & Demonſtrat. Et ſtatutum loquens in ſolutione habet locum in compenſatione Angel. conſ. 132. Alex. conſ. 12. vol. 2. Iaſ. d. §. ſi iurauero. In cõtrarium facit quia hic Ritus dat formã, & ait, niſi prius, & vbi eſt prius, & poſterius, ibi eſt ordo, & forma Bald. in l. 1. col. 3. C. Ne lic. tertio prouoc. Felin. in cap. cum dilecta n. 30. & tempus inducit

D formam, Bald. in Auth. Quæ ſupplicatio, & ſi eſt de forma ergo ſpecificè impleri debet. cap. 1. De Baptiſm. Bald. Angel. & Doctor. in l. 1. De Liber. & poſth. Alber. Brun. in Tract. de Form. & ſollemn. in Rubr. De Imp. form. & ſollemn. col. 10. fol. 73. & col. 4. Et quando forma eſt data à ſtatuto, nil quamuis minimum mutari poteſt Bald. in cap. 1. De Milit. Vaſſall. qui cont. eſt, Brun. in 16. co. maximè quando loquitur prohibitiuè. Alex. & Iaſ. d. l. 1. De Liber. & Poſth. maximè vbi

E fieret ęquipollens per modum fictionis, Brun. co. 14. poſt medium, hic concurrunt omnia tria, Auth. Quæ ſupplicatio loquitur prohibitiuè, ideſt non admictatur, & compenſatio eſt ficta ſolutio. d. l. ſi debitori, Felin. in cap. Suborta. col. 2. Crot. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, col. 4. in fine, poſt num. 19. Tindar. De Compenſat. in princ. Item ſtatutum correctorium tradens formam non verificatur in caſu ficto, Alex. in l. 1. §. 1. col. 3.

Ad Leg.

Digitized by Google

Ad Leg. Falcid. & iuramento non ſatis- A facit compenſans, cap. Ad noſtram, de Iureiurand. Iaſ. & Crot. vbi ſupra teſtantur communem, ſed poteſt reſponderi, quòd fiat prius vel poſtea, hoc eſt de forma, non modus ſolutionis, ita loquitur Bald. in alternatiua temporum, Alex. in d. §. 1. loquitur quando extenderemus ipſam correptionem, vt ſic ius commune corrigatur etiam in caſu ficto, tunc enim euitatur ll. correctio, hic ſecus eſt, quia non ampliatur correctio pro hoc, Imò reſtringitur potius. B

Ibi *Carceratus*. Idem videtur ſi non fuiſſet expreſſum. Capic. deciſ. 169. in cauſa hæredum. Sed aduerte quia ibi ſatiſferat executionem eſſe factam, Ritus noſter requirit ſolutionem, & ſic illa deciſio, & rationes eius non faciebant.

CAP. CLXXXIX.

IBi *Caſu quo*. Ergo non ſimpliciter, & communis eſt quòd non debeatur. Alex. in l. In Inſulam, §. vſuras ſolut. Matrim. quia in d. §. vſuras remictit ſe, & de C Dotario non debetur interuſurium, Afflict. Deciſ. 291 vbi ita erat ſcriptum in margine manu Io. Aloyſij de Septim. & vide in d. Dec. Et in Dote ſtãte hoc Ritu, & ſine eo in Deciſ. 284. & 368. communem eſſe non valere ſtatutum refert Capic. Deciſ. 65. communis opinio eſt quod non debeatur, tamen fallit in tribus caſibus, Grat. conſ. 56. vol. 1. Communem, quòd non valeat ſtatutum, dicit Socc. conſ. 56. col. 3. lib. 3. communem quòd D non debeatur, niſi in caſibus exceptis dicit Alex. conſ. 141. col. 2. vol. primo. Sed vide Iaſ. conſ. 92. vol. primo, qui dicit communem Legiſtarum, & Canoniſtarum eſſe quòd non debeatur, & ita teſtãtur Doctor. paſſim aliqua, vt Molin. De Vſur. nu. 256. Crauett. conſ. 184. num. 6. Grat. conſ. 56. in prim. vol. ponit tres limitationes, quando ſecundò nubit, vide Bart. conſ. 128. Franciſcus, qui tamen loquitur quando hæredes primi viri promiſerunt ſecundo viro, Bald. conſ. 86. E vol. 2. qui limitat, ſi hæres ſit pupillus, videtur loqui in non habente tutorem, Grat. d. conſ. 56. ſed contrarium Alex. conſ. 141. & videtur de mente Bart. vbi ſupra, ſed vt contrarios refert Crauett. conſ. 189. col. pen. Quid ſi emiſſet fundũ, vel redditus &c. Paul. in l. Diuortio, in princ. col. 3. & ibi Claud. col. 4. & licèt videantur ibi aduerſari, Alex. tamen ſequitur in conſ. 200. vol. 6. Addebam in facti contingentia quòd promiſerat in inſtrumento maritus reſtituere cum refectione damnorum, & intereſſe, ſic etiam lucrorum ceſſantium, Bart. & Doctor. in l. prima, C. De ſentent. quæ pro eo quod inter. Alex. conſ. 168. præſertim quòd de damnis fuit dictum expreſsè. l. Doli. de verbor. obgligat. cap. in geneſi De electio.

CAP. CXCII.

IN *Rubrica*. De ea habes textum, in l. 1. & 2. C. de ſeru. exportand. l. ſi quis ſub hoc, De contrah. empt. Bald. in l. creditores. C. de Pignor. l. Titius De ſeru. exportand. Afflict. in Conſtitut. Paciſ. n. 25. Alex. in l. ſi cum dotem. §. fin. Auguſtin. in verb. & Bona eius public. Quid ſit de iure communi. l. Procurator, §. ſi plures, & §. ſeq. De Trib. Roman. conſ. 569.

Ad text. vide Bald. in l. pro debito. quæſt. 1. C. de Bonis auth. iud. poſſid. qui dicebat quòd ſi merces extãt debent reddi venditori tamquàm ei generaliter obligatę per §. offerri, cuius opinio videtur hic approbari, reprobata opinione Bart. & commun. in l. ſi cum dotem, §. fin. ſolut. Matrim. ſed etiam iure cõmuni tutus eſſet venditor ſi non tradidiſſet Iaſ. poſt Angel. & Salicet. quos refert in conſ. 3. vol. 4. In Tributoria ſit differentia inter rem venditam, & emptam ex pecunia. l. Procuratoris. §. ſi plures, & §. planè. De Tribut. & ibi Bart. quia merci magis quàm ipſi credidit, & de Iure communi ſecundum communem opinionem refert Iaſ. in conſ. 3. col. 1. & 2. vol. 3. Incip. creditor habẽs hypotecam anteriorem, Fan. De Pigno. 2. membr. 5. partis. ampl. 12. nu. 8.

CAP. CXCIII.

PRo Limitatione vide tex. & Doctor. In l. Cum Minor, Rem rat. hab. Roman. conſ. 55. Afflict. Deciſ. 292. Et in Deciſionibus Afflicti quę fuerunt Domini Io. Aloyſij de Septimo vide eius manuſcriptum ad Deciſionem 295. Incip. Magnificus Triolus. Nota ad Ritum in promiſſione de ratho quando fecit quicquid potuit non tenetur amplius, & videtur non habere locum in Minore promictente, Roman. conſ. 120. & videtur loqui in obligato ad dandum, hic ad faciendum,

ciendum, ex illo conſ. Arguebam ad mu A
lierem promictẽtem de ratho, vt in meo
Repertorio, in verbo Mulier. Quid ſi pro-
mictatur pro Minore, & minor ſit lęſus,
Anchar. conſ. 330. Socc. conſ. 215. vol. 2.
col. fin. Iaſ. in l. ſi Pacto quo pœnam In
fine C. de Pactis, & reliqua vide Infra,
& ſuper Bulla.

CAP. CXCIIII.

QVid in Adiectione ex adiudicatio- B
ne quæ eſt diuerſa ab emptione, &
in ſolutum datione, Bald. in l. fin. C. ſi
in cauſ. iudic. pign. Rip. l. 1. ff. de Priui-
leg. credit. Tiraq. §. 1. Gloſ. 14. Quid ſi
ipſius vicini non ſit integra res, ſed ha-
beat rationem cũ alio, an recuperet to-
tum prædium vicinum. Paul. conſ. 221.
In hoc paſſu, vol. 1. in nouis dicit quòd
ſic, quia obligatio rem tradi eſt indiui-
dua, quæ facit, etiam ſi res vendita ſit
communis conſanguineo vendicari, &
tertio, In contrarium faciunt tradita per C
Socc. conſ. 16. nu. 51. vol. 4. Crot. in §.
Cato. nu. 33. in tract. retratt. quæſt. 9. &
& iſtud Ius Prothomiſeos cedi non po-
teſt, Alber. conſ. 89. part. 1. Cuma. conſ. 4.
in fine, & tranſit hoc Ius ad hæredes, &
poteſt cedi cum re, Paul. conſ. 249. ſtatu-
tum Puduæ. Part. 2. Afflict. in Conſtit.
Statuimus, in princ. nu. 42. & intelligi-
tur à parte non à Iudice. Alex. conſ. 52.
vol. 1. Alber. tract. 9. quæſt. 88. part. 1. &
materiam Iuris Prothomiſeos tractat in
quæſt. 87. vſque ad 98. incluſiuè, D. meus D
conſ. 18. & conſ. 586. In cauſa quæ Man-
tuæ, & de materia D. Meus conſ. 88. &
Diſtinctionem Alex. refert Io. Coraſ. in
Miſcell. 152. lib. 3. vbi de donatione, &
tranſactione, & habet locum Ius accre-
ſcendi, Afflict. ibi in princ. nu. 43. & to-
tũ fuit deciſum pro No. Vincentio Chip-
pidi cõſanguineo vxoris vendentis cum
marito vltimo Iulij x. Indict. 1539. quòd
ſcilicet admictatur ad totum per not. per
Iaſ. in l. Stipulationes non diuiduntur.

CAP. CXCV.

QVid ſi venditor velit redimere ex
pacto, an præferatur cõſanguineo?
Rip. poſt Alber. de Roſat. in l. 1. De pri-
uileg. credit. In contrarium Afflict. in
Conſtitut. Sancimus, in princ. col. pen.
in fine, & hoc iure vtimur.

In fine tex. Vide l. cum eiuſdem. De
ædilict. edict. & in ſimili Iaſ. in l. ſcire
debemus. D. Meus in conſ. 421. & vide
mirabilem deciſionem Petri de Beſutio
d. l. ſcire debemus relatam per Petrum
de Mont. in Apoſtilla ad Gozadinum in
l. 2. C. De Pactis inter empt. & vendit.
quæſt. 20. cart. 9. col. 1. vbi quòd nõ po-
teſt recuperare vnum de duobus fundis
datis in ſolutum ſeparatim, & in diuerſis
pretijs.

CAP. CXCVI.

HOc cap. habet locũ, & ſi prædium
ſit venditum ad credentiam, pacto
quòd non tranſiret dominium niſi ſoluto
prætio, & etiam vbi eſt pactum de retro-
uendendo niſi ex modicitate prætij cen-
ſeatur pignoratitium. Afflict. Deciſ. 339.
Quid ſi emptor promiſit prætium tertio
mandato venditoris, deinde res recupera
tur Iure Prothomiſeos, an teneatur ſol-
uere? quòd non, vide tex. in l. Lucius,
quæ eſt final. ff. de Conſtitut. pecun. &
ibi Angel. in fine poſt Guglielm. de Cun.

Ibi *Integrum prętium*. Niſi ſit habita
fides de prætio, & emptor non dum ſol-
uerit, per id quòd de directo domino di-
cit Guid. Pap. conſ. 161.

In fine tex. Vide Tiraquel. de Retract.
conuent. §. 7. Gloſ. 1. per totum, maxi-
mè à num. 13. cart. 393.

CAP. CXCVIII.

I*N fine tex.* Videbatur quòd debebat
amictere ratione fraudis Afflict. in
Conſtit. Sancimus, 7. not. verſ. item lex.

CAP. CXCIX.

IBi *Publica*. Hoc verbum tollit dubiũ
de via vicinali, tamen idem fuiſſet ſi nõ
expreſſiſſet, Afflict. Deciſ. 62. Incip. per
M.C. Vicariæ, & proximior reęmit prę-
E dium à primo, ſecundo, & tertio etiam
ſi ambulauerit per mille manus. Bologn.
conſ. 25. Boer. conſ. 182. col. pen. nu. 52.
ſed Paul. contra in conſ. 74. vol. 2.

CAP. CCI.

I*N fine tex.* Hoc decidebant Doctor.
Cin. Petr. & alij relati à Bened. in cap.
Raynutius nu. 136. fol. 63. De Teſtam.

CAP.

CAP. CCII.

IBi *Conſuetudines*. Debet attendi conſuetudo, & ſtatutum loci, vbi Res ſita eſt, Socc. conſ.74. col.5. verſ. ſecundo reſpondetur, lib.1. & conſ.271. lib.2. Iaſ. conſ.194. lib.2. Tiraq. De Retract. Lignag. §. 1. Gloſ. 1. in princ. nu.2. & 3.

CAP. CCIII.

ADde quod creare Notarios reſpicit ſupremam poteſtatem Principis, & in generali conceſſione Regalium Baro-
A ni non venit creatio Notarij, ſicut nec cudere Monetam, aut cognoſcere de crimine Læſę Maieſtatis, ſed alia cõuenientia Baroni, Pariſ. de Sindicat. De exceſſi. Baron. colum.2. Imò Magiſtrum Actorum, ſiuè Magiſtrum Notarium facit Notarius creatus à Rege. Afflict. in Conſtitut. officiorum, col. fin. Idem in Magiſtris Notarijs Baiulorum, vel Capitaneorum. Afflict. in Conſtitut. Magiſtri Cancellarij, col. pen. 12. not. lib.1. & ibidem quòd nõ ſufficeret eſſe creatum à
B Papa, vel Imperatore, quæ nota contra Comitatum Mohac, & Epiſcopum Catinenſem, & extat Pragmatica Regis Catholici.

Finis Ritus Domini Ferdinandi Boniorno.

ADDIT-

ADDITTIONES

SVPER RITV REGNI SICILIAE DOMINI HYERONIMI FIMIAE VTRIVSQVE IVRIS DOCT. CELEBERIMI.

AD PROHEMIVM.

RITVS iſte, quatenus diſponit contra ius cõmune putà cõcedendo executionẽ inſtrumentis, eſt correctorius, & non habet locum in forẽſe, Soocin. Conſil. 23.1. column. 6. verſicul. circa quartam, & quintam. Et quia reſpicit ordinatoria attẽditur Ritus etiam inter exteros, Afflict. in Conſt. Si quis in poſterum, col. 12. Et ordo iuditiarius eſt ſeruandus, Afflict. in Conſtitut. Pacis cultum, 4. not. Et an Rex, vel Vicerex poſſit tollere, Idem Afflict. in Conſtitut. Cordi nobis, col. antepen. An Rex procedendo debeat ſeruare ordinem iuris Afflict. ibi verſ. duodecimo, notat latius Natt. in repetit. Clem. ſępe de verbor. ſignificat. in princip. in Gloſ. mandamus. Et modus procedendi dicitur dare formam, Abb. cap. cum dilecta, de Reſcript. Afflict. in d. Conſtitut. ſi quis in poſterum, col. 2. Et Papa non poteſt derogare huic Ritui, quia eſt forus Cęſaris, Gloſ. in Clement. Diſpendioſam, de Iudit. Bald. in l. eos, in fin. C. de Vuſur. Barbat. in capit. Iurauit, de Probation. col. 11.

CAP. XCVI.

A IN tex. ibi *A citatione*. Iuditium incipit à citatione, §. fin. Inſtitut. de Pęn. temer. litig. & an citatio ſit de proceſſu, vide Alex. in Rubr. C. de in Ius vocand. & Gloſ. in verb. vel proceſſus, in capit. 1. de pęn. in extrauagant. Ioan. 22. adde Gloſ. in extrauag. 1. de Dol. & contum. vbi etiam vide, an Princeps poſſit procedere contra aliquem citatione omiſſa. Et an poſſit Princeps reſcribere, quòd procedatur partibus non citatis, Dic quòd non, Andr. in Prohęmio Conſtit. Pern.
B conſ. 74. col. 3. cum ſequent.

Ibi *Et non vltra*. An terminus currat à die datæ, vel à die præſentationis, vid. Angel. in §. præterea, in fin. 7. col. Inſtitut. de exception.

CAP. XCVII.

IBi *Summariè*. Dic quòd ſufficit iuramentum actoris, Bart. & Paul. in l. cũ proponas, C. de bon. auth. iud. poſſid.

Ibi *Poſſeſſio*. Ritus hic loquitur ante
C litem conteſtatam. Quid, quando actor eſt miſſus in poſſeſſionem poſt litem conteſtatam, an reus audiatur ſuper poſſeſſione, vide Doctor. in l. properandum §. ſin autem reus, C. de iudic. Bart. in l. cõſentaneum, C. quomod. & quand. iud.

Digitized by Google

Ibi *Si vero reus*. Intellige, quia nunquam eſt contumax, niſi ſit inculcata contumacia, & ſis cautus, vt ſemper incuſes, aliàs citatus non dicitur contumax, tex. & DD. in d. l. properandum, §. ſed & ſi quidem, C. de Iudic.

Ibi *Ius commune*. Quid ſit de iure cõmuni; vide tex. in l. cum proponas, & Auth. ſeq. C. de bon. auth. iud. poſſid. & ibi DD. Sed quid ſi reus citatus præfixo termino nõ compareat, & nec etiam compareat actor, & incuſet contumatiam? Dic quòd non poteſt actor imputare contumatiam reo, quia compenſantur contumatiæ, & tranſacto die præfixo ad comparendum, ſi neuter cõparet, requiritur noua citatio, nec capitur reo poſſeſſio propter contumatiã, quia maior eſt contumatia Actoris quàm Rei, Anchar. conſ. 97. Quid ſi quis nõ fuit miſſus in poſſeſſionem propter potẽtiam aduerſarij, vide Abb. in cap. 1. col. 2. de Dol. & contum. Aliàs fuit dubitatum, quòd ſi quis tenebat caſtrum, vel gabellam alicuius in piguus pro tãto ad inquictandũ, ita quòd ſoluto debito, & interuſurijs, reſtitueret domino, actore comparente, & nõ comparente reo in redenda ratione, an poſſit actor rem petere, & quòd reſtituatur ei, præſtito de iudicatum ſoluendo? videtur quòd ſic, per tex. in l. ſtatuliber rationem, ff. de ſtatulib. Alex. in l. ſi mora, ff. ſolut. matrim. Et quòd quãdo inuicem oritur actio ab initio ex voluntate, & ordine cõtrahentiũ, quòd non habeat locum præſtatio fideiuſſionis, ad effectum rei conſequendæ, putà quia pignoratum pro centum conſequendis, & fructibus, quibus perceptis Pignus ſit liberum.

CAP. XCIX.

IBi *In Magna Curia*. Eſt, & alius modus, de quo non meminit Ritus, ſcilicet per officium Iudicis, de quo vide in Deciſ. Delfin. 362.

CAP. CI.

IBi *Quicunque*. Ritus, dans executionem inſtrumento, eſt odioſus, vide, & pondera Corn. conſ. 31. col. 1. & ſeq. in 3. vol. ideo ſtrictiſſimè eſt intelligendus, & interpretandus. Quid autem ſi comparet procurator pro creditore, an oporteat, eum habere ſpeciale mandatum, dic quòd ſic, quatenus petit debitorem carcerari, per dictum notabile Socc. conſ. 29. vol. 3.

Ibi *Inſtrumentum*. An ſufficiat fides notarij de Inſtrumento, vide Corn. conſ. 73. in 2. vol.

Ibi *Expreſſam*, Quid ſi comparet cum inſtrumento, quo quis fatetur ſe debitorem, nec eſt expreſſum verbum promiſſiuum, an locum habeat executio, Bald. tenet quòd ſic, in l. Contractus, 4. col. C. de fide inſtrum. quòd dicatur expreſſa, ſed videtur hoc contra apoſtill. ad Deciſi in cap. translato, de Conſtitut. Curt. Iun. conſ. 159. nu. 11. Quid ſi obligatio eſt cõditionalis, ſed purificata, an habeat locum Ritus, Angel. tenet quòd ſic, In l. ſeruus, §. titius hæres, ff. de vulg. & pupill. licèt Alex. ibi contrarium ſentire videatur in ſua diſtinctione, ſed pro Angel. vide ibi notata per Iaſ. debet tamen prius conſtare, purificatam conditionẽ, Bald. in l. cum te, in fin. C. de manumiſ. teſtamen. ideo mulier, ſi non conſtat de morte viri, vel quòd vergit ad inopiam, non faciat executionem, not. Corn. cõſ. 112. in 1. vol.

CAP. CV.

IBi *Creditore*. Si ſit executio, quanto tempore habebit effectum, Dic, quòd cogitur debitor Infra annum, licèt Ritus non dicat, ita ſemper eſt ſeruatum per Doctor. Bart. in l. is, qui reipublicæ, ff. ex quib. cauſ. maior. col. fin. ſequitur Bald. ibi, & conſuluit Bart. conſ. 36. & eſt ratio, quia ſi infra annum non habuit effectum, non dicitur facta exequutio, ſed mãdatum de exequendo. Quid ſi ordo, per Ritum datus, non fuit ſeruatus in proceſſu, an poſſit conſenſu partium validari? dic quod non, vide deciſ. Delfin. quæſt. 216.

CAP. CX.

IBi *Inſtrumentum*. Intellige cum extracta notarij, ſecundum Bart. in l. ſi quis ex argentarijs, §. Prætor. ff. de edẽd. Iaſ. in l. fin. colum. 1. C. de edict. Diu. Adrian. toll.

Ibi *In forma publica*. Vide Afflict. in Conſtitut. Inſtrumentorum robur, q. 9. Sed ſi quis cõfitetur ſe obligatum prout in inſtrumento, non oritur executio ex iſta confeſſione, Paul. de Caſtr. conſ. 87. vol. 1.

Ibi

Ibi *Expreſſam*. Intellige etiam virtualiter, ſecundum Abb. in cap. cum olim, vlt. not. de Cenſib. Felin. in cap. tranſlato, de Conſtitut. Bald. & Paul.in l. ad probationem, C. de probat.

Ibi *In forma publica*. Si debitor eſt confeſſus, vel apparet ſcriptura propria manu, an fiet executio, dic quòd ſic, quia confeſſus nõ poteſt opponere defe-ctum ſollemnitatis, l. Si veritas, C. de fideicom. Io. Faber. in §. fin. Inſtitut. de fideicom. libertat. Affliſt. in Conſtitut. in cauſa depoſiti, 2. col. verſ. tertiò quæro. Quid ſi partes faciunt concordiam, vel promiſſionem corã iudice, an habeat executionem paratam, ſicut ſententia, dicas quòd ſic. Anchar. in cap. Contingit, de Arbitr. & cap. fin. de maior. & obedient. Barbat. & Felyn. in cap. Si quando, de offic. delegat. col. fin. & eſt notabilis caſus, qui poteſt ſæpe accidere, vide Paul. in l. item quia, col. 2. ff. de Pact.

Ibi *Præſentem*. Et ſic contractus conditionalis nõ habet executionem, intellige, niſi ſit purificata conditio, vide Decius conſ. 46. col. 2.

Ibi *Infra decennium*. Et ſic, vt Inſtrumentum habeat executionem, requiritur quòd ſit infra decennium. Dic tamen quòd ſi eſſet aliquod inſtrumentũ, in quo debitor ſe obligaſſet quãdocunque poſſe compelli, non currit iſta præſcriptio, ita Bald. in l. quod ſi nolit, §. ſi quid ita, De ędilit. Edict. vide Alex. in l. nemo poteſt, ff. de Legat. 1. & vide Imol. & Franc. de Aret. in l. cum ſtipulatus ſim mihi à Proculo, ff. de verb. obligat.

Ibi *Citato*. Iſta requiſitio fieri debet, etiam ſi debitor det creditori licentiam vendendi, Bart. in l. 4. ff. de Pignor. & Alex. conſ. 135. in fine, vol. 5.

CAP. CXII.

IBi *De dupplo*. Intellige parte petente, vt per Iaſ. in l. vniuerſa, C. de precib. Imperat. offer.

Ibi *Habeat debitor quindenam*. Pone quòd debitor non oppoſuit ſe infra quindenam, & ſic diſſoluitur Banchus, & exinde veniret debitor cum inſtrumentis, & probationibus probatis, an ſit audiendus, maximè ſi fuit proceſſum ad interpoſitionem ſecundi decreti, fuit aliàs per M. C. dubitatum, & dicebatur quòd, ſi interueniſſet dolus aduerſarij, potuiſſet ſubueniri implorando officium iudicis, per not. per Bald. in l. 1. §. & parui, ff. quod vi aut clam, & l. fin. ff. de petit. hęredit. & l. ędicto, prope finem, C. de ędict. Diu. Adr. toll. vbi in terminis illius legis, quæ inducit beneficium executiuũ, quãdo cõparet quis poſt immiſſionem in poſſeſſionem, proceditur ſummatim, Bart. in l. Fulcinius, §. 1. & §. idem, ff. quib. ex cauſ. in poſſeſſ. eat. contrarium videtur tenere Bald. in l. à Diuo, §. ſi ſuper rebus, de re iudicat. Item culpa ſua, & negligentia fuiſſet ei vtilis, quod eſſe non debet, l. fin. & ibi Angel. ff. quod vi aut clam.

B Ibi *Infra quam bona*. Quid ſi dictum ſit, quòd fiat Ritus, & executio in bonis, & perſona, an debitore offerende bona, poſſit creditor eligere perſonam, Abb. tenet, quòd non, in conſ. 43. in 2. volu. idem Bald. in l. ordo, nu. 15. C. de execut. rei Iudic. Quid ſi in contractu eſt dictum, quòd ſoluat in pecunia numerata An poſſit debitor ſoluere in bonis, Cyn. videtur velle quòd ſic, in Auth. Hoc niſi debitor, C. de ſolution. ſuper quo vide Guid. Pap. in l. talis ſcriptura, colu 4. ff.

C de legat. 1. quod nota ad id, quod conſueuit fieri Panhormi, quòd dando bona ſtabilia, non moleſtatur de perſona, vide notabiliter Papienſ. in titul. de exequ. ſentent. col. 7. Sed An infra quindenam debeat conſtare de veritate oppoſitionum, dic quòd ſic, Roman. conſ. 76. in cauſa nobilis viri, col. 3. in fin. Quid autem ſi in contractu eſſet pactum, quòd debitor debeat ſoluere in pecunia, & ineſſet iuramentum? tunc crederem, quòd non debeant adiudicari creditori, dedu-

D cto pingue valenti iuxta formam Ritus, quia tunc preciſè debet ſeruari pactum, prout in ſimili caſu ſtatuti cõſuluit Alex. conſ. 179. 7. col. & ſeq. quod nota pro Curijs inferioribus, vbi res adiudicatur creditori, & cogita benè in iſta quæſtione, & idem tenet Abb. conſ. 42. in 2. vol. in medio pen. col.

Ibi *Ad diſtractionem*. Iſta diſtractio habet ius executionis, l. 1. & 3. C. Si in cauſ. iudic. pign. vend. & propterea non poſſet agere contra fideiuſſorem, ſed pete-

E re poſſeſſionem rei, vide Deciſ. Delfin. quæſt. 348. vbi not. Et quòd fiat executio in pignore de iure, vide Papienſ. de exequ. ſentent. col. 5. in fin.

Ibi *Quadrimeſtre*. A, qua die currat, vide Deciſ. Delfin. quæſt. 22. Quid ſi infra quadrimeſtre comparet, & non facit depoſitum, ſed citat ad redimendum, An ſit interruptum tempus, vide Deciſ. Delfin. quæſt. 416. col. 3. verſic. pone ſtatuto præſentis Patriæ.

O 2 CAP.

CAP. CXIII.

IBi *Ad pingue valens*. De iſto pingue valenti, ſupra proximè fuit aliquid dictum.

CAP. CXIV.

IBi *Inuentarijs*. An ſi tutor fecit inuentarium non ſollemne, quod contra eum probat, ſecùndum Bart in l. Tutor, qui repertorium, verſ. quæro vtrum debeat fieri, ff. de adminiſtrat. tutor. poſſit per illud via executiua procedi cõtra tutorem, putà, quia careat die, vel alia ſimili ſollemnitate, & videtur Primò quòd non, quia Ritus, loquens de inuentario, intelligitur de legitimè facto, l. Nõ putauit. §. nõ conuenit, ff. de cõtra tabul. Secundò, quia ratio, quare petitur executio alicuius ſcripturæ, quæ ſit ſollemnis, eſt quia tunc reſultat iuditij quoddã notorium, ex quo notorio proceditur via executiua, pro vt in ſimili tenet Bart. in l. fin. C. de ędict. Diu. Adr. toll. & ceſſante ſolemnitate, ceſſat notorium. Tertiò, quia eſt caſus omiſſus, ſed in contrarium eſt doctrina Bart. ſupra allegata. Item non licet allegare turpitudinẽ ſuã, licèt dicatur quòd eſt notorium. Item quia plus eſt quòd iuretur in litem cõtra eum, quàm quòd procedatur via executiua, cui ergo conceditur quod plus eſt, multo magis quod eſt minus. Item culpa ſua, & negligẽtia fuiſſet ei vtilis, quod eſſe non debet, l. ſeruius, & ibi Angel. ff. Quod vi aut clam, & eſſe ſollemne ad eius curam ſpectabat, l. Tutoris, C. de adminiſtrat. tutor. Et paria ſunt eſſe, vel eſſe debere, l. Quod te, ff. Si cert. petat. & ita, quòd procedat executio declarauit M. C. in Cauſa Fluminis Dionyſij.

Ibi *In teſtamento*. Intelliges hoc in teſtamento condito à legitimo teſtatore, & legitima perſona facto. Bald. conſ. 245. quæritur vtrum, In fin. vol. 1.

Ibi *Dotalibus*. Quid ſi vxor, viro vergente ad inopiam, velit cauſare executionem, An poſſit, quia Ritus loquitur in contractibus dotalibus, vide Alex. cõſ. 142. vol. 5. col. fin. verſ. item reſpondeo ad dictum ſtatutum, vbi dicit, quòd, ex quo executio non eſt propriè reſtitutio, non conſideratur in ſtatuto, ſed cogita.

Ibi *Contra Bancherium*. Debet autem conſtare primò quòd ſcripſit Bancherius contra ſe, prout aliàs habui, & ante non poteſt, quia iſtud ſapit liquidationem o-

A bligationis perſonę obligatæ, non quantitatis, per not. per Paul. de Caſtr. in l. Poſtulante, in princ. 2. col. ff. Ad Trebell. Et Ritus dum loquitur de contractibus, dicit, dummodo quòd nõ indigeant probatione extrinſeca, quo caſu non eſt locus executioni, niſi primò ſit verificatũ.

CAP. CXVI.

AN iſta cauſa oppoſitoria habeat inſtantiam, vltra ea, quæ dicuntur, an
B in executiuis ſit dare inſtantiam, vt in l. properandum, in fin. C. de Iudic. vide quæ dicit Papiẽſ. de exequ. ſentent. ver. faciendo col. fin.

CAP. CXIX.

IBi *Sed in promptu poteſt liquidari*. Erat hoc etiam de iure communi, nam ſi ſtatutum vult quòd ſentẽtia liquida executioni mandetur, idem erit ſi poteſt liquidari iunctà cum alio inſtrumento, vel
C probatione, Bald. in cap. Paſtoralis, §. quia vero, col. pen. de offic. deleg. Corn. conſ. 223. vol. 2. Et An ſi fiat executio, nõ facta prius liquidatione, ſit nulla, vide Socc. conſ. 89. col. 3. vol. 1.

Ibi *Intereſſe*. Super iſta liquidatione loquitur notabiliter Bald. conſ. 333. vol. 2. & nota quòd liquidatio debet fieri de prætio frumenti in loco, in quo debebat fieri ſolutio, & eſt opus quod probetur fuiſſe ibi illa die creditorem, Alex. conſ. 210. vol. 6. Quod non procedit quando
D eſt dictũ, in tali magazeno, & Nota iſta.

CAP. CXX.

IBi *Non citato*. Vel fortè extraiuditialiter monito, prout videtur velle Angel. in l. Debitores. C. de Pignorib. Abb. in cap. 2. de accuſat. & in cap. Nouit, de iudic. circa fin. Roman. ſingul. 396. ſed cogita, ex quo Ritus ſolùm excipit citationem, & ſic an intelligatur in caſu monitionis, etiam quòd caſus a iure antiquo
E ęquipararetur, & comprehendatur in interpretatione paſſiua, vide ibi.

CAP. CXXII.

IBi *In bonis hæredum*. Hoc fortè procedit, niſi defunctus obligaſſet expreſsè bona hæredis, quia hoc facere poteſt, ſecùndum Cyn. & Bald. in l. Aſſiduis, C. Qui potior. in pign. hab. Alex. conſ. 173. col. pen. vol. 2.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXXIII.

IBi *Vel inuentarium*. Vide notabiliter Bald. in l. fin. §. & ſi præfatam, C. de iur. delib. vide ibi, in fine, & conſ. 31. vol. 3. col. 1. niſi ſe obligauerit inſolidum, aliàs eſſet opus liquidare primò quòd ſint bona in inuentario, vide ibi notabiliter.

CAP. CXXVII.

IN fine tex. Et ſic habes, quòd minor ſumma, licèt deſcendat à maiori, non debet haberi in conſideratione, vt de ea debeat iudicari ſicut de maiori.

CAP. CXXVIII.

IBi *Contra fideiuſſorem*. Et ſic videtur quòd non ſit neceſſaria ceſſio creditoris, cùm etiam poſſit agere fideiuſſor ante ſolutionem, & iſta ceſſio poteſt fieri ex interuallo, vt ait Paul. de Caſtr. in l. Modeſtinus, ff. de Solutionib. & ſi egit contra principalem, an reddire poſſit cõtra fideiuſſorem, vide Deciſ. Delfin. 348.

Ibi *Poſſit fideiuſſor*. Et hoc in illo foro, & per illum iudicem, per quem cogitur fideiuſſor. Bald. in l. ſi vendere, C. vbi cau. fiſcal. Angel. in l. ſi minor, in princ. ff. de euiction. & ibi Bald. in no. lect.

CAP. CXXIX.

IBi *Solutionem*. Qualiter accipiatur verbum, ſoluere, vide tex. in l. 4. §. ſoluiſſe, ff. de re Iudic.

Ibi *Satisfactionem*. Qualiter accipiatur verbum, ſatisfactio, vide tex. in l. ſi rem alienam, §. omnis pecunia, ff. de pignorat. action.

CAP. CXXXII.

IBi *Per viam cędulę proceditur*. An poſſit in Magna Curia procedi per viam cædulæ condemnatorię pro executione ſententiæ latæ in Conſiſtorio, vel in Curia prætoriana pro ſententia lata in M. C. videtur quòd ſic, quia actio in factum poteſt tentari coram inferiore, vt tenet Bald. in l. Tale §. qui prouocauit col. 8. ff. de Pact. Felin. in cap. Paſtoralis, §. pręterea, de offic. deleg. clarè per Franc. in cap. Romana, §. cum autem, *lo* 2. col. 2. de appellat. in 6. in verſ. Secundo limita prædicta, vide omnino Specul. in titul. de exequ. ſentent. §. breuiter dicendum, Salyc. in l. eos, C. de appellat.

A

CAP. CXXXIII.

NOta quòd maior ſpecialitas iudicatur reſpectu perſonæ, quàm cauſæ. Dec. conſ. 3. col. 2. Bald. in l. 1. verſ. tertio quæritur, de offic. Conſul. vide Roman. in l. ſi quis in graui, §. ſi conditioni, col. 2. ff. Ad Syllan. An autem, ſi, in caſibus, in quibus ſummariè proceditur, fuerit ordinariè proceſſum, proceſſus ſit nullus, vide Bald. in l. quod fauore, col. 1.
B C. de legib. & ſtante Ritu, quòd in cauſis ſummarijs nõ appelletur, qui Ritus enumerat cauſas ſummarias, videlicet perſonarum miſerabilium, an ſi eſt lata ſentententia, in fauorẽ vniuerſitatis, ab ea poſſit appellari? videtur quòd non, quia sũt ęquiparatæ in fauorem, per l. antiquam, l. Rempublicã, C. de iur. Reipubl. lib. 11. & ibi Io. de Plat. quia ęquiparantur pupillo, l. Reſpublica, C. ex quib. cau. maior. l. nihil, ff. Ad municip. Bart. in l. nulli, ff. quod cuiuſq. vniuerſit. nom. vnde,
C ſi per ſtatutum eſt dictum de pupillis, & Eccleſia, videtur per ęqualitatem fauoris prouiſum de vniuerſitate. Etiã facit, quia quando in lege antiqua eſt aliquid ęquiparatum per viam regulæ, noua diſpoſitio, ſeu ſtatutum loquens in vno, habet locum, & trahitur ad aliud, l. ſi quis ſeruo, C. de Furt. vbi Bart. Abb. in cap. 2. de Conſtitut. Bart. in l. ſi conſtante, vbi Alex. q. 7. ff. ſolut. matrim. de hoc eſt Gloſ. in l. 2. C. Quor. appellat. non recip. & ibi Bart. & eſt communis ſententia,
D quòd licèt tex. ibi dicat, quòd confeſſus in delictis non appellat, habet locum in alijs ſimilibus latè Angel. in l. creditor, §. rurſus, ff. de appellat. col. 9. & Philip. Franc. in cap. cum ſpeciali, §. porro, vbi Dec. col. 1. de appellat. In contrarium quòd non derogetur, præmiſſo, quòd appellatio eſt fauorabilis, cùm ſit remedium oppreſſorum, cap. ſuggeſtum, in fin. de appellat. Et ibi Franc. verſicul. tertiò præmiſſe, item eſt defenſio, d.
E cap. cum ſpeciali, §. porrò Imol. in cap. ſignificauit, eod. tit. item eſt contra ius commune, quod permittit regulariter appellationes, cap. de priore, de appellat. & dicit Bald. in l. 1. in fin. C. ſi de momentan. poſſeſſ. fuer. appell. quòd appellatio eſt triaca veneni primi iudicis, ergo ſtatutum, tollens appellationem, debet ſtrictè intelligi, vt non comprehendat niſi caſum expreſſum, & propterea dicit Bald. in l. 2. C. de appellation. quòd Princepa per reſcriptum poſſet tollere appellat-

Digitized by Google

appellationem nominatim, & in corre- A ctorijs,&odioſis non fiet extenſio, Bart. in l. ſi cōſtante,queſt.9. ff. ſolut. matrim. & notatur in Auth. Quas actiones, vbi Iaſ. C. de Sacroſanct. eccleſ. nec in iſto ſtatuto ſcripta legis ratio eſt limitatiua, vel ampliatiua, vt patet ex ſui principio, dum dicit, *Per prius cauſas ſummarias intelligere oportet*, poſtea dicit, *Summarie igitur cauſæ ſunt hę*, Quo caſu clarū eſt, quòd aliæ ſunt appellabiles, quia in contrarium eſt regula iuris communis vt dixi, & ſic etiam dicimus de Actionibus B bonæ fidei, §. Actionum, Inſtitut. de Actionib. pro hoc Bald. poſt Gugliel. in d. Auth. Quas actiones, col.2. quòd id quod dicitur ibi, non habet locum in vniuerſitate, licèt ęquiparentur. Item Ritus vbi voluit, expreſſit, nam eſt clarum, quòd appellatione Eccleſiarum venit Hoſpitale, cap. Accedentibus, vbi Abb.2. notab. de Priuileg. Idem Abb. in cap. de quarta, de Præſcript. & tamen etiam de hoſpitali facit expreſſam mentionem.

Ibi *Viduarum*. Licèt vidua dicatur C etiam quæ nunquam fuit nupta, l. Malum, §. viduam, ff. de verb.ſignificat. tamen iſto caſu dici poteſt, quòd Ritus loquatur in vidua, cuius maritus eſt mortuus, vbi enim in ſtatuto, vel alia ſimili diſpoſitione fit mentio de vidua, intelligitur vt dixi, ita Felyn. in Prohęm. decretal.col.3. in princ.

CAP. CXXXIV.

Nota quòd quando proceditur ſum- D mariè, & principalis cauſa eſt ſummaria, omnes articuli, qui in ea emergunt debent ſummariè expediri, Bart.in extrauag. ad reprimend. in ver. ſummariè, in 2. col. vide per Iaſ. in Rubric. C. Qui admitt. col.1.

Ibi *Fiat apertura*. Publicatio non vitiat proceſſum ſi deficit,intellige in alijs, excepta prima, quia vitiat, quoniam datur pro forma à Ritu, aliæ non, & propterea non vitiant aliæ, nam dat ordinē Ritus, quia dicit, *Talis ordo ſeruetur*, & E ordo inducit formā, vide Bald. in Auth. Quæ ſupplicatio, C. de Præcib. Imper. offer. vide quæſtionem quam tangit Bal. in l. Fundum, in fin. de except.

CAP. CXXXV.

Nota quòd, allegans ſe ſpoliatum, alleget vim, vel violentiam, vel dolū aduerſarij, & iſtud erit pro modo concludendi, l. ſi quis ad ſe fundum, C. Ad leg. Iul. de vi publ. & ibi Salyc. & vide omnino Aretin. in §. quadrupli, ſuper Gloſ. reſtituat, in princ. 9. col. Inſtitut. de Actionib. & tex. in cap. conſultationibus, ibi, *Abſque auditio, & cauſa rationabili*, De offic. deleg. Quid autem ſi in Inſtrumēto appoſitum ſit, quòd liceat ingredi poſſeſſionē propria authoritate, & creditor ſit ingreſſus, nunquid debitor ſit ſpoliatus, adeò quòd poſſit agere in cauſa ſpolij, & vincere? dic quòd non, quia creditor faciens ſecundùm pactum, non videtur inferre vim, nam tale pactū valet, l. Pignoris, C. de Pignorat. action. l. creditores, vbi Bart. & DD. C. de Pignoribus, quinimo excuſabitur creditor propter tale pactum à vitio clandeſtinitatis, & ſic non eſt in aliquo dolo, Bart. in d. l. creditores, in repetit. in 5. col.& Iaſ. in l.2.col.17.C.de Iure Emphitheot. In contrarium facere videtur quod dicit Cępoll. conſ.57. col. pen. quòd ſi ſpoliatus probat de ſua ſpoliatione per duos teſtes, nō prodeſt aduerſario ſpolianti probare de ſpontanea voluntate, etiam ſi probaret eam per centum teſtes, cùm reddat teſtimonium de intentione, quæ ſoli Deo eſt cognita, & idem recitat Iaſ. in d. §. Quadtupli, Inſtitut. de Actionib. & vide DD. in cap. ſuper hoc, de Renuntiat.

Ibi *Antequam audiatur*. Oritur dubitatio, de qua ſæpe in M. C. An, ſi ego contra te intento ſpolium, & deinde tu intentas contra me, dicens te ſpoliatum poſt, Audiatur iſte ſecundus intentans ſpolium? videtur quòd non, pro quo vide Prępoſit. in Can. in nomine Domini, in fin. 23. diſtinct. & omnino Afflict. in Conſtitut. violentias, col.20. verſ. quintus caſus eſt.

Ibi *Bimeſtre*. Currit autem à die commiſſi delicti, & ſcientiæ. Et quid ſi reiteratur delictum, à quo tempore currit, & an noua actio oriatur? vide Anchar. conſ.4. Et ſi delictum eſt tale, quod continuatur, putà adulterium, vel inceſtus, currit à die vltimi adulterij, vide Paul. de Caſtr. conſ.9. col.2. vol.1. nouæ Impreſſionis.

CAP. CXXXVII.

Nota quòd ille, qui fuit citatus ad litem conteſtandam, & comparuit, ſed noluit litem conteſtari, ſed petijt terminum ad excipiendum, tanquam contumax debet puniri in expenſis,quia non faciendo

Digitized by Google

faciendo quod debet, fingitur non comparuiſſe, Bald. in l. ſcire, §. ſufficit, ff. de excuſat. tutor. in fin.

Ibi *Infra menſes duos*. Nota, quòd ea, quæ emergunt ante litem conteſtatã, nõ habent aliquam inſtantiam, immo nec triennalem, etiam ſi mille annis durarẽt, l. Properandum, in princ. vbi Iaſ. col. 2. verſic. ſexto ſubtilis, C. de Iudic.

In fine tex. Adde, quòd dilatoriæ debent probari, vide Capic. Deciſ. 83.

C A P. CXXXVIII.

IBi *Non poteſt appellari*. Verum etiam neque ſupplicari. Sed An detur reſtitutio in integrum, vide Bald. conſ. 145. vol. 1. & an de nullitate dicatur, vide Papienſ. in titul. de exequ. ſentent. in 3. col. quòd ſic.

C A P. CXXXIX.

IBi *Non appellatur*. Dicitur tamen de nullitate, Abb. conſ. 55. vol. 2. & nota quòd ſi in cauſa ſummaria proceditur ordinariè, & ineptè ſententia non eſt nulla, Felyn. in cap. examinata, col. antepen. de Iudic. & ſi quis poteſt ſummariè procedere, & tamen incipit ordinariè, poteſt reliquum proceſſus ſummariè expedire, quia non videtur priuilegio ſuo renuntiare, Bald. in l. 3. de Militar. teſtam. Gloſ. in Clem. ſæpe, §. fin. verſ. partibus, de verb. ſignificat. Abb. in cap. quoniam, col. fin. de Probat. Roman. conſ. 133.

C A P. CXL.

IBi *Cum de ſui natura*. Et ratio eſſe poteſt, quia per pactum, vel conuentionem partium non poteſt ordini iudiciario derogari, Gloſ. in cap. de cauſis, de offic. deleg. Item, quia Ritus conſiderat naturam cauſæ, an ſit appellabilis, & propterea, ſi in cauſa de ſui natura ſummaria procedatur ordinariè, non appellabitur, & multò magis ſi eſſet cauſa miſerabilis perſonæ, quæ non videtur renuntiare ſuo priuilegio ratione miſerabilitatis, Gloſ. & Cyn. in l. 1. C. Quand. Imper. inter pupill. & vid. & ita fuit iudicatum pro Comite Sinopolis, vide quę tradit Anchar. conſ. 79. prope fin. Quid ſi cauſa agitur cum vidua, vel pupillo, vel alia perſona priuilegiata, quo caſu cauſa dicitur ſummaria, & non appellabilis quando perſona priuilegiata obtinet, An procedat etiam quando ſuccumbit, Dic quòd vtroque caſu, pro quo vide Butr. in conſilio relato per Bald. Nouell. de Dot. 5. part. 2. priuileg. nu. 12. Quid ſi concurrat pupillus, & maior, quo caſu quò ad pupillum cauſa non eſt appellabilis quò ad maiorem ſic, & ſic cauſæ ſunt ambæ complicatæ, & lata eſt ſententia ſuper vtroque, An licebit ab vtroque appellare? videtur quòd ſic, per ea, quæ dicit Bald. conſ. 141. vol. 1. in nouis. An, ſi pupillus conueniatur à vidua, cauſa ſit appellabilis, videtur quòd non, quia vtraque eſt ſummaria, In contrarium facit, quia hoc, quòd cauſa non ſit appellabilis, eſt introductum in fauorem ipſorum, ergo non debet in odiũ retorqueri, l. quod fauore, C. de legib. Item, licèt vidua ſit actrix, & pupillus conuentus, & ambo ſint priuilegiati, debet tamen potius faueri miſerabili conuento, Andr. in Conſtitut. Statuimus, ideo in concurſu priuilegiorum in dubio miſerabilis iudicabitur appellans.

C A P. CXLI.

NOta, quòd minor mitius punitur, etiam ſtante pęna ſtatuti, Aretin. conſ. 130. Angel. de maleſ. in verb. ſcienter, & doloſè, nu. 12. & aliàs vidi in M. C. mitigari pęnã manus ad relegationẽ, in filio Baronis Radali.

C A P. CXLIV.

IBi *Teſtes eſſent de nouo*. De quo ſtatur iuramento ipſius producentis, tex. eſt in cap. Paſtoralis, extra de exception.

C A P. CXLV.

AN plures perſone vno libello poſſint accuſari, vide Afflict. in Conſtitut. Capitalem pęnam, colum. 2. cum ſeq.

Ibi *Ardua verò cauſa*. Crimina atrocia quæ dicantur, vide Angel. de maleſ. in verb. hæc eſt quædam inquiſitio, in 3. reg. & Bart. conſ. 117. & ad declarationem, vide Anan. conſ 44. Cæpoll. conſ. 11. An, ſi quis percuſſit alapa, ſit cauſa ſubintrabilis, quia manu vacua? Lapus tenet, quòd ſit leuis iniuria, in Allegat. 76. factum ſuper quo, quem allegat Dec. in cap. Peruenit, lo 1. de appellat. quod nota, vide Iac. de Sãct. Georg. in l. ſed ſi hac, §. liberos, ff. de Iniur.

Ibi

Ibi *Vel per contumatiam*. Bannitus ſe preſentans an carceretur, vel admiĉtatur ad fideiuſſionem, vide Capic. Deciſ.154.

Ibi *Subintrare*. An, ſi accuſator cædit, fiſcus præferatur coniuncto, de nouo accuſare volenti? per iſta verba Ritus videtur quòd fiſcus præferatur, vbi dicitur, quòd eſt acquiſitum ius Curiæ per accuſationem, nec poteſt ſe concordare in præiuditium ſubintractionis, ita per multa conſuluit Pernus conſ. 55. col.2. & alleg. Raff. in l. Transigere, C. de Tranſact. & ad Bart. in l. Maritus, ff. de Adulter. Reſpondetur, quòd loquitur in inquiſitione per fiſcum, non in iſta ſubintractione, ſed ſi Accuſator moriatur, poteſt coniunctus accuſare, & præfertur fiſco, l.1. C. ſi Re. vel Accuſat. mort. fuer. l. Libellorum, §. fin. ff. de Accuſ. & ita iudicauimus pro Ioanne ſtabili contra filium Ioannis de Amato. Et quãdo fuit propoſita accuſatio de vulnere, & accuſator moritur, crimen eſt abolitũ, & quomodo iſto caſu de nouo accuſabitur per hæredes, & an acta facta per defunctum ſeruiant, vide Gand. in Rubric. de Pęn. Reor. col.6. verſ. pone quòd Titius, vbi vide omnino.

Ibi *Si conſtiterit*. An in caſu iſto, ex quo cauſæ ſunt minimæ nec requiritur ad condemnationẽ plena probatio; iſtud, conſtare, intelligatur de tali probatione, quæ ſufficiat ad torturam, ſicut in cauſis, in quibus tortura infertur, An verò intelligatur de plena probatione, ad effectũ vt poſſit carcerari? videtur dicẽdũ, quòd Intelligatur de plena probatione, pro quo vide DD. maximè Alex. in l. Qui Romæ, §. Augerius ff. de verb. obligat.

CAP. CXLIX.

IBi *Quorum intereſt*. Quid ſi aliquis, cuius non intereſt accuſauit, & fecit bannire, & foriudicare, an valeat foriudicatio, dic quòd non, vide Bald. conſ. 426. vol.5. nouæ impreſſionis.

Ibi *Leſę Maieſtatis*. Fallit in inimico capitali, qui non admiĉtitur ad accuſandum in crimine lęſæ maieſtatis. Angel. de Aret. in tract. de Maleſ. in verb. Nec non ad quærelam, quæſt.20. in fin.

Ibi *Ad pęnam talionis*. An ſit dare remedium ad hanc pęnam euadendam, vide Bart. in l. fin. prope finem, ff. de Hęredib. inſtituend. Et ſi non fuit exceptũ, quòd non ſubſcripſit ſe, & cõcluſum fuit in cauſa, an poſſit excipi, dic quòd non, Bart. in l. Is, qui reus, in fin. ff. de public. iudic. Et an iudex poſſit mandare alicui vt proſequatur accuſationem citra pęnã talionis, vide Bart. in l.2. C. de delat. lib.10. & Felyn. in cap. Nulli, col.2. de Accuſat. & nota, quòd ex qualitate perſonarum ceſſat pęna talionis, putà ſi Miles accuſat ruſticum, vide Afflict. in cap. 1. quibus ex cauſ. ſeud. ammict. nu.93. Et an fiſcus teneatur ſe ſubſcribere ſcilicet Procurator fiſci, vide Cępoll. cõſ. 17.

Ibi *Exterum*. Propterea ſi quis occidit ſeruum proprium, fiſcus cõtra eum agit, quia eſt delictum ſicut ſi alienum occidiſſet, Anan. in cap.1. in 1. not. de Infant. expoſ. Quid ſi non apparet an ſit exterus, vel ciuis? præſumitur ciuis, vide Angel. de Maleſ. & ibi Auguſt. in verb. de bononia.

Ibi *Diuina officia*. Adde, quòd accuſans de iniuria illata in Diuinam Maieſtatem, dicitur iniuriam propriam proſequi & admiĉtitur ad denuntiandum, & accuſandum, vide optimè per Angel. in Auth. Quomod. oport. Iudic. §. fin.

Ibi *In flagranti*. Vide quæ ſcripſi in cart. ſeq. ibi de capto cum armis inflagranti.

Ibi *Vel coram eis crimen fateantur*. Intellige vt per Afflict. Deciſ. 176. niſi ſit facta confeſſio incidenter, ſed procedit quando de illo delicto non præceſſit accuſatio, vel inquiſitio ſpecialis, ſed de alio, & interrogatus de illo, incidenter fateatur illud; Item intellige quando ſimpliciter fatetur delictum, ſecus ſi nõ ſimpliciter, quia tunc non poſſunt ex tali confeſſione puniri, prout tenet Dominic. in cap.1. in fin. verſ. & nota, de Teſtib. in 6. per Gloſ. ibi, Butric. in cap. fin. de Reſtitut. Spoliat. col. fin. Dec. in cap. At ſi clerici, col.3. verſ.5. limitat. de Iudic.

Ibi *Benè cuſtodito*. Poteſt tamen admicti ad fideiuſſionem, Afflict. in Conſtitut. In quæſtionibus, col. pen. An autem in delictis popularibus admiĉtatur ad accuſandum forenſis, vide Ang. in l. fin. ff. de priuat. delict. Et in caſibus exceptis quòd poſſit fiſcus principaliter agere, procedit quãdo talia delicta ſunt cõmiſſa in Regno, ſecus ſi extra Regnum, quia tunc ad ſolam accuſationem proceditur, Alex. conſ.11. vol.1.

CAP. CL.

IBi *Reaccuſationes*. Vide Conſtitut. Si ciuiliter agens, vbi Afflict. col.2. & ſeqq.

Ibi

CAP. CLIV.

IBi *Nõ exigatur*. Idem dicendum quã-do promićtitur non loco pęnæ, ſed donationia, per verba prægnantia huius Ritus, quia talia donatio non eſt cauſa affectionis, ſed loco pęne prohibitæ, arg. l. 1. C. de his quæ pęn. nom. & l. 1. ff. eod. tit. ſecundum Intellectũ Paul. de Caſtr. quẽ ibi ſequitur Aret. Quid ſi fuit dictũ, dabo tot pro Intereſſe, & expenſis, dic quod non valet, quia in fraudem Ritus, vt habui in facto Meſſanæ, & allegaui Anchar. in ſimilibus terminis, in conſ. 139. quem ſequitur Alex. conſ. 115. Itẽ Ritus annullat renuntiationes, ergo etiã tales fraudes, & in terminis proprijs tenet Bald. in l. cum allegas, col. 4. verſ. ſed pone ſtatuto cauetur quod nulla pena, C. de Vſur. vide Alex. in l. Diuortio, in princ. ff. ſolut. matrim. Quid ſi vendo rem valentem cẽtum pro quinquaginta, pacto appoſito, quòd ſi non ſolueris ad talem diem, ſolues centum, vel iſtum prætium, an dicatur pęna, & ſic peti nõ poſſit ſi non ſoluatur in tẽpore? videtur quòd non ſit pęna, vide Bald. in cap. 1. col. 2. ibi, ex quo infero Qual. Dom. & propriet. feud. priuet. vbi dicitur non eſſe vſuram, ſed augmentum prętij, ſic dico ego quòd nec eſt pęna.

CAP. CLV.

IBi *Inſlagranti*. Quomodo, & quando dicatur quia inſlagranti captus, vide Andr. & Afflict. in Conſtitut. Iuſtitiarij non per Kalendas. Et quomodo procedatur contra talem captum inſlagranti, vide Andr. in Conſtitut. Humanitatem, Alex. in l. 3. §. Neratius, ff. de acquir. poſſeſſ. Et de portante, & non capto, vide multa per Corn. conſ. 20. vol. 3. & ſic in ſpræta pęna, & in ſpręto mandato neceſſe eſt, quòd reperiatur inſlagrãti ex forma Ritus, & Iuris cõmunis, l. ſi Barſatoram, vbi DD. C. de fideiuſſ. Alex. in l. 3. ff. de acquir. poſſeſſ.

Ibi *vnica pęna*. Vide Iaſ. in l. Diuortio, col. 3. ff. ſolut. matrim.

CAP. CLVI.

IBi *Interrogatorio*. Quãdo poſſint fieri Interrogatoria, per Conſtitut. Regni, eſt Conſtitut. Partes in iuditio, & ibi vide Modern. & quòd ad reſpõdendũ petitionibus quis perſonaliter poſſit cogi procedit in criminalibus, Bart. in l. Qui

A bona, §. alieno, ff. de damn. infect. licèt Salyc. in l. eos. C. de Accuſat. & Imol. in l. pen. §. ad crimen, ff. public. iudic. teneat quòd nec etiã in criminalibus, vide tamen ad omnia prædicta, Felyn. in cap. Paſtoralis, col. 2. de iudic. Ruſticus autem poteſt reſpõdere cõſultus præſente aduocato, ſicut, & perſona Ideota, Hoſtienſ. in d. capit. Paſtoralis, de Iudic. Alex. in l. 1. col. 3. ff. de vulg. & pupill. vbi quòd poſſit, etiam dupplicem reſponſionem facere, ſed, ſi non vult reſpondere B interrogatus, practica eſt, quòd apponatur verbum confitetur, vel magis damnoſum, hoc fundari poteſt ex eo, quia tacentem iura Interpretantur, quòd tacitè confiteatur, Abb. in cap. 1. 4. not. de Poſtulat. Prçlat. quod nota.

CAP. CLIX.

IBi *Fuerit accuſatus*. An, ſi euidens ſit calumnia, poſſit per procuratorem implorari officium iudicis, dum dicitur C hic *Nulla excuſatione*. Vide Alber. Brun. in Tractat. Stat. in verb. Accuſatio, verſ. quarto.

Ibi *Secundum conſtitutiones*. Vide Mod. in Conſtitut. Clementiæ, & in conſtituit. Humanitatem, & ſolutis expenſis, aliàs non auditur. Afflict. in d. Conſtitut. Clementiæ, col. pen. verſic. nono nota.

Ibi *Infra duos menſes non carceretur*. Vide Andr. In d. Conſtitut. Clementiæ, vbi etiam ponit rationem, quare nõ car-D ceratur, & vult ibi, quòd, ſi delictum erat tale, quòd à principio debebat carcerari, carcerabitur, etiam ſi ſponte infra bimeſtre venerit.

Ibi *Non audiatur*. Quid ſi auditur, an valeat proceſſus, vide Bart. Imol. & Alex. in l. 1. §. ſublata, ff. Ad trebell. Afflict. Deciſ. 354. col. 5

Ibi *Purgato banno*. Ideſt coram eo, qui eum banniuit, non coram ſuperiore, & propterea bannitus à Capitaneo Panhormi, non purgabit bannum in M. C. E vt in d. Conſtitut. Clementiæ, ibi *Qui eum banniuerit*. Vbi Mod. in 3. & 4. not. & quòd ille, qui banniuit remictit bannum, Afflict. in Conſtitut. clementiæ, col. 5. verſ. ſeptimo quæro.

CAP. CLX.

IBi *Fideiuſſor*. Nota quod pęna exigitur à fideiuſſore ſine iuris ordine, Afflict. in d. Conſtitut. Clementiæ, in fine.

Sed an fideiuſſor, vltra pęnam in fideiuſſione contentam, teneatur ad intereſſe, ſi intereſſe excedit pęnã, & an teneatur ad pęnam, & pariter ad intereſſe,& quid in ciuili, & in criminali, vide Affl.ct. notabiliter in Deciſ.234.

Ibi *Non eſt certa pęna*. Circa hoc vide Pern. in cõſ.73. vbi vide omnino quæ pęna poſſit exigi. Et nota quòd vniuerſitas, & mulier in Regno poſſunt comparere in criminalibus actiuè, & paſſiuè per procuratorem, vel maritum, vt in Conſtitut. Generaliter, nõ tamẽ c oniun cta perſona ſufficit, Andr. ibi.

Ibi *Quod autem*. Quid ſi aliquis fideiuſſit de aliquem præſentando, & ſoluendo eius condemnationem, ſi ille reus eſt cõdemnatus ad mortem, ad quid teneatur fideiuſſor, & an publicatis bonis Rei teneatur fideiuſſor, & an ſine nouo proceſſu ex ſola condemnatione Rei poſſit agi contra fideiuſſorem, vide Raffael.Cum. conſ.32.

CAP. CLXII.

IN fine tex. Pro intellectu huius Capit. vide notat. per Io. Andr. in Additt. ad Specul. in tit. de Accuſatore, § ſequitur, in Additt. quæ incipit, Odoffredus, vide Angel. in l.2. §. exhibẽdi, ff. de exhib. Reis, Roman. in l. ſtipulatio iſta §. item certam, ff. de verb. obligat. & omnino Barbat. in Rubr. de fideiuſſ. vbi examinat, an ſit opus, quòd ſit carceratus pro ea cauſa, & vide Afflict. Deciſ. 130.

CAP. CLXIII.

IBi *Coram Rege*. Etiam ſi aufugerit à carceribus, & ita practicatur, pro quo vide Moder. in Conſtitut. Clementiæ 3. col. verſ. quid dicendum, adde tex. in l. Capitalium, §. ſed ſtatuas, ff. de pęn. & & in l. ſi quis ſit fugitiuus, §. apud Labeonem, ff. de ędilict. ędict.

CAP. CLXV.

IBi *Toties quoties*. Promictens præſentare aliquem toties quoties, &c. Intelligitur vſque ad ſententiam, etiam ſi fuerit appellatum, Angel. in l. Quod ſi nolit, §. ſi quid ita, ff. de ędilict. ędict. Barbat. in Clem.1. col.7. de Iudit.

CAP. CLXVI.

IBi *Violentia*. Quid ſi quis rapuit volẽtem, tamen vim commiſit in portis, vel alijs rebus, Dic quòd idem eſt, ac ſi

A violenter rapuiſſet, vide Beluiſ. in Pract. ſua, cart.15. in 2. col. & volens non intelligitur, ſi deducta fuit à viro, ſecundum Angel. in Auth. de Lenon. Immo comprehenditur in ſtatuto puniẽte adulterantem Inuitam.

CAP. CLXVII.

VIde ad materiam huius capit. Conſtitut. Legum aſperitate, & Pern. in conſ.63. vbi latè, & magiſtraliter loquitur.

B Ibi *Arbitrio Iudicis*. Hodiè arbitratur M. C. pęnam relegationis, ſi cum violentia commictatur, & in meretricem commiſſa, eſt pęna mortis, vt in Conſtitut. Omnes, & in Conſtitut. In Quæſtionibus. Sed ſi eſt voluntarium, de Iure veteri loquitur l. Quamuis, C. de Adult. hodiè ſeruatur quod ſupra dictum eſt per hoc capitulum.

CAP. CLXVIII.

C IBi *Expenſæ*. An hoc capit. & ſtatuta loquens de expenſis, vt aliquid addat iuri communi, intelligatur etiam ſi habeat iuſtam cauſam litigandi, dic quod non, Bald. in l. Imperator, in fin. C. de fructib. & lit. expenſ. Iaſ. in l. fin. §. in computatione, in fine, C. de iur. deliberand.

CAP. CLXIX.

D IBi *Si delictum*. Pro ratione iſtius concluſionis, vide Pern. in cõſ.159. col.3. & ibi, quòd confeſſus debet condemnari, nec competunt defenſiones, quia eſt iudicatum contra eum, & confeſſus verè dicitur coram iudice pro tribunali in figura iuditij, ſecus ſi coram notario, Gloſ. in l. Iubemus, C. de Liber. cauſ. Gloſ. in l. cum ſcimus, C. de agricol. & cenſit. lib.xj. & quando in tormentis, vel loco tormentorum, vide Corn. conſ. 59. co-

E lum. 8. vbi voluit, quòd ratione manifeſtæ iniquitatis audiatur nullitas, Alex. conſ.117. col. fin. & conſ. 75. circa medium, Aret. conſ.69. in fine Sed M. C. nec nullitatem, nec appellationem, nec reuiſionem admictit de conſuetudine ſępiſſimè inducta, licèt Ritus hoc nõ dicat.

Ibi *Conuictus*. Nam aliter qui aufugit, vel eſt abſens, Andr. in Conſtitut. Si quis rapere, vbi Afflict. col.6. Conuictus ergo eſt compilato proceſſu, & pro hoc, quia tunc teſtes eũ conuincunt, quando nihil opponi-

opponitur, Gloſ. in capit. cum ſpetiali, §. porrò, de Appellat. in verb. cõfeſſione, vbi Abb. vide Cappell. tholoſ. Deciſ. 170.

Ibi *Admictatur appellatio*. Nullitas tamẽ defectu citationis non tollitur, Nell. de Bannit. p. p. prim. tempor. quæſt. 8. An autẽ appellari poſſit à ciuili, vide quæ in ſimili ait Puteus, in verb. tortura, verſ. pone quòd aliquis, Rip. extr. de Iudic. in Rubr. col. 21.

Ibi *Prædictis*. An autem poſſit appellari à taxatione damnorum, intereſſe, & expenſarum, & an poſſit dici de nullitate defectu iuriſdictionis, vide quæ aliàs ſcripſi ad lecturam Ritus, & an tollatur reſtitutio in integrum, Bald. conſ. 236. & conſ. 148. vol. 1. & quòd valeat hæc determinatio tollens appellationem, vide Angel. de maleſ. in verb. Præſente dicto Gaio, & appellante, verſ. An valeat ſtatut. n. 25. licèt Auguſt. & Addit. ibi teneat contrarium. Nullitas autem an intelligatur excluſa, vide Paul. de Caſtr. conſ. 16. in fine, & conſ. 305. incip. viſis, & ponderatis, col. fin. vol. 1. Guid. Pap. Deciſ. 38. Papien. de execution. ſenten. col. 2. Afflict. in Conſtitut. Ab omnibus, Et quomodo dicatur notoriũ ſi fuit coram decem perſonis, vide Cyn. in l. ea quidem, C. de Accuſatio. Butric. in cap. Tua nos 19. col. de Cohabitat. cleric. & per Afflict. in Conſtitut. eos. in fine.

CAP. CLXXI.

IBi *Fiet publicatio*. An eius omiſſio, vitiet, vide quæ ſcripſi ſupra in materia procedendi in ſummarijs cauſis cap. 134. in verb. fiat apertura.

Ibi *Reſtituibiles*. Idem in vniuerſitatibus, Andr. in Prohem. Conſtitut. & ibi Afflict. quæſt. 5.

Ibi *Ad reprobandum*. Nota quòd in termino reprobatorio nõ fiunt litere de audientia teſtium, Gloſ. in Conſtitut. In Pecuniarijs, ſuper quo vide Afflict. in Conſtitut. Animalia.

Ibi *Reprobantes*. Intellige niſi talis reprobatio inſurgeret ex contrarietate ipſorum teſtium, quia admictitur, Dec. cõſ. 8. col. fin. Capie. Deciſ. 62. & ibi quid quando eſt lapſus terminus reprobatorius.

Ibi *Concludatur*. An concluſio ſit de ſubſtantia, Gloſ. tenet quòd nõ, in Clem. ſæpe, in verb. cõcluſione de verb. ſignif. Felyn. in cap. cum dilectus, col. 6. verſ. 5. de fide Inſtrum. ſtante tamen, de Ritu, eſt de ſubſtantia, quia Ritus inducit formam, nam vult quod talis ordo ſeruetur, ordo autem inducit formam, Bald. in Auth. Quæ ſupplicatio, C. de Precib. Imperat. offer.

CAP. CLXXII.

IBi *Concurrerent*. Vide Afflict. Deciſ. 212. & 213. vbi an Minor ſuccedens Maiori poſſit poſt cõcluſum in cauſa habere reſtitutionem, & quid ſi Minor litigans, pendente iuditio moriatur, & Maior ei ſuccedat, an habeat priuilegia Minoris, Afflict. Deciſ. 211. & vide Deciſ. 210. vbi an ſi Minor agens efficitur Maior, habeat reſtitutiones quas habuiſſet vti minor.

Ibi *Diuidua*. Si verò eſt indiuidua, vide Bald. conſ. 141. vol. 1. in vlt. col. & ſi datur reſtitutio Minori poſt didicita teſtificata, dabitur etiam Maiori ſuper productis per Minorem, Capie. Deciſ. 170.

CAP. CLXXIII.

IBi *Inſtrumenta*. De iure erat contrarium Bertach. in verb. Dilatio. lib. 1. verſ. 2. Et an cenſeatur datus ad reprobãdum ſcripturam probatam, vide Franc. Curt. in Tract. Poſit. in 1. lib. Tract. cart. 6. lapſo autem termino poſſunt produci teſtes, qui abſque fraude partis non potuerunt produci, Capie. Deciſ. 90.

CAP. CLXXIX.

AN Fideiuſſor, datus in contractu de obſeruando laudum proferendum per Arbitros, patiatur vigore huius Capituli executionem, quam dat Capitulũ contra principalem, vide Anchar. conſ. 35. Infertur autem ex hoc, quòd licèt lauda Arbitrorum non dicantur propriè ſententię, tamen poſtquam per iſtum Ritum habent executionem, dicuntur ſententiæ, Decius conſ. 11. col. 2. & maximè quia vocat ſententias, vt ibi per eum.

CAP. CLXXXIII.

IBi *Appellatum*. Cauſa appellationis eſt eiuſdem naturæ ſicut principalis, nam ſi prima eſt ſummaria, ita eſt ſecunda, & idem eſt modus procedendi, Angel. in l. 1. ff. An per al. cauſ. appel. agi poſſ. Oldr. conſ. 12. vbi latiſſimè. Et nota quòd iſte terminus currit contra Minorem, Bart. in l. fin. C. In quib. cauſ. in integr. reſti-

tut. Abb. conſ.77. vol.2. in 1. dub. & ibi in 2. dub. concludit, quòd Princeps, vel Alius Gubernator poteſt minorem reſtituere aduerſus lapſum decem dierum ad appellanndum. Et quid debeat probare Minor vt reſtituatur, vide Alex.conſ.55. in fine vol.5. & Aret. conſ.66. Iaſ. in l. Nam, & poſtea, §. ſi minor, col.4. ff. de iureiurand. Iſte autẽ terminus poteſt per iudicem à quo abbreuiari, vt in Conſtit. Appellationum tempora, & ita practicatur contra calumnioſos, dicentes habeo quinquaginta dies.

Ibi *Tertiam partem*. An inducat Ritus iſte formam, fuit aliàs dubitatum, ſi non ſoluantur pecuniæ, prout dicit Ritus, & licèt eſſet leuis ſollemnitas, tamen eſt forma, & ex quo à ſtatuto approbatur, non valeret, ſecundum Roman. in conſil. 302. propoſita conſultatione, & faciunt notata per Paul. & Angel. in l. 1.ff. de Libert. & Poſthum. ex conſuetudine tamen poteſt hęc leuis ſollemnitas tolli, ſecùndum Innoc. in cap. 1. verſ. ſi autem eſſet res, de his quæ fiunt à Prælat. ſin conſil. capit. pro quo vide Abb. conſ. 73. In negotio. Quid ſi non eſſet ſolutum totum ius proceſſus, & deficeret vnus nummus? dic quod appellatio eſſet deſerta, Iaſ. in Auth. Qui rem, colum. 6. C. de Sacroſanct. Eccleſ.

Ibi *Computandos à tempore ſententiæ*. An currat de momento ad momentum, vide Alex. conſ. 87. vol.7.

Ibi *Perfectum, & expeditum*. Vide Afflict. in Conſtit. Appellationum tempora, col. 3. vbi quando introducitur proceſſus defectiuus. Sed an ſi quis appellauit ante decem dies, ex tunc incipiant currere alia fatalia, Paul. dicit, quòd ſic, in l. ſi quis hæres, ff. de Acquir. hæred. licèt Aret. allegans Bald. ibi teneat contrarium, idem tenet Paul. in l. fin. C. Qui admict. & vide ibi Alex. col. antepen. & ſeq. Domin. in cap. ab eo, de Appellat. in 6. in princ.

Ibi *A tempore appellationes interiectę*, Vide Paul. de Caſtr. conſil. 117. vol.1. & ſi quis appellauit primò in voce, ſaluo iure appellandi in ſcriptis, an quinquaginta dies incipiant currere à prima, vel à ſecunda appellatione, vide Paul. de Caſtr. conſ. 7. vol.1.

Ibi *Vel alio iuſto impedimento*, Nota quòd, ſi deficit in præmiſſis cauſa paupertatis, non habetur appellatio deſerta. Bald. in l.2. §. ſi quis in iuditio, ff. ſi quis Cautionib. Crem. not. 121. DD. in cap. ex ratione, de Appellat. Mattheſ. not. vltim.

Ibi *Item appellans præſentato proceſſu*. Quis autẽ debet declarare deſertam Iudex à quo, vel ad quem, vide Franc. in d. cap. ex ratione col.3. de Appellat. & ibi quid in Delegato.

CAP. CLXXXIV.

IBi *In hermodicium*. Non idem eſſet, ſi iudici fuiſſet commiſſa cauſa, vt referret, quia tunc nunquam tranſiret in hermodicium, ita Luccas de Penn. in l. ſi quis, col.6. verſ. quid autem ſi proceſſerit, C. de Naufrag. lib. 11.

In fine tex. An Ritus iſte locũ habeat, quando concluſa cauſa infra terminum, remanebat facultas parti procurandi expeditionem, & non fecit, eſt cogitandum, ſed vide Luc. de Penn. in d. l. ſi ſi quis. col.6. Quid ſi proceſſus fuit factus in cauſa ſpolij de recenti, in quo defenſiones non admictuntur, nec dantur termini, & conſequenter nec concluditur, ſed mictuntur ſcripturæ Actoris, & cauſa non eſt expedita infra biennium à die, quo ceptum eſt agi, an tali caſu dicatur cauſa hermodiciata? Dicendum eſt quòd non, quia, in cauſis, vbi non concluditur, vt in cauſa ſpolij, vltimus Actus, qui fit, habet vim concluſionis, & dico vltimum Actum, qui fit poſt concluſionem in alijs cauſis, ita Butrig. in clem. 1. de cauſ. poſſeſſion. & propriet. quem ibi ſequitur Imol. in fin. 7. col. cum ergo ſcripturæ fuerint miſſę Iudicibus, qui Actus in alijs cauſis fit poſt concluſionem, in caſu iſto habet vim concluſionis, & ita tenet Io. Petrutius in l. Admonendi, ff. de Iur. Iurand. & ita fuit aliàs iudicatum.

CAP. CLXXXVIII.

IBi *Admictitur*. Et ſic tendit ad proceſſum, & ſic, ſi fit aliter, nulliter fit, Bald. in l. ſi tutori, in fin. C. In quib. cauſ. in integr. reſtitut.

Ibi *Niſi pars prius*. An ſi non fiat ſolutio, & admictatur, proceſſus ſit nullus. vide Aret. in cap. de cauſis, col. pen. de Teſtib. Iaſ. in l. vniuerſa, C. de Precib. Imper. offer. Iaſ. conſ. 105. col.3. vol.1. Et an lata ſententia per Sacrum Conſiſtorium, non audiatur in reuiſione, niſi ſolutis expenſis primi iuditij. vide Afflict. Deciſ. 231.

Ibi

Ibi *Niſi pars prius debitum ſoluerit*. A Hinc dubitatum, an iſtud capitulum habeat locum in conuento in actione reali, quia conuentus reali non debet, ſed in Contrariũ vide Apoſtill. Prothonotarij, quia debitor, ſeu debere dicitur, qui tenetur actione reali, l. creditores, ff. de verb. ſignificat. Item quia, lata ſententia, quaſi contrahitur, Bart. in ſuo conſ. Incip. ſtatuto cauetur Tuderti. Quid, ſi quis ſit condemnatus ad reſtitutionem rei immobilis, quam relaxat tantum, abſque eo quòd offerat, & conſignet, vide B Card. in conſ. 67. & quòd condemnato ad rem ſtabilem ſufficiat offerre, & conſtituere ſe poſſidere, & dicatur impleuiſſe, nec requiratur realis poſſeſſio, vide Capic. Deciſ. 14.

Ibi *Præſtito tamen*. An ei, qui non poteſt fideiuſſionem præſtare, ſufficiat iuratoriam cautionem præſtare? Dic quòd ſic, Deciſ. Delfin. 189. & ibi an poſſit bis ſupplicari contra reſcriptum Principis, mãdans non fieri executionem, niſi cauſa reuiſa, vide Guid. Pap. Deciſ. 420. C nota quia in cauſa Gagliani fuit factum, & eſt melior tex. in l. 2. vbi Bald. C. vbi, & apud quem &c. verſ. nota quod Delegatus. Et an delegatus in cauſa Reuiſionis poſſit ſine noua commiſſione cognoſcere, quòd cauſa non debet reuideri, quia eſt ei renuntiatum, videtur ita in appellationis Delegato tenere Francus in cap. ex ratione, verſ. quantum autem ad iudicem delegatum, de Appellat. & not. Abb. in cap. cum olim, col. 2. de offic. Deleg. D

CAP. CLXXXIX.

AN hoc ſtatutnm valeat. vide Capic. Deciſ. 65. & quòd valeat, vide Pern. conſ. 101. Idem ſi per mulierem eſt deductum in pactum, Alex. conſ. 200. vol. 6. & an hæc taxatio valeat, Bald. in l. fin. §. præterea, C. de iur. dot. Roman. conſ. 517. vide Alex. conſ. 27. lib. 4. & conſ. 141. lib. 5. Anchar. conſ. 150.

E

CAP. CXCII.

IBi *Ad credentiam*. Quid ſi, Mercatore fallito, merces meę venditæ in eſſe reperiuntur, an illis ego præferar, vide Bart. & Angel. in l. ſi cum dotem, §. fin. ff. ſolut. matrim. Iaſ. omnino in l. creditor, ff. ſi cert. pet.

Ibi *Pro eo pretio*. Videtur dicendum quod ſi plus valet, illud plus cedit commodo debitoris, ſecundum Bald. in l. Pro debito, C. de Bon. Auth. iud. poſſid.

CAP. CXCIII.

AN promiſſio hæc de rato hæredes afficiat, vide Flor. in l. Hoc iuditio, in fin. ff. Famil. herciſc. Alex. conſ. 13. vol. 5. Socc. conſ. 24. volum. 3. & quòd non afficiat, ſi fecit quantum potuit, Aretin. & Iaſ. in l. ſi ita ſtipulatus, §. poſſum, ff. De verbor. obligation. Contrarium tenet Dec. conſil. 113. & conſil. 325. Quid ſi eſt dictum quòd promictit de rato ſecundum Ritum, & ſic adimpleat, aut carceretur, poſtea in fine contractus in clauſulis generalibus dicatur, & fiat Ritus in bonis tãtum? Dico quòd non intelligitur loqui in ſpeciali promiſſione de rato, Alex. conſ. 21. col. 2. vol. 7. Et an talis promictens poſſit cedere bonis, videtur quod ſic, Bald. in l. 1. C. Qui bon. ced. poſſ. Et de ſtatuto mandante debitorem carcerari, de quo dubitauit Sanſauerinus in l. omnes populi, cart. 30. verſic. Duodecimo ſtatutum dicit, vide notabiliter Socc. conſ. 204. Et nota quòd ſtipulatio de rato nõ commictitur, niſi quò ad expenſas litis, quando ille, qui promiſit de rato, erat verus procurator illius, pro quo promiſit, & ideo nõ poteſt allegari quòd prius adimpleat, vide elegans Aretin. conſ. 90. In cauſa iſtorum. Et quid ſit carcer, & quando dicatur quis carceratus, vide Præpoſitum in capit. ſuper eo, *lo* 2. in fin. 2. col. de Appellat. Et quod non admictantur oppoſitiones, vide Afflict. in Conſtit. Comitibus, 4. notab. Socc. conſ. 204. vol. 2.

CAP. CXCIV.

IN Materia Iuris Prothomiſeos vide multa per Pern. conſ. 138. & ſeq. Quid ſi venditio eſt ſimpliciter facta, & poſtea promiſit reuendere, an recuperans teneatur reuendere, Pern. conſ. 159. & an recuperans conſequatur fructus à tempore moræ, Alberic. ait quòd non, in prim. part. ſtat. quæſt. 97. Et an emptor teneatur ad fructus perceptos, & ad penſionem,

Digitized by Google

ſionem, vide Pern. conſ. 138. col.5. Et nota quòd non valet pactum, quòd quis non poſſit recuperare, nec teneatur in hoc de euictione, Pern. conſ.103. col.1. & conſ.124.in 7.dub.& vide Alex. conſ. 52.vol.1. qui videtur intelligere hoc in ſimili ſtatuto in datione in ſolutum voluntaria, non in neceſſaria, & vide Roman. conſ. 170. Dec. conſ. 18. col.2. & an in venditione iuris competat ius prothomiſeos, vide Pern. conſ. 130. & in hac pręlatione conſortis iure prothomiſeos, attenditur ſtatutum loci, vbi res ſita eſt, non vbi venditur, Soccin. conſil. 74. col.5. Et circa materiam præſentis contractus vide Alex. conſ. 138. volum. 7. Sed contigit in facto, quòd quis vt coniunctus volebat prædium recuperare, probabatur quòd hoc non faciebat pro ſe, ſed pro alio non coniuncto, Iudicauimus quòd haberet pro ſe tantùm, eſt text. in §. de cętero, in Auth. vt de cęter. commut. Et ſi recuperaſſet, & exinde appareret, quòd voluit pro alio, poteſt retractari recuperatio, vt per Tiraquell. de Retract. lign. §. 5. Gloſ. 1. Et in Emphiteota eſt etiam tex. in l. fin. §. ſed ne hac, C. de Iure Emphit. Deciſ. Delfin. 411. vide Rip. in l.1. column. 2. de Priuileg. Credit. & vide etiam infra in cap. 200 verſ. an habeat locum. Et nota quod iſte Ritus loquitur de iure prothomiſeos, quod competit ratione vicinitatis loci, & conſanguinitatis, nam ſtatutum eſt validum in iure, capit. Conſtitutus, de Reſtit. in integr. & ibi per Ant. de Butrig. Abb. & omnes, Bald. & Salycet. in l. Dudum, C. de Contrah. Empt. & eſt correctiuum legis communis ſecundum aliquos, cùm de iure communi vnuſquiſque ad ſuæ libitum voluntatis emptorem quærebat, & non dabatur intermiſſio conſanguinei, & conſortis. d. l. Dudum, & per ſtatutum præferuntur conſanguinei, & conſortes ex eis, vt hîc. Adde etiam quòd dictum ſtatutum loquitur datione in ſolutum facta à debitore creditori ſuo, & ſic ſponte, ſed an habeat locum in adiudicatione aliqua facta per Curiam de re ſtabili ipſi creditori, & ſic in datione in ſolutum iuditialiter facta? & Dicas quòd non, quia dicitur alienatio neceſſaria quo caſu non habet locum tale ſtatutum, vide Alber. in prim. part. Statut. q. 88. incip. ſuppoſito ſtatuto, & vide Alexandr. in terminis, in conſil. 82. volum. 4. incip. Redemptoris nomi-

A ne viſo themate in ſtatutis duobus, vbi etiam determinat, quòd non habeat locum tale ſtatutum in venditione vſusfructus, & aliorum iurium incorporalium, quæ non dicuntur ſtabilia, nec mobilia, ſed dicuntur tanquam diuerſa ſpecies de per ſe, Pro quo etiam facit, quòd appellatione venditionis non venit Adiudicatio, ſeu datio in ſolutum iuditialiter facta, vt ſupra dixi, de quo etiam per Bart. Bald. & omnes in l. Ideo, de Condict. furt. cùm ſit neceſ- B ſaria alienatio.

CAP. CXCV.

AD materiam huius capituli vide ea, quæ infra dicemus in cap. 199. Incip. Item ſi Prædio, ſcilicet quando nullum prædium eſt intermedium in via publica.

CAP. CXCVI.

C IBi *Totum integrum prętium*. Quid autem ſi prętium eſt iniuſtum, an recuperans teneatur totum præſtare, Bald. dicit quòd ſic, in l.2. in fin. C. de reſcind. vendit. In contrarium facit quòd notat Io. Andr. de empt. & vendit. §. nunc dicendum reſtat, verſ. ſed pone ſtatutum, ad fin. Angel. Imol. & Alexand. in l. Qui Romæ, §. cohæredes, columm. pen. de verb. obligat. vide Pern. conſ. 138. qui dicit ſufficere verum prætium depo- D nere, licèt cautius ſit cum proteſtatione totum deponere.

Ibi *Præſtet idoneè*. Scilicet cum fideiuſſione, tunc enim dicitur cautio idonea, ſecundum Bart. in l. ſi mandato, §. fin. cum Gloſ. ff. Mandat. & vide in l. Cautionis verbo, ff. de verbor. ſignificat. & Bart. in l. Prætoria, & l. 3. ff. de Prætor. ſtipulat. & ibi etiam quæritur, an dicatur idonea, ſi interuenit hypotecatio, vel pignus, Adde etiam, quòd, ex quo iſta cautio pręſtatur ex forma ſta- E tuti, & ſi non eſſet additum illud verbum *Idoneè*, Intelligitur tamen cum fideiuſſione, ſecundum Bald. in l. Sancimus, C. de verb. ſignificat. & ad prædicta vide etiam Bart. in Rubr. ff. de in ius vocand. & Bald. plenè in l. exequutorem, in ver. modo quæro, C. de execut. rei iudicat.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXCVII.

IBi *Secundum formam iuris*. Vide ad hoc bonum text. in l. Infra vtile, §. vendentibus, & ibi Gloſ. ff. de Minor.

CAP. CXCVIII.

IBi *Statur iuramento venditoris*. Et ſic confeſſio venditoris prodeſt, vel nocet emptori, vide in l. fin. C. de Curat. B & ibi per DD. & vide Bart. & Modern. in l. Facta, §. ſi hæres, ff. Ad Trebell.

In fine tex. Et ſic prętium quo venditur, non quod iuſtum eſt debetur.

CAP. CXCIX.

IBi *Via publica*. Dic quod idem iuris eſt ſi flumen publicum ſit intermediū, nam ceſſat ius Prothomiſeos, cum ceſſat conſanguinitas, & coniunctio. l. ſi prius, C §. fin. ff. de Aqu. pluu. arcend. quod ſecus in flumine, aut via priuata, quia iſta non dicitur ſeparatio coniunctionis, l. 3. ff. Arbor. furt. cæſar. l. 3. de iudic. ſecundum Bald. in ſuo Tractat. de iure congrui, quibus etiam adde, quòd ſi emphiteota, vel conſanguineus vult vendere ſua iura, ſeu melioramenta, quòd præfertur dominus vicino, & conſanguineo volentibus recuperare, ſecundum Guglielm. de Cun. in l. Imperator, de Poſtulat. & ibi per Bald. in ſuo tractat. de D Iure congrui, & per LD. in cap. 1. §. porrò, Qual. poter. olim feud. alien. Item quæri poteſt, Quid ſi facta eſt venditio, quæ non teneat, an locum habeat ius Prothomiſeos, vide eundem in l. fin. C. comm. de legat. Item, quid ſi teſtator legauit feuda Titio, & voluit, quòd, ſi contigerit feudum vendi, quòd non vendatur niſi Sempronio, & ita eſt facta venditio, an ius Prothomiſeos habeat locū, Dic, quod ſic, quia teſtator non poterat facere, quòd ſtatutum non habeat E locum in ſuo teſtamento, l. Nemo poteſt, ff. de Legat. 1. Et vide per Bald. in d. tractat. de iure congrui, vbi etiam petit, quid ſi quis permutauit feudum ſuum cum quadam alia re, & conuenit quòd vnus alteri rem daret, & vltra, rem, vntiam vnam, an habeat locum ius Prothomiſeos, cùm ratione vntiæ, de iure videatur venditio, & non permutatio,

A & Dic quòd non habet locum, cùm ſit contractus permutationis, quo caſu non vendicat ſibi locum ius Prothomiſeos, niſi conſuetudo eſſet in contrarium, l. Dedi, ff. de Condict. ob cauſ. & per plures rationes poſitas in Gloſ. vide etiam Bart. ibi, diſtinguentem, quòd aut agitur de vendendo, & erit venditio, aut de permutando, & erit permutatio, & videas ad hoc, cap. Ad quæſtiones, extr. De rer. permutat. & per Cyn. in l. Tempore, C. de pact. inter empt. & vendit.
B Sed quid in dubio, vide Bart. in l. Ariſto, ff. de Donation. & in d. l. Tempore, per Cyn.

CAP. CC.

IBi *Si prædium vendatur*. Et ſic loquitur in venditione alicuius rei ſtabilis. Sed an habeat locum in donatione? Dicas quòd non, vt tenet expreſſè Specul. C & Io. Andr. in Addition. in §. nunc dicendum reſtat, cap. 2. col. 8. ver. ſed plenè, in tit. de empt. & vendit. maximè quia in iſto ſtatuto loquente de venditione, fit mentio de prætio, quo caſu ſtrictè capitur pro ipſa venditione, & non pro alio contractu, quo alienatur dominium, maximè in correctorijs, quod ſequuntur omnes Modern. poſt Bart. in l. Filius familias, §. Diui, ff. de Legat. 1. vbi plenè per Dom. Alex. Imol. & Angel. & hoc inducunt ad plures quæſtio-
D nes Dom. Abb. & omnes in cap. 1. De his quæ fiunt à Prælat. & per Alber. de Roſat. in Tract. ſtatut. in 1. par. q. 88. incipit. ſuppoſito ſtatuto, cum plurib. ſequent. & per Alber. & Iacob. de Vgo. in cont°. o. inter dominum, & emptorem De Alienat. immun. ac per Ant. de Butrig. & Imol. in cap. conſtitutus, De reſtitut. in integr. in fin. & per Bart. & omnes in l. Peto, §. prædium, ff. de Legat. 2. ac per D. Iaſ. in l. 1. ff. de rer. permutat. An habeat locum iſtud ſtatu-
E tum in datione in ſolutum voluntariè facta à debitore? Vidiſtis quòd ſic, prout ſupra in præcedent. cap. 194. ex quo in eo fit mentio expreſſè de hoc, ideò intellige vt ibi, & dixi aliàs ſi non fieret expreſſè mentio in d. cap. de datione in ſolutum, non haberet locum, nec procederent iura allegata, In quibus etiam habes, quòd non habet locum iſtud ſtatutum in contractu emphiteotico, vt poſſit vici-

ſit vicinus, ſeu conſanguineus recuperare, A & vide per Alber. in loco ſupra allegato in d. cap. 194. vbi etiam ponit quando dominus vendidit, & poſtea recuperauit infra tempus conceſſum vicino ad recuperandum. An etiam iſtud ius prothomiſeos locum habeat, & eo modo, quòd ſi non poſſit recuperare propter paupertatem, an poſſit alicui illud ius cedere, vendere, & donare, & quid ſi conceditur in feudum, vide ibi plenè. Quid ſi plures conſanguinei ex parte patris, & ex parte matris concurrant, quis B preferatur in recuperatione rei alienatę? vide Io. Fabr. Inſtitut. de legitim. agnat. ſucceſſ. vbi concluditur, ſi res alienatæ ſint per conſanguineos ex parte patris, deſcendentes illius præferuntur, ſi verò ex parte matris, illi præferuntur, ſecundum eum ibi. Dubitari poteſt, vtrum iſtud ſtatutum iuris prothomiſeos, quod competit ratione ſanguinis habeat locũ in filio naturali, & ſpurio? Dic quòd ſic, cùm diſponat per verba, ſeu nomina naturalia, & quo ad iura naturalia, nulla C eſt differentia, ita Bart. & Alij, in l. eas obligationes, ff. de capit. diminut. & l. Pronuntiatio, de verb. ſignificat. Imol. & Alexand. in l. ex facto, §. ſi quis rogatus, ff. Ad Trebell. vbi etiam vide, quòd, ſi venditor vult vendere, & denuntiet vicino, ſeu cognato ſi vult emere, ſi ipſe dixerit, vendas cui volueris, an poſſit recuperare? Dicas quòd non, ex quo interuenit pactum, ſecus ſi non interuenerit pactum, ſed ſimplex renuntiatio, cùm ſit renuntiare iuri de futuro, D ſecundum Bald. in ſuo tractat. de iure congrui, alleg. Archidiac. in cap. ſi clericus, de Prębend. in 6. & de pact. inter empt. & vend. l. Commiſſoriæ, & de offic. Delegat. cap. Gratum, vbi etiam ponit plures quæſtiones circa ſtatutum iſtud, & quòd ſi dixerit conſanguineus, vel vicinus, cum fuerit denuntiatum, ſi vellet emere, nolo emere, an ſit excluſus à iure recuperandi, vbi determinat quod non, nam non ſequitur, nolo emere, ergo renuntio iuri recuperandi, quia E fortè voluit deliberare, an ſibi expediat velle recuperare an non, vide quæ in ſimili dixit Salyc. in l. Actione C. de Actionib. vbi verbum, nolo, non inducit diſpoſitionem, vbi vide Bart. in l. fin. C. de Repud. hæredit. & in l. 2. vbi Gloſ. & DD. C. de iur. deliber. & l. ſi quis ſuus, eod. vbi Angel. & Paul. de Caſtr. & Angel. Bald. & Alex. in l. Qui ſe propria, C. vnd. liber. Circa iſtud ius Prothomiſeos vide Conſuetud. Cathinæ, vbi ponuntur plures quæſtiones, cùm Ritus iſte non deroget Conſuetudinibus loci, imò illas approbat, & ſeruari mandat, in qua conſuetudine etiam deciditur, quid iuris, quando vicinus, & conſanguineus concurrunt, tamẽ præfertur conſanguineus, vnde ibi ceſſaret conſuetudo per Conſtitut. Sancimus, de iure congrui, & vide Ant. de Butrig. in cap. Conſtitutus de reſtitut. in integrum, & Bald. in d. Conſtitut. Sancimus, vbi etiam vide, quòd ſi Fructuarius, emphiteota, vel cenſuarius emeret directum dominium, ſeu proprietatem, etiam conſanguineus, ſeu vicinus poterit recuperare totam rem, ſi vſufructuarius habuit notitiam de tali ſtatuto, aliàs recuperat ſolam proprietatem emptam, remanente vſufructu penes eum, prout erat, ita dicit notabiliter Bald. & Cyn. in l. ſi maritus C. de inoffic. teſtam. & ſequuntur ibi, Paul. & Salyc. & ibi etiam vide per Alex. in Apoſtill. & Cyn. & omnes in l. Ad officiũ, C. comm. diuid. Alber. de Roſat. in Tractat. ſtatut. in prim. part. in quæſtionib. allegatis, & vide etiam quæ dicam infra in cap. 202. Item quod prędicta Capitula.

Ibi *Quod adhereat plu*. Adde quòd de iure communi iſtud etiam procedit, per l. Adeò, §. inſula ff De acq. rer. domin. & quid ſi equaliter iure vicinitatis, Dic quòd Ambo admittuntur, licèt Conſuetudo aliter diſponat, vide Alexandr. in l. ſi venditor, poſt principium, ff. de in diem adiect. & not. in l. ſi Titio, ff. de verb. ſignificat. & in l. ſi quis ſeruum, §. ſi mater, ff. de Legat. 2. & l. ſi plures, ff. de Action. & obligat. in quibus etiam locis habes, quòd, qui primò prouocauit, debeat præferri, & An ſit locus gratificationi, vide in dictis locis. Adde etiam quòd iſtud ius prothomiſeos competit præſentibus, & maioribus infra triginta dies, in minoribus autem, & abſentibus infra quatuor menſes per d. Cõſtitut. Sancimus, Regis Franciſc. & cap. de iure congrui, quæ non eſt incorporata in Conſtitutionibus Regni, ſed extrauagans, & ibi poſita in Conſtitutionibus quo tempore elapſo, an reſtituantur dicti minores, & abſentes cauſa Reipublicæ, vel captiuitatis, vide per Scribentes ibi in Gloſſis ſuis, vbi etiam, An ius Prothomiſeos habeat locum in clericis, ſed de hoc vide Bart. & Alexand. in l. Filiuſfamilias,

Digitized by Google

familias, §. Diui, ff. de Legat. 1. quia, A aut ipſe clericus vendidit, & habet locum, aut ipſe non vendidit, ſed detinuit, & non habet locum ſecundum eos, & vide Andr. de Yſern. conſ. 85. & vide in Auth. capſa; & ibi Scribentes, C. de Sacroſanct. Eccleſ. Quid autem ſi res venditur ſub condictione, quando incipit currere tempus recuperationis? Dic quòd à die exiſtentis condictionis, vide tex. in l. 1. ff. Quand. act. de Pecul. & ibi per Gugliel. & vide in l. Caio ff. de excuſat. tutor. facit l. 1. ff. de iur. deliber. & l. Bene, §. ſub condictione, ff. de edilict. edict. Secundum Bald. in d. Conſtitut. Sancimus, vbi etiam quærit, Pone quòd quis habeat domum, terram, ſeu fundum, & vendidit vtrunque vnico prætio, & vicinus, qui habet vicinitatem in domo tantùm, & non in fundo, vult iure Prothomiſeos domum tantùm recuperare, emptor, ſeu venditor dicit, quòd omnia capiat, ſeu dimictat, & decidit, quòd, ſi illa plura corpora ſunt contigua, adeò quod eſſet vnum totum, C ſeu vnum corpus, & vna res pars alterius, debet omnia recuperare, aliàs nón auditur vicinus, vt putà vna domus in multis corporibus, facit l. Si quis, & l. cum Stichus, & ibi DD. ff. de Solution. ſi autem ſint plures res diuerſi iuris, & ſic vna non poteſt dici pars alterius, & tunc ſecus, tot enim ſunt emptores, quot ſunt res in emptione præciſæ, vt d. l. cum Stichus, & ideo ſi habet ius prothomiſeos in vicinitate in vna re, iſtud ius non D debet ſibi auferri pacto venditoris vendentis in præiuditium ipſius. Item in Iure Prothomiſeos non ſoluitur niſi prætium quo venditur, quia victus victori non ſoluit expenſas Aduocati, quas gratis habuit pars aduerſa, vt per Barthol. in l. ſtipulatus, ff. de Fideiuſſorib. Item quæro, quid, quando in contractu venditionis aliquid adijcitur? Videtur Donatio, & talis adiectio donationis nihil operatur, quia quãdo fit miſtura quorundam contractuum cõtrariorum, præ- E ſumitur fraus, & reuocatur res vendita, ſecundùm Gugliel. de Cun. in l. ſed ſi dotem, ff. de Pact. vbi determinat in eo, qui vendidit rem valentem centum pro quinquaginta, & adiecit, quòd ſi valet plus, illud plus donat emptori, non obſtante tali donatione præſumpta in fraudem, reuocabitur res cum donatione l. 2. C. de reſcind. vendit.

CAP. CCI.

IBi *Agnoſcenti accreſcit*. Vide l. 1. de Succeſſor. ędict. & quod ibi notatur.

CAP. CCII.

IBi *Conſuetudines*. Adde etiam, quòd ſi hoc non eſſet expreſſum in hoc Ritu; B tamen per legẽ generalẽ non viderentur ſublatæ conſuetudines locorum, ſecundum Gloſ. & DD. in l. de quibus, ff. de Leg. & per Bald. & Alios in l. fin. C. de teſtam. & in l. 3. §. Diuus Adrianus, ff. de Sepulchr. viol. & per Andr. in cap. 1. de Conſtitut. & vide Bald. in l. 1. C. Ne fil. pro patr.

Ibi *Conſuetudinem Panhormitanam*. Ideſt ſub dat. Panhormi in 4. Mẽſis Maij 5. indit. quæ in effectu cõcludit vt Infra, ſcilicèt, quando res primo loco eſt data C ad interuſurium, ſeu ad emphiteuſim, & poſtea illud ius cenſus venditur cẽſuario, vel emphiteotę, quòd conſanguineus vel vicinus poteſt recuperare dictam rem à dicto emphiteota, ſeu cenſuario, ac ſi à principio fuiſſet facta vẽditio totius fundi, ſed alio permutationis titulo directũ dominium conſolidatum cum vtili recuperare non poteſt vicinus, ſeu conſanguineus, niſi de corpore ipſo eſſet facta venditio vera, oblato prętio ipſius fundi, taxando per Curiam Prætoris, ſeu Iu- D dicis. Quid ſi in aliam tertiam perſonam tranſit dominium directum, ſeu ius emphiteoticum? Si quidem emptionis titulo, eiuſdem iuris recuperatio vicino cõpetit, iuxta tenorem præſuppoſitæ Antique Conſuetudinis, ſoluto priùs prætio ipſi emptori, pro quo ius ipſe emerat à dicto domino, vt ſupra, ſi verò ius directi dominij in aliam tertiam perſonam alio quàm vendictionis titulo transferatur, tunc nullum ius prothomiſeos competit vicino, vel conſauguineo, niſi for- E taſſe ius directi dominij reddierit ad emphiteotam ex alio cõtractu inter dictum emphiteotam, & tertiam perſonam celebrato, tunc enim iuris recuperatio cõpetit, & ſi principaliter eidem emphiteotę per dominum directum facta eſſet venditio de toto corpore ſupradicto. Quid ſi contigerit fortè dominum transferre ex cauſa dotis, vel alicuius vltimę voluntatis, & extremi iuditij? Dic quòd

omnino ius prothomiſeos ceſſat, & nulla actio vigore præſentis declarationis dicti iuris prothomiſeos cōpetit recuperandi conſanguineo, vel vicino, pro qua conſuetudine faciunt quæ voluit Bald. in l. ſi maritus, C. de inoffitio teſtam. & vide per Alber. de Roſat. vbi ſupra Paul. de Caſtr. Salyc. & Cyn. in l. ad officium, C. Commun. diuid. vbi decidunt, quòd ſi aliquis emphiteota, ſeu habens vſumfructum in fundo, emit proprietatem, quòd agnatus proximior admictatur ad
A recuperandum à prçfato vſufructuario, vel emphiteota.

CAP. CCIV.

IBi *Priuilegijs*. Debent tamen dicta Priuilegia, ſtatuta, ſeu Conſtitutiones particulares çdi in iuditio, quando caſus eueniret, aliàs non poſſet quis eis lçtari, vt dicit Alex. in conſ. 179. col. 6. & per iſta habes Ritum expeditum cum
B Gloſſis ſuis.

Finis Ritus V. I. D. Hyeronimi Fimiæ.

LECTVRA

LECTVRA

EXIMII V. I. DOCTORIS SIMONIS VIVACITI

SVPER RITV REGNI SICILIAE.

AD PROHEMIVM.

ISTA forma, quæ datur per Ritum, ſeruãda eſt, Cin. in l. 2. C. quæ ſit longa conſuetudo, & Bald. in l. de quibus, ff. de leg. ſi autem non ſeruaretur, non valeret actus C. de diuerſ. reſcript. l. Sacri affatus, & l. probatorias, C. de diuerſ. offic. lib. 12. & Bal. in loco ſuperius allegato in 13. colu. B

CAP. XCVII.

IBi *Debiti declarati*. Vt in Authen. ſi quis C. de bon. Auth. Iud. poſſ. Gloſ. Bart. & DD. in l. properandum §. fin autem, C. de Iudic.

Ibi *Refectis expenſis*. Ac etiam ceteris dannis, & intereſſe, vt l. Sancimus, & ibi Gloſ. Bart. & Doct. C. de Iudic. Bart. in l. 1. §. fin. in princ. Gloſ. Magn. C. ſi quis ius dicen. non obtemp.

CAP. XCIX.

ADde, quòd vbi proceditur in ſcriptis, & eſſent plus expenſæ quàm eſſet cauſa, Iudex debet procedere ſine A ſcriptura, vt per Bart. in l. mediterraneæ; C. de ann. & trib. lib. 10. pro quo allego tex. in Authen. vt omnes obed. Iud. §. 1. Ibi *Aut plures expenſas pati quàm rei extimatio eſt*.

CAP. CI.

NOta quòd bonum eſt ſtatutum, & conſuetudo, quòd inſtrumenta executioni mandentur, Bart. in l. de quibus, ff. de legib. in 5. colum.

CAP. CX. & CXI.

IBi *In forma publica*. Intelligas manu Notarij tunc enim dicitur in forma publica, ſecundum Abb. Sicul. in cap. 1. de fide Inſtrum. cum ſubſcriptione Notarij, ergo non ſufficit tranſumptum, licèt tranſumptum cum authoritate Iudicis probet ſecundum Bart. in l. probatorias, C. de diuerſ. offic. lib. 10.

Ibi *Fit nota Iudicibus, &c.* Et hoc e-
C rat ſufficiens in paruo præiuditio de Iure, ſecundum Bald. in Authen. ſed nouo Iure, C. ſi cert. pet.

Ibi *Obligationem expreſſam, & preſentem*. Et dicitur expreſſum id, quod per coniecturas perpendimus, vt l. licet Imperator, ff. de leg. 1. & l. ſi quis locuplex,

tem quò ad tertium comparentem pro ſuo intereſſe, ita not. d. Ant. de Butri. in cap. vt debitus honor, extra de appellat. & refert, & ſequitur dominus Barba. in ſuo conſil. Incip. ſcripſit eccleſiaſticus quòd eſt Inſertum poſt conſilia Alexan. conſ. 182. col. 3.

A

CAP. CXIX.

IBi *Sed in promptu poteſt liquidari*. Dato etiam, quòd liquidatio fit per teſtes tamen ſufficit, ex quo debitum contentum eſt in Inſtrumento, Bart. poſt Butr. in l. certi conditio, ff. ſi cert. pet. de iure tamen, ſi debitum non eſt liquidum, poteſt fieri executio in Inſtrumento guarẽtigiato, & facta executione, fit liquidatio, ſecundùm Bart. in l. 1. ff. de edendo, & in l. 1. ff. de leg. 2. & in l. proinde, §. notandum, ff. ad l. Aquil. & Ludou. in conſ. 26. Et hoc in iudicijs vniuerſalibus, & generalibus: in particularibus verò, ſi non eſt debitum liquidum, non poterit executio fieri de Iure, ſecundùm Bart. in d. §. notandum, & Bald. in l. 2. C. de executione rei Iudic. & Ludouic. Rom. in conſil. 208. poſſet tamen dici de conſuetudine, quòd nulla facta liquidatione, fiet executio, & deinde liquidatio, ſic conſuetudo poſſet inducere, quòd valeret ſententia lata ſuper incerto, & poſt ſententiam fieret liquidatio, Bald. in l. de quibus, ff. de legib. in 10. column. Quid autem, ſi obligatus portare frumentum cum naui, & nauis fuit detenta per Regem, ſeu officialem, vel per ciuitatem Meſſanæ quæ ſpeciali iſto priuilegio decoratur, an teneatur ad intereſſe? Dic quòd non, Angel. in conſil. 217.

B

C

D

CAP. CXX.

IBi *Debitore non citato*. Nota, quòd ſi debitor non fuit citatus, ſed fuit interpellatus extra Iuditium, an tunc veniens cum ſacculo parato Infra eũdem diem, teneatur ad expenſas. Dic quòd ſic, quia interpellatio extraiuditialis conſtituit quem in mora, ſecundùm Gloſ. in l. vinum, ff. ſi cert. pet. & in l. qui Romæ. §. flauius, ff. de verb. oblig.

E

Ibi *Reficiantur expenſę predicta*. Sed numquid expenſę Inſtrumentorum, vigore quorum facta eſt executio, veniant. Dic vt per Angel. in Auth. De litigioſ. §. omnem vero.

CAP. CXXIII.

DE iure tamen eſt, quòd ſi debitor poteſt carcerari, idem eſt in hærede, Bald. in l. poſtulante, ff. ad Trebell.

CAP. CXXIV.

IBi *Pignora aurea*. De Iure tamen eſt, quòd debitore nequẽte ſoluere In pecunia numerata, quamlibet rem ſuam ad electionem creditoris ſoluere poteſt, nedum aurum, & argentum vt in authen. hoc niſi C. de ſolut. vbi per Doct. & Bart. in l. 2. §. 1. In fin. ff. ſi cert. pet. & Lud. in conſil. 160.

Ibi *Vel det fideiuſſorem bãcalem*. Quod eſt verum, niſi debitor oſtenderet in promptu de nullitate Inſtrumenti, vel debitor eſſet notoriè locuplex, & ita limitat Ludoui. Rom. in conſil. 67. Incipiente in Chriſti nomine, qua limitatione non vtimur in Curijs noſtris.

Ibi *Stet in carceribus quàmdiu ſoluat*. Et tunc ſi narraret quòd non poteſt ſoluere in pecunia, offerendo bona ſua ad electionem creditoris pro ſatisfactione debiti, quæ ſufficerent, excarceretur, quia Ritus iſte recepit interpetrationem à iure communi, ita expreſsè conſuluit Ludouic. d. conſil. 160. licèt aliter ſeruent hoc ignorantes.

CAP. CXXV.

IBi *Infra*. Hoc verbum continet etiã vnciam, l. ſi quis hoc dixerit, ff. de verb. ſignificat. & l. quicquid aſtringendæ, ff. de verb. oblig. & not. Gloſ. In Conſtitut. Regni Incip. Inſtrumentorũ robur, & In l. liberi, & in l. Idem vſq; ff. de edil. edict. & Bart. plenè in l. patronus, §. 1. ff. de leg. 3. & ibi allegat alia iura.

CAP. CXXVI.

IBi *Non carceretur*. Contrarium erat de iure communi, quòd etiam in obligationibus facti, vbi erat Inſtrumentum, non ſuccedit obligatio ad intereſſe, ſed poteſt quis preciſè ad factum compelli ratione iuramenti, ſecundum doctr. Abb. in cap. ex reſcripto, de iureiurand. & in cap. veniens, eo. tit.

CAP.

CAP. CXXVII.

IBi *Redire ad perſonam*. Contrarium
erat de iure ciuili quando adhibentur
remedia contra contumacem, nam ca-
piendo bona poteſt capi facere perſonā,
vel è contra, vt l. cum eo, ff. ad l. Iuliā
pecul. & l. 1. §. quid ergo, ff. de ventre
Inſpic. & Bald. in l. ignorare, in fin. C.
de reſtit. milit. & not. Bart. in l. conſen-
taneum C. quom.& quand.Iud.Anchar.
In cap.1.de eo qui miſt.in poſſ. cauſa rei
ſeruand.

CAP. CXXIX.

QVa autem pęna puniatur criminali-
ter creditor, petens debitum iam
ſibi ſolutum, vide Bald. in l.1. de condi.
indeb.

CAP. CXXXI.

IBi *Infra quindenam*. Et nota, quòd,
ex quo ipſo iure Ritus conſtituit
15. dies, ſi infra talem terminum nihil
fiat, Iudex poteſt proferre ſententiam
ſine concluſione, quia non requiritur
concluſio, nec defenſionis renuntiatio,
ita per plures rationes tenuit Ludou. in
conſil. 177. in 6. colum. & hoc cauetur
in Ritu antiquo huius Regni Siciliæ,
quòd, ſi cauſa eſt fundata ſuper confeſ-
ſione partis, An pars poſſit intra illos 15.
dies probare errorem ſuæ confeſſionis,
Bart. in l.2. ff. de confeſſ. & in l. error
C. de iur. & facti ignor. tenet quòd ſic,
& idem Abb. in cap. ex parte, & cap.1.
extra de verb. oblig. licèt contrarium
teneat Io. Andr.& Petrus de Anchar. in
cap. fin. extra de in integr. reſtit.

CAP. CXXXII.

IBi *Vigore rei iudicatę poſt annum*. Se-
cundum ergo iſtum Ritum ſententia,
elapſo anno, non habet executionem
paratam, quòd eſt de iure communi in
ſententia lata per delegatum Principis,
qui poſt annum non poteſt exequi ſentē-
tiam, cap. conquerente extra de officio
delegati, not. Bart. in l. à Diuo Pio, in
princ. ff. de re iud.

Ibi *Fuerit confeſſus debitum*. Quid ſi
talis confeſſio fuiſſet facta per verbum,
credit, an tunc habeat locum Ritus iſte,
& videtur quòd ſic, cum talis confeſſio,
per verbum credit, ęquè preiudicet, ac

A ſi prius ſimpliciter confiteretur, ſecundū
Specul. in tit. de poſ. §. 6. verſ. quid ſi in-
terrogatus, & Bald. in l. 2. §. quod ob-
ſeruari, C. de Iuram. calum. Ludou. in
conſ. 697. Sed contrarium eſt, cum
talis non ſit confeſſio propria, ſed rele-
uatio ab onere probandi, ita eleganter
dicit Bald. in d. §. quod obſeruari. Et hinc
eſt, quòd Iudex, ſi vult, poteſt compel-
lere vt reſpondeat per verbū negat, aut
confitetur, nec ammictere verbum
credo, ſecundum Speculat. vbi ſupra, in
B verb. item not. & idē de verbo exiſtimo,
ſecundum eundem Specul. & idem de
verbo videtur, vt not. per Bart. in l. 1. ff.
de ventr. inſpi.

Ibi *Soluere non tenetur*. Et idem, ſi
quis interrogatus diceret, ſcripturam ſeu
appodixam contra ſe facientem manu
ſua propria eſſe, cum talis appodixa fa-
ciat plenam fidem, ſecundum Bart. in l.
admonendi in 6. colum. ff. de iureiur. &
in Authen. ſi contractus, C. de fide In-
ſtrum. & in l. ſcripturas, C. qui pot. in
C pigno habe. & in l. nuda, ff. de donat.
Sed an coram vno Iudice cauſari poſſit
cędula, de confeſſione coram alio facta,
vide Innoc. in cap. 2. de dilat. Bald. in l. 1.
C. de confeſſ. ante fin. Ex probationib.
autem factis per teſtes non poterit cau-
ſari, Bald. in loco ſup. alleg. Sed quid
ſi reus, citatus ad ſubeundum, eſt con-
tumax, an iudex mandare poſſit apponi
verbum confitetur, & procedere ſecun-
dum formam huius Ritus, Bart. in l. ſi fi-
nita, §. Iulianus in vlt. colum. in verſ. Sed
D de textu, ff. de damno infect. dicit quòd,
ſi ante litem conteſtatam reus fuerit cō-
tumax in reſpondendo, non poteſt ha-
beri pro confeſſo, & idem Bald. in l. 1.
C. de confeſſ. verſ. & ſecundum regulā,
& ratio eſt, quia ficta confeſſio requirit
actum, & ordinem iuditij, ſecus in vera,
Innoc. in cap. 3. extra de teſtib. & Bald.
in d. l. 1. C. de confeſſ. in vlt. colum. verſ.
item quòd, licèt ipſe Bar. poſt alios
Doct. in l. de ętate, §. qui tacuit ff. de in-
ter. actio. tenuerit, quòd ante litis conte-
E ſtationem cōtumax habetur pro confeſ-
ſo: ergo Ritus iſte non poteſt habere lo-
cum, Quòd ego intelligo verum, niſi reus
citatus coram Iudice, & iuſſus ore iudi-
cis, vt reſponderet, recuſaret, nam tunc
ante litis cōteſtationē habetur pro cōfeſ-
ſo, vt eſt tex. in cap. 2. & ibi Gloſ. in ver.
Iuſſus, & Doct. extra de confeſſ. lib. 6.
& Bart. in d. §. qui tacuit, & per conſe-
quens ex tali confeſſione poſſet cędula
cauſari, non obſtat, quòd haberi pro con-
feſſo,

Digitized by Google

feſſo, eſt caſus fictus, & ſtatutum nō habet locum in caſu ficto, ſecundum Bart. in l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. quia hoc verum, quando caſus fictus procederet de iure communi, vt not. Anchar. poſt Doct. in cap. ad audientiam, & ibi d. Abb. & in cap. ex parte, de cler. non reſid. & in cap. 1. eo. tit.

CAP. CXXXIII.

IBi *Cauſas ſummarias*. Item cauſæ depoſiti, vt l. ſi quis vbi not. Bart. C. depoſiti.

Ibi *Cauſæ alimentorum*. Adde quòd à cauſis alimentorum non appellatur, & dato quòd appelletur, non ſuſpenduntur alimenta interim, Bald. in l. ſi inſtituta, §. ſi. ff. de Inoff. teſtam.

Ibi *De dote promiſſa*. Adde idem cum agitur de dote reſtituenda, vt probatur in clem. diſpendioſam, vbi hoc tenet d. Card. Floren. in 30. q. de Iud. & Ludou. in conſil. 171. & nota, quòd valida eſt diſpoſitio, quæ vult, quòd in cauſis dotium procedatur ſummariè, Bald. in l. de quibus, verſ. fin. ff. de legib.

CAP. CXXXIV.

CVm Ritus iſte vbiq; conſtituat terminos in cauſis, non eſt neceſſe Iudicem interrogare partem, an velit aliquid facere, antequam concludatur, pro vt dicitur in l. Iudices. C. de Iudic. ita limitat Ludou. conſil. 173. Adde quòd termini per Ritum iſtum ſunt de ſubſtantia, & ideò eorum obmiſſio viciaret proceſſum, de iure tamen idem eſſet, ſi procederetur contra abſentem, quia non dato termino, proceſſus eſſet nullus, ſecūdum Bald. in l. cum maioris, C. ſi aduerſus rem Iud. in pen. col. & not. in cap. eccleſiæ Sanctæ Mariæ, de conſtitut. Si vero proceditur contra præſentes, nulla petita dilatione, vel petita, & denegata, valet proceſſus, ſecundum Bald. in l. cum à nobis C. de ędilic. edict. & l. ſi quando, C. eo. tit. & ideo tali caſu de iure communi teſtes recepti ſine termino valerent, ſecundum eoſdem Doct. in dict. l. ſi quando, & dict. l. cum à nobis, quod ſecus eſſet ſecundum Ritum Iſtum, eo quia datur forma, qua pretermiſſa, viciatur proceſſus, l. prolatam, C. de ſentent.

CAP. CXXXV.

IBi *Conſtito antequàm audiatur*. Et tali caſu ſufficit cōſtare per teſtes deponentes de auditu, ita not. tenent Doct. de Rota deciſ. 191. In cap. licet, & cap. quàm graue de exceſſ. Prelat. & in cap. Inquiſitione de electio. Adde quòd qui agit de ſpolio duo debet probare, ſe poſſidiſſe tempore ſpolij, & fuiſſe deiectum, ſeu ſpoliatum, vt in cap. conſultationibus, & ibi Gloſ. in verb. deiectum, de offic. delegati, ſi enim non poſſet probare, quòd ante ſpolium fuit in poſſeſſione, agat condictione l. fin. C. vnde vi, & obtinebit, aliàs ſi interdicto vnde vi non ageret, ſuccumberet, vt not. dicit Bart. in d. l. fin. verſ. tertio quæro. Et in tali libello quòd requiratur expreſſio tēporis, & loci facti ſpolij, quando aduerſerius arguitur quòd dolo ſpoliauit, vide Bart. in l. 1. §. interdum, ff. vti poſſid. & de vi, & vi arma, l. 1. & Bald. in l. fin. C. vbi de poſſ. agi oport. & plenè per Ludouic. in conſil. 188. quod incipit ſpectabilis, & ſimiliter quando agitur infra duos menſes, quia licèt agatur ſummariè, non ceſſat quin ita concipi debeat libellus, ſecundum Ludou. in fin. dicti conſilij, Non obſtat, ſi dicatur, quòd nunquàm ſpoliatus audiatur, quia primò debet fieri reſtitutio, & per conſequens nō poteſt audiri ſuper ineptitudine libelli non continendo tempus, & locum, quia hoc fateor, ſed, poſt quàm reſtituerit poſſeſſionem, audiatur, & irritabit libellum prædictum.

CAP. CXXXVII.

ADde tamen quòd ſi per dilationem longam, datam per Iudicem aduerſario opponenti ad litis ingreſſum, cauſa non poteſt expediri infra bimeſtre, quòd non obſtante lapſu bimeſtris, cauſa poterit expediri, ſecundam Bart. poſt Gloſ. & Ray. in l. ſi cum ipſe, ff. de excuſat. tut. & Cyn. in l. fin. C. de adulter. & Bald. in d. l. ſi cum ipſe, qui dicit idē, ſi non poſſit expediri facto aduerſarij, pro quo eſt tex. in l. ſi poſt, ff. de rei vendic. Et addas quòd ſi Iudex propter multitudinē negotiorū impeditus non poſſit cauſam expedire, & tempus laberetur, quòd daretur reſtitutio, ſecundum Gloſ. in l. Senatus conſulto, in verbo reſtitueretur, ff. de offic. Preſid. quàm ibi Ang. facit ſingularem.

Ibi

Ibi *Infra dies octo tantum preponãtur*. Nominando eos expreſsè, non verbis generalibus, vt in cap. Paſtoralis iuncta Gloſ. in ver. præter, extra de exceptio.

CAP. CXXXIX.

IBi *Non appellatur*. Poſſet tamen habere recurſum ad ſuperiorem per viam ſupplicationis, & quærelę, quia excluſus ab appellatione, non excluditur à quærela, Bald. in l. fin. ad fin. C. de Appellat. & ibi Salyc. tu verò adde Angel. de Aret. in l. ex conſenſu, ff. de appell. qui dicit, quòd in caſibus, in quibus non poteſt appellari, poteſt ſupplicari, ita refert, & ſequitur d. Alexand. in Authen. Quæ ſupplicatio. C. de Præcib. Imper. offer. in Apoſtillis ſuis ſuper lectura Bart. quòd dictum Angeli, & Alex. ipſe intelligit, quando nullo modo poteſt appellari, & hanc opin. credo eſſe communẽ, C. de temp. appell. l. fin. & ſibi Salyc. & Paul. de Eleazar. in Clem. 2. de conſtit. Salyc. in l. fin. de ſententijs, & interloq. omn. Iud. & Abb. In cap. ex literis de in integr. reſt. per illum text. Bart. tamẽ tenet contrarium in l. 1. C. ne lic. in vna eademq; cauſa ter. prouoc. dicens quòd vbi eſt prohibita appellatio eſt etiã prohibita ſupplicatio, & idem tenet Bal. in l. 1. C. de edit. diui Adr. toll. & Io. de Imol. in d. cap. ex literis, probatur in l. ſi quis aduerſus, C. de Præcib. Imper. offer.

CAP. CXL.

IBi *Quòd procedatur ſummariè*. Et intellige, quòd, licèt aduocatus diceret: quòd procedatur ſummariè, in Iuribus diceret, ſic tamen ſit proceſſus ordinarius, aliàs iuditium eſſet nullum, quia quãdo iuditium de ſe eſt ordinarium, etiam ſi voluntate partium procederetur eſſet nullum, ſecundum Gloſ. ab omnibus approbatam in clem. ſæpe, in Gloſ. fin. de verb. ſign. quia per pactum non poteſt renuntiari ordini iuditiorum, licèt per conſuetudinem poſſit vt in Authen. de fideiuſſ. §. argentum, & C. de conſtitut. Princip. l. 2. in fin. Bald. in l. de quibus in 3. colum. ff. de leg. & Imol. in cap. 1. de libel. oblat.

CAP. CXLI.

IBi *A tempore ſcientiæ*. Et preſumitur ſcientia, quãdo eſt publicè notorium, ſecundum Gloſ. quàm ibi ſequuntur Bar.
A & Bald. in l. 1. C. de procurat. & Bart. in l. 1. §. 1. ff. de recept. arbitr. & Bald. & Salyc. in l. 1. C. de his qui latro. & eſt Singul. Gloſ. Inſtit. de excuſat. tut. §. qui autem excuſare, in verbo, ex quo cognouerunt, & in cap. 1. de poſtulat. Pręlat. & in Can. dicimus 16. q. 1. & not. Abb. in cap. Ab excommunicato, & ibi Gloſ. in verb. de facto, extr. de reſcript. & eſt tex. in cap. 1. circa finem, & in cap. publice, de conceſſ. prebend. poteſt enim eſſe quòd ſciat delictum, & neſciat à quo
B fuerit commiſſum, vt eſt Gloſ. in l. 1. in ver. locus ſit, ff. ad Syllan. Adde quòd In criminalibus ordinarijs non procedit libellus generalis, etiam ſi contra illum non opponatur ſecundum Bald. in l. 1. 14. col. verſ. ſed iuxta hoc pone dicit ſtatutum. C. de confeſſ. & in l. ędita, in 12. colum. C. de edend. verſ. quomodo cognoſcatur, cùm in criminalibus ſummarijs procedat libellus generalis, ſi nõ opponatur. Ita dicit Alexan. in conſil. 3 1. 4. vol. Bart. in extrauag. ad reprimend.
C in verbo figura iudicij.

Ibi *Simul, & ſemel ſe defendere*. Adde quod de iure, dilatio, quæ datur actori, intelligitur, & e contra, vt in l. petendę, vbi Bart. & Doct. C. de tempor. in integr. reſt. & in l. admonendi vbi Bart. ff. de iureiurand.

CAP. CXLIV.

ADde quòd teſtis qui ritè non depoſnit, vel taliter, quòd dictum ſuum
D non valet, etiam didicitis teſtificatis debet iterum examinari. Gloſ. in Clem. 2. in ver. rite de teſtib. & in cap. cum cauſam, in fin. Magnę Gloſ. & ibi dom. Ant. eod. tit. in verſ. quid ſi correptum, Bart. in l. qui per ſalutem, ff. de iure iur. & Bal. in Authen. qui ſemel, C. quom. & quand. Iudex, vbi plures aliàs limitationes ponit, quando poſſunt teſtes didicitis teſtificatis recipi, & adde Bald. in cap. 1. §. 1. quid ſit inueſtitura, etiam poſt concluſio-
E nem, vt tenuit Bart. in l. 1. §. fin. ff. de quæſtio. & in Innoc. & Io. Andr. in cap. fraternitatis, extra de teſtib. & Anchar. in cap. vbi periculum, de electio. lib. 6. & etiam officio Iudicis, non ad petitionem partis, vt ibi Bart. & in l. ſi non defendatur, ff. de pen. Et per hunc Ritum tria requiruntur, vt ſuper conſimilibus Capitulis poſſint teſtes recipi in criminalibus, ſuper nouis autem, quæ nouiter peruenerunt ad notitiã daretur reſtitutio vt in hoc cap. & cap. vt nulli de elect. lib. 6.

Ibi

Digitized by Google

Ibi *Copiam productorum, &c.* Hoc ſolum ſufficiebat, quia publicatis didicitis teſtificatis, excluduntur produtiones teſtium, vt tenent Doct. quos refert Alex. conſil.80. in 4. vol. tenet Bart. in l. petẽdæ C. de tempor. in integ. reſtit. & in l. ſi poſt mortem. § fin. ff. de contra tab. & in l. admonendi, ff. de iureiur. & Ang. in l. fin. ff. de ferijs, & Petr. de Anchar. In cap. ab eo de electio. in 6.

CAP. CXLV.

IBi *Per contumatiam abſentem.* Dicitur per contumatiam abſentes, quando citatus non comparet, & accuſatur contumatia: Secus ſi porrecto libello accuſationis, dũ accuſatus ſciret ſe abſẽtauerit: ſed ſi tunc remictteretur per partem ante citationem, non acquiſitum eſſet Ius Curiæ, quia non diceretur citatus, nec contumaciter abſens, l. denuntiaſſe, §. quid ergo ff. ad l. Iul. de adulter. & ibi Bart. & de hoc eſt Conſtitutio Regni, Poſt citationem in tit. lite non conteſt. Quid autem ſi citatus non comparet, & ante accuſationem contumatiæ, ſeu bannum, vbi non requiritur accuſatio contumatię remictatur, Dic quòd tunc nullum ius habet Curia per dictam contumatiam, & hoc verum, quando gratis remictitur, vt ibi dicitur.

Ibi *Accuſationes propoſitas proſequi.* De iure tamẽ vbi veniebat pęna sãguinis preter adulterium, ſi pars remictebat, nõ poterat Curia ſubintrare, & proſequi illam accuſationem, & inſtantiam, licèt de nouo iure potuiſſet incohare de eodem delicto nouam inſtantiam, iuxta not. per Doct. communiter, poſt Bart. in l. tranſigere, C. de tranſact. in alijs verò, vbi non veniebat pęna ſanguinis, Curia poterat de Iure ſubintrare In eadem inſtantia, & illam proſequi, vt in d. l. tranſigere, & ibi not. & not. in l. ſi vnus, ff. de pact. Si verò per ſtatutum tolleretur pęna delicti, tunc nec ad petitionem partis, nec Curiæ poteſt procedi, ſecundum Angel. in d. §. ſi pacifcar, & ſimiliter ſi parti denegaretur audiẽtia, ſecundum Bart. in l. non ſolum §. quamquam, ff. de iureiur. Quando autem delictum conſiſtit in ommictẽdo ſi pars remictit, preiudicat in diſtinctè Curiæ, Gloſ. eſt ſingularis ſecundum Dynum in l. 2. ff. ad Syllan. & refert Barbat. in repet. capituli Raynaldus, extra de teſtament.

A Ibi *Seu apertura ſimiliter.* Sed per capitulum Regis Alphonſi poſt diſpoſitionem huius Ritus eſt indultum vſque ad concluſionem incluſiuè, & licèt Curia non poſſit ſubintrare, An conſanguineus remictentis poſſit nouum proceſſum incohare. Dic quòd ſic, vt per Bart. in d. l. tranſigere in vlt. col. verſ. ex quibus concludo, C. de tranſact.

CAP. CXLVI.

B IBi *Poſſint Capi.* Hoc verbum non importat neceſſitatem, ita quòd Iudex inſtanter habeat reum carcerare in iſtis caſibus minimis, Gloſ. 2. in cap. 1. de reg. Iur. lib. 6. cum ſimil. ibi allegatis, & l. ſæpè, & l. ſequenti, ff. de offic. Preſid.

CAP. CXLIX.

C NIl immutat in delictis priuatis, Vnde cum de iure poſſit inquiri contra furẽ nocturnum, vt in l. 1. & ibi Bar. ff. de furt. hodiè etiam poteſt cap. non obſtãte, ſed quid ſi in caſibus iſtis comparuit vnus de populo, & accuſauit, & ante ſententiæ prolãtionem comparuit ille cuius eſt ĩtereſſe, an ille de populo ceſſabit? Dynus in cap. factum de reg. iur. lib. 6. & Angel. de Malef. in tit. quando de Malefic. cogno. per Inquiſitionem verſ. ſed pone quòd Iudex inquirit, tenet quòd ſic, quem ſequitur Alber. in Tract. D ſtatutorum, in 3. parte in q. 45. & Adde eumdem in q. ſequenti ad aliam q. Quid autẽ ſi ex delicto priuato venit pęna pecuniaria applicanda fiſco, an quilibet de populo poſſit accuſare, nõ obſtante hoc cap. Ritus. Dic quòd ſic, quia hoc capitulum non facit aliud, niſi quòd delicta publica reducit ad ſimilitudinem priuatorum, in delictis verò priuatis, vbi venit pęna pecuniaria applicanda fiſco, quilibet poteſt accuſare, ſecundum Gloſ. quam ibi ſequũtur Bart. & Angel. in Ru- E bric. ff. de popul. act. & Bart. in l. fin ff. de priuat. del. poſt Dyn. & Angel. in Rubric. ff. de publicis Iudic. & Io. de Imol. in l. 1. ff. eod. tit. & Andr de Iſern. in tit. quæ ſint regalia licèt Bald. tenuerit contrarium in l. ſi aduerſus, C. de furt. & in cap. 1. §. Iniuria de pac. iur. fir. & in Rubric. C. qui admict. quod dictum precedens intelligo verum in iſto Regno Siciliæ, vbi pęna pecuniaria veniret non ex-

aliquo delicto ordinario iuris, ſed fuiſſet A
impoſita per officiales, nam tunc in ſpretis penis nullus poteſt accuſare, niſi pars, cuius intereſt.

Ibi *In crimine falſæ monetæ*. Secundum l.1. C. de falſ. mon. vbi eſt tex. expreſſus, ſed ſi eſſemus in eo, qui expēdit falſam monetam, tunc talis non tenetur pęna illius l. ſed extraordinaria, ſi autem quis expenderet monetam plumbeam ſeu ſtagneam, tunc teneretur l. Cornel. de falſ. vt in l. Cornelia, vbi Bart. ff. ad l. Cornel. de falſ. in iſtis enim non poteſt B
procedi ad petitionem alicuius, niſi cuius intereſt per iſtum Ritum, per conſtitutionem autem Regni Siciliæ incipientem Adulterinam in 3. lib. circa finem voluminis, eſt appoſita pęna in cudente ſicut in expendente monetam adulterinam, & omnino videtur addendū, quòd etiam in expēdentem poteſt procedi ad petitionem cuiuſcunque, ſed dic, quòd licèt imponatur eadem pena, non idem eſt nomen delicti, quia aliud eſt nomen falſæ monetæ, quòd eſt, quando cudi- C
tur, & attribuitur cudenti. Et aliud nomen extra ordinarium, vel falſi, vt ſupra dixi: Sed dubium in caſu noſtro facit, quia Ritus iſte vult quòd poſſit procedi ad petitionem cuiuſcūq; in inciſione carlenorum, & ſic in falſificatione ponderis, ergo multò magis in falſificatione in totum, quando expendit monetam falſam, ſed non obſtat, quia aliud eſt incidere carlenos, quo caſu loquitur Ritus iſte, & aliud eſt expendere inciſos, quo caſu nulla fit mentio in Ritu. Et dato quòd in D
expenſione falſæ monetæ poſſit per inquiſitionem procedi, tamen fiſcus non poſſet inquirere, niſi primò requiſito illo, cui pecunia falſa fuit data, quia ei fuit facta iniuria, Ita decidit Bald. & Angel. in repet. l. ſi vacantia in 3. col. C. de bon. vacant. lib. 10. & ſic ſi ipſe vult agere, qui paſſus fuit iniuriam, idem etiam dicit Bald. in conſil. 255. incipiente in Chriſti nomine amen, formata fuit inquiſitio.

Ibi *Si delinquentes per officiales infra-* E
ganti. Infraganti intelligas, ſi fuit aprehenſus per monterium, cum ſufficiat talis apprehenſio ad inquirendum, ſecundum Bart. in l. fin. ff. ad l. Iul. pecul. & in l. ſi quis in ſeruitute, ff. de furt. Secus ſi fuit inuentus, & non apprehenſus, quia tunc non poteſt inquiri, ſecundum Bart. in l. ſi quis obſeruare, circa fin. ff. de tabul. exhib.

Ibi *Crimen fateantur*. Hoc eſt de iure, Bald. in l. Mercalem, C. de cond. ob tur. cauſam, & hoc intelligas, cum de hoc agebatur, nam aliàs licèt quis coram iudice fateatur, non procederet Iſte Ritus, ſecundum Bald. in l. presbiteri, C. de Epiſc. & cleric. Quod perpetuò nota, & idem Bald. in authen. ſed nouo iure, C. de pen. Iud. qui male Iudic. licèt contrarium teneat Angel. in repet. l. ſi vacantia, C. de bonis vacant. lib. 10. in 3 col. verſ. prædictam, not. Bald. in l. ſi filium, C. de liberal. cauſa, qui fuit ſibi ipſi contrarius, quòd vltimum eſt de mente Bart. in l. ſi confeſſus, ff. de cuſtod. reo. & Abb. in cap. vt ſi, in 3. not. extra de Iud. & Gloſ. in d. l. ſi confeſſus, ff. de cuſtod. reor. & Gloſ. in d. l. ſi filium: verius dic, quòd dato, quòd incidenter fateatur, Iudex nō poteſt condemnare, nec ex offic. nec ad petitionem partis, niſi ex nouo proceſſu, in quo ſufficit illam adducere cōfeſſionem iam factam, ſecundum Abb. in cap. 2. de confeſſ. ſuper ſecunda ſolut. quam facit ſuper Gloſ. Magna, quia tunc debet Iudex, cùm etiā pars poſſit, Iuxta not. per Bart. in l. non ſolum, de furt. in §. fin. ſed pars non poſſet niſi ex nouo proceſſu, ergo, & Iudex, idem tenet Bald. in l.1. C. de confeſſ. in 8. col.

CAP. CLI.

IBi *Præſtando & parendo ſententiæ*. De Iure eſt quòd tenebatur præſtare de ſe præſentando, & iudicatum ſoluendo, & tales fideiuſſores tenebantur preſentare quandocunque Iudex voluerit reum interrogare, vel torquere, ſecundum Bald. in l. 2. C. de exhib. reis, nam licèt in ciuilibus ſuo nomine conuentus, teneatur præſtare de iudicatum ſoluendo, vt Inſtitut. de ſatiſdat. §. ſed hodie, tamē ſecus in criminalibus, vt ibi per eum.

Ibi *Et voluerit appellare*. De iure tamen, ſi iudex condemnat ad pęnam, poteſt appellari ab iniquitate Iudicis, ſecundum not. per Bart. & poſt eum communiter Doct. in l. ſi qua pęna, ff. de verb. ſignificat. & Salyc. & alios, in l. in multis, C. de appellat.

CAP. CLIII.

IBi *Conſtitutiones Regni*. Hoc eſt, ſi cū armis cōtrauenit, publicatur tertia pars bonorum, ſi ſine armis contrauenit,

quinta

quinta pars, vt in Conſtit. ſi quis in poſterum, de Defenſ. impoſit.

Ibi *In corpore puniendus.* Vt l. 1. §. fin. de pęnis, & l. quicunque, C. de ſeruis fugit. & l. pęnam, de pęnis, ſecus eſt in ciuili, vt l. illicitas §. fin. ff. de offic. Præſid. & not. Bart. ibi, & in d. l. 1. & Cyn. in d. l. pęnam, & in l. eos, in fin. C. de mod. mulct. Et pena quando ponitur per leg. ordinariè eſt quinquaginta aureorum, vel ſimilis, & talis mulcta quãdo remittitur per legem arbitrio Iudicis, vel non eſt conſtituta certa pęna, Iudex mulctat ſuo arbitrio, vt l. aliud eſt fraus, ff. de verb. ſignif. & not. eod. tit. l. ſi qua pęna, vbi per Bart.

CAP. CLIV.

NOta quod pęna adiecta in contractu non valet. Aliud tamen erat de Iure ciuili, vt not. in l. Iulianus, §. idem papinianus, ff. de act. empt. vbi Gloſ. & Doct. l. Lucius, ff. de Vſuris & in l. cũ allegas, C. eod. Ludou. in conſil. 141. niſi pęna apponeretur dationi, quia tunc etiam non valet de iure, per dicta iura, de quo vide Alex. de Imol. in conſil. 49. & 50. in 4. vol.

Ibi *Ius commune ſeruetur.* Hoc eſt quòd pœna ſoluatur, ſi quis agendo, vel excipiendo impugnaret ſententiam arbitri, ſecus ſi eſſet in mora ſoluẽdi id, quòd arbiter Iudicaret, nam tunc non tenetur ad pęnam, ſecundum not. per Bart. in d. l. cum allegas. C. de vſur. in 3. oppoſit. vel dic, quòd etiam debetur, ſi aliquis fuit in mora ſoluendi, ſecundum opinionem aliquorum, vt refert Io. de Imol. in l. ſtipulatio iſta. §. alteri, ff. de verb. oblig. & per Gloſ. in l. 5. §. fin. tenuit contrarium: Quid autem in contractu tranſactionis, ſi fuit promiſſa pęna, an debeatur, dic, quòd de iure talis pęna non debetur, cum ſit appoſita dationi, & præſumitur in fraudem vſurarum, ita dicunt Iac. Butr. Rayn. Raffael. & Fulgoſ. In l. promiſiſſe, de tranſact. & Alex. in conſil. preallegato, & Io. de Imol. in l. cum ſeruus, ff. de condict. & demonſtr. licèt Bald. in d. l. cum allegas tenuerit contrarium, & Io. de Imol. in d. §. alteri.

CAP. CLV.

ET idem ſi arma non extraherit, ſed ad latus deferret, nam tunc dicitur feciſſe inſultum, ita not. per illum text.

A in l. 3. §. armis, ff. de vi, & vi arma. Et idem, ſi deponeret arma antequàm inſultum faceret, ſecundum Gloſ. In d. l. 3. §. qui armatus, quam ibi ſequitur Ang. Quod vltimum intelligo ſi deponeret in loco, vbi tunc inſultum fecit, & poſſet incontinenti accipere, aliàs ſecus, quia nõ durat cauſa metus per arma, vt in capit. 1. extra quod metus cauſa, & per Bart. in l. 2. eo. tit.

Ibi *Captus in fraganti.* Hic ponitur vtrũq; ſcilicet inuẽtus, & captus, vt ceſſa-
B ret dubitatio Doctorum, nam ſi hoc ſtatutum dixiſſet tantùm inuentus, nõ fuiſſet in pęna, niſi fuiſſet captus, Ita tenet Bart. Bald. & Salyc. in l. ſi Barſatorem, C. de fideiuſſo. & Cyn. in l. licet, C. de acquir. poſſ. & Bald. in l. item lapilli, ff. de Rer. diuiſ. & Bart. in l. 1. in princip. ff. de acquir. poſſ. & in l. 3. §. Neratius, eo. tit. Sed Ang. quẽ videas in d. §. Neratius tenuit contrariũ ſcilicet quòd ſufficit ſi fuit captus, & eſt opin. Io. de Imol. & Ludou. in d. l. 1. ff. de acquir. poſſ. &
C hanc puto de Iure veriorem, & idem dictat Ang. de Aret. in ſuo tractatu malefic. in verbo, Dictus Andreas armatus.

Quid autẽ ſi fuit inuentus cum armis, & fugijt, & officiales ſequuntur eum clamantes contra eum, dic quòd tenetur fugiens ac ſi captus fuiſſet, vt l. ſi quis in ſeruitute, §. 1. & l. fur manifeſtus, vbi not. Bart. ff. de furt. poſt Cyn. in l. falſus, C. eod. tit.

Ibi *Portationis armorum.* Confunditur enim portatio armorum tamquàm
D preambolum ad delictum ſubſequtum, vt in l. illud, in fin. ff. ad l. Aquil. & not. per Salyc. in l. 3. C. ad l. Iul. de vi publica.

CAP. CLVI.

QVia poteſt, quando quis interrogatur ante litem conteſtatam, ſecundum Gloſ. quã ſequuntur Bart. & Doct. in l. qui petitorio, ff. de rei vend. & & Bart. in l. 1. ff. de interrog. actio.

E Nota quòd caſus ſunt decẽ de quibus aliquis poteſt de periurio accuſari, dummodo quòd fiat ante litem conteſtatam. Primus ſi agatur contra aliquem tamquã contra heredẽ, qui interrogatur an ſit heres defuncti. Secundus ſi reſpondet, & dicit ſe heredem, debet interrogari ſi inſolidum vel in quota parte ſit heres. Tertius ſi reſpondet ſe heredem eſſe inſolidum, vel pro parte, queratur quali-

 terſit

ter ſit hæres, ex teſtamento vel ab inteſtato. Quartus ſi agitur noxali actione ſcilicet an poſſideat ſeruum, cuius nomine noxali iuditio agitur. Quintus quando quis interrogatur an poſſideat hereditatem, quæ petitur, & pro qua parte. Sexto An cõuentus poſſideat peculium ſerui, vel filij, cuius nomine agitur, & qui dicitur contraxiſſe. Septimus cuius etatis eſt, cum de etate dubitatur. Octauus An edifitium, ex quo damnum inferri timetur, ſit ſuum totum, vel pro quota parte. Nonus An quadrupes ſit ſua quæ damnum fecit. Decimus in reiuendicatione, vbi quæritur, an poſſideat rem petitam, vel dolo deſijt poſſidere.

CAP. CLIX.

ADde hoc, quòd adultus contumax poteſt banniri, non autem pupillus, Bald. in l. 1. C. de confeſſ. in 17. col. verſ. iuxta hoc quæro an adultus.

Ibi *De ſanguine*. Cùm hic non dicatur de effuſione ſanguinis, an requiratur abũdantia ſanguinis, vel parum ſanguinis ſufficiat, vide not. per Abb. poſt Gloſ. in capit. cum illorum, de ſentent. excomm. Tu dic, quòd non ſufficit leuiſſima cicatrix, & paucitas ſanguinis, Bald. in l. ſi prædium, C. de edilit. act. in 1. colum. An Ritus iſte habeat locum, ſi quem eleuaui de terra, qui dedit caput ad lapidẽ, & ſanguis exiuit, dic quòd non; ſecundum Bald. in l. ſi de interpretatione, ff. de legib.

Ibi *Incuſata contumatia*. Quæ ſi non incuſaretur, bannum eſſet nullum, ſecundum Bald. in l. non ſunt liberi, ff. de ſtat. hom.

Ibi *Vel mutilationis membri*. Pròprius diceret abſciſſionis membri, quia pena mutilationis membri non vtimur hodie in Regno. Quæ autem ſit differentia inter mutilationem membri, & abſciſſionem membri, vide Abb. Sicul. in capit. cum illorum, de ſentent. excõm. Et quid ſit debilitare membrum, vide per Ang. in l. non ſolum, ff. de rei vend. & text. in cap. accuſati vbi Gl. ſuper verb. debilitatis, extra de accuſat. vbi etiã per eumdem Abb. & Bart. in l. 2. ff. de publicis Iudic. Et nota quòd ſtatutum loquẽs de mutilato habet locum in habente abſciſſum penitus, & ſtatutum loquens de exulante habet locum in errante, Bald. in l. de quibus, ff. de leg. in verſ. non tamen,

A & ſic intelligit mutilationem pro abſciſſione, & ita capitur hic ſecundum Conſt. & Capitul. Regni.

Ibi *Alia pęna minor*. Non autem annotantur bona, vt poſt annum ſint fiſci, cum in talibus criminibus leuibus non habeat locũ titulus de requir. reis, ſecundum Bart. in l. 1. & l. abſentem, ff. de pęnis, & not. Gloſ. in Conſtitut. Grandis, de pęna contum. in criminal. & ideo in talibus criminibus leuibus cum formatur ſententia banni, non debet dici, de reliquis vero bonis poſt anni circulum fiſco B annotandis: Adde hoc, ſi aliquis poſt bannum comparet 61. die, dicitur infra duos menſes ſe preſentare, vt l. vbi lex, ff. de reg. Iur.

Ibi *Iuxta iuris diſpoſitionem*. Iuxta not. per Bart. & Salyc. poſt Alios in l. abſentem, & Doct. in l. abſentem, ff. de Pęnis, & not. in conſtitut. Grandis, de pęna contumac. in criminal.

C

CAP. CLX.

ADde, quòd quando in fideiuſſione eſt certa pęna promiſſa, quantumcumque magna, illa exigitur, ſecus quando non eſt promiſſa, quia tunc Iudex imponendo pęnam, non poteſt excedere metam legis vt. C. de mod. mulct. l. 1. ſecundum Bald. in l. qui crimen, in 9. q. C. qui accuſar. non poſſ.

Ibi *Conſueuit apponi*. Taxanda per Iudicem l. 2. §. fin. & ibi Bart. ff. qui ſatiſd. D cog. & ff. de tex. in l. 4. ff. de cuſtod. reor.

Ibi *Quandocunque fideiuſſor*. Quia etiam poſt moram fideiuſſor preſentando reum liberatur à pęna, Bald. in l. qui crimen in 11. q. C. qui accuſ. non poſſunt.

Ibi *Propter timorẽ delicti*. Siue delicti, de quo fuit accuſatus, ſiue alterius delicti, vt in cap. 1. & ibi per Gloſ. & Abb. & alios Doct. extra qui accuſ. nõ poſſunt. Quid autem ſi reus alibi deliquit, & propter tale delictum captus detineatur ab aliquo Magiſtratu, an fideiuſſor teneatur E eum preſentare, Dic quòd non, per not. per Bart. in l. ſi vero, ff. ſi quis cautio.

Et adde aliud, quòd fideiuſſio criminalis elapſis duobus annis nullam in ſe habet firmitatem, neque valorem, vt patet per capitulum Regni inter alia capitula conceſſa per Sereniſſimum diuæ memoriæ Regem noſtrum Ferdinandũ, in anno 1503. vij. Indict. quod multùm eſt notandum.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CLXIII.

HOc tenuit Bald.in l. qui crimen, C. qui accuſ. non poſſ. iuxta q. quan- fideiuſſor non præſentauit.

CAP. CLXIV.

HOc tamen procedit in cauſa criminali, in ciuili autem ita demum fideiuſſor poteſt petere ſe liberari, ſi quãdiu ſtetit in fideiuſſione l. ſi pro ea. C. mand. cum ſimil. & verbum, diu, intellige pro vt not. in d. l. ſi pro ea, & l. Lucius, ff. eod. & ibi DD. & Inſtitut.de literarum obligat.in §. multũ, & ibi Gloſ.

Ibi *Fideiuſſorẽ liberare*. Tamen de iure non videbatur poſſe peti liberari preſentando ſine requiſitione iudicis, Ludo. conſil.173.

CAP. CLXV.

QVid autem, quando fideiuſſor eum preſentat carceratum de mandato Iudicis, an fideiuſſor liberetur dic quòd ſic, vt in l. Sancimus, C. de fideiuſſ.

Et vide etiam ad materiam in l.1. & 3. de cuſtod. reor. vbi fideiuſſio de preſentando ſit, vt reus carceretur, ergo carcerando expirat, cum ceſſante cauſa, ceſſet effectus, vt iuribus vulgatis, & de hoc eſt capitulum Regni, quòd reo carcerato, vel Iudici preſentato, & per eũ acceptato, fideiuſſor eſt liberatus, & tamen de iure communi non poterat interpellari ſecundum Angel. in l. ſi finita ff. de damn. infect. Sed contrarium tenet ibi Ioan. de Imol. & Ludou. Quid autem, ſi quis aliquando promitteret coram Iudice, Dic quòd intelligitur ſemel tãtum, ſecundum Bened. de plumb. & Paul. de Caſtr. poſt Gloſ. In verb. exhibuerit in l. duobus §. 1. ff. de Iur.iur. & dom. Alex. in conſil.13. quarto vol.

CAP. CLXVI.

CIrca hoc de iure aliter prouidebatur nam ſi precedebat voluntas viri, erat pęna capitis, vt in l.1. in fine ff. de extraord. crim. Si precedebat voluntas mulieris, erat pęna dimidiæ partis bonorum, in humilibus corporis cohertio

A cum relegatione, Inſt. de publicis Iudic. §. eadem lege. Et quid erat in dubio, quãdo non conſtabat voluntatem viri non preceſiſſe, D. Bald. & Alber. de Roſat. tangunt in l. Raptores, C. de Epiſc. & cler. vbi vide.

Ibi *Secundum formam iuris ciuilis*. Sed mirum videtur, cùm matri non competat accuſatio, niſi de morte filiæ, non de alio, l.2. & ibi per Gloſ. & Doct. ff. de accuſat. Item, & patri pro iniuria facta filiæ emancipatæ non competit, ad B modum matris, & collateralis, vt in l. 1. §.1. & ibi Ang. ff. eod. quæ leges permictentes in tali caſu parentibus, & conſanguineis vendicare, loquuntur quando raptores ſunt cõprehenſi infraganti crimine, & tũc iura permictunt illos raptores interficere, d. l.1. & l. raptores. C. de Epiſc. & Cleric. Dico ergo quòd de iure, quando ſtuprum commictebatur ſine violentia, & raptu, & vir nõ erat deprehenſus infraganti, nullus poterat accuſare, niſi pater habens filiam in poteC ſtate; Et hìc eſt error, dum dicitur in hoc cap. *Secundum formam iuris*, Niſi quando eſſent infraganti deprehẽſi, quia tunc iura permictunt illis conſanguineis occidere, multo magis accuſare, ita intelligo hunc Ritum; Vel dic, quòd cum delictum ſit publicum, vt Inſtit. de publicis Iudic. §. Item lex Iulia, ergo mater poteſt, l. de crimine, C. qui accuſ. nõ poſſunt; Vel dic, & melius, quia etiam ſi delictum ſit priuatum, putà iniuria, ſanguinis affines qui enumerantur à lege crimiD naliter poſſunt accuſare, quia iniuria cẽſetur facta omnibus conſanguineis, & affinibus, l. lex Cornelia vbi Bart. & l.1.§. 2. ff. de iniur. & l.fin. ff.de priuat. delict. ſecus ſi vellẽt agere ciuiliter pro iniuria, putà conſauguinei, quia tunc nõ poſſent, niſi iniuria eſſet facta in contumeliã putà illius, qui vult accuſare, ſecundum Bart. in d. §.2. & idem in publicis, quia mulieris intereſt etiã de publico Iuditio accuſare, vt l. 2. cum ibi notatis per Gloſ. & Bart. ff. de accuſat.

E

CAP. CLXVIII.

IBi *Expenſæ etiam viatica*. Et multo magis Iudiciales, cum fortius veniant, vt in alio cap. iſtius Ritus, & veniunt etiam ſi litigator habuiſſet iuſtam cauſſam litigandi, ratio, quia eſt ſtatutum, ita not. dicit Angel. in Authent. de exhib. reis, & in l. non ſolum, ff. de rei vendit. licèt

aliàs

aliàs iuſta cauſa litigandi excuſat ab expenſis, l. ſi quis inficiatus, ff. depoſiti, l. properandum, §. ſi quidem, C. de Iudic. cum ſimilib. quia publica fama maleficij cõmiſſi per accuſatum excuſat accuſatorem à preſumpta calumnia, & falſitate, & per conſequens ab expenſis, quam opinionem ſequitur Abb. in cap. cum contingat, in prima Gloſ. de reſcript. Item iuſta cauſa litigandi non excuſat ab expenſis cõuentionalibus, & promiſſis in contractu, Alex. de Imol. in conſil. 33. in fin. Quid autem ſit de Iure, an in criminali victus teneatur ad expenſas, vide Bald. in l. generaliter, C. de Epiſc. & cleric. verſ. hoc quero in 8. column. Et not. quòd in expenſis viaticis, quando veniunt debent deduci expenſæ, quas quis domi ſuæ facturus non fuiſſet, text. eſt not. i l. ſed, & ſi hereditas, ff. ad exhib. & ibi Alex. l. eum quē temere, & ibi DD. ff. de Iudit. Et not. quòd ſi Iudex inquirit ſeu hærarius non præſumitur calumnioſè facere, dato quòd nihil probent, quia faciunt illud ex neceſſitate officij, & ideò non tenentur ad expenſas, niſi probaretur, quòd animo calumniandi hoc faciant, ita Bald. poſt Gloſ. in l. Athletas. §. calumniator, ff. de his qui not. infam. & not. Gloſ. in l. 2. C. de calumniat. & Gloſ. & Doct. in l. 2. qui accuſar. non poſſunt.

Ibi *Cum primum ſcire potuit*. Hoc ſumptum fuit à theorica D. Bart. in l. ſi quis inſitiatus, ff. depoſ. & in l. properãdum, §. ſin autem alterutra. C. de Iudic. & not. Salyc. in Authen. contra qui propriam. C. de non num. pecu.

Ibi *Calumnioſè tentauerit*. Quod in dubio preſumitur eo ipſo, quòd non probauit, Bald. in Authen. ſed nouo iure, C. de pen. Iud. qui mal. Iud. & eſt Gloſ. in l. terminato. C. de fruct. & litis expenſ. & in d. l. Athletas, §. calumniator, & ibi Bart. & Bald. ff. de his qui notant. infam.

CAP. CLXIX.

TAlis enim Ritus, & ſtatutum negans appellationem in cauſis criminalibus valet de iure, Alber. de Roſ. poſt Dynum in lib. ſtatutorum in 3. parte q. 94. incipiente quæritur, an valeat ſtatutum: & Ritus iſte intelligitur, quando cauſa criminalis decideretur tota per diffinitiuam ſententiam, ſecus ſi totaliter non decideretur, ſed ferretur aliqua interloquutoria ſuper proceſſu criminali, tunc enim poſſet appellari, ita eleganti ſimè dicit Bald. poſt Gugl. de Cun. per illum text. hoc optimè probantem in l. ſi eo, §. nunc videndum, ff. de minor. quòd intelligo, ſi de natura talis interloquutoria eſſet appellabilis, iuxta not. per Bart. in l. 2. de appell. recip.

CAP. CLXXXI.

VBi non appellatur hoc ſtatutum nõ tollit nullitatem, Angel. in conſil. 107. in princ.

CAP. CLXXXIII.

IBi *A tempore ſententiæ*. Iſti enim triginta dies diuiduntur in tres decem qui faciunt triginta.

Ibi *Iudici appellationis preſentare*. De iure dies ad preſentãdũ proceſſum ad iudicē ad quem non erant taxati, ſed ſtabatur arbitrio Iudicis à quo, l. preſes, C. de appell. Quid autem, ſi condemnatus non habuit ſcienciam ſententiæ, & lapſi ſunt triginta dies numerati à tempore ſententię infra quòd copiari debebat proceſſus. Dic, quòd tales 30. dies non computantur à tempore ſententiæ, ſed ſcientiæ, Gloſ. eſt in cap. ab eo, de appellation. lib. 6.

CAP. CLXXXIV.

AN hoc ſtatutum habeat locum in Iudice Sacre conſcientiæ cum ſit maior in cauſis appellabilibus M. R. C. multi dicunt, quod ſic, à maioritate rationis, per not. in Authen. Quas actiones. C. de Sacroſanct. Eccl. Sed contrarium videtur verius, quia priuilegium cõceſſum inferiori non extenditur ad ſuperiorem, l. Quòd conſtitutum, & ibi Bart. ff. de teſtam. milit.

CAP. CLXXXVII.

IBi *Per Viceregés*. Idem in Camera Reginali, vbi eſt Gubernator, qui habet poteſtatem in d. Camera, quam habet Vicerex in Regno, & ſic habet locum in Gubernatore. Quia ſtatutum, loquens de vno officiali, habet locum in alio ſub officiali,

officiali, ſecundum Bald. in l. ex facto, A
ff. de negot. geſt. & Bart. in l. 2. §. & qui-
dem, ff. de teſtam. milit. Alex. de Imol.
conſ. 19. 4. vol.

CAP. CLXXXVIII.

AN veniant expenſæ inſtrumento-
rum, dic, quòd ſic, ſi debitor fuit
in mora, Bald. in l. non ignorat. C. de
fruct. & lit. expenſ. & l. ſuper vſuras, C.
de vſur. & intelligas manùaliter, in pecu- B
nia numerata: non autem dando pigno-
ra, quia aliud pro alio inuito creditore
ſolui non poteſt, l. 2. §. 1. ff. ſi cert. pet.
Inſtitut. quibus mod. tollitur oblig. in
princ. cum ſimil. Si autem creditor vellet
pignus habere, licèt non intelligatur ſo-
lutum debitum tamen haberetur pro ſo-
luto, cum creditor contentatus fuerit,
quòd non ſit ſolutum, ſecundum Bart.
& Angel. in l. ſolutionibus, ff. de ſolut.
Angel. in l. ſoluta eod. tit. & Gloſ. in
l. vel ſoluti, ff. de verb. ſignific. & de hoc C
eſt tex. expreſſus in l. item liberatus. §. 1.
ff. quibus mod. pign. vel hippò. ſol.

Ibi *Poſſidere bona*. Nota quòd ex hoc
eſt argumētum quòd in bonis ſoluere po-
teſt, ſumendo argumentum à contrario
ſenſu, ſed argum. à contrario ſenſu non
eſt ſumendum, quando reſultat contra-
rium, & abſurdum l. 2. C. de condict.
inſert. contrarium enim eſt ſoluere v-
num pro alio inuito creditore vt dixi in
preallegat. Gloſ.

Ibi *Cauſa admictatur*. Sed quid ſi eſt D
mulier que petit reuiſionem, & non ha-
bet vnde ſoluere. An ſtabit carcerata,
cum de iure pro cauſa ciuili non carcera-
tur Authen. ſed nouo iure, C. de cuſtod.
reor. cum ſimil. Dic quòd ſic, quia, licèt
non poſſit carcerari. Tamen ſi vult reui-
ſionem debet ſtare carcerata, argum.
eorum, quæ not. per Bart. in l. qui con-
cubinam, §. vxori, ff. de leg. 3.

CAP. CLXXXIX. E

INterusurium dotis, promiſſæ marito
debetur ad decem pro centenario, ſe-
cundum Bald. in l. fin. §. preterea, C. de
iure dot. & ita iudicauit Magn. Curia, &
idem ſi moritur vxor remanentibus filijs,
quia maritus ad huc videtur onera matri-
monij ſupportare propter filios remanē-
tes, vt eſt caſus in l. ſi filia, §. 1. & l. ſi ma-
ritus, ff. famil. berciſcund. & ita iudica-
uit Magna Curia, & vidi cōſilium Doct.
Ioannis de Taranto vbi notatur: quòd
vbi in alijs caſibus, quàm iſtis debetur
interuſurium tunc debetur ad 15. l. ſi quis
argentum, C. de donation. vel melius
ſecundum morem prouintiæ l. tutor §.
ex ceteris, ff. de adminiſt. tut. & l. Afri-
canus, §. in vſurarum, ff. de leg. 1. Et
not. quòd quando debetur interuſurium,
valet ſtatutum illud taxans, Bald. in d. §.
preterea Abb. in cap. ſalubriter de vſur. &
eſt infra annum, quando mulier non ha-
bet vnde ſe alat, vel poſt annum quando
non fuit negligens ad petendū, & nō ha-
bet vnde ſe alat, & erat ſolita lucrari, &
vir eſt in mora reſtituendi, vide d. Alex.
in conſil. 26. in 4. volum. & in l. diuor-
tio, ff. ſolut. matrim. & per omnes Ca-
non. in d. capit. ſalubriter.

CAP. CXC.

IBi *Ex delicto*. De iure tamen etiam ſi
quis tenetur ex maleſitio, cedendo
bonis liberatur à carcere, iuxta not. per
Gloſ. in cap. Odoardus de ſolut. & per
Abb. ibi, & in cap. 2. de pignor. & in
capit. olim, & in capit. 2. de Reſtitut.
Spoliat. Et ideò vſurarius, qui tenetur
vſuras reſtituere ex maleſitio, cedendo
bonis de iure liberatur à carcere, ſecun-
dum D. Card. poſt Abb. in cap. cum tu,
de vſur. licet ibi dom. Andr. Barbac. te-
neat contrarium. Regula eſt, quòd qui
venit puniendus pęna pecuniaria, & non
habet in bonis, debet luere in corpore
l. ſi quis id quod, ff. de iuriſdict. omnium
Iud. cum ſimilib. limitat hanc regulam
Dom. Alexand. ibi in d. l. habere locum,
quando pęna pecuniaria debetur ratione
delicti, ſecus ſi deberetur ex contractu,
quia tunc poteſt cedere bonis, ſecundum
Iac. Butric. ibidem relat. per D. Alexan.
& alleg. l. 1. & quaſi per totum C. qui
bon. ced. poſſ. addit etiam ipſe Alexan.
l. nemo carcerem, C. de exact. tribut. lib.
10. ergo in caſu, quo pęna debetur ratio-
ne delicti; ceſſio non iuuat. ſecundum
prædictos, & Iaſon poſt eos in d. l. ſi
quis id quod, nota bene tamen, & de
iſta materia ipſe Alexand. in loco preal-
leg. alleg. Innoc. in d. cap. Odoardus,
ad quem omnino te remictit, & etiam ad
not. per Bald. in l. quicunque, C. de ſer-
uis fu-

uis fugit. & nota, quòd procedit id quod A dictum eſt creditore volente quòd luat in corpore cui pęna applicatur, aliàs ſecus pro .vt not. Bald. in l. fin. ff. ſi quis in ius voc. non ier. & refert, & tenet Alexand. & Iaſ. per eum in prealleg. loco & multa alia not. ad iſtam materiã in 2. colum. quem remiſſiuè vide omnino, & Iaſ. ibi in 6. colum. qui ponit plures fallentias ſeu limitationes ad d. regulam.

Ibi *Ad pinguiorem peruenerit fortunã.* Hoc verum in foro iudiciali, ſecus in ſpirituali, quia, ſi nõ peruenerit ad pinguio- B rem fortunam, tenetur omnia reſtituere, nihil ſibi retinendo, quia ablatum debet reſtitui, vt peccatum remictatur, vt in regula peccatum, de reg.iur.in 6. Ita tenet D. Card. & Abb. in cap. cum tu, de vſur. ſed An clericus teneatur cedere bonis, cum pro debito carcerari non poſſit, cum non habet vnde ſoluat, vide Abb. in cap. 1. de pęnis, & in d. capit. Odoardus.

Et nota, quòd extat Capitulum in Capitulis nouiſſimis, & vltimo loco con- C ceſſis per C. Maieſtatem D. N. Regis Charoli Imperatoris, quòd nemo poteſt cedere bonis lapide non tacto, niſi viri nobiles, & magnati, probatis prius infortunijs eorum, pro eorum perſonis tãtum, & non pro eorum fideiuſſoribus, etiam ſi ſoluerint: & hoc etiã conceditur illis, qui cedunt bonis lapide tacto quod nota.

CAP. CXCI.

QVid autem, ſi ad petitionem vnius acceſſit, & dum ſtaret in loco, ſuperuenit alia cõmiſſio pro alio, pro quo vacauit, dic quòd prius tenetur ſoluere cõmiſſario ius eundi, & redeundi, & etiam pro tempore, pro quo vacauit pro primo, cetera verò iura tenetur ſoluere ſecundus pro tempore, pro quo vacauit vt eſt Gloſ. in cap. cum non deceat, de electio. lib. 6. in verbo non deceat.

CAP. CXCII.

IBi *Omnibus anterioribus.* Contrarium erat de iure communi, & caſus eſt in l. quidam fundum, ff. de in rem verſo, per quam l. ita dixerunt Bart. Bald. Angel. & Io. de Imol. in l. ſi cum dotem. §. A fin. ff. ſolut. matr. licet ille. §. faciat in contrarium, & tex. in l. interdum, ff. qui potio. in pignor. hab. quibus respondent Doct. in d. §. fin. hec probatur, in l. in rebus, C. de iure dot. ſed ibi eſt ſpeciale in dote, ergo in contrarium eſt ius commune, vt ibi Bart. Quid autem, quando ſeruata eſt manus iniectio, an poſſit creditor ſe dirigere contra tertios poſſeſſores, non diſcuſſis bonis principalis, dic quòd ſic, ſi talis reſeruatio reſcindit contractum vẽditionis, vt l. ſi Titius, B ff. de ſerui. expor. & l. ſi quis, C. de contrah. empt. & not. Bart. pleniſſimè in l. creditores, in repet. C. de pignor. & idem ſi creditor voluit, quòd res, quã vendidit ſit ei obligata ſpecialiter, & quòd non poſſit alienari, ſecundum Bart. in l. ſi creditor, §. fin. ff. de diſtract. pign. & in l. ea lege, C. de Condict. ob cauſam & in l. ſi ita quis, §. ea lege, ff. de verb. oblig. & ibi Ang.

Ibi *Cum ex pecunia.* De iure tamen communi eſt ſecus, quia res empta ex pe- C cunia mea non eſt mea regulariter, niſi vel ſpetialiter, vel generaliter hoc exprimatur, l. quamuis ex ea, C. qui pot. in pignor. hab. vbi Gloſ. & Doct. ibi, nec in illa prefertur alijs creditoribus, ſecundum Bart. in l. ſi cum dotem, §. fin. ff. ſolut. matrim.

Ibi *Ad illam rem emendam.* Ideſt ſpecificè, tunc enim preſumitur ex illa pecunia empta, vt l. fin. & ibi Gloſ. & DD. C. de pignor. & l. 1. §. fin. ff. de leg. 2.

D

CAP. CXCIV.

ET hoc videtur tenuiſſe Io. Andr. in addit. ad Specul. in tit. de empt. & vendit. §. nunc videndum verſ. ſed pone ſtatutum. Et Albert. de Roſat. in lib. ſtatutorum, in prima parte quæſt. 88. licet Specul. in d. verſ. teneat contrarium: Et nota quòd Ritus iſte procedit quando pars debitrix pro debito dedit rem E inſolutum: Quid autem ſi creditor per ſecundum decretum rem ſibi adiudicauit, an habeat locum ius prothomiſeos Alberi. de Roſat. in dict. prima parte in dicta q. tenet quòd non, quia eſt alienatio neceſſaria, ſed non voluntaria, pro hoc faciunt notata per Bart. & Bald. in l. nam & ſi ſur, ff. de condict. furt.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXCV.

AN autem Ritus iſte procedat in permutatione, vt ſicut res vendita recuperatur; ita, & res permutata. Et Dic, quòd ſic cum permutatio habeat ſimilitudinem cum emptione, l. prima, ff. de rer. permutat. & l. ſedunda, C. eod. & hoc tenet Bald. in ſimili, poſt Gul. in l. fin. C. de Sacroſanct. Eccleſ. cum hìc non ſit dictio taxatiua, quòd loquatur in venditione tantùm quia ſecus eſſet ſi eſſet dictio taxatiua cum Ritus iſte ſit odioſus vt ibi per eum, licèt dictio taxatiua non excludat caſus ſimiles ſecundum Gloſ. quæ ad hoc reputatur Singul. in l. prima §. ſeruum, ff. de acquir. poſſ. in verb. ad vſucapionē, poſt Doct. ibi & addittionem ſuper Gloſ. ipſa in margine poſitam, quæ pro Gloſ. ipſa allegat multas concordantias. Sed vide melius per Bald. in l. fin. ff. de condit. ob cauſſam. Tu tamen dic contrarium, quòd Ius prothomiſeos non habet locum, niſi in venditione, & in emphiteoſi, & locatione, vt in Conſtit. Sancimus de Iure congrui, & ibi per Matth. de Afflitt. in princ. d. conſtitut. in 7. column.

Nota quòd ſimilem queſtionem ponit D. Paul. de Caſtr. in l. 1. C. cōmunia vtriuſq; Iud. & allegat not. in addit. ad Specul. in tit. de empt. & vendit. verſ. nunc videndum reſtat ante finem. quem vide.

Et nota quòd ſi res ſtabilis cum re mobili, vel res ſtabilis tum re ſtabili inter ſe permutatæ eſſent, habentes Ius prothomiſeos poſſunt audiri, facta prius extimatione rei, ſecundum conſuetudinem Cathinæ in Capit. 50. quod incipit re ſtabili cum re mobili permutata per totum, quòd not. quia concordat cum Ritu iſto.

CAP. CXCVI.

IBi *Preſtet idoneè*. Et ſufficeret recuperanti habere fideiuſſorem ſecum, & eum offerre, & ſic recuperat; ſi ille non acceptauerit, vel nihil reſponderit, ſecundum Angel. & Io. de Imol. in l. de pupillo, §. ſi is cui, & l. ait Prętor, §. ſi quis paratus, ff. de nou. oper. nunt. & Ludouic. in conſil. 7. in fin. quod eſt not. idem Angel. & Io. de Imol. in l. 3. §. ait Prętor, ff. de re Iud. & in l. ſi inſulam,

A ff. de verb. obligat. ſed fallit ſecundum eundem Angel. in l. reſiduum, C. de diſtract. Pignor. & Alex. de Imol. in conſil. 23. in 4. vol.

Sed dubitatur An Iudeus vicinus, vel conſanguineus poſſit recuperare rem venditam, videtur quòd ſic, quia immunitas conceſſa incolis, videtur conceſſa Iudeis, Bald. in l. ſpadonem, §. an autem ff. de excuſat. tutor. Item appellatione populi veniunt Iudei, vt in cap. Ius quęſitum, prima diſtint. Item appellatione

B hominum veniunt Iudei, Bart. in Rubr. C. de Sacroſanct. Eccleſ. contra Abb. tenentem contrarium. facit, quòd Iudei non præſcribunt contra Chriſtianos. 16. q. 3. Can. porrò. Item non habent tacitam hypotecam contra Chriſtianos, Authen. Item priuilegium, C. de Hęret. Manich. & Samari.

CAP. CXCVII.

C NOta quòd recuperans res iure prothomiſeos debet ſeruare formā Iuris communis quod Ius commune vult, quòd omnes expenſæ reficiantur, l. intra vtile, §. vendentibus, ff. de minor. vbi Alber. de Roſat. poſt Iacob. de Beluiſ. & Rayn. idem Alber. in lib. ſtatutorum in prima parte q. 96.

CAP. CC.

D QVid ſi prædium permutatur, an, ſicut in venditione habet locum Ius prothomiſeos, ita, & in permutatione, videtur quòd ſic l. ſciendum, ff. de edilict. edict. l. 2. C. de rerum permutat. vide ſupra in Cap. 195. vbi dixi. Et nota quòd tempus ad recuperandum non currit ignoranti, niſi à tempore ſcientiæ, quia tunc videtur eſſe negligens, & ab eo tempore currit præſcriptio, per ea, quæ habentur in l. Titio centum, §. Titio genero, ff. de Condict. & demonſtr.

E ſed contrarium diſponitur per conſuet. Catinenſem, in tit. de iure prothom. in cap. re vero ſtabili vendita.

CAP. CCI.

QVid, ſi emphiteota alienat Iura ſua, & concurrat conſanguineus, ſeu vicinus cum domino directo, dic quòd præfertur dominus directus, ſecundum

S Gul.

Digitized by Google

Gul. de Cun. in l. ex facto in princ. vbi A per Bart. ff. de Procurat. & DD. in cap. primo, §. porro, Qualiter olim feud. pot. alienari.

CAP. CCIV.

IBi *Priuilegijs tamen Ciuitatum, &c.* Si hoc non fuiſſet dictum, an per hanc legem generalem Regni fuiſſent ſublatę conſuetudines locorum, vide per Gloſ. fin. & DD. in l. de quibus, ff. de legibus, & per Bart. & alios in l. fin. C. de teſtib. & in l. 3. §. diuus, ff. de Sepulchr. viol. Anchar. in cap. 1. de Conſtitut. lib. 6. Gloſ. eſt ſingul. in l. decurionibus, C. de ſilentiar. lib. 12. quæ vult, quòd per per legem generalem non tollatur priuilegium alicui ſpecialiter conceſſum, quam ad hoc allegat Bald. in l. vt plures C. de Sacroſanct. Eccleſ. & idem in l. 1. C. ne fil. pro patr. & in l. 1. ff. de Conſtit. Princ. & l. dotalem, C. de teſtament. milit.

Finis Ritus Domini Simonis Viuaciti V. I. D.

APOSTIL-

APOSTILLAE

SVPER RITV REGNI SICILIAE.

DOMINI LVDOVICI MONTALTI

VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS PRÆCLARISSIMI.

CAP. XCVII. A

IBI *Veruntamen ſi poſtea comparet*. Nota quòd iſte Reus debet comparere infra annum, qui computatur à tempore miſſionis in poſſeſſionem cauſa reiſeruandæ, vt per Anton. de Butr. in capit. Quoniam frequenter, §. in alijs, nu. 16. vt lit. non conteſt. qui allegat plures DD. & diſtinguit, & elapſo anno fit ſecundum decretum, & proceditur ſecùndum formam tradditam per Alex. in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect. & in l. Poſſideri, §. genera, ff. de acquir. poſſeſſ.

CAP. XCIX.

QVæro, facta executione, & regiſtrata apud Acta, infra quantum tempus debeat adimpleri facere, Dic, quod infra annum, licèt Ritus hoc non dicat, ita enim ſemper eſt practicatum, per doctrinam Barthol. in l. Is qui Reipublicæ, ff. ex quibus cauſis maior. & l. fin. vbi Bald. & ita conſuluit Bart. conſil. 36. Ratio eſt, quia ſi infra annum non habuerit effectum, non dicitur facta executio, ſed mandatum de exequendo, vt per Io. Aloyſ. de Septim. hic ſuper Ritu.

CAP. CI.

IBi *Quòd de iure probet*. Aduerte tamen quòd non obſtantibus verbis hic poſitis, ſufficit quòd factum principale probetur per inſtrumentum, coherentia autem, & cetera liquidantia ipſum inſtrumẽtum poſſunt probari per teſtes, & talis probatio coniuncta cum inſtrumento dicitur priuilegiata, & habet executionem paratam, ita Iaſ. & Alij in l. certi condictio, ff. ſi cert. petat. & Co-
B uarr. variar. Reſol. lib. 2. cap. 11. Et nota quòd iſtud relatiuum refertur ad inſtrumentum, vt ſit ſenſus quòd inſtrumẽtum ſit authenticum, & quòd non requiratur ſuper veritate illius probatio, non autem reſpectu contentorum in eo aliàs nunquam procederet exequutio vbi requireretur verificatio aliqua extremorum.

CAP. CII.

C IBi *De Inſtrumentis*. Id eſt contra ius commune, quia inſtrumenta, & contractus non habent executionem paratam de iure communi l. Minor 25. annis, cui fideicommiſſum, ff. de Minorib. Iaſ. in l. Qui delegato, nu. 6. ff. de Legat. 1.

Ibi *Ab annis decem*. Vtrum poſt decennium inſtrumentum poſſit produci ſaltim per modum probationis, ſi non poteſt per viam executionis, Dic quòd

Digitized by Google

ſic, Bald. in l. planè, ff. Quod falſ. tut. auth. vbi Bart. Felyn. in capit. Cum venerabilis, de except. Balb. de Præſcript. 3. part. princip. quæſt. 14. verſ. tertiò limita, Roman. conſ. 300.

Nota, quòd interrũpitur præſcriptio, ſi infra decem annos eſt cauſata executio, & adimpleta, & à die dicti adimplementi currunt alij decem anni, & non ſufficit cauſare executionem, niſi adimpleatur, Bart. conſ. 36. & in l. ſi is qui Reipublicæ, ff. ex quibus cauſis maior. Bald. in l. ſicut, num. 3. C. de Præſcript. 30. vel 40. ann. & in l. conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. vbi etiam Bart. Iaſ. in l. fin. C. de eo per quem fact. erit, num. 6. & id etiam procedit ſi eſt facta petitio partis debiti, Bald. in capit. 1. §. quid ergo, de Inueſtit. de re alien. fact. Alex. in Apoſtill. ad Bart. in l. Is qui, ff. Quib. mod. vſuſfruct. am. ſed iſtud non procedit, ſi executio, & miſſio eſſet nulliter cauſata, per ea quæ dixit Balb. de Præſcript. fol. 70.

CAP. CIV.

AN creditor petens plus debito poſſit emendare executionem, & penitere, vide Iaſ. in l. ędita, C. de edend. 4. notab. verſ. hinc elt. Et vſque ad quod tempus poſſit penitere, vide Gloſ. in capit. ſi diligenti, de foro compet. & ibi Anton. de Butr. Sed an requiratur monitio in primo caſu quando de debito apparet ſatisfactum, Dic quòd non Ruin. conſ. 100. num. 4. & conſ. 138. num. 6. vol. 5. qui multa cumulat ad propoſitum

CAP. CVI.

IBi *Infra prædictos quindecim dies*. Oportet vnum in Practica tangere, ſolent quotidie partes comparere coram Iudice, & aliquam pecuniam petunt ab aliquo, ille negat, actor de mandato Iudicis capit teſtes, & Reus capit ſuos, demum Iudex mandat, quòd Reus ſoluat, qui Reus præſtat infra quindenam, & ſe opponit, & ait quòd fideiuſſio eſt nulla, quia proceſſit vigore teſtium, vtrum benè dicatur, Reſpondeo quòd ſic, quia probationes non habent executionem paratam, vt per Iaſ. in l. ſi quis pro emptore, §. ſi cum de hæreditate, num. 4. ff. de Iur. Iurand. Bart. in l. 2. C. de Iur. Fiſc. lib. 10. Cautela eſt, vt viſis teſtibus Iudex condemnet reum, & fiat actus de condemnatione, & vigore talis actus fiat mandatum executiuum, quia id benè po-

A teſt fieri, nã illa dicitur interloqnutoria, quæ tàm ex forma Ritus, quàm Iuris cõmunis habet executionem paratam, vt per Iaſ. vbi ſupra.

CAP. CX.

IBi *In Regia tamen ditione*. Hoc, quod hìc dicitur, conſonat iuri communi, quia ſtatutum non habet vires extra territorium ſtatuentis, Iaſ. in l. ſi creditori, ff. de Legat. 1. num. 6. & ad materiam huius capituli vide Abb. in capit. Dilecti.
B de foro compet.

CAP. CXII.

IBi *Fideiuſſione de duplo*. Quæritur, ſi facta executione, debitor carceratur, an dicatur plena executio, ita vt debitor poſſit preſentare ſuas oppoſitiones, & videtur quòd ſic, per ea, quæ dixit Bart. in l. Is qui Reipublicæ, ff. ex quib. cauſ. maior. col. fin. tamen in Regno attenta iſta forma Ritus, requirentis miſſionem ex primo decreto eſt ſecus, & ad hoc vi-
C detur conforme dictum Bald. in l. Quamquam, C. de ſent. quæ ſine cert. quant. ſed vide infra in capit. 117. quia videtur ſentire, quòd per carcerationem dicatur adimpleta, & plena executio.

Sed quæro, Inſtantia in cauſa executiua cui pereat, oppoſito, vel opponenti, Dic, ſi eſt dictum, Reijciantur, poſtea perit opponenti, quia ipſe dicitur actor, ſed ſi non eſt ſolutum perit oppoſito, pro quo vide ad hoc in propoſito, Socc. conſ. 109. vol. 4. & Roman. 217.

D Quæritur etiam. An tertius veniens pro ſuo intereſſe, opporteat, vt opponat ſe infra quindenam, Dic quòd ſic, Afflict. Deciſ. 235. num. 6. Imol. in l. à ſententia, ff. de appellation. Boer. pulchrè in Deciſ. 79. qui diſtinguit, an ſciuerit, vel ignorauerit.

Ibi *Habeat*. Vide Bart in l. cum ſtipulatus ſim mihi à Proculo, in fine. ff. de verb. obligat. Guid. Pap. cum Apoſtill. quæſt. 270. & Felyn. latè in Capit. licet cauſam, de Probat. num. 6. Et ſic quin-
E dena currit de momento ad momentũ, in tantum quòd ſi ſint præſentatæ oppoſitiones vltra diem quindenæ, & non apparet quòd infra quindenam ſunt, præſumuntur eſſe extra quindenam, & opponenti incumbit onus probandi, ſicut in appellatione, Paul. de Caſtr. in l. 1. §. biduum, ff. Quando appell. ſit, & ibi Alij, Angel. in l. 1. §. dies, eod. tit. Et ſufficit dicere oppoſito, quòd oppoſitiones non ſunt infra quindenam, ſecus eſſet, ſi di-

ceret,

Digitized by Google

ceret, quòd ſunt extra quindenam, quia tunc ipſe deberet probare, Felyn. in capit. quò ad conſultationem, de re iudicat. num.23.

Ibi *Expenſis Iuditialibus*. Quid, ſi habuit iuſtam cauſam litigandi, vtrum debebit abſolui ab expenſis, Dic quòd non, ſi ſunt promiſſæ in contractu, Alex. conſ. 34. vol.4. Iaſ. in l. properandum, §. ſin autem alterutra, C. de Iudit.

Ibi *Infra quadrimeſtre tempus ſibi lucreſaciat*. Nota quòd tale ſtatutum valet, ſecùndum Barthol. in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de Damn. Infect. Quid ſi emptor, aut creditor, cui fuit res adiudicata tempore quadrimeſtris locauerit ipſam rem, an debitor, qui illam redemit teneatur ſtare colono, Dic quòd ſic, vt per Gozadin. in repetit. l. 2. C. de Pact. inter empt. & venditor. num.179. Tiraquell. de Retract. nu. 12. fol. mihi 369. Quando autem incipiat currere iſtud quadrimeſtre, vide Guid. Pap. queſt.22

CAP. CXIV.

QVòd Inſtrumentum habeat executionem paratam, intelligitur ad petitionem creditoris, non tertij, Abb. in cap. ſuper eo, de offic. Delegat. Iaſ. in l.2. ff. de Iureiurand. & in l. 1. §. ſi hæres, ff. ad Senatuſcon. Trebell. & in l. fin. §. fin. ff. de contrah. empt. Bald. in l. ſi pro te, C. de dot. promiſſ. Alex. in conſ. 53. num.21. vol.3. etiam ſi ille tertius pretendat intereſſe quomodocunque, Bald. in d. l. ſi pro te, & vide Alex. in l. à Diuo Pio, §. ſi ſuper rebus, ff. de re iudicat. nu.28. & executio competit perſonæ nominatæ in contractu, vel quòd ex verbis contractus poſſet intelligi, & certificari, Bald. in l. ad probationem, C. de Probation. ſed ſtãte Ritu non procedit dictum Bald. ita voluit Dec. in l. cum quid, ff. ſi cert. petat.

Ibi *In contractibus dotalibus*. Sed pone quòd in contractu dotali apparet dotem fuiſſe ſolutam viro, nec apparet, quòd vir obligauerit ſe illam reſtituere, an ex illo contractu poſſit fieri executio contra virum de dote reſtituenda, vide Gramm. Deciſ.103. num.15. qui plura allegat, & tenet quòd ſic, & Dec. in d. l. cum quid, ff. ſi cert. petat. & vide Dec. & Felyn. ac Alios in capit. translato, De conſtitut. col.1.

CAP. CXVI.

IBi *Vbi à iure communi permictitur*. Vt ſi ſit perſona reſtituibilis, vt Minor, Eccleſia, & ſimilis, l. 1. C. ſi ad-

A uerſ. rem iudicat. Maior enim non reſtituitur aduerſus ſententiam, d. l. 1. niſi in caſibus à Iure expreſſis, vt quando abeſt cauſa Reipublicæ, & ſimilibus, de quibus vide text. Gloſ. Bart. & omnes, in l. fin. de in Integr. reſtitut. & l. ſed etſi per Prætorem, §. qui in tempore, Quib. ex cauſ. maior.

Ibi *Vt Banchus*. Quomodo interpretantur verba iſta, vt Banchus, vide in cap. vlt. Regis Alphonſi quod eſt ſuper interpretatione huius dictionis, vt Ban-
B chus, nam includitur in ea renuntiatione, priuilegio fori, beneficio diuiſionis duorum reorum, & beneficio de primo, & principali conueniendo, & excludit omnes exceptiones, quibus cum iuramento videtur etiam renuntiaſſe.

Ibi *Non impediatur propter appellationem*. Et ſic habes vnum caſum, vbi ſententia mandatur executioni appellatione pendente, ſcilicet in cauſa oppoſitoria, licèt ſecus ſit regulariter de iure communi, vt l. 1. ff. Nil nouan. appellat. pend.
C & eodem modo in reſtitutione in integrum, l. 1. C. de Reſtitut. in integr. poſt. Alius caſus eſt in quo innouatur appellatione pendente, cum reus ſuſpectus eſt de dilapidatione fructuum rei, in qua eſt condemnatus actori, nam fructus ſequeſtrantur, l. 1. C. Quor. appell. non recip. l. ab executione, ff. de appellat. l. Imperatores, eod. tit. capit. fin. de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. Alius caſus eſt in l. Poſtquam, §. ſi Imperator. Vt legat. nom. caueat vt quando hæres conuentus ſuper
D re legata appellat, quã interim preſtat de reſtituendo, vide Speculat. in tit. de aplat. §. nouiſſimè.

CAP. CXIX.

AD materiam huius capituli vide Bal. in l. 2. C. de execut. rei iudicat. & an aduerſus liquidationem opponi poſſit vide eumdem ibi. Et vtrum iſta liquidatio fieri poſſit, facta executione, vide Alex. in l. 1. ff. de Legat. 2. & Bart. in l. 1.
E C. de edend. Roman. conſ.211. in fine. Dec. conſ.322. vbi dicit veriorem eſſe opinionem, quòd liquidatio debet precedere, eſt benè verum, quòd ſi fieret liquidatio infra quindenam poſt executionem, aperitur via, quòd debitor poteſt ſe opponere, & oppoſitiones ſtant, & ita practicatur, & hoc per conſ. Socc. 89. vol.3.

Digitized by Google

CAP. CXXI.

QVid, ſi tale nomen debitoris eſſet hypotecatum, ex qua hypoteca conceditur tranalatio, ac vtiles actiones abſque ceſſione, vt per Alex. conſ.17. nu.7. & 15. vol.1. videtur quòd agi poſſit via executiua, non facta excuſſione Angel. Imol. & Alex. in l. à Diuo Pio, §. ſic quoque, circa finem, ff. de re Iudicat. qui videntur dicere, quòd ſic, vt ego teneo pro concluſione indubitata, & quòd Ritus non obſtat, quia loquitur quando nomen eſt hypotecatum, vt in indiuiduo determinat Bart. in l. 1.nu. 22. ff. de action.& obligation. & in legatario tradit Bald. in l. ex legato, in finalibus verbis, C. de legat.

CAP. CXXII.

IBi *In bonis hæredum*. Imò nec in perſona Bart. & Iaſ. in l. ſcimua, §. in cõputatione, C. de iur. deliberand. Corn. in d. l. ſcimus, §. & ſi præfatam, & eumdem pulchrè in conſ. 31. vol.3. Sed quid in tutore, qui litigauit, & fuit condemnatus vt tutor, an poſſit capi de perſona, vel fieri miſſio in bonis ſuis proprijs, pro debito pupilli, vel eiua patria, Dic quòd non, pro quò vide Bart. Iaſ. & Rip. in l.4. de re Iudicat. & quò ad expenſas litia, vide ibidem eos, qui omnia pulchrè dicunt, & vide omnino Bero quæſt.57.

CAP. CXXIII.

AN hoc, quòd dicitur in hoc Capitulo, procedat in hærede Doctore, vel Milite, vide Matheſil. notab.59. Incip. nota quòd legea dicunt.

CAP. CXXVII.

IBi *Si verò creditor*. Idem eſt de Iure communi, nam ſi creditor habet pignus, non poteſt capi facere debitorem, niſi pignus non ſufficiat, idque probari debet, quia de iure præſumitur quòd ſufficiat, vt voluit Alex. & Bald. per illum text. in l. creditor, ff. ſi cert. petat. ſed vide Alex. in Apoſtilla ad Bart. in l. hæres. §. quid ſi ſtipulatur, ff. de fideiuſſoribus, qui allegat Bald. in l. cõſentaneũ, & Alios, vbi videtur tenere, quòd creditor poteſt vtrumque facere, ſcilicet capere perſonam, & pignus, Principalem, & fideiuſſorem, idem tenet Capic. Deciſ. 46. nu.8. & Deciſ.119.nu.7. qui ait quòd poteſt capere vnam rem, & poſtea aliam, & ſi habet plurea debitores in ſolidum poteſt agere contra vnum, & pendente iuditio alterum conuenire.

A

CAP. CXXVIII.

AD materiam huiua capituli vide Bald. in l. 2. C. de ſentent. quæ ſine cert. quantit. qui dicit quòd etiam ſi fideiuſſor nõ ſoluiſſet, ſed eſſet carceratus poteſt petere à debitore vt ipſe eacarceretur, vel quòd debitor carceretur, vel ſoluat debitum, & intereſſe, ſi fideiuſſor non ſoluerit, & an etiam, ſi non eſſet condemnatus, poſſit agere contra principalem debitorem, vide Iaſ. in l. planè §. quod ſic, ff. de Legat.1. num.11.

B Numquid fideiuſſor poſſit ſoluere de bonis principalis, & petere quod in eis fiat executio, Dic quòd ſic, Paul. de Caſtr. in Auth. ſi qua in Prouincia, C. vbi de crim. ag. oport. Bart. Bald. & omnes in Aut. ſi captiui, C. de Epiſc. & cleric. Bart. in l. ſi procuratorem §. ſi ignoranter, ff. Mandat. Et id procedit ſi non habebat de proprio, aliàs ſecus. Item fallit in fideiuſſore indemnitatis, Alex. in Additt. ad Bart. in d. §. ſi ignoranter.

C

CAP. CXXXI.

ET ſic ex iſto Capitulo tollitur diſpoſitio legis, quòd in executiuis nõ datur reconuentio, quia quò ad duplũ poteſt peti, & vnico proceſſu vnicaque ſententia terminari.

CAP. CXXXII.

NOta quòd ſententia lata per cedulã condemnatoriã, ſeu per viam Inſtãtiæ non eſt appellabilia, ſi fuit lata in M. R. C. ita diſponit Ritus Infra Cap. 139. D & modus, & practica iſtius Capituli traditur per Petrum de Gregor. in tract. de Iudic. cauſ. feud. quæſt. 20. per tot.

Ibi *Et tranſactum decennium*. Queritur, ſi eſt lapſum decenniu adeò quòd vigore inſtrumenti non poteſt procedi via executiua, ſed per viam cedulæ condemnatoriæ ex forma Ritus, adeò quòd lata ſententia in cauſa inſtãtiæ proceditur ad executionẽ ſentẽtiæ via executiua, vtrũ tali caſu debitor poſſit opponere aduerſua executionem vigore ſententiæ, & E vtrum pacta appoſita in cõtractu, & maximè de vẽdendo bona ad diſcurſum habebunt locum tunc in executione ſentẽtiæ, ſicut in executione vigore contractus, & videtur quòd ſic, quia iſta actio, quæ oritur ex ſentẽtia dicitur cumulatiua primæ deſcẽdenti ex contractu, ita dixit Angel. in l. Paulus, *la* 2. ff. de re iudicat. licèt Bart. & Bald. tenuerint contrarium, quoa ibi refert Idem Angel. & idem quòd Angel. tenuit Iaſ. in l. Miles, ff. de re iudicat. & conſ. 16. nu. 3. lib. 1.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXXXIII.

QVæ ſint cauſæ ſummariæ de Iure, vide Marãt. in Specul.ſuo ſol.186. vſque ad nu.207. Et an,& quando in ſummarijs lis dicatur conteſtari,vide DD.in l. nulla,C.de procurat. Marãt. in ſuo Specul. part.6. De litis conteſt. & Petr. de Greg.de Iudic.cauſ. feud. q.43.

Ibi *Futurorum*. Et ita etiam de Iure Intellgerentur,etiam ſi non eſſet expreſſum,quia ſtatutum loquens de alimentis, habet locum in futuris, nõ autem in prę-
B teritis,maximè quando tribuitur aliquod priuilegium, ſecundum Dec. in l. de Alimentis,n.10.C. de Tranſact. Et in cauſa alimentorum ſuturorũ non datur appellatio, vt ibi per Dec. & Iaſ. & ſufficit qualis qualis petitio, nec eſt neceſſe ꝙ offeratur libellus, niſi ageretur de præteritis, Alber. de Roſat. in l. cum his, ff. de Tranſact. & vide latè per Marant. in ſuo Spec. ſol.200.n.52.qui plura dicit.

CAP. CXXXIV.

IBi *Ex cauſa prima*. Iſte terminus ex cauſa primæ in M.R.C.eſt dierum ſex, & ex cauſa ſecundæ etiam dierum ſex, vt patet infra in capitulo 171.

CAP. CXXXV.

NOta quòd de natura ſpolij veniunt damna,& intereſſe,etiam quòd non petantur,capit. Graui,de Reſtitut. Spol.

Ibi *Antequam audiatur*. Per hoc videtur excludere appellationem, & nullitatem, cùm ſint ſpecies defenſionis,
D capitul. cum inter, & capit. ſignificaſti, de exceptionib. vbi Abbas, & omnes, Bald. in l. Peremptorias, verſ. quæro vtrum exceptio,cũ ſeq.C. ſentent.reſcind. non poſſ. Specul. in titul. de appellat. §. 2. verſ.32. & ibi Io. Andr.& per Frãc. in Rubr. de appellat. in quibus locis etiã concludunt, quòd ſi per ſtatutum denegatur audientia etiam in excipiendo, & defendendo vt hic,non datur appellatio, ſecùndum Gloſſam, & Archid. in Can. Si quis deinceps,16. q.vlt.verſ.audientiã
E vide DD.in l.cũ mulier,ff. ſolut.matrim.

Quid ſi appellatur ante ſententiam latam ſuper ſpolio, & ab aliquo grauamine, Dic quòd non auditur appellans, ex quo denegatur defenſio.

Sed quæro, An debeat ſeruari iſte Ritus in ſoro eccleſiaſtico, Dic quòd ſic, cùm concernat ordinem Iuditiariũ, cap. Eccleſiæ Sanctæ Mariæ,vbi Abb. & omnes,de Conſtitut. & ita ſeruatur.

Adde, quòd iſtud ſtatutum habet locũ
A in Iuribus incorporalibus; deſcendentibus ex re, Abb. & omnes in capit. peruenit,de Cenſibus, Iaſ.in Rubr. ff. de re Iudicat.& in l.ſi quando, C. vnde vi.

Et ad materiã huius Capituli circa liquidationẽ ĩ ſpolio,vide Afflict.deciſ.35.

Nota, quòd in ſententia ſpolij, ſi non petuntur fructus, nec ſpolians ad fructus eſt condemnatus, ſed tantùm eſt dictum in ſententia, quòd rem reſtituat, Intelligitur vnà cum fructibus, Bald. in Rubr. C. de fruct. & lit. expenſ.

Item, Nota in hoc Capitulo, quòd nõ poteſt opponi exceptio contra teſtes, & eorum dicta in ſpolio, quia eſt defenſio, Afflict. Deciſ. 351. num.3.

Ibi *Conſtito*. Nota quòd de iure communi in materia ſpolij ſufficeret vnus teſtis, & etiam probatio per ſamam Bart. in l.1. C. quor. bonor. & in l. 2.§. fin. C. vbi in rem actio. Matthefilan. Singul.2. Incip. nota quod in Iudice. Sed magis communis opinio eſt in contrarium, vt per Alex. conſ.187.vol.7.& in conſ.100.
C vol.1. & per iſtud verbũ, *Conſtito*. quod eſt ablatiuum, requiritur plena probatio, quod importat cõdictionem. Felyn. in Rubr. de Probat. & in capit. ſi conſtiterit, de Accuſat. Pariſ. conſ.95. nu. 19. vol.4. Et etiam tales teſtes debent recipi parte citata, aliàs Iuditium eſſet nullum.

Et nota, quòd quando ad probandum ſpolium intratur ad merita, tunc non habet priuilegium, quòd ſpolians non auditur in deſenſionibus, Bald.& Angel.in l.Incerti, C. de Interd. Et quòd per verbum *Conſtito*. Intelligatur parte citata eſt Gloſſa in cap.preſenti, in verb.conſtiterit, de Cenſib.

Vtrũ autẽ detur ſpoliũ per creditorẽ contra debitorem, vel Tertium in actione perſonali, Dic, aut eſt debitũ purum, & non datur, Bart. in l. fin. ff. Quor. bonor. aut eſt annua penſio, & tunc datur, Afflict. Deciſ.395. & Roman. conſ.311.

Itẽ Nota, quod ſi quis vult ſe dirigere ſpoliatorio iuditio,&probet poſſeſſionẽ, quia poſſederit in prętéritũ, & quòd poſſidet in præſenti,per l. ſiuè poſſidetis, C. de Probat. cum ſua materia, tamen illud non procedit in ſpolio rei mobilis,vt per Iaſ. in l.Quod te,ſi cert. petat.

An autem iſta pręſumptio de pręterito in præſenti procedat in infinitum, vel quomodo, vide Alex. in l. ſi de eo, §. ſi forte, ff. de acquir. poſſeſſ.

Quæro, an in ſpolio requiratur litis conteſtatio, vide Afflict. Deciſ.283.nu. 4. qui dicit quòd non, & allegat notata per DD. in clement. ſæpe, de Verbor. ſignificat.

ſignificat. Sed contrarium eſt verius, vt A per Roman. conſ.220. & Paul. de Caſtr. conſ. 397. Incip. viſo proceſſu vnà cũ ſententia, & Alex. conſ. 2. vol. 3. qui dicit hanc eſſe communem ſententiam.

Item pone, quòd aliquis commiſit ſpolium vt procurator alicuius, an teneatur dominus, & videtur quòd non, per l. ſi procuratori, ff. de Procurat. & l. creditor, §. huius, ff. Mandat. quia mandatum non extenditur ad delictum, ſed in contrarium eſt conſ. Caſtrenſ.262. qui dicit, quòd ſi quis efficiatur procurator ad ca- B piendam poſſeſſionem, intelligitur etiã factus procurator ad illam capiendam de facto, & ſic tenetur dominus.

Sed nunquid in materia ſpolij teneatur qui ratum habuit, Dic quòd ſic, vt per DD. in capit. ex parte, de Reſtitut. Spoliat. per illum textum.

Nunquid appellatione defenſionis veniant oppoſitiones, quæ fiunt in executione ſententiæ, Dic quòd ſic, Aret. in in l. reiuendicare, §. ſocero, ff. ſolut. matr.

An autẽ in Spolio admittatur excep- C tio declinatoria fori, vide Socc. in l. 2. De except. qui dixit quòd non admittitur, quia eſt defenſio, vt per Franc. in capit. Poſtremo, col. 2. de Appellat. Felyn. in Rubr. de exceptionib.

Nota, quòd nullitas eſt defenſio, Io. in cap. 1. de Reſcript. in 6. in nouell. vide Afflit. in Conſt. omnibus, qui multa dicit.

Nota etiam, quòd appellatio eſt defenſio Soccin. in conſ. 3?. vol. 4. nu. 6. qui allegat l. 1. de Appellat.

CAP. CXLV.

DE Iure communi Reus non carceratur niſi in arduis, vbi venit pęna à relegatione ſupra, ita quòd veniat torquendus, l. Diuus, de Cuſtod. reor. Grammat. conſ. 35. Sed de iure Conſtitut. Regni, in Conſtitut. Humanitatem, etiam in arduis non poteſt carcerari. Iure autem Nouiſſimo Ritus quod ſeruatur, in minimis ſcilicet vbi venit pęna à relegatione infra, non carceratur, niſi conſtiterit, & tunc præſtito de parendo ſententiæ, excarceratur reus, vt hic dicitur, & in antiquis ideſt vbi accuſatio eſt præpoſita poſt duos menſes, etiã in arduis nõ carceratur, niſi concluſo proceſſu, vide ſupra capit. 141. & 142. & ad materiam vide Capic. Deciſ. 154. qui latè examinat materiam carcerationis de Iure communi, Conſtitut. capitul. & Rit. Regni. Et ad materiam huius Capituli vide etiam ſupra capit. 117.

CAP. CXLVIII.

NOta, quòd poteſt Iudex ex officio, etiam parte non petente, condemnare reum ad rem reſtituendam, Caſſan. in Conſuetud. Burgund. in titul. des Iuſtit. Rubr. 1. §. 5. fol. 41. verſ. por la primier. nu. 2.

CAP. CXLIX.

ADde Capit. 359. & 430. Regis Alphonſi, vbi in crimine Nefandi diſponitur, quòd non procedatur per inquiſitionem, nec per denuntiationem, ſed ad inſtantiam accuſatoris, qui proſequatur ſuam vel ſuorum iniuriam, & ſe ſubſcribat ad pęnam talionis.

CAP. CLX.

IN materia fideiuſſionis criminalis quãto tẽpore duret, vide Capit. 40 Regis Ferdinand. vbi fideiuſſio criminalis non durat niſi biennio. Pone quòd fideiuſſor promiſit ſub pęna reum præſentare infra aliquem terminum, & eo elapſo pręſentauit illum, an liberetur fideiuſſor, Dic quòd ſic, Bald. in l. Qui crimen, q. 11. C. qui accuſ. non poſſ. per l. Sancimus, C. de fideiuſſ. quem refert Iaſ. in l. ſi Inſulam, ff. de verbor. obligat. poſt num. 35. & poteſt aſſignari ratio, quia in iuditijs, vbi eſt appoſita dies, & pęna, poteſt mora purgari infra modicum tempus, Angel. & Iacob. de Sanct. Georg. in l. & ſi poſt tres, ff. ſi quis Caution. nu. 5. Grammat. Deciſ. 95. & ita fuit iudicatũ D per Sacr. Conſiſt. & dictum Iaſ. ſequitur Curt. in l. Quod te, ff. ſi cert. petat. nu. 11. in fine.

CAP. CLXIII.

SI Reus aufugit ad Maius Tribunal, fideiuſſor non tenetur, quia non dicitur aufugiſſe qui vadit ad Principem, vt per Iacob. in l. 1. C. de ſeruis fugit. n. 9.

CAP. CLXV.

DE iſta clauuſula, toties quoties in E iſta materia, vide Cremon. ſingul. 11. & Hypol. in Rubric. de fideiuſſ. nu. 137. & 140. vbi etiam videas quid quãdo fuit dictum, quotieſcunque, & vide Afflict. Deciſ. 130. qui dicit, quòd per binam pręſentationem liberatur.

CAP. CLXVI.

QVæ ſit pęna ſtupri, & multa alia in iſta materia ponit Carrer. in ſua Pract. nu. 308. fol. 126. Quando autem committitur cum raptu, & violentia, vide

de Angel. in Authen. de Lenon. §.2. qui A
dicit, quòd quando mulier eſt pecunia
corrupta dicitur inuita, & ſatisfit ſtatu-
to requirenti violentiam, & adde Ca-
ſtrenſ. conſ.27. Incip. viſa infiquiſitione.
Dictum autem mulieris quid operetur,
vide Dec. conſ 363. & Iaſ. conſ.22. Et an
dicto mulieri a ſtetur, vide Caſſan. in Con-
ſuetud. Burgund. fol. poſt num.42. Et
Carrer. in ſua Pract. fol.216. §. circa, nu.
301. qui dicit, quòd facit inditium ad tor-
turam. Sed quid, ſi committatur ſtuprũ
cum violentia ſine raptu, an ſit pęna vitę, B
vide Cuman. conſ. 95. incip. Chriſtofo-
rus, qui dicit, quòd non, idem Caſtrenſ.
in l. Raptorea, C. de Epiſc. & cleric.
Sed contrarium tenet Andr. & Afflict. in
Conſtitut. contrahentium inceſtas nup-
tias, Bald. & Alber. in d. l. Raptores, Ang.
& ibi Auguſt. in verb. Che mi hai adulte-
rato, nu.55. & 56. Bart. in l. 1. in fine, ff.
de extraordinar. crimin. Sed hodie habe-
mus Ritum hìc, qui videtur requirere ra-
ptum, & violentiam, vt puniatur pęna
mortis, vide Marſil. in l. vnic. C. de Rapt. C
Virg. nu.12.

CAP. CLXVIII.

EXpenſæ quomodo d-beantur vide
infra in Capit.299. Regia Alphonſi.
Itẽ quòd in cauſis criminalibus, & Mar-
ſil. Singul. 207.

CAP. CLXIX.

AN in cauſa criminali in M.R.C. ab
interloquutoria admitatur appella- D
tio, Dic quòd ſic, & vide Iaſ. in Rubr.
ff. de re Iudicat. nu.7.

CAP. CLXXI.

AN teſtes, producti in prima inſtan-
tia, poſſint reprobari in cauſa appel-
lationis, vide Andr. & Afflict. in Conſt.
Iuriſperitorum, qui tenent, quòd non,
& ita fuit iudicatum in Regno Neapoli-
tano, vt teſtatur Afflict. Deciſ. 266. Ca-
pic. Deciſ.157. Idem tenet Guid. Pap. q. E
500. qui ad hoc plura allegat, licèt dicat,
quòd de ſtilo vidit ſeruari cõtrarium per
40. annos, & idem ſeruatur in Hiſpania,
vt per Couarr. Practicar. quæſt. cap.18.

CAP. CLXXIII.

NOta, quòd, elapſo iſto termino, non
poteſt vlterius reprobare neque te-
ſtes, neque Inſtrumenta, Capic. deciſ.68.

CAP. CLXXVI.

NOta, quòd idem eſt de iure commu-
ni, vt in §. ſit tibi quoque, in Auth.
De Mandat. Princip. vbi Bart. l. Non
nunquam, *la* 1. & ibi Gloſſa, ff. de Iudit.
vide Parid. de Put. in tract. Sindicat. in
verb. expenſæ. Et ſic in tantum quòd
cauſæ iſtorum pauperum debẽt ſumma-
riè expediri, Marant. in ſuo Specul. fol.
204. num.77.

CAP. CLXXXIII.

IBi *Infra 50. dies*. Vtrum dies, in qua
appellatur, connumeretur in numero
50. dierum, ac etiam vltimus dies 50.
dierum. Dic quòd ſic, imò currunt de
momento ad momentum, vide Gloſ. in
Conſtitut. Appellationum tempora, quę
pulchrè hoc dicit, & Bald. in l. eos, C.
de appellat. in §. fin. & in capit. fin. Quo
tempor. Mil.

Ibi *Vt exinde valeat*. Et ſic datur tem-
pus 50. dierum ad habendum proceſſum,
ſcilicet infra quod tẽpus debeat proceſ-
ſus iudici præſentari, nec de iure, nec ex
forma Ritua cauetur, ſed ſecundũ Andr.
de Iſern. in Conſtitut. Appellationum
tempora, eſt arbitrarium vſque ad ſex
menſes, vide Præpoſit. in capit. per tuas,
de appellat. col. 2. verſ. quandoque aſſi-
gnatur tempus ad præſentandum, & ad-
de Gloſſam in l. præſes, C. de appellat.
in verb. præſcriptum.

Ibi *Vel alio iuſto impedimento*. An iſtud
impedimentum poſſit probari per teſtes,
vide Guid. Pap. quæſt.64. & Afflict. de-
ciſ.79.

Ibi *Habeatur pro deſerta*. Imò M.R.
C. conſueuit, quòd ſi proceſſus fuerit in-
troductus poſt 50. dies infra paucos dies,
tunc appellatio non eſt deſerta, & vide
ſuper hoc Afflict. deciſ.79.

Quæro, an, ſi appellatio eſt deſerta,
poſſit procedi in cauſa de conſenſu par-
tium, Dic quòd non, ſecundum Bald. in
Auth. Hodiè colum.2. C. de appellat. &
Andr. de Iſern. in Conſt. appellationum
tempora, Imò ſententia lata poſt appella-
tionem deſertam, etiam de conſenſu am-
barũ partium, vel ipſius appellati, eſt nul-
la, & non valet, vide Gloſſam magnam
in clement. Si appellationem, & tex. ibi
de appellat. & Bald. in Auth. ei qui, in
fine, C. de tempor. appellat.

Nota, quod ſi ſtatutum diceret, quòd
appellari debeat infra decem dies, & po-
ſtea habeat 60. dies ad proſequẽdum ap-
pellationem, ſi quis prima die appellaue-

rit, ſtatim incipiunt currrere 60.dies,nec debet expectari lapſus decem dierum,ita voluit Paul.de Caſtr.in l. ſi quis hæres,ff. de acquir. hæredit.

Sed quid, ſi non eſt appellatum, vel ſi eſt appellatum, tamen eſt deſerta, an detur reuiſio, Dic quòd ſic. vt per Regem Alphonſum infra capit. 528. & 529. Et nota quòd appellatio in dubio præſumitur non deſerta, Caſtrenſ. in l. r.ff. ſi quis caution.

Sed quid, ſi infra 50. dies obtinuerat literas cum dicta clauſula, ſed nõ fecit citari appellatum infra 50. dies, an ex hoc appellatio ſit deſerta, vide Afflict. in Cõſtitut. Appellationum tẽpora, nu.30. qui tenet, quòd non, & ita practicatur, etiã quòd citatio ſit circumducta, ac effectus literarũ ſit extinctus ꝑ lapſum 50. dierũ.

CAP. CLXXXIV.

NOta, quod iſtud etiam habet locum in Conſiſtorio, S. R.C. cùm habeat in cauſa eamdem, imò maiorem poteſtatem, Bart. in l.2.§.& quidem, ff. ad ſenatus. Tertull. & Franc. Aret. conſ. 106, Alex. conſ. 20. vol.4. in vltimis verbis, Auth. Sed lis, C. de Tempor. appellat. Bald. & Alij in Auth. Quas actiones, C. de Epiſc. & Cleric.

Sed quid, ſi diſcedit M. R. C. ab vrbe, & introducitur ad Curiam primarum appellationum, vtrum habeat idem priuilegium, & etiam illæ aliæ introductæ poſtmodum ad Curiam Præturæ, quæ erant inchoatæ in M. C. Dic quòd non, quia attenditur priuilegiũ illius Curiæ, quæ ſubrogatur loco M.R.C. ita in ſimili decidit Paul. de Caſtr. in l. Epiſcopalĩ, C. de Epiſcopal. audient. Bald. in l. certum, col.6. verſ. item dubitatur, C. vnd. Legitim. Dec. conſ. 3. Alex. ad Bart. in l.1. §. hæc actio, ff. Si quis teſtam. liber. eſſe Iuſſ. fuer. Sed Iaſ. in l. ſed Imperator, ff. de leg. 1. nu.25. & in §. fuerat, Inſtitut. de Actionib. & in l.1.§. item acquirimus, ff. de acquirend. poſſeſſ. nu.17. tenet contrarium, quia ſubrogatum ſapit naturam ſubrogantis.

CAP. CLXXXVIII.

AN ſaltem hoc caſu admictatur compenſatio ſiuè de alio debito, ſiuè de alijs expenſis, credo quòd non, quia iſta verba important conditionem, vt per Paulum de Caſtr. in conſ. 326. viſo puncto col.2. in 2. dubio, quem refert, & declarat Neguſant. De Pignorib. fol. 123. poſt num.10.

CAP. CLXXXIX.

QVomodo intelligatur hoc, quòd in præſenti Capitulo diſponitur, vide Socc. conſ.180. & tale ſtatutum valet, Alex. conſ. 31. nu.5. volu.6. & conſ. 39. nu.8. Sed vide Socc. conſ.56. vol.3. qui dicit quòd non valet ſtatutum, quòd pro dote nõ reſtituta ſoluatur interuſurium, & ait hanc eſſe communem opinionem, vide etiam Afflict. deciſ.284. & Capic. deciſ.65. nu.13. qui dicit quod ſoluto matrimonio non debentur interuſuria dotis mulieri per hæredes viri, & idem dicit Grammat. deciſ. 103. nu.91. & quòd iſta eſt magis communis opinio.

CAP. CXCII.

CIrca hanc manus iniectionem Dic quòd Nos vtimur, quòd ſi vendita eſt res ad credentiam, & in contractu expreſsè eſt reſeruata manus iniectio, etiam non facta excuſſione contra principalem debitorem, poteſt procedi contra tertiũ, ſed fit executio contra principalem, & miſſio ſuper re poſſeſſa per tertium, ſuper qua erat manus reſeruata, & benè, ꝑ tex. & DD. in l. Titius, ff. de ſeru. exportand. & de manus iniectione loquitur Afflict. Deciſ. 338. num.4.

CAP. CXCIV.

INtellige hoc Capitulum Iuris prothomiſeos in datione inſolutũ voluntaria, nõ autem neceſſaria, ſecundum Roman. in conſ.107. Et quando dicatur voluntaria, vel neceſſaria, vide Alex. in conſ.52. vol.1. & Iaſ. in l.3. C. de Iur. emphiteot.

An ius recuperãdi Iure prothomiſeos poſſit cedi, Dic quòd non, ita Paul. de Caſtr. in conſ.1. ſed quomodo id procedat, vide Tiraquell. de vtroque Retract. §.1. Gloſ.14. nu.7.

CAP. CCI.

IBi *Agnoſcenti accreſcit*. Ad hoc vide textum in l. 1. C. de Succeſſor. edict. & quæ ibi notantur.

Finis Ritus Domini Ludouici Montalti V. I. D. Præclariſſimi.

APOSTIL-

APOSTILLAE
SVPER RITV REGNI SICILIAE
EXCELLENTIS DOMINI
FEDERICI LETI
VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS.

AD PROHEMIVM.

AN Clericus gaudeat pro- A
uiſione iſtius Ritus? Dicas quòd ſic, ſecùndum Bald. in l. de quibus, ff. de Legibus, & forma hic data eſt ſeruandam, ibidem.

CAP. XCVI.

DE iure communi reſcriptum poteſt pręſentari dum durat vita concedentis, Bart. in l. Falſam, C. de diuerſ. reſcript. B

CAP. XCVII.

ET ſic nota, quòd lex cum proponas, & Auth. Et qui iurat, C. de bon.author. iud. poſſid. non obſeruatur.

Ibi *Refectis expenſis*. Super hoc verbo intellige Ritum iſtum ſecùndũ Bald. in ſingularibus ſuis, in verb. Miſſio, qui dicit, quòd in pupillo, & in abſente ex rationabili cauſa, quando reuocatur miſſio, non habent locum expenſę, & ſic C
non tenentur ad illas.

Ibi *Expenſis*. Quæ expenſæ ſint iſtę, dicit Angel. in Authen. de litigioſ. §. omnem verò, col. 2. verſ. ibi quos propter litem, quòd reficiuntur non ſolùm expenſæ procuratorum, & aduocatorum, verũ etiã citationũ, notariorũ, & itineris.

CAP. XCVIII.

QVando cauſa, & controuerſia dicatur pendere, dicit Angel. in Authent. de litigioſ. §. omnem verò, verſ. ibi initium litis, quòd dicitur pendere ante litem conteſtatam, & poſt, & ſic per ſolam citationem ante litis cõteſtationem, & poſt litem cõteſtatam, Lis autem pendet poſt litem conteſtatãt Iuditium verò incipit à in ius vocando, Angel. vbi ſupra per iura per eum, ibi allegata.

CAP. XCIX.

IN exequutiuis iuditiũ incipit ab exequutione, ſed tutius eſt partem citare ad exequutionem faciendam, & ei incuſari facere contumatiam, & ſi reus venit, & non vult litem conteſtari, proceditur contra eum, tamquam contumacem, Bart. in l. Quoties, §. quòd ſi reus, ff. de noxalib. & ſic quis cogitur ad litem conteſtandam, ſecùndum Bald. in l. prædict. Quoties. Alex. in l. ſi finita, §. Iulianus, vbi plenè de hoc, ff. de damn. infect.

CAP. CI.

NOta, quòd hoc etiam procedit de iure communi vigore inſtrumenti guarentigiati, per quod ſolùm ad ſtringi-

tur obligatus, & eius hæredes, & non ſingulares poſſeſſores, vt eſt tex. ſingul in l. ea, C de Condict. ob turp. cauſ. Angel. in l. 2. C. ſi aduerſ. credit. vide Philip. Franc. in cap. ex ratione de Appellationib. & ibi pulchras deciſiones, & concluſiones, & ſic contra non nominatos in inſtrumento non habet exequutionem paratam, & idem in ſententijs, vt per dictum Franc. ibi. A

Ibi *Preſentem*. Et ſic ad excluſionem conditionalis, vel in diem, & ita procedunt dicta per Philip. in cap. Tranſlato, de Conſtitut. & per Iaſ. in §. fuerat, Inſtitut. de Actionib. vbi vide. B

CAP. CII.

QVid in Mutuo facto ſimpliciter, quando incipit obligatio, & petitio, vide Imol. not. & Angel. in l. ſi pecuniam, ff. de verb. oblig.

Ibi *Ab annis decem*. Nota, quòd licèt inſtrumenta non habeāt exequutionem paratam, niſi infra decennium, nihilominus ſi fuerit interrupta præſcriptio infra decem annos, vel per citationem, vel per alium modum interrumpendi præſcriptionem, putà per exequutionem, quòd etiam poſt decem annos virtute inſtrumenti guarētigiati poteſt fieri exequutio, vt ſingul. per Salyc. & ibi Additt. in l. fin. In verb. ſed ego nego, C. de Præſcript. 30. vel 40. annor. C

CAP. CIII.

AD materiam huius cap. vide Alex. in conſ. 188. nu. 1. 2. vol. 2. & Nota, quòd extrema prius ſunt verificanda, Socc. conſ. 89. vol. 3. & conſ. 96. nu. 10. & 11. vol. 4. Alex. conſ. 188. vol. 2. Roman. conſ. 211. D

CAP. CXI.

SEd pone, quòd executio fuit facta prope finem decennij, An valeat, vide Philip. in cap. fin. in fin. 2. col. de Conſtitut. Quid autem, ſi inſtrumentum, ſiue compromiſſum fuerit factum infra decennium, ſed laudum, ſiue ſententia fuit lata poſt annum, An valeat executio ex ſententia poſt annum in iſto inſtrumēto, ſeu compromiſſo infra decennium, vide Angel. in l. Paulus, la 2. ff. de re iudicat. & Bart. in l. 2. & ibi Bald. de Bonor. poſſeſſ. ſecund. tabul. E

CAP. CXII.

IBi *Quindenam*. Nota, quòd, quando ſit primum decretum, ſeu miſſio in nominibus debitorum, quindena currit à die notificationis factæ debitori ne ſoluat, & vtrumque requiritur, ſcilicet miſſio, & notificatio ne ſoluat, ita Salyc. in Auth. Qui iurat, C. de bon auth. iud. poſſid. in fin. nam dictio, ex tunc, denotat extremitatem temporis, Philipp. Franc. in cap. ſuper eo, in Gloſ. fin. de Appellat. & ibi Dec. & currit de momento ad momentum, Tiraquell. de Retract. cart. 110. num. 39. in Gloſ. 2.

CAP. CXVI.

NOta, quòd idem eſt etiā in Alijs Ciuitatibus, & Terris, vbi ſententia lata fuerit per Doctorem, vel cum voto Doctoris, vt infra per Cap. 37. Regis Ioannis.

Ibi *Per creditorem*. Vide Bald. Nouell. in tract. de dote in 12. part. quæſt. 10. cart. 77. & de iſta fideiubſione de reſtituendo in caſu Succumbentię vide Bald. in conſ. 272. in 2. vol.

CAP. CXIX.

NOta, quòd in liquidatione requiritur datio terminorum, & cōcluſio, ac ſententia, de quo vide Alex. conſil. 25. vol. 2. in 3. col. & Afflict. in Deciſ. 35. incip. ſi actum fuit, & Philip. Corn. conſ. 235. & quòd requiratur concluſio cauſæ tenet Gloſ. in cap. ſignificauerunt, in verb. liquere, extra de teſtib. Alex. in l. 1. de oper. nou. nuntiat. & declaratio, ſeu procuratio per iudicē, vt voluit Bald. in l. 2. C. de except. re iudic. nam liquere tunc dicitur, quando eſt concluſum in cauſa, & ſic renuntiatum probationibus, & non ante, & debet pronuntiari, vt per Bald. ibi ſupra, in 3. colum. circa finem.

CAP. CXXI.

NOta, quòd contra nomen debitoris mei, & ſic contra debitorem debitoris poteſt cauſari executio, & procedi via executiua, Alex. in l. à Diuo Pio, §. ſic quoque, ff. de Re iudicat. & l. Nomē, C. Quæ res pignor. oblig. poſſ. Alexan. conſ. 15. vol. 6.

CAP.

CAP. CXXII.

NOta, quòd hæres conficiens inuentarium non tenetur de proprio, ſed in quantum vires hæreditariæ ſufficiunt, & regulariter omnis obligatio tranſit in hæredes, licèt de hærede non ſit facta mentio in contractu, vt l. veteribus, C. de Contrahend. & commiſſ. ſtipulation. Sed fallit in quibuſdam caſibus, de quibus in l. Qui futurum, §. 1. & in l. Iuriſgentium, §. pactorum, ff. de Pact. Abb. in cap. compromiſſum, de Arbitr. Bart. in l. eodem, ff. de verb. obligat. & in l. ſi deceſſerit, ff. Qui ſatiſd. cogant. & in l. Poſtulante, ff. ad Trebell.

CAP. CXXIII.

DE iure communi nō debet quis carcerari pro debito, niſi quando non habet bona ſufficientia pro debito, Bart. in l. 3. & in l. Tutor qui repertorium, ff. de ſuſpect. tutor.

CAP. CXXX.

NOta ad materiam huius capit. quòd Bald. in tit. Si de inueſt. inter dom. & vaſſal. lis oriat. in fin. prim. col. tenet, quòd ius probandi per Sacramentū tranſit ad ſucceſſorem, de quo per Gloſ. in l. fin. de iur. dom. impetr. in verb. iurato, quod eſt intelligendum, ſi ſucceſſor iurare poſſit ſic informatus de veritate.

CAP. CXXXI.

AN ille, qui fecit publicatū in cauſſa, poſſit vlterius producere teſtes, vide Alexand. in conſ. 84. volum. 4. & quid in Fiſco, maximè quando proceditur per viam inſiquiſitionis, vide Bald. in l. fin. ff. de Ferijs Innoc. in cap cum clamor, de teſtib. Philip. in cap. ſicut conſuetudo, in 7. col. de Probat.

CAP. CXXXIII.

NOta, quòd in cauſa Legitimę ordinariè proceditur, ſi excedit ſummam vntiarum quinque, licèt legitima ſuccedat loco alimentorum, Iaſ. in l. ſi quis in ſuo, C. de inoffic. teſtam. vbi dicitur, quòd proceditur ordinariè, l. ſi quis a liberis, & l. Parens, & ibi Bart. de Liber. agnoſcend. Item pro alimentis proceditur diebus feriatis, ſed pro Legitima non, l. 2. ff. de ferijs, & ibi Iaſon.

A

CAP. CXXXIV.

NOta, quòd cauſa furioſi eſt ſummaria, quia eſt miſerabilis perſona, ſecundum Azon. in Rubric. & in l. 1. in fin. C. Quand. Imperat. inter pupill. & vid. & vide Innoc. & Abb. in cap. ſignificantibus, de offic. delegat. & Abb. in cap. licet, & in cap. ex tenore, de for. comp. vbi diſtinguit, & per Speculat. in titul. de Aduocat. §. 1. verſ. ſatis eſt, & eſt tex. B in l. ne quicquam, §. aduocatos, ff. de offic. Proconſul. & legat. cap. 1 de Poſtul. & l. 2. C. de curat. furioſ. tamen in Magna Curia in cauſa illa de Homodeis fuit determinatum contrarium. Nota etiam, quòd poſt didicita teſtificata, teſtiū productio non procedit, & ſi non conſtat teſtificata didiciſſe, trina productio fieri poteſt, & quarta admittitur cum certa ſollemnitate, vt in Auth. ei qui ſemel, C. de Probationib.

C

CAP. CXXXV.

IN cauſa ſpolij offertur libellus, & lis conteſtatur, vt notatur in Clem. 2. vt lit. pendent. & ibi Gloſ. 1. & ante litis conteſtationem non reſtituitur poſſeſſio, cap. conſultationibus, & ibi Gloſ. fin. de offic. delegat. vide capit. Regis Ferdinandi 54. quod declarat iſtud capit. Ritus. Nota, quòd ſpoliatori non præſtatur auditus ſuper tali dominio, vel poſ- D ſeſſione, niſi res ipſa fuerit prius plenariè reſtituta ſpoliato, vt patet per hoc Capitulum Ritus, & habetur in l. ſi quis ad ſe fundum, C. ad leg. Iul. de vi publ. & in cap. prius, & in cap. oportet, & in cap. Reintegranda, cum multis ſimilibus. 3. q. 2. & 2. q. 1. & in cap. 1. & 2. & in cap. in literis, & cap. item cum quis, & cap. literas, extra de Reſtitut. Spoliator. Fallit in certis caſibus, notatis per Goffred. in Summ. de Reſtitut. Spoliat. & per Speculat. in tit. de Pet. & poſſeſſ. pro vt E etiam habetur in Pract. Papienſ. in libell. Spoliat. poſſeſſ. in Gloſ. ad reintegrandum, cart. 95. circa fin. nec cauſa anterioris ſpoliationis poſſit deduci, ſeu per modum actionis intentari, vide cap. ſuper ſpoliatione, & cap. cum dilectis, & ibi Abb. de ordin. cognit. & ſic ſpoliator ſi ageret etiam via ſpolij priuilegiati non auditur, Gloſ. & Prępoſit. in cap. in nomine Domini, 23. diſtinct. in Gloſ. in verb. audientia.

Ibi

Ibi *Defenſionibus*. Vide Bart. in l. 1. §. A & parui, ff. Quod vi aut clam. & Nota, quòd cauſa ſpoliationis eſt infra quindecim dies probanda, numerandos à die, quo præpoſita fuit, cap. 1. de Reſtitut. Spoliat. in 6. & Specul. in tit. de petit. & poſſeſſ. in 4. col. Quæro, An incidentes articuli ſpolij habeãt idem priuilegiũ, quod ſpolium, vide Dec. conſ. 44. nu. 6. & Paul. de Caſtr. conſ. 91. col. pen. incip. in nomine domini, & addas ad materiam, vltra Propoſit. ſupra allegatũ in d. cap. in nomine domini, Afflict. in Conſtitut. violentiarum.

B An ſufficiat ſemiplena probatio, vide Gloſ. in l. 2. §. ſi quis etiam, de Procurat. nam in iudicijs poſſeſſorijs ſufficit ſemiplena probatio, & conſtare de iure agentis ſummatim per præſumptionẽ, per inditia, vel per probationem ſemiplenam, ſecundum Bart. in l. 2. C. vbi in rem actio, & in l. 1. C. Quor. bonor. & in l. Momentaneis, C. de legit. Matthæſ. not. 3. Iaſ. in l. Admonendi, ff. de iureiur. Item à ſententia lata in ſpolio non poteſt C appellari, l. 1. C. de Moment. poſſeſſ. tamen ſi apparet eſſe iniqua, talis ſententia non valet, ſecundum Alex. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. Felyn. in cap. Dilectus, de Reſcript. in 6. demùm conſidera. Et in materia l. ſi quis conditionis loco, nota ſingulariter, quòd melius eſt habere remedium attentati, quàm agere poſſeſſorio recuperandæ, capit. Bonæ memoriæ, extra de appellat. & ibi Felyn. Sed quæro, An hoc Capitulum habeat locum, quando à Iure eſt D prohibitum iuditium, nam iuris eſt, quòd filius non poteſt conſequi legitimã viuente patre, ponamus, quòd occupauit aliquam rem pro ſua legitima, pater recuperauit rem, An procedat ſpolium, Dic quòd non, ſecundum D. Iaſ. in l. filium quem 9. colum. C. Famil. herciſc. vbi dicit, quòd nulla eſt poſſeſſio, ergo nullum eſt ſpolium, & ſic ſpoliatus, ſi contra ius petit ſe remitti, repellitur exceptione, vt per Bald. in tit. de pac. Conſtant. Innoc. in cap. 1. de filijs presbiter. nam, qui E expreſsè iniuſtum petit, ineptè agit, cap. 1. de offic. Vicarij.

CAP. CXXXVII.

VIde Alex. in Addit. ad Bart. in l. vir bonus, ff. iudicat. ſolui. qui enumerat quam plures exceptiones impedientes litis ingreſſum. Nota, quòd oppoſitiones ad litis ingreſſum debent nominari exceptiones expreſsè, & non verbis generalibus, vt in cap. Paſtoralis, iuncta Gloſ. in verb. proteſtatur, extra de exceptionib.

CAP. CXLI.

NOta, quòd teſtes de auditu probant plenè, argum. eorum, quæ not. in clem. 2. de teſtibus facit cap. Quæ ſit, de exceſſib. prælator. & notatur per Innoc. de elect. cap. per inquiſitionem, & de Iudic. cap. At ſi clerici.

CAP. CXLII.

HOc verum, tamen, ſi nihil conſtat, non debet carcerari, ſecundũ Iac. Butr. & Bald. in l. 2. C. de exhibend. reis. Item fallit in caſu, quando accuſatus præſtat de parendo ſententiæ, nam eſt in arbitrio iudicis carcerare, vel non, vide Bald. & DD. in l. fin. ff. de ferijs, facit l. fin. de Adulter.

CAP. CXLIV.

AD declarationem huius Capituli vide Bart. in l. vnius, §. 1. ff. de quæſtionib. iuncta declaratione Salyc. in l. fin. col. fin. in princ. C. de quæſtionib. & Hyppol. de Marſil. in l. 1. §. fin. col. 2. verſic. ſcias tamen vnum, ff. eod.

CAP. CXLV.

NOta, quòd in cauſis arduis, vel magnis non defectur iuramentum in ſupplementum probationis, Gloſ. in l. in bonæ fidei, C. de Iureiurand.

CAP. CXLVI.

AD intelligentiam huius Capituli vide Capitula Regni Regis Alphonſi, incipientia, Item, & ehe de cetero. Item, ſupplica. Et Capitulum Regis Ferdinandi, incipiens, Item ſupplica la præfata Maieſtà.

CAP. CXLIX.

AD intelligentiam iſtius Capituli, vide Bart. in l. 1. col. 3. ff. de Public. iudic. & Capitulũ Regis Iacobi 25. Incip. contra certam, & ſpecialem perſonam,

Ibi *Quorum intereſt*. An poſſit opponi exceptio ad litis Ingreſſum, Dic quòd de iure ſic, l. Non ignorat, C. Qui accuſ. non

Digitized by Google

non poſſ. ſed per Conſtitut. Regni, Incip. exceptionem, de lit. conteſt. non retard. non poteſt, ſed per iſtud capitulum Ritus apparet quòd ſic niſi illud Capitulum intelligas ſecundum d ctā Conſtitutionē.

CAP. CLIII.

AD materiam huius Capituli, vide Conſtitut. Si quis in poſterum, de defenſ. Impoſ.

CAP. CLIV.

QVid, ſi fuit promiſſum intereſſe, vide Bald. in l. cum allegas, C. de vſuris, Alex. in l. Non dubium, C. de Legib. & vide ad intellectum huius Capituli, in l. ſi manifeſtus, & ibi Bart. ff. de furtis.

CAP. CLVIII.

AD materiam huius Capituli, vide Alexand. in l. Poſſidere, §. Neratius, ff. de acquirend. poſſeſſ. vbi vide de iſtis verbis, inuentus, & captus.

CAP. CLIX.

NOta, quòd ſi aliquis poſt bannum comparet ſexageſimo primo die, dicitur infra duos menſes ſe preſentare, l. vbi lex, ff. de reg. Iuris, & vide ad materiam notata per Bart. in l. abſentem, ff. de pęnis, & per DD. in l. abſentem. C. de Accuſat.

CAP. CLXII.

ET intelligas iſtud Capitulum ſecundum Capitulum Regis Alphonſi, num. 476.

CAP. CLXV.

AD materiam huius Capituli, vide Capitulum Regni 142.

CAP. CLXVI.

IBi *Secundum formam iuris ciuilis*. Vt l. Lex Cornelia, ff. de iniurijs, & per Bart. & Alios in l. fin. ff. de priuat. delict. & l. 1. & 2. ff. de iniurijs.

A CAP. CLXXVII.

IBi *Secundum Regni Conſtitutiones*. Vt Conſtitut. Sancimus, de offic. Magiſtr. Iuſtit. & ibi per Iſern.

CAP. CLXXXIII.

NOta, quòd tempus exercendæ, & finiendæ appellationis eſt annus, & ex cauſa impedito eſt biennium, quo elapſo prima ſentententia tranſit in rem iu-
B dicatam, & ſi appellans vult, abſente aduerſario, pronuntiari facere, vt ſententia prima confirmetur, debet comparere vltimo menſe, & facere citari aduerſarium, Iudex verò ſententiam confirmabit, & abſentem ſemper in expenſis condemnabit, Auth. ei qui ſemel, C. de tēpor. appellat. Et nota, quòd pendente compromiſſo, inſtantia appellationis nō labitur, l. ſi tamen, C. eod. Nota etiam, quòd ſi ſtat per Principem, non currit tempus appellationis, Auth. Sed his, C.
C eod. ſic etiam ſi ſtat per iudicem appellationis, non currunt fatalia, Auth. Si appellatione, C. eod. Aduertas etiam, quòd vtraque pars poteſt in cauſa appellationis non allegatum in primo, & principali Iudicio allegare, & non probatum probare, dummodo ſit de eadem cauſa, & non de alia cauſa; & alia re, l. per hanc, cum Gloſ. C. de tempor. appellat. & extra de teſtib. cap. Fraternitatis, & de Fide Inſtrumentorum, cap. cum Ioannes, & not. 3. q. 3. Canon. Inducię accuſatis.
D Sed per Conſtitut. Iuriſperitorum, de Probat, in appellatione corriguntur prædicta iura, nam in appellatione, non probatum in cauſa principali, nō poteſt probari per teſtes, ſed per inſtrumenta poteſt fieri probatio, quia ceſſat timor ſubornationis, & vide etiam Conſtitut. appellationum tempora, de appellat. & ibi Iſern. Et d. Conſtitut. Iuriſperitorum.

CAP. CLXXXIX.

E AD materiam huius Capituli, vide Alex. conſ. 31. num. 5. vol. 6. & conſ. 39. num. 8.

CAP. CXC.

VIde etiam ad materiam huius Capituli Capitulum Regis Ferdinandi, num. 10. cart. 197.

Finis Ritus Excellentis Domini V. I. D. Federici Lęti.

APOSTIL-

Digitized by Google

APOSTILLAE

VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS

DOMINI FRANCISCI ALFONSI

SVPER CAPITVLIS XCVII. & CLXXVI.

RITVS REGNI SICILIÆ.

CAP. XCVII.

QVID, ſi citatus non vult comparere, vide Bald. in l. Qui legati. C. Qu. in poſſeſſ. legat. Et quid ſi non ſeruetur iſta miſſio, ſed procedatur ad diffinitiuam, an valeat proceſſus, vide Alex. conſ. 2. nu. 9. & 10. præſertim in verſic. debuiſſet igitur, vol. 3. Et nunquid iſte terminus anni poſſit reſtringi, vide Abb. in Capit. Quoniam frequenter, & ibi Barbat. vt lit. non conteſt. vbi tenent quòd ſic. Et nunquid poſſit prorogari, vide Roman. ſingul. 409.

Quæro in terminis iſtius Capituli An contra abſentem ex iuſta, & probabili cauſa poſſit procedi ad miſſionẽ in poſ-
A ſeſſionem cauſa reiſeruandæ ex primo decreto, & dato quod poſſet, an poſtea comparens recuperet tenutam non refectis expenſis, Dic quòd ſic, Alex. in l. De die, §. tutor, ff. Qui ſatiſd. cogant. Arno. in ſuis comment. 147. Et quid de bannito, vel excommunicato, vide eumdem Arnon. in Comment. 149. Et numquid iſte miſſus in poſſeſſionem lucretur fructus, vide DD. in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect. & Franc. Marc. De-
B ciſ. 194. num. 2.

CAP. CLXXVI.

SIc de iure communi debent dari Aduocati iſtis miſerabilibus perſonis, l. Ne quicquam, §. fin. ff. de offic. Proconſul. & legat. & iudices nihil capere debent pro factis iſtarum perſonarum, ſecùndum Arnon. in Comment. 30.

Finis V. I. D. Domini Franciſci Alfonſi.

Digitized by Google

APOSTILLAE

EXIMII VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS

IO. PHILIPPI DE PATERNIONE

SVPER RITV REGNI SICILIAE.

CAP. CLV.

NOTA quòd non ſufficit quòd quis fuerit viſus, ſed quòd ſit captus cum armis, vt voluit Barthol. in l. 1. num. 15. ff. de acquirend. poſſeſſ. & ibi Alex. nu. 77. & Socc. in l. 1. ff. quod quiſque iuris, & pro hoc vide Gloſſam in Conſtit. ſi quis aliquem, vbi Iſern. & Afflict. in col. vlt. de apport. illic. armor. & hoc, quod dicit hoc capitulum, quòd pęna apportationis armorum confunditur cum delicto inſulti, facit, quòd ſi poſt inſultum ſequatur aliquod maleficium punibile, vbi eſſet maior pęna, quàm de inſultu, tunc non punitur de inſultu, ſed pęna inſultus cõfunditur cum pęna vulneris, l. quod crimen, vbi Gloſ. & Cyn. C. de Accuſationib. Angel. de Maleſ. in verb. fecerunt inſultum, vbi ponit, quid iuris quando ex ſtatuto maior pęna imponeretur pro inſultu quàm pro vulnere.

CAP. CLIX.

A IBi *Bannitur*. Nota, quòd ſi hoc Bannum fieret die feriata, erit nullum, Bal. in l. fin. C. de ferijs Nota, quod accuſans aliquem de percuſſione cum effuſione ſanguinis, ſi probat de percuſſione, & non de ſanguine, an accuſatus veniat abſoluendus, vide Alex. conſ. 122. nu. 13. volum. 1.

B Ibi *Ad ſententiam foriudicationis*. De ſollemnitatibus ſententiæ foriudicationis, vide Grammat. in ſuo conſ. impreſſo poſt ſuas Deciſiones, & quæ impediãt dictam ſententiam, & ex quibus declaretur nulla, vide Foller. in ſua Pract. criminal. cart. 84. & ſeq.

Ibi *In carceribus ſe defendat*. In quibus caſibus quis in carceribus ſe debet defendere, & in quibus caſibus non, vide Foller. in ſua Pract. criminal. fol. 94. cum ſeq.

C Ibi *Purgato Banno*. Quid ſi aliquis pro eodem delicto fuerit pluries bannitus an ſit neceſſe propter purgationem banni ſoluere tot iura, quot ſunt banna, an verò ſufficit vnum, vide Bart. & Additt. ad eum in l. de Pupillo, §. ſi pluribus, ff. de Nou. oper. nuntiat. & ibi Iaſ.

Ibi *Infra duos menſes.* Nam poſt duos menſes venit publicanda tertia pars bonorum mobilium. Sed quæro, quid in bonis quæſitis poſt bannum, an veniant publicanda, Dic quòd non, l. ſi mandauero, §. Sanus, ff. Mandat. l. ſi is, cui, §. 1. ff. de Teſtib. & ponderatur in l. 2. C. eod. Bart. in l. certa forma, C. de iur. fiſci, lib. 10. Bald. in l. fin. & ibi per Gloſ. C. Quæ res pignor. obligar. poſſ. Alex. conſ. 15. in finalibus verbis, vol. 1.

C A P. CLXIII.

IBi *Se preſentauerit*. Quomodo intelligatur quis ſe preſentare, & quomodo debeat eſſe iſta præſentatio, vide Abb. in capit. cum parati, 1. col. verſicul. Item nota, de appellationib.

C A P. CLXV.

IBi *Toties quoties*. Iſta clauſula operatur, quòd licèt aliàs fideiuſſor de preſentando reum, liberetur lata ſententia in fauorem Rei, vt per Paul. de Caſtr. in l. 2. §. fin. ff. qui ſatiſd. cogant. tamen limitatur quando eſſet facta cũ iſta clauſula, quia tunc non liberatur, etiam lata ſententia, ita Bart. in l. 3. col. fin. de Cuſtod. reor. Idem quando fideiuſſor promiſiſſet repreſentare reum quãdocunque ita Iaſ. in d. l. 2. §. fin. in 3. col. 2. limitat. & eodem modo limita, niſi ante ſententiam fuiſſet commiſſa ſtipulatio, Idem Iaſ. in d. l. 2. §. fin. in prima limitation. & eſt tex. in l. Sancimus, §. fin. C. de fideiuſſor. Alex. in l. ſi is qui reum, ff. de cuſtod. reor. & in l. Grecè, De fideiuſſ.

C A P. CLXVI.

IBi *Sine raptu.* Quid ſi primò fuit accuſatus de ſtupro, vel vulnere, non facta mentione de alia qualitate, vel violentia, & Reus ſit punitua, & poſtea appareat de illa qualitate cicatricis, vel violentię, an iterũ puniri debeat in eo pluri, in quo non fuit punitus, & quòd non, faciebat regula illa, quæ vult quòd nõ debet quis de eodem delicto ſępius puniri, Bart. in l. ſi vt certo §. ſi duobus vehiculum, col. 6. ff. commodat. & in l. Senatus cenſuit, ff. de Acccuſation.

Et an probationes, factæ contra accuſatum de vulnere, preiudicent accuſato, ſi moriatur, & ſit accuſatus de morte ſequuta ex dicto vulnere, Dic quòd non, Gloſ. ſingul. in l. fin. C. Si Reus, vel Act. ſuper verb. ab eſſe, & vide Hypolit. in Pract. crimin. §. quoniam, verſ. item teneas menti.

Et quid, ſi facta eſt accuſatio de vulnere, & ex illo ſequatur mors, vtrum ſequatur condemnatio ex dicta inſtantia, & ſic vtrum Inſtantia tranſeat de vna in aliam, vide Socc. in tract. de iudic. 13. col. in 13. quæſt. principal.

C A P. CLXXXIII.

IBi *Totum reſtans*. Quid, ſi deficeret in duobus, vel tribus obolis in ſolutione, an per hoc appellatio declaretur deſerta, vide Iaſ. in Auth. Qui rem, C. de Sacroſanct. Eccleſ.

Ibi *Sollicitare dictum Magiſtrum Notarium*. Apparet per iſtum Ritum, quòd appellans per ſolã traditionem pecuniæ pro copia proceſſus nõ dicatur diligens, quin ad huc non currant tempora introductionis appellationis, quia, vltra hoc, vult iſte Ritus, quòd teneatur ſollicitare pro copia, pro quo vide Alex. conſ. 18. in 2. dub. vol. 1. pro hoc facit, quia appellans in proſequutione cauſæ ſuæ appellationis, debet ſumma ope niti, vt dicit tex. in l. fin. §. illud, de Temporib. appell. vide Angel. conſ. 126. & Alexan. in preallegat. conſ. 18.

Ibi *Infra 50. dies.* Dic quòd iſti 50. dies currunt de momento ad momentum, ita firmat Gloſ. in Conſtitut. Appellationũ tempora, & ibi vide Iſern. & Afflict. Quid ſi proceſſus eſſet preſentatus defectiuus, & non fuerit reintegratus infra terminum, infra quem debeat preſentari, an appellatio habeatur pro deſerta, Dic quòd ſic, Afflict. in d. Conſtitut. Appellationum tempora, 2. col.

Ibi *Vt exinde*. Et ſic terminus 50. dierum non eſt ſtatutus, & prefixus ad preſentandum proceſſum, ita quòd poſſit præſentari poſt 50. dies, ſed quia per Ritum terminus prædictus ad præſentandũ proceſſum Iudici ad quem, non eſt determinatus, neque taxatus, & debet à Iudice arbitrari, & taxari, l. 1. ff. de iur. deliberand. vbi Bart. Abb. in cap. Non nulli, de reſcript. & debet arbitrari pro loci, & temporis diſtantia vbi degit ad quem eſt appellatum, & temporis conditione, & qualitate cauſæ, ſecundum quod dicit textus in capit. Cordi, §. 1. de Appellat. & in Conſtitut. Appellationum tempora, vbi Afflict. colum. 5.

Ibi

Ibi *Iuſto impedimento*. Dic tamen A quòd allegans impedimētum debet probare quòd perfeciſſet, niſi impedimētum ſuperueniſſet, l. Qui commeatus, vbi Alex.in Additt. ff. de re milit. & tex. & ibi Bart. in l. Quibus diebus, ff. de Condit. & demonſtrat. & idem Bart.in Auth. Itē ſi appellatione, C. de Temporib. appellat. & eſt tex. vbi Canoniſtæ, maximè Dec. in cap. ex tranſmiſſa, de Præſcript.

Ibi *Item Appellans*. Et ſic immediatè preſentato proceſſu debet appellans impetrare literas de præſentatione proceſ- B ſus cum clauſula de citanda parte, & non ſufficit preſentare proceſſum, pro hoc vide tex. in Conſtitut. Appellationum tēporis, vbi Afflict. in 10. not. vbi ex illo textu notat, quòd appellans duo debet de neceſſitate facere, ſcilicet preſentare proceſſum Iudici ad quem, & inſtare coram Iudice vt faciat citari partē oppoſitam, & ſi vnum ex his defecerit, appellatio habetur pro deſerta, niſi allegaretur aliquod impedimentum de illis, quæ tanguntur per DD. in capit. ex ratione, De appellationib. quia debet facere, & adimplere quæ ſunt de ſubſtātia actus, aliàs omiſſo vno de requiſitis, actus corruit, l. cum ſi, §. Prætor, ff. de Tranſact. faciunt ad hoc allegata per Gloſ. penult. in d. Conſtitut. & ex forma Ritus iſta videntur eſſe de ſubſtantia, quia Ritus huius Regni in omnibus, quæ diſponit, procedit per modum regulæ, & ſic cùm Ritus requirat quod copietur proceſſus infra 50. dies, & proinde preſentetur iudici ad quem, & conſtituat Aduocatum, & Procuratorem, & capiat literas de introducendo, ſi aliter fit, habebitur pro deſerta, quia hæc omnia debent ſucceſſiuè expediri, aliàs appellatio, vt dixi, habetur pro deſerta, cùm tempora appellationis currant de momento ad momentum, vt firmat Gloſ. & Afflict. in 4. not. in Conſtitut. Appellationum tempora, & hoc apertè voluit tex. in d. Conſtitut. in fine, in verb. nec inſtanter inſtet, & ibi Afflict. in 11. not.

Finis Ritus Eximij V. I. D. Domini Io. Philippi De Paternione.

APOSTILLAE

VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS

DOMINI IACOBI DE CHIRCO

SVPER CAPITVLIS CXXXIX. & CXL.

RITVS REGNI SICILIÆ.

CAP. CXXXIX.

IBI *Non appellatur*. Dicitur tamẽ de nullitate, vt tenet Abb. in cõſ.55.in 2.volum. Quid ſi in cauſa poteſt procedi extraordinariè,& tamen proceditur ordinariè, an ſententia ſit nulla,vide Felyn.in cap.examinata, col. antepen. de Iudit. & ſi quis poteſt ſummariè procedere,& incipit ordinariè poteſt reliquum proceſſum ſummariè expedire, quia non videtur priuilegio ſuo renuntiare, Bald.in l.3. de Milit. teſtam. Gloſ. in clement. ſæpe, §.fin. verſ. partibus,de verbor.ſignificat. Abb. in capit. Quoniam, col. fin. de Probat. Roman. conſ. 133.

CAP. CXL.

IBi *Cùm de ſui natura*. Et ratio eſſe poteſt, quia per pactum, vel conuentionem partium non poteſt ordini Iuditiario derogari, Gloſ. in cap. de cauſis, de offic. delegat. Et ratio rationis eſt, quia Ritus conſiderat naturam cauſæ,an ſit appellabilis, & propterea, ſi in cauſa deſui natura ſummaria procedatur ordinariè, non appellatur, & multò magis ſi eſſet cauſa miſerabilis perſonæ,quia nõ videtur renuntiare priuilegio ſuo ratione miſerabilitatis, Gloſ. & Cyn. in l.1. C.

A Quand.Imperat. inter pupill. & viduam. & ita iudicatum fuit pro Comite Sinopolis, & vide quæ tradit Anchar. conſ.78. prope finem.

Quid ſi cauſa agitur cum vidua, vel pupillo,vel alia perſona priuilegiata, quo caſu cauſa dicitur ſummaria, & non appellabilis, quando perſona priuilegiata obtinet, an procedat etiam quando ſuccumbit, Dic quòd vtroque caſu,pro quo vide Butr. in conſ. relato per Bald. Nouell. de dot. part.6. col.6.

B Quid, ſi concurrat pupillus, & Maior, quo caſu quò ad pupillum cauſa non eſt appellabilis, ſed quò ad Maiorem ſic, & cauſæ ambæ ſunt complicitę, & lata eſt ſententia ſuper vtroque, an licebit ſuper vtroque appellare, facit quòd ſic, per id quod dicit Bald. conſ.141. col.vlt.vol.1. nouiter Impreſſ.

Sed quæro, An ſi pupillus conueniatur à vidua, an cauſa ſit appellabilis, videtur quòd non, quia vtraque eſt ſummaria,in contrariam facit,quia hoc quòd C cauſa nõ ſit appellabilis eſt introductum in fauorem ipſorum, ergo non debet in eorum odium retorqueri, l. quod fauore,C.de legib.Item quòd cauſæ pupillorum, & viduarum ſint ſummariæ, eſt introductum in eorũ fauorem, ergo,&c. & licèt vidua ſit actrix, & pupillus conuentus, & ambo ſint priuilegiati, debet tamen potius faueri miſerabil conuento, ita dicit Andr. in Conſtitut. ſtatuimus, ideò in concurſu priuilegiorum in dubio iudicatur appellabilis.

Finis Ritus V.I.D. Domini Iacobi de Chirco.

ADDIT

ADDITTIONES

SVPER RITV REGNI SICILIAE·
DOMINI FRANCISCI DE PODIO
VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS
CELEBERRIMI.

AD PROHEMIVM.

ADDE, quòd cùm iſte Ritus ſit ordinatus à Principe tamquã inductus pro forma, ad vnguem ſeruari debet, & ſi non ſeruatur, proceſſus erit nullus, nulla habita diſtinctione ordinis vnius ad alium, quia ſollemnitas à ſtatuto inducta ſi omictitur, vitiatur actus, Felyn. in capit. Quoniam contra, col. 5. verſ. ſi ſtatutum, Vt lit. non conteſtat. Dec. conſ. 802. & plenè per Vant. in tract. de Nullit. in titul. de nullit. ex defect. proceſſus, n. 54. cum ſeqq. & vide quoque Felyn. in capit. cũ dilecta, de Reſcript. vbi adducit plura pro iſta opinione.

Adde etiã, quòd in quantum Boniorn. hic in princ. dicit, quòd omnes cauſæ in Regno ſunt ordine iuditiario proſequendæ, quòd hodiè in Regno omnes cauſæ ſunt ſummariæ, & de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iuditij, per Pragmat. Regis Philippi, ęditam in Regno die 27. Auguſti, 3. Indit. 1576. & eſt vltima in volumine Pragmaticarum impreſſarum.

Et an liget Ritus iſte clericos, vt eum teneantur ſeruare, vide DD. in l. cunctos populos, C. de Summa Trinitat. & fid.
A Cathol. quę examinat plenè Felyn. quem omnino videas in capit. Eccleſia Sanctæ Mariæ, num. 81. cum pluribus ſeqq. de Conſtitut. & vide quæ voluit Abb. in capit. fin. prope finem, de Solution. Additt. ad Roman. ſingul. 442. Marſil. ſingul. 453. & Arn. ſoliloq. 87. in quibus locis videntur ſentire, quòd quatenus cõtineat fauorem clericorum valeat, ſed tu videas Felyn. vt dixi, & vide pleniſſimè per Rebuff. in prohem. Conſtitut. Ritus Franc. Gloſ. 1. nu. 55. cum pluribus ſeqq.
B & præſertim nu. 63. vbi tractat hanc materiam.

CAP. XCVI.

NOta, quod cũ iſto textu, quod citatio eſt initium Iuditij, & ab ea incipit, concordat textus in §. fin. Inſtitut. de pęn. temer. litig. & ibi notat Aret. & eſt Gloſſa in Rubric. C. de in ius vocand. Marant. in ſuo Specul. part. 6. verſ. rectè concipiatur citatio, in princ. & Lan-
C franc. in ſua Pract. in verb. citationes, in princ.

Ibi *Iuditiorum*. De multiplici iſtius vocabuli ſignificatione, vide plenè per Marant. in ſuo Specul. par. 1. per tot. & ideo dixit iuditiorum in plurali, quia reperiuntur-

periuntur-

Digitized by Google

periuntur plures ſpecies iuditiorum, de quibus eſt videre Marant. in d. ſuo Specul. in 4 parte per totum, vbi ponit circa viginti ſpecies iuditiorum.

Ibi *Ritu*. Ideſt ſollemnitate ordinis iuditiarij, ita Iaſ. in l. Iuſtè poſſidet, n.6. ff. de acquirend. poſſeſſion. & de dictione Ritè, vide tex. & ibi DD. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. & de differentia inter iſtam dictionẽ Ritè, & Rectè, vide Gloſſam, & DD. in l. Iuſtè poſſidet, ſupra allegatam, maximè Alex. & Iaſ. n. 6. & ibi illam inducunt ad plures quæſtiones, quas ibi vide. Et an omiſſio iſtius ſollemnitatis faciat ſententiam nullam, vide DD. in d. l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. Vant. de Nullit. ex defect. proceſſ. nu. 54. & ſeq. & vide ea, quæ dixi ſupra in Rubrica.

Ibi *A citatione*. Quia iuditium incipit à citatione vt ſupra dixi, ſecus eſt in inſtãtia, quia incipit à litis conteſtatione l. 1. & ibi Gloſ. C. de Iudit. & l. fin. §. illud, C. de temporib. appellat. Marant. in ſuo Specul. part. 5. n. 3. vbi dicit communiorem, & vide ibi plures quæſtiones facientes ad materiam, & ibi etiam, quid in cauſis, vbi lis non conteſtatur, & vide Petr. de Greg. de Iudit. cauſ. feud. quæſt. 43.

Quæro, vtrum quis debeat citari perſonaliter, vel ad domum, vide DD. in l. 4. §. Prætor, ff. de damn. infect. magis communiter tenent cum Bart. & Alex. ibi, quòd prius debet citari perſonaliter, & ſi non reperitur, poteſt citari ad domũ, per textum in l. Aut qui aliter, §. & ſi forte, ff. Quod vi aut clam, cap. cauſam quę, de dol. & contum.

Et quomodo dicatur quis reperiri, vide Alexand. in d. §. Prætor, qui dicit, quòd debet Nuntius eum perquirere per ciuitatem, ſed vide diſtinctionem, quam facit Lanfranc. in ſua Pract. in verb. citationes, nu. 5. & ibi videas plures quæſtiones in materia citationis, & vide Marant. in ſuo Specul. in 6. part. verſ. & rectè cõcipiatur citatio, per tot. Afflict. in Cõſt. ędictorum, §. 3. & Socc. in tract. de citat. art. 17. nu. 22. cum pluribus ſeqq. & Tiraquell in tract. de retract. lignag. §. 9. Gloſ. 2. per tot. Et quid ſi aliquis ſit præſens in iuditio, an debeat citari, vide DD. vbi ſupra, & Gabr. ſub tit. de citat. cõcl. 1. nu. 396. vſque ad num. 402.

Sed nunquid vir poſſit citari pro vxore, & vxor pro marito, vide text. in d. l. Aut qui aliter, §. ſed, & ſi ſeruus, & ibi Gloſ. Bart. & DD. ff. Quod vi aut clam, Iaſ. in l. fin. nu. 130. C. de iure emphiteot.

A & DD. & præcipuè Iaſ. in l. Maritus, C. de procuratorib. Bart. in l. non ſolum, §. morte, nu. 28. verſ. item apparet, ff. de nou. oper. nunt. Guid. Pap. Deciſ. 445.

Et in quantum ſupra dictum eſt, quòd citatio eſt principium Iuditij, hinc quæro, an poſſit dari aliquod Iuditium, vbi non requiratur citatio, & Io. Fab. in § fin. nu. 6. Inſtitut. de pęn. tem. litigant. dicit quod ſic, quem refert, & ſequitur ibi Angel. & exempla vide ibi per Io. Fabr. & vbi non requiritur citatio, vide etiã Hyp-
B pol. de Marſil. in l. de vnoquoque, ff. de re iudicat. & plenè per Gabr. in ſuis concluſionibus ſub d. tit. de citat. concl. 1. à num. 245. vſque ad finem, vbi ponit 131. caſus, vbi non requiritur citatio, quos per te videre poteris.

Ibi *Literę citatoriæ*. De citatione ad literas, vide Marant. in ſuo Specul. in verb. rectè concipiatur citatio, nu. 73. & an iſti 40. dies currant à diæ datæ, vel quando, & an dentur alij dies 40. pro literis reſponſalibus, & quãdo iſti currant,
C vide Petr. de Greg. de iudit. cauſ. feudal. quæſt. 11. verſ. aduertendum, Corſett. in ſuis quæſtionibus Forenſib. quæſt. prima.

CAP. XCVII.

IBi *Peremptorio elapſo*. Nota quòd l. Ad peremptorium, cum ll. ſeqq. in Regno corrigitur per Cõſtit. ędictorum, ſub titul. de liter. citat. lib. 1. vbi diſponitur, quod fiat vna citatio cum peremptorio, vt ibi per Gloſ. Iſern. & Afflict. vbi ponit multas quæſtiones, ſed hodiè, ex
D quo omnes cauſæ ſunt ſummariæ, de plano, &c. iuxtà formam nouæ Pragmaticæ, in citatione non requiritur amplius peremptorium, Marant in ſuo Specul. in 6. part. in verb. rectè concipiatur citatio, nu. 22. verſ. hodie tamen, qui allegat Angel. in l. Ad peremptorium, ff. de Iudit. Lanfranc. in ſua Prax. in verb. citationes, nu. 14.

Sed quæro, quid ſi aliquis infra annum voluit recuperare poſſeſſionem, & ſoluere expenſas, ſed aliquibus cauſis impe-
E ditus, lapſus eſt annus, an admittatur etiam poſt annum ad recuperandum poſſeſſionem, vide textum, & ibi DD. in capit. 2. de eo qui mittit. in poſſeſſ. cauſ. rei ſeruand. vbi diſponitur quod ſic. Sed nunquid actor poſſit cogere reum, vt poſſeſſionem recuperet, & litem conteſtetur, quia vult procedere vlterius, Dic quod ſic, Bald. in Auth. ei qui iurat, nu. 4. C. de bon. auth. Iud. poſſid. & Roman. diſputat ad partes ſingul. 406.

Nunquid

Digitized by Google

Nunquid autem ſi citatus non eſt ſubditus iudici citanti, ſed exemptus, an teneatur comparere ad allegēdum ſuum priuilegium, vide Lanfranc. in ſua Prax. in verb. citationes, nu.12. & 13. qui allegat Angel. & Bald. in l. ſi quis aliena, ff. de Iudit. & ibi videas Alex. & eumdē in l.2. ff. de Appellat. recip. & Felyn. in cap. cum ordinem, verſ. ad allegandum, de Reſcript. Iaſ. in l.2. ff. ſi quis in Ius vocat. non ier. Et in quantum ſupra per Dom. Boniorn. fuit tactum, an citatio ſine termino valeat, adde etiam, & vide Lanfranc. in d. verb. citationes, nu.20. & ibi adde Marant. in ſuo Specul. in 6. par. in verb. rectè concipiatur citatio, nu.65. & ibi Foller. in Addit. & vide Boer. Deciſ. 235. vbi adducit omnes Doct. pro vtraque parte, & in num.3. videtur tenere opinionem Angel. ſcilicet, quòd valeat quò ad hoc, vt citatus mulctetur vt contumax, vide quoque Vant. in tit. de nullit. ex defect. citat. à num.65. vſque ad num.72. & in quantum Dom. Boniorn. dicit, quòd ad docendum de debito, debet pars citari, quòd ſi deberetur per inſtrumentum publicum, an debeat pars citari, vide Marāt. in ſuo Specul. in verb. rectè concipiatur citatio nu.11. allegat Angel. Imol. & Alexan. in l. ſi ſic, ff. de Legat. 1. vide not. per Afflict. Deciſ. 326. & in quantum etiam D. Boniorn. tractat de licentia recedendi, vide Marant. vbi ſupra, in verb. aduertatur circa contumacias, nu.37. & vide D. Petr. de Greg. de Iudit. cauſ. feud. q.11. verſ. ſi verò cōuentus. Et de citatione ad totam cauſam an valeat, vide Lanfranc. in ſua Prax. in verb. citationes, nu.24.

Quid, ſi citatus eſt citatus pro ſuo intereſſe, & non principaliter, an ſi non comparet, procedatur contra eum ad miſſionem, Dic quòd non, ita voluit Marant. in ſua Prax. part. 6. verſ. aduertatur circa cōtumatias, in fin. n.38. Quid autem, ſi citatus ſit contumax, & poſtea compareat, & refectis expenſis recuperet poſſeſſionem, ſi habet declinatoriam fori an illā poſſit allegare, Dic quòd nō, in pęnam eius contumaciæ, dixit Ang. & Imol. in l. ſi finita, §. item videamus, ff. de damn. infect. quos refert, et ſequitur Marant. vbi ſupra, num.27. Afflict. Deciſ. 133. vide Carauit. ſuper Ritu Neapol. 205. nu.4. verſ. tertio intellige, dummodo talis contumax poſſit foro ſuo renuntiare, Afflict. in Conſtitut. Pęnam n. 9. de Pęn. contum.

Vltimò quæro, iſte annus quando in-

A cipiat currere, à die citationis, vel à die primi decreti, Dic, quòd à die primi decreti, vt voluit Felyn. qui dicit hanc communem opinionem, in capit. conſuluit, de offic. Delegat. & vide Bart. & Alios in l. cumproponas, C. de bon. auth. iud. poſſid.

CAP. XCVIII.

IBi *Cauſa*. Quando incipit cauſa, & quæ ſit differentia inter litem, & cauB ſam, vide Marant. in ſuo Specul. part.5. nu.65. & DD. in l. cauſas, C. de Tranſact.

Ibi *Sex menſibus*. Quæro, quando incipiant currere iſti ſex menſes, Dic, quòd à die vltimi actus facti in iuditio, ita Petr. de Greg. in tract. de Iud. cauſ. feud. q.11. in fin. vbi videas practicā iſtius capituli.

CAP. XCIX.

IN quantum dicit Boniorn. hic quærēC do, an in executione ſententiæ requiratur libellus, vide diſtinctionem, quam facit Marant. in ſuo Specul. part.6. in 3. effectu circa executionem, nu.8. & ibi vide plures quæſtiones in materia executionis, & de iſtis modis procedendi hic enumeratis, vide quæ tradit Petr. de Gregor. de Iud. cauſ. feud. quæſt. 9. & Et nota, quòd de iſto modo agendi via executiua tractatur in Ritu infra, à cap. 110. vſque ad capit. 131.

D

CAP. CI.

CIrca hoc capitulum quæro, an exceptio, quæ apparet ex eodem inſtrumento admictatur, vide dicta per Bart. in l. 1. §. & parui, ff. Quod vi aut clam, Foller. ſuper Bulla in verb. quæ quidem executio, nu. 54. qui allegat tex. In l. veteres, in fine, ff. de itiner. actuq. priuat. Roman. conſ.42. Bald. in l. expredijs, C. de euiction. Alex. in l.4. §. condemnatum, ff. de re Iudicat., & ea quæ E notant DD. & precipuè Caſtrenſ. in l. Iulianus, §. offerri, ff. de action. empt. Bart. & DD. in l. ſi filius, ff. Quod cum eo, &c. Ant. de Canar. in tract. de exeq. inſtrum. nu.19. & vide infra in capit. 112.

Et in quantum Dom. Boniorn. in hoc capitulo tangit de Inſtrumento deleto, an habeat executionem paratam, adde, tu etiam, quid ſi cācellatio eſſet nulla, & facta à nō habente poteſtatem, an inſtrumentum debeat exequi, Dic, quòd non, quia,

quia, cùm habeat vitium apparens, non
poteſt exequi, ſed prius debet excuti de
cancellatione, vide Bart. in l. t. §. fin. ff.
de his quæ in teſtam. delent. Bald. in l. r.
nu. t2. C. vt in poſſeſſ. legat. & in l. pe-
nult. nu. 13. de fideicōm. Paul. de Caſtr.
in l. fin. C. de ędict Diu. Adr. toll. n. 6.
& in l. ſi vnus, C. de teſtam. n. 4. Alex.
in l. fin. num. 17. & in d. l. ſi vnus, nu. 6.
Iaſ. in d. l. fin. nu. 5. & 19. in 6. fall.

Et in quantum etiam Dom. Boniorn.
loquitur de fiſco, adde tu, & dic quòd
etiam in collectis, & gabellis vniuerſita-
tatis proceditur executiuè, & ab exe-
cutione, Marant. in ſuo Specul. part. 4.
in verb. vt iudici mercatorum, in 9. di-
ſtinct. nu. 182. & in 6. par. in verb. citatio,
num. 6. Oſaſc. Deciſ. Pedamont. 86.
vide Rebuff. ſuper Conſtitution. Regni
Franc. in tit. de liter. obligat. art. t1.
Gloſ. 3. n. t9.

Et in quantum Dom. Boniorn. tangit,
an inſtrumentum exequatur contra ter-
tium, adde tu DD. in l. t. §. ſi hæres, ff.
Ad Senatuſc. Trebell. Bald. in l. t. C.
comm. delegat. nu 6. & in l. 2. C. ſi ad-
uerſ. credit. & ibi Salyc. Imol. in l. fin.
C. Qu. appell. non ſit, & in l. fin. §. fin.
& ibi Bart. & Bald. & Salyc. ff. de con-
trah. emption. Rebuff. in d. tit. de liter.
obligat. art. 2. Gloſ. 3. n. 63. Sed fallit Pri-
mò ſupradicta regula in cōtractibus Bul-
læ, quia propter priuilegium ipſius po-
teſt procedi contra tertium executiuo
modo, etiam in inſtrumento non nomi-
natum, ita in ſpecie dictat Bulla, & Petr.
de Greg. ſuper ea, in tertio priuilegio,
nu. 135. & ibi omnes Scribentes. Secun-
dò fallit hæc regula ſtāte manus iniectio-
ne, nam poteſt procedi executiuè etiam
contra tertium, tex. eſt, & ibi not. Bald.
in l. Titius, ff. de Seru. exportand. DD.
in l. creditores, C. de Pignorib. l. ſi quis
ſub hoc pacto, & ibi notat Bald. ff. de
contrah. empt. & facit tex. in l. 1. ibi *vel
qui ſucceſſit in locum eius*. C. ſi ſeru. ea
leg. &c. Et multa de manus iniectione
vide per Bonior. infra Cap. 192. Tertiò,
fallit, ſi in obligatione bonorū fuit appo-
ſitum cōſtitutum, quia tunc procedi po-
teſt contra tertium remedio l. fin. C. de
acquir. poſſeſſ. ita voluit Marant. in ſuo
Specul. in 6. part. in verb. aduertatur cir-
ca executionem, nu. 33. Aret. in §. ſi quis
in fraudem, nu. 19. Inſtitut. de Actionib.
& de Conſtituto vide quæ voluit in
iſto caſu Anchar. in quæſt. 23. lib. 2. Ca-
ball. Mill. 80. n. 9. & Boer. Deciſ. t82. nu.
55. Natt. conſ. 440. nu. 5.

A Sed quid, ſi iſte tertius habuerit poſſeſ-
ſionem rei in litem deductæ lite penden-
te, & an ad huc vt tertius poſſit impedi-
re executionem, vide Natt. conſ. 40t.
Roll. à Vall. conſ. 5. vol. 2. Oſaſc. Deciſ.
Pedamont. 64. Lancel. de Attent. r1.
part. cap. 4. nu. 464. Capic. Deciſ. 128.
& Fan. de Pignorib. part. 3. membr. 2.
num. 5. Et quid ſi ſciuit litem motam, &
nihil dixit, an poſſit poſtea impedire exe-
cutionem, vide Bald. in l. ob Maritorū,
C. Ne vxor pro marit. Foller. ſuper Bull.
B in verb. tamquam res iudicatas, nu. t1.
Anchar. conſ. 333. Rip. in l. 1. §. ſi hæres,
nu. 2t. ff Ad Senatus. Trebell. Bald. in l.
ſi ſine, C. Ad Senatus. Vell. & Bellam.
Deciſ. tt.

In quantum Dom. Boniorn. quærit de
obligatione ſubintellecta in inſtrumēto,
an mandetur executioni, adde tu Bart.
in l. ſi duo patroni, §. Marcellus, ff. de
iur. iurand. Bald. in l. vnic. §. & vt plenius,
C. de rei vxor. act. & in l. vbi adhuc in 4.
col. verſ. aduerte, C. de iur. dot. Roder.
C Suar. in l. Poſt rem iudicatam, in decla-
ratione l. Regni, in §. Secundò extende,
ff. de re iudicat. Iaſ. in l. certi condictio,
nu. 19. 20. & 21. ff. ſi cert. petat. Felyn.
in cap. Translato, nu. 34. & ſeq. de Con-
ſtitut.

Et in quantum Dom. Boniorn. quærie
de tacita reconductione, an habeat exe-
cutionem paratam, vide tu Bald. in l. Le-
gem, C. Locat. Alex. conſ. 28. lib. 4. Af-
flict. Deciſ. 365. nu. 14. & 15. propè finē,
Ant. de Canar. in Tract. de exequ. in-
D ſtrum. nu. 82. Rebuff. in tit. de liter. obli-
gat. art. 2. Gloſ. 1. nu. 9t.

Sed nunquid contra inſtrumentum
guarentigiatum poſſit opponi exceptio
adminiſtratæ tutelę à matre in repetitio-
ne eius dotis, vel opponi compenſatio,
vide Dec. conſ. 349. Bero. conſ. 36. vol. 2.
Rol. conſ. 17. vol. 4. Fan. de Pignorib.
parte 5. membr. 1. nu. 37. Caualc. de tu-
tor. num. 1t4. t15. & t26. Benint. De-
ciſ. 90.

Et de ſubaudita, & ſubintellecta obli-
E gatione inſtrumenti, præſertim in dote,
quòd executioni mandetur tanquam ex-
preſſa, voluerunt, Gram. Deciſ. t03. n. 15.
Ant. de Canar. in tract. de exequ. inſtrum.
nu. 64. Rebuff. ſuper Conſtitut. Regni
Franc. in tit. de liter. obligat. art. 2. Gloſ.
1. nu. 27. cum pluribus ſeqq. vbi etiam in
mutuo, ſi non eſſet promiſſio de reſtituē-
do. Et quòd dicatur inſtrumentum publi-
cum, vide Anton. de Canar. in tract.
de exequu. inſtrument. num. 37. & de
hac

Digitized by Google

hac materia inſtrumenti publici, vide
Couarr. lib.2. Variar. reſolut. cap.11.

CAP. CII.

IBi *Inſtrumentis mutui*. Quæro de
iure communi, an ſit dare contractus,
qui habeant executionem, & Dic, quòd
reperiuntur multi contractus, & primò
teſtamentum de iure cõmuni habet exe-
cutionem paratam, ita volunt DD. com-
munirer in l. ait Prætor, §. ſi Iudex, ff.
de re iudicat. Corn. conſ.182. vol.4. An-
gel. in Authent. De hæredib. & falcid.
§. illud, in verb. decreto. Secundò com-
potum finale inter partes, Bart. in l.2.
col. pen. C. de iur. fiſc. lib.10. Boer. de-
ciſ. 295. Tertiò obligatio penes acta,
Gloſ. in l. Generaliter, C. de Epiſc. &
Cleric. Alex. in l. cum pro quo, ff. de
in ius vocand. Afflict. Deciſ.387.nu.5. &
Deciſ.30.nu.3. Quartò confeſſio Iuditia-
lis, l. vnic. C. de confeſſ. l. Poſt rem iu-
dicatam, & ibi Suar. in ſua repetit. ff. de
re iudicat. & vide infra capit.114. Quin-
tò omne inſtrumentum, quod eſſet iura-
tum, vbi partes iurauerunt contenta in
inſtrumẽto obſeruare, nam iuramentum
habet exequutionem paratam, Bart. in l.
2. ff. de iur. iurand. DD. in l. Prætor ait,
§. ſi iudex, ff. de re iudicat. & in l. poſt
rem iudicatam eod. tit. & ibi Caſtrenſ. &
plenè Rebuff. in titul. de liter. obligat.
art.6. Gloſ. 3. nu. 8. vbi hæc, & plura
alia adducit.

Ibi *Depoſiti*. Adde, quòd hoc etiam
erat de iure communi, nam depoſitum
habet executionem paratam, DD. in l.
pen. C. depoſiti, Matheſil. not. 5. Ro-
man. conſ 174. Rebuff. vbi ſupra, nu.16.
qui plura adducit.

Ibi *De Inuentarijs*. An inuentarium
habeat executitionẽ paratam pro rebus
liquidis in inuentario ante redditam ad-
miniſtrationem, adeò vt tutor poſſit co-
gi executiuè illas ſoluere, videtur quod
non, nam ante redditam adminiſtrationẽ
non poteſt cognoſci an tutor ſit debitor
in illis rebus, quia poſſet eſſe, quòd red-
dita adminiſtratione, tutor remaneret
creditor, vt voluit Alex. conſ.192. vol.7.
Crauett. conſ.231 nu.16. & 275. nu.13.
& plures alij, quos allegat Caualc. de tu-
tor. nu.214. Contrarium tamen voluit
Socc. conſ.42. col.2. vol.1. & hanc Socc.
opinionem, magis communem dicit Be-
nintend. Deciſ. Bonon. 90. Has opinio-
nes refert, & concordat Caualc. ibi nu.
216. cum ſeqq. & ſuam opinionem pro-
A cedere, Primò quando tutor iuraſſet il-
las reſtituere, quia ratione iuramenti co-
gitur prçcisè res reſtituere, allegat Afflict.
Deciſ. 381. Roland. conſ.6.nu.32.vol.1.
& Pedam. Deciſ. 92. Secundò procede-
re, ſi tutor non poſſit breui tempore cõ-
potum reddere, & liquidare creditum,
& debitum ſcilicet infra tempus execu-
tionis, & primam opinionem procede-
re, ſi tutor poſſet breui tempore liquida-
re eius creditũ, quia tunc non fieret exe-
cutio, allegat Corn. conſ.223. vol. 2. &
B. Alex. conſ.99. vol.3. & Alios, quos vide-
dere poteris.

Ibi *Spatio ipſorum decem annorum*.
Quid, ſi creditor infra decem annos pe-
tierit debitum, an interrumpatur prçſcri-
ptio, & vſque ad quod tempus, vide Bart.
& DD. in l. cum notiſſimi, C. de Præ-
ſcript. 30. vel 40. annor. Bald. & Alex. in
l. ſi ſeruum, §. ſequitur, ff. de verb. oblig.
Bart. Alex. & DD. in l. edicto, ff. de eo
per quem fact. Et quomodo poſt decen-
nium poſſit peti iſtud debitum, vide Ant.
C de Canar. in tract. exequ. inſtrum. n.95.
& vide infra in cap. 11. & in cap. 132.

Et in quantum Dom. Bonior. hìc quæ-
rit de contractu vſurario, adde tu, quòd
etiã ſi vſura appareat ex facie cõtractus,
nihilominus ſi debitor iurauerit ſoluere,
ratione iuramenti tenetur ſoluere, & de-
inde poteſt ſolutum repetere, tex. eſt, &
ibi omnes Canoniſt. in cap. Debitores,
De iur. iurand. & adde ea, quæ voluit
Rebuff. in tract. de liter. obligat. art.2.
Gloſ.1. nu.22. vbi dicit, quòd procedit
D executio, niſi vſura appareret ex facie ip-
ſius contractus, allegat Abb. in cap. cum
olim, col.2. De cenſib. & Barbat. in cap.
ſi diligenti, col.6. de foro competent.

Adde, quòd ex immiſſione primi de-
creti interrumpitur decennium ſtatuta-
rium, Bart. in conſ. 36. Incip. ſtatutum
Ciuitatis, & ipſum intellige, quòd per-
petuatur per aliud decennium, ſecundũ
Paul. de Caſtr. in l. ſi finita, §. cum tamẽ,
nu. 7. in fin. & per Apoſtill. ibi, in litera,
A, & vide Bero. conſ.111. nu.24. lib.3.

E Et in quantum Dom. Boniorn. tangit
de eo, qui promiſiſte obligare, vide tu
etiam Alex. & Iaſ. in l. ſi cum fundus, §.
ſeruum tuum, ff. ſi cert. petat. Afflict.
Deciſ.71. Crauett. de commun. opinion.
conſ.6. lib.1. Burſatt. conſ. 100. nu.11.

CAP. CIII.

IBi *Probata morte, & ſucceſſione*. Quo-
modo probetur mors, vide Lãfranc. in
ſua Prax. in verb. teſtium depoſitiones,

X nu.185.

nu.185. Corſett. ſing. 161. ſuper verb. Mors, Boer. Deciſ. 288. Bart. in l. Qui quidem, ff. ſolut. matrimon. Hercul. de Negatiu. in mod. 43. prob. negatiu. Hypolit. Riminald. conſ. 64. lib. 1. & de Succeſſione, vide DD. in l. Gerit, ff. de acquir. hæredit. Sed an pendentibus tribus menſibus ad conficiendum inuentarium, poſſit fieri executio contra hæredẽ, Dic, quòd non, ita volunt DD. in l. fin. §. donec, C. de iur. deliberand. Rebuff. in tit. de liter. obligator. art. 3. Gloſ. 2. nu. 21. qui loquitur in inſtrumento, quod habet executionem, Boer. Deciſ. 10. Cępoll. caut. 242.

CAP. CX.

QVid, ſi Notarius confecerit inſtrumentum in loco, in quo non poſſit artem Notariatus exercere, prout ſunt multi Notarij in Regno, qui poſſunt cõtractus facere tantùm in valle Mazariæ, an talis contractus habeat executionem paratam, Dic quòd non, ita tenet Rebuff. in titul. de liter. obligator. art. 2. Gloſ. 1. num. 50. & ampliat etiam de conſenſu partium hoc non poſſe fieri, per rationes per eum ibi adductas, num. 52. Et de materia iſtius Capit. & ſeq. vide quæ dicta ſunt ſupra in cap. 101.

CAP. CXI.

COntra iſtum Ritum diſponẽtẽ, quòd cõtra inſtrumentum publicum nulla poſſit opponi exceptio, dat vnam cauthelam Cępoll. ſub num. 227. ſcilicet, quòd adeatur iudex eccclesiaſticus ſuper ſimulatione contractus, ſequitur Felyn. in cap. ex parte el 2. nu. 14. de offic. delegat. Et ibi videas in caſu iſtius ſtatuti quæ exceptiones opponi poſſunt, à n. 6. vſque ad fin. vbi dat plures limitationes, quas videas. Et an ſtante hoc ſtatuto, fideiuſſor poſſit opponere, quòd vult, quòd cedantur ſibi actiones, & videbatur quòd non, quia omnes exceptiones reijciuntur, ſed contrarium tenet Alex. in conſ. 119. nu. 4. vol. 1.

Ibi *Currit pupillo*. Nota, quòd decennium currit etiam perſonis priuilegiatis, & ſic preſcriptio ſtatutaria currit etiam minoribus, ita tenet Bald. in l. 2. C. de fund. Patrim. lib. 11. vide Angel. in l. ſi plures, ff. de Pactis, Bald. & Angel. in l. fin. C. in quib. cauſ. in integr. reſtit. Alex. conſ. 65. vol. 6. & hoc etiam ſi nõ fuiſſet expreſſum in ſtatuto, & quomodo intelligatur, vide Bald. in cap. 1.

A §. porrò, Qual. feud. alien. poſſ. & vide quæ dicta ſunt in materia præſcriptionis in capit. 57. Regis Martini. Et an, ſtante hoc ſtatuto, poſſit opponi, quòd inſtrumentum non eſt liquidum, Dic quòd ſic, vt voluit Anton. de Canar. in tract. de exequ. inſtrum. nu. 32. facit quod voluit Pedamont. Deciſ. 129. nu. 1.

Sed nunquid pro intereſſe adhuc non liquido, poſſit fieri executio, vide Anton. de Canar. vbi ſupra, & Pedamont. Deciſ. prædicta, vbi poſt multa concludit

B pro intereſſe non liquido, quod tamẽ in executione poteſt liquidari, vnde poteſt fieri executio.

Quid, ſi inſtrumentum cõtineret obligationẽ ad centum, ſaluo errore calculi, extimationis plus vel minus, an hoc inſtrumentum poſſit exequi in eo quod eſt centum, etiam non facto calculo, & Dicas quòd ſic, ita volunt DD. communiter, & præcipuè Socc. & Dec. in l. pecuniam, ff. ſi cert. petat. Socc. in l. Quibus diebus, §. ſi Titio, ff. de condict. &

C demonſtrat. Decius conſ. 618. nu. 5. Caualc. in tract. de tutor. nu. 262.

Et quid, ſi obligatio reperitur facta procuratori, an dominus poſſit petere executionem ſine aliqua ceſſione, Dic quòd ſic, ita tenet Rebuff. in titul. de liter. obligat. art. 2. Gloſ. 1. nu. 17. Ant. de Canar. in tract. de exequ. inſtrumen. nu. 78. & idem in tutore, & pupillo tenet ibi Rebuff. n. 18.

Sed nunquid poſſit fieri executio virtute iſtius ſtatuti contra clericos, Dic

D quòd ſic, ita tenet Rebuff. in tit. de liter. obligat. art. 2. Gloſ. 1. nu. 8. & Ant. de Canar. in d. tract de exequ. inſtrum. nu. 51. Et idem cõtra exteros tenet Rebuff. ibi nu. 2.

Quæro, quid ſi maritus, qui vixit cum eius vxore ſecundum conſuetudinẽ Regni, vt vulgò dicitur, ala latina, quo caſu natis filijs bona tripartiuntur, non natis verò bipartiuntur, acquiſiuerit aliquã obligationem, an eo mortuo vxor poſſit petere executionem ex illo inſtrumento

E pro ſua medietate, Rebuff. in d. tit. de liter. obligat. art. 1. Gloſ. 9. nu. 28. tenet quòd non, per rationem, quia non reperitur nominata in contractu, ſed requiritur ceſſio, & plenius de materia iſtius capituli, & capit. 110. vide Ant. de Canar. in d. tractat. de exequ. inſtrum. vbi ponit 18. quæſtiones facientes ad hanc materiam.

CAP.

CAP. CXII.

IBi *Lapilli, & perulæ*. Quæro, quid de corallo, textus nihil dicit, inueni tamen quemdam Doctorem tenentem idem iudicandum eſſe de corallo, quod de lapillis, & perulis, allegabat Albert. Magn. in tract. ſuo de lapidib. precioſ. cap. 3. verſ. corallus, vbi dicit corallum eſſe lapidem pretioſum, & habere plures virtutes, & preſertim quòd valet contra fluxum Sanguinis, vide quæ voluit text. in l. & ſi non ſit, §. perueniamus, verſ. gemmæ autem, vſque ad verſ. auro legato, & preſertim ibi, margaritas autem, vbi de margaritis, quæ ſunt conchæ, quæ in Mari rubro creſcũt, & coaleſcũt, ſic ita poſſet dici de corallo, quòd creſcat in Mari, & preſertim in Mari Ciuitatis Drepani, & in Maribus Barbariæ.

Ibi *Precedente ſubhaſtatione*. Quæro, vbi debet fieri hoc proclama, ſiue ſubhaſtatio, Dic, quòd in locis, vbi res ſitæ ſunt, ſeu in ea Ciuitate, & loco proximo, ac in locis frequentioribus ipſius Ciuitatis, ita voluit Rebuff. in tract. de Præcon. & licitat. art. 1. Gloſ. 2. nu. 6. & 7. & art. 7. Gloſ. vnic. nu. 5. vbi dicit quòd in Villis debet fieri hæc ſubhaſtatio die feriata, quia ruſtici non ſolent conueniri niſi in die feriata, ſecus in Ciuitatibus. Et in hac materia ſubhaſtationis. Quæro, quid ſi pars offerens obtulit decem, poſtea ſecundus venit, & obtulit duodecim, an primus ſit liberatus per meliorem ſecundi, & videtur quòd ſic, per tex. in l. Valerianus, ff. de Prætor. ſtipulation. Crem. ſingul. 40. Sed Bart in l. Licitatio, ff. de Publican. tenet contrarium, per tex. in l. Sabinus, ff. de In diem adiect. ſed vide Rebuff. in d. tract. de Præcon. & licitat. art. 7. Gloſ. vnic nu. 21 qui has opiniones concordat, quòd ſic primus liberatus intelligitur, ſi ſecundus fuerit acceptatus, per rationes vt ibi per eum, quem videas.

Ibi *Fiat ſecundum decretum*. De materia primi, & ſecundi decreti vide Speculat. de primo, & ſecũdo decreto, DD. in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect.

Sed quæro in ſecundo decreto, an ſufficiat citatio per affixionem, vide Rom. & Bart. in d. l. ſi finita, quem communiter omnes ſequuntur in §. Iulianus, nu. 29. qui dicit quòd non, niſi fuerit quis ſemel perſonaliter citatus, de quo vide Ludou. Bolognin. in repetit. d. §. Iulianus, in verſ. in eadem Gloſ. ibi, domui ſuæ. Et quia DD. in d. §. Iulianus videntur

A concludere quòd ad hoc vt perueniatur ad ſecundum decretum requiritur licitatatio, quæro, an hæc licitatio requiratur etiam in cauſis executiuis prout diſponit Ritus, Dic quòd non, ita tenet Angel. in l. Iulianus, §. ſi quis, ff. ex quib. cauſ. in poſſeſſ. eat. & ſequitur Ludou. Bologn. in repetit. d. §. Iulianus, in loco ſupra citato.

Sed quid, ſi primum decretum fuerit interpoſitum ſuper vna re, an ſecundum imponi poſſit ſuper alia re, Bart. in d. §.
B Iulianus, nu. 38. videtur tenere quòd ſic, contrarium tenuit Imol. in d. §. Iulianus, & Raph. Cum. in l. cum vnus, de bon. auth. Iud. poſſid. & hanc partem vti veriorem ſequitur Ludou. Bolognin. in d. repetit. §. Iulianus, verſ. ſexto principaliter dubitauit Bart.

Et in quantum Dom. Boniorn. quærit hìc, quid ſi primum decretum eſt nullum an ſecundum ſit nullum, vide tu etiam Abb. conſ. 43. vbi etiam quòd nec lucrabitur fructus, & vide plenius Ludouic.
C Bologn. in repetit. d. §. Iulianus, prope finem, verſ. ſeptimo principaliter quęro.

Et an ſecũdum decretum poſſit interponi ſuper nominibus debitorum, vide Bart. in l. Is cui, §. ſi tutor, ff. vt in poſſeſſ. legat. qui tenet quòd ſic, quem ſequitur Ludou. Bolognin. in d. §. Iulianus, prope finem, verſ. ſecundo principaliter quæro.

Adde, quòd ad hoc vt deueniatur ad ſecundum decretum requiritur plena probatio, Bart. & Paul. de Caſtr. in l. fin. §. fin. C. de bon. auth. Iud. poſſid. Bart.
D in extrauag. ad reprimendum, in verb. ſummariè, nu. 15. Bald. in Auth. ei qui. nu. 4. verſic. conſidera, C. de bon. auth. iud. poſſid. & adeò hoc verum eſt, quòd non poteſt validari ex probatione ſequẽti, ſecùndum Bald. in l. vt debitum, C. de hæred. act. & plenè per Ludou. Bolognin. in repetit. d. §. Iulianus, verſ. ſecundò adde in hoc.

Vltimò in hac materia ſecũdi decreti quæro, quid ſi fuerit interpoſitũ pro debito partim vero, & partim falſo, an di-
E catur nullum, & an ſic lucretur fructus, vide Afflict. Deciſ. 218. Grammat. Deciſ. 79. & eumdem Afflict. Deciſ. 358. in fine, Roman. conſ. 454. Pedamont. Deciſ. 171. nu. 20. Natt. conſ. 162. nu. 7. & Pariſ. conſ. 100. nu. 32. vol. 1. vbi videntur communiter concludere, quòd decretum ſit nullum, & non lucretur fructus, vide tamen Capic. Deciſ. 51.

Ibi *Pretium cõdecens*. Nota, quòd prętium alicuius rei nõ ſolum conſideratur

reſpectu quantitatis,ſed etiam qualitatis, A
& bonitatis, Affl. Deciſ. 58. nu.6. & prætium, ſiue valor rei Immobilis quomodo debeat probari, vide text. & ibi Gloſ. & DD. in l. ſi fundum per fideicōmiſſum. ff. de Legat.1. l. ſi fundus, & ibi Gloſ. ff. de reb. eor. l. ſi quos, & ibi DD. C. de reſcind. vendit. l. Prætia rerum, & ibi quoque DD. ff. Ad leg. falcid. Natt. conſ. 332. vbi de magna domo, quæ erat parui redditus quomodo debeat extimari, Franc. Marc. Deciſ. 485. Abb. & Felyn. in cap. cum cauſam, de Teſtib. Bal. B
in l. per diuerſas, C. Mandat. & vide tex. in l. Mortis cauſa capio, & ibi Gloſ. ff. de donat. cauſ. mort. & cap. cum dilecti, & ibi Canoniſt. de empt. & vendit.

Et in quantum Dom. meus Boniorn. hic tetigit quòd in pecuniola non datur quindena, ego ponam hic materiam pecuniolæ remiſſiuè, eſt enim pecuniola expenſæ litis, & alimenta, quæ præſtantur filijs petentibus hæreditatem patris à poſſeſſoribus dictæ hæreditatis, tex. eſt in l. ſi inſtituta, §. de inofficioſo, ff. de C
inofficioſo teſtam. & ibi DD. vide tamen Couarr. Pract. quæſt. cap.6. Rebuff. in tit. de ſentent. prou. art.1. Gloſ.2. vbi plenè, Afflict. Deciſ.10. & 11. Guid. Pap. quæſt. 561. Boer. quæſt. 303. nu.4. Peruſ. Deciſ.46. nu. 10. Crauett. conſ.164. Cephal. conſ.127. Marchabrun. cōſ.23. in 2. dub. Alciat. de Præſupt. reg. 3. præſumpt.9. nu.9. Duenn. reg.365. Bellamer. conclu. 88. Rot. in Deciſ. Biſignett. in tit. de Iudit. Deciſ.2. Canoniſt. in cap. ex parte, de Accuſation. Et de paupere litigante D
cum diuite, vide text. & ibi DD. in l. fin. C. de Ordin. cognit. Boer. quæſt. 324. num.4. verſic. & communiter, Couarr. d. cap.6. nu.7. Rebuff. in loco citato, nu. 29. & 30. Hyeron. Gabr. conſ.25. & conſ.29. Simon de Pret. conſ.62. Lancel. de Attent. part.2. capit.4. limit. 11. nu.18.

Et in quantum Dominus de Giglio tetigit hic, an pro alimentis debeat dari quindena, adde tu etiam vltra adducta per eum, quæ voluit idem Bart. in l. Me- E
la, nu.5. verſ. item breuiores, ff. de alimēt. & cibar legat. intellige tamen de alimentis futuris, vt volunt communiter DD. in l. de Alimentis, C. de Tranſact. Et quę dicantur alimenta futura, vide Contard. de moment. poſſeſſ. limit.3. nu.58. in fin. Lancel. de attent. part.2. capit.12. limit. 24. nu.7. & 8. vbi concludit fuiſſe deciſum Romæ, quòd alimenta futura dicuntur à die motæ litis.

Aduerte tamen, quòd poſt interpoſitum ſecundum decretum faciat quis capere actualem, & realem poſſeſſionem, aliàs nunquam acquiritur dominium, & ſic nec facit fructus ſuos, ſtante regula tex. in l. Traditionibus, C. de pactis, & ibi Bald. nu.15. & vide quæ ſingulariter voluit Boer. Deciſ.277. nu.11. vbi allegat. Angel. Aret. in §. fin. Inſtitut. de offic. Iudic.

CAP. CXIV.

IBi *Et Inuentarijs*. De inuentiario vide an habeat executionem paratā, & quamdam quæſtionem quotidianam ſupra in cap. 102. quam omnino videas.

Ibi *Scribentem*. Quid ſi ſe ſubſcripſerit in literis manu alterius factis, an ſit idem, ac ſi totas ſua manu ſuſcripſiſſet, Dic, quòd ſic, ad quod vide DD. in l. ſi ita ſtipulatus, §. Criſogonus, ff. de verb. obligat. Suar. in repet. l. poſt rem iudicatam, ff. de re iudicat. vide Gabr. in tit. de præſumpt. conclu.3. & Menoch. de Arbitr. lib.2. caſ. 94. nu.14. Simon de Pret. conſ.126. nu. 8. Rebuff. in tit. de Chirograph. & cædul. recogn. in præfat. nu.51 cum plurib. ſeqq.

Quæro, an confeſſio facta coram iudice habeat executionem paratam, Doctor. communiter in l. poſt rem iudicatā tenent quod ſic. Hanc tamen concluſionem intellexit Suar. in repet. d. l. in 3. not. nu.2. procedere ſi ſimplicitrr corā Iudice ad partis inſtantiam cōfeſſus fuerit debitum, ſecus ſi præceſſerit libellus, & litis conteſtatio, quia tunc debet expectari ſententia, ad hoc vt iſta confeſſio habeat executionem paratam, quem omnino videas, quia hanc concluſionem plenè tractat, vide etiam ſupra cap. 102. vbi dixi in princ.

CAP. CXV.

IBi *In cauſa oppoſitoria*. Quæ ſit inſtantia cauſæ oppoſitoriæ, Dic quòd eſt ſex menſium, & incipit currere à die quo preſentantur oppoſitiones, ita diſpoſuit quoddam Capitulum de Capitulis decretatis in Ciuitate Cathinæ per Proregem, die 6. Aprilis, 10. Indict. 1552. & ibi videas, de articulo ſtent, vel reijciantur, qui durat per menſes tres, & incipit à die præſentationis oppoſitionum, & elapſis tribus menſibus poteſt liberè procedi ad cauſam oppoſitoriam.

Ibi

Ibi *Perſonis reſtituibilibus*. Quæ ſint A
iſtæ perſonæ, vide infra capit. 171. & vide Andr. de Iſern. & Affliƈt. in Conſtit. obſcuritatem, Petr. de Gregor. in traƈt. de Iud. cauſ. feud. quæſt. 30. in fine, & plenè per Marant. in ſuo Specul. part. 6. in verb. quandocunque appellatur, à nu. 29. vſque ad num. 103.

In materia iſtius capit. & capit. 171. vide plenè per Petr. de Greg. in d. traƈt. de Iud. cauſ. feud. quæſt. 30. vbi hanc materiam traƈtat, & ponit plures quæſtiones, vbi declarat ex quot diebus conſtet iſte B
terminus, reſtitutorius, & quid in reſtitutione extraordinaria, & quot vicibus concedatur, & an iſta reſtitutio ſit communis vtrique parti, & an pars, quæ reſtituta eſt. poſſit reſtitutioni renuntiare inuita alia parte quę omnia per te videre poteris ibidem.

CAP. CXVI.

IBi. *Vbi à iure communi permiƈtitur*. Vbi permiƈtatur reſtitutio in integrũ C
aduerſus, ſententiam in Minore, vide tit. C. ſi aduerſ. rem iudic. & not. ibi in l. pen. quòd ſi pupillus fuit condemnatus indefenſus, ſententia eſt ipſo iure nulla, ſi verò fuit defenſus, quòd hic habet reſtitutionem aduerſus ſententiam, & ita not. ibi DD.

Et nunquid etiam Maioribus detur reſtitutio aduerſus ſententiam pretextu inſtrumenti de nouo reperti, vide Boer. Deciſ. 307. & Socc. iun. conſ. 128. n. 158. vol. 1. vbi dicit commun. quòd ſic, hanc D
poſtea dicit communem Gabr. tit. de reſtitut. in integr. concl. 2. Et quid pretextu teſtium de nouo repertorum, vide not. in capit. 7. quod eſt vltimum Regis Petri nu. 2. & 3. & de hoc, vide Hypol. De Marſ. ſing 229.

Ibi *Veriſimiliter ſententiæ debent eſſe iuſtę*. Et ſic nota, quòd in dubio præſumitur pro ſententia, concordat text. in l. Herennius §. caia, ff. de euiƈtion. cap. Cum inter, de re iudicat. vide multa per Alciat. præſumpt. 9. per tot. Hoc tamen E
limitat Marant. in ſuo Specul. par. 6. verſ. defeƈtur aliquando iuramentum nu. 32. procedere in iudicibus maioribus, ſecus in minimis, & pedaneis, & interminis, an, & quando præſumatur pro ſententia, preſertim à qua fuit appellatum, vide Gabr. conclu. 4. 5. & 6. ſub titul. de ſentent. Pedamont. Deciſ. 13. nu. 4. Burſatt. conſ. 66. Lancellot. de attentat. part. 2. capit. 12. nu. 115. cum ſeqq.

A Ibi *Satisfaƈtio prædiƈta*. Quid importet hoc verbum ſatisfaƈtio, vide tex. in l. ſatisfaƈtio, ff. de ſolution. & in l. 1. ff. Qui ſatiſd. cogant. & ibi DD. & precipuè Alex. in princ. Sed aduerte, quòd in hoc capitulo adduncƈtur hæc verba, *incontinenti*, *& manualiter*, quæ verba videntur importare realem ſolutionem, pro vt quotidie ſeruatur.

Ibi *Vt Banchus*. De hac diƈtione, vt Banchus vide vltimum capitulum Regis Alphonſi, quod fuit faƈtum ad interpre-
B tationem iſtius clauſulæ, vt Banchus.

CAP. CXIX.

IBi *Liquidari*. An iſta liquidatio poſſit fieri per ſcripturas, & inſtrumenta, & & videtur quòd ſic, vt tenet Bald. in capit. Auditis, col. 2. De præſcript. Rebuff. in tit. de liter. oblig. art. 1. Gloſ. 9. nu. 9. in fine. Et in materia iſtius capituli vide Couarr. lib. 1. Variar. reſolut. cap. 11. & pręſertim. verſic. Quartò omnibus,
C & Anton. de Canar. de exequ. inſtrum. quæſt. 14. nu. 32. & ſeq. & vide Bart. in l. 1. nu. 3. ff. Iudicat. ſoluend.

CAP. CXX.

IBi *Si infra eumdem diem*. Intellige, in quo debitor de executione notitiã habuerit, & non in quo executio fuerit cauſata, quia hæc clauſula debet referri ad proxima per duas limitationes ad regulam l. 1. C. de Liber. & poſth. & l. Talis ſcriptura, ff. de Legat. 1. vna ſcilicet,
D quia regula non procedit vbi annullaretur aliquod diſpoſitum, & illud nullum haberet effeƈtum, pre t eſt diſpoſitum de notitia, ibi *Peruen. hoc ad notitiam*, qa nihil operaretur, ſi debitor ſiuè ſciret, ſiuè ignoraret, & teneretur infra diem cauſatæ executionis comparere, iſta eſt ſecunda limitatio Iaſ. in l. 1. ff. de liber. & Poſth. nu. 9. Secundò non procedit illa regula quando reſultaret aliquod abſurdum, vt Iaſ. ibi in 10. limitatione, nam eſſet abſurdum, quòd quis ignorans facti
E alicuius lederetur, cùm probabilis ignorantia excuſet ignorantem, l. Qui in alterius, & ibi Dec. & Cagnol. ff. de reg. Iuris, Gabr. eod. tit. concluſ. 6.

Et quomodo probabit debitor hanc notitiam, credo ſuo iuramento, quemadmodum de notitia dilationis, quia in iuditijs ęqualitas eſt ſeruanda, l. fin. C. de fruƈt. & lit. expenſ. & quod eſt diſpoſitũ in vno ex correlatiuis, cenſetur diſpoſitum in alio, vt ſupra in cap. 116.

CAP.

CAP. CXXI.

IBi *Diſcuſſis bonis*. Practica, quomodo fiat diſcuſſio, quæ ſit, vide Alexan. in l. ſi ego, ff. ſi cert. petat. & l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re iudicat. Bart. in l. ſtipulatio, & ibi omnes, ff. de oper. nou. nuntiat. Marſ. de fideiuſſ. nu. 22. Sed An requiratur vbi eſt notorium, debitorem non habere ſtabilia, nec mobilia, vide DD. in ſupradictis locis, & Iaſ. in l. Decem, ff. verb. obligat. Capic. Deciſ. 154. nu. 5. Afflict. Deciſ. 318. nu. 3. DD. in l. in illa, *la*. 1. ff. de verb. obligat.

Et quomodo dicatur eſſe notorium, non habere mobilia, vel ſtabilia, vide Iaſ. in d. l. Decem, nu. 33. ff. de verb. oblig. & quid ſi in loco vbi conuenitur non habet mobilia, nec ſtabilia, ſed habeat bona in alio territorio, an dicatur facta in illo loco legitima excuſſio de mobilibus, & ſtabilibus, vide Bald. in l. ſciendum, in fine, nu. 2. ff. Qui ſatiſd. cogant. & in l. ſi fideicommiſſum, §. tractatum, de Iudit. de quo tamen vide Iaſ. in l. ſciendum. §. poſſeſſor, in princ. ff. Qui ſatiſd. cogant.

CAP. CXXII.

IBi *Dando bona Defuncti*. Concordat hoc Capitulum cum notat. per DD. in l. fin. §. & ſi præfatam, precipuè per Iaſ. in 4. vtilit. C. de iur. deliberand. vbi hæres faciendo inuẽtarium poteſt dare etiã nomina debitorum in eorum periculum nec ea tenetur exigere. Et ſic ſtantibus ſupradictis terminis ſi hæres ſoluerit, vel debuerit bona hæreditaria legatarijs, vel creditoribus poſterioribus, non tenetur creditoribus anterioribus, ſed creditores anteriores habent recurſum cõtra illos, quibus fuerunt bona donata, ita DD. in l. fin. §. & ſi præfatam, C. de Iur. deliberand. & ibi Iaſ. in 3. vtilit.

Et quod hæres faciendo inuentarium, etiam ſtante ſtatuto, quòd non teneatur vltra vires hæreditarias, volunt DD. in l. fin. §. in computatione, C. de iur. deliberand. vbi Iaſ. nu. 12. vſque ad finem. Et quòd contra eum non poſſit exequi Inſtrumentum, vide Dec. in l. debitori, nu. 18. C. de Pactis.

Nota tamen, quòd, pendente termino conficiendi inuentarium, qui eſt triũ menſium, hæres non poteſt moleſtari, etiam in cauſis executiuis, vt volũt DD. & precipuè Iaſ. in d. §. in computatione, C. de iur. deliberand. & vide ſupra in capit. 103.

A

CAP. CXXIII.

ADde, quòd hæres, qui non fecit inuentarium, tenetur de perſona, dato quòd legatarij dicerent, & confiterentur ipsũ nihil de bonis proprijs ipſius hæreditatis occultaſſe, ita voluit Gomeſ. in §. ęquè, nu. 8. verſ. nota, Inſtitut. de Actionib. Contrarium tamen voluit Iaſ. in d. §. & ſi pręfatam, nu. 2. in 1. limitat. C. de Iur. deliberand. & ſic limitatur Regula quòd hæres non faciens inuentariũ
B tenetur vltra vires, vt ibi Alex. nu. 3. & vide Roland. de inuentar. cart. 219. §. ſed dubitatio. Secundò limitatur non procedere in fiſco, quia fiſcus non faciens inuentarium non tenetur vltra vires hæreditarias, Iaſ. in d. §. & ſi præfatam, in 6. limitat. vide tamen eumdem in d. l. fin. nu. 1. vbi diſtinguit, aut ſucceſſit fiſcus, quia fuit hæres inſtitutus, & procedit regula, aut quia bona erant vacantia, & nõ procedit, vt ibi per eum, & alias limitationes vide per Iaſ. in d. §. & ſi præfatam.

C Quid, ſi non omnia bona occultauerit, ſed aliqua, an teneatur de perſona, vel ad dupplum eius, quod occultauit, vide Alex. in l. fin. §. licentia, in fine, C. de iur. deliberand. ſed ibi loquitur in terminis iuris communis, & conſidera verba Capituli, quæ dicunt, bona occultarentur, & ſic loquitur indeffinitè, quod ęquipollet vniuerſali, l. ſi pluribus, ff. de Legat. 2. & ſtatutum debet intelligi ſecùndum Ius commune, etiam ſi nihil adderet, & aliter intelligendo ſequeretur, quòd quis
D indebitè damnum pateretur, prout hæres ſi propter vnam rem omiſſam in inuentario deſcribi, teneretur inſolidum omnibus creditoribus, per notata per Iaſ. in d. l. fin. §. in computatione, in fine, C. de iur. deliberand. iunctis tradditis per Alex. in d. §. licentia, in fine, vide tamen Natt. conſ. 574. nu. 12. 13. & 14.

Ibi *Carcerabitur ex ſui dolo*. Vide ad hoc Caualc. in tractat. de Vſufruct. Mulier relict. num. 144.

E

CAP. CXXIV.

IN materia alienationis factæ per ſubhaſtationem in alienatione iuditiali, vide Gabr. concl. 1. nu. 61. vſque ad nu. 66. de empt. & vendit. & in materia pacti vendendi ad diſcurſum, vide eumdem in ſupradicto loco, nu. 107. qui loquitur in venditione pignoris facta à creditore ob facultatem ſibi à pacto datam, allegat Signorol. de Homcd. conſ. 137.

Ibi

Digitized by Google

Ibi *Sit in electione*. An vna via electa A
poſſit, ea pretermiſſa, reddire ad aliam, vide de hac materia infra capit. 127. & quæ ibi ſcripſi.

Ibi *Det tales perſonas*. Quid, ſi debitor eſſet diues, & pecunioſus, an poſſit dare in fideiuſſorem pauperem, & non habentem in bonis, vide Marſil. de fideiuſſor, nu. 179. vbi tenet, quòd ſic, & loquitur ſtante ſtatuto, quando quis teneatur dare fideiuſſorem, allegat Bald. in l. Mulier, in fine, C. de iur. dot. in finalibus verbis, & eumdem in d. loco, nu. 228. B
vbi dicit communem Salyc. in d. l. Mulier in fine, & an poſſit dare aliquem ſuũ coniunctum, etiam ſi nihil poſſideat, vide eumdem Marſil. vbi ſupra, nu. 229. vbi tenet, quòd ſic.

Ibi *Iuxta formam Ritus anterioris*. Vt ſupra ſcilicet capit. 112. In quo vide quæ ibi ſcripſi.

Ibi *Vel eorum alterum*. Quid, ſi venditor capi fecit principalem, & carcerari, an poſſit poſtea capi facere fideiuſſorem, an verò fideiuſſor liberetur, Bald. in ca- C
pit. contingit, in 7. col. de dol. & contum. quem refert, & ſequitur Marſil. ſingul. 398. & in ſua pract. criminal. §. attingam, nu. 55. & in Rubr. de fideiuſſor nu. 380. qui dicit, quòd fideiuſſor non liberatur, ſed creditor poteſt vtrumque moleſtare, donec ſic fuerit ſatisfactum, & vide Caualc. in tractat. de Vſufruct. Mulier relict. cart. 710. & Capit. 127. in fin. nu. 2.

D

CAP. CXXV.

IBi *Ex Baractaria*. Nota, quòd non intelligitur hic de vera Baractaria, quę eſt quando aliquid iudici datur ad eum corrumpendum, vel vt aliquid faciat, vel non faciat, vt voluit Paul. de Caſtr. conſ. 152. quem allegat Boſſ. in titul. de officialib. corrup. nu. 6. & eſt delictum capitale, vt Boſſ. ibi, nu. 6. Sed hic accipi debet pro crimine ſtellionatus, tot. titul. ff. E
& C. de criminal. Stellionat. quod eſt, quando quis vendit vnam rem duobus, vel obligat, vel aliquid facit, vt contrahentem fallat, & vulgò appellãtur Baratteri. Et quis dicatur Baracterius, vel de iſto genere Baractariæ, vide Stracc. in tract. de Aſſecurat. Gloſ. 31. per tot. & adde Guid. Pap. Deciſ. 210. nu. 2.

CAP. CXXVI.

IBi *Non carceretur*. Nota, quòd nemo poteſt Carcerari, & capi de perſona, niſi defectu bonorum, hæc eſt regula traddita per Gloſ. in l. 3. §. tutores, ff. de ſuſpect. tutorib. communiter à DD. approbata, & de ea vide Boſſ. in titul. de capt. perſon. num. 85. cum plurib. ſeqq. Marant. in verb. rectè concipiatur citatio, nu. 58. in medio, Ludouic. Roman. conſ. 320. & Bart. in l. cum eo, ff. Ad leg. Iul. Pecul. Hypolit. Riminald. conſ. 93. nu. 25. lib. 1. Felyn. in capit. quò ad conſultationem, de re iudicat. Fallit tamen hæc regula in debitis fiſcalibus, Bart. in d. l. cum eo, ff. Ad leg. Iul. Pecul. Boſſ. d. titul. de Capt. Perſon. nu. 87.

Quid, ſi debitum deſcendat ex delicto, & ex cauſa criminali, an tunc poſſit incipi à captura perſonæ, vide Boſſ. vbi ſupra, à nu. 88. vſque ad finem. Et ſi captura eſt nulliter facta, quia fieri non debebat, licèt debitor pręſtiterit in quindena, nihilominus, & captura, & quindena, & omnia facta ſunt nulla, vide Bero. conſ. 9. nu. 11. lib. 3. Pariſ. conſ. 101. lib. 3.

Ibi *Defectu bonorum*. Intellige tàm principalis, quàm fideiuſſoris, ita in iſtis terminis voluit Rom. conſ. 320. & Marſ. in ſua Pract. in §. attingam, nu. 56. & eſt ratio, quia bona fideiuſſoris pro iſto debito ſoluendo cẽſentur aggregata bonis principalis debitoris, allegat tex. in l. ſi plures, §. præterea, et l. 2. ff. de fideiuſſorib. Quid ſi bona eſſent talia, quæ de facili non poſſint vendi, & venditor debet recipere pecuniam, Dic, quòd habetur, ac ſi non eſſent bona, per Doctrinã Paul. de Caſtr. in l. inter eos, §. creditor, ff. de fideiuſſ.

CAP. CXXVII.

CReditor, ſi executio habuerit effectum in perſona, poteſt reddire pro toto debito ad bona, ſecus ſi habuerit effectum in bonis, quia non poteſt reddire ad perſonam, niſi bona non ſufficerent, vel non eſſent expedita, hoc dicit.

Adde, quòd Notarij ad euitãdum hoc Capitulum ponunt in contractibus, cum poteſtate variãdi de bonis ad perſonam, & è contra, ſed an de iure communi videtur permiſſa iſta variatio, traddit Hypolit. in ſua Practica criminal. in §. attingam, nu. 53. vſque ad 59.

Et

Digitized by Google

Et ſtante pacto variandi, an vna via electa, videatur aliȩ renuntiaſſe, vide DD. A & præcipuè Alex. in l. ſi quis ſtipulatus, ff. de verbor. obligat. vide Capic. Deciſ. 33. Deciſ.46. nu.8. & Deciſ. 119. vſque ad finem, Iaſ. in l. Nulli, in 6. fallentia, C. de ludit. Rebuff. in tit. de liter. obligat.artic.11. Gloſ.3. nu.12.& nu.27.qui volunt, quòd poſſit retineri perſona carcerata, & capi bona ipſius, & ipſe debet ſtare carceratus quouſque de bonis fuerit creditor ſatisfactus, & hoc, quia tàm carceratio, quàm venditio bonorum tendunt ad eumdem finem, ſcilicet ſatisfactionis, B Marſil. in Rubr. de fideiuſſor. nu. 378. vbi ait quòd carcer non ſoluit debitum, ſed burſa, & eumdem in ſua Pract. crimin. §. attingam, nu.53. cum plurib. ſeqq. & in Singul.398. Cauălc. de Vſufruct. Mulier. relict. nu. 208. cart. 710. Petr. Pecch. de iur. ſiſtend. capit.4.nu.15.

Ibi *Eſſent expedita*. Nota, quòd bona expedita dicuntur illa, ſuper quibus nulla eſt controuerſia, l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re iudicat. in fine, & C ibi notant DD. vide Duenn. regul.276. in verb. exequutio, vbi nu.1. ponit vnam limitationem, nam quando per vnum remedium executiuũ fuiſſet plenè ſatisfactum creditori, non permittitur aliud, & idem in fideiuſſore, vt poſſit capi, etiam quòd Reus eſſet carceratus, ita DD. in ſupradictis locis.

CAP. CXXVIII.

IBi *Poſſit fideiuſſor*. Sic habes vnum caſum, vbi fideiuſſor agit contra principalem debitorem antequam ſoluat eadem coherciones, pro quo adde Bald. in l. ſi pro ea, C. Mandat. Alios caſus habes, in quibus fideiuſſor agit contra principalem debitorem antequam ſoluat, in d. l. ſi pro ea, vbi Bald. veluti quando eſt condemnatus ex ſententia, quæ tranſiuit in rem iudicatam, & eo modo ſi vigore ſententiȩ ſit facta executio contra fideiuſſorem, E ſecundum Bald. in l. cum antiquitas, 2. col. C. de execution. rei iudicat. Item quando diù ſtetit in obligatione, vel eſt conuentum, vt poſſit fideiuſſor agere ante ſolutionem. Item ſi debitor incipit dilapidare bona ſua, de quibus omnibus vide DD. in d. l. ſi pro ea, & in l.1. C. de fideiuſſ. Minor. & in l. ſi fideiuſſor pro euictione, ff. de fideiuſſ. Domin. de Sanct. Gemin. in capit. fin. de for. compet. in 6.

Ibi *Si fuerit facta executio*. Quid ſi fuerit obligatus per inſtrumentum publicum, licèt non fuerit adhuc executio, an poſſit agere contra principalem, videtur quòd ſic, per ea, quæ voluit Bart. in l. ſi fideiuſſor pro venditore, ff. de fideiuſſor. & Marſil. de fideiuſſ. nu.216. & ibi videas eumdem Marſil. per totũ illum num. vbi ponit quam plures caſus, in quibus poteſt fideiuſſor, etiam nulla facta ſolutione agere contra principalem.

CAP. CXXX.

IBi *Iuſtam cauſam ignorantiȩ*. Nota, quòd hæres prȩſumitur habere iuſtam cauſam ignorantiæ rerum defuncti, concordat tex. in l. Qui in alterius, ff. de regul. Iuris, & Capit. cum quis, de regul. Iuris in 6. Sed quæro, ſi præſumitur ignorantiæ cauſa in hærede, ad quid requiritur eius iuramentum, cùm præſumptiones iuris ſint liquidiſſimȩ probationes, l. Licet Imperator, ff. delegat. 1. l. ſi quis locuplex, In fine, De manumiſſ. teſtam. Reſpondeo ex intentione, & verbis textus in d.l. Qui in alterius, vbi hæres agendo, vel alium conueniendo, debet venire inſtructus, & certus eſſe debet, & debet ante explorare rem diligenter, ſecus in excipiendo, hanc quoque diſtinctionẽ facit Dyn. in d. capit. Cum quis, & ſic hic cùm veniat agendo, non mirum ſi ſuam ignorantiam debet probare cum iuramento.

Ibi *Si ſuo iuramento firmauerit*. No-
D ta, quod notitia tanquam ea, quæ conſiſtit in animo probatur iuramento, idem ſupra in cap.120. vide Tiraquell. de Retract. lignag. §.4. Gloſ.1. nu.4.& 5.& ibi, an contra iſtum iuramentum poſſit fieri probatio in contrarium. Quid de ceſſionario, an teneatur preſtare de duplo, eredo quòd non, quia militat eadem ratio, quia non prȩſumitur habere notitiam de re aliena, & ita hodiè ſeruatur, ſi allegetur ſolutionem fuiſſe factam principali, ſecus crederem, ſi allegetur ſolutionem fuiſſe factam ceſſionario, quia ceſſat ratio ipſius Capituli.

CAP. CXXXIII.

IBi *Summariȩ igitur cauſȩ*. De cauſis ſummarijs, & in iure quot cauſæ dicũtur ſummariȩ, ponit ad longum Maranti in ſuo Specul. part.4. diſtinct.9. vbi ponit 30. ſpecies cauſæ ſummariæ, quem videre poteris, & inter alias enumerat

hic

hic poſitas. Et vbi cauſa principalis eſt A
ſummaria, omnes articuli eius cauſæ di-
cuntur ſummariè expediri, Iaſ. in Rubr.
C. Qui admicti, & Marant. vbi ſupra, nu.
40. & ibi videas ſub nu. 203. quando par-
tes cauſam ſummariam agitauerũt vt or-
dinariam, an debeat decidi vt ordinaria,
an verò vt ſummaria. Et quid de obſer-
uantijs iuris communis in cauſis ſumma-
rijs, vide Lanfranc. in repetit. Clement.
ſæpe, de verb. ſignificat. in verb. ſimpli-
citer, per tot.

Ibi *Alimentorum futurorum*. Secus B
in præteritis, per rationem DD. in l. de
alimentis, C. de Tranſact. & quæ dican-
tur futura alimenta, vide quæ dixi ſupra
in capit. 112.

Ibi *Viduarum*. Quid, ſi vidua, & pu-
pillus ſit diues, an gaudeat priuilegio mi-
ſerabilium perſonarum. Vide Afflict. in
Conſtitut. Præſenti lege, lib. 1. vbi ponit
hanc quæſtionem, & dicit, quòd Canoni-
ſtæ in Capit. ſignificantibus, de offic. de-
legat. tenent, quòd ſi eſt diues, non gau-
det, Idem tenet Sylu. Nupt. in libr. 6. C
nu. 35. Idẽ tenet Vrſill. ad Afflict. Deciſ.
256. Natt. cõſ. 590. & hæc vltima hodiè
ſeruatur in Regno, quam etiam tenet
Paul. Fuſc. in ſuis ſingul. in verb. Vidua.
Quid, de illa, quæ nunquam habuit virũ,
an idem ſit iudicandum, quod de vidua,
Dic quòd ſic, vt tenet Afflict. in Con-
ſtitut. Statuimus, nu. 20. Sylu. Nupt. lib.
6. nu. 30. Couarr. Practic. quæſtion. ca-
pit. 7. in princ. & in hac materia totum
illud capitul. 7. videas. Et quid de ea,
quæ inutilem habet virum, vel bannitũ, D
vide ſupradictos DD. in ſupradictis locis,
& in Sylu. Nupt. nu. 30. & Couarr. ibi,
qui in hoc eodem tenet quòd ſic.

Ibi *Miſerabilium perſonarum*. Quæ
ſint, vide per DD. & præcipuè per A-
zon. in Summ. in tit. quand. Imperat. in-
ter pup. & Afflict. in Conſtitut. Preſenti
lege, & in Deciſ. 256. & Canoniſt. in cap.
Significantibus, de offic. delegat.

CAP. CXXXIV.

IBi *Infra certam dilationem*. Quid ſi in
dilatione eſſent plures dies feriatæ,
an dilatio currat, vel conquieſcat, vide-
tur diſtinguendum, quòd ſi dies feriatæ
ſunt tot, quòd abſorbeant maiorem par-
tem dilationis, dilatio non currit, ita vo-
luit Afflict. in Conſtit. Lite legitimè con-
teſtata, nu. 15. in titul. de proceſſ. Iud.
lib. 2. vide tex. & ibi DD. in l. ſiuè pars,
A C. de dilation. Bart. in l. 2. §. in Iuditio,
ff. ſi quis cautionib. Bald. in l. ſi quando,
C. de teſtib.

Ibi *Detur reſtitutio*. In materia reſti-
tutionis in Iudicijs, an Minor factus Ma-
ior poſſit reſtitui, & quid ſi Minor ſuc-
ceſſit Maiori, an detur reſtitutio, vide
Afflict. Deciſ. 210. 211. & 212. Et quid,
ſi cum Minore concurrant alij Maiores,
litis conſortes, an gaudeant beneficio re-
ſtitiotionis, vide eumdem diſtinguẽtem,
Deciſ. 213. prout voluit, & diſtinguitur
B infra in capit. 172. vt ſi cauſa ſit Indiui-
dua, reſtituantur Maiores, ſecus ſi cau-
ſa ſit diuidua. Et quid, ſi dolo aduerſarij
Minor ſit inductus in longum, adeò vt
factus Maior fuerit reſtitutus, an aduer-
ſarius gaudebit iſto beneficio, Dic, quòd
non, ita Afflict. d. Deciſ. 210. nu. 6.

CAP. CXLIX.

ADde ad materiam notata per Andr.
de Iſern. in Conſtitut. præſenti, de
C prohib. offic. lib. 1. & an de iniurijs, &
& morte compatris poſſit compater ac-
cuſare, tamquam ſua interſit, vide Alex.
conſ. 34. col. fin. vol. 3. & Arn. in cõmẽt. 1.
comment. Iaſ. in §. pęnales, nu. 67. Inſti-
tut. de Actionib.

Ibi *Hæreſis*. Ad conuincendum ali-
quem de hæreſi, ſufficit inuenire libros
penes eum tractãtes de hæreſi, qui eſſent
prohibiti, vide Arn. in Problem. 10. &
ibi vide limitationem.

Ibi *Nefandi*. Nunquid in hoc delicto
D admictatur repulſa, vide Canoniſt. in Ca-
pit. Per tuas, de Simon. Arn. comment.
24. & comment. 136. vbi ponit an repel-
latur ex capite inimicitiæ, & qualis de-
bet eſſe. Et de Sodomita, vide not. per
Alex. conſ. 235. vol. 6. & Lud. de Mont.
Alt. in tract. de reprobat. ſentent. Pilati,
in vol. tract. vbi multa contra iſtos tales
ponit.

Ibi *Ad pęnam talionis*. An dictum v-
nius teſtis excuſet accuſatorem à pęna ta
lionis, vide Arn. Problem. 66. & Marſil.
E ſingul. 41.

Ibi *Blasfemijs*. De Blasſemante vi-
de notat. per Alex. in ſupradicto conſ.
235. vol. 6. & Lud. de Mont. Alt. in d.
tract. de reprobat. ſentent. Pilati. vbi
multa contra iſtos ponit. Et de Iure Cõ-
ſtitut. Regni contra iſtos Blasſemantes
quæ ſit pęna, vide Conſtitut. Blasſemias.

Ibi *Falſæ monetæ, & inciſionis car-
lenorum*. Quæ pęna ſit Inducta de iure
communi contra radentes nummos au-

reos, vide in l. vbicunque, ff. de ſicar. A
Quid autem de iure Conſtitut. Regni, vide Conſtitut. Qui nummos, ſub tit. de rad. monet. & quod contra fabricatores adulterinæ monetæ, vide Conſtitut. Adulterinam.

An in iſtis criminibus hic declaratis ſocij criminis admictātur ī teſtes, & nūquid eorum dictum probet, Dic quòd nō, niſi dictum ſuum cōtra ſocium criminis fecerint in tortura, vide Arn. ſoliloq. 60. Nec ſolum dictum etiam cum tortura aliquid faceret, quia debet etiam eſſe cum alijs inditijs, vt per eumdem in ſoliloq. 64. B

Et an in iſtis criminibus exceptuatis admictantur Mulieres ad denunciādum, vel accuſandum, & videtur quod non, per tex. in l. Mulier, ff. de Popul. action. & l. de crimine, C. Qui accuſ. non poſſ. vbi Bald. & Salic. DD. in l. 2. C. de Accuſat. Angel. de malefic. in verb. nec non ad quærelam, nu. 16. Et quid, ſtante ſtatuto, an ſaltē debeant admicti, Dic quòd non, quia ſtatutum, permictens denuntiatores, vel accuſatores, intelligitur de habilibus, ita Anchar. in conſ. 416. nu. 2. C
vide Hypolit. Riminald. conſ. 65. nu. 25. qui loquitur in ſtatuto quòd quilibet admictatur, quòd, ſtante dicta dictione, quilibet, admictuntur etiam inhabiles.

CAP. CL.

DE materia iſtius Capituli in Renuntiationibus, vide plenè per Grām. Deciſ. 53. vbi ponit, numquid tunc poſſit procedi ex officio ad inſtantiam fiſci, D
& concludit, quòd non.

CAP. CLII.

DE modo procedendi in iſtis ſpretis pęnis, vide hodiè Pragmaticam, in tit. de Pęn. temerar. accuſ. in 1. Thom.

CAP. CLIV.

QVid, ſi in compromiſſo eſt adiecta pęna, quæ fuit ſtipulata pro tertio, puta pro aliqua Eccleſia, & vnus contrauenit, ſi inde ſe concordant, an per hoc tollatur illud ius ipſi tertio quæſitum, vide Alex. in l. Inſulam, §. fin. ff. ſolut. matrim. & vide Dyn. conſ. 19. Hodiè autem in Regno pęna non conſueuit exigi, & audiui à diuerſis Doctoribus ita fuiſſe iudicatum, & ita in Regno ſeruari.

CAP. CLXIII.

QVid, ſi quis fideiuſſerit pro aliquo de tenēdo aliquem locum pro carcere, & iuerit, an debeat ſolui pęna ſiuè fideiuſſio videtur quòd ſic, vide Ægid. Boſſ. in titul. de carcer fideiuſſ. commit. nu. 45. & 46.

CAP. CLXXXIV.

IBi *Cauſæ appellationis*. An cauſæ introductæ in Magna Regia Curia via appellationis tranſeant in hermoditium, vide Afflict. Deciſ. 78. Grammat. Deciſ. 13. & Petr. de Gregor. de iudit. cauſ. feudal. quæſt. 47. verſ. ſed hodiè, qui hoc capitulum declarat, vide tamen Pragmat. ſub titul. de Int. cauſ. in primo thomo, & capit. 198. Regis Caroli, & an hoc capitulum corrigat, dum ibi diſponitur quòd inſtantia omnium cauſarum non duret niſi biennio, & infra tale tempus in M. R. C. fuerint concluſæ.

Finis Ritus Domini V. I. D. Franciſci de Podio.

ADNO-

ADNOTATIONES
SVPER RITV REGNI SICILIAE DOMINI
VINCENTII DE PERCOLLA
VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS CELEBERRIMI.

IN RVBRICA.

IBI *Aliarum caput*. Vide Andr. de Iſern. in Conſtitution. Si quis, in titul. de Pęn. Impon. & Magna Curia dicitur in loco Iudex ordinarius, idem Iſern. in Conſtitut. ſtatuimus, de offic. Magiſtr. Iuſtit.
A in cap. de cauſis, de offic. delegat. quæ tenet, quòd à die præſentatę, ita tamen quòd non malitiosè differatur præſentatio, ſed refert hic Dom. Petrus de Gregorio ſe vidiſſe obſeruare, vt terminus ſic præfixus incipiat currere à die impetratarum literarum.

CAP. XCVI.

IBi *Iuditiorum Ritu*. Hoc verbum importat formam, & ſollemnitatem, Brun. in tract. de form. & ſollemnit. in q. qando aliquid cenſ. trad. pro form.

Ibi *A citatione*. An citatio ſit de proceſſu, vide Alex. in Rubr. C. de in ius vocand. Doct. in l. dies feſtos, C. de Ferijs, & Socc. in tract. de citatio. art. 19.

Nota, quòd iſte Ritus exorbitat à Iure communi, cùm de Iure communi literæ durent triennio, quantum durat inſtantia, vt not. Iaſ. in l. Properandum, C. de Iudit. & Specul. in tit. de fide inſtrument. & extra Regnum ſeruatur ius commune, vt non expirent vires literarum. An talis terminus quadraginta dierum incipiat currere à die datæ, vel à die præſentatæ, vide Angel. in §. preterea, Inſtit. de Actionib. in fin. 7. col. & Gloſ.

CAP. XCVII.

IBi *Seruandæ*. Vide tex. ad hoc in l. ſi
B quis in prioris, §. 1. C. de Præſcript. 30. vel 40. annorum. Salyc. & Doct. in Auth. Qui ſemel. C. Quomod. & quand. Iud. quod limita ſecùndũ Bald. & Salyc. ibi, & vide Bald. & Salyc. in l. cum proponas, C. de bon. auth. Iud. poſſid.

Ibi *Summariè*. Hoc tamen intelligitur per iuramentum ſaltem partis, vel per vnum teſtem, ita notab. dicit Bart. in extrauagant. ad reprimend. in verb. Summariè, per tex. in l. Theſauros, ff. ad exhibend. & vide Bart. & Paul. in l. cum
C proponas, C. de bon. auth. Iud. poſſid.

Ibi *Refectis expenſis*. Dic refectis expenſis, & intereſſe, vt l. Sancimus, & ibi Gloſ. & Doct. C. de Iudit. & Apoſtill. in l. 1. §. is, in Gloſſa Magna, C. ſi quis ius dicend. non obtemp.

Ibi *Reſtituenda eſt*. Nota. quòd Reus A
nunquam efficitur contumax, niſi ſit in-
cuſata contumacia in actis Curiæ, Doct.
in l. properandum, §. ſi quidem, C. de
Iudit.

Ibi *In poſſeſſionem*. Nota, quòd Iudex
non debet mictere in poſſeſſionem, ſi v-
nus ſit contumax, ſed omnes debent vo-
cari, Innoc. in cap. cum venerabilis, in
fin. de relig. domib. An excommunica-
tus poſſit petere reſtitutionem poſſeſſio-
nis, Dic, quòd ſic, Felyn. in cap. Dilecta,
de Reſcript. pen. col. in fine, & in cap. B
Intelleximus, de Iudit. poſt Alex. in l.
de Pupillo, §. ſi procurator, ff. de oper.
nou. nuntiat.

Aduerte, quòd Ritus iſte procedit lite
non conteſtata, dum dicitur, quòd reus
veniens recuperat poſſeſſionem, per tex.
in l. ſi quis emptionis, §. pen. C. de Præ-
ſcript. 30. vel 40. annor. quod intelligitur,
dixi, lite non conteſtata, ſecus verò ſi lis
fuerit conteſtata, quia tunc veniens, effi-
citur de poſſeſſore petitor, & ita proce-
dit tex. in l. conſentaneum, & declarat. C
Bart. in 1. col. & vide Petrum de Gre-
gorio hic.

Quid, ſi petatur dignitas, vel officium
ſeculare, aut Eccleſiaſticum, An actor
mictetur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruã-
uandæ, Dic quòd non, ſecundum Rom.
ſingul. 395. ſed poterit procedi ad diffini-
tiuam contra contumacem lite non con-
teſtata, quod nota in practica.

Quid, ſi actor fuit poſitus in poſſeſſio-
nem cauſa rei ſeruandæ, & non vult per-
ſeuerare vſque ad annum, ſed vult cogere D
reum ad recuperandam poſſeſſionem, &
ad vlteriorem litis proſequutionem, an
poſſit, vide Roman. ſingul. 406.

C A P. XCIX.

IBi *Principaliter*. Nota principaliter,
nam proceditur alijs tribus modis, ſci-
licet, per viam iniunctionis, per viſionem
ſcripturarum, & ex abrupto, vt in cap.
139.

Ibi *Ab extrema parte*. Adde, quòd E
quãdo iuditium incipit ab appellatione,
appellatio eſt primum iuditium Iuditij,
ſed quãdo appellatur à grauamine extra-
iuditiali, eſt aliter, ſecundum terminos
Bald. in l. is qui ad ciuilia, in 1. & 3. col.
de Appellat. ſed tu dic, quòd illa appel-
latio ſtat loco prouocationis ad cauſam,
cap. cum ſit, de Appellat. & ſic iuditium
incipit à prouocatione ad cauſam, cùm
non ſit propriè appellatio, vt ibi dicitur.

Adde, quòd de Iure communi non eſt
incipiendum ab executione, tex. eſt, &
ibi Scribentes in l. 1. C. de execut. rei iu-
dicat. & vide Euerard. in Cent. in loco
ab executione, in 6. cart.

Adde etiam ad materiam, quòd con-
tractus guarentigiati ſecundum formam
iſtius Ritus non merentur executionem
extra Regnum in locis vbi non viget Ri-
tus iſte, ita tenet Iaſ. in l. à Diuo Pio, §.
ſententiam Romæ, 3. col. poſt Alex. ff.
de re iudicat. Et ratio non placet, quòd
in contractibus dicatur, quòd fiat Ritus
in bonis, &c. Quia Ritus non procedit
niſi in Regno, ſecundum DD. ſupra alle-
gatos, & propterea cautius eſt dicere, &
fiat executio, & non Ritus, quia non pro-
cedit extra Regnum dicendo executio,
procedet tamen vigore pacti, & ſic ad
tollẽdum iſtud dubium, dicatur ſic, quòd
in quauis mundi parte via executiua co-
gere poſſit debitorem, & ita ponatur in
pacto.

Nota etiam, quòd cùm per diſpoſitio-
nem Ritus in aliquibus caſibus cõtractus
habeant executionem paratam, & exe-
cutio contractus equiparatur executioni
ſententiæ, quemadmodum in executio-
ne ſententiæ nõ poteſt opponi exceptio
non obſeruati contractus, ita etiam in
executione contractus, ſecundum Rom.
conſ. 26. nu. 7. & 8. vbi reſpondet ad id,
quod dicitur, quòd ea, quæ veniunt vir-
tute contractus, ſemper poſſunt opponi.

C A P. CI.

NOta, quòd valet ſtatutum mandans
inſtrumẽta executioni, Bald. in l.
de quibus, in 5. col. ff. de Legib. & ſuper
hoc quæritur, an cædula priuata, ſi in ea
ſit ſcriptum per partes, quòd habeat vim
cuiuſcunque inſtrumenti publici, poſſit
executioni mandari, pulchra eſt quæſtio,
ſed eam vide per Pern. hic.

Ibi *Creditor*. An ceſſionarius credi-
toris poſſit vti beneficio executionis, ſi-
cut poterat facere creditor, vide Dom.
Petrum de Greg. hic, & adde infra cap.
114. & Marſ. in l. ſi quis, ff. de Quæſtio-
nib. num. 9.

Ibi *In publica forma redactum*. Scili-
cet manu Notarij, Abb. in cap. 1. de fide
inſtrument.

Ibi *In Sicilia*. Quid ſi fuit inſtrumen-
tum alibi confectum, an poſſit cauſari
executio in Regno, videtur quòd ſic, ſe-
cundum Paul. de Caſtr. in l. 2. C. Quemad-
admod. teſtam. aperiant. quia debet at-
tendi

tendi locus, vbi ſit executio, Alex. ibi refert Plures damnare hanc opinionem, ſed cogita, & melius deciditur in interpretatione cap. Cum varia, & adde Iaſ. in l. 1. C. Quemad. teſtam. aperiant. & Bald. in l. 1. C. Ne filius pro patre.

Ibi *Preſentem*. Intellige puram, ſiue purificatam, cùm de preſenti, & de purificata idem ſit iuditium, prout eſt tex. in l. Quidam inofficioſo, ff. de inofficioſ. teſtam. & in l. Seruus Titius, ff. de vulg. & pupill. vbi per Doct. & maximè per Iaſ. vbi ponit quæſtionem, quid ſi ſtatuto caueatur, quòd inſtrumentum habens debitum purum, & liquidum mandetur executioni, an extendatur ad inſtrumenta conditionalia, quorum conditio ſit purificata, vide ibi, & etiam per Alex. in l. in illo, in vlt. not. ff. de verb. oblig.

An cōtra tertium poſſeſſorem habeat executionem paratam, Dicas quòd non, ſecùndum Gloſ. in l. 1. §. ſi hæres, ff. Ad Senatuſc. Trebell. & quid è contra, vide Iaſ. in l. Imperatores, ff. de Tranſact.

Ibi *Inſtrumentum publicum*. Quando dicatur publicum, vide Bald. quatuor requirentem, in l. 1. §. ęditioni, ff. de ędend. & ibi etiam, an debeat originale remanere penes Acta. Sed quid ſi de debito conſtat per teſtes, vide Bart. in l. creditores, C. de Pignorib. & ibi Apoſtill. & Matheſil. not. 5. & ibi in Apoſtill.

Adde, quòd tacita recōductio, vel renouatio contractus non habet exequutionem paratam, Bald. in l. Legem, C. Locat. & idem puto in eo, qui tenetur ex contractu alterius, quia tacita, & nō ex contractu, ſed propter contractum, nam aliud eſt teneri ex cōtractu, & aliud propter contractum, ſecùndum Paul. de Caſtr. in l. exercitorem, ff. de exercit. action.

Adde etiam, quòd hæc via executiua eſt ſecùndum ordinem, & reſpicitur ordo Iuditij, ſed in reijciendis oppoſitionibus habet locum contractus, quia decernit deciſionem cauſæ, ſi meretur executionem.

An inſtrumenta confecta extra territorium mereantur executionem, vide Bald. in l. 1. col. 1. C. Ne fil. pro patre, & Alex. in l. à Diuo Pio, §. ſententiam Romæ, ff. de re Iudicat.

Ibi *Expreſſam*. Vide Bald. in l. vbi adhuc, C. de iure dot. & quid, ſi virtualiter, vel intellectualiter inſit, an habeat executionem, vide Felyn. in cap. Tranſlato, de Conſtitut. & adde ſcripta infra in cap. 119. Sed an Ritus iſte procedat,

A ſi obligatio non eſt expreſſa, ſed habetur pro expreſſa, Dicas, quòd non, per id quod voluit Angel. in l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. & ſequitur Felyn. in cap. Non nulli, de Reſcript. poſt num. 6. verſ. hæc, & ſimilia, & per hoc verbum, expreſſam, limitantur dicta per Bertr. conſ. 19. vol. 1.

Ibi *De Iure*. De iure communi non proceditur contra abſentem reipublicæ cauſa, cùm non poſſit conueniri, niſi conueniat, vel agat, per l. 2. §. Legatis, ff.

B de Iudit. & vide ſcripta per Petrum de Gregorio hic.

CAP. CII.

Ibi *Decem annorum*. Sed an interruptio perpetuet ad decem annos, vel ad triginta, ſeu quadraginta, vide Angel. & Doct. in l. Sicut, & in l. cum notiſſimi, C. de Pręſcript. 30. vel 40. annor. & adde quòd iſta præſcriptio opponi poteſt, Salyc. in Rubric. ff. de exception.

C in princ. & de ſtatuto denegante debitū poſt decem annos, & an ſaltim poſſit agi coram iudice Eccleſiaſtico, vide aliquid per Felyn. in cap. Cum venerabilis, col. 7. de Iudit.

Adde, quòd mulier, quæ per decem annos non petit dotem, poſtquam vir cepit vergere ad inopiam, eſt excluſa à petitione, & exactione dotis, ita Cuman. cōſ. 92. incip. viſo ſupraſcripto caſu, col. 1.

Adde etiā, quòd ſi accuſator ſtet multùm ad accuſandum, eius accuſatio red-

D ditur ſuſpecta, Bald. in conſ. 37. Incip. quidam tabellio, ante fin. 3. col. quod dictum allegat Marſil. cōſ. 82. 1. col. vol. 2. contra certos, qui per decemnium nō accuſauerunt, ſed tacuerunt, & poſtea accuſauerunt, & ibi in pen. col. alia allegat ad propoſitum.

Adde inſuper, an interruptio perpetuet ad tantumdem, & quid in reſtitutione in integrum ad tantumdem, & an terminus hominis, ſicut terminus legis debeat dupplicari, vide per Doct. in cap. ex

E ratione, de Appellat. maximè Abb. in 2. col. verſ. ad tertiam quæſt. tex. eſt, & Gloſ. & ibi Doct. in Clem. Quamuis, de Appellat. & Nota, quòd modicum impedimentum reſtituit ad totum tempus, Paul. de Caſtr. in l. ſi Iudex, ff. de Iudit. per illum tex. & alios quos allegat ſtante Ritu iſto.

Sed quæro, An clericus petat executionem. Inſtrumenti poſt decem annos, vide Bald. in Margarit. in verb. Eccleſia, 2. col.

Digitized by Google

2. col. verſ. ſed pone, vbi dicit, quòd Eccleſia debet agere via ordinaria infra decem annos, & non executiua, ſed Bertach. in litera E, in verb. Eccleſia, nu. 300. ponit contrarium, eo quòd ſtatutum Laicorum non ligat clericos, vt ibi per eum, vbi vide, ſed eſt facienda difficultas, an in compilatione huius Ritus cõcurrat Brachium Eccleſiaſticum.

Ibi *Ab annis decem proximè præteritis.* Hoc limita, niſi debitor promittat ſoluere quandocunque, tunc enim non vendicat ſibi locum iſta præſcriptio decennij, immò poſt decennium etiam tale inſtrumentrm habebit executionem paratam, per not. per Bald. in l. Quod ſi nolit, §. pen. ff. de ædilict. ędict. & per Alex. in l. Nemo poteſt, in vltima col. ff. de Legat. 1. & per Iaſ. in l. Petens, C. de Pactis, & vide alia in princ. iſtius fol. vide etiam ad materiam huius Capituli Infra cap. 111.

CAP. CIII.

IBi *Hæredes exiſtant*. An in hæredes, vel in alios poſſeſſores rerum hypotecatarum tráſeat obligatio principalis defuncti, vide Alex. in l. 1. §. ſi hæres, ff. Ad Senatuſc. Trebell.

Ibi *Siue filij*. Nota, quòd non ſequitur, filius ergo hæres, quia debet probari ſucceſſio vt hic, & eſt communis opinio, relata per Alex. in l. ſi cum dotem §. tranſgrediamur, ff. ſolut. matrim. debet ergo conſtare de ſucceſſione, & ſic hæres debet citari, ad hoc vt veniat ad allegandum an ſit hæres aliàs non procedit executio, Paul. de Caſtr. in l. Poſtulante, ff. Ad Senatuſc. Trebell. vide cóſ. Calcan. 17. & per Alex. in l. ſi deceſſerit, ff. Qui ſatiſd. cogant.

Ibi *In ſolutum creditori*. An ſi poſtea euincatur talis res data in ſolutum teneatur ad intereſſe rei euictæ, vide tex. in l. Libera, C. de Sentent. & l. ſi quis aliam, ff. de ſolution. Alex. in l. 1. §. ſi hæres, ff. Ad Senatuſc. Trebell.

CAP. CX.

AD materiam huius Capituli vide in ſimili Pariſ. conſ. 69. nu. 113. & 140. volum. 3.

Ibi *Iudicibus*. Nota, quòd ſtatutum iſtud mandans Iudici, quòd, viſo inſtrumento executioni mandet, debet intelligi quando inſtrumentum non habet aliquod vitium apparens in loco ſubſtan-

A tiali, vide Paul. de Caſtr. in l. fin. col. 3. C. de ędict. Diu. Adrian. toll. quod nota contra dicentes quòd nulla exceptio impedit Ritum.

Ibi *In Regno Siciliæ*. Quid ſi inſtrumentum veniret de Longingo, an præſumatur, quòd perſona producens ſit illa, de qua loquitur inſtrumentum, & maximè procuratorium, vide per Bald. in l. ſi qua per calumniam, in fine, C. de Epiſc. & cleric. & vide not. in l. Præcibus, C. de Probationib. vide etiam infra in fine huius Capituli. B

Ibi *Vel inſulis*. Vide in l. Inſulæ, ff. de Iudit. & l. Notionem, §. 1. ff. de verb. ſignificat. Cępoll. in Tract. ſeruitut. in Rubr. de Mar. & port. vbi etiam de Inſulis, & vide Felyn. in Cap. Rodulfus, de Reſcript. & Bart. per illum tex. in l. Cęſar, ff. de publican. & vectigal. & vide d. l. Inſulæ, & ibi Angel. & Doct. vbi Angel. dicit, Mare etiam longingum ſubiacere territorio, dummodo non ſit propinquius alteri territorio, per tex. ſingul. C in l. vnic. C. de Claſſ. lib. 11. & ibi Scribentes, & ſic de Iure communi non cohartatur per viginti miliaria, ſicut hic, cùm Mare propè Regnum ſit de Regno. Nota, quòd videtur, quòd qui ſtat ſub fideiubſione de retinendo Regnum pro carcere, ſi vadit per Mare circum circa Regnum, nõ dicitur frangere fideiubſionem, ex quo infero, quòd ſi iudex mandat, quod habeat licentiam eundi per Mare, non rumpitur fideiubſio de retinendo Regnum, nec fuit nouatio, vt fi- D deiuſſores prætendere poſſint eſſe liberatos, quia mandatur quòd inerat in ipſa fideiubſione, cùm Mare ſit de Regno, & ita obſeruatum fuit in facto,

Ibi *Vel in promptu*. Quod quando ſit, vide Aretin. Inſtitut. de Actionib. §. in bone fidei, in 4. col.

Ibi *Literis teſtimonialibus*. Nam aliter non probaret, ſecùndum Paul. de Caſtr. ĩ l. vnic. C. vbi de ratioc. agi oport. adde Bald. in l. comparationes, nu. 14. C. de fide inſtrument. & ibi Salyc.

E Item quæro, an ille, qui præſentauit inſtrumentum, præſumatur habere mandatum in tantum quòd poſſit agere virtute mandati, vide Doct. & maximè Felyn. in capit. coram dilecto, de offic. delegat. Marſil. in l. ſi quis, ff. de Quæſtionib. nu. 138. 143. & 152. vbi ponit aliqua circa prædictam quæſtionem. Item præſumitur mandatum, ſi interuenerit ipſemet, per doctrinam Bart. in l. fin. C. de Aliment. pupill. præſtand. quem ſequitur ibi

tur ibi

Digitized by Google

tur ibi Bald. & Salyc. in l. Id quod pauperibus, C. de Epiſcop. & Cleric. licèt contrarium tenuerit Angel. in l. Reſtituendæ, C. de petition. hæredit. ſumptus enim, dicunt, quòd præſumuntur fieri ab eo, cui incumbit, & de eius mandato.

CAP. CXI.

IBi *Infra decemnium*. Sed an contrahentes poſſint facere, quòd non obſtāte decemnio poſſit procedi via executiua, Dicerem quòd ſic, ſemper quòd contrahentes dicerent iſta verba, ſcilicet, quòd quoties decemnium præſcriptum fuerit, toties deberi volumus, per ea quæ dicit Io: Annibal in l. Nemo poteſt, in repetit. Delegat. 1. nu. 807. tamen credo quòd eſſet damnoſum in anterioritate, per ea quæ etiam vult Felyn. in Rubr. de Præſcript. & Cagnol. in Repetit. l. 2. C. de Pactis inter empt. & vendit. nu. 46. Bald. verò in l. quòd ſi nolit, §. quid ſi ita, voluit, quòd etiam poſt decemnium poſſit cauſari executio, ſi fuit hoc expreſſum, ſcilicet, quòd quandocumque poſſit fieri executio.

Ibi *Vel confitente*. An confeſſio, ſimpliciter facta de debito, excludat quin debitor poſſit opponere exceptionem contra creditorem. Vide per Bologn. in l. 2. C. de Iuram. calum. & an talis confeſſio habeat executionem paratam, vide per eumdem in ſua tabula, in verb. confeſſio. Et ad materiam huius Capituli vide etiam ſupra in cap. præcedent. 102.

CAP. CXII.

IBi *Fideiuſſione de duplo*. Quæro, quid ſi creditor eſt inhabilis ad preſtandum fideiubſionem prædictam, Dic quòd Iudex poteſt cogere debitorem ad ſoluendum, ſtantibus pecunijs in tuto, & facta obligatione bonorum creditoris loco fideiubſionis de duplo, iuxta notata per Doct. in l. 1. ff. Qui ſatiſd. cogant. & ita fuit obtentum in Magna Curia, quia non eſt iuſtū, quòd creditor inhabilis ad præſtandum, non poſſit cōſequi ſuum. Quid, ſi non eſt habilis ad præſtandum in loco, quia exterus, & offerat præſtare in alio loco, an poſſit, vide Paul. de Caſtr. conſ. 416. vol. 2. in fine, in nouis.

Ibi *Primi decreti*. An per miſſionem factam ex primo decreto res efficiatur litigioſa, & propter impenſas efficiatur

A alienabilis, vide tex. in l. ſi poſtquam, C. vt in poſſeſſ. legat. vbi dicitur, quòd non efficitur litigioſa.

Ibi *Ex tunc habeat*. Et ſic plena ſit prius executio. Quid autem ſi prius ſe opponat, & poſtea adimpleat, an ſit proſequēda eadem inſtantia, & tela, & Dico quòd ſic, quia nō deficiebat Ius opponēdi, ſed exercitium opponendi, & ſequuto implemento validatur iuditium, & inſtantia ante cepta, per ea quæ in ſimili voluit Bald. in l. per diuerſas, in 13. quęſt.

B C. Mandat. per iura, quæ allegat, quæ omnino vide, ſed in cōtrarium vide Bald. in l. fin. C. Qui admiſt. dicentem, quòd paria ſunt quid fieri ante tempus, & poſt tempus, ſicut ergo poſt quindenam non poteſt ſe opponere, ita nec ante, ſed hoc verum puto quoad, aduerſarius poſſit oppoſitiones reijci facere, cum ſe opponit ante implementum non autem, vt ſequuto implemento, non validentur oppoſitiones, quia Imò validatur, per doctr. Bald. in l. Per diuerſas, C. Mandat. tu ta-

C men cogita, & vide iura, quæ vtrobique allegat, ac tex. & ibi ſcripta in l. Non videtur, & in l. Non quemadmodum, ff. de Iudic. & in cap. Abbate, §. fin. de re iudicat. & ad premiſſa adde Bald. ſingul. in l. ſi finita, per illum tex. ff. de tutor. & ration. diſtrahend. & per Bart. in l. ſed ſi nolit, ff. de acquir. poſſeſſ. & Modern. in l. fin. C. qui admiſt. quos omnino vide. Quid, ſi quis ante ſpolium agat, an perpetuetur bimeſtre, ſuper hoc eſt ſcriptū in allegationibus Comitatus Cammara-

D tæ vbi vide omnino, & adde dicta per Bald. in d. l. Per diuerſas, facit ineuitabilis tex. in l. obſeruare, §. fin. ff. de offic. Poconſul. & dicit Afflict. Quo tempor. Mil. cap. 1. nu. 2. in vltimis verbis, vbi dicit, quòd parum ante, & parum poſt non importat, quia in Iuditijs totū eſt vnum, & non eſt curandum de prioritate, vel præpoſteratione, & adde ſcripta ſuper Cap. Regni ſuper quindena Sindicatus.

Ibi *Quindenam ad ſe opponendum*. Nota, quod tantum tempus datur ad oppo-

E nendum, quantum datur ad ſoluendum, ſcilicet quindena, pro hoc vide Bart. in l. Aufertur, §. compenſationem, ff. de iure fiſci, & Alex. in Addit. ad Bart. ibi, & Felyn. in cap. Cum dilectus, extra de fide inſtrument. 1. col. verſ. ſecūdò ampl. & attento, quòd iſta quindena datur à lege, eſt dilatio peremptoria, vt per Ang. & Alios in l. in pecuniarijs, ff. de ferijs, & ideo poſt quindenam nō admictuntur oppoſitiones, vt ibi per eos.

Ibi

Ibi *Oppoſitoria*. Solet dubitari, cui pereat inſtantia oppoſitoria, pro quo vide Cardinal. in Clement. fin. de appellat. verſ. nono quæro, & vide Iaſ. in conſ. 167. nu. 3. in 2. vol. Dec. conſ. 43. in princ. Bald. & Bolog. in l. 1. ff. de iuriſd. omn. Iud. vbi dicunt, quòd ille, qui opponit dicitur Reus, cùm opponere ſit propriè Rei, & vide Socc. conſ. 109. lib. 4. & Infra cap. 115.

Ibi *Vltra tamen debitum*. Nota, quòd intelligitur excluſiuè, ideſt quòd de damnis, expenſis, & intereſſe non debet deduci pingue valens, & ita ſeruat Magna Curia, & iſtud puto verum quando iſta non veniunt iure actionis, ideſt per viam cōtractus executiui, vt Innuit Infra cap. Item prædicta.

Ibi *Quadrimeſtri tempore*. Quod currit à die habitę poſſeſſionis, quia tunc trāsfertur dominium in creditorem, iuxta Gloſ. in §. 1. Inſtitut. de offic. Iudic. quod intelhge niſi facto, & culpa debitoris creditor non potuiſſet habere poſſeſſionem tranſmiſſam, quia tunc Ius fingit, quòd illam nactus fuerit, & currit tēpus, perinde ac ſi verè nactus fuiſſet, per tex. in cap. 1. extra de dolo, & contum. vbi per Abb. & Alios, & vide in l. 1. C. de bon. auth. Iudic. poſſid. & habetur per Alexan. in l. 1. §. qui preſens, ff. de verbor. obligation. & contigit his diebus in Magna Curia, & fuit ita Iudicatum, & vide plenè per Abb. in capit. Quoniam frequenter, §. fin. extra Vt lit. non conteſt.

CAP. CXIV.

IBi *Commodati depoſiti, &c.* Et hoc etiam de Iure communi, in tantum, quòd nulla retentio, vel exceptio etiam doli, vel compenſationis etiam liquidæ poteſt opponi, l. pen. & ibi per Bart. & DD. C. depoſit. l. fin. C. de Compenſation. Fallit tamen in depoſito non vero, ſed confeſſato, Item in depoſito probato per teſtes, & non per inſtrumenta, ſecundum Alexand. in Additt. ad Bart. in d. l. pen. quem omnino vide, quòd etiam liquida, compenſatio non poſſit opponi, vltra Iura prædicta, vide tex. expreſſum in capit. Bonafides, extra De depoſit. Adde, quòd confeſſio Iuditialis meretur executionem, ſicut ſententia, l. ſi debitori, C. de Iudit. Paul. de Caſtr. in l. 2. C. de Compenſat. & ad

A prædictos, & alios caſus, in quibus de Iure communi fit executio, vide Mathefild. not. 5. & ibi in Apoſtill. vbi etiam de depoſito, & vide quæ ſcripſi in d. l. pen. C. depoſit.

Ibi *In teſtamento*. An Donatio cauſa mortis habeat executionem paratam per hoc capitulum, Dicas quòd ſic, & equiparatur Legatis, §. 1. Inſtitut. de Donation. & l. Marcellus, ff. de donation. cauſ. mort. & licèt ex contractu guarentigiato non poſſit cauſari executio, niſi ad peti-
B tionem principalis creditoris, non autem ad petitionem Tertij, cuius intereſt, per not. per Iaſ. in l. Imperatores, ff. de tranſact. tamen in vltimis voluntatibus eſt ſecus, l. Fideicommiſſum, §. Item, ff. de Leg. 3. & quod ibi notatur per Bald. quem vide in l. ſi pater *la* 1. C. de dot. promiſſion. nam in vltima voluntate poteſt agere etiam ille, qui non eſt nominatus in teſtamento, ſi ſua intereſt, vide omnino Iaſ. in dict. leg. Imperatores.

C Ibi *In contractibus dotalibus*. Sed quid, ſi dos veniat reſtituenda conſtante matrimonio propter vergentiam viri ad inopiam, an contractus dotalis habebit executionem, paratam vide Ancharan. conſil. 119. argument. l. 1. §. ſic, C. de rei vxor. action. vbi vide per Scribentes. Et adde quòd ſi in contractu dotali nulla eſt expreſſa obligatio per maritum de reſtituenda dote ſoluto matrimonio, an erit locus executioni ex tacita obligatione, quæ reſultat recipiendo do-
D tem, & per iſtum Ritum videtur quòd non, quia requirit expreſſam obligationem, ita videtur tenere Bart. in l. 1. ff. de his quæ in teſtament. delent. & ibi arguit contra, & non ſoluit, ſed Doct. magis communiter tenent contra eum, vt dicunt DD. in l. Iuriſgentium, §. quod ferè, ff. de Pactis, ſed verba Ritus faciunt dubitationem, quæ requirunt expreſſam, & Felyn. dicit in capit. tranſlato, de Conſtitution. quòd non habeat executionem tacita ſtipulatio,
E ſed poteſt reſponderi, niſi conſtaret de mente Ritus prout in caſu noſtro, nam Ritus loquitur de inuentarijs tutorum, & ſimilium perſonarum, in quibus conſitentur tantùm, & tamen inuentarium non habet expreſſam obligationem, ergo idem ſi maritus confitetur recepiſſe dotem, & de hac quæſtione vide Bald. Nouell. in tractat. de dot. in 6. part. in vltim. quæſt. & per Calcan. conſil. 17. colum. 8.

Ibi

Ibi *Literis cambij*. Intellige hoc ſtatu- A
tum circa executionem inſtrumẽti,quod debeat intelligi ad petitionem creditoris principalis, & non ad inſtantiam Tertij, cuius intereſt,vide Iaſ. in l.Imperatores, ff. de Tranſact.

CAP. CXV.

IBi *Oppoſitoria*. Scias quòd ſeruatur in Magna Curia, quòd ſi prouidetur, quòd, ſtent oppoſitiones,cauſa oppoſitoria perit cauſanti executionẽ,&ſic oppo- B
ſito,quia iſte eſt verus actor,eſto quòd debitor laceſſitus ſe oppoſuerit, & petierit equè principaliter liberari, vt per plura tenet Dec.conſ.43. col.1. & 2. Si autem fuerit dictum, Reijciantur, & facta ſolutione,ſi Reus,vel opponens proſequatur cauſam oppoſitoriam,ſibi perit, non creditori, cui erat ſatisfactum, & quò ad eum iuditium erat finitum, & opponens remanet verus actor, quia proſequitur cauſam, vt recuperet, pro quo optimè facit, quòd contradictor, qui non poſſi- C
det, quando opponit ſe, venit vt actor, Bald. & Doct. in l.1. C. de Priuileg. fiſc. & ratio ſeruatur in Practica, quia rubricantur omnes, ſcilicet, inter talem actorem, opponentem ex vna, contra talem conuentum, oppoſitum parte ex altera, vide etiam Afflict. in Conſtit. Hac lege.

CAP. CXVI.

IBi *In Ciuitatibus Panhormi*. Idem eſt D
prouiſum hodiè in Alijs Ciuitatibus, dummodo ſententię ſint latę per Doctorem, vel de eius conſilio, per Capitulum Regis Ioannis 37. cart.168.

CAP. CXVII.

IBi *In Alijs verò Curijs*. Adde, quòd omnis exceptio nullitatis impedit executionem per capturam perſonæ, etiam ſi requirat altiorem indaginẽ, ſecus quò E
ad executionem bonorũ, Paul. de Caſtr. in l.4.§. condemnatum, 2.col. de re iudicat. Quem tamen nititur limitare, & reprobare Dec. conſ.73.in 1.vol. An autem ſi nullitas, & exceptio fuit reiecta quò ad vnam ſolutionem, vel catamenũ, intelligitur reiecta quò ad alia catamena. Et an obſtet exceptio rei iudicatæ, vide Imol. conſ.130. 2.col. & adde ſcripta in cap.127. in fine.

CAP. CXXIX.

IBi *Aduerſus quam liquidationem*. Sed quid erit, ſi quis habet contractum conditionalem, & vult verificare conditionem eueniſſe,vt habeat executionem paratam iuxta formam Ritus, & debitor aduerſus iſtam liquidationem, & verificationem vult ſe opponere, quæritur an poſſit, videtur quòd non, niſi prius facta executione vt hic, ſed veritas eſt in contrarium, vt dicit Alex. in l. item quia,in princ.ff.de Pactis, & Caccialup. in l.Admonendi, in 1.col.ff. de iure iurand. nec obſtat Ritus iſte, quia eſt correctorius, & non debet extendi, vt notatur in Authent. Quas actiones, C. de Sacroſanct. Eccleſ.

CAP. CXX.

DIc notabiliter, quòd ſi pro debito quantitatis debitor non habeat pecuniam paratam,ſoluere poteſt in rebus, dummodo antea conſtet nõ poſſe ſoluere pecuniam, & quòd nullus emptor reperiatur in re quam vult dare creditori, & ita ſertatur in practica, & tunc poteſt creditor capere res magis precioſas,ſicut aurum, & argentum, tex. eſt pro ſingulari allegatus per DD.in Authent. de Fideiuſſorib.§.qui autem,vbi vide Bologn.

Ibi *Cum ſacculo parato*. Et ideò hodiè ſit citatio ad executionem faciẽdam, ſed an ſufficeret interpellatio extraiuditialis, Dic quòd ſic,quia executio fit culpa debitoris, & idem Dicerem, ſi in contractu eſſet dies,quia dies interpellat pro homine, expreſſa, vel tacita, vt in l. vinum, ff. ſi cert. pet.vide Rom.Sing.396. Sed quis debet probare hanc monitionẽ extraiuditialem, actor affirmans, an reus negans vide eumdem Singul.397.

Ibi *Nullę expenſę*. Vide Bald.in l. Nõ ignorat,C. de fruct.& lit.expenſ. & quid de expenſis inſtrumentorum an veniant reficiendæ, vide ibidem Bald. & quid in criminalibus, an ſint reficiendæ, vide Barthol. in l.1. Ad Turpill.& ibi Alexand. in Apoſtill. & per notata in l. cum quidam, C. de fruct. & lit. expenſ. & Paul. de Leaz. & Alios in capit. finem litibus, De dol. & contum. & Iaſ. in §. ſic itaque, col fin. Inſtitut.de Actionib. qui refert quamplures Doctores.

A

CAP. CXXI.

IBi *Executio*. Intellige quòd Inſtrumẽta, quæ ex forma ſtatuti debent executioni mandari, ita mandantur executioni illa inſtrumenta ex quorum tenore competit vtilis actio, ſicut ſi competeret directa, ita Io. de Plat. Inſtitut. Ad leg. Aquil. §. certum.

Ibi *Diſcuſſis bonis*. Etiã ſi Fiſcus agat, l. pen. C. Quand. fiſc. vel priuat.

CAP. CXXIII.

IBi *Niſi bona occultauerit*. Vel aliàs fuerit in mora, vide Bald. & Alios, in l. fin. §. & ſi præfatam, C. de iure deliberand. Adde, quòd non poteſt capi perſona hæredis, nec res hæreditaria, niſi diſcuſſo an ſit hæres, vel an ſit res hæreditaria.

CAP. CXXIV.

IBi *Ceſſionem*. Adde, quòd ceſſionarius non poteſt capi facere perſonam, nec bona debitoris, niſi prius citetur, & diſcutiatur de iuribus ceſſionis, vide Bal. & Aret. in præcedẽt. Apoſtill. ſupra proximè cap. 123. vbi etiam dicũt quòd captura perſonæ eſt maior, & facit maiorem iuſtitiam, quàm captura rerum.

Ibi *Vt tandiu*. Et ſic detineri debet tandiu in carceribus, quandiu pignus nõ diſtrahatur, vt ſatiſfiat creditoribus infra quindecim dies. An iſta dilatio quindecim dierum poſſit per iudicem denegari caſu, quo debitor haberet pecuniã promptam ſolutioni, Quilibet dicet quòd ſic, & ego, cùm eſſem Iudex, ita bis iudicaui, cùm debitores oſtendiſſent pecunias coram me, ſed petebant quindenam, vt afficerent creditorem, tamen de iure eſt totum cõtrarium, ponit Roman. Singul. 459. & ideo ſi aliàs mihi contingeret, aliter facerem.

CAP. CXXV.

IBi *Ab vncia vna infra*. Quid, ſi debitum, aut ſumma, licèt vntiæ vnius, deſcenderet ex maiore, an illa maior ſumma ſit adijcienda, ita quòd debitor debeat carcerari propterea quia illa vntia deſcendat ex maiore ſumma, Dicas quòd non, ita ſingulariter Bart. in l. vbi fideiuſſor, ff. de fideiuſſorib.

CAP. CXXVII.

IBi *Reddire ad bona*. Vide Bart. in l. conſentaneum, & ibi Alex. in Apoſtill. C. Quomod. & quand. Iud. in fin. pen. col. qui concludit, quòd, etiam facta miſſione ex primo decreto, licere reddire ad perſonam, & ſic contra iſtud capitulum, & vide etiam Bart. in l. Nemo carcerem, C. de ex actor. tribut. lib. 10. Paul. de Caſtr. in l. 4. in princ. ff. de re Iudicat.

B Sed quid, ſi debitor eſt obligatus in bonis, & perſona, ſi fuerit expignoratus in bonis, an poſſit poſtea capi de perſona, & Ritus iſtæ eſt clarus, ſed pro hoc vide Paul. de Caſtr. in l. Quamuis, ff. de pignorat. action.

Ibi *Reddire ad perſonam*. Secus erat de iure communi, vt voluit Bart. & Alex. in l. conſentaneum, C. Quomod. & quãd. iud. Paul. de Caſtr. in d. l. Quamuis, ff. de pignorat. action. Roman. conſ. 133. & Dec. conſ. 73. 2. col. vbi etiam vide,

C quòd quelibet nullitas, etiam promptuaria impedit capturam perſonæ, ad quæ vide ſcripta ſupra in cap. 117.

CAP. CXXIX.

IBi *De duplo*. Duplum verò, ſiuè fideiuſſionem poteſt petere quando creditor petit plus, quàm debet recipere, vide Angel. in Authent. de executorib. in princ. Et quando creditor præſumatur ignoranter petere debitum ſolutum, vi-

D de eumdẽ Angel. in Authent. de trient. & ſemiſſ. §. ſi quis autem.

Ibi *Si debiti ſolutionem*. Quid, ſi excipiat de compenſatione, vel alia exceptione, an poſſit petere fideiuſſionem de duplo, vide ſupra in cap. 104. vbi hoc declaratur.

CAP. CXXXII.

IBi *Aliquid ſeparatum opponat*. Quid ſi ſimpliciter fatetur debitũ, an tunc erit

E locus huic modo procedendi, vide Paul. de Caſtr. in l. 1. ff. de confeſſ.

CAP. CXXXIII.

IBi *Summarias*. Sed an cauſæ miſerabilium perſonarum, hic enumeratarum, criminales non recentes ſint ſummariæ, nã obſtat Rubrica, & capitulũ primum dictæ Rubricæ, in contrariũ poteſt adaptari

Digitized by Google

adaptari dictum Bald. relatum per Dec. A conſ. 122. quòd iſta pars ſtatuti reſpicit perſonas, & eſt magis ſpecialis quàm ſequens pars, quæ loquitur de criminalibus, & quæ eſt generalis, & reſpicit cauſas. Et quando dicatur cauſa ſummaria, vide Bart. in l. ſi quis à liberis, §. ſi quis, de liberis agnoſc. Gloſ. & DD. in l. 1. C. Quor. legat. Gloſ. & DD. in Clement. ſæpe, de verb. ſignificat. & Gloſ. in l. 3. §. ſciendum, ff. Ad exhibend. vbi enumerantur plures, & ponitur regula pro conſtanti, quòd omnes cauſæ ſunt regu- B lariter ordinariæ, exceptis aliquibus &c. vt voluit Paul. de Caſtr. in l. Iudices, C. de Iudic. Et Nota quòd licèt de iure cõmuni aliç plures ſint ſummariæ, tamen in Regno, ſtante Ritu erunt ordinariæ, quia eſt correctorium Iuris communis, & perſtringit cauſas ſummarias ad certã expreſſam dinumerationem, arg. §. actionum, Inſtitut. de actionib. niſi dicas, quòd ſunt exempla, quæ non reſtringunt regulam, ſed non puto per prædicta, tùm etiam quia in ſummarijs non datur re- C gula determinans quæ cauſæ ſint ſummariæ, ſed particulares determinationes, quæ poterunt cauſari, & reduci ad numerum hic expreſſum, maximè cùm regula ſit in oppoſitum, vt omnis cauſa ſit ordinaria, vt dixi, ſed tu ſubtilis adde, & cogita, Item cauſæ fiſcales de iure ſunt ſummariæ, l. pen. & ibi Bart. C. de cõuen. fiſc. deb. lib. 10. Item cauſæ publicarum functionum, l. 1. C. de exact. tribut. lib. 10. Item cauſa poſſeſſoria, vt notatum eſt infra in alia apoſtilla, & aliç D plures, de quibus per DD. in locis prædictis, & per Bart. in extrauag. ad repriment. in verb. ſummariè. Item quò ad quid, & propter quid dicuntur ſummariæ, vide Paul. de Caſtr. in l. Qui bona, §. pen. ff. de damn. infect. Dic etiam, quòd fauore cauſarum ſummariarum eſt introductum, quòd licèt libellus dubius, vel generalis nõ debeat admicti parte opponẽte per tex. in l. fin. de libell. oblat. tamen in cauſis ſummarijs eſt admictendus Iaſ. in l. ędita, 2. not. C. de ędend. E per conſ. Alex. 187. in 4. vol. Contrarium tamen communiter tenẽt Modern. in d. l. ędita. vt ſunt Dec. Franc. Curt. & Franc. de Rip. & Alex. conſ. 32. lib. 4. Quid ſi per reſcript. Principis prouideatur, quòd cauſa ſit ſummaria, an debeat lis conteſtari, dic vt per Bart. in extrauagant. ad reprim. in verb. ſummariè, & clement. ſępe, de verb. ſignific. & Corn. conſ. 292. 3. vol.

Ibi *Cauſæ breuiores*. In iſtis cauſis vide Matheſil. not. 1. & probatio per vnum teſtem idoneum intelligitur plena probatio, & non eſt neceſſe deuenire ad iuramentum, & ita etiam fama probat.

Ibi *Inter officiales Regios*. Ad intelligentiam iſtorum verborum, vide pulchrè Paul. de Caſtr. in conſ. 126. in princ. in 1. vol. in nouis, & quæ ſcripſi infra.

Ibi *De dote promiſſa*. Dic, quòd cauſa dotis eſt ſummaria quò ad dilationes reſecãdas in eius iuditio, non autem quò ad ſubſtantialia inſtantiæ, Gloſ. eſt de hoc ſingularis in l. 1. & ibi Bald. notat ff. ſolut. matrim. & Bulgar. ibi adducit aliqua media ad probandum quòd cauſa dotis eſt ſummaria.

Ibi *Pupillorum, & viduarum*. An, & quando pupilli, & viduæ connumerentur inter perſonas miſerabiles, vide Alexan. conſ. 121. vol. 1. col. vlt. Et dic, quòd in miſerabilibus perſonis Iudex poteſt ex officio ſuo ad commodum miſerabilium perſonarum procedere, & poteſt ex officio ſuo procedere, & ſupplere quod parte petente nõ potrſt, vide Alex. conſ. 5. vol. 2. col. vlt. Sed quæ dicantur veræ viduæ in iſta materia, vide Felyn. in cap. ſignificãtibus, nu. 8. de offic. deleg. Item ſupple, viduarum, ſcilicet honeſtarum, Felyn. ibidem, & quæ dicantur perſonæ miſerabiles, vide Alber. in prim. part. ſtatut. q. 3. & q. 111.

CAP. CXXXIV.

IBi *Diuidere*. Non autem remictere, cùm ſit forma, ſecundum DD. in cap. Dilecta, de reſcript. Scias tamen, quòd ſi vna pars cędit termino ſuo, ſtatim cędit dies alterius, Bald. in l. fin. 1. col. in fine, C. Qui admict.

CAP. CXXXV.

SEd An ſit neceſſe in iſto ſpolio, ita priuilegiato apponere tempus ſpoliationis in libello, vide Pract. Papienſ. in form. libell. ſpol. poſſeſſ. & Bald. cõſ. 217. 2. col. & Afflict. deciſ. 250. Alex. conſ. 6. in 3. vol. Felyn. in cap. 1. de lit. conteſt. nu. 9. verſ. fallit tertio, vide Iaſ. in l. ędita, nu. 22. C. de edend. Guid. Pap. ſingul. 161. Quot modis quis dicatur ſpoliare, vide Geminian. in cap. ſciant cuncti, de elect. in 6. & apoſtillam in eo impreſſam. Et An in cauſa ſpolij lis conteſtetur, vide Corn. conſ. 282. vol. 3.

Ibi *Conſtito*. Intelligitur parte citata, Clement.in præſenti,cum Gloſ. de Cenſib. Et quid, ſi non conſtat, & intentans ſpolium, per calumniam differt, vt impediat aliud iuditium, vel non curet liquidare fructus, vel expenſas, practica eſt, vt præfigatur terminus, vide Abb.in cap.fin. col.3. de ordin.cognit. facit tex. in cap. frequens,de Reſtit.Spoliat. lib.6. quod an procedat de iure ciuili, vide ibi ſcripta ſuper textu, ſed an ſufficiat conſtare per vnum teſtem, vide Matheſil. not.27. Quis autem dicatur aduerſarius, B vide Felyn. in cap.1. de iudit. not. Barb. in tract.de teſtib.in princ.nu.4.& de quo in Ritu. Quis autem audiri non debet eſt ille,contra quem petitio reſtitutionis, & ſpolium dirigitur, quia ille dicitur venire ad defenſionem, contra quem petitio dirigitur, Bart. in l. ſi de pupillo,§.1. & Alexan.in l. in prouintiali,§. in publico, in vlt. col. de oper. nou. nunt. Bart. in l. defenſionis facultas, per illum tex. C. de iure fiſci,lib.10. Tertius verò dicitur venire tamquam actor, Anchar. cõſ. C 333. & ſic debet audiri, Felyn. in capit. veniens, de teſtib. quoniam Ritus loquitur de eo, qui defenſione vti velit, pro vt verba ſonant,& verbum defenſio nunquam trahitur ad impugnationem, ſiue ad offenſionem, caſus eſt, vbi Innoc. & Alij, in cap. cum inter, extra de except.

Ibi *Defenſionibus*. Accuſare enim teſtes de falſo non eſt defenſio, Lud. Bolognin. conſ.35. & adde huic cap. ſcripta per me ſupra cap.4. Regis Frider. & An à remedijs ſpolij poſſit appellari, vide D Imol. in l. fin. §. ſi iuſſu, in fine,poſt Angel. ibi, ff. de Appellat. & Bart. in l.2. ff. de Appellat. recipiend.& Bald.in l.1. C. ſi de moment. poſſeſſ. Iaſ. in l.1. C.de bon. poſſeſſ. Sed an retentio dicatur defenſio, & poſſit habere locum in ſpolio, vide Cępoll. conſ.59. incip. viſa facti ſerie cum conſ. ſeq. & dicas, quòd ſi quis vult fundare ſpolium per retentionem aduerſarij, ſi retentio eſt legitima, quia non fundatur ſpolium, habet locum retentio, ſed ſi ſpolium fundatur aliunde, E quàm per retentionem, non admictitur retentio.

Item, an ſpoliator admictatur ad ceſſionem bonorum ante reſtitutionem factam, vide Deciſ. Rot. 554. ſub Rubr. de ceſſion. bonor. Et adde, quòd ſtatutum, tollens defenſiones, debet intelligi de ciuilibus, non autem de defenſionibus, quæ ſunt iûris naturalis,Marſil.cõſ. 81. 3.col. vol.2. Adde etiam, quòd ſtatutum diſponens quòd quis nõ audiatur in defenſionibus ſuis in criminalibus non valet, etiam de plenitudine, poteſtatis, Marſil. ibidem, in fine col. & ibi etiam dicit, quòd appellatio eſt defenſio, & ſic admictitur in ſpolio.

Ibi *Si verò*. Quid, ſi aliquis ante ſpolium agat, an perpetuet bimeſtre, vide ſcripta ſupra cap.112. ſuper verbo, ex tunc, dum loquitur de quindena. An autem currat bimeſtre impedito, determinatur per Gloſ. in l. contra maiores, C. de inoffic. teſtam.

Ibi *A die ſcientię*. Vide Gloſ.in cap.2. & Gloſ. in cap. diuerſitate, de conceſſ. prębend.& tex.valde notab. & ibi Bald. & Scribentes in l. Annus autem, ff. de calumniat.

CAP. CXXXVII.

Ibi *Reſeruentur*. Niſi ſit exceptio iuris, & de iure, ita ſingul. dicit Bald. in l. poſtquam liti, 11.col. C. de Pactis, vbi ponit triginta exceptiones impedientes proceſſum, & primum dictum ſequitur Brun. in tract. ſtatut. in verb. Allegatio.

CAP. CXXXVIII.

Ibi *Non poteſt appellari*. De iure communi vide in cap. cum ſit Romana, in princ. de appellat. & quòd imò pereat. Adde, quòd, appellatione remota, reſpectu perſonæ annexæ, ſeu conſortis eiuſdem litis etiam procedit, vt pulchrè concludit Marſil. conſ. 84. vol. 2.

CAP. CXL.

Ibi *Appellabilis*. An electa vna via, ſit alia præcluſa, vide Gloſ. in verb. partibus, in Clement. ſæpe, & ibi Scribentes,de verbor. ſignificat. Rom.conſ.113. Sed quid è contra, ſi cauſa erat ſummaria, & fuit proceſſum ordinariè, Dic, quòd non appellatur, cùm de ſui natura non ſit appellabilis. Quid autem, ſi erat procedendum ſummariè, & fuit proceſſum ordinariè, & ineptè, ● ſententia erit nulla, vide Felyn. in cap. examinata, de Iudit. poſt nu.26. & vide etiam Margarit. Bald. in verb. Actio, §. agere, Iaſ. conſ.2.vol.3. in fin. & Gloſ. in Clement. Sæpe, de re Iudicata, Bald. in l. Nullum, circa finem, de leg. & Anchar. conſ.78.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXLI.

IBi *Delictum eſt recens*. Vide ſupra in cap.102.&vt delictum dicatur recens, dantur iſti duo menſes ad accuſandum, & propoſita accuſatione poſſunt pręſentare quandocunque, etiam poſt bimeſtre, quia agitur in recentibus, & ita eſt in obſeruantia,& ita fuit interpretatum, & dicit à diè ſcientiæ delicti, quia propoſita ſemel accuſatione infra bimeſtre à die ſcientiæ delicti, iam agitur de crimine recenti, & adde, quòd abſentia Rei, vel contumacia facit, vt delictum non deſinat eſſe recens, Bart. in l. Diutino, ff. de Pęnis,& Alber. ibi.

Ibi *Vel preſtat*. Quid, ſi fideiuſſor pro aliquo meleficio datus moriatur, an extinguatur fideiuſſio ita vt non tranſcendat ad hæredes ſicuti non tranſit actio perſonalis, Dic quòd non, vide per Aretin. in §. fideiuſſor Inſtitution. de fideiuſſ. Hoc tamen quòd accuſatus carceretur, vel præſtet intelligitur ſecũdum Conſtitut. Humanitatem.

C Ibi *Fiet apertura*. Scias tamen, quòd publicatio non eſt de ordine ſubſtantiali, nec eius omiſſio reddit proceſſum nullum, Bart. in l. Prolatam, C. de ſentent.maximè parte non contradicente, Felyn. in cap. Cum I. & A de re iudicat.col.2. nu.1.2.3.& 4.Adde,quòd poſt concluſum in cauſa non poteſt quæri de publicatione non facta, nec prætextu publicationis poteſt reſcindi concluſio, Feyn.ibidem, in 3. col. poſt Egid. quem allegat in Deciſ. 552. vbi vide omnino.

D Ibi *Ad defendendum*. An Reus in criminalibus poſſit renuntiare exceptionibus ſuis, & defenſionibus, Dicas, quòd non, Gloſ. eſt notab. in l. Pactum inter hæredem, ff. de Pactis, vbi dicitur quòd in criminalibus nõ poteſt renuntiari exceptionibus, & defenſionibus, per tex. in l.3. ff. de liber. cauſ. & in l. Non tantum, ff. de appellat. quod procedit nedũ ſi fit expreſsè, ſed etiam tacitè,videlicet per concluſum in cauſa, nam concluſio in cauſa & renuntiatio probationum idẽ ſunt, vt notat Bald. in Auth. Iubemus, C. de Iudit.& Gloſ.in cap.cum dilectus, de fide inſtrument. Imò dicit Bart.in l.1. §. ſi quis vltra, in fine, de quæſtionib. in 3.not.quòd in cauſis maleficiorũ poſſunt recipi teſtes, etiam poſt concluſum in cauſa, & etiam poſt publicationem,vide ibi per eum, & in Addition. & per Iaſ. in d. l. Pactum inter hæredem,& dictum

A Gloſſæ in d. l. pactum, procedit etiam ſi interuenerit iuramentum, ſecundum Bald. in l. vnic. de confeſſis, & Bart. in l. ſed ſi quia, §. conſtitutum, ff. ſi quis cautionib. 4. col. Imò dicit ibi Iaſ. quòd ſi reus renuntiaret omnibus exceptionibus, & defenſionibus, tamen quilibet de populo poſſet comparere pro eo, l. Non tantum, C. de appellat. & vide ibi per Iaſ. qui dat vnam practicam, & Felyn. in capit. ſi diligenti, 1. col. de for. competent.

B Ibi *Et reprobandum*. Et ſic nota,quòd de Iure Ritus poſt aperturam admictitur teſtium reprobatio, quòd non erat de iure communi, vide tex. in cap. Preſentia cum ſua materia, de Reſtitut. in antiquis.

Ibi *In carceribus*. Adde, quòd accuſatus debet priſtinæ libertati relaxari, non ſolùm poſt ſententiam abſolutoriam, ſed etiam ante, poſtquam coſtat per probationes ipſum nõ deliquiſſe, Roman. Singul.490.

CAP. CXLII.

IBi *Carcerari*. Quid ſit de iure communi,& quot ſpecies cuſtodiæ,& carris, & vinculandi reperiantur, vide per Angel in l. Nullus, C. de exhib. reis.

CAP. CXLIII.

ADde, quòd in omnibus cauſis, in quibus poſſunt recipi teſtes lite non conteſtata, non requireretur publicatio, Iaſ. in l.2. C. de edend. col. penult. vbi plura de materia, & ponit rationem quare requiritur publicatio teſtium, & ratio putà, quòd propterea non ſit publicatio ſuper informationibus, quia poſſunt recipi, & recipiuntur lite non conteſtata.

CAP. CXLIV.

E IBi *Ex clauſula generali*. An ſtante iſta clauſula concedatur reſtitutio ex negligentia,lata culpa, vel ſupina ignorantia, vide Bart.in l. ſeruo inuito, §. cum Prætor, ff. Ad Senatuſc. Trebell. Alex. conſ.21. in vlt. col.vol.1.

Ibi *Poſt concluſionem*. Concluditur ergo in criminalibus de Iure Ritus, de Iure autem cõmuni quid erat, vide Bald. in l.1. in 4. col. C. de condict.indeb. Angel. in tract. malefic. in verb. Qui Iudex proceſ-

proceſſum publicauit,& Alios quos pro, A & contra refert Afflict. in Conſtit. Hac lege, in col.fin. vbi vide bonam Gloſſam ad materiam.

Ibi *Non aliter*. Quid in alijs terminis reſtitutorijs, Dic quòd tunc eſt communis, etiam ſi Reus nolit eo vti, ita inquit Bald. in l.fin. in 7.q. ff. de ferijs.

CAP. CLXV.

Nota, quòd in cauſis criminalibus B Minor mitius punitur, etiam ſtante pęna ſtatuti, Aret. conſ. 130.

Adde, quòd ſicut priuatus in priuatis, & publicis cauſis admictitur ad accuſandum, ita fiſcus, quando principaliter ſua intereſt poteſt accuſare, Iſern. in Conſtitut. Beneficium, de reſtitut. Reipubl. quem vide omnino. Quid in crimine Vſurarum, vide tex. & Scribentes in Conſtitut. Vſurariorum, & in cap. Regis Alphonſi cart. 236. ſub Rubr. de Cõuen. crim. & quæ ibi dixi. C

Adde, quòd licèt in priuatis delictis non poſſit quis accuſare, niſi is, qui principaliter offenditur, & cuius principaliter intereſt, tamen fallit vbi venit pęna pecuniaria applicanda fiſco, quia, licèt crimen ſit priuatum, poteſt tamen quilibet de populo agere, Item fallit, vbi pęna nõ concernit certam perſonam, vt in Blaſfemia, apportatione armorum, & ſimilibus, Angel. de malefic. in verbo, nec non ad quærelam, vbi etiam vide, quid in publicis Iuditijs per regul. & D fall. & vide Bald. in Rubr. C. qui accuſar. non poſſ. & ſcripta in l. de crimine, eod. tit. & in Rubr. de publ. Iudit. vbi etiam an forenſis poſſit accuſare de delicto ſeu crimine publico. Adde, quòd ſolet quęri, An remictente parte ſequens aſtrictior poſſit iterum accuſare, & proſequi, vide Anchar. conſ. 49. Adde etiam, quòd fiſcus magis eſt dominus cauſæ capitalis, quàm ipſi litigantes, Bald. in l. Minimè, in fin. C. de appellat. Quis dicitur contumax, quando citatus non comparet, E & eius contumacia eſt incuſata, quæ duo copulatiuè requiruntur ad hoc, quòd parte cedente acquiratur ius fiſco, quia non diceretur abſens, vide in l. Denuntiaſſe, §. quid ergo, ff. de Adulter. & l. Properandum, §. ſi quidem, vbi Alex. & Iaſ. C. de Iudit. & extat Conſtitut. Poſt citationem, ſub Rubr. vt lit. non conteſt.

CAP. CXLVII.

Adde caſus, in quibus fiſcus etiam non miſerabilibus poteſt aſſiſtere, In capit. 359. Regis Alphonſi. Adde etiam, quòd ex hoc videtur, quòd, poſſit aſſiſtere mercatoribus, & alijs exteris, quia ſunt miſerabiles perſonæ, Felyn. in cap. ſignificantibus, col. 2. in fine cum alijs, quæ ſcripſi in cap. Accedens, el 2. Vt lit. nõ conteſt. maximè vbi agitur de nece exteri, vt expreſsè cauetur in capit. Regis Alphonſi, & benè nota.

CAP. CXLIX.

Ibi *Nefandi*. Cogitur per Capit. 430. Regis Alphonſi, & vide l. ſi Barſatorem, C. de fideiuſſor. & ibi per DD. Alexan. conſ. 24. vol. 2. vide etiam Alber. in 2. part. q. 115.

Ibi *Quilibet de populo*. Sed an tunc admictatur ad accuſandum minus legitimus, vide Bald. in Rubr. C. Qui accuſ. non poſſ. col. 3. vbi adducit hæc, & demum concludit, quòd ſi illegitimus eſt talis iure naturali, vel diuino, & tunc nõ admictitur vt quia eſſet infans, vel excõmunicatus, ſi verò iure ciuili, & tunc videtur cum eis diſpenſandum, arg. eorum quæ not. in ſimili per eumdem in l. ſi quando, C. de inoffic. teſtam. niſi eſſent inhabiles per delictum, vt bannitus pro delicto, quia non admictitur, ſecus pro debito ciuili, quia tunc non habetur pro mortuo, & eſt integrę famæ, & ſtatus, l. fin. C. de requir. reis, & ibi probatur Item an forenſis comprehendatur in iſtis verbis, videas ibidem, & Alex. in l. In prouintiali, §. fin. de oper. nou. nunt. & vide tex. in Authent. de Conſtitut. Princip. & vide not. per Bart. in l. ſi non ſpeciali, C. de Teſtam. Et an contineatur forenſis appellatione Patriæ, vel Terræ, & in dubio quilibet præſumitur popularis circa offenſam cõtra Deũ, & quòd accuſans de iniuria facta contra Deum dicitur proſequi iniuriam propriam, nec tenetur ſe ſubſcribere, vide omnia per Angel. in §. fin. in Authen. Quomod. oport. Epiſc.

Ibi *In flagranti crimine*. Quomodo intelligatur, vide Andr. de Iſern. & Afflict. in Conſtitut. Iuſtitiarij non per calendas. Et ſcias, quòd non poteſt ſiue per officiales, ſiue per Priuatos conſanguineos, & tamen differentia eſt in ordine procedendi, quia ſi capitur per priuatos, non poteſt procedi ad inquiſitionem

ſine

Digitized by Google

ſine accuſatore, ſed requiritur accuſatio, niſi, crimen ſit notorium, & euidens: ſi verò per officiales poteſt procedi abſque accuſatore per inquiſitionem, vt hic dicitur, ita Iſern. & Afflict. in Conſtitut. Humanitate, vbi declarat, & diſtinguit quomodo intelligatur hoc notorium, & quis erit ordo procedendi, an ordinariè, vel ex abrupto, & an captura in flagranti ſufficiat ad torturam, & an capientes in flagranti poſſint eſſe teſtes contra captum, & alia plura vide ibi.

Adde, quòd modus procedendi erit in exequendo, & non in ſententiando, vide Epiſc. Pactenſ. in Rubr. de hæreticis, & vide Felyn. in cap. cum non ab homine, de Iudit. nu. 11. qui ponit quando in iſto caſu debet dari terminus, ad ſe defendēdum, & quomodo procedatur, vide Afflict. in Conſtitut. Iuſtitiarij non per calendas, nu. 5. Angel. in l. Ictus fuſtium, ff. de his qui not. int. infam.

Ibi *Proceſſum conficere*. Per iſta verba in Regno non habet locum quod voluit Matheſil. not. 53. vbi voluit, quòd quādo apparet Reum eſſe in Iuditio cōfeſſum, legitimè poteſt condemnari, quāuis totus proceſſus ſit ineptus, quoniam ratio eſt, quòd ſola confeſſio ſufficit, & non militat ſtante Ritu, per quem habetur, quòd contra confeſſum fiat proceſſ.

CAP. CLIV.

IBi *Pęna adiecta in contractu*. An, & quando quantitas promiſſa in caſu cōtrauētionis intelligatur promiſſa nomine pęnę, vel intereſſe, vide Iaſ. in §. cato, l. 4. ff. de verb. obligat. & Alios ibi, ſecus de iure communi, l. Ita ſtipulatus, la grande, ff. eod. tit. Imò etiam ad hæredes tranſibat, & ad hæreditatem paſſiuè Iacentem, l. ſciendum, ff. de Nautic. fęnor. l. Ad diem, ff. de verb. obligat. & not. in l. 1. ff. de Priuat. delict. & l. 1. C. Ne ex delict. defunct. Adde etiam plures caſus, vbi etiam de iure pęna non exigitur, prout in Curia mercatorum, quia non intereſt, Aret. in d. §. Cato. Item an pęna committatur vbi vir contrahit matrimoniū ſub pacto, vt moretur in ciuitate, vnde vxor eſt oriunda, ſi cōtraueniat, vide Abb. in cap. 1. & Scribentes, Qui matrim. accuſ. poſſ. Et an in pęnis attendatur intereſſe, vide Iaſ. in l. Prętor ait, in col. fin. ff. de oper. nou. nunt. Adde quòd pęna pecuniaria pecuniæ adiecta videtur in fraudem vſurarum, l. Iulianus, §. Idem Papinianus, ff. de Action.

A empt. & ideo quando non intereſt, non poteſt exigi, Aret. vbi ſupra, & Iſern. in Conſtitut. Vſurariorum.

Nota, tamen, quòd Ritus non habet locum in priuationibus, quæ veniunt ex natura contractuum, cùm tales priuationes non dicantur pęna, Bellon. conſ. 54. num. 10.

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Et exigatur, l. ſi quis maior, C. de tranſact. An autem procedat etiam in compromiſſo neceſſario vigore ſtatuti, vide Iaſ. ibi 4. B col. in 5. not. qui in fine col. dicit, quòd iſtę pęnę conuentionales ſuccedunt loco intereſſe, & per iuramentum poſſunt duplum tranſcendere, de quo tamen vide omnes in l. 1. C. de Sent. quæ pro eo quod Inter. & an procedat in cōpromiſſo neceſſario, vide etiam Marſil. in l. 1. §. præterea, 5. col. in fine. De quæſtionib. Adde, an & quando pœnę conuentionales peti poſſint, Roman. conſi. 43. vbi etiam habes cautelam, vt omnino exigatur, ſcilicet ponendo in contractu C inductum per ſtatntum, vel conſuetudinem in illo, vel ſimili caſu.

CAP. CLV.

IBi *Cum extractione armorum*. Quid, ſi ante cępiſſet inquiri de extractione armorum, quàm ſuperueniret actio, an tollat inquiſitionem iudicis, vide Bart. in l. ſi maritus, §. ſi autem extraneus, ff. de Adulter. & de materia vide Roman. Singul. 562.

D Ibi *Vnica pęna debet puniri*. Et ſic pęna armorum cōfunditur cum pęna delicti, rationem ponit Bald. & Scribentes in l. Aduerſus, C. de furtis, vbi etiam quid in pręparatorijs aliorum criminum, an puniatur pęna delicti, vel alia diuerſa pęna. Quid ſi fugiens proiecit arma intra, & poſtea capitur à familia, an dicatur captus cum armis, Bald. dicit quòd ſic, in l. 1. §. Iulianus, ff. de ędilict. ędict. Et an cōſundatur pęna, maximè quando eſt maior, vide Salyc. in l. qui crimen, E col. fin. C. de Accuſat. vbi collige an ſit opus, quòd ſit vna pęna puniēs, vel quòd non, cùm ſit vna actio, l. Illud. §. fin. ff. Ad leg. Aquil. quam ponderat Salyc. vbi ſupra, & adde Alber. Brun. de ſtatut. in verb. Arma, & latè Afflict. in Conſtitut. ſi quis aliquem, poſt Iſern. in d. loco, vbi, & ibi ſupra multa videbis, & an pro tribus alapis vna ſit pęna, vide Albert. Brun. vbi ſupra, verſ. alapa.

CAP.

A

CAP. CLVIII.

IBi *Solùm Deum vltorem habeat*. Sed quid, ſi iuraſſet per Principem, vide Alex. in l. ſi duo, §. fin. ff. de iur.iurand. & Petr. de Bellapert. in repetit. l. Beneficium, ff. de Conſtitut. Princip. nu.1.

CAP. CLIX.

IBi *De Sanguine*. An ſufficiat gutta ſanguinis, vide Bald. in l. ſi prædium, B 1.col. C.de euict.& not.per Abb. in cap. Cum illorum, De ſentent. excommunicat.& per Aret.in tract.Malefic.in verb. ſanguis exiuit, & adde quæ habentur in Addit. ad Alex. in Rubr. ff. ſolut. matr. ſuper liter. B.

Ibi *Citatus*. Quid, ſi trina citatio requiratur pro forma, an iſto caſu ſufficiat vna pro tribus, vide Bald. in l. ceſſante, in vlt. col. C. quomod. & quand. Iud.

Ibi *Poſt triduum*. An ſi banniretur in triduo, vel ante, & nihilominus ipſe perſiſteret in non comparendo vltra triduũ, C an valeat bannum, & an tempus in iſto capit. ſuppleatur à lege, vide Alex. in l.4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. Bald. in l.1. C. de requir. Reis, & in l.2. C.Qui accuſ. non poſſ.

Ibi *Niſi purgato banno*. Et cancellato, aliàs ſemper durat effectus banni, nõ ſoluta purgatione, Bald. in l. Labeo, §.1. in fine. ff. de Pactis. Quid ſi delictum fuit recens, à quo tempore currat bimeſtre, Dicas à die notitiæ, per l. Annus, ff. de D Calumniat. & not. in l. ſemper, §. hoc interdictum, ff. Quod vi aut clam. & not. in l.1.§. occiſorum, ff. Ad Senatuſc. Syllan. ac per not. in l. genero, ff. de his qui not. infam.

Ibi *Iuxta Iuris diſpoſitionem*. Quid erat agendum de bonis, ſi non expreſſum fuiſſet per Capit. & Conſtit. Regni, vide Bald. in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, in 4.col. ff. de liber. & poſth. Et quid ſi ea acquirit poſt condemnationem, vide ibidem, ſed quid, ſi ſtatutum auferat bona, E an iſte, cui bona ſunt ablata, ſi fuerit reſtitutus, ea recuperet, vide eumdẽ, Bald. in d. §.pen.col. circa medium. Et an fructus interim percepti debeant reſtitui, vide Alex. in d.§. Et ad quæ bona extendatur, vide Alex. in l. ſi plures, §. arrogator, 2. col. ff. de vulg. & pupill. verſ. quantumcunque, & adde Bald. in l.Qui crimen. C. qui accuſ. non poſſ.

CAP. CLX.

IBi *Vel citatus*. An ſufficiat vnica citatio, vel requiratur trina, vide Bald. in l.3. col.3. verſ. octauo quæro, C. Qui accuſ. non poſſ.

Ibi *Non bannitur*. Quid, ſi eſt bannitus exinde, quem promiſit fideiuſſor preſentare, an & quando fideiuſſor teneatur, vide Alber. in l. ſi deceſſerit, num. 13. ff. Qui ſatiſd. cogant. & in l. ſed & ſi quis, nu.3. ff. ſi quis caution.

Ibi *Sed ſit exequutio*. Sed an in criminalibus competat fideiuſſori beneficium excuſſionis, vide Rom. Alex. & Moder. in l.2. §. ſi quis, in fine, ff. Qui ſatiſd. cogant. qui dicunt quòd non, & Afflict. in Conſtitut. Humanitate, 4.not. vbi vide omnino pro executione cauſanda. Sed an mora ſit purgabilis ante ſolutionem, vide tex. in l. Sancimus C. de fideiuſſorib. & in l.& ſi poſt tres, ff. ſi quis caution. & Bald. in l. Qui crimen, col. fin. C.Qui accuſar. non poſſ. vbi plura alia in materia decidit, & vide Bart. & Modern. in l. Inſulam, ff. de verb. obligat. Adde, quòd beneficium excuſſionis hodie eſt ſublatum, per Conſtitut. ſi ciuiliter agẽs, vbi Afflict. in 3. col. & ad materiam vide in l. Sancimus, per illum tex. C. de fideiuſſorib.

CAP. CLXII.

INtellige tamen hoc Capitulum, ſi deuenerit in poſſe Curiæ pro cauſa, pro qua illi fideiuſſerunt, aliàs ſecus, Afflict. Deciſ.130. nu.5. & ita diſponitur per Capitulum 426. Infra.

Ibi *Si deuenerit ſemel*. Quid, ſi Iudex elargat Reo fideiuſſionẽ, vt poſſit ire per Mare ſine nouo conſenſu fideiuſſoris, an ſit facta nouatio, & fideiuſſor liberetur, vide ſcripta ſupra in cap.110. An autem mora fideiuſſoris ſit purgabilis, Ritus in precedenti capitulo dicit *Quandocunque* ſed vide tex. & Doct. in l. Sancimus, C. de fideiuſſ. Gloſ. & Doct. in l. & ſi poſt tres, ff. ſi quis cautionib.

Ibi *In poſſe Curiæ*. Sed pro eadem cauſa, ſecus ſi pro diuerſa, Afflict. in Conſtitut. Humanitate, col.5. & aliter etiam limita, vt per Afflict. Deciſ.130. & Angel. in l.2. §. qui exhibendi, ff. de cuſtod. reor. vbi etiam, an per bannum ante lapſum termini iniunctionis Reus dicatur eſſe in fuga, adeò quòd fideiuſſores dicantur liberati, ſed intellige de banno,

ſcilicet

Digitized by Google

ſcilicet ſtatuto Italiæ, & non de banno purgabili in Regno, vide infra cap.426. Regis Alphonſi. A

Ibi *Auſugerit à carceribus*. Vide Bald. in l. Qui crimen, 11.quæſt. C. Qui accuſar. non poſſ.

CAP. CLXIII.

IBi *Dicatur eſſe in fuga*. Vt l. ſi quis fugitiuus, per tot. & maximè in §.Labeonem, ff. de ędilict. ędict. & ibi per DD. & in l. contra pupillum, §.1.ff. de B re Iudicat. Afflict. in Conſtitut. Clementiæ, nu. 3. Pariſ. in verb. Fuga officialis, §. an iudex. Felyn. in capit. Paſtoralis,§. cum autem, pen. col. de offic. delegat. Bart. Roman. & Modern. in l. Admonendi, ff. de iur. iurand. dum tractant de Fugæ materia, & in l. Lex Cornelia, ff. Ad Senatuſc. Syllan. Bald. in l. Addictos, C. de Epiſc. & cleric. Sed quid, ſi Reus à vinculis, vel à cuſtodia aufugerit, ſeu à carcere ad maius Tribunal, an ex hoc poſſit puniri, & haberi pro con- C feſſo ex forma ſtatuti, pro vt eſt in Aragonia, vide tex. elegantem in l. Capitalium, §.ad ſtatuas,ff.de Pęnis, & in l.1.ff. de his qui ad Eccleſ. confug. Et obtinui de facto quòd non in Curia Cęſaris, ſed de hoc eſt deciſio Guid. Pap. de appell. in fin. in vlt. quæſt. de qua non meminit Montaltus hîc, & ad materiam vide tex. & Scribentes in capit.cum parati, de appellation. & Scribentes in d.§.qui ad ſtatuas. Adde quòd fugiendo ad Regem nõ dicitur quis purgare moram, ſeu contu- D maciam, etiam ſi fuerit admiſſus, niſi diſpenſetur expreſſe, vt Conſtitut. Imperialis, & ibi Afflict. in 3. notat. An ſi fugiens ſtatim capiatur à familia noceat ſibi fuga, & an poſſit vt fugiens puniri, licèt fuga non habuerit effectum, Bald.dicit quòd ſic in l.1.§. Idem Iulianus, ff.de ędilict. ędict.

CAP. CLXIV.

IBi *Et ſe eximere*. An in ciuilibus fideiuſſor poſſit petere ſe eximi ab obliga- E tione, ſicut hîc in criminalibus,vide tex. Gloſ. & DD.in l. Lucius,cum l. ſeq. iuncta Gloſ. in verb. condemnatur, ff. mandat. quæ enumerat caſus, in quibus fideiuſſor poteſt petere ſe eximi ab obligat.

Ibi *Liberare*. Adde, quòd quando nõ intereſt Reum preſentari, pęna non poteſt exigi à fideiuſſoribus, & plura alia ad hoc propoſitum vide per Aret. in l.eadẽ, §. Cato, ff. de verb. obligation.

CAP. CLXV.

IBi *Tribus vicibus*. De iure autem communi niſi bis tantùm, Ang. in l.2.§.qui exigendi,2. col. de cuſtod. reor. vide tamen pro limitatione, & declaratione Alexand.in l. ſi finita,in princ. ff. de damn. infect. & vide omnino tex. in l. ſi duo,§. fin. ff. de Arbitr.& in l. cum quærebatur, ff. Iudicat. ſoluend. Quid ſi fuerit dictum quandocunque,vide Crem. Singul. 11.& in l. ſi ita ſtipulatus, ff. de verb. obligat. Angel. conſ.278. col.6. & Iaſ. in l.1.ff. ſi quis in ius voc. non ier. col.1.

Ibi *Toties quoties*. Quid de clauſula ſemel, & plures, vide Bart. in l. Quid ſi tantum, ff. de Arbitr. & ibi Additt. & declara toties quoties,iuxta tex. & Doct. in l. ſi duo, §. fin.eod. tit.

Ibi *Durante inſtantia*. An autem poſt ſententiam, & ſic finita inſtantia poſſit agi, Iſtud capitulum ſentit quòd non, de iure autem cnmmuni erat contrarium, de quo per Bart. in l. ſi quis reus, ff. de cuſtod. reor. & Alexan. in Apoſtill. in l. Grece, §. poſt litem, ff. de fideiuſſorib. & per Doct. in l.2. §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant.

CAP. CLXVI.

IBi *Stuprum ſine raptu, & violentia*. Adde quòd qui conatus fuit corrumpere virginem immaturam non punitur ad mortem,Bald.in l.1.in 2.lect.ff. Quod quiſque iuris. Quid autem ſit de iure cõmuni in ſtupro ſine raptu, & violentia, vide Matheſil. not. 100. Quid ſi committit ſtuprum cum violentia ſine raptu, quod poteſt commicti, Alber. in 3.part. ſtatut. quæſt.31. dicit quòd punietur pęna à Iure communi ſtatuta. Item nota, quòd ſi ꝑ vim extrahatur aliqua mulier, quæ non ſit in alterius poteſtate, ſed ſit ſui iuris, delictum non poteſt dici raptus, Alber. in 3. part. ſtatut. quæſt.66. Sed quid ſi ſtuprum fuerit cõmiſſum ſine violentia cum doloſa perſuaſione, De iure punitur ac ſi cum violentia, Salyc. in l. vnic. in fin. C. de Raptor. ſequitur Caſſan. conſ.40. in fin. vide Auguſt. ad Angel. in tractat. malefic. in verb. Che mi hai adulterato, & vide Bermond.in tract. de Concub.in tit.de ſtupr.ac etiam Bald. Alb. & Fulg. in l. Raptores,C. de Epiſc. & cleric. Et de qua violentia intelligat Ritus, vide Bart. in l.1.in fin. ff. Ad leg. Iul. de vi publ.

Digitized by Google

CAP. CLXVIII.

IBi *Reficiuntur omnes expenſæ*. Vide Bald. in l. qui crimen, col. pen. C. qui accuſ. non poſſ. niſi pars quàm primùm ceſſerit vt hìc, aliàs eo tempore, quo litigauit, reficiet expenſas, Bald. vtrumque dicit in Auth. contra qui propriam, in 2. not. verſ. fin. C. de non numerat. pecun.

Adde, quòd de iure communi victus victori licèt in expenſis condemnetur, hoc eſt verum non iure actionis, ſed officio iudicis nobilis, vide Bart. in l. Terminato, de Fruct. & lit. expenſ. & Alex. in l. Paulus, ff. de re iudicat. tamen per iſtum Ritum eſt dicendum, quòd victus victori tenetur ad expẽſas iure actionis, hoc eſt condictione ex hoc ſtatuto, quia Ritus iſte loquitur per verbum obligatorium, & condemnatorium, ita Bald. in d. l. Terminato, prope fin. ſecus quando verba referuntur ad iudicem, vt ibi per eum, quod eſt maximi effectus, ſecùndum ea, quæ habentur ibi in Additt. ad Bart.

CAP. CLXIX.

IBi *A ſententijs*. Idem in Interloquutorijs, licet hìc non dicatur, & malè, per doctrinam Bald. in l. ſi ex cauſa, §. nũc videndum, ff. de minorib. & ideo per Illuſtr. Dominum Viceregem fuit ex equitate prouiſum vt in habentibus vim diffinitiuę ſolùm ſit locus contrario Imperio, & de hoc fuit facta nota in Archiuio M. R. C. & ita obſeruatur.

Adde, quòd de iure videtur, vt intelligatur tantùm de diffinitiua, Marſil. conſ. 80. vol. 2. col. 2. & 3. quem vide omnino, & reſtringe hoc ſtatutum non in ſententijs nullis, ſed validis, Item non procedere vbi grauamen, nullitas, vel iniuſtitia eſſet notoria, vt per plura Marſil. cõſ. 8. in vlt. dub. addens in col. fin. quòd ſtatutum, tollens indiſtinctè appellationem, non valet, & allegat infinitos, & idem facit in conſ. 84. 1. col. eod. vol. Adde, quòd de iure communi non eſt locus appellationi in caſu l. Quoniam multa facinora, vbi vide Gloſ. & Doct. Adde etiam, quòd poteſt appellari ab interloquutoria, item à ſententia ferenda propter executionem irreparabilem, Bald. in tractat. ſtatut. in verb. appellatione, vide eum omnino, & nota, pro cauthela, ſed in contrarium facit, quòd in criminibus maximè capitalibus non poteſt appellari, niſi poſt ſententiam, l. eos, §. ſuper his, C. de Appellat. vbi vide Gloſ. & Scribentes.

A Ibi *Admictatur appellatio*. An Prin-
ceps poſſit tollere appellationem, exa-
minant DD. in Rubr. extra de appella-
tion. ſed an admictatur ſupplicatio, ſeu
reclamatio, vide Afflict. in prelud. Con-
ſtitut. in quæſt. princip. & quomodo de-
beat formari, vide ibi, & Paul. de Caſtr.
in l. ſi quis, C. de Præcib. Imperat. offer.
vbi firmat, quòd remictatur reuiſio, ſeu
ſupplicatio vbi prohibetur appellatio
propter dignitatem ſupplicantis, vt hìc
propter preheminentiam M. R. C. cogi-
B ta tamen, ſed Bald. in l. ſi ex cauſa, §. nũc
videndum, ff. de minorib. ait, quod ſtan-
te ſtatuto, quòd in cauſis criminalibus
non admictatur appellatio, intelligitur
quando per ſentẽtiam deciditur totalis,
ſecus in interloquutoria, quæ totam li-
tem non dirimit, nam tunc poteſt appel-
lari, non obſtante ſtatuto, idem tenet Al-
ber. ibidem.

Quid, ſi vnus Iudex, M. R. C. iudica-
uit, an erit cauſa appellabilis, vide Purp.
in l. 1. ff. de offic. eius cui mand. eſt Iur.
C nu. 55. qui tenet quòd ſic, vide, & cogi-
ta, quia notatu dignum, & nouum, &
vtile in cauſis in officio Inquiſitionis, vbi
vt plurimum proceditur per vnum Iudi-
cem, & proceditur in omnibus ſicut in
M. R. C.

CAP. CLXX.

IBi *Ciuiles leges*. Vide in l. 1. & 2. C. Quæ res export. non deb. & adde Bald. per illum tex. in l. 1. C. eod.

D

CAP. CLXXI.

IBi *Datur terminus*. Et quod ſemper cenſeatur peremptorius, Bald. in l. fin. ff. de ferijs, in tantum quòd licèt partes poſſint hunc terminum prorogare dum durat, non tamen poſſunt facere, quòd teſtes producti poſt terminum habeantur pro productis in termino, vide Iſern. in Conſtitut. Appellationum tẽpora, 4. col.

Ibi *Publicatio*. Quare requiratur te-
E ſtium publicatio, & in quibus caſibus pro-
bent abſque publicatione, vide Iaſ. in l. 2.
col. pen. C. de edend.

CAP. CLXXII.

IBi *Concurrent*. Vide text. Gloſ. & Doct. in l. 1. C. ſi in vn. ead. cauſ. & l. 1. C. de Conſort. eiuſd. lit.

CAP.

CAP. CLXXIII.

IBi *Inſtrumenta*. Quæ ſi pars differet preſentare, vt tollatur beneficium reprobandi, practica eſt, vt præfigatur terminus per iudicem ad preſentãdum, quo elapſo non poterit vlterius illis vti, aliàs poteſt preſentare vſque ad cõcluſionem in cauſa, ita Bald. in l. 1. §. edenda, ff. de edend. quem omnino vide ibi poſt Odofred. Item adde, quòd licèt ſtatutum excludat probationem per lapſum termini, poterit tamẽ pars preſentare poſitiones, & illas fundare per confeſſionem partis, quia confeſſio non eſt propriè probatio, & ideò non comprehenditur in ſtatuto, vide Abb. in cap. in preſentia, nu. 3. De Renuntiat. & ibi Additt.

An autem poſt publicationem poſſint, perſonæ teſtium rebrobari, ſi ante publicatiouem facta fuerit proteſtstio, pondera Ritum in alijs capitulis, vbi etiã ſcripſi, & vide tex. cũ ſua materia in capit. Preſentium, de Teſtib.

De iuramento autem ſuppletorio, & de confeſſione, an admictatur poſt terminum vide quæ ſcripſi ſuper capitul. De exped. cauſ. fiſcal. infra ſex menſes, & latius in l. fin. ff. de Reſcript.

Quid ſi terminus detur ad reprobandũ teſtes, an intelligatur datus ad reprobandũ inſtrumẽta, & omnia acta, omnino dicerem quòd ſic, per ea quæ dicit Bald. in l. Ex falſis, de Tranſact. col. 2. verſ. venio ad quæſtionem, nu. 9.

CAP. CLXXIV.

IBi *Publicatio*. Sed quid ſi omictatur publicatio, vbi in termino eſt actum aliqnid, an ſententia exinde erit nulla, vide Anchar. conſ. 53.

CAP. CLXXVI.

IStud de neceſſitate debet intelligi quãdo pauper litigat cum paupere, quia ſi cum diuite habet remedium pecuniolæ, quia etiam diues nõ tenetur ſoluere ſportulas, quando aduerſarius pauper nõ ſoluit, per doctrinam Bart. & Aliorum in l. fin. C. de fruct. & lit. expenſ. & ad hoc vide Felyn. in cap. Prudentia, de mut. petit. num. 3.

Ibi *Gratis*. Adde tex. in Authent. de Mandat. Princip. §. ſit tibi quoque, verſ. alioqui etiam gràtis, & not. Bald. in l. ſi

A furioſi, C. de Nupt. & idẽ Bald. in ſimili, in Auth. Generaliter, 1. col. C. de Epiſc. & cleric. & idem dixit in cauſis ſũmarijs. Et quid de Notario, qui confecit inſtrumentum, an debeat aliquid habere, vide Roman. in l. ſi verò, ff. ſolut. matrim. in fallentia propter paupertatem, ſed hodiè dicuntur canes excoriatores ſecundum Bart. in l. omnes populi, in queſt. 5. princ. in repet. & Iaſ. in §. tripli, in pen. col. Inſtitut. de Actionib.

B

CAP. CLXXVII.

IBi *Ab vntijs decem infra*. An autem in cauſis breuioribus cogatur delegare in loco etiam ſi in appellatione partes plus expẽdant, quàm valet cauſa, vide Felyn. in cap. Non nulli, 1. & 2. col. De reſcript. Et ad iſtam materiam adde quæ ſcripſi ſuper capit. de non extrahend. à Regno.

CAP. CLXXVIII.

C IBi *Per duos menſes*. Vt autem extrahantur cauſæ, a Regno, & auocentur ad Curiã Domini Regis requiritur quòd ſit iuſtitia denegata, vel retardata per quatuor menſes, ſeruato certo ordine iuſſionum, vel requiſitionum, vt in capit. Regis Ioannis 33. Et de iure communi poteſt ſuperior ſtatuere terminum inferiori vt expediat, quo non expediente infra terminum, transfertur cauſa, elapſo termino, ad ſuperiorem, Roman. Singul. 473.

D

CAP. CLXXIX.

IBi *Sententias*. Dummodo valeant de iure, ſecus ſi ſint nullæ, vide Bald. in hoc ſtatuto in l. 2. §. & filius, ff. Qui ſatiſd. cogant. & Marſil. conſ. 81. col. 2. vlt. dub. vol. 2.

Ibi *Ordinario loci*. Idem in omnibus Iudicibus, quorum Iuriſdictio non coheret territorio, vide Bald. per illum tex. in l. Epiſtolæ, C. de Epiſc. audient. vbi
E etiam an requirantur literæ iudicantis, Doct. in l. à Diuo Pio, §. ſententiam Romæ ff. de re iudicat. Adde, quòd hoc ſtatutum procedit etiam in ſententia Arbitri, lata inter Iudices, quia tenentur Iudices illam exequi, caſus eſt in l. Iudei C. de Iudeis. Adde etiam, quòd de iure communi Laudum habet exequtionem paratam, ſi eſt emologatum tacitè, vel expreſsè, l. cum antea, C. de Arbitr. Matheſil. not. 50.

Nota, quòd de iure ordinarius loci exequitur ſententiam Arbitri, Specul.in tit. de execut. ſent. §.2. nu.13.tex.eſt & ibi Doct. in l. pen. C. de Arbitr. Bald.in l. Cum ſpecialis, C. de Iudic. in 6.not. Quid in cauſa clerici, vide Canoniſt. in cap. Cum ſit generale, de for. compet.

CAP. CLXXX.

IBi *Per eadem acta*. Sed quid ſi appellatur ad iudicē appellationis Panhormi, an expedietur per eadem acta, Dic quòd ſic, ex quo eſt ſubrogatus loco M. R.C.Item quia quod ſeruatur ex diſpoſitione Ritus in M. R. C. debet ſeruari in omnibus Curijs inferioribus,per id,quod dicitur per Andr. in Conſtitut. ſi quis in poſterum, quia M. R. C. eſt Domina, & magiſtra Aliarum Curiarum, & ita obtinui in facto in M. R. C. in cauſa inter Iacobum Ruſſo, & Magnific. Guglielmum de Roti, Anno 1540. die 27. Nouemb. 14. Indit. facit capit.94. Regis Caroli,& vide Kirchou. in tract. commun. opin. cent.4. concluſ.4. & dicit comm. quòd coram Iudice Rei conuenti,allegat Rol. conſ.76. nu.33. vol.1.

CAP. CLXXXI.

IBi *Per inſpectionem oculorum*. Vide tex. in l.cum corruptione, §. ad officium, ff. Fin. regund. & ibi DD.

Ibi *Non appellatur*. Quæ ſint cauſæ ſpectantes ad iuriſdictionem Iuratorum, vide capit.3.Regis Fed.& poterit reſtaurari, cùm non ſit lata ex veris probationibus quandocunque, detecto tamen errore, ita Alex. in l. Admonendi, col. 5. iuxta fin. quem videas, quia multa allegat, ff. de iur.iurand.

CAP. CLXXXII.

IBi *Magnæ Curiæ*. Idem ſi dubitatur cuius ſit Iuriſdictio, l. ſi quis ex aliena, ff. de iudit. l.2. ff. ſi quis in ius.vocat.non ier. & ibi collige pro limitatione, vide Bald. in cap.1. col.1. de inueſt. in marit. fact.

Ibi *Et non Iudicis*. Contrarium erat de Iure communi, ſecundum Bart. poſt Gloſ. in l.1. ff. Nil nouand. appell.pend. & in l. vbi rogatus, §.1. ff. Ad Municip. Gloſ. & Doct. in Clem.1. de dol.& contum. Iaſ. in Auth. Ad hæc, C. de Iudit. & rationem ponit Caſtrenſ. conſ.29. in princ. vbi pulchrè loquitur. Et nota,

A quòd in dubio debet declarari appellationem deſertam, vt ſit vtrique parti cōſultum Paul.de Caſtr.in l.1. ff. ſi quis cautionib. Idem adde quòd in dubio eadem cauſa debet declarari appellabilis, in tantum, quòd Iudex admictendo appellationem non admictendam ſtante dubio excuſatur à pęna, & ſi appellationem dubiam reſpuit, dicitur partem grauare, in tantum quòd eſt locus appellationi,ita pulchrè Dec. conſ.49. 2.col.vol.1.

Adde, quòd deſertio appellationis fa-
B cit ipſo iure ſententiam tranſire in rem iudicatam abſque pronuntiatione ſentētiæ declarantis appellationem deſertam, Bald. in l.2. col.2. C. Vt lit. pendent. quia cenſetur non appellatum, Gloſ. & Alij in l. Eos, in Gloſ. Magna in princ. C. de appellat. & vide Angel. in l.ſi contra, C. eod. tit.

CAP. CLXXXIII.

IBi *Si fuerit appellatum*. Ad vniuerſam
C materiam huius capituli vide Iſern. & Modern. in cap.1. §.fin. col. antepenult. Quo tempor. Mil. vbi etiam quid in feudis, & vide dicta per Alex. in l. vt verborum, col.3. C. Qui admict. Adde an & quando, pendente nullitate principaliter tentata, currant fatalia, vide quæ ſcripſi in l. contra maiores, C. de inoffic. teſtam. Adde etiam, quòd proceſſus factus ſuper appellatione deſerta eſt nullus,& proſequutio appellationis deſertę, etiam ſi fiat ab vtraque parte nō impedit
D ſententiam tranſire in rem iudicatam,caſus eſt, in Clement. Appellationem, & ibi notant Omnes, De appellationib.

Adde inſuper, quòd ſtante impedimēto debent dupplicari 50. dies hic ſtatuti, per tex. & Doct. in clement. Quamuis rigor, de appellat. & Abb. in cap. ex ratione, 5.col. verſ. ad tertiam quæſt. de Appellat. Item adde, quòd ſi defecerit in dando cartam, & pecuniam, ſcilicet ordinem hic traditum, appellatio non ſit deſerta, quia omiſſio huius ſollemnitatis
E non vitiat, l.1. §. fin. ff. de ventr. inſpiciend.& ita ſeruatur in practica in M. R. C.& nihil refert an primos,vel ſecundos. Sed an poſſit ſuper iſto termino appellationis diſpenſari per Principem, vel prorogari per partes, vide Luc. de Penn. in l. vtilitas, C. de Primip. lib.12. col.1.

Ibi *Sollicitare dictum Magiſtrum Notarium*. Sed an inſtanter facere debeat vel ſufficiat quòd ſemel tantum, vel ter in eadem petitione,vel requiſitione,vide

Felyn.

Felyn. in cap. cum cauſam, in fin. de of- A
fic. delegat. vbi dicit ſufficere quòd dicat
trina ſemel voce, peto proceſſum, ſeu
apoſtolos, quod nota pro illa quotidia-
na quæſtione, quia in petitione dicitur,
iterum atque iterum, quia habet vim tri-
næ requiſitionis, quod nota, & maximè
ponit pleniſſimè Felyn. in cap. ex his, in
6.col. cum ſeqq. de Conſtitut.

An autem impedito ſit neceſſaria pro-
teſtatio, vide Felyn. in cap. venerabilem,
3. col. de Iudit. qui inter cętera dicit,
quòd ſic, ſi tempus eſt continuum, ſecus B
ſi eſt vtile, allegat Cardin. conſ. 228. quem
omnino vide, & dicit quòd in dubio tem-
pus ſemper cenſetur continuum, vt per
Gloſſam, & Doct. in Clement. 1. verſ. cō-
tinuum, de Reſtitut. in integr.

Adde, an per ſolam impetrationem
Reſcripti, vel introductionem proceſſus,
vel preſentationem libelli dicatur proce-
dere, vel proſequi cauſam appellationis,
& procedere in cauſa appellationis, vide
Alex. in Rubr. C. de in ius vocand. vbi
etiam Modern. & vide ad materiam C
iſtam per plures quæſtiones in facti con-
tingentia in Conſtit. Appellationum tem
pora, per Gloſ. Iſern. & Afflict. vbi in-
ter alia quærunt, an vltimus, & primus
dierum 50. computetur, & an currant de
momento ad momentum, & ſi pater, &
coniuncta perſona poſſit proſequi ſine
mandato, & quomodo intelligatur pro-
ſequi, vel inſtare, & an ſufficiat trina in-
terpellatio vnico contextu. Et An con-
ſenſu partium poſſit remitti deſertio, &
alia plura in materia, & maximè ſuper D
deſertione an ſit neceſſariò pronuntian-
dum, & an paupertas procuratoris excu-
ſet à proſequendo, vide Iaſ. in l. Inuitus,
col. 2. C. de procurat. Quid autem in Mi-
nore, an excuſetur in deſertione, & an
reſtituatur, & quid in feudis an hæc tem-
pora ſeruentur, & ferè totam materiam
vide per Iſern. & Modern. in cap. 1. §. fin.
Quo tēpor. Mil. & Curt. in tract. de feud.
part. 7. quæſt. 9.

Ibi *Vt exinde*. Idem eſt, ſi Ritus dixiſ-
ſet, quòd iſti 50. dies currerent poſt de- E
cendium, datum ad appellandum, quia
pariformiter appellationes currerent à
die interiectæ, vide Felyn. in cap. Quò ad
conſultationem, de re Iudicat. nu. 30. An
autem infra alios dies 50. procedat, Dic
quòd non, ſed exinde, id eſt poſt expedi-
tionem, & habitionem in 50. dies, vt ſu-
pra dicitur.

Ibi *Aduocatum, & Procuratorem*. Qua-
liter hæc verba interpretentur, vide Ro-
man. conſ. 104. & ſtatutum loquens de
ceſſantibus, & fugitiuis habet locum in
ceſſantibus tantum, & fugitiuis tantum.

Ibi *Deſerta*. Vide Practicam per Ma-
theſil. not. 21. ad hoc vt appellatio deſe-
ratur. Quæro, Iudex à quo præfixit ter-
minum parti appellanti, infra quem de-
buiſſet ſibi apportare literas de preſenta-
tione proceſſus, quòd benè poteſt facere,
& pars infra terminum ſtatutum non ap-
portauit, an appellatio habeatur pro de-
ſerta, Dic quòd non, tamen erit magni
effectus, nam elapſo termino, poterit Iu-
dex à quo ſententiā mandare executioni
non obſtante appellatione, Roman. Sin-
gul. 162.

Sed quæro etiam, Quid ſi appellans
vnum iſtorum videlicet conſtituit Aduo-
catum, & non apportauit literas de pre-
ſentatione proceſſus, an appellatio erit
deſerta, Dicas quòd non, non tamen ea
ratione, quia ad veritatem alternatiuæ
ſufficit quòd vna pars ſit vera, quia per
iſtam rationem eſſet totum contrarium,
nam ſi non apportauit literas, vna pars
alternatiuæ eſt vera, quòd diſpoſitio pro-
cedit, quia quando alternatiua eſt con-
cepta verbis negatiuis, requiritur quòd
vtraque pars ſit vera, ad hoc vt diſpoſitio
habeat locum, & effectum, ita Abb. &
Alij in cap. inter ceteras, de Reſcript. &
vt faciliter intelligatur do exemplum,
Teſtator legat Titio fundum, deinde adi-
mit legatum ſub duabus conditionibus
negatiuè conceptis, dicit enim ſi Titius
non ſoluerit decem, vel non aſcenderit
Capitolium, adimatur legatum, non ha-
bebit locum ademptio niſi vtraque con-
ditione exiſtente vera, ſcilicet, quòd nō
ſoluerit decem, & quòd non aſcenderit
Capitolium, tene menti, quia multos vi-
di errare in terminis iſtius alternatiuæ
negatiuè conceptæ, & quod dixi ſupra,
quod requiritur, quòd vtraque pars ſit
vera procedit in pęnalibus prout nos ſu-
mus, non autem in ſimplicibus, pro cu-
ius declaratione vide Felyn. in d. cap. in-
ter ceteras, in col. fin. vbi optimè exami-
nat preſentem materiam, & Euerard. in
locis legalibus in loco ab Authoritate.

CAP. CLXXXIV.

IBi *In hermoditium*. Contrarium erat
de iure communi per tex. in l. fin. C.
vt infr. cert. temp. & ibi per Bald. & DD.
in l. properandum, §. ſin autem vtraque,
& §. illo proculdubio, de Iudit. Sed quæ-
ro, Iu-

ro, Iudex à quo præfixit terminum parti appellanti, infra quem debuiſſet ſibi apportare literas de preſentatione proceſſus, quòd benè poteſt facere, & pars infra terminum ſtatutum non apportauit, an appellatio habeatur pro deſerta, vide in cap. præcedenti.

Ibi *Principales*. Nec etiam criminales, quia tunc etiam fideiuſſiones durant ſtante concluſione, per cap. Regni 204. Regis Frider.

CAP. CLXXXV.

IBi *Per annum*. An poſt annum poſſit recuperari poſſeſſio purgatis expenſis, vide Gloſſam in capit. Prout, de dol. & contum. Item quæro, an poſſit prorogari dictus annus, vide Rom. Sing. 409.

CAP. CLXXXVI.

AN autem ſententia ſecundi decreti, & primi dicatur interloquutoria, vel diffinitiua, vide remiſſiuè per Bologn. & Gloſſam ibi in l. Preſente, C. de his qui ad Eccleſ. confug. Et an, & quibus caſibus poſſit procedi ad ſecundum decretū, & diſtractionem pignorum contra pupillum, vide quod legitur, & notatur in l. 3. §. 1. ff. de reb. eorum, & l. ſi pupillorum, §. 1. ff. eod.

CAP. CLXXXVII.

IBi *Lata ſententia*. An procedat in primo, & ſecundo Iuditio, vel in primo tantum, vide Ritum, & cogita tex. in l. Boues, §. hoc ſermone, cum ibi notat. ff. de verb. ſignificat. & de iuriſdictione iſtorum Conſulum, vide omnino tex. & ibi DD. in l. fin. C. de iuriſd. omn. iud. & maximè Paul. de Caſtr. in l. certi iuris, C. de Iudit.

Ibi *Neque ſupplicetur*. An per hæc verba, Ritus iſte tollat omnē recurſum, cogita. Et de quibus cauſis debeant Mercatores cognoſcere, ſtante maximè iſto ſtatuto, vide per Iaſ. in l. Age cum Geminiano, C. de Tranſact. Et an, & quando ſtatutum, quòd à ſententijs Conſulum non appelletur, tollat omnem recurſum, vide Bald. in terminis conſ. 91. vol. 4. Et

A An poſſit appellari ſepius iſta via, determinat ex dictis per Dec. conſ. 49. per totum vol. 1. & adde, quòd vbi ſententia Cōſulum eſt nulla defectu Iuriſdictionis, non obſtante hoc ſtatuto, poteſt appellari, vide Dec. plures allegans conſ. 360. col. 1. vol. 2.

Ibi *Solet commicti*. An hoc importet neceſſitatem, cogita cum Barthol. in l. 1. in fin. C. Quomod. & quand. iud.

B

CAP. CLXXXIX.

SEd an debeatur interuſurium dotis viro, cui fuit facta promiſſio dotis, & non fuit ſoluta, Dic quòd ſic, non tamen ratione vſurarum, ſed ratione intereſſe, quia ſuſtinet onera matrimonij. Alex. conſ. 56. vol. 4. Fan. de Pignorib. fol. 29. poſt num. 50. Sed quid è contra in vxore, Dic quòd non, idem Fan. fol. 129. nu. 17. Sed an intelligatur in dote, quæ conſiſtit
C in pecunia numerata, vel aliter, Dic quòd non, Grat. conſ. 29. nu. 7. vol. 1.

Ibi *Poſt mortem viri*. Ritus iſte loquitur tàntum de reſtitutione dotium fienda ab hærede viri, quod interuſurium debet ſolui ad rationem de quinque pro centenario, non autem loquitur in dote conſtituta, & aſſignanda, nam M. R. C. iſto caſu conſueuit taxare ad decem pro centenario, vide Roman. conſil. 517. Quid ſi hæres mariti vellet potius ſolue-
D uere interuſurium dotis, an poſſit cogi, vide tex. in l. fin. in fin. C. de Iudit. nam poteſt cogi, quando de iure mulieri per hęredes deberentur interuſuria dotis, vide Afflict. Deciſ. 284.

Ibi *Interuſurium*. Et hoc propter moram, in qua conſtituitur poſt mortem, & per lapſum anni, Matheſillan. not. 122.

Ibi *De quinque pro quolibet centenario*. Sed quæro quid ſi eſt data dilatio
E ad ſoluendum dotem, an etiam intelligatur quò ad interuſuria, vide Roman. Singul. 173. Et an tale ſtatutum de interuſurio dotium valeat, vide Iaſ. in §. fuerat, 1. col. Inſtitut. de Actionib. & ibi vide etiam quando conſtituatur in mora, adeò quòd vſuræ currant. Et quid ſi ſteterit longo tempore ad petendum, vide ibi eumdem in 5. & 6. colum.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXC.

NVnquid valeat pactum de nnn ce-
dendo bonis, vide Aret. poſt Alios
in l. Maritus, §. eleganter, col. 3. & 4. ff.
ſolut. matrim. vbi videtur tenere quòd
ſic.

Ibi *Seruitia perſonalia*. Idem eſt de
Iure communi, vide Io. Fab. & omnes
in §. fin. Inſtitut. de Actionib. & an valeat
renuntiatio ceſſionis bonorum, & an
& quando quis debeat admitti ad tale
flebile beneficium, & an tam Mares,
quàm fęminæ, & tam perſonæ ſecula-
res, quàm Eccleſiaſticæ, & clerici gau-
deant tali beneficio, vide vbi ſupra, &
in l. 1. & l. fin. C. Qui bon. ceder. poſſ.

CAP. CXCII.

IBi *Ad credentiam*. Vide ad hanc ma-
teriam plures limitationes per Iaſ. in
§. item ſi quis, 18. col. cum ſeqq. Inſti-
tut. de Actionib.

Ibi *Aliijs preferendus ſit*. Vide ad
hoc tex. in l. interdum, cum materia, ff.
de Pignorib. & de manus iniectione vide
tex. & quæ ibi ſcripſi in l. ſi Titius, ff. de
ſeru. exportand. Adde quòd de iure com
muni etiam ſuper re propria non datur
manus iniectio, quòd tamen limita ſecũ-
dum Auguſtinum ad Angel. in verb. Bo-
na eius publicamus, & Alex. in l. ſi cum
dotem, §. fin. in vlt. colum. ff. ſolut. ma-
trimon.

Ibi *Ex pecunia creditoris*. Vide ad
materiam pulcbram diſtinctionem Bar-
thol. in l. interdum, ff. Qui potior. in
pignor. hab. & eumdem in l. Papinianus,
ff. Quæ in fraud. cred. & eſt quando ſpe-
cificè dicitur ad rem emendam, l. qui in
nauem, ff. de priuil. credit. & Aret. in
§. introduxit Inſtitut. Quod cum eo qui
in alien. pot. & Bartbol. & Alexand.
in l. ſi cum dotem, §. fin. 4. col. ff. ſolut.
matrim.

CAP. CXCIII.

IBi *Impleat*. An hodiè adimpleue-
rit, videlicet formam iuris præſtan-
do cautionem, cùm talis ſit regula in il-
A lis, qui promittunt factum alienum, vi-
de not. per Doct. in l. ſi pater, C. de col-
lat. Et nota, quòd ſi quis promittit quòd
Titius affirmabit talem contractuum, de-
bet intelligi quòd obſeruabit, & appro-
babit quod in eo erit, quod nota, & vi-
de Abb in capit. 1. de Treg. & pac.

Ibi *Aut carceretur*. Limita per tex.
in l. cum Minor, ff. Rem rat. hab. & ibi
Doct. & Roman. Sing. 551. Item limita
per Afflict. Deciſ. 292. circa fin. Sed an
per bonorum ceſſionem debeat à carce-
B ribus eximi, vide Socc. conſ. 204. vol. 2.
ſed hodiè eſt clarum, quòd gaudet per
Pragmaticam Ducis Montis Leonis, ę-
ditam in Anno 7. Indict. ſol. 67. lib. 1.
Et an gaudeat dilatione quinquennali,
Dic quòd non, pro quo vide Machell.
Patroc. 2. num. 42. etiam in terminis
dictæ Pragmaticæ, ex dictis per Pariſ.
conſ. 100. per totum vol. 3.

Quid ſi promittit pro minore, &
Minor ratificans obtinuit reſtitutionem
in integrum; an excarcerabitur, vi-
C de Roman. Singular. 551. Quid vero ſi
promiſi de Rato pro aliquo, qui non
vult ratificare, an, ſi faciam ratifica-
re per alium ęquè idoneum, poſſim mo-
leſtari, vide Angel. in l. illud quæritur,
ff. de euictionibus. Sed quid, ſi aliquis
promittit Titium ratum habere quod
per eum legitimè ſactum fuerit, an de-
beat talis adimplere, aut carcerari, Dic,
quòd non, & vide Roman. Singul. 135.

D

CAP. CXCIV.

AD materiam iuris prothomiſeos vi-
de Dec. conſ. 88. Et adde, quòd
videtur hic, quòd hæc facultas durat
anno cap. Titius, ſi de feud. fuer. con-
trouerſ. inter domin. & agnat. ad quod
vide Iaſ. in l. Petens, 3. col. C. de Pactis.

Ibi *In ſolutum detur*. Nota, quòd
E datio in ſolutum non venit appellatione
alienationis, Marſil. in l. 1. §. præterea,
col. 6. ff. de quæſtion. & adde, quòd non
ſemper datio in ſolutum habet vim em-
ptionis, & permutationis, l. Libera,
cum ibi notat. per Gloſ. & DD. C. de
Sentent. Quando autem habeat vim em-
ptionis, & periculum pertineat ad ca-
pientem, vide Cuman. conſ. 4. In fine.

A

CAP. CXCVI.

IBi *Aliàs præſtet idoneè*. Et ſic de non liquidis præſtatur hìc, & in l. ſtatuliber rationum, ff. de Statulib. quod tamen limita vt ibi.

CAP. CXCIX.

IBi *Si via publica intermedia fuerit*. Idem dicit tex. in Conſtitut. Sancimus, in fine, & ibi per Afflict.

Finis Ritus V. I. D. Celeberimi Domini Vincentij de Percolla.

ADDITTIONES

SVPER RITV REGNI SICILIAE

DOMINI

PETRI RIZZARI

VTRIVSQVE IVRIS DOCT. EXIMII.

CAPITVLVM XCVI.

PRO intelligẽtia huius A Capituli Nota quod iuditium Multis modis capitur, Primo pro inſtãtia litis, quæ conſtat ex tribus perſonis, Actore, Reo, & Iudice, pro vt capitur in capit. Forus, de Verbor. Significat. & l. Properandum, C. de Iuditijs. Secundo capitur pro vltima voluntate, l. 1. C. de Sacroſanct. Eccleſ. Tertio pro B diſcretione, l. cum Prętor §. 1. ff. de Iuditijs, ibi *Iuditio caret*. Quarto pro Actione, l. In Tribus, ff. eod. ibi *In tribus iſtis Iuditÿs*, l. vſuræ, ibi *& in ceteris iuditÿs*, ff. de Vſuris Quinto pro ſententia, l. Epiſcopale, & Auth. ibi poſita, C. de Epiſcopal. audient. Sexto pro çauſa ſeu lite, capitul. 2. de ordin. cognit. Septimo pro voluntate, l. Lucius ibi *Naturalis iuditium.* ff. de Fideicom. libert. Octauo pro actis, & ſcripturis, quæ ſunt C in Iuditio, vt in Authẽt. vt præpon. nom. Imperat. §. pen. & ibi Gloſ. §. præterea, ibi *Iuditiũ*. Inſtit. Quib. nõ eſt permiſſ. facer. teſtam. tex. & Gloſ. in l. 1. ff. de Dol. DD. in Rubr. ff. de publ. Iudit. & vide per Gloſ. & Imol. in Rubr. de Reg. Iuris in *6*.

Item Nota quòd ideò dicit In plurali de iuditiorum Ritu, quia multæ ſunt ſpecies Iuditiorum: Prima ſpecies, quoddam eſt vniuerſale, vt quando agitur petitione hæreditatis, actione de peculio, vel actione de dote, quando actio continet vniuerſitatem Iuris, vt petititio hæreditatis, & bonorũ poſſeſſio, vel vniuerſitatẽ facti, vt peculium, & datur ad declarãdũ Ius actoris tãtũ, ſed reſtitutio fit officio Iudicis, nã generale datur ad reũ cõdemnãdũ, ideò opus eſt, vt petatur, & probetur res, ſuper qua debet fieri condẽnatio: Quoddã verò eſt iuditiũ gñrale ad vnã rẽ tãtũ, vt eſt Gloſ. Magn. in l. 1. ff. de edẽd. Secũda ſpecies, quędã sũt dupplicia, quędã ſimplicia, dupplicia quando vnus ſuſtinet perſonam Actoris, & Rei, vt in tribus Iuditijs mixtis, l. in tribus, ff. de Iudit. quando ſimul prouocant, alias videtur Actor prouocare, d. l. In tribus. Tertia ſpecies, quoddã eſt ordinariũ, quoddã extraordinariũ, vt declarat Gloſ. in cap. Quoniam contra, de Probat. cap. Dilectus, de Sent. excõm. & in l. cum filius. ff. ſi cert. pet. Quarta ſpecies, quoddam eſt plenũ, quoddam ſemiplenum, & quoddam ſummarium, vt in Clemẽt. Diſpendioſam, de Iudit. Quinta ſpecies, quoddam eſt incidens, quoddam verò emergens, vt notat. In l. Quod iuſſit, ff. de re iudicat. & Gloſ. in l. 1. C. de ordin. cognit. Sexta ſpecies, quoddam eſt merè temporale, vt quãdo litigatur de re profana, quoddam merè ſpirituale, vt quando litigatur de re Eccleſiaſtica, quoddam temporale annexum ſpirituali, vt Ius patronatus ĩ aliqua Eccleſia, quæ adheret religioſis, vt poſſit vti vtraque cognitione, cap. 3. de Iudit.

Septima ſpecies, quoddam eſt merè ciui-
le, quoddam merè criminale, quoddam
verò mixtum, vt quando pęna partim
fiſco, & partim parti applicatur, nam
quò ad fiſcum dicitur criminale, quò ad
partem dicitur ciuile, & eodem modo,
quando in totum applicatur pęna fiſco,
dicitur criminale, ſecus ſi in totum par-
ti, quia dicitur ciuile, vt declarat Gloſ.
& Bart, in l. Agraria, ff. de termin. mot.
& per Canoniſt. plenè in Rubric. de Iu-
dit. vbi ita communiter tenetur, & eo-
dem modo quãdo agitur ad ſeparationẽ
matrimonij, nam quò ad thorum eſt cri-
minale, ſed quò ad lucrum dotis eſt ciui-
le, & ſic mixtum, quando vtrumque In-
tentatur per Maritum per iura ſupra al-
legata, & per cap. Tuæ, extra de Procur.

Ex quo infero quòd, capiendo iuditiũ,
pro vt capitur hìc, pro inſtantia litis, vt
ſupra dixi, habet tres partes, Principium
durat vſque ad litis cõteſtationem inclu-
ſiuè, Medium durat vſque ad concluſio-
nem, Finis autem vſque ad ſententiam,
vt dicit Bart. in l. 2. ff. de ſurtis, & Mo-
dern. in Rubr. de in ius vocand. & ibi ple-
nè per Iaſ. & ſic regulariter iuditium cõ-
ſtat ex tribus, nempè ex litis conte-
ſtatione, ex concluſione, & ex ſenten-
tia, tamquam ex partibus principalibus,
ſed fundamentum eſt litis conteſtatio.
Vnde autem Iuditiũ habuerit fundamẽ-
tum, & originem, an à iure primeuo pro-
pter illa verba quæ dixit Adam, ſcilicet,
Mulier, quam dediſti mihi in ſociam, me
decępit, vide Bald. in l. 1. C. de lit. conte-
ſtat. & Archid. in princ. Decret. in §. Pa-
radiſo, vel à lege Moſaica, dum dicit in
ore duorum, vel trium ſtat omne verum,
vide capit. Nouit, de Iudit. & l. vbi nu-
merus, ff. de teſtib. vel à primitiua Ec-
cleſia, cum Patres cęperunt conuenire,
& celebrare Concilia tempore Conſtan-
ſtini Imperatoris.

Ibi *Literę Citatorię*. Adde quod de
tali citatione ad literas eſt tex. in capit.
Prudentiam, circa principium, de offic.
Delegat. ibi *Literę citatorię*, & in capit.
Literis, eod. tit. capit. ſi Epiſcopus, 18.
diſtinct. l. conſentaneum, & ibi DD. C.
Quomod. & quand. Iud. & per Specul. in
titul. de citat. in princ. vbi habes formã
qualiter debet fieri dicta citatio ad lite-
ras, nam in eis debet contineri nomen ci-
tantis, & citati, & ſuper quo citatur, &
vbi, & ad quem diẽ, & ad petitionẽ cuius,
& ſi per ſe, vel per legitimum, & idoneũ
defenſorem, & reſponſorem ad cauſam
ſufficienter inuentum, & nota quod dictę

A literæ poſſunt derigi tàm citato, quàm
alteri qui citet, & quid in Iudice Delega-
to, & Mandatore Dñi Papæ, vide ibi.

CAP. XCVII.

IBi *Peremptorio elapſo*. Debet ergo ci-
tatio eſſe peremptoria, vt quis dicatur
contumax, vt poſſit fieri Miſſio. Et quan-
do dicatur peremptoria, vide plenius per
Speculat. in tit. de Contumac. §. ſequitur
videre. Sed quid ſi comparet, & dicat ali-
quid cum clauſula, & proteſtatione putà,
B animo litem non conteſtandi, an tunc Iu-
dex poſſit illi precipere, vt litẽ purè con-
teſtetur, vel dicere habeo eam pro con-
teſtata, vide Additt. ad Abb. in capit. cũ
M. Ferrar. de Cõſtit. n. 20. in lit. A, fol. 28.

Ibi *Si realiter agitur*. Quæ autem ſit
actio realis, & quæ perſonalis, vide in §.
omnium, Inſtit. de Actionib. concordat
tex. in capit. Quoniam frequenter, vt lit.
non conteſtat. & l. ſi quis emptionis, §.
pen. vbi Batt. Bald. Paul. Salyc. & omnes,
C. de Præſcript. 30. vel 40. annor. l. con-
C ſentaneum, §. fin. & ibi DD. C. Quomod.
& quand. Iud. l. 2. C. vbi in rem act. & per
Spec. in d. tit. de Contum. §. ſequit videre.

Ibi *Summariè*. Vt putà per vnum te-
ſtem, ſecùndum Paul. de Caſtr. in d. l. 2. C.
vbi in rem act. & Specul. in d. §. ſupra al-
legato, & per Bart. in l. ſi quis à liberis,
§. ſi quis, ff. de Liber. agnoſc.

Ibi *Si poſtea comparet*. Scilicet quan-
docunque infra annum, vt dicta l. ſi quis
emptionis, & ibi Bart.

Ibi *In contumacia perſeuerauerit*. In-
D tellige ſcilicet vſque ad annum.

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Vt poſt an-
nũ vlterius non audiatur in poſſeſſione,
ſed in proprietate, ſi autem infra annum
comparet, & tunc auditur in poſſeſſione,
& etiam eam recuperat ſolutis expenſis
vt dicitur in hoc capitulo, ſiue agatur a-
ctione reali, ſiue perſonali in rem ſcripta,
ſecus ſi pro quantitate ſit in rem miſſio,
quia tunc ſemper auditur, etiam poſt an-
num non ſolum in proprietate, ſed etiam
in poſſeſſioue, & eam recuperat ſolutis
E expenſis, ſecundũ Paul. de Caſtr. & om-
nes in d. l. 2. C. vbi in rem act. & d. l. ſi quis
emptionis §. pen. C. de præſcript. 30. vel
40. annor. & in d. cap. Quoniam frequen-
ter, vt lit. non conteſt. Sed prædicta pro-
cedũt quando miſſio ſit Reo abſente lite
non conteſtata ob contumaciam de qua
loquitur Ritus iſte, ſin autem fieret lite
conteſtata abſente Reo, tunc preiudi-
cat quò ad poſſeſſionem, & dominium
ſecũdũ Specul. in loco ſupra allegato, &

Paul.

Paul. de Caſtr. in d. l. 2. etiam ſupra allegata, & in d. l. conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. & per Canoniſt. in d. capit. Quoniam frequenter. A

Adde quòd licèt annus fuerit elapſus, dato quòd conuentus non recuperauerit poſſeſſionem propter abſentiam Iudicis, vel alio iuſto impedimento, ita quod non ſteterit per eum, nihilominus non perdit poſſeſſionem, ita dicit text. in capit. 2. extra De eo qui miſſ. in poſſeſſ. cau. rei ſeruand. & capit. 3. eod. tit. & an ſit neceſſarium ſecundum Decretum, vide B tex. in cap. 1. in Gloſ. fin. eod. tit.

CAP. CI.

IBi *Inſtrumentum publicum*. Pro intelligentia dicatis quod aliud eſt Inſtrumentum publicum, aliud priuatum, publicum eſt quod manu publica factum eſt, & à perſona publica, & publicam authoritatem habente, vt à Notario ſeu Tabellione, capit. 2. & capit. inter dilectos, extra de fide Inſtrumentorum. C Authen. At ſi contractus, & ibi per Bart. & omnes, C. de fide Inſtrument. Et eodem modo ſi ſcribatur apud Acta publica, l. Geſta, C. de re Iudicat. & qualiter dicatur in publica forma redactum, vide plenè per Speculat. in titul. De Inſtrum. edict. §. nunc dicendum reſtat, & generaliter dicas illam dici publicam ſcripturam, cui de iure, vel ſpeciali conſuetudine creditur ſecùndum eum, priuatam verò ſcripturam, ſeu Inſtrumētum eſſe omne D aliud inſtrumentum à quocũque ſcriptum, & iſtud non probat pro ſcribente, l. Non exemplo, & l. Non epiſtolis, & ibi per DD. C. de probationib. & l. fin. De conueniend. fiſc. debitor. ſed contra ſcribentum benè probat, l. Publia Meuia, §. fin. ff. Depoſit. Bart. & omnes in l. Admonendi, ff. de Iur. iurand. vbi etiam habes quid de libro rationum, & etiam, de alijs ſpeciebus ſcripturarum publicarum, & priuatarum, vt in l. ſi quis ex argentarijs, & l. Quædam, §. Nummularios, ff. E de eded. & in iſtis priuatis Inſtrumentis non habet locum Ritus iſte, ſed in publicis tantùm.

Ibi *Poſſeſſionem bonorum*. Scilicet per primum Decretum, cuius formam habes per Speculat. in titul. de primo, & ſecundo Decreto, §. 1. & per Bart. & omnes in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect.

Ibi *Prout de Iure fuerit procedatur*. Scilicet, per viam reſtitutionis in integrũ infra quatriennium à die reuiſionis, l. 1. ff. ex quibus cauſ. Maior. in Integr. reſtit. §. 1. Inſtitut. de Actionib.

CAP. CII.

IBi *In Alijs verò Inſtrumentis*. Ideſt, vel de iure communi, vel ſecùndum antiquum Ritum, de Iure communi ſcilicet lite conteſtata, per termini dationem, ſecundum Ritum antiquum ſcilicet per viam cedulæ, ſeu Inſtantiæ.

Nota quòd Inſtrumēta publica etiam de iure cõmuni nõ habent executionem paratam, ſed opus eſt quòd agatur via ordinaria, lite conteſtata, per termini dationem, vt ſupra dixi, niſi eſſent Inſtrumenta guarentigiata, vt quia haberent preceptum Notarij de ſoluendo debitũ confeſſatum in Inſtrumento per debitorem, quod præceptum facere poteſt authoritate ſtatuti, vel Principis ipſi Notario attributa, ſecùndum Bart. & Dominum Iaſ. in l. error, ff. de iur. & fact. ignor. quo caſu talia inſtrumenta guarentigiata habent executionem paratam.

CAP. CIII.

IBi *Non in perſonam petentium*. Et ſic licèt in Inſtrumento non fiat mentio de hærede creditoris, vel debitoris nihilominus talis obligatio tranſit ad hæredes actiuè, & paſſiuè, concordat tex. in l. Poſtulante, & ibi Bart. & Imol. ff. Ad Senatuſc. Trebell. & l. ſi deceſſerit, ff. Qui ſatiſd. cogant. & vide Bald. in l. 1. C. de execut. rei Iudic. & in Auth. Generaliter, C. de Epiſc. & cleric. & l. vnic C. vt act. ab hæred. & contr. hęred.

CAP. CVIII.

SEd quid ſi creditor reuocauerit ſolutionem, & ſe penitendo obtulerit pecuniam per eum receptam, an euitet pęnam dupli, Dicas quòd aut pęnitet eũ antequam debitor probaret, & admictitur, aut poſt, & non admictitur, & hoc per ea, quæ in ſimili habentur in Conſtit. Incip. Regie Maieſtatis, & ibi per Dom. Afflict. in titul. de mutuat. & recommendat. facit tex. in Auth. contra qui propriam, C. de non numerat. pecun. ſed vide hic. Dom. de Ramundettis qui contrarium tenet.

CAP. CIX.

IBi *Non audiatur*. Adde quòd etiam punitur pœna legis 1. ff. Ne vis fiat ei qui in poſſeſſ. miſſ. quæ eſt ad intereſſe, & etiam criminaliter, ſi in eiectione interuenerit violenta expulſio cū armis, nā tūc teneť etiā lege Iulia de vi publica cuius pęna eſt deportatio, & publicatio bonorum, l. 1. ff. Ad leg. Iul. de vi publ. & l. 3. §. fin. eod. tit. & § item Lex Iulia, Inſtit. de public. Iudit. ſi verò ſine armis eſt pœna relegationis, & publicationis bonorum tertiæ partis, cùm vis ſit priuata, d. §. item Lex Iulia, & l. 1. & l. ſi quis, ff. Ad leg. Iul. de vi priuat. licèt per Conſtitut. Regni quando filios habet, bona non publicantur, & notant DD. in Auth. Bona damnatorum, C. de Bon. damnat.

CAP. CXII.

IBi *Ad ſe opponendum*. Et ſic licèt inſtrumentum habeat executionem paratam virtute huius Ritus, tamen non denegantur oppoſitiones parti, ſecùndū Bald. conſ. 170. Incip. In Chriſti nomine Amen. Et nota quòd hæc cauſa oppoſitoria habet inſtantiam, quæ durat triennio de iure, Roman. conſ. 34. Incip. Ampliſſimè Doctor, & eſt communis opinio, licèt Multi teneant contrarium, ſecundū Dom. Alex. in l. Properandum, in princ. C. de Iudit. & Incipit currere talis inſtātia à primo actu, qui fit in executione, nā primus actus, qui reſpicit merita cauſæ, habet vim litis conteſtationis, ſecundum eum in conſ. 40. & per allegata vbi ſupra.

CAP. CXIV.

IBi *Mutui*, *Commodati*, *Depoſiti*, *&c.* Quid ſit mutuum, & in quibus conſiſtat, vide Inſtitut. Quib. mod. re cōtrah. obligat. §. Item is cui, & quid etiam ſit commodatum, vide ibi in d. §. & plenè per Bart. & omnes in l. 1. ff. Si cert. petat. & eo modo quid ſit venditio, vide Inſtit. de emption. & vendit. per totum, & quid ſit etiam depoſitum, vide Inſtitut. Quib. mod. re contrahit. obligat. §. pręterea, quibus adde quod de iure communi depoſitum habet executionem paratam, l. ſi quis vel pecunias, & ibi Bart. & Bald. C. De poſit. licèt ſecus ſit in alijs contractibus vt ſupra vidiſtis, l. Minor 25. annis, ff. de Minorib.

Ibi *Venditiònis*. Quid in Datione inſolutum, Dic quòd nō habet locum iſtud ſtatutum, nam appellatione venditionis, in ſtatuto non venit datio in ſolutum, Alex. in Apoſtill. in l. Litis, ff. Pro emptor.

Ibi *Per Baylos*. Quis dicatur Baylus, Dic quod eſt adminiſtrator filiorum pupillorū Comitum, Nobilium, & Baronū feuda tenentium, vt in Conſtitut. 1. De iure Bayl. & in Conſtitut. In aliquibus, §. fin. De Succeſſ. filior. Comit. & Baron. & ibi etiam de Mundualdo, qui tutor dicitur filiorum pupillorum, nō habentium feuda, & Aliqui ſunt teſtamētarij, vt dati in teſtamento, Aliqui legitimi, vt proximiores, Alij Datiui, vt dati à Iudicibus, & Aliqui Anomali, vt Mater, & Auia, ſecùndum quoſdam, vt Inſtitut. De Tutel. & Inſtit. De Legit. agnat. tutel. & Inſtitut. De Attil. tutor. & per Specul. plenè in titul. de Tutore, & in Authent. Matri, & auiæ, & ibi per Bart. & omnes, C. Quand. Mul. tutel. offic. fung. po. Curator autem, eſt qui datur Adultis, vt not. in d. tit. de Tutel. & Inſtitut. de curat. Sed Orphanotrophus dicitur Gubernator, ſeu Rector Hoſpitalis, l. Orphanotrophos, C. de Epiſc. & cleric.

Ibi *Et ſimiles*. Scilicet adminiſtratores, & Syndicos vniuerſitatis, aut Yconomos Eccleſiarum, & Alios procuratores illorum, quibus bonis interdictum eſt, & ſic generaliter in quibuſcunque inuētarijs quorumcūque adminiſtratorū, cùm generaliter loquatur, l. de prætio, ff. de Public. Adde etiam quòd ſupradicti tutores, curatores, & ſimiles tenentur facere inuentarium, l. Tutor qui repertorium, vbi Bart. & omnes, ff. de adminiſtr. tut. niſi teſtator illud remiſerit, vt notat. in l. Nemo poteſt, ff. de Legat. 1. & per Speculat. in d. titul. de Tutore, §. fin. verſ. hoc autem, & in l. fin. C. de curat. furioſ.

Ibi *In Contractibus dotalibus*. Et ſic quando vxor agit ad repetitionem dotis ſoluto matrimonio, nam tale Inſtrumentum habet executionem paratā per iſtud ſtatutum. Sed an habeat locum quando vxor agit ad dotem conſtante matrimonio in caſibus à iure permiſſis. Dic quod ſic per iſtud ſtatutum, cum generaliter loquatur de omni inſtrumento dotis, pro quo vide Bald. in l. vbi adhuc C. de Iur. dot. & idem Bald. in l. 1. §. 1. C. de rei vxor. action.

CAP.

CAP. CXV.

IBi *Reſtitutiones ordinariæ*. Scilicet ſex dierum pro qualibet reſtitutione, vt infra capit. 171. De modo procedendi in cauſis ordinarijs.

Ibi *Perſonis reſtituibilibus*. Scilicet Minoribus, Mulieribus, Eccleſijs, Fiſco, Reipublicæ, & ſimilibus, vt infra in d. cap. 171. De Modo procedendi in cauſis ordinarijs. l. Rempublicam, C. de Cur. Reipubl. lib. 11. & ibi per omnes.

Ibi *Extraordinariæ*. Arbitrio Iudicis ſtatuendæ, duorum, vel fortè trium dierum prout Iudici videbitur.

Ibi *Et iuſta cauſa*. Cùm aliàs ſi non eſſet iuſta cauſa non concederetur talis reſtitutio à contrario ſenſu iſtius literæ, & ideò expractica ſolent capitula miſti iudici, vt videat ſi ſunt releuantia, vel ne.

CAP. CXVI.

IBi *Vbi à iure communi permittitur*. Scilicet ſi perſona ſit reſtituibilis, vt quia ſit Minor, Eccleſia vel ſimilis, vt ſupra proximè dixi, & l. 1. C. ſi aduerſ. rem Iudic. Maior verò non reſtituitur aduerſus ſententiam d. l. 1. niſi in caſibus à iure expreſſis, vt quando abeſt cauſa Reipublicæ, & ſimilibus, de quibus vide tex. & ibi Gloſ. Magn. Bart. & omnes in l. fin. ff. de in integr. reſtitut. & l. ſed, & ſi Prætor, §. numquid, ff. ex quib. cauſ. Maior.

Ibi *Propter appellationem*. Et ſic ha- D bes vnum caſum, vbi ſententia mandatur executioni appellatione pendente, ſcilicet in cauſa oppoſitoria, licèt ſecus ſit regulariter de iure cõmuni, l. 1. ff. Nil nou. appell. pend. & eodem modo in reſtitutione in integrum, l. 1. C. de in integrum reſtitut. cap. 2. de Appellat. Alius caſus eſt ſcilicet vbi innouatur appellatione pendente, vt quando Reus eſt ſuſpectus de dilapidatione fructuum rei, in qua eſt condẽnatus actori, nam tali caſu fructus ſequeſtrantur, l. ab executore, C. Quorum apppell. non recip. l. Imperator, ff. de appellat. capit. fin. de ſequeſtrat. poſſeſſ. & fruct. Et, & alius caſus in l. Poſtquam, §. Imperator, ff. vt legat. nom. caueat. Vt quando hęres conuentus ſuper re legata appellat, nam interim pręſtat de reſtituendo. Multos alios etiam caſus vide per Speculat. in tit. de appellat. §. Nouiſſimè, & vide etiam per Soc. in ſuis fallentijs, regul. 24. vbi ponit ſeptem fallentias ad regulam prædictam.

A Ibi *Vt Banchus*. Quomodo interpretentur iſta verba, *Vt Banchus*, vide Capitulum Regni vltimum Regis Alfonſi ſuper dicta interpretatione, nam in ea includitur renuntiatio priuilegio Fori, beneficio diſcuſſionis duorum Reorum, & beneficio de primo, & principali conueniendo, & excluduntur omnes exceptiones, quibus cum iuramento videtur etiã renuntiatũ, vide ibi.

Ibi *Et intereſſe ſolutum*. Pro intelligẽtia nota quod intereſſe triplex eſt, ſci- B licet commune, quod eſt communis extimatio damni, quod contingit alicui ex eo quod dari, vel fieri debet, vt ſi non datur, vel non ſit ſuo loco, & tempore, vel vt debet, datum, vel factum non ſit, l. Prætia rerum, ff. ad leg. falcid. & ibi Bart. & omnes, & notat. in l. vinum, ff. ſi cert. petat. & l. Ratio, §. fin. ff. de act. empt. & dicitur commune, quia omnium communi ratione intereſt. Aliud. dicitur intereſſe conuentum, quod conuentione partium cauſatur; vt cum C dicitur, ſi non dabo quod promiſi, dabo tibi centum pro intereſſe, capit. cum dilecti, extra de emption. & vendit. & per Doctores ſupra allegatos. Aliud dicitur intereſſe ſingulare, quod venit ex ſpeciali affectu, vt in dictis locis, & per Speculat. plenius in titul. de fruct. & inter. §. nunc dicamus, cum duobus ſequentibus.

CAP. CXVIII.

IBi *Ius commune ſeruetur*. Scilicet, quòd ſi aduerſus ſententiam prædictã petatur reſtitutio in integrum à Minore, vel Maiore ex cauſa, & ſimilibus perſonis priuilegiatis in caſu, quo da iure conceditur, vt quando abſens aliquis eſt cauſa Reipublicæ, vt l. 1. C. de teſtam. milit. & l. fin. & ibi Gloſſa Magna, ff. de in integrum reſtitut. tunc ea pendente debet ſuperſederi in executione ipſius ſententiæ, l. 1. C. de in integr. reſtitut. de quo E vide Alexand. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. colum. 6. verſ. ſed imò, vbi indiſtinctè tenet quòd ſiue velit in continenti probare de reſtitutione, ſiuè requirat altiorem indaginem debet ſuperſederi in executione ſententiæ ea pendente, licèt Bart. ibi teneat contrarium, & malè.

CAP.

CAP. CXIX.

IBi *Si debitum eſt liquidum*. Adde quòd etiam de iure communi, etiam ſi debitum eſſet non liquidum, poteſt fieri executio vigore inſtrumẽti guarentigiati, & facta executione poteſt fieri liquidatio, ſecundum Bart. in l. 1. ff. de edend. & ibi Iaſ. & l. 1. ff. de Legat. 2. & in l. Proinde, §. non ſolum, ff. ad leg. Aquil.

CAP. CXX.

IBi *Vel alias dilatorias*. Dic quòd exceptio dilatoria dicitur ex eo quia cauſam differt, §. appellatur, Inſtitut. de except. eſt, & alia quæ dicitur peremptoria, quæ actionem perimit, ſeu in perpetuum elidit, vt pactum de non petendo, & ſimile, vt in d. §. appellatur, verſ. perpetuæ, & ff. de exception. l. 3. & ibi Bart. & omnes in dictis locis, & per Angel. Aret. ibi. Alia dicitur exceptio Anomala, quæ non ſequitur regulam aliarum exceptionum, quia poteſt ante litem conteſtatam opponi, & ſic aſſumit naturam dilatoriarum, & poteſt etiã opponi poſt litem conteſtatam, & ſic capit naturam peremptoriarum, vt excepto excommunicationis, & non numeratæ pecuniæ de quibus per Bart. & Doct. in d. l. 3. & per Angel. Aret. vbi ſupra, & per Specul. in titul. de except. §. 1. cum ſeqq. vbi etiã habes quòd aliquę exceptiones ſunt dilatoriæ ſolutionis, aliquæ verò dilatoriæ Iuditij.

CAP. CXXI.

IBi *Diſcuſſis bonis*. Dic quòd diſcuſſio eſt bonorum debitoris diligẽs inquiſitio, ſecundum Iacob. de Aren. in tract. de diſcuſſ. vel ſecundum Bald. eſt indagatio ſi Reus eſt ſoluendo, vel non, vt in Authent. Preſente, C. de fideiuſſ. & ibi plenè per Bart. & omnes, vbi etiam habes qualiter debeat fieri iſta diſcuſſio, & vide etiam Gloſ. Bart. Bald. Ang. Imol. & Alex. in l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re Iudic. vbi etiam inter alias formas excuſſionis ponuntur duæ formæ, videlicet, quòd ſtatuatur aliquis terminus debitori principali ad oſtendendum bona, quo elapſo poterit procedi ad alia bona ſtabilia, vel mictatur nuntius ad requirendum bona in domo principa-

A lis, & ſi refert ſe non reperijſſe procedatur ad nomina debitorum, vel contra tertios poſſeſſores, & hoc vltimum de conſuetudine ſeruatur.

CAP. CXXII.

IBi *Infra tempora*. Adde quòd tempus conficiendi Inuentariũ eſt trium menſium, ſi res hæreditariæ ſunt preſentẽs, & in territorijs domicilij heredis in totũ, vel pro maiori parte, aliàs datur annus ad

B conficiendũ Inuentariũ, ſi res ſunt abſentes vt ſupra l. fin. In princ. & §. donec, C. de Iur. deliberan. & ibi per omnes, quod tempus currit à die aditæ hæreditatis, ſecundum magis communem opinionem, & ſententiam Doctorum in d. l. fin. in princ. & præciſè per Dominum Alex. & Iaſ. ibi. Et ibi etiam habes quòd nouem requiruntur ad confectionem inuentarij, quæ tamen omnia de conſuetudine non ſeruantur, ſed tu ſerua conſuetudinem Notariorum, nã Primò requiritur quòd

C inchoetur infra nonaginta dies, & ſic infra tres menſes, vt dixi ſupra, aliàs infra annum, tamẽ ſufficit quòd in vltimo mẽſe inchoetur, & perficiatur. Secũdò quòd ponantur omnia bona mobilia, & immobilia teſtatoris. Tertiò quòd fiat manu publici Notarij. Quarto quòd creditores hæreditarij, & legatarij ſint citati ad cõfectionem dicti inuẽtarij certo die, loco, & tempore expreſſis, ſecundum Gloſ. in d. l. fin. in verbo ceterorum. Quintò quòd hæres ſe ſubſcribat, & quòd ſignum

D Crucis imponatur, vt ibi, & ſic Sextò habes quòd ſi aliqua res hæreditatis non fuerit deſcripta punitur, vt ibi, ſed vt euitetur omnis dubitatio habes ibi cauthelã, quòd dicatur in fine inuentarij, quòd omnes res, quas ſciuit eſſe defuncti deſcribi fecit, & ſi aliæ deuenerint ad eius notitiam deſcribi, & addi curabit in dicto inuentario, de quibus omnibus plenè per Iaſ. & etiam per Bald. in d. l. fin. vbi etiã dicitur quòd requiritur quòd fiat in preſentia teſtium, & quòd cognoſcant hæ-

E redem, videas ibi.

Ibi *Vel poſt beneficio reſtitutionis*. Et ſic videtur quòd iſtud tempus conficiendi inuentarium currat etiam perſonis priuilegiatis, vt Minoribus, Mulieribus, Ruſticis, Militibus, Eccleſijs, & ſimilibus, ſed poſſunt reſtitui in integrum, concordat cum iſto Ritu tex. in d. l. fin. §. fin. & hoc etiam expreſsè tenent communiter DD. quos referunt, & ſequuntur Dom. Alex. & Iaſ. Ibi, & plenè per Canoniſtas

in

Digitized by Google

in capit. 1. de Teſtam. Dom. Meus, & Imol. in capit. 1. de ſolut. A

Ibi *In bonis hæredum*. Concordat d.l. fin. §. & ſi præfatam, C. de Iur. deliberan. quòd ad bona tantùm hæreditaria procedit executio, & non ad propria ipſius hæredis.

CAP. CXXIV.

IBi *Vel occultauerit bona*. Et ſic habes duos caſus, in quibus poteſt fieri executio ad perſonam, etiam ſi non ſit obligatus de perſona, ſcilicet in litera cambij, & B ſi occultauerit bona, extra ergo iſtos duos caſus nõ poteſt procedi via executiua ad perſonam, quando non eſt obligatus de perſona, ſed ad bona, niſi defectu bonorum, vt infra in capit. 126. & eſt etiam de Iure communi, vt defectu bonorum poſſit carcerari, l. 3. §. tutores, ff. de ſuſpect. tutorib. & ibi Bart. ponit, & Iaſ. in d. l. fin. in princ. C. de Iur. deliberãd. & Moder. in Rubric. de Acquir. hæredit. quæ obligatio tranſit etiam ad C hæredes debitoris, ſi non fecerint Inuẽtarium, vt poſſint carcerari, cùm repreſentent perſonam defuncti, ſecundum eos in dictis locis, & in Authen. de Iure iurando à morien. preſt. in princ. & Gloſ. in l. cum à matre, C. de reiuendicat. Et ſuper iſto textu vidi plures dubitare, an habeat locum, in Muliere vt poſſit carcerari, vt in Auth. Hodie, C. de cuſtod. reor. nam dico quòd talis diſpoſitio non habet locum, in iſto ſtatuto, Bald. in l. Non poſſe, C. de Iur. & fact. ignor. D

Ibi *Pignora aurea*. Adde quòd de Iure communi eſt ſecus, quia dando aliquã aliam rem euitat carceres, l. 2. ff. ſi cert. petat.

Ibi *Ad diſcurſum*. Hoc eſt vltimo emptori, & plus offerenti, cum termino dierum octo ad redimendum, vt infra ſequitur, & pro eo prętio, quo reperitur, & hoc propter illud verbum, *Ad diſcurſum*, & ita obſeruatur, & practicatur, ſicut quando appoſitum eſt in contractu tale verbum, ſcilicet, quòd bona vendan- E tur ad diſcurſum, cùm pactum ſit ſeruandum, l. Iuriſgentium, §. Prętor ait, ff. de Pactis, Item quia verba debẽt aliquid operari, l. ſi quando, ff. de Legat. 1.

CAP. CXXV.

IBi *Ex Barattaria*. I deſt dolo, & de iſto verb. vide Bart. in l. Iudices, C. de dignitatib. lib. 12. & Parid. de Put. in tract. Sindicat. in verb. Barattaria, & Paul. de Caſtr. conſ. 150. & vide Bald. in l. obſeruare, §. proficiſci, ff. de offic. Proconſul. & Legat. in 9. quæſt. & vide Angel. in Authent. Sin. quoq. ſuffrag. §. ſin autem quis.

Ibi *Non carceretur*. Hoc intellige ſecundum vnum intellectum Ritus, quem pluries obſeruari vidi, hoc eſt niſi defectu bonorum, quo caſu poſſet carcerari, ne ſequatur abſurdum, ſcilicet quòd debitor lucretur cum aliena iactura, l. ſecundum naturam, ff. de reg. Iuris, & ita niſi talis debitor ab vncia infra non det pignora carceratur, verùm quòd non poterit creditor eligere perſonam debitoris, ſi offerat bona, licèt aliàs quando debitum vnciam excedit, electionem creditor habeat ab vncia ſupra, an velit eligere perſonam, ab vncia verò infra perdit talem electionem, & ita videtur eſſe mens huius Ritus, ſed aliàs vidi obſeruari quòd defectu bonorum etiam non carceretur ab vncia vna infra, & iſte intellectus videtur verior, vt probatur in capit. ſeq. 127. in fine.

CAP. CXXVI.

IBi *Niſi defectu bonorum*. Concordat l. 3. §. tutores, & ibi Bart. ff. de ſuſpect. tutorib. & l. pen. ff. de Iure dot. & notat Iaſ. in l. fin. in princ. C. de Iur. deliberand. vbi defectu bonorum quis carceratur.

CAP. CXXVIII.

IBi *Fideiuſſor*. Et ſic habes vnum caſũ, vbi fideiuſſor agit contra principalem antequam ſoluat eadem cohertione, proquo adde Bald. in l. ſi pro ea, C. Mãdat. Alios caſus habes, in quibus fideiuſſor poteſt agere contra principalem debitorem, in d. l. ſi pro ea, & ibi Bald. videlicet quando eſt condemnatus ex ſententia, quæ tranſiuit in rem Iudicatam, & eo modo ſi vigore ſententiæ eſſet facta executio contra fideiuſſorem, ſecundum Bald. in l. cum antiquitas, 2. col. C. de execut. rei iudicat. Item quando diu ſtetit in obligatione, vel ſi eſt conuentum vt poſſit fideiuſſor facere etiam ante ſolutionem. Item ſi debitor Incipit dilapidare bona ſua, de quibus omnibus vide in d. l. ſi pro ea, & in l. 1. C. de fideiuſſorib. minor. & l. ſi fideiuſſor pro venditore, ff. de fideiuſſorib. & vbique per Bart. & Angel. in d. l. ſi pro ea, Gloſ. & DD. in cap. fin.

ſin. de for. compet. lib. 6. vbi plenè per Dom. Imol.

Ibi *Cedendo bonis*. Et ſic habes quòd, licèt debitor poſſit cedere bonis contra creditores ſuos tàm de iure ff. de ceſſ. bonor. per totum, quàm per formam Ritus, vt in tit. de ceſſione bonorum capit. 190. exceptis certis caſibus ibi notatis, tamen contra fideiuſſorem ſuum, qui pro eo ſoluit, nõ poteſt vt hìc, licèt ſecus ſit de Iure communi, vt poſſit contra omnes creditores cedere, cùm appellatione creditorum, comprehendatur etiã fideiuſſor, l. creditores, ff. de verbor. ſignificat. cum l. ſeq. & notant omnes in l. Quoties, C. de precib. Imperat. offerend. Hodiè tamen per Capitula Regni nouiter facta nullus admittitur ad ceſſionem bonorum, niſi probatis Infortunijs, quæ capitula cum ſint generalia comprehendunt etiam fideiuſſores, caſu quo vellet etiam cedere bonis contra fideiuſſores, vt in capitulo 24. Regis Ioannis, & in capitulo 10. Regis Ferdinandi.

CAP. CXXIX.

IBi *Alleget*. Quid autem ſi debitis ſatiſfactionem non alleget, ſed debitum compenſari petat, vel aliquo pacto, vel Iure executionem non poſſe procedere, an tunc de duplo creditor teneatur preſtare, vide ſupra in capit. 104.

CAP. CXXX.

IBi *Et habeat iuſtam cauſam*. Concordat tex. in l. Qui in alterius, ff. de regulis Iuris.

CAP. CXXXI.

IBi *Duplum*. Sed qua pęna puniatur criminaliter qui petit debitũ ſolutum, vide Bald. in l. 1. ff. de condict. Indebit.

Ibi *In integrum reſtitutionem*. Vide ad materiam ſupra in capit. 116. & quæ ibi dixi.

CAP. CXXXII.

IBi *De Caſibus*. Qui ſint iſti caſus, ſeu contractus, qui habent executionem paratam vidiſtis ſupra in capit. 114. cum Gloſ. ſua.

Ibi *Actionẽ in factum*. Et ſic habes hic quòd ex ſententia oritur actio in factum. pro quo eſt tex. in l. Actori, C. de reb. credit. & ibi hoc tenet Bald. & Gloſ. in

A l. Miles, §. Iudicati, ff. de re iudicat. & Gloſ. in cap. fin. de Appellat. & ita communiter tenent omnes Gloſſæ Iuris cõmunis ciuilis, & ita tenet Salycet. in d. l. Actori, Cõtrarium tamen tenuerunt Cyn. & Bart. in d. l. Miles, §. Iudicati, & ibi Dominus meus Alex. & communiter tenent quòd ſit actio iudicati, & non in factum, ſed quocumque nomine vocetur non eſt vis, quia hodiè nomen actionis non exprimitur in libello, Adde tamen quòd ſententia etiam habet execu-
B tionem paratam, vt notant DD. in dictis locis, & eſt tex. in l. 2. & ibi Bald. Salyc. & omnes, C. de execut. rei Iudicat. & l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re iudicat. & eſt textus expreſſus in l. Poſt rem, & in l. Debitoribus, eod. tit. & ibi Bart. & omnes.

Ibi *Iuditio*. Super aliquo putà interrogatorio preſentato, vel cędula priuata, & quòd ſit qualificata talis cõfeſſio, aliàs non eſſet opus cędula, ſed fieret executio, ſeu præceptum de ſoluendo, cùm
C talis cõfeſſio habeat executionem paratam, d. l. poſt rem, & d. l. debitoribus, ff. de re Iudicat.

Ibi *Niſi probet*. Et pro hoc dicitur, quod pluries dubitari vidi, quod ſi agatur per viam cædulæ vigore inſtrumenti vbi appoſitũ eſt pactũ, quod non ſe opponat, nec defendat, &c. & eſt elapſum decemnium, an debeat audiri pars aduerſa non obſtante pacto, Dico quòd ſic, cùm hoc veniat ex forma ſtatuti, & nemo poteſt facere, quòd ſtatutum non ha-
D beat locum, & quòd forma non ſeruetur, l. Nemo poteſt, ff. de legat. 1. & ita pluries Iudicari vidi.

CAP. CXXXIII.

IBi *Breuiores*. Adde quòd de iure breuiores cauſæ aliquando dicuntur duorum aureorum, aliquando quinquaginta, aliquando trecentorum, aliquando quinquaginta librarum auri, aliquando quinquaginta aureorum, aliquando decem,
E prout ponit Gloſ. in Auth. Breuiores, & ibi Bart. C. de ſentent. ex peric. recitãd. & ibi Salyc. & omnes, vbi concludunt quæ cauſæ dicantur breuiores, & quòd hoc erit arbitrarium, conſideratis cauſis, & perſonis, de quibus vide etiam, per omnes in l. admonendi, ff. de Iureiurand.

Ibi *Ad litis ingreſſum*. Quæ autem ſint exceptiones, quæ impediant litis ingreſſum, vide per Bart. & omnes, in l. Fratres, C. de Tranſact. prout eſt omnis exceptio,

ceptio, quæ eſt litium finis, vt eſt exceptio tranſactionis, rei iudicatæ, Iuriſiurandi, & exceptio præſcriptionis, vbi vide per Iaſ.

Ibi *Poſſeſſoriæ*. Scilicet ſiue adipiſcendæ poſſeſſionis, & quorum bonorum, vt quando quis petit ſe mitti in poſſeſſionē bonorum hæreditatis, quam nunquam habuit, ſiue de iure ciuili ex beneficio l. fin. C. de ędict. Diu. Adriani toll. ſiue de iure Prætorio, vt Inſtitut. de Interdict. §. ſequens, & ibi Angel. Aret. ſiue retinendæ, vt uti poſſidetis in ſtabilibus, & vtrobi in mobilibus, §. reſtituendæ, Inſtitut. eod. tit. & ibi per Angel. Aret. ſiue reſtituendæ, vt vnde vi, vt quia ſpoliatus eſt poſſeſſione rei ſuæ in Immobilibus ſiuè in mobilibus, d. §. reſtituendæ, quo caſu etiam expulſo nedum competūt dicta remedia ciuilia, ſed etiam criminalia, ſcilicet accuſatio l. Iuliæ de vi publica, ſi cum armis fuit vis illata, cuius pęna eſt deportatio cum publicatione bonorum, ſi ſine armis de vi priuata, cuius pęna eſt relegatio, & tertiæ partis bonorum amiſſio, d. §. reſtituendæ, & §. Item lex Iulia de vi publica. Inſtitut. De Public. Iudit. ibique per Aret. & Ad leg. Iul. de vi publ. per totum, & ibi per Bart. & omnes.

Ibi *Seruitutum*. Vt ſiue agatur pro ſeruitute reali ruſticorum prædiorum, vt itineris, actus, viæ, & aquæductus, quæ debentur à re rei, ſiue Vrbanorum prædiorum, vt tigni immittendi in parietem communem, ſiuè ſtillicidij recipiendi, & ſimilium, ſiue agatur pro ſeruitute perſonali, vt pro vſufructu, qui debetur à re perſonæ, vel pro habitatione, vt Inſtitut. De ſeruit. ruſticor. prędior. in princ. cum Gloſſa ſua in verb. Iura, & ibi Angel. Aret. de quibus etiam in l. 1. ff. de ſeruit. ruſtic. prædior. & ibi per Bart. & DD.

CAP. CXXXIV.

IBi *Et cauſa non eſt appellabilis*. Vt cauſæ momentaneæ poſſeſſionis, l. vnic. C. ſi de moment. poſſeſſ. ſuer. appell. & ibi vide Bart. Bald. & omnes, quòd procedit de Iure ciuili, de iure autem Canonico ſecus eſt, capit. ſignificauerūt, de teſtib. & capit. ex quæſtione, de Reſtitut. Spoliat. & ibi per Abb. & omnes, & vide Alex. conſ. 99. vol. 5. vbi quid iuris ſit ſeruandum, & eodem modo in cauſis, quæ dilationem non recipiunt l. fin. A ff. de appellat. recipiend. vel non, & ibi Bart. & idem in cauſa damn. infect. & alimentorum, per dicta allegata, & per Alex. in Apoſtill. in d. l. fin. per Specul. plenè, qui ponit. circa 40. caſus, in quibus non appellatur in titul. De appellat. §. in quibus autem caſibus, & l. de alimētis, C. de Tranſ. & l. 1. ff. de Appellat. Recip. vel non, & ibi per Bart. & omnes & vide Soccin. in fallent. ſuis, regul. 40. vbi enumerat. 32. caſus, in quibus non appellatur.

B Ibi *Concludatur in cauſa*. Quid ſit cōcluſio, Dic quod idem eſt quod renuntiare omnibus exceptionibus, & omnibus allegationibus, quæ fieri debent in ſcriptis, capit. Quoniam contra, de Probationib. & ibi per Lanfranc. & omnes, & vide Auth. Iubemus, C. de Iudit. capit. cum cauſa, §. fin. de Teſtib. in quibus locis habes etiam an poſt concluſionem in cauſa poſſint reſtitui partes, & iam vidiſtis ſupra, & ita practicatur, quòd aliquando poſt cauſam concluſam C conceduntur aliquæ reſtitutiones ordinariæ.

CAP. CXXXV.

IBi *In cauſa autem ſpolij*. Et ſic ſi aliquis fuerit ſpoliatus poſſeſſione alicuius rei mobilis, vel immobilis, quod ſit infra bimeſtre tempus, agit vigore iſtius Ritus, quod tempus currit à die ſcientiæ ſpolij, & debet ſpoliator ſeu inuaſor re- D ſtituere poſſeſſionem ſpoliato antequam audiatur in defenſionibus ſuis, tàm circa poſſeſſionem, quàm circa proprietatem, etiam ſi talis exceptio dominij, & proprietatis ſit notoria, nam non auditur ante reſtitutionem, cùm indiſtinctè loquatur, & ita practicatur, & obſeruatur, licèt de iure ſit ſecus, l. ſi quis in tantam, & ibi per Salyc. & omnes, C. vnde vi.

Sed poſſet dubitari An habeat locum iſtud ſtatutum in ſpolio perpatrato à Iu- E dice, vt quando aliquem mictit in poſſeſſionem alicuius rei non citato poſſeſſore, & ſic nulliter, & certè practicatur quòd tunc etiam habeat locum, quod tamen intellige verum, quando Iudex extraiuditialiter procedit, & in actibus extraiuditialibus, ſecus autem ſi iuditialiter, vt in figura Iuditij, per viam ſententiæ, & interloquutoriç, quia tunc non habet locum iſtud ſtatutum huius Ritus, ſed dantur alia remedia appellationis

poſſeſſoria, ſecundum Abb. poſt Alios in cap. Conquerente, de Reſtitut. Spoliat. & tenet Archid. in Can. Præſentiū. 7. q. 1. vbi bona Gloſſa, pro quo facit, quia quando Iudex procedit iuditialiter per viam ſententiæ vt ſupra præſumitur pro ipſa ſententia tàm quo ad rectitudinem, quàm quò ad rititudinem, niſi contrarium probetur, ſecundum Dom. Alex. in l. ſciendum, ff. de verb. oblig. & hoc quando tranſiuit in rem Iudicatam, vt quia non fuit appellatum, vbi refert hanc eſſe communem. Tu tamen vide plenius in cap. quoniam contra, in fine, vbi per Lanfranc. & Canoniſtas, & vide per Modern. in l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re Iudicat. & de iſto ſpolio iudicis quādo ſcilicet quis fuit ſpoliatus vigore ſententiæ nullæ, vide Dec. in conſ. 125. volu. 1. & Abb. in cap. ex inſinuatione, in 3. not. de Procurat.

Nota quod non tantum ille qui ſpoliauit, ſed etiam qui mandauit, vel ratum habuit, licet non poſſideret, tenetur Interdicto vnde vi, capit. cum ad ſedem, §. Interdictum, de Reſtitut. Spoliat. & ibi Doctores.

Nota etiā quod iſtud ſtatutum habet locum etiam cōtra tertium poſſeſſorem, cùm etiam contra tertios poſſeſſores detur remedia poſſeſſoria, capit. cum ad ſedem, in fine, de Reſtitut. Spoliat. vbi plenè per Abb. & Can. Reintegranda, 3. q. 1. & ibi notatur & in capit. Bonæ memoriæ, de appellat. & de iſtis remedijs vide in capit. Sępæ de Reſtitut. Spoliat. & ibi per Abb.

D Ibi *In defenſionibus ſuis*. Per hoc videtur excludere appellationem, cùm ſit ſpecies defenſionis, capit. Inter, & cap. Significauit, de exceptionib. & ibi per Abb. & omnes, Bald. in l. ad peremptorias, C. ſentent. reſcind. non poſſ. verſ. quæro vtrum exceptio, cum ſeq. & per Speculat. in titul. de appellat. in 1. part. §. 2. verſ. trigeſimo ſecundo, & ibi per Io. Andr. & Bald. in Addit. & per Philipp. Franc. in Rubr. de appellat. & vide Gloſ. & Archid. in Can. ſi quis deinceps 16. q. vltim. in verb. audientia, & vide DD. in l. cum Mulier, ff. ſolut. matrim. Sed quid ſi appellet ante ſententiā latam in ſpolio ab aliquo grauamine, Dic quòd non auditur appellans, ex quo ſtatutum iſtud denegat defenſiones, quia hoc eſt defendere per ſupradicta.

Sed An debeat obſeruari iſte Rituus in foro Eccleſiaſtico, Dic quòd ſic, cùm cōcernat ordinem iuditiorum, cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, & ibi per Abb. & omnes, de Conſtitut. & ita obſeruatur, & practicatur quotidie in Curijs Eccleſiaſticis, vide Paul. de Caſtr. in l. omnes populi, ff. de Iuſtit. & Iur.

Quæro, an in Spolio requiratur expreſſio temporis, & loci, vide Roman. in conſ. 188.

CAP. CXXXVI.

B IBi *In ſummarijs Iuditijs principalibus*. Hoc eſt, in prima inſtantia, & in prima ſententia habet locum.

CAP. CXXXVII.

IBi *Infra menſes duos*. Et ſic habes vnum caſum, in quo inſtantia durat per bimeſtre tempus, Alium caſum habes vbi cauſa durat per duos menſes in Authent. vt cleric. apud propr. Epiſc. in princ. ſcilicet in cauſa criminali contra clericos.

C Adde tamen quòd de Iure Inſtantia cauſæ ciuilis durat triennio, cauſæ verò criminalis biennio, quo elapſo perit inſtantia exceptis caſibus, vt quando agitur de fundo fiſci, vel alijs fiſcalibus cauſis, aut publicis fuoctionibus, quæ debentur Principi, l. Properandū, in princ. C. de Iudit. & ibi Bart. & omnes, & l. 1. C. vt infr. cert. temp. &c.

CAP. CXXXVIII.

IBi *Neque ſupplicari*. Quid ſit ſupplicatio, & in quo differat ab appellat. vide Gloſ. & Doct. in capit. ex literis, in verb. ſupplicauit, de in Integr. reſtitut. & per Iaſ. poſt Alios in l. ſi quis aduerſus, C. de Precib. Imper. offerēd. vbi ponit quinque differentias inter appellationē, & ſupplicationē, & vide Marant. in 6. part. act. 2. nu. 15. & 16. cum ſeq. fol. 167. & eſt ſupplicatio quædā venia quæ miſerabiliter imploratur aduerſus ſententiam, vt l. Præfecti, ff. de Minor. & per Iaſ. in Authent. quæ ſupplicatio, C. de Precib.

E Imper. offer. vbi etiā habes quod ſupplicare eſt à ſentētia, à qua nō licet appellare, ſcilicet lata à Principe, à Præfecto Prætorio, à Senatu, & ab Alijs perſonis exiſtentibus in excelſa dignitate. Itē Appellatio eſt remedium ordinarium, quod cōpetit aduerſus ſententiam, quod ſecus eſt in ſupplicatione, vt ſupra dicitur nam eſt quædam ſpecies reſtitutionis in integrū aduerſus ſententiā, cū per eā non reſcindatur ſentētia, nec p eā ſentētia dicat

Iniqua,

Iniqua, imò preſupponit ſententiam tenere, quod ſecus eſt in appellatione. Itē Appellatio interponitur infra decē dies, ſupplicatio verò infra biennium, benè verum quòd tunc nō impedit executionē, ſed ſi infra decem dies ſupplicatur, tunc impeditur executio, niſi victor preſtet de reſtituendo in caſu ſuccumbentiæ, de quibus omnibus vide plenè per Iaſ. in d. Auth. Quæ ſupplicatio, & d. l. ſi quis aduerſus.

CAP. CXXXIX.

IBi *Cadulæ*. Circa hoc vide ſupra in capit. 132. in Rubric. de modo procedēdi per viam cedulæ.

CAP. CXL.

IBi *Summariè*. Circa hoc vide etiam ſupra In capit. 133. In Rubric. De modo procedendi in ſummarijs, vbi habes quæ cauſæ ſint ſummarię, & quæ ordinariæ.

CAP. CXLI.

IBi *A tempore ſcientiæ*. Nam ignoranti non currit præſcriptio aut tempus, l. 1. ff. de Iuris, & fact. ignorant. in princ. & l. Bonorum, C. Qui admitt. & ibi notatur.

Ibi *Procuratoris*. Et ſic habes hìc quòd quis non poteſt per procuratorem accuſare, ſed ipſe perſonaliter accuſare debet, & in libello intitulari, quod tamen intellige verum eſſe de iure in delictis, in quibus venit imponenda pęna à relegatione ſupra, vt mortis, deportationis, & mutilationis membri, l. pen. §. ad crimen, ff. de Publ. Iudit. & l. 1. ff. An per alium cauſ. appell. red. poſſ. & ibi Bart. & omnes poſt Gloſ. Cępoll. conſ. 72. qui dicit communem eſſe opinionem, quod tamē limita non habere locum quò ad allegandum cauſas abſentiæ, nam tunc admittitur procurator, d. §. ad crimē, & ibi Bart. & capit. Veniens, de Accuſationib. & ibi per omnes, Gloſ. in Can. in criminalibus, 5. q. 3. In quibus locis etiam habes quæ ſint iſtæ cauſæ abſentiæ, quę allegari poſſunt per procuratorem. Item niſi ſit perſona Illuſtris tàm accuſator, quàm accuſatus, l. fin. C. de Iniurijs, & quę ſint perſonæ Illuſtres, vide Gloſ. in l. 1. ff. de offic. eius cui mandat. eſt Iuriſd. & ibi notatur, & in d. l. fin. In fine.

Item etiam in domino defendente ſeruum ſuū, vt l. ſi cui, §. pen. ff. de Accuſationib. & l. ſi ſeruus, C. eod. tit. & Idem in patre defendente filium. Idem dicas ſi ex forma ſtatuti poſſit procedi contra contumaces, vt eſt ex forma Ritus noſtri infra in capit. 159. quo caſu poteſt interuenire procurator, ita dicit Hyppolit. in conſ. 60. nu. 23. Item niſi Reus eſſet carceratus, vel fideiuſſione ligatus, tunc enim poteſt interuenire procurator ad totam læſionem, & cauſam, tàm ad repetitionem teſtium, quàm ad alia acta facienda, ſecùndum Bart. in d. §. ad crimen, de quibus etiam vide per Gandin. in tract. Malefic. in verb. vtrum procurator. Sed nota quod prædicta, vt non poſſit interuenire procurator in criminalibus, procedunt vbi venit imponēda pęna corporis afflictiua vt ſupra, ſecus ſi veniret pęna pecuniaria.

Ibi *Niſi in crimine Hæreſis, vel Lęſe Maieſtatis*. Et ſic habes hìc duos caſus, in quibus quis carceratur propoſita accuſatione, & non auditur in fideiuſſione, & idem dicas ſi delictū eſſet aliàs graue, & enorme, vt homicidium, & vbi venit imponenda pęna vitæ, ſeu mutilationis membri, aut deportationis, ſecùndum Bald. in l. 3. C. de Epiſcpal. audient. & eſt tex. in l. Diuus, ff. de Cuſtod. & exhibit. reor. & vide tex. Gloſ. & Bart. in l. 1. ff. eod. tit. & ita practicatur, & obſeruatur, quòd in arduis non admittitur fideiuſſio ab initio, ſed carceratur, vide Salyc. in l. 2. in princ. C. de exhib. Reor. Nota quòd ex forma dictæ Conſtitutionis Regni, de qua hìc fit mentio, quæ incipit, Humanitate, in tit. de his qui fideiuſſ. dar. poſſ. excipiuntur Alij duo caſus, ſcilicet, quando delictum eſt notorium, vel Reus eſt confeſſus, aliàs in quocumque delicto etiā capitali debet audiri in fideiuſſione, vt dicit litera, tamen vt ſupra dixi in practica aliter obſeruatur. Et intellige hìc in crimine Lęſe Maieſtatis in primo capite, in perſonam Principis, eiuſque Conſiliariorum, vt in d. Conſtitut. Humanitate, & ibi plenè videas per Andr. de Iſern. quia lex Iulia maieſtatis habet multa capita, de quibus in l. 1. ff. Ad leg. Iul. maieſtat.

Ibi *Semiplenè*. Quæ autem ſint illa inditia, ſeu ſemiplenæ probationes, quæ ſufficiunt ad tormenta, Dic vt per Bart. in l. Admonendi, 2. col. verſ. quæro quando dicatur plenè, vel ſemiplenè, ff. de Iureiurand. vbi ponit quòd vnus teſtis omni exceptione maior facit ſemi-

plenam probationem, & idem Bart. in A
l. pen. ff. de quæſtionib. & Gloſ. in d. l.
Admonendi in verb. exacto, verſ.vel per
vnum teſtem, & ibi per Iaſ. plenè poſt
Dom. meum Alex. ſuper Gloſ. vbi hoc
dictum multis modis limitat, vide ibi per
eum, & hoc procedit quando deponit
ſuper facto, ſecus quando ſuper aliquo
iuditio, tunc enim quodlibet Inditium
debet probari per duos teſtes, ſecundum
eum, & eſt Gloſ. & ibi Bart. & DD. in
l. fin. C. Famil. hercisc. Et eodem modo
Fuga facit Inditim ad torturam ante ta- B
men accuſationem propoſita, & maximè
in officiali, fugiente tempore Sindicatus,
quod tamen limita etiam ſecũdũ Bart.
& DD. in d. l. Admonendi, & l. fin. ff. de
Quæſtion. niſi ſua ſponte compareat, nam
tunc non facit inditium ad torturam, de
quo etiam per Bart. & DD. in l. ſi quis ſic
fugitiuus, §. 1. ff. de ędilict. ędict. Si autẽ
poſt accuſationem propoſitam fugiſſet
tunc pręſumitur mętu accuſationis fugiſ-
ſe, & non facit Inditium ad torturam ta-
lis fuga, & ita notabiliter dicit Bart. in l. C
1. In princ. ff. de bon. eor. qui ſib. mort.
& ſequuntur omnes in d. l. Admonendi,
& vide etiam per Auguſt. in tract. Maleſ.
ad Angel. in verb. fama publica, & de
Minis, & Alijs Inditijs per quæ deue-
nitur ad torturam, vide per Gandin. in
tract. Maleſ. in Rub. de Inditijs Indubi-
tatis.

Ibi *Pro purgatione*. Adde quòd alia
eſt purgatio, quæ indicitur perſonis Ec-
cleſiaſticis, vt in titul. de Purgat. Cano-
nic. quando clericus accuſatur de aliquo D
delicto, nam debet ſe purgare de infamia
dicti delicti per teſtes deponẽtes de cre-
dulitate, & cuius condictionis debent
eſſe teſtes, vide ibi, quia paris condictio-
nis eſſe debent, vt accuſati.

CAP. CXLII.

IBi *Non recentibus*. Ideſt poſt duos
menſes, vt in capitulo Præcedenti eſt
videre.

Ibi *Quod ſit locus torturę*. Vide ſupra E
in præcedenti capitulo in Gloſ. ſemiple-
nè, vbi dixi.

CAP. CXLIV.

IBi *Ordinarię*. Ideſt ſex dierũ, vt Infra
in Rubric. de modo procedẽdi in cau-
ſis ordinarijs, capit. 171.

Ibi *Ex clauſula generali*. De iſta re-
ſtitutionẽ, quæ conceditur ex clauſula
generali, ſi qua iuſta cauſa &c. habes tex.
in l. 1. ff. ex quib. cauſ. maior. In fine.

Ibi *Super nouis capitulis*. Quid ſit nouũ
capitulum, & quid ſit antiquum, vide
Bart. Bald. & omnes in l. Per hanc, C. de
tempor. appellat. & in Auth. qui ſemel.
C. de Probat. vbi dicitur quòd omne ca-
pitulum, ſeu articulus, aut intẽtio actoris,
reſpiciens, ſeu coadiuuans primam actio-
nem, & deſcendens ex antiquis capitulis,
antiquum dicitur, capitulum verò, ſeu ar-
ticulus nullo modo reſpiciens nec coa-
diuuãs primam actionem dicitur nouum,
vide ibi Bald. qui ponit multa exempla,
& per Canoniſt. plenè in capit. Fraterni-
tatis de teſtibus, & per Bart. & Aret. in
l. Admonendi, ff. de Iureiurand.

Ibi *Copia productorum*. Tunc enim
ex quo didicit teſtificata ſubeſt timor
ſubornationis teſtium, & impeditur re-
ceptio teſtium, d. Auth. Qui ſemel, &
& ibi per Bart. & omnes, vbi etiam po-
nit, quibus modis dicantur didicita teſti-
ficata. Sed quid ſi didicit teſtificata à te-
ſtibus viua voce, non autem capiendo
copiam productorum, nec legendo atte-
ſtationes, an poterit producere teſtes
hoc non obſtante, vide ibi, quam regu-
lam limita multis modis, vt per Dom.
Abb. & Alios in d. capit. Fraternitatis,
de Teſtibus, ſcilicèe in cauſa matrimo-
niali, Item in minore, Eccleſia, & etiam
in Maiore in caſu quo reſtituitur de iure
ad aliquam probationem, & ex clauſula
generali, ſi qua mihi iuſta cauſa, &c. Quã-
do etiam poſt didicita teſtificata poſſunt
partes etiã ſuper antiquis producere, vi-
de ibi per eum, vbi ponit 20. caſus ad li-
mitationem dictæ Regulæ.

Ibi *Iudex ex ſuo officio*. Et ſic habes
quòd Iudex ex officio ſuo, & etiam ad
petitionem partis poteſt poſt cauſam cõ-
cluſam reſtitutionem concedere ſuper
nouis capitulis, quod intellige vt ſu-
pra dixi, non omnino nouis, ſed ſu-
per nouis deſcendentibus ex veteribus,
& antiquis capitulis, quia tunc non eſſent
admictenda, tamquam impertinentia, de
quo per Dom. Abb. in d. capit. Frater-
nitati, de Teſtibus, Quibus adde quòd
Iudex ex ſuo mero officio poteſt inter-
rogare partes, etiam poſt concluſionem
in cauſa, & etiam teſtes de nouo accipe-
re, capit. cum clamor, de Teſtib. & ibi
Abb. poſt Alios, & in capit. cum Ioan-
nes, de fide Inſtrument. & ibi Gloſ. &
DD. & habes text. Gloſ. & Bart. in l.
vbicumque, ff. de Interrogat. actionib.

Digitized by Google

CAP. CXLV.

IBi *A relegatione ſupra*. Vt mortis, deportationis, mutilationis membri, & ſimilium, de quibus per Bart. in l. pen. §. ad crimen, ff. de public. Iudic. & Bald. in l. 3. C. de Epiſcopal. audient. & adde bonum tex. in l. Capitalium, per totam legem, ff. de pęnis, & ibi per Bart.

Ibi *Vel per contumaciam abſente*. Et ſic habes quòd tunc Ius acquiſitum eſt, vt poſſit ſubintrare in cauſa, præpoſita accuſatione, quando accuſatus eſt præſens, vel carceratus, vel fideiuſſione ligatus, vel citatus ſed per contumaciam abſens, aliàs ſecus, quibus adde, quòd ſi non comparet, ſed perſeuerat in cotumacia dictus accuſatus, & citatus, quòd annotentur bona per Curiam ad petitionẽ Regij fiſci, ſeu hærarij Curiæ, & banniatur Reus ipſe contumax, & ammictit tertiam partem bonorum mobilium, elapſis duobus menſibus, poſt annum verò omnia bona publicantur tàm mobilia, quàm ſtabilia, ſi nõ habet filios, vt in Cõſtitut. 1. de Pęn. Contum. in criminal. & ibi per Andr. de Iſern. Quid ſi veniat infra bimeſtre, dic quòd recuperat tertiam partum bonorum mobilium, ſed ſi non comparet infra annum, elapſo anno foriudicatur in cauſis arduis ad petitionem partis, vt in Conſtit. Pęnam eorum, de Foriud. bannit. & ibi plenè per Andr. de Iſern. In minimis verò cauſis, & delictis non foriudicatur Reus, ſed poteſt vt abſens condemnari, ſecùndum Gloſ. in d. Conſtitut. 1. de pęn. contum. in criminal. & vide tex. Bart. & DD. in l. Abſentem, C. de Accuſat. & ibi per Salyc. de iure autem communi abſens pro graui crimine punitur annotatione ſeu deſcriptione bonorum, non autem bannitur, vt in d. Conſtitut. 1. De pęn. contum. in criminal. & l. 1. ff. de requirẽd. Reis, & ibi Bart. & DD. l. 1. C. eod. vbi omnes, & vide infra in cap. 159. vbi fit mentio de dicto banno.

Ibi *Concordare*. Scilicet in præiuditium fiſci, cùm, ea concordia, & tranſactione non obſtante, poterit curia ipſa ſubintrare. Sed an teneat talis tranſactio, & cõcordia in preiuditium partium, Hoc non deciditur hìc, ſed manet in diſpoſitione Iuris communis talis caſus ommiſſus, l. commodiſſimè, & ibi DD. ff. de libert. & poſth. propterea dic quòd talis tranſactio valet de iure communi in omnibus delictis vbi venit imponenda pęna

A ſanguinis, l. Tranſigere, & ibi Bart. Alexan. & omnes, C. de Tranſact. exceptis aliquibus caſibus ibi notatis in Gloſ. & per DD. in Alijs autem delictis vbi non venit pęna ſanguinis, ſed alia pęna quæcumque ſit, non valet tranſactio tàm ex parte Actoris, quàm ex parte Rei, exceptis etiam aliquibus caſibus ibi notatis, De iure autem Conſtitut. Regni vt in Conſtitut. poſt citationem, in caſibus vbi eſt licita tranſactio, ſcilicet quando venit pęna ſanguinis, gratuita tranſactio

B permiſſa eſt quandocunque, pecunia non interueniente ante litem conteſtatam, & antequam Reus citatus compareat eſt licita, ſed poſt litem conteſtatam non licet niſi interuenerit conſenſus Iudicis, vt in d. Conſtitut. poſt citationem, & ideo hodiè quando fiunt tales ceſſiones litis in iuditio debent acceptari per Iudicem, aliàs non valerent in criminalibus. Imò poſſent puniri partes, l. 1. C. de Abolit. & l. 1. C. Ad Turpill. In minimis autem cauſis eſt inhibita tranſactio de iure vt ſu-

C pra, ſed poſt Ritum iſtum eſt permiſſa vbi venit pęna a relegatione infra incluſiuè, & iſtud ſerua in minimis, in alijs dic vt ſupra.

Ibi *Vſque ad publicationem*. Dic quòd per capit. Regni poſſunt etiam vſque ad ſententiam excluſiuè partes ſe cõcordare, vt in capit. 360. Regis Alfonſi.

CAP. XLVII.

IBi *Miſerabiles*. Vt pauperes, & ſimi-

D les, de quibus in capit. ſignificantibus, de offic. Delegat. & per Abb. ibi poſt Alios.

CAP. CXLVIII.

IBi *Commictitur in re*. Vt pro furto, rapina, & re ſtabili inuaſa, & ſic habes hìc quòd coram Iudice cauſarum criminalium poteſt peti reſtitutio rei ablatæ officio Iudicis, facit l. interdum, §. qui furem, & ibi hoc firmat Bart. & om-

E nes, ff. de furtis, nam licèt Iudex cauſarum criminalium non poſſit cognoſcere de cauſa ciuili l. ſolemus, §. latrunculator, ff. de Iudit. & ibi per omnes notatur, hoc eſt verum, & procedit quando principaliter intentatur actio ciuilis, ſecus autem ſi incidenter vt hìc, & l. Quoties, C. de Iudit. & d. §. latrunculator, & d. §. qui furem.

CAP.

CAP. CXLIX.

IBi *Delicta publica*. Quæ autem dicantur delicta publica, & quæ priuata, vide tex. in l. 1. ff. de publ. Iudit. & dic publica pro vt eſt crimen Leſę Maieſtatis Diuinæ, & humanæ, crimen Adulterij, crimen homicidij, & ſimilia: Priuata verò ſunt, vt crimen iniuriarum, furti, & ſimilia, vt d. l. 1. & Inſtitut. de public. Iudit. per totum.

Ibi *Hæreſis*. Quis ſit hæreticus, & qua pęna puniatur, vide Archidiac. in capit. Quicumque, de Hęret. lib. 6. nam dicitur Hæreticus quaſi à fide diuiſus, vt quia aliter ſentit de Sacramentis, ſcilicet de corpore Chriſti, Baptiſmate, confeſſione, & Alijs, quæ Sacroſancta prædicat Eccleſia, & obſeruat, capit. Ad abolendam, de Hæreticis, Item dubius in fide, Item Simoniacus, Item omnis malè interpretans ſacram Scripturam, 24. q. 3. Can. Hæreſis, Item qui nouam opinionē Inuenit 23. q. 3. Can. Hæreticus, Item Hæreticus eſt qui non tenet articulos fidei, vt in dictis iuribus. Pęna autem eſt publicatio bonorum capit. Cum ſecundum, de Hæret. lib. 6. Item pęna mortis, capit. Hæreticis, eod. tit. l. Arriani, C. de Hæreticis, licèt de conſuetudine comburentur vt in conſtitut. 1. de Hæreticis.

Ibi *Leſe Maieſtatis*. Scilicet in perſonam Principis, & eius ſtatum, & collateralium, vt in Conſtitut. Humanitate, & Cap. Regni 359. in tit. Quod nō procedat. per viā denunt. licet de Iure multis modis cōmictatur crimen Leſæ Maieſtatis, nam multa habet capita, l. Quiſquis, C. ad leg. Iul. Maieſt. & l. 1. cum l. ſeq. ff. eod. tamen ſtrictè hìc capitur, ex quo refert ſe ad Conſtitut. & capit. Regni ſuperius alleg. quæ reſtringunnt caſus ſupra expreſſos, facit quod notat Bald. in d. l. Quiſquis, & Bart. Ad reprimendum, in verb. Quodcumque crimen, & etiam notatur per Cyn. & Salyc. in dictis locis, vbi dicunt quòd in alijs capitibus legis Iuliæ Maieſtatis nō propriè dicitur commicti crimen leſę Maieſtatis, ſed impropriè, & ſic non fit extenſio in ſtatuto, l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. ponit Io. de Imol. in l. ſi vero, §. de viro, ff. ſolut. matrim. vbi ponit exemplum de officialibus Principis, & Magiſtratibus, & Vicario Principis, vnde per prædicta videtur quòd ſi eſſet facta reſiſtentia officiali Regis, exercenti officiū

A quòd non poſſit Curia principaliter agere, in contrarium facit conſuetudo, quæ ſeruat, quòd iniuria illata exercenti officium, videtur illata ipſi Regi, vel Principi, vt eſt tex. in Conſtitut. eos, De iniur. curial. perſ. &c. & ibi Andr. de Iſern. & tenent Canoniſtæ in capit. 2. & capit. cum olim de offic. Delegat. & iſtam vltimam opinionem ſeruatur in Curijs. & vidi pluries in hac ciuitate obſeruari per Hærariū Curiæ principaliter proſequētem, licèt in puncto Iuris videatur prima B opinio verior.

Sed quid in Contrauentione banni, an poſſit Curia prīcipaliter agere, Dic quòd ſic, quoniam pro tuenda Iuriſdictione ipſorum officialium omnia banna imponere poteſt, de quo per Bart. in l. 1. ff. Quod quiſque Iuris, & in l. 1. ff. ſi quis ius dicent. non optemp.

Sed quid in ſpretis pęnis, & mandatis pęnalibus ad petitionem partium, Dic quòd non poteſt fiſcus principaliter agere, nec cedente parte ſubintrare, vt per C capit. Regni 467. & 503. Regis Alfonſi.

Ibi *Secundum formam Cōſtitutionum Regni*. Scilicet in Conſtitut. Humanitate ſupra allegata, & in Conſtitut. 1. ſupra etiam allegata. De Hæreticis, cuius pęna eſt mors cum publicatione bonorum, & etiam damnatur eius memoria, vt in dictis Iuribus, & in d. l. Quiſquis, C. ad leg. Iul. Maieſtat.

Ibi *Nefandi*. Quot modis commictatur iſtud crimen Nefandi, ſeu Sodomiticum, vide tex. De Pœnitent. diſtinct. 1. D cap. Sollicitatores, §. qui puero, vbi habes quòd ne dum cum puero, ſed etiam cum animalibus brutis commictitur, & etiam cum quis peccat carnaliter manibus proprijs, Gloſ. 32. q. 7. Can. Flagitia, & Can. omnes, & eodem modo Mulier cum agit cum Muliere, l. Fędiſſimam, C. de Adulter. in quibus locis etiā habes, quòd multis alijs modis tale crimen commictitur. Qua autem pęna puniantur talia crimina cōmictentes, vide tex. in l. cum vir nubit in fęminam, C. de Adulter. & in E Authent. vt non luxur. contr. nat. vbi dicitur quòd eſt pęna mortis, & ibi Bart. Bald. & omnes, & hoc de iure ciuili; ſed de conſuetudine cremantur, De iure autem Canonico, ſi eſt laicus excommunicatur, ſi verò clericus detruditur in Monaſterio, capit. Clerici, de exceſſib. Pręlat. & ibi Abb. poſt Alios, & vide in d. Can. Flagitia.

Ibi *Blaſfemijs*. Qua pęna puniantur iſti blaſfemantes Deum, & Beatam Virginem

ginem

ginem Mariam, vide in Conſtitut. 1. De Blaſfemant. vbi puniuntur pęna mutilationis linguę malè loquentis, tamen de Iure Authent. eſt mortis, vt in d. Auth. vt non luxur. contr. nat.

Ibi *Artis Mathematicæ*. De iſta arte Mathematicæ habes tex. in l. 1. C. de Malefic. & Mathem. & Can. Illos, 26. q. 2. & capit. 1. De Sortileg. & ibi plenè per Abb. & poſt Alios, vbi habes etiam qui dicantur iſti Diuinatores, ſeu Incantatores, & iſti de Iure ciuili puniuntur pęna mortis cũ publicatione bonorum, & aliquando pęna concremationis, vt eſt tex. in l. Nullus, & ibi Salyc. & omnes, C. eod. tit. de iure autem Canonico excommunicantur ſi ſunt laici, ſi verò clerici priuantur beneficio, & officio, vide ibi per eum. Vbi etiam habes, quòd tale delictum non eſt merè Eccleſiaſticum, Imò etiam ad Iudicem ſecularem ſpectat, & laicum, & eſt locus preuentioni, nec in hoc habent Iuriſdictionem Inquiſitores hæreticæ prauitatis, niſi talis diuinatio, ſeu incantatio contineret hæreſim, ſecundum eum ibi.

Ibi *De Homicidio*. Et ſic habes quòd hoc crimen homicidij eſt publicum, quãdo occiſus non habet conſanguineos qui poſſint vendicare eius mortem, aliàs eſt priuatum per iſtum Ritum, concordat Conſtitut. 1. De Homicid. & damn. & capit. Regni 359. Regis Alphonſi, in tit. quòd non procedat. per viam Inquiſit.

Ibi *Quod eius iniuriam*. Et ſic non habet locum in ſeruo, licèt ſit exterus, argum. à cõtrario ſenſu huius ſtatuti, nam ratio eſt ſeu cauſa finalis quare Curia poteſt principaliter agere de morte exteri, quia non extat perſona, quæ poſſit vincare mortem exteri, à contrario ergo ſenſu cauſæ finalis ceſſantis ſtatuti, ſi eſſet perſona, quæ poſſit vindicare mortẽ exteri, non ageret Curia, prout eſt in ſeruo occiſo, nam tali caſu adeſt perſona eius domini; quæ poteſt accuſare, & vindicare necem ſerui ſui l. Idem Neratius, §. ſed ſi dolo, ff. Ad leg. Aquil. & §. liberum, Inſtitut. de leg. Aquil. vbi pro ſeruo occiſo agit dominus ex lege Cornelia de Sicarijs, & facit etiam tex. in l. eum qui, §. ſi ſeruus, ff. de iniurijs, & l. 1. in princ. eod. tit. & Inſtitut. eod. §. ſeruus, vbi iniuria facta ſeruo non dicitur ſibi facta, ſed domino. An autem argumentum à contrario ſenſu cauſæ finalis ceſſantis ſit validum, ponunt expreſsè Salycet. Bald. & omnes, C. de Epiſc. & cleric. l. conuenticulam, & per Mo-

A dern. plenè in l. 1. §. huius rei, ff. De offic. eius cui mand. eſt Iuriſd. quod tamen Intellige eſſe verum quando ſeruus eſſet occiſus ab extraneo, ſecus autem ſi à domino, quia tunc habet locum ſtatutum iſtud, cùm non ſit ratio, qua ceſſet cauſa finalis huius ſtatuti, ſcilicet quia nõ habet perſonam, quæ poſſet accuſare, quia dominus ſe ipſum non accuſat, & ſic poſſet Curia principaliter agere, & ita teneas, & idem dici poſſet ſi occiſus eſt à filijs Patroni, & domini, cùm ſit eadem perſona, & plus diligit filium pater quàm ſe ipſum, l. Iſti quidem, ff. Quod met. cauſ. B

Ibi *Falſę Monetæ*. Adde quòd etiam de Iure in iſto crimine, procedi poſſet ſine accuſatione, l. 2. C. de falſ. monet. & ibi Bald. & Salyc. & ſic concordat cũ iſto capitulo. Et dicitur falſa moneta, quando aliquis priuatus authoritate propria nummum aureum, vel ęneum figurat, vel ſculpit cudendo. Qua autem pęna puniatur talis fabricans falſam monetam, Dic quòd pęna mortis, & publicationis bonorum, vt in Conſtitut. 1. De C Cudend. monet. adult. & l. 1. & 2. C. de falſ. monet. & ibi Salyc. & in l. Quicumque nummos, ff. Ad l. Cornel. de falſ. vbi ponitur etiam qua pęna puniatur tondens, ſeu radens monetam, ſcilicet pęna mortis, vt in Conſtitut. 1. in tit. de cudent. falſ. monet. & vide Gloſ. in d. l. Quicunque nummos, & Bart. in l. Qui falſam, ff. de Falſis. Sed quid in expendentibus, ſeu vtentibus, aut cambiantibus ſcienter pecuniam falſam, vide in d. D Conſtitut. 1. de Cudend. monet. adulr. & ibi per Andr. de Iſern. vbi puniuntur etiam pęna mortis: De iure autem communi aliter puniuntur expendentes ſeu vtentes, nam ſi plumbeam, vel ſtagneam expendunt, vel vtuntur, puniuntur pęna deportationis, aliàs pęna extraordinaria, ſecùndum Bart. in l. Lex. Cornelia, ff. de falſis, & tex. Gloſ. & Abb. poſt Alios in capit. Quanto, de Iureiurand. adde etiã quòd aliàs concremantur tales falſificantes monetam, vt d. l. 2. C. de E falſas monet. & quando hoc procedat, vide per Gloſ. ibi in 3. ſolutione, quæ communiter approbatur. Quid autem in faciente aurum, vel argentum in materia rudi per artem Archimiæ an puniatur, Dic quòd non, prout eſt Gloſ. in d. Conſtitut. 1. de Cudend. monet. adult. quam ſequitur ibi Andr. de Iſern.

Ibi *Incendiarijs*. Ideſt proijcientibus ignem tempore prohibito vſque ad feſtiuitatem Virginis Mariæ de mẽſe Augu-
ſti, ſe-

ſti, ſecũdum Conſtitut. Regni, vt in
Conſtitut.ſuper incifionibus,de Malefic.
clandeſt. & in Conſtitut. Qui doloſè, de
incendiar. vt putà die ventoſo,l. Qui oc-
cidit, §. in hac, ff. Ad leg. Aquil. Et pro
intelligentia dicatis quòd contra incen-
diarios poteſt agi ciuiliter, & criminali-
ter, primo caſu quando eſt ſactum culpa
leui, vel leuiſſima, vt quia aliquis in ſti-
pulam, ſeu ſpinam ſuam immiſerit ignē
cauſa illam comburendi, & damnum In-
tulit alienis ſegetibus, ſeu vineis, nam
tenetur ad emendationem damni, d. l.
Qui occidit, §. in hac: ſecundo caſu quã-
do ſcilicet dolo immiſit ignem cauſa cõ-
burendi, alienam domum, ſeu vineam,
ſeu aliquid aliud propter inimicitias for-
tè, vel alia de cauſa doloſa, tunc punitur
pęna mortis, per Conſtitut. Regni, vt in
d. Conſtitut. Qui doloſè, de incend. &
l. capitalium, §. Incendiarij,ff. de pęnis,
& l. Qui ędes, ff. de incend. ruin. naufr.
& tex. & ibi plenè ꝑ Bart. in l. 1. ff. de of-
fic. Præfect. vrb. & ibi vide Alex. in A-
poſtill. & Gloſ. & DD. in capit. Tua nos,
de ſentent. excommunicat. & Angel. A-
retin. in tract. Maleſ. in verb. incendia-
rio.

Ibi *Per officiales in flangranti crimine.*
Dic etiam ſi fuerit Nuntius, ſeu Monte-
rius talis officialis, nam poterit Curia
principaliter agere,nullo accuſante, nec
comparente, concordat etiam diſpoſi-
tio iuris communis in hoc, nam talis cõ-
prehenſio in flagranti ſufficit ad inquirē-
dum, ſecundum Bart. & omnes in l. 1. §.
cura carnis, ff. de offic. Præfect. vrb. &
Bart. in l. fin. ff. ad leg. Iul. Peculat.
& l. ſi quis in ſeruitute, ff. de furtis. Et
aduerte quòd Ritus dicit, *In flagranti
crimine comprehenſi fuerint*. Et ſic non
ſufficit ſi quis fuerit viſus tãtùmmodo vt
poſſit inquiri, ſed requiritur etiam captu-
ra, ſecundum iura preallegata, in qui-
bus locis etiam habes quando quis dica-
tur captus in flagranti crimine, & vide
etiam Bart. in l. Fur manifeſtus, ff. de
furtis, & plenè per Angel. in tract. Ma-
leſ. in verb. Dictus Andreas armatus, &
Cyn. in l. Falſus,C. de furtis, & per om-
nes in l. Raptores, C. de Epiſcop. & cle-
ric. & in l. vnic. C. de Rapt. virgin.

Ibi *Crimen fateantur*. Et ſic poteſt
Curia principaliter agere contra confeſ-
ſos, Adde quòd idem eſt etiam de iure
communi, ſecundum Bart. in l. Merca-
lem, C. de Condict. ob turp. cauſ. &
iſtud intelligas procedere quando quis
confitetur delictum, de quo quæritur,
A ſed quid ſi de delicto agitur, & de alio in-
cidenter cõfitetur, an de iſto poſſit puni-
ri, Dic quòd non, nec procedit iſte Ri-
tus, ſecundum Bald. in l. Presbiteri, C.
de Epiſc. & cleric. & in Auth. Nouo Iu-
re, C. de Pęn. Iudic. qui mal. Iud. ſed
Bart. in l. ſi confeſſus, ff. de cuſtod. reor.
& Dom. Abb. in capit. ſi clerici, in 3.
not. de Iudit. videntur tenere contrariũ,
ſed pro concordia, Dic quòd ex eodem
proceſſu non poterit de crimine inciden
ter confeſſato, ſed in alijs ſic, vide Dom.
B Abb. in capit. 21 De confeſſ. ſuper 2. ſo-
lut. quam facit ibi Gloſ. mag. & notatur
per Bart. in l. Non ſolum, §. fin. ff. de In-
iur. & vide etiam Bald. in l. 1. C. de con-
feſſ. 8. col. verſ. quæro numquid.

CAP. CL.

IBi *Reaccuſationes*. Et ſic habes quòd,
quando Accuſator reaccuſatur de de-
licto antiquo, non auditur reaccuſa-
tio niſi primò conſtet de delicto: ſi verò
C reaccuſatur de delicto recenti auditur
reaccuſatio, vt hìc, & hoc quando Iu-
dici videbitur.

Adde quòd de Iure Conſtitut. Regni
in Conſtitut. quæ incipit, ſi ciuiliter agēs,
in tit. de Preiuditial. in criminal. ſi Accu-
ſator reaccuſatur, quòd in vtraque pro-
ceditur, ſcilicet tàm ĩ accuſatione, quàm
in reaccuſatione, & ſiue de pari, vel mi-
nori, ſiue maiori delicto reaccuſetur: de
Iure autem communi in vtraque etiam
proceditur, quando reaccuſatio eſt de
D pari, vel minori crimine, & ſuam proſe-
quatur iniuriam, ſecus ſi de maiori crimi-
ne, quia tunc proceditur in maiori, l. Ne-
ganda, C. Qui accuſ. non poſſ. & ibi ple-
nè per Salyc. & in l. 1. C. eod. & plenè
per Bart. in l. is qui Reus, C. de Public.
Iudit. & ibi Salyc. tamen per iſtum Ri-
tum habes quòd proceditur in accuſatio-
ne vſque ad aperturam teſtium, & poſtea
proceditur in reaccuſatione, & ſic differt
iſta diſpoſitio à diſpoſitione Iuris Cõſtit.
E Regni, vt ſupra dictum eſt, & etiam à di-
ſpoſitione Iuris cõmunis, obſerua tamen
in practica dictam diſpoſitionem Ritus.

CAP. CLI.

IBi *Sed pęna pecuniaria*. Adde quòd
multa ſunt delicta vbi de Iure venit
pęna pecuniaria, & vbique, & in omni-
bus ſeruatur Ritus iſte, vt quando liber-
tus accuſatur à patrono quòd eum ſine
venia in ius vocauerit, & ſimilia, nam

pęna

pęna eſt aureorum quinquaginta, l. fin. ff. de in ius vocãd. & eodem modo quãdo quis accuſatur de termino moto, nam pęna eſt etiam quinquaginta aureorum, l. Agraria, ff. de termin. mot. & in actione ſepulchri violati, l. 2. ff. de ſepulchr. violat. & vbi per ſtatuta locorum imponuntur tales pęnæ pecuniariæ.

Ibi *Preſtando deparendo ſententia*. Adde quòd de iure communi preſtatur de parendo, & iudicatum ſoluendo, ſecũdum Bald. in l. 2. C. de execut. rei Iudicat.

CAP. CLII.

IBi *Fuerit accuſatus de ſpreta pęna*. Adde quòd quò ad condemnationẽ ſpretæ pęnæ defenſæ non attẽditur ad quãtitatem pęnæ impoſitæ, ſed ad qualitatem violentiæ, an ſi cum armis, vel ſine armis fuit illata violẽtia, nam primo caſu punitur nõ obtemperans tertia parte bonorũ ſuorum, ſecundo verò caſu idest ſine armis punitur quarta parte bonorum ſuorum, non autem quãtitate appoſita in pęna, vt in Conſtitut. Si quis in poſterum, in tit. de Defenſ. Impoſit. &c. Quis autem eam imponere poſſit, Dic quod quilibet timens ne offendatur in perſona, vel in bonis à potentiori perſona, etiam priuata, & eadem modo Iudex pro fedãdis rixis, Pro quibus autẽ perſonis poſſit imponi, Dic quòd pater pro filio & è cõtra, tutor pro pupillo, procurator pro domino imponere poteſt, ſed an debeat inuocari nomẽ Regis, Dic quòd ſic, aliàs non valet, eo non inuocato, vt in Conſtitut. Iuriſgentium, in tit. de Defenſ. Imponend. & in d. Conſtitut. ſi quis in poſterum, & ibi videas quid, ſi ille cui impoſita eſt, obtemperauerit.

CAP. CLIII.

IBi *Pęna per Conſtitutiones Regni*. Scilicet tertia parte bonorum, ſi vis fuit cum armis, aut quarta parte bonorum, ſi fuit ſine armis, vt ſupra proxime dixi, per dictas Conſtitutiones.

Ibi *In corpore puniendus*. Scilicet defectu bonorum, ex quo venit applicanda fiſco, nam qui non habet in ęre, luit in corpore, l. Quicumque, C. de ſeru. fugit.

CAP. CLIV.

IBi *Pęna adiecta*. Adde quòd de iure communi talis pęna tenet, l. Iulianus, §. Idem Papinianus, & ibi notatur, ff.

A de Action. empt. & in l. cum allegas, C. de Vſur. & ibi Bald. & in l. Lucius, ff. de acti. empt. & vide Alex. conſ. 46. vol. 4.

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Scilicet quòd talis pęna ſeruetur, & teneat, & exigi poſſit à contrauenienſe, ſiue agendo, ſiue excipiendo contrauenerit ſententiæ Arbitri, l. 1. C. de Arbitr. & plenè per Bart. in l. ſi cum antea, C. eod. tit. vbi etiam habes an ſententiam Arbitri, electi ſine pęna à partibus, oriatur actio, & dicitur quòd ſic, ſi fuit emologata B expreſsè laudando ſententiam, ſiue tacitè non appellando infra decem dies: ſi autem Arbiter eſt electus cũ pęna, certum eſt quòd non oritur actio ex ſentẽtia, ſed agitur ad pęnam promiſſam, & eodem modo non agitur ex ſentẽtia quando eſſet factum compromiſſum ſine pęna, nam tunc agitur ex ſtipulatione, non ex ſententia, ſecundum Bart. in locis ſuperius allegatis, & vide Bald. in d. l. cum allegas, C. de Vſur. vbi quærit, quid ſi cõtrauenitur ſententiæ Arbitri cum pęna, C differendo ſolutionem, non autem agendo neque excipiendo, & ſic an tali caſu pęna peti poſſit, vide ibi per eum.

CAP. CLV.

IBi *In caſu remiſſibili*. Scilicet vbi venit pęna à relegatione infra incluſiuè, ſecus autem ſi venerit pęna mortis, deportationis, aut mutilationis membri, tũc enim non obſtante concordia partium Curia ſubintrat, vt dictum fuit ſupra in D capit. 145. vbi videas.

Ibi *Inuentus, & captus*. Et ſic licèt bãnũ contineat quòd nullus debeat apportare arma, vel extrahere, tamẽ requiritur actualis captura, vt quis incidat in dictã pęnam, deportationis, vel extractionis armorum, dato quòd in banno nihil dicatur de captura, & idem eſt de iure cõmuni, vt tenuit Cyn. Bart. Bald. & Salyc. in l. ſi Barſatorem, C. de fideiuſſ. & Dom. meus Alex. in l. 3. §. Neratius, ff. E de acquir. poſſeſſ. & in l. 1. eod. tit. vbi etiam per Bart. Angel. & Imol. licèt Roman. teneat contrarium, & malè ſecundum eum.

Item aduerte quòd iſtud ſtatutum requirit capturam actualem, & vtitur verbo *Captus*, vt acquiratur pęna portationis armorum Curiæ, ſecus autem ſi diceret deprehenſus, quia cum verba referãtur ad officiales, intelligeretur conuictus teſtibus, ſecundum Alex. in d. §. Neratius in fine.

Sed pone in caſu huius ſtatuti, quòd officialis, ſeu Monterius ſequitur aliquẽ apportantem arma contra banna, & ipſum cepit, ſed eum retinere non valuit, imò captus à manibus ſuis euaſit, an teneatur ad pęnam, Dic quòd non, ſecũndum Bald. in d. l. ſi Barſatorem, Tu tamen vide plenè per Modern. in l. 1. §. hęc verba, ff. quodquiſque Iuris.

Aduerte Inſuper quod hìc dicitur de Inſultu cũ armis, vnde quęro quòd ſi quis non extraxerit arma, ſed tàntum ad latus deferat, an habeat locum hoc ſtatutum, & dicatur factus Inſultus, vide Bart. in l. 3. §. armis, ff. de vi, & vi armat. vbi dicit quod ſic, & eodem modo ſi deponeret arma antequam inſultum faceret in loco tamẽ, vbi faciliter illa capere poſſet, ſecundum Gloſ. in d. l. 3. §. qui armatus, & vide Bart. in l. 2. C. Quod mẹt. cauſ.

Ibi *Vnica pęna*. Scilicèt Delicti, nam confunditur portatio armorum tamquã preambulum ad delictum ſubſequutum, vt eſt text. in l. illud, in fine ff. Ad leg. Aquil. & per Salyc. in l. 3. C. Ad leg. Iul. de vi publ. & vide Gloſ. in Conſtitut. intentionis, de illicit. portat. armor. & Et adde quòd pęna inſultus cum armis ſi interuenit coadunatio hominum, erit pęna leg. Iul. de vi publ. ex quo eſt vis illata in perſonam, & propter perſonam, tunc enim requiritur coadunatio, aliàs erit pęna iniuriarum, ſi non interuenit coadunatio, l. 3. & ibi Bart. Bald. Salyc. & omnes, C. Ad leg. Iul. de vi publ. & eſt tex. in l. Qui dolo, §. hac lege, ff. ad leg. Iul. de vi publ. Andr. de Iſern. in d. Conſtitut. intentionis: ſi autem vis eſſet illata in rem, ſiue in perſonam propter rem, ſine in perſonam propter rem, tunc non requiritur coadunatio, ſecùndum eos in d. l. 3. & vide Bart. in l. lege Iulia, ff. eod. & eſt text. in l. 2. §. 3. ff. de vi bonor. raptor.

CAP. CLVI.

IBi *Non ex caſibus contentis, &c.* Adde quòd dicti caſus ſpeciales ſunt vndecim, inquibus ſi fit interrogatoriũ ante litem conteſtatam, & interrogatus deierauerit, poterit de periurio accuſari, miſſa prius cedula, quòd ſe abſtineat, quando non habet teſtes in promptu, vt hìc dicitur, de quibus omnibus vide p Gloſ. in verb. damni in l. 1. ff. de interrogator. actionib. Sed eſt alius caſus generalis, & A duodecimus, ſcilicet vbicunque ęquitas Iudicem moueret vt ſubeat, ſed dubitari poteſt, & poterit quando erit illa ęquitas quæ Iudicem mouere debet ad interrogandum, in quo dic, quòd aliqui tenuerunt quòd talis ęquitas ſit in caſibus ibi narratis, videlicet illis vndecim in d. l. 1. per Gloſ. & DD. Aliqui verò tenuerunt quòd ſit caſus ſeparatus à prædictis vndecim caſibus, ſcilicet vbicumque quis non poteſt eſſe certus, ſeu non poteſt habere notitiam de eo, de quo poterit partem B interrogare, & ſic quòd ſit ſimilis dictis vndecim caſibus, aliàs ſi poſſet eſſe certus, non ſubeſſet ęquitas, nec fieret interrogatorium, prout tenuit Gloſ. quã ſequitur Bart. in l. vbicumque, ff. de interrogator. actionib. vt quando Bononienſis locauit famulo plurium ſcholarium lectum, qui pro vno conduxerat, & ignorat qui ſit ille ſcholaris, nam tali caſu poteſt fieri interrogatorium, & ita teneas.

Ibi *Oblatum poſt litem conteſtatam*. C Et ſic habes quod interrogatorinm poteſt fieri poſt litem conteſtatam, licèt nõ ad effectum periurij, & hoc eſt etiam de iure, ſi fuit obligatus facere ante litem conteſtatam ſecùndum Bart., in l. 1. ff. de interrogat. actionib. & in l. qui petitorio, in princ. ff. de reiuendicat. & adde Abb. in capit. cum contingat extra de iureiurand.

Ibi *Poterit de periurio accuſari*. Quæ autem ſit pęna periurij, vide Bald. in l. Iuſiurandi, C. de iureiurand. vbi ponit D octo pœnas, quibus punitur periurus, aliquando enim pęna mortis, vt quando deierauit vt teſtis in cauſa capitali, aliquando pęna deportationis, aliquando pęna extraordinaria, vt l. Nullum, C. de Teſtibus, & vide Gloſ. Abb. & DD. & in cap. 1. de falſis, tamen per Conſtitut. Regni, ſiuè in iuditio, ſiuè extra iuditium deierauit punitur pœna obtruncationis manus, vt in Conſtitut. eos qui ſcienter, in titul. de Periurijs, & hoc quando deierauerit in preiuditium alte- E rius, ſecus ſi nemini noceret, vt quia iurauit non comedere carnes, tunc enim ſolum Deum habet vltorem, vide Andr. de Iſern. in d. Conſtitut. eos qui ſcienter, & vide per Angel. in tract. Malefic. in verb. Falſario, & Gandin. in Rubric. de Falſis.

CAP. CLVII.

IBi *Iudex ex officio*. Et ſic etiam nullo comparente accuſatore, l. Nullum, & ibi Gloſ. Bart. & DD. C. de teſtibus, ſed pęna tamen arbitraria pro motu ſuo, nõ autem ordinaria legis Corneliæ de falſis, etiam ſi Iudex eſſet in competens, ſecũdum Bart. & Bald. ibi, vbi etiam habes an poterit poſtea pęna ordinaria legis Corneliæ de falſis puniri, vbi Gloſ. tenet quòd ſic, & cum ea tranſit Bald. ibi, licèt Bart. contrarium teneat, Tu tamen vide per Gloſ. & Abb. in capit. 1. de falſis, & per Bart. in l. 2. §. ſi publico, ff. de Adulter. vbi ponunt, quid in clerico deierante coram Iudice ſeculari, & vide etiam in capit. verum. De foro compet.

CAP. CLVIII.

IBi *Non poſſit de periurio accuſari*. Adde quod de iure communi talis periurans poterit de periurio accuſari, & puniri pęna extraordinaria arbitrio Iudicis ſtatuenda, vt fruſtigando, aut mitrari faciendo, vel ad catenam poni, vt eſt tex. cum Gloſ. in l. fin. ff. de crimin. ſtellion. & in l. ſi duo patroni, §. fin. ff. de Iureiur. vbi plenè per Iaſ. poſt Dom. meum Alexand. & hoc quando deieraluit vt pars, non obſeruando contractum, ſi verò vt teſtis, aut in cauſa capitali, & tunc ſimili pęna punitur, aut in alia cauſa, & tunc pęna falſi, quæ eſt deportatio cum publicatione bonorum, de iure autem Conſtitut. Regni punitur pęna obtruncationis manus, vt in Conſtit. 1. De periurijs, & vide plenè per Angel. de Aret. in §. ſi quis poſtulante, Inſtitut. de Actionib. & per Bald. & Alios in l. 2. C. de Iureiuran. & vide etiam quæ dixi ſupra in cap. 156. in verbo, poterit de periurio accuſari, & & prædicta procedunt quò ad pęnam tẽporalem, In foro autem conſcientiæ eſt text. in can. Quicumque, 6. q. 1. vbi dicitur quòd debet ieiunare per 40. dies pane, & acqua.

CAP. CLIX.

IBi *Appareat de ſanguine*. An ſufficiat gutta ſanguinis, vel paruitas vt poſſit banniri, vide not. per Dom. Abb. poſt Alios, capit. cum illorum, & ibi
A Gloſ. De ſentent. excõmunicat. in verb. effuſione, & in Capit. Romana, in verb. effundo, de elect. lib. 6. & eſt textus in Can. Reuertimini, 16. q. 1. & latè Ang. de Malefic. in verb. ſanguis exiuit, vbi concludit, quòd in caſu huius ſtatuti ſufficit gutta ſanguinis, ex quo ſimpliciter facit mẽtionem de ſanguine, ſecus ſi ſtatutum faceret mentionem de effuſione ſanguinis, & vide etiam per Auguſt. ibi in Addictionibus.

Ibi *Bannitur*. Scilicet Maior. Sed
B dubitari poteſt, quid in Adulto, & pupillo an poſſint banniri, Dic quòd ſic, in Adulto ſecũdum Bald. in l. Clarum, C. de anthorit. preſtand. etiam ſine authoritate curatoris, & per eumdem Bald. in l. 1. verſic. circa hoc quæro, C. de Confeſſ. ſed ſecus eſt in pupillo, & Idem tenet in l. cum, & Minores, C. ſi aduerſ. rem iudicat. & plenè per Angel. in tract. Malefic. in verb. Iudex videns quòd inquiſiti, & Albert. in tractat. ſtatut. part. 4. quæſt. 84.

C Ibi *Mutilationis membri*. Ideſt abſciſſionis membri, loquitur enim quãdo pro delicto venit imponenda pęna abſciſſionis membri, vt putà manus, nam abſcindere eſt propriè totalis diminutio membri, ſeu obtruncatio, mutilatio verò eſt quando ex toto membrum non abſcinditur, ſed eius officium debilitatur, ſecundum Dominum Abb. poſt Alios in d. capit. cum illorum, de ſentent. excommunicat. & per Bart. in l. 2. ff. de Public. iudit. & ibi plenè per Imol. qua pęna mu-
D tilationis membri hodiè nõ vtimur, ideò expone vt ſupra, & vide Bald. in l. de quibus, ff. de legib. in quibus locis etiam habes quid ſit membrum, & quid officium membri.

Ibi *Secundum Conſtitutiones, & Capitula Regni*. Scilicet ad tertiam partem bonorum mobilium, nec eſt opus annotatione bonorum, quia poſt annum non publicantur alia bona, nec foriudicantur in iſtis minimis delictis, ſed perdit tertiã
E partem bonorum mobilium tàntum, vt in Conſtit. Grandis, in titul. de pęna contum. in criminal. quo caſu ſi ſe preſentat infra duos menſes recuperat bona, ſolutis tamen expenſis omnibus, damnis, & intereſſe accuſatori, vt in Conſtitut. 1. in tit. de redimend. captiu. & notat. in l. Abſentem, C. de Accuſationib. & in l. Abſentem, ff. de Pęnis, & ibi Bart. & ita ſeruatur in M. R. Curia.

Ibi *Procedatur contra accuſatos*. Adde quòd de iure communi contra abſentem

poteſt procedi etiam ad ſententiam diffinitiuam in iſtis leuibus delictis d. l. Abſentem, C. de Accuſat. & d. l. Abſentem, ff. de Pęnis, & ibi DD. Bart. Bald. & Alex. in l. Furioſo, De re iudicat.

A

CAP. CLX.

IBi *Conſueuit apponi*. Adde quod de Iure communi idem ſtatuitur, vt ſi in fideiuſſione ſit certa pęna, illa petatur, aliàs quæ apponi conſueuit, tex. eſt, & ibi Bart. & omnes in l. 4. ff. de Cuſtod. reor. nec punitur fideiuſſor in perſonā, & idem tenet Bald. in l. Qui crimen, C. Qui accuſar. non poſſ. & vide Modern. in l. 2. §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant. poſt Bart. ibi.

B

Ibi *Carceratur*. Adde quòd idem eſt de Iure communi, vt quando pęna venit applicanda fiſco, quia qui non habet in ęre luit in corpore, l. Quicunque, C. de ſeru. fugit. & ibi not.

Ibi *Preſentato Quandocunque*. Et ſic habes quòd nondum poſt terminum iniunctum fideiuſſoribus ad preſentandum reum, ſed etiam vſque ad ſolutionem pęnæ pręſentando reum liberantur fideiuſſores. Et adde quod hoc eſt etiam de iure communi, vt tenuit expreſsè Bald. in d. l. Qui crimen, C. Qui accuſar. non poſſ. etiam ſi interuenerit iuramentum, ſecùndum eum, cùm talis mora ſit ſemper purgabilis de Iure Canonico, vt in capit. ſuam, de Pęnis, ſecundum vnum Intellectum, tamē vide plenius per Bart. & Modern. in l. ſi inſulam, q. 6. ff. de verb. obligat. & plenè per Imol. & Canoniſt. in capit. Defuncti, de Arbitris.

C

D

Ibi *Propter timorem delicti*. De quo ſcilicet fuerit accuſatus hti principalis, & fideiuſſor interceſſit, ſiue alterius delicti, pro quo non fideiubſit, ſecùndum Bart. & omnes in l. ſi vero, ff. Qui ſatiſd. cogant. Quid autem ſi detineatur carceratus ab aliquo Magiſtratu, & non poteſt venire ipſe Reus principalis, an teneatur fideiuſſor, Dic quòd non, ſecūdum Bart. & omnes in l. 2. §. ſi quis tamen, ff. ſi quis cautionib.

E

CAP. CLXII.

IBi *Aufugerit à carceribus*. Adde quod idem etiam tenet Bald. in l. qui crimē, C. qui accuſar non poſſ. Sed an hoc procedat quando fideiuſſor promiſit toties qnoties in forma Curiæ, vide plenè per Alex. in l. ſi finita, de damn. infect. & vide infra in capit. 165.

CAP. CLXIV.

IBi *Steterit per ſex menſes*. Et ſic habes quòd fideiuſſor de preſentando Reum, ſi ſteterit per ſex menſes in fideiuſſione preſentando Reum liberatur, licet in cauſa ciuiliter non poſſit hoc petere vt eximatur ab obligatione fideiuſſoria niſi diu ſteterit in fideiuſſione, l. ſi pro ea, & ibi Bald. & omnes, C. Mandat. & eſt text. in l. Lucius, ff. eod. Adde tamen quòd licèt fideiuſſor de preſentando in criminali non teneatur niſi vſque ad ſententiam, l. Grecè, & ibi Bart. ff. de fideiuſſ. tamen hoc eſt verum, niſi in fideiuſſione ſit dictum, toties quoties, quo caſu etiam tenetur poſt ſententiam, ſecundum Bart. & omnes in l. ſi quis Reus, ff. de cuſtod. reor. & in l. 2. ff. Qui ſatiſdare cogant. & ibi tenent expreſsè Alex. & Iaſ. ac omnes. Sed qualiter intelligatur diu ſtetiſſe, vide Gloſ. in d. l. Lucius, vbi dat duas opiniones, vnam quòd intelligatur per decennium, aliam quòd ſit in arbitrio Iudicis, hæc vltima opinio vera eſt, quam tenet Bald. in d. l. Lucius, & in d. l. ſi pro ea, & vide Gloſ. Inſtitut. De liter. obligat. in verb. multum, vbi tenet quòd intelligitur de decennio, ſed Tu vide per Alex. & Modern. in l. Qui aliena, §. 1. ff. de acquirend. hæredit.

CAP. CLXV.

IBi *Toties quoties*. Adde quod de Iure communi tenetur preſentare ne dum bis, & ter, ſed pluries prout opus erit, & etiam poſt ſentētiam, ſecùndum Bart. in d. l. 4. ff. de cuſtod. reor. & plenè per Modern. & maximè Alex. in l. ſi finita, in princ. ff. de damn. Infect. reprobata opinione Angel. tenentis quòd vnica vice preſentare tenetur, vide ibi plenè.

Ibi *Durante Inſtantia*. Dic quòd Inſtantia durat per biēnium in cauſa criminali: in cauſa verò ciuili per triennium regulariter, l. Properandum, C. de Iudit. & etiam, ea finita in cauſa appellationis tenetur preſentare propter illa verba *Toties quoties*, & ita intelligas hìc dictam l. 4. & ibi Bart. ff. de cuſtod. reor. & dictam l. 2. §. 1. ff. Qui ſatiſd. cogant. vbi etiam per Alex. in l. Grecè, ff. de fideiuſſ. in Apoſtill.

Quid autem ſi ſimpliciter promiſiſſet repreſentare eum, an ſemel preſentando liberetur fideiuſſor, Dic quòd ſic, ſi fuerit acceptatus per Curiam ipſum carcerando,

cerando, vel dimicti faciendo ſub onere Curiæ, ſeu officialis, vt per capitulum Regni 426. Regis Alphonſ. in tit. de fideiuſſ. preſentand. quod Incipit, Item ſupplica lo detto Regno, & vide per Angel. & Modern. in d. l. ſi finita, in princ.

CAP. CLXVI.

IBi *Si comictitur ſtuprum ſine raptu, & violentia.* Adde, quod ſtuprum commictitur non ſolum cùm virgine, ſed etiam cum vidua, & puero, l. ſtuprum, ff. Ad leg. Iul. de Adulter. & l. Inter ſtuprum, ff. de verb. ſignificat.

Ibi *Ad relegationem in quinquennium.* Quod intellige quando ſtuprum eſt commiſſum cum virgine, vel vidua, & tunc punitur pęna relegationis, ſi fuerit voluntarium, ſed ſi cum puero commictatur, tunc punitur pęna mortis, aut concremationis, ſiuè ſit voluntarium ſiuè cũ violentia, concordat Inſtitut. de public. Iudit. §. Item lex Iulia, Sed quid ſi ſtuprũ cõmictens cum muliere eſt perſona nobilis, & honeſta, Dic quòd pęna eſt dimidię partis bonorum, ùt ibi, tamen hìc indiſtinctè punitur pęna relegationis, ſed an in hac pęna relegationis veniat ammiſſio tertiæ partis bonorum pro vt iura loquuntur, Dic quòd non, cùm ſtatutum ſimpliciter imponat pęnam relegationis, quo caſu etiam de iure communi non venit ademptio bonorum, niſi quando hoc eſt expreſſum in lege, vel ſtatuto, vt relegetur cum ammiſſione tertię partis bonorum, l. Nemo, *la* 2. in fine, & ibi Gloſ. Salyc. & omnes, C. de Epiſcopal. audient. & in l. relegatorum, §. ad tempus, ff. de Interdict. & relegat. & tenet Bart. in l. 1. ff. de bon. damnat. Item hoc capitulum intellige in principio, dum loquitur de actu voluntario in muliere honeſtæ vitæ, ſecus in meretrice, vel in muliere, quæ detinetur vt concubina, quia nõ poterit accuſari à conſanguineis de Iure canonico, hoc tenet Gloſſa in d. §. item lex Iulia, vbi etiam habes, quid ſi à tutore ſuo ſit cognita pupilla, vel à ſeruo, an debeat augeri pęna, & dic quòd ſic, & ita poſſet limitari ſtatutum iſtud, ſicut limitatur etiam in puero, quòd imponatur pęna grauior, Item non habet locum in muliere nupta, quia, etiam ea volente, punitur Adulter pęna ſtatuta in conſtitut. Rgni, que incipit Legum aſperitate, & dicemus infra in ſequenti capitulo, de iure autem communi punitur pęna mortis, vt in d. §. Item lex Iulia.

A Ibi *Secundum formam Iuris ciuilis.*
De hoc eſt tex. & ibi Gloſ. & DD. in l.
Lex Cornelia, ff. de iniurijs, & Bart. &
Alij in l. fin. ff. de Priuat. delict. & in l. 1.
§. 2. ff. de iniurijs, & hoc quando agunt
criminaliter conſanguinei, ſecus autem
ſi ciuiliter, quia tunc non poſſunt tales
conſanguinei agere niſi iniuria ſit facta in
contumeliam ipſorum, ſecùndum eos ibi.
Ibi *Pęna vltimi ſupplicij.* Et ſic ha-
bes quòd ſi cõmictitur ſtuprum cum ra-
ptu, & violentia, quòd raptor punitur
B pęna vltimi ſupplicij, hoc eſt pęna mor-
tis l. capitalium, in princ. ff. de Pęnis.
Adde quòd iſtud eſt etiam de Iure com-
muni, §. Item Iulia, Inſtitut. de Public.
Iudit. & l. vnic. C. de rapt. virgin. & l.
Raptores, C. de Epiſc. & cleric.
Sed qualiter probetur violentia, Dic
vt in Conſtitut. 1, de Rapt. virg. §. fin. &
ibi Gloſ. ſcilicet clamore mulieris, quia
dum erant in colluctatione, vel dum de-
tinebatur clamabat, & ibi per Andr. de
Iſern.
C Sed quid ſi nõ fuit commiſſum ſtuprũ,
ſed tentauit eam per vim cognoſcere, &
& non perfecit, & Dic quòd non habet
locum iſtud ſtatutum, cùm requirat actũ
conſumatum, ſcilicet ſtuprum commiſ-
ſum, ſecundum Bald. in l. ſi quis non di-
cam rapere, col. 2. verſic. circa hoc quæ-
ro incidenter, C. de Epiſcop. & cleric.
Quid autem in dubio an videatur ſtupra-
ta, ſeu rapta per violentiam, aut volun-
tariè, Dic vt per Bald. in d. l. Raptores,
ſcilicet, aut mulier acceſſit ad domum
D viri, & præſumitur voluntas mulieris,
aut ad domum ipſius mulieris, & tunc
præſumitur violentia, & ſi neuter iſto-
rum interfuit, neque probatur, præſu-
mitur ſeducta à viro, & per violentiam
cognita, ſecùndum eum.
Aduerte tamen quòd licèt per ſtatutũ
iſtud non puniatur ſola attentatio ſtupri,
cùm requirat delectum conſummatum
vt ſupra, tamen iſte caſus tamquam om-
miſſus reliquitur diſpoſitioni Iuris com-
munis, l. commodiſſimè, ff. de liber. &
E poſth. & ſecundum Ius commune puni-
tur pęna extraordinaria pro motu Iudi-
cis ſtatuenda, l. 1. & ibi Bart. & omnes,
ff. de extraordin. crimin. & eodem mo-
do punitur ſolus raptus ſine ſtupro de Iu-
re communi pęna mortis, dol. Raptores,
& ibi per Bald. & omnes, & in l. vnic.
C. de Rapt. virgin. Quod autem in me-
retrice inhoneſtę vitæ per violẽtiam co-
gnita, Dic quòd eſt pęna mortis, ſi talis
mulier infra octo dies accuſauerit, ſeu
quære-

Digitized by Google

quærelam fecerit, aliàs autem ſi quærelam non propoſuit infra octo dies, non præſumitur violentia, ſed voluntariè cognita, & non punitur reus, vt in Conſtitut. 1. De violent. meretric. illat. & ibi bona Gloſ. & Andr. de Iſern. & in Conſtitut. 1. de Rapt, & violent. &c. De iure autem communi talis raptus meretricis non eſt punibilis, ſecùndum Bald. & Salyc. in d. vnic. C. de Rapt. virgin. & in d. l. Raptores, C. de Epiſcop. & cleric. & Inſtitut. de public. Iudic. §. Item lex Iulia de vi publica, & in §. Item lex Iulia, de adulterijs.

Sed quid in muliere nupta per violentiam rapta, & cognita, Dic quòd punctur pęna mortis talis raptor, & violentus Adulter, vt in Conſtitut. capitalem, in titul. de Rapt. virg. & in l. vnic. C. de Rapt. virg. Qualiter aut puniatur Adulter ſine raptu, & violentia, dicemus Infra capit. prox.

Quid autem in ſponſa rapta per ſponſum cum violentia, & quid in rapiente vxorem, vide Andr. de Iſern. in Conſtitut. capitalem, & per Gloſ. in d. l. vnic. C. de rapt. virgin. & ibi Bald. Salyc. & omnes, in quibus locis etiam habes, quid de marito rapiente vxorem, & de fęmina rapiente virum, ſeu aliam fęminam, vide ibi de omnibus, & in cap. 1. extra de Rapt.

CAP. CLXVII.

IBi *Dicta Conſtitutio.* Quæ ſcilicet Cõſtitutio diſponit, quòd ſi mulier nupta comiſit adulterium punitur pęna publicationis omnium bonorum ſuorum mobilium, & ſtabilium, ac etiam dotium, ſi filios non habeat talis adultera, & etiam probato adulterio traditur marito puniẽda ſuis proprijs manibus obtruneatione naſi, verum quia dubium erat ſuper dicta Conſtitutione, quæ incipit legum aſperitate lenita, an haberet tàntum locam in adultera, vt ſupra, an etiam in Adultero, vt ſcilicet Adulter etiam puniretur pœna publicationis bonorum, ſicut punitur mulier, & obtruncatione naſi, quia verba textus poterant adaptari ad vtrumque intellectum, tamen verior intellectus fuit ſecùndũ Andream de Iſernia, qnód loquatur in Adulta tàntum, & ſic per dictam Conſtitutionem ſit mutata pœna iuris communis ſtatuta in adultera, quæ erat pœna mortis de iure Codicis, l. Poteſtatem, & l. Quamuis, C. de Adult. licèt per Iura Authent. eſſet pœ-

A na fruſtigationis, & detruſionis in monaſterio, vt in Auth. Hodiè, ibi poſita, quæ corrigit legem Codicis ſtatuentem pœnam mortis, vt d. l. Quamuis, & Inſtitut. de public. Iudit. §. Item lex Iulia de Adulterijs, & per legem Moſaycam punitur mulier adultera, quoniam lapidatur, Can. Hæc Imago, 38. q. 1. Hodiè verò per iſtum Ritum dicta Conſtitutio habet locum tam in adultero, quàm in adultera, vt adulter non puniatur pęna mortis prout de iure communi, ſed

B pęna publicationis bonorum, ſi non habet filios, prout etiam punitur adultera, & ſi filios habet, puniatur pęna extraordinaria pro motu Iudicis imponenda, vt hìc dicitur, non tamen ſtatuitur hìc certa pęna obtruncationis naſi, per ea, quæ not. Gloſ. & ibi DD. Inſtitut. de Iniurijs, §. in ſumma, licèt Ritus iſte videatur inducere quod ſit pęna obtrũcationis naſi, dum dicit, quòd illa Conſtitutio, quæ loquitur de adultera habeat locum etiam in adultero, & ſic in vtroque ſit ſimilis

C pęna, tamen, quia hìc datur alia pęna extraordinaria, videtur quòd ſit remiſſum in pectore Iudicis, & ita tenèas, vt ſupra.

CAP. CLXVIII.

IBi *Reficiantur omnes expenſæ.* Vtrum autem de iure cõmuni veniant expenſæ in cauſa criminali, vide Bald. in l. Generaliter, C. de Sacroſanct. Eccleſ. Salyc. & in omnes in l. in l. Qui crimen, C. Qui accuſare non poſſ. & Bart. in l. 1. ff.

D Ad Senatuſc. Turpill. in quibus locis cõcluditur quòd ſic.

Ibi *Viaticæ.* Adde quòd in iſtis expẽſis viaticis haberi debet ratio expẽſarum, quas facturus non fuiſſet victor, ſi domi ſuæ ſtetiſſet, vt ſi eſſet artifex, quia tollitur ab artificio propter litem, ſed indiſtinctè victus ſoluere debet, l. ſed ſi hæreditas, §. 1. & ibi not. ff. Ad exhibend. & per Abb. & omnes in cap. finem litibus, de dol. & contum. & pro iſtis etiam expenſis viaticis vide Bart. in l. eum quẽ

E temerè, ff. de Iudit. & vide plenè per Iaſ. in l. Properandum, §. ſin autem alterutra, C. de Iudit. & per Bald. & Angel. in l. ſed, & ſi, & l. Quid autem, ff. de Petit. hæredit.

Ibi *Cùm primùm ſcire potuit.* Quod eſt ſtatim cùm primùm habuit copiam productorum, ſeu habere potuit, ſecundum Bald. in l. ſi quis inficiatur, ff. Depoſit. à cuius theorica fuit hoc capitulum ſumptũ, quod intellige procedere, quando iſta

Digitized by Google

do iſta probatio deſcendit ex facto proprio, quia tunc etiam ante copiam productorum dicitur ſcire potuiſſe, & in expenſis eſt condemnnndus, vt ſi peto decem, à Titio, quæ ſibi mutuaui, nam ſi non probo ab initio, videor eſſe in dolo, & culpa, & teneor ad expenſas, & eo modo ex parte Rei, ſi allegat ſolutionem à ſe factam, & non probat, vel quia actor oſtendit inſtrumentum, in quo eſt obligatus reus, & è contra, ſi reus oſtendit ſolutionem eſſe factam ipſi actori per inſtrumentum, nam ab initio dicitur ſcire potuiſſe, & dato, quòd poſt aperturam teſtium cedat nihilominus ſoluit expenſas, vide tex. & Bart. ac omnes in l. eum quem temerè, ff. de Iudit. & Inſtit. de pœn. temer. litig. §. 1.

Item intellige iſtud capitulum Ritus habere locum, niſi victus habuerit iuſtam cauſam litigandi, per textum in l. qui ſolidum, §. etiam, ff. de leg. 2. & in Authent. De iudic. §. oportet.

Sed pulchrum eſt videre quæ ſint iuſtę cauſæ litigandi quæ debẽt indiſtinctè victum excuſare ab expenſis, Dic, quòd iſtud relinquitur arbitrio Iudicis, ſecundum Bald. in l. Generaliter, §. 1. C. De reb. credit. & in l. edita, in 6. col. C. de edend. & in Auth. Generaliter, 5. col. C. de Epiſc. & cleric. & adde Anton. & Alios in capit. Finem litibus, de dol. & cõtum. qui Iudex debet arbitrari ex qualitate facti, & conditione Perſonarum, cùm non poſſit dari certa doctrina, tamẽ dantur plures concluſiones, ſecundum quas poterit Iudex arbitrari, quòd non debeat victum in expenſis condemnare. Primò ſi habeat duo conſilia ſcripta adminus duorum duorũ Doctorum, ſecundum Bart. in l. Bonorum, ff. de bonor. poſſeſſ. & ibi Apoſtill. & per Bald. & Salyc. in l. Iuris ignorantia, C. Qui admitt. & per Salyc. poſt Alex. in d. §. fin autem alterutra, Secundò quando in articulo ſunt variæ Doctorum opiniones, in quo non apparet cõmunis opinio aliàs ſecus, ſecundum Dom. Anton. & Alios in d. capit. Finem, litibus, & per Bald. in l. Qui non probaſſe, C. de calumn. Tertiò ſi probauit per teſtes; licèt poſtea fuerint reprobati. Quartò ſi teſtes extraiuditialiter ſe iactabant quòd deponerent in fauorem victi, ſecundum Bald. in l. Non ignorat, C. de fructib. & lit. expenſ. Quintò ſi audiuit à perſonis fide dignis. Sexto ſi litigat ob pudorem ſuum cõſeruandnm. Septimò ſi actor plus debito petijt, nam ratione partis plus debito pe-

A titæ, reus habet iuſtam cauſam litigandi ſuper toto, ſecundum Bart. in l. Qui ſolidum, ff. de legat. 2. De quibus omnibus ſupradictis vide etiam per Iaſon. in d. l. Properandum, §. fin autem alterutra, C. de Iudit. Quibus etiam adde in quantum tum ſupra dixi, quòd iuſta cauſa litigandi liberat, & excuſat ab expenſis, quod hoc procedit, niſi expenſæ eſſent promiſſæ in contractu, & eodem modo ſi debeantur ratione contumatiæ, item quando deberentur ratione interloquutoriæ latę B contra victum, nam in dictis caſibus iuſta cauſa litigandi non excuſat, ſecundũ Iaſ. in d. §. fin autem alterutra, in quibus locis etiam habes, quòd ſi eſſet perſona valde honeſta, & magnæ fidei, aut religioſa, quia tunc ſi ſuccumbat non cõdemnatur in expenſis, eodem modo quãdo quis eſſet condemnatus ex ſemiplena probatione actoris cum iuramento ſuo, ſecundum eum ibi, vbi ponit, quòd ſi aliquis ſuccubuit in aliqua ſententia interloquutoria ſuper mero articulo Iuris, C quia cùm potuerit incõtinẽti expediri ꝑ Iudicem, victus non condemnatur in expenſis, & tenet etiam Bald. in l. fin. C. Quand prouoc. non eſt neceſſ. vbi idem dicit quãdo reuocaretur ex aliqua rationabili cauſa, de quibus omnibus vide plenè per eum in d. §. fin autem alterutra.

Item quæro an iuramẽtum calumniæ excuſet ab expenſis, Dic quòd non, ſecundum Bart. & omnes in d. §. fin autem alterutra, vbi per Dom. meum Iaſ. licet Gloſ. iuris ciuilis, & canonici teneant D cõtrarium, tamen prima opinio eſt communis, de quo etiam vide per Alex. & Iaſ. in l. 3. in princ. ff. de Iureiurand.

Adde etiam ſupradictis, in quantum dicitur in iſto capitulo quòd omnes expenſæ veniunt, intellige de expenſis neceſſarijs, & vtilibus, ac moderatis, de quibus videas per Gloſ. Abb. & omnes in d. capit. Finem litibus, De dol. & contum. & vide etiam in l. Sancimus, & ibi DD. C. de Iudit.

Itam dubitari poteſt an in condemna- E tione expenſarum veniant damna, quæ paſſus fuit ipſe victor in proſequẽda lite, Dic quod nõ, niſi ea quæ reſpiciunt perſonam, vt ſi fuit artifex, & diu vacauit labore ſuo, nam tunc talis dietę ammiſſæ veniunt, ſecundum Dom. Abb. & omnes in d. cap. finem litibus, de dol. & contumat. & tenet etiam Dom. Iaſ. in d. §. fin autem alterutra, vbi etiam ponit quid ſi litigator eſt Doctor, & Aduocatus in cauſa propria, an petat expenſas à victo, in qui-

Digitized by Google

ſn quibus locis cõcludunt quòd non, niſi
per talẽ aduocationem in cauſa propria
non potuiſſet intereſſe aduocationibus
Aliorum, & eodem modo ſi gratis a-
cta à Notario recepiſſet, quia non re-
petit, vel patrocinium ab aliquo Aduo-
cato gratis habuiſſet, quòd tamen intel-
lige verum, niſi ratione remunerationis
benefitij præteriti recepiſſet, tunc enim
repetit, ſecundum eos in dictis locis.

Quid autem ſi reus in parte obtinuit,
& in parte ſuccubuit, Dic quòd pro ra-
ta victoriæ vnuſquiſque conſequitur ex-
penſas, ſecùndum Bald. & Salyc. in d. §.
ſin autem alterutra, vbi etiam vide per
Iaſ. & Imol. in l. qui ſolidum, in princ.
ff. de legat. 2. & per Canoniſtas in d. cap.
Finem litibus, & hoc quando ſunt plura
capitula, Sed quid ſi vnum eſt debitum,
& actor petit plus, vt puta pro centum
ducenta, Dic quòd ſi Reus eſt abſolutus
ab illo pluri, debet etiam abſolui ab om-
nibus expenſis, cùm propter partem non
veram videatur habuiſſe iuſtam cauſam
litigandi ſuper toto, vt ſupra fuit dictum,
& hoc expreſsè tenet Salyc. in d. §. ſin
autem alterutra, quòd ibi Iaſ. ſequitur,
& eſt bonus tex. in d. l. Qui ſolidum, in
princ. à contrario ſenſu, ff. de legat. 2.
vbi hoc tenet, & ibi etiam Imol. & po-
nunt etiam Modern. in l. 1. §. ſi ſtipulanti,
poſt Bart. ibi, ff. de verb. obligat.

Adde etiam ſupradictis quod Iudex
calumnioſè inquirens tenetur ad expen-
ſas, & intereſſe, ſecùndum Bald. in Ru-
bric. C. de pęn. Iudic. qui mal. Iud. tamen
ſi inquireret præcedente aliquo Iuditio,
tunc excuſatur ab expenſis, ſicut excu-
ſatur etiam actor, iuxta tex. in l. athletas,
§. calumniator, ff. de his qui not. infam.
& vide Iaſ. hóc etiam tenentem in d. §.
ſin autem alterutra, vbi etiam, habes
quid in cauſis appellationis, an victus vi-
ctori in expenſis debeat condemnari, &
Dic quòd ſic, ſi ſuccubuit ex eiſdem actis,
nam conſequitur expenſas vtriuſque Iu-
ditij victor in cauſa appellationis, etiam
ſi in prima ſententia cuccubuerit, Sed
quid ſi ex nouis actis, vide per Abb. poſt
alios in d. capit. Finem litibus, vbi non
condemnatur in expenſis qui obtinuit in
prima ſententia, etiam in expenſis factis
in cauſa appellationis, cùm propter pri-
mam ſententiam videatur habere iuſtam
cauſam litigandi in cauſis appellationis,
ſecundum Gloſ. & DD. in l. Generali-
ter, §. ſi Iudex, C. de reb. credit. & ibi
vide Bart. & alios, Abb. & Anton. in d.
capit. Finem litibus, & Dom. Iaſ. in d. §.

A ſin autem alterutra. In quibus locis etiã
habes qualiter etiam debeant probari di-
ctæ litis expenſæ, ſcilicet per Iuramen-
tum partis cum taxatione Iudicis, Sed
an à tali taxatione expenſarum poſſit ap-
pellari, Dic quòd ſic ſecùndum Bar. in l.
fin. C. Quand. prouoc. non eſt neceſ. &
in l. exequutore, ff. de appellat. vlt. col.
& per Imol. in l. in vna, in princ. ff. eod.
vbi eriam habes an poſſit appellari à re-
miſſione expenſarum, de quibus etiam
per Iaſ. in d. §. ſin autem alterutra.

B Ibi *Calumnioſè*. Quod in dubio præ-
ſumitur, ſecùndum Bart. in Auth. Nouo
iure, C. de pęn. Iud. qui mal. iudic. &
Gloſ. in l. Terminato, C. de fruct. &
lit. expenſ. & in d. l. athletas, §. calum-
niator, ff. de his qui not. infam. & ibi
Bart. & Bald.

Ibi *Denuntiatorem*. Adde quòd de
iure commune vbi proceditur per denun
tiationem, ſeu inquiſitionem ſemper ve-
niunt expenſæ, Gloſ. in capit. cum dile-
cti, de Dol. & contumac. & ibi Bald. col.
C 8. & per Iaſ. in d. §. ſin autem alterutra.

CAP. CLXIX.

IBi *Si delictum eſt notorium*. Adde
quod Notorium delictum dicitur tri-
bus modis, ſecùndum canoniſtas, ſcili-
cet iuris, præſumptione, & facti, Noto-
rium iuris vt quando quis confitetur de-
lictum in iuditio ſponte, vel quando eſt
lata ſententia, Notorium Præſumptio-
ne, vt euidentia iuris præſumpta, ſicuti
D filiatio, & paternitas, quæ inducit no-
torium preſumptiuè, quia natus in do-
mo patris, vicinis ſcientibus, vt in l.
Filium, ff. de his qui ſunt ſui, vel alien.
iur. & hoc ſecùndum canoniſt. vt in cap.
veſtra, De cohabitat. cleric. & mulier.
vbi Gloſ. Magna; ſecùndum verò Legi-
giſtas Notorium iuris, & præſumptiono
idem eſt, ſecùndum Salyc. in l. Ea quidẽ,
C. de Accuſat. & Dom. Abb. in d. capit.
veſtra, quia vtrumque efficitur notorium
miniſterio Iuris. Notorium autem facti
E eſt clara, & famoſa loquutio ex euiden-
tia rei exurgens, quę tergiuerſatione ali-
qua cælari non poteſt, & hoc eſt triplex
Primum facti permanentis, vt quando fit
in Eccleſia maiori, & hoc propriè dici-
tur Notorium quaſi res nota omnibus,
volentibus inſpicere, capit. euidentia, de
Accuſationib. & in Auth. Qui ſemel, C.
Quomod. & quand. Iud. Secundum eſt
facti tranſeuntis, & non redeuntis, vt ſi
in conſpectu populi fuit aliquis occiſus:

Tertium

Tertium eſt facti interpellati, vt in vſu- A rario, qui ſemper exercet vſuras, nam non ſemper mutuatur, ſed interpellatur, de quibus vide plenè per Dom. Abb. & Alios in d. capit. veſtra. De cohabitat. cleric. & mulier. & per Salyc. Bald. & omnes in l. ea quidem, C. de Accuſation.

Adde ſupradictis quòd hominum ſcientia requiritur ad inducendum notorium facti, nam ſufficit ſcientia maioris partis, vel totius populi, ſi factum eſt grande, vel arduum, vt putà Re- B ctorem Ciuitatis occiſum, vel mortuum, vel aliquem Epiſcopum electum, vel mortuum, aut tranſlatum: ſi verò factum non ſit arduum, tunc ſufficit ſcientia viciniæ, ſeu Parrocchiæ, dummodo non ſit minus decem, cap. cum dilectus, de purgat. canon. & l. vicinis, C. de Nupt. & in concubinatu, vnius presbyteri.

Nun quid autem in notorijs requiratur ordo iuris, Dic quòd ſic in notorio præſumpto, ſeu Iuris: in noto- C rio autem facti non requiritur ordo. Sed quid in citatione, Dic quòd ſi ita notorium eſt delictum, quòd certum eſt abſenti nullam defenſionem competere, tunc non eſt neceſſaria citatio, quia illa fit, vt ſe defendat, aliàs requiritur citatio, ſecùndum DD. in dict. capit. veſtra, & in d. l. ea quidem; vbi etiam habes an requiratur ſcientia, & dicitur quòd ſic, facit l. ſi confeſſus, ff. de Cuſtod. reor. An autem requiratur probatio, Dic quòd non in no- D torijs facti permanentis, capit. Audientia, extra de Accuſation. Sed in notorijs iuris requiritur probatio, ſi negaretur ſcientia, & alia acta, & idem in notorio facti interpellati capit. ſicut de re Iudicat. & ibi not. & in capit. per tuas, de Probat. & capit. Diœceſi, de vſur. & eodem modo in notorio facti tranſeuntis, vide in clement. Paſtoralis, de re Iudicat. & per Abb. & omnes in dict. capit. veſtra, & Salycet. & DD. in dict. l. ea qui- E dem, in quibus locis etiam habetur qualiter probatur notorium, nam ſufficiunt duo teſtes, vide etiam in l. 3. ff. de Teſtibus, & ibi notatur.

Ibi *Confeſſus*. Adde quod de Iure communi etiam confeſſus, & conuictus non appellat, ſed ſit executio ſententiæ, l. 2. C. Quor. appellat. non recip. & ibi not. ſi autem eſt ſolùm confeſſus, vel ſolùm conuictus tunc appellat. in certis caſibus in d. l. 2. notatis, & vide Salycet. in d. l. ea quidem, in verſic. quæro quando tranſit in notorium, &c. Et hoc in notorio Iuris, Quid autem in notorio facti euidentis, Dic quòd ſi in ſententia ſit mentio, quòd eum condemnauit tamquam Reum notorium, & tunc appellat, aliàs ſecus, ſecùndum eos, & vide plenè per canoniſt. in capit. Romana, §. ſi autem, de appellation. in 6.

Ibi *A Magna Curia*. Et ſic in Alijs Curijs inferioribus obſeruatur ius commune, & quod dictum eſt in præcedenti Gloſſa.

CAP. CLXX.

IBi *Cuius memoria hominum in contrarium non exiſtit*. Adde quòd talis conſuetudo tanti temporis, de cuius initio non exiſtit memoria hominum in contrarium, habet vim priuilegij, vt eſt tex. in capit. ſuper quibuſdam, §. præterea, & ibi per Abb. poſt Alios, de verb. ſignificat. & in l. Hoc Iure, §. ductus aquæ, ff. de aqu. quotid. & æſtiu. & in l. 1. §. pen. ff. de aqu. plu. arcend. & ibi per Bart. in quibus locis habes qualiter probari debet talis conſuetudo tanti temporis, de quo non exiſtit memoria initij in contrarium, & vide Gloſ. & DD. in capit. 1. de Præſcript. in 6. vbi etiam in caſu iſto valet teſtimonium de auditu, & vide in l. ſi Arbiter, ff. de Probation.

Ibi *Sacros canones, & ciuiles leges.* Adde quòd iſti ſacri canones habentur in capit. ita quorundam, de Iudeis, & Saracen. & in capit. Ad liberandum, eod. tit. & l. 2. C. quæ res exportat. non deb. & l. 2. & 4. C. de commerc. in quibus locis etiam habes qua pęna puniri debēt tales apportantes arma ad iſta montana barcarum, hoc eſt ad loca Maurorum, Barbarorum, & Saracenorum, vbi imponitur pęna capitalis, & publicationis bonorum de iure ciuili, & etiam de iure canonico additur pęna excommunicationis, vide ibi.

CAP. CLXXI.

IBi *Super rebus feudalibus*. Quid ſit feudū, vide Bald. Aluar. & Dom. Pręposit. in Rubric. ſeu tit. Incip. conſuetudines feudorum, & Dic quòd feudum eſt benefitium quod ex beneuolentia alicui ita datur, vt proprietas quidem rei

immobilis beneficiariæ penes dantem remaneat, & vſusfructus illius rei ad recipientem tranſeat, & eius hæredes maſculos, & fœminas, ſi de eis nominatim dictum ſit in perpetuum, ad hoc vt illi, & ſui hæredes domino fideliter ſeruiant, ſiuè illud ſeruitium nominatim quale eſſe debeat ſit expreſſum, ſiuè indeterminatum promiſſum, vt eſt tex. in capit. 1. §. fin. Quib. cauſ. feud. ammict. & ibi per ſupradictos DD. poſt omnes.

Sed quæro, vnde dicatur feudum, & Dic quòd dicitur à fide, ſeu fidelitate, vt in cap. 1. §. Item ſi fidelis, & §. Rurſus, Quib. mod. feud. ammictat.

Sed qualiter conſtituatur feudum, Dic quòd inter viuos in contractibus, vel vltima voluntate, ſecùndum Baldum, & omnes in capit. 1. §. final. de nou. form. fidel. & per Bald. & Præpoſit. in ſupradicta Rubr. Quib. mod. feud.

Quæro etiam qualiter acquiratur feudum, Dic quòd per inueſtituram acquiritur, quæ eſt dupplex, ſcilicet actualis, & verbalis, aut per ſucceſſionem, ſiuè præſcriptionem 30. annorum, capit. 1. §. fin. de feud. Cognit. capit. ſi quis per 30. an. Si de feud. fuer. contr.

Quot autem ſint ſpecies feudorum, Dic quod plures, non Aliud Regale, pro vt eſt feudum Marchiæ, Ducatus, Comitatus, vel alterius Regalis dignitatis, quòd ab Imperatore, vel Rege recognoſcitur, vt in capit. 1. De feud. March. Aliud eſt Regale, quod recognoſcitur ab alijs inferioribus à Principe, vel à Rege, vel ſi à Rege, tamen conſiſtit in illis dignitatibus, vt quia inueſtitur de aliqua plebe, vt in capit. 1. in princip. & §. 1. in titul. Incip. conſuetudines feudorum: Aliud eſt feudum Nobile, quod ſuum nobilitat poſſeſſorem, & appellatur paraligium: Aliud dicitur Burgenſe, quòd non nobilitat, vt in capit. 1. Quis dicat. Dux, March. vel Com. Aliud dicitur Francum, vt quando ex eo nihil preſtatur, Aliud non francum, vt verba ſonant, ſecùndum eos in dictis locis: Aliud habet propriam naturam feudi, vt quando eſt ſimplex, rectum, & tranſitorium ad hæredes, & ad eum, qui inueſtitur, de quo non debet diſueſtiri ſine culpa, & cauſa cognita, vt in capit. 1. De natur. feud. & de feud. non am-

A mict. ſine culpa, & dicitur natura propria feudi quædam qualitas innata à principio generationis feudi, ex qua virtus contractus conficitur, & ſemper regulariter videtur ineſſe, niſi per pactum Impropriętur, vt per Iura ſupra allegata, & per Aluarot. & Præpoſit. in dictis præludijs feudorum: Aliud eſt feudum, quod habet Impropriam naturam, vt quando non eſt tranſitorium ad hæredes, & multis alijs modis, de quibus ibi per DD. ſed

B ad vitam vaſſalli tantum, in quibus locis etiam habes multa alia exempla de feudo habente propriam naturam feudi, vltra ſupradicta, videlicet quando eſt tranſitorium ad hæredes cum dignitate, vt in feudis Ducatus, Marchionatus, Comitatus, & ſimilibus: Aliud eſt feudum antiquum ſeu paternum, Aliud Nouum, paternum intelligitur dictibus modis, large, vt quando fuit acquiſitum ex anteceſſore qui fuit agnationis communis caput vt in capit.

C prim. De grad. ſucc. in feud. §. is vero, & in capit. prim. De natur. ſucc. feud. & iſto modo intelligendo poteſt appellari antiquum, vt not. Gloſ. in capit. prim. in verb. Inueſtitura, De Succeſſ. feud. ſtrictè dicitur paternum quando fuit acquiſitum à patre, vel ab aliquo alio aſcendente vſque ad quartum gradum, ſecùndum Bald. Aluarot. & Præpoſit. in prælud. feudor. & per Bald. in l. fin. C. de Suis, & legit. & in Authent. Defuncto, C. Ad

D Senatuſconſult. Tertullian. & Paul. de Caſtr. in conſil. 136. & Oldrad. conſil. 138. & à quarto gradu ſupra ſtrictè, & propriè dicitur antiquum: Nouum dicitur quando incipit à perſona poſſeſſoris, & initium habuit à perſona ipſius primò inueſtiti, & de nouo acquiſitum eſt: Aliud eſt feudum ligium, aliud non ligium, ligium vt quando iuratur fidelitas contra omnes homines mundi, quod feudum propriè non conceditur, nec recipitur niſi ab eo,

E qui non recognoſcit ſuperiorem, vt à Rege, vel ab Imperatore, non ligium eſt vt quando in conceſſione; vel fidelitate excipitur prior dominus cui iam eſt ligatus, vt in capit. 2. De Prohibit. feud. alien. & per Lotar. in tit. Hic finitur lex, §. fin. nam ideò dicitur ligium, quaſi ligatus domino ſuo, vel ligium, quaſi legalitatem continens, vide Clementin. Paſtoralis, de re Iudicat.

Item

Item feudum aliud eſt reale, quod tranſit ad omnes hæredea actiuè, & paſſiuè, pro vt eſt quando conceditur ſub hac forma, ſcilicet tibi, & cuicumque volueris, niſi dicarur, quod viuat iure Francorum, tunc enim ſolùm tranſit ad primogenitum, & filiam exiſtentem in capillo hoc eſt non nupta, de quo vide Iacob. & Aluarot. poſt Bald. in dictis præludijs fęudorum, & in l. cum antiquioribus, C. de Iure deliberand. & de formis omnium feudorum, vide Siracuſ. in capit. volentes, & in capitulis Regni, in quibus locis etiam habes quando feuda alienari poſſint, & quando non, & vide ea, quæ ſcribuntur per Dom. Gualterium de Paternione in d. capit. volentes, & quæ ibi aliàs ſcripſi, quibus etiam adde quòd talis cauſa feudalis per capitula Regni, & Conſtitutiones non agitur niſi in Magna Curia, vt in Conſtitut. Statuimus, de offic. Magiſtr. Iuſtit. quod intellige ſecùndum Andr. de Iſern. ibi poſt Gloſ. ſiuè agatur de toto feudo, ſiuè quota, vbi etiam habes quid ſi agatur de aliqua re ſpectante ad ipſum feudum, & vide in capit. 1. in titul. Apud quem vel qu. controuerſ. feud. deffiniat. & ibi per omnes. Et quæ dicantur feuda quaternata dic quòd ſunt illa quæ ſunt deſcripta in libro Curiæ, vide Dom. Præpoſit. & Aluarot. poſt Iacob. de Rog. in ſupradictis locis, & præludijs feudorum.

Adde etiam ſupradictis, quòd ex contractibus ex quibus transfertur vtile dominium, retento dominio directo, quorum quilibet habet nomen diuerſum, & differunt interſe, Primus eſt ſuperficiarius contractus, Secundus eſt contractus locationis ad longum tempus, Tertius eſt contractus emphiteoticus, Quartus eſt contractus liuellarius, Quintus eſt contractus præcarius, vel præcaria in fęminino genere, Sextus eſt contractus feudalis, de quo ſupra diximus, & licèt ex vario vſu, & conſuetudine regionum, variam recipiant determinationem, vt ſæpe vnum pro alio ponatur, vt not. Imol. in capit. potuit, de locat. 4. col. & Imol. & Io. Andr. in capit. 2. de feud. tamen vt aliqualis notitia habeatur dicite concluſiuè, quòd contractus ſuperficiarius, eſt quando in aliquem transfero ſuperficiem, quam habeo in fundo meo extra dominium ſuperficiei, vt ſoluat mihi aliquid: vel quando con-

A cedo, vt poſſit in fundo meo ſuperficiem imponere, ſeu ędificare, nam dominium directum remanet apud me, ſed dominium vtile apud ſuperficiarium, l. 1. §. 1. & l. fin. ff. de Superficieb. & æquiparatur contractui emphiteotico in hoc, quia alienando ſuperficiem, & ſic ſua melioramenta, cadit à ſuperficie, ſicut emphiteota alienando emphiteuſim, ſecundum Bald. & Alios in l. 1. §. penult. ff. de ſuperficieb. & Innocent. in dict. capit. potuit, 5. colum. quod intellige verum, quando ſoluit aliquid nomine terreni, vel quod tenet nomine ædifitij, quod ſuper eo habet, ſed in ſuperficiario qui nihil ſoluit, ille poteſt liberè alienare, nec in hoc emphiteotæ æquiparatur, & eſt talis naturæ dictus contractus ſuperficiarius, quòd deſtructa domo, ſeu molendino, vel alia ſuperficie impetu aquarum, vel igne, finitus eſt contractus per dictum interitum, de quo per Bald. in Rubric. C. de iure emphiteot. & iſte talis ſuperficiarius de conſuetudine eſt tamquam libellarius, ſeu emphiteoticus, & vide Iaſ. in l. fin. ff. de Superficieb. & l. 1. §. quid autem, eod. tit. & in l. fin. ff. ſi ager vectig. vel emphit. Conductor vero ad longum tempus dicitur vbicumque locatio includit decem annos, vt not. in l. 1. §. in perpetuum, & in l. fin. ff. ſi ager vectig. vel emphit. & in capit. 1. De reb. Eccleſ. non alien. & ideò traditur conſilium quòd non locetur domus niſi ad nouem annos, quia ſi locaretur vſque ad decem annos transferretur vtile dominium, facit quod not. Barthol. in l. ſi fundum, ff. Locat. Sed contractus emphiteoticus, ſeu emphiteoſis eſt locatio ſeu traditio rei, factæ in perpetuum, facta hac lege vt quando diu penſio, ſeu vectigal ſoluatur non poſſit auferri ab ipſo emphiteota, vt probatur in §. adeò, Inſtitution. De Locat. & in l. 1. ff. ſi ager vectigal. vel emphiteot. & dicitur emphiteoſis ab emphiteos græcè, quod latine dicitur melioratio, & hoc ideò, quia tantùm res ſteriles dabantur antiquitus ad emphiteuſim, vt meliorarentur, ſed hodiè etiam dantur non ſteriles, vt in d. §. adeò, & ibi not. & in Auth. ſi quas ruinas, C. de Sacroſanct. Eccleſ. Contractus autem liuellarius dicitur, quando vaſſallus locat rem feudalem vſque ad 29. annos, ſecundum quoſdam,

& vide Cyn. in l. 1. C. de iure emphiteot. A
Et in hoc eſt differentia inter cōtractum
emphiteoticam, & liuellarium, quia
emphiteota eſt in perpetuum, liuellàrius
verò ad tempus, vide Bart. & Modern.
in l. ſi finita, §. ſi de vectigalibus, ff. de
Damn. infect. tamen de conſuetudine
iſtis vocabulis abutimur, & accipimus
liuellarium pro contractu emphiteotico,
& è conuersò, vide Bart. in l. fin. C. de
Iure emphiteot. & tex. in capit. 1. §. aut
ſi libellarios, in tit. Quib. mod. feud. am-
mict. Contractus verò præcarius, ſeu prę- B
caria in fęminino genere eſt contractus
vſque ad quinquennium ad preces ali-
cuius de quinquennio ad quinquennium
renouando, cap. 1. & cap. Præcarium, &
ibi bona Gloſ. extra de Præcar. Canon.
Præcariæ, *la* 2. 10. q. 2. de Contract. em-
phiteotico fuit ſupra dictum ibi occur-
re.

Bi *Fiet publicatio*. Scilicet termini, &
teſtium eſt facienda, capit. quoniam con-
tra, de Probationib. & ibi per Canoniſt.
& per Bart. Gloſ. & omnes in l. prolatā, C
C. de ſentent. & in l. Solent, C. de teſti-
bus, & in l. Geſta, ff. de re Iudicat. & in
capit. Albericus, extra de teſtibus, in
quibus locis etiam habes an talis ommiſ-
ſio publicati vitiet ſententiam, & pro-
ceſſum, vbi deciditur quòd non, quod
intellige verum niſi eſſet petita, ſecun-
dum Imol. & canoniſt. in cap. cum Io-
annes, de re Iudicat. & plenè per Dom.
meum Alex. in d. l. prolatam, in Addi-
ctionib. ſuis.

D

CAP. CLXXII.

IBi *Prodeſt omnibus*. Adde quòd de
Iure communi idem eſt, vt eſt tex-
tus, & ibi *Bart.* & omnes in l. 1. C. de
Conſortib. eiuſd. lit.

CAP. CLXXV.

E

IBi *Per viam informationis*. Adde
quòd per capitula Regni in cauſis cri-
minalibus non poteſt procedi per viam
Informationis, aut denuntiationis, ſiue
Inquiſitionis, vt in capit. Regis Alfonſi
359. in titul. quòd non proced. per viam
denunt.

CAP. CLXXVII.

IIbi *Semper Saluis*. Vtrum iſta dictio,
Semper, referatur ad præcedentia, &
ſubſequentia, hoc eſt quòd etiam ad
petitionem officialis non poſſit quia ex-
trahi à decem vntijs infra, ſi priuilegium
ſit prout eſt in hac clariſſima ciuitate Ca-
thinæ quòd ciues non poſſunt extrahi
ad litigandum in Magna Curia, Dic quòd
ſic, cùm idem importet dictio, *Semper*,
in omnibus caſibus huius capituli, & vi-
de Alex. in conſ. 136. in fine. Vbi au-
tem quis dicatur habere domicilium, vi-
de in l. 1. §. habitant, ff. de dis qui deiec.
vel effud. & in l. Ciues, C. de Incol.
lib. 10.

CAP. CLXXX.

IBi *Niſi locorum priuilegia*. Adde
quòd in hac clariſſima ciuitate Cathi-
næ eſt priuilegium, & antiqua conſue-
tudo quòd niſi cauſa excedat ſummam
duodecim Auguſtalium, non poteſt ad
Magnam Curiam appellari, quæ conſue-
tudo, cùm ſit tanti temporis, cuius
non apparet memoria hominum in con-
trarium habet vim priuilegij, capit. ſu-
per quibus, §. præterea, de verb. ſigni-
ficat.

CAP. CLXXXI.

IBi *Non appellatur*. Adde quòd Nul-
litas non denegatur, licèt denegetur
appellatio, vide Angel in conſ. 107. in
princ. & Bald. in l. vnic. C. ſi de mo-
ment. poſſ. fuer. appell. vbi licèt dene-
getur, tamen non denegatur nullitas.

CAP. CLXXXII.

IBi *Cognitio*. Adde quòd de iure com-
muni an cauſa ſit appellabilis, vel ne
ſpectat ad Iudicem ad quem, capit. Non
ſolum, & capit. Romana, §. ſi vero, &
§. ſeq. & ibi omnes, de Appellat. in 6.
& hoc quando eſt dubia, ſecus ſi noto-
ria, vide ibi. Sed quid ſi deſerta eſt ap-
pellatio, an hoc ſpectet ad Iudicem ad
quem

quem, vel ad Iudicem à quo, vide per Alex. & Paul. de Caſtr. in l. Præſes, C. de appellat.

CAP. CLXXXIII.

IBi *Infra decem dies computandos à tempore ſententia*. Adde quòd de iure communi iſti 30. dies, qui dantur ad petendum apoſtolos, currunt à tempore ſententiæ, l. Iudicibus, C. de appellat. & capit. Ab eo, eod. tit. lib.6. & adde quod de iure communi tempus ad preſentandum proceſſum eſt arbitrarium, l. præſes, C. de appellat.

Ibi *Infra alios decem dies*. Quid ſi non in prima, nec in ſecunda dilatione ſoluit ius proceſſus prout hic Ritus dictat, ſed ſoluit in vltima dilatione, an ſufficiat, Dic quòd ſic, ſecundum Bald. in l. fin. §. cum igitur, & ibi Iaſ. & omnes, C. de Iur. deliber.

Ibi *Vel alio iuſto impedimento*. Adde quòd iſta impedimenta poſſunt contingere varija, & diuerſis modis, videlicet, paupertate, infirmitate, & ſimilibus, de quibus modis vide per Abb. & alios in capit. ex ratione, de Appellat. & in Authent. ei qui, & ibi per omnes, C. de tempor. appellat.

CAP. CLXXXIV.

IBi *Cauſa appellationis*. Adde, quòd de iure communi cauſæ appellationũ tranſeunt in hermodicium poſt annum, & ex cauſa durat per biennium, & aliquando vſque ad triennium, ſaltem via reſtitutionis, vt eſt tex. in Auth. ei qui C. de tempor. appellat. & ibi Bart. Bald. & omnes, & in capit. ex ratione, de appellat. in quibus locis etiam habes qualis & quæ erit iuſta cauſa impedimenti, vt concedatur biennium, vel triennium, & iſtud ius ſeruatur in curijs inferioribus; Sed quid in Iudice Sacræ Regiæ Conſcientiæ, vide in Auth. Quas actiones, C. de Sacroſanct. Eccleſ. & in l. Conſtitutum, C. de teſtam. milit. & ibi per Bart. & omnes.

Ibi *Principales*. Adde quòd de iure canonico cauſa principalis non cadit in hermoditium, vt tenuit Gloſ. Iuris ciuilis in l. Properandum, vbi plenè per Iaſ. poſt Alex. & Alios, C. de Iudit. & per Canoniſt. in capit. venerabilis, de iudit.

CAP. CLXXXV.

IBi *Durat per annum tautum, & non vltra*. Quid ſit primum decretum, & quid ſecundum, habes per Gloſ. Bart. & omnes, in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn. Infect. quæ vult. quòd primum decretũ ſit primus iuſſus, ſeu prima miſſio ſecundum autem decretum eſt ſecundus iuſſus, ſeu ſecunda miſſio de mictendo in poſſeſſionem, ſed dic vt ibi per Bart. & Modern.

CAP. CLXXXVI.

IBi *Sicut ſententia*. Vide in l. Debitoribus, & l. Poſt rem iudicatam, ff. de re iudicat. & ibi per Dom. meum Alexand.

CAP. CLXXXVIII.

IBi *Non excarceretur*. Quid ſi vult cedere bonis, an debeat cedendo excarcerari, iſte caſus non deciditur hic, relinquitur ergo, tamquam ommiſſus, diſpoſitioni Iuris communis, quo caſu excarcerari debet, l. fin. C. de ceſſion. bonor. & infra cap. 190. De ceſſ. bon. An autem habeat locum in muliere, vt ſi petat reuiſionem ſententiæ, & non habeat bona, debeat carcerari, Dic quòd ſic, licèt mulier non poſſit pro debito ciuili carcerari, pro quo vide Bart. in l. Qui concubinam, §. vxori ff. de legat. 3.

CAP. CLXXXIX.

IBi *Poſt mortem viri*. Et ſic loquitur in dote reſtituenda, ſed quid in dote promiſſa, & non ſoluta tempore debito ſeu promiſſo, an teneatur ad interuſurium ad rationem de quinque pro centenario caſu quo deberet, vt dicit Ritus, vide Alex. in Rubric. ff. ſolut. matrim. vbi videtur concludere quòd non, ſequẽdo opinionem Angeli in queſtione ſtatuti, loquentis de repetente dotem, quòd non habeat locum in petente ſi eſt odioſum

ſum, ob quam rationem maritus non poſſet petere interuſurium pro dote promiſſa non ſoluta, cùm Ritus iſte non habeat locum vt ſupra, ſed iu muliere repetente, & dic quòd ad rationem decem pro centenario, ſecùndum conſnetudinem Regni, & Bullæ Apoſtolicæ, quæ in iſtis vſuris, ſeu interuſurijs eſt attendenda, ſecùndum Bald. in l. fin. §. præterea C. de iure dot. quod locum habet ſiue dos ſit promiſſa ab extraneo, ſiue ab ipſa muliere, ſeu à quocumque coniuncto, ſecùndum Bald. Cyn. & Salyc. in d. l. fin. §. præterea, C. de iur. dot. ſed tu vide Alexand. in l. de diuiſione, ff. ſolut. matrim. & ita obſeruat Magna Curia.

Ibi *Deberetur interuſurium*. Adde quòd de iure canonico interuſurium debetur mulieri ex tempore moræ pro dote non reſtituta, ſi non habet vnde ſe alere poſſet, & petierit dotem ipſam in iuditio, & minimè potuerit conſequi, & aliàs tale interuſurium de iure canonico non deberetur tanquam vſuræ, vt notat Bart. in l. Diuortio in princ. & ibi Alex. ff. ſolut. matrim. & in l. inſulam, §. vſuras, ff. eòd. tit. ex parte autem mariti, qui ſupportauit onera matrimonij benè debetur ſibi tale interuſurium, ſecùndum eos in d. §. vſuras, poſt Bart. vbi quid ſi habet vnde ſe alat, & numquam petierit. Quando autem quis dicatur in mora vt teneatur ad interuſurium, vide tex. in d. l. fin. §. præterea, C. de iur. dot. & ibi Salyc. quia aut petitur ex parte mulieris, & tunc poſt annum: aut ex parte viri, & tunc ſi fuit appoſita dies, & illa expectatur, aut non, & tunc poſt biennium promictens dicitur eſſe in mora: ſi autem interuenit interpellatio aliqua, à die interpellationis; de quo vide ibi, & in d. l. de diuiſione, & Alexan. in conſil. 26. volum. 4. quem omnino vide in materia vſurarum.

CAP. CXC.

IBi *Ex delicto*. Adde quòd de iure cõmuni deciditur contrarium, quòd etiam ſi tenetur ex delicto, ſeu maleficio, cedendo bonis liberatur, Gloſ. in capit. Odoardus, & ibi Abb. de ſolut. & in cap. 2. De Pignor. & in capit Olim, el 2. de Reſtitut. Spoliat. vbi habes quòd vſurarius, qui tenetur ad vſuras ex debito cedendo bonis liberatur, capit. cum tu, &

A ibi per omnes, de vſur. licèt Barbat. ibi teneat contrarium, vbi etiam habes, quid de clerico an poſſit cedere bonis.

Ibi *Obligatus*. Adde quòd de iure communi etiam qui eſt obligatus ad factum nõ poteſt cedere bonis, vide Paul. de Caſtr. in l. ſi quis curialis, C. de Epiſc. & cleric. Cyn. & Bald. in l. 1. C. Qui bon. ceder. poſſ.

Ibi *Deducto tamen ne egeat*. Adde quod in foro conſcientiæ eſt ſecus, quia tenetur omnino reſtituere, etiam cum B peruenerit ad pinguiorem fortunam, quandoquidem nõ remictitur peccatum niſi reſtituatur ablatum, vt in Regula Peccatum, de regul. iuris, in 6.

CAP. CXCI.

IBi *Cum diuerſis commiſſionibus*. Quid autem ſi ad petitionem vnius acceſſit, & dum ſtaret in loco ſuperuenit alia cõmiſſio pro alio, pro quo vacauit, Dic C quod primus tenetur ſoluere pedagium, ideſt ius eundi, & redeundi, & etiam pro tempore quo vacauit pro eo: alia iura tenetur ſoluere ſecundus pro tempore quo pro ipſo vacauit, vt eſt Gloſ. in cap. cum non debeat, de Elect. in 6. in verb. hac de cauſa, ſeu in verb. non deceat.

CAP. CXCII.

IBi *Res ſuas*. Adde quòd de Iure com-D muni erat contrarium, nam non poterat ipſam rem habere, ſeu reiuendicare, cùm ſic traſlatum dominium, l. Quidam fundum, & ibi Gloſ. ff. de in rem verſ. & Inſtitut. de rer. diuiſion. §. venditæ, & l. Traditionibus, C. de Pactis.

Ibi *Si non ſeruauerit*. Quid autem ſi manus iniectio fuerit ſeruata, an creditor poſſit inijcere manus ad rem ſuam, non facta excuſſione, Dic quòd ſic, l. ſi E Titius, ff de ſeru. exportand. & l. ſi quis fundum, ff. de contrah. empt. & põnit Bart. in l. creditores, ff. de Pignor. & eodem modo ſi res, quam vendidit, voluit creditor quòd eſſet ei obligata, & quòd non poſſet alienari, ſecùndum Barthol. in l. ſi creditor, §. fin. ff. de diſtract. Pignor. & in l. Ea lege, C. de Condict. ob cauſ. & in l. Si ita quis, §. Ea lege, ff. de verbor. obligat.

Ibi

Ibi *Cum ex pecunia creditoris*. Ad-
de quòd de iure communi idem eſt, ſi
ſpecialiter pecunia ſit mutuata ad rem
emendam, vt præferatur alijs credito-
ribus, etiam anterioribus, l. fin. & Au-
thent. ibi poſita, C. de Pignorib. ſi au-
tem non eſt mutuata ad talem rem e-
mendam ſed ſimpliciter, tunc eſt con-
trarium, quia talis res, empta ex pe-
cunia mea, non eſt mea, nec mihi o-
bligata, niſi expreſsè obligetur, vel
generaliter, nec anterioribus præfere-
tur, vt l. ſi cum dotem, §. fin. ff. ſo-
lut. matrim. in perſonalibus autem an
præferatur is, ex cuius pecunia eſt em-
pta alijs creditoribus etiam anteriori-
bus, vide Gloſ. in l. Licet, C. Qui po-
tior. in pignor. habeant. quæ tenet quod
præfertur, ſecundum opinionem Ioan.
tamen Bald. tenet contrarium, vide ibi
Modern. in d. l. ſi cum dotem, §. fin.

CAP. CXCIII.

IBi *Promittens de Rato*. Et ſic gene-
raliter loquitur, vt ſiuè quis promi-
ttat de Rato pro facto ſiue alieno, vel
proprio, vel alicuius tertij, vt quia vxor
ratificabit, vel quicunque alius tertius
contractum, ſeu actum celebratum per
ipſum promittentem de Rato, & ſic ge-
neraliter eſt intelligendum, l. de Pre-
tio, ff. de public.

Ibi *Impleat*, *aut carceretur*. Et ſic
præciſè compellitur adimplere aut ſic
ratificet ipſe, aut perſona pro qua de
Rato promiſit, nec tali caſu ſoluendo
intereſſe liberatur, vt l. in ſtipulatione,
& l. procurator in ſtipulatione, & l. ſi
Procurator rem ratham, & l. Procura-
tor quinquaginta, ff. Rem rat. hab. &
ſic habes in iſto Ritu caſum, vbi pro-
miſſio facti alieni valet, licèt de iure
communi ſit contrarium quod non va-
leat, niſi interueniat iuramentum, vel
pęna ſit adiecta, vt in ſtipulationibus Pre-
torijs, l. ſtipulatio iſta, in princ. & ibi
plenè per Alex. & Barthol. ff. verbor.
obligation. & Inſtitution. De inutilib.
ſtipulat. §. ſi quis aliam, & ibi not.
Et ita poſſet dici hìc, quòd iſta ſtipula-
tio ſit prætoria, cùm ſit de Ratho, quo
caſu valet talis ſtipulatio prætoria,
quia intelligitur ſe curaturam, & fa-
cturum, & ſic factam proprium obli-
gat, d. l. ſtipulatio iſta, & ibi per A-
A lexand. in ſecunda fallent. & per Dom.
Abb. & Alios in capit. ex literis, lo 2.
De Sponſal. Sed dubitari poteſt, quòd
ſi perſona tertij pro qua quis ſe obli-
gauit expreſsè de ratho, non vult con-
ſentire, an ſufficiat quòd obligatus pro
poſſe ſuo faciat quantum poſſit, Dic
quòd omnino, & præciſè compelli de-
bet, aliàs carceratur, ſecùndum Ri-
tum iſtum nouum, quod tamen fallit
in ſpiritualibus, d. capit. ex literis lo 2.
de Sponſal. Item etiam dubitari poteſt,
B ſi perſona, pro qua quis ſe obligauit
de ratho velit reſcindere contractum
tamquam enormiter læſus, an promi-
ttens teneatur, Dic quòd non, ita te-
net Dom. Iaſ. in l. ſi Pacto quo pęnam,
in fine, C. de Pactis, & eodem mo-
do ſi contractus eſſet nullus, qui ra-
tificari petitur, facit l. Non dubium,
C. de leg. & ea, quæ notat. Bart. & DD.
in l. ſi quis pro eo, ff. de fideiuſſorib. &
Et idem in Minore petente reſtitutio-
nem in integrum, vt ſiue ratificauerit
C expreſsè, ſiue petat reſtitutionem con-
tra contractum, in quo quis obligatus
eſt de ratho pro ipſo Minore non te-
neatur ipſe promittens, caſus eſt in l.
Cum Minor. 25. annis, & ibi Paul de
Caſtr. ff. de Rem rat. hab. Idem eſt ſi
Inſtrumentum eſſet nullum, quia non
meretur executionem in aliqua ſui par-
te, l. 4. §. condemnatum, ff. de re Iu-
dicat, & ibi per omnes, quod intellige
niſi eſſet nullum ratione conſenſus illius,
de cuius rathihabitione agitur, quia tunc
D poteſt interuenire ad validitatem con-
tractus, per ea, quæ notat. in d. l. ſi quis
pro eo, & ibi per Bart. & omnes.

CAP. CXCIV.

IBi *Ius prothomiſeos*. Nota quòd iſte
Ritus loquitur de Iure Prothomi-
ſeos, quod competit ratione vicinitatis
loci, & conſanguinitatis, quod ſtatutum
eſt validum in iure capit. Conſtitutus,
E De Reſtitut. in integr. & ibi per Anton.
de Butrig. Abb. & omnes, & per Bald.
& Salyc. in l. Dudum, C. de contrah.
empt. & eſt correctorium Iuris commu-
nis, ſecùndum Aliquos, cùm de Iure
communi poſſit vnuſquiſque ad ſuæ libi-
tum voluntatis emptorem quærere, ſeu
cui voluerit vendere, prætermiſſo con-
ſanguineo, & conſorte d. l. dudum, &
per ſtatutum præferuntur conſanguinei,
& con-

Digitized by Google

& conſortes extraneis , vt in dictis lo-
cis.
Item Adde quod hoc ſtatutum loqui-
tur in datione in ſolutum facta à debi-
tore creditori ſuo , & ſic ſponte , ſed
an habeat locum in adiudicatione facta
per Curiam de aliqua re ſtabili ipſi cre-
ditori, & ſic in datione in ſolutum fa-
cta iuditialiter, Dic quòd non, quia il-
la dicitur alienatio neceſſaria, quo caſu
non habet locum tale ſtatutum, de quo
vide Alber. in prim. part. ſtatut. quæſt.
88. Incipit. ſuppoſito ſtatuto prædicto,
& vide Alexan. in terminis in conſil.52.
volum.1. vbi etiam determinat , quòd
non habeat locum iſtud ſtatutum in ven-
ditione vſusfructus, habitationis, & A-
liorum iurium in corporalium , quæ non
dicuntur ſtabilia , nec mobilia, ſed iu-
dicantur tamquam tertia ſpecies de per
ſe, & an iura, & actiones dicantur mo-
bilia, vel ſtabilia, vide Angel. Aretin.
Inſtitut. de inutilib. ſtipulat. in princip.
& DD. in l. A Diuo Pio, §. in venditio-
ne, ff. de re iudicat. Pro quo etiam fa-
cit quòd appellatione venditionis non
venit adiudicatio in ſolutum iuditialiter
facta vt ſupra , de quo per Bald. poſt
Bart. & omnes in l. & ideo, ff. de Con-
dict. furt. cùm ſit alienatio neceſſaria vt
ſupra dixi.

CAP. CXCV.

IBi *Corpora contigua*. Quæ dicantur
contigua, vide infra in capit 199. vbi
dicemus ſuper Gloſſa ſcilicet , quando
nullum prædium eſt intermedium, vel
via publica.
Ibi *Vendantur*. Et ſit loquitur in ven-
ditione alicuius rei ſtabilis, Sed an ha-
beat locum in permutatione , ſeu do-
natione, Dic quòd non, hoc tenet ex
preſsè Dom. Specul. & Io. Andr. in Ad-
dict. in §. nunc dicendum reſtat. lib.2. 4.
colum. verſ. ſed pone ſtatut. In titul. de
Empt. & vendit. & in eo ſit mentio
de prætio, quo caſu ſtrictè capitur pro
ipſa venditione, & non pro alio contra-
ctu ex quo transfertur dominium , &
maximè in odioſis, & correctorijs, quod
dictum ſequuntur omnes Modern. poſt
Bart. in l. Filiusfamilias, §. Diui, ff. de
leg.1. vbi plenè per Dom. meum Alex.
Imol. & Angel. qui hoc inducunt ad
plures quæſtiones, & per Dom. Abb. &
omnes in capit.1. De his quæ fiunt à præ-
A lat. ſine conſ. capit. & per Alber. de Ro-
ſat. in tractat, ſtatut. in prim. part. quæſt.
88. Incipient. ſuppoſito ſtatuto, & per
Doctor. in capit. 1. in fine, de Controu.
inter dom. & Empt. & per Dom. Ant.
de Butrig. & Imol. in capit. Conſtitutus,
de Reſtitut. in integr. & per Bart. & om-
nes in l. Peto, §. prædium, ff. de leg.2.
& per Dom. Iaſ. in l.1. ff. de rer. permut.
Sed an habeat locum iſtud ſtatutum in
datione in ſolutum voluntariè facta à de-
bitore vidiſti ſupra quòd ſic in præceden-
B ti capitul. ex quo ibi ſit expreſsè mentio,
quod intellige vt ibi, aliàs ſi non fieret
expreſsè mentio in dicto capitulo de da-
tione in ſolutum, non haberet locum, &
procederent Iura ſuperius allegata, in
quibus etiam habes quod non habet lo-
cum tale ſtatutum in contractu emphi-
teotico, vt poſſit vicinus , ſeu conſan-
guineus, recuperare, & retrahere , &
vide etiam per Alber. in loco ſupra alle-
gato, vbi etiam ponit quòd ſi dominus
vendit, & poſtea recuperat infra tempus
C conceſſum vicino ad recuperandum, an
tunc habeat locum ius prothomiſeos, vi-
de ibi, & eodem modo ſi non poteſt re-
cuperare propter paupertatem an poſſit
iſtud ius alteri cedere, vendere, vel do-
nare, & quid ſi conceditur in fęudum,
vide ibi plenè, & quid ſi ſunt plures con-
ſanguinei ex parte patris, & ex parte ma-
tris, quis præfertur in venditione rei
alienatæ, vide per Io. Fabr. Inſtitut. de
legit. agnator. ſucceſſ. vbi concludit,
quòd ſi res alienatur per conſanguineos
D deſcendentes ex parte patris, illi præfe-
runtur, ſi verò ex parte matris, tunc illi
deſcendentes ex parte matris, ſecùndum
eum ibi.
Item dubitari poteſt vtrum iſtud ſta-
tutum , ſeu Ius prothomiſeos , quod
competit ratione ſanguinis, habeat lo-
cum in filio naturali, ſeu ſpurio , Dic
quòd ſic, cùm diſponat per verba, ſeu
nomina naturalia, & quò ad Iura natu-
ralia nulla eſt differentia inter ſpurios, &
legitimos, ita Bart. & Alij in l. Tutelas,
E ff. de capit. diminut. & in l. Pronuntia-
tio, ff. de verb. ſignificat. & Imol. &
Alexand. in l. ex facto, §. ſi quis rogatus,
ff. Ad Senatuſc. Trebell.
Item ſupradictis adde, quod ſi vendi-
tor, cùm vellet vendere denuntiauerit
vicino, vel conſanguineo ſi vult emere,
& ipſe dixerit, vendas cui volueris, an
poſtea poſſit recuperare, Dic quod non,
ex quo interuenit pactum, ſecus ſi non
interuenit

interuenit pactum, ſed ſimplex renutia- A
tio, cùm ſit renuntiare iuri de futuro, ſe-
cùndum Bald. in quodam ſuo ſollemni
tractatu de iure congrui, allagat Archid.
in cap. ſi clericus, de Præbend. in 6. &
l. commiſſione, C. de pact. inter empt.
& vendit. & capit. Gratum de offic. de
legat. vbi etiam ponit plures quæſtiones
circa iſtud ſtatutum, ſed quid, ſi dixerit
conſanguineus, vel vicinus, cum ven-
ditor denuntiauit ſi vellet emere, nolo
emere, an propterea eſt excluſus à iure
recuperandi, & ibi determinat quod nõ, B
nam non ſequitur, nolo emere, ergo
renuntio iuri recuperandi, quia fortè
voluit deliberare, an ſibi expediret re-
cuperare, vide quæ in ſimili dicit Salyc.
in l. actione, C. de Action. & obligat.
& ibi verbum, nolo, non inducit diſpo-
ſitionem, & vide Bart. in l. fin. C. de re-
cuperand. hæredit. & in l. 2. & ibi Gloſ.
& DD. C. de Iure deliber. & in l. ſi quis
ſuus, ff. de Iur. deliber. & ibi Ang. &
Paul. de Caſtr. Bald. Alexand. & Ang.
in l. qui ſe patris, C. vnd. liber. Er circa
iſtud ius Prothomiſeos vide conſuetudi-
nes Cathinæ, vbi ponuntur plures quæ-
ſtiones, quæ ſeruari debent, cùm Ritus
iſte non deroget Conſuetudinibus loco-
rum, imò illas approbat, & obſeruari
mandat, in qua conſueudine etiam de-
ciditur, quid iuris, quando conſangui-
neus, & vicinus concurrunt, nam præ-
fertur conſanguineus, & idem vbi ceſſa-
ret conſuetudo, per Conſtitut. Sanci-
mus, de iure congrui, & vide Dom. An-
ton. de Butr. in d. capit. conſtitutus, de
Reſtitut. integr. & Afflict in d. Conſti-
tut. Sancimus.

Adde etiam ſupradictis, quòd ſi fru-
ctuarius, emphiteota, vel cenſuarius e-
emeret directum dominum, ſeu proprie-
tatem, quòd conſanguineus poterit re-
cuperare totam rem, ſi vſufructuarius
habuit notitiam de tali ſtatuto, aliàs re-
cuperat ſolam proprietatem emptam,
remanente vſufructu penes eum, pro
vt erat ante, ita notab. dicit Bald. poſt
Cyn. in l. ſi maritus, C. de inoffic. te-
ſtament. & ſequitur ibi Paul. de Caſtr. &
Salyc. & vide etiam ibi Alex. in Apoſtil.
& per Cyn. & omnes in l. Ad officium,
C. commun. diuidund. & Alber. de Ro-
ſat. ibidem, & in d. tractat. ſtatut. in
prim. part. in quæſtionibus allegatis, &
vide etiam quę dicam infra in capit. 202.

CAP. CXCVI.

IBi *Preſtet idoneè*. Scilicet cum fideiuſ-
ſoribus, nam tunc dicitur cautio ido-
nea, ſecùndum Bart. in l. ſi mandato, §.
fin. & ibi Gloſ. ff. mandat. & vide in l.
cautionis verbo, ff. de verbor. ſignificat.
& in l. Prætoria, & l. 3. ff. de Prætor.
ſtipulat. vbi etiam quæritur, an dicatur
idonea, ſi interuenit hypoteca, vel pi-
gnus, Adde etiam, quòd ex quo iſta cau-
tio preſtatur ex forma ſtatuti, etiam ſi
non eſſet adiectum illud verbum *Idoneè*,
intelligeretur etiam cum fideiuſſione,
ſecùndum Bald. in l. Sancimus, C. de
verbor. ſignificat. & ad prædicta vide
etiam Bart. in Rubric. ff. de in ius vocãd.
& plenè per Bald. in l. exequutorem,
in ver. modo quæro nunquid, C. de exe-
cut. rei Iudicat.

CAP. CXCVII.

C IBi *Secundum formam iuris*. Vide ad
hoc bonum textum in l. infra vtile, §.
vendentibus, ff. de Minorib. & ibi per
Alber. & in ſuo tractat. ſtatut. prim. part.
quæſt. 96.

CAP. CXCVIII.

IBi *Statur iuramento venditoris*. Et
ſic confeſſio venditoris prodeſt, vel
nocet emptori, vide in l. fin. C. de Pro-
curat. & ibi per Salyc. & vide Bart. &
D Modern. in l. Facta, §. ſi hęres ſcriptus,
ff. Ad Senatuſc. Trebell.

CAP. CXCIX.

IBi *Si via publica*. Dic quòd idem eſt
ſi flumen publicum ſit intermedium,
nam tunc ceſſat ius Prothomiſeos, cùm
ceſſat contiguitas, & coniunctio, l. ſi
prius, §. fin. ff. de aqu. plu arcend. quod
ſecus eſt ſi fluuius ſeu via eſſet priuata,
quia iſta nõ dicitur ſeparare coniunctio-
E nem, l. 3. §. fin. ff. Arb. furt. cęſar. & l. 3.
ff. de Iudit. Secùndum Bald. in d. ſuo
tractat. de iure congrui

Adde ſupradictis, quòd ſi emphiteota,
vel cenſualis venderet iura ſua, vel me-
lioramenta, quòd præfertur dominus vi-
cino, & conſanguineo volentibus re-
cuperare, ſecùndum Gugliel. de Cun.
in l. Imperatores, ff. de Pactis, aliàs l.
Imperator, ff. de Poſtul. & per Bald.

in d. ſuo tract. de iure congrui, & per
Aluarot. in capit. 1. §. porro, Qual. pot.
olim feud. alien.

Item quæro, Quid ſi facta eſt venditio
quæ non teneat, an locum habeat Ius
Prothomiſeos, vide Cyn. in l. fin. C.
commun. de legat.

Item quid ſi teſtator legauit fundum
Titio, & voluit quòd ſi contigerit fun-
dum vendi, quòd non vendatur niſi Sem-
pronio, & ita eſt facta venditio, an ius
prothomiſeos locum habeat, Dic quod
ſic, quia teſtator non poteſt facere quòd
ſtatutum non habeat locum in ſuo teſta-
mento, l. Nemo poteſt, ff. Delegat. 1.
& vide per Bald. in d. ſuo tractat. de iu-
re congrui, vbi etiam ponit quod ſi quis
permutauit locum ſuum cùm quadam a-
lia vinea, ſeu re, & conuenit quòd vnus
alteri refundet vltra ipſam rem vntiam
vnam, an habeat locum ius prothomi-
ſeos, cum ratione pecuniæ refuſæ videa-
tur venditio, & non permutatio, & di-
cit quod non habeat locum, cùm ſit con-
tractus permutationis, quo caſu non vē-
dicat ſibi locum ius prothomiſeos, niſi
conſuetudo eſſet in contrarium, vt l.
Dedi, ff. de Condict. ob cauſ. & per plu-
res rationes poſitas ibi in Gloſ. ſed vide
Bart. ibi diſtinguentem, quòd aut agitur
de vendendo, & erit venditio, aut de
permutando, & erit permutatio, & vi-
de ad hoc, capit. Ad quæſtiones, extra
De rer. permutat. & per Cyn. in l. Tem-
pore, C. de pact. inter empt. & vendit.
Sed quid in dubio, vide Bart. in l. Ariſto,
ff. de donation. & in d. l. tempore, &
per Cyn. ibi.

CAP. CC.

IBi *Quòd adhæreat plus*. Adde quod
de iure communi iſtud etiam proce-
dit per l. Adeò, §. Inſula, ff. de acquir.
rer. domin. & §. Inſula, Inſtitut. de re-
rum diuiſ. Sed quid ſi ęqualiter ſint vici-
ni, Dic quòd ambo admittuntur, niſi
conſuetudo aliud diſponat, vide tex. in
l. ſi venditor, poſt princ. ff. de in diem
adiect. & vide not. in l. ſi Titius, ff. de
de verbor. obligat. aliàs l. ſi Titio, ff. de
verb. ſignificat. & in l. ſi quis ſeruum,
§. ſi mater, ff. de legat. 2. & in l. ſi plures,
ff. de action. & obligation. in quibus
locis etiam habes an qui primò prouoca-
uit debeat admitti, vel an ſit locus gra-
tificationi, vide ibi.

A Adde, quòd iſtud ius prothomiſeos
competit preſentibus, & maioribus in-
fra triginta dies, minoribus, & abſenti-
bus infra quatuor menſes, per d. Con-
ſtitutionem Sancimus Regis Fiderici in
titulo de iure congrui, quæ tamen non
eſt in corporata in Conſtitutionibus Re-
gni, ſed eſt extrauagans, & ibi poſita in
in fine Conſtitutionum, & ibi Gloſ. &
Bald. ſed an eo tempore elapſo, reſtituā-
tur dicti Minores, & abſentes cauſa Rei-
publicæ, vel captiuitatis, vide ibi per
B Scribentes in Gloſſis ſuis, vbi etiam tan-
gitur an ius prothomiſeos habeat locum
in clericis, ſed tu vide Alex. & Bart. in
l. Filiusfamilias, §. Diui, ff. de legat. 1.
aut ipſe clericus vendidit, & habet locū,
aut non vendidit, ſed detinuit, & non
habet locum, ſecùndum eos, & vide
Andr. de Iſern. in conſ. 85. & vide in Au-
thent. caſſa, & irrita, C. de Sacroſanct.
Eccleſ.

Quæro inſuper, quid ſi res venditur
ſub conditione, quando incipit curre-
C re tempus recuperationis, Dic quòd à
die exiſtentis conditionis, vide tex. in
l. 1. ff. Quand. act. de pecul. & ibi per
Gugliel. de Cun. & vide in l. Caio, ff. de
excuſat. tutor. facit l. 1. ff. de Iure de-
liberand. & l. Bene, §. ſub conditio-
ne, ff. de ędilict. ędict. ſecùndum Bald.
in dict. Conſtitut. Sancimus, vbi etiam
quærit, pone quòd quis habet domum,
terram, vel fundum, & vendit vtrum-
que vnico prætio, & vicinus qui ha-
bet vicinitatem in domo tàntum, &
D non in terra, ſeu fundo, vult domum
tàntum, emptor, aut vēditor dicit, quòd
aut omnia capiat, aut omnia dimittat,
& decidit ibi, quòd ſi illa corpora ſunt
contigua adeò quod eſſet vnum totum,
ſeu vnum corpus, & vna res pars alte-
rius, & tunc debet omnia recuperare,
aliàs non auditur vicinus, vel conſangui-
neus, vt putà vna domus in multis cor-
poribus, facit, l. quod ſi vno, ff. de in
diem adiect. & l. Tutor, §. 1. ff. de Mi-
norib. & l. cum eiuſdem, ff. de ędilict.
E ędict. & l. ſi quis aliam, & l. cum Stichus,
ff. de ſolut. ſin autem ſunt plures res di-
uerſi iuris, & ſic vna dici nō poteſt pars
alterius, & tunc ſecus eſt, quia tot ſunt
emptiones, quot ſunt res in emptio-
ne comprehenſę, vt dict. l. cum Sti-
chus, & ideò ſi habet ius prothomi-
ſeos in vna re, iſtud non debet ſibi aufer-
ri pacto venditoris, l. ita vendentis in

præiudi-

Digitized by Google

præiuditium ipſius, facit Authent. De A Nuptijs, §. non ſolum, neque per alium debet alteri iniqua conditio inferri, l. Facta, ff. de regul. Iuris, & facit l. Scire debemus, ff. de verb. oblig. vbi quod ſunt res, tot ſunt ſtipulationes, & vide plenè per Bald. in d. tract. Iuris congrui, nam caſu prædicto poſſet admitti ad recuperationem vnius rei tàntum, & ibi etiam determinat idem è contra, vt ſi quis venderet omnia bona ſua, ſeu plures res diuerſas, & vicinus ratione vnius rei, in qua vicinitatem habet non poſſet om- B nia recuperare niſi tàntum illam rem, in qua habet vicinitatem, nam ſecùndum eum erit extimatio facienda illius rei, quam recuperare vult, cùm vno prætio ſit facta venditio, deducta extimatione aliarum rerum venditarum in communi, vt l. ſi quod ex Pamphila, ff. de legat. 2. & l. Qui ſolidum, §. 1. ff. eod. & Gloſ. ad hoc notabilis in l. pen. ff. de ędilit. ędict. & prædictam videntur iuxta capit. 195. ſupra, incip. Item ſi plura corpora contigua, & ſic talis diſpoſitio Ritus eſt diſpoſitio dictæ quæſtionis ſupra poſitæ. C

Item incidenter quæro, quid ſi quis vendidit vnam, vel plures res vno prætio, & addidit in contractu venditionis, quod ſi plus valeret, illud plus dictus venditor dedit, & donauit dicto emptori, à quo iurauit ſe recepiſſe, & vicinus, ſeu conſanguineus vult recuperare dictam rem venditam, & vult ſoluere prætium receptum, & emptor opponit de donatione ſibi facta de eo quod plus res valet, quid Iuris, Dic quòd ſufficit quòd ſoluat D prætium reiuenditæ, nulla habita conſideratione ad donationem, ita notabiliter deternaminat Bald. vbi ſupra, & allegat Gloſ. in l. pen. ff. de ędilit. ędict. & videtur tex. in d. l. ſi quod ex Pamphila, & d. l. Qui ſolidum, §. 1. ff. de legat. 2. & quia in iure prothomiſeos nō ſoluitur niſi prætiū, quo res emitur, & etiam alia ratione, quia victus victori non ſoluit expenſas aduocati, quas gràtis habuit pars aduerſa, vt per Bart. In l. ſtipulatus, ff. E de fideiuſſorib. Item quia ſi in contractu venditionis aliquid adijcitur, videtur donatio, & talis adiectio donationis nihil operatur, quia quando fit mixtura quorumdam contractuum cōtrariorum præſumitur fraus, & reuocatur res vendita, ſecùndum Gugliel. de Cun. in l. ſed ſi dotem, ff. de pactis, qui idem determinat in eo qui vendidit rem valentem centum pro quinquaginta, & adiecit, quòd ſi valet plus, illud plus donat emptori, nā, non obſtante tali donatione præſumpta in fraudem, reuocatur res vendita cum donatione, l. 2. C. de reſcind. vendit.

CAP. CCII.

Ibi *Conſuetudines*. Adde quòd hoc etiam ſi non eſſet expreſſum in iſto Ritu, tamen per legem generalem non eſſent ſublatæ conſuetudines locorum, ſecùndum Gloſ. & DD. in l. de quibus, ff. de legib. & per Bart. & omnes in l. fin. C. de teſtament. & in l. 3. §. Diuus Adrianus, ff. de Sepulch. violàt. & per Anchar. in capit. 1. de Conſtitut. in 6. & vide Bald. in l. 1. C. Ne filius pro patr. & vide Gloſ. in l. Decurionibus, C. de Silent. & Decurion. lib. 12.

Ibi *Conſuetudinem Panhormitanam*. Scilicet nouiter declaratam in fine conſuetudinum, quæ in affectu concludit vt infra, ſcilicet, quando res primo loco eſt data ad emphiteoſim, vel ad cenſum, & poſtea illud ius cenſus dominus vendidit emphiteotæ, vel cenſuario, conſanguineus, ſeu vicinus poteſt recuperare rem venditam à dicto emphiteota, vel cenſuario, ac ſi à principio fuiſſet facta venditio totius fundi, etiam ſi alio permutationis titulo directum dominum in emphiteotam trāſferatur in quo nullum interuenit prætium, tunc enim prefatum directum dominium conſolidatur cum vtili, & recuperare poſſet vicinus, vel conſanguineus ac ſi de corpore ipſo eſſet facta vera venditio, oblato prætio ipſius fundi, taxando per Curiam Prætoris, & Iudices. Sed quid ſi in aliam tertiam perſonam transferatur dominium directum, ſeu ius emphiteoticum, Dic, quòd ſi emptionis titulo tranſferatur, tunc eiuſdem Iuris recuperatio vicino competit, Iuxta tenorem preſuppoſitæ antiquæ conſuetudinis ſoluto prius vero prætio ipſi emptori, pro quo Ius ipſum emerit à directo domino vt ſupra: ſi verò dictum directum dominium alio quàm venditionis titulo in tertiam perſonam transferatur, tunc nullum ius prothomiſeos competit vicino, vel conſanguineo, niſi fortè Ius directi dominij redierit ad emphiteotam ex alio contractu inter dictum emphiteotam, & tertiam perſonam poſtea celebrato, tunc enim iuris recuperatio competit, & ac ſi principaliter eidem emphiteotę per dominū directū facta eſſet vera vēditio de toto corpore ſupradicto.

Ff 2 Sed

Sed quid ſi contigerit, forte directum dominium transferri ex cauſa dotis, vel, alicuius vltimæ voluntatis, Dic quòd tunc fauore liberalitatis, ſeu voluntatis extremi Iuditij omnino Ius prothomiſeos ceſſat, & nullo vigore præſentis declarationis iuris prothomiſeos competit recuperatio vicino, ſeu conſanguineo, pro qua conſuetudine faciunt quæ voluit Bald. in l. ſi maritus, C. de inofficioſ. teſtament. vbi per Alber. de Roſat. Paul. de Caſtr. Salyc. & Cyn. in l. Ad A officium, C. commun. diuid. vbi decidunt, quòd ſi aliquis emphiteota, ſeu vſufructuarius alicuius fundi emit proprietatem à domino, quòd agnatus proximior admittitur ad recuperandum, & præfertur vſufructuario, & emphiteotæ, vel cenſuario. Et per iſta habes expeditum Ritum cum Gloſſis ſuis. *Laus Deo Omnipotenti, eiuſque Matri Mariæ Virgini, & Beatæ Agathæ. Apud Clariſſimam Ciuitatem Cathinæ. Die 12. Iunij 5. Indict. 1501.*

Finis Ritus Domini Petri Rizzari V. I. Doctoris Eximij.

ANNO

ANNOTATIONES
SVPER RITV REGNI SICILIAE DOMINI
ANTONINI PLATAMONI
VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS. PRÆCLARISSIMI.

AD PROHEMIVM.

FORMA data p Ritum iſtum ſeruari debet, Cyn. in l. 2. C. Quæ ſit long. conſuetud. & Bald. in l. De quibus, ff. de legib. ſi autem non ſatuaretur: non valeret actus, l. Sacri affatus, C. de diuerſ. reſcript. l. Probatorias, C. de diuerſ. offic. lib. 12. & Bald. vbi ſupra 12. col.

CAP. XCVII.

IBi *Pro menſura debiti declarati.* Vt in Auth. ei qui, C. de bonis auth. Iud. poſſid. Gloſſa, & DD. in l. Properandum, §. ſin autem, C. de Iudic. Et qualis ſit, & eſſe debeat iſta declaratio, & an pro illo debito poſſit vendi res pluris valens, vide per Angel. in Authent. De exhibend. reis, §. ſi vero 2. col.

Ibi *Si poſtea comparet.* Quid ſit fiendum ſi contumax comparet, & miſſus reperitur abſens ſiuè iuſta ſiuè iniuſta cauſa, & quid ſi contumax comparuit, & recuperauit poſſeſſionem ammiſſam, & iterum eſt contumax, nunquid hoc poſſit facere in infinitum, vide Specul. in tit. de primo, & ſecundo decreto, §. iam nunc. in pen. & vltim. quæſt. qui decidit

A quòd quando immiſſus contumaciter eſt abſens, vel eſt diſtans multum, vel non reperitur, præſtita idonea cautione ab aduerſario, reſtituitur poſſeſſio, & in 2. quæſt. dicit quod Actori Iudicis officio prouidebitur.

Nota quòd duas exceptiones opponere poteſt contumax, quas ponit Aretin. in §. appellantur, Inſtitut. de exceptionib.

Ibi *Docto de debito.* Qualiter intelli-
B gantur iſta verba, vide Barthol. in l. Fulcinius, §. hæc, ff. Quib. ex cauſ. in poſſeſſ. eat.

Ibi *Refectis expenſis.* Adde etiam, & ceteris damnis, & intereſſe, l. Sancimus, vbi Gloſ. Bart. & DD. C. de Iudit. & l. 1. §. fin. in Gloſ. magna, ff. Si quis ius dicent. non obtemper.

Ibi *Summariè.* Ideſt per vnum teſtem, ſecundum Paul. de Caſtr. in l. 2. C. vbi in rem act. & Specul. in tit. de contum.
C §. ſequitur, Bart. in l. ſi quis empsionis, §. fin. C. de Preſcript. 30. vel 40. annor.

Ibi *Ius commune ſeruetur.* Ideſt vt poſt annum non audiatur in poſſeſſione ſed in proprietate, infra annum verò in poſſeſſione auditur ſolutis expenſis vt ſupra, vide Gloſ. in l. properandum, C. de Iudit. & DD. in l. 2. C. vbi in rem act. & d. l. ſi quis emptionis, & hoc quando

contu-

contumaciter, litæ non conteſtata, ſin autem lis eſſet conteſtata, tunc præiudicat plenè illa miſſio quò ad poſſeſſionem, vt per Speculat. in loco ſupra allegato, & DD. in d. l. 2. C. vbi in rem act. & d. l. properandum.

CAP. XCIX.

ADde quòd vbi proceditur in ſcriptis, & plures eſſent expenſæ quàm valeret cauſa, Iudex debet procedere ſine ſcriptis, Bart. in l. Mediterraneæ, C. de Annon. & Trebut. lib. 10. & pro hoc eſt tex. in Authent. Vt omnes obed. Iudic, §. 1. ibi *aut plures expenſas pati, quàm rei extimatio eſt.*

CAP. CI.

EX iſto capitulo nota, quòd bonum eſt ſtatutum, & conſuetudo, quòd Inſtrumenta executioni mandentur, Bart. & Bald. in l. de quibus, ff. de legib.

Adde, quòd ſicut contractus habens obligationem expreſſam haber executionem paratam per ſtatutum, ita etiam eſt contractus præſumptus vt putà ſtipulatio quæ reſultat ex contractu, Bald. in l. vnic. §. 1. C. de rei vxor. act. concordat d. l. de quibus, & l. Iuriſgentinm, §. ferè, ff. de pactis, & Alex. in l. 1. 8. col. ff. ſolut. matrim. & eſt communis opinio, vt ait Alex. in d. §. ferè, in fin. 2. col.

Quid ſi Inſtrumētum eſſet obſcurum vt quia eſſent ſimpliciter promiſſa damdamna, quæ erit in iſto caſu practica, Dic quòd tranſibit executio, & in proceſſu liquidabitur, Bart. in l. 1. in princ. ff. de edend.

CAP. CIV.

SEd quid ſi iſta fideiuſſio de duplo nō fuerit petita nec præſtita an exinde debeat puniri qui debitum petebat, videtur quòd non, cùm exceptio ſolutionis ſit peremptoria, quæ non poteſt opponi poſt rem Iudicatam, l. Peremptoriis, C. Sentent. reſcind. non poſſ. nec etiam poſt concluſum in cauſa, vt per DD. in l. 1. C. de iuris, & fact. ignorant. Ego tamen dico quòd debet puniri pœna falſi, ſi falſa ſubgeſſit, & probauit, ſed ſi tàntum ſubgeſſit punitur crimine ſtellionatus, pro quo vide Bald. in l. 1. 2. col. C. de condict. indebit. vnde licèt

A ſolutum ex re Iudicata non poſſit repeti, d. l. 1. C. de condict. indebit. cum ſimilib. tamen cum quis inuenitur quòd bis fuerit ei ſolutum, & ſic habuiſſe quod petebat, fortè poterit habere remedium l. ſi Fullo, ff. de condict. ſine cauſ. & l. in commddato, in fine, & l. Rem mihi commodaſti, & ibi Bart. ff. commodat. & Bald. in d. l. 1. vbi clarius, in 1. col. in 1. oppoſit.

CAP. CX.

B IBi *In publicam formam*. Intellige manu Notarij, ſecùndum D. Abb. in cap. 1. de fid. inſtrument. & cum ſubſcriptione Notarij, ergo non ſufficit tranſumptatio, licèt tranſumptum cum authoritate Iudicis valeat, ſecùndum Bart. in l. 1. C. de diuerſ. offic. lib. 12. & vide Bart. in Auth. ſed nouo iure, C. ſi cert. petat.

CAP. CXI.

C IBi *Obligationem expreſſam, & preſentem.* Et nota quod dicitur expreſſum id, quod perpendimus coniecturis, l. Licet, ff. de leg. 1. l. ſi quis locuplex, ff. de milit. teſtam. & id, etiam quod mente percipitur, ſecundum Bart. in l. Prætor ait, ff. de nou. oper. nuntiat. vbi omnino vide, & id etiam, quod ſub generalitate verborum tangitur, vt per eumdem Bart. in d. l. Prætor ait, & in l. 1. ff. de vulg. & pupill. ſubſtitut. 1. & 2. col. D & adde notat. in Auth. ſed cum teſtator, C. Ad l. falcid. & ita vidi ſuper quoddam inſtrumento, in quo maritus confitebatur recipiſſe dotes, ſed in illo non promictebat reſtituere, ratio quia talis promiſſio de Iure ſubintelligitur, l. 1. in princ. C. de rei vxor. act. & ſic quòd habeat executionem paratam, vt per Bal. in l. Ad probationem, C. de probationib. & per Bart. in l. 1. C. de fideiuſſorib. & in l. cum acutiſſimi, C. de fideicomiſſ.

Ibi *Vel eo non citato*. Nam inſtrumenta E habentia executionem paratam poſſunt exequi ſine citatione partis, Gloſ. in §. multis, Inſtitut. de libert. Bart. in l. Debitores, C. de Pignor. Paris de Put. in tractat. ſind. in verb. Iudicium, col. 6.

Sed an Inſtrumentum ſic confectum habeat executionem paratam cōtra clericos, vide Bart. in l. 1. C. de ſumm. Trinit. & fid. Cathol. & Bald. in Authent. Cauſa, C. de Epiſc. & cleric. & in capit. Quod clericus, de foro compet.

Quando

Quando autem Inſtrumentum dicatur purum, & liquidum, vide Bald. & Doctor. in l. ſi cauſam, C. de execut. rei Iudicat.

Quid, ſi Inſtrumentum contineat obligationem conditionalem, vtrum poſt conditionem euenientem habeat executionem paratam vide Bart. in l. ſi pecuniam, ff. ſi cert. petat. & Angel. & Imol. in l. 1. ff. de vulgar. & pupill. ſubſtitut. & vide Angel. & Paul. de Caſtr. in l. ſi ita ſtipulatus, ff. de verbor. oblig. Sed quid ſi inſtrumentum cõtineat obligationem mutui infra biennium, vtrum poſſit fieri executio, vide ibidẽ, & DD. Inſtitut. de literar. obligat.

Nota quòd hic exprimuntur perſonæ officialium, coram quibus debet fieri executio, licèt ſupra in capitulo Quicunque exprimantur tàntum officiales Panhormi, & Meſſanæ.

Nota etiam quòd Aliqui hoc capitulum intelligunt hoc modo, ſcilicet, quòd ex contractu celebrato extra Regnum non poſſit fieri executio, niſi venirent literæ teſtimoniales, Tu verò Dic quòd iſtud intelligitur quando contractus eſt in publica forma, & non in carta, ſeu pagina bombicina, quia licèt non ſint teſtimoniales literæ, ſi ſit fides notarij poteſt probari per teſtes, & admittitur executio, & audiui practicari multoties, maximè in cauſa Domini Abb. contra Dominum Noſtrum.

Qualiter debeat eſſe obligatio expreſſa verbis generalibus, ſpecialibus, & ſingularibus, vide Angel. in Authent. De Hæredib. & Falcid. §. ſi vero expreſſim. Quid ſi contineret obligationem ſubintellectam vide Angel. & Bald. in cap. Translato, de Conſtitut. Angel. & Bald. in l. Ad probationem, C. de probation. Bald. in l. 1. in princ. ff. de ijs que in teſtament. delent. vnde ſi Inſtrumentum eſt defectiuum non fit executio pro intereſſe.

Quid ſi inſtrumentum dicat quod nulla poſſit opponi exceptio, an pars poſſit audiri aliquid opponens, vide DD. in l. 1. C. de Iur. & fact. ignorant. Bart. & Bald. in l. Exhija ptædija, C. de euict.

Quid ſi conſtat quòd habeat pactum nudum an habeat executionem paratã, vide Bald. in l. 1. C. de execut. rei Iudicat. & quomodo impedit primam executionem, vide Bald. in l. 3. C. Mandat. & ibi Alex.

Ibi *Infra decennium*. Quid ſi fuerit elapſum decennium, ſed contra hæredes

A ex pacto petatur Inſtrumentum exequi, an fieri poſſit ex tali pacto, vide Bald. in l. Paciſci, ff. de Pactis, vbi tenet quòd non.

CAP. CXII.

IBi *Quindenam ad ſe opponendum*. Nã licèt virtute Ritus Inſtrumentum habeat executionem paratam tamen non tolluntur oppoſitiones partium, Bald. in conſ. 170. Incip. in Chriſti nomine Amen. Premiſſa, &c. Et nota quod hæc B cauſa oppoſitoria habet inſtantiam, quæ ſi non fineretur triennio periret, Rom. conſ. 171. Incip. Ampliſſimè Doctor.

Ibi *Banniantur*. Et tale bannum poterit ſcribi, & annotari quandocunque ſiuè incontinenti ſiuè ex interuallo poſt factam bannitionem, Roman. in terminis conſ. 212.

Ibi *Pretium condecens*. Quia idem eſt de iure non reperiri emptores, & reperiri non dantes prætium condecens, l. 2. C. ſi in cauſ. Iudic. pign. capt. fuer. C & tenet Gloſ. in l. à Diuo Pio, §. ſi pignora, ff. de re Iudicat.

Ibi *Ad pingue valens*. Hoc debet exprimi quia alias ſi Iudex ſimpliciter daret in ſolutum rem, valentem minus debito, creditor non poſſet conſequi reſiduum prætij, ſeu debiti, vt eſt caſus in d. l. à Diuo Pio, §. ſi pignora, & ibi Bart. ff. de re Iudicat.

CAP. CXIII.

IBi *Quadrimeſtre*. Quot autem dies D habeat menſis, vide Bald. in capit. 1. Quo tempor. Mil. & vide plenè per Anton. de Butrig. in capit. Licèt, de ſupplend. neglig. prælat. Bart. in l. cum biſextus, ff. de verb. ſignificat. l. vbi lex, ff. de reg. Iuris, & capit. Quamuis de elect. in 6.

Nota quòd de Iure communi aliter obſeruatur, nam poſt rem iudicatam datur quadrimeſtre tempus, vel prout Iudicia arbitrio apparebit, & poſt capiun- E tur pignora, & exinde expectantur duo menſes, & tandem bona extrahuntur, l. 2. ff. de vſuris rei Iudicat. & in l. Debitoribus, ff. de re Iudicat. & vtrobique per Gloſſam, & DD.

CAP. CXIV.

IBi *Confitentur*. Ecce quòd ſufficit confiteri ad ſe perueniſſe, licèt non peruenerint, ſeu non promittat ſe reſtituere,

Digitized by Google

tuere,& vide quæ dixi ſupra in cap.111. in verb. obligationem expreſſam, & preſentem.

Nota ex iſto textu quòd feuda veniũt ex tacita obligatione nam dicit hìc Ritus quòd ex litera ſeu ex dicta cambij inducitur tacita hypoteca quod fieri poteſt vt in l. An Reſpublica, C. de Iur. Reipubli. lib.11. & ibi Bart.

CAP. CXVI.

IBi *Debitor qui ſuccubuit*. Quid ſi obtinuit debitor, creditor autem appellauerit, an executio retardabitur quò ad expenſas factas per debitorem, nam Ritus loquitur quando ſuccubuit, & Dico quod retardari non debet quia ſicut non licet debitori appellanti retardare executionẽ expenſarum vt hìc, ita licere nõ debet creditori appellanti retardare illarum executionem l.1. ff. de re iudic. & ſic lex noua, licèt odioſa, & correctoria, extenditur ad caſum ęquiparatum de Iure antiquo vt notat Gloſ. Bart. & omnes in l. ſi quis ſeruo, C. de furtis, vide Gloſ. in capit. Nunquam de elect. & Roman.conſ.5. & conſ. 127. & 176.

Ibi *Panhormi, Meſſanæ, & Drepani.* Idem in Alijs Ciuitatibus, & Terris, Regni qundo ſentẽtia in cauſa oppoſitoria daretur per Doctorem, vel cum conſilio Doctoris vt habetur per capit. Regni 37. Regis Ioannis.

CAP. CXVIII.

IBi *Supplicare*. Et ſic non appellatur, hoc tamen verum eſt inter ipſos litigantes, non autem in odium Tertij, quia ſtatutum denegans appellationem debet intelligi quò ad litigantes, non autem quò ad Tertium comparentem pro ſuo intereſſe, ita notat D. Anton. de Butr. in capit. *Vt* debitus, de appellat. refert, & ſequitur D.Barbat.in ſuo conſ. Incip. ſcripſit Eccleſiaſticus, quod eſt inſertum inter conſ. Alex.182. vol.4.

CAP. CXIX.

DIc quòd licèt liquidatio fiat per teſtes, ex quo debitum continetur in Inſtrumento, ſufficit, vt per Bald. poſt Bart. in l. certi condictio, §. quoniam, ff. ſi cert. patat. De iure autem ſi debitum non eſt liquidum ex inſtrumento guarentigiato, poteſt fieri executio, & facta executione, ſit liquidatio,

A ſecundùm Bart. in l.1. ff. de edend. & in l. proinde, §. notandum, ff. Ad leg. Aquil. Roman. conſil.26. Et hoc in iuditijs vniuerſalibus, in particularibus verò ſi debitum non eſt liquidum etiam de iure non poteſt fieri executio, Bart. in l.2. & ibi Bald. C. de execut.rei iudicat. Roman. conſ.208. Poteſt tamen, dici de conſuetudine quòd, nulla facta liquidatione, poſſet fieri executio, & deinde liquidari, & ſic conſuetudo poteſt inducere, quòd valeat ſententia lata ſuper
B incerto, & poſt ſententiam fiat liquidatio, Bald. in l. de quibus, 10. col. ff. de legib.

Sed quæro, quid ſi obligatus portare frumentum cum naui, quæ fuit à Rege detempta, vel ab officialibus, an teneatur ad intereſſe, Dic quòd non, ita tenet Angel. in conſ.217.

CAP. CXX.

IBi *Reficiantùr expenſæ*. Sed an ex-
C penſæ copiæ Inſtrumentorum virtute quorum fuit facta executio veniant. Dic quòd ſi ab initio tempore celebrati contractus creditor ſumpſerat copiã, expenſæ illius copiæ non veniunt, ſed ſi eam cepit poſtquam fuit debitor in mora vtique debentur. Bald. in l. 1. C. de vſuris allegat capit. Peruenit, de fideiuſſorib. & idem Bald. in l. Non ignorat, C. de fruct. & lit.expenſ. vide Lanfranc. in capit. Quoniam contra, 10. col. de Probationib.

D Sed quęritur ad materiam huius capituli, An debitor qui non fuit citatus, ſed tantummodo interpellatus extra Iuditiũ an eadem die teneatur ad expenſas, Dic quòd ſic, quia illa interpellatio conſtituit eum in mora, ſecùndùm Gloſ. in l. vinum, ff. ſi cert. petat. & l. Qui Romæ, §. Flauius, ff. de verb. obligat.

CAP. CXXIV.

E IBi *Pignora aurea, argentea, &c.* De iure tamẽ eſt quòd debitor qui nequit ſoluere in pecunia numerata, quamlibet rem ſuam ſoluere poteſt inuito creditore, non ſolùm aurum, & argentum, vt in Auth. Hoc niſi, C. de ſolution. & ibi per DD.Bart.in l.2.§.1. in fine, ff. ſi cert. petat. Roman.conſ.160.

Ibi *Vel bancum ſoluturum*. Quod verum eſt niſi oſtẽderit de nullitate inſtrumenti in promptu, vel debitor eſſet notoriè locuplex, ita Roman. conſ.67. Incip.

cip. in Chriſti nomine, quæ vltima limitatio non eſt in vſu in Curijs noſtris.

CAP. CXXXI.

AD materiã iſtius capituli vide Bart. in l. error, ff. de Iuris, & fact. ignorant. vbi dicit quòd preceptum factum vigore confeſſionis factæ in iuditio, ſeu vigore Inſtrumenti guarentigiati poteſt reuocari pretextu erroris.

Ibi *Infra quindenam*. Nota, ex quo Ritus conſtituit terminum 15. dierum, quòd niſi fiat infra talem terminum, Iudex poterit ſentetiam proferre, & ante concluſum in cauſa, & non requiritur concluſio, nec renuntiatio defenſionis, ita pluribus rationibus tenet Roman.cõſ. 176. & hoc cauetur Ritu antiquo huius Regni Siciliæ. Sed quid ſi ſententia eſt fundata ſup cõfeſſione partis, an pars infra illos 15. dies poſſit probare errorẽ ſuæ confeſſionis Bart. in l.2. ff. de confeſſ. & in l. error, C. de Iuris, & fact. ignor. tenet quòd ſic, idem tenet D. Abb. in cap. ex parte *lo* 1. de verb. ſignificat. contrarium tenet Io. Andr. & Petr. de Anchar. in cap.fin. extra de in Integr. reſtitut.

CAP. CXXXII.

IBi *Vigore rei iudicatæ poſt annum*. Et ſic ex iſto Ritu nota ſentẽtiam elapſo anno non habere executionem paratam, quod de iure communi procedit in ſentẽtiã lata à Delegato Principis, cum ipſe poſt annum nõ poſſit exequi ſententiam cap. conquerente, de offic. delegat. Bart. in l. à Diuo Pio, in princ. ff. de re Iudic.

Ibi *Vel ſi debitor fuerit confeſſus*. Quid ſi talis confeſſio fuerit facta per verbum, credit, putà ſi diceret credo quod talis apodixa ſit ſcripta manu mea, an tunc habeat locũ Ritus iſte, & videtur quod ſic, cùm verbum, credit, preiudicat ac ſi ſimpliciter cõfeſſus eſſet, ſecùndum Specul. in tit. de poſ. §. 6. verſ. quid ſi interrogatus, Bald. in l.2. §. quod obſeruari, C. de Iuram. calum. Bald. conſ.697. contrariũ eſt verum, cũ talis confeſſio non ſit probatio, ſed releuatio ab onere probãdi, vt eleganter dicit Bald. in d. §. quod obſeruari. Et hinc eſt quod ſi Iudex vult poteſt cõpellere partem ad reſpondendum per verbũ nego, aut fateor, nec admictere p verbũ credo, vt p Spec. vbi ſupra, in verb. item nota, & idem de verbo, exiſtimo ſecundũ Spec. ibi & vide Bart. in l.1. ff. de ventr. inſpicien. Nota quòd id quod dicitur hìc procedit etiã ſi quis interrogatus dixerit ſcripturam, ſeu apodixam eſſe

A manu ſua ſcriptã, cùm talis apodixa faciat plenam fidem, ſm Bart. in l. Admonendi, ff. de Iureiur. & in Auth. At ſi contractus, C. de fide Inſtrum. & l. ſcripturas, C. Qui pot. in pign. hab. & l. Nuda, C. de donat.

Sed an coram vno Iudice poſſit cauſari cædula de confeſſione facta coram alio Iudice, vide Innoc. in capit.2. de dilat. & Bald. in l.1. C. de confeſſ. Ex probationibus autem teſtium non poterit cauſari. Bald. in loco ſupra allegat.

B Sed quid ſi Reus citatus ad ſubeundũ eſt contumax, an Iudex poſſit mandare apponi verbum confitetur, & procedere iuxta formã Ritus, vide Bart. in l. ſi finita, §. Iulianus, vlt. col. ff. de de Damn. inſect. qui dicit quòd ſi Reus ante litem conteſtatam fuerit contumax in reſpondendo poteſt haberi pro confeſſo, Bald. in l.1. C. de confeſſ. 2. col. nam ficta cõfeſſio requirit actũ, & ordinem Iuditij, ſecus in vera, Innoc. in cap. 3. extra de teſtib. Bald. in d. l.1. licèt Bart. in l. de ętate, §. qui tacuit, ff. de interrog. action. tenuerit poſt

C Alios quòd ante litẽ cõteſtatã contumax habetur pro cõfeſſo, ergo Ritus iſte non poſſet habere locũ, quod ergo intelligo, niſi, Reus citatus coram Iudice, & iuſſus ore Iudicis recuſauerit reſpondere, nam tunc, & eo caſu, ante litem conteſtatam habetur pro cõfeſſo, vt eſt textus ĩ cap.2. & ibi Gloſ. & DD. extra de confeſſ in 6. & Bart. in d. §. tacuit, & per conſequens ex tali confeſſione cędula poteſt cauſari, Non obſtat quod haberi pro confeſſo ſit caſus fictus, & ſtatutum nõ habet locum

D in caſu ficto, ſm Bart. in l.3. §. hæc verba, ff. de negot. geſt. quia hcc eſt verum, niſi caſus fictus procederet à Iure cõmuni. vt not. Anchar. poſt Alios in cap. ex parte de cleric. non reſid. & ibi Abb. in 6.

CAP. CXXXV.

IBi *Conſtito antequam audiatur*. Et nota quod tali caſu ſufficit probare, & cõſtare per teſtes de auditu, ita notab. tenẽt DD. de Rota deciſ.2. in cap. licet, & cap.

E quam grauis, de exceſſ. Prælat. & in cap. per inquiſitionem, de elect.

Adde quod agens via ſpolij duo debet probare, ſcilicet poſſediſſe tẽpore ſpolij, & ſe deiectũ atque ſpoliatum fuiſſe, cap. conſultationibus, & ibi Gloſ. in verb. deiectũ de offic. deleg. & Gloſ. in capit. Ad decimas de Reſtitut. Spoliat. in ſexto, capit. olim, *lo* 1. de Reſtitution. Spoliat. ſi enim non poſſet probare quòd tempore ſpolij poſſidebat ſed tantùm quòd tem pore ſpolij erat in poſſeſſione, agat con-

dictione l. fin. C. vnd. vi, & obtinebit aliàs ſuccumberet, ita notab. dicit Bart. in d. l. fin. verſ. tertiò quæro quòd nota.

An autem in libello ſpolij requiratur expreſſio loci, & temporis facti ſpolij, vide Bart. in l. 1. §. interdictum, ff. vti poſſid. l. 1. §. ſiuè antem, ff. de vi, & vi armat. Bald. in l. fin. C. vbi de poſſeſſ. og. opor. Roman. conſ. 168. Et ſimiliter quòd ſummariè infra duos menſes agatur, nec obſtat quòd debeat concipi libellus ſecùndum Roman. in fine d. conſil. aut ſi dicatur quòd antequã audiatur ſpoliatus debet res reſtitui, & per conſequens non poterit audiri ſuper ineptitudine libelli, non continentis tempus, & locum, quia fateor quòd poſtquam reſtituerit auditur, & mutabit libellum per ſupradicta.

CAP. CXL.

IBi *Licèt Aduocatus dixerit in iuribus ſuis quòd procedatur ſummariè*. Nota quòd licèt dicatur quòd procedatur ſummariè, tamen proceſſus fit ordinariè, aliàs Iuditium eſſet nullum, quia quando Iuditium de ſe eſt ordinarium, etiam ſi voluntate partium procederetur ſummariè, eſſet nullum, ſecùndum Gloſ. ab omnibus approbatam in clement. ſæpe, De verbor. ſignificat. in Gloſ. fin. quia pacto renuntiari non poteſt ordini Iuditiario, ſed per conſuetudinem poteſt, vt in Authent. de fideiuſſorib. §. argentum, & l. 2. in fine C. de Conſtitut. Princip. Imol. in cap. 1. de libell. oblation. Bald. in l. de quibus in 3. col. ff. de legib.

CAP. CXLIV.

IBi *Poſt concluſionem.* Vt tenet Bald. in l. 1. §. fin. ff. de Quæſtion. Imol. in cap. Fraternitatis, de teſtib. Ancbar. in capit. vbi periculum, de elect. in 6. & hoc ex officio Iudicis, non ad petitionem partis, vt ibi, & in l. ſi non defendatur de Pœniſ. Et ſic tria requiruntur vt ſuper conſimilibus poſſint recipi teſtes in cauſis criminalibus: ſuper nouis autem, quæ noniter peruenerunt datur reſtitutio vt in hoc Capitul. & capit. vt nulli, de lect. in 6.

Ibi *Si non habuerit copiam productorum*. Hoc ſolùm ſufficiebat, quia publicatio non didictis teſtificatis non excludit probationem teſtium, vt tenent DD. relati per Alex. conſ. 80. vol. 4. D. Abb. in capit. Fraternitatis, de Teſtib. col. 10.

Ibi *Aliquid faciendo, & non aliter*. Hoc tenet Bart. in l. Pendente, C. de

A tempor. in integrum Reſtitut. & in l. Admonendi, ff. de Iureiurand. Angel. in l. fin. ff. de Ferijs. Ancbar. in capit. Ab eo, de elect. in 6.

CAP. CXLV.

IBi *Vel per contumaciam abſente*. Et ſic Nota quòd contumax dicitur quando citatus non comparet, & incuſata eſt contumacia, ſecus ſi porrecto libello accuſationis dum accuſatus ſciret, ſe ab- B ſentet tunc enim, ſi remitteretur per partem ante citationem, non eſſet acquiſitum ius Curiæ, quia nondum dicitur citatus, nec contumaciter abſens, l. Denuntiaſſe, §. quid ergo, ff. de Adulter. de quo extat Conſtitut. Regni, incip. Poſt citationem, in tit. de lit. conteſt. Quid, ſi citatus non comparet, & ante accuſationem contumatiæ, ſeu bannum, vbi non requiritur accuſatio contumaciæ, remittatur, Dic quod tunc nullum Ius habet Curia, & hoc eſt verum quan- C do gràtis remittitur, vt ibi dicitur.

CAP. CXLIX.

ADde, quòd hoc capitulum nil immutat circa delicta priuata, vnde cùm de iure communi valeat inquiſitio contra furem nocturnum vt per Bart. in l. 1. ff. de furtis, quod etiam hoc hodie poſſit, tali capitulo non obſtante. Sed quid ſi in caſibus huius capituli cõpareat vnus de populo, & accuſauerit, & ante D ſententiæ prolationem comparuit ille, cuius intereſt, an ceſſabit ille de populo, vide Dyn. in capit. Factum, de reg. Iuris, in 6. & Angel. in Tract. Malefic. in tit. Quand. de Malefic. cognoſc. per Inquiſit. verſ. ſed pone quòd Iudex, qui tenet quod ſic, quem ſequitur Alber. in Tract. ſtatut. in 3. part. q. 45. & facit quòd, qui ſequitur ſuum intereſſe, non debet repelli, l. 3. §. ſed plures, & l. ſepulchri, De ſepulchr. violat.

Sed quid, ſi pro delicto priuato veni- E ret pœna pecuniaria applicanda fiſco, an quilibet de populo poſſit accuſare non obſtante hoc Ritu, Dic quòd ſic, quia hoc capitulum non facit aliud, niſi quòd oĩa delicta publica redigit ad inſtar priuatorũ, ſed in delictis priuatis, vbi venit pecuniaria pœna applicãda fiſco, quilibet accuſare poteſt, ſm̃ Gloſ. quam ſequitur Bart. & Angel. in Rubr. de popular. act. & Bart. in l. fin. ff. de priuat. delict. poſt Dyn. & Angel. in Rubr. de Publ. Iudit. & Imol.

Imol. in l. 1. eod. titul. Andr. de Iſern. in Titul. Quæ ſint Regal. verſ. vt Indignis, licèt Bald. tenuerit contrarium in l. ſi aduerſus, C. de Furtis, & in capit. 1. §. Iniuria, De Pac. Iurament. firmand. & in Rubric. C. Qui admiſſ. Quod dictum precedens intelligo habere locum in hoc Regno Siciliæ, niſi pœna pecuniaria veniret non ex delicto ordinario Iuris, ſed eſſet impoſita per officiales, Nam tunc in ſpretis pœnis nullus poteſt accuſare, niſi pars, quæ fecerit imponi pœnam, & cuius intereſt per capitulum Regni.

A

Ibi *Falſæ Moneta*. Intelligas in fabricante falſam monetam, vt l. 1. C. de falſ. monet. vbi eſt textus expreſſus, non autem in eo, qui expendit illam, quia talis non tenetur pœna illius leg. ſed pœna extraordinaria, ſi autem quis expendat plumbeam, vel ſtagneam, tunc tenetur pœna legis Cornel. de falſis, vt in l. 1. & lege Cornelia, & ibi Bart. ff. Ad leg. Cornel. de falſ. in iſtis enim non poteſt procedi ad petitionem alterius, niſi cuius intereſt per Ritum iſtum, ſed per Conſtitut. Regni Incip. Adulterinam, eſt impoſita eadem pœna ita in cudente, ſicut in expendente, ideò videtur dicendum quòd etiam in expendente poteſt procedi ad petitionem cuiuſcunque, ſed dic quòd licèt imponatur eadem pœna, tamen, non eſt idem nomen criminis, quia aliud eſt nomen falſæ monetæ, quod attribuitur cudenti, & aliud nomen falſi.

B

Sed dubium facit, nam Ritus vult vt procedatur ad petitionem cuiuſcunque in inciſione carlenorum, & ſic in falſificatione ponderis, ergo multò magis in falſificatione quando expendit monetam falſam, ſed non obſtat, quia aliud eſt incidere carlenos, & aliud eſt vitioſos expendere, nam in primo caſu loquitur Ritus iſte, in ſecundo verò non. Item, dato quod contra expendentem poſſit procedi per inquiſitionem, tamen fiſcus non poſſet inquirere, niſi prius requiſito eo, cui pecunia falſa fuit tradita, nam ei fuit facta iniuria, ita dicit Bald. & Angel. in l. ſi vacantia, C. de bon. vacant. lib. 10. Idem Bald. in conſ. 255. Incip. in Chriſti nomine amen.

C

Ibi *Per officiales in flagranti crimine*. Intelligas ſi fuit captus per Monterium, cùm ſufficiat talis apprehenſio ad inquirendum, Bart. in l. 1. §. cura carnis, ff. de offic. Præfect. vrb. & idem Bart. in l. fin. ff. Ad leg. Iul. Peculat. & l. ſi quis in ſeruitute, ff. de furtis, ſecus ſi fuit inuentus, & non deprehenſus, tunc enim non poteſt inquiri, l. ſi quis obſeruare, ante finem, ff. de tabul. exhib. & ibi Bart. l. ſi Barſatorem, C. de fideiuſſorib. & qualiter intelligatur in flagranti crimine deprehenſus, vide Andr. de Iſern. in Conſtitut. Iuſtitiarij, & in Conſtitut. Humanitate, & per Bart. in Rubric. de Iudit.

D

Ibi *Vel coram eis crimen fateantur*. Hoc quidē etiā eſt de Iure, vt dicit Bald. in l. Mercalem, C. de Condict. ob turp. cauſ. quod intellige cum de hoc agebatur principaliter, ſcilicet de tali crimine confeſſato, aliàs ſi de illo crimine non agebatur, licèt quis coram Iudice fateatur, non haberet locum iſte Ritus, ſecūdum Bald. in l. Presbyteri, C. de Epiſc. & cleric. qui allegat Gloſ. in can. Quippe, 3. q. 6. & idem Bald. in Auth. ſed nouo iure, C. de Pœn. Iud. qui mal. Iud. ſed contrarium tenet Angel. in l. ſi vacantia, C. de bon. vacant. lib. 10. & Bald. in l. ſi filium, C. de liberal. cauſ. ſibi ipſi contrarius, & hoc vltimum eſt de mente Bart. in l. ſi confeſſus ff. de Cuſtod. reor. & ibi Gloſ. & Abb. Sicull. in capit. At ſi clerici extra de Iudit. Sed tu verius dic, quòd dato, quòd incidenter crimen fateatur, Iudex non poteſt condemnare eum nec ex officio, nec ad petitionem partis ſine nouo proceſſu, in quo ſufficit adducere illam confeſſionem iam incidenter factam, ita tenet Abb. in capit. 2. de Confeſſ. ſuper ſecund. ſolut. quam facit ibi Gloſ. magna quia non debet Iudex facere id, quod pars facere non poteſt, ſecundum Bart. in l. Non ſolum, §. fin. ff. de Iniurijs, ſed pars non poteſt ſine nouo proceſſu, ergo nec Iudex. Bald. in l. 1. C. de confeſſ. col. 8. verſ. Quæro nunquid proceſſus, & ſic non poſſet Iudex tali caſu extra ordinem cōfeſſum punire, vt ibi per Baldum.

CAP. CLI.

E

IBi *Preſtando de parendo*. De iure tamen eſt quòd teneatur preſtare de preſentando ſe in Iuditio, & talis fideiuſſor tenetur preſentare quandocunque Iudex voluerit illum interrogare, vel torquere, ſecundum Bald. in l. 2. C. de exhibend. Reis, nam licèt in cauſis ciuilibus nemo ſuo nomine conuentus teneatur preſtare de Iudicatum ſoluendo, vt Inſtitution. de ſatiſdat. §. ſed hodiè,

tamen ſecus eſt in criminalibus, vt ibi A. per eum.

Ibi *In Magna Curia non auditur*. De Iure autem ſi Iudex condemnat ad pœnam, poteſt appellari ab iniquitate Iudicis, ſecundum Bart. & DD. in l. ſi qua pœna, ff. de verb. ſignificat. & Salyc. & Alios in l. in multis, C. de Appellat.

CAP. CLIII.

ADde quod ad condemnationem etiam ſpretæ pęnæ non attēditur ad quantitatem pœnæ impoſitæ, ſed ad qualitatem violentiæ aut cum armis, aut ſine armis fuerit illata violentia, nam primo caſu punitur tertia parte omnium bonorum, ſecundo verò punitur quarta parte bonorum, non autem attenditur ad quātitatem contentam in pœna, vt in Conſtitut. ſi quis in poſterum, in titul. de Defenſ. Impoſit. Sed quis eam imponere poteſt, Dic quòd quilibet timens ne C offendatur in perſona, aut in bonis à potentiori perſona, ętiam priuata, & eodem modo Iudex pro ſedandis rixis imponere poteſt, & etiam pro alijs perſonis imponi poteſt, vt pro filio, pupillo, & ſimilibus, Sed an debeat inuocari nomen Regium, Dic quòd ſic, aliàs non valet eo non vocato, vt in Conſtitut. Iuriſgentium, & ibi Andr. de Iſern. poſt tex. & Gloſ. vbi plures ponit quæſtiones ad hanc materiam pertinentes.

Ibi *Per Conſtitutiones Regni ſtatuta*. Ideſt tertia parte bonorum ſuorum ſi facta fuit violentia cum armis, aut quarta parte bonorum ſi ſine armis, per dict. Conſtitut. ſi quis in poſterum, in tit. de Defenſ. Impoſit.

Ibi *In corpore puniendus*. Scilicet defectu bonorum, ex quo pęna venit applicanda fiſco, nam ſi non habet in ęre luit in corpore, per l. vbicunque, C. de ſeru. fugit.

Ibi *Contra alios crimino ſos*. Scilicet E in quibus non venit imponenda pœna mortis, deportationis, & membri mutilationis, ſed alia pęna, quo caſu punitur contumax ad tertiam partem bonorum mobilium, non autem foriudicatur, vt in Conſtitut. 1. de Pęn. contum. in criminal.

CAP. CLV.

IBi *Cum extractione armorum*. Quid ſi arma nō extraxit, ſed ad latus deferret, Dic quòd idem eſt, nam tunc dicitur etiam feciſſe inſultum cum armis, ſecūndum Bart. in l. 3. §. armis, ff. de vi, & vi armat. Sed quid ſi alibi deponeret arma antequam inſultaret, Dic idem eſſe, ſecūndum Gloſ. in d. l. 3. §. qui armatus, quam ibi, ſequitur Angel. & Alexan. in B conſ. 44. volum. 4. quod tamen intelligas verum eſſe dummodo deponat arma in loco vbi inſultum fecit, taliter quòd illa incontinenti accipere valeat, aliàs ſecus, quia non dnraret cauſa mętus propter arma, ſecundum notat. in capit. 1. extra quod męt. cauſ. & per Bart. in l. 2 eod. tit.

Ibi *Inuentus, & captus*. Nota quòd hic ponitur vtrumque ſcilicet inuentus, & captus, vt ceſſaret dubitatio Doctorum, nam Multi dicunt, quòd ſi ſtatutum diceret inuentus tāntum, non fuiſſet pęna, niſi etiam captus fuiſſet, ſecūndum Barthol. Bald. & Salycet. in l. ſi Barſatorem, C. de fideiuſſ. & Cyn. in l. 3. §. Neratius, ff. de acquirend. poſſeſſ. Bart. in l. 1. & in l. 3. §. Neratius, ff. eod. tit. Sed Angel. in d. §. Neratius tenet contrarium, ſcilicet quòd ſufficit quod ſit inuentus, & eſt etiam opinio Ioan. de Imol. in d. l. 1. ff. de acquirend. poſſeſſ. & hanc puto de iure veriorem, & idem dicit Angel. in Tractat. Malefic. in verb. D Dictus Andreas armatus. Quid autem ſi fuit inuentus cum armis, & aufugit, & officialis ſequitur eū clamans, Dic quòd tenetur fugiens ac ſi captus fuiſſet, vt l. ſi quis in ſeruitute, §. 1. & l. ſi fur manifeſtus, & ibi notat Bart. ff. de furtis, poſt Cyn. in l. Falſus, C. eod. tit. Sed quid ſi non permiſit ſe ſcrutari, Dic quòd tunc poteſt detineri per inuentores, & puniri de reſiſtentia, ita tenet Bart. in l. euictiones, C. de curſ. public. lib. 12. & memini aliàs vidiſſe Abb. in tit. de Pac. tenend. §. ſi Ruſticus, vbi notab. loquitur ad propoſitum, etiam ſi inuentus non portaſſet arma, quia propter reſiſtentiam poteſt puniri.

Ibi *Portationis armorum*. Ergo portatio armorum confunditur tamquam preambulum ad delicta ſubſequentia, arg. l. Illud, in fine, ff. Ad leg. Aquil. & notat. Salyc. in l. 3. C. Ad leg. Iul. de vi public.

CAP.

CAP. CLIX.

IBi *Si in promptu appareat de ſanguine.* Quæro an requiratur abundantia ſanguinis, cùm hic non dicatur de effuſione ſanguinis, vide Abb. in capit. cum illorum, de ſentent. excommunicat. Dic quod ſufficit gutta, & parum ſanguinis, vt Iuribus allegatis, & in Gloſ. in dict. capit. cum illorum in verb. effuſione, & clement. Romana, de Elect. Sed dic melius quòd no ſufficit leuiſſima cicatrix, & & tàm paucitas ſanguinis, ſecundum Bald. in l. ſi prædium, C. de ędilict. action. Sed quid ſi aliquem ſublimaui à terra, qui caput fregit ad lapidem, & ſanguis exiuit an procedat iſte Ritus, Dic quod non, Bald. in l. ſi de interpretatione, ff. de legib.

Ibi *Incuſata contumacia.* Nota quòd ſi non Incuſetur non valeret bannum, ita Bald. in l. non ſunt liberi, ff. de ſtatu homin.

Sed An Minor qui contumax eſt poſſit banniri, Dic quòd ſi eſt adultus banniri poteſt non autem pupillus. Bald. in l. 1. C. de confeſſ. verſ. iuxta hoc quæro an adultus.

Ibi *Vel mutilationis membri.* Sed melius eſſet ſi dixiſſet abſciſſionis, quandoquidem pęna mutilationis membri hodiè in Regno non eſt in vſu. Quæ autem ſit differentia inter mutilare membrum, & abſcindere membrum, vide Abb. in dict. capit. cum illorum, de ſentent. excommunicat. & quid ſit debilitare membrum, vide per Angel. in l. Non ſolum, ff. de reiuendicat. & eſt tex. in capit. Accuſati, & ibi Gloſ. & DD. de Accuſation. Bart. in l. 2. ff. de public. Iudit. Et Nota quòd ſtatutum loquens de mutilato habet etiam locum in non habente membrum pęnitus, & ſic intelligitur, & capitur hìc mutilatio pro abſciſſione membri, & ſtatutum loquens de exoculante habet locum etiam in cecante, Bald. in l. de quibus, ff. de legib.

Ibi *Secundum Conſtitutiones, & Capitula Regni.* Vt in tertia parte mobilium, nō autem annotantur bona vt poſt annum ſint fiſci, nam in huiuſmodi criminibus minimis non habet locum titul. de Requirend. Re. ita Bart. in l. Abſentem, ff. de pęnis, & notat Gloſ. in Conſtitut. Grandis, in titul. de pęn. contum. in criminal. & ideo in talibus leuibus criminibus cum formantur ſententiæ banni non debet dici in banno nec apponi talia verba, ſcilicet, reliquis verò bonis poſt anni circulum fiſco applicandis.

Nota quòd ſi quis poſt bannum comparet 61. die, tamen dicitur infra duos menſes ſe preſentare, l. vbi lex, ff. de reg. Iuris, Bart. in l. abſentem, ff. de Pęnis, & l. Abſentem, C. de accuſation. & notatur in d. Conſtitut. Grandis.

CAP. CLXII.

IBi *Pro quo aliquis interceſſerit.* Hoc tenuit Bald. in l. Qui crimen, C. Qui accuſar. non poſſ. iuxta quæſt. quando fideiuſſor non preſentauit.

CAP. CLXVI.

IBi *Ad relegationem in quinquennium.* De iure autem communi aliter ſtatutum erat nam ſi precedebat voluntas viri erat pœna capitis vt l. 1. in fine, ff. extraord. crimin. ſi verò præcedebat voluntas mulieris erat pœna dimidiæ partis bonorum, in humilibus verò corporis cohertionis cum relegatione, §. ea lege. Inſtitut. De publicis Iuditijs. Sed quid ſi erat dubium nec conſtabat voluntatem viri preceſſiſſe, vide Alber. & DD. in l. Rapores, C. de Epiſc. & cleric.

Ibi *Secundum formam Iuris ciuilis.* Et mirum videtur, cùm matri non competat actio niſi tàntum de morte filiæ, & non de alio, vt l. 2. & ibi Gloſ. & DD. ff. de accuſat. Item patri pro iniuria facta filiæ emancipatæ non competit accuſatio admodum matris, & collateralis, vt l. 1. §. 1. & ibi Angel. ff. de Iniurjs, quæ leges, permictentes in tali caſu parentibus, & conſanguineis vindicare, loquuntur quando raptores ſunt in flagranti crimine deprehenſi, nam tunc iura permictunt illos interficere, l. 1. C. de rapt. virg. & l. Raptores, C. de Epiſcop. & cleric. Dic ergo quod de iure quando ſtuprum commictebatur ſine violentia, & raptu, & vir non erat deprehenſus in flagranti, nullus poterat accuſare, niſi pater habens filiam in poteſtate, & hìc videtur error, Tu autem dic ſecundum formam iuris ciuilis, ideſt vbi quando eſſent in flagranti crimine deprehenſi,

cum

cum Iura illis tunc permiĉtant conſanguineos occidere, multò magis tales accuſare, & ita intelligo Ritum iſtum, vel dic ſi deliĉtum eſt publicum, vt Inſtitut. De public. Iudit. §. item lex Iulia, ergo pater, & mater poſſunt accuſare, l. De crimine, C. Qui accuſ. non poſſ. vel Dic, & melius quòd pro iniuria, cùm ſit priuatum deliĉtum, putà iniuria conſanguinei, vel affinis, criminaliter poſſunt accuſare, quia cenſetur iniuria faĉta omni- A bus conſanguineis, & affinibus l. Lex Cornelia, ff. de Iniurijs, & ibi Bart. & l. 1. §.2. eod. tit. & l. fin. ff. de priuat. deliĉt. ſecus ſi vellent agere ciuiliter, quia tunc non poſſunt niſi cōtineret iniuriã, & contumeliam etiam ipſius conſanguinei, qui vult accuſare, ita Bart. in d. l. 2. aliàs l. 1. §.2. & idem videtur in publicis deliĉtis, quia quando mulieris intereſt, eſt de publico Iuditio accuſare, l. 2. & ibi per Gloſ. & Bart. ff. de accuſationibus.

Finis Ritus Domini Antonini Platamoni.

ADDI-

Digitized by Google

ADDICTIONES

SVPER RITV REGNI SICILIAE EXCELLENTIS DOMINI

PETRI PETROLI

VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS.

AD PROHEMIVM.

ADDO quod notat Bald. in vſib. ſeudor. in tit. de nou. form. fidel. quòd Ritus iſte ſeruatur in plurimis pro generali conſuetudine. Et conſuetudo Curiæ eſt ſeruanda, Bart. in Auth. offeratur, C. de lit. cõteſtat. & facit quod dicit Andr. de Iſern. in Conſtitut. ſi quis in poſterum, quòd illud, quod ſeruatur in Magna R. C. debet in toto Regno ſeruari, & hoc etiam, dicitur hic in fine. Et ſi omitteretur talis obſeruantia ordinis, Iuditium redderetur nullum, tamquàm peccans in ſubſtantia ita dicit Bald. in l. Nulla, C. de procurat. & quod inordinatè factum eſt, nullum eſt, vt l. non dubium, C. de legib. vnde Iudex debet iudicare ſecundũ cõſuetudinem Regni, & ſecũdum ius commune, vt dicit Conſtitut. Regni Incip. Non ſine, in tit. de obſeruat. Iuſt. & ibi Gloſ. & Doctor.

CAP. XCVI.

CIrca hoc Capitulũ ſe offert illa quæſtio, an citatio ſit pars Iuditij, de qua vide per DD. in l. 1. C. de Iudit. & quod iuditium incipiat à citatione notat Gloſ. in Rubr. de in Ius vocand. & ibi DD. & precipuè Iaſ. & eſt tex. in §. omnium, & ibi Aret. multa dicens, Inſtitut. de pęn. temer. litig.

Ibi *Quadraginta dierum*. Sed quid de de alijs literis infra quantum tempus debeant preſentari, Dic quòd Infra annum, aliàs non valent, capit. plerumque extra de reſcript. dummodo quòd iudicis copiam potuit habere, ſed quid de ſecunda

A litera non faciente mentionem de prima in iſto caſu, vide capit. ſin autem, & capit. ęterni, eod. tit. Gloſ. & Bart. in l. 1. ff. de Nundin.

Sed an per actum vnum contrarium videatur quis renuntiare priuilegio, vide Bart. in l. 2. ff. de Decurionib.

CAP. XCVII.

IBi *Peremptorio elapſo non comparet*.

B Vide ad materiam notat. per Abb. in capit. Prout. 4. col. extra de dol. & contumac.

Nota, quod citatus ad certum tempus poteſt comparere etiam poſt tempus incontinenti tamen, quia ſemper intelligitur datum parti, poſt parum plus incõtinenti, Bart. in l. Ab hoſtibus, §. ſed quid, ff. ex quib. cauſ. maior. 2. col. ſed addo quòd contra iſtam practicam videtur facere Alexan. & DD. in l. Qui Romæ, §.

C Callimacus, ff. de verbor. obligat. vbi ditur, quòd ſi datur terminus ad aliquid faciẽdum ſufficit quòd incipiat infra talem terminum, niſi ſignificet actum perfectũ, ſecũndum Alex. ibi.

Nota etiam, quòd in preparatorijs iuditiorum non requiritur citatio, ideò ſtãte ſtatuto de aliquo ordine ſeruando, ad illum ordinem non eſt pars citanda, not. Io. Andr. in Addict. ad Speculat. in tit. de Iureiurand. §. 1. & Bald. in l. ſed ſi hac

D §. Prætor, ff. de in ius vocand.

CAP. XCVIII.

IBi *Pendente*. Nota quòd pendentia cauſæ dicitur à die ſcientiæ, & etiam ante litem conteſtatam ſecundum practicam, ſed ſecũndum iuris diſpoſitionem dici-

dicitur poſt litem cõteſtatam, ſecundum A
Gloſ. & Bart. & DD. in l. cauſas, C. de
Tranſact. intellige ergo ſm̃ Practicã aliàs
ſemper elepſis ſex mẽſibus eſſet opus ci-
tatione quod non eſt verum. Et aduerte
quòd ſi cauſa eſt concluſa elapſis quando-
cunque ſex menſibus, ſi tamen infra ſex
menſes fiat factum, non eſt opus citatio-
ne, & ita obſeruatur, & fuit Iudicatum.

Item dicit Ritus iſte quòd debet citari
à ſex menſibus ſupra, & ratio eſt, quia
in omni actu, in quo pars lędi poteſt, eſt
citanda, capit. in omni, extra de Teſtib. B
& l. Nam ita Diuus, ff. de Adoption. &
l. fin. C. ſi per vim, vel al. mod. & maximè
ad ſententiam audiendam, quo caſu ſi nõ
citatur, ſententia eſt ipſo iure nulla, l. La-
beo, & l. ſi vt proponis, C. Quom. & quan.
Iud. & debet illa die ferri, quo eſt facta
citatio, & non poſtea, aliàs ſententia eſt
eſt nulla ipſo Iure, vt voluit Bart. in l. aut
qui aliter, ff. Quod vi aut clam, & debet
ante prolationem ſententiæ conſtare Iu-
dici de citatione per relationem Nuntij,
aliàs eſſet nulla, ſecùndum Bart. in l. Hęc C
autem, §. 1. ff. Quib. ex cauſ. in poſſeſſ.
eat. & l. Multum, ff. de condict. & de-
monſtrat. Item debet Iudex facere ſcribi
in actis qualiter fuit pars citata, vel ea
preſente fuit lata, aliàs eſſet nulla, vt di-
cunt DD. in capit. Quoniam contra, de
Probat. & d. l. aut qui aliter. Sed an præ-
ſumatur pro ſentẽtia, Dic quòd ſic, DD.
in l. ſcendum, ff. de verb. obligat. & ma-
ximè per D. Iaſ. Cardin. & Anton. de
Butr. in d. capit. Quoniam contra, de
Probation. & eſt tex. in capit. cum inter, D
extra de re Iudicat.

CAP. CII.

IBi *Depoſiti*. An depoſitum habeat exe-
cutionẽ paratã, vide Ang. & Alex. in l.
ait Prętor, ff. de re Iudicat. & quòd ſtante
ſtatuto quòd inſtrumentũ habeat execu-
tionem paratam ſi eſt guarentigiatum, &
mandetur executioni, an per confeſſio-
nem partis tàntum poſſit exequi, vide A-
lexand. in l. edicto, C. de ędict. Diu. A- E
drian. toll. col. 6. & idem intelligitur de
inſtrumento liquido, & puro, Aretin. in
§. curare, Inſtitut. de Actionib.

CAP. CXII.

IBi *Bona ſtabilia*. Quæro, quid ſi non
obſeruatur forma hic traddita, an alie-
natio ſit nulla, Dic quòd ſic vt voluit
Bart. in l. 1. C. de fide Inſtrument. & iur.

haſt. fiſcal. lib. 10. & in dubio an præſu-
matur ſollemnitas adhibita, & cui Incum-
bat onus probandi, vide ibidem.

Ibi *Fiat ſecundum decretum*. Quomo-
do interponitur ſecundum decretum, &
infra quantum tempus, vide Bart. in l. ſi
finita, §. Iulianus, ff. de damn. infect. &
ſupra in capit. 101. eſt ſtatutum tempus
15. dierum.

Ibi *Quadrimeſtri tempore*. Hoc verum
niſi decretum eſſet nullum, vt dicit Bart.
in l. 1. C. de Pręd. Decur. lib. 10. quod
decretum debet continere cauſam ex-
preſſam, & appoſitam, vt ibidem, & an
ſi detur pignus plus valens in ſolutum, vi-
tietur decretum, & datio in ſolutum, Dic
quòd ſic, vt per Bart. in l. ſi non ſortem,
§. ſi centum, ff. de condict. indebit.

CAP. CXIX.

IBi *Si debitum non eſt liquidum*. Circa
hoc dubitari ſolet, an ſufficiat facere
liquidationem extremorum poſt factam
executionem, & practicatur quòd ſic,
Bart. in l. 1. ff. Iudicat. ſolu. in 2. col. vbi
etiam vide an inſtrumenta quæ merẽtur
executionẽ ſi contineant incertam quan-
titatem an mereantur executionem, de-
clarata, & liquidata prius quantitate.
Et nota quòd ſi eſt opus citatione, & om-
mictatur in liquidatione fructuum, & in-
tereſſe, executio redditur nulla, & quòd
in liquidatione debeat pars citari, dixit
Bald. in l. ſi tantum, in fine, C. de exe-
cut. rei Iudicat.

CAP. CXXIV.

IBi *Perſonas approbatæ fidei*. Et hoc ni-
ſi debitor ſit notoriè locuplex, licèt di-
cat iſtam limitationem Roman. non eſſe
in vſu in Curijs noſtris, Tu tamen dic in
hoc caſu quòd vbi debitor eſſet notoriè
locuplex, ſeu valde Idoneus, tunc quali-
ſcunque fideiuſſor valeret, etiam ſi daret
famulum ſuum, qui nihil haberet in patri-
monio, hæc eſt notabilis deciſio Bald. in
l. Mulier, C. de Iur. dot. quæ eſt vna ex
limitationibus ad Ritum, qui requirit fi-
deiuſſorem bancalem, nam fallit niſi de-
bitor eſſet valde idoneus vt ſupra, & ſic
non dico, quòd non debeat dare fideiuſ-
ſorem de Iure vt dicit Roman. ſed dico
quod ſufficit qualiſcunque fideiuſſor, vt
dicit Bald. in d. l. Mulier.

CAP.

Digitized by Google

CAP. CXXVIII.

AN allegando ſolutionem, & petendo fideiuſſionem, probata intentione actoris, oporteat quòd actor primò probet, Dic ſecùndum Dyn. in cap. ex captionem, de reg. Iur. in 6.

CAP. CXXXV.

ADde quòd ſpoliato, licèt non longo tempore antea poſſidebat, datur tamen poſſeſſorium recuperandæ, capit. Ad decimas, & ibi Gemin. not. de Reſtitut. Spoliat. in 6. 2. col.

Ibi *Infra bimeſtre*. Et ſic nota quod ſi aliquis fuit ſpoliatus poſſeſſione alicuius rei mobilis, vel ſtabilis, ſi infra bimeſtre tempus agit, quod tempus currit à die ſcientiæ ſpolij, quòd debet ſpoliator ſeu inuaſor reſtituere poſſeſſionem ſpoliato antequam audiatur in defenſionibus ſuis tàm circa poſſeſſionem quàm circa proprietatem, etiam ſi talis exceptio dominij, ſeu proprietatis eſſet notoria non audiatur ſpolians ante reſtitutionem, cùm indiſtinctè loquatur Ritus iſte, & ita practicatur, & obſeruatur, licèt de iure ſit ſecus, vt l. ſi quis ad ſe fundum, & ibi per Salyc. & omnes, C. vnde vi.

Sed poteſt dubitari an habeat locum iſtud ſtatutum in ſpolio perpatrato à Iudice, vt quando aliquem mictit in poſſeſſionem alicuius rei nō citato poſſeſſore, vel ex decreto inualido, & certè practicatur quòd etiam tunc habeat locum, quod tamen intellige verum quando Iudex procedit extraiuditialiter in actis extraiuditialibus, ſecus autem ſi Iuditialiter procedit, & in figura Iuditij ſententiæ, vel interloquutoriæ quia tunc non habet locum iſte Ritus, ſed dantur alia remedia poſſeſſoria ſecundum Abb. poſt Alios in capit. comparente, de Reſtitut. Spoliat. & tenet Archid. in can. preſentia, 7. q. 1. Ang. in l. Meminerint, C. vnde vi, l. ſequitur, §. ſi fundus, ff. de vſucap. Ang. in §. quatrupli, Inſtitut. de Action. cap. conſultationibus, de offic. delegat. & omnino Felyn. in capit. dilectus 1. col. de Reſcript. quia quando Iudex procedit Iuditialiter per viam ſententiæ vt ſupra præſumitur pro ſentētia tàm quò ad rititudinem, quàm quò ad rectitudinem, niſi contrarium probetur ſecundum D. Alexand. in l. ſciendum, ff. de verbor. obligat. & hoc quando ſententia tranſiuit in rem Iudicatam, vt quia non fuit ap-
A pellatum, vbi refert hanc eſſe communē, Tu tamen vide plenius in d. capit. Quoniam contra, in fine, & ibi per Lanfranc. & Canoniſt. & vide per Modern. etiam in l. à Diuo Pio, §. in venditione, ff. de re Iudicat.

Nota quod hoc capitulum habet locū etiam in tertium poſſeſſorem, cùm etiam cōtra tertium poſſeſſorem dentur remedia poſſeſſoria.

Ibi *Antequam audiatur aduerſarius in defenſionibus ſuis*. Et ſic per hoc videB tur excludere appellationem, & nullitatem, cùm ſit ſpecies defenſionis, capit. cum inter, & capit. ſignificauit, de exceptione. & ibi per Abb. & omnes, & per Bald. in l. Ad peremptorias, verſ. quæro vtrum exceptio, C. ſentent. reſcind. non poſſ. & per Specul. in tit. de Appellat. 1. parte, §. 2. verſ. trigeſimo ſecundo, & ibi per Io. Andr. & Bald. in Addict. & per Philipp. Franc. in Rubr. de Appellat. in quibus locis etiam concludunt, quòd ſi per ſtatutum denegatur audientia in
C excipiendo, & defendendo vt hìc, quòd non auditur appellatio, & vide DD. in l. cum mulier, ff. ſolut. matrim.

Sed quid ſi appellatur ante ſententiā latam ſuper ſpolio ab aliquo grauamine, Dic quòd non auditur appellans, ex quo denegat defenſiones.

Et An exceptio Iuris impediat reſtitutionem, cùm de iure Ritus nulla exceptio admictatur, vide Cyn. in capit. Ad decimas, de reſtitut. Spoliat. in 6. vbi tenet quod ſic. Et an exceptio notorietatis, vel
D quæ incontinēti poteſt probari impediat reſtitutionem, vide Imol. in cap. 2. de Reſtitut. Spoliat.

Sed An iſte Ritus habeat locum, & ſeruari debeat in foro Eccleſiaſtico, & in cauſis Eccleſiaſticis, Dic quòd ſic, & ita fuit iudicatum his diebus contra quemdam Reuerendum, cùm concernat ordinem Iuditiarium, capit. Eccleſia Sanctæ Mariæ, & ibi Abb. & omnes, De Conſtitut. vide Bald. in l. data opera, C. Qui accuſar. non poſſ. & ita ſeruatur quotiE die, & practicatur in curijs Eccleſiaſticis.

Item Adde quòd habet locum etiam iſtud ſtatutum in Iurlbus incorporalibus deſcendentibus ex re, vt not. Abb. & DD. in capit. Peruenit, de Cenſib. vt quando denegatur poſſeſſio, ſeu ſolutio cēnſus ratione rei cenſitæ debitori.

Sed quæro an in incidenti poſſit appellari, vide Ang. in l. creditor, §. Iuſſus, ff. de Appellation. qui tenet quòd ſic, licèt à diſ-

cet à diffinitiua ſtāte ſtatuto nō poſſit appellari, ſed Bald. in l.vnic. C. ſi de moment. poſſeſſ. fuer. appell. tenet quod non.

Sed an ſpolium poſſit probari ꝑ quoſcunque teſtes, etiam non idoneos, cùm de non idonietate videtur quòd non poſſit o pponi per Ritum iſtum, vide Dominum meum in capit. ſollicitè 4. col. de Reſtitut. Spoliat. Et adde quòd teſtes debent eſſe concordes in tempore, cùm tēpus ſit de ſubſtantia, Innoc. in capit. Qualiter, & quando 2. col. de Accuſat. Quid ſi probatio nō cōcludit, vide Bald. in l. Prætor ait, §. hoc ędictum, ff. de nou. oper. nuntiat.

Sed an huic Ritui poſſit renuntiari, vide Bald. in cōſ.445. vol.4. vbi tenet quòd ſic, & allegat capit. 1. extra de Reſtitut. Spoliat. cum ſimil. & quod pactum de non agendo ad reſtitutionem obſtat agenti per viam ſpolij, Abb. in capit. ſollicitè, de Reſtitut. Spoliat. & vide omnino Alexand. conſ.93. In fine.

Adde quòd ſi in hęreditate iacente aliquis ceperit poſſeſſionē rei hęreditariæ, hæres poteſt agere interdicto recuperādæ hæreditatis, ſed non competit actio furtis, Angel. in l. hæreditariæ, ff. de furtis, & hæres fortè habebit priuilegium Ritus, & curret tempus à die ſcientiæ, & aditæ hæreditatis nam ante aditam hæreditatem non poteſt agere, cùm non ſit hæres, & non valenti agere non currit præſcriptio, l. fin. C. de annal. except. Et an hæres poſſit impedire reſtitutionē poſſeſſionis pro ſuo intereſſe, vide Ant. de Butrig. in capit. in literis, de reſtitut. Spoliat. qui dicit quòd ſic, vide Felyn. in capit. exceptionem de except. & ibi addo Dominum meum. Sed quid ſi defunctus habet precarium, vel conſtitutum per ſe, & hæredes, vide Bald. Nouell. in tract. de dot. in reſponſionibus, ſexta parte.

Adde etiam quòd Spoliatus per violētiā poteſt quemcumque Iudicem quàm primùm adire quamtumcumque in competentem, tex. eſt in l. 1. C. in quib. cauſ. colon. lib. 11. ſecùndum Io. de Plat. ibi ad finem, licèt Gloſ. ibi reſtringat ad iudicem competentem.

CAP. CXXXVI.

IBi *Detur vtrique parti terminus*. Quęro, cum omnis terminus ſit de iure cōmuni, l. Pendente, C. de tempor. in integr. reſtitut. An ſi data ſit Minori reſtitutio, poſſit aduerſarius vti illa reſtitutione, & termino, Dic quòd ſic, ſed Minor poteſt renuntiare etiam nolente aduerſario, l. ſi Iudex, ff. de Minor. Idem tenet Andr. de Iſern. in conſtitut. Minorum de Reſtitut. Minor. circa finem ita etiam tenet Bart. in d. l. Pendente, & dicit eſſe verum, ſi res eſſet integra, putà quia aduerſarius ſecundum eumdem terminum preſentauit iura ſua, vel fecerit citari teſtes, quo caſu nō poteſt renūtiare in præiuditium partis, ſiuè res ſit integra, ſiue non, & eſt textus qui videtur declarare iſtam quæſtionem, in l. ſi poſt mortem §. fin. ff. de Bonor. poſſeſſ. cōtr. tabul. & vide quæ dicam infra in cauſis criminalibus.

CAP. CXLIV.

IBi *In Magna Curia Reſtitutiones*. An de iure in his cauſis dentur reſtitutiones, vide Andr. de Iſern. in Conſtitut. obſcuritatem de Reſtitut. vbi ad rem familiarem ageretur, & ibi quid in Minoribus.

Ibi *Poſt Concluſionem cauſæ ſuper nouis Capitulis*. Nota quod ex noua cauſa nouæ dantur reſtitutiones, ſeu dilationes, ita dicit Bart. in l. 1. C. Locat. iuxta illud vulgatum, Quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio, l. 1. C. de re Iudicat. vt putà cauſa impedimenti emergentis ſine culpa eius cui datæ ſunt, per l. rationem, ff. de ferijs, quod impedimentum debet etiam probari per eius iuramentum.

Ibi *Et multò fortius hoc poſſit facere Iudex*. Vide Andr. de Iſern. in Conſtitut. In pecuniarijs in fin. qui dicit, quòd Iudex in criminalibus poteſt cogere teſtes eos citando, vt recipiat eos non ante lapſum termini dati parti, & facit quod dicit Bald. in l. presbyteri, C. de Epiſc. & cleric. quòd Iudex poſt aperturam in cauſa criminali poteſt recipere teſtes, quod ſecus eſt in ciuili, vt ibidem.

CAP. CXLIX.

ADde, quòd diſpoſitio huius capituli eſt conformis Iuri communi, nam regulariter de iure communi omnia delicta ſunt priuata, niſi expreſſè dicat aliqua lex quòd ſint publica, Bald. eleganter in Rubr. Qui accuſ. non poſſ. in fin. 2. col. & ibi poſt enumerat caſus in quibus delicta ſunt regulariter publica, Canoniſtæ tamen

tamen dicunt omnia delicta eſſe priuata can. infames, & ibi Gloſ. 6. q. 1.

Ibi *Quibus caſibus ſupradictis quilibet de populo, &c.* Ex hoc dubitari poteſt, cùm iſta verba ſint ſic pregnantia, & indiſtinctè poſita, an quilibet admictatur ad accuſandum, nulla conſiderata habilitate, iſtam quęſtionem interponit Bald. in Rubr. Qui accuſ. non poſſ. vbi concludit quòd iſta verba generalia reſtringuntur ad habiles, adeò vt ſi quis Impeditur iure naturali, vt inſanus, furioſus, pupillus, & ſimiles, vel iure gentium, aut iure Diuino, non admictitur, ſecus ſi eſſet impeditus iure ciuili, vt ibi vide plenè in vlt. column.

Ibi *Quorum intereſt*. Adde quod licèt per iſtum Ritum ſit derogatum Iuri communi, dum publicam actionem reſtringit ad certas perſonas, quarum in-
A tereſt, tamen quò ad illam perſonam remanet publica, vt tenet Bald. in Rubr. C. Qui accuſ. non poſſ. in fine. Adde quod in caſibus iſtis, vbi quilibet de popopulo admictitur ad accuſandum quòd tunc poteſt admicti filiusfamilias ſine cōſenſu patris, vide Alex. in l. Ille à quo, §. ſi quis filiusfamilias, ff. Ad Senatuſc. Trebel

Quæro, in caſibus vbi quis non admictitur ad accuſandum, an ſaltim poſſit implorare officium Iudicis, vt ipſe inqui-
B rat, & videtur quòd ſic per ea quæ allegat Alex. in Additt. ad Bart. in l. 1. C. Qui accuſ. non poſſ. & tunc, quia cum Iudex inquirit ex ſuo officio, non ad petitionem alterius, ipſe Iudex tenetur dicere parti qualiter inquirat, an ex ſuo officio, vel ad petitionem alterius, aliàs ab eo poteſt appellari, Bald. in l. equidem, 2. col. C. Qui accuſ. non poſſ.

Finis Ritus Domini Petri Petroli, V. I. Doctoris.

APOSTILLAE

SVPER ALIQVIBVS CAPITVLIS RITVS REGNI SICILIÆ.

DOMINI D. VINCENTII DE GIGLIO VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS.

CAP. CXII.

IBi *Quindenam.* Adde quid in alimentis, an ſit danda quindena, videtur quòd non, quia alimenta res dicuntur, quæ nō patiuntur dilationem, argum. l. fin. ff. de Appell. recipiend. & facit l. 2. ff. de ferijs, Speculat. in tit. de Actor verſ. & quid ſi petat, Bertach. in ſuo Repert. in verb. alimentorum in cauſis, & in verb. alimentorum cauſa dilationem nō recipit, Bart. in d. l. 2. n. 5. verſ. ibi ſit pro cauſæ qualitate, iuncto verſ. ſeq. incip. item eſt aliud exemplum de alimentis, l. 2. ff. de re Iudic. vbi quòd non ſolùm poteſt minui dilatio per Iudicem, & arctari, ſed in totum tolli ea ratione, quia ſi expectaret, periret interim quis famæ, vt ibi per ipſum, cōis tamē reſolutio eſt in d. l. 2. quòd in cauſa alimentorū dilatio à lege cōceſſa non in totum tollitur, cùm Iudex non poſſit, ſed coarctatur, prout per Alex. ibi, nu. 14. & 15. & Iaſ. ibi nu. 31. & 32. & hoc procedit in alimentis futuris, non aut præteritis, Franc. Nig. in l. de alimentis, C. de Tranſact. Aret. conſ. 97. in vltim. colum.

CAP. CXXI.

DE iſta materia vide Suar. in repetit. l. Poſt rem Iudicatam, in declarat. Reg. verſ. 2. quæro, fol. 672. ff. de re Iud.

CAP. CXXIII.

ADde ad materiā huius capituli Bald. in l. Poſtulante, nu. 7. & per Iaſ. in l. ſi deceſſerit, ff. Qui ſatiſd. cogant.

CAP. CXXIIII.

ADde, quòd remedium l. 2. C. de reſcind. vendit. habet locum in ſubhaſtatione, vt per Turzan. lib. cōmun. opinionum 152. vbi ponit etiā magis cōem opinionē, & teſtatur, & ſequitur Cagnol.

A in d. l. 2. & etiam Pinell. ibi in 2. p. cap. 20. nu. 25. cum ſeq. & precipuè nu. 26. & 28. vbi ponit plura circa materiam ſubhaſtationis, & de alienatione Iuditiali, quòd non habeat locum, teſtatur cōiorem Rebuff. in 2. thom. ad ll. Gall. in tract. de reſcind. cōtract. nu. 41. Pinell. in d. l. 2. p. 1. cap. 4. n. 10. & Eman. Suar. in lib. cōmun. opin. in verb. Adiudicatio. num. 73.

CAP. CXXXIII.

CAuſa vniuerſitatis an ſit ſummaria, B & appellabilis, & an coprehendatur ſub iſta Rubrica ſeu Ritu, loquēte de cauſis pupillorū, vide Grām. conſ. 76. in terminis ſimilis Ritus Neapol. vbi concludit quòd cōprehēdatur, licèt ibi nō fuerit enumerata, quia ęquiparatur Minori, & pupillo, & vt ibi per eū. Et quòd ſit ſummaria, & inappellabilis fuit deciſum per S. R. C. in cauſa Montis Belli Regni Neapol. cum illis de Fieſeo, die 10. Octobris, 2. Indict. 1573.

C CAP. CLXXVII.

AD hanc materiam vide Afflict. & Alios in Conſtit. ſtatuimus, quæſt. 11. & 34. de Offic. Magiſtr. Iuſtit. & in Conſtitut. Honorem, nu. 1. in tit. vt poſt concluſ. & ibi vide, Quid quādo Prorex eum M. R. C. vadit ad Terram Baronis, habētis merum, & mixtum Imperium, ac primas, & ſecundas cauſas.

CAP. CXCII.

ADde, quod eorum, quæ ad hanc ma- D teriam voluit Bald. in l. pro debito, quæſt. 1. C. de bonis auth. Iud. poſſid. cōtrarium tenet in l. fin. C. comod. & in l. cū quis, C. de action. & obligat. & in l. in rebus, C. de iur. dotium, de qua materia vide latè per Paul. de Caſtr. in l. Procuratoris, §. ſi plures, ff. de Tribut. action. Iaſ. in l. creditor, la 1. ff. ſi cert. pet. Pinell. in l. 1. n. 55. in 3. part. C. de Bon. matern.

Finis Ritus Domini Don Vincentij de Giglio V. I. D.

QVÆSTIO

QVAESTIONES

SVPER RITV REGNI SICILIAE DOMINI

MARIANI DE IVLIANO

VTRIVSQVE IVRIS DOCTORIS. CELEBERRIMI.

CAPITVLVM CXII.

QVAESTIO I.

IBi *Qua miſſa parti, & cõſimlili redacta apud acta*. Ex iſtis verbis ſolet illud in controuerſiam deduci non leue, ſcilicet, Quid ſi cauſſa, quæ redderet ſecundum decretum nullum, opponitur, & ea oppoſitione non obſtante, dictum fuerit, procedat exequutio, an eo caſu de nullitate ſecũndi decreti principaliter dici poſſit, & Boniorn. hìc in eodem capitulo dicit, quòd eo caſu de nullitate dici nõ poteſt, allegat Roman. & Capicc. in locis, ibi per eum relatis, ſecus ſi fuerint oppoſitiones reiectę virtute pacti reiectiui, & licèt nullam ipſe adducat rationẽ, quare hoc procedat, ea tamen eſt, quia quando eſt dictum, procedat exequutio, tunc eſt plenè cognitum de cauſa, propter quam ſecundum decretum interpoſitum eſt, & hac ratione mouetur Roman. & Capicc. ibi, & eſt deciſio Bald. in l. ſunt & alię, §. fin. ff. de Public. Alex. conſ. 147. lib. 7. In puncto, Burſat. conſ. 73. ad fin. latè Bolognet. poſt Alios in l. Iuſtè poſſidet, nu. 50. 51. & 66. ff. de acquirend. poſſeſſ.

A Duenn. Regul. 195. verſ. decretum, in 7. limitat. & cum caſus iſte eueniſſet, fuit deciſum per M. R. C. inter Cæſarem la Quatram, & Marianum de Pariſio.

QVAESTIO II.

IBi *Et ſi debitor ſuccubuerit, eo caſu procedatur ad diſtractionem bonorum effectiuam, & ſatisfiat creditori de debito, intereſſe, & expenſis iuditialibus*.

B Ex his quæro an ſecundum decretum, interpoſitum vigore ſententiæ, quæ exinde fuerit in partem reuocata, ſit nullum in totum, tamquam intespoſitum plus debito, vel remaneat validũ pro ea ſumma, pro qua eſt confirmata ipſa ſententia, Et prima facie videtur quòd ſit nullum in totum, per tex. in l. ſi non ſortem, §. ſi centum, ff. de Gondict. indebit. & ibi DD. communiter, ſed contrarium verius eſt, nam non retractatur in totum

C ipſa adiudicatio, ſed pro parte tàntum non debita, ita decidit idem Bald. in d. l. ſunt & aliæ, in d. §. fin. Alex. d. conſ. 147. num. 1. Ruin. conſ. 1. nu. 4. lib. 4. quos refert, & ſequitur Burſat. d. conſ. 73. n. 33.

QVAE-

QVAESTIO III.

SVboritur etiam ex prædictis Alia quæſtio. Quid ſi ſecundum decretum fuerit interpoſitum ad petitionem plurium perſonarum, ſed ratione vnius perſonæ eſt indebitum, an ſit nullum in totum, vel pro parte illius tàntum, pro parte verò aliorum valeat, ſuper qua quæſtione, & ſi videatur dici poſſe eſſe nullum in totum, cùm decretum ipſum indiuiduum ſit, & ob id videtur nullum in totum, cum pro parte fuerit interpoſitum pro non debito, iuxta textum in dict. leg. ſi non ſortem, §. ſi centum, Attamen decidit, decretum eſſe validum, Baldus in leg. Ordo, Codic. de execution. rei iudicat. quem ſequitur Alexand. in dict. leg. Iuſtè poſſidet, numer. 27. & in leg. 1. §. ſi tamen, ff. ſi certum petatur, Soccinus in dict. leg. Iuſtè poſſidet, & ibi Crot. num. 307. in fin. Dec. & Cagnol. in leg. Non amplius, ff. de regul. Iuris, Duenn. in dict. Regul. 195. mouentur per text. in leg. Non idcirco, ff. de Iudit. vbi habetur, quod licèt Iuditium vnius perſonæ ſit Indiuiduum, & in totum annulletur, vt in leg. Iuditio, ff. Famil. Erciſcund. attamen vbi plures ſunt perſonæ, poteſt quò ad vnum valere, & quò ad alium annullari. Sed in prædictis contingit quoque dubitari. Quid ſi aliquis pro debito non ſibi competente, ſed alicui alteri, cuius nomine interpoſuit ſecundum decretum, an ſit nullum, ſi non apparet mandatum ab illo tertio habuiſſe à principio, ſed tantum fuerit ſubſequuta ipſius ratificatio, qui caſus in facto tamen euenit pro magnfic. Beatrice de Bernardis, quæ tamquam ſuorum filiorum tutrix egerat pro toto debito, omnibus ipſis filijs competente, & nihilominus vnus ex filijs erat effectus nedum maior. 14. annorum, verùm etiam 15. & hac ex cauſa fuit petitum, dictum ſecundum decretum nullum, in qua quidem controuerſia ego dicebam validum fuiſſe ipſum ſecundum decretum ſequuta ratificatione, & adducebam primò id, quòd dicitur in eo, qui vt falſus procurator alicuius egerit, nam ſi exinde ſubſequatur domini ratificatio, acta per eum geſta omnia conualidantur, text. eſt in leg. ſi Procurator falſus, ff. de

A Condict. cauſ. dat. & eſt magis communis opinio, quam ſequitur Gloſſa, & Doctores in leg. ſi mater, §. hoc iure, ff. de except. rei Iudicat. & leg. Licet, ff. de Iudit. Imol. & cæteri Doctores in leg. Seia, ff. eodem Prædicta etiam confirmabam, quia acta, & proceſſus ex tacito, & præſumpto mandato aliquando ſubſtinentur, quando preter mandatum, factum reperitur, ita Doctores communiter in l. ſi quis nec propoſitum, ff. ſi cert. petat. A-
B lexand. conſil. 196. lib. 6. Afflict. Deciſ. 340. & ita in terminis ſecundi decreti pronuntiauit Baldus conſil. 222. lib. 2. vt ipſe ibi teſtatur, & ſequitur Soccin. in dict. leg. Iuſtè poſſidet, circa fin. & adducit inter alias, rationes, primò, quia eſt communis opinio, quòd quis poteſt ratificare factum geſtoris, allegat dict. leg. ſi procurator falſus, ſecundò, quia per ratificationem ſubſequutam debitores fuerunt liberati, datio enim in ſolutum ſolutio
C eſt, leg. ſi ob cauſam, Cod. de euiction. & licet idem Baldus conſil. 496. lib. 1. contrarium videatur conſuluiſſe, attamen primò Reſpondeo quòd in dict. conſ. 222. vt Iudex pronuntiauit, in alio verò conſilio, vt Aduocatus conſuluit, ergo primam opinionem ſequi debemus, preſertim quia dum in dict. conſ. 496. ſe fundat, quod ratificatio non operatur liberationem debitoris, eſt contra communem, de qua teſtatur Iaſon. in leg. ſi cum ſeruum, & ibi
D etiam Doctores, ff. ſi cert. pet. & ſecundum hanc opinionem fuit per Magn. Reg. Cur. pronuntiatum. Sed an talis ratificatio inducatur ex ſola ſcientia ratificare debentis, videtur dicendum quod ſic, ex his, quæ congerit Roland. conſil. 19. lib. 1. Dominus meus Soccin. Iun. conſ. 67. lib. 3. Crauett. conſ. 26. numer. 5. Menoch. conſ. 92. num. 66. Cephal. conſ. 440. num. 26.

E QVAESTIO IIII.

IBi *Si vero ſe oppoſuerit precedente ſubhaſtatione bonorum, ſuperſedeatur in diſtractione bonorum prædictorum vſque ad ſententiam ferendam incluſiue in cauſa oppoſitoria*. Ea iſtis verbis Rurſus illud quoque dubitari contingit ſcilicet, Quid ſi ſecundum decretum fuerit interpoſitum lata ipſa ſententia in cauſa oppoſitoria poſt annum à die inter-

interpoſitionis primi decreti, licèt infra inſtantiam exequutionis dictæ ſententiæ, An ſit nullum, videtur quòd ſic primo loco ſit dicendum ex eiuſdem Ritus diſpoſitione in capit. 185. vbi habetur quod effectus primi decreti durat per annum tantum, & non vltra, Contrarium tamen verius eſſe arbitror ſtante diſpoſitione huiuſmodi Capituli, ea ratione, quia quando primum decretum interponitur vigore inſtrumenti habentis exequutionem, dicitur vera exequutio, & ea, quam exequutionem vocamus, dicitur præceptum de exequendo, ſecùndum Bald. in l.conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. Cumia ſuper Rit. Capit. XC. num.35. vbi dicit, quod licèt ſeruetur, quòd ſcribatur exequutio, & deinde fiat primum decretum, tamen etiam ſine exequutione precedente poterit cædula primi decreti tranſmitti, quia tunc eam abſoluendo Iudex, mandatum exequutiuum facere cenſetur, & dicendo Iudex, procedat exequutio, dicitur pronuntiaſſe, procedat primum decretum, ideoque vt hæc tollatur controuerſia, debet regulari, & interponi pariter ſecundum decretum infra eamdem inſtantiam exequutionis ſententiæ, cùm ſecùndum dicatur exequutio primi.

QVAESTIO V.

IBi *Reſeruato nihilominus debitori ad redimendum bona ſtabilia quadrimeſtri tempore*. Ex his contingit etiam dubitari, An facto depoſito per debitorem infra dictum quadrimeſtre, dominium bonorum adiudicatorum retransferatur ipſo iure in debitorem, vel requiratur retrotraditio, Alex. tenet, quòd requiratur retrotraditio, in conſ.10. lib.1. & plures Alij relati per Tiraquell. in tit. de retract. conuent.§.1. Gloſ.7.num.12. Ruin. conſ. 32. num.14. lib.1. Cagnol. in l. 2. C. de Pact. inter empt. & vendit. num.133. Crauett. conſ.12. & conſ. 201. Contrarium tenet Paul. de Caſtr. in l. ſi cum venderet, ff. de Pignorat. action. cuius opinionem plures ſequuntur, relati ab eodem Tiraquell. d. Gloſ. 7. num.6. Surd. conſil.52. num.22 & ait opinionem Paul. de Caſtr. eſſe communem, & ſequitur Socc. Iun. conſil. 129. num.1. & 2. Et licèt apud Doctores ea tradatur ſuper hac quæſtio- A ne diſtinctio, ſcilicèt, quòd aut pactum de retrouendendo conceptum eſt per verba directa, aut per verba obliqua, primo caſu etiam oblato prætio non retransfertur dominium ipſo iure, niſi interueniente traditione, quam opinionem, ſunt qui dicunt frequentiori ſententia receptam eſſe, & qui dictam opinionem communem eſſe teſtantur: ſi verò per verba obliqua, & ſic ſecundo caſu, recepta ſententia eſt, vt ipſo iure retransferatur, vnde Didac. Couarr. B variar. reſolution. libr. 2. capitul. 8. numer. 2. cum pluribus ſequentibus limitat dictam concluſionem etiam, quòd per verba obliqua factum fuerit pactum quò ad directum dominium, non autem vtile, in Regno tamen Magn. Reg. Cur. amplexa eſt opinionem Paul. de Caſtr. vt teſtatur Canniz. ſuper Capit. volentes, & ego quoque temporibus meis vidi in praxi ita fuiſſe ſeruatum.

C

QVAESTIO VI.

RVrſus ad intellectum eiuſdem Capituli Alia ſuboritur dubitatio, An quadrimeſtre tempus, conceſſum debitori principali, cenſeatur quoque aſſignatum Tertio pro ſuo intereſſe comparenti, & videtur quod ſic, prout notatur per Natt. conſil. 457. in princip. lib. Secundo Alexander D conſil. 45. lib. Quinto, dicit quòd ad conſeruationem Iuris ſui Tertius pro ſuo intereſſe comparens infra eumdem terminum poteſt redimere bona alienata.

QVAESTIO VII.

VIdi quoque non ſemel dubitari, An hoc quadrimeſtre tempus cur- E rere incipiat à die libeationis, vel à die captæ poſſeſſionis, Blaſc. Lancea in quodam ſuo conſilio dicit quòd currit à die captæ poſſeſſionis, quod principaliter ſuadet, quia per ſecundum decretum quis non efficitur dominus, ſed Gloſ. in §. fina. Inſtitut. de offic. Iudic. & Ritus in fin. huius capituli dicit, quòd per talem alienationem fuit effectus dominus, idem tenet Guid. Pap. Deciſ.22. qui licèt

dicat

dicat de conſuetudine illius regionis ſer-
uari, quod currit à die liberationis, fun-
dat tamen de Iure debere currere à die
captæ poſſeſſionis, & ſecundum iſtam
Blaſci opinionẽ in Regno ſemper ſerua-
tum eſt, licèt aduerſus dictam opinionem
dubium facere videatur clauſula illa, ſal-
uo, &c. quæ in ipſo decreto apponi ſo-
let, inſuper clauſula conſtituti, ac etiam
clauſula illa, dans, & concedens, &c.
& etiã euictionis promiſſio, per quæ trã-
fertur vera poſſeſſio, ac verum dominiũ
ſecundum Bart. in l. vẽditoris poſt princ.
ff. de verb. obligat. & in l. Ratio, in princ.
ff. de action. empt. & de Conſtituto, te-
net Bart. in l. ab emptione, circa princ.
ff. de Pact. Alex. conſ. 14. in fine lib. 1.
Dec. conſ. 56. nu. 41. & de clauſula, dãs,
& transferens, &c. quæ verba cùm cen-
ſeantur à parte appoſita, & factum Iudi-
cis factum partis cenſeatur, cenſetur trã-
latum dominium, vide Bart. in l. excep-
tio, ff. de action. empt. & in l. fin. 1. col.
verſ. & ideo, ff. de condict. ob cauſ. &
vltra per Gloſ. in d. §. fin. Inſtitut. de of-
fic. Iudic. quæ loquitur in primo, & ſe-
cundo decreto, ſed in datione inſolutum
tenet contrarium, Alex. in l. ſi finita, §.
Iulianus, ff. de damn. infect. Dec. conſ.
518. nu. 2. Decian. conſ. 21. nu. 13. lib. 2.
Sed prædictis obſtant ea, quæ dicuntur
per Tur. de conſu. 3. p. in 19. limitat.

CAPITVL. CXII.

QVAESTIO VIII.

QVæritur An Ritus, iſte in interpre-
tatione capit. cum varia dum dicit
quòd bona nõ dentur ad pingue
valens quando eſt cõcurſus creditorum,
& bona nõ ſunt ſuffectura ad ſatisfactio-
nem omnium creditorum ſi ad pingue
valens darentur, quo caſu dantur inſolu-
tum creditoribus pro mẽſura debiti pre-
cedente extimatione, locum habeat ſtã-
te pacto ad diſcurſum, & dicendum eſt
quod non, eſt enim ſatis diſpar ratio, nam
pingue valens inducitur per Ritum cum
illo moderamine, niſi eſſet concurſus
creditorum per pactum ad diſcurſum, nã
pars ſibi expreſſè cauit, quòd non adiu-
dicentur parti, prout Ritus diſponit, &
Ritus ſuum, & non tuum denegat auxi-
lium, Gloſ. in l. 1. in ver. empto, C. ſi
aduerſ. vendit. Bart. in l. omnes popu-
li, in 3. quæſt. princip. verſ. circa tertium,
ff. de Iuſtit. & iur. & proprius ad termi-
nos noſtros Gloſ. in l. aſſiduis, verſ. licèt

A anteriores, C. Qui potior. in pign. hab.
& in §. fuerat, in ver. creditoribus, Inſti
tut. de Actionib. vbi ponunt, quòd lex
tollens beneficium ipſi hypotecæ, ſeu
eius authoritati fauore ſecundi credito-
ris vt putà mulieris in dotis exactione,
intelligitur tollere ſuum beneficium, &
quod ipſa lex conceſſit, ideſt hypotecam
tacitam, & legalem, non autem expreſ-
ſam pacto, & prouidentia partium quæ-
ſitam, quam Gloſſam ad hoc allegat Ca-
ſtrenſ. in Auth. Decernimus, C. de Ar-
B bitr. Surd. conſ. 299. nu. 18. & per d. Gloſ.
conſuluit Dec. conſ. 20. col. pen. quòd
conſuetudine Franciæ alienandi feuda
tollitur legalis, & conſuetudinaria pro-
hibitio alienationis feudorum, nõ autem
ea, quæ inducitur ex tenore inueſtituræ,
& hoc facit, quòd Ritus etiam ſi diceret,
quòd non vendantur ad diſcurſum, non
intelligeretur de venditione ad diſcur-
ſum pacto contrahentium acquiſita.

QVAESTIO IX.

C SOlet etiam dubitari ad intellectum
eiuſdem capituli Ritus, An iſta di-
ſpoſitio locum habeat quando creditorũ
concurſus non interuenerit ante factam
adiudicationem, ſed facta liberatione
comparent creditores, & dici poſſe vi-
detur hoc caſu Ritum locum non habe-
re, ſed quando concurrunt adiudicatio-
nis tempore, & peterent liberationem
fieri non poſſe cum deductione pingue
valentis, quod primò in ferri videtur ex
D Ritu, dum dicit quòd non habet locum
quando eſt concurſus creditorum, quo
caſu dentur inſolutum creditoribus pro
menſura debiti, nam qualitas iuncta ver-
bo debet intelligi ſecundum tempus ver-
bi, & ſic præſupponit concurſum ante
inſolutum dationem, l. Titius priuſquam,
vbi Bart. & DD. omnes, ff. de militar.
teſtam. l. in delictis, §. ſi extraneus, ff. de
Noxalib. & clauſula, quo caſu, appoſi-
ta diſpoſitioni, ſeu tempori, denotat ip-
ſius temporis extremitatem, ac reſtrin-
E git, & limitat diſpoſitionem ad illum tan-
tùm caſum, vel tempus, Dec. conſ. 63.
nu. 2. & conſ. 89. nu. 9. & conſ. 90. nu. 2.
Pariſ. conſ. 86. nu. 34. & conſ. 87. nu. 11.
lib. 2. Decian. conſ. 2. nu. 24. & conſ. 64.
nu. 8. lib. 2. & conſ. 9. nu. 40. lib. 1. Quæ
omnia coadiuuari poſſe videntur, quia
ſecundo creditori facta liberatione eſt
conſultum per ius offerendi, lib. 1. vbi
DD. communiter, C. ſi aduerſ. credit.
cum alijs multis. Contrarium tamen di-
cendum

cendum omnino eſt, & ita in Praxi deciſum fuit, cum caſus iſte eueniſſet inter Fiſcum, & Baronem Picarræ, alioſque creditores Baronis Villæfrancæ; & ad creditorum intentionem fundandam ſufficit, quòd vtrunque concurrat, ſiquidem concurſus creditorum, & quòd bona non eſſent ſuffectura ad ſatisfactionem ipſorum creditorum, ſi ad pingue valens darentur, vt Ritus ibi, à cuius diſpoſitione recedendum non eſt, & omnis alia interpretatio inanis eſt, Corn. conſ. 104. in fin. lib. 1. Cęphal. conſil. 138. num. 20. Nec debemus quærere rationem, Dec. in conſil. 563. numer. 7. præſertim quia eius diſpoſitio inducta eſt pro forma, Gloſ. in capit. 1. in verb. vacationem, & ibi Baldus column. 2. de Milit. Vaſſall. qui cont. eſt, Riminald. conſil. 180. numer. 4. adeo quòd neque per ęquipollens adimpleri poteſt, &, ea non obſeruata, actus corruit, ex latiſſimè deductis per Becc. conſil. 12. numer. 15. & ſequent. & vltra quòd ex Ritu, in omnibus per eum diſpoſitis, inducitur forma in propoſito caſu, & ſic dupplici ex capite dicitur inducta forma, Primò, quia quando ſtatutum aliquod exprimit circa actum conficiendum aliter, quàm à Iure communi eſt diſpoſitum, tali caſu, quia Ritus concedit pingue valens creditori, quando per eum ſit adiudicatio bonorum debitori, & de iure communi non niſi precedente legitima extimatione fieri poteſt adiudicatio, vt in leg. fin. C. de iur. domin. impetr. dicitur tunc pro forma illud inductum, Secundò, quia ipſum pingue valens conceditur per Ritum cum limitatione, quando ſcilicet non eſt concurſus creditorum, vt per Becc. dict. conſil. 12. & quia Ritus finalis cauſa fuerit ita diponendi, ne creditores remanerent in damno, quod clarè deciditur, quia denegat pingue valens, vbi eſt concurſus creditorum, quæ ratio principaliter attendenda eſt in quacunque diſpoſitione, & omnem caſum comprehendit in quo militat eadem ratio per modum comprehenſionis, non autem extenſionis, ex clariſſimè deductis per Riminald. Iun. conſil. 4. cum alijs vulgaribus, vnde ſequitur quod eadem diſpoſitio locum habere debet, etiam quod concurſus creditorum interueniret poſt factam liberatio-

A nem, cùm par ſit ratio damni ipſorum creditorum vtroque caſu, quo minus pingue valens concedi non debeat, & ſi contraria adduceretur interpretatio eius diſpoſitio eſſet nimis iniqua, cùm auferret bona ab ipſis creditoribus, ea vni tantum concedendo, atque etiam in ipſius debitoris præiuditium, qui poteſt cum dicto pingue valenti in totum, vel in partem ſatisfacere ſuis creditoribus, & pro ea parte ab eorum obligatione ſe eximere, & potius dicen-
B dum eſt, ſtatutum nihil operari, quàm quòd tertio præiudicare voluerit, ſecùndum Gloſ. in leg. fin. §. in computatione, vbi Iaſ. num. 11. C. de Iur. deliber. & in leg. Properandum, §. ſin autem alterutra, C. de Iudit. num. 60. eſſetquè pariter aperta via fraudibus, contra leg. in fundo, ff. de reiuendicat. poſſet enim vnus ex creditoribus colludere cum ipſo debitore, & non citatis, ſed inſcijs alijs creditoribus, ſibi bona omnia adiudicare, vt alijs ſit precluſa via recurrendi ſuper ipſo pingue valen-
C ti, quo caſu à ſapientibus reprehenderetur, non enim debet ſtatutum interpretari, vt iniquum contineat, ſed debet interpretationem congruam, & laudabilem recipere, Soccin. Iun. conſ. 9. numer. 7. lib. 1. Becc. dict. conſ. 12. num. 45. & 46. & cùm certum quoque ſit, ſtatuentes, ſi de hoc fuiſſent interrogati, ita reſpondiſſe, & ita affirmandum eſt, ſecùndum Gloſ. in l. Tale pactum, §. fin. ff. de Pactis, quam ſequitur Paris conſ. 98. nu.
D 52. lib. 1. & conſ. 6 num. 23. lib. 4. Iaſ. in leg. Maior, numer. 38. ff. De acquir. hæredit. Et quamuis dictus Ritus diſpoſitionem reſtrictiuam videatur habere ad tempus liberationis, tamen primò reſponderi poteſt, quòd ipſe Ritus ita loquatur potius, quia frequentius accidere ſolet creditores comparere ante liberationem, quàm poſt, nam lex applicatur ad ea, quæ frequentius accidere ſolent, Gloſ. eſt not. in leg. 1. C. De his, qui ad Ec-
E cleſ. confug. Gloſ. & Angel. in leg. 1. C. de Rapt. virgin. cum ſimil. Rurſus allata Reſtrictio eſt reſpectu cauſæ, non autem temporis, vt pingue valens negare voluerit, ſi alij eſſent creditores, & debitoris bona non eſſent ſuffectura ad ipſorum omnium ſatisfactionem, & hoc demonſtrant illa verba Ritus, ibi *Quando eſt concurſus creditorum*, Et ibi *Quo caſu*,

& ſic Ritus reſtringit ad dictum caſum ſupra deductum, non autem ad tempus comparitionis, & vltra conſidero, quòd, creditoribus conſultum eſſe poſt liberationem per ius offerendi, nihil operatur, quoniam ſi hæc ratio attendenda eſſet, vtique concederetur pingue valens, etiam quòd ante liberationem comparerent creditores, & tamen à Ritu contrarium deciſum eſt, & ea eſt ratio, quia diuerſum eſt remedium iuris offerendi ab ipſius pingue valentis petitione, illud enim tendit, vt ſecundus creditor ſuccedat in locum prioris creditoris, neque ex eo dicitur impugnare, aut approbare ius primi creditoris: Remedium autem hoc, quod attinet ad pingue valens impugnat ipſam adiudicationem.

QVAESTIO X.

AN, ſtante pacto prædicto ad diſcutſum locum habeat remedium l. 2. C. de Reſcind. vendit. Et dicendum eſt quòd non, & id primò probatur per tex. in l. ſi rem alienam, §. ſatisfactum, verſ. licèt deceptio ſit ff. de Pignorat. action. habetur enim ibi, quòd deceptio non procedit in eo, qui deceptus eſt in cautione, vel pignore ſibi conſtituto in locum alterius cautionis, quem tex. adhoc allegat Roman. Singul. 566. & ſic idem ſequitur in pacto, cum procedat argumentum de pacto ad ſtatutum, hoc dicit Pantal. de Crem. in dict. l. 2. C. de Reſcind. vendit. num. 105. quòd ſi per ſtatutum daretur modus, & forma in hijs in ſolutum tionibus, illud ſeruari deberet, idem Roman. conſ. 136. quem refert, & ſequitur Portius concluſ. 36. lib. 1. limitat. 15. Gabriel in tit. de empt. & vendit. concl. 1. num. 107. & licèt ſint qui teneant contrariam opinionem, attamen in Regno paſſim ſeruatur prima opinio, & de qua neque amplius dubitatur, nec quiſquam tentare preſumat, & in varietate opinionum, ea ſeruari debet, quæ vſu recepta eſt, etiam quòd non eſſet communis, Paris de puteo in Tract. Sindicat. verſ. Iudicare, capit. 3. num. 7. Alciat. Præſumpt. 30. Regul. 2. num. 3. Corn. commun. opin. lib. 2. tit. 9. caſu 18. num. 94. & in terminis, de quibus agitur, ſiquidem enormiſſimam læſionem allegari non poſſe, ſi ex more regionis contrarium ſeruatur, eſt Gloſ. in l. fin circa principium, C. de in integr. Reſtitut. Capicc. Deciſ. 159. num. 28. Crauett. conſil. 938. num. 8. Prædicta omnia adiuuantur, quia in venditione iuditialiter facta cum decreto Iudicis præcedentibus ſubhaſtationibus, non conceditur tale remedium, Angel. in Repetit. l. ſciendum, ff. de verbor. obligat. Corn. conſ. 56. lib. 3. qui allegat. tex. in l. 1. C. de Præd. Cur. lib. 10. & ibi Bart. Soccin. conſ. 57. lib. 4. Grat. conſ. 15. lib. 2. Dec. conſ. 210. num. 8. magis communem teſtatur Gabriel. de emption. & vendit. concluſ. 1. num. 57. cum ſeq. receptiorem eſſe teſtatur Pinell. ſuper dict. leg. 2. num. 10. Ratio quia iuſtum prætium dicitur quanti res vendi poteſt, ita quoque decidit Surd. in conſil. ſuo, facit etiam quia propter contumaciam, & iniuriam debitoris, non ſoluentis ceſſat beneficium dict. leg. 2. Anton. Padill. in ead. l. 2. num. 30. C. de Reſcind. vendit.

QVAESTIO XI.

IBi *Precedente extimatione, ſecundum quòd bona ipſa valerent iuſto prætio.* Vnde Ruſus ex iſtis verbis colligitur dubitatio, An talis extimatio requiratur, cum pignus datur creditori in ſolutum, tanquam licitatori; & plus offerenti, & primò dicendum videtur, extimationem debere omnino precedere ad validitatem exequtionis, ſecundum Afflict. Deciſ. 358. num. 5. vbi dicit quòd in Conſilio retractata fuit exequtio, quia bona non fuerunt extimata, ſed creditori aſſignata, nulla precedente extimatione, per tex. in l. 1. C. ſi in cauſ. iudic. & ibi Salyc. Roland. conſ. 32. nu. 33. volum. 3. & ita videtur expreſsè dici per hoc Capitul. Contraria tamen opinio verior, & receptior eſt apud Doctores, ita ex pluribus conſuluit Surd. conſ. 256. lib. 2. vbi dicit Afflictum loqui ac eius dictum procedere quando in ſolutum creditori pignus conceditur, non autem quando ei ùti plus offerenti venditur, & cùm ipſe quæſtionem hanc pleniſſimè ita reſoluat, ad eius dicta ſuper hoc recurrendum erit, & etiam quia Ritus loquitur per ablatiuum abſolutum, qui conditionem importat, l. à teſtatore, ff. de condict. & demonſtr.

& ea

Digitized by Google

& ea non lenem formam inducit, Bald. in Authent. Matri, & auiæ, C. Quand. mul. tutel. offic. ſung. & debet prius con dictio adimpleri, & conſtare Iudici, vt diſpoſitio locum habeat, Bald. in l. cum teſtamento, C. de manumiſſ. teſtament. Dec. conſ. 11. nu. 9. & conſ. 107. & 421.

CAPITVL. CXIV.

QVAESTIO XII.

IN hoc Capitulo enumerantur caſus, in quibus locum habere debeat pingue valens, ſuper quo vidi pluries dubitari, & controuerti, an locum habeat in ſententia, & videtur Primò dicendum, quòd non, quia non eſt enuntiata inter caſus ibi expreſſos, vnde cenſetur excluſa, preſertim quia reperitur quidam Apoſtillator in eodem Capitulo, qui adnotat non habere
C locum in ſententia, & ita ſeruari, ſed in contrarium dixit Dom. Saccuraſa ſuper eodem capit. aſſerens quod idem ſit in ſententia, iureiurando, & confeſſione in Iuditio facta, eam adducens rationem, quia habet exequutionem, quod multis quidem rationibus ſatis concludenter etiam probatur, Primò nanque, & ſi Ritus expreſsè non loquatur in ſententia, ea tamen comprehendi debet, quia appellatione inſtrumentorum veniunt Acta, Bart. in l. ſi
D fundum, §. neque, ff. de iur. ſiſc. Doctores in Rubr. de edend. & quòd veniat quoque ſententia, vide Capitul. inter dilectos, de fide inſtrument. Bart. in dict. §. neque, quinimo quando militat. eadem ratio, appellatione inſtrumentorum venit priuata ſcriptura, ſecundum communem, de qua teſtatur Crauett. de antiquit. tempor. part. prima, num. 245. Mandoſ. in Additt. ad Roman. conſ. 27. Secundò, quia Ritus concedit pingue valens in caſibus
E enumeratis, quia ipſi habent exequutionem, & ſic ratione exequutionis, quod patet, quia in eodem capitulo dicitur, quod in caſibus vbi ex pacto eſt dictum, quod fiat exequutio breui manu, ob id dicendum eſt, quod vbi virtute ſententiæ exequutiuè agi poteſt, tunc locum habet diſpoſitio Ritus, l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. & vltra, quòd vbi eſt eadem ratio,

A non dicitur interpretatio extenſiua, ſed comprehenſiua, & quicquid ex mente, & ratione colligitur, dicitur expreſſè in ſtatuto, l. Ita nobis pudor, C. de Adulter. Riminald. Iun. conſ. 40. vbi dicit hoc procedere etiam quòd ſtatutum taxatiuè loquatur, & ſecundum hanc opinionem bis fuit deciſum in cauſa vertente inter Don Ioannem Agliata, & Antoninum Lombardum, & rurſus pro illo de Monreale, contra illos de Landolina, ac etiam pro Fiſco, contra he-
B redes de Agliata, & vltimus ſtilus attendi debet, Burſatt. conſ. 36. num. 63. in fin. Simon de Pret. conſ. 43. num. 12.

CAPITVL. CXXI.

QVAESTIO XIII.

SOlet dubitari ex hoc capitulo, ſi non facta diſcuſſione, fiat exequutio, an ea reddatur nulla, & prima facie dicendum videtur quòd ſic, quia Ritus loquitur conditionaliter per Ablatiuum abſolutum, quod conditionem importat, & conditio formam inducit, qua non ſeruata, actus redditur nullus, Bald. in Auth. Matri, & auiæ, C. Quand. mul. tut. offic. ſung. Socc. conſ. 32. lib. 3. col. 1. Affict. Deciſ. 358. quod conforme eſt diſpoſitioni Iuris communis, l. à Diuo Pio, §. in venditione, & §. ſic quoque, ff. de reiuendicat. & ibi Iaſ. qui dicit, quòd peruerſio ordinis dicti, §. inducit nullitatem, Felyn. in capit. Quo ad conſultationem, de Reſcript. Et ſecundum hanc opinionem ita conſuluit Boniorn. conſ. 9. lib. 4. Allodial. Sed quod ordo illius §. non inducat formam, decidit Bart. in dict. §. in venditione, & Iaſ. ibi, num. 13. dicit eſſe communem opinionem, ſic etiam videtur intelligendus Ritus in eodem caſu loquens, & ſolùm addens, quòd etiam ſi debitor debitoris neget debitum contra formam contractus, procedit contra eum exequutio, & in hoc capite corrigit d. §. ſic quoque, in reliquis verò nõ videtur immutatum, & ob id ſtandum eſt regulæ iuris communis, l. Præcipimus, C. de Appellat. l. Sancimus, C. de teſtam. & recipit Ritus interpretationem à lege communi in eodem caſu loquente, & cui lex noua vult addere, l. 2. C. de Noxalib. l. 1. §. lex falcidia, & ibi Bart. ff. ad leg. falcid. Alex.

Digitized by Google

in l. fin. §. in computatione, col. fin. C. de Iure deliberand. nec mouere debent Ablatiui abſoluti. nam d. §. in venditione, & d. §. ſic quoque loquuntur ſimiliter conditionaliter, & tamen Bart. & DD. communiter, vt dictum eſt, dicunt non cauſari nullitatem, hæc refert Iaſ. in d. § in venditione, & Soccin. in conſil. 158. lib. 2. qui dicunt etiam, quòd cùm hoc teneant luminaria vtriuſque Iuris, periculoſum eſſet, in iudicando recedere à tali opinione, & ita ex prædictis cõſuluit idem Boniorn. conſ. 23. eod. lib. 4. Sed in prædictorum reſolutione videndus eſt Surd. conſ. 39. per totum, vbi hanc difficultatem pulchrè examinat, & quòd ſit nullum ipſo iure, conſuluit Mercud. conſ. 72. num. 4.

CAPITVL. CXXXI.

QVAESTIO XIV.

NOn ſemel vidi dubitari ex hoc capitulo, An tale decennium per ſolam citationem ad exequutionem faciendam interrumpatur, Cumia ſuper Ritu capit. 37. num. 21. tenet, quòd ſic, Boniorn. nil diffinitiuè affirmat, ſed Prouinz. in eod. capit. tenet contrarium, & teſtatur ſeruari in M. R. C. ex ſola citatione non interrumpi, ſed per primum decretum receptum, vel per carcerationem, & idem ait Petrus Agliata in Addit. ad eundem Ritum, quorum opinionem, ac praxim veram, & indubitatam arbitror, quoniam, & ſi opinio Cumiæ fundari videatur per l. cum notiſſimi, & l. ſicuc, C. de præſcript. 30. vel 40. annor. & DD. communiter ibidem ea adducta ratione, quia cum iſta præſcriptio inducatur ſola negligentia creditoris, non petentis abſque facto debitoris, ideo per ſolam citationem ea interrumpitur, Bart. & Angel. in l. 2. §. ſi rem, ff. Pro emptor Abb. & Felyn. in capit. Illud, de Præſcript. DD. in l. fin. ff. de eo per quem fact. & in præſcriptione decennali introducta à ſtatuto idem decidunt, DD. ſupra allegati, & Balb. de præſcript. part. 4. princ. nu. 10. Sed prædictis non obſtantibus contrarium affirmandum eſſe arbitror, quoniam in hac præſcriptionis materia per DD. ea traditur communis reſolutio, ſcilicet, quòd quædam eſt præſcriptio merè fauorabi-

A lis, vt vſucapio, quæ introducta eſt, in merum fauorem poſſidentis rem mobilẽ cum titulo, & bona fide, vt ait, Bart. in d. §. ſi rem, & DD. in d. l. fin. ff. de eo per quem fact. & talis pręſcriptio nedum ſola citatione intetrumpitur, verum nec etiam per litis conteſtationem, niſi quòd in effectu, pendente iuditio, currit vſucapio: Altera verò eſt præſcriptio merè odioſa, vt præſcriptio 30. vel 40. annorum, quæ introducta eſt in odium, ac per negligentiam non petentis, nam
B creditor amittit omne ius, & actionem petendi debitum, & hoc caſu ſola citatione interrumpitur, & hi non ſunt caſus noſtri: Quædam eſt ſpecies præſcriptionis mixtæ, quæ currit non fauore præſcribentis, nec etiam negligentia nõ petentis in quo caſu nos verſamur, quoniam hæc decennalis præſcriptio à Ritu introductu parum tendit in fauorem debitoris circa modum procedendi, nam tollit, tranſacto decennio, viam exequutiuam, ab eo Ritu conceſſam inſtru-
C mentis publicis, contra text. in l. Minor, 25. annis, ff. de Minorib. qui quidem procedendi modus incipit ab extrema parte Iuditij, l. 1. & ibi Gloſ. ff. ſi quis ius dicent. non obtemp. Marant. de ordin. Iudit. part. 6. vlt. act. princip. Parum etiam tendit in fauorem creditoris cùm elapſo decennio nedum tollat actionem petendi debitum, ſicut aliæ præſcriptiones de iure communi, verùm concedit per viam cędulæ condemnatoriæ agere poſſe creditorem ad exactionem
D ipſius debiti, vt conſiderat Xuares in l. Poſt rem Iudicatam, ſub nu. 3. Cremens. Singul. 141. Et hæc mixta præſcriptionis ſpecies ex ſola citatione non interrumpitur, ſed requiritur de Iure litis conteſtatio, & in Regno receptum eſt, vt à die, quo receptum eſt primum decretum, dicatur vera exequutio, Bart. in l. Is qui Reipublicæ, ff. de his, quib. vt indig. Bald. in l. conſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. vel aliter, adimpleta exequutione, dicatur litem eſſe conteſta-
E tam, quia cùm in exequutiuis non fiat expreſſa litis conteſtatio, & decretum, vel carceratio ſunt primi actus, per quos Iudex dicitur merita cauſæ cognoſcere, ob id vim habet litis conteſtationis, ita in materia præſcriptionis ad literam decidit Bart. & Iaſ. in d. l. fin. & Balb. in d. 4. quæſt. verſ. quædam eſt tertia ſpecies, Iaſ. in §. Pendens, Inſtitut. de Actionib. num. 124. Dixerunt Abb. & Felyn. in d.

capit.

capit. Illud, de Præſcript. Et licet præſcriptionem ſtatutariam dicant DD. citatione interrumpi, loquuntur quando, elapſo decennio, creditor amplius in petẽdo debitum audiri non poteſt, & ſic tollendo Ius, & actionem debitum petendi, nãcu ic æquiparatur præſcriptioni 30. annorum quæ eſt merè odioſa, vt ſupradictum eſt, ita declarant Abb. & Felyn. in d. capit. Illud, ac DD. oẽs ſupra allegati, & ex his videtur malè, & extra terminos loqui Cumiam, dicentem ſufficere ſolam citationem, & Boniorn. quicquid ſuper eod. capit. dixerit, potius ad ſui memoriam adnotaſſe, non autem deciſiuè aliquid affirmaſſe dicendum eſt, nam oporteret, ſi aliud diceretur, fateri allucinatum, & contra iuris terminos fuiſſe loquutum, quod cadere non poteſt apud tantum virum.

CAPITVL. CXL.

QVAESTIO XV.

INter Doctores ſiculos maxima ſolet eſſe diſputatio circa hoc capitulum, An ſcilicet attendatur modus procedendi, vel natura cauſæ, ex diſputatione prædicta videtur neceſſario inferri, quòd attendi debeat natura ipſius cauſę, non autem procedendi modus, & ita tenet Io. Aloyſ. de Septim. ſuper eodem capit. quem ibidem refert Boniorn. idem tenet Petr. de Gregor. in tract. de Iudic. cauſ. fęudal. quæſt. 10. ad fin. & mouentur ex eis verbis eiuſdem Capituli, quòd licèt Aduocatus dixerit, quod procedatur ſummariè, ſi tamen de ſui natura cauſa eſt ordinaria nihilominus appellatur: ſed contrarium ex eodem Ritu deduci videtur vt in capit. 139. Ibi *Siue ad Magnam Curiam via appellationis, vel alio modo deuolutum fuerit*. Vnde cùm Ritus loquatur abſque limitatione aliqua, ſeu diſtinctione, natura cauſæ ſic generaliter, & indiſtinctè debet intelligi, l. de prætio, ff. de public. & non licet nobis aliquid addere ad literam textualem, & multò minus detrahere, Bald. in l. 1. §. fin. ff. de Curat. furioſ. & in l. Gallus, §. pen. ff. de liber. & poſthum. & vbi eſt caſus legis, ibi nulla eſt dubitatio, l. Ancillæ, C. de furtis, etiam ſi ſit lex municipalis, Corn. cõſ. 109. in fin. lib. 1. Dec. cõſ. 484. nam Ritus dicit, ſi proceditur ſummariè,

A & ſic per verbum, quod eſt agendi, vel patiendi ſignificatiuum, & denotat actũ prout eſt in fieri, & factum ipſum, non ſubſtantiam, vel qualitatem, Bald. & DD. communiter in Rubric. C. de eden. & non dixit, ſi cauſa eſt ſummaria, l. ſi ſeruum, §. Prætor ait, verſ. non dixit Prætor, ff. de acquir. hęredit. nam ſi voluiſſet priuilegiare naturam cauſæ, facile erat dicere, nec dixit, quia noluiſſe cenſetur, l. vnic. §. ſin autem, C. de caduc. toll. capit. Ad audientiam, De deci-
B mis, & ita in legiſlatore, loquitur Bart. in l. Tale pactum, in princ. ff. de pact. Alex. conſ. 48. lib. 4. Et verba Ritus debent diligenter inſpici, & eius verbis deſeruirĩ, quod clarius apparet ex alijs verbis in dicto Ritu 139. Ibi *vel ex ſcripturarum viſione*, Ex his enim verbis Ritus infertur, quòd ſi cauſa deſui natura eſt ordinaria, ſi tamen actor miſiſſet ad effectum, quòd declaretur dominus alicuius rei, & conuentus condemnetur ad reſtitutionem, & ipſe non diſſenſit in modo
C procedendi, ſi lata ſententia ſuccumbẽs appellaret, quòd non eſſet admictenda appellatio, & tamen ſi naturam cauſæ inſpicimus, eſſet appellabilis, ſi verò modum procedendi, minime, & niſi prorſus cauſarum forenſium expers dubitaret non admicti, & ob id dicendum eſt, vt attendere debeamus Ritum, quando nõ fuit proceſſum iuxta naturam cauſæ, vel quòd cauſa ſui natura eſſet talis, quòd deberet procedi viſioneo ſcripturarum, Nec prædictis obſtat, quòd Ritus dicit,
D licet Aduocatus dixerit quòd procedatur ſummariè, vt ſupra dictum eſt, quia non dicit tex. quòd fuerit proceſſum ſummariè, ſed quia Aduocatus ſic dixit, verba autem Auocati, vel partis non immutant rei veritatem, inſpicitur enim id, quod eſt, non quòd fuit dictum, l. confeſſus, 2. reſponſo, ff. de interrog. action. Ruin. conſ. 90. lib. 5. Gramm. Deciſ. 81. colum. 2. Crauett. conſil. 93. & ſic ex prædictis deducitur clariſſimè, quòd primum Capitulum loquitur de modo, quo
E fuit proceſſum, qui preualet naturæ cauſæ: ſecundum verò Capitulum loquitur de verbis Aduocati, & quomodo fuit dictum, quòd procedatur, & in hoc caſu preualet natura cauſæ, non autem quando effectiuè ita fuit proceſſum.

CAP.

Digitized by Google

CAPITVL. CXLV.

QVAESTIO XVI.

IBi *Preſente accuſato, vel per contumaciam abſente*. Hæc verba à Noſtratibus interpretationem ſemper habuerunt, ſcilicet preſente accuſato per carcerationem, vel fideiuſſionem, vel per contumaciam abſente, ideſt per bannum, ita teſtatur Blaſc. Lanc. in eodem ipſo capitulo, quem refert, & ſequitur Modern. Cumia hìc, fol. mihi 299. 4. not. num. 6. & rurſus in capit. 52. num. 10. ſol. 333. Idem dicit Hyeronim. Iorland. procurator M. R. C. & ſummus Practicus in ſua Praxi Sindicatus, in titul. de ſubintrant. fiſc. capitul. 30. verſ. tertio limita, dicens per patres noſtros ita fuiſſe interpretata dicta verba Ritus, & ita quoque declarat ibi Blaſc. quem Cumia non allegat, in Allegat. 38. lib. 4. & in ſuo tract. de ſubintrant. fiſc. vbi dicit hæc formalia verba, ſcilicet, Ritus verba, preſente accuſato, intelliguntur per carcerationem, vel per fideiuſſionem, vel per contumaciam abſente, ſcilicèt per bannum, & tunc intelligimus nomen Rei receptum eſſe inter Reos, & accuſationem ſundatam, & Doctori atteſtanti de conſuetudine loci, in quo conuerſatus eſt, de iure credendum eſt, ſecus de conſuetudine alterius loci extranei, Natt. conſ. 554. num. 26. Alex. conſ. 5. num. 7. lib. 3. Dec. conſ. 472. num. 16. Roland. conſ. 57. num. 27. lib. 4. Cephal. conſ. 361. num. 25. Menoch. conſ. 54. num. 5. Becc. conſ. 67. num. 33. Surd. conſ. 74. num. 14. & ita tenet Rizzari Antiquus gloſſator ſuper Ritu, Pern. conſ. 21. in ſuis conſilijs Allodialibus, in princ. & in fin. Quæ quidem interpretatio maxima cùm ratione in praxi ſumpta eſt, namque per ſimplicem accuſationem, Reo non carcerato, vel ſub fideiuſſione ligato, aut interrogato, iuditium non dicitur ceptum, Gloſ. in l. & quia, ff. de iuriſd. omn. Iud. tex. eſt in §. fin. & ibi Angel. in Authent. vt in med. lit. & propterea Bald. in leg. Adulterij, C. de Adulter. dicit quòd ſola accuſatio ſine aliquo principio fundatiuo non eſt cauſa ſubintractionis, quia nil eſt quod Iuditij formam, vel figuram ha-
A beat, idem Bald. in Auth. Clericos, 2. columm. verſ. deinde, C. de Epiſc. & cleric. & in l. 1. §. ſimilique modo, C. de latin. libert toll. & hac ratione idem Bald. in l. 1. C. Qui accuſar. non poſſ. dicit quòd accuſatio per litis conteſtationem incoata dicitur, nam ante non dicitur nomen Rei receptum inter Reos, & ad hoc confirmandum multa adducit Blaſc. in d. ſuo tractat. de ſubintrant. fiſc. ad quod adduci poteſt, quia de Iure Ius ſubintrandi, fiſco tunc acquiritur, quando nomen Rei receptum eſt inter Reos, ſecundum mentem Bart. & Angel. in l. Libellorum, §. fin. ff. de accuſation. in ver. accuſare, quod interpretatur, accuſationem proſequi, & ſic preſupponit accuſationem fundatam eſſe, id que clarius deducit Angel. de Aretin. in Tractat. maleſic. in ver. & ad quærelam, num. 62. fol. mihi 40. Et quamuis diuerſæ fuerint Doctorum opiniones quando nomen Rei dicatur receptum inter Reos, & cauſam du-
C bitandi eis preſtiterint leges de hoc variè loquentes, nam tex. in l. Adulteram, C. de Adulter. dicit, quòd poſt inchoatum crimen, & tex. in l. Adulterij accuſatſone, eod. tit. ait, quòd poſt accuſationem ſundatam, & tex. in l. Is qui Reus, ff. de public. Iudic. dicit, quòd quando Reus factus eſt, attamen receptiſſimam eſt apud Doctores, quòd ſi Reus preſens eſt in Iuditio, per litis conteſtationem dicitur eius nomen receptum inter Reos, ſecundum Vila-
D pend. Doctorem hiſpanum ſuper l. 22. Taur. capit. 44. quem refert, & ſequitur Iulius Clarus in ſua Pract. criminal. §. fin. quæſt. 14. verſ. Sed hìc incidenter quæro, Marant. de Ordin. Iudit. diſtinct. 6. num. 51. quæ quidem litis conteſtatio in criminalibus fit illico, facta interrogatione per Iudicem ipſi Reo, & eius ſubſequuta reſponſione, ita Clar. dict. quæſt. 14. §. fin. & latius quæſt. 45. ſi verò Reus preſens non eſt, ſed proceditur contra
E eum, tamquam abſentem in caſibus, in quibus de Iure, vel ex diſpoſitione ſtatutorum permiſſum eſt poſſe procedi, tunc ſi ex parte Rei ſunt propoſitæ exceptiones concernentes merita cauſæ, & Reus eſt contumax, ſtatim in primo termino contumaciæ dicitur eius nomen receptum inter Reos. Si verò opponantur exceptiones dilatoriæ, ſiue declaratoriæ, & ipſe Iudex

declarat

declarat ſuper ipſis exceptionibus, & illas expreſsè reijcit, vel eis non obſtantibus procedit ad vlteriora, tunc dicitur nomen Rei receptum inter Reos, ita diſtinguit Barthol. in dict. leg. Is qui Reus, num.3. quam diſtinctionem communem eſſe teſtatur Alexan. in leg. Mulier, ff. ſolut. matrim. numer.6. & Clar. dict quæſt. 14. eodem verſ. Sed incidenter quæro circa medium vſque ad finem, quæ omnia apertius applicantur ad priuilegium huic felicissimo Senatui Panormitano conceſſum ſuper hoc ſubintrantiæ capite, nam, & ſi fiſco permictatur ſubintractio, parte deſiſtente, tamen ſub condictione concedit, ſcilice ſi pars accuſatrix in pleno Iuditio, requiſitis partibua deſiſteret, quo fit, vt ex ſola accuſatione, abſque eo, quod pars accuſatrix deſiſtat in pleno Iuditio, & requiſitis partibus, id eſt preſentibus, vt capit. Requiſiuit, De in Integr. Reſtitut. & capit. vt ſuper, De appellatio. lib.6. non ſit locus ſubintrantiæ, & quando per fiſcum pretenderetur ſubintrare, debent per eum probari dictę qualitates ab ipſo priuilegio requiſitæ ex congeſtis per Tiraquell. de Retract. Lign. §. 8. Gloſ. 7. num. 1. & 2. & vltra eum ita conſuluit Domin. meus Bero. conſ. 29. numer. 29. lib. 2. Plot. de in lit. Iurand. §. 8. num. 20. Natt. conſ. 474. num.31. latè Surd. conſil. 45. num. 14. & cum loquatur per ablatiuum abſolutum, quod condictionem Importat, vt leg. à teſtatore, ff. de Condiction. & demonſtration. & condictio non leuem formam Inducat, vt per Bald. in Authent. Matri, & auiæ, Cod. Quand. mul. tutel. offic. fung. cum alijs ſimilibus propterea fiſco incumbit onus probandi condictionem impletam fuiſſe, Corn. conſil. 61. lib. 3. Iaſ. conſil. 134. lib. 4. & nedum debet condictio prius exiſtere, verùm etiam debet prius conſtare Iudici; vt locum habeat diſpoſitio, Bald. in leg. cum teſtamento, C. de manumiſſ. teſtam. Aretin. conſil. 32. Dec. conſil, 421. & deficiente condictione, perinde eſt, ac ſi diſpoſitio facta non fuiſſet, Domin. meus Soccin. Iun. conſ. 83. numer.6. & conſ. 193. lib.1. & paria ſunt nihil fieri, vel ſub condictione fieri, quæ non purificatur, Crauett. conſil. 15. num. 3. Cœphal. conſ. 183. num. 51. Riminald. Iun. conſil. 192. num. 22. In fine, & numer. 23. & plenum iuditium dicitur cum adſit Iudex, actor, & Reus, preſente ma magiſtro notario, Capit. Forus, De verbor. ſignificat. & capit. Quoniam contra, de Probation. & ea ratione Rex ſe mouiſſe cenſetur ad ita diſponendum, vt partibus requiſitis in pleno Iuditio Remiſſio fieri debeat, vt conſtare poſſit ſi pars accuſatrix admicteret ceſſionem, & ipſius accuſatoris adeſſe deſiſtentiam, poteſt enim Reus non acquieſcere ceſſioni, ſed inſtare, vt accuſator ſuam proſequatur accuſationem, vt poſſit accuſatorem ipſum de calumnia poſtea puniri facere, & ad expenſas condemnari, iuxta tex. in l. eum, quem temere, De Iuditijs: Poteſt quoque eamdem ſuam ceſſionem reuocare, antequam fuerit acceptata, Bolognett. poſt Dec. in l. Poſtquam liti, num. 20. 24. & 25. C. de Pactis, idem Surd. conſ. 151. num. 95. & ſecundum hanc opinionem fuit prouiſum in proſequutione à fiſco tentata contra Angelam Xibecca, proſequutam de nece Don Aſdrubalis de Luna, & etiam in proſequutione tentata contra Don Nicolaum de Bononia, & Octauium de Iuliano filium meum, de nece illius condam de Viſazza, fuerunt enim hæc omnia allegata, & licèt non fuerit expreſsè deciſum, attamen filius meus fuit remiſſus ad ſanctum officium, & Don Nicolaus fuit ſtatim, tentato huiuſmodi articulo, excarceratus.

CAPITVL. CXLIX.

QVAESTIO XVII.

HOc Capitulum, quò ad Nefandum, licèt fuerit correptum per eumdem Regem Alphonſum capit. 430. & decretum eſt in prædicto crimine procedi non poſſe per viam inquiſitionis, vel denuntiationis, ſed ſolùm per accuſationem, & quòd debeat accuſator ſe ſubſcribere ad pęnam talionis, hodiè tamen per vltimam Pragmaticam innouatum eſt, & proceditur per viam inquiſitionis, ita mandante Regia Maieſtate, Vnde quæritur an dictum capitulum Ritus obſit Præ-

latis

latis contra clericos inquirere volentibus crimina, in quibus fiſcus non poſſit principaliter agere contra laicos, & prima facie dicendum videtur, quod ſic, quia in parlamentis interuenire ſolent Prælati, & quòd propterea debent ſeruari per clericos, Ferr. in Conſuetud. Bur. in titul. de feud. §. 10. cart. mihi fol. 108. Caſſan. in Conſuetud. Burgund. in titul. de dio. apor. age. Rubric. 4. Tiraquell. Gloſ. 6. in leg. connub. num. 170. Sed contrarium affirmandum eſt, ſacris enim canonibus cautum eſt, Epiſcopos Adulteria, & Alia crimina inquirere poſſe, capitul. 1. De offic. ordinar. capit. Si quid vero, 86. Diſtinct. capit. ſuper his, capit. Inquiſitionis, §. 3. capit. Qualiter, & quando, & capit. ad corrigendas, extra de Accuſationib. Dec. poſt Alios, in Rubr. de Iudit. Hij canones ſeruari debent in foro Eccleſiaſtico, & inter clericos, non Regiæ Conſtitutioues, vt habetur in capit. Quæ in Eccleſiarum, & in capit. Eccleſiæ Sanctæ Mariæ, de Conſtitution. & in capit. Clerici, De Iudit. capit. Bene quidem, & capit. Imperator, 96. Diſtinct. & habetur in capitul. 1. De nou. oper. nuntiat. Neque Prælatorum interuentus in Parlamentis quicquam facit, quoniam non procedit in his, quæ Prælati non poſſunt, conſtituere, quia eſſet contra canones, Abb. & Barbat. in cap. penult. column. 4. numer. 7. de Iudit. Caſſan. in loco præallegat, qui allegat Gloſ. in capit. fin. De Hæret. & poteſt allegari leg. Formam, C. de offic. Præfect. Prætor, vbi probatur, quod non poſſunt ipſi Prælati ſtatuere contra canones ſummorum Pontificum, & actus exercentium à poteſtate regulatur, Bald. in l. fin. §. in computatione, C. de Iur. deliberand. Barbat. in Rubric. C. Qui admitt, colum. 3. Dec. in dict. capit. Eccleſia Sanctæ Mariæ, num. 10. clarius Rip. in lib. 1. Reſponſ. capit. 1. num. 12. nec mirum.

QVAESTIO XVIII.

Difficultas ſuboriri quoque ſolet ex eiuſdem Ritus diſpoſitione, An in nece exteri poſſit fiſcus principaliter agere, matrem, fratrem, aut conſanguineos non habentis, & difficul-
A tas oriri videtur, quia Ritus non excipit abſolutè caſum necis exteri, ſed caſu quo occiſus non habet conſanguineos, qui eius iniuriam per Iuſtitiam vindicent, illa enim verba, *Caſu quo*, includunt conditionem, Soccin. conſil. 21. column. 2. lib. 3. & conditio inducit formam, & non leuem ſollemnitatem, Bald. in Authen. Matri, auiæ C. Quand. mult. tutel. offic. fung. pot. & reſtringunt talia verba diſpoſitionem, Dec. conſ. 314. A-
B lexandrin. conſil. 31. num. 3. & ſumitur argumentum à contrario ſenſu à conditione, leg. 1. §. huius rei, ff. De offic. eius Accedit ratio, quia non erat cur magis admittatur quilibet ad accuſandum de nece exteri non ex propoſito, cùm de nece Regnicolæ non admitterentur, niſi ne delicta remanerent impunita, prout remaneret homicidium exteri, ſi quilibet non admitteretur ad accuſandum, & fiſcus videtur de populo, cùm non habeas
C conſanguineos, qui accuſent, quæ ratio cùm ceſſet in Regnicolis, ſic videtur ceſſare in extero habente conſanguineos in Regno, leg. Adigere, §. quamuis, ff. de Iur. patr. leg. à Titio, ff. de verbor. obligat. leg. Illud, ff. Ad leg. Aquil. Sed prædictis non obſtantibus contrarium dicendum omnino eſt, quod deducitur ex capit. Reg. Alfonſ. 359. vbi excipitur hic caſus ſub his verbis, *vel in perſonam exteri etiam caſualiter commiſſi, & perpetrati*, nec
D limitat, ſi habet conſanguineos, vt in capit. 369. Regnum ſupplicat, & Rex concedit, quòd Ritus ſeruetur, in quanto non contrariano li preſenti capitoli, & ob id, vbi datur contrarietas inter Ritum, & dicta capitula eodem die data, ſtandum eſt capitulis, ſed in capit. excipit abſolutè de nece exteri ſine illa limitatione, ſcilicet, ſi habeat conſanguineos, ergo ſic abſolutè debet intelligi, leg. de Prætio, ff. de publician. leg. 1. ff. de legat.
E præſtand. cum alijs ſimilibus, & ſic etiam ſi habeat conſanguineos in Regno, fiſcus agit principaliter, ſic etiam videmus, quod Ritus in declaratione capituli, Optantes, permittit concordiam partibus vſque ad aperturam, & poſt aperturam ſi pars cedit, fiſcus ſubintrat, ſecus eſt per Capit. 366. quod ſequitur dict. capit. 369. quia licet ſe concordare vſque ad concluſionem.

Item

Item Ritus non excipit homicidium Siculi ex propoſito, & dict. capit. 359. excipit, & illud ſeruatur, quia fiſcus agit principaliter. Rurſus, poſſunt Ritus, & dict. capit. concordari, intelligendo Ritum prout verba ſonant, videlicet, verè & realiter, ſicut in l. cum fratrem, & in l. ſororem, C. de his quib. vt indig. & in his, qui non vindicant, ſed vindicare poſſunt, non verificantur verba Ritus, nec eius diſpoſitio locum habet, l. 4. §. totiens, ff. de damn. infect. l. Hos accuſare, §. omnibus, de Accuſation. nã non dixit Ritus, qui vindicare poſſunt, ſed qui vindicent, l. ſi ſeruum, §. Prætor ait, ibi *Non dixit Prætor*, ff. de acquir. hæredit. aliud enim eſt vindicare, & aliud poſſe vindicare, & quia verbum, vindicat, debet intelligi, cùm effectu, l. 1. §. hæc verba, ff. Quod quiſque Iuris, l. pen. §. docere, ff. Ne quis eum qui in Ius vocat. eſt vi exim. & ita concordantur Ritus, & capit. 359. quia ſi non habet conſanguineos, qui accuſent, fiſcus proſequitur ſecùndum vtrumque Ius; ſi verò compareat conſanguineus, & accuſator, clarum eſt quòd, ceſſat inquiſitio, exiſtente accuſatore, Bart. & Alij in l. ſi publico, & in l. ſi maritus, §. ſi ante extraneus, De Adulter. Bald. in l. 1. ad fin. C. de furt. & in l. edita, num. 89. C. de edend. & hæc interpretatio admittenda eſt, quia minus læditur, & corrigitur Ius commune, l. Precipimus, C. de appellat. Abb. in capit. cum dilectus, de conſuet. Dec. conſ. 451. num. 8.

CAPITVL. CLXI.

QVAESTIO XIX.

IBi *Si velit in ſe iuditium Rei aſſumere, ei facultatem concedimus, & impartimur*. Ex iſtis verbis alias dicebatur, fideiuſſori de preſentando Reum infra certum tempus, aliàs de ſoluendo, ſi ipſe conuentus non ſe preſentat, competere quindenam ad ſe opponendum, & videtur ad hoc tex. in l. ex perſona, ff. de fideiuſſorib. & in l. Sancimus, C. cod. tit. & in l. ſi cum, ff. ſi quis cautionib. à quo tex. ſumpta videtur ipſius Ritus diſpoſitio, tex. eſt etiam in l. omnis, ff. de except. Pariſ. conſ. 121. num. 8. & ſeq. lib. 1. & etiam eas excipere, & opponere poteſt, quibus principalis eſt excluſus, nam excipit de pecunia non numerata, quamuis principalis debitum agnoſcat confitendo

A eſſe numeratam, Bald. in l. tam mandatori, col. vltim. Marſ. in Rubr. de fideiuſſ. num. 268. qui dicunt fideiuſſorem excipere poſſe contractũ eſſe vſurarium, quamuis principalis confiteatur eſſe verũ idem dicunt Abb. & Alij in capit. cum inter, de Exception. Becc. conſ. 45. nu. 46. Sed concluſio prædicta non videtur procedere quotieſcũque quis eſt fideiuſſor cum clauſula, vt Bancus, Pern. conſ. 223. lib. 2. conſil. Allodial. Surd. conſ. 20. & ita fuit bis deciſum pro Chellino
B Lercaro cantra Andream lo Mellino fideiuſſorem de ſoluendo in certum tempus, & terminum quemdam dicto de Lercaro, & cum non preſentaret infra dictam terminum, petebat ſibi concedi quindenam, in qua cauſa ego ſuſtinebam partes dicti de lo Mellino, cuius intentionem infraſcriptis rationibus fundabam, Dicebam enim primò dictum Andream fideiuſſorem omnino cenſeri, & propterea ei cõpetere deberi quindenam, ſicuti competebat principali, non obſtante diſpoſi-
C tione dicti Capit. Ritus, quo decretum eſt, ipſum poſſe principalis iuditium aſſumere, tum etiam ex diſpoſitione d. l. ſi cum, & ibi not. per DD. communiter, & in l. Sancimus, C. de fideiuſſorib. per quem Iudicari debuit fideiuſſor, & fundari videtur ex dictis verbis Ritus, qui promittentem preſentare aliquem in Iuditio infra certum terminum, vocat fideiuſſorem, quamuis dicat eſſe principalem, nec mirum, quia verbum fideiuſſor dupliciter ſumitur, tam pro eo, qui Alte-
D rius obligationi accedit, quàm pro eo qui pro Alio principaliter ſe obligat, ita Caſtrenſ. conſ. 331. quem ſequitur Laurent. de Pin. conſ. 71. nu. 2. Simon de Prætis conſ. 153. nu. 33. & ex his videtur ceſſare fundamentum Surdi, & Aliorum hoc caſu, ſiquidem, quòd cùm ipſe Andreas ſit obligatus cum clauſula, vt Bancus, & ſic effectus conreus, non poſſit iura principalis deducere, namque dictus de lo Mellino dici non poterat conreus, cùm non detur Alius principaliter cum eo in ſoli-
E dum obligatus ad ipſum Reum preſentãdum, ſed ſolus ipſe Andreas ſe obligauit ad eam preſentationem faciendam, Alex. conſ. 32. col. pen. lib. 4. vbi dicit, quòd in hoc non reperijt contradictorem, Iaſ. conſ. 58. num. 4. lib. 3. Decian. conſ. 72. num. 6. lib. 2. Natt. conſ. 345. num. 3. lib. 2. Et in Praxi ſemper ſeruatum eſt, quòd tali fideiuſſori concedi ſolet quindena, vt teſtatur Philip. de Patern. ſuper eod. cap. Ritus, & mouetur ipſe ratione tex. in l. ſi

Digitized by Google

quis Reum, ff. de Cuſtod. Reor. & quod hoc procedit etiã dato quòd in ſolidum ſe obligauerit, ita decidit Cephal. conſ. 218. num.20. lib.3. Idque etiam deducitur authoritate Anton. Lanc. ſuper eadẽ clauſula, vt Bancus, namque ibi ſuper illis verbis *Omni exceptione, & appellatione remotis*, Adnotauit primò ea debere intelligi de friuolis exceptionibus, tamen ſubdit, non obſtare, quòd fideiuſſor cum clauſula, vt Bancus, & Iuramento, videatur quòd prius debeat adimplere in forma ſpecifica, per tex. in l. Debitores, A ff. de iureiurand. quia Iuramentum, dicit, non obligat fideiuſſores, ſi dolo, vel errore ſe obligauerint, vel aliquam exceptionem habuerint, ex quibus neceſſariò in ferri videtur ipſum ſentiſſe concedendam quindenam, nam quòd ex dolo, vel errore ſe obligaſſent, aut aliam exceptionem proponere potuiſſent, oſtendit ex hoc, non poſſe vti, niſi concedatur quindena, tamquam neceſſarium antecedens, quia terminus quindenæ ab ipſo Ritu ſtatutus eſt ad proponendas exceptiones.

Finis Ritus Domini Mariani de Iuliano, V. I. Doctoris.

ADDI-

ADDICTIONES
SVPER RITV REGNI SICILIAE
INCERTI AVTHORIS
RECOLLECTAE PER DOMINVM
MARCELLVM CONVERSANO
VTRIVSQVE IVRIS DOCTOREM.

IN PROHEMIO.

AN Clericus gaudeat proviſione iſtius Ritus, Dicas quòd ſic, Secùndum Bald. in leg. De quibus, ff. de legibus, & forma hic data eſt ſeruanda, ibidem.

CAP. XCVI.

ADde de tali citatione ad literas tex. in cap. Prudentiam, circa principium, & in cap. Literæ, de offic. deleg. can. ſi Epiſcopus, 18. diſtinct. l. conſentaneum, vbi Gloſ. Bart. & omnes, C. Quomod. & quand. Iud. Speculat. in titul. De citat. §. decreta, in princ. vbi habes formam qualiter debeat fieri hæc citatio ad literas, vide ibi.

Nota, quod de Iure communi reſcriptum poteſt preſentari dum durat vita concedentis, Bart. in l. Falſum, C. de diuerſ. reſcript.

CAP. XCVII.

IBi *Peremptorio*. Nota quòd citatio debet eſſe peremptoria, vt dicatur contumax, ad hoc vt poſſit fieri miſſio, & quando citatio dicatur peremptoria, A vide Speculat. in titul. de contum. §. 1. & quòd non dicitur contumax, niſi ſit incuſata contumacia, l. properandum, §. ſi quidem, vbi DD. C. de iudit.

Ibi *Si realiter agitur*. Quæ autem ſit actio realis, & quæ perſonalis, vide in §. omnium, Inſtitut. de Actionib. & cap. Quoniam frequenter, vt lit. not. conteſt. in §. in alijs l. ſi quis exceptionis, §. pen. C. de Præſcript. 30. vel 40. annor. vbi Bart. Salyc. Bald. & omnes, & in l. con- B ſentaneum, C. Quomod. & quand. Iud. Specul. in tit. De contum. §. ſequitur videre, Alex. in l. Contraria, ff. de re Iudic.

Ibi *Summariè*. Scilicet per vnum teſtem, ſecundum Paul. de Caſtr. in l. 2. C. vbi in rem act. & Specul. in §. preall. Bart in l. ſi quis alij, §. ſi vel partes, ff. de liber. agnoſcend.

Ibi *Refectis expenſis*. Super hoc verbo intellige Ritum iſtũ ſecundum Bald. in Singul. ſuis, in verb. Miſſio, qui dicit, C quòd in abſente ex rationabili cauſa, quando reuocatur miſſio, non tenetur ad expenſas. Et quæ expenſæ ſint iſtæ, dicit Angel. in Authent. de Litigioſ. §. oẽm verò, col. 11. verſ. ibi, quos propter litẽ, ꝗ reficientur nõ ſolũ expẽſæ Aduocatorum, & Procuratorum, verùm etiã

Notariorum, & itineris. An iſtæ expenſæ poſſint peti poſt annum, vel contra hæredem, videtur quòd non, per l. 1. §. fin. vbi Gloſ. & DD. ff. ſi quis ius dicent. non obtemp. Sed contrarium Dic, quia debentur ex ſtatuto, ideo peti poſſunt vſque ad 30. annos, vide Caualc. Deciſ. 16. num. 18. & 19. p. 1.

Ibi *Ius commune ſeruetur*. Scilicet vt Reus poſt annum non audiatur in poſſeſſione, ſed in proprietate, ſed, ſi infra annum comparet, auditur, etiam in poſſeſſione, & eam recuperat, ſolutis expenſis, ſecus ſi ſit miſſio pro quantitate in re aliqua, quia tunc ſemper auditur, etiam poſt annum, non ſolùm in proprietate, ſed etiam in poſſeſſione, & eam recuperat, ſolutis expenſis, ſecùndum Gloſ. Caſtr. & omnes in l. 2. C. vbi in rem act. & in l. ſi quis emptionis, §. pen. C. de Præſcript. 30. vel 40. annor. & in cap. Quoniam frequenter, vt lit. non conteſt. Sed prædicta procedunt Reo contumace ante litem conteſtatam, ſi autem fieret hæc miſſio lite conteſtata Reo abſente, tunc preiudicat quò ad proprietatem, & quò ad poſſeſſionem, Gloſ. & DD. in dict. l. 2. C. vbi in rem act. & in d. l. conſentaneum, C. quomod. & quand. Iud. & Canoniſt. in cap. Quoniam frequenter, vt lit. non conteſt. & vide l. cum proponas, & in Auth. ei qui curat, C. de bon. auth. Iud. poſſid.

CAP. CXCIX.

IBI *Executiua*. Adde quòd contrarium eſt de iure communi, quòd non incipitur ab extrema parte iuditij, ſcilicet ab executione, ſed proceditur ordinariè, parte citata, oblato libello, & lite conteſtata, tex. eſt in l. 1. C. de exec. rei iudicat. & in l. Minor 25. annis, cui per fideicommiſſum, ff. de Minorib. Fallit in teſtamento, ;l. fin. & ibi not. DD. C. de ędict. Diu. Adrian. toll. Fallit. etiã in depoſito, l. ſi quis vel pecunias, C. depoſit.

CAP. CI.

ISte Ritus cũ ſit correctorins Iuris cõmunis, An habeat locum in forente, Dic quod non, Soccin. conſ. 120. vol. 1. Corn. conſ. 31. colum. 1. & ſeq. vol. 3. & quòd non habeat locum, dixit Bou. de ſtatut. in verb. præſcript. Gloſ. 19. num. 158. thom. 17. fol. mihi 187.

A Ibi *Creditor*. Quid ſi comparet procurator pro creditore, an oporteat habere ſpeciale mandatum, videtur quòd ſic, quatenus petat debitorem carcerari, ita tenet Socc. conſ. 120. colum. 3. vol. 1. Sed an ceſſionarius poſſit petere executionem, vide Caſſan. ſuper Conſuetud. Burgund. §. 6. Rubr. 11. verb. conte le prin. num. 8. fol. 142. Et an debitor poſſit audiri excipiendo contrà ceſſionem, vide Alex. conſ. 95. vol. 2. col. 3. Socc. conſ. 4. vol. 1.

B Ibi *Inſtrumentum*. An ſufficiat fides Notarij de Inſtrumento, vide Corn. cõſ. 73. vol. 2. Quid, ſi confectum eſt inſtrumentum in loco, vbi viget hoc ſtatutum, & exponatur in loco vbi nõ viget, an habeat ibi executionem paratam, vide Alex. in l. à Diuo Pio, §. Sententiam Romæ, nu. 12. ff. de re Iudicat.

Ibi *Publicum*. Nota, quod aliud eſt Inſtrumentum publicum, & aliud priuatum: Publicum eſt, quod manu publicæ perſonæ, publicam authoritatem ha-
C bentis, eſt confectum, vt per Notarium, ſeu Tabellionem, capit. 2. & capit. inter dilectos, de fide Inſtrumenr. Et eodem modo ſi ſcriberetur apud Acta publiea, l. Geſta, C. de re Iudicat. Et qualiter dicatut in publica forma redactum, vide plenè per Speculat. in tit. de fide Inſtrument. §. nunc dicendum reſtat, & generaliter omnem ſcripturam dici publicam, cui de Iure, vel ſpeciali conſuetudine creditur, ſedùndum Specul. ibi Priuatum Inſtrumentum eſt, quod à quo-
D cunque ſcribitur, & iſtud non probat pro ſcribente, l. Non exemplo, & l. Nõ exemplis, C. de probation. tamen contra Scribentem plenè probat, l. Publia Męuia, §. fin. ff. Depoſit. Bart. & omnes in l. Admonendi, ff. de Iureiurand. Et de Alijs Speciebus publicorum, & priuatorum, vide tex. in l. ſi quis ex argentarijs, & l. Quædam, §. nummularios, ff. de edend. & in iſtis priuatis non habet locum hæc quæſtio, ſed in publicis. Quid
E ſi creditor oſtenderet obligationem non per publicum inſtrumentum, ſed per 5. teſtes, an, debitore contumace, erit ponendus creditor in poſſeſſione bonorum debitoris, vide Hypolit. Singul. 157.

Ibi *Expreſſam*. Nota, quòd illud etiam dicitur expreſſum, quod per coniecturas comprehenditur, & mente percipitur, l. licet, & ibi Bart. ff. de leg. 1. & idem Bart. in l. Prętor ait, ff. de oper. nou. nunciat. & in l. Ad probationem, C. de Probation. & de obligatione ſubintellecta,

ſta, vide Galleſ. In form. camer. verſ. ſe- A
cunda conſideratio, num. 12. thom. 6. p. 2.
fol. 359. Quid ſi aliquis comparet cum in-
ſtrumenao, in quo quis fatetur ſe debito-
rem, nec eſt promiſſio expreſſa, an ha-
beat locum executio, Bald. tenet quòd
ſic in l. Contractum, in 4. col. C. de fide
Inſtrument. ſed contrarium tenet Dec.
in capit. Translato, de Conſtitut. Curt.
Iun. conſ. 159. num. 2. Sed quid de taci-
ta reconductione, an in ea locum habeat
executio, vide Galles. in form. cam. verſ.
ſecunda conſideratio, num. 18. thom. 6. B
part. 2. fol. 360. & Gutter. de Contract.
iurat. cap. 49. num. 13. thom. 6. part. 2.
fol. 94. & Caualc. Deciſ. 44. num. 82. &
83. part. 1. Et quomodo debeat Intelli-
gi iſta expreſſio in caſu iſtius Capituli, vi-
de Bart. & DD. in l. 1. ff. de vulgar. &
pupill. & nota quòd requiritur, quòd In-
ſtrumentum poſſit legi, aliàs non habet
executionem paratam, Corn. conſ. 143.
vol. 1. Quid, ſi Inſtrumentum continet
confeſſionem pecuniæ mutuo receptæ,
vel ratione depoſiti, an habeat executio- C
nem paratam, vide Hypolit. Singul. 135.
vbi tenet quòd non.

Nota, quòd intrinſeca exceptio benè
poteſt opponi, non obſtante iſto ſtatuto,
ſecùndum DD. poſt Bart. in l. 1. ff. ſi cert.
petat. Nota etiam ſecùndum Marſil. Sin-
gul. 168. quòd ſi Actor petens executio-
nem inſtrumenti habuerit aliquam dila-
tionem ad liquidandum, quòd durante
tali dilatione Reus peterit ſimiliter ap-
probare, & allegare contra ipſam liqui-
dationem, de quo vide infra capit. 119. D

An hoc capitulum habeat locum con-
tra Tertium, qui non eſt deſcriptus in
Inſtrumento, vide Bart. in l. 1. & Alex.
in Additt. ad eum, ff. Quand. ex fact.
tutor.

Et An executio Inſtrumenti poſſit fie-
ri die feriata, vide Bald. in l. Ait Prætor,
§. ſi debitores, ff. Quæ in fraud. credit.
& Alex. conſ. 170. vol. 4. Paul. de Caſtr.
in l. pen. ff. de ferijs, & Bart. in l. omnes,
C. de ferijs, adde Guid. Pap. Deciſ. 215.
& Canoniſt. in capit. fin. de Iudit. Me- E
noch. de Arbitr. Iudic. quæſt. 30.

Ibi *Iudice competente*. Quia ſi fieret
executio coram Iudice incompetente,
non valeret, vt extra de foro competent.
& in titul. ſi à non competent. Iudic. nã
de iure Actor debet ſequi forum Rei, &
ſic in foro Rei debet cauſari executio, l.
2. C. de Iuriſd. omn. iud. & l. in criminali,
& ibi Bald. eod. tit. & l. fin. C. vbi in rem
act.

Ibi *In poſſeſſione bonorum*. Intellige
per primum decretum, cuius formam ha-
bes per Speculati in titul. de primo, &
ſecùndo deceto, §. 1. & per Bart. & Om-
nes in l. ſi finita, §. Iulianus, ff. de damn.
Infect.

Ibi *Cauſa Reipublicæ*. Quando quis
dicatur abeſſe cauſa Reipublicæ, vide
Gloſ. & ibi DD. in l. cum quidã, in princ.
in verb. aberat, ff. de acquirend. hære-
dit. Gloſ. & Iaſ. in §. Rurſus, Inſtitut. de
Actionib. Et nota, quòd, licèt quis ſit
abſens cauſa Reipublicæ, non poteſt cõ-
tra eum fieri miſſio, prout dicit Abb. in
capit. vt debitus, in 6. col. verſ. tertius
effectus, tex. eſt in l. Ignorare, C. de Re-
ſtitut. Minor. Sed vide Gloſ. in l. eumdẽ,
in verb. fungantur, ff. de Legat. vbi di-
cit, quòd ſemper ſit miſſio contra talem
abſentem.

Ibi *Prout de Iure fuerit procedatur*.
Scilicet per viam Reſtitutionis in integrũ
infra quadriennium à die reſtitutionis, l.
1. Quib. ex cauſ. maior. & §. Rurſus, in-
ſtitut. de Actionib.

CAP. CII.

IBi *Ab annis decem*. An huic decennio,
& præſcriptioni poſſit renũtiari p par-
tes, Dic quod non, ita dixit Bald. in l.
Paciſci, de Pactis. Et vide etiam Io. A-
loyſ. de Septim. hìc, Sed in contrarium
vide Machel. Patroc. 54. & 55. vbi de
communi.

CAP. CIII.

AN hoc capitulum requirat partis
citationem, vide quæ voluit Foller.
ſuper Bulla, in verb. tamquam res iudi-
ta, num. 40. qui ſe concordat cum obſer-
uantia, M. R. C. & vide Boniorn. hìc,
qui vult, citata parte, licèt dicat quòd
vſus ſit in contrarium. Et An hæc pro-
batio, quæ requiritur hìc, poſſit fieri per
Iuramentum, Dic quòd non, ita voluit
Iaſ. in §. quatrupli in 6. col. Inſtitut. De
Actionib. ex quo appellatione probatio-
nis non venit Iuramentum. Et An iſta
probatio debeat precedere, Dic quòd
ſic, vt per Alexan. conſ. 115. Incip. viſis
ſcripturis, vol. 7. & Fan. de Pignorib.
cart. 123. verſ. tertio, Afflict. Deciſ. 355.
num. 3. vſque ad finem.

Ibi *Quicunque hæredes*. Qui dicantur
propriè hæredes, & qui non, vt non com-
prehendantur in ſtatuto, vide Craſſ. de
Succeſſ. §. hæreditas, per plurea quæſtio-
nea

nes. Et procedit executio pro hæredibus contra hæredes, vide Craſſ. vbi ſupra, quæſt·12.nu.13. & 4.& Caſſan. ſuper cõſuetud. Burgund. Rubr. 11.§.fol.428.

CAP. CIV.

Ibi *Reſtitui*. Videtur quòd non poſſit hoc petere fideiuſſor, ſed contra dicunt notata per DD. in l. 1. ff. cert. petat. & Aret. in l. ſi fideiuſſor, de leg. 1. quia ipſe debitor eſt, & conueniunt verba Ritus, & maximè in odium creditoris bis petentis, & de iſta fideiuſſione, vide infra, cap.129. aliàs 130.

Ibi *Si de debito apparuerit*. Vide tex. ad hoc, in l. vnic. C. de ſuperexactorib. lib.10.

CAP. CX.

Ibi *In forma publica*. Nota, quòd ſi partes fecerunt concordiam, vel promiſſionem coram Iudice, habet talis cõcordia executionem paratam, ſicut ſententia, Ancharan. in capit. contingit, De Arbitr. & capit. fin. de maioritat. & obedient. Barbat. & Felyn. in capit. ſi quando, de offic. delegat & vide Paul. de Caſtr. in l. Item quia, col.2. ff. de Pactis.

CAP. CXI.

Nota, quòd ficta ſtipulatio dotis habet viam executiuam, vt poſt Multos tradit Carroc. de excuſſ. bonor q. 6. p.2. num.6. vbi de communi opinione teſtatur, & num. 5. refert. plures contrarium tenentes.

Et Nota, quòd quando in inſtrumento eſt ſpecificè promiſſum factum, in quo ex mora ſuccedit obligatio ad intereſſe, quòd etiam pro intereſſe inſtrumentum habebit executionem paratam, vt, poſt Alios quos refert, teſtatur eſſe communem opinionem Carroc. vbi ſupra, nu.9. quem vide.

CAP. CXII.

Ibi *Quadrimeſtri tempore*. Quid ſi infra quadrimeſtre debitor ſoluat partẽ debiti, & creditor accipiat, an videatur receſſum ab adiudicatione, vide Alex. cõſ. 110. vol.5. & Surd. conſ. 52. nu.2.& 13. & conſ.104.nu.10& 14. & conſ. 107.n.4. & Cauàlc. Deciſ.16. nu.38. & Deciſ.30. nu.121.verſ.probatur ex alia com.part.2. ſecus ſi creditor recipiat poſt terminum, quia tunc videtur recedere ab adiudicatione, & poſſit cogi ad recipiendum aliã partem, Bald. conſ.108. lib.5. & quòd in

A primo caſu videatur receſſum ab adiudicatione, vide Crauett. conſ.106. num.2.

Nota, quòd in Curia Præturæ numquam currit terminus ad redimendum, niſi à die, quo fuit liberatio inſinuata, nã currit à die intimationis, vt in terminis dixit Plot. de In litem Iurand.§.15. nu.8. Nota etiam ex Plot. vbi ſupra, quòd ſi à liberatione fuerit appellatum, quandrimeſtre non currit, niſi fuerit deciſum ſuper appellatione, vel ipſa fuerit deſerta. Sed contrarium dixit Crauett. conſ.66. ſi

B à principio eſt fruſtratoria & calumnioſa.

Ibi *Pretium condecens*. Hoc eſt precedente æſtimatione, iuxta Bald. in l. fin. in fine, C. de Iur. domin. Impetr. Nota in materia, quòd redimens tenetur omnia redimere, nec poterit partem, ita in terminis Anton. Sol. ſuper Decret. ſubaud. in titul. de form. obſer. in pign. Gloſ. 8. Et quomodo offerre debet, & qualis debeat eſſe iſto caſu oblatio, vide Anton. Sol. vbi ſupra.

Ibi *Ad pingue valens*. Quæro, An de-

C beatur pingue valens qnando agitur vigore ſententiæ, & Dic quòd ſic, quando agitur vigore ſententiæ, ſi debitum, pro quò deſcendit executio, procedat ex inſtrumento, & licèt dici poſſit, quòd executio non ſit fundata vigore contractus, ſed ſententiæ, tamen relatum eſt in referente, cùm in ipſa ſententia fiat mentio de contractu ipſo, iuxta not. in Auth. ſi quis in aliquo, C. de edẽd. tanto magis, quia Ritus iſte eſt fauorabilis, quoniã de iure cõi non poterat cogi accipere ſpe-

D ciem pro quantitate, vnde Ritus hic releuat in hoc debitorẽ, vt ſoluat vnum pro alio, Item habet terminũ ad redimendũ, & grauatur nihilominus in alio, quia creditori debetur pingue valens, vnde ratio, & fauor, qui militat in debito deſcendẽte ex inſtrumento, militat etiam in debito deſcendente ex ſententia, meritò ergo debet militare eadem Iuris diſpoſitio, iuxta text. vulgat. in l. Illud ff. Ad leg. Aquil. & iſtã opinionẽ ſentire videtur Theſaur. Deciſ. Pedamont.153. nu.3. qui vi-

E dendus eſt in materia, nam benè facit ad intelligentiã Ritus noſtri, qui abſque difficultate includit neceſſario caſum illum, quando agitur vigore ſententiæ.

Alia etiam ratio reddi poteſt, quia Ritus ipſe non enumerat caſus, pro quibus debetur pingue valẽs, ſed pro quibus poteſt procedi via executiua, ex quo de iure cõi regulariter inſtrumenta nõ habent executionẽ paratã, Ideo Alfonſ. Rex ſupra in cap.102. enumerat caſus, in quibus

poteſt

poteſt procedi via executiua, & limitat Alios caſus, qui de iure cõi habẽt executionem paratam, vt non poſſit pro illis procedi via executiua, ſed reliquit in ſua Iuris diſpoſitione, verum quia dubitabatur de modo procedendi via executiua, tradito per cap. 101. ad tollendam difficultatem Rex ipſe Alfonſus in capit. 110. & 111. fecit interpretationem ad capit. Cum varia, & in hoc capit. 112. habetur, quòd quaudo proceditur via executiua (in caſibus, in quibus via executiua procedi poteſt,) & eſt lata ſententia, & ſit locus diſtrationi, quòd debetur creditori pingue valens, & licèt poſtea ſubſequatur aliud capit. 114. cum dictione illa, *Item prædicta locum habere volumus*, Cõtinuatiua, tamen non refertur ad pingue valens, ideſt, vt tantũ in illis caſibus enumeratis debeatur pingue valens, ſed ad caſus, in quibus poſſit de Iure Ritus procedi via executiua, quoniam antea in capit. 102. non erant omnes iſti caſus enumerati, & ſic verum eſt dicere, quòd pingue valens debeatur in omni caſu, quo quocunque iure proceditur via executiua, tàm de iure Ritus, quàm de iure communi, quando eſt locus diſtractioni bonorum ratione ſupra aſſignata, ad cuius cõfirmationem allego Scacc. de Iudic. cauſ. ciuil. capit. 96. num. 29. quicquid dixerit nu. 33. & 36.

Rurſus Alia ratione ſuadetur iſta concluſio, Nam in vẽditione pignorum ſunt ſeruanda ſtatuta loci, vbi venduntur, cùm ergo ex diſpoſitione Ritus capit. 102. diſponatur, quòd vendatur creditori cum pingue valenti, ſequitur ergo, quòd licèt non agatur via executiua ex caſibus enumeratis per Ritum, ſed tantum ex ſẽtentia, tamẽ pingue valens ex diſpoſitione pignoris debetur, per ea, quæ dixit Bald. in l. ordo, in 2. col. verſ. non ſunt, C. de execution. rei Iudicat. Et quòd iſto caſu debeatur pingue valens, in terminis dixit Saccuraſa, & Marianus Agliata ſenior ſuper iſto Ritu, qui teſtatur ita ſeruari in M. R. C. & ita ego vidi deciſum in cauſa pro Alexandro la Torre, & vide quæ dixit Marian. Iulian. in Allegat. pro Don Alonſo Sances.

Sed contrarium, quòd non debeatur in iſto caſu, tradit Io. Aloyſ. de Septim. hìc, qui teſtatur ita quoque ſeruari.

Primam opinionem ampliare poteris, vt nõ ſolùm debeatur pingue valens creditori, vigore ſententiæ agenti, ſed etiã vigore Iuriſiurandi, & confeſſionis.

Vltra prædicta, poterit prima opinio

A etiam alijs rationibus firmari, quòd iſto caſu debeatur pingue valens, quia licèt executio procedat vigore ſententiæ, tamen, quia ſententia fundatur in inſtrumẽto;, dicitur executio procedere ex inſtrumento, Soccin. conſ. 151. num. 10. & 15. lib. 1. Dec. nu. 5. & Cagnol. nu. 15. & 16. in Auth. ſi quis in aliquo, vbi maximè hoc procedit in inſtrumentis, quæ habent ex ſtatutis executionem paratam, & ratio eſt, quia licèt ex ſententia inducatur nouatio, attamen non dicitur extinctiua,
B ſed accumulatiua, Gloſ. Iaſ. & DD. in l. 1. ff. de Iudit. Idem Iaſ. conſ. 16. num. 3. lib. 1. Ronchegall. in l. 3. §. vbi duo, ſub num. 134. qui tamen iſtos non allegat, maximè cùm iſta nouatio fiat cùm omnibus qualitatibus, & priuilegijs, Surd. cõſ. 269. n. 18. vol. 2. Fan. 2. Membr. 5. part. n. 13. Iaſ. cõſ. 78. nu. 8. & 12. vol. 1. Ronchegall. in d. l. 3. §. vbi duo, nu. 133. Torniell. in Rubr. de verbor. obligat. nu. 60.

Item etiam. Vbi non procederet ſententia vigore contractus, tamen, ſtante
C identitate rationis, debetur, quia ratio finalis militat etiam in ſententia, qua fuit inductum, quia aliud pro alio inuito creditore ſoluitur, vt dicit Cum. in capit. 17. nu. 172. Quæ militat tàm ſi agatur vigore contractus, quàm ſententiæ, ideò per comprehenſionem, non extenſionem militat in quocunque caſu, Crauett. cõſ. 183. col. 2. Riminald. Iun. conſ. 4. nu. 13. quia, quod comprehenditur ſub ratione, dicitur comprehenſum in ſtatuti diſpoſitione, ac ſi oculatim ſub ea legeretur,
D Burſ. conſ. 164. num. 19. vol. 1. Decian. conſ. 66. num. 28. lib. 3. & conſ. 21. nu. 59. lib. 1. & conſ. 43. nu. 20. lib. 2.

Rurſus ea ratione poteſt confirmari, quia ſtatutum, loquens in contractu, procedit etiam in ſententia, quia dicitur Inſtrumentum, ideo aliorum inſtrumentorum priuilegia dicitur habere, l. Notionem, §. inſtrumentorum, vbi Bart. & Alciat. ff. de Verb. ſignificat. Corn. conſ. 141. nu. 4. lib. 3. Lanfranc. in capit. Quoniam contra, de Probat. Canar. De exe-
E cut. Inſtrum. quæſt. 35. maximè quia hodiè non poteſt verificari, niſi in ſententia, ex quo ex forma contractus non debetur propter pactum ad diſcurſum.

CAP. CXIII.

IBi *Præcedente æſtimatione*. Quæro, an decretum ſit nullum, ſi bóna ſubhaſtentur, & nullus reperiatur emptor, qui iuſto prætio emat, vnde adiudicantur creditori,

creditori, nulla precedente eſtimatione, A & tenerem quòd non, nam ex forma Ritus nulla eſt neceſſaria eſtimatio in caſu prædicto, nam Ritus in precedenti capitulo 112. illud ſolùm expreſsè diſponit, quòd, ſi non reperitur emptor, vel ſi reperiatur, non offerat prętium cōdecens, detur in ſolutum creditori ad pingue valens, nil diſponens de ęſtimatione facienda, niſi in iſto capit. 113. quando eſt concurſus creditorum, tunc enim voluit, quòd non dentur ad pingue valens, & nimirum, quia cùm dari debent rei ipſius B prætium creditoribus omnibus pro menſura debiti, propterea oportet vt precedat ęſtimatio, vt ſciatur Iuſtum prætium, nam, omiſſa eſtimatione, talis diſcuſſio inter creditores rectè fieri non poterit, & facilè committi poteſt fraus, Iudex enim, vel debitor, aliquo accepto, pro minori prætio venderet, prout conſiderat Caſtrenſ. in l. ſi quos, C. de reſcind. vendit. ſed in capit. precedenti quia nullum tertij præiuditium vertitur, ideo de eſtimatione Ritus nihil dixit, & non eſt C veriſimile Ritum illam omiſiſſe, ſi neceſſaria fuiſſet, prout conſiderat Becc.conſ. 95. in his terminis, nu. 17. verſ. nam de ęſtimatione, & Rot. Florent. Deciſ. 109. & vbi voluit Ritus ęſtimationem precedere ibi dixit, & vbi nō dixit eam noluiſſe præſumitur, arg. l. 1. §. fin autem ad deficientis, C. de Caduc. tollend.

Et quatenus diceretur quòd Ritus iſte interpretationē recipere debet è diſpoſitione iuris cōis, quod falſum eſt, vt infra oſtendam, ſecùndum quam interpreta- D tionem ęſtimationem ad validitatem decreti requiri, dixit Afflict. Deciſ. 354. & ibi Vrſill. nu. 1. per tex. in l. 1. C. ſi in cauſ. Iudicat. Caſtr. in d. l. ſi quos, & Alij quos recenſet Becc. vbi ſupra, nu. 1. & 17. Dico, quòd de iure concluſio iſta falſa eſt, cùm in eo cautum nō reperiatur in adiudicationibus neceſſariam eſſe eſtimationem, niſi vbi, inſtante fiſco, adiudicatio fiat, & ita procedit tex. in d. l. ſi quos, pro vt pulchrè conſiderat Becc. in preallegato cōſ. 95. nu. 17. vbi loquitur circa ęſtimationem rei adiudicatæ, & reſpondet in E contrarium adductis ſupra, quibus etiā reſpondet Surd. conſ. 256. dicendo, quòd eorum opinio procedit, quando inter Iuſtum prætium, & illud, pro quo eſt facta adiudicatio, eſſet magnus exceſſus, tunc enim pręſumi poteſt in gratiam emptoris viliori prętio vēditam fuiſſe, prout in iſtis terminis declarat Caſtrenſ. cōſ. 156. lib. 2. & ſic oportet quòd appareat de læſione in magno exceſſu, & qui pretendit arguere tale prætium de iniquitate, illud probare tenettur tamquam ſuæ intentionis fundamentum, l. Actor, C. de Probation. ſed quoties adiudicatio facta eſt precedēte ęſtimatione in ſubhaſtatione, prout in caſu propoſito, & decreto Iudicis, ęſtimario Iuſta cenſetur, Bart. conſ. 9. nu. 18. & larè Peregrin. de Iure fiſc. lib. 6. nu. 8. Et licèt nonnulli in hoc tenuerint cōtrarium, attamen Maſcard. de Probationib. concl. 655. nu. 3. diſtinguendo concordat opiniones, quòd aut quæritur, quòd Iudicis decretum, & ſubhaſtatio faciat præſumptionem tātum Iuris, adeò quòd onus probandi contrarium transferatur in aduerſarium, & tunc procedit prima opinio, aut quæritur, an faciat præſumptionem iuris, & de iure vt pars læſa non poſſit probare contrarium, & tunc non excluditur ab hac probatione, & in iſto caſu procedit Aliorum opinio.

Præterea hæc omnia procederent, quando Ritus dicti Capituli 112. idem diſponeret, quod ius commune diſponit, ſed hoc falſum eſt, quia ſtatutum ſemper interpretari debet, vt aliquid vltra ius commune diſponere videatur, ſecùndum magis communeem opinionem, relatam per Surd. conſ. 253. nu. 26. & 27. quod eò magis hoc in caſu eſt admittendum, cùm Ritus ipſe differentiam conſtituat, quando in adiudicatione facienda non eſt concurſus creditorum, & quando concurrerent credirores, quo caſu diſpoſuit ęſtimationem interuenire debere, vt dictum eſt, poſtquam non eſt veriſimile, quòd Ritus omiſiſſet mētionem facere de æſtimatione, ſi neceſſaria erar in iſto caſu, ſicut in ſecundo caſu expoſuit atque expreſſit, ex quibus concludo, ſaluo ſemper meliori Iuditio, ex omiſſione ęſtimationis decretum non annullari.

CAP. CXIV.

IBi *Societatis*. Quomodo fiat executio in contractu ſocietatis, vide notat. per Alex. conſ. 192. Incip. viſis, & ponderaratis, vol. 7. & poteſt peti certa ſumma, Alex. conſ. 179. col. 2. vol. 2. Sed quid ſi agatur hypotecaria, an habeat locum Ritus, Dic quòd ſic, Iaſ. in l. ſi vnus, §. ante omnia, ff. de Pactis.

Ibi *In contractibus dotalibus*. An hoc ſtatutum habeat locum, quòd poſſit fieri executio conſtante matrimonio in caſibus à iure permiſſis, Dic quòd ſic, pro quo vide Bal d. in l. vbi ad huc, C. de iur. dot. quia iſtud ſtatutum generaliter de omni

omni inſtrumento dotis, pro quo etiam vide Bald.in l.1.§.1.C.de rei vxor action.

CAP. CXVI.

IBi *Per creditorem*. Vide Bald. Nouel. de dot. part.12. quæſt.10.cart.77. Et de iſta fideiuſſione, de reſtituendo in caſu ſuccumbentiæ, vide Bld. conſ.272. vol. 2. Sed Nota quòd hoc capitulum eſt correctum per Regem Ioannem in capit.37.

CAP. CXVII.

ADde, quod hoc capitulum eſt correctoriū per Regem Ioanē in cap.37.

CAP. CXXII.

ISte Ritus, quod hæredes conuentus gaudeat beneficio inuētarij à lege permiſſo, quomodo hoc procedat, & qualiter intelligatur, vide Angel. conſ.31. Incip. viſo laudo, Aret. conſ.147.Dec.cōſ. 100. num.8.

Ibi *Peruenerint*. Nota, quòd hoc verbum intelligitur cum effectu, l. Qui concubinam, §.2. ff. de legat. 3. Alciat. in l. Perueniſſe, ff. verb. ſignificat. Socc.in l.1. §.veteres, ff. de acquirend. poſſeſſ.

CAP. CXXXII.

IBi *Vigore rei iudicatæ poſt annum* Sed quæro, à quo die incipiat annus, quādo profertur ſententia obſcura, quæ poſtea declaratur, an à die declarationis, vel à die latæ ſententiæ, vide quæ dixi de appellatione in verb. appellatio.

CAP. CXXXIII.

IBi *Breuiores*. Adde, quòd de iure breuiores cauſæ aliquando dicuntur duorum aureorum, aliquando 50. librarum, aliquando decem aureorum, vt per Gloſ. Bart. & Salyc. in Auth. Breuiores, C.de Sentent.ex breuiloq. recitand.& ibi omnes concludunt, attenta cauſa & conſideratis perſonis, de quibus vide DD.in l. Admonendi, ff. de Iureiurand.

Ibi *Ad litis ingreſſum*. Quæ autem ſint exceptiones, quæ impediunt litis ingreſſum, vide Bart.& DD.in l. Fratris, C.de Trāſact. & ſunt omnes exceptiones, quę ſunt litium finis, vt exceptio tranſactionis, rei iudicatæ, iuriſiurandi, & præſcriptionis, vt ibi per DD. & præcipuè per Iaſ.

Ibi *Eccleſiarum*. Nota, quòd cauſæ Eccleſiarum, & iſtarum perſonarum debent decidi ſecundum Ius canonicum, & in foro ciuili, ita Anton. de Butr. & Imol. in cap.clerici, de Iudit. Felyn. in cap.2. de Teſtib. & An Articuli emergentes, &

A incidentes in iſtis cauſis ſint ſummarijs, & habeant idem priuilegiū, vide aliqua per Bart. in l. ſolent, ff. de aliment. & cibar. legat. num.16.& quid, ſi in cauſa ſummaria proceditur ordinariè, an valebit proceſſus, Dic quòd ſic, ita tenet Arno. Soliq.8. Felyn. in cap. cum dilecta, 14. col. de Reſcript. Roman. conſ.133.& quid, ſi Princeps cōmictat cauſam, quòd procedatur de bono, & ęquo, an cauſa erit ſummaria, vide Angel. Aret. Inſtitut. de Actionib. §. in bonæ fidei, col. pen. in fine, B Et quotuplex dicatur cauſa ſummaria, vide Paul de Caſtr.in l.Iudices, C.de Iudit.

CAP. CXXXV.

SEd an hoc capitulum habeat locum in ſpolio iudicis, diſtingue, quòd aut Iudex proceſſit extraiuditialiter, non citato poſſeſſore, & tunc habet locum, aut proceſſit iuditialiter per viam ſententiæ, ſeu interloquutoriæ, & tunc non habet locum hoc ſtatutum huius Ritus, ſed dantur alia remedia, ſecūndum Abb. poſt A-
C lios in capit. conquerente, de Reſtitut. Spoliat. Gloſ.in can.Præſentibus, 7.q.1. pro quo facit, quia quando Iudex procedit iuditialiter per viam ſententiæ, præſumitur pro ipſa ſententia, tàm quò ad rectitudinem, quàm quò ad ritiudinem, niſi contrarium probetur, ſecūndum Alex. in l. ſciendum, ff. de verb. obligation.

Item hoc capitulum habet locum cōtra tertium poſſeſſorem, cum etiam contra tertium poſſeſſorem detur alia remedia poſſeſſoria condictione ex can. Rein-
D tegranda, 3.q.1. & cap. cum ad ſedem, de Reſtitut. Spoliat. vbi plenè Abb. & omnes in capit.Bone memoriæ, de appellat.

Sed An debeat ſeruari iſtę Ritus in foro Eccleſiaſtico, Dic quòd ſic, cùm concernat ordinem iuditiarium, capit. Eccleſia Sanctæ Mariæ, & ibi DD. de Conſtitut. & ita ſeruatur, & practicatur quotidie in cauſis Eccleſiaſticis.

Ibi *Agitur*. An hoc verbum importet, litis conteſtationem in cauſis, vbi lis conteſtatur, vide tex. & ibi DD. in l. Am-
E plius non peti, ff. Rem rat haber.

Ibi *Conſtito*. Et ſic Ritus iſte videtur eſſe conformis iuri communi, quia priuilegium ſpolij eſt poſtquam conſtat, Dec. in cap.conſultationibus, in 3.not.de offic. delegat.

An libellus ineptus noceat in cauſa ſpolij, ſi tamē ſpolium fuerit probatum, examinat Bald. conſ.84., verſ. libelli oblatio, lib.1.&an in libello debeat apponi locus, & tempus, vide Bart. in l.1.§.interdictū,

ff.vt in poſſeſſ. Arno.comment.39. Pract.
Papienſ. inform.libell. ſpoliat. poſſeſſ. &
Bald. cõſ.217. vol.2. & Afflict Deciſ.250.
Alex. conſ. 6. in 3. vol. Felyn. in cap.1.
De lit. conteſtat. nu.9. verſ. fallit tertiò,
vide Iaſ. in l. ędita, nu.22. C. de edend.
Guid. Pap. Singul.161.

Quid quando agitur de antiquo, an ad-
mictatur exceptio dominij, Dic quòd nõ,
quod videtur limitari pluribus modis, vt
per Alex. in l. Naturaliter, §. nihil com-
mune, ff. de acquirend. poſſeſſ. & in ſpo-
lio antiquo quæ ſint probanda, vide A-
lex.conſ.conſ.133.vol.1.

Sed an Tertius admictatur in cauſa ſpo
lij, etiam Dic quòd ſic, etiam ad oppo-
nendum quamcunque exceptionem, vt
per Alex. in d. §. nihil commune, nu. 33.
& Abb. in capit. in literis, de Reſtitut.
ſpoliat. Felyn. in capit. ſuper eo, de offic.
delegat.

Et qualiter ſit probanda poſſeſſio ex
parte actoris, vide *Bart.* in l.fin. in 1.col.
C. vnd. vi, & DD. in capit. cum ad ſedẽ,
de Reſtitut. Spoliat. Et an iſta probatio
debeat eſſe plena, vide *Bart.* in l.1. C.
Quor. bonor. & ibi Alex. in Apoſtill.

Ibi *Antequã audiatur in defenſionibus.*
An tollantur exceptiones notoriæ, vide
Abb. in conſ.43. lib.1. DD. in Conſtitut.
Regni, Præſes Prouintiæ, in titul. vt Iu-
ſtitiar. hab. cert. admin. lib.1. Et quid ſi
exceptio oriatur ex libello actoris, an ad-
mictatur, vide Alex. conſ.2.vol.7. & quid
ſi cõſtet viſione oculorum, an debeat au-
diri, videtur quòd ſic, *Bald.* in l. pen. C.
Ad leg. Aquil. Alex.conſ.185.vol.2. *Bar-*
bat. in capit. ſi diligenti, in 32.not. de for.
compet. Et An poſſit opponi exceptio
declinatoria fori, vide Socc. in l.2. ff.de
except. in 3.not. & *Bald.* in l.1. C. ſi à non
compet. Iudic. & l. Reo, de Accuſat. &
An Nullitas impediat, vide Notat. per
Corn. in conſ.140. vol.4. in 1.col. & DD.
in capit. Licet cum quis, de Reſtitut.
Spoliat. & quid de nullitate ex defectu ci-
tationis, vide Dec.conſ.8. & quid ſi con-
uentus dicit ſe vltimo loco ſpoliatum, an
debeat audiri, dicerem, quòd, ſi euiden-
ter conſtaret de ſecundo ſpolio, auditur,
aut nõ cõſtat aperte, & non auditur, facit
notab. diſtinctio per Corn. cóſ.20. vol.2.
Incip. in caſu preſenti, in fine conſ. Dec.
conſ.38. vide Angel. in l. & ideo, in 6.col.
verſ. ſecundo quæro, ff. Act. rer. amot.

Ibi *Aduerſarius.* Quis dicatur aduerſa-
rius, vide Felin. & DD. in cap.1. de Iudit.
& eumdem Dec. in l.1. C.de edend. & in
l.2.§. ſi quis, ff. Quod quiſque iur.

A Sed quot modis dicatur, quis ſpoliare,
vide Gem. in cap. ſciãt cũcti de elect. in 6.

Bi *Bimeſtre.* Vſque ad quod tempus bi-
meſtre perpetuetur, Dic vſque ad aliud
bimeſtre, vt poſt Tiraq. & Alios tenet
Intrigl. Singul. 76. lib. 1.

CAP. CXXXVI.

IBi *Via appellationis.* Et ſic nota, quod
in cauſis ſummarijs admictitur appel-
latio, & ita eſt de iure, l. & in maioribus,
C. de appellation. & ibi Salyc. Fallit ta-
B men in M. R. C. propter eius prehemi-
nentiam, vt infra capit. 139.

CAP. CXXXVII.

NOta quòd tales exceptiones, quę im-
pediunt litis ingreſſum, debent alle-
gari, & proponi ante litis conteſtationẽ,
l. pen. & fin. C. de exception. aliàs reſer-
uantur ad finem cauſæ vt hic.

CAP. CXXXVIII.

IBi *Supplicari.* Quid ſit ſupplicatio, &
C in quo differat ab appellatione, vide
Gloſ. & DD. in capit. ex literis, in verb.
ſupplicari, de in integr. Reſtitut. & per
Iaſ. in l. ſi quis aduerſus, C. de Præcib. Im-
perat. offer. vbi ponit quinque differen-
tias, & per eumdẽ in Auth. Quæ ſupplica-
tio, C. eod. tit. vbi videas plures differen-
tias. Et an detur Reſtitutio in integrũ, vi-
de Rol.conſ.68. num.31. cum ſeqq. lib.3.

CAP. CXLI.

IBi *A tẽpore ſcientiæ.* Nota quòd igno-
D ranti non currit tempus, l.1. ff. de Iur.
& fact. ignor. & l. Bonorũ, C. Qui admict.

Ibi *Procuratoris.* Et ſic habes hic, quòd
quis non poteſt per procuratorem accu-
ſare, ſed ipſe perſonaliter accuſare debet,
& in libello intitulari, quod intellige ve-
rũ in delictis, in quibus venit imdonenda
pęna à relegatione ſupra, vt mortis, de-
portationis, & mẽbri mutilationis, l. pen.
§. ad crimen, ff. de publi. Iudit. & in l.1.
Ne quis per al. cauſ. appell. vbi *Bart.* &
oẽs poſt Gloſ. Hoc tamen limita, Primò
E nõ habere locũ quòad allegandũ cauſam
abſentiæ, nã tunc admictitur procurator,
d. §. ad crimẽ, vbi *Bart.* & in cap. veniẽs,
de Accuſat. vbi oẽs canon. in quibus locis
habes quæ ſint iſtę cauſæ abſentię, quę al-
legari poſſunt ꝑ procuratorẽ. Secundò li-
mita, niſi ſit perſona Illuſtris, tàm actor,
quàm accuſatus, quia poteſt comparere
per procuratorẽ, l. fin. C. de Iniur. Et quę
dicãtur perſonę Illuſtres, vide in l.1. C. de
off. Cõſ. & ibi Gloſ. Tertiò limita in dño
defen-

Digitized by Google

defendente ſeruum ſuum, l. ſi cui, §. pen. ff. de Accuſat. & l. ſi ſeruus, C. eod. Quartò limita in patre defendēte filium. Et de procuratore vide Hypolit. in conſ. 60. nu. 23. Et prædicta procedunt vt non poſſit interuenire procurator in criminalibus vbi venit imponenda pœna corporalis, ſecus ſi veniret pęna pecuniaria.

Quid ſi Reus eſſet carceratus, vel fideiuſſione ligatus, Dic quod tūc poteſt pro eo omni tēpore interuenire procurator, vt per Bart. in d. §. ad crimen, de quibus vide plenè per Angel. in Tratact. Maleſ. in verb. vnum procuratorem.

Ibi *Semiplenè*. Quæ autem ſint illa inditia, ſeu ſemiplenæ probationes, quæ ſufficiunt ad tormenta, Dic vt per Bart. in l. Admonendi, & ibi per Iaſ. ff. de Iur. Iurand. vbi hoc dictum multis modis limitat, & hoc quādo deponit ſuper facto, ſecus quando ſuper aliquo iuditio, quodlibet enim iuditium debet probari per duos teſtes, l. fin. C. Famil. herciſcund. & ibi Gloſ.

Sed nunquid fuga faciat inditium ad torturam, videtur quòd ſic, ſi fuerit ante accuſationem, maximè in officiali fugiente tempore ſindicatus, quod tamen limita ſecundum Bart. & DD. in d. l. Admonendi, & in l. Frater, ff. de Quæſtion. vt niſi poſtea ſponte compareat, nam tunc non facit inditium ad torturam, de quo etiam per Bart. in l. ſi quis, §. t. ff. de ędilict. ędict. Si autem poſt accuſationem aufugiſſet, tunc præſumitur mętu accuſationis, & non facit inditium ad torturā, Doct. omnes in d l. Admonendi, & vide Angel. de Malefic. in verb. fama publica.

De Minis autem, & alijs inditijs, per quę deuenitur ad torturam, vide Gandin. in Rubr. de indit. indubit.

Ibi *Torturis*. Nota, quòd Tortura adhibetur tantū in cauſis capitalibus, & vbi venit pęna abſciſſionis membri, non in alijs cauſis, & hanc interpretationē ſemper habuit hoc capitulum, per not. per DD. in l. de Minore, §. tormenta, ff. de Quæſtionib.

Nota quòd cautus iudex nō debet ſtatim propoſita aliqua accuſatione capi facere reum, vel citari, niſi habita aliquali informatione, Hyppolit. de Marſil. in l. de vnoquoque, nu. 150. ff. de re Iudicat.

Ibi *Vel Preſtat*. Nota, quòd iſta alternatiua eſt in poteſtate iudicis ſecundum delicti, & perſonæ qualitatē, dixit Capic. deciſ. 154. vbi ponit pract. huius capituli.

A

CAP. CXLV.

IBi *Preſente accuſato*. Quomodo intelligatur, vide Perdicar. hic, qui nihil allegat, & vide contra ſuas exceptiones plura, quæ oſtendit Iaſ. in l. 1. in princ. ff. de in ius vocand. & Felyn. in capit. 1. antepen. col. de Iudit. & in capit. Quoniam frequenter, in princ. in fine col. vt Lit. nō conteſt. vbi etiam quid de preſente ad alium finem, vel pro diuerſa cauſa, quibus adde Bald. conſ. 90. vol. 5. benè
B adaptando.

Adde, quòd ceſſio prodeſt Reo, etiam ſi non exprimat omnes qualitates delicti Bald. conſ. 378. vol. 4. & ad materiam vide Afflict. & Alios in Conſtitut. poſtquā. de Tranſact. vbi etiam quando eſt quæſitum ius fiſco. Et quæ crimina ſint magna & quæ leuia, vide tex. illius Conſtitut.

Pro intelligentia iſtius Capituli, & ad quæſtiones quotidianas in materia ceſſionis, & pacis, vide cumulata per Alber. Brun. in tract. de ſtatut. in verb. Pax, &
C ibi qualiter, & quando, & à quibus poſſit. Et an ceſſio maioris hæredum preiudicet minori parti, vide Florian. in l. Qui fundum, ff. de ſeruitut. vrban. prædior. & Modern. in l. 4. §. Cato, ff. de verbor. obligationib. Aret. in l. pro hærede, §. fin. vbi refert communem, ff. de acquir. hæredit. & Io. de Amic. conſ. 88. vbi refert magis commun. etiam in terminis ſtatuti, ſed cogita, quia loquitur in hæredibus propter indiuiduam qualitatem hæreditariam, cùm repreſentent vnam perſonā
D tantum, ſcilicet offenſi, l. 2. §. ex his, ff. de verb. obligation.

Quid autem ſit in filijs, fratribus, & cōſanguineis accuſantibus pro primo iure ſanguinis, an ceſſio maioris partis preiudicet, vide deciſiones prædictas, & quæ dixit Albert. Brun. vbi ſupra, & cogita benè, quia quotidianum, & aliàs ſucceſſit in facto contra Antonellum la Mendula pro nece Baronis Furnari, & fuit prouiſum in anno 1523.

E

CAP. CXLVII.

IBi *Miſerabiles*. Quæ ſint perſonæ miſerabiles dicit Azo in Sūm. Quand. Imperat inter pupil. & vid. qui dicit, quod ſunt ſenes, infirmi, & qui rebus ſuis ſupereſſe nō poſſunt, l. in ciuitatibus, in princ. ff. de leg. 1. debiles, pauperes, & omni auxilio deſtituti, l. Non quicūque, §. ſed Aduocatos, ff. de offic. Preſid. Andr. & Afflict. in Cōſt. ſtatuimus, de off. Magiſ. Iuſtit. DD. in l. 1. C. Quād. Imper. inter pupill. & vid.

CAP. CL.

AD materiã huius capituli, Dic quòd ſicut regulariter nõ poteſt Reus accuſare ſuum accuſatorem pẽdente accuſatione contra ipſum, vt l. Is qui Reus factus, ff. de Public. Iudit. ita, & fortius non debet poſſe excipere de crimine, ſi per executionem conſequitur effectum accuſationis, ita Abb. in capit. 2. col. 8. De ordin. cognit.

CAP. CLIV.

QVid ſi aliquis ſtipuletur aliquã quãtitatem nomine intereſſe, an iudicetur per hoc fieri fraus legi, vide Rom. in l. 4. §. Cato, in 1. not. ff. de Verbor. obligation. & vide etiam Socc. ibi, in 1. & 2. not.

CAP. CLXIII.

IBi *Maiori Tribunali*. Ita eſt de iure communi, nam qui ad maius Tribunal occurrit, fugam non dicitur facere, l. contumacia, §. qui ad maius Tribunal, ff. de re Iudicat.

CAP. CLXIV.

QVid, ſi oriatur inimicitia inter principalem, & fideiuſſorem, an etiam ante tempus poſſit Reum preſentare, & ſe à fideiuſſione eximere, vide tex. in l. Lucius, ff. Mandat. & Io. Andr. ad Speculat. de Iuditijs, §. vniuerſalis.

CAP. CLXV.

IBi *Tribus vicibus*. De iure autem communi niſi bis tantum, Angel. in l. 2. §. qui exigendi, 2. col. de Cuſtod. Reor. vide tamen pro limitatione, & declaratione Alex. in l. ſi finita, in princ. ff. de damn. Infect. & vide omnino tex. in l. ſi duo, §. fin. ff. de Arbitr. & in l. cum quærebatur, ff. Iudicat. ſoluend.

Quid ſi fuerit dictum, quandocunque, vide Crem. Singul. 11. & in l. ſi ita ſtipulatus, ff. de verb. obligation. Angel. cõſ. 278. in 6. col. & Iaſ. in l. 1. col. 1. ff. ſi quis in ius vocat. non ier.

Ibi *Toties quoties*. Quid de clauſula ſemel, & plunes, vide Bart. in l. Quid ſi tantum, ff. de Arbitr. & ibi Apoſtill. & declara, toties quoties, vt per tex. & DD. in l. ſi duo, §. fin. eod. tit.

A Ibi *Durante inſtantia*. An autem poſt ſententiam, & ſic finita inſtãtia poſſit agi, Iſtud capitulum ſentit quod non, de iure communi erat contrarium, de quo per Bart. in l. ſi quis reus, ff. de Cuſtod. reor. & Alex. in Apoſtill. in l. grecè, §. poſt litem, ff. de fideiuſſ. & per DD. in l. 2. §. fin. ff. Qui ſatiſd. cogant.

CAP. CLXVI.

B QVæ pœna ſit impoſita de iure Conſtitut. Regni raptoribus virginum, & viduarum, vide Conſtitut. Capitalem, cum Conſtitut. ſeq.

Qualiter autem puniatur raptus Monialium, vide Conſtitut. ſi quis rapere, de Rapt. & violent. monial. illat.

Et qualiter puniantur inferentes violentiam Meretricibus, vide Conſtitut. Omnes noſtræ Regionis, & ibi Iſern.

Et quid, ſi aliquis prætio, & nummis mulierem ſubornauit, an dicatur vim intuliſſe, Dicas quòd ſic, ſecùndum Silu. C Nuptial. in titul. eſt nubendum, nu. 4. vide Afflict. Deciſ. 276. nu. 6. Dec. in l. ſi fugitiui, C. de ſeru. fugit. Hyppol. Sing. 353. circa medium.

CAP. CLXVIII.

IBi *Poſtquam potuerit ſcire*. Hoc eſt poſt publicatum in cauſa, quia tunc ſcire potuit per viſionem teſtium, an habeat iuſtam cauſam litigandi, DD. in l. eum quem temerè, ff. de Iudit. & Inſtitut. de D pœn. temerè litig. per tot.

Ibi *Calumnioſè tentauerit*. Calumnioſè tentare dicitur, quando actor nec plenè, nec ſemiplenè probauerit ſuam intentionem, l. Non ignorat, C. Qui accuſar. non poſſ. & l. 1. ff. Rem pupill. ſal.

CAP. CLXIX.

AN in materia huius Capituli poſſit dici de nullitate, vide Alex. conſ. 41. Incip. habita, verſ. quamuis, vol. 2.

E

CAP. CLXXI.

IBi *Terminus*. Nota, quòd iſti termini debent ſcribi, capit. Quoniam contra, De probatio. Gloſ. in Conſtitut. Litè legitimè conteſtata, Sed quid, ſi non apparet ſcriptura, an poſſit probari per teſtes, videtur quòd ſic, & pro communi eſt tex. in l. Teſtium, C. de teſtibus, Abb. in cap. Quoniam prædicti, De probationib.

CAP.

CAP. CLXXII.

AN iſtę reſtitutiones dentur poſt dicita teſtificata, vide Bart. & DD. in l.1. §. nuntiatio, ff. de oper. nou. nunt. & iſtę reſtitutiones dantur ęquitate ſuadente, &, ea ceſſante, ceſſat reſtitutio, l. Nec vtilem, & ibi Bart. in princ. ff. ex quib. cauſ. maior. & an dentur iſtæ reſtitutiones in cauſis ſummarijs, Dic quod non, vt voluit Capic. Deciſ.13. per totã.

CAP. CLXXIX.

ADde in materia reductionis ad arbitrium boni viri coram quo fieri debeat, vide Couarr. variar. reſolut. lib.2. cap.12. per totum.

CAP. CLXXXIII.

AN iſte Ritus, & ordo introducendi habeat locum etiam quando introducitur via reductionis ad arbitrium boni viri, vide Salyc. in l. Societatem, §. Arbitrorum, pen. col. ff. pro Soc.

Ibi *Vel non apportauerit literas*. An iſta alternatiua reſoluatur in coniunctiuam, ita quòd vtrumque requiratur, vide Abb. in capit. Inter cætera, De Reſcript. & in caſu iſtius Ritus ſtat coniunctiuè, & oportet vtrũque verificari, aliàs appellatio erit deſerta, & ita in M. R.C. ſemper extitit obſeruatum, & ego tanquam Aduocatus bis obtinui per tex. in l. ſi quis ſepulchrum, §. ſumptus, ff. de religioſ. & ſumpt. funer. & latè per Iſern. in Conſtitut. Appellationum tempora, Bart. in l. cum antiquioribus, §. in his autem, C. de Iur. deliberand. Clement. 1. de appellat. & in d. Conſtitut. nu.25.

CAP. CLXXXIV.

ET quod iſtud capitulum habeat locum etiam in conſiſtorio S. R. C. dixit Petr. de Gregor. De Iudic. cauſ. feudal. quæſt.47. num.2. & 3. Sed contrariũ tenuit Apoſtillator ad eum.

Quid dicendum de cauſis concluſis coram Iudicibus cauſarum delegatarum, qui ſolent eſſe Iudices M. R. C. ſedis criminalis, an tranſeant in hermodicium, & quòd non tranſeant in hermodicium, vide deciſum per d. Tribunal cauſarum delegatarũ, die 26. Ianuarij, 10. Indit. 1581. in fauorem Don Ioſeph Landolina contra Don Didacum de Silua, quæ interlo-
A quutoria poſt modum die 28. Aprilis 11. Indit. 1583. fuit per Spectab. Io. Franciſcum Rao, tunc fiſci patronum, Iudicem in cauſa datum, confirmata.

CAP. CLXXXV.

QVæro, à quo die incipiat currere iſte annus, an à die receptionis cedulæ, an verò à die, quo fuit pronuntiatum ſuper oppoſitionibus, & quòd à die receptionis, tenuit Dominus de la Ve-
B glia in Allegation. pro Petro Triolo contra Nicolaum de Cannarozzo, ſed quòd à die interloquutoriæ, ſolet decidi, & verè, tamen durante impedimento non ſolet currere.

CAP. CLXXXVIII.

AN iſtud capitulum procedat reſpectu Tertij, reuidere volentis, & ſic an audiatur non facta reſtitutione, videtur quòd non, ex quo textus dicit, *Non*
C *aliter ſupplicans admittatur, &c.* Et ſic videtur innuere, quòd Tertius reuidet, ſed hæc videtur bona diſtinctio, an Tertius experiatur eadem actione, & iiſdem Iuribus, aut alia actione diuerſa, vt primo caſu non audiatur, ſecundo verò ſic, pro quo vide Maſtrill. Deciſ.99.

Quæro, An reuiſio peti poſſit contra tres ſententias conformes, Dic quòd ſic, vide Boniorn. in Rubr. C. Ne lic. tert. prouoc. vbi Addidi.

An audiatur ante pecuniæ ſolutionem,
D ſi elegerit ſuper bonis ſatisfieri, putà interponendo primum decretum, vide Io. Aloyſ. de Septim. hic, & Petrũ de Greg. De Iudit. cauſ. feudal. quæſt.51. Et quod iſto caſu audiatur, obſeruatur in practica, & ita fuit Deciſũ pro Barone Gudurani. Sed vide Maſtrill. d. Deciſ.99.

CAP. CLXXXIX.

IN materia iſtius Capituli, An vxori debeatur interuſurium dotis non ſolu-
E tæ, vide Afflict. Deciſ. 284. Arno. Dial. 20. Iaſ. in §. fuerat, Inſtitut. de Actionib. num.19. & ibi quid ſi mulier ſit diues, & quid ſi pauper, & inops, & vide Gabell. Millel.435. part.1. quia loquitur in ſtatuto taxante. Et iſtud ſtatutum intelligi debet in caſu, quo de iure communi talia interuſuria deberentur, etiam ſi ſimpliciter loqueretur Socc. ſen. conſ.136. nu.6. lib.1.

CAP.

CAP. CXCIII.

QVid, ſi ſunt elapſi decem anni an poſſit cogi per viam iniunctionis ad ratificari faciendam, videtur quòd non, quia qua ratione nõ poteſt poſt decenniũ fieri executio pro debito principali, eadẽ ratione pro acceſſorijs, quod decenniũ currit à tempore, quo potuiſſet, & debuiſſet fieri ratificatio.

Quid enim, ſi qui debebant ratificare erant Minores, cogita quia Ritus ſimpliciter loquitur non de tempore prefinito, hoc puto verum, quòd etiam poſt decennium teneatur, & poſſit carcerari, vt dixit Chircus hic.

Sed an hoc capitulum Ritus circa hoc tempus debeat declarari per aliud capitulum de executione inſtrumenti, mihi videtur dubitatio aut vana, aut leuis, quia Ritus in illo capitulo nil diſponit de modo procedendi, ſed illud determinatur per alias partes Ritus, quia ſi eſt infra decennium proceditur via executiua, & ſit preceptum, ſiuè iniunctio iuxta Ritũ loquentem de executione inſtrumentorum, ſi inſtrumentum eſt tale, quod habeat executionem paratam, & ſit de caſibus, ſi verò poſt decennium proceditur per viam cedulæ condemnatoriæ, iuxta capitulum de hoc loquens, & ego practicari pro Barone Deliæ contra Baronem Camaratæ. Idem ſi non eſſet inſtrumentum, ſed confiteretur ſimpliciter, procederetur executiuè, ſi autem qualificatè,

A per viam cedulæ, & ſi nullum horum eſſet, & non poſſet promiſſio probari per teſtes, ageretur ſummariè, ſi comprehenderetur in capit. 133. Incip. per prius cauſas ſummarias, aliàs ordinariè, & data ſententia infra annum proceditur executiuè, & poſt annum per viam cedulæ, & currit decennium à die, quo cogi poteſt propter capitulum Ritus 111. quod dicit, *A tempore, quo debiti petitio competit*, Et per l. ſi eum dotem, ff. ſolut. matrim. & Auth. offeratur. C. de lit. conteſtat.

B Quid ſi promiſſor Rathi conuenitur non ſolùm ex contractu promiſſionis, ſed etiam ex ceſſione iurium, vel alijs ſcripturis iunctis, an audiantur defenſiones, Dico quòd ſic, quia Ritus odioſus in hoc, non habet locum in caſu iſto, DD. in l. 3. in princ. ff. de verbor. obligation. Bald. in l. 2. C. de exception. rei Iudicat. & ita habui in facto in cauſa Bernardini, Pro hac opinione eſt optima deciſio Bald. in l. per diuerſas, quæſt. 13. C. Mandat. ſed eſt aduertendum, quòd ipſe intelligit,
C quòd illa verba, *Aut promiſſionem adimpleat, aut carceretur*, Important reiectionem oppoſitionum, & defenſionum, etiam non ſtante pacto, ſed non puto mẽtem Ritus eſſe hanc, ſed tantum velle tollere ea, quæ habentur in capit. Gemma, de ſponſalib. cum ſimilib. & poteſt dare formam cohertionis, non quòd non poſſet ſe ex alijs capitulis defendere, maximè cum Ritus habeat locum etiam vbi non eſſet inſtrumentum, aut executio parata vt ſupra dixi.

Finis Ritus Incerti Authoris.

INDEX COPIOSISSIMVS RERVM OMNIVM

QVAE QVIDEM IN HOC OPERE SVPER RITV REGNI SICILIÆ CONTINENTVR.

A.

ABLATIVVS abſolutus importat conditionem. Montal. cap.135. lit.c, fol.139. Iulian. capit. 113. q. 11. lit. e, fol. 246. & cap. 121. q. 13. in princip. fol. 247. & cap. 145. q. 16. lit. d, fol.251.

Abſens cauſa reipublicę an non poſſit conueniri tàm in cauſis inchoatis quàm inchoandis, & an in omni abſentia tàm probabili quàm neceſſaria. Ant.Lanc.& ibi Blaſc. cap.101 lit. d, cum ſeq. fol.4. Io. Aloy. Sept.eod. cap. lit. a, cum ſeq. fol. 28.

Abſens cauſa reipublicęę non poteſt conueniri niſi cõueniat, vel agat. Percoll. cap. 101. in fin. fol.169.

Abſens cauſa reipublicæ an & quando reſtituatur ad poſſeſſionem ſuorum bonorum. Rizz. cap. 101. in fin. fol. 191. Auth.Incert.eod capit. in fin. fol.257.

Abſens cauſa reipublica quando quis eſſe dicatur. Auth. Incert. cap.101. lit. a, 2. col. fol.257.

Acceſſoriũ ſapit naturam ſui principalis. Ant. Lanc.cap.132.lit.c, fol.10.

Accuſans de iniuria illata in Diuinam Maieſtatem dicitur proſequi propriam, & ſuam iniuriam. Bonior.cap.149.lit. b, 2. col. fol.91. Fim.eod. cap. lit. b, fol. 110. Percoll. eod. cap. lit. e, fol.178.

Accuſans de iniuria illata in Deum nõ tenetur ſe ſubſcribere. Percoll. cap.149. lit. e, fol.178.

Accuſare an poſſit compater, vel commater, ſeu patrinus in delictis priuatis. Boniorn. cap.149. lit. a, fol.91.

Accuſare dicitur qui crimina obiecit. Boniorn. capit.145. lit. D. in fin. fol. 89.

Accuſare an poſſit forenſis in delictis popularibus. Fim. cap. 149. lit. D. fol. 110.

Accuſare teſtes de falſo non eſt defenſio. Vide. Teſtes.

Accuſatio an competat cuilibet de populo ſi ſtatutum imponat pęnam pecuniariam applicandam fiſco. Ant. Lanc. cap.149. lit. e, fol.14. Platam. eod. cap. lit. e, fol. 230. Viuacit.eod.cap. lit. d, fol.127. Percoll. cap.145. lit. c, fol.178.

Accuſatio an competat cuilibet de populo quando delictum committitur contra determinatam Perſonam. Ant. Lanc. cap.149. lit. e, fol.14.

Accuſatio ſi permittatur cuilibet de populo an comprehendantur etiam inhabiles, vel pauperes. Ant. Lanc. cap.149. lit. b, fol.15. & cap. 190. fol. 21. Io. Aloy. Sept.eod.cap. lit.c. 1.col. fol.57. Percoll. eod. cap. lit. c, cum ſeq. fol.178. Petrol. eod. cap. 149. lit. a, cum ſeq. fol.239.

Accuſatio in publicis inditijs an competat cuilibet de populo. Percoll. cap. 145. lit. d, fol. 178.

Accuſatio an competat cuilibet de populo

in

in omni crimine Læſę Maieſtatis, an vero in primo, & ſecundo capite. Io. Aloÿſ. Sept. cap. 149 lit. d, 1. col. fol. 54.

Accuſatio de iure aliorum capitulorum Regni, an competat niſi cuius intereſt. Io. Aloy. Sept cap. 149. lit. e, 2. col. fol. 54.

Accuſatio de homicidio quando competat cuilibet de populo, vel ſolùm ei cuius intereſt. Vide Homicidium.

Accuſatio cui cõpetat ſi exterus occidatur. Vide Homicidium.

Accuſatio in crimine falſæ Monetæ an competat omnibus. Viuacit. cap. 149. lit. b, fol. 128. Platam. eod. cap. lit. b, cum ſeqq. 1. col. fol. 231.

Accuſatio publica ceſſat in omni crimine publico ſi ſuperueniat conſanguineus. Io. Aloy. Sept. cap. 149 lit. d, 1. col. fol. 56. Platam. eod. cap. lit. d, fol. 230. Vide, Conſanguineus.

Accuſatio competit cuilibet de populo ſi fiat iniuria monialibus, vel celebrantibus diuina officia. Io. Aly. Sept. cap. 149. lit. c, 2. col. fol. 56.

Accuſatio an competat forenſi in criminibus publicis Percoll. cap 145. lit. d, fol. 178. Bonior. 149. lit. d, 1. col. fol. 91. Percoll. eod. cap. lit. d, fol. 178

Accuſatio ſi eſt publica, & quis non admictitur ad accuſãdum an poſſit implorare officium Iudicis vt ipſe inquirat ad petitionem partis, & ſi Iudex non dicit parti an poſſit appellari. Io. Aloy. Sept. cap 149. lit. c, cum ſeq. 1. col. fol. 57. Petrol. eod cap. in fin. fol. 239.

Accuſatio ſi cuilibet per ſtatutum concedatur intelligitur cuilibet de populo ſtatuentis, nõ autẽ de extero. Vide ſtatutũ.

Accuſatio eſt publica vbi offenſa non concernit certam perſonam licèt crimen ſit priuatum Bonior. cap. 149. lit. c, 1. col. fol. 91.

Accuſatio in ſpretis pęnis an competat cuilibet de populo, vel ad eum tantum cuius intereſt. Platam. cap. 149. lit. a, 1. col. fol. 231. Viuacit. eod. cap. lit. a, fol. 128.

Accuſatio an competat cuilibet quando pęna non concernit certam perſonam vt in Blaſſemia, & ſimilibus. Percoll. cap. 145. lit. c, fol. 178.

Accuſatio redditur ſuſpecta ſi accuſator multum ſtetit ad accuſandum. Bonior. cap. 142. fol. 89. Percoll. cap. 102. lit. d, fol. 169.

Accuſatio an competat filiæ, vxoriꝗ, matri, ſorori, & ſimilibus ob iniuriam factam citra mortem. Bonior. cap. 149. lit. c, fol. 92.

Accuſatio an competat domino pro iniuria facta paſtori ſuo. Bonior. cap. 149. lit. d, fol. 92.

Accuſatio de nece an mihi competat ſi quis inſultans me occidat ſcutiferum meum. Boniorn. cap. 149. lit. d, fol 92.

Accuſatio an competat pupillo pro nece tutoris. Boniorn. cap 149 lit. d fol 92.

Accuſatio vnica in vno libello poteſt fierī contra plures. Fim cap. 145. fol. 109.

Accuſatio in priuatis delictis nemini competit niſi cuius intereſt. Percol cap. 145. lit. c, fol. 178.

Accuſatio publica licet efficiatur priuata tamen reſpectu perſonæ accuſantis dicitur publica. Petroll. cap. 149. lit. b, fol. 239.

Accuſatio Rei quando dicatur fundata. Vide Nomen Rei.

Accuſatio ſola ſine aliquo principio fundatiuo non eſt cauſa ſubintractionis quia non habet formam Iuditij. Iulian. cap. 145. q. 16. lit. e, 1. col. fol. 250.

Accuſatio per litis conteſtationem dicitur inchoata. Iulian. cap. 145 q. 16. lit. a, 2. col. fol. 250

Accuſationis ſola propoſitio ſiue ſola partis citatio non facit deſiſtentem incidere in Turpillianum, ſed requiritur contumacia. Io. Aloy. Sept cap 145. lit. a, fol. 52.

Accuſationis ſola propoſitio facit iuditium inchoari. Ant. Lanc. cap. 145. lit. d, fol. 14.

Accuſato preſente, vel per contumaciam abſente, hæc verba qualiter interpretentur. Vide. Verba.

Accuſator an excuſetur à pęna talionis propter dictum vnius teſtis. Podius. cap. 149. lit. d, fol. 165.

Accuſator poteſt reuocare ceſſionem, & remiſſionem factam accuſato antequam fuerit acceptata. Iulian. cap 145. q. 16. lit. b, 2. col. fol. 251.

Accuſator quando teneatur ad expenſas. Vide. Expenſæ.

Accuſatore mortuo an hæredi competat accuſationis proſequutio, & acta facta ſeruiant. Fim. cap. 145. lit. c, fol. 110.

Accuſatus non debet fatigari ſi perſona quæ proſequitur non eſt legitima, & habilitata. Ant. Lanc. cap. 149. lit. c, fol. 15.

Accuſatus ſi quis fuerit, debent prius omnes exceptiones emergentes examinari antequam eius nomen recipiatur inter Reos quia ſunt pręiuditiales. Ant. Lant. cap. 149. lit. c fol. 15.

Accuſatus vbi venit imponenda pęna pecunia-

cuniaria, & in ſubſidium pœna carceris de iure communi non relaxatur ſideiuſſoribus Ant. Lanc. cap. 151. lit. e, fol. 15.
Accuſatus de ſpreta pœna defenſæ tenetur preſtare de non baractandis. Vide. Fideiuſſio.
Accuſatus de ſpreta pœna defenſæ quando poſſit banniri. Vide Banniri.
Accuſatus de ſpreta pœna defenſæ debet cõdemnari ſecundum qualitatem delicti non autem ſecundum quantitatem pœnæ. Rizz. cap. 152. fol. 205.
Accuſatus quando debeat carcerari. Vide. Carceratio.
Accuſatus ſi veniat abſoluendus non debet ita deligenter cuſtodiri. Vide. Reus abſoluendus.
Accuſatus de crimine capitali, & in vinculis poſitus debet excarcerari ſi conſtat eum non deliquiſſe etiam non expectata ſententia. Io. Aloy. Sept. cap. 142. lit. d, fol. 51. Percoll. cap. 141. in fin. fol. 177.
Accuſatus quando poſſit opponere exceptionem, tua non intereſt, vide. Exceptio.
Accuſatus de periurio ſeu de falſo poteſt cogere partem ad agendum. Io. Aloy. Sept. cap. 157 lit. e. fol. 61.
Accuſatus de periurio an poſſit ipſa proſequutione ſe penitere, & errorem allegare. Io. Aloy. Sept. cap. 157. lit. b, fol. 62.
Accuſatus ex delicto recenti ſi non carceratur nec preſtat an valeat proceſſus. Boniorn. capit. 141. in princ. fol. 88
Accuſatus ex delicto recenti ſi eſt perſoſona illuſtris an debeat carcerari vel ſub fideiuſſione relaxari. Boniorn. cap. 141. lit. e, fol. 88.
Accuſatus non debet ſub fideiuſſione relaxari vbi eſt dubium an ſit condemnandus pœna corporali, vel pecuniaria, vel pęna arbitraria, vel aliàs exiuit de carcere. Boniorn. capit. 146. fol. 90.
Accuſatus per euidentem calumniam an poſſit per procuratorem implorare officium iudicis. Fim. capit. 159. fol. 111.
Accuſatus contumax ſi exinde compareat an audiatur non reiectis expenſis Fim. cap. 159. lit. c, fol. 111.
Accuſatus quando debeat carcerari. Fim. cap. 159. lit. c, fol. 111.
Accuſatus de delicto in quo non venit pœna corporalis ſed pecuniaria quam ſideiuſſionem preſtare teneatur. Viuac. capit. 151. fol. 128. Rizz. eod. cap. fol. 204.
Accuſatus de percuſſione cum effuſione ſanguinis ſi probatur de percuſſione, & non de ſanguine an ſit abſoluendus. Patern. cap. 159. in princ. fol. 149.
Accuſatus in quibus caſibus debet ſe defendere carceratus, & in quibus non. Patern. cap. 159. lit b, fol. 149.
Accuſatus ſi primò quis fuerit de delicto non facta mentione de aliqua qualitate aggrauante delictum, & fuerit punitus, an exinde conſtito de illa qualitate ſit iterum puniendus. Patern. cap. 166. in princ. fol. 150.
Accuſatus ſi quis fuerit de vulnere, & exinde mors ſequatur, & iterum accuſetur de morte an probationes factæ de vulnere preiudicent exinde ipſi accuſato, & ſequi poſſit condemnatio ex dicta inſtantia Patern. cap. 166. lit. e, cum ſeq. fol. 150.
Accuſatus an poſſit renuntiare defenſionibus ſuis. Vide. Reus.
Accuſatus ſi renuntiat defenſionibus ſuis an poſſit quilibet de populo pro eo comparere. Vide. Reus
Accuſatus ſicut non poteſt reaccuſare ſuũ accuſatorem pendente accuſatione ita etiam non poteſt excipere de crimine ſi per exceptionem conſequitur effectum accuſationis. Auth. Incert. cap. 150. fol 264.
Acta iuditialia debẽt ſcribi. Anton. Lanc. cap. 112. lit. b, fol. 7. Io. Aloy. Sept. eod. capit. lit. b, fol. 32.
Acta an validentur ſi fiat. ſolutio debiti pendente lite reuiſionis, & non ante. vide. Reuiſionis lite.
Acta curiæ obligatoria habent viam executiuam. Vide. Obligatio.
Acta Iuditij ſunt inſtrumenta publica. Boniorn. cap. 10. lit. b, fol. 80.
Acta veniunt appellatione inſtrumentorum. Vide. Appellatione inſtrumentorum.
Acta facta à falſo procuratore an conualidentur ſequuta ratificatione domini. Iulian. capit. 112. queſt. 3. lit. e, fol. 242.
Acta ex tacito, & preſumpto mandato aliquando ſuſtinentur ſi preter mandatũ etiam factum reperitur. Iulian. capit. 112. q. 3. lit. a, 2. colum. fol. 242.
Acta facta à partibus coram iudice an habeant executionem paratam. Vide. Concordia. Vide. Partes.
Actio quando dicatur realis, & quando perſo-

perſonalis. Ant. Lanc. cap. 97. lit. d, fol. 1. Io. Aloy. Sept. eod. cap. lit. e, fol. 24. & lit. b, fol. 25. Rizz. eod. capit. lit. b, fol. 190. Auth. Incert. eod. capit. lit. a, fol. 255.

Actio dupplex oritur ex delicto ſiuè publico ſiue priuato. Ant. Lanc. cap. 145. lit. c. fol. 14.

Actio iudicati non habet executionem paratam imo requirit ordinem iuditiariũ ſed executio petitur officio iudicis. Ant. Lanc. cap. 186. lit. d, fol. 19.

Actio in factum vel iudicati an oriatur ex ſententia. Vide. Sententia.

Actio debet conſiderari ſecundum eius primam naturam, & non accidentalem. Io. Aloy. Sept. cap. 139. lit. a, fol. 48.

Actio ſpretæ pœnæ defenſæ ſiue mandati præſcribitur anno. Io. Aloy. Sept. capit. 153. lit. d, fol. 58.

Actio an oriatur ex compromiſſo ſi pœna non ſit adiecta. Io. Aloy. Sept. cap. 154. lit. b, fol. 59.

Actio ſtupri quanto tempore præſcribatur & quando interrumpatur præſcriptio, & quando incipiat currere. Io. Aloyſ. cap. 166. lit. c, fol. 64.

Actio hypotecaria licèt non habeat viam executiuam contra tertium an habeat contra debitorem principalem. Bonior. cap. 110. in princ. fol. 81.

Actio non datur ante euentum conditionis. Boniorn. cap 111. lit. c, 2. colum. fol. 82.

Actio perſonalis defuncti an tranſeat ad hæredes. Percoll. cap. 141. lit. b, 1. col. fol. 177.

Actiones an ſemper tranſeant in hæredes etiam quòd de eis non ſit facta mentio in contractu. Io. Aloy. Sept. cap. 202. lit. a, fol. 78. Let. cap. 122. fol. 145. Rizz. cap. 103. fol. 191.

Actionum nomina hodiè nõ exprimuntur in libello. Io. Aloy. Sept. cap. 132. lit. a, 1. col. fol. 40.

Actor realiter agens ſi Reus eſt contumax mictitur in poſſeſſionem rei petitæ ſi verò perſonaliter mictitur pro menſura debiti. Ant. Lanc. cap. 97. lit. c, fol. 1. & quomodo, & qualiter procedat, vide Blaſc. Lanc. eod. cap. lit. d, fol. 1.

Actor ſi propter potentiam aduerſarij non ſit miſſus in poſſeſſionem qualiter illi ſuccurratur. Fim. cap. 97. lit. b, fol. 104.

Actor ſi fuit poſitus in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ, & non vult perſeuerare vſque ad annum an poſſit cogere Reũ ad recuperandam poſſeſſionem, & ad proſequendam litem. Percoll. cap. 97. in fin. fol. 168. Podius eod. cap. lit. e, fol. 154.

Actor tenetur ad duplum tàm ſi plus petat quàm ſi bis poſtulet. Vide. Pœna dupli.

Actor bis petens poteſt puniri crimine ſtellionatus. Blaſc. Lanc. cap. 104. lit. a, fol. 5. Io. Aloy. Sept. cap. 105. lit. b, fol. 30.

Actor qui agit ad litis ingreſſum licèt elapſo termino duorum menſium poſſit infra dies octo preſentare iura ſua tangentia merita cauſæ non tamen poteſt ſuper eis teſtes producere. Ant. Lanc. cap. 137. lit. a, fol. 13. Vide. Cauſa.

Actor an poſſit cauſare cedulam ex probationibus factis per teſtes. Io. Aloy. Sept. cap. 132. lit. c, in fin. 2. col. fol. 40.

Actor ſi agat per viam cedulæ non datur conuentio terminus ad defendendum ſed ad reprobandum. Vide. Terminus.

Actor agens per viam cedulæ. Vide Reus.

Actor faciens mentionem de inſtrumento an teneatur illud edere parti petenti ſuis expenſis. Io. Aloy. Sept. cap. 134. lit. e, 1. col. fol. 43.

Actor cui fuit ſolutum in cauſa reuiſionis ſi non poteſt preſtare in caſu ſuccumbentiæ an ſufficiat cautio iuratoria. Fim. cap. 188. lit. b, fol. 115.

Actor iniuſtum petens ineptè agit. Let. cap. 135. in fin. fol. 146.

Actor petens officium vel dignitatem ſecularem aut eccleſiaſticam an ſit mictendus in poſſeſſionem cauſa rei ſeruandæ, & qualiter procedatur. Percoll. cap. 97. lit. c, fol. 168.

Actor ſi vnam viam eligat an ei ſit alia precluſa. Percoll. cap. 140. fol. 176.

Actor ſequitur forum Rei. Auth. Incert. cap. 101. lit. e, fol. 257.

Actus factus à partibus coràm iudice an habeat executionem paratam. Vide. Partes. Vide. Concordia.

Actus exercentium à poteſtate règulatur. Iulian. capit. 149. quæſt. 17. in fin. fol. 252.

Adiudicatio iudicialiter facta dicitur alienatio neceſſaria. Rizz. cap. 194. in fin. fol. 220.

Adiudicatio ſi facta eſt precedente eſtimatione in ſubbaſtatione, & decreto iudicis an eſtimatio iuſta cenſeatur. Auth. Incert. capit. 113. lit. a, 2. col. fol. 260.

Adiudicatio ex ſecundo decreto ſi fiat pro maiore quantitate quàm ſit debita etiam quòd ſit vnus nummus

eſt

eſt nulla vide. Decretum ſecundum.

Aduerſarius quis dicatur in cauſa ſpolij. Percoll. capit. 135. lit. b, 1. colum. fol. 176. Auth. Incert. cap. 131. lit. c, fol. 262.

Adulterij pœna. Vide. Pęna Adulterij.

Adulterium cum inceſtu qualiter puniatur. Ant. Lanc. capit. 167. lit. e, fol. 17.

Adultus an poſſit banniri. Vide. Minor.

Aduocati ſalarium. Vide. Salarium.

Aduocatus eſt gratis dandus perſonis miſerabilibus. Vide. Perſona miſerabiles.

Alienatio bonorum debitoris facta à creditore non ſeruata forma Ritus an ſit nulla Petrol. cap. 112. fol. 236.

Alimenta an patiantur appellationem. Vide. Appellatio.

Alimenta ſi per triennium fuerint preſtita, & ſoluta inducitur obligatio alimentandi in futurum. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. a, fol. 41.

Alimenta an ſint preſtanda lite pendente. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. a, fol. 41.

Alimenta peti poſſunt etiam diebus feriatis. Let. cap. 133. fol. 145.

Alimenta futura quæ dicàntur. Podius cap. 112. lit. e, fol. 160.

Alimenta futura non patiuntur dilationem. Gigl. cap. 112 fol 240.

Alimentorum priuilegia quæ ſint. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. e, fol. 41.

Alimentorum priuilegia an extendantur ad legitimam quæ ſucceſſit loco alimentorum. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. c, fol. 41.

Aliud pro alio inuicto creditore ſolui non poteſt, & an procedat de iure Ritus. Io. Aloy. Sept. cap. 188. lit. a, & lit. d, fol. 74. Viuac. eod. cap. fol. 133. Auth. Incert. cap. 112. lit. d, fol. 258. & lit. c, 2. col. fol. 259.

Allegare turpitudinem ſuam nemini licet. Fim. cap. 114. lit. c, fol. 106.

Alteri per alterum non debet iniqua conditio inferri. Rizz. cap. 200. lit. a, fol. 223.

Alternatiua vt ſit vera an ſufficiat quòd vna tàntum pars ſit vera Percoll. cap. 183. circa finem. fol. 185.

Alternatiua aliquando reſoluitur in coniuntiuam. Auth. Incert. capit. 183. lit. c, fol. 265.

Annus qui datur Reo contumaci ad recuperandum poſſeſſionem bonorum ſuorũ quando incipiat currere, & an poſſit reſtringi, & limitari vel prorogari. Vide Terminus.

Annus qui datur primo decreto an poſſit prorogari. Percoll. capit. 185. fol. 186.

Apertura an ſit de ordine ſubſtantiali iuditij. Boniorn. cap. 141. lit. b, fol. 89.

Apocha. Vide. Scriptura. Vide. Inſtrumentum priuatum.

Apodixa. Vide. Scriptura. Vide. Inſtrumentum priuatum.

Appellans licèt teneatur infra decem dies dare cartam, & partem pecuniæ pro expeditione proceſſus, & infra alios decem aliam partem, & infra etiam alios decem aliam partem tamen poteſt hæc omnia adimplere in vltimo decendio, & infra tempus ſtatutum. Ant. Lanc. cap. 183. lit. c, in fin. fol. 18. Io. Aloy. Sept. eod. cap. lit. c, fol. 71. Bonior. eod. cap. fol. 97. Fim. eod. cap. lit. b, fol. 114. Rizz. eod. cap. fol. 217. Percoll. eod. cap. lit. e. fol. 184.

Appellans ſi infra 50. dies habuerit proceſſum expeditum, & poſtea non preſentat an illi detur dies in qua debeat preſentare, & an elapſo die, & non preſentãte appellatio dicatur deſerta. Ant. Lanc. cap. 183. lit a, fol. 19.

Appellans ſi ex aliquo iuſto impedimento vt paupertatis &c non preſentat proceſſum vel in aliquo ſollemni deficiat an excuſetur vel teneatur proteſtari ne appellatio reddatur deſerta. Ant. Lãc. cap. 183. lit. b, fol. 19. Io. Aloy. Sept. eod. cap. lit. a, cum ſeqq. 1. col fol. 72. Fim. eod. cap. in fin. fol. 114. Percoll. eod. cap. lit. b, 1. col. fol. 185.

Appellans ſi ex iuſto impedimento non poteſt proceſſum expedire qualiter debeat probare tale impedimentum. Patern. cap. 183. lit. a, fol. 151.

Appellans debet pluries interpellare, & ſollicitare vt habeat copiam proceſſus. Io. Aloy. Sept. cap. 183. lit. d, fol. 71. Patern. eod. cap. in princ. fol. 150. Percoll. eod. cap. lit. e, cum ſeq. fol. 184. & lit. c, 1. col. fol. 185.

Appellans an poſſit preſentare proceſſum poſt 50. dies dummodo modicè poſt. vide. Proceſſus.

Appellans ſi fuit impeditus facto Principis poſtquam illi notificauit appellationem, & petijt Iudicem an teneatur de tali impedimento proteſtari. Io. Aloyſ. Sept. cap. 183. lit. b, cum ſeqq. 1. columm. fol. 72. Boniorn. eod. cap. lit. c, fol. 97.

Appellans ſi propter paupertatem non proſequitur appellationem an talis paupertas ſit cauſa ſufficiens ſibi

dandi biennium. Io. Aloy. Sept. cap. 183. lit. d, 1. col. fol. 72.

Appellans ſi eſt negligens, & ſe coarctat ad finem 50. dierum an pars appellata poſſit petere dari illi terminum breuiorem. Io. Aloy. Sept. cap. 183. lit. a, 2. col. fol. 72.

Appellans ſi preſentauit proceſſum poſt 50. dies, & pars appellata ſe contentauit an ſufficiat. Io. Aloy. Sept. cap. 183. lit. b, 2. col. fol. 72.

Appellans debet inſtanter petere literas de preſentatione proceſsus, & illas Iudici ad quem preſentare tenetur aliàs appellatio erit deſerta. Io. Aloy. Sept. cap. 183. lit. b, In fine. 2. col. fol. 72. Patern. eod. cap. in fine fol. 151.

Appellans ſi non apportauerit literas de preſentatione proceſsus poteſt Iudex à quo ſententiam exequi. Io. Aloy. Sept. cap. 183 lit. d, 2. col. fol. 72.

Appellans ſi apportauerit literas de preſentatione proceſſus non tamen fecit citari partẽ an appellatio ſit deſerta. Io. Aloy. Sep. cap. 183. lit. e, 2. col. fol. 72. Patern. eod. cap. lit. b, fol. 151.

Appellans an ceſſante impedimento ad proſequẽdum appellationẽ teneatur exinde eam proſequi. Boniorn. cap. 183. lit. d, fol. 97.

Appellans debet quàm citius expeditionem proceſſus procurare, & preſentare, quod relinquitur arbitrio Iudicis attenta locorum diſtantia. Boniorn. cap. 183. lit. a, cum ſeqq. fol. 98. Patern. eod. capit. lit. d, fol. 150.

Appellans non debet proceſſum appellationis introducere defectiuum, ſed perfectum, & expeditum. Fim. cap. 183. lit. d, fol. 114. Patern. eod. cap. lit. d, fol. 150.

Appellans impeditus ex iuſta cauſa infra 50. dies proceſſum appellationis expedire an poſſit tale impedimentum per teſtes probare. Montalt. cap. 183. lit. d, fol. 141.

Appellans ſi vult abſente aduerſario pronuntiari facere vt prima ſententia confirmetur quid faciendum. Let. cap. 183. lit. b, fol. 147.

Appellãs debet omnia adimplere quæ ſunt de ſubſtantia actus alias omiſſo vno de requiſitis actus corruit. Patern. cap. 183. lit. a, 2. col. fol. 151.

Appellans ſi defecerit in dando cartam, & pecuniam pro expeditione proceſſus an appellatio ſit deſerta, & ſic an omiſſio huius ſollemnitatis vitiet. Percoll. cap. 183 lit. d, fol. 184.

Appellans an per ſolam impetrationem reſcripti vel introductionem proceſſus aut preſentationem libelli dicatur proſequi appellationem. Percoll. cap. 183. lit. b, col. 1. fol. 185.

Appellans quòd teneatur poſt introductionem proceſsus conſtituere aduocatum, & procuratorem quomodo intelligatur. Percoll. cap. 183 lit. c, fol. 185.

Appellans ſi conſtituit Aduocatum ſed nõ apportauit literas de preſentatione proceſſus an appellatio ſit deſerta. Percoll. cap. 183. circa finem fol. 185.

Appellanti legitimè impedito proſequi appellationem debent fatalia 50. dierum dupplicari. Percoll. cap. 183. lit. d, fol. 184.

Appellatio in cauſa oppoſitoria non ſuſpendit pronuntiatum etiam ſi fuerit lata in curijs inferioribus dummodo à Iuriſperitis. Ant. Lanc. cap. 117. lit. b. fol. 8. Vide. Sententia.

Appellatio aliquando conceditur in cauſa oppoſitoria ante ſolutionẽ ratione paupertatis. Io. Aloy. Sept. cap. 117. lit. c, fol. 35.

Appellatio vel ſupplicatio in cauſis ciuilibus an admictatur à ſententijs latis à M. R. C. & quid ſi ſummariè vel per viam cedule procedatur. Ant. Lanc. cap. 118. lit. e, fol. 8. & cap. 133. lit. b, fol. 12. & cap. 188. fol. 20. Io. Aloy. Sept. cap. 118 lit. c, fol. 35. & cap. 133. lit. a, 1. col. fol. 43. Fim. cap. 138. & 139. fol. 109. & cap. 169. fol. 113. Viuacit. cap. 139. fol. 126.

Appellatio vel ſupplicatio ſeu aliud remedium in cauſis criminalibus an concedatur à ſententijs latis à M. R. C. Ant. Lanc. capit. 169. lit. d, cum ſeq. fol. 17. & capit. 188 lit. a, fol. 20. Io. Aloy. Sept. cap. 146. lit. e, cum ſeq. fol. 53. & cap. 151 lit. e, fol. 58. & cap. 169. in fine fol. 67. Boniorn. eod. capit. 169. fol. 94 Montalt. cap. 169. fol. 141. Percoll. capit. 169. fol. 182.

Appellatio a ſententijs M. R. C. licet non permictatur an ſit permiſſa quãdo vnus, tãtum Iudex iudicat. Boniorn. cap. 139. fol. 88. & cap. 169. lit. b, fol. 95. Percol. cap. 169. in fine fol. 182.

Appellatio à ſententijs M. R. C. prohibita an habeat locum in Tertio, & non nominato in ſententia. Boniorn. cap. 139. lit. e, fol. 88 Viuacit. cap. 118. fol. 122. Io. Aloyſ. Sept. cap. 118. lit. c, fol. 35. Platam. eod. cap. fol. 228.

Appellatio an detur à ſententia. M. R. C. quando cauſa non tota decideretur ſed fertur tantum aliqua interloquutoria

appella-

appellabilis ſuper proceſſu criminali. Viuacit. cap.169. fol.132.

Appellatio à ſententijs latis in M. R. C. ſuper exceptionibus ad impediendum litis ingreſſum an valeat vel pereat. Percol. cap.138. fol.176.

Appellatio non datur ad M. R. C. in Ciuitate Catinæ niſi cauſa excedat ſummam duodecim Auguſtalium, & hoc ex priuilegio, & antiqua conſuetudine illius Ciuitatis. Rizz. cap.180. fol.216.

Appellatio in cauſis criminalibus ſi eſt prohibita per ſtatutum intelligitur quando totalis cauſa deciditur. Vide ſtatutũ.

Appellatio qualiter interponatur Io. Aloy. Sept. cap.183. in princ. fol.71.

Appellatio interponitur infra decem dies computandos à die ſententiæ Io. Aloy. Sept. cap. 183. in princ. fol.71.

Appellatio hodie intimatur parti infra decem dies per nuntium non per cedulam. Ant. Lanc. cap.183. lit. c, fol.18.

Appellatio in cauſis ſummarijs an, & quãdo admictatur Ant. Lanc. cap. 133. lit. b, fol.12. Fim. eod. cap. fol.107. Auth. Incert. cap.136. fol. 262.

Appellatio in cauſa ſpolij, & in cauſis poſſeſſorijs an admictatur, & quando, & an ſuſpendat. & quid de Iure Ritus. Ant. Lanc. cap.133 lit. b, fol.12. & cap. 188. li. b, f.20. Io. Aloy. Sept. eod. cap. lit. c, in fine fol.41. & cap.135. lit. b, cum ſeq. fol.45. 1. col. Let. cap. 135. lit. c, fol. 146. Percol. cap.135. lit. a, 2. col. & lit. d, fol.176. Petrol. cap 135. li. b, 2. col. f.237.

Appellatio ſuper incidentibus in cauſa ſpolij an permictatur. Petrol. cap.135. lit. e, 2. col. fol.237.

Appellatio non ſuſpendit etiam in Curijs inferioribus. Ant. Lanc. cap. 133. lit. d, fol. 12.

Appellatio an detur ſi in cauſa in qua erat procedendum ordinariè ſit proceſſum ſummariè. Vide cauſa.

Appellatio an detur ſi in cauſa in qua erat procedendum ſummariè ſit proceſſum ordinariè. Vide. Cauſa.

Appellatio an ſuſpẽdat executionem. Ant. Lanc. cap. 188. lit. d. fol.20.

Appellatio quãdo denegetur vel permictatur à Curijs inferioribus ad M. R. C. Ant. Lanc. cap. 188. lit. c, fol.20. Io. Aloy. Sept. cap.180. fol.71.

Appellatio an detur à ſententia Iudicis mandantis inſtrumentum executioni, & ſatis fieri creditori. Io. Aloy. Sept. cap.101. lit. d, fol. 27. & an tali caſu appelatio ſuſpendat. vide ibi.

Appellatio an detur à ſententia lata ex cõfeſſione partis. Io. Aloy. Sept. cap. 132. lit. d, 2. col. fol.40.

Appellatio non datur in cauſis alimentorũ & dato quod appellaretur alimenta interim non ſuſpenduntur ſed ſententia executioni mandatur, & in quibus alimentis procedat an ex teſtamento vel ex contractu. Io. Aoly. Sept. cap.133. lit. d, In fine. cum ſeq. fol.41. Viuac. eod. cap. fol.125. Montalt. eod. cap. fol.139.

Appellatio ſi denegetur vni partium prohibetur etiam alteri. Io. Aloy. Sept. cap. 139. lit. d, in fin. fol.49.

Appellatio permictitur ab iniquitate Iudicis. Io. Aloy. Sept. cap.151. li. c, fol.58. Viuac. eod. cap. in fine fol.128. Platam. eod. cap. in fine fol.232.

Appellatio an detur à ſententia Iudicis qua quis condemnatus eſt ad penam putà portationis armorum. Io. Aloy. Sep. cap. 155. lit. d, 2. col. fol.60. Viuac. cap. 151. in fine fol. 128. Platam. cap. 151. in fine fol. 232.

Appellatio an concedatur confeſſo, & conuicto. Vide. Confeſſus.

Appellatio an concedatur condemnato ex notorio. Io. Aloy. Sep. cap. 169. li. c, fol.67.

Appellatio non eſt ſublata per cautionem deparendo ſententiæ. Vide. Cautio.

Appellatio licet ſit prohibita non tamen nullitas denegatur. Vide. Nullitas.

Appellatio datur à ſententia arbitri. Io. Aloy. Sept. cap 179. li. b, fol.70.

Appellatio an ſit concedenda vel an ſit deſerta, ad quem iudicem ſpectet cognoſcere. Vide. Iudex competens.

Appellatio ſi eſt deſerta, & procedatur in ea etiam conſenſu partium an proceſſus ſit nullus, & ſententia tranſeat in rem iudicatam. Boniorn. cap.183. li. c, fol.97. Percoll. eod. cap. li. d, fol. 184.

Appellatio ſi eſt deſerta ſententia ipſo iure tranſit in rem iudicatam abſq; eo quod declaretur deſerta ac ſi non fuiſſet appellatum. Bonior. cap.183. li. c, fol 98. Percoll. cap.182. in fine fol. 184. & li d, 1. col. fol.185.

Appellatio vt ſit deſerta an ſufficiat vnum non fieri. Boniorn. cap.183. li. d, fol.97.

Appellatio an ſit deſerta ſi deficiat vnus numus vel obolus in ſolutione iuris expeditionis proceſſus appellationis. Fim. cap.183. li. c, fol.114. Patern. eod. cap. in princ. fol.150.

Appellatio non eſt deſerta ſi appellans introduxerit proceſſum appellationis infra paucos dies poſt 50. dies prefixos à Ritu. Vide. Proceſſus.

Appel-

Appellatio ſi eſt deſerta an poſſit de conſenſu partium in cauſa procedi. Montal. cap. 183. lit. d, fol. 141.
Appellatio in dubio an preſumatur vel declaretur deſerta. Montalt. cap. 183. lit. a, fol. 142. Percoll. cap. 182. lit. a. fol. 184.
Appellatio an ſit deſerta ſi infra 50. dies ſint obtente literæ cũ clauſula de citanda parte ſed pars non fuit citata infra 50. dies. Montalt. cap. 183. in fine fol. 142.
Appellatio an dicatur deſerta ſi Iudex a quo prefixit terminum appellanti vt deberet apportare literas de preſentatione proceſſus quas non apportauit, & an tali caſu poſſit Iudex ſententiam executioni mandare non obſtante appellatione. Percoll. cap. 183. lit. a, 2. col. fol. 185.
Appellatio vel Reuiſio aut aliud remedium a ſententijs conſulum alicuius Nationis an detur, & quid ſi ſententia eſt nulla vel euidenter iniqua. Io. Aloy. Sept. cap. 187. fol. 74. Boniorn. eod. cap. fol. 99. Viuac. eod. cap. fol. 132. Percoll. eod. cap. fol. 186.
Appellatio an detur à ſententia lata in fauorem vniuerſitatis. Fim. cap. 133. lit. b, fol. 107.
Appellatio eſt fauorabilis, & eſt remedium oppreſſorum. Fim. cap. 133. lit. d fol. 107.
Appellatio eſt defenſio. Fim. cap. 133. lit. e, fol. 107. Percoll. cap. 135. lit. a, 2. col. fol. 176. Rizz. cap. 135. lit. d, fol. 198.
Appellatio eſt triaca, veneni primi Iudicis. Fim. cap. 133. lit. e, 2. col. fol. 107.
Appellatio licet non detur à ſententijs Iuratorum per viſionem oculorum poteſt tamen ſententia retractari vel tentari nullitas. Viuac. cap. 181. fol. 132. Percoll. eod. capit. fol. 184.
Appellatio ſi per ſtatutum debeat Interponi infra decem dies, & poſtea concedat 60. dies ad proſequendum illam ſi quis appellat prima die ſtatim Incipiũt currere illi 60. dies non expectato lapſu decem dierum. Montalt. cap. 183. lit. e, fol. 141.
Appellatio ſi eſt remota, & prohibita Intelligitur etiam remota, & prohibita quò ad perſonam annexam, & conſortem eiuſdem litis. Percoll. cap. 138. fol. 176.
Appellatio ſi interponitur ad Iudicem appellationis Panhormi an proceſſus expediatur per eadem acta. Percoll. cap. 180. fol. 184.
Appellatio an ſine mandato poſſit proſequi a patre vel coniuncta perſona. Percoll. capit. 183. lit. c, 1. col. fol. 185.
Appellatio an detur à taxatione vel remiſſione expenſarum. Rizz. cap. 168. lit. a, 2. col. fol. 212.
Appellatio quid ſit, & quomodo differat à ſupplicatione. Rizz. capit. 138. fol. 198.
Appellatio in quibus cauſis permictatur vel non. Vide. Cauſſæ.
Appellatione vel reſtitutione in integrum pendente quo caſu ſententia mandetur executioni. Vide. Sententia.
Appellatione probibita an ſit prohibita ſupplicatio, & querela aut nullitas vel reſtitutio in integrum. Vide. Supplicatio. Vide. Nullitas. Vide. Reſtitutio.
Appellatione venditionis an veniat adiudicatio ſeu datio inſolutum iuditialis. Io. Aloy. Sept. cap. 114. lit. c, fol. 33. Fim. cap. 194. in fine fol. 116. Rizz. cap. 194. in fine. fol. 220.
Appellatione expenſarum viaticarũ quid veniat. Viuac. cap. 168. lit. b, fol. 132.
Appellatione expenſarum an veniat copia inſtrumenti. Io. Aloy. Sept. cap. 120. lit. e, fol. 36. Viuac. eod. cap. fol. 123. & cap. 188. fol. 133. Percoll. cap. 120. lit. d, fol. 173.
Appellatione Damnorum interèſſe, & expenſarum quid veniat. Io. Aloy. Sept. cap. 119. lit. e, fol 35.
Appellatione creditoris an veniat fideiuſſor. Vide. Fideiuſſor.
Appellatione Mercis nõ veniunt homines. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. d, 1. col. fol. 42.
Appellatione Eccleſiæ venit Hoſpitale. Fim. cap. 133. lit. b, fol. 108.
Appellatione populi vel hominum veniũt iudei. Viuac. cap. 196. lit. a, cum ſeq. fol. 133.
Appellatione defenſionis in materia ſpolij quid veniat. Montalt. cap. 135. lit. b, fol. 139. & lit. b, cum ſeqq. fol. 140.
Appellatione Patriæ vel Terræ an veniat forenſis. Percoll. cap. 149. lit. d, fol. 178.
Appellatione inſtrumentorum veniunt Acta. Iulian. cap. 114. q. 12. lit. c, in fine fol. 247.
Appellationem proſequi, & inſtare quomodo intelligantur iſta verba. Percoll. cap. 183. lit. c, 1. col. fol. 185.
Appellationis introducendę tempus quando incipiat currere Ant. Lanc. cap. 183. lit. a, in fine. fol. 19.
Appellationis iuditium an admictat partes probare, & allegare id quod non eſt probatum nec allegatum in primo iuditio. Vide Partes.
Arbitri habent iuriſdictionem. Io. Aloy. Sept.

Sept. cap. 179. in princ. fol. 70.

Archimiſta faciendo aurum, & argentũ in maſſa, & materia non punitur. Io. Aloy. Sept. cap. 149. lit. c, 2. col. fol. 56. Rizz. eod. cap. lit. e, 2. col. fol. 203.

Argumentum de tranſactione ad cõpromiſſum ſeu arbitrium non eſt bonum. Ant. Lanc. capit. 154. lit. c, fol. 15.

Argumentum à contrario ſenſu rationis deſumptum valet. Io. Aloy. Sept. cap. 149. lit. b, 1. col. fol. 56.

Argumentum à contrario ſenſu non valet quando ſequitur abſurdum vel legum correctio niſi in ſenſu directo nihil operaretur. Io. Aloy. Sept. cap. 188. lit. a, fol. 74. Viuac. eod. cap. lit. c, fol. 133.

Argumentum à contrario ſenſu cauſæ finalis ceſſantis an ſit validum. Rizz. cap. 149. lit. e, 1. col. fol. 203.

Argumentum à contrario ſenſu à conditione ſumi poteſt. Iulian. cap. 149. q. 18. lit. b, fol. 252.

Argumentum de pacto ad ſtatutum validum eſt. Iulian. capit. 113. q. 10. lit. d, fol. 246.

Arma quæ dicantur. Io. Aloy. Sept. cap. 155. in princ. fol. 59.

Articuli ſi ex aliqua cauſa admictantur poſt concluſum in cauſa, concluſio tacitè reuocari videtur. vide. Concluſio.

Articuli an poſſint preſentari poſt publicationem. Io. Aloy. Sept. cap. 156. lit. a, 1. col. fol. 61.

Articulus ſtent, & reijciantur durat per tres menſes, & incipit à die preſentatarum oppoſitionum quibus elapſis proceditur in cauſa oppoſitoria. Podius cap. 115. fol. 160.

B.

B*Ancherij bona ſunt tacitè obligata pro eo quod promiſit ex ſcriptura Bãci. Vide. Hypoteca tacita.*

Banna quæ fiunt in ſubbaſtatione bonorum poſſunt ſcribi apud Acta quandocunque. Viuac. cap. 112. lit. e, fol. 122. Platam. eod. cap. lit. b, fol. 227.

Banniri an poſſit quis tàm ſi tenetur ad pęnam quam ad mulctam. Io. Aloy. Sept. capit. 153. lit. e, fol. 58.

Banniri an poſſit Minor, & quid in Adulto. Vide. Minor.

Banniri an poſſit quis ſi tàntum conſtat de gutta ſanguinis, & non de effuſione ſanguinis, vel ſanguis peruenit ex vulnuſculo aut parum ſanguinis exiuit ex quo quis ſublime eleuatus offendit caput ad lapidem. Io. Aloyſ. Sept. capit. 159. lit. e, cum ſeq. fol. 62.

Banniri an poſſit quis in leuibus criminibus. Viuac. cap. 159. lit. a, fol. 130.

Bannitus perſeuerans in banno qualiter puniatur in bonis. Vide contumax.

Bannitus ſe preſentans an audiatur in fideiuſſione vel ſit carcerandus. Io. Aloy. Sept. capit. 159. lit. b, fol. 63. Fim. cap. 145. lit. a. fol. 110.

Bannitus ſi nolit ſe defendere non poteſt cogi ad purgationem bãni. Io. Aloy. Sept. capit. 159. lit. b, fol. 63.

Bannitus ſe preſentans prima die poſt terminum elapſum an dicatur ſe preſentaſſe in termino. Viuac. cap. 159. lit. b, fol. 130. Let. eod. cap fol. 147. Platam. eod. cap. in fine. fol. 233.

Bannitus ſi exinde purgato banno compareat an recuperet poſſeſſionem non refectis expenſis. Alfonſ. cap. 97. in fine. fol. 148.

Bannitus ſi quis fuerit pro eodem delicto pluribus vicibus an propter purgationem banni debeat ſoluere tot iura quot ſunt banna an verò ſufficiat vnũ. Patern. cap. 159. lit. c, fol. 149.

Bannitus an poſſit accuſare in delictis publicis. Percoll. cap. 149. lit. c, fol. 178.

Bannitus an poſſit agere in cauſa ciuili. Percoll. cap. 149. lit. d, fol. 178.

Bannitus non habetur pro mortuo in cauſa ciuili ſed eſt integri ſtatus, & famę. Percoll. capit. 149. lit. d, fol. 178.

Bannum eſt nullum ſi non eſt incuſata Contumacia. Io. Aloy. Sept. cap. 159. lit. b, fol. 62. Viuac. eod cap. lit. d, fol. 130. Platam. eod. cap. lit. b, fol. 233.

Bannum eſt nullum ſi iudex non expectato triduo banni ſententiam promulgauerit. Io. Aloy. Sept. cap. 159. lit. c, fol. 62.

Bannum eſt nullum ſi is cuius non intereſt accuſauit, & fecit bannire vel foriudicare. Fim. cap. 149. in princ. fol. 110.

Bannum eſt nullum ſi ſit die feriata. Patern. cap. 159. in princ. fol. 149.

Bannum an ſit nullum ſi quis banniatur in triduo vel ante, & nihilominus perſeuerat in non comparendo vltra triduum, & an huiuſmodi tempus ſuppleatur à lege. Percoll. cap. 159. lit. c, fol. 180.

Bannum ſi non eſt cancellatum non dicitur purgatum etiam quod ſit ſolutum ius purgationis. Boniorn. cap. 159. fol. 93. Percoll. eod. cap. lit. c, fol. 180.

Bannum debet purgari coram eo qui bannizit

Digitized by Google

niuit non coram alio iudice. Fim. capit. 159. lit. d, fol. 111.
Baractaria eſt delictum capitale. Podius. cap. 125. fol. 163
Baractaria quid ſignificet. Vide. Dictio. Baractaria.
Baracterius quis dicatur. Podius capit. 125. fol. 163.
Baylus quis dicatur. Rizz. capit. 114. lit. a, fol. 192.
Bimeſtre tempus in ſpolio an currat ſpoliato impedito. Percoll. cap. 135. lit. a, 2. column. fol. 176.
Bimeſtre in ſpolio vſque ad quod tempus perpetuetur. Auth. Incert. cap. 135. in fine fol. 262.
Bimeſtre à quo tempore currat in delictis recentibus. Percol. capit. 159 lit. d, fol. 180.
Bona debitoris quomodo capiantur ad pingue valens a creditore. Vide. Pingue valens.
Bona quòd debeant dari cum pingue valenti quando eſt concurſus creditorum, & bona ſunt ſuffectura aliàs dentur in ſolutum an procedat quando adeſt pactum ad diſcurſum. Iulian. cap. 113. quaſt. 8. fol. 244.
Bona quòd debeant dari cum pingue valēti quando eſt concurſus creditorum, & bona ſunt ſuffectura aliàs dentur in ſolutum an procedat quando concurſus creditorum non interuenit ante factam adiudicationem ſed facta liberatione comparent. Iulian. cap. 113. q. 9. per totam. fol. 244.
Bona debitoris an ſint eſtimanda quando dantur creditori in ſolutum tamquam licitatori, & plus offerenti. Iulian. cap. 113. q. 11. fol. 246.
Bona debitoris vendita ad diſcurſum debent dari vltimo emptori, & plus offerenti, & pro eo pretio quo reperiatur cum termino ſtatuto ad redimendum. Rizz. cap. 114. lit. d, fol. 195.
Bona debitoris cum venduntur, & alienātur debent ſeruari ſtatuta locorum. Auth. Incert. cap. 112. lit c, 1. colum. fol. 259.
Bona vendi ad diſcurſum quomodo capiatur. Vide. Dictio ad diſcurſum.
Bona poſſeſſa ex primo decreto an poſſint alienari. Vide. Miſſus in poſſeſſionē.
Bona hæredis poſſunt obligari per defunctum. Fim. cap. 122. fol. 106.
Bona non debent annotari, & confiſcari in leuibus criminibus. Viuac. cap. 159. lit. a, fol. 130.
Bona fideiuſſoris ratione debiti ipſius principalis cenſentur aggregata bonis ipſius. Podius cap. 126. in fine fol. 163.
Bona eſſe, & non eſſe de facili. Vendibilia eſt ac ſi non eſſent. Podius. cap. 126. in fine fol. 163.
Bona quando dicantur expedita Podius. cap. 127. in fine. fol. 164.

C.

Calumnia poteſt probari per coniecturas quia conſiſtit in animo. Io. Aloy. Sept. capit. 168. lit. c, 2. column. fol. 66.
Calumnia comprehendit dolum. Io. Aloy. Sept. cap. 168. lit. c, 2. column. fol. 66.
Calumnia præſumitur eo ipſo quod quis non probauit. Viuac. cap. 168. in fine. fol. 132. Rizz. cap. 168. in fine fol. 212.
Calumnia in accuſatore, & litigante quādo præſumatur. Auth. Incert. cap. 168. fol. 264.
Canones loquentes in delictis ſeruari debēt in foro Eccleſiaſtico, & inter clericos non autem Regiæ conſtitutiones Iulian. cap. 149 q. 17. lit. b, 1. col. fol. 252.
Capitula allegatoria non probatoria nec pro eſtatoria poſſunt preſentari poſt concluſum in cauſa. Io. Aloy. Sept. cap. 134. lit. b, fol. 44.
Capitulorum appellatione venit libellus. Vide. Libellus.
Capitulum nouum vel antiquum quod ſit. Io. Aloy. Sept. cap. 144. lit. a, fol. 51. Rizz. eod. cap. lit. a, fol. 200.
Capitul. Ritus 192. diſponens in vendente ad credentiam an procedat etiam in permutatione Io. Aloy. Sept. in dict. cap. 192. in princ. fol. 75.
Capitul. Ritus 188. De reuiſione ſententiarum an procedat in conuento actione reali. Fim. in eod. cap. 188. lit. a, fol. 115.
Capitul. Ritus 184. an corrigatur per Pragmaticam. Podius. eod. capit. 184. fol. 166.
Capitul. Ritus 135. in materia ſpolij ſeruatur etiam in foro Eccleſiaſtico. Rizz. cap eod. 135. lit. e, fol. 198. Petrol. eod. cap. lit. d, 2. col. fol. 237. vide ſpolium.
Capitul. Ritus 135. in materia ſpolij an habeat locum in ſpolio iudicii. Vide. Spolium.
Capitul. Ritus 149. in materia delictorum an obſit Prælatis contra clericos inquirere volentibus. Vide. Prælati.
Capitul. Ritus 149. & capitul. 359. Regis Alfonſi concordantur. Iulian. eod. cap. 149. q. 18.

149. q. 18. lit. a, fol. 253.

Capitul. Ritus 116. eſt correctum per capitul. Regis Ioannis 37. Auth. Incert. eod. cap. 116. fol. 261.

Capitul. Ritus 117. eſt correctum per capitul. Regis Ioannis. 37. Auth. Incert. eod. cap. 117. fol. 261.

Captura perſonæ eſt maior, & maiorem facit iuſtitiam quàm captura bonorum. Percoll. cap. 124. fol. 174.

Captura rei in flagranti crimine an ſufficiat ad torturam. Vide. Reus.

Captura Rei in flagranti ſufficit ad inquirendum. Rizz. cap. 149. li. c, fol. 204. Platam. eod. cap. li. e, fol. 231.

Captus in flagranti crimine adèo dicitur Reus notorius, & conuictus vt preter ſententiam nullæ ſunt partes Iudicis niſi in exequendo. Ant. Lanc. cap. 149. lit. c, in fine. fol. 14. Fim. cap. 155. fol. 111.

Captus in flagranti ſi aliquis dicatur debet prius conſtare de iſta qualitate in flagranti ad hoc vt puniatur, & ſic de alijs criminibus quæ tendunt ad habitãdam perſonam fiſci. Ant. Lanc. cap. 149. li. b, cum ſeqq. fol. 15.

Captus in flagranti quando quis dicatur. Vide. Reus.

Captus in flagranti qualiter intelligatur. Boniorn. cap. 149. li. d, 2. col. fol. 91. Platam. eod. cap. li. a, 2. col. fol. 231.

Captus in flagrãti ſi negat an debeat torqueri, & ſi eſt conuictus an debeat condemnari. Boniorn. cap. 149. lit. a, fol. 92.

Captus in flagranti cum armis ſed euaſit a manibus officialis, & aufugit an teneatur ad pœnam. Rizz. cap 155. li. a, fol. 206.

Captus quando quis dicatur, & quando ſe ſponte offerre. Vide. Reus.

Carcer quid ſit, & quot ſint ſpecies carceris, Fim. cap. 193. in fine fol. 115. Percoll. cap. 142. fol. 177.

Carcer non ſoluit debitum ſed burſa. Podius. cap. 127. li. b, fol. 164.

Carcerari in quibus caſibus quis poſſit licèt non teneatur de perſona. Vide. Executio in perſonam.

Carcerari abſque quòd audiatur in fideiuſſione in quibus caſibus quis poſſit ſtatim propoſita accuſatione. Io. Aloy. Sep. cap. 141. lit. d, 1. col. fol. 50.

Carcerari quando quis poſſit ex proceſſu. Io. Aloyſ. Sept. capit. 142. lit. c, fol. 51.

Carcerarius ſeu cuſtos carcerum fugiente carcerato an poſſit iudiciũm, & cauſam illius in ſe aſſumere. Boniorn. cap. 161. fol. 93.

Carceratio aliquando prodeſt. Ant. Lanc. cap. 146. lit. 4. fol. 14.

Carceratio in delictis permictitur in cauſis ſummarijs ſecus ſi ordinariè procedatur tunc enim niſi concluſo proceſſu non poteſt aliquis carcerari quod relinquitur arbitrio Iudicis. Ant. Lanc. cap. 145. li. e, in fine. fol. 14. Let. cap. 142. fol. 146.

Carceratus ſi eſt infirmus ſeu vulneratus debet cuſtodiri expenſis ſuis. Boniorn. cap. 146. fol. 90.

Carceratus ſeu cuſtoditus ſi aufugerit. ad Regem, vel Viceregem ad quid teneatur Boniorn. cap. 163. in princ. fol. 93.

Carceratus quando quis eſſe dicatur. Fim. cap. 193. in fine, fol. 115.

Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis. Ant. Lanc. cap. 132. li. b, fol. 11.

Caſus fictus eſt haberi pro confeſſo. Viuac. cap. 132. li. e, 2. col. fol. 124.

Cauſſa licèt ſit ſummaria nihilominus eſt opus libello, & litis conteſtatione ac partes debent audiri. Ant. Lanc. cap. 99. li. e, fol. 2. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. a, cũ ſeq. 1. col. fol. 43.

Cauſſa licèt ſit ſummaria nihilominus debent abreuiari termini niſi eſſet dictũ quod procedatur ſummariè ſine ſtrepipitu, & figura iuditij. Ant. Lanc. cap. 99. li. d, fol. 2.

Cauſſa ſummaria quæ ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 133. per totum. fol. 41. Montal. eod. cap. fol. 139. Podius eod. cap. fol. 164. Percoll. cap. 133. li. a, cum ſeqq. 1. col. fol. 175. de quibus cauſis vide in ſequentibus.

Cauſſa ſummaria eſt vbi proceditur vel opponitur ad litis ingreſſum. Ant. Lanc. cap. 133. li. a, fol. 12.

Cauſſa ſummaria eſt vbi agitur ad duplũ contra creditorem. Ant. Lanc. cap. 133. li. b, fol. 12.

Cauſſa ſummaria eſt ſi ſumma eſt vntiarum quinque infra etiam ſi ſint vntie quinque completæ. Ant. Lanc. cap. 133. li. d, fol. 12.

Cauſſa dotis quando ſit ſummaria. Percoll. cap. 133. li. b, 2. col. fol 175.

Cauſſa nullitatis an ſit ſummaria Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. b, 1. col. fol. 43.

Cauſſa ſummaria eſt cum agitur de dote promiſſa ſine ſcriptura etiam quòd ſit dos putatiua. Ant. Lanc. cap. 133. li. d, fol. 12. Et idem cum agitur de dote reſtituenda etiam ſi agatur contra

Tertium. Io. Aloy. Sept. eod. cap. li. e, 1. colum. fol. 42. Viuac. eod. cap. fol. 125.

Cauſſa ſummaria eſt vbi agitur contra gabellotos ſeu paſſagerios aut portinarios. Anton. Lanc. capit. 133. lit. e, fol. 12.

Cauſſa ſeruitutum eſt ſummaria. Io. Aloy. Sept. cap. 133. li. d, fol. 41. Rizz. eod. cap. in fine fol. 197.

Cauſſa pauperum eſt ſummaria. Mont. cap. 176. fol. 141.

Cauſſa clericorum an ſit ſummaria. Io. Aloy. Sep. cap. 133. lit. c, 2. col. fol. 42.

Cauſſa in qua agitur iure protbomiſeos eſt ſummaria. Io. Aloy. Sept. cap. 133. li. e, fol. 41.

Cauſſa Salariorum quando ſit ſummaria & qua actione petantur. Io Aloy. Sep. cap. 133. lit. e, fol. 41.

Cauſſa poſſeſſoria ex forma Ritus eſt ſummaria. Percoll. cap. 133. li c, 1. columm. fol. 175. Rizz. eod. cap. lit. a, fol. 197. De iure autem communi eſt ordinaria. Boniorn. cap. 133. lit. d, fol. 86.

Cauſſa poſſeſſoria recuperandæ eſt ſummaria. Boniorn. cap. 133. lit. d, fol. 86.

Cauſſa in qua agitur ex interdicto eſt ſum maria. Boniorn. cap. 133. li. d, fol. 86.

Cauſſa miſerabilium perſonarum eſt ſummaria, & de plano. Boniorn. cap. 133. lit. e, fol. 86. & capit. 140. fol. 88.

Cauſſa miſerabilium perſonarum criminalis non recens an ſit ſummaria. Percoll. cap. 133. in princ. fol. 174.

Cauſſa depoſiti eſt ſummaria. Viuac. capit. 133. fol. 125.

Cauſſa furioſi eſt ſummaria. Let. cap. 134. fol. 145.

Cauſſa alimentorum futurorum eſt ſummaria. Podius. cap. 133. li. b, fol. 165.

Cauſſa fiſcalis ſeu publicarum functionum eſt ſummaria. Percolla. cap. 133. lit. c, 1. col. fol. 175.

Cauſſa vniuerſitatis an ſit ſummaria vel appellabilis. Gigl. cap. 133. fol. 240. Boniorn. eod. capit. lit. e, fol. 86. Fim. eod. cap. li. b, fol. 107.

Cauſſa an ſit ſummaria ſi Princeps illam commiſſat de bono, & æquo. Auth. Incert. capitul. 133. in fine. fol. 261.

Cauſſa ſi ſit ſummaria an articuli emergentes, & incidentes ſint etiam ſummarij, & habeant idem priuilegium. Auth. Incert. cap. 133. lit. e, fol. 261. Fim cap. 134. fol. 108 Pod. cap. 133. lit. a, fol. 165.

Cauſſa ſummaria ſi ſit minima debet iudex ſine ſcriptis, & aliquibus expẽſis prouidere. Io. Aloy. Sep. cap. 134. lit. a, 2. col. fol. 43.

Cauſſa ſummaria quotuplex ſit Auth. Incert. cap. 133. in fine fol. 261.

Cauſſa ſummaria an requirat litis conteſtationem, aut legitimationem perſonę. Vide. Litis conteſtatio. Vide. Perſona. Vide ſupra. Cauſſa.

Cauſſa omnis in Regno an hodie ſit ſummaria, & de plano ſine ſtrepito, & figura Iuditij. Podius in prohem. lit. b, fol. 153. & capitul. 97. in princ. fol. 154.

Cauſſa ſi ſit ſummaria, & procedatur ordinariè an proceſſus valeat vel ſententia ſit nulla. Io. Aloy. Sept. capit. 133. li. e, 2. colum. fol. 42. Fim. eod. cap. in princ. fol. 107. cap. 139. fol. 109. Percoll. cap. 140. fol. 176. Auth. Incert. cap. 133. prope finem. fol. 261.

Cauſſa ſi ſit ſummaria, & fuit proceſſum ordinariè an ſit appellabilis. Io. Aloy. Sept. cap. 133. li. a, 1. colum. fol. 43. & cap. 139. li. d, cum ſeqq. 1. col. fol. 48. Boniorn. cap. 140. fol. 88. Fim. cap. 140. fol. 109. Chirc. eod. cap. in princ. fol. 152. Percoll. eod. cap. fol. 176.

Cauſſa ſi eſt ſummaria, & quis incipit procedere ordinariè poteſt reliquum proceſſus ſummariè expedire. Fim. cap. 139. fol. 109. Chirc. eod. cap. fol. 152.

Cauſſa ſi eſt ſummaria, & proceditur, ordinariè an debeat decidi vti orrdinaria vel ſummaria. Podius cap. 133. li. a, fol. 165.

Cauſſa ordinaria quæ ſit Percoll. cap. 133. li. b, cum ſeq. fol. 175. vide in ſequentibus.

Cauſſa an ſit ordinaria ſi agatur ſuper Legitima. Let. cap. 133. fol. 145.

Cauſſa ordinaria non poteſt etiam per pactum fieri ſummaria ſed bene è conuerſo. Io. Aloy. Sept. cap. 139. li b, fol. 48. & cap. 171. li. a, 1. col. fol. 68. Boniorn. cap. 140. fol. 88. & capit. 142. fol. 89.

Cauſſa ſi erat ordinaria, & pars dixit quòd procedebat ſummariè an libellus poſſit emendari. Vide. Libellus.

Cauſſa reuocatoria eſt ordinaria. Boniorn. cap. 133. in princ. fol. 86.

Cauſſa poſſeſſoria de iure communi eſt ordinaria. Boniorn. cap. 133. lit. d, fol. 86.

Cauſſa

Cauſſa quælibet eſt ordinaria niſi lex exprimat quòd ſit ſummaria. Boniorn. capitul. 133. in princip. fol. 86.

Cauſſa quæ prrponitur ad litis ingreſſum ſi ſint elapſi termini, & nihil eſt actum ſi procedatur ad merita, & excedat vntias quinque quis ordo ſeruari debeat. Anton. Lanc. cap. 137. lit. a, in fine. fol. 13. & an poſſit appellari vel ſupplicari poſt ſententiam latam à M. R. C. quoties aperitur aut precluditur ius agendi. Anton. Lanc. capit. 138. lit. b, fol. 13.

Cauſſa ſi eſt ordinaria, & fuit proceſſum ſummariè an ſit appellabilis. Ant. Lanc. cap. 140. lit. c, fol. 13. Boniorn. eod. cap. fol. 88.

Cauſſa ſi ſit ordinaria, & procedatur ſummariè etiam de conſenſu partium proceſſus, & iuditium eſt nullum. Viuac. cap. 140. fol. 126. Platam. eod. cap. fol 230.

Cauſſa ad litis ingreſſum poteſt à iudice expediri licèt ex longo termino, & dilatione data parti vel ex alia iuſta cauſſa infra bimeſtre non ſit expedita. Io. Aloy. Sept. capit. 137. li. b, cum ſeq. 2. col. fol 47. Viuac. capit. 137. fol. 125. Vide. Exceptiones.

Cauſſa ſi ſit mixta, & indiuidua, & ſit concedenda reſtitutio an concedatur perſonæ reſtitutibili, & non reſtituibili. Io. Aloy. Sept. cap. 134. lit. c, fol. 44. & cap. 172. in fine fol. 69. Podius cap. 134. fol. 165. Fim. cap. 172. fol. 113.

Cauſſa non appellabilis quæ ſit. Io. Aloy. Sept. cap. 134. li. c. cum ſeq. 2. col. fol. 43. Rizz. eod. cap. fol. 197.

Cauſſa momentaneę poſſeſſionis an ſit appellabilis. Rizz. cap. 134. in princ. fol. 197.

Cauſſa alimentorum an ſit appellabilis. Vide. Appellatio.

Cauſſa miſerabilium perſonarum an non ſit appellabilis tam ſi obtineant quàm ſi ſuccumbant. Fim. cap. 140. lit. e, fol. 109. Chirc. eod. capit. lit. a, fol. 152.

Cauſſa ſi ſit mixta reſpectu perſonarum vt quia alter eſt puppillus alter verò maior an ſit reſpectu vtriuſque appellabilis. Fim. cap. 140. lit. a, fol. 109. Chirc. eod. capit. lit. b, fol. 152.

Cauſſa an ſit appellabilis. Si pupillus conueniatur à vidua. Fim. cap. 140. lit. b, fol. 109. Chirc. eod. cap. in fine. fol. 152.

Cauſſa oppoſitoria quam inſtantiam habeat, & à quo tempore currat. Io. Aloy. Sep. cap. 112. lit. d, fol. 32. Fim. cap. 116. fol. 106. Viuac. cap. 112. li. d, fol. 122. Podius cap. 115. fol. 160. Rizz. cap. 112. fol. 192. Vide. Inſtantia.

Cauſſa oppoſitoria in qua ſumma reuideatur. Vide. Reuiſio.

Cauſſa oppoſitoria cui pereat. Vide. Inſtantia.

Cauſſa appellationis eſt eiuſdem naturæ ſicut principalis, & idem eſt modus procedendi. Fim. cap. 183 in princ. fol. 113.

Cauſſa in dubio debet declarari appellabilis. Percoll. cap. 182. lit. a, fol. 184.

Cauſſa appellationis de iure communi quādo tranſeat in hermodicium. Rizz. cap. 184. fol. 217.

Cauſſa appellationis poſt preſentationem proceſſus in M. C. & etiam principalis in M. C. inchoata ſi infra terminum concludatur non tranſit in hermodicium. Et an procedat in Conſiſtorio. S. R. C. Et quid in criminalibus. Ant. Lanc cap. 184. lit. d, fol. 19. Io. Aloy. Sept. eod. cap per totum. fol. 73. Viuac. eod. cap. fol. 132. Montal. eod. cap. fol. 142. Percoll. cap. 184. in fine. fol. 186.

Cauſſa principalis de iure canonico non cadit in hermodicium. Rizz. cap. 184. fol. 217.

Cauſſa ſpolij an tranſeat in hermodicium ſi proceſſu concluſo non ſit expedita infra biennium à die quo ceptum eſt agi. Fim. cap. 184. lit. c, fol. 114.

Cauſſa introducta vel inchoata in M. R. C. quando tranſeat in hermodicium. Boniorn. cap. 184. in princ. fol. 98. & per totum. Podius eod. capitul. fol. 166.

Cauſſa non tranſit in hermodicium ſi iudici fuit cōmiſſa cauſſa vt referret. Fim. cap. 184. fol. 114.

Cauſſa an tranſeat in hermodicium ſi fuit concluſa infra terminum ſed remanebat facultas parti procurandi expeditionem, & non fecit. Fim. cap. 184. fol. 114.

Cauſſa quòd non tranſeat in hermodicium an procedat in cauſſis introductis ad iudicem appellationis vel ad iudices Prætoris diſcedente Magn. Reg. Cur. ab vrbe. Montalt. cap. 184. fol. 142.

Cauſſa quòd non tranſeat in hermodicium in M. R. C. an procedat in conſiſtorio Sac. R. Conſc. Author. Incert. cap.

cap. 184. fol. 265.

Cauſſa concluſa coram Iudicibus cauſſarum delegatarum an tranſeat in hermodicium. Auth. Incert. cap. 184. fol. 265.

Caußa nullitatis, & reiuendicationis an equiparentur. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. b, in fine. 1. col. fol. 43.

Caußa executiua an requirat litis conteſtationem. Vide. Litis conteſtatio.

Caußa ſpolij quem ordinem habeat, & quomodo in ea procedatur. Vide. Spolium.

Cauſſa criminalis vel delictum quando dicatur recens. Io. Aloy. Sept, capit. 142. lit. b, fol. 51. & capit. 145. lit. c, 1. col. fol. 52. Boniorn. cap. 142. fol. 89. Percol. cap. 141. in princ. fol. 177.

Cauſſa an ſit de arduis quãdo venit imponenda pena fuſtigationis. Boniorn. cap. 145. lit. c, fol. 89.

Cauſa ardua. Vide. Delicta ardua.

Cauſſa ſi eſt mercantilis ſtatur ſtilo mercatorum. Boniorn. cap. 187. fol. 99.

Cauſſa an ſit ſubintrabilis ſi quis percuſſerit alapa. Vide. Fiſcus.

Cauſa quando dicatur pendere. Let. cap. 98. fol. 143. Petrol. cap. 98. in princ. fol. 235. Vide Proceſſus.

Caußa ſpolij an requirat libellum, & litis conteſtationem. Let. cap. 135. in princ. fol. 145.

Caußa quando dicatur incepta. Podius cap. 98. fol. 155.

Cauſſa an ſit feudalis ſi agatur de aliqua re ſpectãte ad ipſum feudum. Rizz. cap. 171. lit. c, 1. col. fol. 215.

Cauſa feudalis non agitur niſi in M.R.C. Rizz. cap. 171. lit. b, 1. col. fol. 215.

Cauſſæ ſeu proceſſus pendentes in aliquo Iuditio quando poſſint per M.R.C. ad ſe auocari, & quid ſi litigans ſit vidua vel pupillus aut ſimilis. Blaſc. Lanc. cap. 178. lit. a, fol. 18.

Caußæ breuiores quæ dicantur. Io. Aloyſ. Sept. cap. 133. lit. c, fol. 41. Auth. Incert. eod. capit. fol. 161. Rizz. capit. 133. fol. 196.

Cauſſæ poſſeſſoriæ quæ ſint. Io. Aloy. Sept. cap. 133. lit. b, fol. 41. Rizz. capit. 133. lit. a, fol. 197.

Caußæ iuſtæ impedimenti vt aliquando concedatur biennium vel triennium in cauſa oppoſitoria quæ ſint. Rizz. cap. 184. fol. 217.

Cauſſæ Origo inſpici debet quod etiam in actione procedit. Io. Aloyſ. Sept. cap. 139. lit. d, col. 1. fol. 48.

Cauſſæ tàm ciuiles quàm criminales non poſſunt auocari à loco per M.R.C. & ſic nullus poteſt extrahi à domicilio ad litigandum in M.C. quod quando procedat: vide Io. Aloy. Sept. cap. 177. in princ. fol. 69. Boniorn. eod. cap. lit. c, cum ſeq. fol. 96.

Cauſſæ omnes tàm ciuiles quàm criminales ſunt ordine iuditiario proſequendæ Boniorn. in prælud. fol. 79.

Cauſſæ ſummariæ obſeruantia de Iure cõmuni quæ ſit Podius cap. 133. lit. a, fol. 165.

Cauſſę breuioris probatio poteſt fieri p vnũ teſtem idoneum ac per famam nec requiritur iuramentum. Percoll. capit. 133. lit. a, 2. col. fol. 175.

Cauſſæ pauperum debent gratis expediri dummodo litigent cum alijs pauperibus quia ſi cum diuitibus debent habere pecuniolam. Percoll. capit. 176. fol. 183.

Cauſſæ pauperum, & miſerabilium perſonarum. Vide. Pauperes.

Caußæ quando, & qualiter extrahantur à Regno ad Curiam Domini Regis Percoll. cap. 128. fol. 183.

Caußæ ſpectantes ad iuriſdictionem Iuratorum quæ ſint Percoll. cap. 181. fol. 184.

Cauſſæ Iuſtæ abſentiæ quas poteſt quis allegare veluti procurator quę ſint. Rizz. cap. 141. lit. c, fol. 199. Auth. Incert. eod. cap. lit. e, fol. 262.

Cauſſæ iuſtæ litigandi quæ ſint vt excuſent ab expenſis Rizz. cap. 168. lit. c, 1. col. fol. 211.

Cauſſæ Eccleſiarum, & perſonarum miſerabilium an poſſint decidi ſecundum Ius canonicum, & ciuile. Auth. Incert. cap. 133. lit. e, fol. 261.

Cauthela quæ ſit ad hoc vt poſſit non facta diſcuſſione contra principalem procedi contra nomina debitorum. Io. Aloyſ. Sept. capit. 121. lit. c, fol. 36.

Cauthela quæ ſit ad hoc vt poſſit procedi contra Tertiam non facta diſcuſſione principalis. Io. Aloy. Sept. capit. 121. lit. c, fol. 36. & cap. 192. lit. a, fol. 76.

Cauthela vt poſſit opponi contra Inſtrumentum publicum quod reijcit omnes exceptiones Podius cap. 111. in princ. fol. 158.

Cautio deparendo ſententiæ non tollit beneſitium appellationis. Io. Aloy. Sept. cap. 146. lit. e, fol. 53. & cap. 151. lit. e, fol. 58.

Cautio idonea quomodo intelligatur. vide. Preſtatio idonea.

Cautionis verbum in ſtatuto intelligitur cum fideiuſſoribus etiam quod non dicatur idoneè. Fim. capit. 196. lit. c, fol. 116.

Cedens

Digitized by Google

Cedens bonis tenetur iurare de ſoluendo ſi non poteſt idoneè cauere. Io. Aloy. Sept. capit.190. lit. b, fol.75.

Cedens bonis an debeat remanere nudus. Io. Aloy. Sept. cap. 190. lit.d, fol 75.

Cedens bonis pendente lite in actione iniuriarum an poſſit ipſam litem proſequi. Io. Aloy. Sept. cap. 190. lit. e, fol.75.

Cedens bonis an poſſit agere vel conueniri pro bonis quæ antea babebat. Io. Aloy. Sept. cap.190. lit. e, fol.75.

Cedẽs bonis conuenitur exinde deducto ne egeat. Io. Aloy. Sept. capit. 190. lit. e, fol. 75.

Cedẽs bonis in foro conſcientiæ etiam quod non perueniat ad pinguiorem fortunã tenetur omnia reſtituere quia non remictitur peccatum niſi reſtituatur ablatum Viuac.190. lit.b, fol.134. Rizz. eod. cap. fol.218.

Cedens liti ſeu accuſationi an teneatur ad expenſas. Vide Expenſa.

Cedens liti ſeu accuſationi non videtur fateri de iure aduerſarij. Ant. Lanc. cap. 168. lit. a, fol.17.

Cedens liti in criminalibus. Vide Remiſſio.

Cedula priuata. Vide. Scriptura priuata.

Cedula ſeu per viam cedulæ qualiter procedatur. Vide. Modus procedendi. Vide Reus.

Cedula eſt mictenda parti quæ in iuditio interrogata deierauit ad effectum periurij. Vide Falſum.

Cædula ex confeſſione partis an poſſit cauſari coram alio Iudice licet confeſſio ſit facta coram alio. Viuacit. cap.132. lit. c, fol.124. Platam. eod. cap. lit. a, fol. 229.

Cedula an poſſit cauſari ex probationibus factis per teſtes. Viuac. capit. 132. lit. c, fol.124. Platam. eod. capit. lit.a, fol. 229.

Ceſſio bonorum quando locum babeat. Percoll. cap.190. fol.187.

Ceſſio bonorum non admictitur propter debitum deſcendens ex delicto. Ant. Lãc. cap.190. fol.21. Viuac. eod. cap in princ. fol.133. Rizz. cap. 190. fol.218.

Ceſſio bonorum non admictitur propter debitum expenſarum actoris calumniãtis, & non probantis tamquam deſcendens ex delicto. Ant. Lanc. capit. 190. lit. b, fol.21.

Ceſſio bonorum non admictitur ſi occultentur bona. Ant. Lanc. capit. 190. lit. b, fol 21.

Ceſſio bonorum an admictatur contra fideiuſſorem. Vide. Debitor an poſſit cedere bonis.

Ceſſio bonorum non admictitur niſi probatis infortunijs poſt contractam obligationem ſucceſſis: Io. Aloy. Sept. capit. 128. lit. e, in fine, fol.38. Viuacit. cap. 190. in fine. fol.134. Rizz. cap.128. in fine. fol.196.

Ceſſio bonorum requirit citationem. vide. Citatio.

Ceſſio bonorum non habet locum ſi debitũ ſit propter ſeruitia perſonalia. Percoll. cap.190. fol.187.

Ceſſio bonorum non admictitur ſi quis in fraudem creditorum diſſipauerit bona ſua. Io. Aloy. Sept. capit.190. in princ. fol.75.

Ceſſio bonorum non admictitur ſi debitor cum contraxit ſciebat ſe non eſſe ſoluendo. Io. Aloy. Sept. cap.190 in princ. fol. 75.

Ceſſio bonorum liberat à carceribus. Io. Aloy. Sept. cap.190. lit. d, fol.75.

Ceſſio bonorum an poſſit fieri contra fiſcũ. Io. Aloy. Sept. cap. 190. lit. d, fol.75.

Ceſſio bonorum debet fieri parte citata, & eo die quo incuſatur contumacia non fit ceſſio. Io. Aloy. Sept. cap.190. in fine. fol. 75.

Ceſſio bonorum poteſt concedi à quolibet Magiſtratu. Io. Aloy. Sept. cap.190. in fine. fol.75.

Ceſſio bonorum an admictatur in promiſſione de ratho. Vide. Rathum.

Ceſſio bonorum an cõcedatur vſurario propter vſuras quas tenetur reſtituere. Vide. Vſurarius.

Ceſſio bonorum debet fieri lapide tacto in Ignobilibus nobiles vero lapide nõ tacto. Viuacit. capit.190. in fine fol. 134.

Ceſſio bonorum an proſit fideiuſſoribus. Viuacit. cap. 190. in fine. fol.134.

Ceſſio bonorum an concedatur ſpoliatori. Vide. Spoliator.

Ceſſio bonorum an omnibus cõcedatur tàm maribus quàm feminis, & an tàm ſecularibus quàm Eccleſiaſticis perſonis. Percoll. capit. 190. fol. 187.

Ceſſio bonorum an concedatur debitori cõtra ſuum fideiuſſorem. Rizz. cap.128. lit. a, cum ſeq. fol.196.

Ceſſio bonorum an concedatur petenti reuiſionem ſtante quod debet prius ſoluere aut carcerari donec ſententia reuideatur, et an procedat in muliere Rizz. cap.188. fol. 217.

Ceſſio bonorum an concedatur ei qui eſt obligatus ad factum. Rizz. capit.190. fol.218.

Digitized by Google

Ceſſioni bonorum an poſſit per partes renuntiari. Percoll. capt. 190. fol. 187. & quid ſi adeſt iuramentum. Io. Aloyſ. Sept. eod. capit. lit. b, cum ſeq. fol. 75.
Ceſſionarius an poſſit vti priuilegio quo potuiſſet vti principalis. Io. Aloy. Sept. cap. 124. lit. b, in fin. fol. 37.
Ceſſionarius an teneatur preſtare de duplo. Podius cap. 130. in fine. fol. 164.
Ceſſionarius an poſſit vti via executiua ſicut poterat creditor principalis. Percoll. cap. 101. lit. d, fol. 168. Auth. Incert. eod. cap. lit. a, fol. 256.
Ceſſionarius non poteſt capi facere perſonam nec bona debitoris niſi prius citetur, & diſcutiatur de iuribus ceſſionis. Percoll. cap. 124. fol. 174.
Citandus perſonaliter quando dicatur nō reperiri. Pod. cap. 96. lit. d, 1. col. fol. 154.
Citatio vnica ſufficit in Regno licet de iure communi trina requiratur citatio. Ant. Lanc. cap. 97. lit. a, fol. 1. Podius eod. cap. in princ. fol. 154.
Citatio quando debeat eſſe perſonalis vel ad domum cum quis ſit citandus. Podius cap. 96. lit. c, 1. col. fol. 154. & cap. 112. lit. e, 1. col. fol. 159. vide Pars.
Citatio partis fieri debet in liquidatione facienda. Ant. Lanc. cap. 119. lit. b, fol. 8. Io. Aloy. Sep. eod. cap lit. e, fol. 35.
Citatio partis an ſit neceſſaria ad executionem faciendam vel ſufficiat ſola monitio extraiudittalis. Ant. Lanc. cap. 120. lit. e fol. 8. Percoll. eod. cap. lit. b, fol. 173.
Citatio debet eſſe certa alias non valet. Io. Aloy. Sept. cap 96. lit. b, fol. 24.
Citatio eſt principium Iudiiij. Vide. Iudiditium.
Citatio ad literas. Vide. Literę citatoriæ.
Citatio debet eſſe peremptoria vt quis dicatur contumax, & poſſit fieri miſſio ex primo decreto. Aloy. Sept. cap. 97. lit. a, fol. 24. Rizz. eod. cap. in princ. fol. 190. Podius eod. cap. lit. d, fol. 154. Author. Incert. cap. 97. in princ. fol. 255.
Citatio quando dicatur peremptoria, & quot modis fiat, & in quibus caſibus requiratur peremptorium. Io. Aloy. Sept. cap. 97. lit. b, fol. 24. & an Iudicis admonitio dicatur peremptoria. vide ibi Rizz. eod. capit. in princ. fol. 190. Auth. Incert. capit. 97. in princ. fol. 255.
Citatio an ſit neceſſaria in Inſtrumentis habentibus executionem paratam. Io. Aloyſ. Sept. capit. 111. lit. e, fol. 32. Podius. cap. 97. lit. c, fol. 155. Vide inſtrumentum.
Citatio partis omiſſa in liquidatione fructuum, & intereſſe vitiat executionem. Io. Aloy. Sept. cap. 119. lit. a, fol. 36. Petrol. cap. 119. fol. 236.
Citatio partis requiritur ad ceſſionem bonorum concedendam. Io. Aloy. Sept. cap. 128. lit. a, fol. 39.
Citatio ſola an ſufficiat vt interrumpatur præſcriptio. Vide. Præſcriptio.
Citatio partis in productione teſtium debet fieri in tali die quo pars vult producere teſtes aliàs teſtes ſunt nulli, & quid in proceſſu an ſit nullus. Io. Aloy. Sept. cap. 141. lit. a, cum ſeq. fol. 51.
Citatio ſola vel ſola accuſationis propoſitio non facit incidere in Turpillianum. Vide. Accuſationis.
Citatio non requiritur vbi ſit aliquid ad informationem curiæ vel iudicis. Io. Aloy. Sept. cap. 175. lit. e, fol. 69.
Citatio ſi pluribus fiat, & vnus ſit contumax an noceat aliis. Boniorn. cap. 97. in princ. fol. 79.
Citatio ſi non contineat terminum ſtatutum an noceat Bonior. cap. 97. in princ. fol. 79. Podius eod. cap. lit. b, fol. 155.
Citatio prima an debeat fieri ad omnes actus. Boniorn. cap. 97. in princ. fol. 79.
Citatio requiritur etiam quod captus in flagranti confiteatur de plano. Bonior. capit. 149. lit. e, 2. col. fol. 91.
Citatio an ſit de proceſſu. Fim. cap. 96. fol. 103. Percoll. eod. cap. lit. b, fol. 167.
Citatio nulla requiritur ſi nec Reus nec Actor comparcat in termino prefixo. Fim. cap. 97 lit. b, fol. 104.
Citatio eſt neceſſaria etiam quod debitor dederit licentiam creditori vendendi bona. Fim. cap. 110. in fine fol. 105.
Citatio requiritur vbi ad eſt verbum, Conſtito. Montal. cap. 135. lit. d, 2. col. fol. 139.
Citatio ſi omittatur an ſententia ſit nulla. Podius capit. 96. lit. b, 1. col. fol. 154.
Citatio an ſit neceſſaria quando quis eſt preſens in iuditio. Podius. capit. 96. lit. e, 1. col. fol. 154.
Citatio an poſſit fieri in perſona mariti pro vxore, & è conuerſo. Podius cap. 96. lit. e, 1. col. fol. 154.
Citatio an in omni iuditio, & cauſa ſit neceſſaria, & an in omni actu in quo pars lędi poſſit, & aliqui ſint caſus in quibus citatio non ſit neceſſaria. Podius. cap 96. lit. a, 2. col. fol. 154. Petrolus. cap. 98. lit b, fol. 236.

Citatio

Digitized by Google

Citatio ad totam cauſam an valeat. Podiui. cap.97. lit. d, fol.155.

Citatio in ſecundo decreto quando ſufficiat ad domum per affixionem. Podius cap. 112. li. e, 1. col. fol.159.

Citatio trina ſi requiratur pro forma an iſto caſu ſufficiat vna pro tribus. Percoll. cap. 159. li. b, fol.180.

Citatio an requiratur in notorijs Rizz. cap. 169. li. e, fol.213.

Citatio non requiritur in preparatorijs iudiciorum ſeu in aliquo ordine ſeruando etiam ſtante ſtatuto. Petrol. cap. 97. in fine. fol. 235.

Citatio non eſt neceſſaria ſi cauſa eſt concluſa elapſis quādocunque ſex menſibus infra quos factum efficiatur. Petrol. cap.98. li. a, fol.236.

Citatio eſt neceſſaria ad ſententiam audiendam aliàs ſententia eſt nulla. Petrol. cap. 98. li. b, fol.236.

Citatio an requiratur in probanda morte, & ſucceſſione defuncti ad effectum vt heres agere poſſit via executiua. Auth. Incert. cap. 103. fol.257.

Citatus ſi non comparet ex cauſa neceſſaria vt quia locus ad quem citatur non eſt ſibi tutus non mulctatur, & quando mulctetur non comparens. Vide. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. c, fol. 24.

Citatus an teneatur comparere ſi certum ſit non eſſe de iuriſdictione iudicis coram quo debet comparere vt quia citatur clericus ad comparendum coram Iudice ſeculari. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. e, in fine fol. 24. & quid ſi dubium ſit an ſit de iuriſdictione illius. Vide ibi li. d, Podius eod. cap. fol.155.

Citatus coram Iudice in competente non tenetur litigare, & an ſemper ſit verū, & quid facere, & dicere debet ſi comparet. Io. Aloy. Sept. cap. 97. li. d, cum ſeq. fol.24.

Citatus contumax comparens. Vide. Reus contumax.

Citatus non dicitur quis ſi non eſt incuſata contumacia. Io. Aloy Sep. cap. 120. li. b, fol. 36.

Citatus ad litem conteſtandam ſi nolit litem conteſtari ſed petit terminum ad ſe defendendū, & excipiendum debet tanquam contumax in expenſis condemnari. Fim. cap. 137. fol. 108.

Citatus tantum pro ſuo intereſſe, & non principaliter an ſi non compareat procedatur contra eum ad miſſionem. Podius cap. 97. li. d, fol. 155.

Citatus ſi ſit contumax, & exinde compareat, & recuperet poſſeſſionem ſi habeat declinatoriam fori an illam poſſit tunc allegare. Podius cap.97. lit. d, fol. 155.

Citatus ſi compareat, & dicat aliquid cū clauſula, & proteſtatione ſcilicet, animo litem non conteſtandi an iudex poſſit eum cogere vt litem purè conteſtetur vel dicere habeo pro conteſtata. Rizz. cap. 197. in princ. fol.190.

Citatus ad certum tempus an poſſit comparere poſt tempus in continenti. Petrol. cap.97. fol.235.

Ciuis præſumitur quis ſi non appareat eſſe exterum. Fim. cap. 149. lit. b, fol. 110.

Ciuis an poſſit extrahi ad litigandum in M. R. C. Rizz. cap.177. fol.216.

Clauſula, Vt Bancus, quid ſignificet, & comprehendat. Io. Aloy. Sep. cap.116. li. a, fol. 35. vbi dicitur quòd omnia beneficia videntur renuntiata per huiuſmodi clauſulam. Montalt. cap. 116. li. a, fol.137. Podius eod. cap. in fine. fol.161. Rizz. eod. cap. li. a, fol.193. Iulian. cap. 161. q. 19. li. a, & li. d, cum ſeqq. fol. 253. & 254.

Clauſula, Non probatum probabo, & non deductum deducam, qualiter intelligatur. Io Aloy. Sep. cap.146. li. a, fol.53.

Clauſula, Quandocunque voluerit importat conditionem. Boniorn. cap.111 li. b, fol. 83.

Clauſula, Breui manu quid operetur. Boniorn. cap.121. in princ. fol.84.

Clauſula, Toties quoties, in fideiuſſione quid operetur Boniorn. cap.165. fol.94. Montalt. eod. cap. fol.140. Patern. eod. cap. fol.150. Auth. Incert. eod. cap. fol. 264.

Clauſula, Semel, & pluries in fideiuſſione quid operetur. Boniorn. cap. 165. fol. 94. Auth. Incert. eod. cap. fol. 264.

Clauſula, Quotieſcunque vel quandocunque in fideiuſſione quid operetur. Montalt. cap. 165. fol. 140. Patern. eod. cap. fol.150.

Clauſula, Cum poteſtate variandi quid operetur. Podius cap.127. lit. e, cum ſeq. fol. 163. & 164.

Clauſula, Saluo iure, &c. & clauſula conſtituti, ac etiam clauſula, dans, & concedens vel transferens, &c. & promiſſio de euictione an transferant veram poſſeſſionem ac verum dominium. Iulian. cap. 112. q. 7. lit. a, cum ſeq. fol. 244.

Clauſula, Quo caſu, appoſita diſpoſitioni, ſeu tempori denotat ipſius temporis extremitatem ac reſtringit, & limitat

diſpoſitio-

Digitized by Google

diſpoſitionem ad illum tantum caſum vel tempus. Iulian. cap. 113. q. 9. li. d, fol. 244.

Clauſula, Caſu quo, includunt talia verba conductionem, & reſtringunt diſpoſitionem. Iulian. cap. 149. q. 18. li. a, fol. 252.

Clerici an poſſint, & deleant vti beneficio iſtius Ritus ita quod eorum contractus poſſint habere executionem paratam in caſibus ſuis. Io. Aloy. Sep. in probem. li. c, fol. 23. & cap. 102. li. c, cum ſeqq. fol. 28. Let. in probem fol. 143. Auth. Incert. in probem. fol. 255.

Clerici aliquando ęquiparantur viduis. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. c, 2. colum. fol. 42.

Clerici an debeant ſeruare ea quę ſtatuuntur in Parlamētis ex quo in illis interueniunt Prælati. Iulian. cap. 149. q. 17. li. a, 1. colum. fol. 252.

Clericus reputatur de vniuerſitate. Io. Aloy. Sep. in probem. li. d, fol. 23.

Clericus falſum committens coram iudice ſeculari an poſſit ab illo puniri. Io. Aloy. Sep. cap. 157. li. a, fol. 62. Rizz. cap. 157. in fine. fol. 207.

Clericus ſpoliatus. Vide. Spoliatus.

Clericus non tenetur de perſona nec poteſt carcerari. Viuac. cap. 190. li. b, fol. 134.

Clericus an poſſit cedere bonis Viuac. cap. 190. li. b, fol. 134. Rizz. eod. cap. fol. 218.

Clericus vel eccleſia an petat executionem inſtrumenti poſt decem annos. Vide. Inſtrumentum.

Commodatum quid ſit. Rizz. cap. 114. in princ. fol. 192.

Comparere ſi quis teneatur putà infra duos menſes an poſſit comparere ſexageſima prima die. Vide. Terminus.

Compater an poſſit accuſare de iniurijs aut de morte eius compatris tamquam ſua inter ſit. Podius cap. 149. in princ. fol. 165.

Compenſatio de liquido ad non liquidum non admictitur. Ant. Lanc. cap. 104. li. d, fol. 5. Io. Aloy. Sept. eod. cap. lit. d, fol. 29.

Compenſatio habet vim ſolutionis, & dicitur ficta ſolutio. Io. Aloy. Sept. cap. 104. li. a, fol. 29. & cap. 188. li. e, fol. 74. Bonior. eod. cap. li. b, & e, fol. 99.

Compenſatio in quibus caſibus locum habeat vel non. Io. Aloy. Sep. cap. 104. li. d, cum ſeqq. fol. 29.

Compenſatio vel cõpenſandi voluntas qualiter probetur. Io. Aloy. Sept. cap. 104. lit. a, in fine, fol. 29.

Compenſatio an admictatur in depoſito. Vide. Depoſitum.

Compromictens an poſſit ſe penitere. Io. Aloy. Sept. cap. 179. li. b, fol. 70.

Concluſio proceſſus an ſit de ordine ſubſtantiali illius, & quid in appellatione. Io. Aloy. Sept. cap. 134. li. e, 2. col. fol. 43. Fim. cap. 171. li. e, fol. 113.

Concluſio proceſſus nihil aliud eſt quam omnium terminorum, & exceptionum ſeu allegationum renuntiatio. Io. Aloy. Sept. cap. 134. li. e, 2. col. fol. 43. Percoll. cap. 141. li. e, fol. 177. Rizz. cap. 134. in fine. fol. 197.

Concluſio proceſſus debet fieri in ſcriptis. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. e, 2. col. fol. 43.

Concluſio, poſtquam eſt facta an poſſint partes reſtitui. Vide. Reſtitutiones.

Concluſio tacitè videtur reuocata ſe poſt concluſum ex aliqua cauſa admictatur articuli vnde eſt neceſſarium vt iterum concludatur aliàs ſententia eſt nulla. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. a, fol. 44.

Concluſio proceſſus licèt ſit facta poſſunt nihilominus preſentari capitula allegatoria non autem probatoria vel proteſtatoria. Vide. Capitula.

Concluſio in cauſa ſi non ſit facta, & pars ad literas de audientia teſtium voluerit producere teſtes extra Curiam, & antequam venirent teſtes fuerit concluſum non obſtante concluſione teſtes admictuntur. Io. Aloy. Sept. cap. 134. li. b, fol. 44.

Concluſio in cauſa ſi ſit facta per partem non poteſt exinde concluſionem reſcindere niſi ſic perſona reſtituibilis ex iuſta cauſa ſed altera pars benè poteſt. Io. Aloy. Sept. cap. 134. li. b, in fine. fol. 44.

Concluſio in cauſa ſpolij non eſt neceſſaria. Fim. cap. 184. li. c, fol. 114.

Concluſio vbi non requiritur vltimus actus qui ſit habet concluſionis. Fim. cap. 184. li. c, fol. 114.

Concluſio non requiritur vbi per partem nihil ſit infra quindenam. Viuac. cap. 131. fol. 124.

Concluſio in criminalibus an ſit neceſſaria. Percoll. cap. 144. fol. 177.

Concordia ſeu tranſactio vel remiſſio delicti facta inter partes an & quando valeat in preiuditium fiſci vel partium & an ea non obſtante poſſit fiſcus ſubintrare, & an requiratur vt acceptetur per Iudicem vt valeat. Rizz. cap. 145. li. e, cum ſeqq. fol. 201. Vide. Remiſſio.

Concordia, & promiſſio facta à partibus coram iudice habet executionem paratam ſi-

Digitized by Google

tam ſicut ſententia. Auth. Incert. cap. 110.fol.258.Fim.eod.cap.lit. b,fol.105.

Condemnatus ex delicto in quo quilibet admictitur ad accuſandum dicitur condemnatus ex crimine publico. Anton. Lanc. cap.149. li. a, fol.15.

Condemnatus de crimine capitali etiam ſi appellet non debet excarcerari licèt preſtare velit. Boniorn. cap.142. in fine. fol. 89.

Condictio nihil ponit in eſſe Ant. Lanc. cap.101. li. d, fol.3. & cap.102. li.e, fol. 4. Io. Aloy. Sep. cap 101. li. c, fol 27.

Condictio debet adimpleri in forma ſpecifica. Boniorn. cap.188. li. c, fol.99.

Condictio inducit formam, & ſollemnitatem. Iulian.cap.113.q.11. in fine, & cap.121.q.13. in princ.fol.247. & cap. 145. q. 16. li. d, fol.251. & cap.149. q. 18.li. a, fol.252.

Condictio ſi deficiat deficit etiam diſpoſitio ac ſi facta non fuiſſet. Iulian. cap.145. q. 16. li. e. fol.251.

Conductor ad longum tempus quis ſit. Rizz. cap.171. li. c, 2. col. fol. 215.

Confeſſio partis eſt preiuditialior omni probatione. Ant. Lanc.cap.106. li.a, in fine fol. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 30.

Confeſſio in iuditio ſeu debitum confeſſionatum coram iudice an habeat executionem paratam. Ant. Lanc. cap. 132. li. e, in fine. fol.10. & ibi Blaſc Lanc. li. b, fol. 11. Podius cap.114. fol. 160.

Confeſſio non eſt propriè probatio ſed releuatio ab onere probandi, & ideo non comprehenditur in ſtatuto. Io. Aloy. Sep. cap.131. li c, fol. 39. Viuac. cap.112. in princ. fol. 122. & cap.132. li. e, fol.124. Percoll. capit.173. li.b, fol.183. Platam. cap.132. li.e, fol.229.

Confeſſio ficta requirit ordinem, & actum iuditij. ſecus in vera. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li. d, fol. 40. Viuac. eod. cap. li.d fol. 124. Platam cap.132. li. b, fol.229.

Confeſſio facta in iuditio idem operatur quod vera. Io. Aloy. Sep. cap.132. li. a, 2. col. fol. 40.

Confeſſio Rei ſi ſit facta coram vno iudice an ex cædula poſſit cauſari executio coram alio. Io. Aloy. Sep. cap.132. li. a, f.40.

Confeſſio Rei ſi ſit facta per verbum credo, aut exiſtimo, ſeu videtur, quid operetur, & an ſit propriè probatio. Io. Aloy. Sep. cap.132. li. a, 2.col. fol.40. Viuac. eod cap. li. e, fol.124. Platam. eod. cap. li. d, fol.229.

Confeſſio Rei ex qua fuit cauſata cedula per actorē an poſſit probato errore infra quindenā reuocari. Io. Alo. Sep. cap.132. li. c, 2.col. fol.40. Viuac. cap.131. f.124.

Confeſſio qualificata facta in iuditio non habet executionem paratam ſed agitur per viam cedula ſecus ſi ſit ſimplex Io. Aloy. Sep. cap.132. li.e, 2.col. fol.40. Boniorn. eod.cap.in fine, fol.86. Rizz. cap. 132.li.b, fol.196. Plat. eod. cap. li. e, cum ſeqq. fol.229.

Confeſſio facta corā Arbitris eſt ac ſi fuiſſet facta in iuditio quod ſecus eſt de iure communi. Io. Aloy. Sep. capit.179. in princ. fol. 70.

Confeſſio vēditoris in iure prothomiſeos an noceat vel proſit recuperanti. Fim.cap. 198. fol.117. Rizz. eod. cap. fol.221.

Confeſſio ſimpliciter facta de debito an excludat quin debitor poſſit ſe opponere, & an talis cōfeſſio habeat viā executiuam. Percoll.cap.111. in fine fol.171.

Confeſſionis error an poſſit per partē probari infra quindena Vide ſup. Cōfeſſio.

Confeſſus haberi pro cōfeſſo eſt actus ſtrictus. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li.e, fol.40.

Cōfeſſus debitū an habeatur ſtatim pro cōdemnato vel ſit neceſſarium preceptum iudicis de ſoluendo. Io. Aloy. Sep. cap.132. li. e, 2 col. fol.40.

Confeſſus, & conuictus non poteſt appellare, & quid ſi eſt confeſſus tantùm, & non conuictus. Io. Aloy. Sep. cap. 169 li. b, fol.67. Rizz. eod. cap. in fine fol.213.

Confeſſus in delictis quòd non appellet an habeat locum etiam in ſimilibus. Fim. cap.133. li. d, fol.107.

Confeſſus verè dicitur ille qui cōfitetur coram iudice pro tribunali, & in figura iuditij ſecus ſi coram Notario. Fim.cap. 169. li.d, fol.112.

Confeſſus in delictis quando poſſit ſtatim à iudice puniri vel requiratur nouus proceſſus. Platam cap.149. li.b, cum ſeqq. 2. col. fol. 231.

Confeſſus in delictis quando, & quomodo ſit puniendus. Fim.cap.149. li.c, fol.110. & cap.169. in princ. fol.112. Viuac. eod cap. 149. li.a, 2. col. fol.128.

Confeſſus ſi quis fuerit debitum aut ſcripturam manu ſua factam qua actione teneatur. Viuac. cap.132. li. b, fol. 124.

Confiſcatio bonorum non inducitur niſi expreſsè dicatur. Boniorn. cap 149. li.a, in fine 2 col. fol.91. Rizz. cap. 166. li. c, 1. col. fol. 209.

Confiſcatio bonorum nō trahitur ad bona quæſita poſt bannum. Patern. cap.159. in fine fol.150. Percoll. eod. cap. in fine. fol 180.

Cōfiſcatio bonorū in minimis delictis quæ

Contumax ſeu bannitus perſeuerans in contumacia qualiter puniatur in bonis. Io.Aloy. Sep. 145. li.c, cum ſeqq. fol.52. & cap.159. li. c. in fine, & li. e fol.62.

Contumax quando quis verè dicatur, & an requiratur quòd ei ſit incuſata contumacia. Fim cap.97. li. a, fol. 104. Viuac. cap.145. fol.127. Percoll.cap.97. li. a, fol.168. & cap.145. in fine fol.178. Io. Aloy.Sep. cap.145 li b, fol.52. Auth. Incert. cap.97. li a, fol. 255.

Contumax abſens quando dicatur. Viuac. cap.145. fol.127.

Contumax quando quis dicatur vt ſit acquiſiuum ius Curiæ, & fiſco. Viuac. cap.145. fol.127. Plat.eod. cap. fol.230.

Contumax comparens prima die poſt terminum an dicatur comparere in termino. Vide. Bannitus.

Contumax ſi non cōpareat poſt duos menſes publicatur tertia pars bonorum ipſius. Patern.cap.159. li. a, fol.150.

Contumax ſi vnus tàntum ſit ex pluribus citatis non debet Iudex Actorem mictere in poſſeſſionem ſed omnes debent vocari. Percoll. cap 97. li. a, ſol. 168.

Contumax ante litem conteſtatam an habeatur pro confeſſo. Viuac.cap.132. li. e, 2. col. fol.124.

Contumax. Vide. Reus contumax.

Conuentus contra quem agitur per viam cedulæ. Vide. Reus.

Conuentus tenetur litem conteſtari. Let. cap.99. fol. 143.

Conuentus. Vide. Reus.

Corallus eſt lapis precioſus plures habens virtutes, & preſertim valet contra fluxum ſanguinis naſcens in mari Drepani, & Barbariæ. Podius. cap.112. in princ. fol.159.

Creditor cui fuit probatū à debitore fuiſſe ſolutum ſoluit pęnam dupli nec poteſt appellare nec ſupplicare nec etiam reſtitui niſi ſit perſona reſtituibilis veluti Eccleſia, minor, &c. Ant. Lanc. cap. 105. li. c, fol. 6. Io.Aloy. Sep.eod. cap. li. d, fol.30.

Creditor an cedendo petitioni partis cuitet pęnam dupli, & vſque ad quod tēpus ſit locus penitentiæ. Ant.Lanc.cap.131. li. d, fol. 10.

Creditor an teneatur preſtare de duplo ſi debitor non ſolutionem ſed compenſationem alliget vel aliquo pacto vel iure executionem procedere non poſſe aſſerat. Rizz. cap. 129. fol.196.

Creditor ſi non poteſt preſtare de duplo vel poteſt ſed in alio loco quia exterus eſt quomodo illi ſit prouidendum. Percoll. cap.112. in princ. fol.171.

Creditor quando teneatur preſtare de duplo. Ant. Lanc. cap.104. li. a, fol.6. Io. Aloy.Sep. eod. cap. li. e, fol.29. Vide. Pœna dupli.

Creditor quando preſumatur ignoranter petere debitum ſolutum. Percoll. cap. 129. fol.174.

Creditor petens plus debito an poſſit emendare executionem, & ſe penitere, & vſque ad quod tempus, & an requiratur monitio quando de debito apparet ſatisfactum. Mont. cap.104. fol.136.

Creditor petens plus debito tenetur crimine ſtellionatus. Vide. Actor.

Creditor petens debitum iam ſibi ſolutum qua pęna puniatur criminaliter. Viuac. cap. 129. ſol. 124. Rizz. cap.131. fol. 196.

Creditor cui à debitore dantur in ſolutum nomina debitorum an cogatur recipere. Vide. Debitor.

Creditor an poſſit contra debitorem electis bonis reddire ad perſonam, & ſic vna via electa reddire ad aliam, & è conuerſo variando. Ant. Lanc. cap.127. li. a, cum ſeq. fol.10. Viuac. eod. cap. fol.124. Podius eod. cap. per totum, & cap.124. fol.163. Percoll. cap.127 fol.174.

Creditor qui expignorauit debitorem obligatum in bonis & in perſona an poſſit reddire ad perſonam. Percoll. cap.127. fol.174.

Creditor quando poſſit eligere perſonam licet debitor offerat bona. Vide. Debitor.

Creditor ſi in contractu ſit dictum quòd fiat Ritus, & executio in bonis, & in perſona an debitore offerente bona poſſit eligere perſonam. Fim. cap.112. li. b, fol.105.

Creditor ſi habet pignus an poſſit capi facere debitorem ſi pignus non eſt ſufficiens quod preſumitur. Montalt. cap. 127. fol.138.

Creditor ſi habet plures debitores in ſolidum obligatos an poſſit contra vnum agere, & pendente iuditio alterum conuenire vel capere vnam rem, & poſtea aliam. Montalt. cap.127. fol.138.

Creditor quando poſſit agere contra nomen debitoris, & quæ requirantur. Bonior. cap.121. li. d, fol.84. Montal. eod. cap. fol.138.

Creditor agens actione perſonali quando mictatur in poſſeſſionem pro menſura debiti, vel ſuper omnibus bonis. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. c, fol.25.

Creditor hæreditate iacente non dato

Digitized by Google

curatore poteſt mičti in poſſeſſione bonorum ex inſtrumento executiuo. Boniorn. cap.103. li. c, fol.81.

Creditor mičtitur in poſſeſſionem bonorũ debitoris per primum decretum ſi debitor ſit contumax. Vide. Debitor.

Creditor miſſus in poſſeſſionem. Vide. Miſſus in poſſeſſionem.

Creditor, qui habet viam executiuam an poſſit ordinariè procedere. Io. Aloy. Sep. cap.114. li. e, fol.34.

Creditor agẽs tàm actione reali quàm perſonali Reo citato, & contumacè vel cõparente, & ſine licentia recedente micitur in poſſeſſionem bonorum, & poſt annum efficitur verus poſſeſſor. Bonior. cap.97. li. c, eum ſeq. fol.79.

Creditor agens ad diſtractionem bonorum debitoris an poſſit agere contra fideiuſſorem. Fim. cap.112. li.d, fol.105.

Creditor ſi egit vel capi fecit principalem an poſſit reddire contra fideiuſſorem vel an tali caſu fideiuſſor ſit liberatus. Fim. cap. 128. fol.107. Montalt. cap. 127. fol. 138. Podius cap.124. li. c, & cap. 127. fol. 163.

Creditor ſi dedit pecuniam alicui ſpecialiter ad opus vt ſe redimat ab antiqua hypoteca, & obligatione an ex hoc ſuccedat in illam antiquam. Ant. Lanc. cap.192. li. e, cum ſeqq. fol.21.

Creditor mutuans pecuniam debitori ad aliquam rem ſpecificè emendam quando preferatur alijs creditoribus. Io. Aloy. Sept. cap. 192. li. c, in fine cum ſeqq. fol. 76. Viuac. eod. cap. in fine fol.134. Percoll. cap. 192. fol. 187. Rizz. eod. cap. fol. 219.

Creditor prior dicitur ille qui eſt prior in obligatione in concurſu ſeu preuentione. Io. Aloy. Sep. cap. 113. li. b, fol. 33.

Creditor vendens ad credentiam quando preferatur alijs creditoribus in re ſua vendita. Vide. Vendens.

Creditor antequam ſumat copiam inſtrumenti, & conducat. Aduocatum an teneatur denuntiare debitori ſi velit amicabiliter ſoluere debitum ne teneatur ad tales ad expenſas. Io. Aloy. Sep. cap.120. li. a, & e, fol. 36.

Creditor antequam cauſet executionem tutius eſt vt prius citari faciat debitorem ad executionem faciendam. Let. cap. 99. fol. 143.

Creditor an debeat extraiuditialiter interpellare debitorẽ ad executionem faciendam vt condemnetur ad expenſas. Vide interpellatio.

Creditor ſi agat per viam cedulæ ex inſtrumento in quo erat pactum de non opponendo an poſſit modo debitor ſe opponere propter lapſum decennij. Rizz. cap. 132. in fine, fol.196.

Creditor agens per viam cedulæ contra debitorem. Vide. Reus.

Creditor poteſt in bonis debitoris licitare ſicut extraneus. Boniorn. cap.112. li. a, fol.84.

Creditor an teneatur ſibi adiudicare bona delictoris cum pingue valenti ſi debitor in contractu promiſit cum iuramento ſoluere in pecunia numerata. Fimia. cap. 112. li. d, fol.105.

Creditor an poſſit cauſare executionem contra debitorem debitoris ſui, & procedere via executiua. Let. cap.121. fol. 144.

Creditor elapſo decennio quomodo procedere debet in petitione debiti. Podius. cap. 102. li. c, 2. col. fol.157.

Creditor in ſubhaſtatione bonorum debitoris ſi minus offerat, & aliquis offerat plus an ſit liberatus. Podius cap.1.2. li. c, 1. col. fol.159.

Creditor ſecundus habet ius offerendi contra primum creditorem ſibi bona debitoris adiudicantem. Iulian. cap.113. q.9. li. e, fol.244.

Creditor ſi probet obligationem non per inſtrumentum publicum ſed per quinque teſtes an debitore contumace ſit mictendus in poſſeſſionem bonorum debitoris. Author Incert. cap.101. li. e, fol.256. Percoll. cap.101. li. c, fol.169.

Creditor ſeu actor ſi petens executionem inſtrumenti habuerit aliquam dilationem ad liquidandum durante tali dilatione poteſt debitor, & Reus ſimiliter probare, & allegare contra ipſam liquidationem. Author Incertus. cap.101. li. c, fol.257.

Creditoris appellatione an veniat fideiuſſor. Vide. Fideiuſſor.

Creditoris notitia, & ſcientia circa dilationem debitoris an probetur ſuo iuramento. Podius cap.120. in fine. fol.161.

Crimen læſe maieſtatis in primo, & ſecundo capite propriè dicitur in alijs verò dicitur impropriè. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. e, 1. col. fol.54. Rizz. eod. cap. li. d, cum ſeq. 1. col. fol. 202.

Crimen Nefandi quot modis cõmictatur. Io. Aloy. Sept. cap.149. li. c, 2. col. fol.54. Rizz. eod. cap. li. d, 2. col. fol. 202.

Crimen Nefandi qua pena puniatur. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. d, 2. col. fol.54. Rizz. eod. cap. li. d, 2. col. fol.202.

Digitized by Google

Crimen Nefandi an poſſit puniri per inquiſitionem aut denuntiationem non exiſtente accuſatore, & ſubſcribente. Montal. cap.147. fol. 140.

Crimen Falſæ monetæ etiam ſine accuſatore punitur. Io. Aloy. Sep. cap.149. li.d, 1. col. fol.56. Rizz. eod. cap. li. b, 2.col. fol. 203.

Crimen falſæ monetæ quando dicatur commiſſum. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. e, 1. col. fol.56. Rizz. eod. cap. li. b, 2. column. fol. 203.

Crimen falſæ monetæ qualiter puniatur. Vide. Pœna.

Crimen falſæ monetæ an ſit Læſæ maieſtatis. Boniorn. cap.149. li.b, 1.col. fol.91.

Crimen ſtellionatus quod ſit. Podius cap.125. fol. 163.

Crimen. Vide. Delictum.

Crimina atrocia quæ ſint. Vide. Delicta. Cui conceditur quod plus eſt concedi debet, & minus. Fim. cap.114. li.c, fol.106.

Culpa, & negligentia ſua nemini debet eſſe utilis. Fim. cap.112. li. a, fol.105. & cap. 114. li. c, fol. 106.

Curator eſt ille qui datur Adultis. Rizz. cap.114. li. c, fol.192.

Curator ad litem an teneatur conficere inuentarium. Io. Aloy. Sep. cap.114. li. c, fol.33.

Curia aſſiſtit. Vide. Fiſcus.

Curia ſubintrat. Vide. Fiſcus.

Curia S. R. C. eſt maior Regia Curia. Io. Aloy. Sep. cap.184. li. c, fol. 73. Mont. eod. cap. fol.142.

D.

D*Amnorum appellatione. Vide. Appellatione intereſſe.*

Datio in ſolutum non habet viam executiuam. Io. Aloy. Sep. cap.114. li. b, fol. 33. Rizz. eod. cap. li.a, fol.192.

Datio in ſolutum an veniat appellatione allienationes ſeu venditionis. Percoll. cap.194. fol.187. Rizz. cap.114. li. a, fol.192. Vide. Appellatione venditionis.

Datio in ſolutum eſt ſimilis emptioni, & venditioni. Io. Aloy. Sep. cap.194. li.d, fol. 76.

Datio in ſolutum non ſemper habet vim emptionis, & permutationis. Percoll. cap.194. fol.187.

Datio in ſolutum quando dicatur voluntaria vel neceſſaria. Montal. cap.194. fol. 142.

Datio in ſolutum ſolutio eſt. Ialian. cap. 112. q. 3. li. c, 2. col. fol. 242.

Debiti declaratio ex forma cap. Ritus 97. quæ ſit, & qualis eſſe debeat, & an pro tali debito poſſit vendi res pluris valens. Platam. cap.97. fol.225.

Debitor an aduerſus inſtrumentum poſſit ſe opponere de ſolutione per aliud inſtrumentum æquè publicum vel illam probare per quinque teſtes. Ant. Lanc. cap.111. li. c, fol.7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, 2.col. fol.31.

Debitor carens bonis per carcerationem dicitur adimplere, & ſibi proficit etiã lata ſententia quod an verum ſit. Vide infra. Implementum.

Debitor an ſit citandus ad executionem faciendam. Vide. Citatio.

Debitor veniens ad ſoluendum infra eumdem diem quo fuit cauſata executio an teneatur ad expenſas. Ant. Lanc. cap. 120. li. a, cum ſeq. fol.9. Io. Aloyſ. Sep. eod. cap. li. b, fol. 36. Viuac. eod. cap. fol. 123. Fim. cap. 120. fol. 106. Pods. cap. 120. fol. 161. Platam. eod. cap. fol.228.

Debitor poſt cauſatam executionem per creditorem ſi opponat aliquam dilationem de qua creditor deficiente probatione iurat non habuiſſe notitiam tenetur tamen ad expenſas. Anton. Lanc. cap. 120. li. b, fol. 9.

Debitor ſi ſponte velit dare nomina debitorũ in ſolutum an creditor cogatur accipere. Ant. Lanc. cap. 121. li. a, fol.9.

Debitor ab vntia infra ſi dat pignora non poteſt creditor eligere perſonam. Rizz. cap.125. li. b, fol.195.

Debitor obligatus ab vntia vna infra quãdo poſſit carcerari. Vide. Obligatus.

Debitor quando ſit carcerandus propter debitum. Ant. Lanc. cap. 126. li.d, cum ſeq. fol.9. Let. cap.123. fol.145. Podius. cap.126. per totum. fol.163. Rizz. cap. 125. lit. a, cum ſeqq. & cap.126. fol. 195.

Debitor ſi eſt contumax creditor mittitur in poſſeſſionem bonorum per primum decretum niſi ſit promptus ſoluere. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. e, fol. 27.

Debitor non tenetur ſoluere niſi prius creditor preſtiterit fideiuſſionem de duplo. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. e, fol. 27.

Debitor ſi allegat ſolutionem, & petat fideiuſſionẽ de duplo an actor prius probare debeat. Petrol. cap.129. fol.237.

Debitor non poteſt petere fideiuſſionem de duplo niſi prius depoſita pecunia debiti penes Magiſtrum Notarium. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. e, cum ſeq. fol.27. & 28.

Debitor an poſſit petere à creditore fideiuſſionem de duplo ſi alleget debiti compen-

ſationem aut aliam ſatisfactionem. Io. Aloy. Sep. cap. 129. *li. c, fol.* 39. *Percoll. eod. cap. fol.* 174.

Debitor petent fideiuſſionem de duplo à creditore ſufficit quòd tãntum ſolutionẽ alleget. Io. Aloyſ. Sep. cap. 129. *li. c, fol.* 39.

Debitor qui fecit executionem contra creditorem ratione dupli quantum tempus habeat in tali executione vt habeat effectum. Fim. cap. 105. *fol.* 104.

Debitor turbans creditorem in ſua pacifica poſſeſſione in qua à Curia poſitus eſt quas pœnas patiatur. Io. Aloyſ. Sept. cap. 119. *li. c, cum ſeq. fol.* 30.

Debitor obligatus portare frumentum in naui ſi nauis ſit impedita per Regem an teneatur. Vide. Obligatus.

Debitor de iure communi dando quamlibet rem creditori liberatur quod ſecus eſt de iure Ritus. Io. Aloy. Sep. cap. 124. *li. d, in fine. fol.* 37. *Rizz. eod. cap. li. d, fol.* 195. *Platamon. eod. cap. in princ. fol.* 228.

Debitor obligatus ad factum. Vide. Obligatus.

Debitor an poſſit cedere bonis contra fideiuſſorem ſuum. Io. Aloy. Sep. cap. 128. *li. d, in fine. fol.* 38. & *li. a, fol.* 39.

Debitor contra quem agitur per viam cedulæ. Vide. Reus.

Debitor quantitatis non habens pecuniam an poſſit ſoluere in rebus ſi conſtat illam non habere, & quod nullus emptor reperitur in re quam vult dare creditori. Percoll. cap. 120. *in princ. fol.* 173.

Debitor quantitatis reſpectu certæ ſpeciei ſi ſit condemnatus an dando ipſam ſpeciem ante ſolutam quantitatem liberetur. Io. Aloy. Sep. cap. 160. *li. b, in fine,* 2. *col. fol.* 63. *Auth. Incert. cap.* 112. *li. d, fol.* 258.

Debitor aliud pro alio inuito creditore an ſoluere poſſit. Vide. Aliud pro alio.

Debitor iurans ſoluere in pluribus terminis ſeu catamenis ſi deficiat in primo an poſſit exigi totum. Bonior cap. 154. *fol.* 92.

Debitor qui dederat creditori rẽ in pignus ad iſquictãdum an ſatiſfacto debito poſſit petere ſibi rem reſtitui ſi non compareat Reus. Fim. cap. 97. *li. c, fol.* 104.

Debitor qui confeſſus eſt debitum non poteſt opponere defectum ſolemnitatis. Fim. cap. 110. *li. a, fol.* 105.

Debitor ſi non ſe oppoſuit infra quindenã, & exinde veniat cum inſtrumentis, & probationibus probatis an ſit audiendus. Fim. cap. 112. *in princ. fol.* 105.

Debitor infra quindenam an debeat probare veras eſſe oppoſitiones. Fim. cap. 112. *li. c, fol.* 105.

Debitor ſi promiſit ſoluere in pecunia numerata an poſſit ſoluere in bonis ne moleſtetur in perſona. Fim. cap. 112. *li. b, fol.* 105. *Viuac. cap.* 124. *fol.* 123.

Debitor coactus de perſona virtute inſtrumenti debet preſtare infra quindenam pignus aut ſufficientem cautionem vel fideiuſſionem bancalem alias carceratur niſi in promptu oſtendat de nullitate inſtrumenti vel ſit notoriè locuplex. Viuac. cap. 124. *li. b, fol.* 123. *Percoll. eod. cap. fol.* 174. *Platam. eod. cap. li. e, fol.* 228.

Debitor carceratus ſi non poteſt ſoluere in pecunia offerendo bona ad electionem creditoris poteſt excarcerari. Viuac. cap. 124. *li. c, fol.* 123.

Debitor an ratione iuramenti poſſit carcerari. Viuac. cap. 126. *fol.* 123.

Debitor dicitur etiam qui tenetur actione reali. Fim. cap. 188. *li. a, fol.* 115.

Debitor ſi obtinuerit in cauſa, & creditor appellauerit an impediatur executio quò ad ſolutiones factas per debitorem. Viuac. cap. 116. *fol.* 122. *Platam. eod. cap. fol.* 238.

Debitor ſi infra quadrimeſtre tempus ad redimendum ſoluat creditori partem debiti an videatur receſſum ab adiudicatione. Auth. Incert. cap. 112. *fol.* 258.

Debitor ſi infra tempus quatuor menſium ad redimendum ſoluat, & redimat an teneatur ſtare colono cui creditor rem locauerat. Mont. cap. 112. *li. b, fol.* 137.

Debitor redimens tenetur omnia redimere nec poteſt partem redimere, & quomodo offerre debet. Auth. Incert. capit. 112. *li. b, fol.* 258.

Debitor ſi eſt diues, & pecunioſus an poſſit dare in fideiuſſorem pauperem, & non habentem in bonis. Podius cap. 124. *li. a, cum ſeq. fol.* 163. *Petrol. eod. cap. fol.* 236.

Debitor ſi de iure non poteſt capi ex quo captura fieri non debebat licèt preſtiterit in quindena tamẽ omnia ſunt nulla. Podius cap. 126. *li. c, fol.* 163.

Debitor cuius debitum conſtat per teſtes an poſſit cogi via executiua per creditorem. Vide. Creditor.

Debitor an poſſit prius ſe opponere, & exinde facere ad implemẽtum vel è contra, & an tali caſu ſit proſequenda eadem inſtantia, & an Acta conualidentur, Percoll. cap. 112. *li. a, fol.* 171.

Debitor

Debitor tantum tempus habet ad opponendum quantum habet ad ſoluẽdum quod eſt ſcilicet quindena. Percoll. cap. 112. li. e, 2. col fol 171.

Debitor an poſſit ſe opponere aduerſus verificationem cũdictionis adiectæ in contractu, & impedire executionem. Vide. Inſtrumentum.

Debitor ſi in contractu eſt adiecta dies ad dandum vel ſoluendum ſi non adimpleat tenetur ad expenſas nulla facta interpellatione vel citatione. Percoll. cap. 120. li. d, fol. 173.

Debitor qui habet pecuniam pre manibus, & non vult ſoluere creditori ſed vult quindenam an ſit audiendus. Percoll. cap. 124. fol. 174.

Debitor ſi ſimpliciter fateatur debitum an procedatur per viam cedulæ. Percoll. cap. 132. fol. 174.

Debitor an poſſit audiri excipiendo contra ceſſionem factam. Auth. Incert. cap. 10.. li. a, fol. 256.

Debitoris notitia, & ſcientia circa executionem cauſatam an probet[illegible] iuramento. Podius cap. 1[illegible] fol. 161.

Debitum ſi deſcendat ex delicto, [illegible] cauſa criminali an de iure habeat locũ carceratio. Podius cap. 126. li. b, fol. 163.

Decennij preſcriptio an perpetuet ad alios decem annos vel ad 30. ſeu 40. Percoll. cap. 102. in princ. fol. 169.

Decennium interrumpitur per miſſionem executoris ſeu per citationem ad executionem faciendam. Boniorn. cap. 111. li. a, fol. 82.

Decennium ſi interrumpatur contra vnũ ex correis debendi intelligitur etiam interruptum quò ad alios quod non procedit in fideiuſſoribus in contractu. Boniorn. cap. 111. li. b. fol. 82.

Decennium ſi in contractu adeſt pactum de retrouendendo à quo tempore currat vt poſſit agi via executiua. Boniorn. cap. 111. li. c, 2. col. fol. 82.

Decennium vt inſtrumentum habeat executionem paratam qualiter, & quando interrumpatur. Montalt. cap. 102. li. a, fol 136. Podius eod. cap. li. b, 2. col. fol. 157. Iulian cap. 131. q. 14. fol. 248.

Decennium ſi ſit elapſum, & agatur per viam cedulæ, & lata ſententia procedatur ad eius executionem an tali caſu debitor poſſit opponere aduerſus talem executionem, & an pacta appoſita in contractu maximè de vendendo bona ad diſcurſum habeant locum in tali executione ſententiæ ſicut in executione vigore contractus. Montalt. capit. 132 fol. 138.

Decennium ſtatutarium interrumpitur per primum decretum, & perpetuatur per aliud decennium. Podius cap. 102. li. d, 2. col. fol. 157.

Decennium ſtatutarium currit etiam perſonis priuilegiatis vt minoribus, & ſimilibus. Podius cap. 111. li. e, 1. col. fol. 158.

Decennium ſi ſit elapſum an poſſit ſaltem agi coram iudice Eccleſiaſtico. Percoll. cap. 102. li. c, fol. 169.

Decennium aliud poſt interruptam præſcriptionem decennalem ad effectum vt inſtrumentum habeat viam executiuã à quo tempore incipiat currere. Montalt. cap. 102. li. a, fol 136.

Decennium. Vide. Præſcriptio.

Deceptio non habet locum in eo qui deceptus eſt in cautione vel pignore ſibi conſtituto in locum alterius cautionis. Iulian. cap. 113. q. 10. in princ. fol. 246.

Decreti primi, & ſecundi materiam vide remiſſiuè per Podium cap. 112. li. e, 1. col. fol. 159.

Decreti primi annus an poſſit prorogari. Vide. Annus.

Decreti primi annus qui conceditur vt effectum habeat à quo tempore incipiat currere. Auth. Incert. cap. 185 fol. 265.

Decretum primum ſeu effectus quanto tempore durat. Anton. Lanc. cap. 185. li. e, cum ſeq. fol. 19. Io. Aloy. Sept. eod. cap. in princ. fol. 73.

Decretum primum an operetur veram poſſeſſionem. Vide. Miſſus in poſſeſſionem.

Decretum primum durat per annum tantum, & non vltra. Iulian. cap. 112. q. 4. li. a, fol. 243.

Decretum primum an efficiat rem litigioſam ita vt non poſſit alienari. Vide. Miſſus in poſſeſſionem.

Decretum primum quid operetur. Bonior. cap. 111. li. b, in fine, fol. 82.

Decretum primum vel ſecundum an ſit nullum ſi non detur conſimilis parti. Boniorn. cap. 112. li. e, 1. col. fol. 83.

Decretum primum ſi eſt nullum eſt etiam nullum ſecundum. Boniorn. cap. 112. li. e, 1. col. fol. 83.

Decretum primum an requiratur in rebus mobilibus. Boniorn. capit. 112. li. a, fol. 83.

Decretum primum, & ſecundum quid ſit. Rikz. cap. 185. fol. 217.

Decretum primum quando interponitur vigore inſtrumenti habentis executionẽ

dicitur

dicitur vera executio, ſed ea quam vocamus executionem dicitur preeep um de exequendo. Iulian. cap. 112 q. 4. li. a, cum ſeq. fol. 243.

Decretum primum ſeu eius cedula poteſt tranſmicti parti ſine executione precedente quia poteſt exinde executio annotarij. Iulian. cap. 112. quæſt. 4. in fin. fol. 243.

Decretum primum an poſſit interponi contra abſentem cauſa reipublicæ. Vide. Miſſio in poſſeſſionem.

Decretum ſecundum infra annum habet executionem paratam ſicut ſententia, & quid ſit de iure communi. Ant. Lanc. cap. 186. li. c. fol. 19. Io. Aloy. Sep eod. cap. in princ. fol. 73.

Decretũ ſecũdũ quomodo, & infra quantũ tempus debet interponi. Ant. Lanc. cap. 186. li. d, cum ſeq. fol. 19. & 20. Io. Aloy. Sep. cap. 112. li. e, fol. 32. Petrol. cap. 112. fol 236.

Decretum ſecundum an ſit neceſſarium in actione reali. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. a, fol. 25.

Decretum ſecundum in qua ſumma habeat locum. Io. Aloy. Sept. cap. 112. lit. e, fol. 32.

Decretum ſecundum eſt nullum etiam quòd ſit error in vno nummo. Io. Aloy. Sep. cap. 112. li. b, fol. 33.

Decretum ſecundum an poſſit interponi non precedente primo decreto. Io. Aloy. Sep. cap. 186. li. e, fol. 73. Boniorn. cap. 112. li. e, 1. col. fol. 83.

Decretum ſecundum ſi allegetur nullum in quindena, & non obſtante ratione allegata ſit dictum, procedat executio, nõ poteſt exinde dici de nullitate. Bonior. capit. 112. li. a, fol. 83.

Decretum ſecundum an poſſit interponi ſuper alia re ſi primum Decretum fuit interpoſitum ſuper alia. Podius capit. 112. li. b, 2. col. fol. 159.

Decretum ſecundum an etiam ſit nullum ſi primum decretum eſt nullum. Podius cap. 112. li. e, 2. col. fol. 159.

Decretum ſecundum an poſſit interponi ſuper nominibus debitorum. Podius. cap. 112. li. e, 2. col. fol. 159.

Decretum ſecundum antequam interponatur requiritur plena probatio. Vide. **Probatio.**

Decretum ſecundum ſi fuerit interpoſitũ pro debito partim vero, & partim falſo an dicatur nullum in totum, & an lucrentur fructus. Podius. cap. 112. li. e, 2. col. fol. 159.

Decretum ſecundum cum diſtractione bonorum an, & quãdo poſſit interponi contra pupillum. Pereoll cap 186. fol. 186.

Decretum ſecundum an ſit nullum, & poſſit opponi, & dicit de nullitate ſi cauſa quæ illud redderet nullũ opponatur, & ea oppoſitione non obſtante dictum fuerit per Iudicem, procedat executio. Iulian. cap. 112. q. 1 fol. 241.

Decretum ſecundum interpoſitum vigore ſententiæ quæ exinde fuerit in partem reuocata an ſit nullum in totum tanquam interpoſitum plus debito vel remaneat validum pro ea ſumma pro qua eſt confirmata ipſa ſententia. Iulian. capit. 112. q. 2. fol. 241.

Decretum ſecundum ſi fuit interpoſitum ad petitionem plurium perſonarum ſed ratione vnius perſonæ eſt in debitum an ſit nullum in totum vel pro parte. Iulian. cap. 112. q. 3. fol 242.

Decretum ſecundum an ſit nullum ſi quis pro debito non ſibi competente ſed alicui alteri ſuus nomine egit non oſtendat mandatum ab illo habuiſſe à principio ſed [illegible] n fuit ſubſequuta ratificatio. Iul[illegible] 2. q. 3. li. d. 1. col. fol. 242.

Decr[illegible]dum ſi fuerit interpoſitum lat[illegible]ntentia in cauſa oppoſitoria poſt annum à die interpoſitionis primi decreti licet infra inſtantiam executionis dictæ ſententiæ an ſit nullum. Iulian. cap. 112. q. 4. fol. 242.

Decretum ſecundum an ſit nullum ſi bona debitoris ſubhaſtentur, & nullus reperiatur emptor qui iuſto pretio emat, & ob id adiudicantur creditori nulla precedente eſtimatione. Auth. Incert. cap. 113. per totum. fol. 259.

Decretum ſecundum an ſit nullum ſi ſit erratum, in eſtimatione Boniorn. cap. 102. fol. 81.

Decretum eſt indiuiduum. Iulian. cap. 112. quæſt. 3. fol. 242.

Decretum ſi eſt nullum non currit tempus quadrimeſtris ad redimendum. Petrol. cap. 112. fol. 236.

Decretum debet continere cauſam expreſſam, & appoſitam. Petrol. cap. 112. fol. 236.

Decretum an vitietur ſi detur pignus plus valens in ſolutum. Petrol. cap. 112. fol. 236.

Defenſio non eſt accuſare teſtes de falſo. Vide. Teſtes.

Defenſio an dici poſſit ipſa retentio in cauſa ſpolij Pereoll. 135. lit. d, fol. 176.

Defunctus poteſt obligare bona hæredis. Fim. cap. 122. fol. 106.

Delegatio an fiat in cauſis breuioribus, &

quid

quid ſi in appellatione partes plus expendant quam valeat cauſa. Percol.cap. 177. fol. 183.

Delegatus. Vide. Iudex delegatus.

Delicta publica, & priuata quæ ſint. Io. Aloy. Sept. cap. 149. in princ. cum ſeqq. fol. 53. Rizz. eod. cap. in princ. fol. 202. Petrol cap 149. fol. 238.

Delicta ardua, & atrocia quæ dicantur. Fim. cap. 145. fol. 109.

Delicta ſeu crimina magna vel leuia quæ ſint. Auth. Incert. capit. 145. lit. b, fol. 263.

Delicta in quibus venit pena pecuniaria quæ ſint & quæ ſit pena in illis. Rizz. cap. 151. fol. 204.

Delicta omnia etiam de iure cõmuni ſunt priuata niſi expreſſè dicat aliqua lex quòd ſunt publica. Petrol. capit. 149. fol. 238.

Delictum publicum ſiue priuatum duplicem paris actionem. Vide. Actio.

Delictum an ſit public[illegible] & ſi [illegible] quilibet de populo poſſit accuſare ſi ſtatutũ imponat penam pecuniariam applicandam fiſco. Vide. Accuſatio [illegible]

Delictum an ſit publicum, & [illegible] quilibet de populo poſſit accuſare [illegible] delictum committitur contra [illegible]natam perſonam veluti ſi ſtatuto cauetur quòd quicũq; portauerit arma aut quicunque iuerit de nocte puniatur certa pena. Vide. Accuſatio.

Delictum furti rapinæ, &c. dicitur commiſſum [illegible]. Io. Aloy. Sep. capit. 148. in princ., fol. 53.

Delictum ſi ſit publicum poteſt delinquens per officiales etiam per quoſcunque capi. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. d, 1. col. fol 57. & cap. 155. li. e, fol. 59.

Delictum ſeu crimen flagrans quando dicatur. Io. Aloy. Sept. cap. 149. li. a, 2. col. fol 57.

Delictum priuati carceris an ſit publicum Boniorn. capit. 149. li. a, 1. colum. fol. 91.

Delictum commiſſum in iniuriam. Religionis dicitur commiſſum in iniuriam omnium. Boniorn. cap. 149. lit. d, 2. col. fol. 91.

Delictum ſi conſiſtit in ommictendo fiſcus vel Curia non ſubintrat. Vide. Fiſcus.

Delictum recens quando eſſe dicatur. Io. Aloyſ. Sep. cap. 142. li. b, fol. 51. & capit. 145 li. e, 1. col. fol. 52. Boniorn. cap. 142. fol. 89. Percoll. capit. 141. in princip. fol. 177.

Delictum an deſinat eſſe recens propter abſentiam vel contumaciam Rei. Percoll. capit. 141. in princip. fol. 177.

Delictum poſt duos menſes non dicitur recens. Rizz. cap. 142. fol. 203.

Delictum ſi ſit commiſſum in quo venit tantum pena pecuniaria præſtita fideiuſſione Reus non carceratur. Rizz. cap. cap. 151. fol. 204.

Delictum notorium dicitur tribus modis. Rizz. cap. 169. fol. 212.

Denuntiator habetur pro accuſatore. Boniorn. capit. 168. in fine. fol. 94.

Depoſitum etiam de iure communi habet executionem paratam, & qui negat depoſitum committit furtum, & poteſt de furto accuſari. Io. Aloy. Sep cap. 102. lit d, fol. 28. Podius eod. cap. lit. d, 1. col. fol. 157. Rizz. cap. 114. in princ. fol. 192. Petrol. cap. 102. fol. 236.

Depoſitum quando habeat viam executiuam, & an contra illud poſſit opponi compenſatio per viam retentionis. Percoll. cap. 114. in princ. fol. 172.

Depoſitum quid ſit, Rizz. cap. 114. in prin. fol. 192.

Dictio etiam, poteſt aliquando exponi pro videlicet, & ſic declaratiuè non implicatiue. Anton. Lanc. cap. 192. lit. b, & e, fol. 21.

Dictio vna quod exponatur pro alia ſecundum ſubiectam materiam non eſt inconueniens. Anton. Lanc. cap. 192. li. e, fol. 21.

Dictio ad diſcurſum quomodo capiatur. Io. Aloy. Sep. cap 124. lit. e, fol. 37.

Dictio, ab aliquando ſtat, incluſiuè. Io. Aloy. Sep. cap. 125. li. a, fol 38.

Dictio. Baractaria, quid ſignificet. Io. Aloy. Sep. cap. 125. li. d, fol. 38. Podius eod. cap. fol. 163.

Dictio, omne, comprehendit vtrumque. Io. Aloyſ. Sept. capit. 137. lit. a, fol. 48.

Dictio Diu, de quanto tempore intelligatur. Io. Aloy. Sep. cap. 164. li. b, cum ſeq. fol. 64.

Dictio. Vel negatiuè poſita an requirat alterum vel vtrumque non fieri. Io. Aloy. Sep. cap. 183. li. c, 2. col. fol. 72.

Dictio contiguum, quid ſignificet. Io. Aloy. Sep. cap. 200. in fine fol. 77.

Dictio expreſſum, multis modis capitur. Boniorn. cap. 101. li. e, fol. 80.

Dictio taxatiua nõ excludit caſus ſimiles. Viuac. cap. 195. li. b, fol. 133.

Dictio. Vt Banchus. Vide. Clauſula. Vt Bancus.

Dictio. Quilibet, in materia accuſatoria an comprehendat etiam inhabiles.

Pp Podius

Digitized by Google

Podius cap. 149. *in fine fol.*166.

*Dictio.Iterum atque iterũ habet vim trinæ requiſitionis. Percoll. cap.*18 3. *lit.a,* 1. *col. fol.*185.

Dictio. Semper quando referatur ad precedentia, & ſubſequentia. Rizz. cap. 177. *fol.*216.

Dictio. Caſu quo, vide. Clauſula.

*Dictio. Ex tunc, denotat extremitatem temporis. Let. cap.*112. *fol.*144.

*Dictio. Quandocunque, in fideiuſſione poſita quid operetur. Auth. Incert. cap.*165 *fol.*264.

Dictum mulieris vim paſſæ quid operetur. Vide. Violentia.

*Didicita teſtificata quot modis dicantur. Io. Aloy. Sept. capit.*144. *lit. b, in fine. fol.*51.

Dies tacita vel expreſſa interpellat pro homine. Percoll. cap. 120. *li.d, fol.* 173.

*Dies vltimus, & primus.*50. *dierum ad proſequendam appellationem an connumerentur, & currant de momento ad momentum. Percoll. cap.*183. *lit. c,* 1. *col. fol.*185.

Dietæ vacatæ. Vide. Expenſa viaticæ.

*Differentia quæ ſit inter dictionem Ritè, & dictionem, Rectè. Podius cap.*96. *li. a,* 1. *col. fol.* 154.

*Differentia quæ ſit inter litem, & cauſam. Podius cap.*98. *fol.* 155.

Dilatio noua datur ex noua cauſa. Vide. Noua datur.

*Dilatio quæ datur Actori intelligitur, & è contra data Reo. Viuac. cap.*141. *in fine fol.*126.

Dilatio conceſſa ad ſoluendam dotes an intelligatur etiam quò ad interuſuria dotium. Percoll. capit. 189. *in fine. fol.* 186.

Dilatio. Vide. Terminus.

*Dilationes plures ſi alicui aſſignentur ſemper vltima intelligitur peremptoria. Ant. Lanc. cap.*183. *li. d, fol.*18.

Diſcuſſio an ſit neceſſaria in omnibus aut in ſola hypoteca, & actionibus reuocatorijs. Anton. Lanc. capit. 121. *lit. c, fol* 9.

Diſcuſſio non requiritur vbi venditor ſibi reſeruauit expreſsè manus iniectionem. Vide. Manus iniectio.

Diſcuſſio an requiratur vbi eſt notorium debitorem non habere ſtabilia nec mobilia. Podius capit. 121. *in princip. fol.*162.

Diſcuſſio an requiratur ſi nomen debitoris ſit obligatum. Boniorn. cap. 121. *li. a, vſque ad finem. fol.*84.

Diſcuſſio an dicatur legitimè facta ſi debitor in loco in quo conuenitur nõ habeat ſtabilia nec mobilia ſed habeat in alio territorio. Podius cap. 121. *li. b, fol.* 162.

*Diſcuſſio an ſit facienda ſi fiſcus agat contra nomen debitoris. Percoll. cap.*121. *in fine fol.*174

Diſcuſſio qualiter fieri debeat. Rizz. cap. 121. *fol.*194.

*Diſcuſſio quid ſit, & quæ ſit eius forma. Io. Aloy. Sep cap.*121. *li. a, cum ſeq fol.* 36. *Rizz. eod. cap. fol.*194.

Diſcuſſionis non faciendæ cauthela ad agẽdum contra nomina debitorum. Vide. Cauthela.

Diſcuſſionis non faciendæ cauthela ad agendum contra Tertium. Vide. Cauthela.

*Diſcuſſionis. Practica quæ ſit Podius. cap.*121. *in princ. fol.*162.

*Diſcuſſionis beneficium in fideiuſſore an ſit ſublatum. Percoll. cap.*160. *in fine. fol.* 190.

Diſpoſitum in [illegible] relatiuis cẽſetur diſpoſitum in alio. Podius cap. 120. *in fine fol.*161.

Diu[illegible]ctur ſoluere ſportulas ſi liti[illegible] paupere, qui illas non ſol[illegible]oll. cap. 1[illegible] *fol.*183.

Diuin[illegible]s qui dicantur. Vide. Mathematici.

Doctor litigans ſi petat expenſas an poſſit ei taxari ſalarium pro cauſa propria. Io. Aloy. Sept. capit. 160 *lit c,* 2. *col. fol.* 66.

Doctor vel Miles an vt hæres tenatur de perſona ſi non fecit inuentarium vel occultauit bona. Vide. Hæres.

*Doctori atteſtanti de conſuetudine loci in quo conuerſatus eſt de iure credendum eſt, ſecus de conſuetudine alterius loci extranei. Iulian. cap.*145. *q.* 16. *lit. c.* 1. *col. fol* 250.

Dolo facis, &c. Vide. Regula dolo facis, &c.

*Dolus conſiſtit in animo ſicut, & calumnia. Io. Aloy. Sept. cap.*168. *lit. c,* 2 *col. fol.* 66.

Domicilium vbi, & in quo quis habere dicatur. Io. Aloy. Sept. cap 177. *lit.a, fol.*70. *Rizz. eod. cap. fol.* 216.

Dominium neque poſſeſſio acquiritur nec fructus lucrantur ſi poſt interpoſitum ſecundum decretum non capiatur realis, & actualis poſſeſſio. Vide. Poſſeſſio.

Dominium bonorum adiudicatorum per creditorem an ipſo iure transferatur in debitorem facto per eum depoſito

Digitized by Google

infra quadrimeſtre ad redimendum vel requiratur retrotraditio. Iulian.capit. 112. q. 5. fol.243.
Dominium an acquiratur ex ſecundo decreto. Iulian.cap.112. q.7. fol.243.
Dominium verū ex quibus clauſulis transferatur. Vide. Clauſula.
Dominus poteſt in iuditio comparere pro ſeruo in cauſa criminali. Io. Aloy.Sep. cap. 141. li. e, in fine fol.49. Auth. Inc. eod. cap. li. e, in fine fol.262. Rizz. eod. cap. li. a, fol.199. & cap. 149. li.d, 1.col. fol. 203.
Dominus poteſt ratificare factum geſtoris ſui Iulian. cap. 112. q.3. li. b, 2. col. fol. 242.
Dominus directus eſt preferendus vicino vel conſanguineo ſi emphiteota vult vēdere iura ſua ſeu melioramenta. Fim. cap. 199. li.c, fol.117. Viuac. cap. 201. fol.133. Rizz. cap.199. li. e fol. 221.
Domus impropriè dicuntur contiguæ ſed propriè dicuntur vicinæ. Io. Aloy.Sep. cap.200. in fine fol[illegible]
Donatio cauſa mortis [illegible]retur legato habet execu[illegible] Percoll. cap.114. li.a. fol 1[illegible]
Doctis ficta ſtipulatio an [illegible]nem paratam. Vide. Stipul[illegible]
Duplum ſeu dupli pęna. Vide [illegible]pli.

E.

EAdem facilitate qua quis inducitur ad cōtrahendum inducitur ad renuntiandum. Io. Aloy. Sept. cap. 154 li. b, fol.59.
Eccleſia, & Reipublica ęquiparantur. Io. Aloy. Sep. cap.105. li. d, fol.30.
Eccleſia poſt concluſum poteſt reſtitui. Ant. Lanc. cap 172. fol.18. Io. Aloy.Sep. eod. cap.li.b, fol. 69.
Eccleſia inferior debet regi, & gubernari ſecundum conſuetudines Eccleſiæ ſuperioris. Boniorn. in prohem. fol.79.
Eccleſia vel clericus an petat executionem instrumenti poſt decem annos. Vide. Instrumentum.
Edere inſtrumenta an teneatur actor. Vide. Actor.
Effectus primi decreti. Vide. Decretum.
Emphiteota alienando cadit à iure ſuo. Rizz. cap.171. lit.a, 2.col. fol.215.
Emphiteuſis vnde dicatur. Rizz. cap.171. li e, 2. col. fol.215.
Emptor à quo recuperatur res iure prothomiſeos an teneatur ad fructus perceptos, & ad penſionem. Fim.cap. 194. li. e, fol.115.
Emptor plus offerens in ſubhaſtatione bonorum debitoris quàm offert creditor an liberetr creditorem. Vide. Creditor.
Emptorem non reperiri, & reperiri, & non dare pretium condecens idem eſt. Viuac. cap.112. lit. a, fol.122. Platam. eod. cap. li. b, fol.227.
Epiſcopi. Vide. Prælati.
Equalitas ſeruari debet in iuditijs. Ant. Lanc. cap.132. li. d, fol. 11.
Error facit reuocare mandatum ſeu præceptum iudicis ad ſoluendum. Vide. Præceptum.
Eſtimatio bonorum facta in ſubhaſtatione precedēte decreto iudicis præſumitur iuſta. Vide. Adiudicatio.
Euictio an habeat locum in datione in ſolutum iudiciali. Percoll. cap. 103. in fine. fol.170.
Exceptio inſtrumenti non liquidati poteſt opponi licèt ex forma ſtatuti vel pacti non poſſit quis ſe opponere aduerſus inſtrumentum, & quomodo intelligatur. Ant. Lanc. cap.19. li.d, cum ſeqq. fol.8. Io. Aloy. Sep. cap.119. li. c, in fine. fol. 35.
Exceptio omnis contra inſtrumentum niſi ſolutioni ſi repellatur a ſtatuto non intelligitur de ea de qua notoriè conſtat ex inſpectione inſtrumēti imo iudex debet ex officio repellere agentem. Io. Aloy.Sep. cap.111. lit. c. fol. 32.
Exceptio quod ſit elapſum decennium opponi poteſt aduerſus inſtrumentum. Percoll. cap. 102. in princ. fol.169.
Exceptio illa quæ non admictebatur dum contractus erat infra decēnium an poſt decennium admictatur. Ant. Lanc. cap. 132. li. c, cum ſeqq. fol.11. & 12.
Exceptio omnis contra inſtrumentum quando repellitur à Ritu ſeu à ſtatuto aliquo intelligitur de exceptione facti non iuris. Io. Aloy. Sep. cap. 111. li. c, 2. columu. fol. 31. ſed quid ſi exceptio facti poteſt incontinenti probari. Vide ibi.
Exceptio facti quæ poteſt incontinenti probari æquiparatur exceptioni iuris. Io. Aloy. Sept. capit.111. lit. e, 2. column. fol.31.
Exceptio omnis contra inſtrumentum confeſſionatum ſi repellatur à ſtatuto debet intelligi dummodo illud iuribus ſubſiſtat. Io. Aloyſ. Sept. capit.111. lit. a, fol.32.
Exceptio omnis contra inſtrumentum

quando repellitur à ſtatuto nō intelligitur de ea quàm exeipiens vult ſine calumnia incontinenti probare. Io. Aloy. Sep. cap.111. li. a, fol.32.
Exceptio omnis niſi talis ſi per ſtatutum tollatur tūc nec etiam ſimilis opponi poteſt. Io. Aloy. Sep cap.111.li.d, fol.32.
Exceptio quę apparet ex eodem inſtrumento an admictatur, & impediat executionem. Podij. cap. 101. li. d, fol. 155.
Exceptio intrinſeca benè poteſt opponi non obſtante Ritu reijeiente exceptiones. Author. Incert. cap. 101. li. e, fol.257.
Exceptio nullitatis aduerſus ſententiā, vel inſtrumentum ſi per ſtatutum tollatur non intelligitur de exceptionem nullitatis pro veniente ex iudicis incompetētia vel defectu iuriſdictionis. Io. Aloyſ. Sep.cap.111. li. e, fol. 32.
Exceptio queeūque nullitatis impedit executionem factam in perſona etiam ſi requirat altiorem indaginem ſecus ſi executio ſit facta in bonis. Percoll.cap.117. fol.173. & cap.127. in fine. fol.174.
Exceptio nullitatis ſi fuit reiecta quò ad vnam ſolutionem vel catamenum an intelligatur reiecta etiam quò ad alia catamena, & an obſtet exceptio rei iudicatæ. Percoll. cap.117. fol.173.
Exceptio dilatoria eſt illa quæ differt actionem, & ideo dicitur dilatoria. Io. Aloy. Sep. cap.120. li.b, cum ſeq. fol. 36. Rizz. eod. cap. fol.194.
Exeeptio dilatoria alia eſt dilatoria ſolutionis alia verò iuditij. Rizz. cap. 120. in fine fol. 194.
Exceptio dilatoria debet probari Fim. cap. 137. in fine. fol. 109.
Exceptio perēptoria eſt illa quæ actionem perimit in perpetuum, & ideo dicitur peremptoria. Io. Aloy. Sep. cap. 120. li. b, fol. 36. Rizz. eod. cap. fol. 194.
Exceptio anomala eſt illa quæ non ſequitur naturà aliarum exceptionum quia poteſt ante, & poſt litem conteſtatam opponi. Io. Aloy. Sep.cap. 120. li. c, fol. 36. Rizz. eod. cap. fol. 194.
Exceptio debet ſpecificè nominari in iuditio nec debet exeipiens vti clauſula illa generali, ſcilicet, & ſaluis omnibus exceptionibus, & malè facit qui illa vtitur in practica. Io. Aloy. Sept. capit. 120. li. d, fol. 36.
Exceptio, Tua non intereſt, in criminalibus quādo debeat per accuſatum opponi. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. a, 1.col. fol.54
Exceptio omnis quæ eſt contra regulam, & eſt de officio iudicis eſt remedium extraordin ai i t.m. Ecnici n. cep. 149. li a, ſecund. column. fol. 91.
Exceptio compenſationis vel adminiſtratę tutelæ an poſſit opponi aduerſus matrem petentem dotes virtute inſtrumenti guarentigiati. Podius cap.101. li. d, 2.col. fol. 156.
Exceptio quod ſibi cedantur actiones an poſſit opponi à fideiuſſore conuento ex inſtrumento publico. Podius cop.111. li. d, 1.col. fol.158.
Exceptio non obſeruati à contractus an & quemadmodum in excutione ſententiæ opponi non poteſt ita etiam opponi non poſſit in execu:ione contractus. Percoll. cap. 99. in fine fol. 168.
Exceptio retentionis an habeat locum in ſpolio, & dici poſſit deſenſio. Vide. Retentio.
Exceptio iuris an admictatur in cauſa ſpolij eum nulla excep:io admicti debeat. Petrolus. cap.135. li. c, 2.col. fol.237.
Excepti) notorietatis vel quæ in continenti poteſt probari an admictatur in ſpolio. Petrol[illegible] [illegible].135. li. d, 2.col. fol. 237. Au[illegible] [illegible]. cap lit. e, fol 262.
Excep[illegible] admictatur in cauſa ſ[illegible] [illegible]itur de antiquo, & quæ [illegible] in ſpolio antiquo Auth. [illegible].135.li. a, fol.262.
Exce[illegible] oritur ex libello actoris ſpoliati an admictatur in cauſa ſpolij. Author. Incert. cap.135. li. c, fol. 262.
Exceptio quæ apparet per viſionem oculorum an admictatur in cauſa ſpolij. Author. Incert. cap.135. li. e, fol. 262.
Exceptio declinatoria fori an admictatur in ſpolio. Auth. Incert. cap.135. li. d, fol. 262.
Exceptio nullitatis in cauſa ſpolij an admictatur. Auth. Incert. cap.135. li. d, fol.262.
Exceptio alterius ſpoliationis an admictatur in cauſa ſpolij. Author Incertus cap. 135. li. e, fol. 262.
Exceptio ſolutionis cum ſit peremptoria an poſſit opponi poſt rem iudicatam vel poſt concluſum in cauſa. Platam. cap. 104. fol.226.
Exceptio debet eſſe de terminis regulæ. Anton. Lanc. cap.132. li. a, fol. 11.
Exceptiones impedientes litis ingreſſum quæ ſint. Io. Aloy. Sep.cap. 137. li. b, cum ſeqq. 1.col. fol 47. Let. eod. cap. fol. 146. Auth. Incertus cap. 133 li. e, fol. 261.
Exceptiones ad litis ingreſſū quādo opponi debent. Io. Aloy. Sep. cap.137. li. d, 1.col. fol 47. Viuac. eod. cap. in fine fol. 126.
Exceptiones ad litis ingreſſum an poſſint opponi

opponi in publicis iuditijs. Let. cap. 149. fol 146.
Exceptiones impedientes proceſſum ad litis ingreſſum quæ ſint. Pereoll cap 137. fol. 176. Rizz. cap. 133. li. e, fol. 196.
Exceptiones iuris, & de iure in proceſſu qui ſit ad litis ingreſſum poſſunt opponi etiam termino elapſo. Percoll. cap. 137. fol. 176.
Exceptiones impediētes litis ingreſſum debent allegari, & probari ante litis conteſtationem aliàs reſeruantur ad finem cauſæ. Auth. Incertus capit. 137. fol. 262.
Exceptiones ſeu exceptionum ad litis ingreſſum Practica quæ ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. e, 1. col. fol. 47
Exceptiones nouæ licèt non poſſint opponi poſt quindenam poſſunt tamen oppoſitæ declarari. Boniorn. cap. 112. in princ. fol. 83.
Exceptiones preſentatæ ante quindenam, vel poſt quindenam paris ſunt. Boniorn. cap. 112. li. b, fol. 83.
Exceptiones ſi preſententur extra quindenam etiam parte non opponen[illegible] proceſſus eſt nullus. Boniorn. ca[illegible] in fine. fol 83.
Exceptiones poſſunt oppon[illegible] inſtrumentum habeat executionem [illegible]ratam. Boniorn. cap. 112. li. e, 2. col. fol. 83. Viuâc. eod. cap. li. d, fol 122.
Exceptiones quæ ſint quæ poſſunt opponi aduerſus inſtrumentum publicum. Podius. cap. 111. lit. d, 1. col. fol. 158.
Excommunicatus licèt non poſſit agere tamen ei defenſio non tollitur. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. b, 2. col. fol. 45.
Excommunicatus ſi poſt abſolutionem cōpareat, an recuperet poſſeſſionem non refectis expenſis. Alfonſ. cap. 97. in fine. fol. 148. Percoll. eod. cap. li. a, fol. 168.
Excommunicatus non poteſt accuſare in delictis publicis. Percoll. cap. 149. li. c, fol. 178.
Excuſſio. Vide. Diſcuſſio.
Executio cauſanda debet ſcribi apud acta. Ant. Lanc. cap. 112. li. a, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap li. b, fol. 32.
Executio de iure cōmuni poteſt etiam cauſari pro non liquido vigore inſtrumenti guarentigiati, & facta executione poteſt fieri liquidatio. Io. Aloy. Sep. cap. 119. li. a, fol. 35.
Executio in perſonam in quibus caſibus fieri poſſit licèt quis non ſit obligatus de perſona. Io Aloy. Sep. cap. 124. li. c, fol. 37. & cap 126. li. e, & a, fol. 38. Rizz. cap. 124. fol. 195.
Executio ſi non habuerit effectum iterum cauſatur nullis ſolutis expenſis. Io. Aloy. Sep. cap. 127. li. b, fol. 38. & cap. 184. in fine. fol. 73.
Executio eſt effectus ſententiæ. Boniorn. cap. 99. in princ. fol. 80.
Executio licèt non requirat libellū tamen debet fieri qualis qualis petitio quæ debet in actis redigi, & ſufficit quòd petatur verbo. Boniorn capit. 99. fol. 80.
Executio ſi fiat non prius facta liquidatione an ſit nulla. Fim. capit. 119. fol. 106.
Executio poſt quam eſt facta, & regiſtrata apud acta debet adimpleri intra annum. Montalt. cap. 99. fol. 135.
Executio ſi non adimpleatur non ſufficit quòd ſit cauſata. Montalt. cap. 102. li. a, fol. 136.
Executio an dicatur adimpleta per carcerationem. Montalt. cap. 112. in princ. fol. 136.
Executio ſi ſit facta prope finem decennij an valeat. Let. cap. 111. fol. 144.
Executio an poſſit cauſari contra debitorē debitoris. Vide. Creditor.
Executio contractus æquiparatur executioni ſententiæ. Percoll. cap. 99. lit. c, fol. 168.
Executio quæ cauſatur dicitur præceptum de exequendo ſed primum decretum dicitur vera executio. Vide. Decretum. primum.
Executio facta contra nomen debitoris vel fideiuſſoris an ſit nulla non facta prius diſcuſſione in bonis principalis debitoris. Iulian. cap. 121. q. 13. fol. 247.
Executio vera dicitur à die quo receptum eſt primum decretum. Iulian. cap. 131. q. 14. li. d, 2. col. fol. 248.
Exempla non reſtringunt regulam. Percoll. cap. 133. li. b, 1. col. fol. 175.
Expenſarum appellatione. Vide. Appellatione expenſarum. Vide. Appellatione intereſſe.
Expenſarum condemnatio an comprehendat etiam damna quæ paſſa ſunt in proſequenda lite. Rizz. cap. 168. li. e, 2. col. fol. 211.
Expenſarum condemnatio an procedat etiam contra denuntiatorem. Rizz. cap. 168. in fine, fol. 212.
Expenſarum condemnatio an comprehendat etiam expenſas copiæ inſtrumentorum. Platam. cap. 120. fol 228.
Expenſarum appellatione an veniant expenſæ aduocatorum, procuratorum, & notariorum, ſeu itineris. Author Incertus

Digitized by Google

certus capit. 97. lit. c, fol. 255.
Expenſæ debent refici licèt Reus cõtumax reuertatur infra annum ad recuperandam poſſeſſionem. Vide. Reus.
Expenſæ in criminalibus quãdo debeãtur, & peti poſſint, & an ſuccumbens ſi illas non ſoluat poſſit carcerari. Ant. Lanc. cap. 168. li. b, cum ſeq. fol. 17. Boniorn. eod. cap. fol. 94. Viuac. eod. cap. fol. 131. Percoll. cap. 120. li. d, fol. 173. & cap. 168. fol. 182. Rizz. cap. 168 li. d, cum ſeqq. fol. 210. Auth. Incert. cap. 168. fol. 264.
Expenſæ in ciuilibus, & criminalibus an quomodo, & quando refici debeant. Ant. Lanc. cap. 168 fol. 17. Io. Aloy. Sep. eod. cap. fol 65. Mont. eod. cap. fol. 141. Percoll. cap. 120 li d fol. 173. Rizz. cap. 168. per totum. fol. 210.
Expenſæ ſi plures ſint in litigando quàm ſit res litigioſa debet ſine ſcriptis procedi. Vide. Modus procedendi.
Expenſæ an ſint ſoluendæ licèt pars ceſſerit liti. Ant. Lanc cap. 168. lit. a, fol. 17. Io. Aloy. Sep. eod. cap. lit. a, & c, 1. col. fol. 66.
Expenſæ debent prius verificari, & taxari. Io. Aloy. Sep. cap. 168. li. d, 2. col. fol. 66.
Expenſæ qualiter verificantur, & probantur. Io. Aloy. Sep. cap. 168. li. d. 2. col. fol. 66.
Expenſæ viaticæ quæ dicantur. Io. Aloyſ. Sep. cap. 168. li. a, fol. 67.
Expenſæ viaticæ ac dietæ vacatæ à quo ſunt ſoluendæ ſi quis ad inſtantiam plurium vacauit. Viuac. cap. 191. fol. 134. Rizz. eod. cap. fol. 218.
Expenſæ viaticæ qualiter conſiderentur. Rizz. cap. 168. lit. d, cum ſeqq. fol. 210.
Expenſæ an ſint ſoluendæ Reo per eum qui inſtigauit iudicem ſi exinde ſequatur liberatio & an tali caſu poſſit Reus Iudicem in teſtem producere. Io. Aloy. Sept. cap. 168. lit. c, & e, in fine, fol. 67.
Expenſæ in cauſa iuris prothomiſeos. Vide. Ius prothomiſeos.
Expenſæ propter iuſtam cauſam litigandi an ſemper non debeantur. Viuac. cap. 168. in princ. fol. 131. Montal. cap. 112. li. a, fol. 137.
Expenſæ conuentionales, & promiſſæ in contractu debentur etiam propter iuſtã cauſam litigandi. Viuac. cap. 168. li. a, fol. 132. Montal. cap. 112. li. a. fol. 137.
Expenſæ an debeãtur à pupillo vel abſente ex rationabili cauſa quando reuocatur miſſio in poſſeſſionem. Let. cap. 97. fol. 143 Auth. Incert. eod. cap li. c, fol. 255.
Expenſæ quæ refici debent poſt quam quis comparuit, & recuperauit poſſeſſionem quæ ſint. Let. cap. 97. fol. 143.
Expenſæ an debeantur ſi victus habuit iuſtam cauſam litigandi. Rizz. cap. 168. li b, 1. col. & li. a, 2 col. fol. 211.
Expenſæ quando debentur intelligitur de expenſis neceſſarijs, & vtilibus ac moderatis. Rizz cap. 168. li. d, 2. col fol. 211.
Expenſæ an iuſtè petantur à doctore, & Aduocato in cauſa propria. Rizz. cap. 168. li. e, 2. col. fol. 211.
Expenſæ an debeantur pro rata victoriæ vtriuſque litigatoris ſi Reus in parte obtinuit, & in parte ſuccubuit. Rizz. cap. 168. li. b, 1. col. fol. 212.
Expenſæ litis qualiter probentur. Rizz. capit. 168. li. a, 2. col. fol. 212.
Expenſæ quæ reficiuntur propter contumaciam abſentis in recuperatione poſſeſſionis an poſt annum vel vſque ad quod tempus vel an contra hæredem peti poſſint. Auth. Incertus cap. 97. li. a, fol. 256.
Expenſæ. Vide. Victus. victori.
Expr[illegible]orum quæ tacitæ in ſunt nihil op[illegible]t. Lanc. cap. 111. li. b, fol. 7. Io[illegible] eod. cap. li e fol. 31.
Exp[illegible] dicatur id quod tacitè ex conſ[illegible], & verbis aut ex mente, ſeu contrario ſenſu, vel ratione colligitur. Boniorn. cap. 101. li. e, fol. 80. & cap. 111. in princ. & lit. d, fol. 82. Viuac. cap. 110. lit. c, cum ſeq. fol. 121. Platam. cap. 111. in princ. fol. 226. & quid ſtante ſtatuto taxatiuè loquente Iulian. cap. 114. q. 12. li. a, fol. 247. Auth. Incert. capit. 101. lit. e, fol. 256.
Expulſus. Vide. Spoliatus.
Exterus ſi ſit occiſus cui competat accuſatio. Vide. Homicidium.
Extrema an prius ſint verificanda, & probanda in executione inſtrumenti facienda. Let. cap. 103. fol. 144. Montalt. cap. 101. fol. 135.

F.

F*Acta plura eodem tempore pro vno reputantur. Io. Aloy. Sept. capit. 183. li. d, fol. 71.*
Factum iudicis cenſetur factum partis. Boniorn. cap. 112. li. b, fol. 84. Iulian. eod. cap. q. 7. in fine. fol. 244.
Falcidia ammictitur ab hærede non conficiente inuẽtarium. Io. Aloy. Sep. cap. 122. li. e, in fin. fol. 37. & quid iuris etiaã nõ conficiendo vel faciendo. Vide. Hæres.

Falſum dicens ille qui interrogatur quando poſſit de periurio accuſari, & puniri. Ant. Lanc. cap. 156. li. e, fol 15. & lit. a, cum ſeq. fol. 16. Io. Aloy. Sep. eod cap. in princ. fol. 60. Rizz. eod. cap. fol. 206.

Falſum dicenti ſuper capitulis interrogato debet per partem micti cedula ad effectum periurij, & an ſit danda copia interrogatorij. Io. Aloy. Sep. cap. 156 li. b, 1. col. fol. 61. & cap. 157. li. d, cum ſeq. & li. e, fol. 62.

Falſum commictens an poſſit puniri à Iudice incompetente coram quo falſum dixit. Rizz. cap. 157. fol. 207.

Fama publica maleficij commiſſi per accuſatum excuſat accuſatorem ab expenſis & à preſumpta calumnia, & falſitate. Viuacis. cap. 168. li. a, fol. 132.

Fama ſola an ſit ſufficiens probatio in cauſa breuiori abſque iuramento. Vide. Cauſæ breuioris.

Feuda veniunt in tacita obligatione. Io. Aloy. Sep. cap. 114 li. c, in fine fol. 34. Platam. eod. cap. in fine. fol. 228.

Feudum quid ſit. Rizz. cap. 171. in princ. fol. 213.

Feudum vnde dicatur. Rizz. [illegible] li. b, 1. col. fol. 214.

Feudum qualiter conſtituatur. [illegible] cap. 171. li. b, 1 col. fol. 214.

Feudum qualiter acquiratur. Rizz. cap. 171. lit. c, 1. col. fol. 214.

Feudum quotuplex ſit vel quot ſint ſpecies feudorum, & quæ ſint. Rizz. cap. 171. lit. d, 1. col. cum pluribus ſequentibus. fol. 214.

Feudum quando poſſit alienari. Rizz. cap. 171. li. b, 1. col. fol. 215. remiſſiuè.

Fideiubere an poſſit Reus pro alio correo. Vide. Reus.

Fideiuſſio in quibus caſibus propoſita accuſatione non admictitur ſed habet locũ carceratio. Vide. Carcerari.

Fideiuſſio in ſubſcriptione ad pœnam talionis preſtari non debet. Io. Aloy. Sep. cap. 149. lit. d, 1. col. fol 55.

Fideiuſſio de reſtituenda re non preſtatur quando inuicem ab initio oritur actio ex voluntate contrahentium. Fim. cap. 97. li. c, fol. 104.

Fideiuſſio non dicitur fracta aut rupta ſi Reus qui eſt ſub illa ligatus de retinendo Regnum pro carcere vadit per Mare circum circa nec dicitur facta nouatio ſi Iudex mandat in tali caſu quòd vadat per Mare nec ex hoc fideiuſſor liberatur. Percoll. cap. 110. li c, fol. 170.

Fideiuſſio de non liquidis aliquando preſtatur. Percoll. cap. 196. fol. 188.

Fideiuſſio in criminalibus in quibus caſibus locum habeat. Vide. Reus accuſatus vel inquiſitus.

Fideiuſſio de duplo eſt etiam de iure communi. Io. Aloy. Sept. capit. 104. li. d, fol. 29.

Fideiuſſio de duplo non habet locum in eo qui egit ex neceſſitate. Io. Aloyſ. Sep. capit. 129. li d, fol. 39.

Fideiuſſio de duplo non habet locum in hærede qui iurat nihil ſcire, & an procedat in quolibet hærede. Io. Aloy. Sep. cap. 130. lit. d, in fine. fol. 39. Vide. Hæres.

Fideiuſſio de duplo non preſtatur niſi parte petente. Fim. cap. 112. in princip. fol. 105.

Fideiuſſio de duplo ſi non ſit petita nec preſtita an exinde puniri debeat qui indebitum petebat. Platam. cap. 104. fol. 226.

Fideiuſſio de duplo an poſſit peti à fideiuſſore debitoris contra creditorem. Author. Incert. cap. 104. fol. 258.

Fideiuſſio de duplo in hærede. Vide. Hæres.

Fideiuſſio de duplo. Vide. Pęna dupli.

Fideiuſſio de parendo ſententiæ, & iudicatum ſoluendo quando preſtatur. Io. Aloy. Sept. cap. 151. li. d, fol. 58. Viuac. eod. cap. fol. 128.

Fideiuſſio de iudicatum ſoluendo à nemine ſuo nomine conuentus preſtari debet in ciuilibus. Platam. cap. 151. fol. 231.

Fideiuſſio de reſtituendo in caſu ſuccumbẽtiæ quando locum habeat. Auth. Incertus cap. 116. fol. 161. remiſſiuè.

Fideiuſſio de non baractandis à quibus preſtari debet. Ant. Lanc. cap. 152. li. a, fol. 15. Io. Aloy. Sep. cap. 152. li. a, fol. 58.

Fideiuſſiones in cauſis concluſis in M. R. C. an ad huc durent. Percoll. cap. 184. in fine fol. 186.

Fideiuſſor de preſentando an liberetur preſentando Reum Iudice irrequiſito. Io. Aloy. Sep. cap. 164. li. d, fol. 64. Viuac. eod. cap. fol. 131.

Fideiuſſor de preſentando Reum poteſt ante effectiuam ſolutionem pœnę illum quandocunque preſentare etiam quod ſit condemnatus vel adſit iuramentum. Ant. Lanc. cap. 160. lit. e, fol. 16 Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, cum ſeqq. 2. col fol. 63. Viuac. eod cap. li. d, fol. 130. Percoll. eod. cap. lit. b, & cap. 162. fol. 180. Riz. eod. cap. 160. li. c, fol. 208.

Fideiuſſor de preſentando Reum quando teneatur preſentare. Ant. Lanc cap. 160. lit. a, & cap. 165. lit. c, fol. 16. Io Aloy. Sep. eod. cap. 160. li. c, in fine cum ſeq. fol. 63. & cap. 162. & 163 164. & 165. fol 64.

fol.64. Boniorn. cap.160. in princ. fol. 93.& cap.163.li.a, fol.94. Montalt. cap. 165. fol.140. Patern. cap. 165. fol.150. Rizz. cap.160. lit. d, & cap.164. fol.208.

Fideiuſſor de preſentando an teneatur ad pęnam ſi Reus propter aliud delictum alibi commiſſum detineatur ab alio Magiſtratu. Viuac. cap. 160. li. e, fol.130. Rizz. eod cap. in fine fol.208.

Fideiuſſor de preſentando Reo accuſato elapſo biennio eſt liberatus. Viuac. cap.160. in fine fol.130. Montalt. eodem cap. fol. 140.

Fideiuſſor de preſentando an teneatur ſi Reus ſe abſentauerit propter delictum. Viuac. cap.160. li. d, fol.130. Rizz. eod. cap in fine. fol.208.

Fideiuſſor de preſentando an teneatur parti ad pęnam, & intereſſe. Io. Aloy. Sep. cap. 160. in princ fol.63. Fim. eod. cap. li. a, fol.112.

Fideiuſſor de preſentando ſi non preſentat nec habeat in bonis carceratur. Io. Aloy. Sep. cap.160. li. e. fol. 63.

Fideiuſſor de preſentando quando ſit carcerandus ſi non preſentat. Boniorn. cap. 160. li. a, fol. 93. Rizz. eod. cap. lit. b, fol.208.

Fideiuſſor de preſentando non gaudet beneficio excuſſionis quia non eſt propriè fideiuſſor. Boniorn. capit. 160. in fin. fol. 93.

Fideiuſſor de preſentando an teneatur ad pęnam ſi Reus frangit fideiuſſionem, & vadit ad maius Tribunal veluti Regem vel Viceregẽ. Boniorn. cap.163 in princ. fol.93. Fim. eod. capit. fol.112. Montalt. eod. cap. fol.140.

Fideiuſſor de preſentando an teneatur ad pęnam ſi Reus ſe abſentat ex quo officialis miſit familiam ad eum capiendum vel minatus eſt. Boniorn. cap.163. li. e, fol 93.

Fideiuſſor de preſentando quot vicibus tenetur preſentare Reum. Boniorn. cap. 165. fol.94. Viuac. eod cap. fol.131. Percoll. eod. cap fol.181. Rizz. eod. cap. fol. 208. Ant. Lanc. eod. cap. fol.16. Auth. Incertus capit.165. fol. 204.

Fideiuſſor promittens preſentare aliquam toties quoties quomodo intelligatur. Fim. cap.165. fol. 112. Percoll. eod. cap. fol.181. Auth. Incert. cap.165. in fine. fol.264.

Fideiuſſor de preſentando Reum ſi preſentat illum carceratum de mandato iudicis eſt liberatus. Viuac. cap 165. fol.131.

Fideiuſſor promittens ſub pęna Reum preſentare infra aliquem terminum an ſi eo elapſo preſentauerit ſit liberatus. Montalt. cap.160. fol.140.

Fideiuſſor de preſentando an ſemel tantũ ſit citãdus vel trina requiratur citatio. Percoll. cap.160. fol.180.

Fedeiuſſor de preſentando an teneatur ad pęnam ſi Reus ex aliqua cauſa fuerit bannitus, & quando teneatur preſentare. Percoll. cap.160. li. a, fol.180.

Fideiuſſor de preſentado liberatur ſi Reus preſentetur aut deuenerit in brachijs Curię, vel carceretur dummodo pro eadem cauſa licet exinde aufugerit à carceribus. Percoll. cap.162. li. d, cum ſeq. fol.180. Rizz. eod. cap. fol. 208. Fim. cap. 162. & 163. fol.112. Viuac. cap. 165. fol 131.

Fideiuſſor depreſentando an liberetur ſi Iudex elargat Reo fideiuſſionem vt poſſit ire per Mare ſine nouo conſenſu fideiuſſoris. Peroll. cap.162. li. d, fol.180.

Fideiuſſor de preſentãdo an ſi ante lapſum termini iniunctionis ad preſentandum Reus ſit bannitus, & an ex hoc dicatur eſſe in fuga. Percol. cap.162. li. e, fol.180.

Fideiuſſor [illegible] preſentando qnuãdo non in- [illegible] entare non tenetur ad pęnam non p[illegible]tando. Percoll. cap.164. fol. 181.

Fideiuſſor de preſentando Reum quandocunque vel ſemel aut pluries quomodo intelligatur. Percoll. cap. 165. fol.181.

Fideiuſſor de preſentando ſimpliciter an ſemel preſentando liberetur. Rizz. cap. 165. li. e, fol.208.

Fideiuſſor de preſentando infra certum tẽpus ſi ipſe principalis non ſe preſentat an poſſit fideiuſſor petere quindenam ad ſe opponendum, & illas opponere exceptiones quibus ipſe principalis eſt excluſus. Iulian. cap. 161. q. 19. fol. 253.

Fideiuſſor ſi non fuerit iuſſus à iudice ad preſentandum non tenetur ad pęnam. Boniorn. cap.160 in princ. fol.93.

Fideiuſſor an teneatur ad pęnam ſi Reus principalis ſit condemnatus ad mortem, vel eius bona ſint publicata. Fim. cap. 160. li. b, fol. 112.

Fideiuſſor an poſſit conueniri ſine nouo proceſſu ſtatim quod Reus eſt condemnatus. Fim. cap.160. in fine fol.112.

Fideiuſſor qui promiſit pro aliquo de tenendo certum locum pro carcere qui receſſit à loco tenetur ad pęnam. Podius capit. 163. fol.166.

Fideiuſſor in cauſa criminali ſi moriatur an extinguatur fideiuſſio ita vt nõ tranſeat ad hæredes. Percoll. cap.141. li. b, 1. col. fol.177.

Fideiuſ-

Fideiuſſor in cauſa criminali an habeat beneficium excuſſionis. Percoll. cap. 160. li. b, fol. 180.

Fideiuſſor ſi efficiatur inimicus Rei principalis an ante tempus poſſit illum preſentare, & à fideiuſſione ſe eximere. Auth. Incert. cap. 164. fol. 264.

Fideiuſſor in cauſa criminali ſtans per ſex menſes in fideiuſſione an poſſit petere ſe ab illa lieberari. Ant. Lanc. cap. 164. li. b, fol. 16. Io. Aloy. Sep. eod cap. li. b, fol. 64. Viuac. eod. cap. fol. 131. Percoll. eod. cap. fol. 181. Rizz. eod. cap. fol. 208.

Fideiuſſor conuenitur ad pęnam iuris ordine non ſeruato. Fim. cap. 160. in in princ. fol. 111.

Fideiuſſor ad quid teneatur ſi non eſt certa pęna adiecta in fideiuſſione. Fim. cap. 160. li. a, fol. 112. Rizz. eod. cap. in princ. fol. 208.

Fideiuſſor an teneatur de perſona ſi in fideiuſſione non eſt adiecta pęna licèt intelligatur de ea quæ apponi conſueuit. Vide. Pęna.

Fideiuſſor antequam ſoluat vel coactus ſoluere pro debitore quando poſſit contra illum agere etiam non facta ſolutione vel ſi eſt carceratus vt excarceretur. Ant. Lanc. cap. 128. li b, fol. 10. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, in fine. fol. 38. Fim. eod. cap. fol. 107. Montalt. eod. cap. fol. 138. Podius eod. cap. fol. 164. Rizz. eod. cap. fol. 195.

Fideiuſſor in cauſa ciuili diu ſtans in fideiuſſione vel ex alia cauſa an poſſit agere contra Reum vt liberetur à fideiuſſione, & an poſſit cauſare executionem. Ant. Lanc. cap 164. li. b, fol. 16. Io. Aloy. Sep. cap. 121. li. c, in fine fol. 36. & cap. 164. li. b, cum ſeqq. fol. 64. Boniorn. cap. 128. fol. 85. Viuac. cap. 164 fol. 131. Podius cap. 128. fol. 164. Percoll. cap. 164. fol. 181. Rizz. cap. 128. fol. 195. & cap. 164. fol 208.

Fideiuſſor vt liberetur à fideiuſſione quæ ſit cauſa legitima. Io. Aloy. Sep. cap. 164. li. c, fol. 64.

Fideiuſſor qualiter intelligatur diu ſtetiſſe in fideiuſſione vt poſſit petere ſe liberari. Riz. cap. 164 prope finem. fol. 208.

Fideiuſſor an poſſit agere, & cauſare executionem contra principalem debitorem coram iudice coram quo cauſata fuit ipſi fideiuſſori, & coram quo fuit conuentus ſoluere licet iudex ſit in competens ipſi principali. Io. Alo. Sep. cap. 128. li. c, fol. 38. Fim. eod. cap. fol. 107. Boniorn. eod. cap. li. d, fol. 85.

Fideiuſſor an veniat appellatione creditoris. Io. Aloy. Sep. cap. 128. li. e, fol. 38. Rizz. eod. cap. li. a, fol. 196. Vide. Appellatione creditoris.

Fideiuſſor cenſetur cum quis promictit id quod alius debet vel promictit pro tali aut nomine talis non obſtante abſentia vel ignorantia principalis. Bonior. cap. 128. li. e, fol. 85.

Fideiuſſor cenſetur cum quis recipit aliquem ſub fide ſua nam tenetur preſentare. Boniorn. cap. 160. li. e, fol. 93.

Fideiuſſor datus in contractu de obſeruando laudum proferendum per Arbitrum an poſſit conueniri etiam via executiua ſicut principalis. Fim. cap. 179. fol. 113.

Fideiuſſor ſi non habet de proprio an poſſit ſoluere de bonis principalis, & petere quòd in eis fiat executio. Montal. cap. 128. fol. 138.

Fideiuſſor ſtante pacto poteſt conuenire principalem debitorem etiam ante factã ſolutionem. Podius cap. 128. fol. 164.

Fideiuſſor antequam ſoluat poteſt agere contra principalem debitorem qui incipit dilapidare bona ſua. Podius cap. 128. fol. 164.

Fideiuſſor debet interuenire vbi preſtari debet cautio idonea. Rizz. cap. 196. fol. 221.

Fideiuſſor qualiſcũque ſufficit etiam quòd ſit perſona non habens in bonis quando debitor eſt notoriè locuplex, & valde idoneus. Vide. Debitor.

Fideiuſſor an poſſit opponere exceptiones quibus principalis debitor eſt excluſus. Iulian. cap. 161. q. 19. li. e, 1. col. fol. 253.

Fideiuſſor an poſſit excipere de non numerata pecunia licèt principalis debitor debitum agnoſcat, & cõfiteatur. Iulian. cap. 161. q. 19. li. e, 1. col. fol. 253.

Fideiuſſor an poſſit excipere de contractu vſurario licet principalis debitor confiteatur eſſe verum. Iulian. capit. 161. q. 19. lit. a, fol. 253.

Fideiuſſor dicitur ille qui promictit preſentare aliquem in iuditio licèt nominetur principalis. Iulian. cap. 161. q. 19. li. c, fol. 253.

Fideiuſſor duppliciter capitur tã pro eo qui alterius obligationi accedit quam pro eo qui pro alio principaliter ſe obligat. Iulian. cap. 161. q. 19. li. d, fol. 253.

Fideiuſſor dicitur debitor. Auth. Incer. cap. 104. fol. 258.

Fieri aliquid parum ante vel parum poſt in iuditijs an importet. Percoll. cap. 112. li. d, fol. 171.

Filius eſt eadem perſona cum patre. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. b, in fine. 1. col. fol. 56.

Filius viuente patre non poteſt conſequi legitimam. Let. capit. 135. lit. d, fol. 146.

Filius ergo hæres, an procedat vel debeat probari ſucceſſio, & tanquam hæres citari ſi conueniatur. Percoll. cap. 103. lit. c, fol. 170.

Filius ſpurius, & naturalis non differt à legitimo quò ad iura naturalia. Fim. cap. 200. li. b, 1. col. fol. 118. Rizz. cap. 195. li. d, 2. col. fol. 220.

Filius familias ſine conſenſu patris an admictatur ad accuſandum in publicis. Iuditÿs, & in quibus quilibet de populo accuſare poteſt. Petrolus cap. 149. in fine. fol. 239.

Fiſcus in cauſis arduis licèt partes ſe concordauerint ſubintrat niſi cauſa requirat ſubſcriptionem. Ant. Lanc. cap. 145. li. d, fol. 14.

Fiſcus an poſſit principaliter agere ſi ante incuſatam contumaciam accuſator cedat in caſu quo poterat ſubintrare. Boniorn. cap. 145. li. d, fol. 89.

Fiſcus per ſolam accuſationem propoſitam vel per ſolam citationem licèt accuſator deſiſtat non poteſt ſubintrare ſed requiritur quòd Reus ſit contumax vel carceratus aut ſub fideiuſſione ligatus. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li. b, cũ ſeq. fol. 52.

Fiſcus vel curia quando propoſita accuſatione poteſt ſubintrare. Rizz. cap. 145. li. b, fol. 201.

Fiſcus in cauſis à relegatione ſupra poteſt ſubintrare, & quid in cauſis à relegatione infra. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li. a, fol. 52. & li. c, fol. 53. & cap. 155. li. d, fol. 59. Rizz eod. cap. 155. in princ. f. 205.

Fiſcus an pro reſiſtentia facta officiali regio poſſit principaliter agere. Io. Aloy. Sep cap. 149. li. a, 2. col fol. 54. Rizz. eod. cap. li. e, 1. col. fol. 202.

Fiſcus vel Curia an pro contrauentione banni poſſit principaliter agere. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. b, 2. col. fol. 54. Rizz. eod. cap. li. b, 2. col. fol. 202.

Fiſcus in ſpretis pęnis, & mandatis pęnalibus ad petitionem partium an poſſit principaliter agere. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. b, 2. col. fol. 54. Rizz. eod. cap li. b, in fin. 2. col. fol. 202.

Fiſcus an ſubintret in pęna talionis. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. d, 1. col. fol. 55.

Fiſcus an pricipaliter agat ſi ſeruus ſit occiſus domino nõ accuſante. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. c, cũ ſeqq. 2. col. fol. 55. & 56.

Fiſcus principaliter agit ſi ſeruus occidatur à domino ſuo vel filÿs eius. Rizz. cap. 149. li. a, 2. col. fol. 203. Fim. eod. cap. li. b, fol. 110.

Fiſcus quando poſſit principaliter agere cõtra cõfeſsũ in iuditio vel corã officialibus. Io. Al. Sep. cap. 149. li. b, cũ ſeqq. 2. col. fol. 57. Rizz. eod. cap. in fine fol. 204.

Fiſcus agit principaliter ſi quis occidatur in manibus capitanei. Boniorn. cap. 149. li. c, fol. 90. & li. b. 2. col. fol. 91.

Fiſcus poteſt accuſare, & agere ob mortem vel iniuriam factam officiali ùts officiali quia cenſetur facta Regi. Bonior. cap. 149. li. d, fol. 90.

Fiſcus poteſt agere in omnibus delictis publicis. Boniorn. cap 149. li. e fol. 90.

Fiſcus an ſubintret ſi quis percuſſit alapa. Fim. cap. 145. li. e, fol. 109.

Fiſcus an ſubintret, & preferatur coniuncto accuſare volenti ſi accuſator cedat. Fim. cap. 145. li. a, fol. 110.

Fiſcus an ſubintret, & preferatur coniũcto accuſare volenti ſi accuſator mortus eſt. Fim. cap. 145. li. b, fol. 110.

Fiſcus in caſibus exceptis in quibus poteſt principaliter agere nõ admictitur quado delicta ſunt commiſſa extra Regnum [illegible] ad ſolam accuſationem [illegible]. Fim. cap. 149. in fine fol. 110.

Fiſcus vel Curia non ſubintrat quando delictum eſt in ommictendo. Viuac. capit. 145. li. e, fol. 127.

Fiſcus an principaliter agat in crimine vſurarum. Percoll. cap. 145. fol. 178.

Fiſcus an aſſiſtat, & ſubintret quando tractatur de morte exteri non habentis conſanguineos. Percoll. cap. 147. fol. 178. Iulian. cap. 149. q. 18. fol. 252.

Fiſcus an aſſiſtat mercatoribus, & perſonis exteris. Percoll. cap. 147. fol. 178.

Fiſcus aliquando aſſiſtit perſonis non miſerabilibus. Percoll. cap. 147. fol. 178.

Fiſcus an poſſit principaliter agere contra captos in flagranti crimine. Rizz. cap. 149. li. c, fol. 204.

Fiſcus non ſubintrat niſi nomen Rei ſit receptum inter Reos. Iulian. capit. 145. q. 16. li. b, 2. col. fol. 250.

Fiſcus ſubintrat partibus ſe concordantibus. Iulian. cap. 145. q. 16. li. b, 1. col. fol. 251. & cap. 149. q. 18. li. e, fol. 252.

Fiſcus quando parte deſiſtente ſubintret. Iulian. capit. 145. q. 16. li. b, 1. colum. fol. 251.

Fiſcus vel curia quando poſſit ſubintrare. Viuac. cap. 145. li. d, cum ſeqq. fol. 127.

Fiſcus aut iudex non ſe ſubſcribit in deli-

ctis ad

Digitized by Google

ctis ad pęnam talionis. Ant. Lanc. capit.145. li.d, fol.14. Fim. cap.149. li. a, fol.110.

Fiſcus debet aſſiſtere parti miſerabili, & an procedat in omnibus. Ant. Lanc. cap. 147. li.b, fol.14. Io. Alo. Sep. eod. cap. f.53.

Fiſcus non præiudicatur ex partis concordia, & remiſſione. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li. e, 2. col. fol.52. & cap.160. li. d, 1. col. fol.63.

Fiſcus non poteſt preiudicare parti ſicut nec pars fiſco. Io. Aloy. Sept. cap.145. li. e, cum ſeq. 2. col. fol.52.

Fiſcus poteſt imponere omnia banna pro tuenda iuriſdictione officialium. Io. Alo. Sep. cap.149. li.b, 2. col. fol.54. Rizz. eod. cap. li.b, 2 col. fol.202.

Fiſcus in caſibus in quibus poteſt principaliter agere, inquiſitio dicitur remedium ordinarium. Boniorn. cap.149. li. e, 1. col. fol. 91.

Fiſcus quemadmodum priuatus in publicis, & priuatis delictis accuſare poteſt ità etiam ipſe quando principaliter ſua intereſt. Perc. cap.145. in princ. fol.178.

Fiſcus dicitur de populo quando nemo eſt qui accuſet. Iulian. cap. 149. q. 18. let. b, fol. 252.

Fiſcus quando poſſit per inquiſitionem procedere in crimine expenſionis falſæ monetæ. Io. Aloy Sep. cap.149. li.b, 2. col. fol.56. Viuac. eod. cap. li.d fol.128.

Fiſcus vel Iudex inquirens, & non probans non tenetur ad expenſas niſi probetur quòd animo calumniandi fecerit. Io. Aloy. Sep. cap 168. li.d, fol.67. Viuac. eod. cap. li. b, fol. 132.

Fiſcus eſt magis dominus cauſæ capitalis quàm ipſi litigatores. Boniorn. cap.149. li. d, 1. col. fol.91. Percoll. cap.145. li. d, fol.178.

Fiſcus an poſſit producere teſtes poſt publicationem. Let. cap.131. fol.145.

Fiſcus ſe fundans in ſtatuto ſeu priuilegio debet probare qualitates illius. Iulian. 145. q. 16. li. c, cum ſeq. 1. col. fol.251.

Fiſcus in debitis liquidis procedit executiuè in alijs verò ſeruato iuris ordine Boniorn. cap.101. in princ. fol.80.

Fiſcus non dicitur propriè hæres. Bonior. cap.103. li.b, fol.81.

Fiſcus non conficiendo inuentarium an teneatur vltra vires hæreditarias. Podius cap.123. li. b, fol. 162.

Forenſis an veniat appellatione Patrię vel Terræ. Vide. Appellatione Patriæ.

Forenſis an gaudeat beneficio Ritus in inſtrumentis executiuis alibi confectis. Auth. Incert. cap.101. in princ. fol.256.

Foriudicari non poteſt accuſatus de ſpreta pęna defenſæ. Io. Aloy. Sep. cap.153. li. a, fol 59.

Foriudicatio quando habeat locum. Io. Alo. Sep. cap.145. li.d, cum ſeq. fol.52. & cap. 159. li. c, fol.62.

Foriudicatio qualiter impediatur, & ex quibus declaretur nulla, & quæ ſint eius ſollemnia. Patern. cap.159. li.b, fol.149.

Foriudicatio non habet locum in minimis delictis. Rizz. cap. 159. li. d, fol.207.

Forma, & meta data principali an trahatur ad emergens. Ant. Lanc. cap.137. li. e, fol.13.

Forma data à Ritu eſt ſeruanda, & non ſeruata aut in aliquo deficiat deficit, & annullatur actus, & proceſſus. Anton. Lanc. cap.183. li. a, fol.19. Io. Aloy. Sep. in probem fol.23. & cap.112. li.a, fol.33. & cap.159. li.c, fol.62. Viuac. in probem, fol.121. & cap.134. in fine fol.125. Let. in prohem. fol.143. Plat. in prohem. fol. 225. Auth. Incert. in prohem. fol.255.

Forma ſubſcriptionis ad pęnã talionis quæ ſit. Io. Aloy. Sep. cap.149. li.b, 1. col. fol.55.

Forma, & ordo inducitur vbi datur prius, & poſterius. Boniorn. capit.188. li. c, fol.99.

Forma debet ſpecificè adimpleri. Boniorn. cap. 188. li. d, fol.99.

Forma data à ſtatuto in nihilo mutari poteſt. Boniorn. cap.188. li. d, fol.99.

Forma data per ſtatutum ſeruari debet aliàs actus eſt nullus. Iulian. cap.113. q. 10. li. d, fol.246. & cap.121. q.13. in princ. fol.247.

Forma data à lege vel ſtatuto non poteſt per ęquipollens adimpleri aliàs actus eſt nullus. Iulian. cap.113. q. 9. li. b, 1. col. fol.245.

Forma videtur inducta quando ſtatutum aliquid ex primi circa actum conficiendum aliter quàm à iure communi diſpoſitũ eſt. Iul. cap.113. q.9. li.c, 1. col. f.245.

Forma inducitur per condictionem. Vide. Condictio.

Forma inducitur ex modo dato in procedẽdo. Fim. in prohem. fol.103.

Forma introducendi proceſſum. Vide. Ordo.

Fraus præſumitur quando ſit miſtura quorundam contractuum contrariorũ. Fim. cap.200. li. e, fol.119.

Fructus pendentes infra tẽpus ad redimendum ſi bona redimantur cuius ſint. Boniorn. cap.112. li. b, fol.84.

Fructus veniũt in cauſa ſpolÿ etiã quòd in ſententia non dicatur nec ſint petiti ab ipſo ſpoliato. Mõt. cap.135. li.a, fol.139.

Fructus non lucrantur nec dominium aut

poſſeſſio acquiritur ſi poſt interpoſitum ſecundum decretum non capiatur realis, & actualis poſſeſſio. Vide. Poſſeſſio.

Fruſtra quærit quod quis intus habet. Ant. Lanc. cap. 121. li. d, fol. 9.

Fuga ante accuſationem plus nocet quàm poſtea. Ant. Lanc. cap. 156. li. b, fol. 16.

Fuga Rei ſemper videtur propter conſcientiam criminis. Ant. Lanc. cap. 160. lit. a, fol. 16.

Fuga quando faciat inditium ad torturā. Rizz. cap. 141. li. e, fol. 200. Auth. Incert. eod. cap. li. c, fol. 263.

Furioſus dicitur perſona miſerabilis. Let. cap. 134. fol. 145.

Furtum quaſi videtur commictere negans ſolutionem. Anton. Lanc. cap. 104. li. e, fol. 5. Io. Aloy. Sep. eod. cap. lic. c, fol. 29.

Furtum commictit qui negat depoſitum. Vide. Depoſitum.

G.

GRauamen eſt ſpecies appellationis. Ant. Lanc. cap. 188. lit. d, fol. 20.

Grauamen. Vide. Reuiſio. Vide. Via grauaminis.

Guarentigia quid ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 101. li. c, 1. col. fol. 27.

Gubernatores Communnitatum, & Ciuitatum quæ ſunt liberæ habent eamdem poteſtatem quam habent Proreges in Regno Siciliæ. Io. Aloy. Sept. cap. 187. fol. 74. Viuacit. eod cap. fol. 132.

Gubernatores ſeu Rectores hoſpitalium appellantur orphanotrophi. Rizz. cap. 114. lit. c, fol. 192.

H.

HAeredes omnes poſt primos dicuntur ſecundi ſicut omnes nuptiæ appellātur ſecundæ poſt primas. Ant. Lanc. cap. 103. li. c, in fine fol. 5. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 29.

Hæredes ſui dicuntur vſque ad decimum gradum. Boniorn. cap. 149. li. b, fol. 90.

Hæredes qui propriè dicantur, & qui non vt comprehendantur in ſtatuto. Auth. Incertus cap. 103 fol. 257.

Hæres non tenetur preſtare de duplo ſi Iurat non habere notitiam, & an poſſit probari contrarium. Ant. Lanc. cap. 130 li. c, fol. 10. Io. Aloy. Sep. eod. cap. lit. d, fol. 39.

Hæres quando dicatur, & præſumatur habere iuſtam cauſam ignorantiæ rerū defuncti, & ad illam requiratur iuramentum. Pod. cap. 130. in princ. fol. 164.

Hæres cum iurat non habuiſſe notitiam de oppoſitis per debitorem an poſſit probari contrarium. Podius capit. 130. li. d, fol. 164.

Hæres licèt non ſit nominatus in contractu tamen in illum tranſit actio, & obligatio actiuè, & paſſiuè. Vide. Inſtrumentum.

Hæres ex obligatione perſonali debitoris defuncti non tenetur de perſona niſi occultauerit bona aut inuentarium non confecerit vel fuerit in mora tunc enim poteſt carcerari. Io. Aloy. Sep. cap. 122. li. d, in fine fol. 36. Percoll. capit. 123. fol. 174.

Hæres an teneatur de perſona aut in bonis ſuis ex debito defuncti. Bonior. cap. 122. & 123. fol. 84. Fim. eod. cap. fol. 107. Montalt. cap. 122. fol. 138. Percoll. cap. 103. li. c, fol. 170.

Hęres quando teneatur in bonis ſuis. Fim. cap. 122. fol. 106.

Hæres de iure communi poteſt carcerari ſi defunctus poterat etiam carcerari. Viuac. cap. 123. fol. 123.

Hæres ſi nō omnia bona occultauit ſed aliqua tantum an teneatur de perſona vel ad duplum eius quod occultauit. Podius cap. 123. lit. c, fol. 162.

Hæres infra quæ tempora debet conficere inuentarium, & a quo die hoc tempus currat. Io. Aloy. Sept. cap. 122. li. e, fol. 36. Riz. eod. cap in princ. & li e, fol 194. Podius cap. 122. in fine fol. 162. Vide. Inuentarium.

Hæres qualiter debeat conficere inuentarium, & quæ requirantur. Vide. Inuentarium.

Hæres conficiendo inuentarium quæ commoda conſequatur, & quæ incomoda patiatur illud nō conficiendo. Io. Aloy. Sep. cap. 122. li. c, cum ſeq. fol. 37. & cap. 126. li. a, fol. 38. Podius cap. 122. fol. 162.

Hæres conficiens inuentarium nō tenetur de proprio ſed in quantum vires hereditariæ ſufficiunt etiam ſtante ſtatuto. Let. cap. 122. fol. 145. Pod. eod cap. li. d, & cap. 123. in princ. fol. 162. Riz. cap. 122. in fine. fol. 195.

Hæres Miles vel Doctor ſi non fecit inuētarium vel occultauit bona an teneatur de perſona. Montalt. cap. 123. fol. 138.

Hæres pendentibus tribus menſibus ad cōficiendū inuētarium an poſſit moleſtari, & cogi via executiua. Podius. cap. 103. li. a, fol. 158. & cap. 122. in fine fol. 162.

Hæres

Digitized by Google

Hæres conficiendo inuentarium poteſt dare etiam nomina debitorum creditoribus ad eorum periculum nec ea tenetur exigere. Podius capit. 122. in princip. fol. 162.

Hæres conuentus quòd gaudeat beneficio inuentarij à lege permiſſo quomodo intelligatur. Auth. Incert. cap 122. fol. 261.

Hæres non conficiendo inuentarium tenetur de perſona etiam quod legatarij dicerent ipſum nihil de bonis ipſius hereditatis occultaſſe. Podius cap. 123. in princ. fol. 162.

Hæres an poſſit carcerari ſtante ſtatuto diſponēte quòd pro debito carcerari poſſit vel dictante quòd promiſſor capi poſſit aut dicente quòd inſtrumentū mittatur executioni cōtra debitorem. Io. Aloy. Sept. cap. 123. li. e, & a, fol. 37.

Hæres creditoris an poſſit executionem cauſare contra debitorem defuncti. Io. Aloy. Sept. cap. 124. lit. b, fol 37.

Hæres an virtute inſtrumenti teneatur via executiua. Podius cap. 122. li. e, fol. 162.

Hæres vt cōueniatur via executiua debet citari, & probari de ſucceſſione, & quòd ſit hæres. Percoll. cap. 103. li. b, fol. 170. & cap. 123. fol. 174.

Hæres qui adiuit ſed non apprehendit poſſeſſionem ſi ex illa fuit deiectus an poſſit tentare ſpolium. Vide. Spoliatus.

Hæres an poſſit tentare ſpolium ſi quis in hæreditate iacente aliquid ceperit, & an competat actio furti. Petrolus capit. 135. li. e, fol. 238.

Hæres ante aditam hæreditatem etiam in cauſa ſpolij non poteſt agere, & an hoc tempore illi cōpetat actio furti. Petrol. cap. 135. li. e. fol. 238.

Hæres an poſſit impedire reſtitutionem poſſeſſionis rei ſpoliatæ pro ſuo intereſſe. Petrol. cap. 135. li. d, fol. 238.

Hæres an poſſit tentare ſpolium ſi defunctus habebat præcarium vel cōſtitutum pro ſe, & hæredibus. Petrolus cap. 135. in in fine fol. 238.

Hæres licèt habeat annum ad reſtituēdum mulieri bona dotalia mobilia tamē interim tenetur illam alere ſi non habet vnde viuere poſſit. Io. Aloy. Sep. cap. 189. in fine fol. 74.

Hæres debet vti iure defuncti etiam quòd ſit priuilegiatus. Io. Aloy. Sep. cap. 202. li. a, fol. 78.

Hæres quatenus ſua intereſt poteſt accuſare de iniuria facta defuncto. Bonior. cap. 149. lit. b, fol. 90.

Hæres ſoluens legatarijs vel creditoribus poſterioribus nō tenetur alijs anterioribus ſed anteriores habent recurſum contra illos. Pod. cap. 122. li. d, fol. 162.

Hæres in agendo debet venire inſtructus, & certus. Pod. cap. 130. lit. c. fol. 164.

Hæres mariti ſi vult potius ſoluere interuſurium dotis an cogi poſſit. Percoll. cap. 189. fol. 186.

Hæres conuentus ſuper relegata ſi appellat debet cauere de reſtituendo. Riz. cap. 116. lit. e, fol. 193.

Hæreſis probatur ex eo quod penes aliquē ſint reperti libri prohibiti aut tractantes de hæreſi. Podius cap. 149. lit. c, fol. 165.

Hæreticus quis ſit, & qua pena puniatur. Io. Aloy. Sep. cap. 149. lit. b, cum ſeq. 1. col. fol. 54. Rizz. eod. cap. lit. b, 1. col. & lit. c. 2. col fol. 202.

Hermodicium vnde dicatur. Io. Aloy. Sep. cap. 184. lit. e, fol. 73.

Hermodicium. Vide: Cauſæ.

Homicidium quado ſit delictum publicum vel priuatum. Io. Aloyſ. Sept. cap. 149. lit. d, cum ſeqq. 2. col. fol. 55 & 56. Riz. eod. cap. lit. c, cum ſeqq. 1. col. fol. 203.

Homicidium ſi ſit commiſſum in perſonā exteri an quilibet poſſit accuſare, & ſi ſuus principaliter agere, & quid ſi ſuperueniat conſanguineus. Io. Aloy. Sep. capit. 149. li. d, cum ſeqq. 2. col. fol. 55. & 56.

Hominum malitijs obuiādum eſt. Io. Aloy. Sep. cap. 125. lit. c, fol. 38.

Hypoteca tacita inducitur ex ſtipulatione Banci, & ſic bona bancherij ſunt tacitè obligata pro eo quod promiſit ex ſcriptura Banci. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d, fol. 34.

I.

IDem eſt ab initio pro aliqua cauſa dari vel ex poſt facto in eadem conſumi. Io. Aloy. Sep. cap. 192. lit. d, in fine fol. 76.

Ignis ſi dolo ſit immiſſus per incendiariū quæ ſit pena. Vide. Pena incendiarij.

Ignoranti non currit tempus aut præſcriptio. Io. Aloyſ. Sep. cap. 141. li. b, fol. 49. Auth. Incert. eod. cap. in princ. fol. 262.

Ignorantia in facto proprio non præſumitur. Io. Aloy. Sep. cap. 168. li. b, 1. col. fol. 66.

Ignorantia probabilis excuſa ignorantem. Podius cap. 120. li. c, fol. 161.

Illuſtris quis dicatur. Vide. Perſona Illuſtris.

Immunitas conceſſa incolis intelligitur cōceſſa

ceſſa Iudęis. Viuac. capit. 196. lit. a, fol.133

Impedimentum proueniens ex facto Principis an excuſet debitorem obligatum portare frumentum in naui. Vide. Obligatus.

Impedimentum poteſt probari per iuramentum. Io. Aloy. Sep. cap. 144. li. e, 2. col. fol. 51.

Impedimetum allegans qui appellauit. Vide. Appellans.

Impedimentum modicum reſtituit ad totum tempus. Percoll. capit. 102. li. e, fol. 169.

Impedimentum per quod appellans non potuit ſeruare ſollemnia appellationis multis modis contingere poteſt. Rizz. cap. 183. fol. 217.

Impedimentum aliquando probatur per iuramentum partis. Petrol. cap. 144. fol. 238.

Implementum per carcerationem in eo qui caret bonis an proficiat etiam lata ſententia. Ant. Lanc. cap. 117. lit. c, fol. 8.

Incantatores qui dicantur. Vide. Mathematicus.

Incendiarij pęna quæ ſit. Vide. Pęna incendiarij.

Incendiarius quis dicatur. Io. Aloy. Sept. cap. 149. li. e, 2. col. fol. 56. Rizz. eod. cap. lit. e, 2. col. fol. 203.

In correctorijs, & odioſis non fit extenſio. Fim. cap. 133. li. a, fol. 108. Vide. Lex.

Indeffinita loquutio ęquipollet vniuerſali. Podius. cap. 123. lit. c, fol. 162.

Inditia, & ſemiplenæ probationes quæ ſufficiunt ad torturam quæ ſint. Rizz. cap. 141. li. e, cum ſeqq. fol. 199. Auth. Incert. eod. cap. lit. b, fol. 263.

Inditium quodlibet ratione torturæ debet per duos teſtes probari. Io. Aloy. Sept. cap. 141. li. d, 2. col. fol. 50.

In dubijs quando preſumatur pro ſententia. Podius. cap. 116. lit. d, fol. 161.

Infans quis dicatur. Vide. Pupillus.

Inimicus capitalis an admictatur ad accuſandum in crimine lęſæ maieſtatis. Fim. cap. 149. in princ. fol. 110.

In iuditijs ſeruari debet ęqualitas. Podius cap. 120. in fin. fol. 161.

Iniuria facta ſeruo dicitur facta domino. Rizz. cap. 149. li. e, 1. col. fol. 203.

Iniuria nõ fit volenti. Ant. Lanc. cap. 166. li. d, fol. 17.

In promptu conſtare quando dicatur. Percoll. cap. 110. li. d, fol. 170.

Inquiſitio an habeat locum in delictis priuatis. Io. Aloyſ. Sep. capit. 149. lit. c, fol. 57.

Inquiſitio ex ſola captura in flagranti locum habet. Viuac. cap. 149. li. e, fol. 128.

Inquiſitio facta de delicto antequam ſuperueniat actio an tollat inquiſitionem iudicis. Percoll. cap. 155. in princ. fol. 179.

Inquiſitio contra furem nocturnum an fieri poſſit Platam cap 149. in princ. fol. 230. Viuac. eod. cap. in princ. fol. 127.

Inquiſitio contra expendentem falſam monetam quomodo procedat. Platam. cap. 149. li. d, 1. col. fol. 231.

Inquiſitio ceſſat ſuperueniente accuſatore. Iulian. cap. 149. q. 18. in fine fol. 253.

In ſolutum datio. Vide. Datio in ſolutum.

Inſtantia datur in omnibus cauſis tàm ciuilibus quàm criminalibus. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. e, 2. col fol. 47.

Inſtantia an detur in executiuis. Ant. Lanc. cap. 99. li. e, fol. 2. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. c, fol. 26. & cap. 115. li. a, fol. 34.

Inſtantia datur in omni articulo. Anton. Lanc. cap. 99. li. d, fol. 3.

Inſtantia non datur in emergentibus ante litem conteſtatam etiam ſi per mille annos duravent. Fim. cap. 137. fol. 109.

Inſtantia ſuper emergẽti ſuper cuius principali lis non eſt conteſtata de iure communi non finitur triennio etiam ſi per decem annos litigaretur. Ant. Lanc. cap. 137. li. d, fol. 13.

Inſtantia incipit à litis conteſtatione. Io. Aloy Sept. cap. 99. li. c, fol. 26. Podius cap. 96. li. b, 1. col. fol. 154.

Inſtantia cui pereat oppoſito an opponenti. Io. Aloy. Sep. cap. 99 li. b, fol. 26. & cap. 115. li. c, fol. 34. Boniorn. cap. 112. li. e, 2. col. fol. 83. Montalt. cap. 112. li. c, fol. 136. Percoll. eod. cap. 112. li. a, fol. 172. cap. 115. fol. 173.

Inſtantia cauſæ oppoſitoriæ à quo tempore currat. Io. Aloy. Sep. cap. 112. li. d, fol. 32. Podius cap. 115. fol. 160.

Inſtantia cauſæ oppoſitoriæ quãta ſit. Platam. cap. 112. li. b, fol. 227.

Inſtantia cauſæ oppoſitoriæ. Vide. Cauſa.

Inſtantia perempta an ſemper cauſa perimatur. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. c, 2. col. fol. 47.

Inſtantia in cauſa ciuili, & criminali quanto tempore durat. Io. Aloy. Sep. cap. 165. li. a, fol. 64. Rizz. eod. cap. li. d, fol. 208. & cap. 137. fol. 198.

Inſtantia an tranſeat de vna in aliam. Patern. cap. 166. in fine fol. 150.

Inſtantia appellationis. Vide. Terminus appellationis.

Inſtantia quæ durat per duos menſes quæ ſit. Rizz. cap 137. fol. 198. Io. Aloy. Sep. eod.

eod cap li. d, in fine. 2. col. fol.47.

Inſtrumenta quæ habeant executionem paratam ex forma Ritus, & quæ de iure communi Ant Lanc.cap.102. li. e, a, & b, fol.4. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, fol. 28.

Inſtrumenta de iure communi, non habent executionem paratam niſi in aliquibus caſibus. Montal.cap 102.fol.135. Auth. Incertus cap.112. li. e, fol.258. Podius cap. 102.in princ. fol.157.

Inſtrumenta de iure cōmuni ſi ſunt guarentigiata habent executionem paratā aliàs agitur via ordinaria. Rizz. cap. 102. fol.191.

Inſtrumenti fides facta à Notario an ſufficiat ad executionem faciendam licèt non preſentetur principale inſtrumentum. Fim. cap. 101.li. a, fol 104. Auth. Incert. eod. cap. li. b, fol.256.

Inſtrumentorum appellatione veniunt Acta. Vide. Appellatione inſtrumentorum.

Inſtrumentum confectum à ſacerdote nō habet executionem paratam. Ant. Lāc. cap.101. li. a, fol.4

Inſtrumentum egens probatione extrinſeca licèt non habeat viam executiuam, tamen ſi eſt mera declaratio oriens ex inſtrumento exequitur. Anton. Lanc. cap.101. li b, fol.4. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, fol. 27.

Inſtrumentum vt exequatur debet habere obligationem expreſſam, & quid ſi habeatur pro expreſſa vel eſt ſubintellecta, & quomodo capiatur hoc verbū, expreſſam. Ant. Lanc. cap.111. li. e, fol.6. Io. Aloy.Sep. cap.101.li.a, cum ſeqq. fol.27. & cap.102. li.a, fol.28. Bonior.cap.101. li. e fol.80 Fim.cap.110 li a, fol.105. Viuac. eod.cap fol.121. Podius cap.101. li. b, & e, 2.col. fol.156. Percoll.eod.cap. li. e, fol. 169. Platamon. cap.111. li. d, fol.227.

Inſtrumentum an habeat viam executiuā ſi obligatio in eo exprimatur verbis generalibus ſeu per relationem ad aliud. Ant. Lanc.cap.111. li.e, fol.6. Boniorn. eod. cap. li. d, 1.col. fol. 82. Fim. cap. 110. fol.104.

Inſtrumentum teſtamenti an habeat viā executiuam. Vide. Teſtamentum.

Inſtrumētum dotale mulieris habet viam executiuam. Rizz.cap.114.li.d, fol.192.

Inſtrumentum dotale an habeat viam executiuam tàm ſi ſit verum quam putatiuum. Vide. Contractus.

Inſtrumentum dotale in quo maritus cōfitetur habuiſſe dotes licèt in illo non promiſtat reſtituere habet executionem paratam. Viuac. cap. 110. lit. a, fol.122. Montalt.cap.114. li. d. fol.137. Percoll. cap.114. li. c, cum ſeqq. fol.172. Platam. cap.111. li. d, fol.226.

Inſtrumentum dotale an poſſit executioni mandari conſtante matrimonio in caſibus a iure permiſſis. Auth. Incert.cap. 114. fol.260.

Inſtrumentum vt habeat executionem paratam debet eſſe liquidum, & talis liquidatio poteſt fieri per omne genus probationis. Ant. Lanc. cap.119 lit. d, cum ſeqq. fol 8. Io. Aloy. Sep. eod. cap li.b. f. 35. Fim. eod cap. fol.106. Viuac. eod. cap. f. 123. Podius cap.111. li. a, fol.158.

Inſtrumentum non liquidum guarentigiatum de iure communi poteſt etiam exequi, & facta executione poteſt fieri liquidatio. Vide. executio.

Inſtrumentum pro intereſſe non liquido an habeat executionem paratam. Podius cap.111. li. a, fol. 158.

Inſtrumentum obſcurum vt putà quia in eo ſunt promiſſa damna an poſſit exequi, & exinde fieri liquidatio. Platam. cap.101. in fine. fol.226.

Inſtrumentum non liquidum an in omni Iuditio poſſit exequi, & exinde fieri liquidatio. Platam.cap.119. fol.228. Viuac. cap.119. fol. 123. Rizz. eod. cap. fol.194.

Inſtrumentum nō liquidum an poſſit exequi ante liquidationem, & probationem extremorum. Vide. Liquidatio.

Inſtrumentum habet viam executiuam infra decennium, & quid ſi adeſt pactum in contrarium vel debitor promiſit quandocunque dare ad omnem requiſitionem creditoris, & à quo tempore currat talis preſcriptio decennalis. Ant. Lanc.cap.111. li. e, in fine fol 6. Io. Aloy. Sep eod.cap. li. b, & d, fol.31. & capit. 132. li. e, fol.39. Fim. cap. 110. li. c. fol. 105. Viuac.cap.110 in fine fol.122. Percoll. cap.102. in fine fol. 170. & cap. 111. fol.171. Auth. Incert. cap.102. fol.257.

Inſtrumentum poſt decennium. an poſſit ſaltem produci, & preſentari per modum probationis ſi non poteſt per viam executionis. Montalt. cap.102. fol.135.

Inſtrumentum poſt decennium an poſſit exequi per eccleſiam vel clericum Percoll. cap.102. li. e, cum ſeq. fol.169.

Inſtrumentum licèt poſt decennium non habeat executionem paratam tamen ſi præſcriptio iſtorum decem annorum interrumpatur aut per citationē vel executionem aut per alium modum interrumpen-

Digitized by Google

rumpendi habet executionem paratam. Let. cap. 102. fol. 144.

Inſtrumentum comprommiſſi ſi ſit factũ infra decennium ſed laudum ſiue ſententia fuit lata poſt annum an valeat. executio talis ſententiæ. Let. cap. 111. fol 144.

Inſtrumentum vt poſſit exequi poſt decẽnium de voluntate partium an procedat contra hæredes. Platam. cap. 111. in fine. fol. 227.

Inſtrumentum aliud publicum aliud priuatum, & quod ſit publicum, & quod priuatum, & de alijs ſpeciebus publicorum, & priuatorum. Io. Aloy. Sep. cap. 101. li. c, fol 26. Podius eod. cap. li. e, 2. col. fol. 156. Rizz. eod. cap. fol. 191. Auth. Incert. eod. cap. li. b, fol. 256.

Inſtrumentum priuatum licèt non probet pro ſcribente probat tamen contra. Io. Aloy. Sep. cap. 101. li. e, fol. 26. Auth. Incert. eod cap. li. d, fol. 256. Rizz. cap. 101. li. d, fol. 191.

Inſtrumentum qualiter, & quando dicatur in publica forma redactum. Rizz. cap. 101. li. c, fol. 191. Auth. Incert. eod. cap li. c, fol. 256. Viuac cap. 110. fol. 121. Percoll. cap. 101. li. e. fol. 168. & li. c, fol. 169. Platam. cap 110. fol. 226.

Inſtrumentum vt exequatur debet prius conſtare quòd habeat requiſita à Ritu. Io. Aloy. Sept. cap. 101. li. c, in fine fol. 27.

Inſtrumentum in quo adeſt tacita, & preſumpta ſtipulatio quæ reſultat ex ipſo contractu an habeat exequtionem paratam. Vide. Stipulatio.

Inſtrumentum ſit non eſt ſecundum formam Ritus proceditur ordinariè non autem executiuè vel proceditur ſummariè ſi infra vntias quinque cauſa fuerit. Io. Aloy. Sep. cap. 102. lit. e, in fine fol. 28. & li. a. fol. 29.

Inſtrumentum licèt non faciat mentionẽ de hærede tamen actio, & obligatio trãſit actiuè, & paſſiuè in hæredem. Io. Aloy. Sep. cap. 103. li. a, fol. 29. Boniorn. eod. cap. fol. 81.

Inſtrumentum quòd ſit ſcriptum manu Notarij debet in promptu probari ad hoc vt habeat executionem paratam. Vide. Scriptura.

Inſtrumentum habens executionem paratam an indigeat citatione partis. Plat. cap. 111. li. e, fol. 226. Vide Citatio.

Inſtrumentum licèt habeat executionem paratam ex forma Ritus non per hoc denegantur oppoſitiones poſt implementum. Io. Aloy. Sep. cap. 112. li. c, fol 32. Rizz. cap. 112. fol. 192. Platam. eod. cap. in princ. fol. 227.

Inſtrumentum dationis in ſolutum non habet viam executiuam. Vide. Datio in ſolutum.

Inſtrumẽtum nudum ſi in eo dicatur quòd fiat Ritus habet executionem paratam ſtante illo pacto nudo. Io. Aloy. Sept. cap. 114. lit. d, fol. 34.

Inſtrumentum ſi contineat pactum nudũ an habeat executionem paratam, & quomodo impediat primam executionẽ. Platam. cap. 111. li. e, fol. 227.

Inſtrumentum quando exequatur in perſonam hæredis ſi debitor defunctus tenebatur de perſona. Vide. Hæres.

Inſtrumentum edere an teneatur Actor. Vide. Actor.

Inſtrumentum vnum ſi contineat prommiſſionem aliud vero declarationem vel liquidationem aut purificationem an debeat exequi. Boniorn. cap. 102. fol. 81.

Inſtrumentum in quo quis promiſit ſe obligare nec ſe obligauit an poſſit exequi. Boniorn. cap. 102. fol. 81. Podius cap. 102. in fine. fol. 157.

Inſtrumentum non exequitur contra filios ſuccedentes ex Authent. Bona damnatorum. Boniorn. cap. 103. fol. 81.

Inſtrumentum non exequitur contra donatarium omnium bonorum. Boniorn. cap. 103. li. e, in fine. fol. 81.

Inſtrumentum an exequatur contra fiſcũ ſuccedentem per annihilationem. Boniorn. cap 103. li. a, fol. 81.

Inſtrumentum confectum extra Regiam ditionem non habet executionem paratam. Boniorn. cap. 110. in fine fol 82.

Inſtrumentum vt habeat executionem paratam debet habere extractam Notarij. Fim. cap. 110. fol. 104.

Inſtrumentum in quo non adeſt verbum promiſſiuum licèt ad ſit confeſſio debiti an habeat executionem paratam. Fim. cap. 101. lit. a, fol. 104. & cap. 110. li. a, fol. 105. Auth. Incert. cap. 101. li. a, 1. col. fol. 257.

Inſtrumentum vt habeat executionem paratam ſufficit quòd factum principale probetur in eo, coherentia autem, & cetera liquidantia probari poſſunt exinde per teſtes. Montalt. cap. 101. fol. 135.

Inſtrumentum cancellatum, & deletum ſed cancellatio eſt nulla, & facta à non habente poteſtatem an habeat executionem. Podius cap. 101. li. e, fol. 155.

Inſtrumentum dum non eſt deletum exequitur. Boniorn. cap. 101. li. a, fol. 80.

Inſtrumentum mutui in quo non eſt promiſſio

miſſio de reſtituendo an habeat executionem paratam. Podius cap. 101. li. e, 2. col fol. 156.

Inſtrumentum cõtinens obligationem mutui infra biennium an habeat executionem paratam. Platamo. cap. 111. li. b, fol. 227.

Inſtrumentum vſurarium an habeat executioneem paratam. Podius cap. 102. li. c, 2. col. fol. 157.

Inſtrumentũ ſi ſit confectum à Notario in loco in quo nõ poteſt artem Notariatus exercere non habet executionem paratã etiã de cõſẽſu partiũ. Pod. cap. 110. f. 158.

Inſtrumentũ continens obligationẽ ad cẽtũ ſaluo errore calculi extimationis plus vel minus an poſſit exequi in eo quod eſt centum etiam non facto calculo. Podius cap. 111. li. b, fol 158.

Inſtrumentum in quo adeſt obligatio facta procuratori vel tutori an poſſit exequi per dominum aut pupillum ſine aliqua ceſſione. Pod. cap. 111. li. c, fol. 158.

Inſtrumentum publicum an poſſit exequi contra clericos. Pod. cap. 111. li. d, 2. col. fol. 158. Platam. eod. cap. li. e, fol. 226.

Inſtrumentum publicum an poſſit exequi contra exteros. Podius cap. 111. li. d, 2. col. fol. 158.

Inſtrumentũ an exequatur pro parte, & medietate ſi altero ex coniugibus mortuo viuentibus vt vulgo dicitur ala latina ſuperſtes vult agere ad medietatem, & partem bonorum ſibi competentem ex matrimonio ala latina. Pod. cap. 111. li. d, 2. col. fol 158.

Inſtrumẽtum ſi alibi ſit confectum quàm in Regno Siciliæ an, & quando habeat executionem paratam. Io. Aloy. Sep. cap. 110. li. e, fol. 30. Mental. eod. cap fol. 136. Percoll. cap. 101. li. e, fol. 168. Plat. cap 111. li. b. fol. 227.

Inſtrumentum vt habeat executionẽ etiã extra Regnum quæ clauſula ſit ponenda in contractu. Percoll. cap. 99. li. b, fol. 168.

Inſtrumentum confectum extra Regnum nõ probat nec exequitur ſine literis teſtimonialibus in contentis. Percoll. cap. 110. li. d, fol. 170.

Inſtrumentum confectum extra territorium an habeat executionem paratam. Percoll cap. 101. li. e fol. 169.

Inſtrumentum habere obligationem preſentem quomodo intelligatur. Percoll. cap. 101. li. a, fol. 169.

Inſtrumentum originale an debeat remanere penes Acta. Percoll. cap. 101. li. c, fol. 169.

Inſtrumentum habens aliquod vitium apparens in loco ſubſtantiali non poteſt mandari executioni. Percoll. cap. 110. in in princ. fol. 170.

Inſtrumentum ſi veniat de longingo an præſumatur quòd perſona producens ſit illa de qua loquitur inſtrumentum. Maximè ſi ſit procuratorium. Percoll. cap. 110. li. a, fol. 170.

Inſtrumentum quod habet executionem paratam exequitur tàm ſi competat actio directa quàm vtilis. Percol. cap. 121. fol. 174.

Inſtrumentum quando dicatur purum, & liquidum. Platam. cap. 111. li. a, f. 227.

Inſtrumentum ſi eſt defectiuum non ſit executio pro intereſſe. Platam. cap. 111. li. d, fol. 227.

Inſtrumentum ſi contineat pactum de nõ opponendo an pars poſſit aliquid opponere. Platam. cap. 111. li. e, fol. 227.

Inſtrumentum quod meretur executionẽ ſi contineat incertam quantitatem an habeat executionem non liquidata prius quantitate. Petrolus cap. 119. fol. 236.

Inſtrumentum ſi eſt confectum in loco vbi viget ſtatutum huius Ritus, & preſentetur in loco vbi non viget an habeat executionem paratam. Auth. Incer. cap. 101. li. b, fol. 256.

Inſtrumentum vt habeat executionem paratam debet eſſe tale vt legi poſſit. Auth. Incer. cap. 101. li. b, 1. col. fol. 257.

Inſtrumentum ſi contineat confeſſionem pecuniæ mutuo receptæ vel ratione depoſiti an habeat executionem paratam. Auth. Incer cap. 101. li. c. fol. 257.

Inſtrumentum an poſſit exequi die feriata. Author. Incertus. cap. 101. li. d, fol. 257.

Inſtrumentum non poteſt exequi coram iudice incompetente quia in foro Rei debet cauſari executio. Auth. Incert. cap. 101. li. e, fol. 257.

Inſtrumentum in quo eſt ſpecificè promiſſum factum vnde ex mora ſuccedit obligatio ad intereſſe habet executionem paratam etiam pro intereſſe. Auth. Incer. cap. 111. fol. 258.

Inſtrumentum ſocietatis qualiter exequatur, & an poſſit peti certa ſumma, & quid ſi agatur actione hypotecaria. Author. Incert. cap. 114. fol. 260.

Inſtrumentum guarentigiatum quare ſicut ſententia, & confeſſio habeat executionem paratam. Io. Alo. Sep. cap. 101. li b, fol. 27.

Inſtrumentũ guarentigiatum quod ſit, & quid ſit guarẽtigia. Io. Al. Sep. cap. 101.

lit. c, fol.27. Rizz. cap. 102. fol.191.

Inſtrumentum guarentigiatum, & confeſſionatum quomodo inter ſe differant. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. c, fol.27.

Inſtrumẽtum guarentigiatum ſtante ſtatuto quòd poſſit exequi ſicut ſententia an procedat in inſtrumẽto confecto extra territorium. Vide. Statutum.

Inſtrumentum guarentigiatum ſtante ſtatuto quòd poſſit executioni mandari etiam parte non citata an procedat in inſtrumẽto confecto extra territorium. Vide. Statutum.

Inſtrumentum guarẽtigiatum ſecundum formam Ritus extra Regnum non meretur executionem in locis vbi nõ viget Ritus iſte. Percoll. cap.99. li.a, fol.168.

Inſtrumentum guarentigiatum an ad inſtantiam tertij poſſit mandari executioni. Percoll.cap.114. li. b, fol. 172.

Inſtrrmentum guarentigiatum ſi ex forma ſtatuti habeat executionem paratã an per confeſſionem partis tantum poſſit exequi, & quid de inſtrumento liquido, & puro. Petrolus cap 102. fol.236.

Inſtrumentum habet viam executiuam ad inſtantium principalis creditoris, & ſic quò ad principalem non autem quò ad tertiam perſonam exequitur etiam ſi illius interſit niſi cedantur actiones. Io. Aloy. Sep cap.102. li.b, cum ſeq. fol.28. Montalt. cap 114 fol.137.

Inſtrumentũ regulariter habet executionẽ paratam contra principalem debitorem vel eius heredes non autem contra tertium non nominatum etiam ſi detineat rem obligatam. Io. Aloy. Sep. cap.102. li. b, in fine cum ſeq. fol.28. Let.cap. 101. fol.143. Podius cap. 101. li. c, 1.col. fol. 156. Percoll. cap.101. li. b, fol. 169. Author Incer. cap. 101. li. d, fol.257.

Inſtrumentum iuxta formam Bullæ habet executionem paratam etiam contra Tertium. Podius cap.101. li. c, 1. colum. fol.156.

Inſtrumentũ in quo adeſt manus iniectio habet executionem paratam etiam contra Tertiũ. Pod cap.101. li.c, 1.col. f.156.

Inſtrumentum in quo adeſt clauſula conſtituti an habeat executionem paratam etiam contra Tertium. Podius.cap.101. li. c, 1. col. fol. 156.

Inſtrumentum cõdictionale non habet viã executiuam niſi ſit purificata condictio. Ant.Lãc.cap.111. li.c, fol.7. Io. Aloy.Sep. eod. cap. li a, & c, fol. 31. & cap.101. li.c, fol.27. Fim. eod.cap. li.b, fol 104. & cap. 110. li.c, f.105. Percoll. cap 101. li.b, fol. 169. Platam. cap.111. li.a, fol.227.

Inſtrumentum ſi ſit condictionale ſed creditor vult verificare, & liquidare condinem eſſe adimpletam ad hoc vt exequatur an debitor aduerſus huiuſmodi liquidationem, & verificationem condictionis poſſit ſe opponere, & impedire executionem. Percoll. cap.119. fol. 173.

Inſultus etiam factus cum armis dicitur licèt quis non extraxerit arma ſed ad latus deferat vel deponat in loco vnde facilè poterant. capi. Io. Aloy. Sept.cap. 155. in princ. fol.59. Viuac.eod..cap.fol. 129. Rizz. cap. 155. li.a, fol. 206. Plat. eod.cap.in princ. fol.232.

Intereſſe triplex, commune, ſingulare, & conuentionale Io. Aloy. Sep. cap. 116. li. b, fol. 35. Rizz.eod cap. li. b, fol.193.

Intereſſe damnorum, & expenſarum appellatione quid veniat. Vide. Appellatione.

Intereſſe liquidatio qualiter fieri debeat. Fim cap.119. fol.106. Vide Liquidatio. intereſſe an attendi debeat in penis appoſitis. Percoll. cap.154. li. e, fol.179.

Interpellatio extraiuditialis facta debitori ad executionem faciẽdam an ſufficiat vt condemnetur ad expẽſas. Percol.cap. 120. li. d, fol.173.

Interpellatio extraiuditialis ad executionem faciendam quòd ſit facta vel non à quo probari debet. Percoll. cap.120. li. d. fol. 173.

Interpellatio extraiuditialis ſufficit ad cõſtituẽdum debitorem in mora. Platam. cap.120. fol. 228.

Interpretatio illa facienda eſt in ſtatutis quæ minus ledit, & corrgit ius commune. Iulian. cap.149 q.18. in fine. f.253.

Interrogari ante litem conteſtatam in quibus caſibus quis poſſit ad effectum periurij. Ant.Lanc cap.156. li e, fol.15. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, cum ſeqq. 1. col. fol.61.

Interrogari an poſſit pars ſuper articulis vel ſub interrogatorio preſentato poſt litem conteſtatam. Io. Aloy. Sep. cap.156. li.e, in fine cum ſeq. fol.60. & 61. Viuac. eod. cap. fol.129.

Interrogatorij copia an ſit etiam danda parti deieranti ad effectum periurij. Vide. Falſum.

Interrogatorium an poſſit fieri poſt litem conteſtatam. Rizz. cap.156. li. c, fol. 206.

Interrogatus falſum dicens quãdo poſſit de periurio accuſari, & puniri. Vide. Falsũ.

Interrogatus in criminalibus an debeat preciſe, & perſonaliter reſpondere. Fim. cap.156. fol. 111.

Interrogatus ſi non vult reſpondere poteſt

teſt

teſt iudex mandare quòd apponatur verbum cõfitetur, vel magis damnoſum. Fim.cap.156. in fine fol.111.

Interrogatus periurus in quibus caſibus poſſit de periurio accuſari ante litem cõteſtatam. Viuac.cap.156.fol.129.

Interruptio præſcriptionis an perpetuet ad tantundem, & quid in reſtitutione in integrum. Percoll. cap.102. in princip. & li. d, fol.169.

Interuſurium dotis vel dotarij an, & quãdo mulier poſt mortem viri petere poſſit, & an ſit tuta in foro conſcientiæ. Ant. Lanc. cap. 189. li. d, cum ſeq. fol. 20. Io. Alo. Sep. eod. cap. per totum. fol. 74. Boniorn. eod. cap. per totum. fol. 100. Viuac. eod. cap. in fine. fol. 133. Percoll. eod. cap. fol. 186. Auth. Incert. eod. cap. f. 265.

Interuſurium dotis promiſſæ an debeatur marito cui non fuit ſoluta dos. Percoll. cap.189. fol.186. Rizz. eod. cap. fol. 217.

Interuſurium dotis promiſſe marito debetur ad rationem decem pro centenario etiam quod moriatur vxor relictis filijs. Viuac. cap. 189 fol. 133. Percoll. eod. cap. li. c, fol. 186.

Interuſurium dotis debetur ad rationem pro centenario ſecundum morem regionis veluti quinque, decẽ, aut quindecim. Viuac. cap 189. li. a, fol. 133. Percoll. eod. cap fol. 186. Riz. eod. cap li. a, f. 218.

Interuſurium dotis debetur ratione intereſſe vel moræ per lapſum anni. Percoll. cap. 189. fol. 186.

Interuſurium dotis an intelligatur de dote quæ conſiſtit in pecunia numerata. Percoll. cap. 189 fol. 186.

Interuſurium dotis de iure canonico debetur mulieri à tempore. moræ ſi non habet vnde ſe alat, & illam petierit in iuditio. Rizz. cap. 189. fol. 217.

Inuentarij cõficiendi tempus currit etiam perſonis priuilegiatis licèt reſtituãtur. Vide. Tempus.

Inuentarium quando habeat viam executiuam contra tutorem. Podius cap. 102. li. d, 1. colum. fol. 157.

Inuentarium ſi ſit ab aliquo adminiſtratore conficiendum, & ſit infra tempora conficiendi illud an poſſit ſe opponere proceſſui contra eum facto, & litem impedire. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. c, f. 33.

Inuentarium ſi adhuc non ſit confectum an tutor agere poſſit, & ſi agat an proceſſus ſit nullus. Vide. Tutor.

Inuentarium conficere an poſſit cogi fideicomiſſarius vniuerſalis. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d, fol. 33.

Inuentarium non conficiens fideicomiſſarius vniuerſalis an ſicut perdit falcidiam perdat etiam trebellianicam. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d, fol. 33.

Inuentarium facere tenetur quilibet adminiſtrator niſi fuerit ſibi remiſſa confectio illius. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d, fol. 33. Rizz. eod. cap. li. d, fol. 192.

Inuentarium ab hærede infra quæ tempora ſit conficiendum. Vide. Hæres.

Inuentarium qualiter debeat confici ab hærede, & quæ requirantur in confectione illius. Io. Aloy. Sep. cap. 122. li. a, fol. 37. Boniorn. cap. 102. in fine fol. 81.

Inuentarium ſi nõ conficiat hæres quæ incommoda patiatur, & quę commoda conſequatur illud conficiendo. Vide. Hæres.

Inuentarium in quo quilibet adminiſtrator bonorũ aut Sindicus. aut yconomus confitetur bona ad ſe perueniſſe licèt non promictat reſtituere habet executionem paratam. Viuac. cap. 114. fol. 122. Riz. eod. cap. li. c, fol. 192. Percol. eod. cap. li. e, 2. col fol. 172. Plat. eod. cap. fol. 227.

Inuentarium quot requiſita habere debet vt ſit ſollemne, & validum. Rizz. cap. 122. li. b, cum ſeqq. fol. 194.

Inuentus, & captus copulatiuè requirũtur vt quis puniatur pęna portationis ſeu extractionis armorum. Imo quòd etiam ſit detemptus ne euadat. Io. Alo. Sep. cap. 155. li. e, cum ſeqq. fol. 59. & 60. Fim. eod. cap fol. 111. Viuac. eod cap. li. b, cum ſeq. fol. 129. Let. cap. 155. fol. 147. Pater. eod. cap. fol. 149. Vide. Pęna vt quis.

Inuentus, & captus cum armis ſi idoneum preſtet fideiuſſorem de ſe preſentando nõ debet duci ad ſuperiorem, & ſecus faciẽs officialis tenetur actione iniuriarũ. Io. Alo. Sep. cap. 155. li. b, cum ſeq. 1. col. f. 60.

Inuentus, & captus cum armis inflaganti poteſt de facto puniri, & ſine aliqua probatione condemnari. Io. Aloy. Sep. cap. 155. li. c, 2. col. fol. 60.

Inueſtitura dupplex eſt ſcilicet verbalis, & actualis ſeu per ſucceſſionem aut præſcriptionem. Rizz. cap. 171. li. c, 1. col. fol. 214.

In vltimis voluntatibus poteſt agere etiã ille qui nõ eſt nominatus in teſtamẽto ſi ſua intereſt. Percoll. cap. 114. li. b, f. 172.

Iudeus an habeat ius Prothomiſeos. Viuac. cap. 196. li. a, fol. 133.

Iudeus non preſcribit nec habet tacitam Hypotecam contra Chriſtianum. Viuac. cap. 196. in fine. fol. 133.

Iudex ſi quãdo pceditur in ſcriptis plures sũt expenſæ quàm res litigioſa debet ſine ſcriptis procedere. Vide. Modus pcedẽdi.

Iudex debet arbitrari an Reus ſit carcerãdus vel ſub fideiuſſione relaxandus conſiderata qualitate delicti, & de linquentis. Auth. Incer. cap. 141. in fine. fol. 263.

Iudex carcerans non carcerandum denegando legitimam fideiuſſionem tenetur actione iniuriarum. Io. Aloy. Sep. cap. 125. li. a, fol. 38. & cap. 141. li. c, 1. col. fol. 50.

Iudex in cauſis ſummarijs minimis debet ſine ſcriptis procedere, & ſine aliquibus expenſis prouidere. Vide. Cauſæ ſummariæ.

Iudex ſi procedat iuditialiter preſumitur pro ſententia niſi contrarium probetur dummodo ſententia tranſierit in rem iudicatam. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. c, 1. col. fol. 46. Rizz. eod. cap. li. a, fol. 198. Petrolus eod. cap. li. e, 1. col fol. 237. Author Incert. eod. cap. li. c, fol. 261.

Iudex licet longum terminum, & dilationem dederit parti opponenti ad litis ingreſſum vnde cauſa infra duos menſes non poſſit expediri vel alia iuſta cauſa, tunc non obſtante lapſu bimeſtris poteſt cauſam determinare. Vide. Cauſſa.

Iudex an teneatur ad expenſas proferendo ſententiam ipſo iure nullam. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. d, 2. col. fol. 47.

Iudex in criminalibus an non obſtante lapſu inſtantiæ poſſit teſtes cogere eos carcerando vt deponant etiam poſt aperturam, & quando. Io. Aloy. Sep. cap. 144. li. e, 2. colum. fol. 51. Petrolus eod. cap. fol. 238.

Iudex in criminalibus poteſt non principaliter ſed incidenter cognoſcere de cauſa ciuili. Io. Alo. Sep. cap. 148. li. d, fol. 53. Rizz. eod. cap. fol. 201.

Iudex competens quis ſit in delictis Mathematicorum, ſeu Diuinatorum, vel Incantatorum. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. d, 2. colu fol. 55. Rizz. eod. cap. li. b, 1. col. fol. 203.

Iudex qualiter procedere debet contra captum in flagranti. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. b, 2. col. fol. 57. Boniorn. eod. cap. li. e, 2. col. fol. 91. & li. a, fol. 92. & cap. 155. fol. 92. Percoll. cap. 149. li. b, fol. 179.

Iudex an poſſit ſub pena mandare vt quis compareat. Io. Aloy. Sep. cap. 153. li. c, fol. 58.

Iudex an, & quando poſſit ex officio vel ad petitionem partis dare reſtitutiones. Vide. Reſtitutiones.

Iudex poteſt quandocunque partes ex officio interrogare etiam poſt concluſum ac etiam teſtes de nouo recipere non tamen ad petitionem partis. Io. Aloy. Sep. cap. 156. li. a, 1. col. fol. 61. Rizz. cap. 144. in fine fol. 200.

Iudex nõ habens cognitionem in criminalibus an poſſit allegari incompetens ad effectum periurij ſi interroget aliquem qui falſum dicit. Io. Aloy. Sep. cap. 157. li. e, fol. 61.

Iudex ſecularis an poſſit punire clericum coram ipſo deierante ac falſum dicente. Vide. Clericus.

Iudex ſi non condemnauit nec liberauit victum ab expenſis an poſſit lata ſententia facere, & quid ſi reſeruauit. Io. Aloy Sep. cap. 168. li. b, fol. 67.

Iudex inquirens, & non probans an teneatur ad expenſas. Vide Fiſcus.

Iudex extra terminum an poſſit permictere quòd producantur teſtes. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. c, 1. col. fol. 68.

Iudex poteſt in multis facere gratiam. Io. Al. Sep. cap. 171. li. c, 1. col fol. 68.

Iudex in preparatorijs eſt etiam Iudex in preparatis non alius. Io. Aloy. Sep. cap. 178. li. d, fol. 70.

Iudex competens quis ſit in cognoſcendo an ſit locus appellationi vel an appellatio ſit deſerta. Ant. Lanc. cap. 182. fol. 18. Io. Aloy. Sep. eod. cap. fol. 71. Bonior. eod. cap. fol. 97. Fim. cap. 183. in fine fol. 114. Percoll. cap. 182. fol. 184. Rizz. eod. cap. 182. fol. 216.

Iudex ad quem ſi deſerta appellatione iudicauerit ſuper meritis ſententia erit nulla tanquam lata à Iudice non ſuo. Io. Aloy. Sep. cap. 183. li. d, in fine. 2. colum. fol. 72.

Iudex ſi liquet ſibi vt Iudici poteſt cogere executiuè. Boniorn. cap. 101. in princ. fol. 80. & cap. 128. in fine. fol. 85.

Iudex ſi ex errore mandat actum deleri poteſt fieri nota in margine vt non habeatur pro deleto. Boniorn. cap 101. lit. b, fol. 80.

Iudex in cauſa inſtantiæ quis ſit, & quid in extero. Boniorn. cap. 132. li. a, cum ſeqq. 1. col. fol. 86.

Iudex poteſt, & debet ex officio etiam parte non petente condemnare Reum criminaliter accuſatum ad reſtitutionem rei ablatæ. Bonior. cap. 148. fol. 90. Mõtalt. eod. cap. fol. 140.

Iudex contra aſſaſſinum poteſt procedere ex mero officio. Boniorn. cap. 149. li. e, fol. 90.

Iudex poteſt, ex officio iniungere fideiuſſori ad preſentandum Reum. Boniorn. cap. 160. fol. 93.

Iudex ſi ſimpliciter dat creditori bona in ſolutum quæ valent minus debito non

facta

facta mentione pingue valentis non poteſt ex inde creditor habere ſuperfluum debiti. Viuac. cap.112. in fine fol.122. Platam. eod. cap. in fine fol.227.

Iudex ſi infra quindenam nihil fiat poteſt proferre ſententiam ſine concluſione. Viuac. cap. 131. fol. 124.

Iudex poteſt cogere partem reſpondentem per verbum Credo, aut ſimilia vt reſpondeat ſimpliciter per verbum Nego, aut per verbum Confitetur. Viuac. cap. 132. li. a, fol.124. Platam. eod.cap. li. e, fol. 229.

Iudex ſi propter multitudinem negotiorum impeditus non poſſit cauſſam expedire, & tempus laberetur an poſſit concedere reſtitutionem. Viuac. cap. 137. li. e, fol.125.

Iudex in cauſis minimis non tenetur ſemper Reum carcerare. Viuac.cap. 146. fol. 127.

Iudex in perſonis miſerabilibus poteſt ex officio ad eorum cōmodum procedere, & ſupplere quòd parte petente non poteſt. Pereoll.cap.133. in fine. fol.175.

Iudex cōtra confeſſum in iuditio an debeat procedere ad condemnationem licèt proceſſus ſit ineptus. Percoll. cap. 149. in fine. fol.179.

Iudex admittendo appellationem non admittendam ſtante dubio excuſatur à pœna, & ſi appellationem dubiam reſpicit dicitur partem grauare. Pereoll.cap. 182. li. a, fol.184.

Iudex à quo poteſt ſententiam executioni mandare ſi dedit terminum appellāti ad apportandum literas de preſentatione proceſſus quas nō apportauit. Percoll.cap.183. li.a, cum ſeq. 2. col.fol. 185.

Iudex cōtra abſentem in minimis delictis poteſt de iure procedere ad ſententiam diffinitiuam. Rizz. cap.159. li. e, fol. 207.

Iudex debet abſentem in expenſis condemnare. Let. cap.183. li.b, fol.147.

Iudex in quibus caſibus non debeat victū in expenſis condemnare. Rizz. cap.168. li. e, 1.col. cum ſeqq. fol.211. Vide. Expenſæ. Vide. Victus victorij.

Iudex calumnioſè inquirēs tenetur ad expenſas, & intereſſe niſi inquirat precedente aliquo inditio. Rizz. cap.168. li. c, fol.212.

Iudex vel Fiſcus non præſumitur inquirere ex calumnia nec tenetur ad expenſas. Vide Fiſcus.

Iudex non debet facere id quod partes facere non poſſunt. Platam. cap.149. in fine fol. 231.

Iudex in condemnatione ſpretæ pœnæ potius debet attendere ad qualitatem delicti quàm ad quātitatem pœnæ impoſitæ. Platam. cap. 153. in princ. fol.232.

Iudex debet iudicare ſecūdum conſuetudinem Regni, & ſecundū ius cōmune. Petrolus in Probem. fol.235.

Iudex nō debet iudicare ſecūdum conſcientiam. Ant. Lanc. cap. 149. li.d, fol. 14.

Iudex in cauſa alimentorum futurorū an poſſit dilationem arctare, vel tollere ne quis fame pereat. Gigl.cap.112. fol.240.

Iudex abſoluendo cedulā primi decreti cenſetur facere mandatum executiuum, ſed dicēdo Procedat executio dicitur Pronūtiaſſe procedat primū decretum. Iulian. cap.112.q.4. in fine fol.243.

Iudex cautus nō debet ſtatim propoſita accuſatione capiſacere Reum, vel citari niſi habita prius aliquali informatione. Auth. Incer. cap.141. in fine fol.263.

Iudex delegatus an poſſit citare ad literas. Io. Aloy. Sep. cap.96. li. e, fol.24.

Iudex delegatus à Principe non poteſt poſt annum ſuam ſententiā exequi. Io. Aloy. Sept. cap.132. li. b, fol.40. Viuac. eod. cap. in princ. fol. 124.

Iudex delegatus in cauſa reuiſionis an poſſit ſine noua commiſſione cognoſcere quòd cauſa non debet reuideri. Fim. cap.188. li. e, fol. 115.

Iudici nō ſubijcitur quicquid eius authoritati poteſt ſubijci. Io. Aloy. Sep. cap.141. li. d, 1. col. fol. 50.

Iudici antequam procedatur ex forma priuilegij, vel ſtatuti debet prius conſtare de qualitatibus illius adimpletis. Iulian. cap 145. q.16. li. d, fol.251.

Iudicis admonitio an dicatur peremptoria Io. Aloy. Sep. cap.97. li. b, fol.24.

Iudicis arbitrio remictitur quot teſtes ſint admittendi. vide Teſtum numerus.

Iuditiū incipit à citatione, & ab in ius vocando, & eſt pars illius. Ant. Lanc. cap. 96. li. a, fol.1. Fim. eod. cap. fol.103. Pod. eod. cap. in princ. fol. 153. & lit. b, 1. col. fol.154. Petrol. cap.96. fol.235. Let. cap. 98. fol. 143.

Inditium licèt incipiat à citatione tamen effectualiter, & perfectè vt partes obligentur inſtantia incipit à litis conteſtatione. Io. Aloy. Sep. cap.96. li. e, fol.24. vide Inſtantia.

Inditium de iure Ritus incipit ab executione, & ſic ab extrema parte illius, quod ſecus eſt de iure cōmuni. Ant. Lanc. cap. 99. li. e, fol.2. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, fol.26. Let. cap.99. fol.143. Percoll. cap. 99. li. a, fol.168.

Iuditium multiplex eſt, & plura ſunt iuditiorum genera, & quæ ſint, & illorum diuiſiones Io.Aloy.Sep.cap.96. li.a, cum ſeqq.fol.23.

Iuditium multis modis capitur, & plures ſunt ſpecies iuditiorum.Io.Aloy Sep.cap. 96. li. a, cum. ſeq. fol.24. Podius. eod. cap.li.c, fol.153.Rizz. eod. cap.fol.189.

Iuditium quando incipit ab appellatione tunc appellatio dicitur primum iuditiũ iuditij ſecus quando appellatur à grauamine extraiuditiali. Percoll. cap.99. li. c, fol. 168.

Iuditium cõſtat ex tribus partibus ex principio medio, & fine. Rizz.cap.96. li.b, fol. 190.

Iuditium conſtat ex tribus nempè ex litis conteſtatione, ex concluſione, & ex ſententia. Rizz. cap.96. li. c, fol.190.

Iuditium vnde, & à quo iure habuerit fundamentum, & originem.Rizz. cap. 96.fol. 190.

Iuditium principale intelligitur de prima inſtantia, & de prima ſententia. Rizz. cap.136. fol. 198.

Iuditium in criminalibus quando dicatur ceptum.Iulian.cap.145. q.16. li.e, 1.col. fol.250.

Iuditium dicitur plenum quando adeſt iudex, actor, & reus, preſente magiſtro notario. Iulian cap.145.q.16.li.a,2.col. fol.251.

Iura adaptantur ad ea quæ frequẽtius accidunt. Iulian. cap.113. q. 9. li. d, 2.col. fol.245.

Iura, & actiones an dicantur ſtabilia vel mobilia aut conſtituãt tertiam ſpeciem. Rizz. cap. 194. in fine fol.220.

Iuramentum poſt litem conteſtatam an poſſit deferri à parte. Io.Aloy. Sep. cap. 156. li. e, fol. 60.

Iuramentum in ſupplementum probationis non defertur in cauſis arduis, & magnis. Let.cap.145. fol.146.

Iuramentum an etiam requiratur in cauſa breuiori ſi adeſt probatio per vnum teſtem idoneum vel per famam. Vide. Cauſſæ breuioris.

Iuramentum non eſt probatio nec venit appellatione probationis. Auth. Incert. cap.103.fol.257.

Iuramentum probatorium an tranſeat ad hæredes, & ſic ius probandi per iuramentum concedatur etiam hæredi. Let. cap.130.fol.145.

Iuramẽtum deciſiuum habet executionem paratam. Ant. Lanc. cap.132. li. a, fol. 11. quod quando procedat. Blaſc. Lanc. ibi li. b,

Iuramentum quando non obligat preciſè fideiuſſorem. Iulian. cap.161. q. 19. in fine fol. 254.

Iuramentum calumniæ datur vt contentioſa litigantium inſtantia compeſcatur. Ant. Lanc. cap. 99. li. d, fol.3.

Iuramentum calumniæ an excuſet ab expenſis. Rizz. cap. 168. li. c, 2. colum. fol. 211.

Iurans ſoluere non ſatisfacit compenſando. Boniorn. cap. 188. li.a, fol. 100.

Iurans per Principem qua pęna puniatur. Percoll. cap.158. fol.180.

Iuriſdictio dicitur preuenta per ſolam citationem Io. Aloy. Sep. cap. 178. li. d, fol. 70.

Iuriſdictio Conſulum Nationum quæ ſit. Percoll. cap.187. fol.186.

Ius offerendi competit ſecundo creditori contra primum ſibi adiudicantem bona debitoris. Vide. Creditor.

Ius prothomiſeos cui competat ſi plures conſanguinei concurrant ex parte patris, & ex parte matris. Fim.cap.200. li. b, 1.col. fol. 118. Rizz. cap. 195. li. c, 2.col. fol. 220.

Ius prothomiſeos cui competat ſi concurrant conſanguineus, & vicinus. Io.Alo. Sep.cap.195. in princ. fol.76. Fim.cap. 200. li. a, 2. col fol.118. Rizz. cap.195. li. c, fol. 221.

Ius prothomiſeos cui competat ſi fundus dotalis ſit venditus conſentiente vxore an conſanguineo vxoris vel mariti. Ioan. Aloy.Sep.cap. 195.li a, fol.77.

Ius prothomiſeos cui competat ſi res vendatur illi qui habet prædium pro minori parte contiguum an habens pro maiori parte poſſit recuperare. Io.Aloy.Sep.cap. 200.in princ.fol.77.

Ius prothomiſeos an competat contra alterum ſocium re communi vendita per ſocium. Io.Aloy.Sep.cap.200.li.c, fol.77.

Ius prothomiſeos cui competat ſi ſunt duo ęquè vicini. Io.Aloy. Sep. cap.200. li. c, fol. 77. Fim.eod. cap. li. c, cum ſeq. 2.col. fol.118. Rizz.. eod. cap. in princ. f.222.

Ius prothomiſeos ſi alicui competat qui eſt potior in iure recuperandi, & non procurat ſed tacit debet ei dari breuis dilatio iudicis arbitrio ad recuperandum quo non curante poteſt tunc alius remotior recuperare. Ant. Lanc. cap.201. li. a, fol.22. Io.Aloy.Sep.eod.cap. li. e, f.77.

Ius prothomiſeos ſi alicui competat, & tacet quod tempus inſpici debet circa taciturnitatẽ.Io.Al.Sep. cap. 201.li.e, f.77.

Ius prothomiſeos qualiter habere, & acquirere poſſit conſanguineus remotior ſi proxi-

ſi proximior conſanguineus defecit vel differt recuperare. Io. Aloy. Sep. cap. 201. in fine fol. 78.

Ius prothomiſeos an recuperare poſſit ille qui ſcluit venditionem fieri ſed tacuit, & non fuit proteſtatus. Io. Aloy. Sep. cap. 201. in princ. fol. 77.

Ius prothomiſeos ſi vicinus recuperat conſanguineis abſentibus qui exinde in termino compareant, & velint preferri an audiantur. Io. Aloy Sep. cap. 201. in princ. cum li. ſeq. fol. 77.

Ius prothomiſeos an competat exteris à Regno, & ſic non Regnicolis. Io. Aloy. Sep. cap. 202. in princ. fol. 78.

Ius prothomiſeos ſi alicui competebat qui egit, & antequam obtineret fuit mortuus relictis pluribus hæredibus an tale ius tranſeat ad omnes hæredes. Io. Aloy. Sep. cap. 202. li e, in fine 1. colu. fol. 78. Boniorn. cap. 194. li. e, fol. 101.

Ius prothomiſeos an perdat conſanguineus cui cõpetebat qui comparuit ad redimendum ſed interim venditor reemit. Io. Al. Sep. cap. 202. li. b, fol. 78.

Ius prothomiſeos cum locũ habet an debeat recuperans prius ſoluere prętium, & expenſas, & quomodo ſunt conſiderandæ, & extimandæ ſeu qualiter probentur, & quid ſi prętium non eſt liquidum. Io. Aloy. Sep. cap. 196. in princ. & li. c, cum ſeq fol. 77. & cap. 202. li. d, fol. 78. Viuac. cap. 196. & 197. fol. 133.

Ius prothomiſeos cum locum habet quas expenſas recuperans teneatur ſoluere. Io. Aloy. Sep. cap. 197. fol. 77.

Ius prothomiſeos pretendens an teneatur ſoluere vel depoſitare to ũ prę ium vnà cum expenſis liquidatis ſi prędium ſit venditum ad credentiam cũ pacto quòd non tranſiret dominium niſi ſoluto prętio vel adeſt pactum de retrouendendo. Boniorn. cap. 196. fol. 101.

Ius prothomiſeos pretendens an teneatur ſoluere prę ium ſi ille qui emit non adhuc ſoluerit vel promiſit prętium alicui tertio de mandato venditoris. Boniorn. cap 196. fol. 101.

Iure prothomiſeos recuperãs an circa quãtitatem pretÿ rei venditæ teneatur ſtare iuramento partis vel poſſit contrariũ probare. Io. Aloy Sep. cap. 198. fol. 77. Fim. eod. cap. fol. 117.

Iure prothomiſeos recuperans an recuperet rem vna cum fructibus. Io. Aloy. Sep. cap. 197. fol. 77. Fim. cap. 194. in princ. fol. 115.

Ius prothomiſeos an poſſit alteri, cedi, vendi, vel donari à vicino ſeu cõſanguineo.

Io. Aloy. Sep. cap. 195. in fine fol. 77. & cap. 201. & 202. li. a, fol. 78. Bonior. cap. 194. li c, fol. 101. Fim. cap. 200. li. a, 1. col. fol. 118. Montal. cap. 194. fol. 142. Rizz. cap. 195. li. c, 2. col. fol. 220.

Ius prothomiſeos quando incipit competere ſi venditio ſit facta ſub condictione an à tempore contractus vel condictionis adimpletę. Io. Aloy. Sep. cap. 202. li. c, in fine fol. 78. Fim. cap. 200. li. a, fol. 119. Rizz. eod. cap. 200. li. c, fol 222.

Ius prothomiſeos cõceditur conſanguineis, & vicinis infra 30. annos quotieſcũque in contractu venditionis eſt adiectum plus prætio quàm conuentum eſt inter partes nam ratione talis fraudis, & falſitatis actus habetur pro imperfecto. Io. Aloy. Sep. cap. 202. li. d, in fine cum ſeq. fol. 78.

Ius prothomiſeos an procedat cum adeſt fraus. Boniorn. cap. 198. fol. 101.

Ius prothomiſeos an accreſcat alteri, & habeat locum in eo ius accreſcendi. Boniorn. cap. 194 li. d, fol. 101.

Ius prothomiſeos an procedat in toto vel in parte ſi res non ſit tota vicini ſed habet communem cum alio. Boniorn. cap. 194. in princ. fol. 101.

Ius prothomiſeos an competat ſuper vna re tantum vel teneatur quis recuperare omnes ſi plures res ſint venditæ vel in ſolutum date. Boniorn. cap. 195. fol. 101. Fim. cap. 200. li. b, fol. 119. Rizz. cap. 200. li. c, cum ſeqq. fol. 222.

Ius prothomiſeos an magis competat ipſi principali vẽditori qui redimit ſtante pacto, excluſo conſanguineo, & ſic an illi preferatur. Boniorn. cap. 195. fol. 101.

Ius prothomiſeos cum locum habet poteſt res recuperari à primo, ſecundo, & tertio, etiam ſi ambulauerit per mille manus. Boniorn. cap. 199. fol. 101.

Ius prothomiſeos cum locum habet debet attendi conſuetudo, & ſtatutum loci vbi res ſita eſt. Boniorn. cap. 201. fol. 102. Fim. cap. 194. li. b, fol. 116.

Ius prothomiſeos an amictatur ſi vicino aut conſanguineo cui competebat fuit denuntiatum ſi volebat recuperare qui dixit domino vt venderet cui voluerit vel quod nolebat emere. Fim. cap. 200. li. e, cum ſeqq. 1. col. fol. 118. Rizz. cap. 195. li. e, cum ſeq. 2. col. fol. 220.

Ius prothomiſeos an locum habeat ſi dominus directus transferat directum dominium ex cauſa dotis vel alicuius vltimę voluntatis. Rizz. cap. 202. in fine fol. 224.

Ius

Ius protbomiſeos an competat vicino vel conſanguineo ſi emphiteota vel fructuarius aut cenſuarius aut alius tertius emat directum dominium ſeu proprietatem. Fim.cap. 200. li.b, 2.col.fol. 118. Rizz.cap. 195. in fine fol. 221. & cap.202. li. d, cum ſeqq. fol.223.

Ius protbomiſeos infra quot tempus competat preſentibus, & abſentibus maioribus, & minoribus, & an tempore elapſo competat reſtitutio. Fim.cap.200. li. d, 2. colum. fol. 118. Rizz. eod. cap. li.a, fol.222.

Ius prothomiſeos an competat ſi in contractu venditionis aliquid adijcitur titulo donationis. Fim. cap.200. li. d, fol.119. Rizz. eod. cap. li. c, cum ſeqq. fol. 223.

Ius prothomiſeos de iure Ritus intelligitur de eo quod competit ratione vicinitatis ſeu conſanguinitatis. Rizz. cap. 194. in princ. fol.219.

Ius protbomiſeos in quò contractu locum habeat. Viuac. cap. 195. li. c, fol.133.

Ius prothomiſeos an babeat locum, & procedat in clericis ac debeat quoque ab illis ſeruari. Io. Aloy. Sep. cap.194. li. b, fol. 76. Fim.cap.100. li.c, 2.col. fol.118. Riz. cap. 200. li. b, fol. 222.

Ius prothomiſeos an habeat locum quando extat pactum de retrouendendo. Io. Aloy. Sep.cap.194 li.c, in fine fol.76. Fim. eod. cap. in princ. fol.115.

Ius protbomiſeos an habeat locum in datione in ſolutum voluntaria. Io. Aloy. Sep. cap.194. li. c, cum ſeq. fol 76. Fim. eod. cap. li. e, fol.116. & cap. 200. in princ. fol.117. Montal cap.194. fol.142. Riz. cap.194. li. a, & cap. 195. li. a, 2. colu. fol. 220.

Ius prothomiſeos an habeat locum in datione. In ſolutum neceſſaria, & ſic in adiudicatione iuditiali. Io. Alo. Sep. cap.194. in fine. fol.76. Boniorn. eod. cap. fol.101. Fim. eod. cap. li. c, fol.116. Viuac. eod. cap. fol.134. Montalt.cap.194 fol.142. Rizz eod. cap. li a, fol.220.

Ius prothomiſeos an babeat locum ſi adeſt via publica intermedia vel flumen publicum. Ant. Lanc. cap.199 fol.22. Io. Aloy.Sep.eod.cap. fol.77. Bonior.eod.cap. fol.101. Fim. eod.cap. fol.117. Rizz.cap. 199. in princ. fol.221.

Ius protbomiſeos licèt impediatur quando adeſt via publica intermedia tamen non impeditur acquiſitio proprietatis vicini fundi. Ant. Lanc. cap. 199. fol.22.

Ius prothomiſeos an habeat locum in rebus Fiſco delatis. Io Aloy. Sep. cap.202. in fine. fol.78.

Ius prothomiſeos an habeat locum in donatione. Boniorn. cap.194. in fine fol.101. Fim. cap.200. in princ. fol.117. Rizz. cap.195. li. d fol. 220.

Ius prothomiſeos an babeat locum in venditione iurium in corporaliũ. Fim.cap. 194. li.a, 1. & 2. col. fol.116. Rizz. cap. 194. li. b, fol.220.

Ius protbomiſeos an locum habeat ſi appareat quòd quis volebat recuperare non pro ſe ſed pro alio amico. Fim. cap.194. li. b, fol.116.

Ius protbomiſeos an locum babeat ſi venditio facta non teneat. Fim. cap.199. li. d, fol.117. Rizz. eod. cap. li. a, fol.222.

Ius protbomiſeos an locum babeat ſi res vẽdatur cum facto quòd ſi vendatur non vendatur niſi ſempronio. Fim.cap.199. li. d, fol.117. Vide. Pactum.

Ius prothomiſeos an locum babeat in permutatione cum pacto quòd vltra rem detur vntia vna. Fim. cap. 199. li. e, fol.117. Rizz. eod.cap. li. b, fol.222.

Ius protbomiſeos an locum habeat in ſimplici permutatione. Fim. cap.199. li. a, fol.117. Viuac. cap. 195. & cap.200. fol. 133. Rizz.cap.195. li.d, fol.220. & cap. 199. in fine fol.222.

Ius prothomiſeos an habeat locum in tranſactione. Bonior. cap.194. in fine f.101.

Ius prothomiſeos an babeat locum in contractu emphiteotico. Fim. cap.200. li. e, fol.117. Rizz. cap. 195. li. c, 2. col. fol. 220.

Ius prothomiſeos an locum babeat quando dominus vendidit, & poſtea recuperauit infra tempus conceſſum vicino ad recuperandum. Fim.cap.200. li.a, 1.col. fol.118. Riz. cap.195. li.c, 2.col. fol.220.

Ius protbomiſeos an habeat locum ſi res cõcedatur in feudum. Fim. cap.200. li.a, fol.118. Rizz cap.195. li. c, 2.col. f.220.

Ius protbomiſeos an babeat locum in conſanguineo ſeu filio naturali vel ſpurio. Fim. cap.200. li.b, 1.col. fol.118. Rizz. cap.195. li. d, 2.col. fol.220.

Ius protbomiſeos an competat Iudeis. Vide. Iudeus.

Ius protbomiſeos an locum habeat ſi emphiteota vel cenſualis vẽdit iura ſua, & an preferatur dominus directus ſeu proprietarius vicino, & conſanguineo. Vide. Dominus directus.

Ius protbomiſeos an locum habeat ſi teſtator legauit fundum, & voluit quod non vendatur niſi certæ perſonæ, & ita factum eſt an vicinus tali caſu poſſit recuperare. Rizz. capit. 199. lit. a, fol. 222.

Iuris

Iuris prothomiſeos cōſtitutio nō eſt iter cōſtitutiones Regni ſed eſt extrauagans in illis. Fim. cap.200. li. e, 2.col. fol.118. Rizz. eod. cap. li. a, fol.222.

Iuris prothomiſeos materia, & capitula Ritus ſunt extracta à conſtitutione Fiderici Imperatoris. Io.Alo.Sep.cap.194. in princ. fol.76.

Iuſtæ cauſſæ litigandi quæ ſint relinquitur arbitrio iudicis. Io. Aloy. Sep. cap. 168. li. e, 1. col. fol.66.

L.

Laudum Arbitri non dicitur propriè ſententia de iure cōmuni licèt ex forma Ritus ſit ſecus. Fim.cap.179.fol.113.

Laudum Arbitri habet executionem paratam ſi eſt emologatum. Fimia cap.179. fol.113. Percoll.eod cap. li. e, fol.183.

Legatum ſi ſit factum pauperibus maritandis quæ in hoc caſu dicantur Pauperes. Vide. Pauperes.

Leges poſteriores interpretantur, & diſtinguuntur per anteriores. Ant.Lanc. cap.133. li. c, fol.12. Io. Aloy. Sep. cap. 104. in fine. fol.30.

Legis verba vbi nō cōueniūt nec eius diſpoſitio conuenit. Io. Al.Sep.cap 99.l.d, f.26.

Legum correctio eſt euitanda. Io. Aloy.Sep. cap. 128. li. a, fol. 39.

Lex ſeu ſtatutum ſi preſigat terminum inhibendo quòd non poſſit fieri termino elapſo ſi illud fiat nullum eſt. Ant. Lanc.cap.96. li. b, fol.1.

Lex quæ dat formam in iuditijs non poteſt pro parte ſeruari, & pro parte non. Ant.Lanc. cap.132. li. c, in fine. fol.11.

Lex vel ſtatutum correctoriū nō extēditur etiam ex identitate rationis. Io. Aloy. Sep.cap.184. li.d, fol.73. & cap. 192. in princ.f.75. Bonior.eod.cap.184.l.e, f.98.

Lex noua licèt odioſa, & correctoria extenditur ad caſū de iure ęquiparatū. Viuac. cap.116. fol.122. Plat.eod. cap. fol.228.

Lex generalis non videtur tollere priuilegium ſpeciale alicuius. Viuac. cap.104. fol.134. Rizz.cap.202. in princ. fol.223.

Lex vel ſtatutum generaliter, & indiſtinctè loquens debet generaliter, & abſolutè intelligi. Iulian. cap.140. q. 15. li. e, fol.249 & cap.149.q 18. li.d, fol.252.

Lex vbi ponit caſum in terminis ibi nulla dubitatio eſſe debt. Iulian.cap.140.q.15. li.e, fol.249.

Lex vbi non dicit noluiſſe cenſetur. Iulian. cap.140. q.15. li a, fol. 249. Auth. Incertus.cap.113. li.c, 1.col. fol.260.

Lex quando tollat ſuum auxilium, & beneficium, & non partium. Iulian. cap. 113. q. 8. li. e, cum ſeqq. fol.244.

Lex 2. C. de reſcind. vendit. an habeat locum in ſubbaſtatione, & alienatione iuditiali. Gigl.cap.124. fol.240. Iulian. cap.113. q. 10. fol. 246.

Lex 2. C. de reſcind. vendit. an locum habeat ſtante pacto ad diſcurſum. Iulian. cap.113. q. 10. fol.246.

Lex 2. C. de reſcind. vendit. non habet locum ſi conſuetudo, & obſeruantia eſt in contrarium. Iulian.cap.113. q. 10. li. e, fol.246.

Lex 2. C. de reſcind.vendit. an non procecedat propter contumaciam, & iniuriā debitoris non ſoluentis. Iulian.cap.113. q.10. in fine fol.246.

Lex. Vide. Statutum.

Legitima an gaudeat priuilegio alimentorum. Vide. Alimentorum priuilegia.

Legitima ſuccedit loco alimentorum. Let. cap.133. fol.145.

Legitima licèt ſuccedat loco alimentorum quæ peti poſſunt etiam diebus feriatis tamen legitima his diebus non petitur. Let.cap.133. fol.145.

Legitimatio pſonę in cauſis. Vide. Perſona.

Libellus venit ſub nomine capitulorum. Io. Aloy.Sep.cap.134. li. a, 2.col. fol.43.

Libellus an requiratur in cauſis ſummarijs. Vide cauſſa.

Libellus quòd non offeratur partes efficere non poſſunt. Vide. Partes.

Libellus requiritur in cauſa ſpolij. Let.cap. 135 in princ. fol.145.

Libellus in cauſa ſpolij an debeat continere locum, & tempus. Io. Aloy.Sep.cap.135. li. e, fol.44. Viuac. eod. cap. li. b, cum ſeqq. fol.125. Percoll. eod. cap. in princ. fol.175. Rizz. eod. cap. in fine fol.198. Platam. eod. cap. li. a, fol.230. Auth. Incertus eod.cap. li. e, fol.261.

Libellus ineptus in cauſa ſpolij an noceat ſi ſpoliū eſt probatū. Auth.Inc.c.135.f.261.

Libellus an poſſit emendari ſi pars in cauſſa ordinaria dixit quòd procederes ſummariè, & ſic ſe direxit. Io. Aloy.Sep.cap. 171. li.a, 1.col. fol.68.

Libellus debet offerri in petitione executionis Laudi. Io.Alo.Sep.cap.179. li.e, f.70.

Libellus generalis quando in criminalibus procedit vel nō. Viuac.ca.141.li.b, f.126.

Libellus an ſit neceſſarius in cauſſa alimētorum. Montalt. cap.133. fol.139.

Libellus an ſit neceſſarius in executione ſententiæ. Podius cap.99. fol.155.

Libellus dubius, & generalis an in cauſſis ſūmarijs parte opponēte admitti debeat.

Percoll. cap.133. li. d, fol.175.
Licitatio. Vide. Subbaſtatio.
Liquere tunc dicitur quando eſt cõcluſum in cauſa, & ſic renuntiatum probationibus, & debet pronuntiari. Let. cap. 119. fol.144.
Liquidatio inſtrumenti poteſt fieri per omne genus probationis. Ant. Lanc. cap. 119. li. d, fol.8.
Liquidatio ſi eſt facienda debet pars citari etiam circa intereſſe. Vide. Citatio.
Liquidatio tunc dicitur facta quando eſt concluſum vel pronuntiatum ſuper liquidatione Ant. Lanc. cap.119.li.d,f.8.
Liquidatio intereſſe qualiter fieri debeat. Vide. Intereſſe.
Liquidatio quo caſu poſſit fieri poſt executionem inſtrumenti. Viuac. cap. 119. li. c, fol.123.
Liquidatio aduerſus liquidationem an poſſit opponi. Montal. cap. 119. fol. 137.
Liquidatio vt iure fiat quæ requirantur. Let. cap. 119 fol.144.
Liquidatio an poſſit fieri per ſcripturas, & inſtrumenta. Podius cap.119.f.161.
Liquidatio licèt fiat per teſtes tamen ex quo debitum continetur in inſtrumento ſufficit ad executionẽ faciendã, & quid ſit de iure communi, & an procedat in iudicijs vniuerſalibus, & particularibus. Plat. cap. 119. fol.228.
Liquidatio, & probatio extremorum an poſſit fieri poſt iactam executionem. Petrol. cap. 119. fol.236.
Lis quando dicatur pendere. Io. Aloy. Sep. cap.178. li. e, fol.70. Let cap.98. fol.143.
Lis vbi non conteſtatur quando incipiat inſtantia. Podius cap.96. li. c, 1. col. fol.154.
Litera cambij an ad inſtantiam tertij poſſit executioni mandari. Percoll. cap. 114. in fine. fol.173.
Literæ omnes debent infra annum preſentari aliàs non valent. Petrolus cap. 96. fol. 235.
Literæ citatoriæ à Magn. Curia impetratę infra 40. dies tantum efficaciam habent quod procedit etiam in obtentis à Curijs inferioribus, & quando incipiant currere. eſt 40. dies. Ant. Lanc. cap.96. li.b, fol.1. Pod. eod. cap. li. b, 2. col. fol.154.
Literæ citatoriæ de iure communi durant triennio. Ant. Lanc. cap.96. li. c, fol.1. Percoll. eod. cap. li. b, fol.167.
Literæ citatoriæ quam formam debent habere tàm ſi ciuiliter quàm ſi criminaliter agatur. Io. Aloy. Sep. cap.96. li. d, fol.24. Rit̃z. eod. cap. li. e, fol. 190. Auth. Incer. eod. cap. fol.255.
Literæ citatoriæ poſſunt dirigi tàm ei qui eſt citãdus quam alteri qui citet aut iudicij delegato vel mãdatori. Io. Aloy. Sep. cap.96. li. e, fol.24.
Literæ citatoriæ an poſſint emanari ex officio delegati, & ſic an delegatus poſſit eſtare ad literas. Io. Aloyſ. Sep. cap.96. li. e, fol.24.
Literæ citatoriæ an requiratur quòd preſententur vt literæ reſponſales. Io. Aloy. Sep. cap.96. li. e, fol.24.
Literæ dã audientia teſtium non poſſunt fieri in termino reprobatorio. Fim. cap. 171. li. d, fol.113.
Literæ de preſentatione proceſſus debent per appellantem preſentari iudici ad quem. Vide. Appellans.
Literæ de præſentatione proceſſus ſi non apportãtur per appellãtem poteſt iudex à quo ſentẽtiam exequi. Vide. Appellans.
Literæ reſponſales an etiam habeant alios 40. dies, & quando incipiant currere, & an debeant facere mentionem de primis. Podius cap. 96. in fine. fol.154. Petrolus eod. cap. fol.235.
Litigare nemo cogitur extra domicilium ſuum. Vide. Cauſſæ tàm ciuiles.
Litis conteſtatio non habet locum in executiuis, & quid ſit pro litis conteſtatione, & operetur eius vim, & effectum. Io. Aloy. Sep. cap.99. li. d, cum ſeqq. fol. 26. Iulian. cap 131. q.14. li. e, 2 col. f.248.
Litis cõteſtatio an habeat locum in cauſa nullitatis. Io. Aloy. Sep. cap.133. li. d, 1. col. fol.43.
Litis conteſtatio an, & quando habeat locum in cauſis ſummarijs. Io. Aloy. Sep. cap.134. li. d, 1. col. fol.43. Montal. cap. 133. fol. 139.
Litis cõteſtatio in qua cauſa ſit neceſſaria. Io. Aloy. cap.134. li. d, 1. col. fol.43.
Litis conteſtatio conſenſu partium tolli non poteſt. Vide. Partes.
Litis conteſtatio inducitur per ſupplicationem Principi porrectam. Io Aloy. Sep. cap.135. li. b, fol. 44.
Litis conteſtatio an requiratur in cauſa ſpolij, & an eius omiſſio vitiet proceſſum, & ſententia ſit nulla. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. a, fol.44. Bonior. eod. cap. li. c, fol. 88. Montal. eod. cap. li. e, 2. col. fol. 139. Let. eod. cap. fol.145. Percoll. eod. cap. in princ. fol. 175.
Litis conteſtatio in cauſa ſpolij priuilegiati debet fieri infra bimeſtre ad hoc vt interrumpatur preſcriptio nec ſufficit citatio tantum. Io. Aloy. Sep. cap.135. li. b, fol.44.
Litis cõteſtatio vbi requiritur, & expreſsè non fit

nõ ſit quid habeat vim litis conteſtationis. Vide. Boniorn. cap. 132. li. d, fol. 85.
Litis conteſtatio eſt fundamentum iuditij. Rizz. cap. 96. li. c, fol. 190.
Litis conteſtatio in criminalibus quando dicatur facta. Iulian. cap. 145. q. 16. li. d, 2. col. fol. 250.
Litis ingreſſus eſt ipſa litis conteſtatio. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. c, in fine 1. colum. fol. 47.
Locus, & tempus an debeat inſeri in libello ſpoliatorio. Vide. Libellus.
Lumen maius occupat lumen minus. Vide. Regula.

M.

MAgiſter Notarius à quo creari debet. Boniorn. cap. 203. fol. 102.
Magna Curia in Regno eſt magiſtra, & domina ac caput aliarum Curiarum. Ant. Lanc. cap. 96. li. b, fol. 1. Percoll. in Rubric. fol 167. & cap. 180. fol. 184.
Magna Curia exiſtente in loco aliquo eſt locus preuentioni. Io. Aloy. Sep. cap. 177. li. b, fol. 70.
Magna Curia an poſſit alios inferiores probibere ne iudicent. Io. Aloy. Sep. cap. 177. li. b, fol. 70.
Magna Curia exiſtens in loco procedit licèt quis fuerit in loco coram alio Iudice citatus. Io. Aloy. Sep. cap. 178. in princ. fol. 70.
Magna Curia quod ſeruat debet ſeruare omnis alia Curia inferior, & totum Regnum, & ſecundum eius obſeruantiam gubernari aliàs iuditium eſt nullum. Quod intellige in ordinatorijs non autẽ in deciſorijs. Boniorn. in prohem fol. 79. Percoll. cap. 180. fol. 184. Petrol. in probem. fol. 235.
Magna Regia Curia eſt iudex ordinarius in cognoſcendo an ſit locus appellationi, & quid ſuper pronuntiatione deſertionis appellationis. Vide. Iudex competens.
Magna Regia Curia quando vadit cum Prorege ad Terram Baronis habentis merum, & mixtum imperium ac primas, & ſecundas cauſas an ſiues in cauſa criminali cogãtur litigare coram ea. Gigl. cap. 177. fol. 240.
Magna Regia Curia dicitur in loco iudex ordinarius. Percoll. in Rubric. fol. 167.
Maior ſpecialitas iudicatur reſpectu perſonæ quàm cauſſæ. Fim. cap. 133. in princ. fol. 107.
Maior ſi ſuccedat minori qui litigans pẽdẽte iuditio moriatur an habeat priuilegia minoris. Fim. cap. 172. fol. 113.
Mãdatum iudicis debet conſtare ex actis ſi mãdauit nuntio aliquem micti in poſſeſſionem. Boniorn. cap. 101. in fine. fol. 81.
Mandatum non extenditur ad delictum. Montal. cap. 135. li. a, fol. 140.
Mandatum an preſumatur ſi quis preſentet inſtrumentum alicuius, & poſſit agi virtute mandati. Percoll. cap. 110. li. e, fol. 170.
Mandatum preſumitur ſi cum eo qui preſentat inſtrumentum adeſt ille cuius eſt inſtrumentum. Percoll. cap. 110. li. c, fol. 170.
Mandatum ſeu perceptum pretextu erroris poteſt reuocari. Vide. Præceptum.
Mandatum ſpeciale requiritur in procuratore petente debitorem carcerari. Vide. Procurator.
Manus iniectio vbi expreſsè à venditore fuit reſeruata quid operetur. Ant. Lãc. cap. 192. li. d, cum ſeq. fol. 21. Io. Alo. Sep. eod. cap. li. c, cum ſeqq. fol. 75.. Viuac. eod. cap. fol. 134. Montal. eod. cap. f. 142.
Manus iniectio an detur ſuper re propria. Percoll. cap. 192. fol. 187.
Mare etiam lõgingum ſubiacet territorio dummodo non ſit: Propinquius alteri territorio, & Mare prope Regnum eſt de Regno. Percoll. cap. 110. li. b, cum ſeqq. fol. 170.
Margaritæ ſunt conchæ quæ in Mari rubro creſcunt, & coaleſcunt. Podius cap. 112. li. b, 1. col. fol. 159.
Maritus rapiens vxorem an puniatur. Io. Aloy. Sep. cap. 166. li. e, fol. 65.
Maritus promittens habitare in Patria vxoris ſub certa pęna an teneatur. Boniorn. cap. 154. fol. 92. Percoll. eod. cap. li. e, fol. 179.
Maritus poteſt conſequi interuſurium dotis promiſſæ. Vide. Interuſurium.
Mater non accuſat niſi de morte filiæ non de alio. Viuac. cap. 166. li. a, fol. 131. Platam. eod. cap. li d, fol. 233.
Mater quando poſſit accuſare de iniuria facta filiæ. Platam. cap. 166. li. d, cum ſeqq. fol. 233.
Mathematicus, Diuinator, vel Incantator quis dicatur. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. c, 2. col. fol. 55. Rizz. eod cap. li. a, 1. col. fol. 203.
Medicus gratis pro Deo eſt dandus pauperibus. Anton. Lanc. cap. 176. li. e, fol. 18.
Membri mutilatio, vel abſciſſio ſeu debilitatio quid ſit, & qualiter hæc inter ſe differant. Io. Aloy. Sept. capit. 159. lit. d, fol. 62. & li. a, fol. 63. Viuac. eod. cap.

li. d, fol. 130 Rizz. eod. cap. li. e, fol. 207. Platam. eod. cap. li. c, cum ſeq. fol. 233. Viuac. cap. 159. li. d, fol. 130.

Membrum quid ſit, & quid officium eius. Io. Aloy. Sep. cap. 159 li. a, fol. 63. Rizz. eod. cap. li. d, fol. 207.

Menſis quot dies habeat. Viuac. cap. 112. li. e, fol. 122. Platam. cap. 113. fol. 227.

Mercatores, & alij exteri an dicantur perſonæ miſerabiles. Percoll. cap. 147. fol. 178.

Mercatores de quibus cauſſis cognoſcere poſſunt. Percoll. cap. 187. fol. 186.

Mercis appellatione non veniunt homines. Vide. Appellatione mercis.

Miles vel Doctor an vt hæres teneatur de perſona ſi non fecit inuentarium vel occultauit bona. Vide. Hæres.

Minæ, & alia inditia quando ſufficiunt ad torturam. Auth. Incer. cap. 141 li. d, fol. 263.

Minor non habet poteſtatem contra maiorem. Ioan. Aloy. Sept. capit. 102. li. e, fol. 28.

Minor in cauſa ſpolij an poſſit eſſe in iuditio ſine curatoris authoritate. Io. Al. Sep. cap. 135. li. b, fol. 44.

Minor an poſſit accuſari, & banniri, & quid in Adulto, & pupillo. Io. Al. Sep. cap. 159. in princ. fol. 62. Viuac. eod cap in princ. fol. 130. Rizz. eod. cap. li. b, fol. 207. Platam. eod. cap li. e. fol. 233.

Minor in quibus caſibus reſtituatur, & an teneatur probare læſionem. Io. Aloy. Sep. cap 172. per totum. fol. 68.

Minor promittens de ratho an teneatur. Bonior. cap 193. fol. 100.

Minor mitius punitur in delictis etiam ſtante ſtatuto. Fim. cap. 141. fol. 109. Percoll. cap. 145. in princ. fol. 178

Minor an ſuccedens maiori poſſit poſt conclusum in cauſa habere reſtitutionem. Fim. cap. 172. f. 113. Pod. cap. 134. f. 165.

Minor ſi agens efficiatur maior an habeat reſtitutiones quas habuiſſet vt minor. Fim. cap. 172. fol. 113. Podius cap. 134. fol. 165.

Minor ſi dolo aduerſarij ſit inductus in longum adeò vt factus maior fuerit reſtitutus an aduerſarius gaudebit iſto beneficio. Podius cap. 134. in fine fol. 165.

Minor an propter ætatem excuſetur in deſertione appellationis, & an reſtituatur. Percoll cap. 183. li. d, 1. col. fol. 185.

Minor ſi habuit reſtitutionem an illa vti poſſit pars eius aduerſa. Vide. Reſtitutio.

Minor an poſſit renuntiare termino reſtitutorio nolente aduerſario. Petrol. cap. 136. fol. 238.

Minor ſumma licèt deſcendat à maiori nõ habetur in conſideratione. Fimia cap. 127. fol. 107.

Miſerabiles perſonæ quæ ſint. Vide. Perſonæ.

Miſſio in poſſeſſionem quando fiat pro mẽſura debiti vel ſuper omnibus bonis. Vide. Creditor agens.

Miſſio in poſſeſſionem ex primo decreto ſi ſit omiſſa per actorem, & fuit proceſſum ad diffinitiuam an proceſſus ſit nullus. Vide. Proceſſus.

Miſſio in poſſeſſionem ex primo decreto an ſit concedenda actori ſi reus abſens ex iuſta, & probabili cauſa ſit impeditus comparere. Alfonſ. cap. 97. li. b, fol. 148.

Miſſio in poſſeſſionem ex primo decreto an poſſi fieri contra abſentem cauſa reipublicæ. Auth. Incert. cap. 101. in fine fol. 257.

Miſſio prima in poſſeſſionem intelligitur per primum decretum. Auth. Incer. cap. 101. li. a, 2. col. fol. 257. Rizz. eod. cap. li. e, fol. 191.

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto an dicatur verè poſſidere. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. a, cum ſeqq. 1. col fol. 25.

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto habet contra alienantem rem actionem in factum, & talis alienator tenetur ad omne damnum, & intereſſe. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. a, fol. 25.

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto. an dicatur perſonaliter poſſidere. Io. Aloy. Sep. cap. 97. li. c, fol 25.

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto an poſſit bona poſſeſſa alienare vel an res ex tali poſſeſſione efficiatur litigioſa. Io. Aloy. Sep. cap. 185. li. e, fol. 73. Percoll. cap. 112. li. e, 1. col. fol. 171.

Miſſus in poſſeſſionem ex primo decreto an lucretur fructus. Alfonſ. cap. 97. in fine fol. 148.

Modus introducendi proceſſum. Vide Ordo.

Modus procedendi per viam cedulæ in quibus caſibus locum habeat. Ant. Lanc. cap. 132. li. e, fol. 10. Boniorn. eod. cap. fol. 85. Fim. eod. cap. fol. 107.

Modus procedendi in ſpolio quis ſit. Vide. Spolium.

Modus ſeu modi procedendi in Mag. Curia quinque ſunt quibus additur alius qui eſt per viam effectus qui effectus ſtat loco libelli, ac etiam additur alius qui eſt per officium Iudicis. Io. Aloy. Sep. cap. 99. li. a, fol. 26. Fim. eod. cap. fol. 104.

Modi procedendi principales quinque ſũt ſed proceditur tribus alijs modis ſcilicet

per

per viſionem ſcripturarũ per viam iniunctionis, & ex abrupto. Percol. cap. 99. in princ. fol. 168.

Modus procedendi per viſionem ſcripturarum procedat ſi pars conſenſit quæ ſemper conſentire videtur niſi expreſſè diſſenſerit in ſcriptis. Io. Alo. Sep. cap. 139. li. e, cum ſeq. 2. col. fol. 48.

Modus procedendi per viam effectus locũ habet parte conſentiente alias nõ ſeruatur. Io. Al. Sep. cap. 99. li. b, fol. 26.

Modus procedendi in ſcriptis ſi plures cauſaret expenſas quam valeret res de qua litigatur iudex tali caſu ſine ſcriptis procedere debet veluti ſi eſſet cauſſa breuior. Io Aloy. Sep. cap. 99. li. b, fol. 26. Viuac. eod. cap. fol. 121. Platam. eod. cap. fol. 226.

Modus procedendi in executiuis incipit ab extrema parte iuditij quod ſecus eſt de iure communi. Iulian. cap. 131. q. 14. li. c, 2. col. fol. 248. Auth. Incer. cap. 99. fol 256.

Modus procedendi in executiuis eſt ſummarius, & ſine tela, & figura iuditij. Io. Aloy. Sep cap. 99. li. d, fol. 26.

Modus procedendi ſummariè vel ordinariè ſi ſit electione partis non debet quæri quomodo proceſſum ſit. Io. Aloy. Sep. cap 139 li. d, fol. 48.

Modus procedendi ſummariè quotuplex ſit. Boniorn. cap. 133. in princ. fol. 86.

Modus procedendi in cauſſa appellationis eſt idem ſicut in principali. Fim. cap. 183. in princ. fol 113.

Modus procedendi per viam iniunctionis quis ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 139. li. d, fol. 48.

Modus procedendi per termini dationem eſt ordinario modo procedere. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li e, 1. col. fol. 52.

Modus procedendi per viam informationis aut denuntiationis vel inquiſitionis an hodiè in criminalibus locum habeat. Io. Aloy. Sep cap. 1?? in princ. fol. 69. Rizz. eod. cap. fol. 216.

Modus procedendi in criminalibus quando ſit ſummarius vel ordinarius. Io. Aloy. Sep cap. 145. li. e, 1. col. fol. 52.

Modus procedendi in ſpretis pœnis quis ſit. Podius cap. 152. fol. 166.

Modus procedendi in inſtrumentis non habentibus executionem paratam quis ſit. Rizz. cap. 102. fol. 191.

Modus procedendi an verò natura cauſæ attendi debeat. Iulian. cap. 140. q. 15 per totam fol 249.

Moniales offenſas quilibet poteſt defendere. Vide. Accuſatio.

Mora poteſt purgari infra modicum tempus in iuditijs. vbi eſt appoſita dies, & pœna. Montal. cap. 160. fol. 140.

Mora admittitur ex interpellatione extraiudiciali Viuac. cap. 120. fol. 123.

Mora quando dicatur committi vt quis teneatur ad interuſurium dotis. Rizz. cap. 189. in fine fol. 218.

Mors debet probari parte citata cum hæredes agunt vel conueniuntur. Boniorn. cap. 103. in fine fol. 81.

Mors quomodo probatur an per vnum teſtem qui viderit mori, & ſepelliri vel per famam publicam vt an ſolus rumor ſufficiat. Ant. Lanc. cap. 103. li. c, fol. 5. & ibi etiam de alijs modis. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. c, fol. 29. Podius eod. cap. fol. 157.

Mors an poſſit, & ſufficiat probari poſt executionem cauſatam contra bona alicuius defuncti. Io. Aloy. Sep. cap. 103. li. b, in fine. fol. 29. & an adhuc non prolata poſſint reijci oppoſitiones, vide ibi. li. c, & vide etiam infra. Mulier.

Mulier an poſſit petere interuſurium dotis, & an ſit tuta in foro conſcientiæ, & quid ſi petit ratione intereſſe. Vide. Interuſurium.

Mulier ſi ſtet per longum tempus ad petendum interuſurium dotis an ſibi præiudicet. Percoll. cap. 189. in fine fol. 186.

Mulier agẽs ex contractu dotali ad dotem an habeat indiſtinctè viã executiuam. Vide. Contractus dotales.

Mulier quo caſu in ciuilibus poſſit carcerari. Io. Aloy. Sep. cap. 124. li. d, fol. 37. Viuac. cap. 188. in fine. fol. 133. Rizz. capit. 124. li. c, fol. 195. & cap. 188. fol. 217.

Mulier in cauſa ??ſionis ab ea petitæ an debeat ?ncerari ſi non habet vnde prius ?oſtum ſoluat donec cauſa reuideatur. Io. Aloy. Sep. cap 188 li c, fol. 74. Viuac. eod. cap. in fine. fol. 133. Riz. eod. cap. fol. 217.

Mulier rapiens virum an puniatur. Io. Aloy. Sep. cap. 166. li. e, fol. 65.

Mulier poſt mortem viri an ſit alimentanda ab hæredibus. Vide. Hæres.

Mulier promittens de ratho ad quod teneatur. Boniorn. cap. 193 fol. 101.

Mulier antequam cauſet executionem debet prius probare mortem ſeu vergẽtiam viri ad inopiam. Fim. cap. 101. in fine. fol. 104. Vide ſupra Mors.

Mulier in criminalibus poteſt comparere per maritum tantùm actiuè, & paſſiuè. Fim. cap. 160. li. a, fol. 112.

Mulier an poſſit accuſare, & denuntiare

in cri-

Digitized by Google

in criminibus exceptis in quibus quilibet admictitur ad accuſandum. Podius cap.149. li. b, fol.166.

Mulier deducta à viro cauſa illam cognoſcendi an dicatur volũtariè iuiſſe. Fim. cap.166. fol.112.

Mulier quæ non ſit in aliena poteſtate ſed ſui iuris ſi per vim extrahatur ab aliquo non dicitur raptus. Percoll. cap.166. fol.181.

Mulier in dubio an videatur ſtuprata, & capta violenter ſeu voluntarie. Rizz. cap.166. li. d, 2.col. fol.209.

Mulieri aſſerenti vim paſſæ an ſit credendum. Vide. Violentia.

Mundualdus quis dicatur, & quotuplex ſit. Rizz. cap.114. li. b, fol.192.

Mutilationis membri pęna hodiè non eſt in vſu. Viuac. cap.159. li. d, fol.130.

Mutuum ſi ſit factum ſimpliciter quando incipiat obligatio, & petitio. Let. cap. 102. fol. 144.

Mutuum quid ſit, & in quibus conſiſtat. Rizz. cap.114. in princ. fol.192.

N.

NAtura cauſæ an modus procedendi attendi debeat. Vide. Modus procedendi.

Nefandi in crimine qualiter hodiè procedatur. Iulian. cap. 149. q.17. fol.251.

Nefandi crimen. Vide. Crimen Nefandi.

Negatio reddit rem dubiam. Anton. Lanc. cap. 104. li. e, fol.5. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, fol. 29.

Nemo debet admicti vt talis niſi probet ſe eſſe talem. Ant. Lanc. cap.149. li. b, in fine. fol.15.

Nemo debet lucrari cum aliena iactura. Io. Aloy. Sep. cap.125. li. b, fol. 38.

Nemo poteſt facere ex pacto quòd ſtatutum non habeat locum, & quòd forma non ſeruetur. Rizz. cap.132. in fine. fol.196.

Nemo ſuo nomine conuentus tenetur preſtare de iudicatum ſoluẽdo niſi in cauſa criminali. Io. Aloy. Sep. cap.151. li. d, fol.58 Viuac. eod. cap. fol.128.

Nomen Rei quando dicatur receptum inter Reos, & accuſatio fundata. An. Lãc. cap.141. li. a, fol.14. Iulian. cap.145. q. 16. li. c, 1.col. & li. a, cum ſeqq. 2.col. fol. 250. & 251.

Nomen actionis hodiè non exprimitur in libello. Rizz. cap.132. li. a, fol.196.

Notarius an poſſit eſſe ſacerdos. Ant. Lãc. cap.101. li. d, fol.3.

Notarius an poſſit creari à Comite vel Barone. Ant. Lanc. cap.101. li. d, cum ſeq. fol. 3. & 4. Boniorn. cap. 203. fol.102.

Notarius a ſolo Principe creatur. Ant. Lanc. cap.101. li. a, fol.4. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, fol.27. Boniorn. cap.203. fol.102.

Notitia cum conſiſtat in animo probatur iuramento. Podius capit.130. lit. d, fol. 164.

Notitia debitoris quod ſit ei executio cauſata. Vide. Debitoris ſcientia.

Notorium quotuplex ſit. Io. Aloy. Sept. cap. 169. li. a, fol.67. Rizz. eod. cap. fol.212.

Notorium quando dicatur. Fim. cap.169. in fine. fol.113.

Notorium eſſe debitorem non habere ſtabilia nec mobilia quomodo dicatur. Podius cap.121. li. b, fol.162.

Nottorium vt inducatur quæ requirãtur. Rizz. cap.169. li. b, fol.213.

Notorium an requirat probationem. Vide. Probatio.

Notorium qualiter probetur. Rizz. cap. 169. li. e, fol.213.

Noua datur dilatio vel reſtitutio ex noua cauſa. Io. Aloy. Sep. cap.144. li. d, cum ſeq. fol.51. Petrolus eod. cap. fol.238.

Nouatio licèt oriatur ex ſententia attamen nõ dicitur extinctiua ſed accumulatiua. Auth. Incert. cap.112. li. b, 2. col. fol.259.

Nulla exceptio impedit Ritum quomodo intelligatur. Percoll. capit.110. lit. a, fol. 170.

Nullitas aut aliud remedium an tentari poſſit in ſententijs latis à Magn. R.C. in criminalibus. Fim. cap. 169. li. e, cum ſeqq. fol.112. Auth. Incertus cap. 169. fol.264.

Nullitas an denegatur licèt appellatio ſit prohibita. Io. Aloy. Sep. cap.181. fol.71. Fim. cap.138. & 139. fol.109. & cap.169. li. e. fol.112. Chircus cap.139. fol. 152. Rizz. cap.181. fol.210.

Nullitas decreti. Vide. Decretum.

Nullitas in materia ſpolij non poteſt tentari quia eſt ſpecies deſenſionis Montal. cap.135. li. c, fol.140. Petrol. eod. cap. li. b, 2.col. fol. 237.

Nullitas. Vide. exceptio nullitatis.

Nullitatis cauſa an ſit ſummaria. Vide. Cauſſa.

Nullum eſt bannum, & foriudicatio ſi is accuſauit, & fecit banniri cuius non intereſt. Vide. Bannum.

Nullus extrahi poteſt ab eius domicilio ad litigandum in Mag. R. C. Vide. Cauſſæ tàm ciuiles.

O.

Obligatio penes acta Curiæ de iure cõmuni habet executionem paratam. Bonior.cap.101. in princ.fol.80.& cap. cap.110.fol.81.

Obligatio omnis tranſit in hæredes etiam quòd de hærede non ſit facta mentio in contractu. Vide. Actiones.

Obligatio principalis defuncti an tranſeat in hæredes vel alios tertios poſſeſſores rerum hypotecatarum. Percoll. cap.103. fol.170.

Obligatio in contractu ſi non eſt expreſſa ſeu habita pro expreſſa an ſit iuxta diſpoſitionem Ritus ad hoc vt poſſit cauſari executio. Vide. Inſtrumentum.

Obligatio expreſſa verbis generalibus, ſpecialibus, & ſingularibus quæ ſit. Platam.cap.111. li. d, fol.227.

Obligatio expreſſa quomodo debet intelligi in inſtrumento vt habeat executionem paratam. Auth. Incert. cap.10. li. b, 1.col.fol.257.

Obligatus ſi tractatur ab vntia vna infra quando poſſit carcerari. Ant.Lanc. & ibi Blaſc. cap.125. li. b, cum ſeq. fol.9. Io. Aloy. Sep. eod cap. li. a, cum ſeq. & cap.126. li. e, fol.38. Percoll. cap.125. fol.174.

Obligatus portare frumentum in naui ſi nauis ſit impedita per Regem an teneatur ad intereſſe. Io. Aloy. Sep. cap.119 li. b, in fine fol.35. Viuas.eod.cap. in fine fol.123. Platam.eod.cap.in fine.fol.228.

Obligatus ad factum, ad impleat aut carceretur. Io.Aloy.Sep.cap.125.li.c,fol.38. ſed quid ſi adeſt iuramentum. Vide ibi lit. d,.

Obligatus ex contractu alterius an poſſit cogi via executiua.Percoll.cap.101.lit.d, fol.169.

Officialis ſeu alius qui cepit in flagranti delinquentem an ſit idoneus teſtis,& an ſufficiat per tales probari delictum. Io. Aloy.Sep.cap.149. li. d, in fine. 1.colum. fol.57.

Officialis accuſatus in ſindicatu an debeat carcerari vel preſtare. Bonior.cap.141. li. e, fol.88.

Officialis Regius quis dicatur. Percoll.cap. 133. li. a, 2.col.fol.175.

Onus probandi ei incumbit qui in aliquo ſe fundat tamquam fundamentum ſuæ intentionis. Auth.Incer.cap.113.li. a, 2.col.fol.260.

Opinio illa quam quis vt iudex ſecutus eſt quàm ea quam vt Aduocatus tenuit ſequenda eſt. Iulian.cap. 112. q.3. li. c, 2. col. fol.242.

Opinio illa ſeruari debet in varietate opinionum quæ vſu recepta eſt etiam quod non ſit communis.Iulian.cap.113. q.10. li. e, fol.246.

Oppoſitiones ad litis ingreſſum debent expreſſè exceptiones nominari,& non verbis generalibus. Let. cap.137. fol. 146.

Oppoſitiones ſi ſint preſentatæ vltra diem quindenæ, & non appareat quod infra quindenam præſumuntur eſſe extra quindenam, & cui incumbat onus probandi. Montal.cap.112.li. e, fol.236.

Oppoſitiones aduerſus liquidationem an admictantur. Vide. Liquidatio.

Oppoſitiones non denegantur licèt inſtrumentum habeat executionem paratam. Vide. Inſtrumentum.

Oppoſitiones. Vide. Exceptio.Vide.Inſtrumentum.

Ordinariè procedere poteſt creditor licèt habeat viam executiuam. Vide. Creditor. Vide. Cauſſa.

Ordinata charitas incipit à ſeipſo. Ant. Lanc.cap.121. li. d, fol.9.

Ordini iuditiario non poteſt per pactum renuntiari licèt per conſuetudinem poſſit. Vide. Partes.

Ordinis peruerſio an tollat formam,& inducat nullitatem. Iulian.cap.121. q.13. li. d, fol.247.

Ordo ſeu proceſſus qui ſeruatur in curia laicorum ſeruatur etiam in curia clericorum. Vide. Proceſſus.

Ordo, & modus procedendi per viam iniunctionis vel per alias vias. Vide. Modus.

Ordo ſcripturæ attenditur quando non apparet clarè de mente ſtatuentis. Io. Aloy. Sep.cap.195. in princ. fol.76.

Ordo iuris in quibus cauſis non ſeruatur. Boniorn. in prælud. fol.79.

Ordo iuditiarius in cauſis palatinis nõ videtur obſtare.Boniorn. in probem.f.79.

Ordo iuditiarius eſt ſeruandus aliàs inducitur nullitas. Fim. in probem. fol.103. Petrolus in probem.fol.235.

Ordo datus à Ritu ſi non ſit ſeruatus an poſſint partes illum conualidare. Fim. cap.105. fol.104.

Ordo inducit formam. Fim. cap.134. fol. 108. & cap.171. in fine. fol.113.

Ordo iuris an requiratur in notorijs. Riz. cap.169. li. e, fol.213.

Ordo introducendi proceſſum appellationis an procedat etiam quando introducitur via reductionis ad arbitrim boni viri. Auth. Incer.cap.183. fol.265.

Digitized by Google

Orphanotrophus quis dicatur. Rizz. cap. 114. li.c, fol. 192.

Oſculare tentans mulierem an teneatur pœna ſtatuti punientis oſculantem. Vide. Statutum.

P.

PActa ſunt ſeruanda. Rizz. cap. 124. in fine fol. 195.

Pactum quòd ſcriptura priuata faciat plenam fidem valet. Blaſc. Lanc. cap. 101. li. e, in fine. fol. 3. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 27.

Pactum quòd ſtetur dicto vnius teſtis valet. Blaſc. Lanc. cap. 101. li. d, fol. 3. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 27.

Pactum quòd non obſtante lapſu decennij poſſit cauſari executio an valeat. Vide. Inſtrumentum.

Pactum de quota litis cū Aduocato ſeu procuratore an valeat, & an firmetur iuramento. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. b, 1. col. fol. 42.

Pactum de non agendo iuditio. ſpoliatorio ad rem reſtituendam an valeat non obſtante Ritu. Io Aloy. Sep. cap. 135. li. e, cum ſeq. 2. col. fol. 46. Petrolus eod. cap. li. b, fol. 238.

Pactum quòd cauſa ordinaria ſummaria non valet. Vide. Cauſſa.

Pactum per quod renuntiatur exceptioni non numeratæ pecuniæ non valet. Io. Aloy. Sep. cap. 154. li. b, fol. 59.

Pactum per quod renuntiatur ceſſioni bonorum an valeat. Vide. Ceſſioni bonorū.

Pactum quòd debeatur interuſurium dotis non ſolutæ, mulier facere poteſt. Fim. cap. 189. fol. 115.

Pactum quòd quis non poſſit recuperare iure prothomiſeos vel ne teneatur in hoc de euictione an valeat. Fim. cap. 194. li. a, fol. 116.

Pactum de non opponendo quid tollat. Ant. Lanc. cap. 106. li. e, cum ſeqq. fol. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, & a, fol. 30.

Pactum de non opponendo non tollit exceptionem inſtrumenti non liquidi. Io. Aloy. Sep. cap. 119. lit. e, in fine fol. 35.

Pactum de non opponendo an ſit ſublatum per lapſum decennij. Vide. Reus.

Pactum ad diſcurſum ſeruari debet. Io. Aloy. Sep. cap. 124. li. e, fol. 37.

Pacti ad diſcurſum materiam. Vide. Per Podiū cap. 124 in princ. f. 162. remiſſiuè.

Papa non poteſt derrogare Ritui quia eſt forus Cæſaris. Fimia in proœm. fol. 103.

Parentes an poſſint impunè interficere raptores, & ſtupratores inuentos in flagranti. Viuae. cap. 166 li. b, ſol. 131.

Paria ſunt eſſe vel eſſe debere. Fim. cap. 114. li. d, fol. 106.

Paria ſunt fieri ante tempus, & poſt tempus. Pecoll. cap 112. li. b, fol. 171.

Paria ſunt nihil fieri, & fieri ſub conditione quæ non purificatur. Iulian. cap. 145. q. 16. li. e, fol. 251.

Pars propter nimiam breuē dilationem poteſt querelari, & appellare. Ant. Lanc. cap. 97. li. a, fol. 2.

Pars ad concludendum, & ſententiam audiendum an ſit citanda perſonaliter vel ad domum. Ant. Lanc. cap. 98. li. b, fol. 2.

Pars in modo procedēdi per viſionem ſcripturarum debet expreſsè conſentire, & quando diſſentire videatur. Vide. Modus procedendi.

Pars re integra non poteſt renuntiare termino reſtitutorio in preiuditium aduerſarij. Io. Aloy. Sep. cap. 144. li. c, fol. 52.

Pars ſi non approbauit in eodem termino reprobatorio an poſſit vlterius approbare. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. e, in fine. fol. 68.

Partes efficere non poſſunt quòd libellus nō offeratur nec lis conteſtetur. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. b, 2. col. fol. 43.

Partes non poſſunt ordini iuditiorum pacto renuntiare licèt per conſuetudinem poſſit. Io. Aloy. Sep. cap. 139. li. e, fol. 48. Fim cap. 140. fol. 109. Viuae. eod. cap. 140. fol. 126. Chircus cap. 140. in princ. fol. 152. Platam. eod. cap. fol. 230. Boniorn. in prælud. fol. 79.

Partes quibus iuribus poſſunt per pactum renuntiare. Io. Aloy. Sep. cap. 139. li. d, fol 48.

Partes non poſſunt preiudicare fiſco. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li. e, 2. col. fol. 52. & cap. 160. li. d, 1. col. fol. 63.

Partes an poſſint facere quòd teſtes recepti extra terminum valeant. Vide. Teſtes.

Partes non poſſunt mutare iuris formam. Io. Aloy. Sep. cap. 171 li. c, 1. col. fol. 68.

Partes poſſunt terminum prorogare. Vide. Terminus.

Partes an poſſint renuntiare reſtitutionibus ſeu terminis reſtitutorijs ex cauſa primæ. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. e. fol. 68.

Partes an poſſint validare ordinem non ſeruatum requiſitum à Ritu. Fim. cap. 105. fol. 104.

Partes ſi faciunt concordiam aut promiſſionem coram Iudice an talis actus habeat executionem paratam. Vide. Concordia.

Partes an poſſint in cauſſa appellationis

non

non probatum, & non allegatum in primo, & principali iuditio probare, & allegare in iuditio appellationis. Let. cap. 183. li. c, fol. 147.

Partes an poſſint de conſenſu remictere de ſertionem appellationis. Percol. cap. 183. li. d, 1. col. fol. 185.

Partes vſque ad quod tempus poſſunt ſe cōcordare. Rizz. cap. 145. in fine fol. 201. Iulian. & cap. 149. q. 18. li e, fol. 252.

Pater, & filius cenſencur eadem perſona. Rizz. cap. 149. li. b, 2. col. fol. 203.

Pater, filio percuſſo, & accuſante ac poſtea cedente, an poſſit iterum accuſare. Io. Aloy. Sep. cap. 145. li. c, fol. 53. & quid in matre, & affine. Vide ibi.

Pater plus diligit filium quam ſeipſum. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. c, 1. col. fol. 56. Rizz. eod. cap. li. b, 2. col. fol. 203.

Pater poteſt cōparere in iuditio ad defendēdum filium ſuum. Rizz. cap. 141. li. a, fol. 199. Auth. Inc. eod. cap. li. a, f. 263. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, 1. col. fol. 50.

Pater pro iniuria facta filiæ quando poſſit accuſare. Platam. cap. 166. li. d, cum ſeqq. fol. 233. Viuac. eod. cap. li. b, f. 131.

Patria inferior debet regi, & gubernari ſecundum conſuetudines. Patriæ Superioris. Boniorn. in probem. fol. 79.

Pauperes debent gratis, & pro Deo habere medicum. Ant. Lanc. cap. 176. lit. e, fol. 18.

Pauperes, & perſonæ miſerabiles nihil ſoluere debent in eorum quæſtionibus, & litibus ſed omnia gratis, & pro Deo expediri debent Anton. Lanc. cap. 176. li. d, fol. 18. Ioan. Aloyſ. Sep. cap. 133. li. a, 2. col. fol. 42. & cap. 176. per totum fol. 69.

Pauperes qui dicātur. Io. Alo. Sep. cap. 133. li. c, 2. col. fol. 42.

Pauperes qui dicantur ſi ſit factum legatū pauperibus maritandis. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. c, 2. col. fol. 42.

Pauperes, & perſonæ miſerabiles non debent ſoluere gabellas etiam in oneribus ordinarijs, & in relictis ad pias cauſas. Io. Aloy. Sep. cap. 176. li. b, fol. 69.

Pauperes non poſſunt accuſare in publicis Iuditijs. Vide. Accuſatio.

Pauperes dicuntur perſonæ miſerabiles. Rizz. cap. 147. fol. 201.

Paupertas an excuſet appellantem ſi non potuit ex paupertate preſentare proceſſum, & alia ſollemnia conficere, & an tenebatur proteſtari. Vide. Appellans.

Paupertas procuratoris an excuſet à proſequutione appellationis. Percoll. cap. 183. li. d, 1. col. fol. 185.

Peccatum non remictitur niſi reſtituatur ablatum. Viuac. cap. 190. li. b, fol. 134. Rizz. eod. cap. fol. 218.

Pecuniola dari debet pauperibus, et miſerabilibus perſonis litigantibus cum diuitibus, & quæ ſint probāda, & quādo habeat locum. Io. Aloy. Sep. cap. 176. li. c, fol. 69. Percoll. eod. cap. fol. 183. Podius cap. 112. li. d, fol. 160.

Pecuniola non admictit quindenam. Vide. Quindena.

Pecuniola eſt expenſæ litis, & alimēta quę preſtantur filijs petentibus hereditatē patris à poſſeſſoribus dictæ hereditatis. Podius cap. 112. li. b, fol. 160.

Pedagiū vnū debere ſolui officialibus miſſis à Mag. C. quomodo intelligatur, & qd in Aduocato. Ant. Lanc cap. 191. li. c, fol. 21. Io. Aloy. Sep eod. cap. fol. 75.

Pęna non dicitur ipſa priuatio quæ venit ex natura contractus. Percoll. cap. 154. li. a, fol. 179.

Pęna quando non intereſt non poteſt exigi. Percoll. cap. 154. li. a, fol. 179.

Pęna ſolutionis Auguſtalis quæ per capitul. Ritus 97. Imponitur hodiè non eſt in vſu. Io. Al. Sep. cap. 97. li. c, fol. 25.

Pęna delictis ſi ſit diuerſa à ſtatuta in preparatorijs quomodo ſit puniendus Reus. Percoll. cap. 155. li. d, fol. 179.

Pęna applicanda fiſco non poteſt per partes remicti. Io. Aloy. Sep. cap. 160. li. d, 1. col fol. 63.

Pęna in fideiuſſione vel alio actu arbitrio Iudicis taxatur. Io. Aloy. Sep. cap. 160. li. e, fol. 63. Viuac. cap. 153. in fine fol. 129.

Pęna in fideiuſſione cōtēta licèt ſit magna valet, & exigitur ſecus ſi nō ſit promiſſa tūc enim iudex nō poteſt excedere metā legis ſed debet taxare illam quæ cōſueuit apponi, & an tali caſu fideiuſſor teneatur de perſona. Viuac. cap. 160. fol. 130. Rizz. eod. cap. in princ. fol. 208.

Pęna vt quis puniatur portationis vel extractionis armorū requiritur actualis captura etiā quòd in banno nihil ſit dictum. Rizz. cap. 155. li. d, cum ſeq. fol. 205. Platam. eod. cap. li. c, fol. 232. Vide inuentus, & captus.

Pęna non poteſt ſtipulari à priuato pro fiſco. Ant. Lanc. cap. 154. li. c, fol. 15. Io. Aloy. Sep. eod. cap. in fine fol. 59.

Pęna pecuniaria quando venit applicanda fiſco an quilibet poſſit accuſare. Vide. Accuſatio.

Pęna in quantitate ſi appoſita ſit in cōtractu ratione intereſſe an valeat, & an tali caſu intelligatur fieri fraus legi. Auth. Incert. cap. 154. fol. 264.

Pęna adiecta in alio contractu quàm in compromiſſo an valeat etiam loco intereſſe. Ant. Lanc. cap. 154. li. b, & d, fol. 15. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, cum ſeqq. fol. 59. Fim. eod. cap. per totum fol. 111. Viuac. eod. cap. fol. 129. Let. cap. 154. fol. 147.

Pęna adiecta in contractu quando intelligatur adiecta nomine. Pęnæ vel intereſſe, & quo caſu non exigatur. Percoll. cap. 154. in princ. & li. d, fol. 179.

Pęna adiecta in compromiſſo neceſſario an valeat. Percoll. cap. 154. in fine. fol. 179.

Pęna adiecta in contractu an tranſeat ad hæredum, & ad hæreditatem paſſiuè iacentem. Percol. cap. 154. in prin. f. 179.

Pęna pecuniaria pecuniæ adiecta videtur in fraudem vſurarum. Percoll. cap. 154. li. c, fol. 179.

Pęna adiecta in compromiſſo non ſoluitur ſi quis habuit iuſtam cauſam petendi reductionem ad arbitrium boni viri. Io. Aloy. Sep. cap. 154. li. a, fol. 59.

Pęna adiecta in compromiſſo an exigatur tàm ſi agendo quàm ſi excipiendo quis contradicat ſententiæ vel ſolutionem differendo. Io. Aloy. Sep. cap. 154. li. a, & c, fol. 59. Rizz. eod. cap. li. a, & in fine fol. 205. Viuac. eod. cap. fol. 129.

Pęna ſi non ſit adiecta in compromiſſo an ex illo oriatur actio. Vide. Actio.

Pęna adiecta in compromiſſo ſi ſit ſtipulata pro tertio veluti pro eccleſia in caſu contrauentionis, & fuerit contrauentum ſed partes ſe concordauerint an pęna debeatur eccleſię. Podius cap. 154. fol. 166.

Pęna adiecta in compromiſſo hodiè in Regno non conſueuit exigi. Podius cap. 154. fol. 166.

Pęna adiecta in contractu de iure non tenet. Rizz. cap. 154. in princ. fol. 205.

Pęna adiecta in contractu tranſactionis an debeatur ſi quis contraueniat. Viuac. cap. 154. li. d, fol. 129.

Pęna conuentionalis ſuccedit loco intereſſe, & per iuramentum poteſt duplum tranſcendere. Percoll. cap. 154. in fine. fol. 179.

Pęna conuentionalis quando peti, & exigi poſſit. Percoll. cap. 154. in fine f. 179.

Pęna defenſæ quæ ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 152. li. a, in fine fol. 58. & cap 153. li. d, & a, fol. 59. Viuac. cap. 153. fol. 128. Rizz. cap. 152. & 153. fol. 205.

Pęna defenſæ à quibus, & pro quibus poſſit imponi. Io. Aloy. Sep. cap. 152. li. b, fol. 58. Rizz. eod. cap. fol. 205. Platam. cap. 153. li c, fol. 232.

Pęnę defenſę impoſitio requirit nomen Regis. Rizz. cap. 152. fol. 205. Platam. cap. 153. li. c, fol. 232.

Pęna dupli an procedat in actore tàm ſi petat plus quam ſibi bis petat. Ant. Lanc. cap. 101. & ibi Blaſc. li. c, fol. 4. & quã do habeat locum cap. 104. li. a, cum ſeqq. fol. 5. Io. Aloy. Sep. eod, cap. li. b, cum ſeq. fol. 29. & cap. 105. li. a, fol. 30. Percoll. cap. 129. fol. 174.

Pęna dupli quò tempore peti poſſit à creditore per debitorem. Ant. Lanc. cap. 105. li. b, f. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, f. 30.

Pęna dupli quo caſu requirat denuntiationem faciẽdam creditori vt exigatur. Io. Aloy. Sep. cap. 105. li. b, in fine cum ſeq. fol. 30.

Pęna dupli vt habeat locum quæ requirantur. Io. Al. Sep. cap. 105. li. b, cũ ſeq. f. 30.

Pęna duplũ petentis quæ ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 131. li. e, fol. 39.

Pęna dupli an habeat locũ ſi creditor poſt preſtitam fideiuſſionem de duplo, & factam ſolutionem per debitorem noluerit expectare aliquam probationem circa pretenſam ſolutionem nec ſententiam ſed ſtatim detulerit iuramentum debitori qui ſoluiſſe iurauit. Io. Aloy. Sept. cap. 131. li. e, fol. 39.

Pęna dupli an habeat locũ ſi actor in ſubitionibus confiteatur ſibi fuiſſe ſolutum vel ſit confeſſus coram teſtibus. Io. Aloy. Sep. cap. 131. lit. b, in fine. fol. 39. Viuac. cap. 112. in princ. fol. 122.

Pęna dupli an debeat vnico proceſſu, & vnica ſentẽtia peti, & terminari. Montalt. cap. 131. fol. 138.

Pęna dupli an habeat locum ſi creditor reuocauerit ſolutionem, & ſe penitendo obtulerit pecuniam per eum receptam. Rizz. cap. 108. fol. 191.

Pęna talionis an habeat locum in crimine vſurarum, & in iniuria nimis atroci. Ant. Lanc. cap. 149. li. c. fol. 14.

Pęna talionis non habet locum quando accuſatus iurat nõ deliquiſſe in caſibus in quibus poteſt deferri iuramentum in criminalibus, & hoc non procedit in iuramento neceſſario. Io. Aloy. Sep. cap. 131. li. b, fol. 39.

Pęna talionis non habet locum in fiſco. Vide. Fiſcus.

Pęna talionis ſubſcriptio. Vid. Subſcriptio.

Pęna talionis non habet locum quando accuſatur quis publicè infamatus de eo de quo infamatus eſt quia fama excuſat. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li d, in fine. 1. col. f. 55.

Pęna talionis an poſſit diffugi, & an poſſit ad hoc dari remediũ. Fim. c. 149. l. e, f. 110.

Pęna talionis omiſſa an poſſit iudex mandare alicui vt proſequatur accuſationem. Fimia cap.149. li. a, fol.110.

Pęna talionis ceſſat ex qualitate perſonarum accuſantium. Fim. cap.149. li. a, fol.110.

Pęna vnica debet puniri quando vnum delictum eſt preambulum, & aliud venit in conſequentiam, & quid ſi vna eſt maior altera. Io. Alo. Sep cap.155. li. a, 2. col. & li. e, in fine, & li. e, 1. col. fol.60. Viuac. eod cap. in fine fol.129. Patern. eod. cap. fol.149. Percoll. eod. cap. li. d, cum ſeqq. fol.179. Rizz. eod. cap. li. e, fol.206. Platam. eod. cap. in fine. fol.232. Boniorn. eod. cap. fol.92.

Pęna vnica an ſit puniendus ſi vnum delictum venit in conſequentiam ſed iuditium vnius intentatur ſeparatè ab alio. Ioan. Aloy. Sep. cap.155. li. a, 2. colum. fol. 60.

Pęna vnica an ſit quis puniendus ſi teſtes dicant percuſſit, & inſultauit. Io. Aloy. Sep. cap.155. li. b, 2. col. fol.60.

Pęna vnica an ſit quis puniendus pro tribus alapis. Percoll. cap.155. in fine fol. 179.

Pęna vnica an quis puniatur ſi inſultus fiat in vno territorio, & percuſſio in alio. Io. Aloy. Sep. cap.155. li. b, 2. col. fol. 60.

Pęna à relegatione ſupra quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap.145. li. a, fol.52. Rizz. eod. cap. in princ. fol.201.

Pęna relegationis an ſit pęna afflictiua. Io. Aloy. Sep. cap.151. li. c, fol.58.

Pęna afflictiua an veniat in crimine iniuriarum. Io. Aloy. Sep. cap. 151. li. c, fol. 58.

Pęna quę ſit in liberto, filio, aut genero vocantibus in iuditium patronum, patrem, aut ſocerum ſine venia. Io. Aloy. Sep. cap.151. li. c, fol. 58. Rizz. eod. cap. fol.204.

Pęna quę ſit quando quis accuſatur de termino moto vel ſepulcbro violato. Io. Aloy. Sep. cap.151. li. d, fol.58. Rizz. eod. cap. fol.204.

Pęna Hęreſis. Vide. Hereticus.

Pęna Nefandi. Vide. Crimen Nefandi.

Pęna blaſfemantis quę ſit. Io. Aloy. Sep. capit. 149. lit. e, cum ſeqq. 1. column. fol.55. Podius eod. cap. lit. e, fol. 165. Rizzar. eod. cap. li. e, in fine 2. colum. fol. 202.

Pęna Mathematicorum, & Diuinatorum, ſeu Incantatorum quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. c, 2. column. fol.55. Rizz. eod. cap. li. a, in fine. 1. column. fol.203.

Pęna fabricantis aut tondentis ſeu radentis monetam quę ſit. Ioan. Aloyſ. Sep. cap.149. li. e, cum ſeqq. 1. col. fol.56. Viuac. eodem cap. li. b, fol. 128. Podiu. eod. cap. li. e, cum ſeq. fol. 165. Rizz. eod. cap. li. c, 2. col. fol. 203. Platam. eod. cap. li. b, 1. col. fol.231.

Pęna expendentium, ſeu tenentium aut cambiantibus falſam monetam quę ſit. Ioan. Aloy. Sep. cap. 149. li. a, 2. colu. fol.56. Viuac. eodem cap. li. a, fol 128. Rizz. eod. cap. li. c, cum ſeq. 2. col. fol. 203. Platam. eod. cap. li. b, 1. column. fol. 231.

Pęna inferentium iniuriam celebrantibus diuina officia, & ea turbantium quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap. 149. lit. d, cum ſeq. 2. colum. fol.56.

Pęna inferentis iniuriam alicui laico in eccleſia quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. d, in fine. 2. col. fol.56.

Pęna incendiarij eſt ciuilis, & criminalis, & quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. a, cum ſeq. 1. col. fol. 57. Rizz. eod. cap. li. a, 1. colum fol.204.

Pęna inſultus cum armis quę ſit. Io. Aloy. Sep. cap.155. li. d, 1. col. fol.60. Patern. eod. cap. fol.149. Rizz. eod. cap. in fine. fol. 206.

Pęna periurij, & falſum committentis quę ſit. Io. Aloyſ. Sept. cap. 156. li. e, cum ſeqq. & capit. 157. in princ. fol. 61. Boniorn. cap.156. fol. 92. Rizz. eod. cap.156. in fine, & 157 fol.206. & 207. & cap.158. fol. 207.

Pęna ſtupri quę ſit. Anton. Lanc. cap. 166. li. e, fol.16. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, cum ſeq. fol. 64 & li. a, 1. colu. fol.65. Boniorn. cap.166. fol.94. Viuac. eod. cap. fol.131. Montalt. eodem cap. fol.140. Percoll. eod. cap. fol.181. Rizz. eod. cap. per totum fol.209. Platam. eod. cap. fol. 233.

Pęna ſtuprantis ſeu tentantis corrumpere virginem immaturam quę ſit. Boniorn. cap.166. fol.94. Percoll. eod. cap. fol.181.

Pęna Adulterij quę ſit. Io. Aloyſ. Sep. cap.166. li. d, in fine. cum ſeq. fol.65. & cap. 167. per totum. Fimia eodem cap. fol. 112. Rizzar. eodem cap. 166. lit. e, 1. colu. fol.209. & cap.167. per totum fol.210.

Pęna Adulterij cum inceſtu quę ſit. Ant. Lanc. cap.167. fol. 17.

Pęna quę ſit ſi ſponſus rapuerit ſponſam cum violentia, & è contra. Ioann. Aloyſ. Septim. capitulo 166. lit. e,

lit. e, fol. 65. Rizzar. eod. cap. in fine. fol. 210.

Pęna cognoſcentis meretrices cum violentia eſt mortis ſi infra octo dies aſſuſatio nem talis mulier propoſueris. Fim. cap. 167. fol. 112. Rizz. cap. 166. li. e, 2. col. fol. 209.

Pęna inſcrentis, & facientis violentiam meretricibus quæ ſit. Auth. Incert. cap. 166. fol. 264.

Pęna raptus virginum aut viduarum quę ſit. Rizz. cap. 166. li. e, 2. colu. fol. 209. Auth. Incert. eod. cap. fol. 264.

Pęna rapientis Monialem quæ ſit. Author Incertus cap. 166. fol. 264.

Pęna ex trahentis mulierem per vim quæ non ſit in aliena poteſtate ſed ſui iuris quæ ſit. Vide. Mulier.

Pęna rapientis, & cognoſcentis mulierem nuptam cum violentia eſt mortis. Rizz. cap. 166. li. b, fol. 210.

Pęna mariti rapientis vxorem, & è contra per violentiam quæ ſit. Rizz. capit. 166. in fine fol. 210.

Pęna ſęmine rapientis virum aut aliam ſęminam quæ ſit. Rizz. cap. 166. in fine fol. 210.

Pęna deoſculantis puellã inuitam quæ ſit. Boniorn. cap. 166. li. a, fol. 94.

Pęna apportantium arma, & mercantias ad Mauros quæ ſit. Boniorn. cap. 170. fol. 95. Rizz. eod. cap. fol. 213.

Pęna fuſtigationis ratione ignominiæ ęquiparatur morti. Boniorn. cap. 145. li. c, fol. 89.

Pęna mutilationis membri hodiè non eſt in vſu. Io. Aloy Sep. cap. 159. li. d, fol. 62. Rizz. eod. cap. li. d, fol. 207.

Peremptorium. Vide. Citatio.

Periculum vbi imminet cautius eſt agendum. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. b, 2. col. fol. 50.

Peritis in arte ſtandum eſt. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. c, in fine. 1. col. fol. 42.

Periurus exiſtens qui interrogatur quando poſſit de periurio puniri. Vide. Falſum dicens.

Periurus licèt quis efficiatur non obſeruãdo contractum non propterea punitur ſed ſolum Deum habet vltorem, & debet ieiunare per 40. dies pane, & aqua, ſed de iure communi punitur. Io. Aloy. Sep. cap. 156. in fine. fol. 61. & cap. 158. fol. 62. Rizz. eod. cap. 158. fol. 207.

Periurus in contractu an poſſit ſaltem extra ordinem puniri. Boniorn. cap. 158 fol. 93.

Permutatio eſt cum datur ſpecies pro ſpecie ſecus ſi detur ſpecies pro pecunia tunc enim potius videtur datio inſolutum, quàm permutatio. Io. Aloy. Sept. cap. 194. li. d, fol. 76.

Permutatio habet ſimilitudinem cum emptione. Viuac. cap. 195. fol. 133.

Perſeuerantia cum perfidia punitur. Ant. Lanc. cap. 104. li. c, fol. 5. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, fol. 29.

Perſona eſt legitimanda in quolibet iuditio. Ant. Lanc. cap. 104. li. b, fol. 5. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 29. & cap. 134. li. c, 1. col. fol. 43.

Perſona miſerabilis an dicatur vidua vel pupillus diues. Vide. Vidua. Vide. Pupillus.

Perſona illuſtris quæ dicatur. Rizz. cap. 141. li. e, fol. 199. Auth. Incert. eod. cap. li. e, fol. 262. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, fol. 49.

Perſonæ reſtituibiles quæ ſint. Io. Aloy. Sep. cap. 115. li. b. fol. 34. Rizz. eod. cap. fol. 193. Podius eod. cap. li. a, fol. 161.

Perſonæ reſtituibiles ſiuè in continenti velint probare cauſſam ſiue ipſa probatio requirat altiorem indaginem faciũt ſuperſederi executionem. Io. Aloy. Sep cap. 118. li. e, fol 31.

Perſonæ quæ poſſunt ex priuilegio trahere cauſſas ad Magnam Curiam, & eligere forum Principis quæ ſint, & quando poſſint. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. a, in fine. 2. col. fol. 42.

Perſonæ miſerabiles quæ dicãtur. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. a, cum ſeqq. 2 col. fol. 42. Podius eod. cap. in fine fol. 165. Percoll. eod. cap. in fine fol. 175. & cap. 147. f. 178. Auth. Incert. cap. 147. fol. 263.

Perſonæ miſerabiles, & pauperes an poſſint eligere forum eccleſiaſticum. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. e, 2. col. fol. 42.

Perſonæ miſerabiles debent gratis habere Aduocatum. Alſonſ. cap. 176. fol. 148.

Perſonæ miſerabiles litigando nihil iudicibus ſoluere tenentur. Alſonſ. cap. 176. fol. 148.

Pingue valens intelligitur ad menſuram debiti declarati non autem omnium bonorum, & quomodo inſuper intelligatur. Ant. Lanc. cap. 111. li. c, in fine. fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod cap li. a, 2. col. fol. 32.

Pingue valens non procedit in re eccleſiaſtica ſicut in re non eccleſiaſtica nam aliter diſponitur, & quomodo. Anton. Lanc. cap. 112. li. c, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, fol. 33.

Pingue valens quãdo deducatur. Ant. Lãc. cap. 112. li. c, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, cum ſeq. fol. 33. Auth. Incert. eod. cap. li. c, cum ſeqq. fol. 258.

Pingue

Digitized by Google

Pingue valens an habeat locum quando eſt concurſus creditorum. Ant. Lanc cap. 113. li. e, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, jol. 33.

Pingue valens an habeat locum etiam in corallo. Podius cap. 112. in princ. f. 159.

Pingue valēs an deducatur de damnis expenſis, & intereſſe. Percoll. cap 112. li. b, fol. 172.

Pingue valens an habeat loeum in ſententia. Iulian cap. 114 q. 12. fol. 247. Auth. Incert. cap. 112. li. c, cum ſeqq. fol. 258.

Pingue valens an habeat locum in iureiurando, & in confeſſione in iuditio facta. Iulian. cap. 114. q. 12. li. c, fol. 247. Author Incertus cap. 112. li. c, cum ſeqq. fol. 258.

Popularis quilibet in dubio præſumitur ad effectum accuſandi propter iniuriam factam Deo. Percoll. capit. 149. lit. d, fol. 178.

Poſſeſſio cauſa rei ſeruandæ dicitur poſſeſſio Aſinina. Ant. Lanc. cap. 97. li. b, f. 2.

Poſſeſſio ex primo decreto ſi ſit danda alicuius fundi an Notarius vel commiſſarius aut alius executor qui debet immictere ſufficiat quòd illam oſtēdat ad oculum cum eſſet in preſentia, & ſic an transferat poſſeſſionem per modum fictū Ant. Lanc. cap. 185. li. a, fol. 19.

Poſſeſſio reſtituitur debitori ante venditionem ſecus ſi ſit facta venditio. Io. Aloy. Sep. cap. 106. li. b, fol. 30.

Poſſeſſio non quæriiur per miſſum in poſſeſſionem niſi corporaliter apprehendatur. Boniorn. cap. 101. li. a, fol. 81.

Poſſeſſio licèt non acquiratur ex primo decreto poteſt tamen deueniri ad ſecundū. Boniorn. cap. 101. li. a, fol. 81.

Poſſeſſio realis, & actualis eſt capienda poſt inter poſitum ſecundum decretum aliàs nunquam acquiritur dominium nec lucrantur fructus. Podius cap. 112. in fine. fol. 160.

Poſſeſſio vera ex quibus clauſulis transferatur. Vide. Clauſula.

Poſſeſſio an recuperetur poſt annum refectis expenſis. Percoll. cap. 185. fol. 186. Vide. Reus contumax.

Poſſeſſionis præſumptio de præterito in preſenti quomodo procedat. Montal. cap. 135. li. e, 2. col. fol. 139.

Poſſidens ex primo decreto. Vide. Miſſus in poſſeſſionem.

Practica interponendi primum, & ſecundum decretum in nominibus debitorum quæ ſit. Bluſc. Lanc. cap. 121. li. a, f. 9.

Practica exceptionum ad litis ingreſſum. Vide. Exceptionum.

Preceptum ſeu mandatum factum vigore confeſſionis facta in iuditio ſeu vigore inſtrumenti guarentigiati poteſt reuocari pretextu erroris. Platam. cap. 131. in princ. fol. 229.

Prędium ſi adeſt via publica intermedia vel flumen publicum an potius dicatur collaterale quàm vicinum. Io. Aloy. Sep. cap. 199. fol. 77. Vide. Domus.

Prędia contigua quæ dicantur. Rizz. cap. 195. in princ. fol. 220.

Prælati ſeu epiſcopi an poſſint inquirere contra clericos de criminibus in quibus fiſcus non poteſt principaliter agere cōtra laicos. Iulian. cap. 149. q. 17. f. 251.

Prælati ſeu epiſcopi poſſunt inquirere de adulterijs, & alijs criminibus. Iulian. cap. 149. q. 17. li. b, 1. colum. fol. 252.

Prælati, & epiſcopi licèt videantur approbare, ea quæ in parlamentis ſtatuūtur tamen eorum interuentus nihil facit quoniam nō procedit in his quæ Prælati non poſſunt conſtituere. Iulian. cap. 149. q. 17. in fine fol. 252.

Prælati, & Epiſcopi non poſſunt ſtatuere contra canones ſummorum Pontificum. Iulian. cap. 149. q. 17. in fine fol. 252.

Præſcriptio, & tempus non currit ignoranti. Rizz. cap. 141. in princ. fol. 199.

Præſcriptio non currit non valenti agere. Ant. Lanc. cap. 102. li. e, fol 4. Io. Aloy. Sep. cap. 111. li. c, 1. col. fol. 31. Petrol. cap. 135. li. e, fol. 238.

Præſcriptio an interrumpatur per ſolam citationem. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. b, fol. 44.

Præſcriptio non currit in debito condictionali. Boniorn. cap. 111. li. d, 2. col. f. 82.

Præſcriptio quotuplex ſit. Iulian. cap. 131. q. 14. li. e, cum ſeqq. 1. col fol. 248.

Præſcriptio decennalis vt tollatur via executiua incipit currere à tempore quo competit ius agendi. Ant. Lanc. cap. 102. li. c, fol. 4. Io. Aloy. Sep. cap. 111. li. c, 1. col. fol. 31. & cap. 132. li. e, fol. 39. Et quid ſi obligatio eſt annua à quo tempore currit. Ant. Lanc. ibi li. b, & cap. 132. li. c, cum ſeq. fol. 10. Io. Aloy. Sep. ibi li. e, cum ſeqq.

Præſcriptio decennalis vt agatur via executiua ex contractu in quo adeſt pactū quod ad omnem requiſitionem creditoris agi poſſit à quo tempore currat. Vide. Inſtrumentum.

Præſcriptio decennalis non opponitur obligationi ſed ſolutioni, & modo exigendi. Ant. Lanc. cap. 132. li. c, fol. 10.

Præſcriptio ſtatutaria currit minori, &

etiam

Digitized by Google

etiam pupillo, & quid de iure communi. Ant. Lanc. cap. 111. li. b, in fine fol. 7. Io. Aloy. Sep eod. cap. li. d, 2. col. fol. 31.
Præſcriptio ſtatutaria quando interrumpatur. Iulian. cap. 135. q. 14. in fine. fol. 249.
Præſtatio idonea intelligitur cum fideiuſſoribus. Fim cap. 196. li. d, fol. 116. Rizz. cap. 196. fol. 221.
Præſtatio idonea an dicatur ſi interuenit hypoteca vel pignus. Fim. cap. 196. li. d, fol. 116. Rizz. eod. cap. fol. 221.
Præſumptio iuris, & de iure licèt excludat oẽm probationẽ tamen per eam non tollitur confeſſio partis. Ant. Lanc. cap. 106. li. a, in fine. fol. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, fol. 30. Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio. Podius cap. 130. in princ. fol. 164.
Pretium condecens vel non condecens quãdo dicatur. Anton. Lanc. cap. 112. li. b, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol. 33.
Pretium condecens alicuius rei non ſolum conſideratur reſpectu quantitatis ſed etiam qualitatis, & bonitatis. Podius cap. 112. li. e, 2. col. fol. 159.
Pretium condecens reſultat præcedente æſtimatione. Auth. Incert. cap. 112. li. b, fol. 258.
Pretium illud tantum quo res vendita eſt attẽditur in iure protbomiſeos. Fim. cap. 198. fol. 117. Rizz. cap. 200. li. d, fol. 223.
Pretium ſeu valor rei immobilis quomodo probari debeat. Podius cap. 112. li. a, 1. col. fol. 160.
Pretium iuſtum dicitur quanti res vendi poteſt. Iulian. capit. 113. q. 10. in fine. fol. 246.
Preuentioni eſt locus cum Magna Curia exiſtit in aliquo loco. Vide. Magna Curia.
Primum decretum. Vide. Decretum.
Princeps ſi prouideat quòd ſũmariè procedatur an debeat lis conteſtari. Percoll. cap. 133. in fine fol. 175.
Princeps vbi mandat procedi ſummariè licèt ordinariè procedatur vales proceſſus. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. e, 2. col. fol. 42.
Princeps in omni verbo ab ipſo prolato videtur inducere formam. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. e, 1. col. fol. 55.
Princeps an poſſit tollere priuilegium ſpolij, & quod ſimul, & ſemel cognoſcatur ſuper meritis. Bonior. cap. 135. li. a, f. 88.
Princeps dicitur eſſe de populo. Bonior. cap. 149. li. e, fol. 90.
Princeps accuſat per ſuum procuratorem ſeu Fiſcum. Boniorn. cap. 149. li. d, cum ſeq. fol. 90. & li. e, 1. col. & li. d, 2. col. fol. 91.
Princeps, & Papa exiſtens in loco concurrunt cũ ordinario in iuriſdictione. Boniorn. cap. 177. in fine. fol. 96.
Princeps an poſſit tollere ordinem iudiciarium. Fimia in probem. fol. 103.
Princeps an poſſit mandare vel procedere contra aliquem citatione omiſſa ſeu partibus non citatis. Fim. cap. 96. fol. 103.
Princeps an poſſit tollere appellationem. Fim. cap. 133. li. e, in fine 2. col. fol. 107. Percoll. cap. 169. li. a, fol. 182.
Princeps aut alius gubernator poteſt Minorem reſtituere aduerſus lapſum decem dierum ad appellandum probata cauſſa. Fimia. cap. 183. li. a, fol. 114.
Princeps an poſſit diſpenſare ſuper termino ſeu fatalibus appellationis aut prorogare terminum ad introducẽdum proceſſum. Bonior. cap. 183. li. e, fol. 97. Percoll. eod. cap. li. e, fol. 184.
Princeps ſi committat cauſſam de bono, & æquo an cauſſa ſit ſummria. Vide. Cauſſa.
Priuilegia ſeu ſtatuta aut conſuetudines alicuius loci debent preſentari in iuditio vt poſſit quis eis lętari. Fim. cap. 204. fol. 120.
Priuilegia alimentorum. Vide. Alimenta.
Priuilegium conceſſum ciuibus extenditur ad clericos. Io. Aloy. Sep. in probem. l. e, in fine fol. 23.
Priuilegium conceſſum inferiori nõ extẽditur ad maior rẽ. Io. Aloy. Sep. cap. 184. li. c, fol. 73. Viuae. eod. cap. fol. 132.
Priuilegium perſonale non extenditur ad alium. Io. Aloy. Sep. cap. 201. li. e, fol. 78.
Priuilegium non tollitur per legem generalem. Vide. Lex.
Priuilegium datum cauſſæ principali an intelligatur datum incidenti vel emergenti ipſius. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. d, 1. col. fol 45.
Probandi onus incumbit aſſerẽti ſe eſſe infra quindenam. Boniorn. cap. 112. li. b, fol. 83.
Probatio ſummaria quando intelligitur facta. Ant. Lanc. cap. 97. li. a, fol. 2. & an fiat per vnum teſtem ſeu per iuramẽtum. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. d, cum ſeq. fol. 25. Rizz. cap. 97. li. e, fol. 190. Plat. eod. cap. li. b, f. 225. Auth. Incert. eod. cap. li. b, fol. 255. Vide. Summaria.
Probatio ſemiplena quando dicatur inducta. Ant. Lanc. cap. 141. li. a, fol. 14. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, 2. col. fol. 50.
Probatio ſemiplena an ſufficiat in iuditio ſpoliatorio veluti per vnum teſtem aut

alium

alium modum per quem inducitur ſemiplena probatio. Io Aloy. Sep. cap. 133. li. c, fol. 41. Let. cap. 135. li. b, fol. 146.
Probatio in cauſſa ſpolij. Vide. Spolium.
Probatio ſemiplena ſufficit in iuditijs poſſeſſorijs veluti inditia, & preſumptiones ſummatim. Let. cap. 135. li. b, fol. 146.
Probatio ſollemnitatis requiſitæ per ſtatutum omiſſæ à qua partium ſit facienda. Io. Aloy. Sep. cap. 112. li. a, fol. 33.
Probatio, & liquidatio extremorum. Vide. Liquidatio.
Probatio plena requiritur antequam deueniatur ad ſecundũ decretum. nec poteſt validari ex probatione ſubſequenti. Podius cap. 112. li. d, 2. col. fol. 159.
Probatio in promptu quando dicatur. Vide. In promptu conſtare.
Probatio quæ ſufficiat in cauſſa breuiori. Vide cauſſæ breuioris.
Probatio an requiratur in notorijs. Rizz. cap. 169. li. d, fol. 213.
Probatio mortis, & ſucceſſionis defuncti an per hæredem poſſit fieri per iuramẽtum. Auth. Incert. cap. 103. fol. 257.
Probationes non habent executionẽ paratam. Montalt. cap. 106. fol. 136.
Probationes ſemiplenæ, & inditia quæ ſufficiunt ad torturam quæ ſint. Vide. Inditia.
Probationes in criminalibus plenę, & luce meridiana clariores eſſe debent niſi eſſet cauſſa quæ non inferret præiuditiũ tunc enim ſufficit ſemiplena probatio. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. a, cum ſeq. 2. col. fol. 50.
Proceſſus ſeu cauſſæ pendentes in aliquo iuditio quando poſſint per Magnam R. C. ad ſe auocari. Vide. Cauſſæ.
Proceſſus qui ſeruatur in Curia laicorum ſeruatur etiam in Curia clericorum. Io. Aloy. Sep. cap. 102. li. d. fol. 28.
Proceſſus ad litis ingreſſum. Vide. Exceptiones.
Proceſſus quando dicatur pendere. Io. Aloy. Sep. cap. 178 in princ. & in fine. fol. 70.
Proceſſus Appellationis an dari debeat originalis. Io. Aloy. Sep. cap. 183. li. d, in fine. fol. 71.
Proceſſus appellationis poteſt preſentari poſt 50. dies dummodo modicè poſt, expeditio tamẽ illius debet fieri infra 50. dies aliàs appellatio erit deſerta. Io. Aloy. Sep. cap. 183. li. e, fol. 71. Patern. eod. cap. li. d, fol. 150. Montalt. cap. 183. li. d, fol. 141.
Proceſſus ſi preſentetur defectiuus. Vide. Appellans.
Proceſſus eſt nullus vbi proceditur ad petitionem cuius nõ intereſt. Boniorn. cap. 149. li. c, 2. col. fol. 91.
Proceſſus an valeat ſi ille qui nõ debet audiri audiatur. Fim. cap. 159. li. d, fol. 111.
Proceſſus an valeat ſi per actorem non ſit ſeruata miſſio cauſa reſeruãdæ in bonis debitoris ſed fuit proceſſum ad ſententiam diffinitiuã. Alfonſ. cap. 97. in princ. fol. 148.
Proceſſus an ſit nullus ſi citatio ad producendum teſtes non fiat eo diè quo pars vult producere. Vide. Citatio.
Procurator quam debet pars appellans apportare poſtquam preſentauerit proceſſum Iudici ad quem qualis debeat eſſe. Ant. Lanc. cap. 183. li. c, in fine. fol. 19.
Procurator petens debitorem carcerari an debeat oſtẽdere ſpeciale mandatum. Fim. cap. 101. in princ. fol. 104. Auth. Incert. eod. cap. li. a, fol. 256.
Procurator verus promittens de ratho ad quid teneatur ſi non ſequatur rathum. Vide. Promiſſio.
Procurator ad capiendam poſſeſſionem intelligitur etiam procurator ad illam capiendam de facto. Montal. cap. 135. li. b, fol. 140.
Procurator quando, & in quibus caſibus poſſit pro aliquo in iuditijs cõparere vel accuſare. Rizz. cap. 141. li. d, cum ſeqq. fol. 199. Auth. Incer. eod. cap. li d, cum ſeqq. fol. 262. Ant. Lanc. cap. 141. li. e, fol. 13. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, cũ ſeqq. fol. 49.
Procurator ſi cõmittat ſpolium an teneatur dominus. Montal. cap. 135. li. a, fol. 140.
Promittens quòd aliquis affirmabit talem cõtractum debet intelligi quòd obſeruabit, & approbabit quod in eo continetur. Percoll. cap. 193. fol. 187.
Promittens quòd aliquis ratum habebit id quod per ipſum legitimè factum fuerit an debeat adimplere vel carcerarij. Percoll. cap. 193. in fine. fol. 187.
Promittens de ratho. Vide. Ratum.
Promiſſio de ſoluendo centum infra certũ tempus, & ſi ante ſoluta fuerint quinquaginta promittens ſit liberatus in toto an valeat. Boniorn. cap. 154. fol. 92.
Promiſſio ſeu ſtipulatio de rato non procedit niſi quò ad expenſas litis ſi ille qui promiſit erat verus procurator. Fim. cap. 193. li. c, fol. 115.
Promiſſio facti alieni de iure communi nõ tenet niſi adſit iuramentum vel pena ſit adiecta. Rizz. cap. 193. li. d, fol. 219.
Pubes quis dicatur. Vide. Pupillus.
Publicatio proceſſus an ſit de ordine ſub-

ſtantiali

Digitized by Google

ſtantiali illius ita vt ea omiſſa vitietur proceſſus vel ſententia ſit nulla. Io. Alo. Sep. cap. 134. li. c, fol. 44. & cap. 171. li. d, 1. col. fol. 68. Fim. eod. cap. 134. fol. 108. & cap. 171. fol. 113. Boniorn. cap. 171. fol. 95. Percoll. cap. 141. li. c, f. 177. & cap. 174. fol. 183. Rizz. cap. 171. in fine. fol. 216.

Publicatio in cauſa in quibus caſibus fiat. Rizz. cap. 171. in fine. fol. 216.

Publicatio ſola non didicitis teſtificatis nō excludit productionem teſtium. Io. Alo. Sep. cap. 144. li. d, fol. 51. Platam. eod. cap. fol. 230.

Publicatio poſt concluſum in cauſa peti nō poteſt nec pretextu publicationis non factæ reſcinditur concluſio. Percoll. cap. 141. li. c, fol. 177.

Publicatio teſtium quare requiratur. Percoll. cap. 143. fol. 177.

Pùpilli, & viduæ quando dicantur perſonæ miſerabiles. Percoll. cap. 133. li. b, 2. col. fol. 175. Podius eod. cap. li. b, f. 165.

Pupillus poteſt trahere cauſam ad Magnam Curiam, & eligere forum Principis. Vide. Perſonæ.

Pupillus, infans, vel pubes quis dicatur. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. d, 2. col. fol. 42.

Pupillus nil ſoluere debet cum iudex mandat quòd eius debitor ſoluat. Vide. Pauperes.

Pupillus an poſſit banniri. Vide. Minor.

Purgatio canonica quæ ſit, & qualiter fiat. Rizz. cap. 141. in fine fol. 200.

Q.

QValitas debet prius probari in delictis quæ tendunt ad habilitandum perſonam fiſci. Vide. Captus in flagranti.

Qualitas iuncta verbo debet intelligi ſecūdum tempus verbi. Iulian. cap. 113. q. 9. li. d, fol. 244.

Quarta pars pingue valentis quomodo deducatur. Vide. Pingue valentis quarta pars.

Quædam inhoneſtè petuntur quæ honeſtè retinentur. Ant. Lanc. cap. 121. li. d, f. 9.

Quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio. Io. Aloy. Sep. cap. 144. li. d, in fine. fol. 51. & cap. 151. li. a, fol. 58. Petrolus. cap. 144. fol. 238.

Quæſtiones pauperum. Vide. Pauperes.

Qui cedit liti non fatetur de iure aduerſarij. Ant. Lanc. cap. 168. li. a, fol. 17.

Quilibet de popolo quando poſſit accuſare. Vide. Accuſatio.

Quindena ad ſe opponendū datur in executiuis antequā ſoluatur niſi ſit appoſitum pactum de non opponendo nec ſe defendendo. Ant. Lanc. cap. 106. li. d, in fine. fol. 6. Et quid per tale pactum ſit ſublatum, & permiſſum. Ant. Lanc. ibi, li. e, a, & b. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, fol. 30.

Quindena ad ſe opponēdum non currit debitori niſi creditor prius preſtiterit de duplo, & tunc incipit currere, & hoc procedit parte petente. Ant. Lanc. cap. 106. li. e, fol. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, fol. 30.

Quindena ad opponendum incipit currere debitori à die interpoſiti decreti vel ſolutionis quando extat pactum de non opponendo vel à die præſtitæ cautionis de duplo. Ant. Lanc. cap. 112. li. b, fol. 7. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. c, fol. 32.

Quindena currit ab executione ſortis principalis, & non ante. Ant. Lanc. cap. 119. li. d, fol. 8.

Quindena quam habet Reus contra quem agitur per viam cædulæ ad ſe opponendum, & defendendum à quo diè incipiat currere. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li. b, fol. 41.

Quindena non datur in cauſa pecuniolæ. Boniorn. cap. 102. li. d, 1. col. fol. 83. Podius eod. cap. li. b, fol. 160.

Quindena non ſucceſſit loco quadrimeſtris quod datur iudicatis ſed loco duorum menſium de quibus in l. Debitoribus, de re iudicat. Boniorn. cap. 112. li. d, 1. col. fol. 83.

Quindena elapſa poteſt dici de nullitate executionis, & primi decreti. Boniorn. cap. 112. li. c, fol. 83.

Quindena elapſa non prohibetur quis intentare iura ſua per modum actionis. Boniorn. cap. 112. li. d, 2. col. fol. 83.

Quindena currit de momēto ad momentū. Montal. cap. 112. li. e, fol. 136. Let. eod. cap. fol. 144.

Quindena quando incipiat currere ſi fiat primum decretum ſeu miſſio in nominibus debitorum. Let. cap. 112. fol. 144.

Quindena non datur in cauſa alimentorū futurorum. Podius cap. 112. lit. d, fol. 160. Giglio. eod. cap. fol. 240.

Quindena quatenus datur à lege eſt dilatio peremptoria, & ideo poſt quindenā non admictuntur oppoſitiones. Percoll. cap. 112. li. e, 2. col. fol. 171.

Quindena an ſit concedenda debitori qui habet pecuniam pre manibus ſed non vult ſoluere creditori. Vide. Debitor.

Quindena elapſa poteſt iudex ferre ſententiam etiam non facta concluſione

nec

nec renuntiatione defenſionis. Platam. cap.131. li.b, fol.229.
Quindena ſi competit principali an competat etiam fideiuſſori. Iulian. cap. 161. *q.* 19 *li.b, & li.e, fol.*253.
Quindena datur ad proponendas exceptiones. Iulian. cap. 161. *q.*19. *in fine f.*254.
*Qui non habet in ęre luit in corpore. Ant. Lanc. cap.*152. *li. a, f.*15. *Io. Al. Sep. cap.* 125. *li.b, fol.* 38. *& cap.*160. *li.e fol.* 63. *& cap.*188. *li.c, f.*74. *Viuac. cap.*190. *li. d, fol.*133. *Rizz. cap.*153. *fol.*205. *& cap.* 160. *li.b, fol.*208. *Platam. cap.*153. *li.d, fol.*232.
Qui non habet in ęre luit in corpore qualiter intelligatur. Viuac. cap. 190. *li. d, fol.*133.
*Qui prior appellat prior agit. Io. Aloy. Sep. cap.*150. *li. a, fol.*58.
*Qui in vno grauatur debet in altero releuari. Io. Aloy. Sep. cap.*131. *li. a, fol.*39.
*Quod comprehenditur ſub ratione dicitur comprehenſum in ſtatuti diſpoſitione ac ſi oculatim in eo legeretur. Auth. Incer. cap.*112. *prope finem fol.* 259.
*Quod in fauorem eſt introductum non debet in odium retorqueri. Fim. cap.*140. *li. b, fol.* 109. *Chirchus eod. cap. in fine fol.*152.
Quod non eſt ceſſibile non eſt tranſmiſſibile. Io. Aloy. Sep. cap. 202. *li. a, fol.*78.
Quod in vno permictitur in alio prohibetur. Vide. Regula.

R.

R*Apiens mulierem. Vide. Stuprum.*
Raptus ſine ſtupro quando videatur inductum Io. Aloy. Sep. cap. 166. *li. b,* 2. *col. fol.*65.
*Raptus meretricis an de iure ſit punibilis. Rizz. cap.*166. *li. a, fol.*210.
*Rati promiſſio habet locum in quacunque promiſſione tàm facti proprij quàm alieni. Rizz. cap.*193. *in princ. fol.* 219.
Rati promiſſio an afficiat heredes. Fim. cap. 193. *in princ. fol.*115.
*Ratificatio an operetur liberationem. Iul. cap.*112. *q.* 3. *li. e,* 2. *col. fol.*242.
*Ratificatio an inducatur ex ſola ſcientia ratificare debentis. Iulian. cap.*112. *q.*3. *in fine fol.*242.
*Ratum promictens ſi non adimplet carceratur ſed non ſtatim ſed infra ſpatium mediocre. Ant. Lanc. cap.*193. *li. e, fol.* 21. *quod intelligę dummodo promiſſio ſit facta ſimpliciter non autem ſi eſt preſixum tempus. Ibi. li. a, fol.*22.
*Ratum promictens an ſi non adimpleat debeat ſemper carcerari. Percoll. cap.*193. *li. a, fol.*187.
*Ratum promictent ſi fecit quicquid potuit an teneatur. Boniorn. cap.*193. *fol.* 100. *Rizz. eod. cap. li. a, fol.*219.
Ratum promictens Minor an teneatur. Vide. Minor.
Ratum promictens Mulier ad quid teneatur. Vide. Mulier.
*Ratum promictens pro Minore qui repeτiatur leſus petens reſtitutionem ad quid teneatur. Bonior. cap.*193 *fol.*101. *Percoll. eod. cap. in fine fol.*187. *Rizz. eod. cap. li. b, cum ſeq. fol.*219. *Auth. Incer. eod. cap. fol.*266.
Ratum promictens iuxta formam Ritus ſi in fine cõtractus exinde dicatur quòd fiat Ritus in bonis tàntum an teneatur de perſona ex promiſſione rati. Fim. cap. 193. *fol.*115.
*Ratum promictens an poſſit cedere bonis. Fim. cap.*193. *li. e, fol.* 115. *Percoll. eod. cap. li. b, fol.* 187.
Ratum promictens non poteſt ſe opponere. Fim. cap. 183. *in fine. fol.*115.
*Ratum promictens an poſſit preſtare cautionem idoneam. Percoll cap.*193. *f.*187.
*Ratum promictens an poſſit gaudere dilationi quinquennali. Percoll. cap.*193. *li. b, fol.*187.
Ratum promictens pro alio qui non vult ratificare an ſi faciat ratificare per aliũ ęquè idoneum liberetur. Percoll. cap. 193. *in fine. fol.*187.
*Ratum promictens an ſoluendo intereſſe librretur, & non ſit carcerandus. Rizz. cap.*193. *li. d. fol.*219.
Ratum promictens an ſi contractus eſt nullus teneatur. Rizz. cap. 193. *li. b, cum ſeq. fol.* 219.
*Ratum promictens an, & quando elapſo decennio cogi poſſit ad ratificari faciendum, & à quo tempore currat tale decẽnium. Auth. Incer. cap.*193. *fol.*266.
*Ratum promictens ſi conueniatur non ſolum ex contractu promiſſionis ſed etiam ex ceſſione iurium vel alijs ſcripturis iunctis an audiatur in deſẽſionibus ſuis. Auth. Inc. cap.*193. *li. b,* 2. *col. fol.*266.
*Reaccuſatio an permictatur, & de quibus criminibus. Io. Aloy. Sep. cap.*150. *li. e, fol.*57. *& li. a, fol.*58. *Rizz. eod. cap. per totum fol.*204.
*Reaccuſatio quando non habet locum an tunc ex officio poſſit fiſcus procedere. Podius cap.*150. *fol.*166.
*Reaccuſationes preſumuntur fieri animo calumniandi, & dilatandi. Io. Aloy. Sep. cap.*150. *li. b, fol.*58.

Reconuentio in criminalibus an ſit permiſſa. Vide ſupra proximè. Reaccuſatio.
*Reconuentio an detur in executiuis. Montal. cap.*131.*fol.*138.
*Reductio ad arbitrium boni viri corā quo fieri debet. Auth. Incer. cap.*179.*fol.*265. *remiſſiuè.*
*Regalia ſi concedantur Baroni non intelligitur conceſſa facultas creandi Notarios vel cudere monetam ſeu cognoſcere de crimine læſæ maieſtatis. Boniorn. cap.*203.*fol.*102.
Regula. Dolo facies, &c. non habet locum in ſpolio. Io. Aloy. Sep. cap. 135. *li. a,* 2. *col. fol.*45. *& li. a,* 1. *col. fol.*46.
*Regula. Quod in vno permittitur in alio prohibetur quomodo intelligatur. Ant. Lanc. cap.*106. *li d, fol.*6. *Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol.*30.
Regula. Is poſſidet cuius nomine poſſidetur qualiter intelligatur. Io. Aloy. Sep. cap. 135. *li. c,* 2. *col. fol.* 46.
Regula. Expreſſio eorū quæ tacitè inſunt nihil, &c. Vide. Expreſſio.
Regula. Lumen maius occupat lumen minus qualiter limitetur. Io. Aloy. Sep. cap. 177. *li. b, fol.* 70.
Regula. Non valenti agere non currit præſcriptio. Vide. Præſcriptio.
*Regulæ ſtandum eſt vbi nihil eſt immutatum. Iulian. cap.*121. *q.* 13. *li. e, f.*247.
Relatum eſt in referente. Auth. Incer. cap. 112. *li. c, fol.*258.
*Remedium attentati melius eſt poſſeſſorio recuperandæ. Let. cap.*135. *li. c, fol.*146.
*Remedium l.*2. *C. De reſcind. vend. Vide. Lex.* 2.
Remiſſio, & concordia partis non præiudicat fiſco. Vide. Fiſcus.
*Remiſſio, & concordia partis aut tranſactio vel ceſſio litis in criminalibus an poſſit fieri. Io. Alo. Sep. cap.*145. *li. a, f.*53.
*Remiſſio ſeu concordia ſi ſit facta inter partes in criminalibus an alter conſanguineus poſſit iterum accuſare, & infra quod tempus. Io. Aloy. Sep. cap.*145. *li. c, fol.*53. *Percoll. eod. cap. li. d, fol.*178.
*Remiſſio, & concordia in criminalibus vſque ad quod tempus fieri poteſt. Io. Aloy. Sep. cap.*145, *li. d, fol.*53.
*Remiſſio, & concordia facta per partes in criminalibus debet acceptari per iudicē. Io. Aloy. Sep. cap.*145. *li. b. fol.* 53. *Boniorn. eod. cap. in fine fol.*90.
*Remiſſio, & ceſſio prodeſt Reo etiam quòd non exprimantur omnes qualitates delicti. Auth. Incert. cap.*145. *li. b, fol.*263.
Remiſſio an pro ſit quando eſt acquiſitum ius fiſco. Auth. Incert. cap. 145. *li. b, fol.*263.
Remiſſio an, & quando fieri poſſit. Auth. Incert. cap. 145. *li b fol.*263. *remiſſiuè.*
*Remiſſio facta à maiore parte hæredum an præiudicet minori parti. Auth. Incert. cap.*145. *li. c, fol* 263.
Remiſſio facta a maiore parte fratrum, filiorum, aut conſanguineorum an cæteris præiudicet. Auth. Incert. cap. 145. *in fine. fol* 263.
Renuntiatio exceptionis non numeratæ pecuniæ non valet. Vide. Pactum.
Renuntiatio ceſſionis bonorum. Vide. Ceſſioni bonorum.
Renuntiatio priuilegij an inducatur per actum vnum contrarium. Petrolus cap. 96. *in fine. fol.*235.
*Reprobatio eſt ſpecies defenſionis. Boniorn. cap.*134. *in princ. fol.*87.
*Res facilè reducitur ad naturam ſuam. Io. Aloy. Sep. cap.*133. *li. b,* 1. *col. fol.*43.
*Res empta ex pecunia mea non eſt mea niſi expreſſè dicatur. Viuac. cap.*192. *fol.* 134.
Reſcriptum poteſt ſemper præſentari durante vita concedentis. Let. cap 96. *fol.* 143. *Auth. Incert. eod. cap. fol.*255.
Reſpublica, & eccleſia, æquiparātur. Vide. Eccleſia.
Reſpublica. Vide. Vniuerſitas.
*Reſtitutio breuis quando detur. Io. Aloy. Sep. cap.*134. *li. d, in fine* 2 *col. fol.*43.
*Reſtitutio ſi ſit conceſſa an poſſit pars illi renuntiare inuita alia parte. Podius cap.*115. *in fine fol.* 161.
Reſtitutio an ſit danda perſonæ reſtituibili, & non reſtituibili ſi cauſſa eſt mixta. Vide. Cauſſa.
Reſtitutio an ſit concedenda Authori laudato perſonæ reſtituibili. Boniorn. cap. 272. *fol* 96.
*Reſtitutio an ſit concedenda ſi pendente iuditio quis efficiatur maior. Boniorn. cap.*172. *fol.*96.
Reſtitutio an ſit concedenda hæredi maiori maſculo ſi litigans fœmina vel minor moriatur poſt publicationem. Boniorn. cap. 172. *fol.*96.
*Reſtitutio conceſſa Minori an competat etiam eius aduerſario. Petrolus cap.*136. *fol.*238.
*Reſtitutio omnis conceditur fiſco. Bonior. cap.*172. *li. b, fol* 96.
*Reſtitutio infra quod tempus cōpetat perſonæ reſtituibili aduerſus curſum fatalium appellationis. Bonior. cap.*183. *fol.*97.
*Reſtitutio dum pendet ſuperſedetur in executione ſententiæ. Rizz. cap.*118. *fol.*193.
Reſtitutio

Digitized by Google

Reſtitutio noua.Vide.Noua datur dilatio.
Reſtitutio aduerſus ſententiam an,& quãdo concedatur perſonis reſtituibilibus, veluti minori; eccleſię, & ſimilibus Montal. cap. 116. in princ. fol. 137. Io.Aloy.Sep.cap.116. li. c, fol.34.& cap. 118. li.e, fol.35. Rizz.cap.116. in princ. & cap.118. fol.193. Podius cap. 116. in princ. fol. 161.
Reſtitutio aduerſus ſententiam an concedatur Maiori. Mõtal.cap.116.in princ. fol.137.Io. Aloy. Sep. eod. cap. li.c, f.34. & cap.118. li. e, fol. 35. Rizz. eod. cap. 116.in princ.& cap.118.fol.193.Podius cap.116. li. d, fol. 161.
Reſtitutio in integrum an concedatur ſi appellatio eſt prohibita.Fim.cap.138.f. 109. & cap.169.li. b, fol.113.
Reſtitutio in integrum an concedatur à ſententijs latis in M. C. ſuper exceptionibus ſeu informationibus oppoſitis ad impediendum litis ingreſſum.Auth.Inc. cap.138. fol.262.
Reſtitutio in integrum in cauſis criminalibus an concedatur ex negligentia, lata culpa, vel ſupina ignorantiã ſtãte clauſula generali, ſi qua iuſta cauſa, &c. Perc. ca.144.f.177.Petrol.eo.cap f.238.
Reſtitutio.Vide.Terminus reſtitutorius.
Reſtitutiones in cauſis ciuilibus poſt dicita teſtificata vel poſt aperta puncta an dentur, & quibus perſonis, & quando.Auth Incerc. cap 172.fol.265. Ant. Lanc. cap.172. li. c, fol.18.Io. Aloy.Sep. eod. cap li. b, fol.69.
Reſtitutiones in cauſis criminalibus an iudex ex officio parte non petente dare poſſit.Io. Al Sep.c.144.li.a, f.51.& l.b, f.52.
Reſtitutiones in cauſis criminalibus an,& quando dentur. Io.Aloy.Sep. cap.144.in princ.fol.51. Platam. eod. cap. fol. 230.
Reſtitutiones an dentur partibus poſt concluſum in cauſa tàm in ciuili quàm in criminali. Io. Aloy. Sep. cap.134. li. a, fol.44 Rizz.eod. cap.in fine. fol. 197.& cap.144. li.d, fol.200.
Reſtitutiones quę dãtur partibus an ſint communes vtrique parti. Io. Aloy. Sep. cap.1334. li.a, fol. 44.Podius cap.115.in fine. fol.161.
Reſtitutiones non dantur ad vindictam. Io.Aloy. Sep. cap.171. in fine. fol. 68.
Reſtitutiones ſi quis habuit in cauſa principali an habebit alias in cauſa liquidationis. Boniorn. cap.171. fol.95.& cap. 172. in princ. fol. 96.
Reſtitutiones pro ſunt etiam alijs conſortibus litis nõ reſtituibilibus ſi cauſſa eſt indiuidua.Boniorn.cap.172. lit. b, cum ſeqq.fol.96.Podius cap.134.li.a.fol.165.
Reſtitutiones an dentur in cauſis ſummarijs Auth.Ine. cap.172. fol.265.
Reſtitutiones dantur ex ęquitate ſuadẽte, & ea ceſſante ceſſat reſtitutio. Auth.Incert. cap.172.fol.265.
Reſtitutiones ordinarię ſunt ſex dierum pro qualibet.Io.Aloy. Sep. cap.115. li. b, fol.34.Podius eod.cap.in fine. fol.161.remiſſiuè Rizz.eod.cap. fol.193.& cap.144. in princ. fol.200.
Reſtitutiones extraordinariæ ſine iuſta cauſa non conceduntur Io.Aloy.Sep.cap. 115.li. c, fol.34.Rizz.eod.cap. fol. 193.
Reſtitutiones extraordinariæ ſtatuuntur arbitrio Iudicis.Io.Al.Sep. cap.115. li.b, fol. 34.Rizz.eod.cap.fol.193.
Retenſio an ſit defenſio, & habeat locum in ſpolio. Percoll.cap.135.li.d, fol.176.
Reuiſio an ſuſpendat executionem. Ant. Lanc.cap.188.li. d, fol.20.Io.Al.Sep.eod. cap.in princ. fol.74
Reuiſio aliquando ſuſpendit pronuntiatũ. Ant.Lanc.cap.151. li.c, fol.15.
Reuiſio quando petitur an audiatur petẽs non prius ſoluto debito,& expenſis,& an ſufficiat depoſitum aut pignus ſeu compenſatio vel requiratur realis ſolutio. Ant.Lanc.cap.188.li. d, fol.20.Io.Aloy. Sep.eod.cap.li. b, cum ſeqq. fol.74. Boniorn.eod.cap.li.a, cum ſeq.fol.99. Viuac. eod.cap.fol.133.Montalc.eod.cap.f.142.
Reuiſio idẽ eſt quod ſupplicatio.Ant. Lanc. cap.188.li.d, fol.20.
Reuiſio dum pendet ſi fiat ſolutio debiti,& expenſarum an acta validentur. Io.Al. Sep.cap.188.li. c, fol.74.
Reuiſio ſi fuerit conceſſa, & audita non facto depoſito debiti,& expenſarum ſolutione vt quia pars ante non curauit petere an proceſſus vel ſententia erit nulla.Io.Aloy.Sep.cap.188.in princ. fol.74. Bonior.eod.cap.in principio fol.99.Fim. eod.cap.fol.114.
Reuiſio ſi tentetur nõ facta ſolutione quod fit nulliter fit.Fim.c.188.in prin.f.114.
Reuiſio vel ſupplicatio infra quod tempus peti poſſit. Io.Aloy.Sep.cap.188. li.b, fol. 74.
Reuiſio in cauſa oppoſitoria in qua ſumma procedat. Io. Aloy. Sep. cap.188. li. b, in fine, fol.74.
Reuiſio an concedatur ſi quis condemnatus ad reſtitutionem rei illam relaxat vel conſtituit ſe poſſidere abſque eo quod offerat,& cõſignet.Fim.ca.188.l.a, f.115.
Reuiſio an concedatur Tertio comparenti non prius facta ſolutione. Auth.Incer. cap.188.fol.265.

Reuiſio an peti poſſit contra tres ſententias cõformes. Author Incertus cap. 188. fol. 265.

Reuiſio. Vide. Via grauaminis.

Reuiſionem petens ex quo tenetur prius debitum, & expenſas ſoluere an ſi quis poſſideat bona audiatur. Io. Aloy. Sep. cap. 188. li. a, fol. 74. Viuac. eod. cap. li. c, fol. 133.

Reuiſionem petens etiam quòd ſit mulier ex quo tenetur prius ſoluere debitum, & expenſas an ſi non habeat, & velit interim ſtare carceratus poſſit, & videatur adimplere. Io. Aloy. Sep. cap. 188. li. c, fol. 74. Viuac. eod. cap. fol. 133. Boniorn. eod. cap. in fine. fol. 100.

Reuiſionem petens ex quo tenetur prius debitum ſoluere, & ſi non habet poteſt ſtare carceratus an ſi velit cedere bonis audiatur, & liberetur à carceribus. Io. Aloy. Sep. cap. 188. in fine. fol. 74.

Reuiſionem petens an audiatur ſi ſit electa ſatisfactio debiti ſuper bonis, & non in pecunia. Auth. Incert. cap. 188. in fine fol. 265.

Reus dicitur qui ſe opponit. Percoll. cap. 112. li. a, fol. 172.

Reus ſi perſeuerat in contumacia nec vult comparere quid faciendum ab actore, & quomodo illi ſit conſultum à lege. Ant. Lanc. cap. 97. li. e, fol. 2. Alfonſ. eod. cap. in princ. fol. 148.

Reus ſi non comparet nec comparet actor quæ cõtumacia attendatur. Fim. cap. 97. li. a, fol. 104.

Reus contumax ſi comparet infra annum an recuperet poſſeſſionem rejectis expenſis, damnis, & intereſſe. Sed quid ſi poſt annum compareat. Ant. Lanc. cap. 97. li. e, fol. 2. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, fol. 25. Fim. eod. cap. fol. 103. Viuac. eod cap. fol. 121. Montal. eod. cap. fol. 135. Percoll. eod. cap. li. c, fol. 167. Rizz. eod. cap. li. c, cum ſeqq. fol. 190. Platam. eod. cap. li. b, cum ſeq. fol. 225. Auth. Incer. eod. cap. li. b, fol. 256.

Reus contumax comparens infra annum ad recuperandum poſſeſſionem intelligitur litè non conteſtata. Percoll. cap 97. li. b, fol. 168. Platam. eod. cap. in fine fol. 225. Auth. Incer. eod. capit. in fine fol. 256.

Reus contumax comparens infra annum ſi propter abſentiam iudicis vel ex alio iuſto impedimento non recuperet poſſeſſionem, & ſit elapſus annus non propterea illam perdit. Rizz. cap. 97. in fine. fol. 191.

Reus cõtumax veniens poſt annum an audiatur in poſſeſſione, & in proprietate. Rizz. cap. 97. li. d, fol. 190.

Reus citatus, & abſens ex iuſta, & probabili cauſa an ſi exinde poſt annum veniat, & compareat recuperet poſſeſſionem non rejectis expenſis Alfonſ cap. 97. li. a, 2. col. fol. 148. Podius eod. cap. li. e, fol. 154.

Reus citatus ad ſubeundum ſi eſt contumax an habeatur pro confeſſo vel iudex poſſit mandare apponi verbum, Confitetur, & procedere iuxta formam Ritus Viuac. cap. 132. li. c, fol. 124. Platam. eod. cap. li. b, cum ſeq. fol. 229.

Reus contumax ſi compareat ad recuperãdum poſſeſſionem, & actor miſſus in illam reperiatur abſens quid faciendum. Platam. cap. 97. fol. 225.

Reus contumax ſi compareat, & recuperet poſſeſſionem ammiſſam, & iterum eſt contumax an hoc poſſit facere in infinitum. Platam. cap. 97. li. c, fol. 225.

Reus contumax quas exceptiones opponere poteſt. Platam. cap. 97. li. a, fol. 225.

Reus contumax. Vide. Contumax.

Reus turbans actorem miſſum in poſſeſſionem bonorum eius non ſolum non auditur in petitione dupli ſed etiam punitur ſecundum qualitatem delicti. Rizz. cap. 109. fol. 192.

Reus condemnatus ad reſtitutionem bonorum ſi eſt ſuſpectus de dilapidatione illorum ſequeſtrantur fructus. Rizz. cap. 116. li. d, fol. 193.

Reus contra quem agitur per viam cedulę ſi fuit citatus ad ſubeundũ, & ſit contumax an iudex poſſit mãdare apponi verbum Confitetur, & poſtea procedi per viam cedulæ. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li. c, cum ſeqq. col. 1. fol. 40.

Reus contra quem agitur per viam cedulæ non obſtante pacto de non opponendo appoſito in contractu cuius vigore agitur poteſt ſe opponere infra quindenã quia tale pactum preſcribitur decennio. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li. a, fol. 41.

Reus contra quem agitur per viam cedulę ſi infra quindenam nihil fecit an Iudex poſſit ferre ſententiam ſine concluſione vel renuntiatione defenſionis. Io. Aloy. Sep. cap. 132 lit. b, fol. 41. Vide. Iudex.

Reus quando dicatur captus vel ſe ſpontè offerre Ant. Lanc. cap. 159. li. e, fol. 16.

Reus an poſſit fideiubere pro alio correo, & an iudex poſſit compelli ad hanc fide iuſſionem capiendam. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. d, 1. col. fol. 50.

Reus abſoluendus à delicto non eſt ita diligenter cuſtodiendus. Ioann. Aloyſ. Septim.

Digitized by Google

Septim. capit. 142. lit. c, fol. 51.
Reus in quibus caſibus carcerari debet Mōtalt. cap. 145. fol. 140. Vide infra. Reus accuſatus.
Reus transmictendus ad Magnam R.C. an transmictatur ſub fideiuſſione. Fim. cap. 149. li. d, fol. 110.
Reus ligatus ſub fideiuſſione ſi ſe preſentat coram Rege vel Vicerege quomodo debeat eſſe iſta preſentatio, & qualiter intelligatur Patern. cap 163. fol. 150.
Reus fugiens à carceribus ſi vadat ad maius Tribunal vel ad Regem an habeatur pro confeſſo, & poſſit punri. Percoll. cap. 163. li. b, fol. 181. Auth. Incer. eod. cap. fol. 264.
Reus fugiēs ad maius Tribunal an dicatur facere fugam. Auth. Incert. cap. 163. fol. 264.
Reus fugiens ad Regem nō dicitur purgare moram aut contumaciam etiam ſi fuerit admiſſus niſi expreſſè diſpenſetur. Percoll. cap. 163. in fine fol. 181.
Reus fugiens ſi ſtatim capiatur à familia & officialibus an poſſit uti fugiens puniri licèt fuga non habuerit effectum. Percoll. cap. 163. in fine fol. 181.
Reus ex delicto publico poteſt per officiales & per quemcunque capi. Vide. Delictū.
Reus quando dicatur captus in flagranti. Io. Aloy. Sep. cap. 149. li. a, 2. col. fol. 57. Fim. cap. 155. fol. 111. Viuac. cap. 149. li. e, fol. 128. Percoll. cap. 149. li. e, f. 178. Rizz. eod. cap. li. d, fol. 204.
Reus captus in flagranti an poſſit per officiales puniri, & quomodo in tali caſu procedatur. Percoll. cap. 149. li. e, fol. 178.
Reus captus in flagranti crimine an pro hoc poſſit torqueri. Percoll. cap. 149. li. a, fol. 179.
Reus ſi fugiens proiecit arma intra, & poſtea capitur à familia an dicatur captus cum armis. Percoll. cap. 155. li. d, fol. 179. Platam. eod. cap. li. d, fol. 232.
Reus accuſatus non debet de eodem delicto ſæpius puniri. Patern. cap. 166. li. e, fol. 150.
Reus cui fuerunt bona confiſcata ſi fuerit reſtitutus an recuperet illa vna cum fructibus perceptis. Percoll. cap. 159. in fine fol. 180.
Reus in crimininalibus an poſſit renuntiare exceptionibus, & defenſionibus ſuis. Percoll. cap. 141. li. d, fol. 177.
Reus in criminalibus ſi renuntiat omnibus defenſionibus ſuis tamen quilibet de populo poteſt comparere pro eo. Percoll. cap. 141. li. a, 2. col. fol. 177.
Reus accuſatus vel inquiſitus in quibus delictis non admictitur ad fideiuſſionem ſed ſtatim eſt carcerandus. Rizz. cap. 141. li. c, cum ſeqq. fol. 199. Vide ſupra. Reus in quibus caſibus.
Reus accuſatus vel inquiſitus citatus, & contumax ſi non comparet bannitur, & quomodo, & quādo cōſiſcantur eius bona & elapſo anno foriudicatur in delictis arduis ad petitionem partis. Rizz. cap. 145. li. b, cum ſeqq. fol. 201.
Reus accuſatus à proſequutus in minimis delictis contumax ſi compareat poſt duos menſes recuperat bona illa quæ fuerunt confiſcata ſolutis expenſis omnibus damnis, & intereſſe parti nec foriudicatur in talibus criminibus. Rizz. cap. 159. li. c, fol. 207.
Reus accuſatus de crimine in quo non venit pęna corporis afflictiua ſed pęna pecuniaria quam fideiuſſionem preſtare debeat ne carceretur. Platam cap. 151. fol. 231.
Reus accuſatus de ſpreta pęna defenſæ qualiter puniatur. Platam. cap. 153. li. b, cum ſeqq. fol. 232.
Reus qui de nocte non patitur cognoſci ab officialibus qua pęna puniatur. Platam. cap. 155. in fine. fol. 232.
Reus ſeu rei nomen qualiter, & quando dicatur receptum inter Reos. Vide. Nomen Rei.
Reus ſeu Reo negari non debet quod actori conceditur vt ſeruetur ęqualitas. Ant. Lanc. cap. 132. li. d, cum ſeq. fol. 11.
Reus contra quem ſuis interpoſitum primum decretum qualiter ſibi prouideat, & quomodo illi ſuccurratur. Io. Aloyſ. Sep. cap. 97. li. a, fol. 25.
Reus. Vide. Conuentus.
Rex an poſſit tollere ordinem iuditiarium. Vide. Princeps.
Rex in procedendo an debeat ſeruare ordinem iuris. Fim. in prohem. fol. 103.
Ritus iſte in cauſa ſpolij an ſit ſeruandus in iure canonico, & eccleſiaſtico ſeu in rebus eccleſiaſticis aut beneficialibus, & in quo differat à iure communi. Blaſc. Lanc. cap. 135. li. d, fol 12. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, 1. col. fol. 46. Mont. eod. cap. li. e, 1. col. fol. 139. Auth. Incer. cap. 135. li. d, fol. 261. Vide ſupra. Capitul. Ritus. 135.
Ritus cum ſit ordinatus à Principe debet ſeruari ad vnguā tāquam inductus pro forma aliàs actus non valet, & proceſſus eſt nullus. Io. Aloy. Sep. cap 149. li. b, cū ſeq. 1. col. fol. 55. Pod. in prohem. fol. 153. Iul. cap. 113. q. 9. li. c, 1. col. f. 245.

Digitized by Google

Ritus eſt odioſus, & correctorius iuris cõmunis, & non debet extendi Fimia in prohem. fol.103. & cap.101. fol.104. Viuac. cap.195. li. b. fol.133. Percoll. cap. 119. fol.173. & cap.133. li. b, 1. col. fol. 175. Auth. Incert. capit.101. in princ. fol.256. Sed quòd ſit fauorabilis tenet. Auth. Incert cap.112. li. c, fol.258.

Ritus an habeat locum inter exteros, & in forenſibus. Fim. in prohem. fol.103.

Ritus debet ſtrictè interpretari. Fim. cap. 101. fol. 104.

Ritus loquens de inuentario intelligitur de legitimè facto. Fim. cap.114 in princ. fol. 106.

Ritus in materia iuris protbomiſeos procedit quando tale ius competit ratione vicinitatis vel conſanguinitatis. Fim. cap. 194. li. c, fol.116.

Ritus ĩ materia iuris protbomiſeos eſt correctorius iuris cõmunis. Rizz. cap.194. li. e. fol.219.

Ritus in materia iuris prothomiſeos non derogat conſuetudinibus locorum imo illas approbat, & ſeruari mandat. Fim. cap. 200. li. a, 2. col. fol.118. & cap.202. in princ. fol.119. Viuac. cap.104. fol.134. Rizz. cap. 195. li. c, fol.221.

Ritus recipit interpretationem à iure communi. Viuac. cap.124. in fine. fol.123. Iulian. cap.121. q. 13. li. e, fol.247. Author Incert. cap.113. li c, 1. col. fol.260.

Ritus in omnibus quæ diſponit videtur diſponere per modum regulę, & ſunt de ſubſtantia. Patern. cap. 183. in fine. fol.151.

Ritus iſte an liget clericos taliter quòd eũ teneantur ſeruare. Podius in probem. li. c, fol.153.

Ritus. In Ritus compilatione an cõcurrat Braccbium Eccleſiaſticum. Percoll. cap. 102. li. a, fol.170.

Ritus ſeruatur in plurimis pro generali cõſuetudine. Petrolus in probem. fol.235.

Ritus loquens generaliter, & indiſtinctè debet generaliter intelligi nec aliquid addere ad literam vel detrahere debemus Iulian. cap.140. q.15. li. e, fol.249.

Ritus verba debent diligenter inſpici, & eius verbis deſeruiri. Iulian. cap.140. q. 15. li. b, fol.249.

Ritus capitul. Vide. Capitul. Ritus.

Rubrica ſi eſt generalis debet generaliter intelligi. Boniorn. cap 141. li. a, fol.89.

Ruſticus interrogatus poteſt reſpondere conſultus preſente Aduocato ſicut perſona ideota ac dupplicem poteſt dare reſponſionem. Fim. cap.156. fol.111.

S.

Salariorum cauſſæ quæ ſint ſummariæ. Vide. Cauſa.

Salarium totum debetur Doctori legenti, & ante tempus morienti ſecus in mechanicis artificibus his enim pro ratha temporis debetur. Io. Aloy. Sep. cap.133. li. a, 1. col. fol.42.

Salarium totum, & integrum debetur Aduocato ſi in medio litis partes transfegerint, & ſe concordauerint. Io. Aloy. Sep. cap.133. li. c, 1. col. fol. 41.

Salarium triplici modo debetur Aduocato. Io. Aloy. Sep. cap.133. li. a, 1. col. fol.42.

Salarium vnum debet habere Aduocatus licèt plura ſint iuditia. Io. Aloy. Sep. cap. 133. li. c, 1. col. fol. 42.

Sanguinis appellatione an veniat gutta ſanguinis. Vide. Statutum faciens mentionem.

Scientia vel ignorantia ſpoliati probatur iuramento ipſius. Vide. Spoliati ſcientia.

Scientia an requiratur vel preſumatur quando publicè notum eſt. Io. Aloy. Sep. cap. 141. in princ. fol.49. Viuac. eod. cap. in princ. fol.126. Rizz. cap. 169. li. c, fol.213.

Sciẽtia debitoris quòd ſit ei executio cauſata. Vide. Debitoris ſcientia.

Scriptura priuata an ex pacto poſſit habere viam executiuam. Ant. Lanc. & ibi Blaſc. cap. 101. li. b, cum ſeq. fol. 3. Io. Sep. eod. cap. li. e, fol.26. Boniorn. eod. fol.80. & cap. 110. fol.81. Percoll. cap. 101. in princ. fol.168.

Scriptura priuata non probat pro ſcribente ſed contra ſic. Vide. Inſtrumentum priuatum.

Scriptura priuata ex pacto contrahentiũ poteſt facere plenam fidem. Blaſc. Lanc. cap.101. lit. e, in fine fol.3. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, fol.27.

Scriptura priuata an veniat appellatione inſtrumentorum quando militat eadem ratio. Iulian. cap. 114. q.12. li. d, f. 247.

Scriptura aut cedula conſecta à Sacerdote nõ habet executionem paratam quia nõ poteſt eſſe Notarius. Vide. Inſtrumentũ.

Scriptura quòd ſit ſcripta manu Notarij debet in promptu probari vt inſtrumẽtum babeat executionem paratam. Io. Aloy. Sep. cap.110. li. e, fol. 30. quod quãdo procedat vide ibi.

Scriptura Notarij ſi eſt nota iudici an faciat probationem. Viuac. cap.110. li. c, fol. 121.

Scriptura facta propria manu an babeat executio-

Digitized by Google

executionem paratam. Fim.cap.110.li. a, fol 505.
Scriptura Bancherij contra ipſum, habet executionem paratam. Fim.cap.114.li. e, fol.116.
Scriptura ſubſcripta tantũ manu alicuius an idem operetur ac ſi tota ab eo fuiſſet ſcripta. Podius cap.114. fol. 100.
Scriptura publica vel priuata quæ dicatur. Vide. Inſtrumentum.
Scriptura ſeu apodixa ſcripta manu propria facit plenam fidem. Plata.cap.132. li.a, fol.229.
Secundum decretum. Vide. Decretum ſecundum.
Secundum preſupponit primum. Boniorn. cap.112. li. e, 1.col. fol.83.
Semiplena probatio. Vide. Probatio.
Sententia habet executionem paratam. Io. Aloy.Sep.cap.132. li. b, fol.40. Fim.cap. 110. li. b, fol.105. Montal. cap. 106. in fine.fol.136. Rizz.cap.132. li.b, fol.196.
Sententia infra annum exequitur, & an hic annus currat in ſentẽtia lata in cauſa familiæ herciſcundæ, & petitionis hereditatis. Ant. Lanc.cap.132. li.e, f.10. & cap.186.li.b, fol.20. Platam.cap.132. fol.229. Sed quid ſi antè annum pars fuit citata ad executionem, & ante executionem labatur annus. Io. Aloy. Sep. cap.132. li. b, fol.40. Viuac.eod.cap.132. in princ. fol.124.
Sententia an pariat actionem in factum vel actionem iudicati. Io. Aloy. Sep. cap. 132. li. a, 1. col. fol.40. Rizz.eod.cap.in princ. fol.196.
Sententia eſt nulla ſi poſt concluſum in cauſa admittantur articuli ex aliqua cauſa, & pars iterum non concludat. Vide. Concluſio.
Sententia. An pro ſententia præſumatur. Petrolus cap.98. in fine. fol.236. Auth. Incer.cap.135. in princ. fol. 261.
Sententia ſi ſit tranſacta in rem iudicatã, & iudex iuditialiter proceſſerit præſumitur pro illa. Vide. Iudex ſi procedat.
Sententia. in dubijs quando præſumatur pro ſententia. Vide. In dubijs.
Sententia in inſtantia ad litis ingreſſum lata poſt bimeſtre tempus nulla ſubſiſtente iuxta cauſa an valeat. Io. Alo. Sep. cap.137. li. d, 2.col. fol.47.
Sententia euidenter iniqua non tranſit in rem iudicatam. Io. Aloy. Sep. cap.139. li. d. fol. 4).
Sententia an valeat ſi partes petunt expeditionem pretermiſſa concluſione. Io. Aloy. Sep. cap.171. li. b, 2.col. fol.68.
Sententia eſt nulla ſi Iudex ad quem delata appellatione iudicat ſuper meritis. vide. Iudex.
Sententia non liquida an poſſit mandari executioni. Boniorn. cap.132. li.a, 2.col. fol.86. Fim cap.119. fol.106.
Sententia in cauſa ſpolij ſi apparet iniqua non valet. Let. cap.135 li.c, fol.146.
Sententia ſpolij an habeat idem priuilegiũ quod dat Ritus in ſpolio priuilegiato. Boniorn.cap.135. li.a, fol.88.
Sententia lata quaſi cõtrabitur. Fim.cap. 188.li.a, fol.115.
Sententia lata per cedulam cõdemnatoriã ſeu per viã inſtantiæ an ſit appellabilis. Montal.cap.132.in princ.fol.138.
Sententia lata poſt appellationem etiam de conſenſu partium vel ipſius appellati eſt nulla. Montal.cap.183 li.e, fol. 141.
Sententia a qua non eſt appellatum vel eſt appellatum ſed appellatio eſt diſerta an poſſit reuideri. Mont.ca.183.li.a, f.142.
Sententia Banni. Vide Bannum.
Sẽtẽtia foriudicationis. Vide Foriudicatio.
Sẽtentia an ſit nulla ſi in cauſa poteſt procedi extraordinariè, & procedatur ordinariè. Chirc.cap.139. fol.152.
Sentẽtia eſt ipſo iure nulla ſi pupillus fuit condemnatus indefenſus. Pod. cap.116. in princ. fol.161.
Sententia primi vel ſecundi decreti an dicatur interloquutoria, vel diffinitiua. Percoll.cap.186. fol.186.
Sententia appellatione vel reſtitutione in integrum penden e quibus caſibus mandetur executioni, licèt regulariter tali caſu impediatur executio. Io. Aloyſ. Sep. cap.116.li.d, fol.34. & li.a, fol.35. Mont. eod.cap.li.b, fol.137. Rizz.cap.116.li.d, cum ſeq. fol.193.
Sententia lata ex confeſſione partis an patiatur appellationem. Vide Appellatio.
Sententia ſi ſit fundata ſuper cõfeſſione an poſſit pars infra terminum 15. dierum probare errorẽ ſuæ confeſſionis. Platam. cap.131.li.b, fol.229.
Sententia debet proferri eo die quo pars ad illam fuit citata aliàs ſentẽtia eſt nulla. Petrol.cap.98.li.b, fol.236.
Sententia eſt nulla ſi antequã proferatur non conſtat Iudici de citatione partis, & debet mandare vt ſcribatur in actis, vel ea præſente fuit lata. Petrol. cap.98. in fine fol.236.
Sententia quòd ſit prolata an poſſit probari per teſtes ſi inſtrumẽtum illius ſit deperditum. Bonior.cap.132.li.e.fol.86.
Sententia quando profertur obſcura quæ poſtea declaratur, & ſit elapſus annus a quo tẽpore annus iſte currere incipiat. Auth.

Digitized by Google

Auth. Incertus cap. 132. fol. 261.

Sententia diffinitiua paris effectum perpetuum quod ſecus eſt in interloquutoria. Ant.Lanc. cap.186. li. c, in fine fol.19.

Sententia an veniat appelatione inſtrumentorum, & illorum habeat priuilegia. Iulian. cap.114. q.12. li. d, fol.247. Auth. Incer. cap.112. in fine. fol.259.

Sententia Arbitri, & aliorum iudicum nõ habentium territoriũ qualiter exequãtur per Magnam R.C. vel ordinarium loci. Boniorn. cap.179. fol.97. Percoll. eod. cap. fol. 183.

Sententia Arbitri habet executionem paratam quando eſt emologata. Io.Alo.Sep. cap.179. in princ. fol.70. Boniurn. eod. cap. fol.97. Fim. eod. cap. fol.113.

Sententia Arbitri vt exequatur an requirantur literę iudicantis, vel ipſius Arbitri ad Magnam R.C. Io.Alo.Sep.cap. 179.li.c, fol.70.Bonior.eod.cap.in princ. fol.97.

Sententia Arbitri quando pariat actionẽ, vel agatur ex ſententia. Rizz.cap.154. li. a, cum ſeq. fol.205.

Sententiæ Arbitri executio poteſt impediri excipiendo de nullitate, vel iniquitate ſententiæ Laudi ſi in promptu offertur probari. Io.Aloy.Sep. cap. 179.li.e, f.70.

Sententiæ Arbitratorum an habeãt executionem paratam. Io.Aloy. Sep.cap.179. li. e, fol.70.

Sententiæ Conſulum an patiantur appellationem, vel reuiſionẽ. Vide. Appellatio.

Sententiæ quæ dantur per Doctorem, vel cum voto Doctoris intelliguntur habere locum in omnibus Ciuitatibus Regni. Viuac. cap.1.16. in fine fol.122. Let.eod. cap. fol.144. Percoll. eod. cap. fol. 173. Platam. eod. cap. fol. 228.

Sententiæ Magnæ R. C. in criminalibus quæ, & quando contrario imperio reuocentur. Percoll. cap.169. fol.182.

Seruus cognoſcens carnaliter dominam ſeu pupillam ſuam qualiter puniatur. Rizz. cap.166. li. e, 1.col. fol.209.

Seruus ſi ſit occiſus an fiſcus principaliter agat domino nõ accuſante. Vide. Fiſcus.

Seruus non habet ſtatum nec eſt in numero ciuium. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. e, 2. col. fol. 55.

Simplum continetur in duplo. Blaſc.Lanc. cap.104.li. e, fol.5.Io.Aloy.Sep.cap.105. li. b, cum ſeq. fol.30.

Socer an poſſit accuſare de morte generi. Io.Aloy.Sep.cap.149. li. e, fol.57.

Socius criminis deponens contra ſocium in criminibus exceptis in quibus quilibet admictitur ad accuſandum an admictatur in teſtem, & eius dictum probet. Podius cap.149. li, a, fol.166.

Sollemnitas a ſtatuto inducta ſi omictatur vitiatur actus. Pod. in prohem. fol.153.

Sollemnitas in modo procedendi an ſit inducta fauore iudicis, vel partis. Bonior. in Prælud. fol.79.

Sollemnitas in dubio an præſumatur adhibita, & cui incumbat onus probandi illã fuiſſe adhibitã. Petrol. cap.112. fol.236.

Solutum ex re iudicata an poſſit repeti. Platam. cap. 104. fol. 226.

Spoliare quot modis quis dicatur. Author Incertus cap.135. in fine. fol.262.

Spoliati ſcientia, vel ignorantia circa ſpolium probatur iuramento ipſius. Ant. Lanc. cap.135. li. c, fol.12. quod limita ibi. li. b, fol.13.

Spoliator non poteſt opponere exceptiones nec auditur in defenſionibus ſuis antequam reſtituat poſſeſſionem etiam quod excipiat denotoria proprietate, vel talẽ exceptionẽ opponat quæ poſſit in cõtinẽti probari. Io.Aloy.Sep. cap.135. li.a, fol. 45. 1.col, Rizz.eod.cap. in princ. f.197. Petrol. eod. cap. in princ. fol.237.

Spoliator nõ auditur in recõuentione niſi ſit cauſa ſimilis ſpolij. Io.Aloy. Sep. cap. 135. li. b, 1.col. fol 45.

Spoliator an poſſit opponere exceptionem incompetentię Iudicis. Io.Aloy. Sep.cap. 135. li.d, cum ſeq. 1.col. fol.45. Montal. eod. cap. li. c, fol.140.

Spoliator an poſſit opponere exceptionem compenſationis. Io.Aloy. Sep.cap.135. li. b, 2.col. fol. 45.

Spoliator an audiatur in exceptionibus, & defenſionibus ſuis ſi alias cauſaretur irreparabile preiudítiũ. Bonior. cap.135. li. d, 2.col. fol.87.

Spoliator ſi ante reſtitutionem poſſeſſionis permictatur audiri in vno capitulo, & exinde in alio à parte opponatur an ſit in illo alio audiendus. Boniorn. cap.135. li. b, fol.88.

Spoliator licèt non audiatur ante reſtitutionem tamen poteſt opponere exceptionẽ, & defenſionẽ quæ oritur ex ſcripturis ipſius ſpoliati. Boniorn. cap.135. lit. d, fol. 88.

Spoliator ſi conuentus alleget ſe poſtea ſpoliatum an audiatur in iſto ſecundo ſpolio. Fimia cap.135. li. d, fol.108.

Spoliator non poteſt opponere exceptionẽ contra teſtes, & eorum dicta. Montal. cap.135. li. b, fol.139. Vide. Teſtes.

Spoliator cum intratur ad merita poteſt audiri in defenſionibus ſuis. Montalt. cap.135. li, c, fol.139.

Spoliator

Spoliator an poſſit appellare vel tẽtare nullitatem. Montalt.cap.135.in princ.& li.e, 1.col.fol.135. Rizz.eod.cap.li.d, fol. 198. Petrol.eod. cap. li. c, 2.col.fol.237. Vide. Appellatio.

Spoliator an poſſit preſentare oppoſitiones quæ fiunt in executione ſententiæ. Montalt. cap.135. li. b, fol.140.

Spoliator non tenetur reſtituere poſſeſſionẽ ante litis conteſtationem. Let. cap.135. in princ. fol.145.

Spoliator an ſemper non ſit audiendus ſuper dominio vel poſſeſſione non facta reſtitutione vel in aliquo caſu audiatur. Let. cap.135. li. d, fol.145.

Spoliator an poſſit audiri ſuper alia ſpoliatione etiam priuilegiata.Let.cap.135.li. c, fol.145.

Spoliator an poſſit opponere exceptionem retentionis. Vide. Retentio.

Spoliator an ratione ſpolij poſſit cedere bonis. Percoll. cap.135. li. e, fol.176.

Spoliatus clericus in beneficialibus non ſolùm debet probare ſpolium ſed etiam debet aliquid adducere ad colorãdum titulũ poſſeſſionis. Ant.Lanc.c.135.li b, f.12.

Spoliatus ſi poſt ſupplicationẽ porrectã infra bimeſtre non curat exinde vlterius procedere ita quòd eſt elapſa inſtãtia triẽnij an poſſit.exinde ſpoliũ de recenti tentare. Io.Aloy. Sep. cap.135. li. d, fol 44.

Spoliatus duo debet probare ſcilicet tempore commiſſi ſpolij ſe poſſidere, & fuiſſe deiectum ſeu ſpoliatũ. Io. Aloy. Sep.c.135. li.e, fol 44. Viuac. eod.cap. in princ.fol. 125. Platam. eod. cap. fol.229.

Spoliatus an poſſit in cauſa obtinere cum probationibus etiam nõ concludentibus. Vide. Statutum denegans defenſionem.

Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus ſed limitatur multis modis. Io. Alo.Sep. cap. 135. li. c, cum ſeq. 2.col. fol. 45.

Spoliatus poteſt conueniri à Tertio petitorio iuditio nec poteſt opponere contra illum exceptionem ſpolij. Vide. Tertius.

Spoliatus ſi petit reſtitutionem poſſeſſionis quã ſtatim debet reſtituere ſpolianti an cõpetat exceptio, dolo facis &c. vide. Regula. dolo facis &c. & vide etiã ĩfra ꝓximè.

Spoliatus an poſſit agere contra alium ſpoliatũ putà ego ſpoliaui te, tu me. Io. Aloy. Sep. cap.135. li.d, 1.col. fol.46.

Spoliatus ſi quis fuerit qui tenebat, & poſſidebat tanquam amicus nomine amici ſui veri domini fructus percipiendo non competit domino interdictum vnde vi, niſi docuerit quòd poſſeſſionem illam nomine ſuo factam ratã habuerit, & quòd fructus amicus ſibi ſoluebat. Io. Alo.Sep. cap. 135. li. b, cum ſeq. 2.col. fol. 46.

Spoliatus an dicatur ipſe hæres, & ſic poſſit tentare ſpolium qui adiuerat ſed non apprehenderat poſſeſſionẽ ſi fuerit ex illa deiectus. Io. Al.Sep.c.135.li d, 2.col.f.46.

Spoliatus ſi quis fuerit qui ſe conſtituerat poſſidere nomine alieno an is cuius nomine poſſidebat poſſit tentare ſpoliũ ex forma Ritus. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. e, 2. col. fol.46.

Spoliatus ſi obtinuit ſentẽtiã in poſſeſſorio, et poſtea ſuccubuit in petitorio an teneatur ad reſtitutionẽ fructuũ perceptorum vſque ad litis cõteſtationem factã in petitorio. Io. Aloy. Sep. cap.135. li.a, fol.47.

Spoliatus debet allegare vim, & violentiã ac dolum aduerſarij interueniſſe vt concludat ſpoliũ. Fim.c.135.in princ. f.108.

Spoliatus de re mobili quomodo probet poſſeſſionẽ. Mont.cap.135.li.c, 2.col.f.139.

Spoliatus ſi ante ſpolium agat an perpetuetur bimeſtre. Percoll. cap.112. li. c, fol.171. & cap.135. li. a, 2.col. fol.176.

Spoliatus ſi probationem ſpolij per calumniam differat vt impediatur aliud iuditium vel nõ curat liquidare fructus, & expenſas debet dari ſibi terminus. Percoll.cap.135.li.a, 1.col. fol.176.

Spoliatus ſi poſt ſpoliũ ſit impeditus agere an ei currat bimeſtre. Vide. Bimeſtre.

Spoliatus poſſeſſione non ſolum habet actionem ciuilem ſed etiam criminaliter ad pęnam agere poteſt & quæ ſit pęna. Riz. cap.133. li.a, cum ſeqq. fol. 197.

Spoliatus an debeat in libello ſpoliatorio apponere tẽpus, & locum ſpolij commiſſi. Vide. Libellus in cauſa ſpolij.

Spoliatus agẽs ex forma Ritus debet infra duos menſes ſummariè procedere. Plat. cap.135. in fine. fol.230.

Spoliatus licèt non longo tempore ante poſſidebat, habet tamen poſſeſſorium recuperãdæ. Petrol.cap.135. in princ. f.237.

Spoliatus per violẽtiam poteſt quemcumque iudicem etiam in competẽtem adire. Petrol. cap.135. in fine fol. 238.

Spoliatus qualiter debeat probare poſſeſſionem ſuam, & an debeat eſſe plena iſta probaito. Auth.Incer.cap.135.li.c.f.262.

Spolij priuilegio an poſſit per pactum renũtiari. Vide. Pactum.

Spolij cauſſa comprehnedit etiam damna, & intereſſe etiam quòd non petantur. Montal.cap.135. in princ. fol.139.

Spolij liquidationis materiam. Vide remiſſiuè per Mont.cap.135. li. a, fol.139.

Spolij articuli incidentes an habeant idem priuilegium quod habet ſpolium. Let.cap. 135. li.a, fol.146.

Spolij in cauſſa quis dicatur aduerſarius. Vide. Aduerſarius.

Spolij in cauſſa quis dicatur ille qui audiri non debet. Percoll. cap. 135. li. b, 1. col. fol. 176.

Spolium licèt infra bimeſtre fuerit perpetratum tamen allegationes iuris poſſunt audiri. Ant. Lanc. cap. 135. li. b, fol. 12. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. e, in fine. 1. col. f. 45.

Spolium quem ordinem habeat in procedẽdo ſeu quomodo procedatur in ſpolio. An. Lanc. cap. 135. li. c, fol. 12. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. a, cum ſeqq. fol. 44.

Spolium an habeat locum de iure canonico, & an procedat in rebus eccleſiaſticis. Vide. Ritus.

Spolium tunc eſt priuilegiatum quãdo intentatur ęque principaliter ſecus ſi incidenter. Ant. Lanc. cap. 135. li. e, fol. 12.

Spolium tunc eſt priuilegiatũ quando ſpolium eſt ſimplex ſecus ſi ſit mixtũ. Ant. Lanc. cap. 135. li. a, fol. 13.

Spolium tunc eſt priuilegiatum quãdo nõ eſt iuſtum ſecus ſi iuſtum. Ant. Lanc. cap. 135. li. b, fol. 13.

Spoliũ tũc eſt priuilegiatũ quando iam cõſtat. Auth. Incer. cap. 135. li. e, fol. 261.

Spolium an debeat continere tempus, & locum. Vide. Libellus.

Spolium priuilegiatum quot modis dicatur commicti, & in quibus caſibus principalibus locũ habeat. Io. Alo. Sep. cap. 135. in princ. f. 44. Perc. c. 135. in prin f. 175.

Spolium an requirat litis conteſtationem. Vide. Litis conteſtatio.

Spolium an poſſit probari per ſemiplenam probationem vel requirantur duo teſtes. Let. cap. 135. li. b, fol. 146. Boniorn. eod. cap. li. a, cum ſeqq. fol. 87.

Spoliũ an poſſit probari p vnũ teſtẽ vel per famam. Montal. cap. 135. li. b, fol. 139. Percoll. eod. cap. lit. b, 1. colu. fol. 176.

Spolium an probetur per teſtes de auditu, & an debeant eſſe cõcordes circa poſſeſſionem. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. e, fol. 44. Viuac. eod. cap. fol. 125. Platam. eod. cap. in princ. fol. 229.

Spoliũ an poſſit probari p quoſcũque teſtes etiã non idoneos, & qd ſi probatio nõ cõcludit. Petrol. cap. 135. li. a, 1. col. f. 238.

Spoliũ debet probari parte citata. Bonior. cap. 135. li. a, fol. 87. Percoll. eod. cap. li. a, 1. col. fol. 176.

Spolium probatur probata antiqua poſſeſſione. Boniorn. cap. 135. li. d, 2. col. f. 87.

Spoliũ ſi eſt antiquum quę ſint probanda. Auth. Incer. cap. 135. li. b, fol. 262.

Spolium an procedat, & habeat locum ex Ritu iſto etiam in rebus incorporalibus Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. e, 1. col. fol. 46. Montal. eod. cap li. a, fol. 139. Petrolus eod. cap. li. e, 2. col. fol. 237.

Spolium an habeat locum ſi quis eſt in poſſeſſione percipiendi fructus quolibet anno, & ei denegatur perceptio. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li. b, 2. col. fol. 46.

Spolium priuilegiatũ ex forma Ritus an habeat locũ cõtra Tertium poſſeſſorẽ rei ſpoliatæ. Boniorn. cap. 135. li. d, fol. 87. & li. c, fol. 88. Rizz. eod. cap. li. c, fol. 198. Auth. Incert. eod. cap. li. d, fol. 261. Petrolus eod. cap. li. a, fol. 237.

Spolium an habeat locum, & cõmictatur ſi adeſt pactum in contractu quòd liceat creditori ingredi poſſeſſionem propria authoritate. Fim. cap. 135. li. a, fol. 108.

Spolium an detur per creditorũ cõtra debitorum vel Tertium in actione perſonali. Mont. cap. 135. li. d, 2. col. f. 139.

Spolium an videatur cõmictere is qui ſpolium ratum habuit vel mandauit Montalt. cap. 135. li. b, fol. 140. Rizz. eod. cap. li. b, fol. 198.

Spolium an habeat locum vbi iuditiũ ſubſiſtere nõ poteſt, & eſt prohibitum inter partes. Let. cap. 135. li. d, fol. 146.

Spolium priuilegiatũ debet tentari infra bimeſtre quod tempus currit à die ſcientiæ ſpolij. Rizz. cap. 135. in princ. f. 197.

Spolium fuiſſe commiſſum infra bimeſtre ſi ſciuerit pupillus vel tutor an currat tale tẽpus. Boniorn. cap. 135. in princ. f. 87.

Spolium ſi ſit commiſſum debet cauſa ſpoliationis probari infra 15. dies. Let. cap. 135. li. a, fol. 146.

Spolium eſt nullum vbi nulla eſt poſſeſſio. Let. cap. 135. li. d, fol. 146.

Spolium an habeat locum in iudice. Auth. Incer. cap. 135. in princ. fol. 261.

Spolium iudicis quãdo habeat locum, & ſit priuilegiatũ. Io. Al. Sep. cap. 135. li. a, in fine. 1. col. fol. 46. Petrol. eod. cap. li. c, 1. col. f. 237. Vide ſupra. Capitul. Ritus 135.

Spoliũ iudicis quod ſit. Petr. c. 135. l. c, 1. col. f. 237. Rizz. eod. cap. l. e, cũ ſeqq. fol. 197.

Spoliũ iudicis an habeat idem priuilegium quod habet ſpolium partis ex forma Ritus. Rizz. cap. 135. li. e, cum ſeq. fol. 197.

Statuta omnia ſunt leges priuatorum iuditiorũ. Bonior. cap. 149. li. a, 2. col. f. 91.

Statuti verba. Vide. Verba ſtatuti.

Statutum faciens mentionem de ſanguine ſeu puniens percutientem cum ſanguine an habeat locum in gutta ſanguinis aut leui cicatrice. Ant. Lanc. cap. 159. li. c, fol. 16. Viuacit. eod. cap. lit. c, fol. 130. Percoll. capit. 159. in princ. fol. 180. Rizz. cap. eod. in princ. fol. 207. Plat.

eod.

Digitized by Google

eod. capit. in princ. fol.233.

Statutum puniens delictũ aliquod ſemper requirit in illo actum cõſumatum. Ant. Lanc. cap.166. li.d, in fine. fol.16.

Statutum Ritus loquens de ſtupro ſimplici an ſe extendat ad ſtuprum qualificatum cum diſcalatione. Ant. Lanc. cap.166. li. b, in fine. fol.17.

Statutũ mãdãs inſtrumentũ guarentigiatum exequi vt ſententia an procedat in inſtrumento confecto extra territoriũ. Io. Aloy. Sep. cap. 101 li. e, 1. col. fol.27.

Statutum mandans inſtrumentum guarẽtigiatũ exequi etiam parte non citata an procedat in inſtrumento confecto extra territorium. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. e, 1. col. fol.27.

Statum laicorũ an liget clericos. Io. Aloy. Sep. in prohem. li. c, fol.23. & cap.102. li. c, cum ſeqq. fol.28. Percoll. cap.102. li. a, fol.170.

Statutum diſponens quod inſtrumenta habeant executionem paratam an valeat & liget clericos. Io. Aloy. Sep. cap.102. li. c, cum ſeqq. fol.28. Platam. cap.101. fol. 226. Viuac. cap.101. fol.121. Percoll. cap. 101. fol. 168.

Statutũ repellẽs exceptiones. Vid. Exceptio.

Statutum taxatiuè loquens de vno non extẽditur ad aliud etiã ſimile. Io. Aloy. Sep. cap.111. li d, fol.32. Viuac. cap. 195. li. b, fol.133.

Statutum diſponens quòd pro debito quis carcerari poſſit vel dictãte quòd promiſſor capi poſſit, aut dicente quòd inſtrumentum mictatur executioni contra debitorem an comprehendat hæredem. Vide. Hæres.

Statutum correctorium nõ extenditur ſed ſtrictè, & in ſuo proprio ſignificatu procedit. Io. Aloy. Sep. cap.131. li. c, in fine. fol.39. & cap. 184. li. d, fol.73. & cap. 192. in princ. fol.75.

Statutum correctorium. Vide. Lex.

Statutum an habeat locum in caſu ficto. Io. Al. Sep. c.132. l. e, f.40. & c.149. l. e, 1. col. fol.54. Viuac. cap.132. in fine. f.125. Boniorn. cap.188. li. e, 2. col. fol.99. Platamon. cap. 132. in fine fol. 229.

Statutum denegans audientiã in excipiendo, & defendendo denegat etiam appellationem. Io. Aloy. Sep. cap.135. li. c fol.45. Montal. eod. cap. li. d, 1. col. fol 139. Petrol. eod. cap. li. c, 2. col. fol.237.

Statutum ſi aliquid diſponit debet preciſè ſeruari, & ſi contra ſiat actus eſt ipſo iure nullus. Io. Aloy. Sep. cap.149. li. d, 1. col. fol.55.

Statutum puniens oſculantem mulierẽ an habeat locum in tentante oſculari. Io. Aloy. Sep. cap.159. li. a, fol.63.

Statutum loquẽs de vno officiali habet locũ in ſubofficiali. Io. Aloy. Sep. cap.187. fol. 74. Viuac. eod. cap. fol.132.

Statutum diſponẽs quòd quilibet poſſit accuſare intelligitur de quolibet de populo ſtatuentis non autem de extero. Io. Aloy. Sep. cap.202. li. e, 1. col. fol.78.

Statutum diſponens quòd ſententia Arbitrorũ habeãt executionẽ paratam valet. Io. Aloy. Sep. cap.179. li. e, fol.70.

Statutum loquens de ſolutione an verificetur in oblatione, & depoſitione vel cõpẽſatione. Bonior. ca.188. l. b, cũ ſeq. fol.99.

Statutum diſponens de pupillis, & eccleſia an habeat locum in vniuerſitate. Fim. cap.133. li. c, fol.107.

Statutum loquens de vidua intelligitur de ea quæ habet maritum mortuum. Fim. cap.133. in fine. fol.108.

Statutum circa interuſurium dotis non ſolutæ valet. Fim. cap.189. fol.115. Viuac. eod. cap. li a, fol.133. Montal. cap.189. fol.142. Percoll. eod. cap. in fine. fol.186.

Statutũ circa ius prothomiſeos valet. Fim. cap.194. li. c fol.116.

Statutum circa ius prothomiſeos eſt correctorium iuris communis. Fim. cap.194. li. d, fol. 116.

Statutum nõ habet vires extra territoriũ ſtatuentis. Montalt. cap.110. fol.136.

Statutum loquens de membro mutilato an habeat locum in membro penitus abſciſſo. Viuac. cap. 159. li. e, fol.130. Plat. eod. cap. li. d, fol. f.233.

Statutum loquens in exulante an habeat locum in errante. Viuac. cap.159. li. e, fol.130.

Statutũ loquens de alimẽtis intelligitur de futuris. Montalt. cap.133. fol.139.

Statutum denegans debitũ poſt decẽ annos an valeat. Percoll cap.102. li. c, fol.169.

Statutũ denegãs defenſiones an actor poſſit obtinere cũ probationibus etiã nõ cõcludentibus. Io. Al Sep c.135. l. a, 2. col. f.45.

Statutũ tollens defẽſiones debet intelligi de ciuilibus non autem de illis quæ ſunt iuris naturalis. Percoll. cap.135. l. e, f.176.

Statutum loquens de exoculante habet locum etiam in cecante. Platam. cap.159. li. d, fol.233.

Statutũ loquẽs in cõtractu an habeat locũ in ſẽtẽtia. Auth. Inc. c.112. in fine. f.259.

Statutũ tollẽs appellationẽ ĩtelligitur quò ad litigantes nõ autẽ in odiũ Tertij cõparentis pro ſuo intereſſe. Vide. Appellatio.

Statutũ tollens appellationẽ indiſtinctè, nõ valet. Percoll. cap.169. li. d, fol.182.

Statutum tollens appellationem in cauſis criminalibus valet. Viuac. c.169. f.132.
Statutũ tollẽs appellationẽ in cauſis criminalibus ĩtelligitur quãdo per ſẽtẽtiã deciditur totalis cauſa. Perc.c.169. f.182.
Statutum diſponens in criminalibus quòd quis non audiatur in defenſionibus ſuis non valet etiam de plenitudine poteſtatis, & ſic appellari poteſt quia appellatio eſt defenſio. Perc.c.135. li.a, 2.col. f.176.
Statutũ licèt excludat probationes poſt lapſum terminũ poterit tamẽ pars preſentare poſitiones, & illas fundare per confeſſionẽ partis. Perc cap.173. li.b, f.183.
Statutũ loquẽs de ceſſantibus, & fugitiuis an habeat locum in ceſſantibus tantum, & fugitiuis tantum. Percoll. cap.183. li. a, 2.col. fol.185.
Statutum faciẽs mẽtionẽ de cautione intelligitur cũ fideiuſſorib. Riz.c.196. f.221.
Statutũ potius debet interpretari vt nihil operetur, quã quòd Tertio preiudicare voluerit. Iul. cap.113. q.9. l.b, 2.col. f.245.
Statutũ non debet interpretari vt iniquũ contineas ſed interpretationem congruã & laudabilẽ recipere debet. Iulian. cap. 113. q.9. li. c, 2.col. fol.245.
Statutum debet eam interpretationẽ habere qua minus lędatur, & corrigatur ius commune. Vide. Interpretatio.
Statutũ ſemper interpretari debet vt aliquid vltra ius cõmune diſponere videatur. Auth. Incer. cap.113. prope finem. fol.260.
Statutũ vel lex generaliter, & indiſtinctè loquens debet generaliter intelligi. Vide. Lex.
Statutũ debet intelligi ſecundũ ius cõmune etiam ſi nihil adderet. Podius cap.123. li. c, fol.162.
Statutum regulariter non extẽditur. Riz. cap.149. li. e, 1.col. fol.202.
Stipulatio tacita an habeat executionẽ paratã. Io. Aloy. Sep. cap.101. li. d, fol.27. Boniorn. eod. cap. fol.80. & cap.111. li. c, fol.82. Viuac. cap.110. li. a, fol.122. Platam. cap.111. li. c, fol.226.
Stipulatio ficta dotis an habeat viam executiuam. Auth. Incer. cap.111. fol.258.
Stuprator an tãtũ debeat puniri pęna ſtatuti prętermiſſa pęna legis antiqua. Ant. Lãc. cap.166. l.e, f.16. Vide. Pęna ſtupri.
Stupri violẽtia qualiter probetur, & quãdo dicatur inducta. Io. Alo. Sep. cap.166. li.b, cum ſeq. 1.col. fol.65. Rizz. eod. cap. li. b, 2.col. fol. 209.
Stupri actio. Vide. Actio ſtupri.
Stupri pęna. Vide. Pęna ſtupri.
Stuprũ quot modis cõmictatur. Rizz. cap. 166. in princ. f.209. de quo vide in ſeqq.
Stuprum an comictatur cum non viripotente. Boniorn. cap.166. fol.94.
Stuprum an commictatur cum puero. Boniorn. cap.166. fol.94.
Stuprum dicitur commicti cum virgine, & etiã cum vidua. Io. Aloy. Sep cap.166. li. b, fol. 64.
Stuprũ an dicatur comicti cum ſerua. Io. Aloy. Sep. cap.166. li. b, in fine. fol.64.
Stuprum an commictatur ſi tentauit ſed non perfecit, & ſic an requiratur actus conſumatus. Ant. Lanc. cap.166. li.d, in fine. f.16. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li.a, 2.col. f.65. Riz. eod. cap. li c, cũ ſeq. 2.col. f.209.
Stuprum an cõmictatur, & locum habeat pęna ſtatuti ſi quis rapiat ſed non ſtupret. Ant. Lanc. cap.166. li. e, fol. 16.
Stuprum an cõmictatur, & locum habeat pęna ſtatuti ſi quis tantum cognoſcat mulierem ſed non rapiat. Ant. Lãc. cap. 166. li.a, fol. 17.
Stuprum commictitur etiam quòd mulier ſit voluntaria. Io. Aloy. Sep. cap.166. li.d, fol.64. Boniorn. eod. cap. fol.94.
Stuprũ an cõmictatur, & habeat locũ pęna ſtatuti ſi mulier rapta à principio cõtradicat ſed poſtea cõſentiat an diſſẽſus trãſeat ĩ cõſenſum, & ſic raptor euitet pęnã raptoris. Ant. Lanc. cap.166. li.a, f.17.
Stuprum an cõmictatur in muliere inhoneſta, & luxurioſa, & an poſſit conſanguineus accuſare. Ant. Lãc. c.166. li.b, f. 17. Io. Al Sep. eod. cap. li.d, f 64 & li.c, cũ ſeq. fol.65. Riz. eod. cap. li.d, 1.col. f.209.
Stuprum an videatur commiſſum ſi vir ſemen tantum emiſit ſuper mulierem. Io. Aloy. Sep. cap.166. in fine. fol.65.
Stuprum dicitur cõmiſſum cum violentia quando mulier eſt pecunia corrupta. Montalt. cap.166. li.a, fol.141.
Stuprum dicitur commiſſum voluntariè quãdo voluntas mulieris preceſſit. Ant. Lanc. cap.166. li. c, in fine. fol.17.
Stuprũ voluntariũ licèt puniatur tamen nõ procedit quando parentes, & conſanguinei mulieris ſtupratæ conſentiunt. Ant. Lanc. cap.166. li. d, fol.17.
Stuprum ſi ſit commiſſum voluntariè an parentes mulieris agere, & accuſare poſſint. Io. Aloy. Sep. cap.166. li.a, 1.colum. fol.65. Rizz. eod. cap. li.a, fol.209.
Stuprum quanto tempore præſcribatur. Boniorn. cap.166. fol.94.
Subbaſtatio bonorum debitoris in quo loco fieri debet. Pod. cap.112. li.b, 1.col. f.159.
Subhaſtatio bonorũ debitoris quando fit in villis debet fieri die feriata quia tũc ruſtici reperiũtur. Pod. c.112. l.c, 1 c. f.159.

Subbaſta-

Digitized by Google

Subhaſtatio ſeu licitatio requiritur ante ſecundum decretum. Podius cap.112. li. a, 2.col. fol.159.

Subhaſtatio ſeu licitatio an requiratur in cauſis executiuis. Podius cap.112. li. a, 2. col. fol.159.

Subhaſtationis, & alienationis iuditialis naturam vide per Podium. cap.124. in prin. fol.162. & per Giglio eod. cap. fol. 240 remiſſiuè.

Subire. Vide. Interrogari.

Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, & eius in cuius locum ſubrogatur. Io. Aloy. Sep. cap. 139. li. e, 1. col. fol. 48. Montal. cap.184. in fine. fol.142.

Subſcriptio ad pœnã talionis an ſit de ſubſtãtia ita quod eius omiſſio vitiet accuſationẽ. Io Al. Sep cap.149. li. a, 1. col. f.55.

Subſcriptionis ad pœnam talionis formam. Vide. Forma.

Summa breuior, & parua quando dicatur. Vide. Cauſæ breuiores.

Summæ diuerſæ an poſſint cumulari ne impediatur iuriſdictio. Io. Aloy. Sep. cap.180. li. b, fol.71.

Summaria probatio poteſt fieri per iuramentum partis vel per vnum teſtem. Fim. cap.97. fol.103. Percoll. eod. cap. lib, fol.167. Vide. Probatio.

Summaria licèt ſit cauſſa nihilominus eſt opus libello, & litis conteſtatione ac partes audiri debent. Vide. Cauſſa.

Summariè verbum quid importet. Vide. Verbum.

Summariè ſine ſtrepitu, & figura iuditÿ quid importet. Vide. Verbum.

Summariè procedere intelligitur quò ad ſollemnitatem iuditiorum non autem quò ad probationes. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. b, 1. col. fol 50.

Sumptus dicũtur fieri ab eo cui incumbit, & de eius mandato. Percoll. cap.110. in fine. fol.171.

Superficiarius alienando ſuperficiem quãdo cadat à iure ſuo. Rizz. cap.171. li. a, 2. col. fol.215.

Supplicari an bis poſſit contra reſcriptum Principis mandantis non fieri executionem niſi cauſſa reuiſa. Fim. cap.188. li. e, fol.115.

Supplicatio vel appellatio an admittatur à ſentẽtia lata a M. R. C. Vide. Appellatio.

Supplicatio idem eſt quod Reuiſio. Vide. Reuiſio.

Supplicatio quid ſit, & in quo differat ab appellatione. Io Aloy. Sep. cap.138. li. b, fol.48. Rizz. eod. cap. fol.198. Auth. Incertus eod. cap. fol. 262.

Supplicatio in quibus cauſſis concedatur ſi denegatur appellatio. Ant. Lanc. capit. 188. li. e, cum ſeqq. fol.20. Io. Aloy. Sep. cap.139. li. a, cum ſeqq. fol.49.

Supplicatio an cõcedatur vbi ex prehemineniia Magiſtratus denegatur appellatio. Ant. Lanc. cap.188. li. e, f.20. & an & qualiter procedat in cauſſis criminalibus, Ibi. lit. a,

Supplicatio eſt remedium extraordinariũ. Io. Aloy. Sep. cap.138. li. b, fol.48.

Supplicatio interpoſita an impediat executionem. Io. Aloyſ. Sept. cap.138. lit. e, fol.48.

Supplicatio vel reuiſio infra quod tempus peti poſſit. Vide. Reuiſio.

T.

Tacita reconductio ſeu renouatio an habeat viam executiuam. Boniorn. cap. 101. li. e, fol 80. & cap. 111. li. e, 1. colum. fol.82. Percoll. cap. 101. li. e, fol.169. Author Incertus eod. cap. li. a, 1. colum. fol.257. Podius cap.101. li. e, 2. colum fol.156. remiſſiuè.

Tacita ſtipulatio an habeat executionẽ paratam. Vide. Inſtrumentum.

Tempus inter primum, & ſecundum decretum quantum debeat eſſe Ant. Lanc. cap. 97. li. e, fol.2.

Tempus non alterat naturam actus. Ant. Lanc. cap.132. li. d, in fine. fol.11.

Tempus conficiendi inuentarium ab herede à quo die currat. Vide. Hæres.

Tempus conficiendi inuentarium currit etiam perſonis priuilegiatis licèt reſtituantur. Io. Aloy. Sep. cap.122. li. d, fol. 37. Rizz. eod. cap. li. e, fol.194.

Tempus conficiendi inuentarium ab hærede quòd ſit. Vide. Inuẽtariũ. Vide. Hæres.

Tempus, & locus an debeat inſeri in libello ſpoliatorio. Vide. Libellus.

Tẽpus bimeſtris ĩ ſpolio currit à die cõmiſſi delicti, & ſcientiæ, & quid ſi delictum reiteratur aut continuatur. Fim. cap. 135. in fine. fol.108. Petrolus eod. cap. in princ. fol.237.

Tempus quod datur iudicatis ad redimendum de iure cõmuni quod ſit. Viuac. cap. 112. li. e, fol. 122. Plat. cap.113. f.227.

Tempus ad recuperandũ iure protbomiſeos quantum ſit. Percoll. cap.194. fol.187.

Tempus ad recuperandum iure protbomiſeos non currit ignorãti. Viuac. cap.200. fol.133.

Tempus ad preſentandum proceſſum appellationis poſt illum expeditum quod ſit. Montalt. cap.183. li. e, fol.141.

Tēpus ad preſentādū proceſsū appellationis an ſit arbitrariū. Rizz. cap. 183. f. 217.

Tempus appellationis non currit ſi ſtat per Principē, vel per Iudicē quia tūc nō currunt ſatalia. Let. cap. 183. li. c, fol. 147.

Tēpus ſeu fatalia appellationis an, & quando currant pēdente nullitate principaliter tentata. Percol. c. 183. in prin. f. 184.

Tempus ſeu terminus 50. dierum ad proſequendam appellationem an currat de momento ad momentū. Percoll. cap. 183. li. c, 1. col. fol. 185.

Tempus ſeu fatalia 50. dierum ad proſequēdam appellationem à quo Tēpore currāt, & an ſit idem quando dantur ex cauſa alij 50. dies. Percoll. cap. 183. li. e, f. 185.

Tempus ſeu fatalia appellationis quæ currunt in cauſis allodialibus an ſit idem in cauſis feudalibus. Percoll. cap. 183. in princ. fol. 184. & li. d, 1. col. fol. 185.

Tempus. Vide. Terminus.

Termini plures ſi alicui ſucceſſiuè aſſignētur ſemper vltimus intelligitur peremptor ius. Vide. Dilationes.

Termini duo ad reprobandum andari poſſint. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. a, fol. 68. Boniorn. eod. cap. fol. 95.

Termini dati per Ritum an ſint de ſubſtātia, & an illis omiſſis vitietur proceſſus tàm contra preſentes quàm cōtra abſentes. Viuac. cap. 134. per totum fol. 125.

Terminis reſtitutorijs ex cauſa primæ an poſſint partes renuntiare. Vide. Partes.

Termino elapſo an poſſint produci teſtes qui fraude aduerſarij produci non potuerūt. Fim. cap. 173. fol. 113.

Terminus literarum citatorialium à quo die incipiat currere. Ant. Lanc. cap. 96. li. d, fol. 1. Fim. eod. cap. fol. 103. Percol. eod. cap. li. c, fol. 167.

Terminus peremptorius ideo dicitur quia perimit alios duos terminos qui requirebantur de iure communi cum hodiè in Regno ſufficiat vnus terminus tàntum. Ant. Lanc. cap. 97. li. b, fol. 1.

Terminus ad defendendum non datur reo conuento ſed tàntum ad reprobandum quando actor procedit per viam cedulæ. Ant. Lanc. cap. 132. li. e, fol. 10.

Terminus ad defendēdum an detur in cauſis, & iuditijs ordinarijs. Ant. Lanc. cap. 171. li. b, fol. 18.

Terminus ad defendendum, & reprobandū poteſt à parte diuidi ſed non remitti. Percoll. cap. 134. fol. 175.

Terminus ad reprobandum tàntum datur in cauſa appellationis non autem ad defendendum. Ant. Lāc. cap. 136. li. c, f. 13.

Terminus ad reprobandum datus in cauſa appelationis nō incipit currere ei cui datur niſi à die habita copiæ reprobādorū. Dummodo non fuerit in mora procurādi, & habendi copiam. Ant. Lanc. cap. 136. li. c, fol. 13.

Terminus ad reprobandum ſeu producendū teſtes in cauſis ordinarijs qualiter detur & quid ſi probatio debet fieri extra Regnum ſeu vltra marinas. Ant. Lanc. cap. 171. li. b, fol. 18. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. b, 2. col. fol. 68.

Terminus ad reprobandū ſi ſit elapſus licet pars ſit in continua non poteſt alia capitula preſentare. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. c, 2. col. fol. 68.

Terminus ad reprobandum ſi ſit datus, & pars differat preſentare debet iudex ſtatuere terminum ad preſentandum quo elapſo non poteſt amplius preſentare alias poteſt vſque ad concluſionem in cauſa. Percoll. cap. 173. fol. 183.

Terminus reprobatorius, eſt odioſus nec eſt reſtituibilis. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. d, 2. col. fol. 68.

Terminus ad reprobandū ſimpliciter datus intelligitur datus ad reprobandum omnia. Io. Aloy. Sep. cap. 172. in fine fol. 69. Bonior. cap. 173. fol. 96. Fimia. eod. cap. fol. 113.

Terminus ad reprobādum teſtes ſi ſit datus an intelligatur etiam datus ad reprobādum inſtrumenta, & omnia acta. Percoll. cap. 173. in fine. fol. 183.

Terminus ad reprobandum ſi eſt elapſus non poſſunt amplius reprobari teſtes neque inſtrumēta. Monta. cap. 173. f. 141.

Terminus ad reprobādum ſi eſt elapſus an admittatur iuramentum ſuppletorium ſeu confeſſio. Percoll. cap. 173. li. c, f. 183.

Terminus duorum menſium datus ad litis ingreſſum an cenſeatur præfixus Iudici vt ſic poſt tempus poſſit pronuntiare vel pereant acta per lapſum inſtantiæ, & nihil vltra fieri poſſit. Ant. Lanc. cap. 137. li. e, fol. 13.

Terminus duorum menſium datus ad litis ingreſſum an poſſit ex iuſta cauſa prorogari. Io. Aloy. Sep. cap. 137. li. a, cum ſeq. fol. 47.

Terminus ſi nimis longus ſit datus à Iudice parti opponenti ad litis ingreſſum vnde cauſa non poteſt expediri vel ex alia iuſta cauſa quid iuris. Vide Cauſa.

Terminus duorū menſium qui datur in delictis recentibus à principio eſt vtilis, ſed in proceſſu eſt continuus. Ant. Lanc. cap. 141. li. e, fol. 13.

Terminus duorū menſium qui datur in delictis recentibus à quo tempore currat.

Ant.

Ant. Lanc. cap. 141. li. e, fol. 13 Io. Aloyſ. Sep. eod. cap. in princ. fol. 49. & cap. 142. in princ. fol. 51. & cap. 145. in princ. & li. e, 1. col. fol. 52.

Terminus datus in cauſis ordinarijs eſt cõmunis vtriq; parti. Ant. Lanc. cap. 171. lit. e, fol. 17. Io. Aloyſ Sep. eod. cap. li. b, 1. col. fol. 68.

Terminus quilibet eſt communis in cauſis mixtis, & dupplicium iuditiorũ. Io. Alo. Sep. cap. 134. li. c, fol. 44.

Terminus reſtitutorius datus perſonæ reſti cuibili an ſit etiam communis parti ad uerſa, & an minor poſſit illi renuntiari. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. d, fol. 44.

Terminus reſtitutorius in criminalibus quando ſit communis. Io. Aloyſ. Sep. cap. 144. li c, fol. 52.

Terminus reſtitutorius quando ſit communis vtriuſque parti. Percoll. cap. 144. in fine fol. 178.

Terminus reſtitutorius tàm ex cauſa primæ, quàm ex cauſa ſecundæ eſt dierum ſex. Montal. cap. 134. fol. 139.

Terminus reſtitutorius ex quot diebus conſtat. Pod. cap. 115. in fine fol. 161.

Terminus reſtitutorius quot vicibus concedatur. Pod. cap. 115. in fine fol. 161.

Terminus reſtitutorius. Vide Reſtitutio.

Terminus aliorum fatalium appellationis quando incipiat currere ſi quis appellauit ante decem dies. Fim. cap. 183. li. d, fol. 114.

Terminus 50. dierum datus pro expeditione proceſſus appellationis à quo tempore currat. Io. Aloy. Sep. cap. 183. li. a, cum ſeq. fol. 71. Viuac. eod. cap. fol. 132.

Terminus appellationis ſeu 50. dierũ ad expeditionem proceſſus currit etiam cõtra minorẽ. Fim cap. 183. in princ. fol. 113.

Terminus 50 dierum ad expeditionem proceſſus appellationis poteſt ex cauſa aliquãdo a iudice abbreuiari. Fim. cap. 183. li. a, fol. 114.

Terminus 50. dierum appellationis proſequendæ an incipiat currere à prima vel a ſecunda appellatione ſi quis primò appellauit in voce ſaluo iure appellandi in ſcriptis. Fim. cap. 183. li. e, fol. 114.

Terminus 50 dierum ad expediendum, & introducendum, ac ſoluendum iura an currat de momento ad momentum. Fim. cap 183. li. c, fol. 114 Montal. eod. cap. in princ. fol. 141. Patern. eod. cap. li. d, fol. 150. & li. b, 2. col. fol. 151.

Terminus 50. dierum ad expediendum proceſſum appellationis an includat primũ, & vltimum diem Montal. cap. 183. in princ. fol. 141.

Terminus ad preſentandum proceſſum ad iudicem ad quem non eſt taxatus de iure communi ſed eſt in arbitrio iudicis à quo. Io. Aloy. Sep. cap. 183 li. e, fol. 71. Viuac. eod. cap. fol. 132.

Terminus, & inſtantia ſeu tempus exercendæ, & finiendæ appellationis eſt annus, & ex cauſa impedito eſt biennium quo elapſo ſententia tranſit in rem iudicatam. Let. cap. 183 in princ. fol. 147.

Terminus ſeu inſtantia appellationis pendente compromiſſo non labitur. Let. cap. 183. fol. 147.

Terminus 30 dierum ad petendum apoſtolos de iure currit à tempore ſententiæ. Rizz. cap. 183. fol. 217.

Terminus quatuor menſium ad redimendũ à quo tempore incipiat currere an à die liberationis vel captæ poſſeſſionis. Bonior. cap. 112. li. a, fol. 84. Fim. eod. cap. in fine. fol. 105. Montal. eod. cap. in fine. fol. 137. Percoll. eod. cap. in fine fol. 172. Iulian. cap. 112. q. 7. fol. 243.

Terminus quatuor menſium ad redimendũ an interrumpatur ſi debitor infra illũ compareat, & non facit depoſitum ſed citat ad redimendum. Fim. cap. 112. in fine, fol. 105.

Terminus quatuor menſium ad redimendum bona adiudicata conceſſus debitori principali an cenſeatur etiam conceſſus Tertio pro ſuo intereſſe. Iulian. cap. 112. q. 6. fol. 243.

Terminus quatuor menſium ad redimendũ bona adiudicata, & in ſolutum data in Curia Pręturæ nunquam currit niſi à die quo fuit liberatio inſinuata. Author Incertus cap. 112. li. a, fol. 258.

Terminus ad redimendum ſi a liberatione fuerit appellatum an currat poſtquam fuerit deciſum ſuper appellatione vel ipſa fuerit deſerta. Auth. Incertus cap. 112. li. a, fol. 258.

Terminus ſi ſit elapſus an poſſit quis comparere prima die poſt lapſum illius. Io. A. Sep. cap. 159. li. a, in fine fol. 63.

Terminus an ſit dandus Reo qui dicit ſe nõ habere defenſiones. Io. Aloy. Sep cap 169. li. e, fol. 67.

Terminus an poſſit per partes prorogari. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. d, 1. col. fol. 68. Boniorn. eod. cap. fol. 95. Percoll. cap. 183. li. e, fol. 184. & cap. 171. fol. 182.

Terminus datus ſimpliciter an intelligatur datus quò ad omnia. Vide. Terminus ad reprobandum.

Terminus ſi eſt elapſus ad recuperandum iure protbomiſeos an detur reſtitutio in integrum perſonis reſtituibilibus. Fim. cap. 200.

Digitized by Google

cap.200. li. e, 2. column. fol.118.

Terminus anni qui datur Reo contumaci ad recuperandam poſſeſſionem bonorum quando incipiat currere, & an poſſit reſtringi aut prorogari. Alfonſ. cap. 97. fol. 148. Podius eodem capit. in fine. fol. 155.

Terminus ſex menſium ad citandam partē pendente cauſa in Magna R. C. quando incipiat currere. Podius cap.98. f.155.

Terminus ſeu dilatio ſi cōtineat plures dies feriatos an ſemper currat vel conquieſcat. Podius cap.134. fol.165.

Terminus hominis an ſicut terminus legis debeat dupplicari. Percoll.cap.102. li. e, fol.169.

Terminus datus an intelligatur peremptorius. Percoll. cap.171. fol.182.

Terminus omnis eſt de iure communi. Petrolus cap. 136. fol. 238.

Terminus datus in cauſis ordinarijs debet ſcribi apud acta, & ſi nō appareat ſcriptus poteſt probari per teſtes. Author Incertus cap.171. fol. 264.

Tertius an poſſit impedire executionē cauſatam. Podius cap.101.li.a, 2.col. f.156.

Tertius quando poſſit venire ad impediendam executionem ſentētiæ. Io. Aloy. Sep. cap.118. li. d, fol.35.

Tertius in cauſa ſpolij an admictatur ad opponēdum omnem exceptionem. Auth. Incertus cap.135. li. b, fol. 262.

Tertius in cauſa ſpolij an poſſit audiri, & an poſſit impedire reſtitutionem poſſeſſionis pro ſuo intereſſe. Io. Aloy. Sep. cap. 135. li.d, in fine. 2.col. fol.45. Percoll. eod. cap. li. e, fol.176.

Tertius poteſt agere petitorio iuditio contra ſpoliatum, & ſic ſpoliatus non poteſt opponere contra Tertium exceptionem ſpolij. Io. Aloy. Sep. cap.135. li. e, 2. col. fol.45.

Tertius poteſt ſe opponere, & impedire cū creditor agit contra nomen debitoris. Boniorn.cap.121. li. e. fol.84.

Tertius comparens pro ſuo intereſſe an oporteat ſe opponere infra quindenam. Montal. cap.112. li. d, fol. 136.

Tertius contradictor qui non poſſidet quādo ſe opponit dicitur venire vt actor. Percoll. cap.115. in fine. fol.173.

Tertius comparens pro ſuo intereſſe non debet repelli. Platam. cap. 149. li. d, fol. 230.

Tertius pro ſuo intereſſe an poſſit venire infra terminum quatuor menſium ad redimendum bona adiudicata. Vide. Terminus.

Tertius poſſeſſor rerum hypotecatarum an teneatur ex obligatione principali. Vide. Obligatio.

Teſtamentum an habeat viam executiuā. Ant. Lanc. cap.114 li. e, fol.7.

Teſtamentum vitioſum non habet executionem paratam niſi vitium ſit inuiſibile. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. a, fol. 34.

Teſtamentum de iure communi an habeat executionem paratam. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. a, in fine, fol. 34.

Teſtamentum vt habeat executionem paratam debet eſſe confectum à legitimo teſtatore & legitima perſona. Fim. c.114. li. d, fol.106.

Teſtamentum poteſt executioni mandari etiam ad inſtantiam Tertij licèt in eo nō ſit nominatus dummodo ſua interſit. Percoll.cap.114. li b, fol.172.

Teſtamentum nullum ex cauſa preteritionis an quia legata valent habeat executionem paratam quò ad ipſa legata. Io. Aloy. de Sep. cap.114. li. a, fol.34.

Teſtator non poteſt facere quòd lex vel ſtatutum non habeat locum in ſuo teſtamento. Fim. cap.199. li. e, fol.117. Rizz. eod. cap li. b fol.222.

Teſtes ſi ſint producendi extra Curiam ante concluſum in cauſa ſi antequam veniant concludatur poſſunt admicti nō obſtante concluſione. Vide. Concluſio.

Teſtes didicit is teſtificatis an & quādo poſſint recipi. Let. cap.134. fol.145. Rizz. eod.cap. li. b, cum ſeqq. fol.200. Io. Aloy. Sep. cap.141 li.a, fol.51. & cap.144. li.e, & li.c, 1.col. fol.51. & li. c, fol.52. Viuac. cap.144. in pr inc. fol.126.

Teſtes recepti extra terminum an partium conſenſu fieri poſſit vt habeantur pro productis in termino, & valeant. Io. Aloy. Sep. cap.171. li.c, 1.col. fol.68. Percol. eod. cap. fol. 182. Boniorn. cap. 171. fol.95.

Teſtes quibus tu approbaſti tuos poſſum ego reprobare, & qualiter. Io. Aloy. Sep. cap. 171. li. a, fol.68.

Teſtes in cauſis ordinarijs ſi ſint producendi in Regno vel extra qualiter procedatur. Vide. Terminus ad probandum.

Teſtes producti in prima inſtantia an poſſint reprobari in cauſa appellationis. Boniorn. cap. 134. li. b, fol. 87. Montal. cap.171. fol. 141.

Teſtes an poſſint produci poſt publicationē, & quid in fiſco. Let. cap.131. fol.145.

Teſtes an poſſint reprobari poſt publicationem, & aperturam. Boniorn. cap.141. li. c, fol.89. Percol. eod. cap. in fine. f.177.

Teſtes quādo probent abſque publicatione. Vide. Teſtium publicatio.

Teſtes quando poſſint recipi lite non conte

ſtata

ſtata non requiritur publicatio. Percoll. cap. 142. fol. 177.

Teſtes vt poſſint recipi ſuper capitulis conſimilibus aut ſuper nouis in cauſis criminalibus quæ requirantur. Platamon. cap. 144. fol. 230. Ant. Lanc. eod. cap. li. b, fol. 14. Viuac. cap. 144. li. e, fol 126.

Teſtes in criminalibus qui ritè non deponunt, vel taliter quòd eorum dictum nõ valet debent iterum examinari etiam didicitis teſtificatis, & etiam poſt concluſionem. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. e, 2. col. fol. 50. Viuac. cap. 144. in fine. fol. 127. & in princ. fol. 126.

Teſtes in criminalibus poſt datam reſtitutionem ſi ſint ſimpliciter recepti non articulato, & probato quòd ſunt tales in quibus non cadit ſuſpicio non probant. Io. Aloy. Sep. cap. 144. li. a, fol. 52.

Teſtes in cauſis criminalibus poſſunt recipi etiam poſt concluſum in cauſa, & poſt publicationem, & aperturam. Percol. cap. 141. li e, fol. 177. Vide. Iudex.

Teſtes an omnes admictantur in crimine nefandi, & an repellantur ex cauſa inimicitiæ. Podius cap. 149. li. d, fol. 165.

Teſtes falſum dicentes qua pęna puniantur. Vide. Pęna periurij.

Teſtes accuſare de falſo non eſt defenſio in ſpolio. Percoll. cap. 135. li. e, fol. 176.

Teſtes in cauſa ſpolij debent eſſe concordes in tempore cum tẽpus ſit de eius ſubſtantia. Petrolus cap. 135. lit. a, 1. colum. fol. 238.

Teſtes in cauſa ſpolij debent recipi parte citata aliàs iuditium eſt nullum. Montal. cap. 135. li. e, fol. 139.

Teſtes in cauſa ſpolij. Vide. Spolium.

Teſtes idonei an ſint officiales vel illi qui ceperunt aliquem in flagranti. Boniorn. cap. 149. li. e, 2. col. fol. 91. Percoll. eod. cap. li. a, fol. 179. Vide. Officialis.

Teſtes eſſe de nouo repertos ſtatur iuramento producentis. Fim. cap. 144. fol. 109.

Teſtes de auditu an faciant plenam probationem. Let. cap. 141. fol. 146.

Teſtis vnus idoneus ſufficit ad probandum in cauſa breuiori nec requiritur iuramentum. Vide. Cauſſæ breuioris.

Teſtis vnus an facit ſemiplenam probationem. Rizz. cap. 141. li. e, fol. 199.

Teſtis vnus ſi deponit ſuper iuditio nõ autem ſuper facto non facit inditium ad torturam ſed duo teſtes requiruntur. Author Incertus cap. 141. lit. b, fol. 263.

Teſtium numerus remictitur arbitrio iudicis. Io. Aloy. Sep. cap. 134. li. a, in fine. 2. col. fol. 43.

Teſtium productio quoties fieri poteſt. Let. cap. 134. fol. 145.

Teſtium publicatio quare requiratur & in quibus caſibus probẽt abſque publicatione. Percoll. cap. 171. fol 182.

Teſtium reprobatio quando admictatur. Fim. cap. 171. li. e, fol. 113.

Teſtium perſonæ an poſſint reprobari poſt publicationem ſi ante facta fuerit proteſtatio. Percoll. cap. 173. li. b, fol. 183.

Teſtium productio vel proceſſus an ſint nulla ſi in eorum productione non citatur pars eodem die quo ſunt producendi. Vide. Citatio.

Tortura in quibus caſibus locum habeat, & quæ ſint illa inditia, & ſemiplenæ probationes quæ ad illam ſufficiũt. Io. Aloy. Sep. cap. 141. li. c. cum ſeqq. 2. col. fol. 50. & cap. 142. li. b, in fine. fol. 51. Auth. Incertus cap. 141. li. d, fol. 263.

Tranſactio an poſſit fieri ſuper Inſtrumẽtis executiuis. Io. Aloy. Sep. cap. 101. li. e, fol. 27.

Trãſactio in criminalibus. Vide. Remiſſio.

Trãſumptum cum authoritate iudicis probat. Viuac. cap. 110. fol. 121.

Tribunal Sacrę R. Conſc. eſt maius Regia Curia. Vide. Curia.

Turbans aliquem in poſſeſſione ſua qua pęna puniatur. Io. Aloy. Sep cap. 109 li. e, cum ſeq. fol. 30.

Tutor ſi in conficiendo inuentario plus expenderet quàm res valeat non tenetur nec debet illud cõficere. Io. Aloy. Sep cap. 99. li. c. fol. 26. & cap. 114. li. e, fol. 33.

Tutor tenetur conficere inuentarium niſi ſit remiſſa eius confectio vel magis expediret pupillo illud non fieri. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d. in fine fol. 33.

Tutor ſi fecit inuentarium non ſollemne an poſſit conueniri via executiua. Fim. cap. 114. in princ. fol. 106.

Tutor an agere poſſit non confecto inuẽtario, & an ſi agat proceſſus ſit nullus. Io. Aloy. Sep. cap. 114. li. d, fol 33.

Tutor an teneatur de perſona vel in bonis ex debito pupilli aut eius patris. Montalt. cap 122. fol. 138.

Tutor cognoſcens carnaliter pupillam ſuã qualiter puniatur. Rizz. cap. 166. li. e, 1. col. fol. 209.

V.

Valor rei. Vide. Prætium.

Vbi eſt cadẽ ratio ibi idem ius ſtatui debet. Io. Aloy. Sep. cap. 139. li. a, in fine. fol. 48. Iul. cap. 113. q. 9. li. e, 1. col. f. 245.

Vbi

Vbi militat eadem ratio interpretatio non dicitur extenſiua ſed comprehenſiua. Iulian. cap. 114. q. 12. li. c, in fine fol. 247.

Vendens cum pacto dummodo quòd emptor non alienet videtur per hæc verba ſibi reſeruare manus iniectionem. Io. Aloy. Sep. cap. 192 li. b, fol. 76.

Vendere cuilibet de iure permictitur ad ſuę libitum voluntatis. Rizz. cap. 194. li e, fol. 219.

Venditio quid ſit. Rizz. cap. 114. in princ. fol. 192.

Venditio reputatur vbi ſit mentio de prętio. Rizz. cap. 195. li. e, 1. col. fol. 220. Fimia cap. 200. li. c, fol. 117.

Venditor transferens dominium rei venditę non poteſt illam reiuendicare. Rizz. cap. 192. fol. 218.

Venditor ſequēdo emptoris fidem ammictit dominium. Ant. Lanc. cap. 192. li. a, in fine. fol. 21.

Venditor licèt res ſua alteri vendita extaret vel ex pecunia ſua ſit res empta non habet priuilegium vt preferatur cęteris creditoribus. Ant. Lanc. cap. 192. li. d, fol. 21.

Venditor vendens ad credentiam quando preferatur alijs creditoribus in re ſua vēdita. Ant. Lanc. cap. 192. per totum. fol. 21. Io. Aloy. Sep eod. cap. per totum. fol. 75. Boniorn. eod cap. fol. 100 Fim. eod. cap. fol. 115. Viuac. eod cap. fol. 134.

Venditor reemens an euitet pęnam in quā inciderat quando vendidit domino irrequiſito. Io Aloy. Sep. cap. 202. li c, f. 78.

Venditor recuperans rem ſuam quam vendidit ad credentiam illam intelligitur capere pro eo prætio quo vales tempore recuperationis, & ſi valor excedit prætium, illud plus eſt debitoris. Fimia cap. 192. fol. 115.

Venditor qui reſeruauit ſibi manus iniectionē in re vendita non tenetur facere excuſſionem antequam manus inijciat. Rizz. cap. 192. fol. 218.

Venditor qui rem vendidit pacto quòd res ſit ei obligata, & quòd non poſſit alienari donec prętium ſoluatur an poſſit in eam manus inijcere, & preferri alijs creditoribus. Rizz. cap. 192. fol. 218.

Verba ſtatuti debent aliquid operari. Io. Aloy. Sep. cap. 124. li. e, fol. 37.

Verba inuentus, & captus. Vide. Inuentus, & captus.

Verba, incōtinenti, & manualiter, important realem ſolutionē. Podius cap. 116. in fine. fol. 161.

Verba, iudiciorum Ritu, important formā, & ſollemnitatē. Perc. cap. 96. f. 167.

Verba, docto tamē de debito qualiter intelligantur in cap. 97. Ritus. Platam. cap. 97. li b, fol 225.

Verba iſta, ſi ſummariè proceditur ſunt agendi vel patiendi ſignificatiua, & denotant actum pro vt eſt in fieri, & factum ipſum non ſubſtantiam vel qualitatem. Iulian. cap. 140. q. 15. li. a, fol. 249.

Verba iſta, preſente accuſato vel per contumaciam abſente, qualiter interpretētur. Iulian. cap. 145. q. 16. fol. 250. Author. Incert. eod cap. in princ. fol. 263.

Verba iſta, aut promiſſionem adimpleat aut carceretur qualiter intelligantur quò ad deſenſiones promictentis de rato. Auth. Incert. cap. 193. in fine fol. 266.

Verba, caſu quo, vide. Clauſula.

Verba debēt aliquid operari. Riz. cap. 124. in fine. fol. 195.

Verbum omne ſtat in ore, duorum vel triū. Ant. Lanc. cap. 97. li. b, fol. 2.

Verbum, ſummariè, quid importet. Ant. Lane. cap. 99. li c, cum ſeq. fol. 2.

Verbum, ſummariè ſine ſtrepitu, & figura iuditij, quid importet. Ant. Lanc. cap. 99. li. d, fol. 2.

Verbum, ſummariè, intelligitur ſine termini datione. Ant. Lanc. cap. 105. li c, fol. 6. Io. Aloy. Sep. eod. cap. li. c, in fine. fol. 30.

Verbum, inflagrāti, quomodo intelligatur. Vide. Reus quando dicatur captus in flagranti.

Verbum, poſſint, non inducit neceſſitatem. Io. Aloy. Sep cap. 146. in princ. fol 53. Viuac. eod. cap. fol 127.

Verbum ſoluere, qualiter accipiatur. Fim. cap. 129. fol. 107.

Verbum, ſatisfactio, quid importet, & qualiter accipiatur. Fim. cap. 129. fol. 107. Podius cap. 116. li. a, fol. 161.

Verbum, conſtito, importat citationem partis. Vide. Citatio.

Verbum, conſtiterit, intelligitur de plena probatione. Fimia. cap. 145. in fine f. 110. Montalt. cap. 135. li. b, fol. 139.

Verbum, conuictus, qualiter accipiatur. Fim. cap. 169. li. e, fol. 112.

Verbum, infra, ratione ſummę qualiter capiatur. Viuac. cap. 125. fol. 123.

Verbum, Ritu, quid ſignificet. Poidius cap. 96. li. a, 1. col. fol. 154.

Verbum, Riẽ, quid ſignificet. Podi. cap. 96. li. a, 1. col. fol. 154.

Verbum, defenſio, nunquam trahitur ad impugnationem ſiue ad offenſionē. Percoll. cap. 135. li. c, fol. 176.

Verbum, ſolet, an importet neceſſitatem.

Percoll.

Digitized by Google

Percoll. cap.187. in fine. fol.186.

Verbum, Iuditium, in Ritu capitur pro inſtantia litis. Rizz. cap. 96. li. b, fol.190.

Verbum, Baractaria, quid ſignificet. Rizz. cap. 125. in princ. fol.195.

Verbum, nolo, aliquando non inducit diſpoſitionem. Fim. cap.200. li. e, 1. col. f.118. Rizz. cap.195 li. b, fol.221.

Verbum, vindicare, debet intelligi cum effectu. Iulian. cap.149. q. 18. li. b, fol. 253.

Verbum, peruenerint, intelligitur cum effectu. Auth Incert. cap.122. fol.261.

Verbum, agitur, an importet litis aonteſtationem in cauſis vbi lis conteſtatur. Author Incertus cap.135. li. e, fol.261.

Verbum vnum ad diuerſa ſub auditum poteſt diuerſimodè interpretari. Ant. Lãc. cap.105. li. b, fol.6.

Verbum incontinenti, in fideiuſſore volente agere contra ſuum debitorem quid ſignificet. Vide, Fideiuſſor.

Veritas non mutatur licèt partes aliter dicant nam inſpicitur id quod eſt non quod fuit dictum. Iulian. cap.140. q.15. li. d, 2. col. fol.249.

Via ſeu modus procedendi per cedulam in quibus caſibus locum babet. Vide. Modus procedindi.

Via fraudibus non eſt aperienda. Iulian. cap.113. q. 9. li. b, 2. col. fol.245.

Via executiua datur pro gabellis, & collectis vniuerſitatis. Podius cap.101. li. b, 1. col. fol.156.

Via executiua an detur ex tacita reconductione. Vide. Tacita reconductio.

Via executiua de iure communi in quibus caſibus locum habeat. Percocl. cap.114. li. a, fol.172.

Via executiua reſpicit ordinem ſed in reijciendis oppoſitionibus attenditur cõtractus, & ſic decernit deciſoria. Percoll. cap.101. li. d, fol.169.

Via grauaminis quando dicatur proccdi. Ant. Lanc. cap.188. li. d, fol.20.

Via grauaminis non ſuſpendit executionẽ ſicut appellatio. Ant. Lanc. cap.188. li. d, fol.20.

Via grauaminis eſt ſpecies appellationis. Ant. Lanc. cap. 188. in princ. fol.20.

Via grauaminis. Vide. Reuiſio. Vide. Grauamen. Vide. Appellatio.

Vicerex an poſſit tollere priuilegium ſpolij, & quod ſimul, & ſemel cognoſcatur de meritis. Boniorn. cap.135. li. a, in fine. fol.88

Vicerex an poſſit tollere ordinem iuditiarium. Vide. Princeps.

Vicinus quis dicatur. Io. Aloy. Sep. cap. 200. li. c, in fine fol.77.

Vicinus ſeu conſanguineus recuperans iure prothomiſeos rem quæ fuerat vẽdita cum pacto de retrouendẽdo an teneatur reuendere. Fim. cap.194. in princ. f.115.

Vicinus ſeu conſanguineus recuperans rẽ iure prothomiſeos an conſequatur fructus à tempore moræ. Fim. cap. 194. in princ. fol.115.

Vicinus ſeu conſanguineus recuperans iure prothomiſeos an teneatur preſtare totum pretium ſi eſt iniuſtum. Fim. cap. 196. fol. 116.

Vicinus ſeu conſanguineus, ſi plura fuerunt prædia vendita, & in vno tantum habet ius vicinitatis an teneatur omnia recuperare vel illud ſolùm quod eſt ſibi vicinum. Fim. cap.200. li. b, fol.119. Rizz. eod. cap li. c, cum ſeqq. fol.222.

Vicinus ſeu conſanguineus volens recuperare iure prothomiſcos non tenetur ad expenſas gràtis habitas ſed tantùm ad prætium quo res vendita eſt. Fim. cap. 200. li. d, fol.119.

Vicinus ſeu conſanguineus an poſſit recuperare iure prothomiſcos ſi vendatur directum dominium ſeu ius cenſus cenſuario vel emphiteota aut alteri perſonæ à proprietario. Fim. cap.202. li. e, cum ſeqq. fol.119.

Vicinus ſeu conſanguineus recuperans iure prothomiſeos debet ſeruare formam iuris communis. Viuac. cap.197. f.133.

Vicinus. Vide. Ius prothomiſeos.

Victus victori in quibus caſibus teneatur ad expenſas vel non, & qua actione. Io. Aloy. Sep. cap.168. li. d, cum ſeqq. 1. col. fol.66. Viuac. eod. cap. fol.131. Percoll. eod. cap. fol.182. Rizz. cap.168. per totum. fol.210.

Victus victori in cauſa appellationis an etiam debeat condemnari. Rizz. cap.168. li. d, fol.212.

Victus victori non ſoluit expenſas Aduocati quas gràtis habuit. Fim. cap.200. li. d, fol.119. Rizz. eod. cap. li. d, fol.223.

Vidua poteſt trahere cauſam ad Magnã R. C. & quando. Vide. Perſonæ quæ poſſunt.

Vidua quæ dicatur. Io. Al. Sep. cap.133. li. d, 2. col. fol.42. Fim. eod. cap. in fine f.108.

Vidua diues an dicatur perſona miſerabilis, & gaudeat tali priuilegio. Podius cap.133. li. b, fol.165.

Vidua an dicatur etiam illa quæ numquã habuit virũ vel habet ſed inutilem aut bannitum. Podius cap.133. li. c, fol.165.

Viduæ veræ quæ dicantur. Percol. cap.133. in fine. fol.175.

Viduæ

Viduæ, & pupilli quando dicantur perſonæ miſerabiles. Vide. Pupilli.
Violentia turbans aliquem in poſſeſſione ſua qua pęna puniatur. Vide. Turbans.
Violẽtia illata mulieri qualiter probetur, & an ei ſit credendum, & eius dictum quid operetur. Io.Aloy.Sep.cap. 166.li. c, in fine.fol.65.Boniorn.eod.cap.in fine. fol. 94.Montal. eod.cap.li.a, fol.141.Vide. Stupri violentia.
Violentia an dicatur illata ſi quis rapuit volentem tamen vim commiſit in portis vel alijs rebus. Fim.cap.166. fol.112.
Violentia an dicatar illata ſi quis prętio, & nummis mulierem ſubornauit. Author Incert. cap.166. fol.264.
Volenti non fit iniuria. Vide. Iniuria.
Vox vnius vox nullius. Ant. Lanc.cap.97. li. b, fol.2.
Vniuerſitas ſeu reſpublica an ſit perſona reſtituibilis. Boniorn. cap.134. li. b, fol. 87. Fimia cap.171. li. d, fol. 113.
Vniuerſitas vel Sindicus illius an poſſit accuſare de homicidio vel iniuria facta à Barone ſingulis perſonis de vniuerſitate. Boniorn. cap. 149. li.a, fol.90.
Vniuerſitas ęquiparatur Minori, & pupillo. Fim. cap.133. li.b, fol.107.Giglio. eod.cap.fol.240.
Vniuerſitas poteſt in criminalibus comparere per procuratorem actiuè, & paſſiuè. Fim.cap.160. li. a, fol.112.
Vſucapio an procedat ſtante primo decreto. Io. Aloy.Sep.cap.97. li. b, fol.25.
Vſurarius accuſatus de vſuraria prauitate debet preſtare de non baractandis. Vide. Fideiuſſio.
Vſurarius qui tenetur vſuras reſtituere an cedẽdo bonis liberetur. Viuae.ca.190. in princ. fol.133. Rizz. eod. cap. f.218.
Vſuræ dotis. Vide. Interuſurium.
Vulneris longitudo, & latitudo non inducit pluralitatem vulnerum quando partes corporis percuſſæ ſunt contiguæ ſecus ſi diſiunctæ, & diſcontinuæ veluti ſi vno ictu incidat ambas manus vel plures digitos. Ant. Lanc. cap.159. li. c, in fine. fol.16.
Vxor, mortuo viro, agens ad dotem an indiſtinctè habeat viam executiuam ex cõtractu dotali. Vide. Cõtractus dotales.
Vxor an poſſit conſtante matrimonio cauſare executionem, marito vergente ad inopiam. Fim. cap.114. li. e, fol. 106. Percoll.eod.cap. li. c, fol.172. Rizz.eod. cap. in fine. fol.192.
Vxor ſi per decem annos non petit dotem poſt quam vir cępit vergere ad inopiam eſt excluſa à petitione, & exactione dotis. Percoll. cap.102. li.e, fol.169.

F I N I S.

P A N O R M I, M. DC. XIV.

Apud Angelum Orlandi, & Decium Cyrillum. Via D. Franciſci
Sub ſigno Sanctiſſimi Nominis IESV.

EXPENSIS PETRI ORLANDI.

L. GOTTSCHER 1971

Digitized by Google